
Harvard·University·Library
VE RI
TAS
LOWELL·MEMORIAL
LIBRARY·of·ROMANCE
JAMES·RUSSELL·LOWELL
RIPTION·M·D·CCCC

СРПСКИ РЈЕЧНИК,

истолкован

њемачким и латинским ријечма

скупио га и на свијет издао

ВУК СТЕФАНОВИЋ.

Wolf Stephansohn's

Serbisch = Deutsch = Lateinisches Wörterbuch.

Lupi Stephani F.

Lexicon Serbico - Germanico - Latinum.

У Бечу (Wien, Viennae),

gedruckt bei den P. P. Armeniern.

1818.

ПРЕДГОВОР.

Већ има близу иљада година како Србљи имају своја слова и писмо, а до данас још ни у каквој књизи немају правога свог језика! Док су Србљи имали своје краљеве и цареве, да се у оно доба овако млого писало, као што се данас пише по ришћанским државама, јамачно би они почели још онда својим језиком писати; али се онда може бити још мање писало, него што се данас пише по Турским државама; зато се није требало ни старати да сви људи разумију оно што се пише; а неколико људи могли су ласно писати којекако. Оставше дипломе од наши краљева и од царева, и други рукописи од они времена свједоче, да је народ Српски прије пет стотина година говорио као и данас што говори (осим ђекоји Турски, и други туђи ријечи), него да су писари у писању мијешали народни језик с црквеним језиком, као и данас што се ради. Н. п. у Душановим законима (из половине 14-те стотине година), што су наштампани у историји Раићевој, стоји: „И ако се наће полуверацъ да узме „Хрїстїанку: акое крадомъ, дасе има покрстити у Хрїстїанство: аколисе не „покрсти: да мусе узме жена и деца и васъ домъ, и онъ дасе заточитъ. — „да то село платитъ що бы онъ платїо, копе то пожегао — Книге Царске „коесе находе и коесе наносетъ предъ судїю, да имаютъ судїе сматра„ти, а кои пресуждуе первый уставъ Царски, штос записалъ светли Цар „кому, оне Книге кое повтораютъ уставъ первый, да и узму судїе и прине„су предъ Цара — да ихъ закунетъ, и кадесе закуну — Пїяница коисе „скытаютъ, и нападну где на кога, и кои кога посече, или окервавы, „а не до самерти, таковому пїяници да се око извади, и рука да му се „отсечетъ, аколи кога пїанъ издеретъ, или кому папуче скине, или „скине кому капу или що узметъ" и т. д. Раић каже, да се ови закони налазе у старом рукопису у архиви племените ГГ. Петра и Саве от Текелија, и да су оданде од слова до слова исписани и наштампани; но ја би опет рекао, да су ђекоје ријечи поправљене по данашњему Славенском језику, н. п. отецъ, свати, первый, церковь, самерти, терговацъ, сотворити, возвратити, во (градъ), со (изволенїемъ), ко (домомъ) и т. д. ово би по старом рукопису морало бити отацъ (као полуверацъ, нарацъ, и т. д.), свети (као што и овђе има ђешто), првы (или први), црковь, самрти, трговацъ, сатворити, вазвратити, ва, са, ка (као што и овђе има ђешто); или може бити да су и штиле и мали јерови (ь) преварили онога, који је исписивао. Али баш да речемо, да је и у првоме рукопису овако исто, као што је наштампано у Раићевој историји и овђе, опет је јасан знак,

да је народ Српски прије 500 година говорио као и данас што говори, а п пи-
сари да су и онда писали као и данас што пишу. — Тако стоји
у диплохи кнеза Лазара, што је дата намастиру Раваници (оној у Ресави)
1381-ве године: „и мега (на другом мјесту стоји мЂга и мећа и мЂћа)
„гдЂ истече блато изЪ мораве и упада у мораву. И отЪ мораве посредЪ поля
„до велике тополе. — ЖїцомЪ до великаго пута — на кленовачку вршн-
„ну посрЂдЪ рашкога кључа. — СашкимЪ путемЪ на шљиву. — ПотомЪ
„путемЪ на дЂль. — На гомилу на дЂо. ПутемЪ деонимЪ. — ОтЪ кру-
„шке великомЪ равнином Ъ. — и сЪ заменою. — И папагюрь свете петке
„на дунаву" и т. д. А почетак је ове дипломе: „Іже отЪ несущїихЪ вЂса вЪ
„бытыю привЂдын видимааже и невидимаа" и тако даље, Славенски,
да га ни један прости Србљин не може разумјети. На печату стоји: бла-
воверни кнзЪ, а на потпису благовЂрныи кнезь и т. д. — Ето та-
ко су (од прилике) писане и остале све дипломе (старије и млађе од
ове), што се налазе којеђе. — Сад још неколике врсте из Српске исто-
рије Ђорђија II. Бранковића, пошљедњега деспота Српскога, који је
умръо прије сто и неколико година (1711), из књиге треће, страна 89 (по):
„Први Немаия православно кърщение тридесетолетанЪ васприемЪ на се-
„бе ва Рашку Епискупию и ва цьрковЪ светихЪ апостолЪ кърщаетсе пър-
„ви немаия именемЪ СтефанЪ, ва поиже кърщению единокупно и самодър-
„жавну областЪ васприемЪ и окрстЪ държави свои воевати зачешу ему
„многие държави себе присвоивЪ дондеже Исака комнена цара константи-
„нополскаго на свое самирително хотение привлещи вазможму бистЪ, са-
„мирениеже между ими биваетЪ виною сею, ако Гречаски царЪ ваздастЪ
„свою дащерь ва супружницу Стефану първому Деспоту Сину неманину
„първому, рекшаго светаго Сумеона Егоже гречаски ЦарЪ ва глаголани и ва
„писани великимЪ Жупаномь именоваше, якоже отомь и више ва писани на-
„шемь васпоминаниемь изобразихомь, и по светомь ему приставлению ва
„свету от нЂго сатворенную обитель Студенички МонастирЪ положенЪ
„бисть, и Деже и синЪ его СтефанЪ први ДеспотЪ и първи венчани кралЪ
„рекоми, са синомЪ своимЪ Радославомь, внукомже светаго Сумеона ва Ра-
„цехЪ своихЪ погребени Суть *)." — По овоме би сад могао рећи сваки човек,
који не зна историје нашега језика и писања, да су овако Срби говорили
прије сто година; као што мисли Енгел, да се у Карловцима врло добро
Славенски мора говорити, зашто је Раић онђе рођен, а онако добро пише
Славенски; и да је Сремачки језик ближи к Росијскоме, него к Дубровач-
коме **); и као што смо до сад сви мислили, да је Бранковић онако пи-
сао, као што Раић у својој историји на много мјеста наводи његове ри-
јечи, и каже: „Сице пишетЪ Бранковичь", или „Сїя суть словеса Бранко-

*) Ја сам ово исписао из Бранковићева рукописа, који се сад налази у
Карловцима у митрополитској библиотеци; и овђе је управо онако
наштампано, осим велико я (које у Бранковићеву рукопису стоји
и у почетку и на крају), ун, от, и ѡ, што није имала овдашња
штампарија, него је мјесто њи метнуто у, отЪ, я, о.

**) Engel's Geschichte des K. Ungern und seiner Nebenländer III., 147 und 154.

вича"; а нијесмо знали, да је Раић Бранковићев језик поправио по својој граматици!

Тек 1783-ће године први је Доситеј Обрадовић казао, да треба писати Српским језиком као што народ говори, и сам је почео, колико је знао, тако писати. За њим су пошли млоги учени Срби, и за ово 35 година написали различне (тобоже Српске) књиге; али (за превелико чудо!) до данас још немамо ни једне књиге да је управо написана по Српској граматици, као што народ говори! Ни једном списатељу није пало на ум, да барем за себе постави каквагођ правила у језику, и њи да се држи, него је писао сваки по својој вољи (како му се кад навр пера десило), тако, као да наш језик (осим свију језика на овом свијету) никакви правила нема! Ово је од учени Србаља први опазио Г. архимандрит Кенгелац, као што каже у предговору својега јестеетвословија: „Вси народи, и сами азычницы книги своя по грамматїйскимЪ правиламЪ списаша, у насЪ по правиламЪ бабы Смиляны пишутся." Истину овије ријечи Г. Кенгелца посвједочиће све Српске досадашње књиге.

Два су велика узрока овој несрећи нашега језика, и овоме (прије нечувеном на овом свијету) покору нашему: прво, што су наши списатељи све самоуци у Српском језику: зашто ми немамо још ни Букаара Српскога, а камо ли што више. Ако се наш списатељ родио у варошн, он већ није ни чуо правога и чистога Српског језика; ако ли се родио у селу, он је у ђетињству дошао у варош, и онђе за 10—15 година учећи науке на туђим језицима, мора заборавити и мислити Српски (зашто сви народи не почињу с једне стране мислити о стварма; и отуд је постала она разлика између језика, што се зове својство језика). Кад који тако прође кроз све школе, онда постане Српски списатељ (који оће); ђекоји узму Славенску граматику Г. Мразовића, те је прочитају: да по њој Српски пишу; а ђекоји не траже ни ње, него одма по Њемачкој и по Латинској граматици почну Српски писати, и не сумњајући да они могу не знати свога језика. Но ово је барем несрећа, на коју се туже и остали Славенски народи (сви, осим Руса), који на свом језику немају школа ни наука: али је друго само наше, и са свим ново на овоме свијету, т. ј. што ми имамо два језика, па оћемо и трећи да начинимо. Понајвише наши књижевника и веће господе Српске по Маџарској кажу, да је Славенски језик (што имамо данас на њему библију и остале црквене књиге) прави Српски језик, а овај, што њим говори народ (и они), да је само свињарски и говедарски језик, и да је покварен од првога. А како треба данас писати за Србље, ни они сви нијесу сложни, него су се подијелили на двије стране: једни кажу да треба писати управо Славенски, а народни језик оставити са свим, као покварен, свињарски и говедарски језик (ово барем није тако ново, зашто је било људи, који су по Талијанској и по осталој Европи прије неколике стотине година овако мислили и говорили о Талијанскоме, Француском, Шпањолском, Англијском и о Њемачком језику, према Латинскога); а други (којије највише има) кажу, да не треба управо ни Славенски ни Српски, него да народни језик треба поправљати, и писати мјешовито између обадва језика, да се приближава к Славенскоме и да се гради књижевни језик, да се Славенски језик опет поврати у народ и

оживи. Праи имају врло мало списатеља (зашто слабо ко зна Слаaенски језик тако, да може књиге писати; а ни рјечника онаковога ни граматике још нема, као што би требало, и из који би чоаек могао Слаaенски језик тако научити, да може књиге писати), а други имају силу Божју, који једнако поправљају језик Српски (а кашто и Славенски, кад не знаду ни како је Српски ни Слаaенски, н. п. мназ мјесто млаз; месѣц и мѣсѣц, мјесто мѣсяцъ; опомѣнутисе, смѣтати, окервaанти, ерђа и т. д.), к Слаaенском приближавају и граде књижевни језик (зашто они мисле, да су књижевни језици осталије народа начињени, а не могу да разумију, да су сви народи почели писати оним језиком, као што гоaоре орачи и копачи, свињари и говедари, па кад се почело љепше мислити, онда су и језици љепши постали). — А како то они чине? Сaаки по својој вољи и по своме вкусу. Никаквим језиком на оaом свијету није тако ласно писати, као овим њиовим: код њи не треба знати никакве граматике (ни Српске ни Славенске), него зарежи перо па пиши по своме вкусу, како ти кад из пера истече: што не знаш Српски, мешни Славенски; што не знаш Славенски, метни Српски; а што не знаш ни Српски ни Славенски, метни како ти драго (што ти прије на ум падне): ће се из даа језика (и из треће глaае) по саојој вољи трећи гради, ту се не може погрјешити; само да није чисто као што народ говори, а остало све може поднијети. Сад се не треба чудити, зашто се у нас књиге пишу „по правиламъ бабы Смиляны", и како се у Српским књигама може наћи: пастыреaъ, пастыровъ, пастырей, пастыра; момака, момковъ; оваго моега; у Босној, у Бачки; постелїй, дѣвїй; творятъ, творе, твору; пужати, успужати; люблѣтьи, обзиретьисе, успавленъ, успавлѣнъ, ареблаше; любу, молу, говору, красусе;присеби и при чсстныхъ мыслей; изъ между нима; утверди любовь между aасъ; у свимъ его дїалектми; три, четыри коракоaъ; за моћи, за чути, за учити, за слушати; дали донети, чинили су доћи; корчмарица, крчмарица; тернѣ, трње; овде, овдѣ, овдїе; свѣща, свѣтьа, светьа; ньима, нїйма, нїима, нима; ньой, нїой, ной; сaїю, свїюхъ, всѣхъ; вѣщацъ, вѣштацъ, вѣштецъ; пасче, пашче, пащe; жепъ, джепъ, дчепъ, чебъ; месецъ, месѣцъ, мѣсяцъ, мѣсѣцъ; трепавице ньене, повѣсть ея; отъ нее, около нѣ, безъ ньe и т. д.

Од почетка Доситејева једнако се налазн паметни људи, који желе да се упраaо пише Српски (као што народ говори), и пишу колико који зна и може. Који човек не зна ни за какву граматику, нити за какав други језик осим свога, он може писати и без своје граматике; и управо онако као што треба: зашто му не може пасти на ум да пише друкчије, него онако као што се говори; тако је, н. п. могао Омир сијевати Илијаду и Одисеју не знајући ни писати, као и наши старци и слијепци што су спјевали толику силу пјесама. Али људи који су што учили, и знаду да језик има некаква правила, они већ не могу писати без граматике (aећ ако да је који сам граматик): зашто би (као учени људи) све ради да пишу боље него што се говори, па зато језик по својој памети поправљају, а упраaо кваре и грде: тако, н. п. учен Србљин ни-

тући мисли: кад се каже ору, црпу, режу, мету, гребу, треба казати и твору, трпу, тражу, прату, љубу; кад се каже пужем, мећем, обрћем, треба казати и пужати, мећати, обрћати; кад се каже удављен, треба казати и устављен; кад се каже требљаше, треба казати и вребљаше; кад се од Славенскога зовутъ, Српски каже зову, треба и од живутъ казати живу; кад се (у Славенском језику) каже двlink, треба казати и пастыровъ; кад се каже ћуд ћуди, и јарад јаради, треба казати и смрад смради, гад гади; кад се каже јак јачи, треба казати и висок височи; кад се каже међу њима, треба казати и између њима; кад не треба казати млого, него много, онда не треба казати ни млаз, него мназ; кад не ваља казати наместити, него намјестити, онда не ваља казати ни сметати, него смјетати и т. д. Из овога се види, да је и онима, који су ради, тешко Српски писати књиге без рјечника и без граматике. Ову су потребу познали већ одавно млоги наши списатељи, као што су ђекоји и спомињали у својим књигама.

Ја сам из љубави к Српскоме језику, и из жеље да би му се што брже помогло, прије неколике године написао и издао на свијет Писменицу Српскога језика, само као мали углед како Србљи склањају имена и спрежу глаголе. Она је изишла онакова, као што је онда од мене могла изићи прва Српска граматика. Који су сумњали да што не знаду, могли су се чему и из ње поучити; а који мисле да све знаду, они ће се подерати онакови какви су, макар им ко написао сто најбољи граматика. Из који сам узрока издао ону прву Српску граматику, из оније исти ево издајем и овај први Српски рјечник (и другу граматику).

Ја могу слободно казати за ове ријечи, што су овђе скупљене, да су све у народу познате, и да се овако изговарају као што су овђе записане; а у народу је остало још млого ријечи, које ја, или нијесам никад ни чуо, или ми нијесу сад могле пасти на ум. Може бити да ће се и у овој књизи наћи ријечи у описивању обичаја и други ријечи, којије нема на своме мјесту. Од како се ова књига почела штампати, и мени је ево неколико ријечи на ново пало на ум, које ево овђе додајем:

Ва̑рмеђа, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) in der ungrischen Statistik die Gespannschaft (жупанија), comitatus.
Вармѐђа̑ш, m. Comitats-Herr, tabulae comitatus assessor etc.
Ва̑рмеђски̑ (вармеђки), ка, ко, Comitats-, comitatus, comitatensis.
Вјѐверчић, m. vide јеверчић.
Вјѐверчица, f. dim. v. вјеверица.
Вјѐверчији̑, чја, чје, vide јеверчији.
Дѐреглија, f. das Boot, linter.
Ду̏ба, f. Art Schiffe, die zur See und auf Flüßen zu gebrauchen, navigii genus.
Ђечѐрмица, f. dim. v. ђечерма.
Жиц! } interj. von einer Art Schlagens, interjectio de modo
Жицкац! } percellendi.
Жмира, m. (Рес. и Срем.) vide жмиро.
Жми́ро, m. (Ерц.) der Blinzler, connivens.
Зла̂тни̑ праг, m. die Stadt Prag in Böhmen, Praga. Србљи приповиједају, да Турци још једном морају проћи Беч, и доћи до Златнога прага, да им онђе коњи позобљу зоб, што им је оставио свети Јован; па ће и потом оданде и жене с преслицама гонити натраг.
Йскање, n. (у Срјему) vide бискање.
Искати, ишшем, vide бискати.
Испо̀клањати, ам, v. pf. nach einander verschenken, edono.
Испрѐплетати, лећем, v. pf. nach einander überflechten, perplecto aliud ex alio.
Исто̀ветни̑, на, но, wahrhaft, leibhaft, verissimus: исти истоветни.

Кo̕je, theils, aliud, partim: које ја, које ти; које тамо, које амо; које отуд, које одовуд.

Којегдѐ, (Рес.) } hie und da, passim.
Којегди, (Срем.) } hie und da, passim.
Којеђѐ, } (Ерц.) } hie und da, passim.
Којеђѐ, } (Ерц.) } hie und da, passim.

Којека̀ко, irgend wie, utcumque.

Којеко̀, којекога, irgend wer, unus alte ve.

Којеку̀да̂, irgendwohin, aliquo.

Којеку̀де, Intercalare des Cerni Georg, vox solita intercalari a Georgio.

Кра̂дом, heimlich, furtim.

Љѐ, gewiß, sane (von гле?).

Ма̂, m. узео ма, hat seinen Kopf aufgesetzt, gehorcht nicht mehr, cepit impetum (zu ма, impetus).

Митровскӣ, ка, ко, п. п. мјесец, Demeters, Demetrii mensis (Octob.)

На̀пабирчити, им, v. pf. nachlesen, spicilegium facio.

На̀паљетковати, кујем, vide напабирчити.

Нѐколицина (људи), einige Leute, aliquot homines.

Ну̀рија, f. der Sprengel des Popen, die Pfarre, parochia.

О̀колнӣ, на, но, umliegend, adjacens, vicinus.

Очѐ̂ње, n. vide очимљење.

О̀чимити, им, v. impf. Vater nennen, patrem appello.

О̀чимљѐ̂ње, n. das Vaternennen, patris appellatio.

Очити, им, vide очимити.

Па̂р, m. у овај пар, itzt, für dieses Mal, nunc.

Повла́чење, n. das Umherziehen, distractio.

По̀родица, f. die (lebende) Familie, gens:
„Поздрави ми старца Варнћака:
„Нек' поведе своју породицу,
„Породицу Варнћаковиће —

Солу̑н, m. Thessalonich, Thessalonica. Приповиједасе, како је некакав казивао, како су у Солуну јевтине чакшире; а други му рекао: То може бити, али до Солуна сто сомуна, а од Солуна сто сомуна (тре́ба). —

Студѐница, f. 1) ријека у Србији (близу Новог пазара). 2) намастир (који се зове и Студеничка Лавра) код те ријеке. Студѐничанин, калуђер из Студенице. Студѐничкӣ, ка, ко, von Студеница.

Такођер, gleichfalls, itidem, item. cf. тако.

Ту̀пнути, нем, v. pf. stampfen, pulso.

Ука̀љати, ам, v. pf. (mit Koth) beschmutzen, luto maculo.

Ако и нијесу у овој књизи скупљене све Српске ријечи, али је постављен темељ да се скупе (колико је могуће у живом језику). Сад сваки зна, ђе ће коју ријеч тражити, и ако је не нађе, виђеће да је нема, и може је ђе записати и оставити; и тако се сад сто пута лакше могу покупити остале ријечи, што су остале по народу, него што би се на ново почело и ове скупиле.

Што се тиче овђе Њемачкога и Латинског језика, о том сам радио са Г. Копитаром, ћ. к. дворским библиотекаром; али опет ако се ђе нађе, да су које ријечи рђаво преведене, томе сам ја крив, што му нијесам знао право значење казати, а не он, што га није знао Њемачки или Латински истолковати. Може бити да ће млогима од наши учени Србаља пасти на ум код ђекоји ријечи краће и Српскима наличније ријечи Њемачке и Латинске, него што смо и ми овђе метнули; такове ријечи треба забиљежити, као и оне, које се не нађу овђе. Али опет не треба сваки да мисли, да су оно све погрјешке, ђе он не разумије Њемачкога, или Латинскога, или Српскога језика.

У рјечнику треба да се истолкује и опише што се боље може све, што народ о ријечи којој мисли и приповиједа: зато сам код ђекоји ријечи описао, што се краће могло, ђекоје народне обичаје, и додао приповијетке (и овђе може бити да је ђешто изостало, али додато и измишљено није заиста ништа). О овоме сам особито увјерен да ће бити мило свакоме правом Србљину: зашто су ме већ од неколико године молили ђекоји од учени и знаменити Србаља, да почнем описивати народне

Српске обичаје и приповијетке. — Народ наш има свакојаки приповијетки тако млого, као и пјесама, и могу се раздијелити на женске и мушке, као и пјесме. Мушке су приповијетке понајвише смијешне и шаљиве, и тако су измишљене, као да би човек рекао да су истините; а женске су дугачке и пуне су чудеса којекакви (о царским кћерима и о бајалицама). Али ће ми слабо ко вјеровати и разумјети, како је приповијетке тешко писати! Ја сам се овђе, око ови ђекоји мали, толико мучио, да би наши ђекоји списатељи могли готово читав роман написати, или све идиле Геснерове на Српски превести.

Ја сам увјерен да ће овај мој труд и посао бити мио свима нашим, списатељима и књижевницима, који љубе свој народни језик, и поштују га као највеће благо народно, и желе му срећу и напредак; а онима ја нијесам ни желио угодити, који Српски говоре, а Српски језик кобе, и кажу да он није никакав језик, него да је покварен, свињарски и говедарски језик.

Овђе ће бити највећа вика на ортографију; али се надам да ће и утом бити с моје стране сви наши књижевници, који управо знаду што је језик, и што је писмо; и виђеће да се Српски језик друкчије не може писати, онако као што треба. Млоги, који не знаду што је језик, што ли је писмо, што ли је граматика, мисле и говоре, да Српски језик треба писати Славенском ортографијом; а Срби су виђели прије 500 година да то није могуће (зато су и начинили ћ и џ, којије ни данас нема у Славенским књигама); а ћети оно што није могуће, не показује ли премало соли у глави (као што вели Г. Сава Мркаљ)? Ево из овије узрока није могуће Српски језик писати по Славенској ортографији:

1) У Српском језику има гласова, којије Славенски језик нема; а како има гласове, мора имати и слова за њи: а) ђ, н. п. смуђ, рђ, рђа, пређа, грађа, међа, дође, прође и т. д. б) ћ, н. п. брећ, нок, срећа, врећа, нећи, стрићи, ножић, поповић, царевић и т. д. (може ко рећи, да се оваковe ријечи могу писати са дь и ть, н. п. смудь, рдьа, предьа; нотъ, петьи, ножитъ и т. д.; истина да тако млоги пишу, али ни то није по Славенској ортографији! Ко ће наћи у Славенском језику ь пред самогласним словом да умекшава полугласна слова?). в) џ, н. п. увјеџбати. г) у Славенском језику има сливено ја, је, ју, а Србљима треба и јо (да не спомињем ји), н. п. јоште, јова, јововина, јој, мојој, судијом и т. д.

2) Тако исто има у Славенском језику гласова, којије Српски језик нема; а кад нема гласова, не требају му ни слова: а) ω ми друкчије не можемо изговорити, него као о, а Пољаци и Крањци имају друкчији глас за ω, и зато сваки зна без икакве науке, ђе га треба писати. Ни Руси немају гласа за ω (као ни ми), зато га нијесу ни узели међу своја слова. б) ы, ово треба Пољацима и Русима, као и Нијемцима, Маџарима и Турцима; а ми мјесто њега имамо и, н. п. син, бик, риба, добити, миш, корито и т. д. зато ни најученији наши не знаду без велике муке и без труда ђе га треба писати (н. п. Рајић је провео сав свој вијек читећи и пишући Славенски и Росијски, па се у његовим књигама опет налази доста погрјешака против ы; мислим да и није нужно овђе писати, зашто и сваки може тражити у историји Рајићевој;

ако ли ко не узвјерује, а не буде кадар наћи, ласно ће му се показати). в) х, Србљи немају ни у каквој ријечи, а остали Славенски народи имају (те како); Србљин, н. п. не каже хлад, снаха, ходити, орах, оврхао; него лад, снаа, одити, ора, оврљао и т. д.

3) Ђекоје ријечи зато не можемо писати по Славенској ортографији, зашто ће у нас друго значити, или ће се друкчије чатити, него што се говори: а) прилагателна имена у имен. множ. пишу се у Славенском језику са їи, н. п. мудрїи, славнїи, любезнїи, милїи и т. д. а то је у Српском језику сравнителни степен! — б) пртен, пут, радост, пет, господ, лабуд и остале многе оваковe ријечи пишу се у Славенском језику са ь, и изговара се н као њ, т као ћ, а д као ђ, н. п. господ, пртењ, пуќ, радосќ и т. д. Руси имају право што оваковe ријечи пишу са ь, зашто и тако изговарају, и у род. имају а, лебедь, лебедя; голубь, голуба; царь, царя; князь, князя; день, дня; зять, зятя и т. д.: а ми кажемо лабуд, лабуда; голуб, голуба; цар, цара, кнез, кнеза; дан, дана; зет, зета и т. д. Код ђекоји наши списатеља, који не пишу ћ, а држе се Славенске ортографије, кад видимо написано петь, мора се погађати, или треба чатити пет (fünf), или пеќ (der Ofen)! в) ми морамо на ђекојим мјестима ь додавати ђе га нема у Славенском језику: ми говоримо, н. п. коњи, коњем, коњски; учитељи, учитељем, учитељски; на земљи, у пустињи; кољи, кољите; пењи, пењите; жњи, жњите; мељи, мељите; њива, књига, гњида, гљива, земљица, вишњица, пањић и т. д. а по Славенској ортографији то би требало писати (и чатити, као што је написано) кони, конемЪ, конски; учители, учителемЪ, учителски; на земли, у пустыни, коли (овђе би Бачванин помислио да се што говори о колима), колите; жни, жните; нива, книга, глива, землица, вишница и т. д.

4) Ђекоје се ријечи Српске не могу никако ни записати по Славенској ортографији: а) имена која се свршују на ља и ња, у твор. јед. н. п. земљом, сабљом, постељом, пуштањом, робињом, срдњом, спрдњом и т. д. (ако би ко рекао да пишемо земльом, сабльом, путаньом и т. д. али ни то није по Славенској ортографији, као ни вредьа). б) Кад се ђешто у пјесмама изоставн е послије ј, н. п.

„Да ј' у момка своја мајка,
„За дан би му гласе чула,
„А за други разабрала,
„А за трећи на гроб дошла;
„Ал' ј' у момка туђа мајка —
„Да ј' у мене, лале Лазо, што ј' у цара благо —
„Оно ј' главом Шиподер војвода —
„Оно ј' тежак бојак без престанка —
„Видиш Луко како ј' у Лозници —
„Док ј' у мене моји капетана и т. д.

в) У Ерцеговачком се нарјечију говори једнако лијепо, мнјеко, гнијездо и т. д. а у пјесмама се, кад затреба, изостави и, па се пјева и казује мл'јеко, л'јепо, гн'јездо и т. д., н. п.

„Од Космаја гн'језда соколова —
„И Турскијем мл'јеком задојила —
„Л'јепо и је Ђорђе дочекао —
„Л'јепо ти ме бјеше обасјало —

Ко (и како) може оваКове ријечи записати по Славенској ортографији? Може бити да би у Ћирилово вријеме било добро записано са Ѣ, н. п. гнѣздо, лѣпо, млѣко, али се данас то чити љепо, мљеко, гњездо; а Србљин не ће љепо, гњездо, мљеко, него оће лјепо, гнјездо, млјеко. г) грьоце, умрьо *), оврьао, подупрьо, сатрьо, и остале оваКове ријечи.

Из овога свега мислим, да ће сваки паметан човек признати, да се Српски језик Славенском ортографијом не може писати. А кад се Славенска ортографија у Српском језику мора покварити (као што се покварила како је Србљин умочио перо и почео Српски да пише), и Српска остати опет пуна крпежа и натеге; зато мислим да је најпаметније, да ми за Српски језик начинимо ортографију са свим као што треба (да нам могу завидити сви остали народи Европејски). Зато сам ја овђе начинио три нова слова, т. ј. ђ, љ, њ, и узео сам ј. Ниједан паметан човек не може рећи, да нам ова слова не требају, а облик њиов ако се коме не допадне, то је ласно поправити; ни остала слова нијесу из почетка била тако лијепа, као што су данас. Може бити да се ј коме зато не ће допасти, што је Латинско; и то је ништа: ми имамо и више слова једнакије с Латинскима, н. п. а, е, о, к, и т. д. а и Латинска су слова од Грчкије, као и наша. Ја сам у првој граматици Српској био узео наше ї мјесто ј, но будући да је ї код нас било до сад самогласно слово, зато се људи једнако мету, и не могу да се навикну читати га као ј; а ј не може нико друкчије читати, него онако као што треба. Да је у Грчком језику било ј, заиста св. Ћирилу не би никад пало на ум, да начини я и ю; но будући да у Грчком језику нигђе нема ја, је, ју, зато је св. Ћирило свезао а, е, у, са ї (ıа, ıє, ıу), да не би људи читали иа, ие, иу (као што ђекоји чате у мојој граматици); а иже је са с а ц т н о м (й) постало скоро у Русији, само му је надметнут онај поетически знак (˘) да се зна да је кратко. — Још може ко рећи да нам треба и х; истина да у нашим ријечима нигђе не треба, већ ако за смијање (ха! ха! ха!) и за ах! ох! их!, али због туђи имена и презимена не би сувише било да га имамо (н. п. Haller, Hagedorn, Hamburg, Haag; Руси пишу ГаллерЪ, ГагедорнЪ, ГамбургЪ, Гага, а ми за сад можемо, и морамо писати Аллер, Агедорн, Амбург и т. д.), но ја сам га за сад оставио коме другоме нека га гради.

Ево већ прва и највећа рецензија против овога Српског рјечника изиђе прије од њега. Може бити да се она почела писати још прије двије године, кад је прво објавленије изишло о Српском рјечнику; и зато је од оне стране, што не признаје да народ Српски има свој језик, онако паметна свједочанства на то покупила и саставила (вала Богу! само кад

*) Ђекоји наши списатељи пишу умрео, а у женскоме роду умрла и у средњем умрло!

се они један пут пред свијетом почеше бранити, и о том препирати). Све њиове остале рецензије против Српскога рјечника и језика морају се на њој оснивати; зашто она каже: да је данашњи наш црквени језик прави Српски језик од старине; а овај што њим данас говори народ Српски, да је покварен и испогањен, и да се у правоме граматическом смислу не може ни назвати језиком и т. д. Већ није потребно више да ја на ово сад редом одговарам, зашто је одговорио онај, коме је говорио Г. рецензент, него ћу само да речем неколико ријечи о ономе, што управо иде на мене самога:

1) „Да моја граматика не зна никакве благовкусне критике, и да учи све наопако." Који човек жели доказати, да Србљи немају другога језика осим Славенскога, не само што по њега свака Српска граматика мора учити наопако, него да како може он би и Србље све у једну врећу стрпао па завезао, или у пивву саћерао па затиснуо, да не чује свијет како они говоре, него да се њему све мора вјеровати. — А што се тиче вкуса у језику, ја заиста не завидим његовој естетици. Он нека поправља Српски језик по своме акусу (као што и остала његова ђекоја браћа раде), а ја ћу да га учим, и да се трудим онако писати, као што је најобичније у народу; да би Добровски у Златном прагу и Линде у Варшави, и други сваки који жели (макар био у Лондону, или у Америци), могли управо дознати из моји књига, како народ Српски говори у данашње вријеме (а то је за Г. рецензента највећа жалост и несрећа, зашто он доказује (и мисли?), да је Српски језик онакови, као што је њему по ћуди, а није га научио да зна управо какав је).

2) „Да се из мога објавленија види, да сам ја рад подигнутоме већ „књижеству Српском простонароднија реченија, без свачега Славенског, „из предјела Јадра, у Турској, да утиснем." Није му злоба дала рећи из Јадра у Србији, него у Турској! а не каже (или ваља да не зна?) да је у Турској и Зета, и Милешева, и Горажде и Скендери! И да је Српска црква (с језиком Славенским) постала у Турској (онамо, ђе је Немања I. Студеницу зидао, и Душан царовао; ђе је постао и живљео свети Саво Немањић и кнез Лазар, и од куда је Српски патријар Чарнојевић, Арсеније III. „на престолѣ святаго Саввы сѣдящїй", превео у Њемачку 37000 Српски фамилија и дошао у Сентандрију; и од куда је послије, с Арсенијем IV. „Архїепїскопскїй престолъ пренесенъ въ Сремъ, и въ Карловцѣ поставленъ, идѣже и до нынѣ пребываетъ")! А по овим његовим ријечма требало би мрзити на све, што је из Турске. Или може бити да зато није смијо казати да је Јадар у Србији, да не би паметни људи помислили: та у Србији Српски језик и тражити треба. Тим га људи могу оправдати, али му љубав к роду своме никад опростити не ће (ако је Србљин). Штета што се није потписао, да видимо ђе се он родио, кад сам ја у Турској! (али ја опет, макар се он ђе родио, кривицу његове злобе, и осталога што мени није по ћуди, не би бацио на оно мјесто ђе се он родио, као што он баца на Јадар моју кривицу, што нас двојица имамо различан вкус у Српском језику! Ово су ствари, које показују ђетињу памет и слијепу пакост). — Ја не знам како је он могао разумјети из објавленија, да ће у мом рјечнику бити само Јадрански језик (који он да позније, опет не би могао доказати

да је гори, него што Србљи данас говоре на коме другом мјесту)? Ваља да му је злоба чапила и толковала моје објављеније. Ја сам казао да ће у њему бити ријечи, које народ Српски говори, како по Турској, тако и по Њемачкој. Ако сам се ја и родио у Јадру (чега се не стидим, него се тим дичим и поносим), опет могу слободно казати, да сам више Србаља виђео од мога Г. рецензента: ја сам провео године с Бошњацима и с Ерцеговцима (из Пиве, из Дробњака, из Гацка и из Никшића); а провео сам године са Србијанцима од Лознице до Неготина; а (да не рече Г. рецензент да је ово све у Турској) провео сам године и по Њемачкој од Земуна па до Петриње, до Сентандрије и до Ријаве. — Како ли је могао из објављенија разумјети, да у мом рјечнику не ће бити ништа Славенскога?! Ваља да би он по своме естетическом вкусу и по високоме граматическом знању Славенског језика могао писати Српски без свега Славенскога! а остали ће људи сви рећи да је Славенски Бог, вода, небо, жена, мати, сестра, слава, трава, брат, писати, славити, велик, широк и остале оваке Српске ријечи на њаде! По свој прилици овај Г. рецензент не зна управо ни што је Српски, ни што је Славенски.

3) „Да наопаке Српске граматике и рјечници Славенски језик, на „штету Српске цркве, у пропаст бацају." Из овога би рекао човек, да је Г. рецензент из реда они људи, који све буне и свађе с именом Божјим (и њега ради) почињу, доказујући, да је све оно и Богу мрско, што њима није по вољи. Он сирома мисли, да је Српска црква тако тврда, као што је он вјешт у њезину и у Српском језику. Српска црква нити је основана на Чивутскоме, ни на Грчкоме, ни на Славенском језику, него на Ристовим истинама, које су једнаке у свима језицима. Колико је Евађелије изгубило од своје светиње што је преведено с Грчкога језика на Славенски, и са Славенскога на Влашки, толико би изгубило и данас да се преведе на Српски. Може бити да ће Г. рецензент с овим рјечником добити у руке и библију Росијску, на простоме и, као што он мисли и говори, покварено ме и нечисто ме Росијском језику; па се цар Александр и св. синод не боје да ће Росијска црква пропасти, него се још надају да ће се боље утврдити. — А и том се сваки паметан човек мора чудити, како могу Српске граматике (макар и наопаке биле) и рјечници Славенски језик у пропаст бацити! Ја Славенски језик љубим и поштујем, као и други који му драго Србљин; и зато мислим, да му се у данашње вријеме ни чим боље не може помоћи, него да га подијелимо од Српског језика, и да му дамо ону част и поштењс, што му приличује, као и цркви у којој се њим поје и служи; и да му се опет с друге стране не може већа неправда учинити ни дубља пропаст копати, него говорећи и доказујући, да је све једно Српски и Славенски језик, и пишући Српски по Славенској граматици. Кад се у нашим школама каже: ово је језик Српски, а ово је Славенски; ово је граматика Српскога језика, а ово је Славенскога; онда ће се јамачно знати боље обадва језика, него што се данас знаду; и онда не ће смјети сваки по своме вкусу о њима којешта лупати, него ће говорити само људи, који ствар познају и разумију.

Које ова рецензија, које Г. Павле Соларић с његовим позивањем на скупштину, да се гради данашњега Српског језика граматика *), подбунише ме и наћераше да додам сад к овоме рјечнику и једну малу Српску граматику. Ја сам још од лани састављао којешта за другу Српску граматику, и мислио сам мало доцније да је већу издам; а ево ме сад речени догађаји наћераше, те из оне веће ево ову малу скрпи којекако, желећи и гледајући да ми сва стане на један табак. Каква је, и колика је, да је; увјерен сам да ће бити боља од прве; и надам се да ће бити мила Г. Соларићу, и осталим ученим Србљима, који желе (као и он), „да се у дне наше, колико можно бољма, опише и позна све „што се каса нашега језика"; и који би вољели у један пут виђети двије Српске граматике (једну за Србе од Србије к Западу и к Југу, а другу за остале), неголи ни једне. Мислим да ће је Г. Соларић драговољно понијети на учену скупштину међу Карловчане, Будимце, Сомборце и Новосађане, и што се у њој добро нађе, да ако га зато не одбаце, што је од Јадранина из Турске. Ја сам гледао само, да ми се из ње ништа не избаци, а штогођ који више зна, нека додају. А по мога Г. рецензента, и по остале, који мисле као и он, она ће учинити наопако, као и прва (и може бити још наопачније).

Ђекоји наши мисле и говоре, да рјечник треба читаво друштво да пише, а не један човек; но то мисле понајвише они људи, који нити знаду што је друштво, ни што је језик, ни што је рјечник, ни како се он пише. Ми видимо данас у Европи, да су најбољи они рјечници, које су писали једини људи, н. п. Њемачки Аделунгов, Пољски Линдов, Латински Шеллеров, Англијски Јонсонов и п. д. А на оне, што су писала друштва, познато је да се једнако списатељи Талијански и Француски туже и буне, и да и сваки дан поправљају. Доста пута у друштву луд поквари, што паметан начини; а доста пута и паметан на име друштва онаково што напише, што под својим именом не би нипошто издао.

Ја сам се око ове књиге намучио, што може бити до данас нико ни око какве није: зашто осим труда, који сам подносио рјечи купећи и у ред доводећи, морао сам се старати како ћу књигу на свијет издати, и како ћу међу тим живљети. А при данашњему стању нашега књижества и језика, било је људи, који су жељели и трудили се, да овај Српски рјечник никад не изиђе на свијет; и да би се та њихова жеља испунила, то су они прорицали, и о том друге увјеравали; но хвала Богу! ево нас већ на обали. — Осим господе пренумеранта (којије, према цијени књиге и садашњему времену, има доста на моју и Српскога језика радост) *), ево ово су особити добротвори овога рјечника:

---

*) Римляни славенствовавшіи, страна 57.

*) На ову књигу има пренумеранта и из онакови мјеста, од куда до данас још није било готово ни на какву Српску књигу, н. п. из Одеса, из Ерцеговине (на страни 153 сумњао сам да није пуст намастир Дужи, а сад имам из њега и пренумеранта), из Далматински и из Србијански намастира, и из многи други

I. Г. ТЕОДОР ДЕМЕТЕР ТИРКА са својом госпођом МАРИЈОМ од рода ДЕМЕЛИЋА, и с њезином матером госпођом АНКОМ. Без њи се ова књига за сад (а може бити никад) не би могла ни почети (штампати) ни свршити. Има у народу нашему богатији људи од Тирке, који по кафанама и за постављеним столовима тако уздишу кад се што о народу говори, да би човек рекао и крви би испод грла дали за народ и за његову срећу и славу: али да им дође народ у кућу, па да заиште, не пет иљада форинти (колико је дао Тирка на Српски рјечник), него пет иљада новчића, одма би се згрозили као да је смрт дошла преда њи, и почели би се тужити на зла времена и на рђаве пазаре, и драговољно би се отресли од свога народа, само да ништа не иште и да им се прије кине с очињу.

II. Племенити Г. САВА от ТЮКЮЛИ, краљ. совјетник и златне мамузе кавалер и пр., који је у помоћ Српскоме рјечнику поклонио пет стотина форинти. Он свачим свједочи, да је врједан бити списатељем начертанија њекојего Арапанина, и Римљана у Шпанији.

III. Њ. превосходителство, високопреосв. и високодост. Г. СТЕВАН СТРАТИМИРОВИЋ Кулпински, православни архиепископ Карловачки, и митрополит свега народа Српскога и Влашкога у ћ. к. државама, импер. Аустријског ордена Леополдова великога крста кавалер, Њ. ћ. к. и А. величества дјејствителни тајни совјетник, и ученога друштва у Гетинги члан; који је у помоћ Српскоме рјечнику поклонио триста форинти.

мјеста; а из Црне горе! — Кад су Црногорци послали своје пренумеранте Г. Соларићу (да и он мени пошље), онда су ме прекорили (те јако!), што и међу њима нијесам кога назначио да купи пренумеранте на ову књигу, говорећи: Да сам ударио те тражим Србаља по свијем угловима Европе, а њи у Црној гори да гам заборавио. — Колико ми је овај њиов укор био мио и драг (из млого узрока), но опет ми је мало на жао учинио, и до данас им још нијесам одговорио на њега. Какогођ што ми је онда лежао на срцу и у памети мој Јадар, ђе сам се родио и узрастао, и на који сам из Шишатовца свакй дан по неколико пута уздишући погледао; и Сријем, ђе сам оно објавленије писао; тако ми је исто лежала на срцу и у памети и Црна гора, за коју сам још од ђетињства мога чуо, и разумио, да у њој још од Лазарева времена једнако траје Српска влада и царовање, и коју би и данас вољео сто пута виђети, него Јадар, или какво друго мјесто на свијету; али зато у њој нијесам ни кога назначио да купи пренумеранте, што нијесам имао никога позната. А да сам имао познаника, и да сам знао како се могу објавленија послати, ја би назначио кога да купи пренумеранте и у Сарајеву, у Мостару, у Требињу, у Зворнику, и по млогим другим мјестима; и заиста се не би преварио, зашто сам виђео, како трговци и мајстори из речени мјеста радо чате оно што разумију; које и овђе сад свједоче млоги пренумеранти од њи, који се налазе по Далмацији и по Дубровнику.

IV. Њ. превосходителство високопреосв. Г. МОЈСЕЈ МИОКОВИЋ, православни епископ Карлштадтски, Њ. ћ. к. и А. величества дјејствителни тајни совјетник.

V. Високопреосв. Г. ВЕНЕДИКТ КРАЉЕВИЋ, родом из Солуна (дакле земљак св. Ћирила и Методија), православни епископ Далматиновки, Бококоторски, Дубровачки и Истријски, који је још на прво објављеније, не чекајући ни писма ни препоруке, скупио у својој епархији 105 пренумеранта.

VI. Племенити Г. КОНСТАНТИН ЕМАНУИЛ ЋИКА от Дешанфалве, у Салској вармеђи таб. суд. асесор. Изненада ме довела срећа да сједим у кући овога Маћедоно-Влашкога Тюкюлије, који се особито обрадовао кад је разумијо и вићео, да се у његовој кући ради Српски рјечник, и засједочио је да га је он одавно желео и тражио због Српскога језика.

VII. Покојни и незаборављени Г. ДРАГО ТЕОДОРОВИЋ из Трјеста, који ми је послао близу четири стотине форинти у сребру, и за њи накупио пренумераната у Тријесту. Из Трјестански пренумераната види се, како људи помажу чему оће, н. п. младоме Ерцеговцу Г. Вилипу Лучићу не треба више од једне књиге, али он оће да узме 10, па да поклони сиротињи; тако Г. Петар Теодоровић узима себи и госпођи својој и седмора ђеце сваком по једну, а особито 6 за сиротињу. Да Трјестанци у оваковим догађајима нијесу помагали Стојковићу, Доситеју и Соларићу, могао би ко рећи, да мени зато помажу, што сам из Турске, као и они понајвише.

Ова господа нека дијеле само славу и благодарност за оно што се добро нађе у овој књизи, а што буде (или се коме учини) рђаво и неваљало, моја је кривица и срамота; и ја ћу за оно ученоме свијету одговарати, и ђе што будем погријешио поправићу, што ли не будем (него се коме само учини), бранићу.

Још неколико ријечи да проговорим о ђекојим ријечима у овој књизи:

1) Ја сам овђе Српски језик раздијелио на три нарјечија (као што је сам по себи раздијељен), т. ј. ЕРЦЕГОВАЧКО, којим говоре сви Србљи, који живе по Ерцеговини, по Босни (како Гричкога, тако и Турског закона) по Црној гори, по Далмацији, по Рватској и по Србији озго до Мачве, до Ваљева и до Карановца; РЕСАВСКО, којим говоре Србљи по Браничеву, по Ресави, по Лијевчу и по Темнићу и горе даље уз Мораву, по нанји Параћинској, по Црној рјеци и по крајини Неготинској; и СРЕМАЧКО, којим говоре Србљи по Сријему, по Бачкој, по Банату, по горњој Мађарској и по Србији око Саве и око Дунава (до Мораве).

Највећа је (и готово једина) разлика између ови нарјечија у изговарању слова Ѣ, које се у Ерцеговачком нарјечију изговара на четири начина: а) ђе се на њему глас не отеже, онђе га изговарају као је, н. п. бјёло, цвјётоват, пјёвати, рјёчит, ўмјети, сјённина, вјёчит, и т. д. б) у оваковим ријечима послије д, л, н, т, претвори се

д у ђ, л у љ, н у њ, т у ћ, а Ђ остане само е, н. п. ђѐд, ђѐвōјка, ђѐца; разбо̀љетисе, ко̀љено, љѐва: позелѐњети, стиђе-тисе, арћети и т. д. *). в) а ђе би требало на њему глас потегнути, онђе се изговара ије, н. п. бијѐло, ријеч, дијѐте (род. ђѐтета!), цвијет, сијено, вијек, нијѐвац, ријѐдак (рјѐђӣ) и т. д. (Ђешто се овако изговара ије и у онаковим ријечима, ђе је у садашњему Славен-ском језику е, н. п. пијѐсак (пјесковито), врије̏ме (вре̏мена, вре̏менит), млијѐко (мљѐчика, мљѐча̑р), ждријебе (ждрѐ-беста, ждребѐћӣ), ја̏стријеб (ја̏стребоан, јастри̏бaст) и т. д.). г) пред ј (я) изговара се као и, н. п. сијати, вијати, грија-ти и т. д. У Сремачком нарјечију изговара се двојако: а) (и највише) као е, н. п. вѐра, мѐра, рѐчит, сѐме, пѐвати, сѐјати, вѐја-ти, грѐјати; бѐло, ре̑ч, дѐте, рѐдак и т. д. б) као и, н. п. лѐ-тити, вр̀тити, стидитисе, видити, зелѐнитисе, разбо̀-литисе и т. д. А Ресавско се само по том разликује од Сремачкога, што се у њему и онђе говори е, ђе у Сремачкоме и, н. п. летети, ви-дети, вртети, разболетисе, стидетисе, позеленети, во-лети и т. д. Осим ови општи разлика имају у Ресавском нарјечију још двије особите разлике (у склањању сушт. имена): а) што имена првога склоненија, која се свршују на г и на к, и у вин. множ. промјењују г на з, к на ц; тако исто и она имена, која се свршују на а и на у, имају и у вин. множ. е, н. п. ао има розе, разбио Турце, има добре опан-це, изео све орасе, продао кожусе и т. д. б) што имена другога склоненија имају у дат. и у сказ. јед. броја е, н. п. дао девојке јабуку, носи на главе, седи у Ресаве, на Мораве, и т. д.

Између ови нарјечија мени се чини да се најједначије изговарају ри-јечи у Ресавскоме: зашто се у Сремачкоме може чути (понајвише у ђеко-јим глаголима трећега спрезања, у наклоненију неопредијеленом) и по Сремачкоме и по Ресавскоме, н. п. разболитисе и разболети-се, стидитисе и стидетисе, летити и летети, позеле-нио и позеленео и т. д. Тако се исто ове ријечи могу чути у Ер-цеговачкоме по Ерцеговачки и по Сремачки, н. п. стиђетисе и сти-дитисе, лећети и летити, позелењети и позеленити, виђети и видити, ослијепљети и ослијепити и т. д.

Мени се ни једно ово нарјечије не чини љепше ни милије од другога, него су ми сва три једнака; а ову сам књигу зато писао Ерцеговачким: а) што се тако говори онђе ђе сам се ја родио, и тако сам најприје од мајке и од оца научио говорити; а б) да виде Сријемци и Бачвани и Ба-нећани, како њинова браћа и по оним земљама говоре: зашто се до сад о том ништа није писало.

г) Су̏дијин, ћурчијин, а̏баџијин, и остала оваковa имена, чини ми се да у женскоме и у средњем роду избаце оно пошљедње и, н. п. судӣјна, судӣјно; ћурчӣјна, ћурчӣјно; а̏баџӣјна, а̏баџӣј-но и т. д.

*) Послије т изговарасе у ђекојим ријечима и као је, н. п. тјѐме, стјѐница, тјѐшити, тјѐшман, тјѐшњӣ и т. д. а послије д врло ријетко, н. п. подјела, здјела (говорисе и жђела).

3) Божји, тичји, човечји, мишји, и остала оваковa имена могу имати у женскоме и у средњем роду тичија, тичије; Божија, Божије; мишија, мишије и т. д. као да би у мушкоме роду било Божиј, тичиј, мишиј и т. д.

4) Ја сам овђе глаголе писао у наклоненију неопредјеленом, а може бити да би било приличније садашње вријеме наклоненија изјавителнога (као што пишу Грци и Латини, и остали Славенски народи); тим би се код нас могло уштеђети неколико врсти, зашто има млого глагола, који садашње вријеме имају једнако у свим нарјечијама, а наклоненије неопредјелено различно, н. п. вртим, врћети, вртети, вртити; волим, вољети, волети, волити; зеленим, зелењети, зеленети, зеленити; стидимсе, стиђетисе, стидетисе, стидитисе и т. д.: али баш зато мислим, да је у овоме првом Српском рјечнику требало овако, као што сам пописао: зашто за онога, који тражи, не би сувише било и обадаоје да се налази по азбучном реду, н. п. писати, пишем; и пишем, писати и т. д.

5) Повраћателне сам глаголе понајвише само оне писао, који имају особито значење, н. п. молити кога, и молитисе коме; изврћи (пушку), и изврћисе (н. п. извргла се врата; извргли се људи) и т. д., а ђе нема особитог значења, онђе се може разумјети и онако, н. п. вући, schleppen; вућисе, sich schleppen; гријати, wärmen; гријатисе, sich wärmen и т. д. Ово се може се додати свакоме глаголу, н. п. нe пјева ми се, једе ми се, плаче ми се, не чека ми се и т. д. зато би ово се требало писати свуда само за себе (као што чине Чеси, Пољаци и Крањци), н. п. надати се (као надао сам се), смијати се (као шта се смијеш) и т. д.

6) Донијо, ђијо, бијо, и осталеоваковe ријечи, писао сам овако (с ј) зато, што се послије каже донијела, донијело; цијела, цијело; бијела, бијело, бјељи и т. д. У Ерцеговачком нарјечију једнако се говори бијело, млијеко, гнијездо; а у пјесмама кад затреба изостави се и (као што се и остала самогласна слова обично изостављају), па се пјева и говори бјело (б'јело), мљеко (мл'јеко), гнјездо (гн'јездо), као што је мало прије напоменуто.

7) Овђе има неколико ријечи без икаквога значења, које сам ја чуо ђе се говоре, али сад не знам у право шта значе, као н. п. плесмо, тоња, иланча, факлја, осока, утакмице и т. д. А ђекоје нијесмо могли на вријеме да нађемо како се зову Њемачки, као н. п. греш, ждрепчаник (Ortscheit, Schwänkel, österr. Drittel), перде (die Tasten), срчаница (Langwage, Langwelle, Langwiede, longurius, longula).

8) Код имена трава и дрвећа ђе стоји Linn., оно ми је казао Г. Андрија Волни, бивши управител Карловачке гимназије; а за које ми он није могао казати како се зову по Линеју, код они смо само записали да је трава некаква или дрво.

9) Ова крштена имена Српска, што се налазе у овој књизи, живе и данас у народу Србскоме, по неким мјестима мање, по неким више. По Србији млого и више има по Шумадији и доље преко Мораве, него горе преко Колубаре; а по Срјему, по Бачкој и по Банату, више и има у презименима, него у именима. Због имена Српски вриједно би било на-

штампати један поменик из намастира Раче, који се сад налази у Фрушкогорском намастиру Беочину. То је велика књига, као октоих на по табака (in folio), и у њој има неколико иљаде Српски имена (мушки и женски): мислим да су они људи, који су намастиру парусије писали. Књига се та почиње овако: „С Богомъ почінаемъ сый светый и Боже„ствены поменикъ. Възнесеніа Господа Бога и спаса нашего Іисуса Хрїста „въ храме раччи (!). поменованіе всѣхъ православныхъ Хрїстіанъ." То јој је име; па онда почиње овако: „Поменикъ господам Србскым помени Гос„поди душе рабъ своих. помени господи благочестиваго господина вла„дыку Србскаго неманю, Сїмеѡна монаха и мѵроточца. И благочестиву „Госпожду монахїю Анастасїю. *) Благочестиваго и првваго краля стефана „монаха Сїмеѡна и монахїю анну. Благочестиваго краля радосава монах „їѡанна; и монахїю анну. Благоч. краля стефана уроша монах Сїмеѡна и „монахїю Елену. Благоч. крала Стефана, монах Ѳеѡктиста. Благоч. краля „Стефана уроша. Благоч. и приснопоминаемаго цара стефана. Благоч. и „приснопоминаему царицу монахїю Евгенїю. Благоч и приснопом. цара уро„ша. Благоч. краля влькашина и сына его благоч. краля марка. Благоч. и „приснопом. кнеза лазара. Благоч. и приснoп. госпожду монахїю Евгенїю. „Благоч. и приснoп. деспота стефана. Благоч. и приснoп. влька бранковића. „Благоч. и приснoп. госпожду монахїю марину. Благоч. и хрїстолюбиваго „гюрга. Благоч. и приснoп. госпожду деспотицу Ерину. И чадь ихъ. Благоч. „деспота лазара. И подручїе его госпожду Елену. Благоч. и хрїстолюб. ца„рицу Мару. и грьгура. И стефана. Благоч. и хрїстолюб. монахїю аггелїю. „Благоч. и хрїстолюб. їѡанна деспота." Послије ове господе стоје митрополити ево овако (всеѡсвещенаго): „Максїмъ вишеградскїи. **) Марко звор„никъ, Григорїи пожера (пожаревачки?). їѡакимъ срм (сремски?). їѡсїф баня(?). „Ѳеѡфанъ пећ. їѡсїф баня. Максїмъ маркова цркава(?). Симеѡнъ —. јаћимъ —. „Ѳеѡдоръ и Макарїи митрополити дабрскїи (?). Исаиї —. григорїи ужички „митрополитъ. јаћим —." За митрополитима иду калуђери, попови, људи и жене, али све особито, и у реду овако име из почетка. Код многи имена стоји и од куда је онај, а ђешто и које је године записан. Калуђери су сами писали сваки своје име и намастир од куда је; а имена прости људи писана су минејски лијепо, готово као једном руком. На имену књиге не стоји кад се почела писати; врло стара не може бити, зашто није паргамент, него артија (врло лијепа и јака). Ја сам ту књигу сву прочатио и нашао сам најстарији потпис калуђера їѡсїфа из донце од године 1623. Ту има калуђера и из они намастира, којима се данас једва зидине знаду, н. п. из Вотњака, из Ивање и т. д. А има и из онакови намастира, којима ја заиста никад прије имена чуо нијесам, као н. п. равна рѣка, куманица, ораовица, осавница, дунић, кобековићъ, Ѳотния, Стелновацъ, Бранковина, урсклач', доноаш', ромїѡнъ, вувацъ, вонцъ, донца, добрунъ, маржићъ, мажићъ, мећавацъ, градацъ, рибница, шемлюгъ. Ова

*) Овђе се ова сва имена из почетка почињу.

**) И митрополити стоје овђе из почетка.

сва имена стоје међу намастирима, зато мислим да нијесу села, нити каква друга мјеста.

10) Турске ријечи (које сам од прилике знао да су јамачно Турске) назначио сам звјездицом (*), и ђе ми је одма могло пасти на ум, замјењивао сам и Српским ријечма. Највише од ови Турскије ријечи могу се без сваке муке ишћерати из нашег језика, зашто имамо Српске мјесто њи; а ђекоје се може бити ни у години дана не спомињу: али сам и ја опет писао, зашто сам чуо ђе се у народу говоре, или пјевају; а има неколико и таковн ријечи Турски, које ћемо морати задржати и посвојити, н. п. боја (бојити, бојење), аманет, тепсија, ђерђеф, топ, барјак, барјактар, брк, бурмут (бурмутица), чакшире (ђекоји наши списатељи пишу ногавице мјесто чакшире; али ногавица данас код Срба значи само оно, што стоји на нози, па и од гаћа и од чакшира! а у читавим чакширама имају двије ногавице, тур, рпмаче и оно горе, што стоји око човека) и т. д. Али зато опет никакав паметан човек не може рећи, да је Српски језик опогањен туђим ријечма, и да се зато не може језиком назвати. Данас нема на овоме свијету ниједнога језика (ни старога ни новога), у коме нема туђи ријечи (и у самим Славенским класическим књигама млого заслуженога Раића има туђи ријечи (готово) колико и у Српском језику, н. п. акциденціа, арестъ, арміа, лагеръ, караулъ, команда, кондиціа, аттестаціа, линіа, казна, пунктъ, комендантъ, коллегіа, трактатъ, дистриктъ, потекціа, епистоліа, циркулъ, фамиліа, квартиръ, конакъ, сандукъ и т. д.). Али зато опет ја туђе ријечи не браним, него и ја кажем, да се треба трудити и чистити језик од туђи ријечи (не само од Турскије, него и од сваки други чије му драго биле; зашто, н. п. Латинске, или Њемачке ријечи, нијесу нама ни мало љепше од Турскије) колико се може; али што се не може, не треба за оно мрзити на језик. — Ми друкчије не можемо почети наш језик чистити од туђи ријечи, док најприје не познамо све наше ријечи, које се по народу говоре; па и онда опет је боље узети туђу ријеч, која је позната у народу, него ли наопако нову градити, зашто то није за свакога ученог човека (а за простака јест: зашто су сви језици постали од простака, т. ј. од пастира и од тежака; и простак никакву ријеч не може друкчије начинити, него управо онако, као што су и остале начињене). — О овом је вриједно да сваки наш списатељ (а особито онај, који оће да чисти језик) прочита предговор Кампов к његовоме Њемачком рјечнику, који је писан ради чишћења Њемачког језика (Campe Wörterbuch zur Erklärung und Verdeutschung der — fremden Ausdrücke, 2te Aufl. Braunschweig 1813. 4.).

11) Које се ријечи данас не говоре у говору, него се само чују у пјесмама, оне сам забиљежио са ст. (стајаћа, poetisch), као н. п. чедо, љуба, чарин, стадо, ладо, лељо, и т. д.

У Бечу 10-га Окт. 1818.

В. С.

ИМЕНА ГГ. ПРЕНУМЕРАНТА ПО АЗБУЧНОМЕ РЕДУ:

I. СВЕШТЕНИЦИ.

а) Митрополити.

Високопреосв. Г. Агатангел, митрополит Бiоградски, и височајши екзарх све Србiе 2.

Високопреосв. Г. Петар Петровић Негош, благоуправитељ и митрополит Црне горе, Рос. императорског ордена светога великога кнеза Александра Невскога кавалер 2.

б) Владике

гледај у предговору.

в) Архимадрити.

Преч. Г. Герасим Омчикус, н. Керке.
— ДимитрiеКрестић,Крушедолски.
— Јосиф Павићевић, н. Острога (у Црној гори).
— Лукиан Мушицки, Шишатовачки.
— Мелентiе Павловић, Враћевшивички.
— Методiе Лазаревић, Троношки.
— Мојсеј Мануиловић, Ходошки.
— Никанор Богетић, н. Савине.
— Прокопiе Болић, Раковачки.
— Сава Љубиша, н. Праскавице (у Далмацiи).
— Самоило Јаковљевић, н. Калинића (код моштиjу св. Краља).
— Стеван Дубаић, Драговићки.
— Теодосiе Станковић, родом из Ерцеговине, протосинђел консисторiјални у Шибенику, и парох од Верлике.

г) Проте.

Преч. Г. Богдан Милиновић, Рисански.
— Иван Пејовић из племена Цеклина, Рјечке нахiе (у Црној гори).
— Јаков Попоаић, Бококоторски.

Преч. Г. Јован Максимовић, Карловачки.
— Максим Максимовић, Шидски.
— Марко Витас, Бенковачки.
— Марко Вуиновић, Котарски.
— Петар Добрiевић, Кињски.
— Петар Сабљић, Кињски.
— Сава Косић, Муачкопољски.
— Сава Берчић, Шајкашк. батаљона.
— Симеун Злоковић, Каштеловски.
— Стеван Кончар, Буковички (у Далмацiи).

д) Игумани.

Препод Г. Аџи-Костантин, Чокешински.
— Вићентiе Кнежевић, н. Керке.
— Гаврило Опачић, н. Крупе.
— Нестор Јоанновић, Бешеновачки.
— Симеун Јоанновић, Бањски (у Далмацiи).
— Спиридон Свердлић, Драговићки.

ђ) Попови.

Честњ. Г. Аврам Максимовић, парох Сомборски.
— Аврам Панић, Шидски.
— Алекса Васић, Ђурђевачки.
— Андрiја Максимовић, Новокарловачки.
— Андрiја Симић, капелан од Косова.
— Атанасiе Бједов, Паћенски.
— Атанасiе Борић, Лежимирски.
— Атанасiе Влаховић, из Старог Бечеја, ч. конс. Будимск. член, СС ХХ. и Философiе доктор; са својим синовима Александром и Милошем.
— Антонiе Радуловић, Полачки.
— Василiе Јефремовић, Каменички.
— Василiе Николајевић, Сурчински.
— Василiе Тепица, капелан Мирољски.
— Вилип Жежељ, Бенковачки.

Честњ. Г. Гаврило Живановић, Обреѕки.
— Гаврило Котарлић, Визићки.
— Гаврило Сечански, Голубиначки.
— Глигорије Бајчевић, Сент-Ивански.
— Давид Марјановић, Манџки.
— Димитрије Стефановић, Новосадски, честњ. конс. Бачке прис. и професор у гимназији.
— Ђорђије Павшић, Голубићки.
— Јанко Петровић, Шабачки.
— Јован Живковић, Мулчки.
— Јован Ненадовић, Јамински.
— Јован Поповић, Ђурђевачки.
— Јован Томић, Бијоградски.
— Јован Чоловић, у Тепљу.
— Костантин Андрејевић, изЗагреба.
— Лука Павковић, Пећиначки.
— Марко Бусовић, Баљачки.
— Марко Вукосављевић, из Петрова села; са своим синовима Александром и Младеном, и ћерма Јулианом и Пулхеријом.
— Марко Мијатовић, Грчански.
— Мијаило Поповић, капелан од Бискупије,
— Мојсило Бугарчић, Чурушки.
— Никола Костић, Кертолски.
— Павле Атанацковић, Сомборски, и у краљ. педагогическом Српском институту катихета јавн. ред.
— Павле Бељански, админ. парохије Гардиновачке.
— Петар Јанковић, Цеклински,
— Петар Кричка, Кањански.
— Петар Руњанин, Кузмински.
— Прокопије Грујић, Алповски.
— Сава Бјелановић, Доброполачки.
— Симеун Кордић, Смоковићки.
— Спиридон Симић, капел. Косовски.
— Теодор Масикоса, Попиначки.
— Теофан Јоанновић, Каменички.
— Ћирило Опачић, капел. уШибенику.

е) Калуђери.

Препод. Г. отац Викентије Торочица, јеромонах н. Крупе и капелан Жегарски.

Препод. Г. отац Ђенадије Бједов, јером. н. Крупе и парох Биљански.
— Исаије Омчикус, јером. н. Крупе и парох Шибенички.
— Јаков Маринчић, јером. н. Керке и парох Косовски.
— Јанићије Радиновић, јером. Драговићки и парох Загорски.
— Јосиф Троновић, јером. н. Савине и парох од Топле.
— Леонтије Павковић, парох Оброваћки.
— Макарије Грушић, јером. н. Савине.
— Макарије Личина, родом из Лике, јером. н. Крупе и парох Скрадински.
— Никодим Зелић, јером. н. Крупе и парох Исламски.
— Никодим Лазаревић, јером. н. Савине и парох од Мокрана.
— Никодим Новаковић, јером. Драговићки.
— Партеније Торочица, јером. Драговићки и парох од Плавна.
— Силвестр Вучковић, род. из Босне, јером. н. Крупе и парох Задарски.
— Симеун Илић, јером. Драговићки и капелан у Плавну.
— Софроније Ћуцић, јером. н. Савине и парох од Каштела новога,
— Спиридон Милорадовић Алексијевић, род. из Ерцеговине, јером. н. Керке и парох Дернишки.
— Стеван Видосављевић, парох од Петрове цркве.
— Теодосије Трескавица, из Далмације, пострижн. н. Керке, парох у Дубровнику.
— Теофило Бошковић, родом из Требиња, јером. у н. Дужи,
— Теофило Кашић, јером. н. Керке и капелан у Дернишу.
— Ћирило Цвјетковић, родом из Боке Которске, пострижн. н. Савине и јером. у владичином двору у Шибенику.

ж) Ђакони.

Честн. Г. отац Пахомије Бусовић, ђакон Шибенички.

Честн. Г. отац Петар Поповић, ђакон и учитель Беочински.
— Ћирило Николић, ђакон и учитель Каменички.

II. ОСТАЛИ ЛУДИ.

Арад.

Г. Ђорђије Јанковић, сенатор.
— Марко Бабић, трговац.
— Никола Ђланћ, трговац.

Беч.

Г. Андрија Белецки, доктор мед. и првога реда лекар у свеопш. болници.
— Браћа Владислави.
— Гина Вулко.
— Димитрије Давидовић, учредник Српски новина.
— Димитрије Тирка.
— Емануил Долежалек, музикус.
— Јеремија Гагић, Росијско-императорски титуларни совјетник.
— Јов. Бапт. Дрђина, ћ. к. дворске апатеке Buchhalter.
— Јован Демелић.
— Јован П. Стојановић.
— Јосиф Сулић.
— Михаило Бојаџија, Грчки учитель.
— Наум Георг Чапио.
— Никола Лукић, из Новога сада.
Племен. Г. Сим. Георг Сина, спаија Одошки и Киздијски и пр. 10.
Г. Стеван Константиновић 2.
—Теодор Ивановић Недоба, Росијско-императорски статски совјетник и пр.
— Теодор Ј. Тирка.
— Тома Калиновић, из Земуна.
—Франц Бенедети, ћ.к. ритмајстор.

Бечеј (нови).

Г. Лука Кисић, трговац; са својим сином Димитријем 2.

Бечеј (стари).

Племен. Г. Ђорђије от Чокић, краљ. дищтр. Потиског консултор; са своим синовима Гаврилом и Ђорђијем.
Г. ИсидорСтојановић,трговац, и надзиратель школски; са своим сином Јаковом.
Племен. Г. Симеун от Гавањски, краљ. дищтр. Потиског сенатор, и славне вармеђе Бачке асесор.

Бијоград (у Србији).

а) Јего Високородије верховии киез и правитель народа всеја Сербији, Господар Милош Обреновић 3.

б) Киезови и остали господари.

Племен. Г. Вуица Вулићевић, дејствит. член правителства и оборкиез иаије Смедеревске 2.
— Димитрије Георгијевић, дејств. член правителства, толмач, и азнадар општи прихода 2.
— Јован Миоковић, дејств. чл. правит. и општенародни секретар.
— Матија Алексијев Ненадовић прота, обор-кнез у Ваљевској нахији 10.
— Милоје Теодоровић, дејств. чл. правителства и обор-кнез нахије Јагодинске.
—Милосав Здравковић,кнез Ресавски.
— Павле Маринковић,кнез у Бијоградској нахији.
— Павле Сретеновић, дејств. чл. правителства.

в) Писари.

— Антоније Петровић, толмач, и општенародни писар.
— Лазар Поповић, писар код народног правителства.
— Максим Ранковић, писар код народног правителства.
— Павле Теодоровић, верховнога киеза писар.
— Тома Станимировић, Српски полномощника у Цариграду писар.

г) Трговци.

Г. Василије Протић, из Раша.

Г. Гаврило Јоанновић.
— Димитрије Јанковић.
— Димитрије Стојковић.
— Ђорђије Јовиновић Спрта.
— Манојло Кировић.
— Матија Пешковић.
— Мијаило Дукић.
— Милоје Радојевић, из Чумића.
— Марко Апостоловић.
— Наум Ичко.
— Обрад Томић, из Тршића.
— Петар Аџи-Вукашиновић.
— Рајко Стојковић.
— Стеван Георгијевић.
— Тасо Спасојевић.

Бијоград (стојни, у Маџарској).

Г. Димитрије Симоцки.
— Јефта Вукић, трг. из Печвара.
— Јован Дуковић, трг.
— Мијаило Ивановић, трг.

Бреслава.

Г. Доктор Бишинг, краљ. Пруски архивар и професор 2.

Будим.

Г. Јован Берић, СС. XX. и философије доктор, актуар код надзиратељста народни школа.

Племен. Г. Стеван Урош Несторовић, краљ. совјетник и највећи надзиратељ школа Српски, Влашки и Грчки и пр.

Букреш.

Г. Стеван Васиљевић Живковић. преводник Телемака, и издатељ Благодјетелне музе.

Ваљапај.

Племен. Г. Теодор Атанасијевић, спаија Ваљапајски.

Варшава.

Г. С. Б. Линде, ордена светога Станислава кавалер, списатељ Пољског рјечника и пр.

Видин.

ГГ. Браћа Милановићи.

Вуковар.

Г. Васкрије Лазаревић, трговац.
— Гаврило Гавриловић, трг.
— Ђорђије Ћирић, трг.
— Јован Поповић, трг.
— Павле Папулић.

Голубинци.

Г. Гаврило Вишњић, ђ. к. лајтнан.
— Никола Војводић, — — капетан.

Дубровник.

Г. Васиљ Бошковић, трговац, родом из Требиња
— Васиљ Обрадовић, т.р. из Требиња.
— Ђорђије Лазаревић, — Стоца.
— Јован Драшковић, — Требиња.
— Јован Ковачевић, — Мостара.
— Јован Перини, — Мостара.
— Лазар Вуковић, — Требиња.
— Лука Растић, — Требиња.
— Мијаило Вуковић, — Требиња.
— Мијат Митровић, — Требиња.
— Никола Перин, — Мостара.
— Никола Чеко, — Требиња.
— Петар Дабиновић, — Бара у Арнаутској.
— Петар Павловић, — Бара у Арнаутској.
— Ристо Јоанновић Скар, — Сараjева.
— Ристо Марчета, — Мостара.
— Симеун Комненовић, — Требиња.
— Стеван Ковач, — Требиња.
— Теодор Гојшина, — Требиња.
— Тома Вукојевић, — Требиња.
— Трипко Мичић, — Мостара.

Загреб.

Г. Ћирило Сукњанић, трг.
— Костантин Мировић, трг.
— Мировић и Поповић, трг.
— Христофор Станковић, трг.

Задар.

Г. Мијаило Теодоровић, трговац, родом из Сараjева.

Земун.

Г. Василије Василијевић, трговац.

Г. Василије Лазаревић, бургермајстор.
— Димитрије Симић, ђак из четврте Латинске школе.
— Димитрије Фрушић, доктор медицине.
— Мијаило Павковић, трговац 2.
— Пинцер, ритмајстор, и магистратски совјетник.
— Франц Червенка, ћ. к. ћенералфелдвахтмајстер, ордена Леополда II. кавалер и комендат Земунски.

Јазак.

Г. Јован Георгијевић, трговац.
— Јован Симоновић, учитељ.

Карловци.

Г. Глигорије Гершић, директор.
— Јоаан Маринковић, трговац.
— Паале Ђурковић, живописац.
— Петар Сланкаменац.
— Стеван Гавриловћ.

Карловци (Горњи).

Г. Васа Шкуљић.
— Глигорије Малешевић.
— Димитрије Ћирковић.
— Никола Вилић.
— Симеун Кисић.
— Симо Обрадовић.
— Теодор Вуковић.
— Ћирило Попић.

Кленак.

Г. Павле Милоавановић, ћ. к. Петроварадинске регементе оборлајтман.

Коморан.

Г. Стеван Ненадовић, чл. комунитета.

Кракаа.

Г. Г. С. Бандке, професор и библиотекар и пр.

Краљевац (Königsberg).

Г. Ј. С. Фатер, доктор, професор и библиотекар.

Кулпин.

Племен. Г. Теодор Страшимировић, спахија Кулпински 2.

Љубљана.

Г. Валентин Водник, свештеник и професор.
— Барон Зигмунд Зонс от Едлштајн
— Јаков Жупан, свештеник, доктор богословије и професор.

Митровица.

Ђаци из Њемачке школе.
Аврам Дробац, из Шашинаца, ђак из Српске школе.
Стеван Миловац, ђак из Српске школе.

Млеци.

Г. Андрија Иванишевић Радојћић, ћ. к. морскога пјешачкога батал. у Млецима мајор, родом из Цетиње из Црне горе.
— АнтонијеМихановић от Петропоља, ћ. к. делегацијалнога војничкога суда у Падуи капетан-аадитор, племић Рватски из Загреба.
— Божо Кнежевић Ђикановић, компанија градско-Млетачки стража капетан-командант, грађ. Которски, из Црне горе из Грађана.
— Василије Лубардић, великокуп. и грађ. Млетачки, из Ерцега Новога.
— Герасим Катурић, ћ. к. пенс. подполковник, и гвоздене круне кавалер, из Рисна у Луци Которској.
— Ђорђије Живковић, ћ. к. пенс. мајор, из Новог Ерцега у Луци Которској.
— Јован Кујунџић, трговац, из Ливна у Босни.
— Јоаан Матишевић, морски капетан, из Ерцега Новога.
— Јосиф Завршник, при ћ. к. Млет. власти морској капетан-аудитор, из Ријеке у Илирији
— Матија Липовац, великокупац и грађ. Млет, из Цуца у Црној гори.
— Павле Соларић, књижевник, из велике Писанице близу Бјеловара у Рватској
— Петар Обиловић, морски капетан, великокуп. и грађ. Млет, из Ерцега Новога.

Г. Спиридон Шутовић, адвокат Которски.
— Христофор Цвијетовић, великокупац и грађ. Млет, из Ерцега Новог.
— Фредерик граф от Гилфорд, из Лондона.

Муач.

Г. Ђорђије Крестић, трговац.
— Јован Димитријевић, трговац, и вароши Муачке вице-биров.

Нови сад.

Г. Александар Наво, трговац.
— Арсеније Теодоровић, живописац.
Василије Анастасијев Николић, калфа трговачки.
— Григорије Андрејев-Јоановић, син трговачки.
— Ђорђије Еулпе, трг.
— Ђорђије Кирјаковић, трг.
— Ђорђије Магарашевић, професор.
— Ђорђије Христо Пустиника, трг.
— Јаков Филковић, трг.
— Јован и Петар Креста-Шилић, тргг.
— Јован Софронијев-Јаношевић, трг.
— Костантин Миросављевић, син трговачки.
— Костантин Николић, трг.
— Лазар Поповић Пеција, трг.
— Манојло Јефтић, калфа трговачки.
— Мијаило Савин Пајевић, син трговачки.
— Милован Видаковић, професор.
— Недељко Георгијевић, трг.
— Павле Манојловић, трг.
— Павле Перишић, трг.
— Павле Шевић, трг.
— Петар и Павле Радановићи, синови трговачки.
— Симеун Јоаннов-Јанковић, син трговачки.
— Тимотије Димитријевић, трг.
— Хариш Атанасијевић, трг.

Одес.

Г. Ђорђије Милановић, Одески друге гилдије трговац 2.
Г. Иван Квекић, Одески прве гилдије трговац 5.
— Иван Магазиновић — — 5.
— Лука Љесар — — 2.
— Марко Андрић — — 2.

Осијек.

Г. Костантин Бозда, вел. нотар. с. и краљ. града Осијека, и слав. ком. Веровит. таб. суд. присједатељ.

Острво.

Г. Гаврило Манојловић, краљ. диштр. Потиског консултор.
— Максим Гојковић, нотар.

Остружница.

Г. Викентије Станковић.

Петриња.

Г. Петар Чакое, трговац.
— Симеун Живковић, учитељ.

Пешта.

Г. Андрија Танс, таб. адвокат.
— Аца Марковић, трг.
— Ђорђије Поповић, Потиского диштрикта фишкал.
— Игњатије Станковић, трг.
— Јован Трифунац от Батфе, закл. адвокат.
— Мијаило Витковић, адвокат.
— Мијаило Јоанновић, трг. 2.
— Петар от Бенковски, таб. адвокат, и слави. ком. Барш. таб. суд. прис.
— Христофор Гершић, трг.

Праг (Златни).

Г. А. Ђурковић, ћ. к. капетан у пјешачкој рег. кнеза Рајс-Грајца.
— Јосиф Добровски.

Радгона (у Штајерској).

Г. Петар Данико, свештеник.

Рума.

Г. Андрија Георгијевић, трговац.
— Ђорђије Деметер, трг.

Г. Иван Јоанновић трг.
— Јован Васић, ђак.
— Јован Георгијевић, ђак.
— Јован Дудић, трговац.
— Јован Коцтур, провизор апатекарски.
— Јован Критовац, трг.
— Максим отМладеновић,ђак изпете школе у гимназ. Карловач.
— Миросав Магазиновић, трг.
— Неделько Стефановић, трг.
— Пантелија Јанковић, трг.
— Стеван Пантелић, трг.
— Теодор Богдановић —

Ршава.

Г. Костантин Павловић.
— Матија Живковић, ћ. к. латов.
— Петар Недељковић.
— Петраки Д. Кулаоглу.
Племен. госпођа Сара Михаиловица от Карапанџића.
Г. Станоје Марковић, из Неготина.

Свети Крст (heiligen Kreuz).

Г. Симеун Савић, трговац.

Сегедин.

Г. Самуило Илић, учитељ.

Сент-Андрија.

Г. Аркадије Татаревић, препаранд.
— Василије Коларовић, заклет.нотар.
— Јован Белановић, сенатор.
— Јован Црвенперковић, трг.
— Јован Чопор, трг.
— Лазар Попа-Нешковић, трг.
— Пантелија Срећковић, трг.
— Стеван Блажић.
— Тимотије Готовановић, трг.

Сењ.

Г. Јован Узелац.
— Мијаило Тербојевић.
— Теодор Милеусвић.

Скрадин.

Г. Димитрије Билогија, род. из Босне.
— Симеун Сердић, трг, род. из Босне.
— Спиридон Мирковић, трг.
— Стеван Будимир, род. из Лике.

Сомбор.

Г. Василије Булић, у крал. педагогическом институту Србском, географије и аритметике професор јавни редовни.
— Давид Коњовић, с. и крал. града Сомбора вице-нотар.
— Данило Шијачић.
— Димитрије Исаиловић, у крал. педагогическом институту Србском педагогије, методике и историје прагмат. професор јавн. р.
— Јован Атанацковић, трговац.

Суботица.

— Антоније Стојковић, трг.
— Илија Живановић, трг.
— Јован Пачић,ћ.к.пенс.ритмајстор.

Темишвар.

Племен. Г. Василије Демелић, спахија Пањевски.

Тител.

Г. Тимотије Георгијевић, трг.

Трјест.

Госпођа Ана Вучетић, рођ. Ризнић.
Госпођа Ана Теодоровић, удовица, рођ. Паликућа, за
Петра, Димитрија, Анастасију, Јекатерину } децу своју 4.
Г. Атанасије Георгијевић, Новосађанин.
— Вилип Лучић, Рус. Одески прве гилдије трговац, за сиротну младеж општине Трјестанске 10.
— Вилип Цвјетковић, великокупац, за Костантина, Павла } синове своје 2.
— Гаврило Бајовић, трговац, за Александра, Лазара } синове своје 2.
— Димитрије Владисављевић, Кузминац.
— Димитрије Свулић.

Г. Драго Теодоровић, великокупац, за
Теодора } синове своје 2.
Ђорђија }
— — за сирот. младеж општ. Трјести 6.
— Ђорђије Мичић, за сина Јована.
— Ђорђије Ризнић.
Госпођа Јекатерина Симеони, удовица роћ. Ризнић.
Г. Јован Пожарац.
— Јован Ризнић, великокупац.
— Костантин Радосављевић.
— Максим Куртовић, великокупац.
— Матија Мичић.
— Мијаило Дринић.
— Никола Михаиловић, капетан.
— Матија Лучић.
— Мијаило Дринић.
— Никола Михаиловић, копетан.
— Петар Теодоровић, великокупац, и жена му, Госпођа Анастасија 2.
— — за Ђорђија, Костантина, Станислава, Александра, Вилипа, Василију, Јелисавету — ђецу своју 7.
— — за сиротну младеж општ. Трјестанске 6.
— Стеван Ђурковић.

Црна гора.

Племен. Г. Бјело Станишић, Њ. Високопреосв. Г. митрополита вјерни тјелохранитељ.
— Груица Лопичић, кнез Ријечке наије.
— Ђорђије Петровић Негош, плем. Њ. Високопреосв. Г. митрополита.
— Маркиша Ђурашиновић, војвода Ријечке наије, из племена и мјеста Цеклина.
Племен. Г. Мијаило Вукотић, војвода Катунске наије, из племена и мјеста Ћчева.
— Никола Георгијевић Радоњић, дворјанин Црногорски, из Његуша.
— Никола Ђурашиновић, сердар Ријечке наије, из племена и мјеста Цеклина.
— Сава Пејановић, дворјанин Ријечке наије, из мјеста Доброга.
— Симеун Орловић, в вједомствје Государственној Росијско-императорској колегији иностраних дјел коллежски асесор.
— Тривун Мариновић, Бококоторског округа канцелиста.

Шибеник.

Г. Аџи-Ђорђије Димитровић, трговац, род. из Македоније 2.
— Ђорђије Милојевић Јовић, трг.
— Илија Брацановић, трг. род. из Србије.
— Илија и Спиридон Поповићи, тргг.
— Јаков Миовић, трг.
— Лазар Стоисављевић, трг. род. из Ерцеговине.
— Лука Девић, трг.
— Косма Петрановић Сламуша.
— Крсто Медовић.
— Марко Петрановић Сламуша, трг.
— Никола Милетић, родом из Србије
— Сава Бађак, трг.
— Симеун Симић, у служби код. Г. Аџи-Ђорђија Димитровића.
— Теодор Кулишић, трг.
— Теодор Миљковић, ћурчија.

Шпалатро (у Далмацији).

Г. Сава Кисин, трговац.

СРПСКА ГРАМАТИКА.

О СЛОВИМА.

(Serborum linguae elementa 28; vocales 5; ρ syllabam facit vel absque vocali).

У Српском језику има 28 прости гласова (т. ј. тако чисти, да се више не могу раздијелити), који се најпаметније могу записати ево овим словима: а, б, в, г, д, ђ, е, ж, з, и, ј, к, л, љ, м, н, њ, о, п, р, с, т, ћ, у, ц, ч, џ, ш. *)

Слова се ова раздјељују на самогласна и на полугласна. Самогласни слова ми имамо 5, т. ј. а, е, и, о, у; а остала су сва полугласна.

Свако самогласно слово само по себи може бити слог и ријеч (у Српском језику), а од полугласнога ни једног слова не може бити слог ни ријеч без помоћи самогласнога, осим р (и предлога к и с, који су само ријечи, али слогови нијесу); а од самога р може бити слог, и помоћу њега (р) може се записати ријеч без самогласнога слова, н. п. р-ђа, р-ва-ње, за-р-за-ти; прст, крст, крв, црв, цри, и т. д. Овакову службу чини р и код осталије, свију готово, Славенски народа, па и код самије Руса (који иначе радо увећу самогласно слово међу два полугласна, н. п. голосъ. борода, корова кровь, крестъ, перстъ, мјесто глас, брада, крава, крв, крст, прст и т. д.) и у данашњему Славенском језику, н. п. бодрствовати, бодршій, мудрствовати, мудршій, храбршій, ржа и т. д. — У Чеха и у Бугара чини овакову службу и л, н. п. длг, влк, слнце (да ли би се к овим ријечма смјело увести и Славенско свѣтлъ, свѣтлшій, подлъ, подлшій, лжа и остале овакове ријечи?) и т. д.

Кад р чини слог, а пред њим, или за њим, стоји самогласно слово, онда нам треба метнути дебело јер (ъ) **) између р и самогласнога слова, као знак, да оно самогласно слово не иде к р, него да је р само за себе слог, н. п. гр-о-це, у-м р-о, о-вр-а-о, за-р-за-ти, по-р-ва-ти-се, и остале овакове ријечи треба писати: гръоце, умръо, овръао, заързати, поървати се и т. д. Овђе би се могао метнути и какав други знак мјесто ъ, н. п. гр'оце, или гр-оце, или још ка-

---

*) Осим ови опити гласова могу се чути у Српском језику још неки особити гласови: 1) Ерцеговци кашто изговарају с пред ј као Пољско ś, а з као ź, н. п. сјекира, сјутра; изјео. 2) калуђери наши (особито по Србији) слабо изговарају ђ, ж, ћ, ч, џ, ш, него мјесто ђ и џ говоре дз (као што говоре Грци), мјесто ж, з; мјесто ћ и ч, ц; а мјесто ш, с, н. п. дзаце' оди не цу ти ниста; ва истину Бозију и т. д. Па је то народ узео у подсмије и у свима приповијеткама, ђе се каже да је што калуђер говорио, тако се изговарају (још кроз нос) та слова.

**) По Српски би управо требало казати дебели јер (као остале ријечи које се свршују на полугласно слово), али су наши књижевници узели по Њемачкоме сва слова у средњи род.

ко друкчије; али је Ђ најприличније: зашто је познато међу људма, а ништа не значи.

О ПРЕТВАРАЊУ ПОЛУГЛАСНИ СЛОВА.

(de consonantium commutationibus)

Често са догађа у ријечима, да се, благогласија ради *), једно полугласно слово претвори у друго; и ово је претварање двојако:

1) Нека су полугласна слова врло налик по гласу једно на друго, н. п. б и п, г и к, д и т, ђ и ћ, ж и ш, з и с, џ и ч. Ова су сва слова тако налик (по гласу) једно на друго, да се само по том разликују, што је б мекше од п, г од к, д од т, ђ од ћ, ж од ш, з од с, а џ од ч. Кад у каквој ријечи дође које од овије мекши слова пред тврђе (друго, а не пред његово), онда се оно мекше претвори у друго тврђе од њега (зашто се друкчије не може изговорити **), н. п.

б у п: шиб, шипка; Срб, Српски; ***) засопце, клупче, и т. д.
г — к: нокти (и послије нокат)
д — т: јад, јатка! нудити, нуткати; одиграти, отпјевати и т. д. Кад дође у ријечи д или т пред с, онда се кашто претвори обоје у ц, н. п. луцки мјесто људски; Гроцка (ријека и мала варошица између Бијограда и Смедерева) мјесто Гротска (а прилагателно само Грочански): и тако се готово изговара у свима оваковим (производним) ријечма, н. п. у господски, градски, братски и т. д. али ја нијесам смијо написати госпоцки, брацки: зашто се ђешто чује д, или т, пред с (особито у сложеним ријечма, н. п. подсирити, одсвакле, одслужити и т. д.); а ђешто се опет избаци д или т на поље (особито у глаголима), н. п. предем, прести; метем, мести; једем, јести; плетем, плести; господство, проклество и т. д. По правилу требало би да се д пред с претвори у т, али будући да се тешко изговара и једно и друго: зато сам ја оставио онако. Ја сам чатио у књигама, што су писали прости Срблњи,

---

*) Ово је благогласије готово тако различно међу народима, као и вкус међу људма: што је једном народу благогласно, то другоме може бити најпротивније, н. п. Србљину су благогласне ове ријечи: прст, крст, срп, брк, прг, врг, срг, и остале оваковe, а Грк и Талијан записнули би уши од оваковu ријечи; Чесима је и Бугарима благогласно л међу два полугласна слова, н. п. длг, плн, сл[illegible]е, а Србљи не само што у оваковим ријечима имају у мјесто л (н. п. дуг, пун, сунце и т. д.), него га (л) ни на крају ријечи, или слога, не могу да трпе, већ га промијене у о, н. п. писао, котао, жетеоци, сеоце и т. д.

**) И ово је опште и природно правило у свим језицима, само што нови граматици не кажу да се слова премјењују, него да се изговарају (н. п. Аделунг каже да се b пред t изговара као p); а Грци су и Латини о том и правила написали које се слово пред којим, и у које претвара. Пуне су Грчке и Латинске књиге примјера о том, н. п. scribo, scripsi, scriptum; γραφω, γραπτός, γράβδην. А и у самим Славенским књигама налази се трага од ови правила само што и нијесу свуда држали, н. п. у граматици Г. Мразовића, на страни 32 — 33, стоји: „воз, раз, „из, без, низ, да разликуются въ писаніи отъ вос, рас, ис, бес, нис. „1. воз, раз, из, без, низ, слагаются с реченіями отъ писмене са„могласнаго либо согласныхъ б, в, г, д, ж, з, л, м, н, р, о, ч, „начинаемыми. н. п. возарюся, разбію, изведу, беззлобенъ, безчиніе, „и проч. 2. вос, рас, ис, бес, нис, слагаются съ реченіями отъ „писменъ согласныхъ к, п, т, х, ц, ш, щ, начинаемыми. н. п. вос„кликну, расхищу, исцѣленіе, беспокойный, нисхожу, и проч."

***) У многим старим књигама Српским стоји написано Српски, н. п. у Душановој диплоии (што је споменута на страни 282): „земли србьсцеи."

који нијесу ни чули за етимологију, и госпоски, и госпоцки, и господски; и осјећи, и оцјећи, и одсјећи и т. д. А кад дође д или т: а) пред ц, ч, џ, онда се свагда избаци, н. п. када, каца, качара; Градац, из Граца; путо, пуце (у родителн. множ. путаца, а умалително путашце); отац, оца, оче, очевина; ткати, чем; патка, паче, пачји; кост, кошчица (мјесто костчица); сат, сација и т. д. б) кад дође д или т пред и или пред б, а послије ж, з, с, н. п. нужда, нужно; гост, гозба (мјесто гоздба); болест, болесник, болесница и т. д. в) кад дође д пред т, или т пред д, онда се свагда предње изостави, н. п. откати (мјесто одткати); потка (мјесто подтка); одржати (мјесто оддржати); или се уметне међу њи а, н. п. одадните, одадријети и т. д.

ђ у ћ — — — — — — .

ж — ш: држак, дршчић; држи, дршкати (н. п. песто на свиње); муж, мушко и т. д.

з — с: разапети, распети (Слав. распятїе); о овом имају правила и у Славенским граматикама (као што је напоменуто мало прије). А кад дође з пред ж или пред ш, онда се изостави, н. п. ражалитисе, рашити и т. д. Тако се исто изостави з кад дође пред с, н. п. раставити, растатисе, расјећи (овако исто чине и Руси, н. п. росадникъ (расадник), росолъ (расо) и т. д.; или се, у таковом догађају уметне а међу з и с, н. п. разасути, изасути и т. д.

џ — ч: бардакчија (или бардагџија).

Тако се тврђе пред мекшим претвори у тврђе, н. п.

к — г: мозак, мозга; дрозак, дрозга; свагда, нигда; (Славенско) гдѣ; буљугбаша и т. д.

п — б: топ, тобџија.

с — з: саградити, зграда; сабор, збор, зборникъ*) (као и Руси што пишу збираю, собралъ, собрать, збитїе и т. д.); нос, ноздрва и т. д.

ч — џ: наручити, наруџбина.

ш — ж: задужбина, што се гради за душу.

т — д: сват, свадба**); косити, косидба; крчити, крчидба и т. д.

г) Нека пак полугласна слова нијесу по гласу тако налик једно на друго, али су изнутра по природи својој тако сродна, да се радо претварају једно у друго; тако се претвори:

г у ж, — з и у ћ, н. п. рог, роже, рози; могу, можеш, мози; диго, диже, дизати, дићи; лего, леже, лези, лећи и т. д.

д — ђ, н. п. глодати, глођем; родити, рођен; досадити, досађиаати; пруд, запруђе; лад, залађе; грозд, грожђе и т. д.

з — ж и у г, н. п. кнез, кнежев, кнегиња; натезати, натежем, натегнути; резати, режем; мазати, мажем и т. д. а особито пред ђ, љ, њ, свагда се претвори з у ж, н. п. грозд, грожђе; гвозден, гвожђе; зло, жље, разлити, ражљевати, загазити, загажњаа и т. д.

к — ћ, — ц и у ч, н. п. реко, рећи, ***) реци, рече; пеко, пећи, пече, пеци; јунак, јунаци, јуначе и т. д.

---

*) У Будиму су од прије штампали зборникъ (као што је од старине), а сад од како се почео језик поправљати, и то је поправљено да буде сборникъ!

**) Руси пишу свадьба, па опет знаду да није од свађати, него од сват.

***) Ђекоји наши списатељи и књижевници кажу, да не треба писати брaћа, пруће, и остале оваково ријечи, са ћ, него са ть (братья, прутье): „да се зна, веле, да је од брат и од прут, а не „од брађ и од пруђ.' На тај начин не би требало писати ни рећи, пећи, лећи, и остале оваково ријечи, са ћ, него са кь, и гь.

ј у љ (пред б, в, м, п), н. п. рибљи (мјесто рибји), заручављe (мјесто заручаоје), безумље (мјесто безумје), копље (мјесто копје) и т. д.

л — љ, н. п. молити, мољен; солити, сољен; крило, окриље; весело, весеље и т. д. Кад л дође накрај слога, онда се претвори у о, н. п. пратилац, пратиоца; писао, писала; котао, котла; колац, ко́ца (мјесто кооца, као и со̑, во̑, соко̑, мјесто соо, воо, сокоо; ја се опомињем само у потмоо два о да се изговарају); грло, грлоце; село, сеоце, сеоски и т. д. осим њекоји ријечи, особито туђи, или које се ријетко говоре, н. п. тоболац, тоболца (а не тобоца); сили; бијел, цијел (говорисе и бијо, цијо, а у Рес. и у Срем. наречију само бео, цео); бијелац, бијелца; цијелац, цијелца; ђаволски, анђелски; болта, алал, султан, катил, мезил, алка, алва и т. д. А у њекојим се ријечма говори обадвоје (и л и о), н. п. пријестол и пријесто; анђел и анђео; болна и бо́на и т. д.

м — в, н. п. тама, тавница; рамо, обраваница (но ово је већ етимологическа премјена) и т. д.

н — њ, н. п. грана, грање; ранити, рањен; наканитисе, накањиватисе и т. д. У њекојим се ријечма претворило н у л (послије м), н. п. млого, сумља; кад се догоди м и н заједно (мн), онда се претвори или м у в (н. п. тавница), или н у л, као млого; но и ово су старе етимологическе премјене.

с — ш, н. п. писати, пишем; носити, ношен; квасити, квашен; умјестити, умјештати; а особито пред љ, њ, ћ, ч, н. п. размислити, размишљавати; послати, пошљем; проситпи, прошња; носити, ношња; данас, данашњи; нoћас, ноћашњи; лист, лишће; очистити, очишћен; ћерати, ишћерати; даска, дашчица, дашчара; љуска, љушчица; кост, кошчица; ишчупити, ушчупати и т. д. као и у Грка νύχϑ᾽ ὅλην мјесто νύκτ᾽ ὅλην и т. д.

т — ћ, н. п. брат, браћа; прут, пруће; вратити, враћати; испратити, испраћен и т. д.

ћ — т (пред њ), н. п. броћ, бротњак; воће, вотњак; гаће, гатњик; срећан, говорисе и сретна, сретно; добросретњик и т. д.

ц — ч, н. п. јарац, јарче; мјесец, мјесече; зец, зечина и т. д.

(рекьи, пекьи, легьи), да се зна да је од реко, пеко, лего, а не од рећо, пећо, лећо. Ајде могло би и то бити; али како ћемо записати јунаци и врази, да се зна, да је од јунак и од враг, а не од јунац и од враз? како ли ћемо записати у звателноме оче и кнеже, и у творит. радошћу и жалошћу, да се зна, да је у именит. отац, кнез, радост и жалост, а не оч, кнеж, радошћ и жалошћ? како ли ћемо записати реже и пише, да се зна, да је од резати и од писати, а не од режати и од пишати? и т. д. Ако станемо метати по једно јер (ь) код г, з, к, с, ц, онда нам треба начинити још неколико средњије, или мршавије јерова; па ћемо тек на пошљетку виђети, да се опет не може записати као што би се ћело. — Свето писмо каже, да нико не може двѣма господинома работати, а њекоји би људи ћели, да им слова показују и како се ријечи изговарају, и шта значе, и од куда су постале! Квинтилијан каже, да су слова само зато измишљена, да се њима записују ријечи онако као што се изговарају; и то су знали, и сад знаду сви прави граматици и у језику вешти списатељи и књижевници; само оне надрикњиге (фушери књижевни), који су нешто научили, па мисле да већ ништа нема што не знаду, не могу то да разумију и да признаду.

О УДВОЈАВАЊУ СЛОВА.

(de literarum geminatione)

Два а једно до другога налазе се само у оним ријечма, ђе је х у Славенском језику, н. п. мáати, мáање; снáа; ȍра, ȍраа; прâ, прáа; грâ, грáа; стрâ, стрáа и т. д. Истина да се ове ријечи мушкога рода, у родит. јед. тако изговарају, као да би било једно дугачно а (â), али су у пјесмама сауда два слога, н. п.

„Од пушчаног праа и олова —
„Праа има, ал' олова нема —
„Подигло се неколико Влаа
„И понели у тиквици праа*) —

Два е и даа и тешко ће се ђе наћи заједно једно до другога.

Два о могла би често доћи једно до другога у оним ријечма, ђе се послије о претаори у о; али народ свагда у таковом случају слије она два о у једно дугачно, н. п. колац, кôца (мјесто кȍоца); болан, бôна; сокô, асô, сô, сôчица, дô, стô, гô и т. д. (ја се опомињем оаму потмоо два о да се изговарају). Него у оним ријечма, ђе је у Славенском језику х, могу се и два о заједно наћи, н. п. ооа, у звателн. сȍо; поод, пооде, пoодити и т. д. (и у сложеним ријечма, н. п. црноок). У таковим ријечма могу се наћи и два у заједно, н. п. у трбуу, у кожуу, у руу:

„У злу руу, у кожуу,
„У злој капи, и шубари —

Два једнака полугласна слова нигђе не могу стајати заједно у Српском језику, него се свагда једно изостави над се догоде у какој сложеној ријечи, н. п. беззаноње (мјесто беззаконије), беззаконик, одржати, мачји, мачица (а не маччји и т. д.), квочка, каочетина и т. д. или се уметне а међу њи, н. п. ададнити, изазаати, одадријети, беззазлен; као и са сином, са сестром; са земљом и т. д.

О СЛАВЕНСКИМ СЛОВИМА.

(de literis linguae Serborum ecclesiasticae)

У Славенсноме, или у нашему црнаеном језику, има 45 слова, т. ј. а, б, в, г, д, е, ж, ѕ, Ꙁ, з, и, Ї, к, л, м, н, о, п, р, с, т, ȣ, у, ф, х, ѿ, ц, ч, ш, щ, ъ, ы, ь, ѣ, є, ю, Ѫ, ѡ, ꙗ, ѽ, Ѧ (я), ѯ, ѱ, ѳ, ѵ. Ако још к овима додамо ћ и џ (која се налазе у Српсним рукописима од 400 и више година), и оно ѥ, што се налази у Србуљама, онда ће и бити 48. Из овије слоаа ми имамо: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, т, у, ц, ч, ш, Ђ (о нојима за сад не треба више говорити); а немамо: ѕ, Ꙁ, Ї, ȣ, ф, х, ѿ, щ, ы, ь, ѣ, є, ю, Ѧ, ѡ, ꙗ, ѽ, я, ѯ, ѱ, ѳ, ѵ. Да узгред и њи мало прегледамо:

ѕ Чита се данас у Славенсном језику као и з (и Руси су га остаавили одавно).

Ꙁ Није друго ништа, него з, само што је друкчије начињено.

Ї Значи а) као и, н. п. вїно **), архїмандрїтЪ, пїю, Марїа и т. д.
  в) као ј, н. п. ближнїй, домашнїй, горнїй, козїй и т. д.

ȣ Значи као и у (и њега су Руси оставили).

ф Само је за туђе ријечи, и изговара се мало тврђе него в. Прости Срби или га изговарају као а, н. п. Стеаан, Стеаа; Вилип, Вића и т. д. или га промијене у п, н. п. Стјепан, Трипуњдан, Трипко и т. д. Но будући да у нашему језику има ријечи Турски, које

---

*) Ђекоји наши Списатељи пишу раана, подраанити, аооз и т. д. Ово нити је Српски ни Славенски, него је Њемачно-Српски: зашто су они виђели ђе Нијемци овако крпе и натежу у њиховом језику, па би и они ради да уведу у саој. Ово је четврта служба, која се иште од слова, т. ј. да поназују и разлику гласа у ријечма!

**) Већ и Руси пишу вино, архимандритЪ.

се изговарају са ф (н. п. ђерђеф, аферим, седеф и т. д.*), а таково ђекоје морамо узимати и Грчке и Латинске: зато ћемо и ми узети ф међу наша слова.

х Изговара се меше од г, али у Српском језику нема његова гласа, него су га Срби или са свим изоставили (као Талијани у Латинским ријечма, оноге од Латинскога honor и т. д.), н. п. о р а, В л а, л а д, р о м, р а б а р; м а н у т и, д у н у т и, м а о в и н а, д у о в н и к и т. д. или су га промијенили 1) у в, н. п. с у в, г л у в, к у в а т и, д у в а т и и т. д. 2) у г (у Ерцеговини, и то понајвише на крају ријечи), н. п. д о ђ о г, а н ђ е г, н а ђ о г, ч у г; о р а г, н а а р г б р д а и т. д. 3) у ј, н. п. с м е ј и т. д. 4) у к, н. п. ж е н и к.

Какогођ што се г претвара у ж и у з, тако се у Славенском језику претвара х у с и у ш, и у таковом догађају Срби су готово свагда задржали с и ш, н. п. В л а, В л а ш е, В л а с и; о р а, о р а с и, о р а ш ј е; д и ј а т и, д и ш е м, м а в а т и, м а ш е м; с н а в, (дат.) с н а с и (и с н а в); д у в а т и, д у ш е м (и д у в а м) и т. д.

Истина да у Српском језику нема ниједне ријечи, ђе би се х изговарало, али га опет морамо узети за туђе ријечи (овђе треба разумјети и саме Славенске и Росијске ријечи, које ми сад узимамо, н. п. в о з д у х; ја овђе нити би смио уписати в о з д у, ни в о з д у г, ни в о з д у ј, ни в о з д у к: зашто онда нити би била ријеч наша ни Росијска), као и ф.

Ѿ Није слово, него је читав слог (ωт, или от) и ријеч. Од прије, док није било артије ни штампе, морали су људи све књиге писати на пергаменту (углађеној кожи), који је био много скупљи од најљепше артије сад; зато су се старали да пишу што се може краће; и тако су почели надметати титле и скраћивати онакове ријечи, које често долазе, и које сваки лако може погодити, н. п. х҃с, о҃ц, д҃вдъ, б҃ъ, г҃ъ, значи х р и с т о с, о т а ц, д а в и д, Б о г, г о с п о д и т. д. Од оваког писања имали су двије фајде: једну што се брже писало, а другу што се штеђео пергамент.

щ Такођер није слово, него је састављено као и Ѿ; Руси и остали, сви готово, Славенски народи изговарају га као шч, тако и нови књижевници Српски по Сријему, по Бачкој и по Банату; а остали сви Срби (као н. п. по Србији, по Босни, по Ерцеговини и т. д.) и Бугари изговарају га као шт, н. п. а щ е, щ е д р о т а, п и щ а, п е щ е р а, чате а ш т е, ш т е д р о т а, п и ш т а, п е ш т е р а и т. д.**).
Ово је био говор, како га (наши) књижевници изговарају у читању Славенски књига, а у Српском језику имају оне ријечи, које се у Славенском језику пишу са щ, или шт, н. п. ш т и т, з а ш т и т и т и, ш т у к а, ш т е н е, ш т и п а т и, п р и ш т и т. д. или ћ, н. п. н о ћ, п е ћ, м о ћ и, п е ћ и, ж е ћ и, п и ш у ћ и, о д е ћ и, п о з л а ћ е н и т. д.

ы Има глас намеђу е и и (готово као Њемачко й), али у Српском језику нема таковог гласа, нити га Срби могу изговорити, него га у црквеним књигама читају као и, н. п. с и н, р и б а, б и к и т. д.

ь Није (данас) слово никакво, него је знак, који умекшава полугласна слова, н. п. у ч и т е л ь, к о н ь, л е б е д ь, р а д о с т ь, чати се у ч и т е љ, к о њ, л е б е ђ, р а д о ћ и т. д.***). У старим књигама Славенским нема нигђе дебелога јера (ъ) него свуда мало (ь), н. п.

---

*) Срби, који живе по варошима (како у Сријему, у Бачк. и у Бан. тако и у Србији и у Босни, радо изговорају ф, тако, да га кашто и у нашим ријечма узму мјесто в (понајвише у онаковим ријечма, ђе је у Славенском језику х пред в), н. п. ф а л а, ф а л и т и, у ф а т и т и, з а ф а т и т и, д о ф а т и т и и т. д.

**) И у Сријему има старије попова, који још овако чате.

***) Може бити да Руси могу њим умекшати и остала полугласна слова н. п. б, р, с и т. д. али Срби не могу. И само д и т напињу се само нови књижевници Сремачки и Бачвански да читају као ђ и ћ, н. п. г о с п о ђ, п у ћ, к о с ћ и т. д. а остали сви Срби читају, као што и говоре, г о с п о д, п у т, к о с т и т. д.

въ заповѣдехъ твоихъ; къ заповѣдемъ твоимъ; печаль пріятше ѿ грѣтникъ ѡставляющих законъ твои и т. д.

ѣ Није слово, него је слог је, и само се пише у сриједи и на крају послије полугласније слова (а у почетку и послије самогласније слова ни пошто*), н. п. вѣра, мѣра, рѣка, горѣ, чати се вјера, мјера, рјека, горје и т. д. А кад стоји послије л и н, онда се л чати као љ, н као њ, а ѣ као е (ј са л слије се у љ, а са н у њ), н. п. лѣто, нѣдра, чати се љето, њедра и т. д.

є У почетку се изговара као ѣ (је), н. п. єдинъ, єжъ, чати се једин, јеж и т. д. а у сриједи изговара се као е (и пише се за разлику падежа), н. п. отєцъ (у родит. множ), спасенїа (у имен. множ.) и т. д.

ю Какогођ што је ѣ сложено из ј и е, тако је ю сложено из ј и у, н. п. югъ, царю, мою, чати се југ, царју, моју и т. д. а кад стоји послије л и н, онда се л чати као љ, н као њ, а ю као у, н. п. люди, землю, святыню, богиню, чати се људи, земљу, свјатыњу, богињу и т. д.

Ѫ (јус) Као слово не пише се данас нигђе у Славенском језику.

ѡ (ѽ) Ми и Руси изговарамо као о, зато га Руси нијесу ни узели међу своја слова.

ѧ (а) Сложено је из ј и а (као и ѣ из ј и е, и ю из ј и у), н. п. ѧворъ, ѧгода, царя, моя, творятъ, чати се јавор, јагода, царја, творјат, моја и т. д. А кад стоји послије л и н, онда се л чати као љ, н као њ, а я као а, н. п. земля, святыня, чати се земља, свјатыња.

ѯ Изговара се као кс (и Руси су га већ одавно изоставили).

ѱ Изговара се као пс (и њега су Руси изоставили).

ѳ Само је за Грчке ријечи. Срблљи је друкчије не могу изговорити, него као т; Руси понајвише пишу (и изговарају) ф мјесто ѳ, н. п. Феодоръ, Афини и т. д. А у ђекојим ријечма пишу (и изговарају, као и Срблљи) т мјест ѳ, н. п. театеръ, математика, аптека.

ѵ Такођер је за Грчке ријечи, и изговара се двојако: 1) као в, н. п. Павелъ, еѵхарїстїа, еѵаггелїе. 2) као и, н. п. мѵро, тѵран, и т. д. Већ и Руси пишу Павелъ, евангелїе, тираннъ и т. д.

Ово је био говор о Славенским словима, којаје ми немамо (нити вам требају); сад да речемо неколике ријечи о нашим словима, којије Славени немају. Славени немају ђ, ј, љ, њ, ћ, џ.

џ Је и код нас готово само за туђе ријечи (осим уједџбати, наруџбина).

ђ и ћ. Ако у Славенском језику лебедь, Господь, твердь, ядь, мѣдь, треба читати лебеђ, Госпођ, тверђ, јађ, мјеђ; а путь, радость, милость, (ако треба читати) пућ, радоћ, милоћ: онда Славенима треба ђ и ћ, као и нама: зашто они само слова немају, а гласове имају као и ми.

љ и њ Требало би Славенима какогођ и нама. Кад би у Славенском језику (или барем у Русијском) било љ и њ, онда бисмо знали, или треба читати конем, или коњем; кони, или коњи; конска, или коњски; учителем, или учитељем; учители, или учитељи; на земли, или на земљи; воли оца небеснаго, или вољи оца небеснаго; книга, или књига; кола, или кољи; жни, или жњи; љублен, или љубљен; обновлен, или обновљен; сохранен, или сохрањен; онда бисмо лакше могли одсудити, или имају право ђеца, која поју у цркви Буди имја Господње, или учитељи и свештеници, који читају Господне и т. д.

Код нас ђекоји учитељи Славенске граматике кажу, да у оваковим ријечма л и н не треба читати љ и њ: зашто је (веле) у именителном умијешано л и н, па свуда остаје као љ и њ; али је то слаб наговор: кад би тако било, онда не би требало ни у другим падежима писати я ни ю, него а и у, н. п. требало би писати земла, вола, богиня

ну, кона, учитела, кону, учителу, па би се чатило земљу, вољу, богињу, коња, учитеља, коњу, учитељу: него је то, с опроштењем, крпеж, који показује недостатак Славенске Буквице.

Тако је исто потребно ј у Славенском језику, н. п. кад се пише у имен. струя, Троя, судїя, у вин. струю, Трою, судїю: требало би и у род. и у дат. писати струји, Троји, судији, а не струи, Трои, судїи.

О ГЛАСОУДАРЕНИЈУ.

(de accentu)

У Српском језику имају 4 различна ударенија гласа, и по њима су вао начињена 4 знака: ̀, ́, ̑, ̂.

Први (̀) стоји над оним словом, ђе се глас оштро изговара, н. п. во̀да, ара̀на, ау̀на, зѐмља, премѐтати, прѐметнути, пѝца, пѝти, кр̀ст, пр̀ст и т. д.

Други (́) стоји над оним словом, ђе се глас управо протеже, н. п. гра́на, о́вца, се́ка, ру́ка, ви́кати, ду́ша, ри́кати, весе́ље, трќати, ср́на и т. д.

Трећи (̑) стоји над оним словом, ђе се глас као округло разлази, н. п. гла̑д, бла̑го, те̑ло, би̑р, су̑нце, кру̑г, ро̑ј, па̑мтити, тр̑н, кр̑в, тр̑к, цр̑њка и т. д.

Четврти (̂) стоји над оним словом, ђе се глас тако протеже, да од протезања прелази нешто и на друга слова, која иду за њим, н. п. ма̂о; (и свуда у родит. множ.) десет љу̂ди, пет ова̂ца, свију на̂рода и т. д.

Које ријечи на ком слогу имају који знак гласоударенија, то ће се по времену одредити у граматикама; а ми овђе за сад само да опоменемо још нешто код овије знака гласоударенија, да би се лакше могао познати прави глас ријечи:

1) Глас је првога знака (̀) двојак, које се особито може познати у једнаким ријечма, н. п. бацати оштрије се изговара кад значи ſtecken, него кад значи werfen; тако се ора изговара оштрије кад значи die rechte Zeit, него кад значи die Nuß; тако се изговара оштрије јарица млада коза, него јарица шеница и т. д. зато сам ја у оваковим ријечма метнуо два знака (̏) ђе се оштрије изговара, као што се може виђети код бацати, јарица, пара и т. д.

2) Код трећега (̑) треба упамтити: а) ђе је гођ на другом, или на трећем, или на четвртом слогу овај глас, онђе пред њим мора бити на ком слогу и оштри (̀), н. п. о̀вча̑р, ра̀та̑р, радо̀ст, господа̀р, го̀товље̑ње, горо̀падни̑к, во̀јводова̑ње и т. д. зато ја нијесам (свуд) ни метао оштрога на први слог, ђе је ово на другом, као н. п. код овчар, ратар, рвач, радост, рањење, ношење, мотање, гњецоваи, голешан, грађанче и т. д. б) овај се глас налази код свију ријечи, које се од несавршителни глагола граде на ње на предпошљедњем слогу, н. п. го̀товље̑ње, рије̑ње, во̀јводова̑ње и т. д. зато га у оваковим ријечма не би требало ни писати (кад се зна да је свуда), као што га ја нијесам писао у оним оваковим ријечма, које напријед имају глас другога знака, н. п. пи́сање, стру́гање, доса́ђивање, откупљи́вање, љу́бљење, и т. д. в) готово би се могло рећи, да је и овај глас двојак у оним ријечма, ђе се два налазе на једној ријечи, н. п. па̑мће̑ње, су̑ди̑м, ра̑ди̑м, ша̑ра̑м, ве̑же̑м и т. д. (у оваковим глаголима).

3) И четвртога је знака (̂) глас двојак, које је најлакше познати у једнаким ријечма, н. п. нас има седам друга, и сваки имамо по десет лијепи друга (што се конци препредају): овђе се у десет лијепи друга не протеже тако глас, као у седам друга, него се изговара дру̂га̂, тако исто кад се рече: анђели смо на небу 10 ду̂га, и донијели смо свакн по 10 качин ду̂га̂; десет гра̂на, и допао ра̂на̂ и т. д.

4) Глас не остаје све једнако на једном слогу, него се мијења, н. п. вода, водê, води, воду, водо, водôм, води, воде, вôда, вôдама; сôко, сокôле, сôколе; лôнац, лôнца (а рôнац, рôнца!), лôнци, лôнаца̂, лôнцима; писати, пи̂шêм, писа̂ше; ју̂нак, јунáка, ју̂наче, јунáка и т. д.

СКЛОНЕНИЈА.

(de substantivorum declinatione)

Српска имена сушшесшвишелна имају чешири склоненија.

Прво Склоненије,

По коме се склањају сва имена мушкога рода, која се свршују на полугласно слово и на у, и она на а, која у родишелном имају а; и на о, која у род. имају ла; и неколика на е, н. п.

јединсшвени број

И. јèлен,	колâч,	ȍра,	мије,	сòво,	кôшао,
Р. јèлена,	колâча,	ȍраа,	мија,	сокола,	кôшла,
Д. јèлену,	колâчу,	ȍрау,	мију,	соколу,	кôшлу,
В. јèлена,	колâч,	ȍра,	мије,	сòкола,	кôшао,
З. јèлене,	колâчу,	ȍраше,	мију,	сòколе,	кôшле,
Т. јèленом,	колâчем,	ȍраом,	мијом(мијем)	соколом,	кôшлом,
С. јèлену,	колâчу.	ȍрау,	мију,	соколу,	кôшлу,

множесшвени број

И. јèлени,	колáчи,	ȍраси,	мијови,	сокòлови,	кôшлови,
Р. јèлêна,	колâча,	ȍрâа,	мијôва,	сокòлôва,	кôшлôва,
Д. јèленима *),	колáчима,	ȍрасима,	мијовима,	сокòловима,	кôшловима,
В. јèлене,	колáче,	ȍрасе,	мијове,	сокòлове,	кôшлове,
З. јèлени,	колáчи,	ȍраси,	мијови,	сокòлови,	кôшлови,
Т. јèленима **),	колáчима,	ȍрасима,	мијовима,	сокòловима,	кôшловима,
С. јèленима **),	колáчима.	ȍрасима,	мијовима,	сокòловима,	кôшловима,

---

*) У пјесмама се налази ђешто даш. множ. као швор. јед. (као шшо је и у Славенском језику), н. п. Биће доста меса и гавраном; Тако Турком Турски селам даде и ш. д. Ђешто се овакови даш. множ. падеж може чуши и у говору, особишо у Бачкој (по варошима), и понајвише код оии имена, која у множ. броју нарасшу на е ви или на ови, н. п. воловом, соколовом, царевом; пријашељем, момком и ш. д. Али од Србијанаца, од Бошњака и од Ерцеговаца, ја шо нијесам чуо никад, него би још и у пјесмама прије казали воловим', соволовим', царевим', пријашељим' (као Турски Турцим' Бога називаше); или волов'ма, пријашељ'ма и ш. д. а не вјерујем да би и Бачвани казали, н. п. прсшом, зубом, ноктом?

**) Ђешто се може (особишо у Сријему, у Бачкој и у Банашу) изоставиши ово ма у швор. и у сказ. множ., н. п. с јелени, на волови, у кошлови и ш. д. И овако се по реченим мјесшима (особишо у писању) изосшавља ма у швор. и у сказ. код свију имена (осим трећега склоненија) сушшесшвишелни и прилагашелни, и код ђекоји мјесшоименија (н. п. мој, швој, свој, чиј). Али у Србији, у Босни и у Ерцеговини, слабо се и у пјесмама чује (н. п. А с ајдуци како начинимо), него се радије изосшави пошљедње а, или и испред м, н. п. На синџирим' сишне шишренке; у Руњанским зеленим шљивицим'; Под чадор'ма робље под'јелише и ш. д.

I. Код овог склоненија треба упамтити:

1) Имена бездушни ствари имају у јед. броју вин. као именителни.

2) Имена, која се свршују на ђ, ж, ј, љ, њ, ћ, ч, ш, имају у ват. јед. у мјесто е, а у твор. ем мјесто ом, н. п. смуђ, ват. смуђу, твор смуђем; нож, ножу, ножем; змај, змају, змајем; краљ, краљу, краљем; пањ, пању, пањем; маниќ, маниќу, маниќем; колач, колачу, колачем; миш, мишу, мишем и т. д. али јеж, јежом! Ђекоја имена и на ар имају оаако, н. п. писар, писару (и писаре) писарем (и писаром); господар, господару, господарем (и господаром); цар, царе, циреа (!) и т. д.

3) Имена, која се свршују на ц, у ват. јед. премјењују ц на ч, а у твор. и она имају ем мјесто ом, н. п. стриц, ват. стриче, твор. стрицем и т. д. Осим зец, зецом; мјесец, мјесецом.

4) Имена, која се свршују на з, у ват. јед. премјењују з на ж, н. п. кнез, ват. кнеже и т. д. Али која се имена ријетко говоре у ват. јед., код они се може чути и на зу (мјесто же), н. п. Ој Французу царе силовити! —

5) Имена, која се свршују на г и на к, у ват. јед. премјењују г на ж, а к на ч; а у множ. оауда осим род. и вин. г на з, а к на ц, н. п. рог, ват. јед. роже, а у множ. броју рози, розима; јунак, јуначе, јунаци, јунацима и т. д. Али имена која се свршују на дак, так и чак, и у род. губе а, а ријетко се говоре у ват. јед., код они би се прије казало на ку, него би се промијенило к на ч, н. п. пâтак, пâтку! (мјесто пâче!), мâчак, мâчку! (мјесто мâче!) и т. д. Али која се често говоре, она имају као што треба; н. п. тетак, тêче!

6) Имена, која се свршују на ац, и на ао, и млога друга на ак, ал, аљ, ам, ан, ањ, ап, ар, ас, ат, ач, у свима осталим падежима (осим род. множ.) губе а, н. п. знанац, знанца; мòмак, момка; ỳгал, угла; ỳгаљ, угља; јарам, јарма; òван, оана; жр̂вањ, жрвња; котао, котла; ајѐтар, вјетра; òвас, овса; лâкат, лакта; Бѝрач, Бирча и т. д.

7) Сва имена, која се свршују на о, и млога друга, особито једносложна и двојесложна, нарасту у множ. броју на еви или на ови:

а) На еви нарасту она, која у твор. јед. имају ем, н. п. смуђ, смуђеви; нож, ножеви; краљ, краљеви; пањ, пањеви: цар, цареви; броћ, броћеви; мач, мачеви; кош, кошеви и т. д.

б) А на ови сва остала, која у твор. јед. имају ом, н. п. град, градови; поп, попови; котао, котлови; соко, соколови; гавран, гавранови; јастријеб, јастребови и т. д.

Но ова сва имена могу имати и по правилу, и код ђекоји се говори обадвоје, н. п. миши и мишеви; рози и рогови; пијетли и пијетлови; суди и судови и т. д. а код остали се чује у пјесмама, н. п. пути, ножи, орли, гаврани: Ђе се вију орли и гаврани и т. д.

8) Имена нâрода, која се свршују на ин, у множ. броју у свима падежима губе ин, н. п. Бугарин, Бугари; Србин, Срби; Латинин, Латини и т. д. Али Турчин каже се Турци (као од Турак).

9) Имена, која се свршују на дац и на тац, у свима осталим падежима осим род. множ. губе д и т, н. п. желудац, желуца, (род. множ.) желудаца; отац, оца, оцу, оче, отаца и т. д.

10) Мије, грије, смије, може бити да би у множ. броју могли имати и на еви (мијеви и т. д.); али (по Рес. нарјечију) ме, гре, сме, и у твор. јед. имају само на ом.

II. Особито треба упамтити код ђекоји ријечи:

1) Нека имена имају у род. множ. и мјесто а, н. п. црв, цр̂ви; мрав, мр̂ви; мјесец, мјесêци; ват, вâти; динар, динâри; а ђекоја имају и а и и, н. п. сат, око 9 сâти и пуно 7 сâтâ; пут, пет пŷта, а у Сријему, у Бачкој и у Банату, пет пŷти и т. д.

2) Гост има у род. множ. гостију и гости.

3) Дан кад се сам склања, онда иде по правилу, н. п. дан, дана; у множ. броју дани и т. д. А с ријечима Ђурђев дан, Јовањ дан и т. д. има у род. днê, н. п. у очи Ђурђева дне; о Ђурђеву дне. Тако се говори два дни (двадни̑), три дни (тридни̑); а даље се каже

четири дана (слабо би ко рекао четириди̑ни), пет дана (пет дини̑ никошто); пропадоше ми толики дни и т. д.

4) Пут има у род. јед. и путом и путем: а) н. п. ја сам за путом; стоји под путом. б) н. п. оде путем.

5) Коњиц има у зват. јед. коњицу (мјесто коњиче! може бити да се разликује од коњик?), н. п.

„Јунак коњу говорио:
„Ој коњицу добро моје —

6) Стриц у множ. броју говори се и стрицеви и стричеви; тако и зец, зецови и зечеви.

7) Коњ има у дат., твор. и у сказ. множ. коњма (а не коњима); а зуб има и зубма и зубима.

8) Човек у множ. броју каже се људи (а не човеци), и склања се ево овако: н. људи, р. људи, д. људима и људма, в. људе, з. људи, т. људима и људма, с. људима и људма.

Друго склоненије,

По коме се склањају сва имена женскога и (остала) мушкога *) рода, која се свршују на а, н. п.

јединоштвени број

И. жена,	змија,	књига,	мука,	пушка,	ватра,
Р. жене̂,	змије̂,	књиге,	муке̂,	пушке̂,	ватре̂,
Д. жени,	змији,	књизи,	муци,	пушци,	ватри,
В. жену,	змију,	књигу,	муку,	пушку,	ватру,
З. жено,	змијо,	књиго,	муко,	пушко,	ватро,
Т. женôм,	змијôм,	књигôм,	мукôм,	пушкôм,	ватрôм,
С. жени,	змији,	књизи,	муци,	пушци,	ватри,

множественни број

И. жене,	змије,	књиге,	муке,	пушке,	ватре,
Р. же̂на,	зми̂ја,	књи̂га,	му̂ка,	пушâка,	ватрӣ,
Д. женама,	змијама,	књигама,	мукама,	пушкама,	ватрама,
В. жене,	змије,	књиге,	муке,	пушке,	ватре,
З. жене,	змије,	књиге,	муке,	пушке,	ватре,
Т. женама,	змијама,	књигама,	мукама,	пушкама,	ватрама,
С. женама **),	змијама,	књигама,	мукама,	пушкама,	ватрама.

Овђе треба упамтити:

1) Имена, која се свршују на га и на ка, у дат. и у сказ. јед. премјењују г на з, к на ц, н. п. књига, књизи; рука, руци и т. д. Али која се имена свршују на тка и на чка, у они се говори и онако, н. п. патки, кучки и т. д. Али ја сам слушао у Србији по селима баш и у овакоан (особито на тка) ђе се промјењује к на ц, н. п. носи на мо-

*) Мушка имена оаога склоненија само су у јед. броју мушкога рода, а у множ. женскога, н. п. мој слуга, моје слуге; наше владике; Српске војводе, и т. д. А у пјесмама су оваакоа имена и у јед. броју понајвише женскога рода, н. п.

„Слуго моја Облачићу Раде —
„Да ти да Бог, Сибињска аојводо —

**) И код овије се имена у Сријему и (особито) у Бачкој може изоставити ма у сказ. множ. и пошљедње а добије мало дужи глас, н. п. у̓ новина̂, по лива̂да̂, на̀ кућа̂ и т. д. Мени се чини да и у овом ђекоји садашњи списатељи Сремачки и Бачвански прегоне мјеру; ја не вјерујем да би прост Сријемац казао, н. п. О наши дамашњи Српски књига; у Петроаи краси непокошени зелени лиаада и т. д.

ци (мјесто на мотаи); подај мачци и т. д. У ред овије имена иду и она, која се свршују на аа и на уа, н. п. снаа, дат. и сказ. снаси и снаи; муа, муси и муи и т. д.

2) Имена која се свршују на ца, у зват. јед. имају е мјесто о, н. п. пријатељица, зват. пријатељице и т. д. Али ђекоја имају и о, н. п. иди, кукавицо сиња! несретњицо једна! и т. д.

3) Сва мушка крштена имена и млога женска имају зват. једин. као и имен., н. п. Станиша, о Станиша; Милија, о Милија; Никола, о Никола; Аница, о Аница; Ружица, о Ружица (а Ружа, о Ружо!); Милица, о Милица и т. д. А женска опет ђекоја имају на о по правилу, н. п. Стана, о Стано; Цвијета, о Цвијето; Сара: о Саро и т. д.

4) Која имена пред а имају два полугласна слова једно до другога, она ђекоја у род. множ. добију а међу она два полугласна слова, н. п. пушка, пушака; крушка, крушака; патка, патака и т. д. а ђекоја опет остану али узму на крају и мјесто а, н. п. врста, врсти; ватра, ватри; чавка, чавки и т. д. (к овима иде и лађа, лађи! и и млада, млади!). Али кврга, рпа, рка, грба и остале оваковe ријечи имају по правилу, т. ј. кв̑рга, гр̑ба, р̑па и т. д.

5) По овом се склоненију склањају и она женска имена, која имају само множ. број на е, н. п. гаће, виле, мекиње и т. д.

6) Рука и нога имају у род. множ. рӯкӯ, но̀гӯ; тако се чује и слуга, слу̀гӯ, а говори се и слу̑га.

Треће склоненије,

По коме се склањају сва имена женскога рода, која се свршују на полугласно слово и на и, и на о, н. п.

јединствени број

И. ства̑р,	мѝсао,	тѐла̑д,	ма̀ти,	кћѝ,
Р. ства̑ри,	мѝсли,	тѐла̑ди,	ма̀тере̑,	кћѐри,
Д. ства̑ри,	мѝсли,	тела́дма(тѐла̑ди),	ма̀тери,	кћѐри,
В. ства̑ри,	мѝсао,	тѐла̑д,	ма̀те̑р,	кћѐр,
З. ства̑ри,	мѝсли,	тѐла̑ди,	ма̀ти,	кћѐри,
Т. ства̑ри (-рју),	мѝсли(мѝшљу),	тела́дма,	ма̀теро̑м,	кћѐри (-рју),
С. ства́ри,	мѝсли,	тела́дма,	ма̀тери,	кћѐри,

множественни број

И. ства̑ри,	мѝсли,	—	ма̀тере,	кћѐри,
Р. ства̑ри,	мѝсли,	—	ма̀те̑ра,	кћѐра̑,
Д. ства́рима (-рма),	мѝслима,	—	ма̀терама,	кћѐрима (-рма),
В. ства̑ри,	мѝсли,	—	ма̀тере,	кћѐри,
З. ства̑ри,	мѝсли,	—	ма̀тере,	кћѐри,
Т. ства́рима (-рма),	мѝслима,	—	ма̀терама,	кћѐрима (-рма),
С. ства́рима (-рма),	мѝслима,	—	ма̀терама,	кћѐрима (-рма).

Овђе треба узети на ум:

1) По овом се склоненију склањају и она женска имена, која само имају множ. број на и, н. п. прси, очи, уши и т. д.

2) Кост, кокош, уш, ваш, очи, прси, уши, имају у род. множ. костију, кокошију, ушију, вашију, очију, прсију, ушију; а говори се и по правилу, н. п. Пости као пас од кости.

3) Нити има у род. нѝта (по другом склоненију, као и ните); тако јасли јасала (као јасле).

4) Код овога је склоненија двојак творит. падеж у јед. броју, т. ј. на и и на ју (осим матере и сабирателни имена на ад), н. п. ствари и стварју; кокоши и кокошју; жучи и жучју и т. д. Мени се чини да је овај први (ствари) обичнији у народу од другога. Код овога другога (на, ју) треба ово упамтити: а) код имена, која се свршују на д, л (на о), н, т.

саније се ј о д у ђ, е л у љ, о н у њ, о т у ћ, н. п. прњад, прњађу; мисао, мишљу; зелен, зелењу; постат, постаћу; кост, кошћу и т. д. б) која се свршују на б, в, м, п, у оније се претвори ј у љ, н. п. зоб, зобљу; крв, крављу; кап, капљу и т. д. в) која се свршују на ђ, љ, њ, ћ, код оније се ј са свим изгуби, н. п. чађ, чађу; кремељ, кремељу; ноћ, ноћу и т. д.

Четврто склоненије,

По коме се склањају сва имена среднѣга и мушкога рода, која се свршују на е и на о, н. п.

јединствени број

И. поље,	сретеније,	Станоје	име,	теле,	село	весло,	Ранко,
Р. поља,	сретенија,	Станоја	имена,	телета,	села	весла,	Ранка,
Д. пољу,	сретенију,	Станоју	имену,	телету,	селу	веслу,	Ранку,
В. поље,	сретеније,	Станоја	име,	теле,	село	весло,	Ранка,
З. поље,	сретеније,	Станоје	име,	теле,	село	весло,	Ранко,
Т. пољем,	сретенијем,	Станојем	именом,	телетом	селом	веслом,	Ранком
С. пољу,	сретенију,	Станоју	имену,	телету,	селу	веслу,	Ранку,

множествени број

И. поља,	сретенија,	—	имена,	—	села,	весла,	—
Р. поља,	сретенија,	—	имена,	—	села,	весала,	—
Д. пољима,	сретенијама,	—	именима,	—	селима,	веслима,	—
В. поља,	сретенија,	—	имена,	—	села,	весла,	—
З. поља,	сретенија,	—	имена,	—	села,	весла,	—
Т. пољима*)	сретенијама,	—	именима,	—	селима*)	веслима,	—
С. пољима*)	сретенијама,	—	именима,	—	селима*)	веслима,	—

Код овог склоненија треба упамтити:

1) Имена живи ствари, која се свршују на е и нарашћују на та, она у множ. броју постају (сабиратеана) женскога или мушкога рода, и склањају се по првом и по трећем склоненију, н. п. теле, телета, телад, или теоци; прасе, прасад, или прасци; чељаде, чељад; момче, момчад и т. д. Али имена оваква мртви ствари (која су понајвише туђа), имају и множ. број, н. п. тане, танета, у множ. бр. танета; јапунџе, силембе, ћоше, ћебе и т. д.

2) Која се имена свршују на о, а имају пред о два полугласна слова једно до другога, она у род. множ. узму а међу она два полугласна слова, н. п. седло, седала; весло, весала; масло, масала и т. д.

3) Дрво нарашћује на та (уметне се те пред а), и има у род. дрвета и т. д. а у множ. броју има двојако: а) дрва (das Holz); б) дрвета.

4) Псето има у род. псета или псетета; а у множ. броју сабирително пашчад (женскога рода) или пси (мушкога рода од пас).

5) Рамо има у род. рамена (као раме).

---

*) Код овије имена мало је обичније (него код првога и другог склоненија) да се изоставља ма у твор. и у сказ. множ., н. п. по бради, на воли, с коли, под воли, по сели и т. д. Али је у Србији, у Босни и у Ерцеговини опет обичније са има (на волима, под колима, о волима, по селима и т. д.); па и у самим пјесмама радије се изостави само а, него читаво ма, н. п. Кака ј' војска по брдим' Руњанским —

О ИМЕНУ ПРИЛАГАТЕЛНОМ.

(de adjectivo, eoque aut finito aut infinito)

Прилагателна имена могу се, по њиовом значењу, раздијелити у три реда: Прва показују каквоћу имена суштествителни; и ова су опет двојака: 1) која показују какво је што, н. п. добар човек, зелен лист, мутна вода, шарена тица, брз коњ и т. д. 2) која показују, од шта је што, н. п. гвозден котао, древна кућа, сребрно пуце, кожна аљина и т. д.

Друга показују чије је што; и ова су опет двојака: 1) која показују, да је што само једнога извјесног имена суштествителног, н. п. попов, ковачев, војводин и т. д. 2) која показују, да је што више имена суштествителније, или једнога кога му драго, н. п. поповски, ковачки, војводски; говеђи, козји, рибљи, тичји, ђетињи и т. д.

Трећа иду у ред другије, него се од њи разликују, што нијесу постала од имена суштествителни, него од другије разлучни дијелова говорења, као н. п. 1) од нарјечија (особито мјеста и времена), н. п. тамошњи, данашњи, лањски, тоҁоршњи и т. д. 2) од глагола, н. п. стајаћа кошуља, плетиља игла, орaћа земља, куповни гуњ, музовна крава, текућа вода, и остала ованова причастија. 3) од имена бројителније, н. п. први, други, трећи и т. д.

О двојаком свршивању прилагателни имена.

Прилагателна имена првога реда свршују се у мушкоме роду јединственог броја двојако, т. ј. на полугласно слово,*) или на и: зашто ми говоримо, и слушамо ђе се говори, н. п. добар и добри, зелен и зелени, дрвен и дрвени, двогуб и двогуби и т. д. Ово су прво називали Славенски граматици прилагателним усјеченим (со усјеченијем), а друго цијелим (без усјеченија). Може бити, да би било паметније рећи, да је ово друго прилагателно нарасло од првога, него да је прво усјечено: зашто прво стоји у првоме свом облику (као н. п. муж у именителном падежу) и показује каквоћу неизвјесне ствари (на питање какав?), н. п. зец је плашив; поштен човек не умије лагати; мени је мио црвен појас; златан је прстен скупљи него сребрни; Гојко се чини (да је) паметан и т. д. А ово је друго начињено (с додатком и) од првога, и каквоћом опредјељује ствар (на питање који? као Њемачки член der, die, das), н. п. црвени појас изјели миши; изгубио сам сребрни прстен; продао сам мој необрани виноград и т. д. Ово двојако свршивање наши прилагателни имена само се налази у мушкоме роду (јединственог броја), а у женскоме и у средњем роду само се по гласу разликује, н. п. боља је аљина широ̀ка, него у̀ска; камо она ши̏рока̑ аљина? Ту је и у̀ска̑ и ши̏рока̑; ово је прасе дѐбело; пошто ћеш ми дати оно твоје де̏бело̑ прасе? и т. д.

Кад оће прилагателно име да се усијече, онда му само треба одузети оно и с краја, н. п. жути, жут; дрвени, дрвен и т. д. Ако ли прилагателно има пред и два полугласна слова заједно, онда усјеченом

---

*) Њекоја се у мушком роду свршују и на о (мјесто л), н. п. зрео, весео, труо и т. д.

**) У Славенском језику ово се разликује словима у сва три рода, н. п. свјатъ, свята, свято; святый, святая, святое; а Србљи су изостављали у женском роду я, а у средњему е, па само гласом натежу и разликују: зато се налази у старим књигама Српским и без я, и са я и а, и са два а, н. п. у Лазаревој дипломи (што је спомемута у предговору): село буковица доня, село буковица горняа, село онованица домаа; тако има, у Раваници (у Срijему, ђе и диплома сад стоји, код светог Лазара) на црвеној свили везено златом (кажу да је везла царица Милица на ћивот кнезу Лазару): възлюблянаа ти чеда; и възлюблянаа ти чеда.

треба уметнути а међу она два полугласна слова, н. п. тавни, таван; пла̀тки̑, плӑтак; му̏дри̑, му̏дар и т. д. Осим цр̑ни̑, црн; сре̏бр̑ни̑, сре̏брн; гр̑ки̑, гр̑к, и остала ова̀кови.

А кад оће да се начини од усјеченога прилагателнот цијело, онда му треба додати на крају и, н. п. жу̑т, жу̑ти̑; зе̏лен, зе̏лени̑; дра̀ген, дра̀гени̑ и т. д. А која прилагателна имају а пред пошљедњим полугласним словом, од они нека избацују а у свима осталим премјенама и падежима (као и ђекоја суштествителна имена мушкога рода, н. п. јарам, јарма), као н. п. 1) сва готово која се свршују на ан, н. п. дробан, дробна, дробно, дробни; тако раван, гладан, празан, рујан, болан, вољан, помаман, крупан, оран, красан, ситан, срећан, мучан, кршан и т. д. (осим лаган, лађан, млађан, узан, мекан, ваљан, санан, танан, сићан). 2) која се свршују на ак, н. п. љубак, узак, риједак, витак, мле̏ћак, мајецак, дугачак, кришак и т. д. (осим лак, млак, јак, нејак). 3) која се свршују на ар, н. п. рабар, мудар, мокар, оштар и т. д. А нека опет задржавају а, као н. п. 1) која се свршују на аб, н. п. слаб. 2) која се свршују на ав, н. п. лукав, рапав и т. д. 3) која се свршују на аст, н. п. рачваст, путоногаст и т. д. 4) која се свршују на ат, н. п. глават, крилат, носат и т. д.

Ди̏вљи̑, ма̑ли̑, и ве̏лики̑, не усијецају се никако. Ди̏вљи̑ требало би да буде ди̏вал, ди̏вља, ди̏вље; ма̑ли̑, ма̑л (или ма̀о), ма̀ла, ма̀ло; а ве̏лики̑, ве̏лик, ве̏ли̏ка, ве̏ли̏ко; али се не говори ни једно, него остају тако: ди̏вљи̑, ди̏вља̑, ди̏вље̑; ма̑ли̑, ма̑ла̑, ма̑ло̑; ве̏лики̑, ве̏лика̑, ве̏лико̑. Истина да се мјесто мал и велик узима мален и голем, али се говори и онако, н. п. јеси ли велики нарастао? (овђе Срби ни шти ће рећи велик ни голем).

Прилагателна имена имају три рода и два склоненија.

Прао склоненије,

По коме се склањају сва прилагателна имена, која се у средњем роду свршују на о, или у мушком роду на б, в, г, д, з, к, л, м, н, о, п, р, с, т, н. п. слаб, здрав, дуг, млад, брз, дубок, обал, питом, раван, дебео, туп, мудар, бос, жут и т. д.

Примјер праога склоненија.

I. Усјечено.

једнинствени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	жу̑т,	жу̏та,	жу̏то,
Р.	жу̏та, жу̏то̑га, жу̏то̑г,	жу̏те̑,	жу̏та, жу̏то̑га, о̑г,
Д.	жу̏ту, жу̏то̑ме, му, о̑м,	жу̏то̑ј,	жу̏ту, жу̏то̑ме, му, о̑м,
В.	жу̑т (жу̏та, то̑г, га),	жу̏ту,	жу̏то,
З.	— — — *)	—	— —
Т.	жу̏ти̑м, жу̏тијем,	жу̏то̑м,	жу̏ти̑м, жу̏тијем,
С.	жу̏ту, жуто̑ме, му, о̑м,	жу̏то̑ј,	жу̏ту, жу̏то̑ме, му, о̑м.

множествени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	жу̏ти,	жуте,	жу̏та
Р.	жу̏тије, жу̏ти̑, } за сва три рода.		
Д.	жу̏ти̑ма, и̑м, жу̏тијем, } за сва три рода.		

*) Истина да би по смислу требало да нема зват. усјеченог, али ја сам чуо ђе се говори: немој добар човече! пројди се добар човече! и т. д.

В. жу́те,	жу́те	жу́та.
З. —	—	—
Т. жу̏ти̂ма, и̂м, жу́тијем *),	за сва три рода,	
С. жу̏ти̂ма, и̂м, жу́тијем *),		

II. Цијело:

јединствени број.

мушк.	женск.	средњ.
И. жу̏ти̂,	жу̏та̂,	жу̏то̂,
Р. жу̏то̂га, жу̏то̂г	жу̏те̂,	жу̏то̂га, жу̏то̂г,
Д. жу̏то̂ме, му, о̂м,	жу̏то̂ј,	жу̏то̂ме, му, о̂м,
В. жу̏то̂га, жу̏то̂г,	жу̏ту̂,	жу̏то̂,
З. жу̏ти̂,	жу̏та̂,	жу̏то̂,
Т. жу̏ти̂м, жу̏тијем,	жу̏то̂м,	жу̏ти̂м, жу̏тијем,
С. жу̏то̂ме, му, о̂м,	жу̏то̂ј,	жу̏то̂ме, му, о̂м.

множествени број.

И. жу̏ти̂,	жу̏те̂,	жу̏та̂,
Р. жу̏тије, жу̏ти̂, Д. жу̏ти̂ма, и̂м, жу̏тијем,	за сва три рода,	
В. жу̏те̂,	жу̏те̂,	жу̏та̂,
З. жу̏ти̂,	жу̏те̂,	жу̏та̂,
Т. жу̏ти̂ма, и̂м, жу̏тијем, С. жу̏ти̂ма, и̂м, жу̏тијем,	за сва три рода,	

Друго склоненије,

По коме се склањају сва прилагателна имена, која се у средњем роду свршују на е, или у мушком роду на ђ (и на ђи), ји, љи, њи, ћ (и на ћи), н. п. риђ, говеђи, мачји, дивљи, рибљи, кокошињи, врућ, телећи и т. д.

Примјер другога склоненија.

I. Усјечено.

јед. број.

мушк.	женск.	средњ.
И. вру̏ћ,	вру́ћа,	вру́ће,
Р. вру́ћа, вру́ће̂га, вру́ће̂г,	вру́ће̂,	вру́ћа, вру́ће̂га, ће̂г,
Д. вру́ћу, вру́ће̂му, ће̂м,	вру́ћо̂ј,	вру́ћу, вру́ће̂му, ће̂м,
В. вру́ћа, ћега, ће̂г (вру̏ћ),	вру́ћу,	вру́ће,
З. — —	—	—
Т. вру́ћи̂м, вру́ћијем,	вру́ћо̂м,	вру́ћи̂м, вру́ћијем,
С. вру́ћу, вру́ће̂му, ће̂м,	вру́ћој	вру́ћу, вру́ће̂му, ће̂м,

множ. број.

И. вру́ћи,	вру́ће,	вру́ћа,
Р. вру́ћије, вру́ћи̂, Д. вру́ћи̂ма, ћи̂м, ћијем,	за сва три рода.	
В. вру́ће,	вру́ће,	вру́ћа,
З. —	—	—
Т. вру́ћи̂ма, ћи̂м, ћијем, С. вру́ћи̂ма, ћи̂м, ћијем,	за сва три рода.	

---

*) И код прилагателни се имена у твор. и у сказ. множ. изоставља особито у писању у Сријему и у Бачкој оно м (ма и јем) на крају (као и код сушт. имена првога, другога и четвртог склоненија), н. п. с добри коли, по зелени ливада, у Српски новина, на сеоски волови и т. д.

II. Цијело.

јединствени број.

мушк.	женск.	средњ.
И. вру̑ћи̑,	вру̑ћа̑,	вру̑ће̑,
Р. вру̑ће̑га, вру̑ће̑г,	вру̑ће̑,	вру̑ће̑га, вру̑ће̑г.
Д. вру̑ће̑му, вру̑ће̑м,	вру̑ћо̑ј,	вру̑ће̑му, вру̑ће̑м,
В. вру̑ће̑га, вру̑ће̑г (вру̑ћи̑),	вру̑ћу̑,	вру̑ће̑,
З. вру̑ћи̑,	вру̑ћа̑,	вру̑ће̑,
Т. вру̑ћи̑м, вру̑ћијем,	вру̑ћо̑м,	вру̑ћи̑м, вру̑ћијем,
С. вру̑ће̑му, вру̑ће̑м,	вру̑ћо̑ј,	вру̑ће̑му, вру̑ће̑м,

множ. број.

мушк.	женск.	средњ.
И. вру̑ћи̑,	вру̑ће̑,	вру̑ћа̑,
Р. вру̑ћије, вру̑ћи̑,	за сва три рода.	
Д. вру̑ћи̑ма, вру̑ћи̑м, вру̑ћијем,		
В. вру̑ће̑,	вру̑ће̑	вру̑ћа̑,
З. вру̑ћи̑,	вру̑ће̑,	вру̑ћа̑,
Т. вру̑ћи̑ма, вру̑ћи̑м, вру̑ћијем,	за сва три рода.	
С. вру̑ћи̑ма, вру̑ћи̑м, вру̑ћијем,		

Примјечаније. Сав, сва, све, броји се такођер међу прилагателне имена, али се склања по своме особитом начину, као овако:

јединствени број.

мушк.	женск.	средњ.
И. са̀в,	сва̀,	свѐ,
Р. свѐга,	све̑,	свѐга,
Д. свѐму,	сво̑ј,	свѐму,
В. свѐга (са̀в),	сву̀,	свѐ,
З. са̀в.	сва̀,	свѐ,
Т. сви̑м, свијем,	сво̑м,	сви̑м, свијем,
С. свѐму,	сво̑ј,	свѐму,

множественни број.

мушк.	женск.	средњ.
И. свѝ,	свѐ,	сва̀,
Р. свије, свију̑, сви̑,	за сва три рода.	
Д. свѝма, сви̑м, свијем, свјѐма*),		
В. свѐ,	свѐ,	сва̀,
З. свѝ,	свѐ,	сва̀,
Т. свѝма, сви̑м, свијем, свјѐма,	за сва три рода.	
С. свѝма, сви̑м, свијем, свјѐма,		

Уравненије прилагателни имена.

(de comparatione adjectivorum)

Кад се цијеломе прилагателном (мушкога рода) дода на крају ји, онда постане степен сравнителни, н. п. сла̀би̑, сла̀бији; бо̀гати̑, бо̀га̀тнији; му̑дри̑, му̑дрији и т. д.

Али има много прилагателни имена, која не иду по овом правилу, него са свим друкчије постаје од њи сравнителни степен, као н. п.

1) Која се свршују на д, претвори се д у ђи, н. п. мла̑д, мла̀ђи; лу̑д, лу̀ђи̑; тврд, тврђи̑ и т. д. Али рад има (по правилу) раднији.

2) Која се свршују на г и на з, претвори се г и з у ж, н. п. дра̑г, дра̀жи̑; бла̑г, бла̀жи̑, ду̀г, ду̀жи̑ (и ду̀љи̑), бр̑з, бр̑жи̑ и т. д.

3) Произведена на дак, зак, нак, так, лек, сок, ток, она промјењују пошљедња оба слова (и полугласно и самогласно) на и, а д на ђ, з на ж, л на љ, н на њ, с на ш, а т на ћ, н. п. сла̀дак, сла̀ђи̑;

*) Ово се пошљедње (свјема) може чути од Ерцеговаца.

узак, ужи; далек, даљи; танак, тањи; висок, виши; кратак, краћи; жесток, жешћи, и т. д. К овима иде и дугачак, дужи (или дуљи). Али витак, каже се витkији.

4) Произведена на жак и на рок, она само промјењују пошљедња два слова на и, н. п. тежак, тежи; широк, шири и т. д.

5) Произведена на бок, и она промијене ок на и, а послије б добију љ, н. п. дубок, дубљи *).

6) Која се свршују на ут, и у онима се претвори т у ћ, н. п. љут, љући, густ, гушћи и т. д. К овима иде и чарст, чаршћи.

7) Која се свршују на ув и на уп, она добију на крају љи. н. п. сув, сувљи; туп, тупљи и т. д. К овима иде и жив, живљи; крив, кривљи.

8) Која се свршују на ђ и ћ, она само добију и (као цијело прилагателно) и промијене глас, н. п. рђ, рђи; аруђ, аруђи.

9) Лак, мек и лијеп, имају на ши, т. ј. лакши, мекши, љепши.

10) Бијел и дебео имају бјељи, дебљи; црн, црњи; бијеван, бјешњи.

11) Горак горчи; грк, грчи; јак, јачи; млак, млачи.

12) Нека са свим без правила, н. п. велики, већи; добар, бољи; зао, гори; мали, мањи.

Кад се сравнителноме степену дода сприједа нај, онда постане степен превосходни, н. п. богатији, најбогатији; бољи, најбољи и т. д. (Може бити да би ово нај требало писати само за себе: нај богатији, нај бољи и т. д. као што чине и други ђекоји Славенски народи).

У обадва степена (у сравнителнога и у превосходнога), кад се промијени пошљедње и на а, онда постане женски род, а кад се промијени на е, онда средњи, н. п. мудрији, мудрија, мудрије; најмудрији, најмудрија, најмудрије и т. д. Обадва се степена склањају по другом склоненију прилагателни имена.

Која прилагателна имена могу имати сравнителни и превосходни степен, која ли не могу, то се најбоље може познати из њнова значења; а по ријечима могла би имати сва. Истина да не може бити древније што је древно, нити попоаскије што је попоаско; али би се опет могло рећи, и у шали би могло поднијети, н. п. најславеносерпскија књига.

Горњи, доњи, задњи, крајњи, први и стражњи, имају само превосходни степен (а не би требало ни њега да имају), н. п. говори се најгорњи, најдоњи, најзадњи, најпрви, најстражњи.

О ИМЕНУ БРОЈИТЕЛНОМЕ.

(de numeralibus)

Имена су бројителна петорогуба:

1) Основна, која сами број показују, или којима се одговара на питање колико? н. п. један (1), два (2), три (3), четири (4), пет (5), шест (6), седам (7), осам (8), девет (9), десет (10), једанаест **) (11), дванаест (12), тринаест (13), четрнаест (14), петнаест (15), шеснаест (16), седамнаест (17), осамнаест (18), деветнаест (19), двадесет (два-

---

*) Из овога се види, да је у свима овим ријечма било најприје ј, н. п. сладји, узји, далји, танји, кратји, висји, дубји, па се пред ј претворило (или слило се с ј) д у ђ, з у ж, л у љ, н у њ, с у ш, т у ћ; а б није се имало у што претворити, него се претворило ј у љ, као и послије в и п, н. п. сув, сувљи; туп, тупљи и т. д. По овом би требало казати тежји, тежја, тежје; ширји, ширја, ширје (као н. п. Божји, Божја, Божје; ћурји, ћурја, ћурје): али се не говори.

**) Многи списатељи и књижевници наши (а особито по Сријему и по Бачкој) пишу једанајст, дванајст и т. д. али од народа нијесам могао чути да тако говори.

дест, дваест, 20), двадесет и један *) (21), двадесет и дав (22), двадесет и три (23), двадесет и четири (24), двадесет и пет (25), двадесет и шест (26), двадесет и седам (27), двадесет и осам (28), двадесет и девет (29), тридесет (тридест, триест **) 30), четрдесет (четрђест, 40), педесет (50), шесет (шездесет, 60), седамдесет (70), осамдесет (80), деведесет (90), стотина (сто, 100); двјеста (двије стотине, 200), триста (три стотине, 300), четири стотине (400), пет стотина (500), шест стотина (600), седам стотина (700), осам стотина (800), девет стотина (900), иљада (1000), двије иљаде (2000) и т. д. до иљада иљâда (1000000).

Један, једна, једно, склања се, у сва три рода, по правом склонењију прилагателни имена (као цијело прилагателно); па и то не само у јед. него и множ. броју: зашто ту или добива значење имена прилагателнога, н. п. **једни веле**; или се прилаже имену суштествителноме, које се говори само у множ. броју, н. п. **једне виле, једне гаће, једна врата** и т. д.

Два, три, четири, склањају се само у женском роду, ево овако:

И. двије (две),	трй,	чѐтири,
Р. двйју̑,	трйју̑,	четирију̑,
Д. двйма, двјѐма,	трйма,	чѐтирма,
В. двије,	трй,	чѐтири,
З. двије,	трй,	чѐтири,
Т. двйма, двјѐма,	трйма,	чѐтирма,
С. двйма, двјѐма,	трйма,	чѐтирма.

А у мушкоме и у средњем роду не склањају се ова бројителна имена никако кад се говори о бездушним стварима, него се онако употребљавају са суштествителним у род. јед., н. п. **два раста, два брда; код два раста, међу два брда** и т. д. И у самом женском роду говори се овако (кад је име бројително са суштествителним), н. п. **код двије жене иде неопран; тражио сам га у три куће;**

„Преко три воде студене,
„Преко три горе зелене —

А кад се говори о животињама и о људма, онда се понајвише у мушком роду у свима осталим падежима претвори основно име **два, три, четири,** у суштествително **двојица, тројица, четворица** ***), па се ова само склањају, а суштествително, о коме је говор, остаје у род. множ., н. п. **два јунака, двојице јунâка, двојици јунâка** и т. д. А у средњему роду, кад је говор о живим стварма, не говори се основно име готово никако, него се узме мјесто њега **самостојно,** н. п. **двоје пилйћа, троје чељâди, четворо ђѐцê, петоро прасâди** (прасâца), **пѐтнаесторо чељади, двадесет и петоро ђеце, тридесторо говеда, тридесет и једно говече** и т. д. ****).

Остала бројителна основна имена до **стотине,** и преко стотине до **иљаде,** не склањају се никако, него онако показују број свију имена суштт. (која морају стајати у род. множ.) мушкога и женског рода, а средњега само бездушније, н. п. **пет јунâка, пет жêна, пет сê-**

---

*) Некоји изоставе кашто и, па говоре онако: **двадесет један, двадесет два** и т. д. али је обичније са и.

) Да не рече какав **језикопоправитељ, да је ово (**триест, четрђест, шездесет**) **подло и покварено:** и Руси говоре и пишу **тридцатЪ, шестьнадцатЪ** и т. д.

***) **двојица, тројица, четворица** и т. д. понајвише се говори о људма, а може се рећи и о осталим животињама, н. п. подај оној двојици волова нека лижу соли и т. д.

****) Могло би се рећи н. п. **два телета, три чељадета, четири ђетета;** али од четири до десет не говори се никако, него се основно претвори у самостојно, а сущт. узме род. множ.

ла; двадесет љу̑ди, двадесет и један човек, двадесет и четири човека, двадесет и пет љу̑ди; сто градова, пет стотина сêла и т. *) А кад се говори о живим стварма средњега рода, онда се основано име претвори у самостојно, као што је мало прије речено.

Стотина и иљада склањају се као и остала сушт. имена другога склоненија, и показују број имена сушт. без разлике рода, и у склањању сушт. остаје једнако у род. множ., н. п. стотина оваца, стотине оваца, стотини оваца и т. д.

1) Један, једна, једно, показује име суштествително (у сва три рода) у имен. јед., н. п. један човек, једна жена, једно дијете; два, три, четири, показују имена сушт. мушкога и средњег рода у род. јед., а женскога у имен. множ., н. п. два човека, три камена, четири брда, двије вòде, три гòре, четири жêне и т. д. а пет шест, седам и т. д. показују имена сушт. (у сва три рода) у род. множ., н. п. пет љу̑ди, пет жêна, седам сêла, осам весâла и т. д. А кад се дође у броју на сложена о један, два, три, четири, онда сушт. опет дође у јед. број, н. п. двадесет и један човек, двадесет и два човека, двадесет и три човека, двадесет и четири човека, двадесет и пет љу̑ди и т. д.

2) Самостојна, која у јед. броју служе за живе ствари средњега рода мјесто основније, а у множ. броју имају значење прилагателни имена, н. п. двоје (двое), троје (трое), четворо (четверо) **), петоро, шесторо, седморо, осморо, деветоро, десеторо, једанаесторо, дванаесторо (може се чути и двоенаесторо), тринаесторо, четрнаесторо, петнаесторо, шеснаесторо, седамнаесторо, осамнаесторо, деветнаесторо, двадесторо (дваесторо и двадесеторо), двадесет и једно, двадесет и двоје, двадесет и троје, двадесет и четворо, двадесет и петоро, двадесет и шесторо, двадесет и седморо, двадесет и осморо, двадесет и деветоро, тридесторо (триесторо, тридесеторо), четрњесторо (четрдесеторо), педесеторо, шесеторо (шездесеторо), седамдесеторо, осамдесеторо, деведесеторо; сто и једно, сто и двоје, сто и троје и т. д.

Самостојна имена бројителна склањају се у јед. броју ево овако:

И. двöје,	трöје,	чèтворо,
Р. двóга,	трóга,	четвóрга,
Д. двóма двóма,	трóма трóме,	четвóрма, четвóрме,
В. двöје,	трöје,	чèтворо,
З. двöје,	трöје,	чèтворо,
Т. двóма,	трóма,	четвóрма,
С. двóма, двóме,	трóма трóме,	четвóрма, четворме,

Као двоје склања се обоје и обадвоје; као троје светроје, а остала сва као четворо.

А у множ. броју склањају се ова имена бројителна, као и остала прилагателна првога склоненија, и употребљавају се не само у средњему, него и у мушкоме и у женском роду, н. п. троји јади; троја врата; троје чарапе и т. д.

3) Редна, која показују имена сушт. у ред постављена, н. п. први, други, трећи, четврти и т. д.

Први, други, трећи и четврти, постала су особитим начином, а остала постају од основније с додатком и, н. п. пет-и, шест-и (седми и осми избацују а), девет-и; двадесет-и, двадесет пет-и, и т. д. Али од стотине и од иљаде нема и никако, а даље говори се

*) И овђе се до десет у склањању претвори основано име, у мушком роду, у сушт., н. п. пет, петорице; шест, шесторице и т. д.

**) И тако сва остала имају на оро и на еро, н. п. петоро или петеро, дванаесторо и дванестеро и т. д. Мени се чини да је обичније ово на оро.

н. п. стодвадесети, триста педесет седми, пет стотина деведесет осми; иљада двадесет трећи и т. д.

Сва редна бројителна имена (осим трећи) склањају се, у сва три рода и у обадва броја, као цијела прилагателна правога склоненија, а трећи по другоме.

4) Умножна, којима се одговара на питање коликогуб? или коликострук? н. п. двогуб, или двострук; трогуб, трострук, четворогуб, петорострук, двојак, тројак, и т. д. Ова бројителна имена нијесу друго ништа, него прилагателна имена, која су постала од самостојни бројителни имена с додатном губ или струк (осим двогуб, двострук, двојак; трогуб, трострук, тројак) и склањају се (цијела и усјечена) као и остала прилагателна имена правога склоненија.

5) Нарјечна: а) којима се одговара на питање колико пута? н. п. једанпу̑т (мјесто једанпут каже се и јѐдно̂м), два̏пу̑т (два̏пу̑та), три̏пу̑т (три̏пу̑та), четири̏пу̑т (чѐтири пу̑та); пе̑т пу̑та*), ше̑ст пу̑та и т. д. б) којима се одговара на питање који пут? н. п. први пут, други пут, трећи пут и т. д. Као што се мјесто једанпут говори једном; тако се и мјесто први пут, други пут, трећи пут, четврти пут и т. д. говори првом, другом, трећом, четвртом, петом и т. д. И ово су права имена бројителна овога реда, а једанпут, два пута; први пут, други пут и т. д. шу су по двије ријечи.

Ова се бројителна имена не склањају, као ни остала нарјечија.

Ђекоји граматици узимају међу бројителна имена и оне ријечи, које показују неизвјесно множтво ствари, н. п. много, мало, неколико, остали, читав, пола и т. д. Између овије нужно је нешто упамтити код неколико: какогођ што два, три, четири, показују имена сушт. мушкога и средњег рода у род. множ., а женскога у имен. множ., тако исто и неколико кад значи мање од пет, н. п. неколика човека, неколика ђетета, неколике овце; а кад значи више од четири, онда показује сва имена сушт. у род. множ., н. п. неколико љу̑ди, неколико ја̑ја, неколико ова̂ца и т. д.

О МЈЕСТОИМЕНИЈУ.

(de pronomine)

Мјестоименија су шесторогуба:

I Која показују три лица: ја, ти, он; и овима ћемо узети у склањању и

II. Повратно себе, која се ево овако склањају:

једииствени број.

			(мушк.)	(женск.)	(средњ.)	
И	ја̑,	ти̑.	о̏н (о̏и)	о̏на.	о̏но.	—
Р.	мѐне, мѐ.	тѐбе, тѐ.	њѐга, га̀.	ње̏, јѐ.	њѐга, га̀.	сѐбе.
Д	мѐни (мѐне), ми̇.	тѐби (тѐбе), ти̇.	њѐму, му̇.	њо̑ј, јо̑ј.	њѐму, му̇.	сѐби (сѐбе),
В.	мѐне, мѐ.	тѐбе, тѐ.	њѐга (њга, њ)	њу̑, јѐ.	(њѐга, га̀).	сѐбе, сѐ.
З.	— —	ти̑.	— —	— —	— —	— —
Т.	мно̑м.	то̀бо̑м.	њи́ме (њи̑м).	њо́ме (њо̑м).	њи́ме (њи̑м).	со̀бо̑м.
С.	мѐни.	тѐби.	њѐму.	њо̑ј,	њѐму.	сѐби.

---

*) у Бачкој и (ђешто) у Сријему говори се пу̑ти мјесто пу̑та, н. п. пет пу̑ти, шест пу̑ти и т. д.

множествени број.

И. мй.	вй.	òни.	òне.	òна.	—
Р. нâс.	вâс.	њŷ, й	за сватри рода.		сèбе,
Д. нàма, нàм*).	вàма, вàм.	њима, ѝм,			сèби (сèбе),
В. нâс.	вâс.	њŷ, ѝ,			сèбе, сè,
З. —	вŷ.	— —			—
Т. нàма.	вàма.	њѝма,			сòбôм,
С нàма.	вàма.	њѝма,			сèби,

Код овије мјестоименија треба упамтити:

1) Мјестоименија првога и другог лица имају у род. дат. и вин. јед., и у дат. множ. броја двојако; а мјестоименија трећега лица имају двојако у сватри рода и у обадва броја у род. дат. и у вин. Ђекоји мисле да је то све једно (као н. п. код прилагателни имена жутога и жутог; жутоме, жутому, и жутом), него само да је ово друго у говору скраћено од првога.**) Може бити да је ово друго постало некад од првога, али је данас у говору са свим различно једно од другога. Прво (мене, тебе, њега, ње; мени, теби, њему, њој, мене, тебе, њега, њу и т. д.) стоји: а) у почетку н. п. не може се рећи ти смо дали, га сам виђео, те су звали; него теби смо дали, њега сам виђео, тебе су звали и т. д. б) кад је сила говора (Nachdruck) на мјестоименију, н. п зовни њега, казао сам и теби, дао сам и теби и њој, даћу вама и њима и т. д. в) послије предлога (осим мјестоименија првога и другог лица у вин. падежу), н. п. код мене, код тебе, код њега, код ње; к мени, к вама, к њима, к њој, а у вин. падежу у првога и у другог лица говори се обоје, н. п. за мене или за ме, за тебе или за те; пред мене или преда ме, пред тебе или преда те, пред себе или преда се; а у трећем лицу само се прво узима, н. п. пред њега (предањ, предањга), пред њу (преда њу), пред њи (преда њи) и т. д. А у осталим догађајима говори се друго (ме, те, га, је, се; ми, ти, му, јој; нам, вам, им, ŷ, ѝ), н. п. бојим ме (те, га, је, ŷ) се, казао ми (ти, му, јој; нам, вам, им), звао сам га и т. д.***).

2) Ми и ти: а) узима се кашто мјесто мој и твој, н. п. јеси ли ми виђео коња; виђео сам ти брата; био сам ти код куће и т. д. А б) кашто не значи готово ништа, него се говори (особито ти) као за неко чудо, н. п. лијепа ти је, јади је убили! чудно ти га превари! Чарна горо пуна ти си лада! Њу ми пита Громовник Илија (не опомињем се више за ми). в) Сит сам ти се наспавао; јеси ли ми здраво путовао? и т. д. Ово иде у прао значење (мјесто мени и теби).

3) Мјестоименије трећега лица има у вин. јед. мушкога и средњег рода, осим њега и га, још њ и њга; и ово се узима само с предлогом, и у значењу се не разликује од њега, н. п. зањ, зањга или за њега; предањ, предањга или пред њега; мимоњ, мимоњга или мимо њега и т. д

4) Мјестоименија првога и другог лица имају у дат. јед. осим ми и ти. још двојако: мени или мене, теби или тебе. Народ понајвише говори мене, тебе****), а списатељи и књижевници мени, теби (да се разликује од винителнога!).

5) Ђекоји додају у род. дат. вин. и у сказ. једин. броја, и у дат. и сказ. множ. на крају ка, кар и карена, н. п. меника, меникар, меникáрена; тебика, тебикар, тебикáрена; менéка, ме-

---

*) У Крајини Неготинској и у Црној рijеци говоре и ни (мјесто нам), н. п. да ни си ти жив господару! да ни је Бог дао и т. д.

**) Зато ђекоји пишу 'га, 'му, 'им и т. д.

***) Ја мислим да и у Славенском језику оваква разлика има између мнѣ и ми, тебѣ и ти, мене и мя, тебе и тя, себе и ся (прем да наши дојакошњи Славенски граматици никакве разлике не напомињу) Да ли би (н. п.) све једно било: Помилуй мя Боже, и помилуй мене Боже?

****) Ово је управо од Славенскога мнѣ, тебѣ (е мјесто ѣ, као и на више мјеста).

некар, менека́рена; њега́ка, њега́кар, његака́рена и т. д. (у мушкоме и у средњем роду).

6) Код свију имена винителни је падеж у средњем роду као имен., а код ови мјестоименија није, него је вин. у средњем роду као и у мушкоме, н. п. шта је том ђеш̄ету, те плаче? — изѝла га мати; камо ти платио? — одиијела га вода и т. д.

7) Тако је код свију имена једнак у јед. броју дат. и сказ., а у множ. броју дат. твор. и сказ., а овђе није: зашто сказ. у јед. броју не може имати ми, ти, му, јој, него само мени, теби, њему, њој; нити у множ. броју могу имати твор. и сказ. нам, им, него само нама, њима.

III. Која што присвојавају, н. п. мој, моја, моје; твој, твоја, твоје, свој, своја; своје; наш, наша, наше; ваш, ваша, ваше; њиов, њиова, њиово; његов, његова, његово; њен, њена, њено (њезин, њезина, њезино); нечиј, нечија, нечије; свачиј, свачија, свачије; ничиј, ничија, ничије.

Мој, твој, свој, склањају се ево овако:

јединствени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	мој,	мо̀ја,	мо̀је,
Р.	мо̀јега(-ȇга), мо̀јег(-ȇг), мȏга, мȏг,	мо̀јȇ,	мо̀јега(-ȇга), мо̀јег(-ȇг), мȏга, мȏг,
Д.	мо̀јему(-ȇму), мо̀јем(-ȇм), мȏме, мȏм,	мо̀јȏј,	мо̀јему(-ȇму), мо̀јем (-ȇм), мȏме, мȏм,
В.	мо̀јега(-ȇга), мо̀јег(-ȇг), мо́га, мȏг(мȏј), мо̀ју,	мо̀је,	
З.	мо̀ј,	мо̀ја,	мо̀је,
Т.	мо̀јим (мо̀јӣм), мо̀јијем,	мо̀јȏм,	мо̀јим (мо̀јӣм), мо̀јијем,
С.	мо̀јему(-ȇму), мо̀јем(-ȇм), мȏме, мȏм,	мо̀јȏј,	мо̀јему (-ȇму), мо̀јем (-ȇм), мȏме, мȏм.

множествени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	мо̀ји,	мо̀је,	мо̀ја,
Р.	мо̀јије, мо̀јӣ,	} за сва ратри рода,	
Д.	мо̀јима (мо̀јӣма), мо̀јим (мо̀јӣм), мо̀јијем	} за сва ратри рода,	
В.	мо̀је,	мо̀је,	мо̀ја,
З.	мо̀ји,	мо̀је,	мо̀ја,
Т.	мо̀јима (мо̀јӣма), мо̀јим (мо̀јӣм), мо̀јијем	} за сва три рода,	
С.	мо̀јима (мо̀јӣма), мо̀јим (мо̀јӣм), мо̀јијем	} за сва три рода,	

Његов, њиов, њен и њезин, склањају се као жут; наш и ваш, као врући; а нечиј, ничиј и свачиј, као чиј.

IV. Којима се што показује, н. п, тȃј, тȃ, тȏ; о̀вȃј, о̀вȃ, о̀вȏ; ѝстӣ, ѝстȃ, ѝстȏ; та̀ковӣ, та̀ковȃ, та̀ковȏ (та̀кав, та̀квȃ, та̀квȏ); ова̀ковӣ, ова̀ковȃ, ова̀ковȏ (ова̀кав, ова̀квȃ, ова̀квȏ); она̀ковӣ, она̀ковȃ, она̀ковȏ (она̀кав, она̀квȃ, она̀квȏ).

Тај, овај, онај, склањају се ево овако:

јединствени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	тȃј,	тȃ,	тȏ,
Р.	то̀гȃ, то̀г,	тȇ,	то̀гȃ, то̀г
Д.	то̀мȇ, то̀му, то̀м,	тȏј,	то̀мȇ, то̀му, то̀м,
В.	то̀гȃ, то̀г (тȃј)	тȗ,	тȏ,
З.	— —	—	—
Т.	тӣм, тијем,	тȏм,	тӣм, тијем,
С.	то̀мȇ, то̀му, то̀м,	тȏј,	то̀мȇ, то̀му, то̀м,

множествени број.

И.	ти̑ *)	тê,	тâ,
Р.	ти̏је, тѝ,	за сватри рода.	
Д.	ти̏ма, ти̑м, ти̏јем	за сватри рода.	
В.	тê,	тê	тâ,
З.	—	—	—
Т.	ти̏ма, ти̑м, ти̏јем	за сватри рода	
С.	ти̏ма, ти̑м, ти̏јем	за сватри рода	

Исти, такови, оваковн, онакови, склањају се као жути.

V. Којима се што пита, н. п. ко̀ји̑, ко̀ја̂, ко̀је̂? ко̀ (тко̀)? што̀ (шта̀)? чи̏ј, чи̏ја̂, чи̏је̂? ка̀кови̑, ка̀кова̂, ка̀ково̂ (ка̀кав, ка̀ква, ка̀кво)?

Ко и што склањају се ево овако:

И.	ко̀ (тко̀),	што̀ (шта̀)
Р.	ко̀га,	чѐга (шта̀)
Д.	ко̀ме, ко̀му,	чѐму,
В.	ко̀га,	што̀ (шта̀)
З.	—	—
Т.	киме, ки̑м,	чи̏ме, чи̑м,
С.	ко̀ме, ко̀му,	чѐму,

Који склања се као мој; какови као жути; а чиј (чији?) управо као врући, али опет због неки мали разлика у говору даћемо му особито склоненије:

јединствени број.

	мушк.	женск.	средњ.
И.	чи̏ји, чи̑ј (чи̑)	чи̏ја̂,	чи̏је̂,
Р.	чи̏јега (чи̏је̂га), чи̏јег (чи̏је̂г),	чи̏је̂,	чи̏јега (чи̏је̂га), чи̏јег (чи̏је̂г),
Д.	чи̏јему (чи̏је̂му), чи̏јем (чи̏је̂м).	чи̏јо̂ј,	чи̏јему, (чи̏је̂му), чи̏јем (чи̏је̂м).
В.	чи̏јега (чи̏је̂га), чи̏јег, чи̏је̂г (чи̑ј),	чи̏ју̂,	чи̏је̂,
З.	—	—	—
Т.	чи̏јим (чи̑м)	чи̏јо̂м,	чи̏јим (чи̑м)
С.	чи̏јему (чи̏је̂му), чи̏јем (чи̏је̂м),	чи̏јо̂ј,	чи̏јему (чи̏је̂му), чи̏јем (чи̏је̂м).

множествени број.

И.	чи̏ји, чи̑ј (чи̑)	чи̏је̂,	чи̏ја̂,
Р.	чи̏јије (чи̏је), чи̏ји,	за сватри рода	
Д.	чи̏јима, чи̏јим,	за сватри рода	
В.	чи̏је̂,	чи̏је̂,	чи̏ја̂,
З.	—	—	—
Т.	чи̏јима, чи̏јим	за сватри рода	
С.	чи̏јима, чи̏јим	за сватри рода	

VI. Која се односе на ствар; такова су мјестоименија: који, ко и што, која по себи нијесу друго ништа, него мјестоименија којима се пита, само што се у другом смислу употребљавају, н. п. ја, који (која, које) желим; ти, који (која, које) знаш; он (она, оно), који (која, које) има; људи, који мисле —; који човек мисли да све зна, онај се не може нигда поправити; види онај, који ведри и облачи; вала Богу, који је дао; која уста рекла, она и одрекла; ко ради, Бог не брани; ко се у коло вата, у ноге се узда; код кога се нађе, да —; с ким је отишао, не ће доћи и т. д.

---

*) Може се ђешто у Србији чути и ти̏а̑й, род. ти̏а̑й и ти̏ање, дат. твор. и сказ. ти̏а̑йма, ти̏а̑йм, ти̏ањем.

Кад је говор о трећем лицу, највише се говори што мјесто који, која, које, али по особитом синтаксису, н. п. човек, што је био код мене; жена, што смо је виђели; вино, што смо (га) пили; човек, што смо код њега ноћили; човек, што су му коња украли; човек, што смо га *) данас виђели; човек, што смо дошли с њиме; столица, што се на њој сједи; књига, што се из ње учи; перо, што се (њим) пише **); човек, што смо о њему говорили; подај оном човеку, што је донијо врећу; метни код оног човека, што сједи овамо; подај оним људма, што стоје на пољу и т. д.

О ГЛАГОЛУ.
(de verbo)

По значењу могу се глаголи раздијелити у три реда: 1) неки глаголи показују да ко ради што извјесно изван себе, што свагда мора стајати у вин. падежу, н. п. писати књигу, сјећи дрва, копати виноград, јести љеб, носити воду и т. д. И ови се глаголи зову дијејствителни (послујући?). 2) неки глаголи показују да се посао враћа на онога, који га ради, н. п. бријемсе, кајешсе, надатисе, накањиватисе и т. д. И ови се глаголи зову повраћателни ***), који у правом смислу нијесу друго ништа, него глаголи дијејствителни: зашто и њиов посао стоји свагда у вин. падежу (само што није изван онога, који га ради), н. п. бријати се (себе), веселитисе, као бријати га, веселити те и т. д. 3) неки глаголи показују само стање лица или ствари, или посао, који не иде ни на што, што би стајало у вин. падежу, него је у ономе који га ради, н. п. боловати, спавати, ићи, сједити; гори дрво, тече вода, уздисати и т. д. И ови се глаголи зову средњи (verba neutra) ****).

Примјеч. 1) Ово раздјеленије глагола готово не вриједи ништа: зашто готово сваки дијејствителни глагол може бити и средњи (али прави средњи глагол не може бити дијејствителни), н. п. пјевати пјесму, играти коња, копати виноград, орати њиву, викати људе, то су дијејствителни глаголи; али кад се рече (и разумјева), н. п. боље је пјевати него плакати; матор се коњ не учи играти; нит' умијем орат' ни копати; јечам трче а ракија виче *****), онда су ово све средњи глаголи.

2) Наши Славенски граматици називају још неке глаголе страдателнима, а неке отложителнима (deponentia): но такови глагола нити има у Славенскоме ни у Српском (као ни у Њемачком) језику ******), него

---

*) Кад се говори о бездушним стварима, онда се у мушкоме и у средњем роду га, и у женском је може изоставити, н. п. нож, што смо данас купили; да ти платим чашу, што сам разбио; добра је она пушка, што си ми поклонио; какво је ово вино, што смо данас пили и т. д.

**) Код оваковије ријечи, којима се што ради, често се у говору изостави оно њиме (њим) и њоме (њом), н. п. брус, што се бритва оштри; лопата, што се жито вије; гвожђе, што се кашике дубу и т. д.

***) Наши Славенски граматици овакове глаголе зову страдателнима, а неке отложителнима.

****) Ово је узето из Латинске граматиске, зашто Латини имају глаголе дијејствителне и страдателне, а ови нити су дијејствителни ни страдателни, него између њи средњи (као и средњи род између мушкога и женскога).

*****) Кад узјаше пијан човек на угојена коња, па трче и виче.

******) Већ ако да би ко узео (за отложителни глагол) чути, који има значење глагола саврштителнога, а спреже се као глаголи несавршителни, т. ј. има полу прошаваше вријеме, причастије (и дијепричастије) садашњег времена и суштествително од причастија страдателнога: чујâ, чујаше, чујâсмо, чујâсте, чујâу; чујући, чувење (н. п. по чувењу).

су то они сами (граматици) узели и превели из Грчкога и из Латинскога језика: зашто су мислили, да сваки језик оно мора имати, што има Грчки и Латински; а што Славенски језик има, а Грчки и Латински нема, оком нијесу били ни мукает (или ако су што и напоменули, а они су опюм тако што рекли, као што говори човек о ствари, коју ни сам не разумије), као н. п. двојако значење прилагателни имена (цијело и усјечено), код лични мјестоименија мнѣ и ми, тебѣ и ти, себѣ и си, мене и ма и т. д. И Бог зна шта се још у Славенском језику није тако паоставило и изгубило! н. п. односително мјестоименије што, имају сви садашњи Славенски народи, а у Славенском језику нема га! Да су га имали и стари Славени, о том не треба сумњати, него су га изоставили преводници; зашто су мислили да је оно сае покварено, говедарски и свињарски, што нема у Латинскоме и у Грчком језику. — Да се вратимо опет к страдателним и отложителним глаголима, н. п. Латинин каже једном ријечи amor, laudor, rogor и т. д. а ми у нашем језику морамо за сваку ту ријеч узети двије, т. ј. љубе ме, вале ме, моле ме и т. д. А Нијемац мора узети три ријечи, т. ј. ich werde geliebt, бивам љубљен), ich werde gelobt (бивам ваљен) и т. д. Које мислим да ће сваки признати, да не иде у спрезање глагола: спрезање глагола и склањање имена зове се само оно, кад се једна ријеч премјењује сама у себи, н. п. љубим, љубиш, љуби, љубимо, љубите, љубе, љубља, љубити и т. д. као код имена Бог, Бога, Богу, Боже, Богом, Богови и т. д. А труждаюся ни је глагол отложителни, као ни біюся страдателни, него су обадва дјејствителни повраћателни глаголи.

Сви наши глаголи (дјејствителни и средњи) могу се опет раздијелити 1) на глаголе свршителне (verba perfectiva), који показују да је посао само један пут рађен и свршен (или да ће се радити и свршити), н. п. закопати, записати, доћи, наћи, дати, рећи, викнути, дигнути, метнути, умријети, уздахнути и т. д. 2) на глаголе несвршителне (verba imperfectiva), који показују, да посао једнако траје, н. п. копати, закопавати, писати, записивати, долазити, налазити, тражити, давати, говорити, викати, дизати, метати, умирати, уздисати и т. д. И ово је највежније раздјеленије наши глагола: 1) зато, што су ови глаголи различни између себе, како у значењу, тако и успрезању: зашто а) свршителни глаголи не могу имати полупрошавшега времена ни причастија (или дјејепричастија) садашњег времена. б) несвршителни глаголи имају у будућем времену у наклоненију сослагателном уз (или ус), н. п. ако уздајем, ако успишем и т. д. а свршителни немају, него само ако, н. п. ако дам, ако напишем и т. д. в) од свакога несвршителног глагола може се начинити сушт. име (од причастија страдателнога, кад се промијени н на ње), н. п. копати, копање; долазити, долажење; љубити, љубљење и т. д. а свршителни глаголи тога немају, осим неколико ријечи које су остале као од старине, н. п. заклати, заклање (јели веће јање за заклање); постати, постање (од постања свијета); посратисе, посрање (не би с њим отишао ни на посрање); поуздатисе, поуздање (ђенерале моје поуздање); допустити, допуштење, опростити, опроштење; вјенчати, вјенчање (од Слав. вѣнчаніе); али од осталије глагола не говори се, н. п. закопање, нађење, пољубљење, загрљење и т. д. г) будући да посао свршителнога глагола нема трајања ни мало, зато се њим и не може одговорити на питање: шта чиниш? него само шта си чинио? и шта ћеш чинити? Може бити да зато некоји наши књижевници мисле, да је дођем, закопам, пољубим, речем и т. д. будуће вријеме; али у нашему језику заиста није (а у другоме ком Славенском нарјечију може бити да је), него је садашње, које се понајвише употребљава у наклоненију сослагателном и у приповиједању, н. п. ако дођем; оди да запјевамо; кад кажем; устани нека он сједе; стани да ти кажем; дођем њему, па пођем да га пољубим у руку, а он ми рекне и т. д. А будуће је вријеме од ови глагола: доћићу, запјеваћу, наћићу, сјешћу, казаћу, пољубићу,

рећи ћу и т. д. 2) што ове разлике немају ни Грци ни Латини, него то временима накнађавају (зато и у нашим Славенским граматикама стоји сотворихъ од творю, напитахъ од питаю, купихъ од купую и т. д.); а Нијемцима и осталим новим народима тешко је и доказати ову разлику између наши глагола. Нијемци имају, н. п. geben ићи, kommen доћи; suchen тражити, finden наћи; али ми имамо доћи и долазити, наћи и налазити, дати и давати, чути и слушати, рећи и говорити, узети и узимати, и тако готово код свију осталп глагола. Ми имамо дакле још једна пут онолико глагола, колико остали народи.

По лицу се раздјељују глаголи: 1) на глаголе личне, који имају сва три лица, н. п. говорим, говориш, говори и т. д. 2) на глаголе безличне, који се спрежу само с трећим лицем, н. п. боли, стужује ми се, грми, ведри се, облачи се и т. д. Но и ово раздјеленије глагола не вриједи готово ништа: а) зато, што многи глаголи, који се броје у безличне, могу имати и остала лица, н. п. ја не грмим, не грмиш ни ти, него Бог (или свети Илија); види онај, који ведри и облачи и т. д. А б) макар имали и једно лице, опет нијесу безлични, него лични.

По спрезању се дијеле глаголи на глаголе правилне и неправилне.

Прави неправилни глагола ми немамо више, осим ова три: јесам, оћу и могу (јесам и оћу неправилни су и код осталије народа, а могу само је зато код нас неправилни глагол, што се у садашњем времену свршује на у, а не на ам, или на ем, или на им, као остали наши глаголи; а у осталом спреже се по другом спрезању, као печем, осим што се у садашњем времену говори и море и може; моремо и можемо; морете и можете); а остали су сви правилни. Истина да се у постајању времена налази ђешто особита разлике, н. п. притиснем, притиснути, притиште (и притисну); погинем, погинути, погибе (и погину); окренем, окренути, окрете (и окрену) и т. д. Али су зато опет ови глаголи правилни, и могу се довести у ред. Овђе можемо напоменути и оне глаголе, који немају свију времена, него само штођог, н. п. велим има само ово вријеме садашње и полупрошавше веља, а даље се узме од глагола говорим; тако подај (му, јој), удри (удрите) и ајде (ајдете, ајдемо), немају више ништа него ово у наклоненију повелителном, а у осталом се говори дам, дати; ударим, ударити, ударио и т. д.

Што је год склоненије код имена и код мјестоименија, то је спрезање код глагола; само се по том (у овом смислу) разликују имена и мјестоименија од глагола, што се имена и мјестоименија премјењују само по падежима и по броју, и највише могу имати око десет премјена; а глаголи се премјењују по лицима, по броју; по временима, и по наклоненијама, и могу имати преко тридесет премјена (а Латински глаголи имају још више премјена, а Грчки још више и од Латинскије).

Времена по памети нема више, него само три, т. ј. садашње (које је сад), прошавше (што је прошло) и будуће (што ће доћи у напредак); а глаголи наши имају три проста времена осим будућега, т. ј. садашње, и два прошавша (1-во полупрошавше, које имају само несавршителни глаголи, н. п. ми купљасмо шљиве, кад он дође; ти пјеваше и т. д. а 2-го скоропрошавше, које имају сви глаголи, н. п. ми кунисмо шљиве данас вазда; он донесе, ја му реко и т. д.); ако још узмемо к овима и дејствително причастије прошавшег времена, које се у нашем језику не говори без помагателног глагола сам (или јесам), онда ћемо имати три прошавша времена, т. ј. полупрошавше, скоро прошавше и давно прошавше (у говору се и ово давно прошавше вријеме може узети двојако, т. ј. још давније, н. п. био сам му говорио, били су му дали и т. д. но ово не иде у спрезање глагола, зашто глагол нема никакве нове премјене, него му се дода помагателни глагол био, као и остале ријечи што се слажу у говору). Будуће вријеме састави се с помоћу глагола ћу (или оћу), н. п. оћу му дати, њему ћу дати; ми ћемо купити и т. д. Али кад сила говора иде управо на глагол и ће дође за њим, онда се избаци оно пошљедње

ти, и мјесто њега дође ће те се састави с глаголом у једну ријеч, н. п. даћу, купиће, платићемо, имаћете, оплешћу (већ је назато како се с пред ћ претвори у ш), јешћемо и т. д. А код они глагола, који се у наклоненију неопредјеленом свршују на ћи (мјесто ти), може се ће и послије глагола писати само за себе, н. п. доћи ћу, наћи ћемо, пећи ћеш, рећи ће, ожећи ћу и т. д. Али кад се о послу сумња, или се одлаже, и каже се ако или кад, онда се узме садашње вријеме и код несвршителни глагола дода му се спријед уз (или ус), н. п. ако узрадим, ако успишем; кад ускосимо и т. д. А код свршителни глагола, узме се само садашње вријеме (без уз), н. п. ако дођем, кад запишем, ако покосим и т. д. Код глагола дати, знати, имати, смјети и ћети, кад се сумња, онда се (особито у Србији и у Ерцеговини) на крају мјесто и настави будем (а т се пред б претвори у д), н. п. ако дадбудем, ако знадбудем, ако имадбудем, ако смједбудем, ако ћедбудем. К овима иде и могу, ако могбудем.

У Славенским граматикама имају четири наклоненија (изјавително, повелително, сослагателно и неопредјелено); али глаголи, ни наши ни Славенски немају више од три, т. ј. 1-во изјавително, у коме какво лице што ради, или показује да је што радило, или да ће радити, н. п. пишем, писао сам, писаћу и т. д. 2-го повелително, у коме се што заповиједа (наговара, моли, или нуди) другоме коме да ради, н. п. пиши, пишите; устани, донеси, дај, реци и т. д. 3-ће неопредјелено, у коме глагол стоји пуст без икаква извјесног посла, лица и броја (као н. п. суштествително име у имениш падежу), н п. писати, радити, говорити, ићи, доћи, чути и т. д. — А 4-то сослагателно узели су граматици из Грчке и из Латинске граматике, зашто Латинин каже једном ријечи, н. п. habuerim, attuleris, scissem; а Србљин, и сваки други Славенин, мора узети двије различне ријечи мјесто те једне Латинске, т. ј. да сам имао, ако донесеш, да сам био знао и т. д. А то свак може виђети да није спрезање глагола. Спрезање (или боље рећи склоненије) глагола зове се само оно, (као што је и мало прије казано) кад се глагол сам по себи премјењује (као имена и мјестоименија кад се склањају), н. п. трпим, трпиш, трпи, трпимо, трпите, трпе, трпља, трпљаше, трпљасмо, трпљасте, трпљау, трписмо, трписте, трпише, трпљео, трпећи и т. д. А да сам био знао, и аще бы есмь питалЪ, то су читави разговори.

Тако се у нашим Славенским граматикама налази и страдателни залог, а глаголи га немају ни наши ни Славенски. Напоменуто је мало, да біюся, питаюся, твориюся, нијесу глаголи страдателни. као ни боюся и труждаюся отложителни; а ко је разумјео што смо мало прије рекли о спрезању глагола, казаће и сам, да питанЪ былЪ есмь не иде у спрезање глагола, као ни аще бы есмь былЪ питанЪ, и био сам каран (истина да се говори: био сам каран, бићеш бијен, били су дочекани; али у садашњем времену нико не ће рећи: бивам каран, биваш мољен, него карају ме, моле ме, бију га, траже те и т. д. А и у прошавашем и у будућем времену не говори се код свију глагола са страдателним причастијем, н. п. бићу тражен, био сам мољен, него тражиће ме, молили су ме, звали су га и т. д.).

Сви се наши глаголи (осим неправилни оћу и могу) свршују у садашњем времену (наклоненија изјавителнога) на ам, или на ем, или на им; и по том се свршивању раздјељују на три спрезања. У спрезању нашијех (као и осталије Славенски народа) глагола мора се знати како има глагол у садашњем времену и у наклоненију неопредјеленом *); а кад се

*) Кад се ово правило уведе и у Славенску граматику (као што је и у језику, онда не ће по дојакошњим правилима („измѣняюще у или ю на ахЪ") морати бити: зовахЪ, вяжахЪ, ищахЪ, страж-

то двоје зна, онда је и остало све лако знати, зашто је цијело спрезање раздвојено на те двије стране, па наклоненије повелително и дејствително причастије садашњег времена иде по садашњем времену, а остало спрезање (готово све) по наклоненију неопредјеленом, као што ће се виђети сад из самога спрезања.

Будући да неправилни глаголи јесам и оћу помажу ђешто осталим глаголима (и себи) у спрезању, зато ћемо ево најприје метнути њиово спрезање:

1. Наклоненије изјавително.

вријеме садашња

јединствени број

jѐсам (са̏м),	о̏ћу (ћу̏), *)
jѐси (си̏),	о̏ћеш (ћѐш),
jѐст (jѐ),	о̏ће (ћѐ),

множествени број.

jѐсмо (смо̏),	о̏ћемо (ћѐмо),
jѐсте (стѐ),	о̏ћете (ћѐте),
jѐсу (су̏),	о̏ћê (ћê).

вријеме полу прошавше

јед. број.

би̏jâ,	ћа̀дијâ (ћâ; кти̏jâ, **) ти̏jâ, о̀тијâ),
би̏jâше (бjѐше),	ћа̀дијâше (ћа́ше; кти̏jâше, ти̏jâше, о̀тиjâше),
би̏jâше (бjѐше),	ћа̀дијâше (ћа́ше; кти̏jâше, ти̏jâше, о̀тиjâше),

множ. број.

би̏jâсмо (бjѐсмо),	ћа̀дијâсмо (ћа́смо; кти̏jâсмо, ти̏jâсмо, о̀тиjâсмо),
би̏jâсте (бjѐсте),	ћа̀дијâсте (ћа́сте; кти̏jâсте, ти̏jâсте, о̀тиjâсте),
би̏jâу (бjѐу̑),	ћа̀дијау (ћâу, кти̏jâу, ти̏jâу, о̀тиjâу).

вријеме скоро прошавше

јед. број.

би̏,	ћѐдо (ћѐ; ктѐдо, ктѐ),
би̏,	ћѐде (ћѐ; ктѐде, ктѐ),
би̏,	ћѐде (ћѐ; ктѐде, ктѐ),

дахъ, женахъ, перахъ, алчахъ и т. д. нити ће се морати казати „иземлютса плыву плыхъ, пою пѣхъ, хощу хотѣхъ и т. д. нити ће од воскресаю моћи бити воскреснухъ; од дерзаю, дерзнухъ; од купую, купихъ; од срѣтаю, срѣтохъ; од падаю, падохъ; од поминаю, помянухъ и т. д. Ваља да су оваковe погрјешке у Славенским граматикама нагерале Г. Добровскога, да каже у Славину (рецензирајући Славенску граматику Г. Мразовића: Mit einem Worte, es muß in den Slavenischen Sprachlehren, die Russische nicht ausgenommen, ein ganz anderes System eingeführt werden (једном ријечи, мора се у Славенске граматике, и у саму Росијску, са свим други ред увести).

*) Јесам и оћу имају двојако у садашњем времену, т. ј. јесам и сам, оћу и ћу; какогођ што је код мјестоименија разлика између мени и ми, теби и ти, мене и ме, њега и га, тако је и овђе између јесам и сам, оћу и ћу; и који је оно разумијо, разумјеће и ово.

**) Ово је по Ресавскоме и по Сремачком нарјечију ђе је гођ т мјесто ћ. Ерцеговци додају кашто и ш пред ћ свуда, н. п. шћадија (шћа), шћеде (шће) и т. д.

млож. број.

біѐсмо, ћѐдосмо (ћѐсмо; ктѐдосмо, ктѐсмо),
біѐсте, ћѐдосте (ћѐсте; ктѐдосте, ктѐсте),
бѝше, ћѐдоше (ћѐше; ктѐдоше, ктѐше),

врјеме давно прошавше

јед. број.

бѝо (бѝла, ло) сам, ћѐо (ћѐла, ло; ктѐо, тѐо, тѝо, о̀тио) сам,
бѝо (бѝла, ло) си, ћѐо (ћѐла, ло; ктѐо, тѐо, тѝо, о̀тио) си,
бѝо (бѝла, ло) је, ћѐо (ћѐла, ло; ктѐо, тѐо, тѝо, о̀тио) је,

млож. број.

бѝли (ле, ла) смо, ћѐли (ћѐле, ла; ктѐли, тѐли) смо,
бѝли (ле, ла) сте, ћѐли (ћѐле, ла; ктѐли, тѐли) сте,
бѝли (ле, ла) су, ћѐли (ћѐле, ла; ктѐли, тѐли) су.

врјеме будуће

бѝћу, ћѐћу (ктѐћу, тѐћу),
бѝћеш, ћѐћеш (ктѐћеш, тѐћеш),
бѝће, ћѐће (ктѐће, тѐће);

млож. број.

бѝћемо, ћѐћемо (ктѐћемо, тѐћемо),
бѝћете, ћѐћете (ктѐћете, тѐћете),
бѝћӗ, ћѐћӗ (ктѐћӗ, тѐћӗ).

2. Наклоненије повелително

врјеме садашње и будуће

јед. број.

— —
бу̀ди, дѐла *),
нека бу̀дӗ, нѐка,

млож. број.

да бу̀дӗмо, дѐла,
бу̀дите, дѐте,
нека бу̀ду, нѐка.

3. Наклоненије неопредјелено

бѝти, ћѐти (шћѐти; ктѐти, тѐти).

4. Причастија

врјеме садашње.

бу̀дући, —

врјеме прошавше

бѝвши, —

ПРВО СПРЕЗАЊЕ,
(conjugatio I. verborum in - aм)

По коме се спрежу сви глаголи, који се у садашњем времену свршују на ам, н. п.

*) Ако није овако, ја не знам како би друкчије било. Дела значи управо на супрот немој.

2. наклоненије изјавително

вријеме садашње

јединствени број.

ȉгра̂м,	ȉзигра̂м,	сѝпа̂м (сѝпље̂м),
ȉгра̂ш,	ȉзигра̂ш,	сѝпа̂ш (сѝпље̂ш),
ȉгра̂,	ȉзигра̂,	сѝпа̂ (сѝпље̂),

множ. број.

ȉгра̂мо,	ȉзигра̂мо,	сѝпа̂мо (сѝпље̂мо),
ȉгра̂те,	ȉзигра̂те,	сѝпа̂те (сѝпље̂те),
ȉграју̂,	изѝграју̂,	сѝпају̂ (сѝпљу̂).

вријеме полу прошавше

јед. број.

ȉгра̂,	—	сѝпа̂,
ȉгра̂ше,	—	сѝпа̂ше,
ȉгра̂ше,	—	сѝпа̂ше,

множ. број.

ȉгра̂смо,	—	сѝпа̂смо,
ȉгра̂сте,	—	сѝпа̂сте,
ȉгра̂у,	—	сѝпа̂у,

вријеме скоро прошавше

јед. број.

ȉгра,	изѝгра,	сѝпа,
ȉгра̂,	ȉзигра̂,	сѝпа̂,
ȉгра̂,	ȉзигра̂,	сѝпа̂,

множ. број.

ȉграсмо,	изѝграсмо,	сѝпасмо,
ȉграсте,	изѝграсте,	сѝпасте,
ȉграше,	изѝграше,	сѝпаше,

вријеме давно прошавше

ȉграо (играла, ло) сам,	ȉзиграо (ра̂ла, ло) сам,	сѝпао (ала, ло) сам,
ȉграо (играла, ло) си,	ȉзиграо (ра̂ла, ло) си,	сѝпао (ала, ло) си,
ȉграо (играла, ло) је,	ȉзиграо (ра̂ла, ло) је,	сѝпао (ала, ло) је,

множ, број.

ȉграли (ле, ла) смо,	ȉзигра̂ли (ле, ла) смо,	сѝпали (ле, ла) смо,
ȉграли (ле, ла) сте,	ȉзигра̂ли (ле, ла) сте,	сѝпали (ле, ла) сте,
ȉграли (лё, ла) су,	ȉзигра̂ли (ле, ла) су,	сѝпали (ле, ла) су.

вријеме будуће

јед. број.

ȉграћу,	изѝграћу,	сѝпаћу,
ȉграћеш,	изѝграћеш,	сѝпаћеш,
ȉграће,	изѝграће,	сѝпаће,

множ. број.

ȉграћемо,	изѝграћемо,	сѝпаћемо,
ȉграћете,	изѝграћете,	сѝпаћете,
ȉграће̂,	изѝграће̂,	сѝпаће̂.

2. наклоненије повелително

вријеме садашње и будуће

јед. број.

—	—	—
ѝгра̂ј,	ѝзигра̂ј,	сѝпа̂ј (сѝпљи),
нека ѝгра̂,	нека ѝзигра̂,	нека сѝпа̂ (сѝпље).

множ. број.

да ѝгра̂мо,	да ѝзигра̂мо,	да сѝпа̂мо (сѝпљемо),
ѝгра̂јте,	ѝзигра̂јте,	сѝпа̂јте (сѝпљите),
нека ѝграју̂,	нека ѝзиграју̂,	нека сѝпају̂ (сѝпљу̂).

3. наклоненије неопредјелено.

ѝграти,	ѝзиграти,	сѝпати.

4. Причастија.

а) дјејствително

вријеме садашње

ѝграјући,	—	сѝпајући (сѝпљући) *),

вријеме прошавше

ѝгра̂вши,	ѝзигра̂вши,	сѝпа̂вши **).

*) Истина да народ оваког ријечи у говору свагда узима као gerundia, н. п. оде играјући, пјева копајући, копа пјевајући, једе стојећи и т. д.; али би се у писању могле узети и за права причастија (као прилагателна имена), н. п. ѝграју̂ћӣ, ѝграју̂ћа̄, ѝграју̂ћē; зашто је и народ ђекоје узео и обратио у прилагателна имена, н. п. тѐку̂ћа̂ вода, стàјаћа̂ кошуља, спàваћē аљине, плèтиħа̂ игла и т. д.

**) Тако се и ова причастија прошавшег времена употребљавају у говору као gerundia, и то понајвише код свршителни глагола, н. п. дошавши (он, она, оно) у кућу рече му; поигравши мало

ДРУГО

(conjugatio II.

По коме се спрежу сви глаголи, који се

1. наклоненије

вријеме

јед.

прем,	за̀пре̂м,	тресе̂м (тре́сем),	плѐте̂м,	мѐтне̂м,
пре̂ш,	за̀пре̂ш,	тресеш (тре́сеш)	плѐте̂ш,	мѐтне̂ш,
пре̂,	за̀пре̂,	тресе̂ (тресе),	плѐте̂,	мѐтне̂,

множ.

премо,	за̀пре̂мо,	тре́се̂мо (тре́семо),	плѐте̂мо (-те́мо),	мѐтне̂мо,
пре́те,	запрете,	тре́се̂те (тре́сете),	плѐте̂те (-те́те),	мѐтне̂те,
пру̂,	за̀пру̂,	тресу,	плѐту̂,	мѐтну̂,

6) страдателна

ѝгрâн (ѝгрâт), изигран (изигрâт), сѝпâн (сѝпâт);

5. суштествително на ње

ѝгрâње, — сѝпâње.

Овога су спрезања глаголи најправилнији, зашто сви имају у садашњем времену ам, а у наклоненију неопредјеленом ати; него само ово треба упамтити код њега:

1) Да ђекоји несавршителни глаголи, који се свршују на бам, вам, мам, пам, могу имати двојако у садашњему времену (и у осталом, што је од његове чете), т. ј. по оаом спрезању, и по другом (на ем), н. п. гибам и гибљем; дозиаам и дозивљем; узимам и узимљем; сипам и сипљем и т. д. К овима иду ђекоји и савршителни и несавршителни, који се свршују на там и на кам, н. п. шетам и шећем, дошетам и дошећем;[1] пљескам и пљештем (у Босни по варошима и пљешћем), попљескам и попљештем и т. д.

2) Дам и дадем, знам и знадем, имам и имадем, имају по другом спрезању, осим овога садашњег времена, и вријеме полу прошавше и скоро прошавше, н. п. (не) дадија, знадија, имадија; дадо, знадо, имадо; а по овом спрезању не говори се у полу прошаавшем времену, осим од имам може се чути у множ. броју имâсмо, имаше; а у скоро прошавшем времену говори се и по овом спрезању: дâ (дâсмо, дâсте, дâше); знâ (знâсмо, знâсте, знâше); ѝма (ѝмасмо, ѝмасте, ѝмаше).

3) Код овог спрезања може се упамтити и за остале све глаголе (сва три спрезања), да савршителни глаголи немају (нити могу имати) времена полу прошавшега, ни дјејствителног причастија садашњег времена, ни суштествителнога на ње (као што је и прије споменуто).

сједе; рекавши то узе га за руку; порадивши даћеБог и т. д. Ја се опомињем, да се од поћи говори и без ши: пошав, н. п. од винограда пошав (т. ј. кад се пође) узбрдо има једна оскоруша; од вуће путем пошав у планину и т. д. А као причастија нијесам чуо да се говоре, осим од јесам каже се, н. п. бѝвшй кнез, бившему кнезу; бивши војвода и т. д.

СПРЕЗАЊЕ,

verborum in - ем)

у садашњем времену свршују на ем, н. п.

најавително.

садашње

број.

дѝгнêм, пѐчêм, ȍрêм, снѝјем (-јêм), кàзујем (-јêм), лѝјем (-јêм),
дѝгнêш, пѐчêш, ȍрêш, снѝјеш (-јêш), кàзујеш (-јêш), лѝјеш (-јêш),
дѝгнê, пѐчê, ȍрê, снѝје (-јê), кàзује (-јê), лѝје (-јê),

број.

дѝгнêмо, пѐчêмо (-чéмо), ȍрêмо, снѝјемо (-јêмо), кàзујемо (-јêмо), лѝјемо (-јêмо),
дѝгнêте, пѐчêте (-чéте), ȍрêте, снѝјете (-јêте), кàзујете (-јêте), лѝјете (-јêте),
дѝгнȳ, пѐкȳ, ȍрȳ, снѝјȳ, кàзују, лѝјȳ,

вријеме полу

јед.

прâ,	—	тре́сâ,	плѐтâ,	—
прâше,	—	тре́сâше,	плѐтâше,	—
прâше,	—	тре́сâше,	плѐтâше,	—

множ.

пра̏смо,	—	тре́сâсмо,	плѐтâсмо,	—
пра̏сте,	—	тре́сâсте,	плѐтâсте,	—
пра́у,	—	тре́сâу,	плѐтâу,	—

вријеме скоро

јед.

прѐ,	за̏прије,	тре́со,	плѐто,	мѐтну,
прѐ,	за̏прије,	тре́се,	плѐте,	мѐтну̑,
прѐ,	за̏прије,	тре́се,	плѐте,	мѐтну̑,

множ.

прѐсмо,	за̏пријесмо,	тре́сосмо,	плѐтосмо,	мѐтнусмо,
прѐсте,	за̏пријесте,	тре́состе,	плѐтосте,	мѐтнусте,
прѐше,	за̏пријеше,	тре́соше,	плѐтоше,	мѐтнуше,

вријеме давно

јед.

прѐо, прела, о, } сам, си, је,	за̏пръо, ра̑ла, о, } сам, си, је,	тре́сао, е́сла, о, } сам, си, је,	плѐо, лела, о, } сам, си, је,	мѐтнуо, ула, о, } сам, си, је,

множ.

прѐли, е, а, } смо, сте, су,	за̏пръли, ле, а, } смо, сте, су,	тре́сли, е, а, } смо, сте, су,	плѐли, е, а, } смо, сте, су,	мѐтнули, е, а, } смо, сте, су,

вријеме

јед.

пре̏ћу,	за̏пријећу,	тре́шћу,	плѐшћу,	мѐтнућу,
пре̏ћеш,	за̏пријећеш,	тре́шћеш,	плѐшћеш,	мѐтнућеш,
пре̏ће,	за̏пријеће,	тре́шће,	плѐшће,	мѐтнуће,

множ.

пре̏ћемо,	за̏пријећемо,	тре́шћемо,	плѐшћемо,	мѐтнућемо,
пре̏ћете,	за̏пријећете,	тре́шћете,	плѐшћете,	мѐтнућете,
пре̏ћȇ,	за̏пријећȇ,	тре́шћȇ,	плѐшћȇ,	мѐтнућȇ,

2. наклоненије

вријеме садаш

јед.

—	—	—	—	—
при̏,	за̏при,	тре́си,	плѐти,	мѐтни,
нека прȇ,	нека за̏прȇ,	нека тре́сȇ,	нека плѐтȇ,	нека мѐтнȇ,

множ

да пре́мо,	да за̏прȇмо,	да тресемо,	да плѐтȇмо,	да мѐтнȇмо,
при̏те,	за̏прите,	тре́сите,	плѐтите,	мѐтните,
нека пру̑,	нека за̏пру̑,	нека тре́су̑,	нека плѐту̑,	нека мѐтну̑,

3. наклоненије

прѐши,	за̏пријеши,	тре́сти,	плѐсти,	мѐтнуши,

прошааше.

број.

—	пѐција̂,	ѐра̂,	сно̀ва̂',	ка̀зѝва̂,	лѝја̂,
—	пѐција̂ше,	о̀ра̂ше,	сно̀ва̂ше,	ка̀зѝва̂ше,	лѝја̂ше,
—	пѐција̂ше,	о̀ра̂ше,	сно̀ва̂ше,	ка̀зѝва̂ше,	лѝја̂ше,

број.

— ,	пѐција̂смо,	о̀ра̂смо,	сно̀ва̂смо,	казѝва̂смо,	лѝја̂смо,
—	пѐција̂сте,	о̀ра̂сте,	сно̀ва̂сте,	казѝва̂сте,	лѝја̂сте,
—	пѐција̂у,	о̀ра̂у,	сно̀ва̂у,	ка̀зѝва̂у,	лѝја̂у,

прошавше.

број.

дѝго (дѝгну),	пѐко,	о̏ра,	сно̀ва,	казѝва,	лѝ,
дѝже (дѝгну),	пѐче,	о̀ра̂,	сно̀ва̂,	казѝва,	лѝ,
дѝже (дѝгну̂),	пѐче,	о̀ра̂,	сно̀ва̂,	казѝва,	лѝ,

број.

дѝгосмо(-гнусмо),	пѐкосмо,	о̀расмо,	сно̀васмо,	кезѝвасмо,	лѝсмо,
дѝгосте(-гнусте),	пѐкосте,	о̀расте,	сно̀васте,	казѝвасте,	лѝсте,
дѝгоше (-гнуше),	пѐкоше,	о̀раше,	сно̀ваше,	казѝваше,	лѝше,

прошавше.

број.

дѝгао	сам,	пѐкао,	сам,	о̀рао,	сам,	сно̀вао	сам,	казѝ-	сам,	лѝо,	сам,
(-гнуо)	си,	кла, о,	си,	а̂ла, о,	си,	а̂ла, о,	си,	вао,	си,	лѝла, о	си,
гла, о,	је,		је,		је,		је,	ала, о,	је,		је,

број.

дѝгли	смо,	пѐкли,	смо,	о̀ра̂ли,	смо,	сно̀ва̂-	смо,	казѝ-	смо,	лѝли,	смо,
(гнули),	сте,	кле, а,	сте,	е, а,	сте,	ли, е, а,	сте,	вали,	сте,	е, а,	сте,
е, а,	су,		су,		су,		су,	е, а,	су,		су,

будуће.

број.

дѝћи ћу (дигнућу),	пѐћи ћу,	о̀раћу,	сно̀ваћу,	казѝваћу,	лѝћу,
дѝћи ћеш(дигнућеш),	пѐћи ћеш,	о̀раћеш,	сно̀ваћеш,	казѝваћеш,	лѝћеш,
дѝћи ће (дигнуће),	пѐћи ће,	о̀раће,	сно̀ваће,	казѝваће,	лѝће,

број.

дѝћи ћемо(дигнућемо),	пѐћи ћемо,	о̀раћемо,	сно̀ваћемо,	казѝваћемо,	лѝћемо,
дѝћи ћете(дигну̀ћете),	пѐћи ћете,	о̀раћете,	сно̀ваћете,	казѝваћете,	лѝћете,
дѝћи ће̂ (дигнуће̂),	пѐћи ће̂,	о̀раће̂,	сно̀ваће̂,	казѝваће̂,	лѝће̂.

повелително

ње и будуће.

број.

—	—	—	—	—	—
дѝгни,	пѐци,	о̀ри,	сну̂ј,	ка̀зу̂ј,	лѝј (лѝ),
нека дѝгне̂,	нека пѐче̂,	нека о̀ре̂,	нека сну̀је̂,	нека ка̀зује̂,	нека лѝје̂,

број.

да дѝгне̂мо,	да пѐче̂мо,	да о̀ре̂мо,	да сну̀јемо,	да ка̀зујемо,	да лѝјемо,
дѝгните,	пѐците,	о̀рите,	сну̂јте,	ка̀зу̂јте,	лѝјте(лѝте)
нека дѝгну̂,	нека пѐку̂,	нека о̀ру̂,	нека сну̀ју̂,	нека ка̀зују̂,	нека лѝју,

неопредјелено

дѝћи (дигнути),	пѐћи,	о̀рати,	сно̀вати,	казѝвати,	лѝти,

4. п р и ч а

а) дјејст

врнјеме

пру́ћи,	—	тре́су̂ћи,	плѐту̂ћи,	—

врнјеме

прê̂вши,	за̀пр̂вши,	тре́са̂вши,	плѐта̂вши,	метну̂вши,

б) стра

прê̂т,	за̀пр̂т,	тре́сен,	плѐтен,	мѐтну̂т,

5. суштествит

пре́ње,	—	тре́се̂ње,	плѐте̂ње,	—

Овога су спрезања глаголи тако различни, да би и човек могао узети све за неправилне према првом спрезању; али према глаголима Грчким и Латинским (и сами други ђекоји Славенски народа) све је ово још смиље и босиље. Кад буде боља згода и више мјеста и времена за писање Српске граматике, онда ће се моћи и они још боље раздијелити и у редове поставити; а за сад, као поред рјечника, ево овако да и мало прегледамо:

1) Прави су глаголи овога спрезања, који се у садашњем времену свршују на ем, а у наклоненију неопредјеленом на ети (као код првог спрезања ам-ати, и код трећег им-ити); али такови глагола има у нас врло мало; па и оно што и је, готово ни два нијесу једнаки у свему, него сваки по себи; ја не знам ни једнога, који би се у свему спрезао овако правилно као прем, осим жњем, па се и од њега причастије страдателно не каже жњет, него жњевен (као мљевен). Тако и остали, н. п. мељем, мљети, мљевен; жањем, жети, жњевен; узмем, узети, узет; запнем, запети, запет; пењем, пети (и пењати), пет (и пењат); попнем (и попењем), попети (и попењати), попет; кунем, клети, клет; донесем, донијети (донети; може бити да би но рекао и донести), донесо и донијe (доне), донијо (донео; у пјесмама и донесао), донијела, донешен и донијет; смијем (смем), смјети, смје и смједо, смјео (смијо), смјела; тако умнјем, и сложени од овога: разумнјем и т. д.

2) Ђекоји на рем имају у наклоненију неопредјеленом по Ерцеговачком нарјечију ријети (а по Ресавском и по Сремачком рети), н. п. запрем, запръо, запрла, запрт; тако мрем, простpем, подувpем, раздрем и т. д. трем има трти, тр, тръо, трвен (а може бити да би ко рекао и трт).

3) ем-сти; ови иду двојако: а) као тресем, који се свршују на бем, зем, пем, сем, н. п. зебем, зебао, зебла; гризем, црпем, пасем и т. д. б) као плетем, који се свршују на дем и тем, н. п. предем, прео, прела; метем, мео, мела и т. д. идем, ићи (а говори се ђешто и по правилу почи), ишао, ишла; тако и сложени од овога: дођем, доћи, дошао, дошла и т. д.

4) Који се у садашњем времену свршују на нем, они у наклоненију неопредјеленом имају двојако (и понајвише су савршителни, осим венем, вѐња̂; тонем, гинем, трунем, глунем, чезнем, трнем и т. д.): а) на нути, н. п. метнем, метнути, метну, метнуо, метнут; тако зо̀внути, викнути, укнути, ишнути, мазнути, љуљнути, дунути, лннути и т. д. паднем, паднути и пасти (према пасти морало би бити падем, али се код нас већ не говори); погинем, погинути, погину и погибо (као да би било погибем погипети); окренем, окренути, окрену и окрете (као да би било окретем, окрести); тако и други ђекоји говоре се двојако, т. ј. овако, и по пређашњему на сти, н. п. сретнем сретнути, и

стија.

вителна

садашње.

— пèкући, òрући, сиујући, казујући, лијући,

прошавше.

дигнувши, пèкавши, òравши, снòвавши, казивавши, ливши,

дателна.

дигнут (дижен), пèчен, òран (òрат), сновâн(-âт), казивâн(-âт), лит (ливен)

елно на ње.

— пèчење, òрање, снòвање, казивање, лијење,

сретем срести; оћенем оћенути, и оћедем оћести и т. д. 6) на нути (гнути или кнути) и ћи, н. п. дигнем, дигнути и дићи, дигну и диго (диже), дигнуо и дигао, дигнут и дижен; макнем, макнути и маћи, макну и мако (маче), макнуо и макао, макнут и (ријетко) мачен; тако никнути и нићи; упрегнути и упрећи и т. д. Неколика глагола (на снем) имају наклоненије неопредјелено по прећашњему само на нути, а вријеме скоро прошавше и давно прошавше двојако као и ови, н. п. тиснем, тиснути, тисну и тиско (тиште), тиснуо и тискао (тисла, ло); тако свиснем, прснем.

5) ем (чем и жем) ћи, н. п. печем, пећи, пецијаше (може бити да би ко рекао и печаше, течаше, као и стрижаше, жежаше; али се мени чини да је овако најобичније, т. ј. пецијаше, тецијаше, туцијаше и т. д.), пеко, пекао (пекла), пеци, печен; стрижем, стрићи, стрижаше (не вјерујем да би ко рекао стризијаше, жезијаше), стриго, (стригла), стрижи, стрижен и т. д. Речем, говори се и по прећашњему рекнем, али рекнути не вјерујем да би ко рекао. На ове је налик (по наклоненију неопредјеленом) и вршем, врijећи (врћи), врша, връо, връао (врла), вршен.

6) Највише глагола овога спрезања имају наклоненије неопредјелено (и остало што је од његове честе) по првом спрезању (на ати); и ови су између себе врло различни, али кад се зна вријеме садашње и наклоненије неопредјелено, опет се не може погријешити, н. п. глођем, глођи, глођући; глодати, глòдâ, глòда, глодао, глодавши, глодан (глодат), глодање; тако лвжем, лагати; мажем, мазати; дајем, давати; зобљем, зобати; капљем, капати; клепљем, клепати; кољем, клати; шаљем (шљем), слати; иштем, искати; мећем, метати; вичем, викати; мичем, мицати; пишем, писати и т. д.

7) Који се у садашњему времену свршују на ујем, и они (сви готово) иду уред овије, што је о њима сад говорено, а између себе су опет двојаки: а) који у наклоненију неопредјеленом имају овати, н. п. робујем, робовати; ђевујем, ђевовати; тргујем, трговати; гладујем, гладовати, кнезујем, кнезовати; момкујем, момковати; милујем, миловати; учитељујем, учитељовати; зимујем, зимовати; снујем, сновати; купујем, куповати; мудрујем, мудровати; псујем, псовати; путујем, путовати; пашујем, пашовати и т. д. б) ивати (ово су готово све несавршителни, или да речемо један пут учащателни (учестни, учесни?), verba frequentativa *), н. п. замаујем, замаивати; досађујем, досађива-

*) Мени се чини да нема управо никакве разлике између глагола несавршителније (verba imperfectiva) и учащателније (verba frequen-

ти; казујем, казивати, послужујем, послуживати; подвикујем, подвикивати; замамљујем, замамљивати; дањујем, дањивати; намирујем, намиривати; записујем, записивати; упућујем, упућивати; одбацујем, одбацивати; поручујем, поручивати; довршујем, довршивати и т. д. в) имају неколика на увати и на ути, н. п. пљујем, пљувати; бљујем, бљувати; кљујем, кљувати; чујем, чути; обујем, обути.

8) Има неколико глагола овога спрезања, који се у садашњем времену свршују на јем, а у наклоненнију неопредјеленом на ити (по трећем спрезању); такови сви у наклоненнију повелителном одбаце и, а причастије страдателно многи имају двојако, н. п. лијем, лиј (мјесто лији*), лити, лио, ливши, ливен и лит, лијење; бијем, биј, бити, бијен (говори се кашто и бјен), бијење; пијем, пиј, пити, пијен (и пит); кријем, криј, крити, кривен (и крит); мијем, миј, мити, мивен; шијем, шиј, шити, шивен; ријем, риј, рити, ривен (рит).

ТРЕЋЕ СПРЕЗАЊЕ,

(conjugatio III. verborum in -им)

По коме се спрежу сви глаголи, који се у садашњем времену свршују на им, н. п.

1. наклоненније изјавително

вријеме садашње

јед. број.

мје̏ри̑м,	др̀жӣм,	вр́тӣм,	му̑тӣм,	љу̑бӣм,
мје̏ри̑ш,	др̀жӣш,	вр́тӣш,	му̑тӣш,	љу̑бӣш,
мје̏ри̑,	др̀жӣ,	вр́тӣ,	му̑тӣ,	љу̑бӣ,

множ. број.

мје̏ри̑мо,	држи́мо,	вр́тӣмо,	му̑тӣмо,	љу̑бӣмо,
мје̏ри̑те,	држи́те,	вр́тӣте,	му̑тӣте,	љу̑бӣте,
мје̏ре̑,	др̀же̑,	вр́те̑,	му̑те̑,	љу̑бе̑,

вријеме полу прошавше

јед. број.

мје̏ра̂,	др̀жа́,	вр́ћа̂,	му̑ћа̂,	љу̑бља̂,
мје̏ра̂ше,	др̀жа̂ше,	вр́ћа̂ше,	му̑ћа̂ше,	љу̑бља̂ше,
мје̏ра̂ше,	др̀жа̂ше,	вр́ћа̂ше,	му̑ћа̂ше,	љу̑бља̂ше,

множ. број.

мје̏ра̂смо,	др̀жа̂смо,	вр́ћа̂смо,	му̑ћа̂смо,	љу̑бља̂смо,
мје̏ра̂сте,	држа̂сте,	вр́ћа̂сте,	му̑ћа̂сте,	љу̑бља̂сте,
мје̏ра̂у,	др̀жа̂у,	вр́ћа̂у,	му̑ћа̂у,	љу̑бља̂у,

вријеме скоро прошавше

јед. број.

мје̏ри,	др̀жа,	вр́ће,	му́ти,	љу́би,
мје̏рӣ,	др̀жа̂,	вр́ће,	му̑тӣ,	љу̑бӣ,
мје̏рӣ,	др̀жа́,	вр́ће,	му̑тӣ,	љу̑бӣ,

---

tiva); зашто је сваки учащателни глагол и несавршителни, а сваки несавршителни може бити и учащателни.

*) А готово би се могло и ј изоставити, па писати само и, н. п. пи, ли, би, кри и т. д.

множествени број.

мјѐрисмо,	др̏жасмо,	вр̏ћесмо,	му́тисмо,	љу́бисмо,
мјѐристе,	др̏жасте,	вр̏ћесте,	му́тисте,	љу́бисте,
мјѐрише,	др̏жаше,	вр̏ћеше,	му́тише,	љу́бише,

врijеме давно прошавше

јед. број.

мјѐрио, рила, ло, } сам, си, је,	др̏жао, жа̂ла, ло, } сам, си, је,	вр̏ћео, ћела, ло, } сам, си, је,	му́тио, тила, ло, } сам, си, је,	љу́био, била, ло, } сам, си, је,

множ. број.

мјѐрили, ле, ла, } смо, сте, су,	др̏жа̂ли, ле, ла, } смо, сте, су,	вр̏ћели, ле, ла, } смо, сте, су,	му́тили, ле, ла, } смо, сте, су,	љу́били, ле, ла, } смо, сте, су,

вриjеме будуће.

јед. број.

мјѐрићу,	др̏жаћу,	вр̏ћећу,	му́тићу,	љу́бићу,
мјѐрићеш,	др̏жаћеш,	вр̏ћећеш,	му́тићеш,	љу́бићеш,
мјѐриће,	др̏жаће,	вр̏ћеће,	му́тиће,	љу́биће,

множ. број.

мјѐрићемо,	др̏жаћемо,	вр̏ћећемо,	му́тићемо,	љу́бићемо,
мјѐрићете,	др̏жаћете,	вр̏ћећете,	му́тићете,	љу́бићете,
мјѐриће̂,	др̏жаће̂,	вр̏ћеће̂,	му́тиће̂,	љу́биће̂,

2. наклоненије повелително

вријеме садашње и будуће

јед. број

—	—	—	—	—
мјѐри,	др̏жи,	вр̏ти,	му́ти,	љу́би,
нека мјѐри̂,	нека др̏жи̂,	нека вр̏ти̂,	нека му́ти̂,	нека љу́би,

множ. број

да мјѐри̂мо,	да др̏жи̂мо,	да вр̏тимо,	да му́ти̂мо,	да љу́би̂мо,
мјѐрите,	др̏жите,	вр̏тите,	му́тите,	љу́бите,
нека мјѐре̂,	нека др̏же̂,	нека вр̏те̂,	нека му̂те,	нека љу́бе̂.

3. наклоненије неопредјелено.

мјѐрити,	др̏жати,	вр̏ћети,	му́тити,	љу́бити,

4. причастија.

а) дјејствителна

вријеме садашње

мјѐре̂ћи,	држе́ћи,	вр̏тећи,	му́тећи,	љу́бећи.

вријеме прошавше

мјѐри̂вши,	др̏жа̂вши,	вр̏ћевши,	му́тивши,	љу́бивши.

б) страдателна.

мјѐрен,	др̏жа̂н (др̏жа̂т),	вр̏ћен,	му́ћен,	љу́бљен.

5. суштествително на ње.

мјѐре̂ње,	др̏жа̂ње,	вр̏ће̂ње,	му́ће́ње,	љу́бље̂ње.

Код овог спрезања треба упамтити (много више него код првога, а много мање него код другога):

1) У глагола, који се свршују на дим, зим, лим, ним, сим, шим, претвори се у полу прошавшем времену, у страдателном прича-

стају и у суштествителноме (које од њега постаје) на ње, д у ђ, з у ж, л у љ, н у њ, с у ш, т у ћ, н. п. судим, суђа, суђен, суђење; газим, гажа, гажен, гажење, палим, паља, паљен, паљење; браним, брања, брањен, брањење; просим, проша, прошен, прошење; мутим, мућа, мућен, мућење и т. д А у они који се свршују на бим, вим, мим, пим, уметне се љ (на оним истим мјестима, ђе се у ови претвори д у ђ, з у ж, л у љ, н у њ, с у ш, т у ћ), н. п. љубим, љубља, љубљен, љубљење; ловим, ловља, ловљен, ловљење; мамим, мамља, мамљен, мамљење; топим, топља, топљен, топљење и т. д.

2) Многи глаголи, који се свршују на бим, вим, дим, лим, мим, ним, пим, тим, (по Ерцеговачком и по Ресавском нарјечију) имају наклоненије неопредјелено (и остало што је од његове чете) по другом спрезању (на ети); и по Ерцеговачком нарјечију претвори се д у ђ, л у љ, н у њ, т у ћ; а послије б, в, м, п, уметне се љ пред е, н. п. видим, виђети, виђе, виђео: волим, вољети, воље, вољео; тавним, тавњети, тавње, тавњео; вртим, врћети, врће, врћео; сврби, сврбљети, сврбље, сврбљео; живим, живљети, живље, живљео; грмим, грмљети, грмље, грмљео; трпим, трпљети, трпље, трпљео и т. д. А у Ресавском нарјечију ови сви глаголи имају само е мјесто и, а полугласна се слова не мијењају, нити се умеће љ, н. п. видим, видети; волим, волети, волео; сврбети, трпети, трпе, трпео и т. д. А у Сремачком нарјечију (кашто и у Ерцеговачком, као што сам напоменуо ђе је био говор о нарјечијама) имају по правилу свуда и, н. п. видим, видити, види, видио; волим, волити, воли, волио; трпим, трпити, трпио и т. д.

3) Многи глаголи и овога спрезања (особито средњи на чим) имају наклоненије неопредјелено (и остало што је од његове чете) по првом спрезању, н. п. држим, држати, држа, држао, држање; бјежим, бјежати; јѐчи̑м, јѐчати; звѐчи̑м, звѐчати; мр̀чи̑м, мр̀чати; дрѐчи̑м, дрѐчати, крѐчи̑м, крѐчати; му̀чи̑м, му̀чати; у̀чи̑м, у̀чати; клѐчи̑м, клѐчати; тр̀чи̑м, тр̀чати; вришти̑м, вриштати; пишти̑м, пиштати; стоjим, ста̀јати (ђекоји списатељи наши пишу стојати, да им иде по правилу као стојим); бојимсе, бојатисе и т. д.

4) Готово у свим глаголима, који се свршују на јим (а оштро се изговарају, изостави се и у наклоненију повелителном, н. п. кројим, крој, кројте; стојим, стој, стојте; бројим, број, бројте и т. д. Али који се не изговарају оштро, него се глас протеже, они имају по правилу, н. п. та̀јим, та̀ји, та̀јите; па̀јим, па̀ји, па̀јите; бу̀јим, бу̀ји, бу̀јите; га̑ји̑м, га́ји, га́јите.

5) Истина да по општему правилу код свију несавршителни глагола постаје суштествително на ње од страдателног причастија кад се промијени н на ње, н. п. копан, копање; игран, играње; писан, писање; печен, печење; мјерен, мјерење; суђен, суђење; љубљен, љубљење; слављен, слављење и т. д. Али се опет (особито у Ресавскоме и у Сремачком нарјечију) код глагола овога спрезања, особито који се свршују на лим и ним, говори још и друкчије (т. ј. не промјењује се л на љ, ни н на њ), н. п. молим, молење; балим, балење; буним, бунење; браним, бранење и т. д. А говори се и мољење, баљење, буњење и т. д. него ми се чини да је оно прво обичније. Тако исто може бити да би ко рекао (у Ресавскоме и у Сремачком нарјечију) и вртење, трпење, срдење и т. д. прем да је свуда обичније врћење, трпљење, срђење и т. д.

Овђе је за сад поред рјечника доста граматике. О нарјечијама, о предлозима, и о међуметијама није трјебе говорити, зашто су овђе у рјечнику.

ALPHABETI SERBORUM

cum

viciniorum popularium et aliis cultioris Europae alphabetis παραλληλισμός.

Serb. graec.	Serb. lat.	Hungar.	Croat.	Carniol.	Bohem.	Polon.	German.	Ital.	Gall.	Angl.
А а	a	á	a	a	a	a	a	a	a	—
Б б	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b
В в	v	v	v	v	w	w	w	v	v	v
Г г	g	g	g	g	ǧ	g	g	g: gara	g: gant	g: gold
Д д	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d
Ђ ђ	dj, gj	gy	dy, gy	—	d'	—	—	—	—	—
Е е	e	e	e	e	e	e	e	e	e	a: bet
Ж ж	x	zs	s	sh	ž	ż	—	—	j	s:osier
З з	z	z	z	s	z	z	ſ: leſen	s : rosa	z	z:razor
И и	i	i	i	i	i	i	i	i	i	ee, y
Ј ј	j	j	j	j	j	i : ia	i	j	i: mien	y: yas
К к	k	k	k	k	k	k	k	c: caro	c : car	k
Л л	l	l	l	l	l	l?: wilk	l	l	l	l
Љ љ	lj	ly	ly	lj	—	l : li	—	gl: gli	il : ail	—
М м	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
Н н	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
Њ њ	nj	ny	ny	nj	ň	ń	—	gn	gn	—
О о	o	o	o	o	o	o	o	o	o	o: note
П п	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
Р р	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
С с	s	sz	sz	ſ	ſ, s	s	ß	s: sono	s : son	s: se
Т т	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t
Ћ ћ	ch	ty	—	—	ť	—	—	—	—	—
У у	u	u	u	u	u	u	u	u	ou	oo
Ц ц	c	cz	cz	z	c	c	z	z : zio	—	—
Ч ч	cs	cs, ts	ch	zh	č	cz	tſch (?)	c : ciò	—	ch:child
Џ џ	—	—	—	—	—	—	—	ge	—	j
Ш ш	so	sh	ss, sh	ſh	š	sz	ſch	sc:esce	ch:cher	sh
Ъ ъ *)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ф ф **)	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f
Х х **)	h ?	h	h	h	ch	ch	ch	—	—	—

*) Nil sonat (nisi forte vocalem mutam), sed r literae, quae Serbis, sicut Bohemis, vel sola absque ulla vocali, syllabam facit, apponitur, ne eadem r litera ad praecedentem aut sequentem syllabam trahatur, e. g. умрьо, заьр-кати, lege u-mr-o, za-r-kati.

**) Sonos ф et х vix invenias in vocibus genuina Serbicis; sed utramque literam ob voces peregre adscitas ex alphabeto Cyrilliano retinuimus.

ШТАМПАРСКЕ ПОГРЈЕШКЕ.

У свакој књизи има штампарски погрјешака; али ја се надам да и у овом рјечнику не ће бити тако млого, као у другим нашим садашњим књигама. Ево овђе ћу назначити ђекоје мало веће, које сам ја нашао:

1) у словима:

нашта́мпано.	ђе.	мјесто.
Бентеа́ти	у реду	Бене́тати
Божнћу	код Божји дан	Божнћу
весе	— варење	веее
Бе̇ћма	у реду	Ве̇ћма
Биднло	— —	Видило
m.	код виме	n.
Бо̀ће	у реду	Во̀ће
Бра́чати	— —	Вра́чати!
Грца̂ње	— —	Врца̂ње
ка	код нарезак	ска
Козирица	у реду	Коза̀рица
просц-	код колачи	просци
иси	— —	ис-
платен	— лизати	пламен
им	— меркати	ам
бадавација	— муктација	бадавација
pl.	— намамљивати	impf.
намјераанње	— намеравање	намјера-вање
нила	— напијати	била
јаа	— насад	јаја
На̀шинкй	у реду	На̀шинеки̑
fr.	код осуђивати	impf.
ом	— отпучати	ам
ум	— отријебити	им
пјан чина	— пијанчина	пјанчина

нашта́мпано.	ђе.	мјесто.
pf.	код повлачити	impf.
напјесе	— полажајник	напијесе
n.	— прашак	m.
ам	— премишљатисе	амсе
pf.	— преобуватисе	impf.
придигу-тисе	— придићисе	придигнутисе
прилоњати	у реду	прислоњати
ружа	код ружичица	ружица
затто	— сраслица	зашто
капет	— срез	капетан
новццима	— тарпош	новцима
сирацар	— творило	сирац
Теони	у реду	Теоци
Срјему	код труд	Сријему
повуни	— тута	повуци
Узбаица	у реду	Узбрдица
чађење	код чатање	чаћење
четрное-сторо	— четрнае-стеро	четрнае-сторо
годуни	— читлуксан-бија	годици
бур а	— шкембе	бураг
соко̀ле	— гласоударе-нија (стр. XXXVII)	соко̀ла
мёје	у склоненију	мо̀је

2) у гласу.

Овђе сад није врједно писати оне ријечи ђе је отпао знак гласоударенија (зашто има такови ријечи млого, а не чини велике штете); него ћу само оне да назначим, ђе знак гласоударенија стоји криво (други, а не онај који би требало, или на другом мјесту); па и то само ћу назначити онако, као што треба да буде, а како је наштампано, може сваки виђети у књизи: ба́натисе, бе́жан (мјесто бе̏жан), вамп̑лија, вече̑, ко̀ванлук (мјесто кова̀нлук), ко́но, лѝтати, ма́жење, ма́сан, мѝлити, мле́чница, мра̀зитисе, надскакѝвање, о̏главина, ода̀днити, ода̀пиратисе, Олѝвера и Оливера, она̀ко̑, Осто, отре́скатисе, поме́тати, потпомо̀ћи, ра̀згријати, То̀пчидер, тр̀нути (н. п. ватру), ту̏рчати, уга́рнице, уга̀рчић, цвѝлети, чара̀пчина, шеша́на, штоко̀ји (и што́који);

пу̏шка у II. склоненију	мјесто	пу̀шка
књиге — (у род. јед.)	—	књиге̑
змијо — (у зват. јед.)	—	зми̏јо
жуто̑ј у I. склон. у д. јед.	—	жу̑то̑ј
жуто̑ме — — - с. —	—	жу̑томе
свију̑ у род. множ.	—	сви̏ју̑
у̀жи на страни XLVI.	—	у̀жи̑
даљи̑ — —	—	да̀љи̑
тањи̑ — —	—	та̀њи̑
јачи̑ — —	—	ја̀чи̑

Д О Д А Т А К.

Кад је остало ово мало бијеле артије, ево још нешто да додам:

1) На страни XXX. и XXXI. што је био говор о претварању полугласни слова; она се слова онако претварају не само у једној ријечи кад дођу једно пред друго, него и из двије ријечи кад је једна до друге, н. п. говори се ш њим, ш људма, ж ђаком, з Богом, бес посла, бес коња, прет кућом, о̓ Дунава, и̓ Земуна, пре тобом и т. д. Али будући да у писању овако далеко нијесу ишли ни Грци ни Латини, зато нијесам ни ја ћео (ни смјео; а докле су они ишли, мислим да је слободно и мени, и свакоме другом); а други ко у напредак ако ћедбуде тако писати, може слободно: ни један му паметни човек не може рећи да нема право: зашто се тако говори; а шњим налази се већ и у књигама ђекојим (н. п. у Доситеовим, и у Г. професора Игњатовића).

2) У Шумадији се често у говору изоставља с у полу прошавшем и у скоро прошавшем времену у првом лицу множ. броја, н. п. ку̓пља̂мо, је̓да̂мо, и̓да̂мо, но̓ша̂мо; дођомо, идомо, но̓симо, ку̓пимо и т. д.

3) предем, везем, тресем, плетем, и остали овакови ђекоји глаголи, могу имати полу прошавше вријеме и на ија, т. ј. предија (предијаше, предијасмо, предијасте, предијау), везија, тресија, плетија и т. д. (Али од једем, нико не би рекао једнија, једнијаше, него само једа, једаше и т. д.; тако и од гребем, греба, гребаше; а од зебем може бити да би ко рекао и зебија, зебијаше и т. д.). К овима иде и кунем, кунија, кунијаше и т. д.

4) У склањању сушт. имена и у спрезању глагола не треба нико да се ослони са свим на знаке гласоударенија, и да помисли, да и остале све ријечи имају свуда онакови исти глас, као и оне што су метнуте за примјер. То је за туђина највећа тежа у нашем језику, и Бог зна оће ли се кад моћи друкчије научити, него од народа слушајући, и говорећи с њим. Н. п. ми̓је и гри̓је имају у имен. једнак глас, а у осталим падежима грије има гри̓ја, гри̓јови и т. д. Ма̓сло и ве̓сло имају у имен. готово једнак глас, и весло има у множ. броју као и у род. јед., а масло се у множ. броју не изговара са свим тако оштро, као и у род. јед.; тако се исто поље оштрије изговара у јед. броју, него у множ.; а друга се опет многа имена изговарају оштрије у множ. броју него у јед., н. п. се̓дло, се̓дла; се̓ло, се̓ла и т. д. — Али што н. п. у Бијоградској нахији ђешто говоре ло̓нац, ко̓нац, куку̓руз, се̓ло и т. д. (мјесто ло̓нац, ко̓нац, куку̓руз, се̓ло), што не иде у ово о чему је мој говор.

А.

А, 1) aber, at, vero. Ја га љубим, а он се отире; ја дођо, а он оде; ако не ћеш, а ти пољуби, па остави. 2) а? ah? ain'? itane? 3) a! ah! ah!

Аар*, m. vide ар.

Аба, f. das Aba-Tuch, panni crassissimi genus.

Абајлија*, f. die Schabrake, stragulum, stratum, ephippium.

Абање, n. das Strapaziren (des Rockes), detritio panni.

Абати, ам, v. impf. н. п. аљину, abtragen, strapaziren, detero pannum.

Абаџија*, m. der Aba-Tuch-Schneider, sartoris genus, daher die Beywörter: абаџијин, на, но; абаџијскӣ (абаџијски), ка, ко.

Абаџилук*, m. das Handwerk des абаџија, sartoriae (vestificinae) genus.

Абењак, m. капа од абе, eine Mütze von Aba-Tuch, galerus e panno crasso.

Абер*, m. Nachricht, nuncius, cf. глас.

Абердар, m. } т. ј. топ или пушка
Аберник, m. } (што се мећс на глас), die Lärmkanone, tormentum tumultum nuntians:

„Па он меће топа абердара —
„Те избаци пушку аберника —

Абонос, m. дрво, што у води отврдне (уабоносисс) као камен.

Абрашљив, ва, во, vide пјегав (н. п. коњ испод репа).

Аброноша, m. der Postenträger, famigerator.

Аваз*, m. Stimme, vox. cf. глас.

Аваиз*, m. vide ваиз.

Авај! interj. vide јаој.

Авала, f. Gebirge südöstlich von Belgrad, mit Ruinen einer alten Burg des Ritters Порча von Авала:

„Повикнула пребијела вила
„Са Авале изнад Бијограда —

Аван*, m. der Mörser, mortarium.

Авдес*, m. die Abwaschung (des Türken) vor dem Gebete, ablutio: узео авдес;

„Чисто Турски авдес узимаше —

Авдесни, на, но, н. п. марама, Abwasch-, ablutionis.

Авдитор, m. der Auditor, cognitor caussarum militarium.

Авдиторов, ва, во, des Auditors, judicis militaris.

Авдиторовица, f. die Auditorsfrau, uxor judicis militaris.

Авдиторскӣ, ка, ко, 1) Auditors-, judicum militarium. 2) adv. wie ein Auditor, more judicis militaris.

Авељача, f. vide вељача.

Авет, f. } das Gespenst, spectrum.
Аветиња, f }

Авлатан, тна, но, vide алватан.

Авлија*, f. 1) улица, der Hof, aula. 2) велика бијела марама (авли-марама) што се завјешају ђевојке кад се удају.

Авлијинскӣ, ка, ко, н. п. врата, Hof-, aulae.

Авлијскӣ, ка, ко, vide авлијински.

Авли-марама*, f. cf. авлија.

Аврам, m. (cf. Бытїе XVII, 5), Abraham, Abrahamus.

Авта, f. vide апта.

Автик, m. vide аптик.

Автика, f. vide аптика.

Автов, ва, во, vide аптов.

Автовина, f. vide аптовина.

Ага*, m. der Aga (Herr), dominus. cf. господар.

Агадара*, f. (ст.) сабља, што се носи под коланом (?):

„Агадаре с обадвије стране —

Агалук*, m. das Agathum, dignitas agae:

„Агалуке себи задобио —

Агин, на, но, des Aga, agae.

Агиница, f. die Agin, Frau des Aga, uxor agae.

Агинскӣ, ка, ко, 1) Aga-, agarum. 2) adv. wie ein Aga, more agae.

Аго, m. hyp. v. ага.

Агршак, шка, m. као мали колутић од кости, или од рога, што жене натичу на вретено (да је теже у руци), кад почињу прести. Српкиње по селима одломе по пола окомка, па натакну на вретено мјесто агршка.

Ада*, f. vide острво.

Ада? ада како? ja doch; freylich; wie anders? imo vero.

Адам, m Adam, Adam, Adamus.

Адам, m. Mannsname, nomen viri.

Адамов, ва, во, Adams, Adami.

Адамско кољено, n. (Adams Stamm)

nennt man das Muster einer Ehefrau, plus quam Penelope.

Адет*, m. vide обичај.

Адиђар*, m. Gold- und Silbergeräthe, auch Schmuck, aurum et argentum caelatum, gemmae pretiosae.

Адица, f. dim. v. ада.

Аднађ, m. (у Сријему и у Бачк.) der Gendarme, lictor (?).

Адум, m, } ohne Geschlechtstheile,
Адумац, мца, m. } expers pudendorum.

Ја кажем адум сам, а он дријешн гаће да ј*б*.

Ае! interj. um das Rindvieh auszutreiben, vox agentis armenta.

Аждаа, m. der Drache, der Lindwurm, draco (serpens fictus).

Аздија*, f. (cm.) Art eines langen Oberkleides, togae genus:

„На њему је коласта аздија —
„У скут свили колaсте аздије —

Азна*, f. die Casse, aerarium, pecunia:

„Дај ти мене азну и џебану —

Азнадâр, m. der Zahlmeister, quaestor.

Азнадарев, ва, во, } des Zahlmeisters,
Азнадароа, аа, ао, } quaestoris.

Азнадарче, чета, n. ein junger Zahlmeister, quaestor juvenis:

„И бабино младо азнадарче —

Азур*, vide готов, спреман, оправан. Азур кола без точкова.

Азуралâ*! auf! agite! спремајтесе:

„Азурала кита и сватови —

Аир*, m. 1) vide задужбина. 2) аир! nein, non; daher aus 1 und 2 das Wortspiel:

А. (н. п.) Јеси ли га вићео?
Б Аир.
А. Аир је на Вишеграду ћуприја.

Аиралâ*? wie? was ist? quid ita!

„Аирала, кукавицо сиња?
„Што си тако рано долећела? —

Аис! interj. Zuruf an den pflügenden Ochsen, daß er sich seitwärts wende, vox vertentis boves aratores.

Аискâње, n. das аис-sagen, usus vocis аис.

Аискати, ам, v. impf. m. j. вола, аис sagen, dico аис.

Аиснути, нем, v. pf. m. j. вола, 1) аис sagen, dico аис. 2) ihm das аис mit der Peitsche beibringen, excito flagello ad vertendum.

Ај! he! heus (als Ruf, und als Antwort).

Аја, ah! nein; nicht doch; minime.

Ајâње, n. das Bekümmern um etwas, cura.

Ајâм, m. vide вајам.

Ајати, ајем, v. impf. за кога или за што, sich kümmern, curo, cf. марити:

„Ил' не чујеш, ил' не ајеш за ме —

Ајвâн*, m. das Thier, animal. cf. живинче, зајерка.

Ајгӣр*, m. der Hengst, admissarius. cf. ждријебац.

Ајгироан, на, но, m. j. коњ, Hengst; unverschnitten, integer, non castratus.

Ајгируша, f. unbändigen Geschlechtstriebes, mulier furens libidine.

Ајде, ајдемо, ајдете, gehen wir! (fr. allons), eamus.

Ајдук, m. 1) der Straßenräuber, latro (in diesem Lande weniger abscheulich, und näher dem Heldenthume); отишао у ајдуке, er ist ein Räuber geworden, inter latrones abiit. 2) der Gerichtsheiduk in Ungern, Sirmien, haiduco, hajducus, lictor.

Ајдукоа, аа, во, des ајдук, hajduci.

Ајдукоâње, n. das Räuberseyn, latrocinium.

Ајдуковати, кујем, v. impf. ich bin ein ајдук, latrocinor.

Ајдучија, f. (coll.) die Heiduken, hajduci.

Ајдучина, f. 1) das Räuberhandwerk. 2) augm. v. ајдук.

Ајдучица, f. die Räuberin, praedatrix.

Ајдучкӣ, ка, ко, 1) räuberisch, latronum. 2) adv. räuberisch, more latronum.

Ајђиди*! herrlich, wunderschön, praeclarus. cf. ђиди.

Ајја, vide аја.

Âјка, f. die Treibjagd, venatio, qua excitatae a servis ferae, in biviis triviisque a venatoribus excipiuntur.

Ајкâње, n. das Treibjagen, venatio.

Ајкати, ам, v. impf. jagen, venor.

Ајош, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Schiffsknecht, helciarius. cf. лађар.

Ајошкӣ, ка, ко, 1) Schiffsknechts, helciariorum. 2) adv. wie ein Schiffsknecht, more helciarii.

Ајс! vide аис.

Ајскâње, n. vide аискање.

Ајскати, ам, vide аискати.

Ајснути, нем, vide аиснути.

Ак*, m. 1) der Lohn, die Besoldung, stipendium, merces, salarium, cf. плата. 2) ак му је, das hat er verdient! es ist ihm recht geschehen, habet, habeat sibi.

Акамоли (а камо ли), wie erst, nedum: не дам ни теби, а камо ли њему;

„Сиротињо и селу си тешка,
„А камо ли кући у којој си.

Акӣ би (у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима), као, als wenn, ac si.

Акмаџа*, f. тица, као кобац, коју Турци, особито бегови, увате младу и припитоме, па је носе на руци, као сокола, и у јесен лове с њоме препелице.

Ако, wenn, si.

Ако̏в, m. ein Eimer, amphora.

Ако̏вче, чета, n. ein Eimerfäßchen, vas amphorarium.

Ако̏ће, es thut nichts, meinetwegen, quid tum? per me licet.

Акриђакон (акрићакон), m. der Archidiakon, Archidiaconus.

Акријер̀а, m. der Archijerei, Oberpriester, archiereus: владике су акријере Рисшове.

Акриманд̀рит, m. der Archimandrit, Archimandrita.

Акриманд̀ритов, ва, во, des Archimandriten, Archimandritae.

Акриманд̀ритскй, ка, ко, 1) archimandritisch, archimandritarum. 2) adv. archimandritisch, more archimandritae.

Акшам*, m. das vierte Gebeth der Türken, nach Sonnenuntergang, oratio quarta Turcarum, post solis occasum.

А̏л, m. биједа, напаст: ал ше не нашао.

А̏л*, adj. vide ружичаст.

А̏ла, f. vide изод.

А̏ла, f. vide аждаа: ало несита!

Ала би лепо било, ah! wie schön wäre es, bone! deus quam esset praeclarum.

Ала̑ј*, m. ein Trupp Soldaten in Parade, acies instructa, pompae militaris: „Туд' ће пођи војска на алаје— „Наредисе алај за алајем—

Ала̑ј-барјак*, m. (cm.) die Heerfahne, signum, vexillum: „У десној му руци копље бојно, „А у л'јевој алај-барјак злашан—

Ала̑јбег*, m. der Adelfürst, dux nobilium.

Ала̑јбегов, ва, во, des Alajbegs.

Ала̑јбеговица, f. die Frau des Alajbegs.

Ала̑л*, m. vide благослов: дао ми је с алалом; шшо човек с праадом стече, шо му је алал; да му је алал.

А̏лале*, f. pl. vide наруквице.

Алалем*, allem Anscheine nach, nisi me omnia fallunt. Алалем шо ће биши свраќа.

Ала̀лиши, им, vide опросшиши, благословиши. Кад који шшо купи од кога, а он каже: „Алали браше." А онај му одговори: „Да ши је алал."

Алаљѝвање, n. das Segnen, benedictio.

Алаљѝваши, љујем, v. impf. segnen, benedico.

Ала̑с, m. (ἁλιεύς, der Fischer) vide рибар.

Ала̑сов, ва, во, vide рибаров.

Ала̑скй, ка, ко, vide рибарскй.

Ала̑т*, m. das Werkzeug, instrumenta. Без алата нема заната.

Ала̑т*, m. праен коњ, der Fuchs (Pferd), equus rufus.

Ала̑шаст, ша, шо, н. п. коњ, fuchsroth, rufus.

Ала̑шљика, f. ein einzelnes Werkzeug, instrumentum.

Ала̑шов, ва, во, des Fuchses, rufi equi.

Ала̑шуша, f. алашасша кобила, eine Fuchsstute, equa rufa.

Ала̑шушин, на, но, der Fuchsstute, equae rufae.

Ала̀ужа, f. vide лапавица.

Алва*. f. 1) eine Mehlspeise (von Weizenmehl, Schmalz und Honig), cibi genus. 2) од орха. 3) cf. пресшен.

Алва̀лук*, m. das Trinkgeld (auf алва), was man Neugekleideten abfordert, corollarium, munusculum: дај алвалук (sagt man wie in Oesterreich: den Schneider auszwicken).

А̏лваш̀ан (говорисе и авлашан), шна, но, weit, bequem (von Kleidern), amplus.

Алва̀џија* (алваџија), m. Altwahändler, qui vendit алва.

Алдума̑шче*, чета, n. vid. алвалук.

Алекса, m. Alex, Alexius.

Але̏ксије, m. Alex, Alexius.

Алексинац, нца, m. мала варошица, између Ниша и Параћина. Алексиначкй, ка, ко, von Алексинац.

Алем драги камен, (cm.): „Међ' камзама алем драги камен—

Але̏мпија, m. } (der heilige) Alypius,
Але̏мпије, m. } Alypius.

Али, 1) aber, verum. 2) vide или.

Алин драги камен, m. vide алем драги камен.

Алка*, f. гвозден колуш (у Србији по селима говоре бјочуг), ein eiserner Ring, z. B. Thürring, Fessel, annulus: „Ко то куца алком на враšима?—

Алку̀ра̑н*, m. der Koran, Alcoranus: „На ћишапу своме алкурану—

Алòва, m. велика пређа шшо се рибе вашају, das Fischernetz, rete.

Аљ̀шак, шка, m. ein Kleidungsstück, vestis.

Аљ̀шина, f. augm. v. аљина.

Аљина, f. das Kleid, vestis.

Аљине, f. pl. das Gewand, vestimenta, (auch das Bettgewand), stragula.

Аљиница, f. dim. v. аљина.

Аљкав, ва, во, schlaff, laxus.

Аљма, f. eine Art Zwiebeln, cepae genus.

А̑м, m. das Geschirr des Wagenpferdes, lora equi trahentis.

Ама, aber, allein, sed.

Ама̑з*, m. (cm.) Art Gebets der Türken, precis genus: „А у шанцу амаз проучише—

Ама̀јлија*, f. 1) запис, или чичи какве, шшо се носе уза се, н. п. амајлија од пушке, од главобоље, од грознице и ш. д. der Talisman, signum magicum. 2) она кесица, или ку-

тиjца, што се у њој носи запис, das Talisman-Kästchen, capsula servando signo magico:

„Сарајлије златне амајлије,
„Што ђевојке носе у њедрима —

Àмâм*, m. das Badhaus, Badezimmer, balneum

Амâмџик*, m. dim. v. амам. Амамџик има у свакој Турској соби (ђе спавају људи са женама) за пећи.

Àман, m. j. чини ми се: аман то ће бити.

Амâн*! Pardon! Gnade! noli me occidere, serva me.

Амáнет*, m. anvertrautes Pfand, depositum: аманет ти Божји моја ђеца, оставио код њега новце на аманет; узео туђ аманет.

Амбâр*, m. 1) das Magazin, horreum, 2) прва капа, што се дигне кад се игра претена. cf. претен.

Амбâрâње, n. das Aufheben der ersten Mütze im Ringspiel (indem man амбар dazu ruft), levatio primi galeri in lusu annuli, cf. претен.

Амбâрати, ам, v. impf. амбар sagen, dico амбар.

Амбâрнути, нем, v. pf. 1) дићи прву капу, кад се игра претена, cf. претен. 2) запросити ђевојку ђегођ, или друго што заискати, н. п. ја сам амбарнуо на једном мјесту.

Амбâрскâ, ка, ко, н. п. око, врата, des Magazins, horrei.

Àмбуља, f. дугачка врећа, ein langer Sack, saccus longior.

Амûн! Amen! amen! Амин да Бог да.

Àминање, n. das Amensagen, adprecatio.

Àминати, ам, v. impf. Amen sagen, dico amen. Кад стари сват (на саадби), или кум пије у здравље, онда сватови, све два и два, а м и н а ј у, т. ј. вичу: Стари сват чашу пије, Бога моли, амин!

Àмо, hieher, huc.

Амрèл, m. der Regenschirm, (österr. das Amrell, nach dem lat. umbrella), umbella (major).

Àн*, m. der Han, deverticulum.

Àна, f. }
Áна, f. } Anna, Anna.

Анатема (анатемате), f. das Anathem, Anathema: анате га мате било; анатемате ђавола и његова имена.

Àнатемнûк, m. des Anathems werth, dignus anathemate. Анатемниче један! (schelten gewöhnlich die Mönche, statt анатемниче, weil sie sich ein griechisches Ansehen geben wollen, wo kein ч, ж, џ, ћ, ђ, üblich ist; und diese Affectation ahmen die Anekdoten satyrisch nach).

Анатемница, f. die des Anathems würdig ist, digna anathemate.

Анатемњâк, m. vide анатемник.

Англија, f. 1) England, Anglia, Britannia. 2) englisch Tuch, pannus Anglicus.

Англûјскû, ка, ко, 1) englisch, anglicus, britaunicus. 2) adv. englisch, anglice.

Àндра, m. (Рес. и Срем.) vide Андро.

Андрâк, m. Не знам који му је андрак (у Сријему и Бачк).

Àндрија, m. (cf. ἀνδρεῖος?) Andreas, Andreas.

Àндријâш, m. Andreas, Andreas.

Андрûјца, f. dim. v. Андрија.

Àндро, m. (Ерц) hyp. v. Андрија.

Àнђа, f. hyp. v Анђелија.

Âнђел, m. (говорисе и анђео) der Engel, angelus.

Анђѐлак, лка, m. hyp. v. анђел.

Анђѐлија, f. Angelia, Angelia.

Анђѐлијца, f. dim. v. Анђелија.

Анђѐлскû, ка, ко, englisch, angelicus. 2) adv. englisch, angelice.

Âнђео, ђела, m. vide анђел.

Àнђица, f. dim. v. Анђа.

Àнђуша, f. augm. v. Анђелија.

Àнета, f. Annette, Annula.

Áнета, n. pl. (am Stutzen) die Schraubengänge.

Àница, f. dim. v. Ана.

Àничица, f. dim. v. Аница.

Âнка, f. Aennchen, Annula.

Àнскû, ка, ко, н. п. врата, des Hans, deversorii.

Àнта, f. (у Сријему) der Markhaufen, cumulus (terrae) terminalis.

Áнта, m. (Рес. и Срем.) vide Анто.

Антèрија* (антерија), f. ein Unterkleid mit Aermeln, tunicae genus.

Антерûлук*, m. Stück Zeug auf eine Anterie, panni quantum sufficit ad anteriam conficiendam.

Àнтица, m. dim. Анта.

Áнто, m. (Ерц.) hyp. v. Антоније.

Антонија, m. }
Àнтоније, m. } Anton, Antonius.

Антонûјца, m. dim. v. Антоније.

Àнушка, f. Anna, Anna.

Âнчица, f. dim. v. Анка.

Анџâр*, m. der Handschar, culter major.

Àнџија*, m. der Hanwirth, dominus deversorii.

Àнџијин, на, но, des Hanwirths, domini deversorii.

Анџûјнскû, ка, ко, }
Анџûјскû, ка, ко, } 1) Wirths-, domini deversorii. 2) adv. wie ein Wirth, more cauponis.

А̀о! interj. ſapperment! vah! Ао мој брајко!

Ао̀но (а оно), ſo, dann, —, igitur, at: ако није тако, а оно је овако; ако не ћеш ти доћи мени, а оно ћу ја теби.

Апате́ка, f. die Apotheke, apotheca, pharmacopolium.

Апате̏ка̂р, m. der Apotheker, pharmacopola.

Апатека́рев; ва, во,} des Apothekers,
Апатека́ров, ва, во,} pharmacopolae.

Апате́ка̂рскӣ, ка, ко, 1) Apotheker-, pharmaceuticus. 2) adv. apothekeriſch, more pharmacopolae.

Апс* m. der Arreſt, custodia: у апсу човек.

Апса̀на*, f. der Arreſt, das Arreſthaus, custodia.

А̀псенӣк, m. der Arreſtant, captivus, qui in custodia est.

А̀псити, им, v. impf. arretiren, verhaften, in custodiam mitto.

А̀пта, f. Attich, sambucus ebulus Linn.

А̀птӣк, m. der Attichſtrauch, sambucetum ebuletum.

А̀птика, f. ein Attichſtengel, ebulum.

А̀птов, ва, во, н. п. лист, Attich-, ebuli

А̀птовина, f. der Attichſtrauch, sambuci ebuli.

А̀пустол, m. Apoſtel, apostolus.

Апустолски, ка, ко, 1) apoſtoliſch, apostolicus. 2) adv. apoſtoliſch, apostolice. Отишао апустолски, т. ј. пјешице, per pedes apostolorum.

Апше̂ње, n. das Arretiren, custodia.

А̑р*, m. der Pferdeſtall, stabulum equorum. cf. коњушница.

А̀рад, m. Stadt im Banat. А̀радскӣ, ка, ко, von Арад.

А̀рађанин, m. човек из Арада.

Ара̂м*, m. проклество, (das Gegentheil, v. алал), Fluch! male vortat: арам ти била со и љеб, што си изјео код мене!

А̀рамбаша*, m. поглавица ајдучки, der Räuberhauptmann, dux latronum.

А̀рамбашин, на, но, des Räuberhauptmanns, ducis latronum.

Арамбашова̂ње, m. das арамбаша ſeyn, imperium latronum.

Арамбашовати, шујем, v. impf. арамбаша ſeyn, imperito latronibus.

Ара́мија, m. der Räuber, Dieb, fur, latro (mit niederträchtigem Nebenbegriff, während der ајдук ihn nicht hat).

Ара̂нђел (говорисе и аранђео), m. der Erzengel, archangelus: свети шестокрили аранђеле! закрили ме крилом твојим (кад се моле Богу).

Ара̂нђелов, ва, во, н. п. дан, Erzengelstag (den 8. Nov.), festum S. Archangeli.

Ара̂нђеловица, f. аранђелов пост, die Faſte 8 Tage vor Erzengels-Tag, jejunium Archangeli.

Ара̂нђеловшта̂к, m. човек, који слави аранђелов дан, der den Erzengel Michael zum Hauspatron hat, cliens Archangeli.

Ара̂нђео, ђела, m. vide аранђел.

Ара̂ње, m. das Plündern, depopulatio.

А̀рап*, m. vide арапин.

Ара́пија, f. (coll.) die Mohren, Mauri:
„Сад навали љута арапијо:
„Нема оног страшнога јунака
„На шарену коњу великоме —

Арапин, m. der Mohr, Aethiops, Maurus.

А̀рапиноа, ва, во, des Mohren, Aethiopis.

А̀рапка, f. 1) die Mohrin, Maura. 2) eine Art harter, ſchwärzlicher Birnen, piri genus.

А̀рапов, ва, во, vide Арапинов.

Арапскӣ, ка, ко, 1) mohriſch, mauricus. 2) adv. wie ein Mohr, more mauri.

А̀рапча̑д, f. (coll.) Mohrenkinder, soboles maura.

А̀рапче, чета, n. ein Mohrenkind, puer maurus.

Ара̑р, m. врећа од костријети, ein Sack von Ziegenwolle, saccus e lana caprina.

Ара́рина, f. augm. v. арар:
„Погледајде арарино моја
„Што ти чини болесница твоја —

А̀рати, ам, v. impf. plündern, expilo,

Ара̀тос, (ἀράτος) verflucht, hol's der Teufel! in malam rem! Аратос га било; Аратос ти кирије, сиђи ми с кола. Аратос ти поскура, не пради ми по цркви.

Аратоси́љање, n. das zum-Teufelwünſchen, detestatio.

Аратоси́љатисе, амсе, v. r. impf. кога или чега, etwas zum Teufel wünſchen, detestor aliquid, exsecror.

Ара̂ч*, m. die Kopfſteuer, tributum, exactio capitum. cf. главница.

А̀рач*, арча, m. die Auslage, expensa, cf. трошак.

Ара̀члија*, m. der Kopfſteuer-Einnehmer, exactor tributi.

Ара̀члијин, на, на, des арачлија, exactoria tributi.

Ара̀чли̑јнскӣ, ка, ко,} der Kopfſteuer-
Ара̀чли̑јскӣ, ка, ко,} Einnehmer, exactorum tributi.

Арашлама, f. (cm.) vide аршлама:
„Арашламе у меду куване —
Арбанаскӣ, (cm.) albanesisch, albanice:
„Латински му говори,
„Арбанаски заноси —
Арбија*, cf. шипка (древена или гвоздена), што се набија њом мала пушка кад се пуни, der Ladestock, bacillus adigendae glandi plumbeae.
Аргатија, f. (coll.) die Taglöhner, mercenarii.
Аргатин, m. (ἐργάτης) der Taglöhner, mercenarius, cf. надничар.
Аргатовâње, n. das Arbeiten um Tagelohn, das Tagelöhnern, operae diurnae locatio.
Аргатовати, тујем, v. impf. taglöhnern, mercede conduci, laborare.
Ардôв, m. das Faß, dolium. cf. буре.
Ардовић, m. dim. v. ардов.
Аренда, f. (по Срију, по Бачк. и по Бан.) der Pacht, redemtio, conductio: узео под аренду.
Арендâтор, m. der Pächter, redemtor.
Арендâторов, ва, во, des Pächters, redemtoris.
Арка*. f. der Rücken, dorsum (im Kleide), vide леђа.
Арлакача, f. ein lärmend lustiges Frauenzimmer, femina tumultuosa.
Арлâње, n. das Lärmen (der Kinder), tumultuatio.
Арлати, ам, v. impf. lärmen, tumultuor.
Арнаутин*, m. der Arnaut, Albanese, Albanus.
Арнаутинов, ва, во, des Arnauten, Albani.
Арнаутити, им, v. impf. zum Arnauten machen, facio esse Albanum.
Арнаутитисе, имсе, v. r. impf. ein Arnaut werden, fio Albanus.
Арнаутка, f. 1) die Arnautinn, Albana. 2) eine Arnautinn, (Art langer Flinte), telum albanum.
Арнаутлук*, m. Арнаутска земља, Albanien, Albania.
Арнаутовац, вца, m. Арнаутски пиштољ, die albanesische Pistole, telum minus Albanum.
Арнаутскӣ, ка, ко, 1) Albaneser, albanus. 2) adv. albanesisch, more albani.
Арнаућење, n. das Albanisiren, mutatio in Albanum.
Арнаучâд, f. (coll.) junge Arnauten.
Арнауче, чета, n. ein Albaneser Kind, puer albanus.
Арњеви, m. pl. das Dach eines (sonst offenen) Bauernwagens, von Stäben und einer Rohrmatte darüber, tectum currus rustici.

Арпаџик*, m. eine Art Zwiebeln zum Versetzen, ceparum genus.
Арса, m. (Рес. и Срем.) vide Арсо.
Арсен, m. Arsenius, Arsenius.
Арсенија, m.
Арсеније, m. } Arsenius, Arsenius.
Арсица, m. dim. v. Арса
Арсо, m. (Крц.) hyp. v. Арсеније.
Артија, f. das Papier, charta.
Артијетина, f.
Артијешина, f. } augm. v. артија.
Артијица, f. dim. v. артија.
Артовâње, n. das Berathen, Hofmeistern, consiliatio.
Артовати, артујем, v. impf. кога, berathen, hofmeistern, consilior.
Архиђакон, m. vide акриђакон.
Архимандрит, vide акримандрит.
Архимандритов, ва, во, vide акримандритов.
Архимандритскӣ, ка, ко, vide акримандритски.
Арчење, n. das Verzehren, Verbrauchen, consumtio, absumtio.
Арчити, им, v. impf. verbrauchen, absumo.
Арчитисе, имсе, v. r. impf. sich in Unkosten setzen, expensas facio.
Аршлама*, f. Art Frühkirsche, cerasi genus.
Аршин, m. die Elle, ulna.
Асан-пашина паланка, f. мала варошица на десном бријегу ријеке Јасенице (у Србији).
Асна, f. (по Сријему и по Бачк.) der Nutzen, Gewinn, utilitas. cf. ајда,
Аснити, им, v. impf. nutzen, prosum.
Асновит, та, то, nützlich, utilis.
Аспа, f. der Hautausschlag, pustulae.
Аспида, f. die Viper, Otter, aspis: зла као аспида (реку злој жени).
Астâл, m. (по Сријему, по Бачк. и по Бан.) der Tisch, mensa, cf. сто.
Астâлчић, m. dim. v. астал.
Астâр*, m. das Unterfutter (von Baumwolle), munimen vestis.
Асура*, f. vide рогожина.
Асурџија*, m. der Mattenflechter, qui tegetes plectit e scirpo
Асурџијин, на, но, des Mattenmachers, tegetum confectoris.
Ат*, m. das arabische Roß, equus arabs. С туђа ата усред блата.
Атанацко, m. Athanas, Athanasius.
Атâње, n. das Achten, attentio.
Атâр, m. das Gebiet, ager, fines.
Атати, ам, v. impf. (achten?) марити, или примјећати зашто, achten, attendere: да ти аташ за тим, то би ти научио.
Атакирати, ам, v. pf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) (fr. attaquer) angreifen, aggredior. cf. ударити.

Àшер*, m. der Gefallen, gratia, gratificatio: суди по аmеру. Аmерова кућа у потоку, једва јој се шљеме види.

Àшибу̑р, m. кожа од црне овце, што се меће на седло кад се јаше.

А̀шкиња, f. vide бедевија.

Ашлија*, m. vide коњик (који јаше на ату).

А̂шо (d. i. а шо), sieh da! en: кад ја тамо, а шо њега нема.

А̀тскӣ, ка, ко, 1) einem Edelroß gemäß, equi arabici. 2) adv. wie ein ат, more equi arabici.

А̀шула, f. das Gesimse, cymatium.

А̂ћа, m. (Рес. и Срем.) vide Аћо.

А̀ћим, m. Joachim, Joachim.

А̀ћима, f. Joachima, Joachima?

А̀ћо, m. (Ерц.), hyp. v. Аћим.

Афѐрим*! bravo! macte! Турски аферими и калуђерски благослови.

А̀фију̑н*, m. das Opium, opium.

Ах! interj. ach! ah! cf. а!

А̂ца, m. (Рес. и Срем) vide Ацо.

А̀цко, m. dim. von Алекса.

А̀цо, m. (Ерц.) hyp. v. Алекса.

Аче, чеша, o. ein junger ат, arabisches Füllen, pullus equi arabis.

А̂чење, n. Art dehnenden Sprechens, prolatio vocum lenta, et diducta.

А̂чишисе, имсе, v. r. impf. gedehnt sprechen, diduco voces.

Аџаип*, m. Wunder, prodiginm!

Аџа̀мија*, f. unerfahren (aus Jugend), inexpertus, rudis (auch vom Pferde).

А̀џија*, m. der Pilger, (Christ der in Jerusalem, oder Türke, der in Mekka gewesen ist), peregrinns religionis ergo.

А̀џијин, на, но, des Hadschi, peregrini religionis ergo.

А̀џӣјница, f. die Frau eines Hadschi, uxor peregrinatoris religiosi.

А̀џӣјскӣ, ка, ко, } 1) Hadschi-, peregri-
А̀џӣјскӣ, ка, ко, } natoris religiosi.
2) adv. wie ein Hadschi, more peregrinatoris religiosi.

А̀џӣлук*, m. die Pilgerschaft, Pilgerreise, peregrinatio religionia ergo.

Аџинедомак, m. (komisch) ein Pilger, der aber nicht bis an das Ziel seiner Walfahrt gegangen, peregrinator sacer imperfectus, mendax.

А̂џо, m. hyp. v. аџија.

Аџу̀ва̂н*, m. der Liebling, Ganymedes, scortum, puer.

А̀ша*, f. 1) vide абајлија. 2) ударити у ашу, abläugnen, infitior. Док је аша, дотле кућа наша.

Аша̂ње, n. das Abläugnen, infitiatio.

Аша̀ријаст, ша, шо, vide несташан.

А̀шати, ам, v. impf. abläugnen, infitior.

Аши̇̀гџија*, m. der gerne caressirt (liebelt), qui puellis blaoditnr.

А̀шик*, verliebt, amore captns:
„Он се на њу ашик учинио —

А̀шикова̂ње*, n. das Caressiren, amores, blaoditiae.

А̀шиковати, кујем, v. impf. с ким, caressiren, blandiri alicui, amorea habere.

А̀шлук*, m. die Unkosten, sumtus.

Ашлуче̂ње, n. das Bestreiten der Unkosten, sumtuum aut victus subministratio.

А̀шлучити, им, v. impf. bestreiten, sumtum suppedito.

А̂шо̑в, m. гвоздена лопата, die eiserne Schaufel, palla ferrea.

А̀шта? } (по Ерцеговини) was? quid?
А̀што? }

А̀шчија*, m. vide кувар. Бог срећу дијели, а ашчија чорбу.

А̀шчијин, на, но, des Kochs, coqui.

Ашчӣјница, f. 1) vide куварица. 2) die Küche, culina.

Ашчӣлук*, m. die Kochkunst, die Kocherey, ars (res) coqninaria.

Б.

Ба̀ба, f. 1) очина, или материна мајка' die Großmutter, avia. 1) стара жена-altes Weib, vetula. 2) превесши бабу, кажу ђеца кад баце малу плочицу од камена преко воде; али је шако баце, да одскаче повр воде.

Ба́ба, m. (Рес. и Срем.) vide бабо.

Ба́ба клисара, f, баба, што мијеси поскурице, die Frau, die das Communionbrot für die Kirche bäckt, diaconissa pani sacro piosendo.

Баба̂јко, m. (понајвише у пјесмама) vide бабо:
„Мој бабајко не слушам те стари —
„Камо Раде мој мили бабајко? —

Ба́бак, бапка, m. на косишту онај дршчић, што се држи руком за њега кад се коси (у Сријему кажу руцељ), die Sensengriffe, capuli in manubrio falcis foenariae.

Бабе̂шина, f. augm. v. баба.

Ба́бин, на, но, der Großmutter gehörig, aviae. 2) der alten Frau gehörig, vetulae.

Ба́бин, на, но, vide бабов.

Ба̀бина душица, f. eine Pflanze, herbae genus.

Ба̀бина рупа, f. die Genickhöle, cavum cervicis.

Ба́бине, f. pl. (у Сријему ђекоји говоре бабиње) 1) das Wochenbett, puerperium. 2) der Wochenbesuch, salutatio puerperae. Код Срба трају бабине обично седам дана. За тије седам дана долазе дању жене на бабине (и доносе част (н. п. пите, уштипке, ракију, вино и т. д.) и ђетету дарове), те се часте и веселе; а ноћу дођу комшије и комшинице, познаници и познанице, те чувају бабине, т. j. сједе сву ноћ код породиље, и разговарају се и пјевају, а особито трећу и седму ноћ („Није седму ноћ дочуван" — имају обичај рећи ономе, који је мало сулудаст). Тада не смије ни једно заспати: зашто други једва чекају да га огаре, или да му пришију штогођ (какаа дроњак, или читаво ћебе) за аљине. На бабинама пјевају свавојаке пјесме, а неке имају које се само тада пјевају, н. п.

„Ој на делу на голему боб се зелени.
„Ако га је посејао те се зелени?
„Мирчо*) га је посејао те се зелени,
„Ружа**) га се назобала, срце је боли. —
„Колалом лалом ко му отац беше?
„Колалом лалом Јпај му***) отац беше.
„Колалом лалом ко му деда беше? и т. д.

Нијесам му био на бабинама (да знам колико му је година).

Ба́бини дни, m. pl. } etwa Märzschnee, nix
Ба́бини укови, } cadens mense martio.
Приповиједају, да је у то доба некаква баба ишћерала јариће у планину, па дунуо сјевер и ударио снијег, а она рекла: „Прц марцу не бојим те се: моји јарчићи петорошчићи". На то се расрди март, па навали са снијегом и с мразом, те се смрзне и окамени и баба и њезини јарићи. Кажу, да се и данас може виђети у некаквој планини (ђе се то догодило) оно камење, што је постало од бабе и од јарића: баба стоји у сриједи, а јарићи око ње.

Ба́бино уво, n. ein Kraut, herbae genus.

Ба́бица, f. 1) dim. v. баба. 2) die Hebamme, obstetrix. 3) оно гвожђе (као мали наковањ), што се на њему откивају косе.

*) Или како буде име оцу.
**) Или како буде име матери.
***) Како му буде име.

Ба́бичење, n. das бабица-seyn, obstetricatio.

Ба́бичити, им, v. impf. Geburtshülfe leisten, obstetricari.

Ба́бо, m. (Ерц.) vide отац.

Ба́бов, ва, во, des бабо, patris.

Ба́бура, eine Art irdenen Ofens (ohne Kacheln), fornax simplicissima.

Бабу̀скара, f. vide бабетина.

Ба́бушина, f. das Weichfleisch, caro inguinalis.

Бавр̀љање, n. Umherschlendern, vagatio.

Бавр̀љати, ам, v. impf. umherschlendern, vagor.

Ба̀га, f. некаква болест коњска.

Ба̀гана, f. кожица јагњећа, das Lammfell, pellis agnina.

Бага̀тела, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Kleinigkeit (bagatelle), res parva.

Багла́ма, f. 1) (највише се говори у множ. бр. багламе) оно гвожђе, што држи врата за довратник (cf. шарке), Angel und Band an der Thüre. cardo et vinculum januae. 2) мала тамбурица од три жице, trichordii genus, eine kleine Pandore von drey Saiten.

Ба̀гљив, ва, во, н. п. коњ.

Багр̀дан, m. мала варошица између Јагодине и Баточине.

Ба̀грена, f. der Acacienbaum, Robini pseudoacacia Linn.

Бада̀ва̂*, } unentgeltlich, gratis.
Бада̀ва̂д, }
Бадава́де, }

Бадава̀џија*, m. der alles umsonst haben will, qui omnia vult sibi gratis dari.

Ба́дало, n. оно мјесто, ђе ударају ђеца крајем од штапа кад се банају. cf. банатисе.

Ба́дањ, дња, m. велика шупља клада, што кроз њу тече вода, те обрће коло на кашичари воденици, die Röhre, canalis.

Ба́дање, n. das Stechen, punctio.

Ба́дати, ам, v. impf. 1) leise stechen, pungo leniter. 2) leise gehen, incedo punctim.

Ба́дем*, m. Mandel, amygdalus.

Ба́демов, ва, во, Mandel-, amygdali.

Бадја̀а̂а̂, } (у Осијек) vide бадава.
Бадја̀ва̂д, }
Бадјава́де, }

Ба́дљи, f. pl. некакаа болест у очима.

Бадња̂к, m. сирова церова главња, што се, по обичају, у очи Божића ложи на ватру. Бадњака морају бити два или три, и морају се у очи Божића (на бадњи дан) и осјећи. Кад се у вече смркне, онда домаћин унесе бадњаке у кућу, и нало-

жи на ватру; кад ступи с бадњаком у кућу, онда рече: „Добар вече и честит вам бадњи дан". А из куће га какав мушкарац поспе житом и одговори му: „Дао ти Бог добро срећњи и честити". По Ерцеговини ђе су велике куће, онђе довуку бадњаке на шест или на осам волова, па натерају кроз кућу, те иштерају волове на друга врата, а бадњаке свију у куће — Кад већ бадњаци прегоре, онда (сјутрадан, на Божић) узму оне угарчиће, те метну у башчи на какву младу шљиву, или на јабуку. cf. Божић und полажајник.

Бадњи дан, њега дне, m. der Christabend, dies ante festum Christi natale.

Бадњић, m. dim. v. бадањ.

Баждарина, f. (cm.) Zollgeld, portorium:

„На водици вила баждарица,
„Те узима тешку баждарину:
„Од јунака оба црна ока,
„А од коња ноге све четири —

Баждарица, f. (cm.) Zöllnerin, portitrix (?), cf. баждарина.

Баждарски, ка, ко, н. п. кантар, zöllnerisch, portitorum.

База, f. vide зова.

Базерђамбаша*, m. der mit dem Aus- und Einfuhr-Zölle Belehnte, portorio praefectus.

Базерђамбашин, на, но, des базерђамбаша, portorii praefecti.

Базерђан*, m. vide трговац.

Базјаш, m. мали намастирић на лијевом бријегу Дунава (у Банату).

Баир*, m. das Ufer, ripa, cf. бријег, обала.

Баја, f. hyp. v. баук.

Баја, f. Stadt in Südungern, nomen urbis. Бајски, ка, ко, von Баја.

Бајалица, die Zauberin, incantatrix. Пјевају како се разбољео у сватовима (кад се женио бунгур челебија тараном ћевојком) купус на сланини, па му довели пројy бајалицу да му баје:
„Проја баје, купуса нестаје. —

Бајање, n. das Zaubern, incantatio.

Бајат, та, то, altbacken, vetus, non recens.

Бајати, јем, v. impf. zaubern, incanto (morbum, dolorem).

Бајко, m. Mannsname, nomen viri.

Бајна лука, f. град и варош у Босни на води Врбасу. Бајнолучанин, човек из Бајне луке. Бајнолучка, жена из Бајне луке. Бајнолучки, ка, ко, von Бајна лука.

Бајо, m. Mannsname, nomen viri.

Бајчета, m. Mannsname, nomen viri.

Бака, f. hyp. v. баба.

Бака*! vide гле!

Бакал*, m. трговац, што продаје сир, масло, мед и т. д. der Spezereyhändler, condimentarius.

Бакалка, f. die Spezereykrämerin, condimentaria.

Бакалница, f. бакалски дућан, das Spezereygewölbe, taberna condimentarii.

Бакалов, ва, во, des бакал, condimentarii.

Бакалски, ка, ко, 1) Gewürzkrämer-, condimentarii. 2) adv. wie ein Gewürzkrämer, more condimentarii.

Бакар*, кра, m. das Kupfer, cuprum.

Бакат, кта, m. das Getrappe, incessus cum sonitu.

Баква, f. оно мјесто, ђе се стаје ногом, кад се баца камен с рамена, Standort der Steinwerfenden, statio jaculantium saxa.

Бакин, на, но, der бака, vetulae.

Баклава*, f. eine Art uuma, placentae genus.

Бакрач*, m. vide котао.

Бакрачић, m. dim. v. бакрач.

Бакрачлија*, f. vide узенђија.

Бакрен, на, но, kupfern, cupreus, aeneus.

Бактање, n. das Trappen, incessus cum sonitu.

Бактати, кћем, v. impf trappen, sonitum edo incedens.

Бакуља, f. на дрвету (особито растову и церову) до коре, од прилике с три прста дебело. Бакуља је бјеља од правога дрвета и прије иструли од њега.

Балабан*, m. назеба, кијавица, der Schnupfen, gravedo, pituita.

Балав, ва, во, rotzig, mucosus.

Балавац, вца, m. der Rotzige, puer mucosus.

Балавица, f. das Rotzmädchen, puela mucida.

Балантић, m. der Klöppel, tudicula.

Балван, m. велики дирек као греда, Balken, trabs.

Бале, f. pl. слине, der Rotz, mucus.

Балега, f. н. п. говеђа, коњска, овчја, der Unflat, Viehkoth, stercus.

Балегање, n. das Misten, Kothmachen (vom Vieh), cacatio pecorum,

Балегати, ам, v. impf. misten, den Koth von sich geben, stercus facio.

Балење, n, vide баљење.

Балија, f. (verächtlich) der Türke, turca, (per convicium).

Балијетина, f. augm. v. балија.

Балити, им, v. impf. rotzen, muco maculo 2) rotzen, weinen, muco maculor flendo.

Бало, m. vied балавац.

Балсам, m. der Balsam, balsamum.

Балта*, f. vide сјекира (али се ри-

јетко говори, н. п, ја говорим, а он ни у балту).

Ба̀лук*, m. }рибља трава, die Fisch-
Ба̀лукат, m. }hörner, Tollhörner, cocculi indi.

Ба̀лчак*, m. у сабље, или у мача оно, ђе се држи руком, der Griff am Säbel, capulus:
„Крвава му сабља до балчака —

Баљѐмез, m. die größte Art Kanonen, grobes Geschütz, tormentum majus.
„Сае баљемез баљемеза анче,
„А лубарда лубарду дозива —

Баље̑ње, n. das Rotzen, muci emissio.

Ба́мбада̀ва̑, ganz unentgeldlich, plane gratis.

Ба̑н, m. der Ban, banus.

Ба́нање, n. 1) vide бенетање. 2) das банатисе-Spiel, ludi genus.

Бана̑т, m. das (Temeswarer) Banat im Süden Ungerns, Banatus.

Ба́нати, ам, vide бенетати.

Ба́натисе, амсе, v. r. impf. Кад оће ђеца да се банају, најприје се договоре, до колике ће године женити трљу; онда узме свако свој штап по средини, па ударају окомице у земљу и тако редом бацају штапове с једнога мјеста; које најдаље баци, оно је цар, а које најближе, оно је трља. Потом трља покупи све штапове, па да свакоме свој, а свој метне попријеко пред цара тако близу, како га цар стојећи управо може довати својим штапом; онда цар баци жмурећи свој штап те удари трљин (ако ли умаши, онда он буде трља, а трља цар), па онда сједе; ђе се царев штап устави, онђе мора трља свој штап да замјести (т. ј. да га измакне), па онда сви редом бацају (не жмурећи) и погађају у трљин штап: сваки треба дотле да бије у трљин штап (и трља једнако мора свој штап да замјешта) докле не умаши; а кад умаши, онда му трља узме штап и баци у суво грожђе. (т. ј. на страну), па онда остали сви бацају тако редом; а цар на пошљетку, и он бије док двапут не умаши. Онда трља покупи све штапове из сувога грожђа, па он погађа сим штаповима редом у свој штап; чијим штапом погоди, онај буде трља; а кад погоди царевим штапом, онда цар буде трља, а трља цар; ако ли свима штаповима умаши, онда покупи све штапове, па да свакоме свој, а свој метне пред цара као и најприје, па погађају опет изнова. Други пут (т. ј. друге године царовања) цар има три маше (т. ј. погађа у трљин штап док трипут не умаши), трећи пут четири и т. д. а трља други пут сједе на бадало (т. ј. на оно мјесто, ђе ударају штаповима кад и бацају) кад погађа у свој штап; трећи пут се примакне колико може скочити, а четврти пут колико је дуг кад пружи руке. Кад изиграју онолико пута (или кад један цар онолико година царује), до колико су погодили да жене трљу, онда га жене, т. ј. стану сви у ред један за другим, па се раскораче те трља пројде четвороношке између њихови ногу, а они га сваки удари по једном шаком, или дрветом (како погоде најприје) по гузици.

Бана̄ски̑, ка, ко, 1) Banater. 2) adv. banatisch.

Бана́ћанин, m. der Banater, Banatu.

Ба̀ница, f. die Banin, bana, bani uxor.

Ба́нка, f. der Bankozettel, syngrapha mensae feneratoriae publicae.

Банкро̑т, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) der Bankerutirte, decoctor, impar solvendo, cf. пропалица.

Банкроти́рање, n. das Bankerutiren, decoctio.

Банкроти́рати, ам, v. pf. und impf. bankerutiren, decoquo.

Ба̀новина, f. Land, wo ein Ban herrscht, das Banthum, banatus.

Ба̑новић, m. Bansohn, bani filius. У пјесмама, и у приповијеткама о Бановићу Страњи чуо сам ђе се изговара Ба́новић.

Ба̀новица (ба̀новица), f. vide баница.

Ба̀нстол, m. брдо у Срijему (између Карловаца и Крушедола).

Ба̀нути, нем, v. pf. unverhofft kommen, ex insperato adesse.

Ба̀ња, f. 1) Bad, balneum (cf. Ital. bagno). 2) варош у Србији (близу Ниша):
„Да би посл'о Вељка арамбашу,
„Ко ће чуват' Бању на крајини? —
3) намастир у Далмацији.

Ба̑ња̄ лука, f. (у Срijему и у Бачк.) vide Бајина лука.

Бања̑ни, m. pl. Gegend in der Herzegowina an der Grenze von Montenegro:
„Да отиде у Бањане равне —

Баља̑ње, n. vide купање.

Ба̀њатисе, амсе, vide купатисе.

Ба́пски̑, ка, ко, 1) altweibisch, anilis. 2) adv. altweibisch, aniliter.

Ба̑р, барем, wenigstens, saltem.

Ба́ра, f. Lache, Pfütze, lacus, lacuna.

Бара́ба̂р*, in einer Linie, simul (it, non sequitur) parallele.

Барабáрење, n. das Gehen in gleicher Linie; das Messen, contentio.

Барабáритисе, имсе, v. r. impf. с ким, sich in gleiche Linie stellen, comparor, contendo. cf. поредитисе.

Ба̀рак, m. eine Art langhaariger Hunde, canis pili longi.

Ба́рат, m. nom. propr. einer Stadt:
„Ја сам јунак од Барата града,
„Ја сам диздар у Барату граду —

Бара̀та̂ње, n. das zu-thun-Haben mit jemand, negotia cum aliquo.

Бара̀тати, ам, v. impf. (vom ital. barattare) с ким, mit wem zu thun (Geschäfte) haben, negotium habere cnmaliquo

Барда̀гџија*, m. Kannentöpfer, cantharorum figulus.

Барда̂к*, m. крчаг с носцем, Kanne (irdene), cantharus fictilis.

Барда̀чина, f. augm. v. бардак.

Барда́чић, m. dim. v. бардак.

Ба̂рем, vide бар.

Ба̀реш, m. Sumpf, palus.

Ба̀рило, n. некаква мјера (ital. barile, franz. baril), etwa eine Tonne, orca, amphora: колико је Дунаво, има у њему сто барила воде (у приповијетки).

Ба̀рица, f. dim. v. бара.

Ба́рјак*, m. Fahne, signum, vexillum.

Барја̀кта̂р, m. Fahnenträger, signifer.

Барјакта́рев, ва, во, } des Fahnenträgers, signiferi.
Барјакта́ров, ва, во, }

Барја̀кта̂рски̂, ка, ко, 1) Fähnrichs-, signiferi. 2) adv. wie ein Fähnrich, more signiferi.

Ба̀рјам*, m. das Bairamsfest, festum Bairam apud Turcas.

Ба̀рјамова̂ње, n. das Feyern des Bairams, celebratio diei bairam.

Ба̀рјамовати, мујем, v. impf. u. pf. das Bairamsfest begehen, ago diem festum bairam:
„Смиљанићу домадер се нађи,
„Нека Турци с миром барјамују —

Ба̀рјачић, m. dim. v. барјак.

Ба̂рка, f. der Fischbehälter, Fischhalter, vivarium piscium.

Ба́рна, m. (по Сријему и по Бачкој) der Gaul, caballus.

Баро̀вит, та, то, sumpfig, paludosus, uliginosus.

Ба́рут*, m. пушчани пра, das Schießpulver, pulvis pyrius. cf. пра.

Барута̀на*, f. das Pulvermagazin; die Pulverfabrik, horreum pulveris pyrii; officina pulveris pyrii.

Ба́рутни̂, на, но, н. п. кеса, Pulver-(Beutel), pulveris pyrii.

Баса̀мак*, m. die Treppenstufe, gradus.

Баса̂ње, n. das Daherschlendern, incessus inconsultus.

Ба̀сати, ам, v. impf. ићи не гледајући куда, daherschlendern, incedo temere.

Ба̀скија, f. vide жиока.

Ба̀сма*, f. 1) gedruckte Leinwand, linteum pictum. 2) Art Pulverbüchse, genus pyxidis ad pulverem nitratum.

Баста̂, in der Redensart: то теби не баста учинити, т. ј. то ти не можеш учинити (von ital. basta?); ако ти баста.

Ба́стисати*, ишем, v. pf. zertreten, vernichten, perdo. cf. погазити, покварити:
„Лави би му чадор бастисали —

Ба́т*, m. vide срећа.

Ћа́та, m. (Рес. и Срем.) vide бато.

Бата̂к, m. die Hüfte nebst dem Fuße beym Geflügel, femur (volatilium).

Бата̂л*, покварено, развалено, запуштено, н. п. пушка, сат, виноград, verdorben, corruptus.

Бата́лија, f. штогођ покварено, н. п. пушка, сат, verdorbenes Zeug, res corrupta.

Бата̂лија, f. vide битка.

Бата́лити, им, v. pf, н. п. пушку, сат, виноград, verlassen, verwahrlosen, desero.

Батаљи́вање, n. das Verwahrlosen, neglectio.

Батаљи́вати, љујем, v. impf. verlassen, negligo, desero.

Бата̀љица, f. der Rumpf des Arms, ohne Hand, brachium mutilum manu.

Ба́тар, тра, m. вода у Мачви:
„Иза Батра са села Салаша —
„Тврде страже покрај Батра баци —

Ба́тати, ам, v. impf. (ст.) (cf. ital. battere?) schlagen, klopfen, pulso:
„Божић бата на обоја врата,
„Да унесе три товара злата —
пјевасе у очи Божића.

Бата̀чић, m. dim. v. батак.

Ба̀тина, f. 1) der Stock, fustis. 2) сулудаст човек, der Stock, stipes. 3) оћеш батину! du kriegst (thust) es gewiß nicht, nequaquam auferes (facies).

Батѝна̂ње, n. das Vorbringen von dummem Zeug, deliratio, nugae.

Батѝнати, ам, v. impf. говорити којешта, dummes Zeug daher schwätzen, nugari.

Ба̀тиница, f. dim. v. батина.

Ба̀тли*, adj. indecl. vide срећан.

Ба̀тлија, m. der Glückliche, felix.
„Јер је Лазо у боју батлија —

Ба́то, m. (Ерц.) 1) hyp. von брат. 2) manchmal so viel als бабо (Vater), pater.

Ба́ток, m. (око Дунава доље од Пореча) gedörrtes Fischfleisch, piscis arefactus.

Ба̀точина, f. мала варошица између Багрдана и Асан-пашине паланке.

Бáћа, m. hyp. von брат.

Бау̏к, m. der Baubau, Wauwau, terriculum.

Бау̀ка̄ње, n. das Baubauen, terrificatio.

Бау̀кати, учем, v. impf. baubauen, terrifico.

Бау̀кнути, нем, v. pf. baubauen, terrefacio.

Бáура, f. само у овој загонетки: Јаше тута на баури? т. ј. сврака на крмачи.

Баца̀кање, n. das Umherwerfen der Füße, z. B. von Kindern, jactatio pedum.

Баца̀катисе, амсе, v. r. impf. н. п. ногама, mit den Füßen umherwerfen, jacto pedes.

Бáца̂ње, m. das leise Stechen, punctio lenis.

Баца̂ње, n. das Werfen, jactatio.

Бацати, ам, dim. v. бости.

Бáцати, ам, v. impf. 1) werfen, jacto. 2) пушке, losschießen, emitto ictum.

Бáцатисе, амсе, v. r. impf. werfen, jacere: бацајусе ђеца камењем.

Бацка̂ње, n. dim v. бáца̂ње.

Бáцкати, ам, dim. v. ба̏цати.

Бáцити, им, v. pf. 1) werfen, jacio. 2) пушку, losschießen, emitto ictum.

Бацитисе, имсе, v. r. pf. werfen, jacio:
„Прости Боже и бијела цркво,
„Да се бацим једном преко тебе —

Бáчва, f. велика каца задиивена као буре, ein großes Faß, dolium.

Бáчванин, m. einer aus der Бачка, Serbus e Bacia.

Бáчванка, f. die Batscherin, femina baciensis.

Бáчвански̑, ка, ко, 1) Batscher, baciensis. 2) adv. wie Batscher, more baciensium.

Бáчванче, чета, n. ein junger Batscher, puer baciensis.

Бáчва̂нчица, dim. v. Бачванка.

Ба̂чка̂, m. die Batschka, regio baciensis.

Ба̂чки̑, ка, ко, Batscher, baciensis.

Бàџа*, f. рупа на кући, куда излази дим, der Rauchfang, das Rauchloch, fumarium. cf. комин, димњак.

Баџа̂к, n. das Bein, der Schenkel, crus.

Баџа̀клија, f. der Holländer Dukaten (wegen der geharnischten Beine), aureus hollandicus.

Бàш*, 1) глава (и код Турака то значи), н. п. баш од лађе, т. ј. предњи крај лађе. 2) баш не ћу; нема баш ништа; баш сад дође; gerade, ipsum.

Бàша*, m. 1) у Србији и у Босни зову свакога Турчина (који није бег или какав ага) башом (као у Сријему што зову свакога варошанина господаром), н. п. Усеин баша, Смаил баша и т. д. 2) баше, pl. eine Art Adeliger, nobilium genus:
„Осилише баше Бијоградске —

Баше̂ње, n. das Baschen (Bascha zu einem sagen), appellatio bassae nomine.

Бáшење, das Betragen wie ein Bascha, affectatio dignitatis bassae.

Бáшин, на, но, des Bascha, bassae.

Башѝнски̑, ка, ко, 1) Bascha-, bassae, bassarum, 2) adv. wie ein Bascha, more bassae.

Бáшити, им, v. impf. кога, zu einem Bascha! sagen, bassam appello aliquem.

Бáшитисе, имсе, v. r. impf. sich zum Bascha machen, facere se ipsum bassam.

Бáшитисе, имсе, v. r. impf. sich als Bascha betragen, stolz thun, affecto bassae dignitatem et jus.

Бàшка*, vide особито, н. п. он живи башка од свога оца, т. ј. не живи с оцем.

Бáш-кнез, m. cf. кнез.

Бáшлук*, m. 1) глава у преслице, der Rocken, colus, 2) оглавар коњски, der Halfter, capistrum.

Бàштина, f. очевина, или оно мјесто ђе се ко родио, väterliches Erbe, patrimonium.

Ба̂шча*, f. 1) градина, Garten, hortus. 2) шљивик, или оно мјесто, куд су посађене јабуке и крушке, Obstgarten, hortus.

Бàшчина, f. augm. v. башча.

Бàшчица, f. dim. v. башча.

Башчо̀ва̂н*, m. } Gärtner, hortulanus,

Башчова̀нџија, m. }

Бдѐније, n. vide деније.

Бѐ, interj. geh, abi:
„Бе не лудуј моја снао драга —

Бе̏г*, m. der Beg, begus (?).

Бе̄г, m. (Рес. и Срем.) vide бјег.

Бега̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide бјегање.

Бѐгати, ам, (Рес. и Срем.) vide бјегати.

Бере̄ј, m. Ort im Banat, nomen loci in Banatu.

Бегѐнисати*, нишем, v. pf. н. п. ђевојку, јело какво, чоу, Gefallen finden, probo.

Бѐглук*, m. 1) die Frohne, angaria, opera serva: отишли на беглук. 2) der Fiscus, das Aerarium, die Kammer, der fürstliche Schatz, fiscus: војницима дају барут из беглука; узели му све у беглук (confiscirt).

Бѐглуче̂ње, der Frohndienst, operae servae praestatio.

Бѐглучити, им, v. impf. frohnen, angariam praesto.

Бѐглучки̑, ка, ко, н. п. чардак, амбар, herrschaftlich, domini.

Бѐгов, ва, во, des Begs, begi.

Бѐговац, вца, m. einer von des Begs Leuten, homo begi, miles, puer.

Бѐговица, f. die Begin, bega.

Бегу́нац, нца, m. (Рес. и Срем.) vide бјегунац.

Бе́да, f. (Рес. и Срем.) vide биједа.

Бедѐвија, f. Arabische Stute, equa arabs. cf. атиија.

Бе́ден, m. vide зид.

Бе́дити, им, (Рес. и Срем.) vide бједити.

Бе́дрика, f. eine Gattung Aepfel, mali species.

Бѐдрица, f. (cm.) vide бедро:
„Па потрже мача од бедрице —

Бе́дро, n. der Schenkel, crus.

Бѐђење, n. (Рес. и Срем.) vide бјеђење.

Бежа̂н, f. (Рес. и Срем.) vide бјежа̂н.

Бе́жан, m. (Рес. и Срем.) vide бјѐжан.

Бежа̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide бјежање.

Бѐжати, жим, (Рес. и Срем.) vida бјежати.

Бѐз, ohne, sine.

Бѐз*, m. vide платно 1.

Беза̀злен, на, но, ohne Arg, arglos, unschuldig, innocens.

Беза̀зленост, f. die Unschuld, innocentia.

Беза̀коник, m. ein Mensch ohne Religion, carens religione.

Беза̀коница, f. Frauenzimmer ohne Religion, mulier carens religione.

Беза̀коње, n. (cm.) die Irreligion, impietas:
„У Инђији тешко безакоње:
„Не поштује млађи старијера' —

Бѐзбожан, жна, но, gottlos, atheus.

Бѐзбожник, m. ein Gottloser, atheus.

Бѐзбожница, f. die Gottlose, athea.

Бѐзбрижан, жна, но, sorglos, sorgenfrey, solutus cura, securus.

Бѐзводан, дна, но, wasserlos, carens aquis.

Безгла̂ван, вна, на, ohne Oberhaupt, z. B. eine Familie, deren Starjeschina gestorben, carens principe, patre familias, capite.

Бѐзгрешан, шна, но, (Рес. и Срем.) vide безгрјешан.

Бѐзгрешност, f. (Рес. и Срем.) vide безгрјешност.

Бѐзгрјешан, шна, но, (Ерц.) sündlos, sine noxa, sine peccato.

Бѐзгрјешност, f. (Ерц.) die Sündlosigkeit, Unschuld, innocentia.

Бездин, m. намастир у Банату.

Бездински, ка, ко, von Бездин.

Бѐздушан, шна, но, herzlos, fühllos, expers cordis, sensus.

Бѐзимена̂ неђеља, f. heißt die dritte Woche der großen Faste, hebdomas tertia jejunii magni. Прва се неђеља зове чиста, друга пачиста, трећа безимена, четврта средопосна, пета глува, шеста цвјетна, седма велика.

Бѐзимени, на, но, namenlos, ohne Namen, anonymus.

Безја̂к, m. Tölpel, stolidus: иди безјаче један, sagt z. B. der Vater zum Sohne, der etwas dumm gethan oder gesagt hat, (cf. Безјак in den Truberischen Vorreden um A. 1550).

Безо̀бразан, зна, но, schamlos, impudens.

Безо̀бразник, m. der Schamlose, impudens.

Безо̀бразница, f. die Schamlose, impudens femina.

Бѐзуман, мна, но, unvernünftig, demens.

Безу̀мље, n. Unvernunft, dementia:
„Мој ујаче од Сибиња Јанко!
„Немој дати умље за безумље —

Бѐкавица, f. 1) срицање у буквару, das Buchstabiren, syllabarum prolatio. 2) die Bloekerin (z. B. Schaf), balatrix: нађо село манитије људи, и напроси сто бекавица и триста бекавица (у приповијетки). —

Беке́љење, n. das Maulfletschen, rictio.

Беке́љитисе, имсе, v. r. impf. на кога, das Maul fletschen, ringor.

Бѐкнути, нем, v. pf. blöken, balare.

Бѐкута, f. Schimpfwort für ein schlechtes Taschenmesser, convicium in cultrum plicatilem obtusum, pravum.

Бѐл, m. (Рес. и Срем.) vide бјел.

Бѐла, f. (Рес. и Срем.) само у овој загонетки: Бела белу зове: дај ми бело бела леба испод бела скута (т. ј. овца и јагње).

Бела̂, f. (Рес. и Срем.) vide бијела.

Бела̂ј*, m. der Unfall, das Unglück, malum. cf. зло, биједа: белај ме нашао; нуто белаја! ударио сам на белај.

Бѐла̂ неделя, f. (Рес. и Срем.) vide бијела неђеља.

Бела̀нце, цета, n. (Рес. и Срем.) vida бјеланце.

Бела̀са̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide бјеласање.

Бела̀сатисе, асе, (Рес. и Срем.) vide бјеласатисе.

Бѐлац, лца, m. (Рес. и Срем.) vide бијелац.

Бѐла̂ црква, f. (Рес. и Срем.) vide Бијела црква.

Бѐлега, f. (Рес. и Срем.) vide биљега.

Белѐгија*, f. vide гладилица.

Бѐлежѐње, n. (Рес. и Срем.) vide биљежење.

Бѐлежити, им, (Рес. и Срем.) vide биљежити.

Белѐнзуке*, f. pl. vide наруквице.

Бѐлило, (Рес. и Срем) vide бјелило.

Белѝља, f. (Рес. и Срем.) vide бјелиља.

Белѝна, f. (Рес. и Срем.) vide бјелина.

Бѐлити, им, (Рес. и Срем.) vide бијелити.

Бѐлитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide бијелитисе.

Бѐлица, f. (Рес. и Срем.) vide бјелица.

Белѝчаст, та, то, (Рес. и Срем.) vide бјеличаст.

Бѐлнук*, m. ein langes weibliches Unterkleid mit Aermeln, tunicae muliebris genus.
„Ој ђеаојко дилберчићу!
„У бијелу белнучићу,
„Ко ти среза бијел белнук,
„Отишло му све у беглук —

Бѐлнучић, m. dim. v. белнук.

Бѐлобрк, m. (Рес. и Срем.) vide бјелобрк.

Белôв, m. (Рес. и Срем.) vide бјелôв.

Бѐлов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide бјѐлов.

Белòвâр, m. (Рес. и Срем.) vide Бјеловар mit allen Ableitungen.

Бѐловина, f. (Рес. и Срем.) vide бјеловина.

Белòвљев, ва, во, (Рес. и Срем.) vide бјеловљев.

Белòгрли, ла, ло, (Рес. и Срем.) vide бјелогрли.

Белòлик, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide бјелолик.

Белòнога, f. (Рес. и Срем.) vide бјелонога.

Бѐлћим*, vermuthlich, (ut) opinor: белћим ће и он доћи.

Белŷг, m. (Рес. и Срем.) vide бјелуг.

Бѐлуга, f. (Рес. и Серм.) vide бјелуга.

Белŷгов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide бјелугов.

Белŷтак, тка, m. (Рес. и Срем.) vide бјелутак.

Бѐљење, n. (Рес. и Срем.) vide бијељење.

Бѐна, f. vide будала.

Бенђѐлук*, m. трава, што се меће у вино и у ракију да се човек опије и да заспи као мртав, das Schlafkraut, herba soporifera.

Бенѐврке, f. pl. (scherzhaft) vide нелеуграће.

Бенѐтало, m. der langweilige Schwätzer, fabulator longus, taedium ciens.

Бенѐтање, n. das langweilige Schwätzen, fabulatio longa.

Бентѐати, нећем, v. impf. говорити којешта, langweilig schwatzen, fabulari taediose.

Бѐно, m. Hundsname, nomen canis; daher sprichw.: Оба, бено! — па ни једнога (vom Jäger, dem sein бено beide Hasen fangen sollte).

Бѐо, бѐла, ло, (Рес. и Срем.) vide бијел.

Беòград, m. (Рес. и Срем.) mit allen Ableitungen, sieh Бијоград.

Беòчин, m. 1) намастир у Фрушкој гори. 2) село код тог намастира. Беочѝнац (нца), човек из Беочина. Беòчинскй, ка, ко, von Беочин.

Берâч, m. der (Wein-Kukuruz-) Leser, lector (vindemiator, messor).

Берàчев, ва, во, des Lesers, legentis, (metentis).

Берàчица, f. die (Wein) Leserin, vindemiatrix.

Берâчкй, ка, ко, н. п. плата, Leser- vindemiatorius.

Бѐрба, f. die Weinlese, vindemia.

Бѐрбер, m. } der Barbier, tonsor.
Бѐрберин, m. }

Бербѐрлук*, m. die Barbiererey, ars tonsoria.

Бербѐрница, f. die Barbierbude, tonstrina.

Бѐрберскй, ка, ко, 1) barbierisch, tonsorius. 2) adv. barbierisch, more tonsoris.

Бѐрдô? патрол поврбај (Wer da? Patroll' vorbey), der Ruf der Schildwache, vox excubiarum apud Germanos, recepta et in Serbia; daher бердòкање, бердòкати, бердòкнути.

Бѐрисав, m. Mannsname, nomen viri.

Берѝћет*, m. das Gedeihen, incrementum, successus, cf. срећа, напредак, да Бог наспори.

Берѝћетан, тна, но, н. п. година, gedeihlich, fruchtbar, glücklich, optatus.

Бѐрмет, m. der Wermutwein, vinum absinthiatum.

Бѐс, m. (Рес. и Срем.) vide бијес.

Бѐсан, сна, но, (Рес. и Срем.) vide бијесан.

Бѐседа, f. (Рес. и Срем.) vide бесједа.

Бѐседити, им, (Рес. и Срем.) vide бесједити.

Бѐсједа, f. (Ерц.) die Rede, sermo.

Бѐсједити, им, v. impf. (Ерц.) sprechen, sermocinor.

Бескôрка, f. н. п. бритва, (Messer) ohne Schale, sine cortice, sine manubrio.

Бѐскућнйк, m. Mensch ohne Haus und Hof, cui nec ara nec focus:
„Купи побро под барјак јунаке:
„Све крвнике и бескућнике —

Беснѐње, n. (Рес. и Срем.) vide бјесњење.

Бѐснило, n. (Рес. и Срем.) vide бјеснило.

Бѐснити, им, (Рес. и Срем.) vide бјеснити.

Беснòћа, f. (Рес. и Срем.) vide бјеснођа.

Бесòмучан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide бјесомучан.

Бѐспара, f. vide опирњача.

Беспòслен, на, но, geschäftlos, otiosus. Беспослен поп и јариће крсти.

Беспосли̏ца, f. 1) die Muße, otium: оммаћи ћу ђерођ на беспослици. 2) das Faulenzen, der Müssiggang, otiatio: проћнсе беспослице; то је беспослица. 3) der Müssiggänger, otiator: иди беспослицо једна!

Беспосли̏чење, n. das Müssiggehen, otiatio (?)

Беспосли̏чити, им, v. impf. müssiggehen, otiari.

Беспутно, nicht auf rechtem Wege, ungerecht, inique.

Бе̏стија, f. (у Сријему и у Бачкој говоре бештија) die Bestie, bestia (als Schimpfwort).

Беќа̑р, m. човек неожењен, Junggeselle, coelebs:

„У беќара свакога шиќара,

„Понајвише буа и уши̏ју.

Беќа̑рина, f. augm. v. беќар. 2) Junggesellschaft, coelibatus.

Беќаро̀ва̄ње, n. das Junggesellenleben, vita coelebs.

Беќаро̀вати, рујем, v. impf. Junggeselle seyn, als solcher leben, coelibem vitam agere.

Беќа̑рскӣ, ка, ко, 1) junggesellisch, coelibis aut coelibum. 2) adv. auf Junggesellen-Art, coelibum more.

Бе̑ч, m. Wien, Vienna.

Бечеј, m. Stadt im Banat. Бече̑јскӣ, ка, ко, von Бечеј.

Бе̏чење, n. das schief-Ansehen, torvus aspectus.

Бе̏чити, им, v. impf. m. j. очи, die Augen stier richten, stieren, rigidos figo oculos.

Бе̏читисе, имсе, v. r. impf. schief ansehen, torve tueri.

„Бечу граде не бечисе на ме.—

Бе̏чка, f. пиварско буре, das Bierfaß, dolium cerevisiarium.

Бечкерек, m. Stadt im Banat. Бечкѐречанин, човек из Бечкерека. Бечкѐречкӣ, ка, ко, von Бечкерек.

Бе̑чкӣ, ка, ко, 1) Wiener, wienerisch, Viennensis. 2) adv. wienerisch, more Viennensium.

Бе̑чкиња, f. die Wienerin, femina Viennensis.

Бе̑члија, m. der Wiener, Viennensis.

Беше̏ново, n. 1) намастир у Фрушкој гори. 2) село близу тог намастира. Беше̏новачкӣ, ка, ко, von Бешеново.

Бе̏шика*, f. 1) vide колијевка. 2) die Blase, vesica. cf. мијур.

Бешкот, m. (cm.) некакав љеб (Biskott?), panis delicatior:

„И бешкота љеба бијелога —

Бе̏штија, f. vide бестија.

Би, Partikel, um den Optativ anzuzeigen, particula optativi, z. B. дао би, ich möchte geben, darem. Eigentlich ist es der (nun meist unabänderliche) Optativ vom Zeitwort бити selbst.

Бибер, m. Pfeffer, piper.

Бѝберење, n. das Pfeffern, piperatio.

Бѝберити, им, v. impf. pfeffern, pipero, pipere condio.

Бѝберӣ, на, но, } н. п. зрно, Pfeffer-,
Бѝберов, ва, во, } piperis.

Бѝвање, n. das oftmalige Seyn, frequenter esse.

Бѝвати, ам, v. impf. seyn, esse.

Бѝво̑, вола, m. der Büffel, bubalus.

Бѝволица, f. die Büffelkuh, bubala.

Бѝволскӣ, ка, ко, н. п. кожа, Büffelhaut, pellis bubalina.

Бѝволче, чета, n. das Büffelkalb, bubalus vitulus.

Бије̏да, f. (Ерц.) unverdiente Beschuldigung, calumnia. Сачувај ме Боже биједе невидовне; нашла га биједа на суву путу.

Бије̏дити, им v. impf. (Ерц.) кора, ungerecht beschuldigen, inique accuso.

Бије̏ђење, n. (Ерц.) das ungerechte Beschuldigen, accusatio iniqua.

Бијел (comp. бје̏љӣ), ла, ло, (Ерц.) weiß, albus.

Бије̏ла, f. in der anekdotischen Redensart: Зашао као бијела по пазару, er geht nach der Reihe alle ab.

Бијела̑ неђеља, f. (Ерц.) (die weiße Woche) die Woche vor der großen Faste, Vorfaste, hebdomas ante jejunium magnum, qua carnibus tantum abstinetur, at non caseo, nec piscibus etc.

Бијела̑ црква, f. (Ерц.) Weißkirchen, Städtchen im Banat.

Бије̏лац, лца, m. (Ерц.) der Schimmel, equus albus.

Бије̏лити, им, v. impf. (Ерц.) 1) weißen, dealbo. 2) vide бијељети.

Бије̏литисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) 1) Weiß auflegen, fucare se. 2) weiß glänzen, albeo.

Бије̏лка, f. (Ерц.) бијела кокош, Name für eine weiße Henne, alba (gallina).

Бијело̑ поље, n. (Ерц.) варош у Ерцеговини (код воде Лима).

Бије̏љење, n. (Ерц.), 1) das Weißen, dealbatio. 2) das Glänzen, Weißseyn, albitudo.

Бије̏љети, лим, v. impf. (Ерц.) weiß werden, albesco.

Бијељина, f. Stadt in der нахија von Зворник. Бијељинац (нца), човек из Бијељине. Бијељинскӣ, ка, ко, von Бијељина.

Бијес, m. (Ерц.) die Wut, rabies: бијес је сколио (говоре псетету); или је отишао у ајдуке од бијеса,

(Muthwille, Uebermuth), или од неволье?

Бѝјесан (comp. бјѐшњѝ), сна, но, (Ерц.) 1) wütend, rabiosus. 2) übermüthig, superbus.

Бѝјо, бијела, бијело, (Ерц.) vide бијел.

Бијо̀град, m. (Ерц.) Belgrad, Belgradum.

Бијо̀градац, граца, m. (Ерц.) der Belgrader, Taurunensis:

„Го гледају Турци Бијограци —

Бијо̀градскӣ, ка, ко, (Ерц.) 1) Belgrader-, belgradinus. 2) adv. belgradisch, more belgradino.

Бијо̀грађанин, m. (Ерц.) vide Бијоградац.

Бијо̀гратка, f. (Ерц.) die Belgraderin, mulier Belgradina.

Бијо̀граче, чета, n. (Ерц.) ein junger Belgrader:

„Што ће мени момче Бијограче,
„Кад ми може запаст' Сарајевче —

Бијо̀це, n. vide бјеланце.

Бијо̀чуг, m. vide алка.

Бӣк, m. der Stier, taurus.

Бѝка, m. vide бик.

Бѝка, f. (у Босни, особито по варошима) vide нена.

Бино̀вит, та, то, н. п. во, Stier-Ochs, bos taurus.

Бѝкуље, f. pl. vide витице.

Бѝло, n. der Puls, die Schlagader, arteria.

Бѝља, f. Name für eine weiße Ziege, capra alba.

Бѝља, m. Name für einen weißen Ochsen, bos albus.

Бѝље, n. Kräuter, herbae.

Бѝљега, f. (Ерц.) 1) Kennzeichen, nota. 2) Ziel, meta; Zielscheibe, scopus.

Бѝљежење, n. (Ерц.) das Bezeichnen, notatio.

Бѝљежити, им, v. impf. (Ерц.) bezeichnen, notare.

Бѝљин, на, но, der weißen Ziege, caprae albae.

Бѝљин, на, но, des weißen Ochsen, bovis albi.

Бѝљка, f. der Halm, calamus: нема дрва ни једне биљке; сув као биљка.

Биљу̂р*, m. 1) das Brennglas, vitrum ustorium. 2) das Krystallglas, vitrum crystallinum.

Бѝмбаша*, m. ein Commendant von 1000 Mann, chiliarchus. cf. војвода.

Бѝмбашин, на, но, des бимбаша, chiliarchi.

Бѝна*, f. das Gebäude, aedificium.

Бѝнија*, f. der Balken an der Thür, in den der Riegel hineingestoßen wird, wenn man sie schließt, trabs recipiens repagulum.

Биња̂к*, m. das Reitroß, equus equitatorius:

„Четрдесет коња доведоше,
„Све Турскије добрије бињака —

Бѝњаџија*, m. der gute Reiter, aptus eques:

„У Турака с' врло добри коњи,
„И на коњма Турци бињаџије —

Биња̂шче*, tausend, mille (иљада). Један је рекао бињашче, а други бирашче, па су се опет погодили, biete immerhin!

Бињи̂ш*, m. ein Scharlachmantel, pallium purpureum.

Бѝр, m. оно жито, што људи дају попу сваке године, die Collectur des Pfarrers, collecta parochi.

Бѝрање, n. das Klauben, Lesen, lectio.

Бира̂ње, n. das Abrichten, condocefactio.

Бѝрати, ам, v. impf. klauben, legere.

Бѝрати, ам, v. impf. н. п. коња, abrichten, condocefacio.

Бѝрач, рча, m. Gegend in Bosnien, ober Зворник.

Бира̂пче*, eines, unum (један). cf. бињашче.

Бѝри, бѝри! Laut um die jungen Truthühner zu rufen, sonus vocandi pullos gallinae indicae.

Бѝрка, (у Бачкој) Art Schafe, ovis genus.

Бѝрманац, нца, m. der Liniensoldat, miles justus, continuus: уватили га у бирманце.

Бѝров, m. der Unter-Knes im Dorfe, genus magistri vici.

Бѝровљев, ва, во, des Birow, sculteti.

Бирта̂ш, m. vide крчмар.

Бирта́шев, ва, во, des Wirths, cauponis.

Бирта́шење, n. das Schenken, cauponatio.

Бирта́шити, им, v. impf. Wirth seyn: cauponor.

Бирта̀шица, f. vide крчмарица.

Бирта̂шкӣ, ка, ко. vide крчмарски.

Бѝрцауз, m. (Wirthshaus) vide крчма.

Бѝрчанин, m. човек из Бирча:

„Док погубим Бирчанин' Илију —

Биса̂г, m. (највише се говори у множ. броју: бисаге) der Quersack, mantica.

Бѝсер, m. die Perle, margarita.

Бѝсернӣ, на, но, } н. п. зрно, Perlen-,
Бѝсеров, ва, во, } margaritarum.

Бисе̂рче, чета, n. (cm.) die liebe kleine Perle, margarita:

„Ја јој реко добар вече дилберче!
„Она мене: дођ' доасче бисерче —

Бѝскање, n. das Läusesuchen, Lausen, pediculorum lectio.

Бѝскати, бишћем, v. impf. кога, einem Läuse suchen, legere pediculos.

Бѝстар, тра, ро, klar, limpidus

Бистрина, f. die Klarheit, limpitudo.
Бистрица, f. ријека:
„Док начини високе Дечане
„У приморју код воде Бистрице —
Битанга, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) 1) лењивац, скитница, der Faulenzer, qui nil agit, otiator. 2) кљусе, које се нађе у селу или у пољу, а не зна се чије је, das herrenlose Pferd, equus domino carens.
Битанжење, n. das Faulenzen, cessatio, otiatio.
Битанжитисе, имсе, v. r. impf. faulenzen, cessare.
Бити, бијем, v. impf. 1) кога, schlagen, verberare. 2) (бити, будем) seyn, esse, cf. јесам.
Битисати, ишем, v. pf. vergehen, praeterlabor: било и битисало, т. ј. било, па и прошло.
Битисе, бијемсе, v. r. impf. 1) sich schlagen, confligo. 2) бијусе рибе, von der Begattung der Fische, coco (de piscibus).
Битка, f. die Schlacht, pugna.
Бич, m. die Peitsche, flagellum, scutica.
Бичаље, n. der Peitschenstiel, manubrium scuticae.
Биче, чета, n. das Stierlein, taurulus.
Бичић, m. dim. v. бик.
Бјег, m. (Ерц.) die Flucht, fuga. Бјези су срамни, ал' су пробитачни.
Бјега, f. (Ерц.) само у овој загонетки: Чуча чучи, бјега бјежи, скочи чуча те ухвати бјегу (т. ј. мачка и миш).
Бјегање, n. (Ерц.) vide бјежање.
Бјегати, ам, v. impf. (Ерц.) vide бјежати.
Бјегунац, нца, m. (Ерц.) der Flüchtling, fugitivus.
Бјежан, f. (Ерц.) Fliehende, fugientes.
Бјежан, m. (Ерц.) der gern flieht, fugitor. Бјежаноса мајка њјева, а Стојанова плаче.
Бјежање, n. (Ерц.) das Fliehen, fuga.
Бјежати, жим. v. impf. (Ерц.) fliehen, fugio.
Бјел, m. (Ерц.) eine Gattung Eiche, quercus genus.
Бјела, f. (Ерц.) само у овој загонетки: Бјела бјелу зове: дај ми бјело б'јела љеба испод б'јела скута (т. ј. овца и јагње).
Бјеланце, n. (Ерц.) das Eiweiß, albumen.
Бјеласање, n. (Ерц.) das Weißlich seyn, Blitzen, albicatio.
Бјеласатисе, сасе, v. r. impf. (Ерц.) weißlich seyn, albico.
Бјелило n. (Ерц.) 1) мјесто ђе се бијели платно, die Bleiche, der Bleichplatz, locus insolandis linteis. 2) die weiße Schminke, cerussa.

Бјелиља, f. (Ерц.) die Bleicherinn, insolatrix.
Бјелина, f. (Ерц.) die Weiße, albedo.
Бјелица, f. (Ерц.) н. п. шеница, јабука, трешња, die Weiße, alba (als Apposition).
Бјеличаст, та, то, (Ерц.) weißlich, albidus.
Бјелобрк, m. (Ерц.) der einen blonden Schnurbart hat, ahenobarbus (?)
Бјелов, m. (Ерц.) ein weißer Hund, canis albus.
Бјелов, ва, во, (Ерц.) von der бјел-Eiche, quercinus.
Бјеловар, m. (Ерц.) Stadt in Kroatien. Бјеловарац (рца), човек из Бјеловара. Бјеловарски, ка, ко, von Бјеловар.
Бјеловина, f. (Ерц.) Eichenholz, lignum quercinum.
Бјеловљев, ва, во, (Ерц.) des weißen Hundes, canis albi.
Бјелограл, ла, ло, (Ерц. ст.) weißhälsig, colli albi:
„Град градила бјелогрла вила —
Бјелогуз, m. Weißarsch, clunibus albis.
Бјелолик, ка, ко, (Ерц.) weißbackig, facie alba.
Бјелонога, f. (Ерц.) die Weißfüßige, femina pede albo: ритканице бјелонога! (in der Anekdote vom Mönch.)
Бјелопољац, љца, m. човек из Бијелог поља.
Бјелоцрквански, ка, ко, (Ерц.) von Бијела црква.
Бјелуг, m. (Ерц.) das weiße (männliche) Schwein, porcus albus.
Бјелуга, f. (Ерц.) die weiße Sau, sus alba.
Бјелугов, ва, во, (Ерц.) des weißen Schweines, porci albi.
Бјелутак, тка, m. (Ерц.) der Quarz, quarzum Linn.
Бјеља, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бјеснење, n. (Ерц.) das Rasen, furor.
Бјеснило, n. (Ерц.) vide бјесноћа.
Бјеснити, им, v. impf. (Ерц.) 1) wütend werden, rabiosus fio: нешто бјесне пси ове године. 2) rasen, toben, wüten, furere.
Бјесноћа, f. (Ерц.) die Wut, furor, rabies.
Бјесомучан, чна, но, (Ерц.) dämonisch, daemoniacus.
Бјешњење, n. vide бјеснење.
Благ, га, го, н. п. манјеко, gut, süß, bonus, dulcis:
„Погибе им оца из Стамбола,
„Који благе р'јечи говораше,
„Ког је царе био опремио
„Да по земљи благе збори р'јечи;
„Не би л' како земљу умирио —
Благ дан, га дне, m. 1) i. q. крсно име. 2) großer Feyertag, dies festus.

Бла̑го, n. Schatz, Geld, pecunia: благо неброjено; три товара блага;
„Ни je благо ни сребро ни злато
„(Ни' су благо гроши ни дукати),
„Већ je благо што je коме драго —

Бла̏го мени! благо теби! благо њему, wohl mir! beatum me! Благо ли си мени!

Благове̂ст, f. (Рес. и Срем.) vide благовиjест.

Бла̀говиjест (говорисе и благовиjести. pl.), f. (Крц.) das Fest Mariä Verkündigung (den 25. März), annunciatio B. M. V. Благовиjест приповиjест (што се тиче зиме). Да човек убиjе гуjу приje благовиjести, па да усади у њезину главу чено бjелога лука да никне до благовиjести, па да га задјене за капу на благовиjест кад пође цркви, онда би познао све жене коje су вjештице: све би се купиле око њега да му отму, или украду оно чено (тако приповиjедаjу).

Благода̂ран, рна, но, (у Срjему, у Бачк. и у Бан. по варошима и по намастирима sammt allen Ableitungen) dankbar, gratus.

Благода́рење, n. das Danken, gratiarum actio.

Благода́рити, им, v. impf. danken, gratias ago.

Благода́рност, f. Dankbarkeit, gratus animus.

Благо̀дат, f. der Segen, favor, salus, incrementum: благодат Божjа пада на земљу (кад иде киша).

Бла̀гоje, m. Mannsname, nomen viri.

Благосиљање, n. das Segnen, benedictio.

Бла̀госиљати, ам, v. impf. segnen, benedicere.

Благосло̑в, m. der Segen, benedictio.

Благосло̀вина, f. komisch in der Anekdote, Ej тужан! ће не ували за осовину и за благословину, него за оно, што се смиче и намиче.

Благосло̀вити, им, v. pf. segnen, benedico.

Благоча̀стивӣ Рим, m. (nach ἐυσεβής) fromm, rechtgläubig, Gott recht verehrend, pius, orthodoxus: Срби кажу: први je Рим био благочастиви, па ће бити и последњи.

Бла́жен, на, но, selig, beatus, н. п. блажена Мариjа.

Бла́жена̂ измицаjушчи (jако ти утекоша), komisch als altslavische Parodie der biblischen Seligkeiten: Selig sind, die sich davon machen —, beati subducentes (se).

Бла́жење, n. das Essen von guten (d. i. Fleisch-) Speisen, im Gegensatze des Fastens, epulatio.

Бла́жити, им, v. impf. (доље преко Мораве) so viel als мрсити 1.

Бла́тан, тна, но, kothig, morastig, lutosus.

Бла̀то, n. Koth, lutum.

Бла́шко, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бла́шко ли си мени! wohl mir, beatum me!
„Мене веле да оженe,
Блашко ли си мени!
„Али жена љеба оће,
Тешко ли си мени.

Блебета̂ње, n. das Plappern, blateratio.

Блебѐтати, бећем, v. impf. plappern, blaterare.

Блебѐтуша, f. das Plaudermaul, blaterator, blateratrix.

Блѐд, да, до (Рес. и Срем.) vide блиjед.

Бле́дети, дим (Рес.) vide блиjеђети.

Бле́дити, им (Срем.) vide блиjеђети.

Бледо̀ћа, f. (Рес. и Срем.) vide бљедоћа.

Блеjање, n. das Blöken, balatus.

Блѐjати, jим, v. impf. 1) blöken, balo. 2) gaffen, Maulaffen feil haben, hio.

Бле̑к, m. der Blöklaut des Schafs, balatus: макар блек не остао, т. j. да би ни jедна овца не остала.

Бле́ка, f. das Blöken, balatio: стоjи блека оваца.

Бле́кнути, нем, v. pf. blöken, balare.

Бле̑сан, m. Dummbart, stultus.

Ближњење (близнење), n. die Geburt von Zwillingen, partus geminorum.

Близа̀нац, нца, m. Zwilling, geminus.

Близа̀ница, f. die Zwillingsschwester; gemella.

Близна̑д, f. (coll.) vide близнови.

Бли̏зне, ета, n. der Zwilling, geminus (sine discrimine sexus).

Бли̏знење, n. vide ближњење.

Бли̏зни, f. pl. кад се уведу у брдо двиje жице мjесто jедне, и тако остану у платну.

Бли̏знитисе, имсе. v. impf. Zwillinge gebären, geminos pario.

Бли̏знови, m. pl. Zwillinge, gemini.

Бли̏зу, nahe, prope.

Бли̏jање, n. der Durchfall, profusio alvi.

Бли̏jати, ам, v. impf. dünn misten, den Durchfall haben, fluit alvus (pecori).

Блиjед (comp. блијеђи), да, до, (Крц.) bleich, pallidus.

Блиjѐдити, им, } v. impf. (Крц.)
Блиjѐђети, блиjедим, } bleich werden, pallescere.

Бли̏тва, f. цвекла, die rothe Rübe, beta.

Блитве̑нӣ, на, но, н. п. лист, cjeme, von der rothen Rübe, betae.

Бљедόка, f. (Крц.) die bleiche Farbe, pallor.
Бљувâње, n. das Brechen, vomitus.
Бљу̀вати, љујем, v. impf. brechen, vomo.
Бљу̀вотине, f. pl. das Weggebrochene, vomitus (auch fig.)
Бљу̀нути, нем, v. pf. brechen, evomo.
Бљу̀тав, ва, во, abgeschmackt (von Speisen), fastidii plenus, nullius saporis.
Бљу̀так, тка, ко, vide бљутав.
Бо̏б, m. Bohne, faba.
Бо̀ба, f. т. j. рачја, Krebsroggen, ova cancri.

Бо̀бара, f. / Бобȁрац, рца, m. / Бобȁрица, f. } der Roggenkrebs, cancer femina, ova gestans.

Бо̀бија (мала и велика), f. Berge in der Рађевина. Мала је Бобија на путу кад се иде од намастира Троноше к Дрини и Лозници; и ту се свраћају црквари о великим годовима (љети кад је лијепо вријеме) те се одмарају, пију и играју.
Бо̀бов, ва, во, н. п. лист, Bohnen-, fabae.
Бо̑г, m. Gott, Deus; daher 1) зао Бог, in der Redensart, z. B. тешко до зла Бога, verteufelt schwer, vehementer. — 2) јаој мени до Бога милога! 3) на права (или на права правцита) Бога.
Бо̀га, m. hyp. v. Бог: карасе Бога (кажу ђеци кад грми); мили Бого!
Бо̀газ*, m. der Engpaß, fauces:
„Друштва мало, а и то невјешто,
„Не познаје стаза ни богаза —
Бо̀газлук*, m. у лисице оно бијело испод грла, der Theil des Fuchsbalges unter dem Halse, faux pellis vulpis.
Богâљ, m. der Krüppel, saucius, mutilus.
Бога̀љаст, та, то, krüppelhaft, mutilatus.
Бо̀гаство, n. Reichthum, divitiae.
Бо̀гат, та, то, reich, dives.
Бо̀гатство, n. vide богаство.
Богдâн, m. Mannsname, nomen viri.
Бо̀гдана, f. ein Frauenname, nomen feminae.
Бо̀гељ, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бо̀ги душа, m. j. Бог и душа.
Бо̀гињав, ва, во, vide оспичав.
Бо̀гиње, f. pl. vide оспице.
Бо̀гић, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бо̀гмâње, n. das Бог ме! sagen, testatio deorum, juratio per deos.
Бо̀гматисе, амсе, v. r. impf. mit Бог ме betheuern, deum testor.
Бо̏г ме, bei Gott, me dius fidius.
Бо̏г̀ваћа, f. намастир у Ваљевској нахији.
Бо̀г̀ветнӣ, на, но, in der Redensart, сваки боговетни дан, jeden Tag, den der liebe Gott gegeben, omnia omnino.
Богоја̀вљеније, n. vide Богојављење.
Богоја̀вљенскâ водица, f. ein Weihwasser, das am Feste der h. drey Könige (auf ein Jahr lang) geweihet wird, aquae lustralis genus.
Богоја̀вљење, n. (das Fest der h. drey Könige) epiphania domini.

Срби приповиједају, да се ноћу уочи Богојављења сваке године отвора небо, и да ће онда Бог дати свакоме који што заиште (само да не иште више него једно). Ђекоји стоје на пољу по цијелу ноћ не би ли виђели кад се небо отвори, но то не може сваки виђети. Тако се некакав догодио у соби кад се небо отворило, и не имајући кад изићи на поље (да се не би међутим затворило), промоли главу кроз прозор да рече: дај ми Боже осмак блага; но у ономе страу и у итњи мјесто тога рече: „дај ми Боже од „осмак главу." У тај час постане му глава колико осмак; тако да је није могао кроз онај прозор увући у собу док нијесу људи дошли са сјекирама и начинили прозор већи. Многи се на Богојављење у јутру прије сунца купају у потоку или у ријеци (ако је вода смрзла, а они пробију лед).

Бо̀гоје, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бого̀љуб, m. Mannsname, nomen viri.
Бого̀мољa, f. црква, Gotteshaus, Bethaus, Kirche, templum.
Бого̀мољац (богомо́љац), љца, m. Beter (z. B. vom Mönche), precator.
Бого̀носац, сца, m. (nach dem griech. θεοφόρος) н. п. Игњат богоносац, Ignatius theophorus.
Бого̀носнӣ, на, но (θεοφόρος), н. п. оци.
Богора́дити, им, v. impf. искати Бога ради, betteln, mendicare.
Богора́ђење, n. das Betteln, mendicatio.
Бого̀родица, f. (θεοτόκος) Gottesgebärerin, dei genitrix.
Бого̀родичин, на, но, der Gottesgebärerin, genitricis dei.
Бо̀госав, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бо̏д, m. Art Stickerey, genus picturae ope acus.
Бо̀дац, боца, m. н. п. во, Ochs, der im Stoßen Sieger bleibt, bos victor.
Бодâч, m. н. п. во, ein stößiger Ochs, bos petoleus.
Бодéње, n. das Stechen, punctio.
Бо̀дљив, ва, во, н. п. трава, stechend, pungens.

Боднути, нем, vide боцнути.
Бођани, m. pl. намастир у Бачкој.
Бођанскӣ, ка, ко, von Бођани.
Божа, m. (Рес. и Срем.) vide Божо.
Божана, f. Frauenname, nomen feminae.
Божанство, n. die Gottheit, divinitas: има ли у тој књизи штогођ од божанства?
Божидар, m. Mannsname, nomen viri.
Божитњӣ, ња, ње, vide божићни.
Божић, m. (dim. v. Бог) Weihnachten, Festum nativitatis Christi.

У очи Божића, пошто се бадњаци унесу у кућу и наложе на ватру, узме домаћица сламе и квочући (а за њом ђеца пијучући) простре по соби, или по кући, ако не ма собе. Потом узму неколика ораа и баце по слами. Послије вечере пјевају и веселесе. Кад у јутру устану најприје отиде једно те донесе воде, но понесе жита те поспе воду (као полази је) кад к њој дође. Том водом умијесе чесницу и малију ручак те приставе. Кад се поодјутри, пошто намире стоку, онда сједу за ручак. Но прије него сједу за ручак, избаце по неколике пушке (тако и у јутру рано кад устану) па се онда скупе сви око софре те се моле Богу (држећи свако по једну воштану свијећу у рукама) и мирбожајусе, т. ј. иљубесе сви редом говорећи: „Мир Божји „Риспос се роди, ва испину роди, „поклањамосе Риспу и Риспову рожанспиву." Потом домаћин покупи спе оне свијеће у једну руковет и у сади у жито, које стоји на софри у каквој каранци, или у чанку (свакојако жито помијешано заједно; у том житу стоје и колачи којекакви), те онђе мало погоре па и угасе оним житом. Оно жито послије дају жене кокошима да носе јаја. Кад почну ручати, неки најприје окусе сира, неки печенице, а неки (као по Сријему и по Бачкој) прије свега срчу ђ а р е н и к, но ражије млоги не пију први дан због врућице. Око пола ручка устану у славу и ломе колач какогођ и о крсном имену, само што не ма кољива. На Божић се обично руча с вреће (простресе празна врећа мјесто чаршава, или по чаршаву), и софра се не диже (нити се кућа чисти) за три дана. Први дан Божића нико ни ком не иде у кућу, осим п о л а ж а ј н и к а. О Божићу се опити и побљувати није никакове срамоте (ако сам се опила, Божић ми је дошао; ако сам се опткрила, према свом ђеверу). На неким мјестима (као по Босни и по Ерцеговини) с ј а ч у на Божић, т. ј. домаћин рано у јутру виче: с ј а ј Б о ж е и Б о ж и ћ у н а ш е м у, или н а ш о ј (по имену свим укућанима редом). Припоаније дају да је отишао некакав Србљин свом бегу у Скочић (ниже Зворника) да иште шенице за чесницу, а бег му казао: „даћу „ти шенице, али ако оћеш један „пут и мени с ј а к н у т и." Србљин казао да оће, узео шеницу и с ј а к н у о му на Божић: с ј а ј Б о ж е и Б о ж и ћ у и н а ш е м у б е г у н а С к о ч и ћ у. До малог Божића говорисе, кад се двојица срету на путу, или кад који ком дође у кућу, р и с т о с с е р о д и (мјесто добро јутро, помоз' Бог и добар вече), и одговарасе в а и с т и н у р о д и; тако и кад се пије, мјесто с п а с у ј с е и н а з д р а в љ е.

Божићко, m. Mannsname, nomen viri.
Божићнӣ, на, но, н. п. ражањ, свијећа, Weihnachts-, festi natalis Christi.
Божићовање, n. das Feyern der Weihnachten, celebratio festi natalis Christi.
Божићовати, ћујем, v. impf. die Weihnachts Feyertage zubringen, agere diem festum natalis Christi.
Божица, f. Frauenname, nomen feminae.
Божје дрвце, n. die Stabwurz, artemisia abrotonum Linn.
Божјӣ, жја, жје, göttlich, divinus.
Божјӣ дан, m. први дан по Божићу, der Tag nach Weihnachten, dies primus post nativitatem Christi.
Божо, m. (Ерц.) ein Mannsname, nomen viri.
Божогробац, пца, m. калуђер из Јерусалима, ein Mönch vom h. Grabe, monachus sancti sepulcri.
Божур, m. die Päonie, Gichtrose, paeonia officinalis Linn.
Боин, m. ein Mannsname, nomen viri.
Боица, m. Mannsname, nomen viri.
Бој, m. 1) vide битка. 2) Schläge, verbera: умръо од боја.
Боја*, f. die Farbe, color.
Боја, f. 1) hyp. v. Богдана. 2) hyp. v. Бојана. 3) (Рес. и Срем.) vide Бојо.
Бојаги (као, рекао би), etwa, fortasse: он мисли бојаги да ми то не знамо.
Бојазан, зна, но, furchtsam, timidus.
Бојак, бојка, m. dim. v. бој:
„Бојак бише и помиришесе —
Бојана, f. 1) ein Frauenname, nomen feminae. 2) ријека што тече поред Скадра.
Бојатисе, јимсе, v. r. impf. 1) fürchten,

timeo. 2) бојимсе ће доћи, ich vermuthe, opinor.
Бојаџија*, m. der Färber, tinctor.
Бојење, n. das Färben, tinctio.
Бојити, им, v. impf. färben, tingo.
Бојнй, на, но, н. п. копље, седло, Schlacht-, Kriegs-, bellicus.
Бојо, m. (Ерц.) hyp. v. Богић.
Бојчета, m. Mannsname, nomen viri.
Бок, m. die Seite, latus.
Бокал, m. (it. il bocale) Becher, poculum.
Бокар, m. } eine Kanne von Fayance,
Бокара, f. } vas faventinum.
Бокарица, dim. v. бокара.
Боквица, f. der Wegerich, plantago.
Бокор, m. das Büschel, die Staude, fasciculus caulium ejusdem herbae.
Бокорић, m. dim. v. бокор.
Бокшер, m. der Nachtwächter (österr. Wachter), vigil nocturnus.
Бол, m. der Schmerz, dolor.
Болан, болна (говорисе и бона, боно), но, 1) krank, aegrotus. 2) traurig, tristis: шта то учини болан брате!
„Што је болан слуго Милутине!
„Зар издаде цара на Косову? —
Болезања, f. (ст.) vide болест:
„А Бог пусти тешку болезању,
„Болезању, страшну срдобољу —
Болесан, сна, но, vide болестан.
Болесник, m. der Kranke, aegrotus.
Болесница, f. die Kranke, aegrota.
Болест, f. die Krankheit, morbus.
Болестан, сна, но, krank, aegrotus.
Болети, боли (Рес.) vide бољети.
Болећи, ћа, ће, mitleidig, gefühlvoll, theilnehmend, qui movetur alterius malo. Das Sprichwort не ма болећега hat folgende Erzählung zum Grunde:
Разбољеласе жена усред зиме, па јој пало на ум на букову мезгру; муж јој каже: „Бог с тобом жено! отк„куда сад букова мезгра? Сад бук„ве пуцају од мраза." А она му одговори: „Е! мој човече! не ма бо„лећега, а он би наложио ватру „око букве, па би се буква оскра„вила и било би мезгре."
Болешљив, ва, во, kränklich, valetudinarius.
Болештина, f. augm. v. болест.
Болити, боли, (Срем.) vide бољети.
Боловање, n. das Krankseyn, aegrotatio.
Боловати, лујем, v. impf. krank seyn, aegrotare.
Болозан*, m. vide лађа:
„Иду л' Савом водом болозани —
Болта, f. велики дућан, das Gewölbe, der Laden, taberna.
Болтаџија*, m. der ein Gewölbe hält, Kaufmann, mercator.

Боља, f. hyp. v. бол.
Бољар, m. der Bojar (Große), magnas, optimas, in den ungrischen Chroniken bojeroues.
Бољарка, f. } die Bojarin, uxor bojar.
Бољаркиња, f. }
Бољарскй, ка, ко 1) bojarisch, optimatum. 2) adv. wie ein бољар, more bojeronis.
Бољети, боли, v. impf. (Ерц.) schmerzen, doleo.
Бољетица, f. рана каква на телу, die Wunde, vulnus.
Бољй, ља, ље, 1) besser, melior. 2) бо̏ље! lauf! curre.
Бољма, besser, melius.
Бор, m. die Föhre, (Kiefer) pinus silvestris Linn.
Боравити, им, v. impf. 1) leben, ago, dego: како боравиш? ће боравиш сад? 2) (ст.) санак боравити, schlafen, dormio:
„И под јелом санак боравио —
„Леже јунак санак боравити —
Боранија, f. die noch grünen Fisolen, phaseoli virides, immaturi.
Борања, f. планина у Рађевини.
Борба, f. der Streit, pugna, certamen.
Борење, n. das Kämpfen, certatio.
Борије, f. pl. (ст.) ein music. Instrument:
„Ударише зиле и борије —
Боритисе, имсе, v. r. impf. kämpfen, certare, auch бори се с душом, er liegt im Todeskampfe, agonizat.
Борје, n. (coll.) Kieferwald pinetum.
Борна сукња, f. (ст.) faltenreich, plicarum plenus, cf. саборит:
„Ко ти реза борну сукњу? —
Боров, ва, во, Föhren-, pineus, e pino silvestri.
Боровина, f. Kieferholz, lignum pini silvestris.
Боровица, f. } Wacholder, juniperus
Боровница, f. } communis Linn.
Борогово, n. планина у Босни:
„И Пaпраћу близу Борогова —
Бороје, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бос, боса, со, barfuß, nudipes.
Босанац, нца, m. vide Бошњак:
„Јер Босанци Турци манђијау —
Босанка, f. 1) die Bosnierin, femina Bosnensis. 2) m. ј. чутура, Art чутура, vasis vinarii genus.
Босанлија*, m. vide Бошњак:
„Да не удре Турци Босанлије —
Босанскй, ка, ко; 1) bosnisch, bosnicus; 2) adv. bosnisch, bosnice.
Босиљак, љка, m. (једни говоре и б о с и о к) Basilienkraut, ocimum basilicum Linn.
Босиље, n. vide босиљак: то је смиље и босиље.

Босиљка, f. ein Frauenname, nomen feminae.
Босиљков, ва, во, н. п. кита, Basilikum-, basilici.
Босиок, m. vide босиљак.
Босна, 1) der Fluß Bosna; 2) das Land Bosnien:
„Те је шаље на Босну поносну —
„И честиту Босну поламити —
„Од честите Босне камените —
Босоног, га, го, у једну ногу обувен, а у другу бос, nur auf einem Fuße bekleidet, altero pede nudus.
Босотиња, f. Barfüßigkeit, pedum nuditas.
Бостан*, m. 1) Melonengarten, hortus peponum; 2) Melonen selbst, pepones et anguriae.
Бостаниште, n. Ort, wo ein Melonengarten gewesen, locus ubi olim pepones sati erant.
Бостанов, ва, во, н. п. сјеме, Melonen-, peponum.
Бостанџија*, m. der Melonengärtner, hortulanus. Бостанџији крставце продавати.
Бости, бодем, v. impf. stechen, pungo.
Босут, m. 1) вода у Сријему (утјече у Саву ниже Раче). 2) село на утоку те воде у Саву.
Боца, f. eine Flasche (Bouteille), lagena.
Боца, f. eine stechende Pflanze, plantae pungentis genus.
Боцање, n. dim. v. бодење.
Боцати, ам, dim. v. бости.
Боцкање, n. dim. v. боцање.
Боцкати, ам, dim. v. боцати.
Боцман, m. das Nachbrot, Kleyenbrot, panis furfureus.
Боцнути, нем, v. pf. einen Stich geben, pungo.
Бош*, празно, leer, vacuus (im Ringspiel). cf. прстен.
Бошарија*, vide исјечак.
Бошкање, n. cf. прстен.
Бошкати, ам, v. imp. cf. прстен.
Бошко, m. ein Mannsname, nomen viri.
Бошнути, нем, v. pf. cf. прстен.
Бошњак, m. der Bosnier, Busnus homo.
Бошњакиња, f. } vide Босанка 1.
Бошњакуша, f. }
Бошњанин, m. der Bosnier, Busnus:
„Јанко гледа РеЉу Бошњанина —
Бошњачки, ка, ко, 1) der Bosnier, busnorum, 2) adv. nach Art der Bosnier, more bosnorum.
Бошча*, 1) Wickeltuch, involucrum 2) Schürze der Frauen (Fürtuch), praecinctorium. 3) der feinste türkische Tabak, nicutianae genus optimum.
Бошчалук*, m. Geschenk von Hemd, Hosen, Strümpfen, donum amictus;
„А ђевојка седам бошчалука,
„Нит су ткани нити су предени;
„Ни у ситно брдо увођени,
„Већ од чиста злата саљевани —.
Брабоњак, њка, n. ein Kügelchen Ziegenkoth, globulus stercoris caprini.
„Стара баба у брабоњке гата:
„Жив' ми свици, све су гола говна.
Брабоњање, n. das Misten der Ziege, caprae cacatio.
Брабоњати, ам, v. impf. misten (von der Ziege) caco (de capra).
Брав, m. Schafvieh, ohne Rücksicht aufs Geschlecht, oder Alter, pecus, oves.
Брава, f. das Schloß, serra.
Бравање, n. der Schafsgang, incessus, ut ovis eat.
Бравати, ам, v. impf. ићи без памети као овца, gehen wie ein Schaf, ut ovis incedo.
Бравац, вца, m. 1) vide вепар. 2) Mannsname, nomen viri.
Бравица, f. dim. v. браво.
Брављи, ља, ље, Schaf-, ovillus.
Бравче, чета, n. ein Stück Schaf, ovicula.
Брада, f. 1) der Bart, barba. 2) das Kinn, mentum. 3) кукурузна, der Bart am Kukuruz, barba zeae.
Брадавица, f. 1) die Warze, verruca. 2) на сиси, die Brustwarze, papilla mammae.
Брадање, n.
Брадат, та, то, bärtig, barbatus.
Брадати, дају, v. impf. m. j. кукурузи.
Брадва, f. Zimmerart, ascia.
Брадветина, f. augm. v. брадва.
Брадвица, f. dim. v. брадва.
Брадурина, f. vide брадетина.
Брадетина, f. augm. v. брада.
Брадићи, m. pl. 1) само у овој загонетки: нађо тиће брадиће, виш' брадића усточиће, виш' усточића носочиће, виш' носочића гледочиће, виш' гледочића челочиће, виш' челочића Гојко кршке враћа (m. j. брада, уста, нос, очи, чело и чешаљ у коси). 2) село у Јадру.
Брадица, f dim. v. брада, Bärtlein, barbula.
Брадурина. f. vide брадетина.
Бразда, f. die Furche, lira.
Браздити, им, v. impf. градити бразду, furchen, sulcare:
„Бразду бразди, воду мами. —
Браја, m. (Рес. и Срем.) vide брајо: Сви су болесни, осим вилавога браје.
Брајан, m. 1) Bruder (vertraulich zu einem Freunde) fraterculus, 2) Mannsname, nomen viri.

Бра̀јица, m. Mannsname, nomen viri.

Бра̀јо, m. (Крц.) vide брајан.

Бра́ле! Bruder, frater!

Бра́на, f. 1) das Wehr, moles. 2) eine Art Egge, occae genus. cf. дрљача.

Бра̀ндла, f. die Lunte, funiculus incendiarius (Brändl?).

Бра́нење, n. vide брањење.

Брани̏к, m. у пушке од оздо што покрива обарачу.

Бра́нити, им, v. impf. wehren, defendo.

Бра́нице, f. pl. т. ј. јабуке, или крушке, gepflücktes, nicht herabgeschütteltes Obst, poma decerpta, non decussa.

Бра̀ничевац, вца, m. ein Branitschewer.

Браниче̑вка, f. eine Branitschewerin.

Бра̀ничево, n. тако се зове Пожаревачка нахија (т. ј. од Мораве па доље до Поречке ријеке и до Омољские планина).

Бра̀ничевски̑, ка, ко, 1) Branitschewer-, 2) wie in Branitschewo.

Бра̑нко, m. Mannsname, nomen viri.

Бра̀ње, n. н. п. кукурузно̀, das Lesen, (Fechsen, Ernten,) messis zeae.

Бра̀њевина, f. Gehege, septum (silvae pars septa.)

Бра́њење, n. das Wehren, defensio.

Бра̀ство, n. vide братство.

Бра̀т, m. der Bruder, frater.

Бра́та, m. 1) (Рес. и Срем.) vide брато. 2) Mannsname, nomen viri.

Бра̀тац, браца, n. hyp. v. брат.

Бра́ти, берем, v. impf. н. п. кукурузе, јабуке, грожђе, lesen, z. B. Obst, Trauben; ernten z. B. Kukuruz, lego, meto.

Братије̑нци, m. pl. (ст.) vide браћинци:

„Ћути нејак царевић Урошу,
„Ћути д'јете ништа не бесједи,
„Јер не смије од три братијенца,
„Братијенца три Мрњавчевића —

Бра̀тимити, им, v. impf. молити кога да буде брат, brüdern, (bitten daß einer mein Bruder sey), fratrem te saluto.

Братимље̑ње, n. das Brüdern, appellatio fratria.

Брати̑мство, n. die Bratimschaft, fraterna necessitudo.

Бра̀тинац, нца, m. vide братучед.

Бра̀тин, на, но, vide братов.

Бра́тин, на, но, vom бра́та, fraterculi.

Бра̀тински̑, vide братски.

Брати̑нство, n. die Brüderschaft, fraternitas.

Бра̀тити, им, vide братимити.

Бра̀тић m. 1) vide синовац, 2) Mannsname, nomen viri.

Бра́то, m. (Крц.) hyp. v. брат.

Бра̀тов, ва, во, Bruders-, fratris.

Бра̀тски̑, ка, ко, 1) brüderlich, fraternus. 2) adv. brüderlich, fraterne.

Бра̀тство n. vide братинство.

Бра̀тучед, m. брат од стрица, Geschwisterkind, patruelis: прао братучеди, то су од два брата ђеца; а друго братучеди, то су ђеца првобратучеда.

Братучеда, f. сестра од стрица, Geschisterkind, soror patruelis.

Бра̀тучедов, ва, во, dem Geschwisterkind gehörig, quod patruelis est.

Бра̀ћа, f. (coll.) die Brüder, fratres.

Браћи̑нци, наца, m. pl. (ст.) Brüder, fratres:

„Ти имадеш девет мили брата,
„Ти поведи девет браћинаца —

Бра̀ћица, f. dim. v. браћа.

Бра̀ца, m. hyp. v. брат.

Бра́ца, m. (Рес. и Срем.) vide брацо.

Бра́цин, на, но, } des браца, fraterculi.
Бра̀цин, на, но, }

Бра́цо, m. (Крц.) hyp. v. брат.

Бра̀чинац, нца m. брдо у Јадру (готово на међи нахије Ваљевске, Шабачке и Зворничке).

Брашанце, n. dim. v. брашно: дај ми мало брашанца.

Браша́ничево, n. das Fronleichnamsfest (der Katholiken). festum corporis Christi.

Бра̀шнав, ва, во, mit Mehl bestreut, farina conspersus.

Бра̀шнара, f. 1) Mehlkammer, penus farinaria, 2) (у Сријему) die Arrestkammer der Geistlichen, carcer sacerdotalis (weil es ehemal eine Mehlkammer war.)

Брашне̑ни̑ (бра̏шнени̑), на, но, н. п. торба, Mehl-Sack, farinae (servandae.)

Бра̀шно, n. das Mehl, farina.

Бра̀шњеница, f. јело што се носи на пут, Reisezehrung, viaticum:

А. шта ти је у торби.
Б. брашњеница.

„Па спремише лаке брашњенице —

Брбла̑ње, n. vide блебетање.

Бр̀блати, ам vide блебетати.

Бр́бло, m. der Plapperer, blatero.

Брбља̑ње, n. vide брблање.

Бр̀бљати, ам, vide брблати.

Брбу́чити, им, v. pf. тумарити у што руком, или главом, schnell hinein fahren, immitto manum.

Бр̀вина, f. даска, или греда, што се метне преко воде, да само људи могу прелазити, der Steg, ponticulus.

Брвна̑ње, n. das Aufbalken, tignorum, trabium superpositio.

Бр̀вати, вам, v. impf. aufbalken, trabes trabibus superponere.

Брвно, n. der Balken, tignum, trabs (ein Brett an drey Finger dick).

Бр̀гљало, n. човек који бргља, der schnell und unverständlich spricht, blatero.

Бргљâње, n. das schnelle unverständliche Sprechen, blateratio.

Бр̀гљати, ам, v. impf. говорити брзо да се не може разумјети, schnell und unverständlich sprechen, blatero. Бргља као јаре на лупатку.

Бр̀да, n. pl. Gegend an der Grenze gegen Montenegro:

„Када Турци Брда поараше,
„Равна Брда и камене Ровце—

Брдâр, m. Weberblattmacher, qui pectines textorios conficit.

Брдâрев, ва, во,
Брдâров, ва, во, } des Weberblattmachers, ejus qui pectines textorios conficit.

Брдâшце, n. dim. v. брдо.

Брдâљак, љка m. dim. v. брдо.

Брдила, n. pl. das, worin das брдо steht.

Бр̀до, n. 1) der Berg, mons. 2) женско, Weberblatt, pecten textorius.

Брдо̀вит, та, то, bergig, montuosus.

Бр̀ђанин, m. човек из Брда.

Брђâнка, f. жена из Брда:

„Послаћу ти другу и преслицу
„Па ти преди као и Брђанка —.

Бре̏! interj. imperandi: дај бре! камо бре! ајде бре!

Бре̏г, m. (Рес. и Срем.) vide бријег.

Брего̀вит, та, то, hügelig, clivosus.

Бре̏гово, n. 1) Dorf am linken Ufer des Timok. 2) Ruinen einer Stadt am rechten Ufer des Timok, dem Dorfe gegenüber.

Бре̏говскӣ, ка, ко, von Bregovo.

Брегу̀ница, f. eine Art Vogels, avis quaedam.

Брежу̀љак, љка m. dim. v. брег.

Бре̏з, vide без (in allen Zusammensetzungen).

Бре̏за, f. die Birke, betula alba Linn.

Брезић, m. eine junge Birke, betula alba.

Брезӣк, m. der Birkenwald, betuletum.

Бре̏зица, f. dim. v. бреза.

Бре̏зов, ва, во, birken, betulinus.

Бре̏зовац, вца, m. Birkenstab, baculus betulinus.

Бре̏зовача, f. der Birkenstock, fustis betulinus.

Бре̏зовина, f. Birkenholz, lignum betulae.

Брекâње, n. das Bre sagen, imperatio per vocem бре!

Бре̏катисе, амсе, v. r. impf. zu jemanden бре sagen, imperiose dico, dico бре.

Бре̏киња, f. 1) der Sperberbaum, sorbus torminalis Linn. 2) die Frucht davon, sorbum.

Бре̏кињов, ва, во, н. п. дрво, лист, vom Sperberbaum, sorbi torminalis Linn.

Бре̏ме, мена, n. die Bürde, onus.

Бре̏менит, та, то, н. п. жена, schwangere Frau, gravida.

Бре̏меница, f. уска а дугачка вучија, тако да се може ласно носити на рамену, или двије натоварити на коња, Tragfaß, dolium portatile.

Бре̏сква, f. (једни говоре и праскв) 1) Pfersichbaum, amygdalus persica Linn. 2) die Frucht davon, malum persicum.

Бре̏сквица, f. dim. v. бресква.

Бре̏ст, m. (Рес. и Срем) vide бријест.

Бре̏стов, ва, во, ulmen, ulmeus.

Бре̏стовац, вца m. Ulmstab, baculus ulmeus.

Бре̏стовача, f. Ulmstock, fustis ulmeus.

Бре̏стовина, f. Ulmenholz, lignum ulmeum.

Брецâње, n. vide брекање.

Бре̏цатисе, амсе, vide брекатисе.

Бре̏ша, f. eine Art Flinte (von Brescia) sclopi species:

„Пуна ми је бреша о рамену—

Бре̏шчић, m. vide брежуљак.

Бр̀же бо̀ље, so schnell als möglich, quam citissime: како га угледа, а он се брже боље сакри.

Бр̀жење, n. das Spornen, incitatio.

Бр̀з (comp. бржӣ), за, зо, schnell, citus.

Бр̀зâ паланка, f. Städtchen an der Donau zwischen Кладово und Праово.

Брзâње, n. das Eilen, festinatio.

Бр̀зати, ам, v. impf. eilen, festinare in opere faciendo.

Брзѝна, f. die Schnelligkeit, velocitas.

Бр̀зити, им, v. impf. m. j. коња, spornen, incitare.

Брзѝца, f. вода, ђе тече брзо преко камења, Stelle im Bache, wo er schnell über Kiesel dahin rinnt, locus ubi flumen per silices deproperat.

Брзопа̀ланачкӣ, ка, ко, Bersopalanker.

Брзопала̀нчанин, m. човек из Брзе паланке.

Брзо̀плет, m. eine Art in Eile geflochtenen Zauns, sepis species tumultuariae.

Брѝга, f. Sorge, cura.

Брѝдети, ди, v. impf. (Рес.)
Брѝдити, ди, v. impf. (Срем.)
Брѝђети, бриди, v. impf. (Ерц.) } jucken, prurio.

Брѝжан, жна, но, besorgt, sollicitus.

Бризгâње, n. das Anhäufen der Milch,

im Euter, oder auch in der Brust, lactis in mammis affluentia.
Бриѓати, ам, v. impf. н. п. крава, овца, коза, Milch absondern, lactare.
Бризнути, нем, v. pf. hervorstürzen (?) prorumpo in lacrimas: бризну плакати, т. ј. уједан пут заплака.
Брија̂ње, n. das Barbieren, tonsio.
Бријати, јем, v. impf. barbieren, tondere.
Бријаћи, ћа, ће, н. п. бритва, Barbier-, tondendo.
Брија̂ч, m. das Barbiermesser, novacula.
Брија̂чица, f. vide бријач.
Бријег, (pl. брегови), m. (Ерц.) 1) Hügel, collis. 2) das Ufer, der Rain, ripa.
Брикнутисе, немсе, v. r. impf. Sorge haben, sollicitum esse.
Бритва. f. ein Taschenmesser, culter plicatilis.
Бритвени, на, но, н. п. коре, des Taschenmessers, cultelli plicatilis.
Бритвешина, f. augm. v. бритва.
Бритвица, f. dim. v. бритва.
Бритвурина, f. vide бритветина.
Бритка сабља, (ст.) scharfschneidend wie ein Barbiermesser, acutus:
„На десницу и на бритку сабљу —
Брица, f. (у Бачкој) vide бритвица.
Бричење, n. vide бријање.
Бричити, им, vide бријати.
Брк, m. der Knebelbart, cincinus barbae.
Брка̂ње, n. die Verwirrung, confusio.
Бркат, та, то, schnurbärtig, barbatus.
Бркати, ам, v. impf. in Unordnung bringen, confundo.
Бркица, f. eine Art sehr kleiner Fische, pisciculi genus.
Бркља, f. der Sturmpfahl, palus obliquus: ударили бркље по шанцу.
Бркљача, f. vide бркља.
Брко̂ч, m. vide пузавац.
Брко, m. der einen großen Schnurbart hat, barbatus.
Брлог, m. Lager der Schweine, cubile suis.
Брложење, n. das Lager der Schweine, cubatio (porcorum).
Брложити, им. v. impf. m. j. свиње, lagern (die Schweine), colloco sues, sterno, facio ut decumbant.
Брложитисе, имсе, v. r. impf. sich lagern (von Schweinen), sternor procumbo.
Брња, f. брњаста коза, Ziege die auf der Nase eine Blaße hat, capra maculam habens in naso.
Брња, m. (Рес. и Срем.) vide брњо.
Брњаст, та, то, н. п. коњ, коза, blässig, maculosi nasi,
Брњица, f. колутић гвоздени, н. п. што метну међеду на усну кад га воде, kleiner eiserner Ring, anulus ferreus.
Брњо, m. (Ерц.) брњаст коњ, ein Pferd, so eine Bläße im Gesichte hat, equus maculam albam habens in capite.
Брод, m. 1) на води оно мјесто ђе се прелази преко ње, die Fuhrt, vadum:
„Ој Цетињо водо поносита!
„Ти се свиоћ криво кунијаше
„Да на тебн нијеће брода не ма —
2) die Stadt Brod in Slavonien, nomen urbis in Slavonia.
Бродити, им, v. impf., waten, vado transire.
Брођење, n. das Waten, vadatio.
Броj, m. die Zahl, numerus.
Бројанице, f. pl. vide бројенице.
Бројенице, f. pl. der Rosenkranz, rosarium.
Бројење, n. das Zählen, numeratio.
Бројити, им, v. impf, zählen, numerare.
Бронза, f. 1) Bronze, aes 2) kleine Glocke von Bronze z. B. am Halse der Kühe, tintinnabulum.
Бросква, f. die Kohlrübe, brassica napo-brassica Linn.
Бротњак, m. der Hügel worauf Färberroth gesetzt wird, clivus rubia consitus. 2) Garten dazu, hortus rubia consitus.
Броћ, m. die Färberröthe, rubia tinctorum Linn.
Броћаст, ма, мо, von der Farbe der Färberröthe, rubiaceus.
Броћење, n. das Färberrothfärben, rubiatio (?).
Броћити, им, v. impf. färberroth färben, rubiare (?)
Бреснат, ма, мо, н. п. грана, дрво.
Брст, m. junge Sprossen, frondes.
Брстити, им, v. impf. befressen, depasco.
Брука, f. etwas Lächerliches und Spottwürdiges, homo aut res ridenda: шути бруко манита, шути!
Бруќање, n. das Auslachen, derisio, risus de re aut homine.
Брукатисе, амсе, v. r. impf. ко̑ме, Auslachen, rideo: мучи да ти се људи не брукају.
Брус, m. 1) der Schleifstein, cos, lapis politorius, 2) fig. mentula. cf. моцињ.
Брусина, f, augm. v. брус.
Брусити, им, v. impf. schleifen, acuere.
Брусић, m. dim. v. брус.
Бруцање, n. das Bekommen der Schamhaare, naetio pilorum circa pudenda, pubertas, pubescentia (?).

Бру́цати, ам v. impf. und pf. Schamhaare bekommen, nancisci pilos circa pudenda.

Бру́це, f, pl. die Schamhaare, pili circa pudenda.

Бр̀чак, чкв. m. das Geräusch des Watenden, sonus aquae cum quis transit:
„Воду газим, за њим брчка не ма —

Бр̀чина, f. augm. v. брк.

Бр̀чић, m. dim. v. брк.

Бр̀чкавица, f. Weg, der von vielem Regen oder geschmolzenem Schnee plätschert, viae lubricitas et udor.

Брчка̂ње, n. das Plätschern im Wasser, agitatio aquae.

Бр̀чкати, ам, v. impf. plätschern, sonitum facio aqua agitata.

Бр̀чкатисе, амсе, v. r. impf. plätschern, aquam circumjicio, agito.

Брчко̑, кога, n. мала варошица на десном бријегу Саве (ниже Градишке):
„Да би ишли Брчко поробити,
„Далеко је бјежати' низа Саву —

Бр̀чнути, нем, v. pf. einmal plätschern, sonitum edo aqua turbanda.

Бр̀шљан, m. der Epheu, hedera.

Бршће̑ње, n. das Befressen, depastio.

Бу́а, f. der Floh, pulex.

Бу́а̂ч, m. бубина (налик на буу), што једе расад купусни, der Blattfloh, chermes Linn.

Бу̀ба, f. das Ungeziefer, bestiolae molestae,

Бу̀бало, m. vide бубњар.

Бу̀бало n. vide бубрег.

Бу̏бањ, бња, m. die (große türkische) Trommel, tympanum Turcicum.

Бу́бање, n. das Trommeln, tympani pulsatio,

Бу̀бати, ам, v. impf. ударати у бубањ, trommeln, pulsare tympanum.

Бу̀бина, f. augm. (?) v. буба.

Бу̀бица, f. dim. v. буба.

Бу̀бнути, нем, v, pf. mit Getöse schlagen, pulso.

Бубња̂р, m. der Trommelschläger, tympanista.

Бубња́рев, ва, во, } des Trommelschlägers, tympanistae.
Бубњ̀ров, ва, во, }

Бу̀бота, f. субота ђачка бубота, Sprichw. d. i. Samstags wird auf den Studenten herumgetrommelt, Samstag ist der Studenten Prügeltag, sabbato caeduntur studiosi (in Serbia).

Бу̀брег, m. die Niere, ren. Живи као бубрег у лоју.

Бу̀брежак, решка m. vide бубрег.

Бубрешња̂ци, m. pl, das Nierenstück, caro renum.

Бу̀брешчић, m. dim. v. бубрег.

Бубу̀љица, die Pustel, pustula. cf. чибуљица.

Бу́гар, m (ст.) vide Бугарин:
„Стиде свата дванаест њада
„Те гледају коња у Бугара —
„Повалисе међу ђевојкама
„Ђе с'отео коња од Бугара —

Бугара̂ње, n, das Bulgarisiren, mutatio in Bulgarum.

Бу́гарин, m. der Bulgare, Bulgarus.

Бу́гарити, им, v impf. zum Bulgaren machen, facio esse Bulgarum.

Бу́гаритисе, имсе, v. r. impf, ein Bulgar werden, fio Bulgarus.

Буга̂рка, f. die Bulgarin, Bulgara.

Бу́гар-кабаница, f. (ст.) ein Bulgaren-Mantel, pallium bulgaricum:
„А свр свега бугар-кабаницу —
„Скиде с леђа бугар кабаницу —

Бу́гарска̂, f. die Bulgarey, Bulgaria.

Бу́гарскӣ, ка, ко, 1) bulgarisch, bulgaricus. 2) adv. bulgarisch, bulgariae

Бугарча̂д, f. (coll.) junge Bulgaren, juventus Bulgarica.

Буга̂рче, чета, n. ein junger Bulgar, Bulgarus puer.

Буга̂рчица, (Буга̀рчица) f. dim. v. Бугарка.

Бу́д, wenn auch, quamquam (eigentlich so viel als буди, es sey, esto). cf. туд.

Бу́да, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) Holzwaaren-Gewölb, taberna vasorum ligneorum.

Буда̂к*, m. vide трнокоп.

Буда̀ла, f. der Thor, stultus.

Буда̀ласт, та, то, thöricht, stultus.

Будала̂ш, m. thörichter Mensch, homo stultus.

Будала́штина, f. Thorheit, stultitia.

Буда̀лина, f. augm v. будала.

Будалиса̂ње, n. das dumme Reden oder Thun, ineptia, sermo stultus.

Буда̀лисати, лишем, v. impf. thöricht sprechen, stulte loqui.

Буда̀лити, им, vide будалисати.

Будаље̂ње, n. vide будалисање.

Бу̏дан, дна, но, wach, vigil.

Бу̏дац, буца, m. ћурак, тукац, пуран, der Truthahn, gallopavo

Бу̀дење, n. das Wecken, excitatio.

Бу̏дија, f. ћура, ћурка, тука, мисирка, пура, пурка, die Truthenne, gallina indica.

Будӣм, m. die Stadt Ofen in Ungern, Buda.

Буди́мац, мца, m. der Ofner, Budensis, Budanus.

Будимӣр, m. ein Mannsname, nomen viri.

Будӣмка, f. die Ofnerin, Budana.

Будимлија, f. eine Art Aepfel, pomi species.

Будӣмлија, f. vide Будимац.

Будӣмскӣ (Буди̏мскӣ), ка, ко 1) Ofner, Budanus. 2) adv. nach Ofner Art, more Budano.

Бу̏дињи̑, ња, ње, н. п. jaje, болесm, dem Truthahn gehörig, gallopavónis.

Бу̏дионӣк, m. по намастирима она даска, што у њу лупају у јутру да се буде калуђери, der Wecker, expergefactor.

Бу̏дисав, m. ein Mannsname, nomen viri.

Бу̏дити, им, v. impf. wecken, excito.

Бу̏дитисе, имсе, v. r. impf. erwachen, evigilo.

Буду̏ћи да, indem, cum, (ital. essendo che —)

Бу̏ђење, n. vide, будење.

Бу̏за*, f. 1) ein Getränk aus Kukurutzbrot und Wasser, potio e pane zeae et aqua 2) брезова, der Birkensaft, succus betulae.

Бузџија*, m. der буза-händler, qui vendit potionem e pane zeae.

Буздова̂н, m. eine Art Keule, clavae genus.

Бу̏ћин, m ein großes Fuhrmannspferd, Mecklenburger, (ein Kärntner), equus vecturarius, jumentum.

Бу̏њи̑, ња, ње, н. п. трава, dem Floh gehörig, pulicis.

Бујȃд, f. vide папрат.

Бу̏јадњача, f. vide, папратњача.

Бу̏јање, n. vide бучање,

Бу̏јати, ји, vide бучати.

Бу̏јатка, f. vide папратка.

Бу̏јити, им, v. impf. cf. пајити.

Бу̏јица, f. Regenbach, torrens.

Бу̏јур*, nimm, lange zu, accipe et manduca:
 Баба: Бујур Муса купуса.
 Турчин: Нека бако и меса.

Бу̏к, m. der Ort des Wasserfalls, wo das Wasser im Fallen toset, locus cataractae strepitosus: онђе у буку има пастрме.

Бу̏ка, f. das Gebrülle, mugitus.

Бука̏гије*, f. pl. vide путо.

Бу̏кање, n. das Brüllen, mugitus.

Бу̏кара, f. у Сријему је обичај да се уз месојеђе свако вече скупе ђевојке (мале и велике) и младе (а и од мушкиња дође ђекоје), насред села, па наложе ватру (помајвише од ђубрета и од сметлишта) и око ње играју и пјевају; и то се зове букара или ватрише (ајдемо на букару, пјевају ђеца на букари).

Бу̏карење, n. das Brähnen, subatio.

Бу̏каритисе, рисе, v. r. impf. brähnen, subo (von Schweinen).

Бу̏кати, бучем, v. impf. brüllen, mugio.

Бука̂ч, m. der Brüller, mugitor (vom Ochsen).

Бу̏ква, f. die Buche, fagus.

Буква̂р, m. das ABC-Buch, abecedarium.

Букварац, рца, m. der ABC-Schüler, puer elementa discens.

Букве̏тина, f. augm. v. буква.

Буквӣк, m. der Buchenwald, fagetum (?).

Бу̏квић, m. junge Buche, fagus parva.

Бу̏квица, f. 1) dim. v. буква. 2) буков жир, die Buchecker, glans fagina 3) das ABC, elementa.

Бу̏клија*, vide плоска.

Бу̏кнути, нем, v. pf. 1) aufmuen, mugitum edo 2) auflodern, exardesco.

Бу̏ков, ва, во, buchen, faginus.

Бу̏кова̑, f. мали намастирић код Неготина.

Бу̏ковац, вца, m. 1) Buchenstab, baculus faginus. 2) извор у Јадру у Тршићком пољу, 3) село у Сријему (близу Варадина).

Бу̏ковача, f. der Buchenstock, baculus faginus.

Бу̏ковина, f. der Buchenholz, lignum faginum.

Бу̏креш, m. Bukurescht, Bucurestinum urbs Valachiae.

Буктḕње, n. (Рес.) vide букћење.

Бу̏ктети, ктим, (Рес.) } vide букћети.
Бу̏ктити, им, (Срем.) }

Букћȇње, n. (Ерц.) das Lodern, ardor.

Бу̏кћети, ктим, v. impf. (Ерц.) lodern, ardeo.

Бу̏ла, f. vide Туркиња.

Була́жњење, n. } vide бунцање.
Була́знење, m. }

Була́знити, им, vide бунцати.

Булума̑ћ, m. некакво јело од брашна:
 А. Шта си јео?
 Б. Сатримачка и булумаћа.

Бу̏љење, n. das Hervorrecken der Augen, exsertio oculorum:

Бу̏љоока, f. (cm.) die die Augen hervorreckt, quae exserit oculos:
„Курвина буљоока — schilt der Krebs den Frosch.

Бу̏љити, им, v. impf. m. j. очи, die Augen hervorrecken, exsero oculos.

Бу̏љубаша*, m. Anführer eines буљук, dux turmae, centurio.

Бу̏љубашин, на, но, des буљубаша, centurionis.

Бу̏љубашиница, f. die Hauptmannsfrau, uxor centurionis.

Бу̏љубашица, m. dim. v. буљубаша.

Буљубашова̂ње, m. das буљубаша-Seyn, centuriatus gestio.

Бу̏љубашовати, шујем, v. impf. ich bin буљубаша, sum centurio.

Бу̏љугбаша, m. vide буљубаша mit allen Ableitungen.

Бу̏љук*, die Schar, Trupp, turba, turma.

Бумба̂р, m. die Hummel, apis terrestris Linn.

Бумбара̀ње, n. das dumpfe Sprechen, nach Art des Hummelgemurrs, murmur.
Бумба̀рати, ам, v. impf. dumpf sprechen, wie die Hummel summt.
Бу̏на, f. der Aufruhr, seditio.
Бу̏на и Бу̏ница, двије воде у Ерцеговини.
Буна̏р*, m. der Brunnen, puteus. cf. студенац.
Буна̏рић, m. dim. v. бунар.
Буна̑рскӣ (буна̑рскӣ), ка, ко, н. п. вода, Brunnen-Wasser, aqua putealis.
Бу̏нац и бу̏ница, in der Redensart. обишао је буница и буницу, von einem Vagabunden, undique est vagatus. cf. Буна и Буница.
Бу̏нгур, m. (кукурузан или шеничан) die Grütze, alica (?).
Бунгура̀ње, n. das Grützemahlen alicatio (?).
Бунгу̀рати, ам v. impf. Grütze mahlen, crassius molo: не може воденица да меље, него бунгура.
Бу̏нгурац, рца m. dim. von бунгур: Ручку бунгурца, вечери ни к**ца.
Бу̏нда, f. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) der Pelz, vestis pellicea. cf. ћурак.
Бу̏ндева, f. der Kürbis, cucurbita melo Linn.
Бу̏ндевица, f. dim. v. бундева.
Бу̏ндевскӣ, ка, ко, н. п. цвијет, Kürbis-Blüthe, cucurbitarum.
Бу̏ника, f. das Bilsenkraut, hyoscyamus Linn.
Бу̏нина, der Dünger, stercus.
Бу̏нити, им, v. impf. aufwiegeln, concito.
Бу̏нитисе, нимсе, v. r. impf. sich empören, imperium frango.
Буно̀ван, вна, на, aus dem Schlafe aufgetaumelnd, e somno excitus, exturbatus.
Бунца̀ње, n. das Reden wie aus dem Schlafe, somniatio.
Бу̏нцати, ам, v. impf. говорити којешта, као у сну, wie aus dem Schlafe reden, loqui quasi e somno. Бунца као баба у болести.
Буњи̏ште, n. der Ort, wohin das Auskehricht geworfen wird, locus quisquiliarum, fimetum.
Бу̏ра, f. der Sturmwind, procella.
Бу̏рав, ва, во, klein, und großbäuchig, pusillus et ventrosus.
Бу̏ра̑р, m. der (Thier-) Magen, venter.
Бу̏ра̑д, f. (coll.) Fässer, dolia.
Бура̀зер*, m. vide брат.
Бура̀ћ, m. Mannsname, nomen viri.
Бу̏рги̏ја*, f. мали сврдлић, die kleinste Art Bohrer, terebra minima.
Бургија̀ње, n. vide бушење.
Бургѝјати, ам, vide бушити.
Бу̏ргија̑ш, m. 1) ein Mensch, der überall herumkommt, homo circumforaneus. 2) Schweinmäkler (in Serbien), proxeneta suarius.
Бургѝјица, f. dim. v. бургија.
Бу̏ре, ета, n. das Faß, dolium.
Бу̏ренце, ета, n. dim. v. буре.
Бурлика̀ње, n. eine Art heulenden Weinens, fletus genus.
Бурлѝкати, личем, v. impf. heulend weinen, plorare.
Бурља̀ње, n. das Herumwühlen in flüssigen Dingen, scrutatio in jusculo.
Бу̏рљати, ам, v. impf. herumwühlen in Flüssigkeiten, scrutari in jusculo.
Бу̏рма*, f. 1) ein glatter Fingerring, annulus. 2) Schraube, cochlea: отворасе на бурму.
Бу̏рмут*, m. der Schnupftabak, nicotiana sternutatoria.
Бу̏рмутица, f. die Tabakdose, capsula nicotianae.
Бурму̀тџија*, m. der Schnupftabakfabrikant, venditor nicotianae.
Бу̏рњак, m. vide дуждевњак.
Бу̏ро, m. der Dickwanst, abdominosus, ventrosus.
Буру̀нтија*, f. Vesirsbrief, edictum veziri.
Буру̀нџук*, m. танко бијело свилено платно, Seidenleinwand, (zu Hemden) byssi sericeae genus.
Бу̏с, m. in dem Räthsel, Називмац кус копа бус под котлокрповом кућом.
Бу̏сање, n. das Schlagen auf die Brust, planctus.
Буса̀ње, n. das Bedecken mit Rasen, caespitatio (?)
Бу̏сати, ам, v. impf. mit Rasen bedecken, caespitem congero.
Бу̏сатисе, амсе, v. r. impf. sich auf die Brust schlagen, plangere: бусасе рукама у прси.
Бу̏се̑н, m. der Rasen, caespes.
Бу̏се̑нит, та, то, rasenreich, caespitosus.
Бусе̑ње, n. (coll). der Rasenhaufe, caespites.
Бу̏сија*, vide der Hinterhalt, insidiae. cf. засједа.
Бу̏т, m. der Schinken, perna.
Бу̏тина, f. augm. v. бут.
Бу̏тић, m. dim. v. бут.
Бу̏ћоглав, ва, во, (ст.) vom Kopfe der Eule, epithetum capitis bubonis: „Ид одатле сово бућоглава —
Бу̏цање, n. vide дерање 1.
Бу̏цати, ам, vide дерати 1.
Бу̏цмаст, та, то, voll im Gesicht, facie obesa.
Бу̏цов, m. eine Art kleinen Flußfisches, pisciculi genus.

Буцо̑ван, вна, но, н. п. нераст (кад се букаре крмаче), brunftig, subans.

Бу́чање, n. н. п. главе, das Dummseyn des Kopfs; z. B. vom vorher gegangenen Rausche, torpor capitis (a crapula).

Бу́чати, чи, v. impf. dumm seyn, turbatus sum, ferveo: и сад ми бучи глава од јучерањег пића.

Бу́че, чета, n. пиле од будије, das Truthuhn, pullus gallinae indicae.

Бу́чевина, f.

Бу́чићи, m. pl. (coll.) junge Truthühner, pulli indici.

Бу́чница, f. Eigenname eines Wasserfalls im Gebiete Jodar, Dorf Тржић, Bach Жеравија, nomen proprium cataractae.

Бу́ца, f. (у Бачкој и у Срijему) vide кијача.

Буца̑к*, m. vide угал.

Буца̀чић, m. dim. v. буцак.

Бу́цуља, f. Kühe mit kleinen Hörnern, sie selbst nicht groß, aber gut, vaccarum genus.

Бу́шење, n. das Bohren, terebratio.

Бу́шина, f. ein Schimpfwort für Schafe, convicium in oves.

Бу́шити, им, v. impf. bohren, terebrare.

В.

Ва́, in, in (ријетко се говори, н. п. ва име оца и сина, и светога дуа; ва истину Божју (говоре попови и калуђери); ва славу и част (кад чате славу, cf. слава), cf. у.

Ва́бити, им, v. impf. locken, allicio.

Ва́бљење, n. das Locken, allectio.

Ваве́денije, n. das Fest Mariä Reinigung, purificatio B. V. M. (den 21. Novemb.)

Ваве̑к, m. j. ва век, (Рес. и Срем.) vide вавијек.

Ва̀вијек, m. j. ва вијек (Ерц.), ewig, aeternum.

Ва̀вољак, љка m. оно што се сваља међу прстима, или у устима, ein Kügelchen, (von Brot u. d. gl.) das man zwischen den Fingern dreht, globulus convolutus.

Вавоље̑ње, n. das Drehen eines Kügelchens zwischen den Fingern, conglobulatio.

Ва̀вољити, им, v. impf. ваљати штогођ међу прстима, или у устима, ein Kügelchen zwischen den Fingern drehen, conglobulo.

Ва̀ган, m. 1) мјера жита, ein Getreidemaß, mensura, 2) (у Ерц.) чанак, eine hölzerne Schüssel, scutra lignea.

Вага̑ш, m. das Geleise, orbita.

Ва́гов, m. (у Срijему), eine Art großen Winzermessers, zum Schilfschneiden, scalprum arundini secandae.

Ва́да, f. vide рок.

Ва́дити, им, v. impf. herausnehmen, promo.

Ваће̑ње, n. das Herausnehmen, promtio (?).

Ва̀зда, (у Ерц.) vide свагда.

Ваздā̑н (вас дан), den ganzen Tag, totam diem.

Вазућа, f. намастир у Босни (може бити да је сад и пуст):

„И Вазућу крај воде Кривајe —

Ва́нз*, m. der Prediger, praedicator:

„К нама брже оце и ванзи —

Ва̀ни, adj. indecl. fein, elegans, excellens.

Ва̀нстина, m. Mannsname, nomen viri:

„Па дозива слугу Ванстину:

„Ванстино моје чедо драго! —

Ва́ја, f. hyp. v. Василија.

Вајā̑т, m. vide клијет.

Вајā̀тина, f. augm. v. вајат.

Вајā̀тић, m. dim. v. вајат.

Вајā̑тскӣ, ка, ко, н. п. врата, Kammer, Kemnate, cellarius, ad cellam pertinens.

Ва̀јда*, f. Nutzen, utilitas.

Ва̀јдица, f. dim. v. вајда, cf. главница.

Ва̑јкање, n. das Entschuldigen, jemand nicht nach seinem Wunsch bewirthet zu haben, excusatio de coena minus lauta.

Ва̑јкатисе, амсе, v. r. impf. sich entschuldigen, daß man Jemand nicht nach seinem Wunsch bewirthet, excusare se de coena minus lauta.

Ва́ка, m. }
Ва́ко, m. } hyp. v. Василије.

Ва́ла, f. 1) das Lob, laus, 2) das Loben, Rühmen, laus.

Вала̑*, bey Gott! hercle!

Ва̀лаке*, f. pl. das Werkzeug um die Füsse zusammen zu winden, bey der Padogenstrafe, instrumentum pedibus ligandis ad feriendas soleas. cf. фаларе.

Вали̑нка, f. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) der Fehler, Mangel, vitium defectus.

Ва́лити, им, v. impf. loben, rühmen, laudo.

Ва́лити, им, v. pf. (у Срijему у Бачк. и у Бан.) fehlen, labor; desum.

Ва́литисе, имсе, v. r impf. sich loben, rühmen, prahlen, se laudare. Ко се вали, сам се квари.

Ва́лов, m, alveus, der Schweinstrog.

Валовит, та, то, wellenreich, undosus:
„Валовиту Дрину пребродише —
Ва̂лпово, n. мала варошица у Славонији.
Ва̏ља, f. das Zündloch (an der Flinte, Kanone), foramen incendiarium.
Ва̏љак, ка, das Propfreis, surculus.
Ваља̂н, на, но, wacker, probus.
Ва́љање, n. das Wälzen, volutatio.
Ва̀љарица, die Walkmühle, fullonica.
Ва́љати, ам, v. impf. 1) wälzen, voluto. 2) сукно, walken, subigo.
Ва̀љати, ам, v. impf. 1) werth seyn, valere: ваља сто дуката, ваља царева града. 2) ваља ићи, man muß, oportet; коњ ваља, љеб ваља, Pferd vonnöthen, Brod vonnöthen, ваљаће то мени.
Ва́љатисе, амсе, v. r. impf. sich wälzen, volutare se.
Ва̀љевац, вца, m. einer von Waljewo.
Ваље̂вка, eine von Waljewo.
Ва̂љево, n. nom. propr. einer Stadt in Serbien:
„Полећела два бијела голуба
„Од онога ваљеног Ваљева.—
Ва̀љевскӣ, ка, ко, von Ваљево.
Ва́љење, n. das Loben, laudatio.
Ва́љушка, f. (österr. der Knödel), Kloß, globulus e farina, pastillus.
Ваљушка̂ње, n. dim. v. ваљање.
Ва̀љушкати, ам, dim. v. ваљати.
Ва̀љушкатисе, амсе, dim. v. ваљатисе.
Вамилӣја, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Familie, familia. cf. кољено, лоза.
Вампӣр, m. vide вукодлак.
Ва̏н, (у Ерц.) 1) als, außer, praeter:
„Ништо љепше ни красније,
„Ван чарана и опанак.
2) ван да, außer wenn, nisi si, i. q. већ ако.
Ва̀ндрша, f. vide ваша.
Ва̀ра, f. vide варица: наврела вара од Дундулова дола (у приповијетки).
Варадӣн, m. Peterwardein, Petrovaradinum.
Варади́нац, нца, m. der Peterwardeiner, Petrovaradinensis.
Варадӣнка, die Peterwardeinerinn, Petrovaradinensis femina:
„Платно бели Варадинка Мара
„На Дунаву према Београда —
Варадӣнскӣ, ка, ко, Peterwardeiner=, Petrovaradinensis.
Варажди̂н, m. Warasdin, Varasdinum. Варажди́нац (нца), човек из Вараждина. Вараждӣнскӣ, ка, ко, von Вараждин.
Ва̀рак*, m. das Rauschgold, Flittergold, bractea aurichalci.

Варака̂ње, n. das Ausweichen, declinatio.
Вара̀кати, ам, v. impf } einem auszu=
Вара̀катисе, аме, v impf. } weichen suchen, declino aliquem.
Вараклѐнсати, леншем, v. pf. u. impf. mit Flittergold bekleben, bractea aurichalci induco.
Вара̀кли*, adj. mit варак überzogen, bractea aurichalci inductus:
„И дај мени babakли пресницу —
Ва̀ралица, f. betrugerisch, fraudulentus, (als Apposition).
Вара̂ње, n. das Betrügen, deceptio.
Ва̀рати, ам. v. impf. betriegen, decipio.
Ва̀ратисе, амсе, v. r. impf. sich täuschen, decipior.
Варва̀рӣн, m. Ebene an der Morawa bei Сталаћ.
Ва̀рварица, f. dim. v. Варвара (Barbara) само у овој пјесми:
„Варварица вари,
„А Савица лади.
„Николица куса. cf. варица.
Варенӣк, m. вруће замеђено и забиберено вино, што се по обичају пије на Божић прије јела (у Сријему и у Бачк.) eine Art Weinsuppe mit Honig und Pfeffer, besonders auf Weihnachten üblich, potionis genus.
Варѐника, f. warme Milch, lac calefactum.
Ва́рење, n. 1) das Kochen, coctio. 2) варе̏ње. Украо калуђер с ђаком козу, па дали да се куаа и пече, а они отишли да служе летурђију. У један пут калуђер повиче из олтара (као да чати нешто): „ђаче ђакушти! отиди обиди: печели се пече̏ње и варили се варе̏ње“. А ђак му одговори: „Оче дуовни! дошао човек, па познао роге и ноге, и однијо все.“
Ва̀рзило, n. die Brasilie, (Färbemittel von Brasilienholz,) color ligni brasiliani.
Варӣво, n. Hülsenfrüchte, legumina.
Ва̀рин да̂н, на дне, m. St. Barbara=Tag, dies festus S. Barbarae.
Ва́рити, им, v. impf. kochen, coquo.
Ва́ритисе, имсе, v. r. impf. kochen, sieden, coqui.
Варића̂к, m. eine Art Getreidemaß (Herzegowina), mensurae parvae genus: од шиника варићак (у приповијетки); већ је прднуо у варићак.
Ва̀рица, f. (dim. v. вара?) жито што се по обичају кува на Варин дан: метнесе у један лонац, или у комао од свакога жита и варива, те се скува заједно, па се једе послије, други и трећи дан, пошто се оलади; и зато се пјева;

„Варварица вари,
„А Савица лади,
„Николица куса.
Варица се обично, готово свуда, пристаан јошт у вече (у очи Варина дне), па се у јутру гледа с које је стране наврела, те на оној страни сију жита оне године: зашто кажу да ће онамо најбоље родити. „Наврела вара од Дундулова дола (приповијетка Ерцеговачка)“ das Gericht, so auf Barbara üblich ist, ferculum solemne die festo S. Barbarae:
„Поручује Варица Божићу:
„Пошљи мене од прасца ножицу,
„Да зачиним варицу шеницу.
(пјевасе Божићу послије варина дне)

Ва̀рјача, f. der Kochlöffel, ligula.

Ва̑рка, f. das Schwanzstück vom Fische, cauda. Варка пред Марка. 2) (im Scherze) der Hintere, podex, praesertim feminarum.

Ва́рница, f. der Funke, scintilla.

Ва́рничав, ва, во, н. п. барут, funkig, viel Funken sprühend, scintillosus (?).

Ва́рош*, f. die Stadt, urbs.

Ва̀рошанин, m. der Städter, urbanus.

Варо̀шица, f. dim. v. варош.

Ва̀рошка, f. die Städterin, urbana.

Ва̀рошкӣ, ка, ко, 1) städtisch, urbanus. 2) adv. städtisch, urbano more.

Варошча̑д, f. (coll.) die Stadtkinder, juventus urbana.

Ва̀рошче, чета, n. das Stadtkind, juvenis urbanus.

Ва̀рошчица, f. dim. v. варошка.

Ва̀с, vide сав:
„На алату, вас у чистом злату--
„Вас му̑ коњиц у крв огрезнуо —

Ва́са, (Рес. и Срем.) vide Васо.

Васѝлија, f. Basilia, Basilia.

Ва̀сиље, m. Basilius, Basilius.

Васӣљ, m. vide Василије.

Васѝљица, f. колач што се по обичају мијеси на мали божић, eine Art Schmalzbrot auf den Basilitag, panis S. Basilii (?).

Васио̀нӣ свијет, die ganze Welt, orbis terrarum (cf. slav. вселенная, das der griechischen οἰκουμένη wörtlich entspricht).

Ва̀ско, m. Mannsname, nomen viri (v. Василије).

Ва̀сколик, ка, ко, ganz, totus quantus.

Ва̀скрс, m. }
Васкр̀сеније, n } Ostern, pascha. На васкрсеније треба свако да узме навору: зато у Србији зађу пред васкрсеније по селима намастирски ђаци с котарицама те дају навору за јаја. О васкрсенију се туку шареним и црвеним јајима, т. ј, ударају врховима јаје о јаје, па које се разбије оно узме онај који је разбио. То чине код намастира и код цркве и непознати људи, али треба најприје да виде јаја један другоме: зашто неки пробију јаје од оздо те исцједе жумце и бјеланце, па налију воска да је тврђе. Од васкрсенија до Спасова дне говорисе, кад се двојица срету на путу, или кад који коме дође у кућу, Христос васкрс (мјесто добро јутро, помоз Бог и добар вече), и одговарасе ва истину васкрс; тако и кад се пије, мјесто спасујсе и наздравље.

Ва̀скрснути, нем, v. pf, (vom Tode) auferstehen, resurgo.

Ва̀скрсовање, n. das Feyern der Ostern, celebratio paschatis.

Ва̀скрсовати, сујем, v. impf. und pf. die Ostern zubringen, celebro pascha.

Ва́со, m. (Ерц.) hyp. v. Василије.

Ва̀соје, m. Mannsname, nomen viri.

Ва̑сојевићи, m. pl. Gegend und Stamm an der Grenze gegen Montenegro:
„Пред њу мећни Мутапа Лазара:
„Јер је Лазо од Васојевића —

Ва̑т, m. die Klafter, decempeda.

Вата̑ње, n. das Fangen, captatio.

Ва̀тати, ам, v. impf. fangen, capto.

Ва̀титисе, имсе, v. r. pf. брда, посла, daran kommen, ingredior, aggredior.

Ва̀тљика, f. ein Scheit Holz, para ligni secta.

Ва̀тољ, m. Mannsname, nomen viri.

Ва̀тра, f. das Feuer, ignis. cf. огањ.

Ватра̑љ, m. die Feuerschaufel, batillum.

Ва̀трен, на, но, feurig, igneus.

Ва̀трица, f. dim. ein kleines Feuer, igniculus.

Ватрӣште, n. Feuerstätte, ustrina. Тражити ватре на лањском ватришту.

Ва́ћел, m. }
Ва́ћов, m. } vide убрадач.

Ва̑ш, f. vide уш.

Ва̀ша (или вандрша), f. комад коже што се одадре с тела, ein Stück abgeschundene Haut, frustum cutis detractae. Који се расрди да му одадремо вашу (у приповијетки).

Ва́шар, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Markt, die Messe, nundinae. Коме вашар капу купује, он гологлав иде. cf. панађур.

Ва́шарење, n. das Markten, nundinatio.

Ва́шарити, им, v. impf. Markt, Messe halten, nundinor.

Вашарӣште, n. der Ort wo Markt (Messe) gehalten wird, locus nundinarum.

Ва̏тарнй, на, но, н. п. доба, Markt-Meß=, nundinalis.
Ваша̀рџија, m. der den Markt, die Messe, besucht, nundinarius.
Ва̏шина, f. грање сирово, Faschinen, fascis virgultorum.
Ва̏шица, f. као мала чибуљица, што изиђе на нози под кожом па сврби.
Ва̏шка, f. vide псето.
Ва̏шљив, ва, во, vide ушљив.
Ва̏шљивац, вца, m. vide ушљивац.
Ва̏шљивица, f. vide ушљивица.
Ве̏верица, f. (Рес. Срем.) vide вјеверица.
Ве̏гд, да, до, vide вет.
Ве̏дар, дра, ро, heiter, serenus.
Веденѝк, m. eine Art Pistole (von Venedig), teli minoris genus.
Веденѝчкй, ка, ко, н. п. пиштољ, злато, Venetianer=, Venetus.
Ве̏днути, нем, (у Ресави и у Анјевчу) vide вињети.
Ведрѝна, f. die Heiterkeit, serenitas.
Ве̏дрити, им, v. impf. heitern, sereno. Види онај, који ведри и облачи.
Ве̏дритисе, рисе, v. r. impf. es wird heiter, serenatur coelum.
Ве̏дрица, f. vide ведро 1.
Ве̏дро, n. 1) древен суд водени, der Wassereimer, situla. 2) на бунару, der Wassereimer, situla. 3) (у крајини Неготинској) мјера од 12 ока, Eimer von 12 Maß, amphora: пошто је ведро вина?
Ве̏з, m. die Stickerey, pictum per acum.
Ве̏зак, ска, m. hyp. v. вез:
„Везак везла сеја Тефтедара —
Ве̏зање, n. das Binden, ligatio.
Ве̏зати, вежем, v. impf. binden, ligo.
Ве̏затисе, ежемсе, v. r. impf. sich wie gebunden verhalten, ligor: веж' се! ruft der Räuber beim Eintritt ins Haus.
Ве̏зење, n. das Sticken, pictura per acum.
Ве̏зилац, лоца, m. m. j. што веже виноград.
Везѝља, f. die Stickerin, quae acu pingit.
Везѝр*, m. der Vesir, vezirus.
Везѝрев, ва, во, vide везиров.
Везѝревица, vide везировица.
Везѝров, ва, во, des Vesirs, veziri.
Везѝровица, f. die Frau des Vesies, veziri uxor.
Везѝрскй, ка, ко, 1) Vesie=, vezirorum. 2) wie ein Vesir, more veziri.
Везѝрство, n. das Vesirthum, veziratus:
„Дао би му на Босни везирство —
Ве̏јавица, f. (Рес. и Срем.) vide вијавица.

Ве̏ја̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide вијање.
Ве̏јати, јем, (Рес. и Срем.) vide вијати.
Ве̏к, m. (Рес. и Срем.) vide вијек.
Ве̏к, m. } којн глас, das Meckern, mutitio.
Ве̏ка, f. }
Ве̏кавица, f. коза, die Meckerin (als Apposition von der Ziege), mutitrix. cf. бекавица.
Векета̂ње, n. das Meckern, mutitio.
Веке̏тати, векећем, v. impf. meckern, mutio.
Ве̏кнути, нем, v. pf. meckern, mutio.
Векова̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide вјековање,
Веко̏вати, кујем (Рес. и Срем.) vide вјековати.
Ве̏ла, f. die Art, Gattung, genus.
Ве̏ле, (ст.) groß, magnum:
„О мој вранче веле добро моје —
Ве̏лен, (ст.)
„Ој девојко селен велен!
„Не увијај обрвама —
Ве̏ленац, нца, m. (у Србијему) vide шаренипа.
Ве̏лигда̂н (велики дан), m. (доље преко Мораве) vide васкрсеније.
Ве̏лика, f. Frauenname, nomen feminae.
Ве̏лика̂ неђеља, f. die Charwoche, hebdomas antepaschalis.
Велика̂чак, чка, ко, augm. v. велики, sehr groß, valde magnus, vastus.
Ве̏ликй (comp. већй), ка, ко, 1) groß, magnus, 2) у велике, recht mitten drin, magnopere.
Велѝм, vide вељу.
Велимѝр, m. Mannsname, nomen viri.
Велича̂ње, n. das Großthun, ostentatio.
Велѝчатисе, амсе, v. r. impf. großthun, ostentare se.
Величѝна, f. die Größe, magnitudo, altitudo.
Ве̏личко, m. Mannsname, nomen viri.
Ве̏љер, m. (österr. der Feldscherer), der Chirurgus, chirurgus.
Ве̏љеров, ва, во, des Chirurgus, chirurgi.
Ве̏љеровица, f. die Frau des Chirurgus, uxor chirurgi.
Ве̏љерскй, ка, ко, 1) chirurgisch chirurgicus. 2) adv. chirurgisch, chirurgice.
Ве̏љача, (једни говоре и авељача и овељача) vide бабини укови.
Ве̏љко (Ве̏лко), m. Mannsname, nomen viri.
Ве̏љу, (Ерц.), велим, sagen, ajo, dico.
Ве̏нац, нца, m. (Рес. и Срем.) vide вијенац.
Ве̏ндрек, m. der Fähndrich, signifer.
Ве̏ндреков, ва, во, des Fähndrichs, signiferi.

Вѐндрековица, f. die Fähndrichs-Frau, uxor vexilliferi.

Вѐнʼње, n. das Welken, marcor.

Вѐнути, венем, v. impf. welken, marceo.

Венча̀вање, n. (Рес. и Срем.) vide вјенчавање.

Венча̀авати, ам, (Рес. и Срем.) vide вјенчаавати.

Венча̀ватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide вјенчаватисе.

Венча̂ни, на, но, (Рес. и Срем.) vide вјенчани.

Вѐнчаница, f. (Рес. и Срем.) vide вјенчаница.

Венча̂ње, n, (Рес. и Срем.) vide вјенчање.

Вѐнчати, ам, (Рес. и Срем.) vide вјенчати.

Вѐнчатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide вјенчатисе.

Вѐња, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Beeren von Wachholder (zum Räuchern,) baccae juniperi.

Вео̀ма, sehr, valde.

Вѐпар, пра, m. крмак, бравац, назимац, das Schwein (Männchen), porcus.

Вѐра, f. (Рес. и Срем.) vide вјера.

Вѐран (вѐран), рна, но, (Рес. и Срем.) vide вјеран.

Вера̂ње, n. das heimliche Umhergehen, clandestina circuitio.

Вѐратисе, ремсе, v. r. impf. кришисе, провлачитисе, heimlich umhergehen, clam circuire:

„Не чудимсе љуљи ни ђердану,
„Веħ се чудим зецу и гаħама:
„Куд се вере како не издере —

Вѐргија*, f. vide пореза.

Вергија̂ш, m. der der пореза unterworfen ist, vectigalis:

„А Турака Јањи донесоше
„Пет стотина онђе укопаше,
„Вергијаша ни носили нису —

Верѐница љуба, f. (ст. Рес. и Срем.) vide вјереница.

Верѐсија, Kredit, fides: узео на вересију; отишао да купи вересију.

Вѐриге, f. pl. die Kesselkette, catena e qua pendet aenum.

Вѐрижице, f. pl. dim. v. вериге.

Вѐрижњача, f. der Balken, an dem die Kesselkette befestiget ist, trabs e qua pendet catena aeni,

Вѐрица, f, dim. v. вера.

Верка̂ње, n. dim. v. верање.

Вѐркатисе, амсе, dim. v. вератисе.

Вѐрмати, ам, v. impf. achten, fürchten, curo: он њега не верма ни у шта.

Верма̂ш, m. (ст.) der Feldmarschall, summus dux exercitus:

„Вермаш оде Нишу и Видину;
„Узе Ниша, не може Видина —

Вѐрност, f. (Рес. и Срем.) vide вјерност.

Верова̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide вјеровање.

Вѐровати, рујем, (Рес. и Срем.) vide вјеровати.

Веро̀витица, f vide Вировитица.

Вѐрта, f. (у Сријему) 1) das Fürtuch, praecinctorium. 2) die Furtuchleinwand, linteum praecincturiis conficiendis: дај ми верте за кецељу.

Вѐртеп, m. die Krippe (der Geburt Christ). die die Schulknaben um Weihnachten umherführen, praesepe Christi.

Веруга̂ње, n. das Schlängeln, sinuatio.

Веру̀гатисе, амсе, v. r. impf. sich schlängeln, sinuari.

Вѐс*, m. das rothe türkische Käppchen, galericulum turcicum.

Вѐса, m. (Рес. и Срем.) vide Весо.

Вѐсела, f. Frauenname, nomen feminae.

Вѐселин, n. Mannsname, nomen viri.

Весѐлити, им, v. impf. freuen, gaudio afficio:

Весѐлитисе, имсе, v. r. impf. sich freuen, gaudeo.

Весења̂к, m. lustiger Kunde, hilarator.

Весѐље, n. 1) die Lustigkeit hilaritas. 2) die Hochzeit, nuptiae. cf. свадба.

Весељѐње, n. das Freuen, hilaratio.

Вѐсео, села, ло, 1) lustig, hilaris. Весело срце куђељу преде. 2) armselig, miser: камо тај мој весели брат?

Вѐсина, f. augm. v. вес.

Вѐсиħ, m. dim. v. вес.

Весла̂ње, n. das Rudern, remigatio.

Вѐслати, ам, v. impf. rudern, remigo.

Вѐсло, n. das Ruder, remus. у пјесмама пјевасе in pl. и веслета:

„Дај ти мене орао ву лађу
„И веслета дрва шимширова —

Вѐсо, m. (Ерц.) hyp. v. Веселин.

Вѐсти, везем, v. impf. sticken, pingere acu.

Вѐт (Ерцеговци говоре и в е т д), та, то, alt, vetus.

Вѐтар, тра, m. (Рес. и Срем.) vide вјетар.

Вѐтва, *, f. das Fetwa (Brief des Mufti), res judicata a Muftio.

Вѐтрења̂к, m. (Рес. и Срем.) vide вјетрењак.

Вѐтрењача, f. (Рес. и Срем.) vide вјетрењача.

Ветрѐње, n. (Рес. и Срем.) vide вјетрење.

Вѐтрина, f. augm. v. ветар.

Вѐтрити, им, (Рес. и Срем.) vide вјетрити.

Вѐтриħ, m. dim. v. ветар.

Ветро̀вит, та, то, (Рес. и Срем.) vide вјетровит.

Ветрòгоња, m. (Рес. и Срем.) vide вјетрогоња.
Ветрòмет, m. (Рес. и Срем.) vide вјетромет.
Вѐћ, 1) schon, jam. 2) sondern, sed: ни је тако, већ овако. 3) већ ако, außer wenn, nisi si.
Вѐћа, f. (Рес. и Срем.) vide вијећа.
Вѐћање, n. (Рес. и Срем.) vide вијећање.
Вѐћати, ам, (Рес. и Срем.) vide вијећати.
Вѐће, vide већ.
Већи̑л*, m. der Stellvertreter, vicarius:
„Мустај-пашу царева већила —
Вѐћма, mehr, magis.
Вѐчање, n. das Meckern, mutitio.
Вѐчати, чим, v. impf. meckern, mutio.
Вѐче, вечера, n. } der Abend, vesper, vespera; auch m. in: добар̑ вече!
Вечѐр, ри f. }
Вѐчера, f. das Abendessen, coena (in Serbien das Hauptessen, also ganz eigentlich die classische coena).
Вечера̀вање, n. das Essen zu Abend, coenatio.
Вечера̀вати, ам, v. impf. nachtmalen, coenor.
Вечера̑ње, n. das Abendmalen, coenatio (?)
Вечѐрас, } diesen Abend, hac vespera.
Вечѐраске, }
Вѐчерати, ам, v. impf. u. pf. abendmahlen, coeno.
Вечѐрашњи̑, ња, ње, von diesem Abend, hujus vesperae.
Вечѐрин, m. Mannsname nomen viri.
Вечѐрњи̑, ња, ње, Abend-, z. B. Abendstern u. s. w. vespertinus.
Вѐчером, abends, vespere:
„Досади ми јутром и вечером —
Вѐчит, та, то, (Рес. и Срем.) vide вјечит.
Вѐшала, f (Рес. и Срем.) vide вјешала.
Вѐшалица, f. (Рес. и Срем.) vide вјешалица.
Веша̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide вјешање.
Вешати, ам, (Рес. и Срем.) vide вјешати.
Вѐшт, та, то, (Рес. и Срем.) vide вјешт.
Вешта̑к, m. (Рес. и Срем.) vide вјештак.
Вѐштац, вешца, m. (Рес. и Срем.) vide вјештац.
Вештѝна. f. (Рес. и Срем.) vide вјештина.
Вѐштица, f. (Рес. и Срем.) vide вјештица.
Вѐштичина, f. augm. v. вештица.
Вивак, вва, m. der Kibitz, gavia.

Вига̑њ, m. (у Сријему) das Frauenkleid, vestis feminae.
Вѝгањ, гња, m. vide ковачница.
Вѝгови, m. pl. vide омче.
Ви̑д, m. das Sehen, visus: тако ми вида очињега; дошао за вида.
Вѝд, m. Mannsname, nomen viri.
Вѝда, f. Frauenname, nomen feminae.
Вида̑к, m. Mannsname, nomen viri.
Вѝдање, n. vide лијечење.
Вида̑р, m. vide љекар.
Видàрина, f. vide љекарина.
Видàрица, f. vide љекарица.
Видати, ам, vide лијечити.
Вида̑ч, m. Mannsname, nomen viri.
Вѝдело, n. (Рес.) vide виђело.
Вѝдети, дим, (Рес.) vide виђети.
Вѝдетисе, димсе, (Рес.) vide виђетисе.
Види̑к, m. der Anblick, conspectus:
„У по поља, св'јету на видику —
Видило, n. (Срем.) vide виђело.
Види̑н, m. Widin, Vidinum.
Видѝнац, нца, m. човек из Видина.
Видинлија*, m. vide Видинац.
Види̑нски̑, ка, ко, von Видин.
Вѝдити, им, (Срем.) vide виђети.
Вѝдитисе, имсе, (Срем.) vide виђетисе.
Вѝдов дан, ва дне, m. 15ти јунија, кад су Срблѣ изгубили на Косову, St. Veits Tag, zugl. Anspielung auf вид.
Видо̀вит, та, то, дијете, које се роди у кошуљици, зовесе видовито; и такови послије човек (приповиједају), или жена, иде са вилама, и зна више него други људи, ein Sonntagskind, albae gallinae filius (?).
Видо̀вка, f. eine Art Kirsche, cerasi genus.
Вѝдоје, m. Mannsname, nomen viri.
Вѝдојевица, f. Berg ober Лешница, mit Ruinen auf seinem Gipfel.
Вѝдосава, f. Frauenname, nomen feminae.
Вѝдра, f. die (Fisch-) Otter, lutra.
Вѝђање, n. 1) das Oftsehen, visio. 2) die Aufsicht über die Küche, z. B. bey Hochzeiten, ministerium culinarium.
Вѝђати, ам, v. impf. 1) oft sehen, video. 2) готовити јело, die Küchenaufsicht führen, procuro culinam.
Вѝђатисе, амсе, v. r. imf. sich sehen, zusammen kommen, convenio.
Вѝђело, n. (Крц.) das Licht, lumen. Изићи ће ђело на виђело.
Вѝђеније, n. (Крц.) das Sehen, visio: сретно виђеније, дугу љубав, од Бога живот и здравље (напијасе уз чашу).
Вѝђети, дим, v. pf. (Крц.) sehen, video.

Виђетисе, димсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) sich sehen, convenio. 2) како ми се види, scheint, videor. 3) види ли се, sieht man, nonne est obscurum?
Вижао, жла, m. vide вижле.
Вижласт, та, то, з. В. девојка, die viel umhergafft, puella impudentior.
Вижле, лета n. der Wachtelhund, canis avicularius Linn.
Вижлин, m. Турски новац од 60 пара, eine türkische Münze von 60 Para, nummi Turcici genus.
Вијавица, f. (Ерц.) Schneesturm, imber nivium (?), cf. мећава.
Вијање, n. 1) керање, das Jagen, agitatio. 2) das Winden, volutio, versatio.
Вијање, n. (Ерц.) das Wurfeln, ventilatio.
Вијар, m. der Wirbelwind, turbo:
„Да га вијар вјетар не однесе —
Вијати, ам, v. impf. керати, jagen, agito.
Вијати, јем, v. impf. (Ерц.) wurfeln, ventilo.
Вијатисе, јамсе, v. r. impf. } sich winden, volvi, torqueri:
Вијатисе, емсе, v. r. impf. }
„Вије ли се црвен барјак
Над милим кумом —
Вијек, (Ерц.) 1) die Lebenszeit, vita: у мом вијеку. 2) никад (ни) до вијека, in meinem Leben nie, ewig nie, nunquam.
Вијенац, нца, m. (Ерц.) der Kranz, corona.
Вијење, n. das Winden, vietio (?)
Вијерница, f. (Ерц.) vide вјереница.
Вијећа, f. (Ерц.) Conferenz (Berathschlagung), deliberatio.
Вијећање, n. (Ерц.) das Berathschlagen, deliberatio.
Вијећати, ам, v. impf. (Ерц.) berathschlagen, delibero.
Вијугање, n. das Schlängeln, sinuatio
Вијугатисе, амсе, v. r. impf. sich schlängeln, sinuor.
Вика, f. 1) das Geschrey, clamor. На курјаке вика, а лисице месо једу. 2) ein Getreidemaß, mensurae genus (in der Batschka).
Викало, m. (pl. викачи) der Schreyhals, clamosus.
Викање, n. das Schreyen, clamor.
Викати, вичем, v. impf. schreyen, clamo.
Викач, m. vide викало.
Викнути, нем, v. pf. aufschreyen, exclamo.
Вила, f. die Vile (eine Art Nymphe), Vila (nympha). Виле живе по великим планинама и по камењацима око вода. Вила је свака млада, лијепа, у бијелу танку аљину обучена, и дугачке, низ леђа и прси распуштене косе. Виле ником не ће зла учинити, докле и ко не увриједи (нагазивши на њиово коло, или на вечеру, или друкчије како), а кад и ко увриједи, онда га различно накажу: устријеле га у ногу или у руку, у обје ноге или у обје руке, или у срце, те одма умре.
Вилает *, m. 1) земља, das Land, terra: отишао на вилает. 2) Leute, homines: чуј (те) вилаете! cf. свијет.
Вилаетлија, m. vide земљак.
Вилаетски, ка, ко, Landes =, з. В. Geld, Richter, publicus.
Вилдиш *, m. das Elfenbein, ebur.
Виле, f. pl. Heugabel, furca foenaria.
Вилиман, m. велики вир, ein grosser Wirbel, vortex major.
Вилин, на, но, der Vile gehörig, vilae.
Вилина коса, f. Flachsseide, cuscuta europaea Linn.
Вилиндар, m. намастир у Светој гори. Вилиндарац (рца), калуђер из Вилиндара. Вилиндарски, ка, ко, von Вилиндар (sonst Chilendar).
Вилип, m. Philipp, Philippus.
Вилипац, пца, m. dim. v. Вилип.
Вилица, f. die Kinnlade, maxilla.
Вило, само у овој загонетки Мотовило вило, по гори се вило, кући долазило, соли не лизало (m. ј челе).
Вилован, вна, но, } vilenhaft, lymphaticus (?):
Виловит, та, та, }
„На ђогату коњу виловноме —
Вилотије, m. Philotheus, Philotheus.
Виљушке, f. pl. die Eßgabel, furca.
Виме, мена m. das Euter, uber.
Вимешце, n. dim. v. виме.
Винарина, f. новци што се дају спахији мјесто десетка виноградскога, Weingeld, vectigal vinarium.
Винић, на, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide вини.
Винко Лозић, m. eine komische Personificirung des Weins (etwa Weinhold Rebmann), Iacchus: ударио га Винко Лозић у главу, m. ј. опиосе.
Винковци, ваца, m. pl. Städtchen in Sirmien. Винковчанин, човек из Винковаца. Винковачки, ка, ко, von Винковци.
Вино, n. der Wein, vinum.
Винобој, m. Alkermes, phytolacca decandra Linn.
Винов, ва, во, з. В. лоза, Wein=, з. В. Rebe, vitis.

Вѝновес, m. feinere Feß-mütze (q. d. fino fes?), mitrae genus.

Вѝновѐсак, m. hyp. v. виновес:
„На глави јој весак виновесак —

Вѝноград, m. Weinberg, vinea.

Виногра́дац, граца m. hyp. v. виноград.

Виногра̀дскӣ (вѝноградскӣ), ка, ко, zum Weinberg gehörig, vineae.

Вѝнош (планина), m. (ст.)
„Па ти ајде на Винош планину —

Вѝнскӣ, ка, ко, z. B суд, Wein-geschirr.

Вѝнути, нем, v. pf. wedeln, agito caudam. Док кучка репом не вине, не ће пас за њом потрчати.

Вину̀шина, f. augm. v. вино.

Вѝнце, n. Weinchen, vinulum (?): винце кисело срце весело.

Вѝњага, f. 1) wilder Weinstock, vitis silvestris. 2) die Frucht davon, uva silvestris.

Вӣр, m. der Wirbel, vortex.

Вирга̂з, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) die Ruthe, Ruthenstreiche, virgae.

Вирење, n. das Spähen, speculatio.

Вѝрити, им, v. impf. spähen, speculor.

Вѝрић m. dim. v. вир.

Вир̀вит, та, то, н. п. вода, wirbelvoll, vorticosus.

Виро̀витица, f. мала варошица у Славонији.

Вӣс, m. Bergspitze, cacumen montis:
„Када будеш вису на планину —

Вѝсибаба, f. das Schneeglöckchen, galanthus nivalis Linn.

Висѝна, f. die Höhe, altitudo.

Вѝсити, им, v. impf. hangen, pendeo. Што виси нек' отпада.

Вѝсок (comp. вӣшӣ), ка, ко, hoh, altus.

Вису́љак, љка m. само у овој загонетки: Виси виси висуљак, трчи трчи трчуљак; Бога моли трчуљак, да отпадне висуљак? т. j. жирка и свињче.

Вӣт, та, то, vide витак:
„Вита јело дигни горе гране —

Вӣт, вит! } interj. Laut, um die
Вӣта, вита! } Taube zu locken, sonus alliciendi columbas,

Вѝтак, тка, ко, biegsam, flexilis.

Вѝтао, тла, m. 1) der Garnhaspel, rhombus. 2) der Haspel, rhombus. 3) vide насад 2.

Вите̂з, m. der Held, vir fortis, heros.

Вѝти, вијем, v. impf. winden, vieo.

Витѝљ, m. 1) die Lunte, funiculus incendiarius, 2) der Docht, ellychnium. cf. свјештило.

Вѝтисе, вијемсе, v. r. impf. sich winden, ambio:
„Па се вије ружа око бора,
„Као свила око ките смиља —

Вѝтице, f. pl. eine Art ungrischer Haarzöpfe, cirri.

Вѝтко, m. Mannsname, nomen viri.

Витла̂ње, n. das Schwingen, vibratio.

Вѝтлати, ам, v. impf. schwingen, vibro.

Вѝтлић, m. 1) dim. v. витао. 2) н. п. клободана, или злата.

Вѝтомӣр, m. Mannsname, nomen viri.

Вѝторог, га, го, mit gewundenen Hörnern, cornibus tortis:
„Младе козе виторoге —

Вѝћа, m. (Рес. и Срем.) vide Вићо.

Вѝћан, m. Mannsname, nomen viri.

Вићѐнтија, } Vincenz Vincentius.
Вићѐнтије, }

Вѝћо, m. (Ерц.) 1) hyp. v. Вилип. 2) hyp. v. Вићентије.

Вѝчан, чна, но, bewandert, versatus: није он вичан томе послу.

Вѝшак, шка, m. das Mehr, der Überschuß, plus.

Вѝше, ober, supra.

Вишеград, m. Ort an der Drina, südlich von Zwornik, berühmt (im Sprichworte) durch seine Brücke: Остаде као ћуприја на Вишеграду.

Вѝшек*, m. die Patrone, embolus igniarius.

Вишѐклук*, m. die Patrontasche, pera embolorum igniariorum.

Вишѐње, n. das Hangen, suspensio.

Вишѝна, f. die Höhe, altitudo. cf. висина.

Вѝшња, f. die Weichselkirsche, cerasum apronianum Linn.

Вишњѐви, adj. indecl. weichselfarb, colorem habens cerasi aproniani.

Вѝшњица, f. dim. v. вишња. 2) eine Art Fisolen, phaseoli genus. (3 село ниже Бијограда.

Вѝшњичица, f. dim. v. вишњица:
„Вишњичица род родила —

Вѝшњов, ва, во, der Weichselkirsche gehörig, cerasi aproniani.

Вѝшњовац, вца, m. ein Stab von Weichselholz, baculus e ligno cerasi aproniani.

Вѝшњовача, f. Weichselstock, fustis e ligno aproniano.

Вишњовӣк, m. der das Weichselwein, vinum e ceraso aproniano Linn.

Вѝшњовина, f. das Weichselholz, lignum cerasi aproniani Linn.

Вјѐверица, f. (Ерц.) das Eichhörnchen, sciurus. cf. јеверица.

Вјекова̂ње, n. (Ерц.) das Durchleben seiner Lebenzeit, vita.

Вјеко̀вати, кујем, v. impf. (Ерц.) sein Leben durchleben, vitam vivo:
„Да заједно вијек вјекујемо —

Вјенча̀вање, n. (Ерц.) das Trauen (von Eheleuten), copulatio conjugialis.

Вјенча̀вати, ам, v. impf. (Ерц.) trauen, jungere connubio.

Вјенча̀ватисе, амсе v. impf. (Ерц.) sich trauen lassen, jungi connubio.

Вјенча̂ни, на, но, (Ерц.) н. п. прстен, кошуља, Trau-Ring etc., copulatorius.

Вјенчаница, f. (Ерц.) 1) новци што се дају попу (а поп владици) за вјенчање, die Traugebühr, pecuniae debitae pro copulatione. 2) жиока, или греднца у какове зграде, der Trambaum, trabs.

Вјенча̂ње, n. (Ерц.) die Trauung, copulatio conjugialis.

Вје̏нчати, ам, v. pf. (Ерц.) trauen, conjugio jungo.

Вје̏нчатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) getraut werden, sich trauen lassen, connubio jungi.

Вје̏нчић, m. dim. v. вијенац.

Вје̏ра, f. (Ерц.) 1) der Glaube, fides. 2) Treu und Glaube, fides 3) (ст.) Mann von Treu und Glauben, homo, amicus fidus:

„Здрав Милошу вјеро и невјеро:
„Прва вјеро, потоња невјеро —

Вје̏ран, рна, но, (Ерц.) treu, fidelis.

Вјере̏ница љуба, f. (ст. Ерц.) т. ј. вјерна љуба:

„Вели њему љуба вјереница —

Вје̏рица, f. dim. v. вјера: вјерицу му његову!

Вје̏рно̂ст, f. (Ерц.) die Treue, fidelitas.

Вјерова̂ње, (Ерц.) das Glauben, fides.

Вје̏ровати, рујем, v. impf. und pf. (Ерц.) glauben, credo. Волим (лакше је) вјеровати, него ићи те питати.

Вје̏тар, тра. m. (Ерц.) der Wind, ventus.

Вје̏трења̂к, m. (Ерц.) der Windbeutel, vanus, gloriosus.

Вје̏трењача, f. (Ерц.) т. ј. воденица, или пушка, 1) Windmühle, mola ventilis. 2) Windbüchse, telum pneumaticum.

Вјетре̑ње, n. (Ерц.) das Ausrauchen, evaporatio.

Вје̏трина, f. augm. v. вјетар.

Вје̏трити, им, v. impf. (Ерц.) dunsten, evaporor.

Вје̏трић, m. dim. v. вјетар.

Вјетро̀вит, та, то, (Ерц.) windig, ventosus.

Вјетро̀гоња, m. (Ерц.) vide вјетрењак.

Вјетро̀мет, m. (Ерц.) der Windstrom, flumen venti.

Вје̏чит, та, то, (Ерц.) ewig, aeternus.

Вје̏шала, n. pl. (Ерц.) der Galgen, patibulum.

Вје̏шалица, f. т. ј. меса, ein Stück geräuchertes Fleisch, segmentum carnis fumo duratae.

Вјеша̂ње, n. (Ерц.) das Hängen, suspensio.

Вје̏шати, ам, v. impf. (Ерц.) hängen, suspendo.

Вје̏шт, та, то, (Ерц.) der es versteht, geschickt, peritus.

Вјешта̂к, m. (Ерц.) der Geschickte, peritus.

Вје́штац, вјешца, m. (Ерц.) der Hexenmeister, veneficus.

Вјешти̏на, f. (Ерц.) die Geschicklichkeit, Meisterschaft, scientia.

Вје̏штица, f. (Ерц.) die Hexe, venefica.

Вјештица се зове жена, која (по приповијеткама народним) има у себи некакав ђаволски ду, који у сну из ње изиђе и створисе у лептира, у кокош или у ћурку, па лети по кућама и једе људе, а особито малу ђецу: кад нађе човека ђе спава, а она га удари некаквом шипком преко лијеве сисе те му се отворе прси док она извади срце и изједе, па се онда прси опет срасту. Неки тако изједени људи одма умру, а неки живе више времена: колико је она одсудила кад је срце јела; и онаковом смрти умру, на какову она буде намијенила. Вјештице не једу бијелога лука, и зато се многи о бијелим и о божитњим покладама намажу бијелим луком по прсима, по табанима и испод пазуа: зашто кажу да оне на покладе највише једу људе. — Ни једној младој и лијепој жени не кажу да је вјештица, него све бабама (млада курва стара вјештица). Кад се вјештица један пут исповједи и ода, онда више не може јести људе, него постане љекарица и даје траву изједенима. Кад вјештица лети ноћу, она се сија као ватра; и највише се скупљају на гувну; зато кажу да она, кад оће да полети од куће, намажесе некаквом масти испод пазуа, па рече: ни о трн ни о грм, већ на пометно гувно. Жена, која је вјештица, кад из ње изиђе онај ду, лежи као мртва, и да јој човек окрене главу ђе су јој ноге биле, не би се више ни пробудила.

Кад у какаом селу помре много ђеце или људи, и кад сви повичу на коју жену да је вјештица и да и је она појела: онда је вежу и баце у воду да виде може ли потонути (зашто кажу да вјештица не може потонути); ако жена потоне, а они

је извуку на поље и пусте, ако ли не могбуде потонути, а она је у-бију, зашто је вјештица. — Куд ће вјештица, него у свој род.
Вјештичина, f. augm. v. вјештица.
Влā, Влаа, m. 1) der Walach, Valachus. 2) Турци (особито Бошњаци) зову и Србље (кашто и све ришћане) Власима.
Влăга, f. die Feuchtigkeit, humor.
Влăда, f. die Herrschaft, dominatus.
Влăдање, n. das Herrschen, dominatio.
Влăдати, ам, v. impf. herrschen, dominor.
Владатисе, амсе, v. r. impf. sich betragen, se gerere.
Влăдета, m. Mannsname, nomen viri.
Влăдика, m. der Bischof, episcopus.
Влăдисав, m. Mannsname, nomen viri.
Владичење, n. das Einweihen zum Bischof, consecratio episcopi.
Влăдичин, на, но, des Bischofs, episcopi.
Влăдичити, им, v. impf. zum Bischof weihen, consecrare episcopum.
Влăдичитисе, имсе, v. r. impf. zum Bischof geweiht werden, consecror episcopus.
Влăдоје, m. Mannsname, nomen viri.
Владӯн, m. Mannsname, nomen viri.
Влăжан, жна, но, feucht, humidus.
Влажење, n. das Befeuchten, humectatio.
Влăжити, им, v. impf. befeuchten, humecto.
Влăња, f. 1) die Walachin, Valacha; 2) bey den Bosnertürken auch die Serbin, serba:
„Него ћу се оженит' Влањом
„Из Поцерја главитом ђевојком —
„Влању ћу младу обљубити
„На срамоту Лазаревић Луки
„И Чупићу, који Дрине чува —
Влăњица, f. dim. v. Влања.
Влăнсав, m. Mannsname, nomen viri.
Влăјко, m. Mannsname, nomen viri.
Влăкно, n. der Flachs (das Flachshaar), linum.
Влăс, m. die zwente Gattung Flachs, lini genus minus longi.
Влăсан, сна, но, vide властан.
Влăсанице, f. pl.
„До Зворника па до Власаница —
Влăсац, сца, m. црви (као длаке) што се у ранама заметну.
Власнӣк, m. der Eigenthümer, dominus, proprietarius.
Влăст, f. die Macht, potestas.
Влăстан, сна, но, der Macht hat, berechtigt, jus habens.
Влăстељ, m. der Machthaber, potens:
„Овде нама кажу
„Старога властеља —
Влăт, m. vide клас.
Влăтак, тка, m. hyp. v. влат.
Влăтање, n. vide класање.
Влăтати, ам, vide класати.
Влăтко, m. Mannsname, nomen viri.
Влăћ, m. Mannsname, nomen viri.
Влăће, n. (coll.) die Aehren, aristae.
Влăчење, n. 1) das Eggen, occatio. 2) das Hecheln, pectinatio.
Влăчити, им, v. impf. 1) орање (т. ј. дрљати), eggen, occo. 2) кудељу или лан (т. ј. гребенати), hecheln, pectino
Влăшац, шца, m. eine Art Lauch, porri genus.
Влăше, шета, n. der junge Вла, puer vlachus.
Влăшење, n. das Walachisiren, mutatio in valachum.
Влăшик, m. vide влашац.
Влăшина, f. augm. v. Вла.
Влăшити, им, v. impf. zum Walachen machen, facio esse valachum.
Влăшитисе, имсе, v. r. impf. sich zum Walachen machen, facere se valachum.
Влăшићи, m. pl. das Siebengestirn, plejades.
Влăшкā, f. die Walachen, Valachia.
Влăшкӣ, ка, ко, 1) walachisch, valachicus. 2) adv. walachisch, valachice, cf. Вла 2.
Влăшко, m. Mannsname, nomen viri.
Влӣнта, f. die Flinte, flinta (telum majus).
„Пуне влините у плећ' окренули —
Вō, вола, m. der Ochs, bos.
Вȍда, f. das Wasser, aqua.
Вȍдање, n. das Herumführen, z. B. des Pferdes, circumductio.
Вȍдати, ам, v. impf. н. п. коња, führen, circumduco.
Вȍдатисе, амсе, v. r. impf. mit jemand Hand in Hand spazieren gehen, deambulo cum aliquo.
Вȍден, на, но, н. п. крушка, јабука, вино, wässerig, aquosus.
Воденā неђеља, f. die erste Woche nach Ostern, die weiße Woche, hebdomas prima a paschate.
Воденӣ, на, но, н. п. кос, суд, тиква, Wasser-, aquaticus.
Вȍденица, f. die Wassermühle, mola aquaria. По двапут се у воденици говори. Вите као да је у воденици грађен.
Воденичāр, m. der Müller, molitor.
Воденичāрев, ва, во, vide воденичаров.
Воденичāрка, f. die Müllerin, molae domina; molitoris uxor.

Воденичаров, ва, во, des Müllers, molitoris.
Воденичица, f. dim. v. воденица.
Воденичиште, n. der Ort wo eine Mühle gestanden, locus ubi mola fuit.
Воденични, на, но, н. п. камен, коло, Mühl-stein, -rad, molaris.
Водијер, m. (Ерц.) das Gefäß, worin der Heumacher sein Wetzgeräthe bey sich trägt, vas foenisecae.
Водир, m. (Рес. и Срем.) vide водијер.
Водити, им, v. impf. 1) führen, duco, 2) läufig seyn (von der Kuh), ruit in venerem.
Водица, f. 1) dim. von вода. 2) Weihwasser, aqua lustralis.
Водичар, m. der Weihwasserträger, camillus (?). Зашао од куће до куће као водичар. Кад водичар отпоје Спаси Господи, и покропи водицом по кући, онда обично рече: „Штоје попово да је готово: ча„нак граа и повјесма два, удо меса „к чанак ораа и пару на крст."
Водњика, f. Wasser das im Winter über Holzäpfel gestanden und so angesäuert getrunken wird, aqua acida.
Водоноша, m. der Wasserträger, aquator.
Водопија, f. } der Wegwart, die Wege-
Водоплав, m. } warte, cichorium intybus Linn.
Водурина, f. augm. v. вода.
Вођ, m. der Führer eines Blinden, dux coeci.
Вођа, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) vide вођ.
Вођев, ва, во, des Führers, ductoris.
Вођење, n. das Führen, ductio.
Вођица, f. у везу као прутак, ein Zweig in der Stickerey, ramulus acu pictus.
Вожење, n. das Führen (zu Land und zu Wasser), vectio, vectura.
Воз, m. товар на колима или на саонима, н. п. воз дрва, сијена, ein Wagenvoll, currus (?).
Возаљка. f. дрво (понајвише рачвасто) што се метне на њега пређа кад се навија.
Возање, n. das Fahren, vectio, vectura.
Возар, m. der Ruderer, remex:
„Дај ти мене тридесет возара
„И пред њима возара Лазара—"
Возарев, ва, во, vide возаров.
Возаров, ва, во, des Ruderers, remigis.
Возати, ам, v. impf. führen, veho.
Возатисе, амсе, v. r. impf. fahren, vehor.
Вознидба, f. das Führen, vectio.
Возити, им, v. impf. führen, veho.
Возитисе, имсе, v. r. impf. fahren, vehor.
Возмајстор, m. (der Wasenmeister) der Schinder, excoriator morticinorum.
Воиловица, f. намастир код Дунава близу Панчева. Воиловички, ка, ко, von Воиловица.
Воин, m. Mannsname, nomen viri.
Воица, m. Mannsname, nomen viri.
Војвода, m. General, dux.
Војводин, на, но, des Generals, ducis.
Војводиница, f. die Generalin, ducis uxor.
Војводити, им, v. impf. zum General machen, ducem appello.
Војводитисе, имсе, v. r. impf. sich für einen General ausgeben, pro duce se gerere.
Војводица, m. dim. v. војвода.
Војводовање, n. das Wojwodseyn, vojvodatus.
Војводовати, дујем, v. impf. Wojwod seyn, sum vojvoda.
Војводски, ка, ко, 1) generalmäßig, ducum. 2) adv. wie ein General, ducis more.
Војводство. n. die Würde eines Wojwoden, vojvodatus.
Војвођење, n. das Ernennen zum Wojwoden, vojevodae appellatio.
Војдраг, m. Mannsname, nomen viri.
Војевање, n. das Kriegen, belligeratio.
Војевати, војујем, v. impf. kriegen, bellare.
Војевода, m. vide војвода.
Војник, m. der Krieger, miles.
Војница, f. der Krieg, die Kriegszeit, belli tempus.
Војница, f. варош у Босни. Војнички, ка, ко, von Војница.
Војнички, ка, ко, 1) soldatisch, militaris. 2) adv. soldatisch, more militari.
Војно, m. (cm.) муж, Gemahl, maritus:
„Како не ћу бледа бити?
„Војно ми je пијаница—.
Војнов, ва, во, (cm.) des Gemahls, mariti:
„Веселисе војнова мајко—.
Војска, f. das Kriegsheer, exercitus.
Војша, eine Art Kartenspiel,
Војштина, f. augm. v. војска.
Војштити, им, v. impf. на кога, kriegen, belligero.
Војшћење, n. das Kriegen, belligeratio.
Воко, m. (pl. воци) hyp. v. ао, особито кад бабе теоце: пос воко пос! ма воко ма!
Волатисе, ламсе, v. r. pf. m. j. штапови, im Spiele гавратисе.

Волâш, m. Ochsenname, nomen bovi indi solitum.

Вòлети, лим, (Рес.) vide вољети.

Вòлити, им, (Срем.) vide вољети.

Волòводница, f. волови, што иду за кравом, кад води крава, die Freyer der läufigen Kuh, vaccae proci.

Вòловский, кà, ко, 1) н. п. месо, Ochsen-Fleisch, caro bubula. 2) adv. auf Ochsen Art, boum more.

Вòловскй језик, m. die Ochsenzunge, anchusa officinalis Linn.

Вòловскй око, n. das Ochsenauge, chrysanthemum leucanthemum Linn.

Волујара, f. некаква звијезда, коју ратари познају, и кад она изиђе онда већ иду тражити волове.

Волујâрка, f. 1) eine Art Trauben, uvae genus. 2) vide волујара.

Волујскй, ка, ко, vide воловски.

Вòља, f. 1) der Wille, voluntas. Од воље му (је, или стоји) као шокцу пост. 2) гуша у кокоши или у тице, der Kropf der Henne, des Vogels, guttur.

Вòљан, љна, но, 1) frey, вољан си, du kannst es thun, per te stat. 2) guter Laune, guter Dinge, laetus:

„Вољан буди царе господине!—

Вòљанй Боже! (verwundernd) guter Gott, bone Deus!

Вòљети, лим, v. impf. (Ерц.) lieber wollen, malo.

Вòљица, f. dim. v. воља.

Вори́нта, f. der Gulden, florenus.

Воршпâн, m. vide вошпан.

Вòсак, ска, m. das Wachs, cera.

Вòтање, n. das Narren, ductatio.

Вòтати, ам, v. impf. кога, narren, bey der Nase herumführen, ducto.

Вотњâк, m. 1) der Obstgarten, pomarium. 2) село у Рађевини (близу Лозинце). 3) зидине од намастира (у селу Вотњану, на лијевом бријегу ријеке Штире), cf. запроношити.

Вотњàчић, m. dim. v. вотњак.

Воћâр, m. 1) der Obstliebhaber, amans pomorum. 2) der Obsthändler, Oebstler, qui poma venditat.

Вòће, n. das Obst, poma. У своје воће кад но оће.

Вòћка, f. der Obstbaum, pomus.

Воћњâн, m. vide вотњак.

Вòци, pl. v. воко:

„Описни потисни,

„Воци ти корисни.

Вòч! interj. Laut, um ein Rind davon zu jagen, sonus abigendi bovem.

Вочић, m. dim. v. ао.

Вòчие! vide воч.

Вошпâн, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Vorspann, equi vehiculares.

Вòштан, на, но, wächsern, cereus.

Воштàница, f. die Wachsleinwand, ceratum.

Воштâрница, f. das Wachshaus, wo das Wachs gepreßt wird, cella ceraria (?)

Воштêње, n. vide вошћење.

Вòштина, f. (augm. v. восак) die Wachstrebern, recrementa ceraria.

Вòштити, им, v. impf. wichsen, cero.

Вошћêње, n. das Wichsen, ceratio.

Вр̂, врха, m. (у Ерц. и врг) das Oberste einer Sache, Gipfel, summitas, cacumen.

Врàбац, пца, m. der Sperling, passer.

Врàбица, f. das Weibchen des Sperlings, passer femina.

Врâг, m. der Teufel, diabolus. cf. ђаво.

Врагађ̂ур, m. Питали бабу, кад је ишла на панађур, куда ће, а она пуна радости одговорила: „идем „на панађур ђур". А кад се вратила с панађура, онда је запитали: „ђе си била бако?" „На панађуру и на в р а г а ђ у р у" (одговорила љутита).

Враговâње, n. der Muthwille, petulantia.

Врагòвати, гујем, v. impf. Muthwillen treiben, petulantem esse.

Враголâн, m. der Muthwillige, petulans

Врагòласт, та, то, muthwillig, petulans.

Врагòлије, f. pl. die Teufeleyen, nequitiae.

Враголисâње, n. vide враговање.

Врагòлисати, лишем, vide враговати.

Врагòлити, им, vide враговати.

Врагòлица, f. vide ђаволица.

Врагòлство, n. der Muthwille, levitas.

Враго̀љêње, n. vide враговање.

Вра́жјй, жја, жје, teuflisch, diabolicus.

Вражогр̂нци, m. pl. село на лијевом бријегу Тимона у Црној ријеци (туда говорен г р н а ц и л о н а ц).

Врајкôр, m. das Freycorps, manus volonum.

Врајкóрац, рца, m. der Freycorist, volo.

Врајкòрија, f. die Freycorps, volonum copiae.

Врајкôрскй, ка, ко, Freykorps-, volonum.

Врâјт, m. (у Сријему у Бачк. и у Бан.) der Gefreyte, miles gregarius immunis statione.

Врâн, m. vide гавран:

„Ја два; врана, два по Богу брата —

Врâн, на, но, schwarz, ater.

Врàна, f. die Krähe, cornix.

Вра́нац, ница, m. der Rappe (schwarzes Pferd,) equus ater.
Вра́нење, n. vide врањење.
Вранѐтина, f. augm. v. врана.
Вра̂неш, m. Mannsname, nomen viri.
Вра̀нило, n. die Schwärze, atramentum.
Вра̂нилова трава, f. ein schwarzes Färbekraut, nomen herbae.
Вра̂нин, на, но, der Krähe, cornicis.
Вра́нити, им, v. impf. schwärzen, atro.
Вра̂нић, m. das Küchlein der Krähe, pullus cornicis.
Вра́нчев, ва, во, dem Rappen gehörig, equi atri.
Вра̂нчић, m. dim. v. вранац.
Вра̂нц, m. die Franzosen (Krankheit), lues venerea.
Вра̂нцав, ва, во, venerisch, morbo gallico corruptus.
Вранца̑ње, n. das Anstecken mit Franzosen, infectio venerea.
Вра̂нцати, ам, v. impf. mit Franzosen anstecken, inficio morbo gallico.
Вра̂нцатисе, амсе, v. r. impf. venerisch werden, infici morbo gallico.
Вра̂нцљив, ва, во, vide вранцав.
Вра́њење, n. das Schwärzen, atratio.
Вра́њи, ња, ње, Krähen-, z. B. Nest, cornicis.
Вра̂њи лук, m. eine Art Lauch, porri genus.
Вра́пчев, ва, во, des Sperlings, passeris
Вра́пчић, m. dim. v. врабац, passerculus.
Вра́пчије сјеме, n. Name einer Pflanze, plantae genus.
Врапчји (вра́пчји), чја, чје, den Sperlingen gehörig, passerinus.
Вра́пчји нокти, m, pl. Name einer Pflanze, plantae genus.
Вра̑с, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Fraiß (österr. die Фрас), epilepsia.
Вра̑т, m. der Hals, collum.
Вра́та, n. pl. 1) die Thüre, fores. 2) das Thor, porta:
„Граду врата рано затворајте—
Вратаоца, n. pl. dim. v. врата.
Врата̑р, m. der Thorwärter, janitor.
Врата́рев, ва, во, } des Thorwärtes,
Врата́ров, ва, во, } janitoris.
Врата́шца, n. pl. vide вратаоца.
Вра́тило, n. der Garnbaum, jugum tentorium. Вратила су два : предње (или шупље) и стражње; на стражњем је навијена пређа, а на предње се навија платно.
Вра́тина, f. augm. v. врат.
Вра́тити, им, v. pf. 1) umkehren machen, converto (reice capellas Virg.) 2) zurückgeben, restituo.
Вра́титисе, имсе, v. r. pf. umkehren, revertor.
Вра́тић, m. dim. v. врат.
Вра́тич, m. vide повратич.
Вра́тна̑, f. намастир у крајини Неготинској.
Вра́тни̑, на, но, н. п. кост, жиле, Hals-, colli.
Вра̀тнице, f. pl. врата од прућа исплетена, или од дрвета начињена, das Gatterthor, porta clathrata. Вратнице понајвише стоје на путу, и затворајусе да не иде марва у поље; или на тору.
Вратѐлом, m. (Scheltwort) du Halsbrecher, audax.
Вратоло́мије, m. Bartholomäus, Bartholomaeus.
Вра̑тор, m. der Frater (Mönch, Klosterbruder), monachus latinus, cf. пратор.
Вра̑торов, ва, во, des Fraters, monachi latini.
Вра̑торски̑, ка, ко, 1) fratrisch, monachalis, 2) adv. fratrisch, monachorum more.
Враћа́ње, n. 1) das Umkehren, conversio. 2) das Wiedererstatten, restitutio.
Вра̀ћати, ам, v. impf. 1) umkehren machen, converto, rejicio. 2) wiedergeben, restituo.
Вра̀ћатисе, амсе, v. r. impf. umkehren, saepe revertor.
Вра̑ч, m. 1) Wahrsager, divinus, cf. погађач, гатар. 2) Hexenmeister, magus.
Вра́чање, n. 1) das Wahrsagen, divinatio. 2) das Hexen, incantatio.
Врача̑р, m. 1) vide врач. 2) die Umgegend von Belgrad, die zwar поље heißt, aber hügelig ist:
„Док ми гледа кроњо на Земуна,
„А Маргета на Врачар на поље—
Вра́чара, f. гатара, 1) die Wahrsagerin, divina. 2) die Hexe, Zauberin, maga.
Врача́рев, ва, во, vide врачаров.
Врача̀рина, f. die Wahrsagergebühr, quod divino datur.
Врача́ров, ва, во, des Wahrsagers, Hexenmeisters, divini; magi.
Вра̀чати, ам, v. impf. 1) wahrsagen, divinare. 2) hexen, incanto.
Вра́чев, ва, во, vide врачаров.
Вра̀чи, m. pl. die heil. Aerzte (Kosmas und Damian), medici (Cosmas et Damianus).
Вра̀шки̑, ка, ко, 1) teuflisch, diabolicus. 2) adv. teuflisch, diabolice.
Вр́ба, f. die Weide, (Baum), salix. To

је на врби свирала (d. i. nichts). Кад врба грожђем роди (nie).
Врба̑с, m. 1) вода у Босни. 2) село у Бачкој.
Вр̏бица, f. dim. v. врба.
Врбља̑к, m. die Weidengegend, das Weidengebüsch, salictum.
Вр̏бов, ва, во, Weiden-, z. B. Laub, salicis. Поуздатисе у кога, као у врбов клин.
Врбо̀вати, бујем, v. pf. u. impf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) werben (zum Kriegsdienste), perducere (ad militiam).
Врбо̀ватисе, бујемсе, v. r. pf. sich anwerben lassen, do me (ad militiam).
Вр̏бовина, f. Weidenholz, lignum salignum.
Врбо̑ака, f. Werbung, comparatio (delectus) militum.
Врбопу̑ц, m. die Zeit, da die Weide ausschlägt (mit satyrischen Nebenbegrif), tempus quo salix frondescit.
Вр̀вети, вим (Рес.)} vide врвљети.
Вр̀вити, вим (Срем.)}
Врвље̑ње, n. das Gedränge von hinströmenden Menschen, turba properantium.
Вр̀вљети, вим, v. impf. (Ерц.) wohin strömen (von Menschen), confluo.
Вр̏аца, f. die Schnur, funiculus:
„Вуку му се за ногама враце —
Вр̑г, m. крбањ, ein Schöpfgefäß von Kürbis, haustrum e cucurbita.
Вр̏гнути, нем, vide вр̏ћи.
Вр̏горац, рца m. Stadt in Dalmatien:
„Ти отиди ка Вргорцу граду,
„Те савежи Шарића Асана —
Врда̑ње, n. das Ausweichen, declinatio.
Вр̏дати, ам, v. impf. auszuweichen suchen, declinare.
Врдни̑к, m. 1) село у фрушкој гори. 2) намастир код тог села (тај се намастир зове и Раваница). Врдни́чанин, човек из Врдника. Врдни̑чки̑, ка, ко, von Врдник. Врдни̑чка̑ кула, старе зидине на брду више Врдника.
Вр̏днути, нем, v. pf. ausweichen, declino.
Вре́бање, n. das Lauern, insidiae.
Вре́бати, ам, v. impf. lauern, insidior.
Вре́ва, f. der Tumult, tumultus.
Вре́дан, дна, но, (Рес. и Срем.) vide вриједан.
Вре́дити, им, (Рес. и Срем.) vide вриједити.
Вредно̀ћа, f. der Werth, die Würdigkeit, dignitas.
Вре́ђање, n. (Рес. и Срем.) vide вријеђање.
Вре́ђати, ам, (Рес. и Срем.) vide вријеђати.
В[illegible]жа, f. (Рес. и Срем.) vide врјежа.

Врѐзнути, нем, v. pf. einen Streich versetzen, baculo percutio (onomatop.)
Вре́ло, n. извор, die Quelle, der Ursprung des Flußes, fons.
Вре́ме, мена, n. (Рес. и Срем.) vide вријеме.
Вре́менит, та, то, betagt, provectae aetatis.
Врѐњак, њка m. eine Art Hautkrankheit, genus morbi cutanei.
Вре́ње, n. das Sieden, aestuatio.
Врѐо, врела, ло, heiß, fervidus.
Врѐоце, n. dim. v. врело, das Quellchen, fonticulus.
Вретена̑р, m. der Spulmacher, fistularius.
Вретѐнара, f. н. п. мјерица, котарица, der Korb, worin die voll angesponnenen Spulen gethan werden, sporta fusis plenis adservandis.
Вретена́рев, ва, во, } des Spulmachers,
Вретена́ров, ва, во, } fistularii.
Вретѐно, n. 1) die Spule, fistula netoria. 2) вретено у кола воденичнога, die Achse am Mühlrade, axis.
Врете́нце цета, n. dim. v. вретено.
Вре́ти, врим, v. impf. sieden, aestuo. 2) ври тамо нешто, es ist ein Getöse, Tumult, tumultuantur.
Врѐћа, f. der Sack, saccus.
Врећѐтина, f. augm. v. врећа.
Врѐћица, f. dim. v. врећа
Врећу̀рина, f. vide врећетина.
Вр̀зино коло, n. Србљи приповиједају, да неки ђаци, кад изуче дванаест школа, отиду (њи 12 мора бити) на врзино коло (да доврше са свим и да се закуну? А ће је то врзино коло? и шта је? Бог би га знао.), и онђе некакву особиту књигу чатећи нестане једнога између њи дванаест (однесу га ђаволи или виле), но они не могу познати кога је нестало. (Тај је био и на врзину колу — говорисе за човека који је млого учио —).

Такови ђаци послије зовусе Грабанцијаши, и иду са ђаволима и са вилама, и воде облаке у вријеме грмљаве, олује и туче. Грабанцијаши су сви издрпани (какав је издрпан) као грабанцијаш).
Врије̏ћи, вршем, v. impf. (Ерц.) Getreide austreten (mit Pferde), tero frumentum.
Ври̏ска, f. ein durchdringendes Geschrey z. B. von Kindern, wiehernden Pferden, sonus acer.
Ври̏снути, нем, v. pf. aufschreyen, exclamo.
Ври̑шак, шка, ко, (у Сријему, у Бачк. и

у Бан.) 1) frisch, recens, cf. мазе, прије сан. 2) frisch, hurtig, celer.

Вриштање, n. das durchdringende Schreyen, clamor vehemens.

Вриштати, штим, v. impf. durchdringend schreyen, clamo acriter.

Вријѐдан, дна, но, (Ерц.) würdig, dignus.

Вријѐдити, им, v. impf. (Ерц.) werth seyn, valeo: вриједи царева града.

Вријеђање, (Ерц.) das Anstoßen, Aufreißen der Wunde, divulsio, offensio.

Вријеђати, ам, v. impf. (Ерц.) aufreißen (die Wunde), rumpo, offendo.

Вријеђатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) seine Wunde aufreißen, divello ipse vulnus meum, offendens.

Вријѐжа, f. (Ерц.) 1) der Stängel (z. B. des Kürbisses, der Melone), surpus. 2) пасја вријежо! (Scheltwort gegen Kinder) convicium in pueros.

Вријѐме, времена, n. (Ерц.) 1) die Zeit, tempus 2) Wetter, tempestas.

Вр̏ка, f. das Knurren, z. B. der Katze, murmur.

Вр̏кнути, не, v. impf. wegschmettern, cum strepitu avolo.

Вр̏леа, m. die Verlesung (der Soldaten), recitatio nominum militum: ониниам војници на врлеа.

Вр̏леговање, n. das Verlesen, recitatio.

Вр̏лезовати, зујем, v. impf. und pf. verlesen, recito nomen (ја сам ове светри ријечи слушао 1807 године ђе се говоре на Дрини у војсци Ваљевској; и сам сам ишао те врлезовао војску).

Врлет, f. die Stelle, declivitas.

Врлетан, тна, но, steil, praeceps.

Врлина, f. vide доброта.

Врло, vide веома

Врлоћа, f. vide врлина.

Врлу̏дање, n. das Gehen (und Thun) eines, der sich nicht wohl befindet, incessus hominis aut bestiae minus bene valentis.

Врлу̏дати, ам, v. impf. ich gehe (oder sehe aus), wie einer der sich nicht wohl befindet, incedo ut minus bene valens.

Вр̏љав, ва, во, am Auge beschädigt, laesus oculo.

Вр̏љање, n. das Schlendern, ambulatio.

Вр̏љати, ам, v. impf. schlendern, ambulo.

Вр̏љика, f. die Stange zum Einzäunen, tiguum (pertica) sepiendo horto.

Вр̏љити, им, v. pf. werfen, wegwerfen, jacio. cf. бацити, турити.

Вр̏љичица, f. dim. v. врљика.

Вр̏љо, m. der an einem Auge beschädigt, saucius altero oculo.

Врда̂ње, n. 1) das grobe Spinnen, netio crassioris lini. 2) das Daherplaudern, garritus.

Вр̏дати, ам, v. impf. 1) прести на велико вретено, grob spinnen, nere crassius linum. 2) daher plaudern, nugas profero.

Врндуљ, m. највише се говори у множ. броју врндуљи, и dim. врндуљки (Самотвори точкови као воденично камење, или кола од такови точкова. На таковим точковима стоје обично Турски топови), eine Art Rades, aus einem Stücke, rotae genus.

Вр̏нути, нем, vide вратити.

Вр̏нутисе, немсе, vide вратитисе.

Вр̏чаница, f. einer der Riemen, die an der Opanke statt des Oberleders sind, lorum crepidae.

Врча̂ње, n. 1) das Anmachen der Ober-Riemen der Opanken, aptatio lororum superiorum crepidae. 2) das undeutliche Reden eines Mißvergnügten, mussitatio.

Вр̏чати, ам, v. impf. 1) опанке, die Ober-riemen anmachen, lora superiora apto. 2) zornig reden, mussito.

Вр̏сан, сна, но, vide вргтан.

Врсна̂к, m. der mit mir gleichen Alters ist, aequalis.

Вр̏сница, f. die mit mir gleichen Alters ist, aequalis.

Врсно̂ћа, f. die Ordentlichkeit, Bravheit, frux (?).

Вр̏ста, f. Reihe, series.

Вр̏стан, сна, но, ordentlich, frugi.

Врста̂ње, n. das Stellen in Reih und Glied, collocatio in ordine.

Вр̏статисе, амсе, v. r. impf. sich in Reih und Glied stellen, in ordine colloco:
А. Врстајтесе, ето цара Мушана!
Б. Врстаосе не врстао, не ма нас више него —

Врстѐлези (m. j. врап те лези), (komisch als) Feiertagsname, dies festus fictus joci caussa:
А. какав је данас светац?
Б. врстелези!

Врта̂љ, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Viertheil, vide четврт.

Врта̂љче, чета n. буре од четврти акова.

Врта̂ње, n. 1) vide враћање. 2) das Aufbrechen der Nüße mit dem Messer, effractura nucis ope cultri.

Вр̏тати, врћем, v. impf. 1) vide враћати. 2) орае, die Nüße aufbrechen, effriugo nucem cultro.

Вр̏татисе, врћемсе, vide враћатисе.

Вртење, n. (Рес.) vide врћење.

Вр̏тети, тим (Рес.) vide врћети.

Вр̀тетисе, тимсе, (Рес.) vide врћетисе.

Вр̀тити, им, (Срем.) vide врћети.

Вр̀титисе, имсе, (Срем.) vide врћетисе..

Вр̀тлог, m. der Wasserwirbel, vortex.

Вртòглав, ва, во, schwindlig, vertiginosus.

Вртòглавица, f. der Schwindel, vertigo.

Вр̀ћење, n. 1) das Bohren, terebratio. 2) das Drehen, volutio.

Вр̀ћети, вртим, v. impf. (Ерц.) bohren, terebro.

Вр̀ћетисе, вртимсе, v. r. impf. (Ерц.) sich drehen, vertor.

Вр̀ћи, вргнем, v. pf. thun (stellen, legen), pono.

Вр̀ћи, вршем, (у Бачкој) vide вријећи.

Вр̀ћисе, вргнемсе, v. r. pf. на кога, wem nacharten, nachgerathen, imitor. Дете се вргне и на ујца преко Дунава, акамо ли на слугу у кући.

Вр̀ћ (comp. вру̀ћи),ћа,ће, heiß, fervidus.

Вру̀ћина, f. die Hitze, aestus.

Вру̀ћица, f. hitziges Fieber, febris ardens.

Вру̀ћичина, f. augm. v. врућица.

Врућу̀штина, f. vide врућичина.

Вру̀шка гора, f. vide фрушка—

Вру̀шкиња, f. eine Art Kirschen, cerasi genus.

Врц, cf. трц врц.

Грцање, n. 1) das schnelle Hin- und Herbewegen, micatio. 2) das Sprützen, emicatio.

Вр̀цати, ца, v. impf. sprützen, emico: „Црна крвца кроз кошуљу врца—

Вр̀цатисе, амсе, v. r. impf. sich schnell hin- und herbewegen (z. B. wenn ein Mann ein Frauenzimmer nachäffen will), mico?

Врцка̀ње, n. dim. v. врцање.

Вр̀цкатисе, амсе, dim. v. врцатисе.

Врчак, чка m. vide мачак.

Вр̀чање, n. das Knurren, murmur.

Вр̀чати, чим, v. impf. као мачка, или као празно вретено кад се обрће, knurren, murmuro.

Вршâј, m. eine Schicht Garben, die auf einmal ausgetretten wird, stratum.

Вр̀шак, шка m. vide вршићк 1.

Вр̀шац, шца m. die Stadt Werschetz (im Banat).

Вр̀шачкй, ка, ко, Werschetzer-,

Вр̀шење, n. das Austreten (des Getreides), trituratio.

Вр̀шидба, f. das Austreten, trituratio.

Вр̀шитисе, шисе, v. r. impf. in Erfüllung gehen, perficior: вршисе воља Божја.

Вр̀шка, f. die Fischreuße, nassa.

Вр̀шнâк, m. vide препуља.

Вр̀шчанин, m. einer von Werschetz.

Вр̀шчић, m. 1) dim. v. вр. 2) (вржчић) dim. v. врг.

Връо, врла, ло, vide добар.

Връовит, та, то, н. п. гора, ein Berg mit vielen Spitzen, cacuminosus(?).

Втица, f. (у Ерц.) vide тица.

Вýгдраг (Вукдраг), m. Mannsname, nomen viri.

Вýзман, m. Mannsname, nomen viri.

Вýило, m. Mannsname, nomen viri.

Вýии, m. Mannsname, nomen viri.

Вýица, m. Mannsname, nomen viri.

Вýја, m. (Рес. и Срем.) vide Вујо.

Вујâдин, m. Mannsname, nomen viri.

Вýјâк, m. Mannsname, nomen viri.

Вýјан, m. Mannsname, nomen viri.

Вујана, f. Frauenname, nomen feminae.

Вýјета, m. Mannsname, nomen viri.

Вýјо, m. (Срц.) 1) hyp. v. Вук 2) hyp. v. Вуица.

Вýјко, m. Mannsname, nomen viri.

Вýјчета, m. Mannsname, nomen viri.

Вýјчин, m. Mannsname, nomen viri.

Вýк, m. 1) der Wolf, lupus. 2) Mannsname, nomen viri Кад се каквој жени не даду ђеца, онда нађене ђетету име вук (да га не могу вјештице изјести: зато су и мени овако име нађели).

Вýка, f. Fluß bey Вуковар.

Вукадин, m. Mannsname, nomen viri.

Вукâјло, m. Mannsname, nomen viri.

Вукâљ, m. Mannsname, nomen viri.

Вýкана, f. Frauenname, nomen feminae.

Вýкас, m. Mannsname, nomen viri.

Вýкац, кца, m. Mannsname, nomen viri.

Вукâч, m. Mannsname, nomen viri.

Вукâшин, m. Mannsname, nomen viri.

Вýкеља, m. Mannsname, nomen viri.

Вýкић, Mannsname, nomen viri.

Вýкман, m. Mannsname, nomen viri.

Вукмûљ, m. Mannsname, nomen viri.

Вукмûр, m. Mannsname, nomen viri.

Вýкмира, f. Frauenname, nomen feminae.

Вукоâр, m. Stadt in Slavonien, nomen urbis. Вуковарац (рца), човек из Вуковара. Вуковâрскй, ка, ко, von Вуковар.

Вýковоје, m. Mannsname, nomen viri.

Вукôдлак, m. вампир, der Vampyr, vampyrus (das Vulcolacsae im Adelung s. v. Vampyr). Вукодлак се зове човек, у кога (по приповијеткама народним), послије смрти 40 дана, уђе некакав ђаволски ду, и ожнви

га (повампирисе). Потом вукодлак излази ноћу из гроба и дави људе по кућама и пије крв њиову. Поштен се човек не може повампирити, већ ако да преко њега мртва прелети каква тица, или друго какво живинче пређе: зато свагда чувају мрца да преко њега што не пређе. Вукодлаци се обично појављују зими (од Божића тамо до Спасова дне). Како почну људи много умирати по селу, онда почну говорити да је вукодлак у гробљу (а ђекоји почну казивати да су га ђе ноћу виђели с покровом на рамену), и стану погађати ко се повампирио. Кашто узму врана ждријепца без биљеге, па га одведу на гробље и преводе преко гробова, у којима се боје да није вукодлак: зашто кажу да такови ждријебац неће, нити смије, прећи преко вукодлака. Ако се о ком увјере и догодисе да га ископавају, онда се скупе сви сељаци с глоговим кољем (зашто се он само глогова коца боји: зато говоре, кад га спомену у кући, „на путу муброћ и глогово трње"* — зашто су и бротњаци покрнаени глоговим трњем —), па раскопају гроб, и ако у њему нађу човека да се није распао, а они га избоду оним кољем, па га баце на ватру те изгори. Кажу да таковога вукодлака нађу у гробу а он се угојио, надуо и поцрвењео од људске крви („црвен као вампир"). Вукодлак долази кашто и својој жени (а особито ако му је лијепа и млада) те спава с њоме; и кажу да оно дијете нема костију које се роди с вукодлаком. А у вријеме глади често га привиђају око воденица, око амбара житнице и око чардака и кошева кукурузније.

Ву̀које, m. Mannsname, nomen viri.

Вукоједина, f. der Wolfsbiß, admorsus lupi; (приповиједају) кад жена трудна једе меса од овце, или од козе, коју је в у к ј е о, онда по њезином ђетету, кад се роди, изиђу некакве ране, које се зову в у к о ј е д и н а. Вукоједина се кади намечетом и тим се лијечи.

Ву̀кола, m. Mannsname, nomen viri.

Вуко̀ман, m. Mannsname, nomen viri.

Вуко̀сав, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀косава, f. Frauenname, nomen feminae.

Ву̀кота, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀котићи, m. pl. cf. сјекутићи (само у оној загонетки).

Ву̀ксан, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀кша, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̑ле, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀лета, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀на, f. die Wolle, lana.

Ву̀нен, на, но, wollen, laneus.

Ву̀ница, f. 1) dim. v. вуна. 2) вунени конци, der Wollzwirn, filum laneum duplicatum.

Ву́нко, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̏нта, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Pfund, pondo.

Вунта̂ш, m. т. ј. лан, Flachs, der pfundweise verkauft (verpackt) wird, linum quod jam pensum venditur.

Вунта̂шкӣ, ка, ко, н. п. кантар, die Pfundwage, libra quae pondo exhibet.

Ву̀нцут, m. der Hundsfott (österr. Hundsfutt), nebulo.

Вунцута̀рија, f. die Hundsfötterey, res sceleata.

Ву̀руна* (вуру̀на), f. vide пећ.

Ву̀ру̀ница (ву̀руница), f. dim. v. вуруна.

Ву̀рунскӣ, ка, ко, н. п. лончић, Ofen-, fornacalis.

Вуру̀нџија*, m. 1) der Ofenmacher, fornacarius. 2) der Becker, pistor.

Ву́ћи, вучем, v. impf. ziehen, schleppen, traho.

Ву̀џибатина, f. 1) der mit dem Stocke herumspaziert, otiosus cum baculo. 2) der offenbar Sträfliche, baculo dignus, quem sequitur baculus expectans illum qui verberet.

Ву̀ча, m. (ст.) Mannsname, nomen viri:

„Шемлук чини Вуча џенерале —

Ву̀чан, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀чен, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀чење, n. das Schleppen, Ziehen, tractio (?).

Ву̀чета, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀чија*, f. ein aufrechtstehendes Faß, Wanne, cadi genus.

Вучи̑јица, f. dim. v. вучија.

Ву̀чина, f. 1) die Wolfshaut, pellis lupi. 2) augm. von вук. 3) Mannsname, nomen viri.

Ву̀читрн, m. варош у Косову код воде Ситнице.

Ву̀чић, m. Mannsname, nomen viri.

Ву̀чица, f. die Wölfin, lupa.

Ву̀чјӣ, чја, чје, Wolfs-, lupinus.

Ву̀чко, m. Mannsname, nomen viri.

Вше̏ница, f. (у Крц.) vide шеница.

Г.

Га 1) ihn, eum. 2) es, id (im Accus.). 3) pleonastisch:
„Чарне очи ви га не гледале—
Гавез, m. die Wallwurz, symphytum officinale Linn.
Гавра, m. Mannsname, nomen viri (Gabriel).
Гавран, m. der Rabe, corvus.
Гавранов, ва, во, des Raben, corvi.
Гаврање, n. ein Hirtenspiel, ludi pastoralis genus.
Гавратисе, амсе v. r. impf. (у Бачкој) eine Art Hirtenspiel, ludi genus.
Гаврило, m. Gabriel, Gabriel.
Гагрица, f. ein Wurm der ungegärbte Häute frißt, tineae genus.
Гагричав, ва, во. н. п. кожа, wurmstichig, von Würmern zerfressen, exesus a tineis.
Гад, m. der Ekel, nausea.
Гадан, дна, но, ekelhaft, creans fastidium.
Гадити, им, v. impf. ekelhaft machen, abtadeln, fastidium creo alicui alicujus rei.
Гадитисе, имсе, v. r. impf. Ekel haben, fastidio: ja се гадим на то, und нешто ми се гади.
Гадљање, n. das Dudelsackpfeifen, musica utriculi.
Гадљар, m. der Dudelsackpfeifer, utricularius.
Гадљарев, ва, во,} des Dudelsackpfei-
Гадларов, ва, во,} fers, utricularii.
Гадљарски, ка, ко, 1) Dudelsackpfeiferisch, utriculariorum. 2) adv. Dudelsackpfeiferisch, more utricularii.
Гадљати, ам, v. impf. den Dudelsack spielen, sonare utriculo.
Гадље, f. pl.} der Dudelsack, utriculus
Гадљи, f. pl.} musicus.
Гадљив, ва, во, ekel, fastidiosus.
Гађање, n. das Zielen, collineatio.
Гађати, ам, v. impf. (у Шумадији) zielen, collineo.
Гађење, n. 1) das Anekeln, taedium, 2) das Verekeln, taedii creatio.
Гажење, n. 1) das Waten, vadatio. 2) das Betreten, calcatio.
Газ, m. vide брод 1.
Газда, m. 1) vide домаћин. 2) ein reicher Mann, dives. cf. господар.
Газдалук, m. das Vermögen (eines газда,) facultates.
Газдарица, f. vide домаћица.
Газдаричин, на, но, der Hausfrau gehörig, herae, matris familias.
Газдашаг, m. vide газдалук.
Газдин, на, но, dem газда gehörig, heri, patris familias.
Газдински, ка, ко, 1) den газде gehörig, dominorum, lautus. 2) adv. wie ein газда, laute.
Газета, f. eine kupferne Münze, wo von 3 auf einen Para gehen, nummi genus.
Газиблато, m. komische Benennung eines geringen Beamten, der sich wichtig macht (q. d. Watekoth).
Газити, им, v. impf. 1) waten, vadere. 2) treten, calcare.
Гаипˣ учинитисе, verschwinden (wie ein Geist,) evanesco.
Гај, m. der Hain, nemus.
Гаја, m. (Рес. и Срем.) vide Гајо.
Гајдаш, m. vide гадљар.
Гајде, f. pl. (Сријему и у Бачк.) vide гадље.
Гајење, n. das Pflegen, curatio, cultura.
Гајин, m. Mannsname, nomen viri.
Гајити, им, v. impf. pflegen, curo.
Гајо, m. (Ерц.) hyp. v. Гаврило.
Гајски, ка, ко, н. п. дрозак, Walddrossel, silvestris.
Гајтанˣ, m. die Schnur, funiculus.
Гајтанити, им, v. impf. н. п. аљину, Schnüre annähen (ans Kleid), clavum adsuere vesti.
Гајтањење, n. das Beschnüren, adsutio clavi.
Гака, f. das Gekrähe, cornicatio (?): стоји гака врана.
Гакање, n. das Geschrey der Krähe, clamor cornicis.
Гакати, гачем, v. impf.} krähen, (von
Гакнути, нем, v. pf.} der Krähe,) cornicor.
Галиба, f. (у Сријему, Бачк. и у Бан.) Ungelegenheit, molestia.
Галија, f. die Galeje (großes Seeschiff), navis.
Галијца, f. dim. v. галија.
Галица, f. der Vitriol, vitriolum.
Галицање, n. vide чкакљање.
Галицати, ам (и галичем), vide чкакљати.
Галоња, m. ein schwarzer Ochs, bos ater.
Галоњин, на, но, des schwarzen Ochsen, bovis atri.
Галош, m. црна пантљика, што се уплеће у косу (у Србији), vide уплетњак.
Гамбање, n. das Watscheln, vacillans gradus.
Гамбати, ам, v. impf. watscheln, ire vacillanti gradu.
Гамизање, n. das Kriechen, reptatio.
Гамизати, мижем, v. impf. kriechen, repo.

Га̀нутпи, нем, vide угануmи.
Га́овица, f. eine Art kleiner Fische, pisciculus: не ма ни гаоанце (кажу рибари кад не ма рибе).
Га̑р, f. die rußige Farbe (Schmutz), color fuligineus.
Га́ра, f. rußbraunes Schaf, ovis atra, fuliginosa.
Га́рав, ва, во, rußig, fuliginosus,
Га́рда, f. заграда у Дунаву ђе се моруне вашају (од Пореча доље), ein Zaunwerk in der Donau zum Hausenfange, sepimentum capiendo husoni Linn.
Га́реmина, f. (augm.?) vide гар.
Гаре̑ње, n. das Rußigmachen, denigratio.
Га́рин, на, но, des schwarzen Schafes, ovis atrae.
Га̀рити, им, v. impf. rußig machen, fuligine denigrare.
Гаро̑в, m. ein schwarzer Hund, canis ater.
Гаро̀вљев, ва, во, des rußfarbenen Hundes, canis fuliginosi.
Гасити, им, v. impf. löschen, restinguo.
Га́ситисе, имсе, v. r. impf. auslöschen, extinguor: гасисе свијећа, ваmра.
Га̑ш, m. vide јаз.
Га́маљица, f. m. j. књига, у којој су којекакве приповијетке, или гаmње, ein Unterhaltungsbuch, liber venustior (als Gegensatz von Kirchenbuch).
Га́mало, m. der Fabelhans, fabulator.
Га́mање, n. vide врачање.
Гаmа̑р, m, vide врачар 1.
Га́mара, f. vide врачара.
Гаmа́рев, ва, во, vide гаmаров.
Гаmа̀рина, f. vide врачарина.
Гаmа́ров, ва, во, vide врачароа.
Га́маmи, ам, vide врачаmи. Гаmала баба да није мраза, па освануо снијег до гузице;
„Стара баба у брабоњке гаmа:
„Жив' ми синци све су гола гоана..
Га̑mка, f. das Gegenstück einer Begebenheit oder Handlung, res respondens: mо је његова гаmка.
Га̀mња, f. Erzählung, narratio.
Гаmња̑к, m. der Hosenriem, das Hosenband, fascia braccalis.
Га̀ће, f. pl. linnene lange Hosen, caligae linteae.
Гаћѐmине, f. pl. augm. v. гаће.
Га̀ћице, f. pl. dim. v. гаће.
Гаћни̑к, m. vide гаmњик.
Гаћу̀рине, f. pl. vide гаћеmине.
Га̀цко, n. Gegend in der Herzegowina.
Га́ча, m. Mannsname, nomen viri (von Гаврило).
Га̀шење, n. das Löschen, restinctio.

Гво̀жђа, n. pl. 1) die Falle, laquei. 2) гвожђа пушчана, m. j. mабанце.
Гвожђа̑р, m. der Eisenhändler, mercator ferrarius,
Гвожђа̑рница, f. der Eisenladen, taberna ferraria.
Гвожђа̑рскӣ, ка, ко, 1) eisenhändlerisch, ferrariorum. 2) adv. wie die Eisenhändler, more ferrariorum.
Гво̑жђе, n. das Eisen, ferrum.
Гвожђу̀шина, f. augm. v. гвожђе.
Гво̀зден, m. Mannsname, nomen viri (ferreus).
Гво̀зден, на, но, eisern, ferreus.
Гвоздења̑к, m. 1) коmао од гвожђа, eiserner Kessel, crater ferreus. 2) гвозден буздован: узе кадија гвозденьак, пе удари нашега Мују над прдењак — cf. оклицнуmи.
Гдје̑, (Рес.) vide ђе.
Гдјѐгдје, (Рес.) vide ђеђе.
Гдјѐгод, (Рес.) vide ђегођ.
Гдјѐкоји, којега, (Рес.) vide ђекоји.
Гдјѐму дра̑го (Рес.) vide ђе му драго.
Гдјѐшmо, (Рес.) vide ђешmо.
Гди̑, (Срем.) vide ђе.
Гди̏гди, (Срем.) vide ђеђе.
Гди̏год, (Срем.) vide ђегођ.
Гди̏који, којега, (Срем.) vide ђекоји.
Гди̏му дра̑го, (Срем.) vide ђему драго.
Гди̏шmо, (Срем.) vide ђешmо.
Гђе̏, (Ерц.) vide ђе (mit allen Ableitungen).
Гђѐгђе, (Ерц.) hie und da, passim.
Геа̑к, m. ципор, ein gemeiner ungebildeter Mensch, homo de plebe.
Геа́чење, n. das Machen zum геак, appellatio aut simulatio rustici.
Геа́чина, f. augm. v. геак.
Геа́чиmи, им, v. impf. zum геак machen, facio rusticum.
Геа́чиmисе, имсе, v. r. impf. sich zum геак machen, simulo rusticum.
Геа̑чкӣ, ка, ко, 1) bäurisch, plebejus. 2) adv. bäurisch, rustice.
Ге̑м, m. der Pelikan, pelicanus: смрди као гем.
Генера̑л, m. vide ђенерао mit allen Ableitungen.
Гергѐmег, m. намасmир у Фрушкој гори. Гергѐmежанин, калуђер из Гергеmега. Гергѐmешкӣ, ка, ко, von Гергеmег.
Ге̏рзелез, m. брдо у Будиму. Срб.ъи приповиједају да је некакав Турчин из Босне, Герзелез Алија (који се пјева и у пјесмама), скочио на коњу с mога брда у Дунаво, за царево здравље кад су Турци освојили Будим.
Ги̑бак, пка, ко, schlank, biegsam, flexilis.

Гибаница, f. eine Art Kuchen, placentae genus.

Гибање, n. das Bewegen, Wiegen, agitatio, motus.

Гибати, ам, (и гибљем) v. impf. bewegen, schwenken, wiegen, agito.

Гибатисе, амсе (и гибљемсе), v. r. impf. sich bewegen, moveor, agitor.

Гизда, f. schön gekleidetes und geschmücktes Frauenzimmer, femina comta.

Гиздав, аа, во, geschmückt, comtus.

Гиздање, n. das Schmücken, comtio.

Гиздати, ам, v. impf. китити кога, schmücken, como.

Гинути, нем, v. impf. 1) umkommen, intereo. 2) за ким, или за чим, schmachten, desiderio enecor.

Гиц, interj. das Lockwort für Schweine, vox alliciendis suibus.

Гицâње, n. das unruhige Bewegen der Beine beim Sitzen, Liegen ꝛc. irrequies pedum.

Гицатисе, амсе, v. r. impf. die Beine umherwerfen beim Liegen, Sitzen, micare pedibus (?)

Гицкâње, n. das Gitzrufen, vocatio suum.

Гицкати, ам, v. impf. gitzrufen, advocare sues.

Гицнути, нем, v. pf. gitzrufen, advocare sues.

Глабâње, n. das Nagen (verächtl.), rosio.

Глабати, ам, v. impf. nagen, rodo.

Глава, f. 1) der Kopf, caput; он главом, er u. kein andrer, ipsis simus ille. 2) das Oberhaupt, caput.

Глават, та, то, großköpfig, capito.

Главетина, f. augm. v. глава.

Главит, та, то, лијеп, н. п. чоек, или жена, (у Србији, у Босни и у Ерцеговини, von Personen) schön, pulcher.

Главић, m. die Eichel, mentulae caput.

Главица, f. 1) dim. v. глава. 2) Haupt des Kohls, Lauchs u. dgl. caput brassicae, porri. 3) ein Hügel, cumulus:

„На Главици више Бијељине —

Главице, f. pl. vide главичине.

Главичâње, n. das Behaupten (des Kohls), capitatio brassicae.

Главичатисе, часе, v. r. impf. н. п. купус, sich häupten, capitari (de brassica).

Главичине, f. pl. die Hanfkörner, grana cannabina.

Главичица, f. dim. von главица.

Главнӣ, на, но, н. п. новци, das Kapital, sors.

Главница, f. (у Србији) herrschaftliche Kopfsteuer von verheurateten Personen, census capitum maritorum domino solvendus.

Главница, f. 1) der Brand im Weizen, uredo. 2) (dim. v. главно) кашто је и главница лијепа вајдица, manchmal ist's Gewinn, wenn auch nur das Kapital zurückgewonnen wird, interdum et sors (sine feuore recepta) lucrum est.

Главничав, ва, во, н. п. шеница, brandig, robigine corruptus.

Главнô, нога, n. das Kapital, sors.

Главња, f. велико дрво што се ложи на ватру, ein großer Balken Brennholz, lignum; auch ein großes Scheit:

„Кратке главње, готови угарци;

„Гозна ђеца, готове сироте.

Главњица, f. dim. v. главња.

Главобоља, f. das Kopfweh, dolor capitis.

Главоња, m. der Großkopf, capito.

Главура, f.
Главурина, f. } vide главетина.
Главуча, f.

Главчина, f. die Nabe, modiolus rotae.

Глâд, f. der Hunger, fames. Једе као да је из глади утекао.

Гладак (comp. глађӣ), тка, ко, glatt, laevis.

Гладан, дна, но, hungrig, famelicus.

Гладилица, f. брус, што се оштри коса, или бритва брјача, der Schleifstein, cos politoria.

Гладити, им, v. impf. streicheln, mulceo.

Гладитисе, имсе, v. r. impf. sich glätten und putzen, como me.

Гладнети, ним, (Рес.) vide гладњети.

Гладнити, им, (Срем.) vide гладњети.

Гладњети, ним, v. impf. (Ерц.) hungern, esurio.

Гладовâње, n. das Hungern, esuritio.

Гладовати, дујем, v. impf. hungern, esurio.

Глађêње, n. das Glätten, laevigatio.

Гламоч, m.

„Под Гламочем под бијелим градом —

Глâс, m. 1) die Stimme, vox. 2) die Nachricht, nuncius. 3) der Ruf, fama. Глас до неба, а м**а по пепелу.

Гласак, ска, m. 1) dim. von глас. 2) као мала шупљика на гаћама, или на кошуљи, durchlöcherte Stickarbeit, opus perforatum (acu).

Гласâње, n. 1) das Verlauten, fama. 2) vide ћесмање.

Гласати, ам, v. impf. правити гласак, vide ћесмати.

Гласатисе, амсе, v. r. impf. verlauten, inaudior.

Гласинац, нца m. Ebene südlich von Zvornik:

„Кад изиђе на Гласинац равни —

Гласити, им, v. impf. melden, sagen, nuncio.

Гласитисе, имсе, v. r. impf. verlauten, inaudior.

Гласнйк, m. der die Nachricht bringt, Bote, nuncius:
„Чупић ради да гласник не оде —

Гласовито, helllaut, clara voce:
„Па подвикну танко гласовито —

Гласоноша, m. der die Nachricht trägt, Courier, nuncius.

Глатти, ам, vide гледати.

Глађнутисе, немсе, v. r. pf. ein glattes Aussehen bekommen, restauror.

Глачйна, f. die Glätte, laevitas.

Глѐ, interj. sieh! en.

Гледање, n. das Schauen, spectatio.

Глѐдати, ам (и глѐдим), v. impf. schauen, apecto.

Гледѐће, ћега, n. vide зјеница.

Глѐднути, нем, v. pf. einen Blick thun, aspicio.

Гледочићи, m. pl. cf. брадићи (само у оној загонетки).

Глѐжањ, жња, m. vide чланак.

Глѐто, n. (Рес. и Срем) vide глијето.

Глйб, m. der Koth, coenum. cf. блато, као.

Глйбав, ва, во, kothig, lutosus.

Глигорије, m. Gregor, Gregorius.

Глијѐто, n. (Ерц.) vida длијето.

Глйњо, m. ein langer, träger Mensch, homo longus et piger.

Глйста, f. der Spulwurm, Regenwurm, lumbricus.

Глйша, m. (Рес. и Срем.) vide Глишо.

Глйшо, m. (Ерц.) hyp. v. Глигорије.

Глòба, f. die Geldstrafe, mulcta.

Глòбити, им, v. pf. um Geld strafen, mulcto.

Глобљáвање, n. das Erpressen von Geldstrafen, mulctatio.

Глобљáвати, ам, v. impf. кога, Geldstrafen erpressen, mulcto.

Глòг, m. der Weißdorn, crataegus Linn.

Глòгиње, f. pl. die Frucht des Weißdorns. Ласно је туђим к***ем глогиње млатити.

Глòгов, ва, во, des Weißdorns, crataegi.

Глòговац, вца, m. т. j. колац, или штап, ein Stab oder Pfahl von Weißdorn, baculus aut palus crataeginus.

Глòговина, f. Weißdornholz, lignum crataegi.

Глодâње, n. das Nagen, rosio.

Глòдати, глођем, v. impf. nagen, rodo.

Глођење, n. das Zanken, litigatio.

Глòжитисе, имсе, v. r. impf. sich zanken, jurgo.

Глождâк, m. der Weißdornwald, crataegetum.

Глòжје, n. (coll.) das Weißdornicht, crataegetum (?).

Глòта, f. чељад, т. j. жене и ђеца, die Familie i. e. Weib und Kinder, familia: ђе је твоја глота (питају војници (на крајини кад се боје Турака да и не поробе) један другога.)?

Глоцкâње, n. dim. v. глодање.

Глòцкати, ам, dim. v. глодати.

Глòцкатисе, амсе, v. r. impf. н. п. коњи, sich (scherzend) beißen, von Pferden, morsicare se.

Глòшчић, m. dim. v. глог.

Глŷв (comp. глŷвљи), ва, во, taub, surdus.

Глŷва̑ неђеља, f. die Woche vor der Palmwoche, hebdomas quae praecedit hebdomada palmarum. cf. безимена неђеља.

Глувâк, m. } der Taube, surdus.
Глŷвац, m. }

Глŷво, m. vide глувак.

Глŷво̑ доба, n. die Zeit gegen Mitternacht, da alles still ist, tempus mediae noctis, cum silent omnia.

Глуво̀та, f. } die Taubheit, surditas.
Глувòћа, f. }

Глŷнути, нем, v. impf. taub werden, surdesco.

Гљѝва, f. der Schwamm, fungus.

Гљивѐтина, f. augm. v. гљива.

Гљѝвица, f. dim. v. гљива.

Гљивŷрина, f. vide гљиветина.

Гмѝза, f. највише се говори у множ. броју гмизе, и значи мале ђинђуве, die Glasperlen, margaritae vitreae.

Гмизâње, n. vide гамизање.

Гмѝзати, мижем, } vide гамизати.
Гмѝзити, им, }

Гнѐжђење, n. (Рес.) vide гнијежђење.

Гнѐздиги, им, (Рес.) vide гнијездити.

Гнѐздитисе, имсе, (Рес.) vide гнијездитисе.

Гнѐздо, n. (Рее.) vide гнијездо.

Гнијѐжђе̑ње, n. (Ерц.) das Nisten, nidificatio.

Гнијѐздити, им, v. impf. (Ерц.) н. п. кокош, der Henne ein Nest machen, nidum facio, impono nido.

Гнијѐздитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) nisten, nidulor.

Гнијѐздо, n. (Ерц.) das Nest, nidus.

Гно̑ј, m. 1) der Eiter, pus. 2) der Dünger, Mist, fimus, stercus.

Гнòјав, ва, во, eiterig, ulcerosus.

Гнојàница, f. die Pustel, pustula.

Гноје̑ње, n. 1) das Eitern, purulentatio. 2). das Düngen, stercoratio.

Гнòјити, им, v. impf. н. п. њиву, düngen, stercoro.

Гнòјитисе, јисе v. r. impf. н. п. рана, eitern, in pus abeo.

Гњáвити, им v. impf. drücken, collido.
Гњáвљење, n. das Drücken, pressio.
Гњâт, m. vide голијен:
„Носи гњате побљувасе ма ме —
Гњѐв, m. der Zorn, ira.
Гњѐван, вна, но, zornig, iratus.
Гњéвити, им, v. impf. zürnen, irrito.
Гњéвитисе, имсе, v. r. impf. zürnen, irascor.
Гњéвљење, n. das Zürnen, ira; irritatio.
Гњѐвљив, ва, во, gähzornig, iracundus.
Гњѐцав, ва, во, } н. п. љеб, talkig (vom Brot)
Гњецѝван, вна, но, } klebrig, male pinsitus (pistus).
Гњéчење, n. das Kneten, subactio.
Гњéчити, им, v. impf. kneten, depso, subigo.
Гњѝда, f. die Nisse, lens (gen. lendis).
Гњѝдица, f. dim. v. гњида.
Гњѝздо, n. (у Сријему) vide гнијездо.
Гњѝла, f. die Töpfererde, terra figlina, creta figlina. cf. Грнчара.
Гњѝлити, им, v. impf. 1) faulen, putresco. 2) weich werden (vom Obst), mitesco.
Гњѝо, гњѝла, ло, 1) faul, putridus. 2) mild (von Obst), mitis.
Гô (гôо), гóла, ло, nackt, nudus.
Гòбела, f. (cm.) in der Anekdote von Salomon: једна гобела у као, друга из кала —
Гованце, цета, n. dim. v. говно.
Гòведа, f. (coll.) das Rindvieh, armenta, boves.
Говéдâр, m. der Rinderhirte, bubulcus.
Говедарев, ва, во, vide говедаров.
Говедарина, f. das Rindgeld (die Bezahlung des Rinderhirten) merces bubulci.
Говедáров, ва, во, des Rinderhirten, bubulci.
Говéдâрскй, ка, ко, 1) der Rinderhirten, bubulcorum. 2) adv. auf Rinderhirten Art, bubulcorum more.
Гòвеђй, ђа, ђе, vom Rinde, bubulus.
Гòвеђина, f. das Rindfleisch, caro bubula.
Говечáца, f. (coll.) dim. v. говеда: има двоје, троје говечаце.
Гòвече, чета, n. ein Rind (im weitesten Sinne), bos, vacca, vitulus.
Говњâње, n. das lästige und unberechtigte Einreden, contradictio molesta et iniqua.
Гòвнара, f. vide говновал.
Гòвнати, ам, v. impf. lästig und ohne Grund widersprechen, objurgare inique et moleste: иди не говнај ти (отац рече сину, н. п. кад син виче што на очину уредбу).
Гòвнен, на, но, dreckig, merdosus.
Гóвнити, им, v. impf. stänkern, rixam movere.
Гóвнитисе, имсе, v. r. impf. sich beschmutzen, merda inquinari.
Гòвно, n. der Dreck, stercus. Какав су му зуби, начинио би од смрзла говна купао. Низ брдо се и говно ваља (кад који трчи, или скаче, низ брдо). Без говна не ма ни говна (Düngen ist nöthig). Среосе с говном у мосуру!
Говновâл, m. der Stinkkäfer, scarabaeus stercorarius Linn.
Гóвновић, m. ein komischer Name (von говно, q. d. Stercutus): јест он нека говновић, јест!
Говнòноша, m. der Dreckträger, qui portat stercus: водоноша говноноша, in der Anekdote vom gefoppten Wasserträger.
Говњâк, m. ein komischer Name statt бурак: сто говњака масла (у приповијетки).
Говôр, m. die Rede, Sprache, sermo: познаjем га по говору.; чујесе некакав говор.
Говôрење, n. das Reden, loquela, sermo.
Говòрити, им, v. impf. sprechen, loquor.
Говоркâње, n. dim. v. говорење.
Говоркати, ам, dim. v. говорити.
Говорљив, ва, во, der gerne spricht, loquax.
Гòра, m. der Maurer, faber murarius (meist sind's Zinzaren).
Гòшин, на, но, des гога, fabri murarii.
Гôд, m. велики празник (у Србији), der Festtag, dies festus.
Гôд, (Рес. и Срем.) vide гођ.
Гòдеч, m. Mannsname, nomen viri.
Гòдина, f. das Jahr, annus. Дуга нока, или дан, (као) царева година.
Гòдиница, f. dim. v. година.
Годишњâк, m. н. п. назимац, ein Jahr alt (vom Vieh), annotinus.
Годишњй, ња, ње, jährlich, annuus.
Гòдишњица, f. das Todtenmal (ein Jahr nach dem Tode), convivium funebre post annum elapsum. cf. дâћа.
Годомиљ, m. поље ниже Смедерева (између Мораве и Језаве).
Годомиρ, m. Mannsname, nomen viri
Гођ, (Ерц.) (als Anhangsylbe) immer; irgend, -cunque, ali-, игмогођ, којгођ, чијгођ, кадгођ, ђегођ.
Гојење, n. das Mästen, saginatio.
Гòзба, f. част, die Gasterey, convivium.
Гозбовâње, n. das Gastiren, convivatio.
Гозбовати, бујем, v. impf. bey einer Gasterey seyn, convivor.

„Оттишла је да гозбу гозбује —

Гојити, им, v. impf. mästen, sagino.

Гојитисе. имсе, v. r. impf. sich mästen, fett werden, saginor, opimus fio.

Гојко (Гојко), m. Mannsname, nomen viri.

Голаћ, m. vide голи син.

Голем, ма, мо, groß, magnus (comp. кажесе вићи) cf. велики.

Голен, f. (Рес. и Срем.) vide голијен.

Голет, f. kahle Gebirgsgegend, mons arboribus destitutus.

Голетан, тна, но, kahl, (ohne Bäume.) calvus.

Голеш (планина), m. (ст.)

„Живо прећи у Голеш планину—

Голи син, m. голаћ, m. j. војник који сам од своје воље за плату иде на војску и бијесе. (Nackter Sohn) Name jener Krieger, die, da sie ohne Haus und Hof sind, nicht verbunden wären mit ins Feld zu ziehen, es aber von freyen Stücken um Sold und Kleidung thun, miles ultroneus. Ову је ријеч Ћурчија арамбаша 1804 године донијо с Врачара на Дрину; а он може бити да је примио од некога Турчина из Градишта, који је тада био са Србима, и назван голим сином, зато, што је уза сваку ријеч говорио: голи сине! Голи су синови само на Дрини били, а од Бијограда доље звали су бећарима такове војнике. Њиов је славни капетан био Зеко, који је славно погинуо на Равњу (1813).

Голијевно благо, n. (ст.) so viel als големо, groß, ingens:

„И проносе голијевно благо—

Голијен, f. (Ерц.) das Schienbein, tibia.

Голић, m. гољо, der Nackte, nudus: udри пиће на голиће.

Голишав, ва, во, vide го.

Голобрад, да, до, } unbärtig, imberbis.

Голобрадаст, та, то, } unbärtig, imberbis.

Голоград, та, то, mit bloßem Hals, collo nudo.

Гологлав, ва, во, mit entblößten Haupte, capite nudo.

Гологуз, за, зо, nackt am Hintern, ano nudo: „Гологуза сијевала, голо масло слијевала, а Радичу троп" (некаква ујала гола на вратило, па врачала да јој се вата дебео скоруп).

Голокур, ра, ро, ohne Hosen, nuda mentula.

Голомразица, f. вријеме кад је мраз, а не ма кише ни снијега, der Frost, gelu.

Голотиња, f. die Nacktheit, Mangel an Kleidung, nuditas.

Голотрб, ба, бо, mit entblößten Bauch, ventre nudato; daher Голотрб, nom. propr.

„Њега зову Голотрбе Иво—

Голуб, m. die Taube, columba.

Голубак, пка, m. hyp. v. голуб.

Голубаст, та, то, taubenfärbig, colore palumbis, columbinus.

Голубац, пца m. 1) у Пожаревачкој нахији један стари град на Дунаву (Србљи приповиједају да га је зидала Ђурђева Јерина ради голубова — као голубињак—) 2) село код тога града. Од Голупца се већ доље почињу планине поред Дунава и на Српске стране.

Голубињак, m. der Taubenschlag, columbarium.

Голубињи, ња, ње, Tauben-, columbarum.

Голубић, m. die junge Taube, pullus columbae.

Голубица, f. 1) die Taube (Weibchen), columba 2) ein Frauenname, nomen puellae. 3) cf. златоје.

Голубичица, f. dim. das Täubchen, columbula.

Голубов, ва, во, der Taube, columbae.

Голуждрав, ва, во, vide голушав.

Голупче, чета, n. vide голубић.

Голушав, ва, во, ungefiedert, glaber.

Гољо, m. vide голић.

Гољуждрав, ва, во, vide голуждрав.

Гомбар, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Knopfmacher, textor globulorum fibulatoriorum.

Гомбарев, ва, во, } des Knopfmachers, textoris globulorum fibulatoriorum.

Гомбаров, ва, во, } des Knopfmachers, textoris globulorum fibulatoriorum.

Гомеља, f. намастир у Босни (може бити да је сад и пуст?):

„И Гомељу на граници сувој—

Гомила, f. громила, рпа, камара, рњага, der Haufe, cumulus.

Гомилање, n. 1) das Aufhäufen, cumulatio. 2) das Gepolter, wenn etwas Aufgehäuftes einstürzt, strepitus.

Гомилати, ам, v. impf. aufhäufen, cumulo.

Гомилатисе, ласе, v. r. impf. poltern, strepo.

Гомирје, n. Kloster in Kroatien.

Гонити, им, v. impf. treiben, jagen, agito.

Гонитисе, имсе, v. r. impf. 1) sich verfolgen, persequi se invicem. 2) гоне се зецови, die Hasen rammeln, coeunt lepores.

Го́нце", цета. n. (у Србији и у Босни по варошима) ружа, која се још није расцвјетала, него тек напупила, eine Rose, die so eben die Knospe geöffnet, rosa recens.
Гоњење, n. das Treiben, agitatio, 2) das Rammeln der Hasen, coitus leporum.
Го́ра, f. das Gebirge, mons.
Го́ражде, n. варош у Ерцеговини:
„Док је мени соко Синан паша
„У Горажду на Ерцеговини—
Го́рак (comp. го́рчи), рка, ко, vide грк.
Го̏ркнути, не, vide гркнути.
Го̏рнца, f. (cm.) Oranien, Arausio:
„Бипо на те војске небројене:
„Седам краља, од седам земаља,
„И ђевојка Англијска краљица
„С Дуком зетом од земље Горанце—
Го́ре (у Ерц. говорисе и горје), oben, supra.
Го̏рење, n. das Brennen, ardor.
Го̏рети, рим, vide горјети.
Го̏рица, f. dim. v. гора.
Го̏рјанин, m. Gebirgsbewohner, monticola, montanus: вуче горјаниче!
Го̏рје, (Ерц.) vide горе.
Го̏рјети, рим, v. impf. (Ерц.) brennen, ardeo.
Го̏рњак, m. и. п. вјетар, камен воденични, der oben ist, von oben kommt, supernus, desuper veniens.
Го̏рње чело, n. vide зачеље.
Го̏рњи, ња, ње, ober, superior.
Го̏рњоземац, мца, m. der Oberländer, incola terrae superioris.
Го̏рњоземски, ка, ко, 1) oberländisch, e parte superiori. 2) adv. oberländisch, more incolarum terrae superioris.
Го̏ровит, та, то, gebirgig, montuosus.
Го̏ропадан, дна, но, wahnsinnig, furiosus.
Го̏ропадник, m. der Wahnsinnige, Rasende, furiosus.
Го̏ропадница, f. die Wahnsinnige, furiosa.
Го̏рски, ка, ко, Gebirgs-, montanus.
Го̏рушица, f. слачица, der Senf, sinapi.
Го̏рушичнн, на, но, и. п. зрно, Senf-, sinapinus.
Го̏рчина, f. die Bitterkeit, amaritudo.
Го̏са, m. (у Бачкој и у Сријему) der Herr (als Eigenthümer), dominus, cf. господар.
Го̏син, на, но, des госа, domini; госино му тане (ein Scheltwort der Batscher).
Го̏синица, f. die Frau eines госа, hera.
Го̏спа, f. 1) (hyp. v. госпођа) Frau, Dame, domina. 2) eine Gattung Schwamm, der Heilkräfte zugeschrieben werden, sonst кнегиња, fungi genus.
Го̏спава, f. Frauenname, nomen feminae.
Го̏спин, на, но, der Frau, dominae.
Го̏спино биље, n. Süßholz, glycirrhiza glabra Linn.
Госпо̏д (Бог), m. der Herr, Dominus:
„Помог'о га Господ Бог—
„Теко ти га Господ сачувао.
„Бритке сабље Анђелијћа Вука—
Госпо̏да, f. (coll.) die Herrn, domini.
Госпо̏дар, m. der Herr (Eigenthümer), dominus, δεσπότης ја сам господар од тога; ти нијеси нада мном господар.

У Србији до 1804 године само су Турке (и то бегове и спахије) звали господарима (као и сад по Босни и по Ерцеговини); а од онда су звали господаром Црнога Ђорђија, и остале поглаваре и војводе, који су власт у рукама имали, као и сад што зову Милоша Обреновића, и остале кнезове, који власт у рукама имају и заповиједају. У Сријему пак и у осталим Њемачким државама, зову и најмањега трговчића господаром. У Србији су отприје знатније Србље, као свињарске трговце, звали газдама.

Госпо̏дарев, ва, во, vide господаров.
Госпо̏дарење, n. das Befehlen, Herrschen, dominatio.
Госпо̏дарити, им, v. impf. befehlen, herrschen, dominari.
Госпо̏даров, ва, во, des Herrn, domini.
Госпо̏дарски, ка, ко, 1) dem господарен gehörig, dominorum. 2) adv. wie ein господар, domini more.
Госпо̏дин, m. der Herr, dominus. У Србији само цара и краља (у пјесмама), пашу (у пјесмама, а у говору му кажу: „честити пашо!") владику, архимандрита, игумна (у пјесмама, а у говору: „оче игуме!"), попу и учитеља (и жене ђекога ђетића у кући: свекра, или ђевера) зову господином; а у Сријему и у осталим Њемачким државама господин значи оно, што у Србији господар.
Госпо̏динов, ва, во, des Herrn, domini.
Госпо̏дичић, m. der junge Herr, domicellus (?), filius domini (herilis filius.)

Господовање, n. das Leben wie eines господин, vita splendida.

Господовати, дујем, v. impf. leben wie ein Herr, splendidam vitam dego.

Господскӣ, ка, ко, 1) den Herrn gehörig, dominorum. 2) adv. wie ein господин, domini more.

Господство, f. vide госпоство.

Госпођа, f. 1) die Frau, Dame, domina. 2) велика и мала госпођа, der kleine und der große Frauentag, festum assumptionis, et natale B. M. V.

Госпођин, на, но, der Frau, dominae.

Госпођин дан, m. vide госпођа 2.

Госпођица, f. dim. v. госпођа.

Госпођица, f. cf. Златоје.

Госпожда, f. (ст.) помози госпождо жива Богородице (кад се моле Богу)! vide госпођа.

Госпоја, f. vide госпођа.

Госпојин, на, но, vide госпођин.

Госпојина, f. велика, или мала, vide госпођа 2.

Госпојица, f. dim. v. госпоја.

Госпоство, n. } das Herrenthum, dominatus.
Госпоштина, f. }

Госпр, m. (im Scherze, mit einem Nebengedanken an прднути) statt господар.

Гост, m. der Gast, hospes: отишао у госте. Ако не буду гости бјесни, не ће бити кућа тијесна.

Гостинница, f. Zufluß von Gästen, hospites frequentes:
„Седам кућа једну козу музе,
„Још се вале да се добро ране:
„Да им није млоге гостинице
„Од сира би ћуприје зидали,
„На суруци воденице б' млеле.

Гостионица, f. das Gasthaus, deversorium.

Гостити, им, v. impf. bewirthen, convivium praebeo.

Гоститисе, имсе, v. r. impf. gastmalen, convivor.

Готов, ва, во, 1) bereit, paratus. 2) baar (Geld), praesens, paratus.

Готовина, f. die Baarschaft, pecunia numerata.

Готовити, им, v. impf. и. п. вечеру, ручак, bereiten, paro.

Готовљење, n. das Bereiten, praeparatio.

Готово, beinahe, fast, fere: не магото во ни једнога; готово не зна ништа.

Гошћа, f. der weibliche Gast, hospes, hospita.

Гошћење, n. das Gastiren, convivatio.

Гошћин, на, но, der Gastfreundinn, hospitae.

Гра̑, m. (у Ерц. и грах), граа или гра̑ (у Срњему у Бачк. и у Бан. пасуљ), die Fasole, faseolus vulgaris Linn.

Гра̑б, m. die Weißbuche, carpinus betulus Linn.

Грабанцијаш, m. cf. врзино коло.

Грабанцијашкӣ, ка, ко, 1) hexenmeisterisch, veneficorum: узе оно његово грабанцијашко јапунџе 2) adv. hexenmeisterisch, ut veneficus, ut magus.

Грабеж, m. der Raub, rapina.

Грабик, m. der Weißbuchenwald, carpinetum (? Linn.)

Грабити, им, v. impf. 1) greifen, raffen, rapio. 2) rechen, pectine colligo foenum.

Грабић, m. eine junge Weißbuche, carpinus betulus Linn.

Грабље, f. pl. (auch грабуље) der Rechen, pecten foenarius. Све су грабље, нема вила, es sind lauter Egoisten, nonnisi sibi favent.

Грабљење, n. 1) das Raffen, raptus. 2) das Rechen, collectio ope pectinis foenarii.

Грабов, weißbüchen, carpini betuli.

Грабовина, f. Weißbuchenholz, lignum carpini betuli Linn.

Грабуље, f. pl. vide грабље.

Гра̑д, m. die Festung, arx.

Град, m. туча, der Hagel, grando.

Градачац, чца m. град и варош у Босни:
„Утече им од Градачца Дедо—

Градачкӣ, ка, ко, von Градачац.

Градина, f. 1) der Zaun, sepes. 2) der Garten, hortus. 3) augm. von гра̑д.

Градиница, f. dim. v. градина.

Градити, им, v. impf. 1) machen, verfertigen, condo, и. п. опанке, кућу цркву, мост, гусле, гадље, седло и т. д. 2) (у Срњему и у Бачкој) i. q. јебати, futuo: градио му матер.

Градитисе, имсе, v. r. impf. 1) sich zu etwas machen, es spielen: гради се да је учен. 2) није лијепа, него се гради, sie schminkt sich.

Градић, m. dim. v. гра̑д.

Градишка, f. (нова и стара) in der slavonischen Grenze.

Градиште, n. heißt ein Städtchen an der Donau, zwischen Ram und Golubaz, mit Ruinen.

Градскӣ, ка, ко, и. п. врата, Festungs-, arcis.

Грађа, f. (coll.) das Bau-Material, materia.

Грађанин, m. einer aus der Festung, incola arcis.

Грађанка, f. Einwohnerin der Festung, femina ex arce.

Грађанскӣ, ка, ко, 1) Festungs-, arcis. 2) adv. wie грађанин, more hominum ex arce.

Грађанче, чета, n. ein junger Festungsbewohner, juvenis ex arce.
Грађење, das Machen, confectio.
Граја, f. (у крајини Неготинској и у Црној ријеци) vide говор.
Грајање, n. vide говорење.
Грајати, јим. vide говорити.
Гракнути, нем, v. pf. повикати на кога, losschreyen, conclamo. Гракнуше као на бијелу врану.
Грактâње, n. das Krächzen. crocitatio.
Гракшати, гракћем, v. impf. krächzen, crocito:
„Не вуј вуче, не гракћи гавране:
„Не плаши ми по гори јунака —
Грана, f. der Zweig, frons.
Гранâт, m. der Granat (Stein), lapis granatus.
Гранат, та, то, ästig, ramosus.
Граница, f. 1) eine Art Eiche, quercus genus. 2) Gränze, finis, limes. cf. крајина.
Граничâр, m. (у Сријему и у Банату) der Gränzer, miles limitaneus.
Граничен, на, но, н. п. жир, von der граница Eiche, certae quercus.
Граничевина, f. das Holz von der граница Eiche, lignum certae quercus.
Граничење, n. vide међење.
Граничити, им, v. impf. gränzen, finitimus sum. cf. међити.
Гранути, не v. pf. hervorstrahlen (von der Sonne), effulgeo:
„Грани сунце да огријем руке —
„Ни свануло ни сунце грануло —
Граничица, f. dim. v. грана.
Грање, n. (coll.) die Zweige, frondes.
Граов, ва, во, н. п. лист, чорба, Fasolen, faseolinus (?).
Граовиште, n. Acker, auf dem Fasolen gebaut gewesen, ager, olim faseolo consitus.
Граораст, та, то, шарен као да је граом посут (н. п. кокош, очи), buntscheckig, varius.
Граоровина, f. das Fasolenstroh, strameo faseoli.
Grасуљ, m. in der Anekdote vom Zigeuner, der auf die Frage, ob er граа oder пасуља essen wolle, antwortete: грасуља (d. i. beydes, гра und пасуљ).
Грачаница, f. варош у Босни:
„И касабу равну Грачаницу —
Грачаница црква, f.
„Збор зборила господа ришћанска
„Код бијеле цркве Грачанице —
Граше, f. hyp. v. гра: да ти да мајка граше (жене говоре ђеци).
Грашак, шка, m. die Erbse, pisum.
Грашара, f. (komisch) die Bohnenflinte d. i. der Hintere, telum fabis plenum i. e. podex crepitum edens.
Грашина, f. augm. v. гра.

Грашка, f. ein Fasolenkorn, granum faseoli.
Грашчица, f. dim. v. грашка.
Грба, f. der Höcker, gibbus.
Грбав, ва, во, höckerig, gibbosus.
Грбина, f. vide леђа.
Грген, m. eine Art Flußfisch, pisciculi genus.
Гргур, m. Gregor, Gregorius.
Гргутање, n. das Girren, gemitus.
Гргутати, гућем, v. impf } girren,
Гргутнути, нем, v. pf. } gemo.
Грдан, m. Mannsname, nomen viri.
Грдан (грдан), дна, но, häßlich, foedus:
„Ако није у механи вино,
„На грдне му ране излазило —
Грдити, им, v. impf. häßlich machen, foedo.
Грдитисе, имсе, v. r. impf. einander schimpfen, conviciari invicem.
Грдоба, f. die Häßlichkeit, turpitudo.
Грђење, n. das Häßlich machen, das Schimpfen, foedatio.
Гребâње, n. das Krallen, vulneratio ope unguium.
Гребати, бем, vide грепсти.
Гребатисе, бемсе, vide грепстисе.
Гребен, m. 1) die Krämpel, carmen. 2) die Schultern des Pferdes humeri equini. 3) der hervorragende Theil eines steilen Felsen, promontorium, wie bei Пореч.
Гребенâља, f. die Krämplerin, carminatrix.
Гребенâње, n. das Krämpeln, carminatio.
Гребенати, ам, v. impf. krämpeln, carmino.
Гребештâк мач, m. (ст.)
„Сијевају мачи Гребештаци —
Греда, f. der Balke, trabs.
Гредељ, m. 1) der Pflugbalken (der Grendel), 2) планина у Ерцеговини.
Гредица, f. dim. v. греда.
Гредурина, f. augm. v. греда.
Греј, m. (Срем.) vide грије.
Грејâње, n. (Рес. и Срем.) vide гријање.
Грејати, јем, (Рес. и Срем.) vide гријати.
Греота, f. (Рес. и Срем.) vide гријота.
Грепсти, ебем, v. impf. kratzen, krallen, scabo.
Грепстисе, ебемсе, v. r. impf. krallen, scabo: гребесе мачка, die Katze krallt.
Греш, m.
Грешан, шна, но, (Рес. и Срем.) vide гријешан.
Грешење, n. (Рес. и Срем.) vide гријешење.
Грешити, им, (Рес. и Срем.) vide гријешити.

Грѐшитисе, имсе, (Рес и Срем.) vide грјешитисе.
Грѐшка, f. (Рес. и Срем.) vide грјешка.
Грѐшљика, f. das Gröschel (der Dreyer), numuli genus.
Грешни̏к, m, (Рес. и Срем.) vide грјешник.
Грѐшница, f. (Рес. и Срем.) vide грјешница.
Гри̏ва, f. die Mähne, juba.
Гри̏васт, гла, mo, н.п. пас, weiß um den Hals, collo albus.
Гри̏вна. f. 1) гвоздена карика, што држи косу за косиште, der Sensenring. 2) наруквица (сребрна, злапна или од пирнича), das Armband, armilla.
Гривѝаш, m. m. j. голуб, die größere Art der Holztauben, palumbes.
Гри̏во, m. ein Hund mit einem weißen Kranze am Hals, canis collo albo.
Гри̏жа, f. das Bauchgrimmen, tormina.
Гри̏з, m. das halbverdaute Futter im Magen, z. B. des Ochsen, pabulum indigestum.
Гри̏зење, n. das Beißen, Essen, morsus.
Гри̏зина, f. augm. v. гриз.
Грија̏к, m. Mannsname, nomen viri.
Грија̏ње, n. (Ерц.) das Wärmen, calefactio.
Гри̏јати, јем, v. impf. (Ерц.) 1) wärmen, calefacio. 2) сунце грије, scheint, lucet sol.
Гри̏је, грија, m. (Ерц.) die Sünde, peccatum.
Грије̏шан, шна, но, (Ерц.) vide грјешан.
Грије̏шење, n. (Ерц.) das Sündigen, peccare.
Грије̏шити, им, v. impf. (Ерц.) sündigen, pecco; не гријеши душе.
Грије̏шитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) sündigen, pecco.
Грије̏шка, f. (Ерц.) кад се уводећи у брдо прескочи један зубац.
Грињо̏та, f. (Ерц.) vide грјехота.
Гри̏сти, гризем, v. impf. beißen, mordeo.
Грје̏шан, шна, но, (Ерц.) 1) sündig, peccatorius (?), improbus. 2) грјешно дијете, unschuldig, innocens.
Грјешни̏к, m. (Ерц.) der Sünder, peccator.
Грје̏шница, f. (Ерц.) die Sünderin, peccatrix.
Грк, m. der Grieche, Graecus.
Гр̏к (comp. грчи), ка, ко, bitter, amarus.
Гр̏киња, f. die Griechin, graeca.
Гр̏кљан, m. die Speiseröhre, oesophagus.
Гр̏кнути, не, v. impf. etwas bitter seyn, subamarus sum.

Гр̏лат, ma, mo, der Schreyhals, clamosus.
Гр̏лашце (грлашце), n. vide грлоце.
Гр̏лити, им, v. impf. umarmen, amplexor.
Гр̏литисе, имсе, v. r. impf. sich umarmen, invicem, se amplecti.
Гр̏лић, f. н. п. у пушке, или у олбе, 1) der Hals der Flasche, collum lagenae. 2) das Ende des Flintenlaufs, extremum canalis ignivomi.
Гр̏лица, f. die Turteltaube, turtur.
Гр̏лчић, m. das Junge der Turteltaube, pullus turturis.
Гр̏личица, f. dim. v. грлица.
Гр̏лчји, чја, чје, der Turteltauben, turturum.
Гр̏ло, n. 1) die Gurgel, guttur. 2) die Stimme, vox, guttur: има лијепо грло. 3) das Stück, caput: има десет грла говеда на рани. 4) die Röhre vom Strumpf, fistula, canalis tibialis.
Гр̏ља, f. hyp. v. грлица.
Гр̏љење, n. das Umarmen, amplexatio.
Гр̏м, m. eine Art Eiche, quercus genus.
Гр̏мак, m. der Eichenwald, quercetum.
Гр̏мина, f. augm. v. грм.
Гр̏мити, ми, (Срем.) vide грмљети.
Гр̏мић, m dim. von грм.
Гр̏мљава, f. } das Donnern, tonitru.
Гр̏мљавина, f. }
Гр̏мљети, ми, v. impf. (Ерц.) donnern, tono.
Гр̏мов, ва, во, der Eiche, Eichen-, quercinus.
Гр̏мовина, f. das Eichenholz, lignum quercinum.
Гр̏нало, n. даска насађена на дрво, као грабље, те се жито грће на гувну (у Бачкој), eine Art Rechen, rastri genus.
Гр̏нац, нца, m. } (доље преко Моравe) der Topf, olla, vide лонац.
Гр̏не, нета, n. dim. }
Гр̏нути, нем, v. pf. zusammenscharren, corrado.
Гр̏нчара, f. (доња и горња) Два села у Јадру. Више тије села на једном брду (које се зове Гњила — Сто сам га код Гњиле —) копа се лончарска земља, а лонци се сад граде у другом селу (у Коренити) више Грнчаре. У тој околини сад не зна нико што је грнац, него сви говоре лонац.
Гро̏б, m. das Grab, sepulcrum.
Гро̏бак, пка, m. dim. v. гроб.
Гро̏бље, n. der Gottesacker, coemeterium.
Гро̏бница, f. рака, die Grabhöhle, sepulcrum.
Гро̏жђе, n, (coll.) die Trauben, uvae.

Опремно га у суво грожђе (hat ihn zu Grund gerichtet).

Грожење, n. das Schaudern, horror.

Грозан, зна, но, (cm.) 1) traubenreich, uvifer:

„Па он ломи грозна винограда —

2) грозне сузе:

„Грознијем се сузам' упрљало —
— — грозне сузе вала —

Грозд, m. die Traube, uva.

Грозда, f. hyp. v. Гроздана.

Гроздана, f. Frauenname, nomen feminae.

Гроздан, зна, но, cf. грозан 1.

Гроздић, m. dim. v. грозд.

Грозитисе, имсе, v. r. impf. schaudern, horreo.

Грозница, f. das Fieber, febris.

Грозничав, ва, во, fieberhaft, febriculosus. 2) Fieber verursachend, febrifer, z. B. вода.

Гроктање, n. das Rasseln ausgeschütteter Nüsse, strepitus nucum projectarum.

Гроктати, кћем, v. impf. н. п. гроцћу ораси, rasseln, concrepito.

Гроктање, n. vide грактање.

Гроктати, грокћем, vide грактати.

Гром, m. der Donner, tonitru.

Громила, f. vide гомила.

Громилање, n. vide гомилање.

Громилати, ам, vide гомилати.

Громилатисе, ласе, vide гомилатисе.

Громовни (громовни), на, но, н. п. стријела, der Donnerkeil, fulmen.

Громовник Илија, m. der Donnerer Elias, Elias tonans (cui tonitrua obtigere in coelis):

„Њу ми пита Громовник Илија —

Гроница, f. (von грло) die Bräune (bey Schweinen), angina.

Грничав, ва, во, kehlsüchtig, angina laborans.

Гронтуља, f. vide гротуља.

Гронути, нем, v. pf. herabstürzen (vom Regen, Thränen, herabgeschütteltem Obst), defluo.

Гроња, f. ein Fruchtzweig der Kirsche, ramulus cerasi plenus fructu.

Гроњица, f. dim. v. гроња.

Гроот, m. lautes Lachen, cachinnus: насмијасе гроотом;

„Ђевојчица воду гази
ноге јој се б'јеле
„За њом момче коња јаше
гроотом се смије —

Гротска, f. vide Гроцка.

Гротуља, f. као бројенице од ораа, или од љешника, ein Kranz Nüsse, corona nucum.

Гроцка, f. 1) Städtchen an der Donau, zwischen Belgrad und Smederewo, 2) Fluß, der sie durchfließt.

Грочанскӣ, ка, ко, von Гроцка.

Грош, m der Piaster (von 40 Para), monetae Turcicae genus.

Грошић, m. der (deutsche) Groschen, grossus (monetae germanicae genus).

Грћање, n. das Zusammenscharren, corrasio.

Грћати, грћем, v. impf. zusammenscharren, corrado.

Груб, ба, бо, grob, crassus.

Грубан, m. Mannsname, nomen viri.

Грубац, пца, m. Mannsname, nomen viri.

Грубач, m. Mannsname, nomen viri.

Грубета, m. Mannsname, nomen viri.

Грубеша, m. Mannsname, nomen viri.

Грубијан, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Grobian, homo moribus rusticis.

Грубијанство, n. die Grobheit, rusticitas.

Грубиша, m. Mannsname, nomen viri.

Грубоћа, f. die Grobheit, crassitudo.

Грување, n. 1) das Krachen, z. B. der Kanone, sonus tormenti. 2) das Schlagen mit Krachen, verberatio.

Грувати, ам, v. impf. 1) krachen wie die Kanone, tono. 2) schlagen mit Krachen, percutio cum sonitu.

Груда, f. der Klumpen, gleba: груда сира, снијега.

Грудање, n. das Werfen mit Schneeballen, lusus pilis niveis.

Грудатисе, амсе, v. r. impf. sich mit Schneeballen werfen, ludo pilis niveis.

Грудва, f. vide груда.

Груди, груди, f. pl. vide прси.

Грудица, f. dim. v. груда.

Гружа, f. Gegend in der Шумадија.

Груја, m. (Рес. и Срем.) vide Грујо.

Грујица, m. Mannsname, nomen viri.

Грујо, m. (Ерц.) hyp. v. Грујица.

Грумен, m. н. п. соли, земље, der Klumpe, gleba.

Груменчић, m. dim. v. грумен.

Грумење, n. (coll.) Klumpen, glebae.

Груменчак, чка, m. vide груменчић.

Грунути, нем, v. impf. 1) erkrachen, concrepo. 2) mit Krachen schlagen, cum strepitu percutio.

Грушање, n. das Käsen der Milch, coagulatio lactis.

Грушатисе, шасе, v. r. impf. m. j. млијеко, gerinnen, cogi.

Грушевина, f. geronnene Milch, lac coagulatum.

Грцање, n. das Waten (z. B. in hohem Schnee), incessus ut per altas nives.

Грцати, ам, v. impf. waten (in hohem Schnee), incedo ut per altas nives.

Грч, m. der Krampf, spasmus: ухватио ми грч ногу.

Грча̑д, f. (coll.) junge Griechen, graeca juventus.

Грчадија, f. (coll.) die Griechen, das Griechenvolk, Graeci.

Грче, ета, n. das Griechlein, graeculus.

Грчење, n. 1) das Zusammenrunden, contractio, 2) das Vergriechen, mutatio in graecum.

Грчина, f. augm. v. Грк.

Грижа, f. die Bitterkeit, amaritudo.

Грчити, им, v. impf. 1) einziehen, contraho, corrugo. 2) gräcisiren, facio graecum.

Грчитисе, имсе, v. r. impf. 1) zusammenschrumpfen, corrugor. 2) sich zum Griechen machen, simulo graecum.

Грчкӣ, ка, ко, 1) griechisch, graecus. 2) adv. griechisch, graece.

Грштитисе, имсе, v. r. impf. anekeln, nauseam moveo.

Грљце, n. dim. v. грло.

Губа, f. шуга, der Aussatz, die Raude, lepra.

Губав, ва, во, aussätzig, leprosus.

Губавац, вца, m. ein Raudiger, Aussätziger, leprosus.

Губаљ, m. die Grindmähre, equus porriginosus.

Губа̑ње, n. 1) das Aussätzig werden, lepra, contagium leprae. 2) das Kratzen, frictio.

Губатисе, амсе, v. r. impf. 1) aussätzig werden, lepra corripi. 2) sich kratzen, (als wenn man aussätzig wäre), шта се губаш, fricari.

Губер, m. покривач од вуне, као ћебе, eine große Bettdecke, stragulum. Губере жене саме чу код куће.

Губити, им, v. impf. 1) verlieren, perdo. 2) hinrichten lassen, interficio.

Губитисе, имсе, v. r. impf. sich verlieren, 2) mager werden, macresco.

Губица, f. der Theil des Thiergesichtes, an dem die Nase und der Mund befindlich, os animalium, nempe bovis, equis ovis, caprae, canis.

Губљење, n. 1) das Verlieren, perditio, 2) das Hinrichten, trucidatio.

Губо, m. vide губавац.

Гувно, n. die Dreschtenne, area.

Гудало, n. der Fidelbogen, plectrum (?).

Гудење, n. (Рес.) vide гуђење.

Гудети, дим, (Рес.) vide гуђети.

Гудило, n. (у Срijему) vide гудало.

Гудити, им, (Срем.) vide гуђети.

Гудљава, f. 1) der Ton der (serbischen) roßhärenen Geige, sonus fidium, 2) ein dumpfer Schall z. B. entferuter Kanonen: стоји гудљава топова.

Гудура, f. ein enges und tiefes Thal, vallis angusta.

Гуђење, n. das Geigen, cantus fidium.

Гуђети, гудим, v. impf. (Ерц.) 1) Geigen, fidibus cano. 2) dumpf schallen, resono, murmuro.

Гужва, f. 1) Flechte aus schwanken Reisern, vimen. 2) гужва орачица, cf. орачица.

Гужва̑ње, n. das Zerknicken (des Kleides) complicatio.

Гужвати, ам, v. impf. Falten bringen in ein Kleid, es zerknicken plicas inferro veati.

Гужвача, f. m. j. пита, der Strudel (eine Speise von gewickeltem Teig), cibi genus.

Гужвица, f. dim. v. гужва.

Гужење, n. das Kriechen z. B. der Kinder, so daß der H*** oben erscheint, reptatio, ut podex appareat.

Гу̑з, m. der Hinterbacken, clunis: премеће се с гуза на гуз.

Гуза, f. hyp. v. гузица. cf. језа.

Гузат, та, то, mit großen Hinterbacken, clunibus magnis praeditus.

Гузитисе, имсе, v. r. impf die Hinterbacken zeigen, monstrare clunes.

Гузица, f. задњица, стражњица, дупе, шупак, пркно, der After, podex.

Гузичетина, f. } augm. v. гузица.
Гузичина, f. }

Гузичица, f. dim. v. гузица.

Гузиӣ, на, но, ii. n. цријево, кост, was zu den Hinterbacken gehört, clunium.

Гузоња, m. Großarsch, ampli podicia.

Гуја. f. die Schlange, serpens. cf. змија.

Гујињӣ, ња, ње, Schlangen-, serpentum.

Гујић, m eine kleine Schlange, parvus serpens.

Гука, f. 1) das Girren der Tauben, gemitus columbae. 2) ein Auswuchs am Leibe, gibbus. 3) гука труда, злата, der Klumpen, massa.

Гукање, n. 1) das Girren, gemitus. 2) das Raunen, murmuratio.

Гукати, гучем, v. impf. 1) girren, gemo. 2) raunen (einander in die Ohren), in aurem dico, murmuro: нешто људи гучу.

Гукнути, нем, v. pf. 1) girren, ingemo. 2) ins Ohr raunen, murmuro in aurem.

Гуландба, f. die Ausschälung (des Kukuruz), excorticatio (?).

Гулити, им, v. impf. 1) schinden, excortico. 2) ausschälen (den Kukuruz), 3) schälen (den Baum. 4) saufen, poto: шта гулиш толику водурину?

Гулитисе, имсе, v. r. impf. plärren; шта се гулиш? (каже мати ћетету кад много плаче).

Гуљење, n. das Schinden, Schälen, Plärren, excorticatio, ploratus.

Гунгула, f. der Tumult, das Getöse, vociferatio.

Гундорење, n. das undeutliche Dahersummen, cantillatio.

Гундорити, им, v. impf. unverständlich dahersummen, cantillo.

Гуњ, m. eine Art Mantel, pallii genus.

Гуња, f. дуња, туња, die Quitte, malum cydonium.

Гуњац, њца, m. vide гуњ.

Гуњина, f. augm. v. гуњ.

Гуњић, m. dim. v. гуњ.

Гуњски, ка, ко, н. п. крпа, ein Stück гуњ auf einen Mantel, panneus, e panno гуњ.

Гурав, ва, во, gekrümmt, incurvus.

Гурање, n. das Stoßen, trusio.

Гурати, ам, v. impf. stoßen, trudo.

Гуратисе, амсе, v. r. impf. stoßen, trudo.

Гурбет*, | Гурбеташ, m. | Гурбетин, m. — der nomadische Zigeuner, Zingarus nomadicus.

Гурбетка, f. nomadische Zigeunerin, Zingara nomadica.

Гурбетски, ка, ко, 1) nomadisch, wie die Zigeuner, vagus more Zingarorum. 2) adv. nach Art der herumwandernden Zigeuner, more Zingarorum vagorum.

Гурбечад, f. (coll.) junge nomadische Zigeuner, juventus cingarica nomas.

Гурбече, чета, n. ein junger Nomade, cingarus vagus juvenis.

Гурење, n. das Zusammenziehen vor Kälte, contractio prae frigore.

Гурит, m. глас прасећи, das Grunzen, grunnitus.

Гуритање, n. das Grunzen, grunnitus.

Гуритати, ричем, v. impf. grunzen, grunnio.

Гуритисе, имсе, v. r. impf. sich zusammenziehen (vor Kälte), contrahi.

Гуритнути, нем, v. pf. grunzen, grunnio.

Гуркање, n. dim. v. гурање.

Гуркати, ам, dim. v. гурати.

Гуркатисе, амсе, dim. v. гуратисе.

Гурнути, нем, v. pf. anstoßen, offendo.

Гуро, m. (verächtlich) m. j. који је гурав.

Гуса, f. hyp. v. гуска (особито кад вабе гуске: гуса, гуса, гуса!).

Гусак, ска, m. der Gänser, anser mas.

Гусеница, f. (Рес. и Срем.) vide гусјеница.

Гусјеница, f. (Ерц.) die Raupe, eruca.

Гуска, f. 1) die Gans, anser femina. 2) eine große länglichte Semmel, panis genus.

Гуслање, n. das Geigen, cantus fidium.

Гуслати, ам, v. impf. geigen, fidibus cano.

Гусле, f. pl. die (serbische) Geige, fides.

Густ (comp. гушћи), та, то, dicht, densus; кад дође до густа, aufs äußerste, ubi res agitur.

Густина, f. die Dichtheit, densitas, soliditas.

Густиш, m. ein dichtes Ding, res (cibus) densa, solida.

Гута, f. vide гука 2. 3.

Гутав, ва, во, mit Auswüchsen behaftet, excrescentiis affectus.

Гутање, n. das Schlucken, devoratio.

Гутати, ам, v. impf. schlingen, devoro.

Гуто, m. m. j. који је гутав.

Гутољење, n. das Verbergen unter dem Kleide, absconsio.

Гутољити, им, v. impf. савијати што у гуку, или под скут, an seinem Leibe etwas verbergen, so daß dadurch eine гука entsteht, in sinum condo.

Гуцање, n. das Hinunterschlingen, devoratio, deglutitio.

Гуцати, ам, v. impf. hinunterschlingen, devoro: да се овђе гуцало, не би се овђе пуцало sagte die Zigeunerin, als man ihr verwies, daß sie die Butter, die man ihr, um die gesprungenen Lippen zu heilen gegeben, hinunter geschlungen.

Гуцнути, нем, v. pf. hinunterschlingen, devoro.

Гучево, n. ein Gebirge in der нахија von Zvornik, am rechten Ufer der Drina.

Гучење, n. vide гутољење.

Гучити, им, vide гутољити.

Гуша, f. 1) der Kropf der Vögel, guttur. 2) i. e. грло, die Gurgel, guttur. 3) der Kropf der Menschen, struma.

Гуша, m. (Рес. и Срем.) vide гушо.

Гуша, f. die Kropfige, strumosa.

Гушав, ва, во, kropfig, strumosus.

Гушавац, вца, m. извор под Лозници (на лијевом бријегу ријеке Шпипре).

Гушење, n. das Ersticken, suffocatio.

Гушити, им, v. impf. ersticken, suffoco.

Гушитисе, имсе, v. r. impf. ersticken, suffocor.

Гушица, f. dim. v. гуша.

Гушо, m. (Ерц.) der Kropfige, strumosus.

Гуштер, m. die Eidexe, lacerta.

Гушче, чета, n. das Gänslein, anserculus.

Гушчетина, f. augm. v. гуска.

Гушчићи, m. pl. junge Gänse, anserculi.

Гушчица, f. dim. v. гуска.

Гушчји, чја, чје, Gänse-, anserinus.

Д.

Да̀, 1) daß, ut. 2) ja, ita. 3) да како, allerdings, omnino. 4) да ако, ja, wenn —, ita si —, да ако не, vielleicht auch nicht (man wünscht, daß nicht —), да ако удари киша, wenn es regnet, да ако не удари киша, aber vielleicht regnet es nicht. 5) als Ausruf der Verwunderung: да чудно ти га превари! да лијепа ти је јада је убили!

Да́бар, бра, m. der Biber, castor.

Да́биживо, m. Mannsname, nomen viri.

Да́бо, m. 1) Mannsname, nomen viri. 2) роми дабо, der hinkende Teufel, diabolus claudus

Да́ва*, f. vide тужба.

Да́вало, m. der gibt, dator. Кад које дијете да што другоме, па опет узме натраг, онда му ђеца говоре, или пјевају:

„Давало узимало,

„С кокошима спавало,

„Кокоши га липале —

Да́вање, n. das Geben, datio.

Да́вати, дајем, v. impf. geben, do.

Да́вид, m. David, David.

Да́вити, им, v. impf. würgen, jugulo.

Да́витисе, имсе, v. r. impf. ersaufen, suffocor.

Да́вљење, n. das Würgen, jugulatio.

Да́внашњи̑, ња, ње, von lange her, vetus.

Да́вно, lange her, diu.

Даво̀ри! interj. 1) ej! н. п. давори старости давори! давори пуста црна горице! доста ти сам по теби војевао. 2) почекај! н. п. давори Божо давори! ухватићу ја тебе (мати говори ђетету, кад што скриви па утече).

Даво̀рије, f. pl. allerley Musik zusammen, concentus.

Даву̀џија*, m. der Kläger, accusator.

Да́да, f. Mama! mater.

Да́дија, f. } das Kindsmädchen; die
Дади̑ља, f. } Kindsfrau, ancilla curans parvulos.

Да́жда, f. (ст.) vide киша:

„Да не падне дажда из облака,

„Наа дажда, нити роса тија —

Да̀ија*, m. der Prätendent, Vertriebene, Emigrant, exul (redux et ultor):

„То гледају Турци Бијограци

„И из града сви седам даија —

Даијнски̑, ка, ко, } 1) Dai-, exulum.
Даијски̑, ка, ко, } 2) wie ein Dai, daji more.

Даилук*, m. das Deithum, Dominatus (jus) dahiarum:

„Он се нада добру даилуку —

Даире*, f. pl. } Art Tamburins, Ca-
Даирета, n. pl. } stagnette, tympani genus.

Дакле̑, } also, daher, ergo.
Дакле̑м, }

Да́ко, m. hyp. von Давид.

Дакта̑ње, n. das Schnaufen, anhelatio.

Да̀ктати, кћем, v. impf. schnaufen, anhelo.

Да̀лак*, лка, m. die Milzverhärtung, splenis induratio.

Далѐко (comp. даље̑), weit, longe.

Далма̑ција, f. Dalmatien, Dalmatia.

Далмати̑нац, нца, m. Dalmatiner, Dalmata.

Далма̀ти̑нски̑, ка, ко, dalmatinisch, dalmaticus.

Даљи̏на, f. die Weite, Entfernung, longitudo.

Да̏љи̑, на, но, entfernt, remotus.

Да́мјан, m. Damian, Damianus.

Дамја̑нка, f. Frauenname, nomen feminae.

Да́мљан, m. vide Дамјан.

Дамља̑нка, f. vide Дамјанка.

Да̑н, m. der Tag, dies.

Да́нак, нка, m. dim. hyp. v. дан.

Да́нак, нка, m. die Abgabe, tributum.

Да́нас (говоре и данаске), heute, hodie.

Да́нашњи̑, ња, ње, heutig, hodiernus.

Да̀нгуба, f. der Zeitverlust, jactura temporis.

Да̀нгубан, бна, но, н. п. посао, was viel Zeit verlieren macht, temporis jacturam adferens.

Да̀нгубити, им, v. impf. Zeit verlieren, facio jacturam temporis.

Да̀нгубица, f. (dim.?) vide дангуба:

„Тамбурице моја дангубице —

Да̀нгубље̑ње, n. das Zeitverlieren, jactura temporis.

Дани̑к, m. vide даниште.

Да́нити, им, v. pf. den Tag über wo bleiben, transigere diem.

Да̀ница, f. 1) der Morgenstern, lucifer. 2) Frauenname, nomen feminae.

Да̀нцка, f. die (Flinten-) Röhre vom Danziger Meister, tubus teli dantiscanus.

Да̀нцкиња, f. die Danziger-Pistole, telum Dantisci factum:

„И за појас двије данцкиње —

Дани̑ште, n. Ort, wo man den Tag über bleibt, locus morae per diem:

„Црнобарац арамбаша Станко

„На даништу бјеше крај Салаша —

Да́нути, нем, v. pf. athmen, spiro.

Да̀нце, n. dim. v. дно:
„Не испијај свакој чаши данце —
Да̂нчул, m. Mannsname, nomen viri.
Даньи́вање, n. das Rasttag halten, mora per diem.
Даньи́вати, даньујем, v. impf. Rasttag halten, morari per diem.
Даньо̑м, } bey Tage, diu.
Да̀њу, }
Да̏р, m. die Gabe, donum.
Да̀р ма̀р, durcheinander, sus deque: починио (н. п. по кући, по земљи) дар мар.
Да̀ра, f. die Tara (beym Wägen), das Gewicht des Gefäßes, pondus vasis; одбити коме што на дару, fig. durch die Finger sehen, nachsehen, do, indulgeo.
Да̀рак, рка, m. hyp. v. дар.
Дари́вање, n. das Schenken, datio, donatio.
Дари́вати, рујем, v. impf. 1) darbringen, offero. 2) кога, beschenken, dono.
Дари́ватисе, рујемосе, v. r. impf. sich beschenken, donare se invicem:
„Одн брате да се пољубимо —
„Стани сестро док се дарујемо —
Да̏рнути, нем, v. pf. у кога, у што, etwas berühren, tango.
Даро̀вати, рујем, v. pf. 1) коме што, darbringen, dono. 2) кога, beschenken, dono.
Да̀ска, f. das Bret, assis. Не ма четврте даске у глави.
Да̀ти, дам (говорисе и дадем), v. pf. 1) geben, do: дај нај. 2) дај да му не дамо, lasset uns —, eo —.
Да̀тисе, амсе, v. r. pf. 1) на што, sich auf etwas verlegen, incumbo in aliquid; дала се рана на зло, Wendung nehmen, verto. 2) не да ми се, es gibt sich nicht, es geht nicht von statten, geräth nicht, non succedit.
Да̄ћа, f. das Todtenmal, convivium funebre.

Даће се обично дају три (и то у суботу вече и у нећељу у јутру): четрдесница (послије 40 дана), полугодишњица и годишњица. На даћу зову све сељаке редом од куће до куће, и обично овако почињу: „Дођите довече да споменемо мртве.“ Ту треба да дође и поп да очати кољиво. На даћи напијају: „За испокој душе брата (како му буде име; аколи је женско, а оно сестре) Бог да му душу прости“ А остали сви у глас повичу: „Бог да му душу прости.“

Да̀ћа, f. (im Scherze als Gegentheil von недаћа) gegeben, datum:

„Да је срећа и од Бога даћа,
„Не би жене ни носиле гаћа,
„Већ кошуљу докле гаће вежу.
Да̀фина, f. 1) der wilde Oelbaum, elaeagrus angustifolia Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.
Да́ција, f. vide да́нак.
Да̀ша, f. Frauenname, nomen feminae.
Да̀што ми ти дашто, vide што ми ти је за што.
Да̀шчан, на, но, bretern, assinus (?).
Да̀шчара, f. eine Breterhütte, casula asinea.
Да̀шчица, f. dim. v. даска
Два̑, двије (Ерц., в Рес. и Срем. две), два, zwey, duo.
Два́десет (двадест, дваест), zwanzig, viginti.
Два́десетӣ, та, то, der zwanzigste, vigesimus.
Два́десет, vide двадесет.
Два́дестеро, vide двадесторо.
Два́дестӣ, та, то, vide двадесети.
Два́десторо, ein Zwanzig, viginti.
Два̀ест, vide двадесет.
Два̀естеро, vide дваесторо.
Два̀естӣ, та, то, vide двадесети.
Два̀есторо, vide двадесторо.
Два́наест, zwölf, duodecim
Два́наестеро, vide дванаесторо.
Два́наестӣ, та, то, der zwölfte, duodecimus.
Два́наесторо, ein Zwölf (ein Dutzend), duodecim.
Две̑ри, f. pl. врата на олтару (у цркви), die Altarthüre, porta adyti.
Двѐста, (Рес. и Срем.) vide двјеста.
Двиза̂к, m. ein zweyjähriger Widder, aries bimus.
Дви́ска, f. ein zweijähriges Schaf, ovis bima.
Двје̏ста, (Ерц.) zweyhundert, ducenti.
Два̀гоче, ета, n. н. п. ждријебе, или теле, zwey Jahr alt (vom Füllen oder Kalb).
Дво̀губ, ба, бо, zweifach, duplex.
Двоја̂к, ка, ко, zweyerley, duplex.
Дво̀је, zwey (Paar), duo.
Двоје̑ње, n. das Trennen in Zwey, separatio.
Дво̀јити, им, v. impf. trennen, entzweyen, divido.
Дво̀јица, f. zwey (Paar), duo.
Дво̀јка, f. ein zweyeimeriges Faß, dolium continens duas amphoras.
Дво̀јнице, f. pl. die Doppelpfeife der serbischen Hirten, fistula duplex.
Двоји̏но̑м, z. B. више, zwei Mal höher, bis.
Дво̀коднице, f. pl. ein zweiräderiger Wagen, rheda birota.
Дво̑личан, чна, но, zweizüngig, duplex.
Дво̀личе̑ње, n. das Doppelreden, duplicitas.

Двòличити, им, v. impf. doppelzüngig seyn, duplicem esse.

Двôр, m. 1) der Hof, der Hofpallast, aula, palatium: у двору, код двора. 2) der Haushof, aula: на двору: у двору као и на двору (кисне); шта чиниш на двору те не идеш у кућу?

Двòрани, m. pl. (cm.) die Hofleute, aulici:
„Викну Стојан слуге и дворане —

Двòрење, n. das Aufwarten (Dienen) bei Hofe, ministerium.

Двòрити, им, v. impf служити кога, а особито стајати пред њим (кад руча или пије) метнувши руке на појас, aufwarten, ministro, adpareo:
„Ђао има девет годиница
„Како дворим Цара у Стамболу —

Двòриште, n. Ort, wo einst ein Hof gewesen (die Ruinen), ruinae palatii. У Поцерини, у Шабачкој нахији, има село Дворúште и код њега близу здпние, које се зову Милошева коњушница. Срби онуда приповиједају да су ту били двори Милоша Обилића. Они доводе и друге свједоџбе да је Милош из Поцерине, н. п. У Дворишту има један стари гроб с великим каменом чело главе; онуда Срби говоре да је то гроб Милошеве сестре, и приповиједају да је овђе плијевила шеницу, па је убио Милош с Тројанова града (то је готово као с Герзелеза у Шоровшар, или с Банстола у намастир Кобиље) буздованом, зашто је мислио да је кошута. — У Поцерини има једна ријека, која се зове Нечаја, и близу ње поље, које се зове Пустòпоље. Сад они доказују да је послије Косовске битке дошао гласоноша с Косова и нашао Милошеву мајку на тој ријеци код оваца, па јој рекао:
„Што не чајеш Милошева мајко?
„Одби овце у то пусто поље:
„Милош ти је јуче погинуо —
И од тада је остало Пустопоље и ријека Нечаја.

Двòркиња, f. die Aufwärterin, ministra:
„А белој дворкињи
„Бурму позлаћену —

Двòрскй, ка, ко, Hof-, aulicus.

Двòструк, ка, ко, zweifach, doppel-, duplex.

Двòумити, им, v. impf. zweifeln, Anstand haben, dubito.

Двòумљење, n. das Zweifeln, dubitatio.

Дè! interj. 1) der Laut, um das Saumpferd anzutreiben, vox excitantis jumentum ad progrediendum. 2) дела, wohlan, age. 3) де, или дер, als Aufmunterung, wohlan, age, sodes: зовниде га, нађиде то, подајде му и т. д.
„Смиљанићу, домадер се нађи,
„Нека Турци с миром барјамују —
4) (Рес.) vide ђе (mit allen Ableitungen).

Дèбе, бета n. ein cylindrisches hölzernes Geschirr aus einem Stücke, mit Deckel, zum Honig u. dgl. vas ligneum:
„Из дебета пекмез појецоше —

Дèбела, f. т. j. болест, die Wassersucht, hydrops.

Дèбео (comp. дèбљй), бела, ло, 1) dick, crassus. 2) fett, pinguis.

Дèбло, n. der Stamm (des Baumes) stirps.

Дебљање, n. das Dickwerden, pinguescentia (?).

Дèбљати, ам, v. impf. Dick werden, pinguesco.

Дебљина, 1) die Dicke crassitudo. 2) die Fette, pinguedo.

Дèва*, f. vide камила.

Дéва, f. 1) (cm. Рес. и Срем.) vide девојка:
„Ој дево девојко!
„Млого девовала —
2) Frauenname, nomen feminae.

Дèвање, n. (Рес. и Срем.) vide дијевање.

Дéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide дијевати.

Деведèсêт, neunzig, nonaginta.

Деведèсêтеро, vide деведесеторо.

Деведèсêтй, ma, mo, der 90ste, nonagesimus.

Деведèсêторо, Anzahl von 90, nonaginta.

Девêр, m. (Рес. и Срем.) vide ђевер.

Деверѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide ђеверивање.

Деверѝвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide ђеверивати.

Девèрика, f. eine Art Flußfisch, piscis genus.

Дèверов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide ђеверов.

Девèрскй, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide ђеверски.

Девèруша, f. (Рес. и Срем) vide ђеверуша.

Девèрушин, на, но, (Рес. и Срем.) vide ђеверушин.

Девêт, neun, novem.

Девêтâк, m. ein Thier (Pferd, Ochs), von neun Jahren, novennis.

Деве́так, тка, m. das Neuntel, nonae.
Девѐтање, n. das Abprügeln, dolatio(?)
Девѐтати, ам, v. impf. abdreschen (abprügeln), fuste dolo.
Де̏ветеро, vide деветоро.
Деве̑ти, та, то, der neunte, nonus. Девети у плугу (der neunte am Pfluge d. i.) das fünfte Rad am Wagen, plane superfluus.
Девѐтина, f. der neunte Theil, nona pars.
Девѐтица, f. die Neun (ein Kartenspiel), novem puncta.
Девѐтнаест, neunzehn, novemdecim.
Девѐтнаестеро, vide деветнаесторо.
Девѐтнаести̑, та, то, der neunzehnte, undevicesimus.
Деве̑тнаесторо, ein Neunzehn, novemdecim.
Деве̑то̑, тога, n. das Neuntel, nonae.
Девето̀рица, f. Anzahl von neun, novem.
Де̏веторо, neun, novem.
Девѐчани̑, на, но, н. п. брдо, auf neun eingerichtet, novenarius.
Девѐча̑р, m. der das Neuntel nimmt, cui nona pars frugum debetur, nonarius.
Девова̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide ђевовање.
Дево̀вати, девујем, (Рес. и Срем.) vide ђевовати.
Дѐво̑јачки̑, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide ђевојачки.
Дево̑јка, f. (Рес. и Срем.) vide ђевојка.
Дево̑јчење, n. (Рес. и Срем.) vide ђевојчење.
Девојчин, на, но, (Рес. и Срем.) vide ђевојчин.
Дево̑јчина, f. augm. v. девојка.
Дево̑јчити, им, (Рес. и Срм.) vide ђевојчити.
Дево̑јчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide ђевојчитисе.
Дево̑јчица, f. dim. v. девојка.
Девојчу̀рина, f. vide девојчина.
Дегѐнек*, m. der Prügel, verber: ударили му педесет дегенека.
Де́д, m. (Рес. и Срем.) vide ђед.
Дѐда, m. (Рес. и Срем.), vide ђед.
Деда̑к, m. (у Сријему и у Бачк. по варошима) ein dummer Kerl, Dummkopf, stolidus.
Деде̑ (mach, mach), age: деде га зовни, деде ти то узми.
Де́дов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide ђедов.
Дѐдовина, f. (Рес. и Срем.) vide ђедовина.
Де́жева, f. Berg und Ruinen bey Novi pазар:
„Код Дежеве старије дворова —
Дѐжмекаст, та, то, untersetzt, quadratus.

Деја̑н, m. Mannsname, nomen viri.
Де́кање, n. das де=sagen, decatio(?)
Де́кати, чем, v. impf. де=sagen, (deßen?), dico de: шта га дечеш, удри га батином.
Де́кнути, нем, v. pf. einmal де sagen, inclamo de.
Дѐла, vide де.
Де́лење, n. vide дељење.
Дѐли*,
„Онда рече дели Радивоје—
Де́либаша*, m. Oberster der Leibwache, praefectus praetorianorum.
Делибашин, на, но, des делибаша, delibassae.
Дѐлигра̑д, m. (Narrenstadt) seit 1806. eine Schanze der Serben (близу Ниша) gegen die Türken.
Де́лија*, m. 1. der Leibsoldat, miles praetorianus, delia. 2) Krieger überhaupt, miles, cf. јунак:
„Ој Бога ти незнана делијо —
Де́лијин, на, но, des Delia, deliae.
Дели̑јски̑, ка, ко, 1) н. п. калпак, Deli=Mütze, deliarum pilei. 2) adv. nach Art eines Delia, more deliae.
Дели̑јски̑, ка, ко, vide делијнски.
Дѐлиманлија*, m. vide момак.
Де́лити, им, (Рес. и Срем.) vide дијелити.
Де́литисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide дијелитисе.
Де́ло, n. (Рес. и Срем.) vide ђело.
Деља̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide ђељање.
Дѐљаоница, f. (Рес. и Срем.) vide ђељаоница.
Дѐљати, (Рес. и Срем.) vide ђељати.
Де́љење, n. (Рес. и Срем.) vide дијељење.
Дељка̑ње, n. dim. v. дељање.
Дѐљкати, ам, dim. v. дељати.
Дѐмбел*, m. ленивац, који од лијености ништа не може радити.
Кажу да Турски цар дембеле рани и одијева, али најприје свакога огледају јели управо за дембеле да не би могао што радити. Тако су под двојицом, што су били дошли да и узму у дембле, запалили рогожину (да виде шта ће радити), онда један од њи рече ономе другом: „устани да сиђемо с ове рогожине, изгорећемо" А онај му одговори: „ћути Бога ти! како те не мрзи говорити?" Онда овога узму у дембеле, а онога што је рекао да устану, оћерају, и кажу му да он није за дембеле.
Дѐме, ета, n. vide нарамак.
Дѐмир-капија*, f. das eiserne Thor (in der Donau), porta ferrea (in Istro):

„Донеси ми вина из Видина
„И ракије од Демир-капије —
Деније, n. (бденије) die Vigilien, vigiliae (ein Kirchenwort).
Денути, нем, (Рес. и Срем.) vide дести.
Дењак, њка, m. ein Bündel, fascis; auch ein Sack Baumwolle.
Део, дела, n. (Рес. и Срем.) vide дијел.
Деоба, f. (Рес. и Срем.) vide дијоба.
Дер, vide де.
Дерање, n. 1) das Reißen, laceratio 2) das Schinden, excoriatio 3) das Plärren, ploratus. 4) das Losschlagen, verberatio.
Дерати, рем, v. impf. 1) reißen, lacero 2) schinden, excorio 3) losschlagen, verbero.
Дератисе, ремсе, v. r. impf. plärren, ploro.
Дерач, m. der Aufreißer (von einem Ochsen der den Zaun einreißt), destructor.
Дервента, f. град у Босни. Дервентски, ка, ко, von Дервента:
„Погибе ти Дервентски капетан —
Дервиш*, m. der Derwisch, derrissus(?)
Дервишев, ва, во, des Derwisch, monachi turcici.
Дервишина, f. augm. v. дервиш:
Дервишки, ка, ко, 1) derwischisch, der vissicus. 2) adv. auf Derwische Art, more dervissico.
Дереж, m. (у Сриjему) die Prügelbank, scamnum cui illigatur verberandus.
Деригуша, f. (in der Anekdote) Halskratzer, gulam radens: оскоруша деригуша: да не би пиш у шаку, оде га моја душа (рекао циганин кад је приповиједао, како је ћео да изједе тврду оскорушу).
Дериште, ета, n. (schimpflich) Kind, puer.
Дрни, на, но, unselig, infelix, miser.
Дрнути, нем, v. pf. auf etwas schlagen, percutio; дрнуо, er hat ins Gras gebissen, ist (verreckt), vom Türken.
Дерт*, m. vide брига.
Десет, zehn, decem.
Десетак, тка, m. 1) десето што се даје спахији, der Zehend, decimae. 2) dim. v. десет: дај ми десетак пара.
Десетак, m. 1) der Zehner, numus. 2) zehnjährig, decenois..
Десетачка, f. ein Faß von 10 Eimern, dollum decem amphorarum.
Десетеро, vide десторо.
Десети, та, то, der zehnte, decimus.
Десетина, f. 1) der zehnte Theil, pars decina 2) ein Zehen, decem, franz. une dixaine: десетина људи.
Десетица, f. н. п. банка, или карта, ein Zehner (Papiergelds oder im Kartenspiel), denarius, valens decem.
Десетковање, n. das Zehent-einsammeln, collectio decimarum.
Десетковати, кујем, v. impf. den Zehent einsammeln, colligo decimas.
Десето, ога, n. der Zehent, decimae.
Десеторица, f. Anzahl von zehn, decem; decuria.
Десеторо, zehn, decem.
Десечани, на, но, н. п. брдо, auf zehn eingerichtet, denarius.
Десечар, m. der Zehentsammler, decimarias.
Десити, им, v. pf. treffen, offendo
Деситисе, имсе, v. r. pf. 1) sich wobey befinden, adsum. 2) zu Theil werden, contingo: удијели ако ти се деспло, sagen die Bettler.
Десни, на, но, recht, dexter.
Десни, f. pl. das Fleisch um die Stockzähne gingivae pars quae est circa dentes molares.
Десница, f. die Rechte, dextera.
Десно, rechts, dextra.
Деспа, f. hyp. v. Деспина.
Деспина, f. } Frauenname, nomen femi-
Деспиња, f. } nae. Δέσποινα
Деспот, m. 1) der Despot despota (Titel einiger serbischer Regenten). 2) Mannsname, nomen viri.
Деспотов, ва, во, des Despoten, despotae.
Деспотовина, f. 1) das Despotat, despotatus. 2) Despotenstift, monasterium a despota fundatum ut Крушедол.
Деспотовица, f. Fluß aus dem Рудник-Gebirge.
Деспотски, ка, ко, 1) despoten-, despotarum 2) adv. wie ein Despot, more despotae.
Дести (говорисе и денути), десем (и денем), (Рес. и Срем.) vide ђести.
Детао, тла, m. (Рес. и Срем.) vide ђетао.
Дете, детета, n. (Рес. и Срем.) vide дијете.
Детелина, f. (Рес. и Срем.) vide ђетелина.
Детенце (детенце), n. hyp. v. дете.
Детешце, n. vide детенце.
Детињење, n. (Рес. и Срем.) vide ђетињење.
Детињи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide ђетињи.
Детињити, им, (Рес. и Срем.) vide ђетињити.
Детињство, n. (Рес. и Срем.) vide ђетињство.

Детитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide дијетитисе.
Детић, m. (Рес. и Срем.) vide ђетић.
Детлић, m. (Рес. и Срем.) vide ђетлић.
Деца, f. (Рес. и Срем.) vide ђеца.
Дечак, m. (у Срнјему и у Бачкој) der Knabe, puer.
Дечанац, нца, m. калуђер из Дечана.
Дечани, m. pl. намастир у Метонији (код Призрена). Срблъи приповиједају да је Дечански краљ (пошто му је отац извадио очи и објесио на конџу више градски врата) изишао слијеп у шетњу иза града (Призрена), па га опазио свети Арханђел и сажалило му се, па се створио у орла и одлећео те украо његове (краљеве) очи изнад врата и даровао краљу, и рекао му: „одечи очи". Онда краљ прогледао, и на оном мјесту начинио Дечане.
„Да видите високе Дечане —
Дечански, ка, ко, von Dečani.
Дечин, на, но, (Рес. и Срем.) vide ђечин.
Дечина, f. vide дечурлија.
Дечица, f. dim. v. деца.
Дечко, m. vide дечак.
Дечурлија, f. augm. v. деца.
Дешњак, m. марјаш, или петак, на којему Богородица држи Риста на десној руци, ein Siebenzehner[...], worauf unser Liebefrau mit dem Christuskinde im rechten Arme vorkommt. Solche werden den Kindern um den Hals gebunden, wie die bullae bei den Römern, numus B. M. V.
Ди, (Срем.) vide гди (mit allen Ableitungen).
Диван, вна, но, 1) wunderbar, mirabilis. 2) wunder schön, perpulcer.
Диван*, m. разговор, сабор. 1) der Rath, die Rathsversammlung, senatus (?) 2) die Versammlung, Unterredung, concilium, colloquium:
„Под оружјем на диван изиђе —
Диванана*, f. die Altane, der Altan, moenianum.
Диванија*, f. ein halber Narr, semicaptus mente.
Дивanити, им, v. impf. vide разговаратисе.
Диван-кабаница, f. (ст.) der Rathsmantel, pallium:
„Ком је кућа диван-кабаница,
„Мач и пушка и отац и мајка —
„Огрнуо диван-кабаницу —
Диваљење, n. vide разговарање.
Дивизма, f. die Königskerze, verbascum.
Дивит*, m. das Schreibzeug, supellex scriptoria.

Дивитисе, имсе, v. r. impf. коме, или чему, sich wundern, miror.
Дивлија, f. eine Art langer, enger Flinte, flintae genus.
Дивљак, m. н. п. човек, или вепар, 1) der Wilde, homo ferus. 2) das Wildschwein, aper.
Дивљака, f. m. j. јабука, крушка, der Holzapfel, die Holzbirn, pomum silvestre, pomus silvestris (Baum und Frucht).
Дивљање, n. das Wildseyn, ferocitas.
Дивљати, ам, v. impf. wild seyn, ferus sum, ferocio.
Дивљач, f. 1) die Wildheit, feritas, 2) das Wildpret, ferae, caro ferina.
Дивљачан, чна, но, н. п. земља, wild, wüst, terra inculta, barbara.
Дивљачење, n. vide дивљање.
Дивљачина, f. augm. v. дивљач.
Дивљачитисе, имсе, v. r. impf. vide дивљати.
Дивљи, љa, ље, wild, ferus, silvestris.
Дивна, f. Frauenname, nomen feminae.
Дивокоза, f. der Steinbock, ibex Linn.
Дивота, f. die Wunderschönheit, mira pulcritudo.
Дигнути, нем, vide дићи.
Дигнутисе, немсе, vide дићисе.
Дизање, n. das Heben, levatio.
Дизати, дижем, v. impf. heben, levo.
Дизатисе, ижемсе, v. r. impf. sich erheben, consurgo, existo.
Дизга*, f. vide врајац
Дизген*, m. од узде они канапи, што се држе, у рукама кад се јаше, die Zügel (des Reitpferdes), frena, i. e. die Riemen am Zügel.
Диздар*, m. der Thorwart einer Festung, janitor arcis.
Диздарев, ва, во, vide диздаров.
Диздаревица, f. vide диздаровица.
Диздаров, ва, во, des диздар, janitoris.
Диздаровица, f. die Pförtnerin, janitrix, janitoris uxor.
Диздарски, ка, ко, 1) pförtner-, janitorum. 2) adv. Pförtnerisch, more janitorum.
Дизлуке, f. pl. } vide тозлуке.
Дизлуци, m. pl. }
Дијање, n. das Athmen, spiritus.
Дијати, дишем (неки реку и дијам), v. impf. athmen, spiro.
Дијевање, n. (Ерц.) das Thun, Hinthun, Hinlegen, positio.
Дијевати, ам, v. impf. (Ерц.) thun, pono colloro: куда дијеваш ти те новце?
Дијел, m. (Ерц.) 1) der Theil, portio. 2) уз дијел, bergan, на Дугом дијелу

(у Церу зове се једно брдо Дуги дијел).
Дијѐлење, n. vide дијељење.
Дијѐлити, им, v. impf. (Ерц.) theilen, divido.
Дијѐлитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) sich theilen (in etwas), divido.
Дијѐљѐње, n. (Ерц) das Theilen, divisio.
Дијѐте, ђѐтета, n. (Ерц.) das Kind, filius aut filia.
Дијѐтинитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) kindisch seyn, pueriliter facio.
Дијо, дијела, m. (Ерц) vide дијел.
Дијо̀ба, f. (Ерц.) die Theilung, distributio.
Дијо́ница, f. der Antheil, portio: дијоница земље.
Дика, f. der Stolz, gloria.
Дикица, f. dim. v. дика. Слабо се чује у говору, него се припијева у пјесмама по Земуну и по Новом саду, и. п.
„Купићу ти дикице, сукњу од паргала,
„И кецељу дикице, дебелога веза —
Дикла (Дикла), f. Frauenname, nomen feminae; Што Дикла навикла.
Дикосава, f. Frauenname, nomen feminae.
Дилбер*, m. der Schöne, pulcher.
Дилбѐрче, n. (ст.) dim. v. дилбер:
„Ја јој реко: добар вече дилберче —
Дилберчић, m. (ст.) dim. v. дилбер:
„Ој ђевојко дилберчићу!
„У бијелу белнучићу —
Дилчик*, m. die Stange (bey der Kunkel und der Schnellwage), pertica:
„Мобарице моје другарице!
„Удрите га колом и дилчиком —
Дим, m. der Rauch, fumus.
Димање, n. 1) das Schnauben, spiritus; anhelitus. 2) das Blasen des Windes, spiritus venti.
Димати, ам, v. impf. 1) schnauben, anhelo. 2) blasen, spiro.
Димије, f. pl. lange und weite Hosen von gefärbtem Zeug, braccae.
Димитисе, мисе, v. r. impf. rauchen, fumo.
Димитрија, m. } Demeter, Demetrius.
Димитрије, m. }
Димишкија, f. т. ј. сабља, Damascenersäbel, acinaces Damascenus:
„Трже Турчин сабљу димишкију —
Димлије, f. pl. vide димије.
Димљив, ва, во, н. п. ракија, räucherig, fumosus.
Димница, f. Rauchfangsteuer (an den Bischof), vectigal pro fumario.
Димњâк, m. комин, der Rauchfang, Schornstein, fumarium.

Дин*, m.
„А тако ми дина и имана —
Динâр, m. eine Münze, kleiner als ein Para, die aber jetzt eben soviel gilt, numi genus.
Динути, нем, v. pf. einen Athemzug thun, spiritum duco.
Диња, f. die Melone, pepo.
Дињица, f. dim. v. диња.
Дињка, f. eine röthliche Traube, uva rubella.
Дипле, f. pl. налик на гадље, али нема прдаљке, eine Art Dudelsack, utriculi musici genus.
Диплити, им, v. impf. die дипле spielen, cano utriculo.
Дипљѐње, n. das Spiel der дипле, utriculi cantus.
Дирање, n. das Berühren, tactio.
Дирати, ам, v. impf. у кога, у што, etwas berühren, tango.
Дирек*, m. Balken, Pflock, trabis genus.
Дирѐклија*, m. der spanische Thaler, numus hispanus.
Диречић, m. dim. v. дирек.
Диркâње, n. dim. v. дирање.
Диркати, ам, dim. v. дирати.
Дирнути, нем, v. pf. einen Griff wornach thun, peto. cf. дарнути.
Дићи (говорисе и дигнути), дигнем, v. pf. heben, levo.
Дићисе (говорисе и дигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. sich erheben, aufstehen, consurgo.
Дичан, чна, но, rühmlich, schön, gloriosus.
Дичење, n. das Stolzseyn; das Stolzmachen, superbia; gloria.
Дичити, им, v. impf. кога, stolz machen, Ehre machen, gloria (nostra) est.
Дичитисе, имсе, v. r. impf. ким, чим, sich rühmen (mit Recht), stolz seyn, superbio (jure).
Диша, m. (Рес. и Срем.) vide Дишо.
Дишер*, на поље! hinaus, foras.
Дишѐрисати, ришем, v. pf. кога, einen hinausschaffen (zu ihm sagen дишер), expello foras.
Дишо, m. (Ерц.) hyp. v. Димитрије.
Дјеја́н, m. (Ерц.) vide Дејан.
Длàка, f. 1) ein Stück Haar, pilus. 2) das Haar der Kuh, des Pferdes, pili.
Длàкав, ва, во, haarig, pilosus.
Длàкавити, им, v. impf. voll Haare machen, pilis conspergo.
Длàкавитисе, имсе, v. r. impf. voll Haare werden, pilis conspergor.
Длàкављѐње, n. das Beschmutzen mit Haare, adspergio pilorum.
Длàн, m, die flache Hand, vola.
Длàнић, m. dim. v. длан.

Длачица, f. dim. v. длана.

Длијето, n. (Крц.) глијето, das Stemmeisen, der Meißel, coelum.

Дмитар, m. vide Димитрије.

Дмитра, f. Frauenname, nomen feminae. cf. Митра.

Дневи (ст.) vide дању:
„Дневи леже, а ноћу путују —

Дно, n. der Boden, Grund, z. B. eines Gefäßes, fundus.

До, дола, m. vide долина.

До, 1) bis, ad, usque ad. 2) vide осим:
„Бојиш ли се још кога до Бога? —

Доба (Genit. von доб?), die Zeit, tempus: глуво доба; послено доба; вечерње доба; у ово доба године; жена на том доба (т. j. готова се породити);
„Које ли је доба ноћи?
„Рекла ми је драга доћи —
„Роди мајка два нејака сина,
„Узло доба у гладну годину —

Добавити, им, v. pf. што verschaffen, procuro.

Добавитисе, имсе, v. r. pf. чега, etwas erlangen, consequor:
„Пења коња крај зелена луга
„Не би ли се добавио друга —

Добављање, n. das Verschaffen, comparatio; das Bekommen, consecutio.

Добављати, ам, v. impf. verschaffen, procuro.

Добављатисе, ам, v. r. impf. erlangen, consequi.

Добаврљати, ам, v. pf. geschlendert kommen, advenio lente et negligenter:
„Када врља једва добаврља —

Добар (comp. бољи), бра, ро, gut, bonus.

Добацивање, n. 1) das Herbeiwerfen, adjectio. 2) das Treffen (Erreichen) im Steinwurf, adsecutio in lapidum jactu.

Добацивати, цујем, v. impf. 1) herbeiwerfen, adjicio. 2) genug weit werfen (im Steinwurfe), assequi metam lapide.

Добацити, им, v. pf. 1) herbeiwerfen, adjicio. 2) genug weit werfen, assequor lapide.

Добеглица, f. (Рес. и Срем.) vide добјеглица.

Добежати, жим, (Рес. и Срем.) vide добјежати.

Добећи, бегнем, (Рес. и Срем.) vide добјећи.

Добивање, n. 1) das Gewinnen, Siegen, victoria. 2) das Gewinnen im Handel, lucrum. 3) das Bekommen, acceptio.

Добивати, ам, v. impf. 1) gewinnen, vinco. 2) gewinnen, lucror. 3) bekommen, accipio.

Добит, f. } der Gewinn, lucrum.
Добитак, тка, m. }

Добити, бијем, v. pf. 1) gewinnen, vinco. 2) gewinnen, lucror. 3) bekommen, accipio.

Добјеглица, f. (Крц.) ђевојка, која добјегне (т. j. сама дође) за момка; то се догоди кад родитељи не даду ђевојци поћи за кога она оће, а она не ће за кога је она дају. То су понајвише рђаве ђевојке: зашто поштена ђевојка, и од поштена рода, не ће своје родитеље и браћу осрамотити. У Србији добјеглица дође управо момку у кућу, па је онда одведу у какву кућу момачком роду, те тамо стоји док се не вјенчају; а у Сријему и у Бачкој дође поповој кући и онђе стоји док се не вјенчају.

Добјежати, жим, v. pf. (Крц.) zufliehen, confugio.

Добјећи, бјегнем, (Крц.) vide добјежати.

Добовање, n. das Trommeln, tympani cantus.

Databases Добовати, бујем, v. impf. trommeln, tympano cano.

Добош, m. die Trommel, tympanum militare.

Добошар, m. der Tambour (Trommelschläger), tympanista.

Добошарев, ва, во, vide добошаров.

Добошаревица, f. vide добошаровица.

Добошаров, ва, во, des Trommelschlägers, tympanistae.

Добошаровица, f. die Tambours frau, uxor tympanistae.

Добошарски, ка, ко, 1) Tambour-, tympanistarum. 2) adv. wie ein Tambour, more tympanistae.

Добра, m. (Рес. и Срем.) vide Добро.

Добрава, f. Fluß in der Шабачка нахија:
„Купи војску до воде Добраве —

Добрашин, m. Mannsname, nomen viri.

Добрија, f. Frauenname, nomen feminae.

Добрило, m. Mannsname, nomen viri.

Добриловина, f. намастир у Херцеговини (може бити да је сад и пуст?).

Добрина, f. Güte, bonitas (wird nur als Euphemismus gebraucht, z. B. не знам која му је добрина — was ihm fehlt, dem Kranken).

Добрићево, n. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).

Добрица, m. Mannsname, nomen viri.

Добричина, m. (augm. v. добар?) ein lieber Mann, lepidum caput.

До̏бро, n. das Gut, bonum.
До̀бро, m. (Крц.) hyp. v. Добросав.
До̏бро, gut, bene.
До̀брово̄је, m. Mannsname, nomen viri.
До̀брово̄љан, љна, но, guter Laune, hilaris
До̀бровӯк, m. Mannsname, nomen viri.
Добродо̀шница, f. чаша вина, или ракије, што се даје ономе, који дође, за добро дошао: „добро си ми дошао" (тако се рече кад му се пружи чаша), der Willkomm, poculum salutatorium.
До̀бросав, m. Mannsname, nomen viri.
Добро̀сретњӣк, m. Glückskind! (als Euphemismus, wenn die Mutter ein Kind ausschilt), albae gallinae filius.
Добро̀сретњица, f. das Weibliche von добросретњик was man sehe.
Добро̀срећнӣк, m. vide добросретњик.
Добро̀срећница, f. vide добросретњица.
Добро̀та, f. die Güte, bonitas.
До̀бротвор, m. der Gutthäter, benefactor.
Доброчи́нац, ица, m. der Gutthäter, benefactor.
Доброчи́нство, n. das Wohlthun, beneficentia.
Добро̀ћуд, да, до, von gutem Naturell, bonae indolis.
До̀ва*, f. Art Gebet der Türken, certa Turcarum prex.
Дова́бити, им, v. pf. erlocken, allicio, pellicio.
Дова́љати, ам, v. pf. heranwälzen, advolvo.
Дова̑т, m. der Erreich, ut assequi potui etc.
„Према себи ударио Меу
„На довату по бијелу врату —
До̀ватање, n. 1) das Herlangen, porrectio. 2) das Erreichen, assecutio.
До̀ватати, ам, v. impf. 1) herlangen, porrigo. 2) erreichen, assequor, attingo.
До̀ватити, им, v. pf. 1) herlangen, porrigo. 2) erreichen, attingo.
Довде̑ (т. ј. до овде), adv. loci, bis hieher, hactenus.
Дове̏сти, ведем, v. pf. herführen, adduco.
Дове̏сти, зем, v. pf. fertig sticken, absolvo acu.
Дове̏сти, зем, v. pf. herführen, adveho.
Дове̏стисе, земсе, v. r. pf. gefahren kommen, advehor.
До̀вече, auf den Abend, in vesperum.
Дови́јање, n. das Ersinnen, excogitatio.
Дови́јатисе, јамсе, v. r. impf. sinnen, meditor.

Дови́кати, вичем, v. pf. errufen, adsequor vocando.
Довики́вање, n. das Errufen, appellatio, vocitatio.
Довики́вати, кујем, v. impf. errufen, adclamo.
До̀витисе, вијемсе, v. r. pf. домислитисе чему, ersinnen, excogito.
Дови̏тлати, ам, v. pf. herantreiben, cogo (oves).
Довла́чење, n. 1) das Herbeischleppen, attractio. 2) das Herbeiführen, advectio.
Довла́чити, им, v. impf. 1) herbeischleppen, adtraho. 2) herbeiführen, adveho.
Довла́читисе, имсе, v. r. impf. sich herbeischleppen, ventito lente.
Дово̀дити, им, v. impf. herführen, adduco.
Дово̀ђење, n. das Herbeiführen, adductio.
Дово̀жење, n. 1) das Herbeiführen, advectio. 2) das Herbeifahren, advectio.
Дово̀зити, им, v. impf. herbeiführen, adveho.
Дово̀зитисе, имсе, v. r. impf. herbeifahren, advehor.
До̀вола, f. намастир у Херцеговини (може бити да је сад и пуст?):
„И Доволу близу горе Црне —
Дово̑љан, љна, -но, zufrieden, contentus.
Дово̑љно, genug, satis.
До̀вратнӣк, m. дирек до врата, die Pfoste, postis.
До̀варгнути, нем, vide доврћи.
Довре́бати, ам, v. pf. erlauern, aucupando deprehendo.
До̀врћи (говорисе и доврнути), аргнем, vide добацити.
Доврше́так, тка, m. die Vollendung, absolutio.
Доврши́вање, n. das Vollenden, perfectio.
Доврши́вати, шујем, v. impf. vollenden, perficio.
Довр̀шити, им, v. pf. vollenden, absolvo.
Дову́ћи, аучем, v. pf. 1) herbeiziehen, adtraho. 2) herbeiführen, adveho.
Дову́ћисе, учемсе, v. r. pf. sich herbeischleppen, se trahere, trahi.
До̀гађај, m. die Begebenheit, eventus.
Дога́ђање, n. das Ereignen, casus.
Дога́ђати, ам, v. impf. treffen, incido in casum.
Дога́ђатисе, асе, v. r. impf. sich ereignen, accido.
Догазити, им, v. pf. herbeiwaten, advento per flumen, nives etc.
Дога̀мбати, ам, v. pf. dahergematschelt kommen, advenio vacillanti gradu.

Догања, f. (cm.) der Kaufmannsladen, taberna:
„Од догање једне те до друге —
„На догању теранбаше Мује —
Доглавник, m. die zweyte Person (nach dem Oberhaupte), secundus a princ.pe.
Догнати, ам, v. pf. herbeitreiben, adigo.
Договарање, n. die Berathung, deliberatio.
Договаратисе, амсе, v. r. impf. sich berathen, delibero.
Договор, m. der Rathschluß, consilium. Договор куће не обара.
Договоритисе, имсе, v. r. pf. sich verabreden, consilium capio.
Договорно, einstimmig, unanimi consilio.
Догодити, им, v. pf. treffen, errathen, offendo.
Догодитисе, имсе, v. r. pf. sich ereignen, accido.
Догонити, им, vide докеривати.
Догоњење, n. vide докеривање.
Догорети, ри, (Рес. и Срем.) vide догорјети.
Догорјети, ри, v. pf. (Ерц.) brennen bis —, ardeo usque —.
Догрдети, дим, v. pf. (Рес.) } anekeln, zu verdrießen anfangen, taedere me coepit.
Догрдити, дим, v. pf. (Срем.)
Догрђети, дим, v. pf. (Ерц.)
Догустити, сти, v. pf. коме, in Verlegenheit, in die Klemme bringen, urgeo, ad angustias deduco, circumvenio.
Дода, f. hyp. v. додола.
Додавање, n. das Herbei-, Hinzugeben, porrectio, additio.
Додавати, додајем, v. impf. herbei-, hinzugeben, addo.
Додатак, тка, m. die Zugabe, additamentum.
Додати, ам, v. pf. hinzugeben, addo.
Додворитисе, имсе, vide удворитисе:
„И тешко се вмеже додворио,
„За саацто се умолит' могаше —
Додијати, ам, v. pf. verdrießen, taedet: додијало ми је.
Додиркивање, n. das Berühren, contactio.
Додиркивати, кујем, v. impf. berühren, contingo.
Додирнути, нем, v. pf. berühren, attingo.
Додирнутисе, немсе, v. r. pf. кога, или чега, berühren, attingo.
Додола, f. cf. додоле.
Додоле, f. pl. неколико ђевојака, које ћети, кад је суша, иду по селу од куће до куће, те пјевају и слуте да удари киша. Једна се ђевојка свуче са свим, па се онако гола уа-же и обложи различном травом и цвијећем тако, да јој се кожа не види нијe ни мало, и то се зове додола (начинила се као додола — рећу ђевојци, или жени, која се много накитила по глави): па онда зађу од куће до куће. Кад дођу пред кућу, онда додола игра сама, а оне друге ђевојке стану у ред и пјевају различне пјесме; потом домаћица, или друго какво чељаде, узме пун котао, или кабао, воде, те излије на додолу, а она једнако игра и окреће се. У додолским се пјесмама припијева на крају уз сваку врсту: ој додо! ој додоле! н. п.
„Наша дода Бога моли, ој додо!
ој додоле!
„Да удари росна киша, ој додо! ој
додоле! —
Додоле играју у данашње вријеме готово по свој Србији, а особито од Ваљева доље к Тимоку. По Сријему, по Бачкој и по Банату играле су до скоро, па су нови свештеници забранили и искоријенили.
Додолски, ка, ко, н. п. пјесма, cf. додоле.
Дожети, жањем, vide дожњети.
Доживети, вим, v. pf. (Рес.) } erleben, video.
Доживити, вим, v. pf. (Срем.)
Доживљети, вим, v. pf. (Ерц.)
Дожњевање, n. das zu Ende Ernten, messis finitio.
Дожњевати, ам, v. impf. zu Ende ernten, meto (absolvo messem).
Дожњети, њем, v. pf. die Ernte vollenden, finire messem.
Дозвати, дозовем, v. pf. 1) errufen, advoco. 2) herbeirufen, advoco.
Дозватисе, зовемсе, v. r. pf. in sich gehen, besser werden, ad frugem redeo.
Дозивање, n. das Errufen, das Berufen, advocatio.
Дозивати, ам (и дозивљем), v. impf. herbeirufen, berufen, voco.
Дознавање, n. das Erfahren, exploratio.
Дознавати, најем, v. impf. erfahren, rescio.
Дознати, ам, v. pf. erfahren, rescio.
Дозрети, рим, v. pf. reifen, maturor.
Доигравање, n. das Gesprungen - Kommen, adsaltatio (?).
Доигравати, ам, v. impf. gesprungen kommen, advento saltans.
Доиграти, ам, v. pf. gesprungen kommen, advenio saltans.
Доиста, заиста, wirklich, certe.
Доићи, дођем, vide доћи.
Доиташе, n. vide довашање.

Доитати, ам, vide доватати.
Доитити, им, vide довамити.
Дојаати, дојашем, vide дојати.
Дојавити, им, v. pf. н. п. овце, m. j. довести овце (идући пред њима) кући, herbeibringen, adduco; (vom Hirten, der vor den Schafen hergeht, die ihm folgen).
Дојаваање, n. das Herbeireiten, adequitatio, adventus in equo.
Дојаваати, јаујем, v. impf. geritten kommen, adequito.
Дојакошњи, ња, ње, vide досадашњи.
Дојати, дојашем, v. pf. hergeritten kommen, adequito, advenio equo vectus.
Дојење, das Säugen, nutritio (lactatio)?
Дојиља, f. vide дојкиња.
Дојити, им, v. impf. säugen, lacto, mammam praebeo.
Дојка, f. (cm.) vide сиса:
„Узрастоше дојке у њедрима, —"
„Дојке расту, прслуци пуцају —
Дојкиња, f. die Amme, nutrix.
Дојчин, m. Mannsname, nomen viri.
Док, bis, usque dum, dum.
Доказати, кажем, v. pf. 1) begreiflich machen, facere perspicuum. 2) heimlich sagen, hinterbringen, defero, denuncio.
Доказивање, n. das Ersagen (Begreiflich machen), curatio ut quis rem norit.
Доказивати, зујем, v. impf. 1) begreiflich machen, facio perspicuum. 2) hinterbringen, denuncio.
Докасати, ам, v. pf. getrabt kommen, tolutim advenio.
Докасивање, das Herantrappen, adventatio (equitantis).
Докасивати, сујем, v. impf. herantrappen, advento equo.
Докаскивање, n. dim. v. докасивање.
Докаскивати, кујем, dim. v. докасивати.
Докле, 1) so weit als, quousque. 2) so lange als, quousque. 3) wie weit, wie lange? quousque.
Докна, f. Frauenname, nomen feminae.
Доко, m. Mannsname, nomen viri.
Доколан, лна (и доколна), но, Zeit wozu habend, cui tempus est: нијесам доколан.
Доколенице, f. pl. (Рес. и Срем.) vide докољенице.
Докољенице, f. pl. (Ерц.) Art tüchner Strümpfe, tibialium genus.
Докопати, ам, v. pf. 1) zu Ende graben, perfodio. 2) ergreifen, apprehendo.
Докопатисе, амсе, v. r. pf. чега, etwas erwischen, apprehendo. Докопаосе као ћелав капе.
Доксат, m. die Altane, der Altan, solarium, subdiale, moenianum.

Докусурјавање, n. das Saldiren, solutio residui.
Докусурјавати, рујем, v. impf. saldiren, solvere residui.
Докусурити, им, v. pf. saldiren, vollends bezahlen, solvere residuum.
Докучивање, n. vide доватање.
Докучивати, чујем, vide доватати.
Докучити, им, vide довамити.
Дола, f. dim. v. долина.
Долагати, лажем, v. pf. 1) sich auslügen, satis esse mentitum. 2) lügenhafte Nachricht hinterbringen, defero mendacium.
Долагивање, n. das lügenhafte Hinterbringen, delatio mendax.
Долагивати, гујем, v. impf. lügenhaft hinterbringen, defero mendacium.
Долажење, n. das Kommen, ventitatio.
Долазак, ска, m. die Ankunft, adventus.
Долазити, им, v. impf. 1) kommen, venio. 2) долази вода, schwillt, crescit flumen.
Долајати, јем, v. pf. herbeibellen, advenio latrans.
Долакташ, m. einen Ellenbogen lang —, cubitalis (i. e. penis) in der mit der gehörigen Geberde begleiteten Redensart: океш долакташ, um spottend abzuschlagen, vin' tibi dem —
Долама*, f. das serbische lange Unterkleid, worüber der Gürtel kommt, tunica (?).
Доламетина, f. augm. v. долама.
Доламица, f. dim. v. долама.
Долап (долаф), m. (у Србији и у Босни по варошима) ein Kasten mit Thüren, cistae genus.
Доле, (Рес. и Срем.) vide доље.
Долетање, n. (Рес. и Срем.) vide долијетање.
Долетати, лећем, (Рес. и Срем.) vide долијетати.
Долетети, тим (Рес.) } angeflogen
Долетити, им (Срем.) } kommen,
Долећети, летим (Ерц.) } advolo.
Долибаша*, m. онај који сједи у горњему челу, der den ersten Sitz an der Tafel einnimmt, qui primum locum occupat in triclinio.
Долибашин на, но, des долибаша, illius qui primum locum occupat.
Доливање, n. (Срем.) vide доље ање.
Доливати, ам, (Срем.) vide доље вати.
Долијати, јам, v. pf. ausfuchsen (von лија) d. i. zu Ende seyn mit seinen Fuchskünften, deprehendor: Е лијо! сад си долијала —
Долијетање, n. (Ерц.) das Zufliegen, advolatio.
Долијетати, јећем, v. impf. (Ерц.) herbeifliegen, advolito.

Долико̀вати, кује. v. impf. коме шта, anstehen, decet.

До̀лина, f. das Thal, vallis.

До̀линица, f. dim. v. долина.

До̀лити, долијем, v. pf. voll gießen, impleo.

До̀лица, f. dim. v. дола.

Доља̂ни, m. pl. варош у Маћедонији (иљ у Бугарској?). Приповиједају да су отприје бивали велики панађури на Дољанима:

„Плави Зумбул оде на Дољане —
„Радоване, кад ћеш на Дољане? —

До̀ље, (Ерц.) 1) unten, infra. 2) hinunter, infra.

До̀љева̂ње, n. (Ерц.) das Vollgießen, impletio.

До̀љевати, ам, v. impf. (Ерц.) vollgießen, impleo.

До̂м, m. das Haus, domus: како сте на дому?

До̀ма, 1) zu Hause, domi. 2) nach Hause, domum:

„Смиљанићу домадер се наћи —
„Ајде мома да идемо дома —

Дома̀да̄р, m. vide домаћин. cf. напијање.

Дома̀алук, m. was bei Hause bleibt, nicht feil ist, quod domi servatur (de grege).

Дома́мити, им, v. pf. herbei bereden, pellicio.

Дома̄ћӣ, ћа, ће, Haus-, domesticus: домаћи, die Hausgenossen; домаћи љеб, Hausbrot.

Дома̀ћин, m. der Hausherr, paterfamilias.

Дома̀ћинов, ва, во, des Hausherrn, heri, patris familias.

Дома̀ћица, f. die Hausfrau, materfamilias.

Дома̀ћичин, на, но, der Hausfrau, matris familias.

До̀маша̂ње, n. das Erreichen, contactio.

До̀машати, ам, v. impf. erreichen, attingo.

Дома́шити, им, v. pf. erreichen, attingo.

Дома̂шњӣ,ња, ње, vide домаћи.

До̀мет, m. Wurfweite, teli jactus: убити (из пушке) на домет.

До̀метак, тка, m. der Zusatz, additamentum.

Домѐта̂ње, n. 1) das Zusetzen, additio. 2) das Eben-so-weit-werfen, aequalis jactus.

Домѐтати, мећем, v. impf. 1) hinzusetzen, addo 2) eben so weit werfen (im Steinwurf), aequali distantia jacio.

До̀метнути, нем, v. pf. 1) hinzusetzen addo. 2) eben so weit werfen, aeque longe jacio.

До̀мислитисе, имсе, v. r. pf. чему, Rath schaffen, expedio

Домишља́вање, n. das Nachdenken, Ueberlegen, cogitatio.

Домишља́ватисе, амсе, v. r. impf, nachsinnen, cogito.

Домѝшљан, m. (scherzhaft) der Schafferath, plenus consilii.

Домѝшљанов, ва, во, des Schafferaths, consilii pleni.

Домѝшљање, n. vide домишљавање,

Домѝшљатисе, амсе, vide домишљаватисе.

До̀мовина, f. Haus und Hof, das Besitzthum, armenta et praedia.

Домо̀литисе, имсе, vide умолитисе.

Донде̂ (до онде), bis dorthin, usque illuc.

До̀некле̂ (у Сријему и у Бачк. говоре и доникле), bis auf eine gewisse Strecke, usque aliquo.

Доне̑ти (доне́ти, доне̑сти), несем, (Рес. и Срем.) vide донијети.

До̀нијети, несем, донио (донијела, ло), v. pf. (Ерц.) bringen, adfero.

До̀никле̂, cf. донекле.

Доно̀сити, им, v. impf. 1) bringen, adfero. 2) ertragen, erlauben, fero, permitto: доноси ми вјера, mein Glaube erlaubt mirs.

Доно̀ше̂ње, n. das Bringen, adlatio.

Доња̂к, m. и. п. камен воденички, der untere (z. B. Mühlstein), inferior.

До̂њӣ, ња, ње, der untere, inferior.

Доњо̀земац, мца, m. der Unterländer, homo terrae inferioris.

Доњо̀земскӣ, ка, ко, 1) unterländisch, terrae inferioris. 2) adv. more terrae inferioris.

До̀пада̂ње, n. 1) das Herbeieilen, adcursus. 2) das Fallen ins Unglück, u. s. w. acceptio mali, vulnerum. 3) das Gefallen, probatio.

До̀падати, ам, v. impf. 1) herbeilaufen, adcurro. 2) fallen ins Unglück, adfligor: допадати рана, муке. 3) zu Theil werden, obtingo, in manus venio.

До̀падатисе, амсе, v. r. impf. gefallen, placeo, probor.

Допаркѝвање. n. das Herlaufen.

Дапаркѝвати, кујем, v. impf. herlaufen, adcurao (?)

До̀пасти, паднем, v. pf. 1) herbeilaufen z. B. zu Hilfe, accurro. 2) fallen (ins Unglück), допасти рана, муке. 3) zu Theil werden, obtingo: ово ми је допало. 4) глас допаде, schnell kommen, advolat.

До̀пастисе, паднемсе, v. r. pf. gefallen, placeo, probor.

До̀певати, ам, (Рес. и Срем.) vide допјевати.

Допе́ћи, печем, v. pf. ausbacken, pinso.
Допи́сати, пишем, v. pf. ausschreiben, perscribo.
Дописи́вање, n. das Ausschreiben (zu Ende Schreiben), perscriptio.
Дописи́вати, сујем, v. impf. zu Ende schreiben, perscriptito.
Доје̏вати, ам, v. pf. (Ерц.) singend herbeikommen, advento cantans.
Допла̀кати, лачем, v. pf. weinend herankommen, advenio flens.
Допла́тити, им, v. pf. vollends zahlen, solvo.
Доплаћи́вање, n. die Bezahlung, solutio.
Доплаћи́вати, ћујем, v. impf. bezahlen, solvo
Допле́сти, 'етем, v. pf. zu Ende flechten, pertexo.
До̀плетање, n. das-zu-Ende-flechten, pertextio (?).
До̀плетати, ећем, v. impf. zu Ende flechten, pertexo.
До̀пливати, ам., v. pf. schwimmen bis-, herzuschwimmen, adnato.
Допло̀вити, им, vide допливати;
„Плови, плови мој зелени венче!
„Те доплови до Ђурђева двора —
Допљу́скати, ам, v. pf. daher geplatscht kommen, advenio per viam luto et aquis inviam.
Допре́жати, ам, vide довребати.
До̀пунити, им, v. pf. anfüllen, expleo.
Допуња́вање, n. das Anfüllen, expletio.
Допуња́вати, ам, v. impf. anfüllen, expleo.
Допу́њање, n. vide допуњавање.
Допу́њати, ам, vide допуњавати.
Допу́стити, им, v. pf. erlauben, permitto.
Допу̀штање, n. das Erlauben, permissio.
Допу̀штати, ам, v. impf. erlauben, permitto.
Допу̀штење, n. die Erlaubniß, permissio.
Дупу̀шћање, n. vide допуштање.
Допу̀шћати, ам, vide допуштати.
Допу̀шћење, n. vide допуштење.
До̏ранити, им, v. pf. früh kommen, mane venio.
До̏ранити, им, v. pf. aufbehalten, servo.
До̏рат*, m. der Braune, equus fuscus, spadix.
До̏ратаст, та, то, н. п. коњ, ждријебе, кобила, bräunlich, fussus.
До̏ратов, ва, во, des Braunen (Pferdes), equi fusci.
Дора̀чић, m. dim. v. дорат.
Дори́н, m. vide дорат.
До̀ро, m. hyp. v. дорат.
Доро̀ц, m. (у Сријему и у Бачк.):
„У девојке сукња од паргала,
„А у оца не ма ни дороца —
До̀руша, f. дораmаста кобила, die Braunstutte, equa fusca.
До̀сада, f. der Ueberdruß, taedium.
До̀са̏дан, дна, но, lästig, molestus.
До̀са̏дашњи, ња, ње, der bisherige, qui adhuc fuit.
Доса́дити, им, v. pf. 1) vollends setzen, z. B. виноград, купусну лију, insero. 2) коме, verdrießen, досадило ми је то, dieß verdrießt mich schon, ich bin es überdrießig, taedet me: досадио ми је, er ist mir lästig.
Доса́дитисе, дисе, v. r. pf. lästig werden, taedet: досадило ми се —
Досађи́вање, n. 1) das Vollends-setzen, insitio. 2) das Lästig-werden, molestia.
Досађи́вати, ђујем, v. impf. 1) vollends setzen, insero. 2) lästig werden, molestus sum.
Досађи́ватисе, ђујесе, v. r. impf. lästig werden, taedat.
Досе́гнути, нем, vide досећи.
Досе́лити, им, v. pf. ansiedeln, facio ut quis huc migret et hic consideat.
Досе́литисе, имсе, v. r. pf. sich ansiedeln, commigro huc.
Досеља́вање, n. das Heransiedeln, admigratio.
Досеља́вати, ам, v. impf. heransiedeln, colloco.
До̀сетитисе. имсе, (Рес. и Срем.) vide досјетитисе.
До̀сетљив, ва, во, (Рес. и Срем.) vide досјетљив.
До̀сећање, n. (Рес. и Срем.) vide досјећање.
До̀сећатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide досјећатисе.
Досе́ћи (говорисе и досегнути), сегнем, v. pf. erreichen, attingo.
До̀сјетитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) чему, merken, gewahr werden, animadverto (ital. accorgersi).
До̀сјетљив, ва, во, (Ерц.), der sich ausfindet, consilii plenus.
До̀сјећање, n. (Ерц.) das Gewahr-werden, animadversio.
До̀сјећатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) gewahr werden, animadvertere coepi.
Доскакање, n. das Erspringen, assecutio per saltum.
Доска́кати, качем, v. pf. 1) herbeispringen, adsilio 2) (v. impf.) коме, so weit springen, als ein anderer; erspringen, saltu assequor.

Доскòра (до скора), bis vor kurzem (ist er da gewesen). hand ita pridem.
Доскòчити, им, v. pf. коме, erreichen, einholen, fig. nicht der Betrogene seyn, assequor.
Дòсле, (Рес. и Срем.) vide дослије.
Дòслије. (Ерц.) bisher, adhuc.
Дослуживање, n. das Bis-zu-Ende-dienen. finis servitutis.
Дослуживати, жујем, v. impf. zu Ende dienen, ausdienen, absolvo servitutem.
Дослýжити, им, v. pf. bis zu Ende dienen, serviisse usque ad finem.
Дòслук*, m. vide пријатељство:
„С поповима у дослуку буд'те —
Досу̀штити, им, v. pf. erahnden, omine assequi.
Доспѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide доспијевање,
Доспѝвати, ам, (Рес. и Срем.) vide доспијевати.
Дòспети, ем, (Рес. и Срем.) vide доспјети.
Доспијèвâње, n. (Ерц.) 1) das Reifen, maturitas. 2) die Muße, otium.
Доспијèвати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) reifen, maturare. 2) Muße haben, otium est mihi.
Дòспјети, пијем, v. pf. (Ерц.) 1) reifen, pervenio ad maturitatem. 2) Muße haben, otium est.
Дòст*, m. vide пријатељ.
Дòста, genug, satis.
Дòста, f. hyp. v. Достана.
Дòстана, f. Frauenname, nomen feminae.
Дòстанути, не, v. pf. } hinreichen, sufficio.
Дòстати, ане, v. pf. }
Дòстигнути, нем, vide достићи.
Дòстизâње, n. das Einholen, consequutio.
Дòстизати, ижем, v. impf. einholen, consequor.
Дòстићи (говорисе и достигнути), стигнем, v. pf. einholen, consequor.
Дотáкање, n. das Vollschenken, impletio.
Дотáкати, тачем, v. impf. vollschenken. impleo.
Дотàкнутисе, немсе, vide дотаћисе.
Дотаћисе (говорисе и дотакнутисе), такнемсе, v. r. pf. чега, или до шта, etwas anrühren, tango.
Дòтерати, ам, (Рес. и Срем.) vide дођерати.
Дотерѝвање.n. (Рес. и Срем.) vide доћеривање.
Дотерѝвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide доћеривати.
Дотèћи, тече, v. pf. hinreichen, sufficit.
Дотѝцање, n. das Berühren, tactio.
Дòтицâње, n. das Hinreichen, in hinlänglicher Menge daseyn, sufficientia.
Дòтицати, тиче, vide дотјецати.
Дотѝцатисе, тичемсе, v. r. impf. чега, до шта, berühren, contingo.
Дотјецати, мјече, v. impf. (Ерц.) klecken, sufficit.
Дòтле, bis dahin, usque eo.
Дотòчити, им, v. pf. vollschenken, impleo.
Дотр̀кати, трчем, v. pf. herbeilaufen, adeurro.
Дотркѝвање, n. das Herzulaufen, accursus.
Дотркѝвати, кујем, v. impf. herzulaufen, adcurso.
Дотр̀чати, чим, vide дотркати.
Дотýжати, жим, v. pf. } коме шта, lange Weile machen, zuwider werden, taedet: веh ми је дотужало —
Дотýжити, им, v. pf. }
Дотýрање, n. vide добацивање;
Дотýрати, ам, 1) v. impf. vide добацивати. 2) (v. pf.) herbeiwälzen, advolvo.
Дòтурити, им, vide добацити.
Дòтуркати, ам, v. pf. (dim. v. дотурати.) herbeiwälzen, advolvo.
Дотýћи, учем, v. pf. vollends schlagen, percutio satis:
„Ал' га добро Милош не дотуче —
Доћèрати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) herbeitreiben, adigo. 2) treiben bis —, ago usque ad —.
Доћерѝвање, n. (Ерц.) das Herbeitreiben, adactio.
Доћерѝвати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) herbeitreiben, adagito (?). 2) treiben bis —, ago usque ad —,
Дòћи, дођем, v. pf. 1) kommen, venio. 2) доћи коме главе, einem um den Kopf bringen, aus dem Wege räumen, emedio tollo. 3) дошло ми је да бјежим од куће, es ist mir dahin gekommen, eo deveni, ut — 4) дошла вода, d. i. angeschwollen, crevit.
Дòцкан, } spät, sero.
Дòцне, }
Дòцнити, им, v. impf. säumen, sero venio, moror!
Доцњèње, n. das Versäumen, serior adventus, mora.
Дòчек, m. der Empfang, exceptio (hospitis): вала брате на дочеку.
Дòчекати, ам, v. pf. 1) erwarten, exspecto. 2) empfangen, excipio.
Дочекѝвање, n. das Empfangen, exceptio.

Дочекѝвати, кујем, v. impf. empfangen, excipio.

Дошетати, ам (и дошећем), v. pf. herbeispatzieren, advento ambulans.

Дра́ва, f. die Drave, Dravus.

Дра̑г, дра́га, го, theuer (lieb), carus; дра̑го ми је, mir beliebt es.

Драга̑, f. (cm.) Geliebt, amata:
„Драга моја! јеси л'се удала? —
„Драг' се драгој на водици вали —

Дра́га, m. (Рес. и Срем.) vide Дра́го.

Драган, m. (cm.) vide драги:
„Чуј драгане одо за другога —

Дра̀гана, f. 1) (cm.) vide драга:
„Цуп цуп, цуп цуп драгана,
„Што ми ни си казала —
2) Frauennamen, nomen feminae.

Драга̑ш, m. Mannsname, nomen viri.

Дра̑ги, гога (и драга), m. (cm.) der Geliebte, amatus:
„Ој ђевојко имаш ли драгога?
„Имала сам брата и драгога —

Дра̑ги камен, m. Edelstein, gemma.

Дра̀гија, f Frauenname, nomen feminae.

Дра̀гиња, f. Frauenname, nomen feminae.

Дра̀гић, m. 1) Mannsname, nomen viri. 2) (cm.) као dim. v. драги:
„Драг драгићу Јово Кујунџићу!
„Јал' ме проси, јал' ћу сама доћи —

Дра̀гиша, m. Mannsname, nomen viri.

Дра̑го, n. (cm.) das Lieb, amatus aut amata:
„Јарко сунце на високо ти си!
„Драго моје на далеко ти си —

Дра̀го, m. (Ерц.) hyp. v. Драгић und Драгутин.

Драгобрат, m. Mannsname, nomen viri.

Драгѐвић, m. намастир у Далмацији.

Дра́говић, m. in der Redensart: брате драговићу! (als ein liebes Surogat jedes andern Namens, den man weiß, oder auch nicht weiß).

Дра̀гоје, Mannsname, nomen viri.

Драго̑јла, f. Frauenname, nomen feminae.

Драго̑јло, m. Mannsname, nomen viri.

Дра́гоку̑п, m. (cm.) der theuer Erkaufte, caro emtus:
„Була води роба драгокупа —

Дра̀гољу̑б, m. 1) der Kapuziner Kreß, tropaeolum minus. 2) Mannsname, nomen viri.

Дра̀гоми̑р, m. Mannsname, nomen viri.

Драго̀мира, f. Frauenname, nomen feminae.

Драгоми̑рна, f. намастир у Буковини.

Дра̀госав, m. Mannsname, nomen viri.

Дра̀гош, m. Mannsname, nomen viri.

Драгу̀тин, m. Mannsname, nomen viri.

Дра́жа, m. Mannsname, nomen viri.

Дра́жење, n. das Necken, Reizen, irritatio.

Дра̀жета, m. Mannsname, nomen viri.

Дра́живашка, m. ein Spitzname der Dorfschulzen (gleichsam Störenhund), turbans canes. У Сријему, у Бачкој и у Банату, зову драживашке по милвцији врајтове, а по паорији бирове и пандуре, који иду по селу од куће до куће, те зову људе на робију и на запобијести (и драже вашке).

Дра̀жити, им, v. impf. reizen, irrito.

Дра́ило, m. Mannsname, nomen viri.

Дра́киша, m. Mannsname, nomen viri.

Дра̀м, m. 1/400 од оке; или onолико, колико један дукат тежи, ein Gewicht (von Dukaten Schwere), Drachme, drachma.

Драмо̀сер, m. који (од тврђе) на драм и једе и сере; овако сељаци зову трговце варошане (у Србији), Drachmenschmeißer, drachmocacus (?), ein Spitzname für Kaufleute.

Дра́млија*, f. ein Schrott von der Schwere eines драм, globulus plumbeus drachmae pondere.

Дра́пање, n. das Kratzen, frictio.

Дра́пати, ам, v. impf. kratzen, frico.

Дра̑ча, f. намастир у Србији.

Дра̑шко, m. Mannsname, nomen viri.

Дрва̑р, n. који дрва носи, или продаје, der Holzer, lignarius.

Дрва́рење, n. das Holzen, lignatio.

Дрва́рина, f. Holzabgabe, portorium lignarium.

Дрва́рити, им, v. impf. mit Holz versehen, providere lignis: како се дрвариш? он ме дрвари.

Дрвен, на, но, hölzern, ligneus.

Дрвенаст, та, то, hölzern (unempfindlich), ligneus.

Дрве́ница, f. на самару оно што је од древета, осим стеље, das hölzerne Gerüste des Saumsattels, clitellae.

Дрвенитисе, имсе, v. r. impf. hölzern werden, ligneaco (?).

Дрвѐњача, f. н. п. чаша hölzernes Trinkgeschirr, poculum ligneum.

Дрвењење, n. das Verhölzern, lignefactio.

Дрве̑ће, n. (coll.) die Bäume, arbores.

Дрвља̑д, f. (coll.) Scheiter Holz, segmenta ligni (?)

Дрвља́ни̑к, m. гомила дрва пред кућом, der Holzhaufen, strues.

Дрвље, Holz, lignum.

Дрво, вета, n. 1) der Baum, arbor. 2) das Holz, lignum.
Дрводеља, m. (Рес. и Срем.) vide дрвођеља.
Дрвођеља, m. (Ерц.) der Zimmermann, faber lignarius.
Дрвце, цета, n. dim. v. дрво.
Древо, n. m. j. часно, das Kreuzes-Holz, lignum crucis. i. e. crux qua Christus supplicium obiit:
„И кртове од часнога древа —
Дреждање, n. das Stehen und Warten, exspectatio.
Дреждати, дим, v. impf. stehen und warten, exspecto.
Дрека, f. das Geschrey, clamor.
Дрекавац, вца, m. der Schreyer ein (vermeintliches) Thier, das in der Nacht schreyt, wie eine Ziege die vom Wolfe fortgetragen wird, animal nocturnum, quadrupes, clamosum.
Дрекнути, нем, v. pf. einen Schrey thun, exclamo.
Дрем, m. (Рес. и Срем.) vide дријем.
Дремало, m. (Рес. и Срем.) vide дријемало.
Дремање, n. (Рес. и Срем,) vide дријемање.
Дремати, ам (и дремљем), (Рес. и Срем.) vide дријемати.
Дремеж, m. (Рес. и Срем.) vide дријемеж.
Дремљив, ва, во, schläfrig, somnolentus.
Дремован, вна, но, schläfrig (schlafbegierig), somniculosus.
Дрен, m. vide дријен.
Дрен, m. (Рес. и Срем.) vide дријен.
Дренак, нка, m. (Рес. и Срем.) vide дријенак.
Дреник, m. Wald von Kornelkirschen, cornetum,
Дреник, m. eine junge Kornelkirsche, cornus parva.
Дренка, f. Frauenname, nomen feminae.
Дренов, ва, во, der Kornelkirsche, corneus.
Дреновац, вца, m. 1) ein Stab von Kornelholz, baculus corneus. 2) село у Мачви.
Дреновача, f. ein Stock von Kornelholz, fustis corneus.
Дреновина, f. Kornelholz, lignum corni masculae Lino.
Дрењак, m. vide дреник.
Дрењина, f. die Kornelkirsche, cornum.
Дретва, f. der Bindfaden (Spagat), funiculus; cf. канап.
Дретвица, f. dim. v. дретва.
Дрећа, f. das Dickicht, densi frutices, cf. честа, шиб.
Дрећање, n. das Plärren, ploratio.
Дрећати, чим, v. impf. plärren, ploro.

Држак, шка, m. die Handhabe, ansa.
Држалица, f.
Држало, n. } der Stiel, manubrium.
Држаље, n.
Држање, n. das Halten, tentio (?).
Држати, жим, v. impf. 1) halten, teneo. 2) halten, z. B. für wahr, habeo (pro vero): ја то држим за истину. 3) држатисе коња, sich auf dem Pferde halten, sustinere se in equo:
„Па се коња држат' не могаше —
4) држисе на високо, er trägt sich hoch, elate se gerit.
Дријем, m. (Ерц.) der Schlummer (Schlafluft), dormitatio.
Дријемало, m. (Ерц.) der Schläfrige, die Schlafmütze, dormitator.
Дријемање, n. (Ерц.) das Schlummern, dormitatio.
Дријемати, ам (и дријемљем), v. impf. (Ерц.) Schlafluft haben, somno capior.
Дријемеж, m. (Ерц) vide дријем.
Дријен, m. (Ерц.) die Kornelkirsche, cornus mascula Linn.
Дријенак, нка, m. (Ерц.) 1) eine kleine Kornelkirsche, cornus parva. 2) eine Art Traube, uvae genus.
Дрина, f. 1) Drina, der Grenzfluß zwischen Bosnien und Serbien. 2) die serbische Gegend an der Drina, Zwornik gegenüber: отишао у Дрину.
Дриница, f. ein Seitenarm der Drina, unter Лозница.
Дринка, f. m. j. воденица, Wassermühle auf der Drina, mola ad Drinam.
Дрински, ка, ко, Driner-,
„Дрински вуче, што си обрђао? —
„Невоља је мене обрђати:
„Око Дрине не има оваца:
„Једна овца а три чобанина:
„Један спава, други овцу чува,
„Трећи иде кући по ужину.
Дрињанин, m. einer von der Drina: браћа Дрињани.
Дркање, n. das Spannen, tentio.
Дркат, кта, m. das Zittern, der Schauder, horror.
Дркати, ам, v. impf. spannen, tendo (sensu praecipue obscoeno de tentione penis).
Дркталице, f. pl. die Gallerte, die Sulze, coagulum. cf. паче, пихтије.
Дрктање, n. das Zittern, tremor.
Дрктати, кћем, v. impf. zittern, schaudern, horreo, tremo.
Дрљав, ва, во, vide врљав.
Дрљанчење, das beharrliche Betteln, mendicatio indefessa.
Дрљанчити, им, v. impf. beharrlich betteln, non desino mendicare.
Дрљање, n. 1) das Eggen, occatio. 2) der geeggte Acker, ager occatus;

паде вране по дрљању. 3) das Kritzeln, conscribillatio.

Дрљати, ам, v. impf. 1) eggen, occo. Когођ о њиме оре, он гузицом дрља. 3) kritzeln, conscribillo.

Дрљача, f. die Egge, occa.

Дрљење, n. das Entblößen, nudatio.

Дрљити, им, v. impf. т. ј. прси, entblößen, nudo.

Дрмановина, f. планина (или брдо?) у Србији:

„Завијала три зелена вука:
„Један вије кавр Маковишта,
„Други вије на Повлен' планини,
„Трећи вије на Дрмановини —

Дрмање, n. das Schütteln, Erschüttern, quassatio.

Дрмати, ам, v. impf. schütteln, quasso.

Дрмнути, нем, v. pf. erschüttern, concutio.

Дрндање, n. das Schlagen der Wolle.

Дрндар, m. човек што разбија вуну.

Дрндарев, ва, во, } des дрндар.
Дрндаров, ва, во, }

Дрндати, ам, v. impf. 1) разбијати јарину. 2) говорити којешта.

Дрнов, m. der tolle Schreyer, clamosus, furiosus.

Дрнован, вна, но, } wütend, furiosus.
Дрновит, та, то, }

Дрнути, нем, v. pf. einen Bissen essen (um dann sogleich z. B. an die Arbeit zu gehen), paullulum comedo: дрнуло га псето, т. ј. уjело га мало.

Дрнутисе, немсе, v. r. pf. помамитисе, toll werden, insanio.

Дрњивање, n. das Toll werden, insania.

Дрњиватисе, њујемсе, v. r. impf. toll werden, insanio.

Дрњкање, n. das Anschlagen gegen etwas, offensio.

Дрњкати, ам, v. impf. anschlagen gegen etwas, offendo: дрњка у баштину.

Дроб, m. das Eingeweide, intestina.

Дробан, бна, но, dicht und klein an einander gereiht, minutus:

„Једно грло, три дробна ђердана —

Дробац, пца, m. dim. v. дроб.

Дробина, f. augm. v. дроб.

Дробити, им, v. impf. bröckeln, intero.

Дробљен, m. der Brocken, mica, frustum.

Дробљење, n. 1) das Bröckeln, intritio. 2) coll. die Brocken, micae, frusta intrita.

Дробњак, m. } Gegend in der Herzegowina, in der Nähe
Дробњаци, m pl. } von Пива. Дробњачки, ка, ко, von Дробњаци.

Дрозак, зга, m. die Drossel, turdus.

Дрозговић, m. die junge Drossel, pullus turdi.

Дрозговљи, ља, ље, н. п. гнијездо, Drossel-, turdi.

Дрозд, m. vide дрозак.

Дромбуљање, n. das Maultrommeln, cantus crembali.

Дромбуљати, ам, v. impf. maultrommeln, cano crembalo.

Дромбуље, f. pl. die Maultrommel, crembalum.

Дроњав, ва, во, lumpig, pannosus.

Дроњак, њка, m. der Lumpen, Lappe, lacinia.

Дроњо, m. der Lumpenkerl, homo pannosus.

Дропити, им, v. pf. sich niederlassen, (ohne zu sehen, ob der Ort sauber ꝛc.) humi consido.

Дропља, f. die Trappe, der Trappe, avis tarda, otis tarda Linn.

Дрпање, n. das Reißen, laceratio.

Дрпати, ам, v. impf. reißen, lacero.

Дрпити, им, v. pf. } reißen, lacero.
Дрпнути, нем, v. pf. }

Друг, m. 1) der Gefährte, socius. 2) der Gemahl, der Gatte (für beide Geschlechter), conjux.

Друга, f. die Gefährtin, socia.

Друга, f. дрво, као велико вретено, што жене конце препредају на њега и плетиво преду, die Zwirnspindel, fusus duplicandis filis.

Другар, m. vide друг 1.

Другарица, f. vide друга.

Другда, } dann und wann, quandoque.
Другдаш, }

Други, га, го, 1) der andere, alius, alter. 2) der zweite, secundus.

Друговање, n. der Umgang mit Jemand, als seinem друг, consuetudo, necessitudo.

Друговати, гујем, v. impf. mit Einem häufig umgehen, sein друг seyn, sodalis sum, utor aliquo familiariter.

Другојачији, чија, чије, anders, verschieden, alius.

Другом, zum zweiten Mal, altera vice:

„Љубну је једном и другом —

Дружење, n. das Gesellen, sociatio.

Дружина, f. (coll.) die Gefährten, socii.

Дружиница, f. dim. v. дружина.

Дружитисе, имсе, v. r. impf. с ким, sich gesellen, sociare se.

Дружица, f. dim. v. друга.

Дружичало, n. (у Сријему говоре ружичало, а у Банату побушени понедељник) der zweite Montag nach Ostern, dies lunae secundus a paschate. На дружичало иду људи (а особито жене) прије подне на гробље те побушавају гробове

од оне године, дијеле за душу, и попови чате молитве и спомињу мртве. На неким мјестима (као н. п. у Неготину и у Рѣцави) скупесе момчад и ђевојке послије подне на једно мјесто, па играју и дружичајусе (понајвише мушко с мушким, а женско са женским), т. ј оплету вијенце од врбовије младица, па се кроз те вијенце љубе и мијењају јаја (шарена и црвена), па најпослије промијене и вијенце (метне једно другом на главу) и закунусе да ће бити мушкарци побратими, а женскиње друге (Власи кажу кумача), до оно доба године. Такови се побратими и друге потом пазе ту сву годину као браћа и сестре, и у различним играма, и збиљским свађама, помаже једно другоме. Кад опет дође дружичало, онда се ђекоји пононе, а ђекоји оставе.

Дружи̏ча̑ње, n. das Küßen und Befreunden der Mädchen am zweiten Montage nach Ostern, amicitiae initio dia lunae a paschate secundo, cf. дружичало.

Дружи̏чатисе, амсе, v. r. impf, cf. дружичало.

Дру̏кчији, чија, чије, vide другојачији.

Дру̏м*, m. (δρόμος) велики пут, die Heerstraße, via regia.

Дру́штво, n. die Gesellschaft, societas.

Др̏че, f. pl. vide дрктаљице.

Дрша̑ње, n. das Hetzen (des Hundes), instigatio.

Др̏шкати, ам, v. impf. н. п. псето на свиње, hetzen, instigo.

Др̏шчић, m. dim. v. држак.

Д̏у, дуа, m. der Geist, spiritus, cf. дух.

Ду́бак, пка, m. 1) der Gängelwagen, machina qua stare et incadere discunt parvuli. 2) eine Art Kirschen, cerasi genus.

Дуба̑ч, m. der Hohlmeißel, das Hohleisen, scalprum excavatorium.

Дубина, f. die Tiefe, profunditas.

Ду́бити, им, v. impf. стајати управо, aufrechtstehen, sto erectus.

Ду́бица, f. 1) Stadt in österr. Kroatien. 2) Stadt in türkisch Kroatien.

Ду́бљење, n. das Aufrechtstehen, statio erecta.

Дубљина, f. vida дубина.

Ду́бок (comp. ду̏бљи), ка, ко, tief, profundus.

Ду́боко̑ (мало и велико), кога, n. Schluchten zwischen Schabaz und Belgrad:

„Друга пуче украј Дубокога,
„Даде гласе уза воду Саву —

Ду́бравац, вца, m. Mannsname, nomen viri.

Ду́бровачкӣ, ка, ко, ragusanisch, ragusanus.

Ду́бро̑вник, m. Ragusa, Ragusium.

Ду́бро̑ваничанин, m. човек из Дубровника.

Ду́бро̑внички̑, ка, ко, vide Дубровачки.

Ду̏вак*, m. der Brautschleyer, velum nuptiala.

Дува̑н, m. 1) der Tabak, die Tabakpflanze, herba nicotiana. 2) der Rauchtabak, nicotiana fumaria; daher дуванитисе, sich mit Tabak versehen; und дувањење.

Дува̑нскӣ, ка, ко, н. п. кеса, Tabaks, nicotianae.

Дува́нџија, m. der Tabakraucher, ducens ore nicotianum.

Ду́вање, n. das Wehen, spiratio, flatus.

Дува̑р, m. vide зид.

Ду́вати, ам, v. impf. 1) blasen, flo. 2) на кога, böse seyn, succenseo.

Ду̏вна, f. die Geistliche (Nonne), monialis.

Ду̏вно, m. Stadt in Dalmatien.

Дуво̀ва̑ње, n. das Beichtvater seyn, status confessarii.

Дуво̀вати, дувујем, v. impf. u. pf. коме, Beichte hören, ausculto confitentem.

Ду̑г, m. die Geld = Schuld, debitum.

Ду̑г (comp. ду̏жӣ и ду̏љӣ), га, го, lang, longus; дуга пушка, die Flinte.

Ду́га, f. der Regenbogen, iris. Србљи кажу, да мушко прође испод дуге, постало би женско, а женско да прође, постало би мушко.

Ду́га, f. die Daube, tabula.

Ду̑га̀чак (ду̑гачан), чка, ко, vide дуг.

Ду̏гме, мета, n. der Knopf, globulus fibulatorius.

Дугме́нце, n. } dim. v. дугме.
Ду̏гмешце, n. }

Ду̏гобра̑ђић, m. ein Zuname, cognomen (Langbart).

Дуго̀ва̑ње, n. das Schulden, debitum.

Дуго̀вати, гујем, v. impf. schulden, debeo.

Дуго̀вечан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide дуговјечан.

Дуго̀вјечан, чна, но, (Ерц.) dauernd, diuturnus.

Дуго̀ноћ, ћа, ћо, langnägelig, unguium longorum:

„Доведи ми дугоноћу другу
„Да прокопа на вратилу трубу.—

Ду̏гоња, f. ein großer, langer Mann, longus homo, Longinus.

Дуго̀реп, па, по, langgeschwänzt, caudatus, caudae longae: за витороге је волова и дугорепије крава (над напијају).

Дугу̏љаст, ста, сто, } länglich, oblongus.
Дугу̏љаш, ша, шо, }

Ду̀д, m. der Maulbeerbaum, morus.

Ду̀да, f. } eine hohle Röhre, für die
Дудâљка, f. } Kinder als Pfeife, fistula.

Ду̀дња, f. die Maulbeere, morum.

Ду̀дов, ва, во, vom Maulbeerbaum, mori, morinus.

Ду̀довина, f. Maulbeerholz, lignum morinum (?).

Ду̀ж, f. die Länge, longitudo: и уз дуж и попријеко.

Ду̀жан, жна, но, schuldig, qui debet.

Ду̀жд, m. (ст.) der Doge, dux Venetiarum;

„У онога дужда Млетачкога —

Ду̀ждев, ва, во, des Dogen, ducis Veneti:

„Сад ће изић' те луждеве слуге —.

Ду̀ждевић, m. der junge Doge, filius ducis Venetiarum:

„Ајде селе оседлај ми коња,
„Дуждевић ме у сватове зове —

Ду̀ждевњâк, m. бурњак, Salamander, Salamandra. Кад је (или кад оће да удари) киша, онда дуждевњак бјежи од воде уз брдо: а кад је суша, онда иде низ брдо к води.

Ду̀жење, n. die Behauptung, daß jemand einem etwas schulde, assertio debiti.

Ду̏жи, f. pl. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).

Дужѝна, f. die Länge, longitudo.

Ду̀жити, им, v. impf. кога, behaupten, daß einer schulde, dico mihi deberi.

Дужнӣк, m. 1) der Schuldner, debitor. 2) der Gläubiger, creditor: не смије од дужнӣка да дође кући.

Ду̀жнōст, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима) die Pflicht, officium.

Ду̀ја, m. (Рес. и Срем.) vide дујо.

Дујâк, m. Mannsname, nomen viri.

Ду̀јо, m. (Ерц.) hyp. v. дуовник.

Ду̀к, m. vide ду.

Ду̀ка, m. Mannsname, nomen viri.

Дука̀дин, m. Mannsname, nomen viri.

Ду̀кат, m. der Dukaten, numus ducatus, aureus.

Ду̀катић, m. dim. v. дукат.

Ду̀катнӣ, на, но, н. п. злато, Dukaten-, ducatinus (?).

Ду̀лац, лца, m. цијев, што се дува на њу у гадљарску мјешину, die Dudelsackröhre, calamus utriculi musici.

Дулведу̑, (acc.) in der Redensart: ја говорим, а он ни у дулведу, er achtet gar nicht darauf, non audit.

Дуљâње, n. das Längerwerden, (z. B. des Tages im Sommer), prolongatio.

Ду̀љати, ам, v. impf. н. п. дан, länger werden (vom Tage) longior fio.

Дуљѝна, f. vide дужина.

Ду̀мен* m. vide корман.

Думѐнисâње, n. das Steuern, gubernatio navim.

Думѐнисати, ишем, vide кормањити.

Думѐнџија*, m. der Steuermann, gubernator (navis). cf. корманош.

Ду̀млек, m. Art Zuckermelone, cucurbitae (Linn.) genus.

Ду̀нав, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide Дунаво.

Ду̀наво, n. die Donau, Danubius.

Дунâвскӣ (Duна̀вскӣ), ка, ко, н. п. вода, Donau-, Danubii.

Ду̀ндар*, m. гомила људи, ein Haufen Leute, multitudo.

Ду̀нђер*, m. } der Zimmermann, fa-
Ду̀нђерин*, m. } ber tignarius, cf. дрвођеља.

Дунђѐрисâње, n. das Zimmern, fabricatio.

Дунђѐрисати, ишем, v. impf. Zimmern, fabricor.

Дунђѐрлук*, m. das Zimmermannshandwerk, Zimmerhandwerk, ars tignaria.

Ду̀нђеров, ва, во, des Zimmermannes, fabri tignarii.

Ду̀нђерскӣ, ка, ко 1) Zimmermanns-, tignarius. 2) adv. wie ein Zimmermann, more tignarii.

Ду̀нути, нем, v. pf. blasen, flo, spiro.

Ду̀ња, f. vide гуња.

Дуо̀вâње, m. vide дуовање.

Дуо̀вати, дувујем, vide дуовати.

Ду̀ови, m. pl. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide Тројице.

Ду̀овнӣ, на, но, geistlich, spiritualis: оче дуовни! — cf. варење.

Ду̀овнӣк, m. der Beichtvater, confessarius.

Ду̀пе, пета, n. vide гузица.

Дупѐнце, n. dim. v. дупе.

Ду̀пкē, aufrecht, erecte.

Ду̀пља, f. рупа у дрвету, ђе се могу леки тице или челе, eine Baumhöhle, cava arbor. Каква је дупља, онаке и челе излијећу (или: каква је дупља, добре челе излијећу).

Ду̀пљаш, m. т. ј. голуб, die Holztaube, Lochtaube, columba lignorum Linn. Србљи кажу да голуб дупљаш говори, кад гуче: „Сиј лук, сиј лук" (т. ј. да је већ вријеме сијати лук, кад он у прољеће долети и стане гукати); а гривњаш: „Шта ти ту чиниш проклети попе, код туђе жене, код туђе ђеце."

Ду̀псти, дубем, v. impf. aushöhlen, cavo.

Ду̀р*, } стани! halt! siste gradum.
Ду̀ра, }

Дурâње, n. das Ausdauern, patientia, duratio. cf. трпљење.

Ду̀рати, ам, v. impf., ausdauern, duro, cf. трпљети.

Ду̀рбак*, m. ein Foppwort (wörtlich steh und steh), wenn man auf die Frage, was ist das? nicht das Rechte antworten will; nomen fictum rei, quam non vis dicere:
А. Шта je то?
Б. Дурбак.
Auch sagt die Mutter zum Kinde: оћеш дурбака?

Дурбӣн*, m. das Fernrohr, telescopium.

Ду̀рма*, adv. unaufhörlich, continuo, cf. једнако.

Дурмѝтор, m. Gebirge in der Herzegowina.

Дурн̏ант, та, то, vide дрноант.

Ду̏рнутисе, немсе, vide дрнутисе.

Дуру̏нга, f. vide мотка, батина.

Ду̀тлити, им, v. impf. recht wacker saugen, sugo fortiter (besonders von Ferkeln).

Дутљêње (дутлéње), n. das starke Saugen, mammillarum attractio, suctio fortior.

Дуħâн*, m. der Laden, taberna.

Дуħáнац, ница, m. } dim. v. дуħан.
Дуħàник, m. }

Дуħâнскӣ, ка, ко, Laden-, tabernae.

Дуħáнџија*, m. ein Kaufmann, der einen Laden hält, tabernarius.

Ду̀ша, f. die Seele, anima. Две без душе, трећи без главе.

Ду̀шак, шка. m. ein Zug (im Trinken), tractus: попити на један душак.

Ду̀шан, m. Mannsname, nomen viri.

Душêван, вна, но, н. п. човек, gottesfürchtig, religiös, pius, religiosus.

Ду̀шек*, m. eine Matratze, stragulum.

Душѐклук*, m. der Bettkasten, armarium stragulorum.

Ду̀шица, f. das Seelchen, animula.

Ду̀шица, m. Mannsname, nomen viri.

Ду̀шко, m. (cm.) hyp. von душа, animula, animulus:
„Болан душко поквасн ми уста —

Душнӣк, m. die Luftröhre, asteria trachea.

Душмâн*, m. } vide непријатељ.
Ду̀шманин, m. }

Душмàнлук*, m. vide непријатељство.

Душмâнскӣ, ка, ко, vide непријатељски.

Ђ.

Ђа̀, ђа̀! Lockungslaut für's Pferd, sonus alliciendi equum.

Ђаво̑, вола, m. vide враг.

Ђаво̀лак, лка, m. hyp. v. ђаво. Узео калуђер Светогорац мало дијете мушко (док још није знало за се) па га однијо у Свету гору, и тамо га одранио и научио књизи. Кад му је било већ око 18 година, онда га поведе уза се, као ђака, и пође амо у свијет да пише. Кад дођу у прво село, а то ђевојке уватиле коло па играју (ваља да је била неђеља, или какво весеље). Кад угледа ђак ђевојке, зачуди се какова су то створења, па онако мало као весео и зачуђен упита калуђера: „Шта је оно духовниче! шта је оно?" А калуђер као намргођен одговори му: „Не гледај онамо синко, нити питај шта је: оно је ђаво." Онда ђак најмиљвтијим гласом рече: „Дела духовниче, Бога ти! да купимо онога једног ђаволка, па да га поведемо намастиру."

Ђаво̀ла̂н, m. vide враголан.

Ђаво̀ласт, та, то, vide враголаст.

Ђаво̀лити, им, vide враголити.

Ђаво̀лиса̂ње, n. vide враговање.

Ђаво̀лисати, лишем, vide враговати.

Ђаво̀лица, f. враголица, жена, или ђевојка, која ђаволи, die Teufelin (muthwilliges Frauenzimmer), femina petulantior.

Ђаво̀лскӣ, ка, ко, vide арашки.

Ђаво̀лство, n. vide враголство.

Ђаво̀лче, чета, n. das Teufelein, parvus diabolus.

Ђаво̀лчић, m. dim. v. ђаво:
„Са прапорчићи, са ђаволчићи —

Ђаво̀љӣ, ља, ље, vide вражји.

Ђа̀ђа, zuweilen, interdum.

Ђађѐш, vide ђађа.

Ђа̂к, m. der Student, literarum studiosus (von diaconus, wie im Ungrischen).

Ђа̀кела, f. augm. v. ђак.

Ђа́ков, ва, во, des Studenten, studiosi.

Ђа̀ковица, f. варош у Метохији. Ђаковичанин, човек из Ђаковице. Ђаковичкӣ, ка, ко, von Ђаковица.

Ђа̀кон, m. der Diakon, diaconus.

Ђако̀нија, f. die Bewirthung, lautitia:
„Донесоше вино и ракију,
„И лијепу сваку ђаконију —

Ђако̀нисање, n. das Wohlleben, vita luxuriosa.

Ђаќнисати, нишем, v. impf. јести, частитисе, wohlleben, vitam jucundam duco: или ћемо ђаконисати, или ћемо врагоисати (у приповијетки)?

Ђаконити, им, v. impf. zum Diakon weihen, consecro diaconum.

Ђаконитисе, имсе, v. r. impf. zum Diakon geweiht werden, consecror diaconus.

Ђаконов, ва, во, des Diakons, Diaconi.

Ђаконовица, f. des Diakons Frau, uxor diaconi.

Ђаконскӣ, ка, ко, 1) diakonisch, diaconicus. 2) adv. wie ein Diakon, ut diaconus.

Ђакоњење, n. das Weihen zum Diakon, consecratio diaconi.

Ђакушти, cf. варење.

Ђаур*, m. } der Ungläubige, infidelis
Ђаурин, m. } (non Turca):
„Нек' се диже туђи ђаурина:
„Ђаури нам тешко додијаше —

Ђаче, чета, n. ein Studentchen, parvulus literarum studiosus.

Ђачење, n. das Student-werden, frequentatio scholarum.

Ђачина, f. vide ђакела.

Ђачитисе, имсе, v. r. impf. Student werden, studere literis.

Ђачић, m. dim. v. ђак.

Ђачкӣ, ка, ко, 1) studentisch, studiosorum. 2) adv. auf Studenten Art, studentisch, studiosorum more.

Ђе, (Ерц.) 1) wo, ubi: ђе си био? 2) daß, quod: еј ће не знадо —:
„Тад' се Дмитар бјеше осјетио
„Ђе ће љуба брата отровати —
3) wie, der, qui (aut per participium praesentis):
„Ал' ето ти Асан-паше с војском
„Ђе он води дван'ест иљад' војске —

Ђебра*, f. ein Beutel (von Ziegenhaar), um Pferde, oder auch Badende zu reiben, strigilis genus.

Ђевђир*, m. 1) der durchlöcherte metallene Deckel des Waschbeckens, operculum pelvis perforatum, 2) ein ähnliches Werkzeug in der Küche, cribri genus.

Ђевер, m. (Ерц.) 1) der Schwager, (des Ehemanns Bruder), levir. 2) ручни ђевер, der Brautführer, paranymphus. 3) der Secundant (im Duell), amicus, adjutor:
„Па ђевери од њи одступише,
„А они се ударат' стадоше —

Ђеверивање, n. (Ерц.) das Brautführer seyn, officium paranymphi.

Ђеверивати, рујем, v. impf. u. pf, (Ерц.) Brautführer seyn, sum paranymphus.

Ђеверов, ва, во, (Ерц.) 1) des Schwagers, leviri. 2) des Brautführers, paranymphi. 3) des Secundanten, amici.

Ђеверскӣ, ка, ко, 1) des ђевер. 2) adv. nach seiner Art, leviri, paranymphi, amici.

Ђеверство, n. (Ерц.) die Brautführerschaft, paranymphatus: зове ме у ђеверство.

Ђеверуша, f. (Ерц.) des Brautführers-Frau, uxor paranymphi.

Ђеверушин, на, но, (Ерц.) der Frau des Brautführers, uxoris paranymphi.

Ђевица, f. (Ерц.) vide ђевојка:
„Пјевала тица пјевица:
„Што ће старцу ђевица,
„А младићу бабица.

Ђевовање (ђевовање), n. (Ерц.) das Mädchenthum, der Mädchenstand, virginitas:
„Ђевовање моје царовање —

Ђевовати, ђевујем, v. impf. (Ерц.) Jungfrau seyn, virgo sum.

Ђевојачкӣ, ка, ко, (Ерц.) 1) mädchenhaft, puellaris. 2) adv. mädchenhaft, more puellae.

Ђевојка, f. (Ерц.) das Mädchen, puella.

Ђевојчење, n. (Ерц.) das Anstellen, als ob man ein Mädchen wäre, simulatio aetatis aut status puellaris.

Ђевојчин, на, но, (Ерц.) des Mädchens, puellae.

Ђевојчина, f. augm. v. ђевојка.

Ђевојчити, им, v. impf. (Ерц.) als Mädchen begrüßen, saluto pro puella.

Ђевојчитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) sich als Mädchen anstellen, puellam se ostentare.

Ђевојчица, f. dim. v. ђевојка, das Mädlein, puellula.

Ђевојчурина, f. vide ђевојчина.

Ђегођ, (Ерц.) 1) wo immer, ubicunque. 2) irgend wann, aliquando, quandoque: доћи ћу ти ђегођ, кад узимам кад.

Ђед, m. (Ерц.) der Großvater, avus.

Ђедов, ва, во, (Ерц.) des Großvaters, avi.

Ђедовина, f. (Ерц.) das Erbe vom Großvater, hereditas avita, patrimonium avitum.

Ђеисија*, f. (cm.) vide одијело:
„На њему је ђузел ђеисија —

Ђеко, m. (Ерц.) hyp. v. ђед.

Ђекоји, која, које, (Ерц.) mancher, aliquis.

Ђело, n. (Ерц.) die That, facinus. Изићиће ђело на вађело.

Ђељање, n. (Ерц.) das Schnitzeln, sectio minuta.

Ђѐљаоница, f. (Ерц.) die Schnitzbank, sella sectoria.

Ђѐљати, ам, v. impf. schnitzeln, seco minutatim.

Ђељкâње, n. dim. v. ђељање.

Ђѐљкати, ам, dim. v. ђељати.

Ђем*, m. оно гвожђе на узди, што стоји коњу у зубима и око уста, das Gebiß am Zaum, frenum.

Ђѐмија*, f. vide лађа.

Ђѐмудрâго, (Ерц.) wo immer, ubivis.

Ђѐне*, ziemlich, fere, sic satis.

Ђѐнути, нем. vide ћести.

Ђѐрам*, рма, m. der Krahn bey den Landbrunnen, machina putealis.

Ђердâн*, m. das Halsband, monile.

Ђердàник, m. dim. v. ђердан.

Ђердâп*, m. eine Gegend in der Donau, (Klippe), scopulus (in Danubio). Срб-љи познају два ђердапа у Дунаву, т. ј. доњи и горњи. Доњи је између Кладова и Ршаве, а горњи код Пореча.

Ђѐрђеф*, m. der Stickrahmen, jugum.

Ђѐрчек*, eben recht, (a propos), quoniam de hac re loquimur. cf. зоњља.

Ђѐсти, (говорисе и ђенути), ђедем (и ђенем), v. impf. (Ерц.) т. ј. сијено, aufschobern, in acervum colligo.

Ђѐсти, ђедем, v. impf. (Ерц.) thun, stellen, legen, pono: куда си ђео новце?

Ђѐтао, тла, m. (Ерц.) der Specht, picus.

Ђѐтелина, f. (Ерц.) der Klee, trifolium.

Ђетѐнце (ђетêнце), n. dim. hyp. v. дијете.

Ђетешце, n. vide ђетенце.

Ђѐтињêње, n. (Ерц.) das Kindischseyn, puerilitas.

Ђѐтињй, ња, ње, (Ерц.) Kinder-, puerilis.

Ђѐтињити, им, v. impf. (Ерц.) kindisch seyn, pueriliter facio.

Ђетйњство, n. (Ерц.) die Kindheit, infantia, pueritia.

Ђѐтић, m. (Ерц.) 1) das Mannsbild, (verheirateter) Mann, vir: н. п. нема ђетића код куће (кажу жене кад нема људи код куће). 2) der Mann, Held, vir, vir fortis:

„Намјерисе ђетић на ђетића —

Ђѐтлић, m. (Ерц.) der junge Specht, pullus pici.

Ђѐца, f. (coll. Ерц.) die Kinder, pueri, liberi, proles (sing.).

Ђечѐрма, f. eine Art Weste (ohne Aermel), tunicae genus. cf. јечерма.

Ђѐчји, на, но, (Ерц.) Kinder-, puerorum, liberum.

Ђѐчина, f. augm. v. ђеца.

Ђѐчица, f. dim. v. ђеца.

Ђечýрлија, f. vide ђечина.

Ђѐшто, (Ерц.) hier und da, irgendwo, passim, alicubi.

Ђѝпша, f. намастир у Фрушкој гори.

Ђида, f. hyp. v. ђидија:

„Море ђидо Раде каурине! —

Ђиди*, in der Redensart: а ђиди! schön, trefflich! pulcer: ај ђиди коњ! ај ђиди момак! ај ђиди ђевојка! ај ђиди купус! ај ђиди месо! и т. д.

Ђидија*, f. састаласе курва и ђидија;

„Нуто ђидије ђе намигује —

„Нека ђидија зубима чупа —

Ђѝнђер, m. само у овој посковици:

„Калуђере ђинђере!

„Не ђинђери браде;

„Не дамо ти Маре,

„Ни у колу Саре.

Ђѝнђерити, им, v. impf. cf. ђинђер.

Ђйнђероа, ва, ао, (ст.)

„Ови двори пауноаи

„А пенџери ђинђерови —

Ђинђува*, f. die Glasperle überhaupt, margarita vitrea.

Ђѝнђуваница, f. } dim. v. ђинђува.
Ђѝнђушица, f. }

Ђѝпан, m. amaranthus blitum Linn.

Ђипање, n. das Springen, saltatio.

Ђѝпати, ам, v. impf. скакати, springen, salto.

Ђѝпити, им, v. pf. springen, salio.

Ђóга; (Рес. и Срем.) vide ђого.

Ђóгат*, m. der Schimmel, equus albus. cf. бијелац.

Ђóгатаст, та, то, н. п. коњ, Schimmel-, equus albus.

Ђóгатов, ва, во, des Schimmels, equi albi.

Ђогйн, m. vide ђогат:

„Па посједе својега ђогина —

Ђóгин, на, но, des ђога, equi albi.

Ђóго, (Ерц.) hyp. v. ђогат.

Ђóгуша, f. ђогатаста кобила, die Schimmelstutte, equa alba.

Ђóгушин, на, но, der Schimmelstutte, equae albae.

Ђòја, als adv. mein' ich, etwa, opinor: и он се ђоја опрема; он ђоја мисли да ми то не знамо (cf. бојати).

Ђòка, m. (Рес. и Срем.) vide Ђоко.

Ђòко, m. (Ерц.) hyp. v. Ђорђије.

Ђòн, m. der Sohle, corium soleis conficiendis.

Ђòнлија, m. (ст.) Eugen, Eugenius (z. B. in dem Liede von Patriarch Чарнојевић):

„Поред мога Ђонлије принципа —

Ђòрда, f. (ст.) vide сабља:

„Ообдри му она оштра ђорда —

Ђорђе, m. vide Ђорђије.

Ђорђија, m. } Georg, Georgius.
Ђорђије, m. }

Ђорнутисе, немсе, v. r. pf. ђорнуосе мало, т. ј. оппосе.

Ђубре*, ета, n. der Dünger, stercus. vide гној.

Ђубревит, та, то, gut gedüngt, bene stercoratus.

Ђубрење, n. das Düngen, stercoratio.

Ђубрити, им, v. impf. düngen, stercoro.

Ђувегија*, m. vide младожења.

Ђувегијин, на, но, des Bräutigams, sponsi.

Ђувез*, adj. indecl. rosenfarben, roseus cf. ружичаст

Ђувезлија*, f. т. ј. свила, Art rosenfarbne Seide, serici rosei genus:
„Увезла сам три дуката злата
„И четири свиле ђувезлије —

Ђувендија*, f. die Sklavinn eines Kerdschali, latronis turcici serva.

Ђувендијски, ка, ко, } 1) einer ђувендија. 2) adv. wie eine ђувендија.
Ђувендијски, ка, ко, }

Ђувече*, ета, n. 1) земљан суд (као здјела), што се у њему пече месо у пећи; 2) оно месо.

Ђугум*, m. ein großer kupferner Wasserkrug, vas aquarium aeneum:
„Ко донесе воде у ђугуму
„Да се њему по жут дукат даде —

Ђузел*, indecl. (ст.) schön, pulcer:
„На њему је ђузел ђемија —

Ђука, m. (Рес. и Срем.) vide Ђуко.

Ђука, f. Frauenname, nomen feminae.

Ђукан, m. Mannsname, nomen viri.

Ђуканчић, m. dim. v. Ђукан.

Ђукна, f. Frauenname, nomen feminae.

Ђуко, m. (Ерц.) Mannsname (hyp. v. Ђукан?), nomen viri.

Ђул*, m. 1) vide ружа. 2) artemisia annua Linn.

Ђулабија*, f. eine Art rother, süßer Aepfel, mali genus.

Ђулвезлија*, f. т. ј. свила, vide ђувезлија.

Ђуле*, лета, n. Kanonenkugel, globulus tormentarius.

Ђулс*, } das Rosenwasser, aqua rosarum:
Ђулса, }
„Златом везен, у ђулсу уб'јељен —

Ђуле, лета, n. vide ђуле.

Ђур, m. die Stadt Rab, Jaurinum.

Ђура, m. (Рес. и Срем.) vide Ђуро.

Ђурађ, рђа, m. Georg, Georgius.

Ђурашин, m. Mannsname, nomen viri.

Ђурђев дан, m. der Georgy-Tag, festus dies S. Georgii. На Ђурђев дан у јутру, прије сунца, почињусе први пут купати. Мушкарци се понајвише купају у потоку, а жене и ђевојке донесу у вече кући омаје (да се од њи свако зло и неваљалштина отресе и отпадне, као омаја од кола), и метну у њу свакојака биља, а особито селена, те преноћи, па се у јутру њом купају у градини код селена и код осталог цвијећа. Прије Ђурђева дне не ваља селен брати нити мирисати, а на Ђурђев дан свако узме по један стручак те омирише и зађене за појас, или (ђевојке и младе) за ђердан. Прије Ђурђева дне кажу да не ваља јести јагњећега меса, а на Ђурђев дан свак (особито по варошима, као у Бијограду, Смедереву, Пожаревцу и т. д.) треба да закоље по једно јагње код своје куће. На Ђурђев дан не ваља спавати (да не боли глава); ако ли који спава, а он треба на Марков дан (25. април) да одспава на ономе истом мјесту.
„Ђурђев данак ајдучки састанак.

Ђурђеви ступови (ступови), m. pl. намастир (у Ерцеговини? или у Старом Влау?)

Ђурђевски, ка, ко, н. п. мјесец, киша, Georgi-, S. Georgii.

Ђурђевштак, m. der den heil. Georg feiert, cliens S. Georgii.

Ђурђија, f. Frauenname, nomen feminae.

Ђурђиц, m. Klein-Georgy (den 3ten Nov.).

Ђурђица, f. die Mayblume, convallaria majalis Linn.

Ђурин петак, на петка, m. о Ђурину петку, den 30. Feb. ad calendas graecas.

Ђурисав, m. Mannsname, nomen viri.

Ђурисава, Frauenname, nomen feminae.

Ђурица, m. Mannsname, nomen viri.

Ђурко, m. Mannsname, nomen viri.

Ђуро, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Ђутуре, in Bausch und Bogen, per aversionem.

Ђутурица, f. die Bauscharbeit, opera per aversionem.

Ђутуриће, vide ђутуре.

Ђутуричар, m. der Bauschpächter, redemtor per aversionem.

Ђутуричарев, ва, во, vide ђутуричаров.

Ђутуричарка, f. die Bauschpächterin, redemtoris uxor; redemtrix.

Ђутуричаров, ва, во, des Bauschpächters, redemtoris per avertionem.

Е.

Е, be he,

Еаанђелије, n.} das Evangelium, evan-
Еванђеље, n. } gelium.

Евô (у Ресави и у Лијевчу), vide еао.

Еаењка, f. ein Strauß von Weinreisern, mit Trauben, fasciculus sarmentorum.

Еао, sieh, da, en. cf. ено.

Ėгав, ва, ао, krumm, fehlerhaft, pravus:

„Натѓче калпак на ћелаву главу,
„Мор доламу на грбава леђа,
„Жуте чизме на егаве ноге —

Ėгбета*, n. vide бисаге.

Ėгеде, f. pl. die deutsche Geige, fides germanicae.

Ėда, 1) fragende Partikel: еда га наће? hast du ihn gefunden? invenisti eum? еда што? 2) wünschend: еда Бог да те не дође; еда Бога и среће; еда Бог да вода га однијела.

Едрене, нета, n. Adrianopel, Adrianopolis:

„Пуче пушка, пуче друга, у Едренету

Еј! ey, hei, heus.

Ėјаала̂, gehorsamer Diener! salve servo tuo! Свакој шуши ејвала, оста глааа ћелааа; Ејаала ти мени.

Ėкање, n. das Eh! sagen, responsio voce Е!

Ėкати, ечем, v. impf. } eh! sagen,
Ėкнути, нем, v. pf. } dico he?

Ėксер*, m. гвозден клин, der Nagel clavus.

Ėксик*, мање, weniger, minus: данје оке педесет драма ексик (т. ј. мање); овај је дукат ексик (nicht vollwichtig).

Ексиклук,* m. 1) der Abgang, z. B. an Gewichte: да одбијемо ексиклук. 2) Schlechte Wendung unsrer Sachen (als Strafe des Himmels wegen einer Sünde): убио га ексиклук. cf. назадак.

Ėксичан, чна, но, н. п. дукат, мјера, nicht voll, deminutus.

Ėлбетена̂*, vide да ако.

Ėле, 1) halt, einmal, quid multa? а не знам куд је отишао, еле га између нас нестаде;

„Еле Турци Мачау прегазише —
2) ey, ey? schau, schau? interjectio increduli: en hominem! н. п.
А. Јеси ли био данас код њега?
Б. Нијесам.
А Еле, еле?

Ėлћен*, m. das Segel, velum.

Ėлчија*, m. der Gesandte, legatus, orator.

Ėља, f. hyp. v. ељда. н. п. у приповијетки:

Еро: Што аелиш ељо?
Ељда: Плети кош Еро —

Ėљда, f. der Buchweizen, polygonum fagopyrum Linn.

Ėм, sowohl — als auch, rc. et — et: ем је скупо, ем неваљало. cf. буд, туд.

Ема̂н*, m. vide ама̂н.

Ėмшерија*, m. vide земљак.

Ėмшеријин, на, но, landsmännisch, popularis.

Ėмшо, m. hyp. v. емшерија.

Енглез, m. der Engländer, Anglus.

Енглеска̂, f. vide Англија 1.

Енглески̂, ка, ко, vide Англијски.

Ене̂ (у Ресави и у Лијевчу), vide ено.

Ендезе*, зета, n. vide аршин:

„У дубину триста ендезета —

Ėндек, m. der Graben, fossa.

Ėно, sieh da! en! ево мени, ето теби, а ено њему.

Епархиа, f. die Eparchie, Diöcese, dioecesis.

Ėра, m. (Рес. и Срем.) vide Еро.

Ера̂к, m. Mannsname, nomen viri; Ни куди Ерака, ни аали Петака: оба су брата једнака.

Ергела, f. eine Heerde Pferde, grex equorum.

Ėрдељ, m. Siebenbürgen, Transilvania.

Ердељски̂ (Ėрдељски̂), ка, ко, 1) siebenbürgisch, transilvanus. 2) adv. siebenbürgisch, more Transilvano.

Ереза*, f. der Haken, über den ein Hängeschloß angebracht wird, obex serae.

Еренде*, дета, n. vide треница 1. То ти ротkaa, а ерендe зуби, sagt man zu einem der gefarzt hat, accinunt ei qui pepedit.

Ėрин, на, но, des Ера, hercegovinensis.

Ėркиња, f. vide Ерцеговка.

Ėро, m. vide Ерцеговац.

Ėрски̂, ка, ко, vide Ерцеговачки.

Ėрцег Стјепан (Ерцеговци говоре и Шћепан), m. (ст.) Herzog Stephan, Dux Stephanus:

„Мачe војску Ерцеже Стјепане —

Ėрцеговац, вца, m. ein Herzegowiner, hercegovinensis.

Ėрцеговачки̂, ка, ко, 1) herzegowinisch, hercegovinensis 2) adv. more hercegovinensi.

Ėрцегоаина, f. die Herzegowina, hercegovina, ducatus s. Sabbae.

Ėрцеговка, f. die Herzegowinerin, mulier e ducatu s. Sabbae.

Ėрцеговче, чета, n. der junge Herzegowiner, puer e ducatu s. sabbae.

Еса̂п*, m. vide рачун 1.

Есапити, пим, v. impf. 1) vide рачу-

нити. 2) glauben, auf etwas rechnen, puto, cf. мислити.
Есапитисе, имсе, vide рачунитисе.
Есапљење, n. vide рачуњење.
Еспап, m. (у Сриjему, у Бачк. и у Бан.) vide роба.
Ете, (у Ресави и у Лиjевчу) vide ето.
Ето, sieh da, en! cf. ено.
Етоти (ето ти), sieh da, en tibi.
Ефендиjа*, m. Titel eines türkischen Gelehrten (Kadi oder Chodscha), Dominus.
Ефендиjин, на, но, des ефендиjа, Domini.
Ефендиjница, f. die Frau des ефендиjа, uxor Domini.
Ефендиjнскй, ка, ко, } 1) der ефендиjе, Doctorum. 2) adv. wie ein ефендиjа, more Doctoris.
Ефендиjскй, ка, ко,
Ефенди-кадиjа, m. Herr Richter, Doctor Richter, judex:
„Суди право ефенди-кадиjа,
„Суди право, тако био здраво —
Ешак*, шка, m. das Außersichseyn, sey es vor Entzückung, oder Schmerz, ecstasis:
„Кад то чуо Чупићу Стоjане,
„Од ешка му задрктала рука —
Ешкут, m. (у Сриjему и у Бачкоj) der Dorfschulz, judex pagi.
Ешкутов, ва, во, des ешкут, judicis pagani.
Ешкутиjа, f. (у Сриjему и у Бачкоj) die Execution, executio violenta.

Ж.

Жаба, f. der Frosch, rana.
Жабетина, f. augm. v. жаба.
Жабић, m. der junge Frosch (Froschwurm), ranula.
Жабица, f. 1) dim. Fröschlein, ranula. 2) eine Verzierung am obern Theile des Pistolenschaftes, pars ornatus pistolae.
Жабљй, ља, ље, Frosch-, ranae et ranarum.
Жабњак, m. жабља jаjа, што се у пролеће налазе по води око камења, das Froschleich (die Froscheyer), ova ranarum.
Жабурина, f. vide жабетина.
Жалац, лца, m. der Stachel, aculeus.
Жалити, им, v. impf. 1) кога, betrauern, lugeo. 2) bedauern, miseror. 3) што, bedauern, doleo. 4) на кога, wem gram seyn, succenseo. 5) на кога, Verdacht haben, suspicor.

Жалитисе, имсе, v. r. impf. на кога, sich beklagen über jemand, accusu aliquem.
Жалосан, сна, но, vide жалостан.
Жалост, f. die Traurigkeit, Schmerz, dolor, luctus.
Жалостан, сна, но, betrübt, tristis.
Жалостив, ва, во, mitleidig, miserens.
Жао, leid: жао ми je, doleo, es ist mir leid, es thut mir leid; жао ми je на њега, ich habe Verdacht auf ihn, suspicor de illo. 2) ich bin ihm gram, succenseo illi:
„Равно поље жао ми je на те:
„Јер моj драги отиде низа те —
Жаока, f. vide жалац.
Жар, m. glühende Kohlen (die Glut), pruna.
Жара, f. vide коприва.
Жарач, m. die Ofenstange, pertica fornacalis.
Жарење, n. 1) das Glühend machen, caudefactio. 2) das Brennen der Brennesseln, ustio urticae.
Жарило, n. vide жарач.
Жарити, им, v. impf. 1) н, п. пећ, glühend machen, candefacio. 2) коприве жаре, brennen, uro.
Жарко, m. Mannsname, nomen viri.
Жапути, нем, v. pf. stechen, pungo, wie die Biene.
Жбан, m. eine hölzerne Kanne, vas squarium ligneum, cf. џбан.
Жвале, f. pl. das Gebiß am Zaume, frenum.
Жвакање, n. das Kauen, manducatio.
Жвакати, ћем, v. impf. kauen, mando.
Жврк, m. 1) das Rädchen an den Sporen, rotula calcarium. 2) cf. радиш.
Жврљно, n. (im gemeinen Scherze) das Arschloch), podicis fissura.
Жганци, наца, m. pl. (österr. der Sterz) eine Art Polenta, polentae genus.
Ждерање, n. 1) des Schlucken, glutitio (?) 2) das Fressen, voratio.
Ждерати, рем, v. impf. 1) schlingen, glutio. 2) fressen, voro.
Ждлеб, m. (Рес. и Срем.) vide жлеб.
Ждлиjеб, m. (Брц.) vide жлиjеб.
Ждрал, m. } der Kranich, grus.
Ждрао, рала, m.
Ждребад, f. (coll.) die Füllen, pulli equini.
Ждребац, пца, m. (Рес. и Срем.) vide ждриjебац.
Ждребе, бета, n. (Рес. и Срем.) vide ждриjебе.
Ждребенце (ждребенце), ета, n. dim. v. ждребе und ждриjебе.
Ждребећак, m. m. j. зуб, der Füllenzahn, dens pulli equulei.

Ждребећи, ћа, ће, Füllen-, pullorum equinorum.
Ждрѐбешце, ета, n. vide ждребенце.
Ждрѐбити, им, (Рес. и Срем.) vide ждријебити.
Ждрѐбитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide ждријебитисе.
Ждрѐбица, f. ein weibliches Füllen, ein Stutenfüllen, equula (?).
Ждрѐбичица, f. dim. v. ждребица.
Ждрѐбљење, n. (Рес. и Срем.) vide ждријебљење.
Ждрепчаник, m. cf. јармак.
Ждрѐпчић, m. dim. v. ждријебац und ждребац.
Ждријѐбац, пца, m. (Ерц.) ein junger Hengst, admissarius juvenis.
Ждријебе, ждрѐбета, n. (Ерц.) das Füllen, pullus equi.
Ждријѐбити, им, v. impf. (Ерц.) ein Füllen werfen (gebären), pario: ова кобила ждријеби све мушку ждребад.
Ждријѐбитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) ein Füllen werfen (gebären), pario: ова се кобила ждријеби сваке године.
Ждријѐбљење, n. (Ерц.) das Füllenwerfen, partus equae.
Ждријѐло, n. (у Ерц.) der Engpaß, fauces: ко је витез, потеци на ждријело. cf. богаз, кланац.
Жђѐла, f. (Ерц.) eine hölzerne Schüssel, scutella. cf. здјела.
Жевкање, n. } das Befzen, latratus
Жевкáрење, n. } lenis.
Жевкáрити, им, v. impf. } befzen, latro
Жѐвкати, ам, v. impf. } leniter.
Жѐдан, дна, но, durstig, sitibundus.
Жѐднети, ним, (Рес.) vide жеђњети.
Жѐднити, им, (Срем.) vide жеђњети.
Жѐђњети, ним, v. impf. (Ерц.) durstig werden, sitio.
Жеђ, f. } der Durst, sitis.
Жеђа, f. }
Жѐђца (жéца), f. dim. v. жеђ.
Жéжељ, m. ein Anbindstock für die Schafhunde, baculas alligando molosso. Жежељ је као по дугачак и по дебео штап; један се крај од њега свеже псетету за огрљак, а други за колац (да не би псето прегрвзло узицу — кад не ма ланца). — Љуштит као пас у жежељу.
Жежење, n. das Brennen, ustio.
Жѐлити, им, (Срем.) vide жељети.
Жѐлудац, желуца, m. der Magen, stomachus.
Жѐља, f. der Wunsch, desiderium.
Жѐљан, љна, но, begierig, cupidus.
Жѐљезник, m. село близу Бијограда. Туда сад слабо ко зна што је жељезо, него сви говоре гвожђе.

Жѐљезо, n. (око Тимока) vide гвожђе.
Жѐљети, лим, v. impf. (Ерц.) wünschen, cupio.
Жѐна, f. 1) das Weib, femina. 2) die Frau, uxor. Не стоји кућа на земљи, него на жени.
Женâр, m. човек који жене врло малује и с њима радо говори, der Frauenfreund, amicus feminis.
Женѐтина, f. vide жентурина.
Жѐнидба, f. die Heurat, matrimonium: има сина на женидбу. — У Србији и данас доста пута испросе и доведу ђевојку, а нити је момак виђео њу, ни она момка, него се родитељи гледају и договарају. Кад отац жени сина, он не гледа толико на ђевојку, колико на људе од какови је; нити ђевојка смије казати оцу, или брату, да не ће поћи за онога, за кога је он даје. Тамо се још не траже новци уз ђевојку, него се за њу дају, н. п. брату чизме, или ђечерму, матери какву аљину, тако сестри, и свима осталим по нешто, а особито новаца у кућу. У Србији су прије неколико година тако млого искали за ђевојке, да се сирома човек није могао оженити: зато је Црни Ђорђије био издао заповијест, да није слободно искати (ни узети) за ђевојку више од једнога дуката.

На два, или на три, дана прије, него ће поћи по ђевојку, зађе по селу чауш, или ђевер, с чутуром накићеном цвијећем и новцима Сребрним (по варошима и златним), те зове у сватове; кад дође коме у кућу, а он пружи чутуру и каже: „Поздравио је (како му буде име), да му дођеш сјутра (или преко сјутра) у сватове." Онај му каже да ће доћи, или да не може, па узме чутуру те се напије, и привеже на њу пару или грошић, или други какав новац. Ако ономе понестане ракије у чутури, а он заиште, ће зна да има лијепе ракије, те доточи.

У сватовима мора бити кум, ђевер, стари сват, прикумак, војвода, чауш, и гаџьар; а остали сви се зову пустосватице, или (као у шали) набигузице. Кума треба да зовне жеников отац или брат, или сам женик. Који се гођ зовне на кумство, он треба да пође: ако је стари (крштени) кум, он већ има

да му ваља ићи; ако ли кога наново куме, он треба да прими Бога и светога Јована, и да пође; али крштенога кума није слободно мијењати, или га морају питати и опроштење искати: зашто он може уклети у таковом догађају. Ђевер (ручни) понајвише бива когођ од рода (брат или братучед) жеников; ако ли није од рода, а оно је какав позаник његов, с којим се он пази. Ђевер може бити и дијете од 10 година, но обично бивају велики момци, а кашто и људи ожењени. Ђевер иде кашто и на просидбу. Он прими ђевојку од брата (обично је да брат, или братучед, ако нема брата, изведе ђевојку и да преда ђеверу) и доведе је те пољуби у руку кума и старог свата, и остале сватове и све људе који се онђе нађу; он путем држи под њом коња, и чува је да не би пала; код жеников куће, доклегођ траје свадба, двори с њом кума и старог свата, срета и испраћа људе, који долазе на свадбу, и спава с њоме и прије вјенчања (у Србији воде невјенчану ђевојку, па је вјенчају код жеников куће), и послије доклегођ не сведу момка и ђевојку. Стари је сват као старјешина у сватовима. Прикумак дође с кумом, и он носи барјак (у Србији и данас иду сватови с барјаком и под оружјем, као војници). Чауш виче да се сватови опремају, збија шалу (говори све што му на уста дође), приказује част и дијели дарове; он треба да је врло шаљив и смијешан: у рукама има нацак, или буздован, те лупа које у што, за капом има по неколика лисичја, или вучја, репа прибодена, а кашто и по неколике кашике зађевене. Гадљар свира у гадље. По неким мјестима (као у Србији и у Босни по варошима, а у Сријему и у Бачкој и по селима) иду и јенђибуле (т. ј. жене, да није ђевојка сама) са сватовима. Женик има за капом прибодену бијелу мараму (кад иду по ђевојку једну, а кад иду с ђевојком има и и више: прибоде му пунице и којекакве нове пријатељице), те му виси низ леђа; а ђевер има за капом ружу (праву, или начињену).

Кад дођу ђевојачкој кући, женик сједе ниже кума (кум сједи у горњем челу), но тај од стида нити смије што проговорити, нити може јести, него све гледа преда се, а пунице и пријатељице прибадају му мараме за капу; међутим ђевојку облаче у вајату, и она једнако плаче и опраштасе с другарицама; прије него је изведу, завјесе је великом бијелом марамом (авлијом, авлимарамом тако, да је нико не може вићети каква је у лицу, и тако завјешена стоји доклеје гођ не сведу с момком.

Когагођ сватови срету на путу (ишли с ђевојком или по ђевојку), они га часте вином и ракијом; а ђекто изиђу и сељаци пред њи, кад иду кроз село с ђевојком, и изнесу част (љеба, печена меса, уштипака, пите, ракије и вина) те и понуде и часте. Кад доведу ђевојку пред жеников кућу, онда изиђе јетрва носећи у десном наручју мушко дијете (накониче), а под лијевим пазуом трубу платна: дијете дода ђевојци, те га она опаше црвеним концем, или пантљиком, а платно простре за собом из куће до ђевојке; потом јој додаду решето са свакојаким житом, те заграби неколика пута руком и баци преко себе; кад је скину с коња, а она оним платном уђе у кућу. На неким мјестима унесе ђевојка и накониче у кућу; а у Бачкој узме прикумак ђевојку с кола и унесе у кућу; у кући јој даду преслицу с кудељом и с вретеном, те њом удари у сва четири зида кућна; по том јој метну под свако пазуо по један љеб, а у уста мало шећера, па јој даду у једну руку стакло вина а у другу воде, те унесе у собу и метне на сто.

Ђевојка се једнако (још од како је изведу) поклања до земље, кад оће кога да пољуби у руку, и пошто га пољуби; кад сватови пију и кад напијају; путем кад иду кроз село; и послије свадбе годину дана (или док не затрудни) морасе тако поклањати и љубити у руку свакога, који дође кући.

Прије сватова дођу муштулугџије (двојица, и то понајвише зетови) на муштулук, и избаце по неколике пушке (у Србији пуцају пушке у сватовима и дан и ноћ, а особито кад сведу момка, и ђевојку), и кажу, да иду сватови и воде ђевојку. Муштулугџијама пре-

ба дати муштулук: по лијепу мараму, или по кошуљу.

Сјутрадан пошто доведу ђевојку, зађу на коњма сви сватови (осим кума, ђевера и старог свата) по селу од куће до куће, те зову на свадбу, и обично овако почињу: „Поздравио је кум и стари сват, да дођете на весеље, али да понесете шта ћете јести и на што ћете сјести.“ Код сваке куће дају им по повјесмо, или по какву мараму, и то привезују за узду коњма око главе (то је ђевојачко). Потом дођу сви сељаци на свадбу и сваки донесе част (н. п. јагње живо или печено, прасе печено или опаљено и испорено, ћурку, кокош, питу, или шта буде; али колач и чутуру вина, или ракије, треба сваки да донесе). Кад већ буде око пола ручка, онда чауш приказује част, т. ј. оно што је који донијо; но он то чини врло смијешно и шаљиво, н. п. ако је који донијо прасе, а он каже: „Ево овај (како му буде име) живи близу воде, па уватио воденога миша.“ Ако ли је кокош, а он каже да је врана, или друга каква тица; ако ли је жив ован с роговима, а он, као плашећисе од њега, пита, шта је то, или је јелен или во, или друго што, и т. д. а уза сваку на пошљетку мора казати: „Себи на глас, а свој браћи на част (т. ј. донијо).“ Послије тога изнесу дарове, и то обично два момка међу собом на копљачи, или на другој каквој моции, па нарамују као да од теже не могу да иду. Свака ђевојка треба да донесе по кошуљу куму, ђеверу и старом свату, а осталим сватовима што коме допадне (ком мараму, ком пешкир, ком чарапе и т. д.). Дарове чауш дијели тако смијешно, као и част што приказује, н. п. „Ево наша снаша донијела куму кошуљу, каква је танка кроз прстен би прошла, да је прстен гужва орачица, па да два туку а четири вуку.“ Ђевојка међу њим стоји једнако па се поклања. Чауш свој дар свеже на нацак или на буздован, а гађар свој на прдаљу.

Други дан у јутру узме млада воде и пешкир, те пољева сватовима редом, те се умивају над леђеном, или над каквом карлицом, а они (поштo се који умије) бацају новце у ону воду (ти се новци зову пољевачина). Сваки, који дође на свадбу, треба да дарује младу кад га срете и пољуби у руку; осим тога и сватови измишљавају свакојаке игре те купе новце млади, н. п. једни оће да закољу псето ако га не откупе, једни уватe прасе па га метну под пазуо, мјесто гађљи, те га стоји цика; једни оседлају вола па га уведу у кућу те га дарују, једни се начине као калуђери за ишту милостињу; једни као ђевојке па љубе редом у образ да се дарују и т. д.

Сватови су тако немирни и безобразни, да већ има ријеч: „Као Србски сватови.“ Побију кокоши и прасце, покољу ћурке, гуске, патке; полупају судове; покраду (код ђевојачке куће) кашике и друго што се год може понијети; пећ собну (ако им повлади ку..) оборе па изнесу на поље; ђешто (као у Бачкој) извуку кола изврх куће; сами точе, сами пију; вичу, лупају (шта вичеш — шта лупаш — ти овђе? нијеси ти ђевојку довео) и т. д. Србска свадба траје готово нећељу дана: на два дана прије, него што ће поћи по ђевојку, почне се пити, па једнако док не оде кум. cf отмица.

Женӣк, m. der Bräutigam, sponsus.

Женӣков, ва, во, des Bräutigams, sponsi.

Же̏нин, на, но, des Weibes, feminae, der Frau, uxoris. Зар ми је он женин брат (да му дам то)?

Же̏нити, им, v. impf. verheuraten, colloco: жени сина.

Же̏нитисе, имсе, v. r. impf. heuraten, duco uxorem.

Же̏ница, f. dim. das Weibchen, muliercula.

Же̏нка, f. das Weibchen, femina.

Женска̑, f. (у Сријему и у Бачкој) das Frauenzimmer, femina.

Женска̑ црква, f. (у Сријему, у Бач. и у Бан.) vide препрата.

Же̏нскара, f. vide женка.

Женскӣ, ка, ко, 1) weiblich, muliebris. 2) adv. weibisch, more muliebri.

Женскӣње, n. (coll.) Weibspersonen, feminae.

Женско̑ вријеме, n. die Zeit der Frauen, menstrua.

Женту̀рина, f. augm. v. жена.

Жење̑ње, n. das Heuraten, cum quaeritur uxor.

Жерâв, m. 1) vide ждрао. 2) ein großer grauer Ochs; auch ein Schimmelpferd, bos aut equus canus.

Жерáвија, f. } Fluß in der Зворничка
Жерáвиња, f. } нанја (у Јадру). Жеравија тече кроз село Тришић (и ту се једна мала зове Жеравија, или Жеравињска мала), па онда између Руњана и Клубаца, и утјече у Дрину између Лознице и Липнице (а кад је љети велика суша, онда испод Клубаца и Руњана стане у вирове и пресуши).

Жерáвињскӣ, ка, ко, н. п. врело, von Жеравија.

Жèравица, f. } vide жар.
Жерáтак, тка, m. }

Жéста, f. } acer tataricum Linn.
Жèстика, f. }

Жèстиков, ва, во, accris tatarici.

Жèстиковина, f. lignum aceris tatarici.

Жестѝна, f. das Feuer (Lebhaftigkeit), Heftigkeit, ardor, ignis.

Жéсток (comp. жешћӣ), ка, ко, feurig, ardens, н. п. коњ, човек, ракија.

Жèтва, f. die Ernte, messis.

Жèтелац, теоца, m. der Schnitter, messor.

Жèтелачкӣ, ка, ко, 1) Schnitter-, messorum. 2) adv. nach Art der Schnitter, messorum more.

Жèти, жањем, v. impf. ernten, meto.

Жèћи, жежем, v. impf. brennen, uro.

Жéђа, f. vide жеђца.

Жйв (comp. живљӣ), ва, во, 1) lebend, vivus. 2) свашта жйва, allerlei, omnimodi. 3) жйвâ жељо! lieber, erwünschter, exoptate: ђе си (камо се) жива жељо? Жива жељо кукурузна projo (или подгријана чорбо)!

Жѝва, f. das Quecksilber, hydrargyrum.

Живáдин, m. Mannsname, nomen viri.

Живâн, m. Mannsname, nomen viri.

Жѝвана, f. Frauenname, nomen feminae.

Жѝваница, f. dim. v. Живана.

Живâнчић, m. dim. v. Живан.

Живáрење, n. das Pfuscherleben, vita misera.

Живáрити, им, v. impf. nicht so recht leben, vivo misere.

Жѝвац, вца, m. das lebendige Fleisch, vivum: осјекао нокте до живаца; дарнуо му је у живац.

Жѝвети, вим, (Рес.) vide живљети.

Жѝветисе, вимсе, (Рес.) vide живљетисе.

Живѝна, f. 1) der Krebs (Krankheit), cancer, carcinoma: живина га растočила! 2) мноштво људи, Menge Volks, multitudo. 3) (у Сријему и у Бачкој) кокоши, патке, гуске и ћурке, das Geflügel, Federvieh, alites domesticae.

Живѝнче, чета, n. ein Hausthier, pecus.

Жѝвити, им, (Срем.) vide живљети.

Жѝвитисе, имсе, (Срем.) vide живљетисе.

Жѝвка, f. Frauenname, nomen feminae.

Жѝвко, m. Mannsname, nomen viri.

Жѝвљење, n. das Leben, vita.

Жѝвљети, вим, v. impf. (Ерц.) leben, vivo.

Жѝвљетисе, вимсе, v. r. impf. (Ерц.) leben, vivo: како се живи он? они се између себе зло живе; добро се они живе.

Жѝвнути, нем, v. pf. aufleben, zu Kräften kommen, revivisco: сад је мало живнуо.

Жѝво, adv. schnell, velociter.

Живòдерац, рца, m. der lebendig geschunden wird, qui excoriator vivus: „ја сам јарац живодерац, жив дрт не одрт, жив печен не испечен" и т. д. (у једној игри).

Жѝвоин, m. Mannsname, nomen viri.

Живонàчâлнӣ, на, но, н. п. Богородица (у име Бога и свете Тројице, живоначалне Богородице).

Жѝвот, m. das Leben, vita.

Жѝвота, m. Mannsname, nomen viri.

Жѝвотан, тна, но, wohlbeleibt, obesus, н. п. животно јагње, може се испећи.

Жйг, m. 1) das Brandmal, stigma. 2) ein glühendes Stänglein (um z. B. das hölzerne Mundstück der gemeinen Tabakpfeife zu bohren), virgula ferrea candefacta.

Жѝгање, n. das Stechen, dolor acutus.

Жѝгати, га (ме), v. impf. stechen, (in der Seite, auf der Brust), pungo.

Жѝгнути, не, v. pf. einen Stich geben, pungo.

Жѝгосâње, n. das Brandmarken, inustio notae.

Жѝгосати, гошем, v. impf. u. pf. н. п. вола, brandmarken, notam inuro.

Жйд, m. der Jude, Judaeus.

Жѝдак (comp. жйђӣ), тка, ко, dünn (von Flüssigkeiten), rarus, dilutus.

Жидѝна, f. die Dünne (z. B. der Suppe, Milch), raritas.

Жидôв, m. vide Жид.

Жѝдов, ва, во, des Juden, Judaei.

Жидòвскӣ, ка, ко, 1) jüdisch, judaicus. 2) adv. jüdisch, judaice.

Жѝжа, f. das Brennende, urens: жижа! жижа! (кажу ђетету кад оће да пригати руком за ватру, или за свијећу).

Жѝжак, шка, m. die einfachste Art Lampen, lampadis genus simplicissimum.

Жѝка, f. hyp. v. Живана.

Жѝка, m. (Рес. и Срем.) vide Жико.

Жико, m. (Ерц.) hyp. v. Живан.

Жила, f. 1) die Ader, vena. 2) die Wurzel, radix. 3) волујска, или овнујска, der (Ochsen-) Ziemer, nervus.

Жилав, ва, во, aderig, venosus.

Жилити, им, v. impf. н. п. крме, т. ј. везати му стражњу ногу изнад кољена, да не може бјежати, das Kniegelenk unterbinden (z. B. dem Schweine am hintern Fuße, daß es nicht davon laufen könne), interligo pedem (sui fugitivae).

Жилица, f. dim. 1) das Aederchen, venula. 2) die kleine Wurzel, radicula.

Жило, m. ein Magerer (dem man die Adern sieht), macer.

Жиљење, n. das Unterbinden, interligatio, cf. жилити.

Жиока, f. као мала гредица, што се њи више прибија по роговима у кућа и у други зграда, die Latte, asser.

Жиочење, n. das Latten (des Dachs), asserum affixio.

Жиочити, им, v. impf. прибијати жиоке за рогове, latten, affigo asseres.

Жир, m. die Eicheln, glandes; крупно брашно као жир (а ситно као пјена).

Жирење, n. das Mästen mit Eicheln, sagina glandaria.

Жирити, им, v. impf. н. п. свиње, mit Eicheln mästen, glandibus sagino.

Жирка, f. die Eichel, glans.

Жирован, вна, но, 1) mit Eicheln gemästet, glandibus saginatus. 2) година, ein Eicheljahr (fruchtbar an Eicheln), annus glandibus felix.

Жировница, f. плата за свиње што једу жир, das Eichelgeld, pecunia glandaria.

Жирчица, f. dim. v. жирка.

Житак (comp. житкиј), тка, ко, vide жидак.

Житан, тна, но, reich an Getreide, z. B. das Jahr, annus frumento felix.

Житар, m. der Getreidehändler, frumentarius.

Житарица, f. н. п. лађа, ein Getreideschiff, navis frumentaria.

Житни, на, но, Getreide-, frumentarius.

Жито, n. 1) Getreide, frumentum. 2) Weizen, triticum. У Србији, у Босни и у Ерцеговини, жито се зове сваки усјев, од кога се обично брашно меље и љеб мијеси (н. п. шеница, јечам, кукуруз, овас, раж, ељда, проја, крупник и т. д.); а у Сријему, у Бачкој и у Банату (особито по варошима) само шеницу зову житом. 3) испод жита (т. ј. отишао). heimlich, auf einem Schleichwege, clam.

Житомиљић (Житомишљић?), m. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).

Жица, f. 1) der Faden, filum. 2) der Drat, filum metallicum (ferreum, aureum).

Жицнути, нем, v. pf. einen Streich versetzen (mit einem ruthenartigen Körper), virga percutio.

Жича, f. 1) Bach am linken Ufer des Jadar, unweit Лешница. 2) Kloster an der Morawa:

„Да видите Жичу на Морави
„И на Ибру више Карановца —

Жичина f. vide жидина.

Жичица, f. dim. v. жица.

Жичко поље, n. Ebene von Жича (код Лешнице).

Жишка, f. eine glühende Kohle, pruna.

Жишчица, f. dim. v. жишка.

Жлеб, m. (Рес. и Срем.) vide жлијеб.

Жлебити, им, (Рес. и Срем.) vide жлијебити.

Жлебљење, n. (Рес. и Срем.) vide жлијебљење.

Жлезда, f. (Рес. и Срем.) vide жлијезда.

Жлијеб (говорисе и ждлијеб), m. (Ерц.) дрво ископано, као корито, те вода иде њим, die Rinne, canalis.

Жлијебити, им, v. impf. (Ерц.) zu einer Rinne aushöhlen, excavo.

Жлијебљење, n. (Ерц.) das Aushöhlen, excavatio.

Жлијезда, f. (Ерц.), die Drüse, glandula.

Жлица, f. (у Ерц.), der Löffel, cochlear.

Жличица, f. dim. v. жлица.

Жље (Ерц.), arg, übel, male:

„Жље га сјели три Српске војводе!
„Жље га сјели, и вино попили! —

Жмирав, ва, во, blinzelnd, nictans.

Жмирање, n. das Blinzeln, nictatio.

Жмирати, ам, v. impf. blinzeln, nictor, conniveo.

Жмире, f. pl. 1) чварци, vide чварак. 2) од масти и од брашна као житка цицвара, eine Art Mehlspeise, cibi farinacei genus.

Жмура, f. das Blindekuhspiel, das Blinzelmäuschen, myinda, cf. слијепи миш.

Жмурење, n. das Zuhalten der Augen, conclusio oculorum.

Жмурећке, mit verbundenen Augen, oculis clausis.

Жмурити, им, v. impf. die Augen zuhalten, clausos teneo oculos.

Жњети, ем, vide жети.

Жрвањ, вња, m. die Handmühle, mola manuaria.

Жрвњање, n. das Mahlen an der Handmühle, molitio mola manuali.

Жрвњати, ам, v. impf. an der Handmühle mahlen, molo mola manuali.
Жубор, f. das Gelifpel, susurrus.
Жуборење, n. das Lispeln, susurrus.
Жуборика, f. (cm.)
„Жубори му брада
„Као жуборика. —
Жуборити, им, v. impf. zwitschern, lispeln, säuseln, rieseln, susurro: жубори поток, тице, и т. д.
Жуванце, цета, n. жуманце, жујце, der Dotter (im Ey), vitelius (ovi).
Жудан, дна, но, durstig, sitiens: жудан и гладан.
Жуја, f. eine gelbe Schwein (Sau), porca flava.
Жујан, m. ein falber Ochs, bos flavus.
Жујо, m. hyp. v. жујан.
Жујце, n. vide жуванце.
Жуљ, m. die Schwiele, callus.
Жуљање, n. das Drücken des Schuhes, pressio calcei.
Жуљати, ам, v. impf. Schwielen machen, callum facio.
Жуљење, n. vide жуљање.
Жуљити, им, vide жуљати.
Жуманце, цета, n. vide жуванце.
Жуња, f. (црна и зелена) der Schwarzspecht, picus martius.
Жуњин, на, но, dem Schwarzspecht gehörig, pici martii.
Жуњић, m. ein junger Schwarzspecht, pullus pici martii.
Жупа, f. 1) ein sonniaes Land, wo entweder kein Schnee fällt, oder der gefallne gleich wieder schmilzt, z. B. die Küste des adriatischen Meers, terra aprica: отишао к мору у жупу; у питомој жупи. 2) nom. propr. einer Gegend in Dalmatien.
Жупан, пна, но, н. п. земља, sonnig, apricus.
Жура, f. ein kleiner und dürrer Mensch, homo parvus et macer: приповиједасе да је краљ Вукашин такови био:
„Књигу пише жура Вукашине
„Те је шаље на Ерцеговину. —
Журав, ва, во, klein und dürr, parvus et macer.
Журба, f. das Gedränge, das Richten (der Soldaten, wenn der General kommt), turba, concursus.
Журење, n. das Spuden, festinatio.
Журитисе, имсе, v. r. impf. sich spuden, eilen, accelero.
Жустар, тра, ро, vide срчан, окретан.
Жут (comp. жући), та, то, gelb, flavus, gilvus.
Жутење, n. (Рес.) vide жућење.
Жутети, утим, (Рес.) vide жућети.
Жутетисе, жутимсе, (Рес.) vide жућетисе,

Жутило, n. die gelbe Farbe, pigmentum flavum (luteum).
Жутилова трава, f. vide заковнјет.
Жутина, f. die Gelbe, flavedo.
Жутити, жутим, (Срем.) vide жућети.
Жутити, жутим, v. impf. gelben, flavum reddo.
Жутитисе, жутимсе, (Срем.) vide жућетисе.
Жутица, f. 1) die Gelbsucht, icterus; 2) der Ducaten, numus aureus.
Жутовољка, f. das Rothkelchen, rubecula (motacilla rubecula Linn).
Жућак, m. 1) Dantes, lamina lusoria. 2) Ducaten, aureus.
Жућење, n. (Ерц. и Срем.) das Gelben, flavefactio.
Жућети, жутим, v. impf. (Ерц.) gelb werden, fio flavus.
Жућетисе, жутимсе, v. r. impf. (Ерц.) gelb aussehen, flavum esse aspectu.
Жућкаст, та, то, gelblich, subflavus.
Жуч, f. die Galle, fel.

З.

За, 1) für, um, pro: не брини се ти за њега; ко ће бити јемац за те? за новце свашта доста;
„Ђе ја нађем за мене ђевојку,
„Онђе не ма за те пријатеља —
„Да за цара на мејдан изиђе —
2) hinter, nach, post: иде за мном; сједи за кућом; за мном не ће стати (an mir soll's nicht liegen); за новцима све стоји (auf Geld kommt's an); ја сам за путом (ich muß abreisen); удаласе за старца (sie hat einen Alten geheurathet);
„Сунце зађе за гору —
„Oћеш брате не зван за ујаком
„У сватове поћи назорице? —
„Јасно пјева за гором ђевојка —
„Пођи ћери за козара, добро ће ти бити —
3) während, tempore: за Лазара, за Лазарева владања; за живота мога; за два дана; за годину дана; дошао за вида (noch bei Tage);
„Заш' се синко не шће оженити
„За љепоте и младости твоје? —
„За ран' куме! за ран' старн свате!
„За рана нам снау доведите —
4) за триста, an dreihundert, ad tercentos. 5) уватити за руку, bei der Hand fassen, adprehendit manum illius.
Забава, f. die Unterhaltung, der Zeitvertreib, oblectamentum.
Забавити, им, v. pf. 1) кога, unter-

halten, oblecto, н. п. дијете да не плаче. 2) aufhalten, distineo. 3) чему, ausstellen, Tadel finden, ausschlagen, reprehendo, recuso.

За̀бавитисе, имсе, v. r. pf. sich verweilen, detineor.

За̀бављање, n. 1) das Unterhalten, oblectatio. 2) der Aufenthalt, mora. 3) das Tadeln, reprehensio.

За̀бављати, ам, v. impf. 1) unterhalten, oblecto. 2) aufhalten, detento. 3) auszustellen finden, reprehenso.

За̀бављатисе, амсе, v. r. impf. 1) sich unterhalten, oblector, occupor. 2) sich aufhalten, moror.

Заба́глати, ам, v. pf. н. п. прст у уста, den (ganzen) Finger in den Mund stecken, insero digitum ori.

Забада̀ва̂ (за бадава), 1) umsonst, unentgeltlich, gratis. 2) umsonst, vergebens, frustra. cf. залуду.

Заба́дање, n. das Hineinstecken, insertio.

Заба́дати, ам, v. impf. hineinstecken, insero, immitto. Забада трн у здраву ногу, prov. Verdruß und Schaden suchen.

За̀балити, им, v. pf. rotzen (Rotz und Wasser weinen), mucum emittere per nasum et ore.

Заба́нати, ам, v. pf. т. ј. штап (у Бачкој), so werfen den Stock, daß er aufprallt, jacio ita ut repercutiatur: забанао штап па ме ударио.

Забата́лити, им, v. pf. verwahrlosen, negligo.

Забатаљи́вање, n. das Verwahrlosen, neglectio.

Забатаљи́вати, љујем, v. impf. verwahrlosen, negligo.

Забаци́вање, n. das Hinein-, das Hinter etwas werfen, conjectio.

Забаци́вати, цујем, v. impf. hinter etwas werfen, conjicio post —

Забаци́ватисе, цујемсе, v. r. impf. 1) sich in etwas werfen, immitto me in aliquid. 2) забацило се неће, es ist verlegt (verworfen).

Заба́цити, им, v. pf. hinter etwas werfen, jacio post —

Заба́цитисе, имсе, v. r. pf. sich in etwas werfen, conjicere se aliquo.

Забашури́вање, n. das Vertuschen, occultatio, dissimulatio.

Забашури́вати, рујем, v. impf. vertuschen, occulto.

Забашу́рити, им, v. pf. vertuschen, dissimulo.

Забе̏закнутисе, немсе, v. pf. in Gedanken vertieft stehen, immersus sto cogitationibus.

Забе̏лежити, им, (Рес. и Срем.) vide забиљежити.

Забе̏лети. ли. (Рес.) vide забијељети.

Забе́летисе, лисе, (Рес.) vide забијељетисе.

Забе́лити, ли, (Срем.) vide забијељети.

Забе́литисе, имсе, (Срем.) vide забијељетисе.

Заби̏берити, им, v. pf. pfeffern, pipero, pipere condio.

За̀бидлака, m. ein kerngesunder Bursche, homo valentissimus.

Заби́јање, n. das Hineinschlagen, immissio.

Забијати, ам, v. impf. hineinschlagen, immitto.

Забије̏љети, ли, v. pf. (Ерц.) н. п. зора, erglänzen, affulgeo.

Забије̏љетисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.), erglänzen, affulgeo: забијељелаце зора.

Забијо̀градитисе, имсе, v. r. pf. (cm) Belgrad werden, fio Belgradum:
„Бијограде мој велики јаде!
„У з'о час се забијоградио. —

Заби̏љежити, им, v. pf. (Ерц.), bezeichnen, merken, noto.

За̀бити, бијем, v. pf. hineinschlagen, immitto.

За̀битисе, бијемсе, v. r. pf. sich verschlagen, se immittere.

Забле́јатисе, јимсе, vide забленутисе.

За̀бленут, та, то, vergafft, oculis intentis.

За̀бленутисе, немсе, v. pf. sich vergaffen, stupide aspicio.

Забо̀лети, ле, v. pf. (Рес.) } erschmerzen, indolesco.
Забо̀лити, ли, v. pf. (Срем.) }
Забо̀љети, ље, v. pf. (Ерц.) }

За̀бора̂в, m. die Vergessenheit, oblivio.

Забо̀равак, вка, m. das Vergessene, res neglecta per oblivionem.

За̀бора̂ван, вна, но, vergeßlich, obliviosus.

Забо̀равити, им, v. pf. vergessen, obliviscor.

Заборављање, n. das Vergessen, oblivio crebra.

Забора́вљати, ам, v. impf. vergessen, obliviscor.

Забо̀сти, бодем, v. pf. hineinstechen, immitto.

Забра̀вати, ам, v. pf. sich verirren (wie ein Schaf), aberro.

За̀бравити, им, v. pf. verschließen, sera claudo.

Забраҗђи́вање, n. das (zu weite) Eingreifen in etwas, aratio quasi agri alieni.

Забраҗђи́вати, ђујем, v. impf. (zu weit) um sich greifen, aro agrum alienum.

Забра́здити, им, v. pf. (zu weit) um sich greifen, agrum alienum aro: далеко си забраздио.

Забра́јање, n. das Verzählen, lapsus in numerando.

Забра̑јати, јам, v. impf. verzählen, labor in numerando.

Забра̏јатисе, јамсе, v. r. impf. sich verzählen, fallor in numerando.

За̏бран, m. } ein gehegter oder auch offener
За̏брана, f. } Wald, in dem der Holzschlag verboten ist, silva septa.

Забра́нити, ним, v. pf. verbieten, prohibeo.

Забрањи́вање, n. das Verbieten, prohibitio.

Забрањивати, њујем, v. impf. verbieten, prohibeo.

Забр̏блатити (забр̏бљатити), ам, v. pf. daherplappern, obblatero.

За̏брдњача (за́брдњача), f. на разбоју као мала гредица, што стоји од озго преко стативица, те о њој висе шипила и брдила.

Забр̏ђе, n. Gegend hinter dem Berge, transmontana regio.

За̏брежје, n. Dorf und Schanze an der Save, unweit Палеж:

„Вишо пију Српски капетани
„На Забрежју украј воде Саве —

Забре́кнути, нем, v. pf. anziehen (vom ausgetrockneten Gefäße, das man ins Wasser stellt), irrigari: кад се кабао расане на сунцу, па не може да држи воде, онда се метне у воду да забрекне.

За̏бринути, нем, v. pf. кога, in Sorge versetzen, curam injicio.

За̏бринутисе, немсе, v. r. pf. die Besorgniß bekommen, in curam incido.

Забр̏кати, ам, v. pf. 1) vermengen, misceo. 2) verwirren, misceo.

Забро̏јити, им, v. pf. verzählen, fallo (aut fallor), in numerando.

Забро̏јитисе, имсе, v. r. pf. sich verzählen, fallor in numerando.

За̏бун човек, забун жена, verblüfft, perturbatus.

Забу́нити, ним, v. pf. verwirren, verblüffen, perturbo.

Забуњи́вање, n. das Verblüffen, perturbatio.

Забуњи́вати, њујем, v. impf. verblüffen, perturbo.

За̏ва, f. (у Срijему и у Бачкој) vide заова.

За̏вада, f. der Zank, Groll, discordia: ми смо у завади; он је са мном у завади.

За̏вадити, им, v. pf. zertragen, in Zwietracht bringen, amicitiam turbo.

За̏вадитисе, имсе, v. r. pf. sich zertragen, rumpo amicitiam cum aliquo.

За̏ва̂ђање, n. das Zertragen, Verfeinden, inimicitiarum motio aut susceptio.

За̏ва̂ђати, ам, v. impf. н. п. људе, verfeinden, inimicitias moveo.

За̏ва̂ђатисе, амсе, v. r. impf. sich verfeinden, inimicitias suscipio.

Зава́лити, им, v. pf. 1) zu Boden wälzen, humi volvo. 2) durch etwas Hingewälztes verzäunen: завали градину. 3) cf. захвалити.

Зава́литисе, имсе, v. r. pf. 1) sich darniederwälzen, convolvere se. 2) sich rühmen, gloriari:

„Завалисе жути лимун на мору:
„Данас не ма ништа љепше од мене

Заваљи́вање, n. 1) das Wälzen, volutatio. 2) das Verwälzen, conseptio. 3) cf. захвалити и захваљивање.

Заваљи́вати, љујем, v. impf. 1) niederwälzen, voluto. 2) verzäunen, consepio. 3) cf. захвалити и захваљивати.

Заваљи́ватисе, љујемсе, v. r. impf. sich umherwälzen, volutor.

За̏варати, ам, v. pf. н. п. коме очи, eines Augen täuschen, fallo oculos alicujus.

Зава̂рчити, им, v. pf. den Fortgang (z. B. einer Wunde) verwehren, cohibeo progressum, н. п. заварчити (травама или бајањем) какву болетицу да не иде у напредак, него да удари на траг. Крадљивца у почетку заварче батином, или из пушке, да не краде више.

За̏вата̂ње, n. das Schöpfen, haustus.

За̏ватати, ам, v. impf. schöpfen, haurio.

За̏ватити, им, v. pf. schöpfen, haurio, воде, кашиком јела, чанком жита.

За̏вежљај, m. } 1) etwas Eingebundenes, z. B. Geld im Tüchel. 2) der Merkknoten im Tüchel selbst, nota, cf. узао.
За̏везак, ска, m. }

Заве́зати, вежем, v. pf. verbinden, colligare.

Завези́вање, n. das Verbinden, colligatio.

Завези́вати, зујем, v. impf. verbinden, colligo.

За̏верак, рка, m. (Рес. и Срем.) vide завјерак.

За̏веритисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide завјеритисе.

За̏вес, m. (Рес. и Срем.) vide завјес.

За̏весити, им, (Рес. и Срем.) vide завјесити.

Заве̏сти, ведем, v. pf. 1) hinter etwas führen, duco post — 2) verführen, irreführen, seduco.

Заве́сти, везем, v. pf. лађу, das Schiff bei der Ueberfahrt stromaufwärts lenken, adverso flumine dirigo navem.

Заве̏стисе, веземсе, v. r. pf. in die See stechen, solvo.

За́вет, m. (Рес. и Срем.) vide завјет.

За̏ветан, тна, но, (Рес. и Срем.) vide завјетан.

Заветина, f. (Рес. и Срем.) vide завјетина.
Заветоватисе, ветујемсе, (Рес. и Срем.) vide завјетоватисе.
Заветрина, f. (Рес. и Срем.) vide завјетрина.
Зáвидети, дим, (Рес.) vide завиђети.
Зáвидити, им, (Срем.) vide завиђети.
Зáвидљив, ва, во, neidisch. invidus.
Зáвиђети, дим, v. impf. (Ерц.) коме, einen beneiden, invideo.
Зави́јање, n. das Verbinden, obligatio.
Зави́јати, ам, v. impf. verbinden, obligo.
Зàвијати, јем, v. pf. heulen, exululo:
„Завијала три зелена вука —
Завијâч, m. i. q. завој.
Зàвиличити, им, v. pf. н. п. коња, halftern, capistro, den Halfterstrick statt des Gebisses anlegen.
Зàвин, на, но, (у Сријему и у Бачкој) vide заовин.
Зàвирâње, n. das Umherschweifen, vagatio.
Зàвиратисе, ремсе, v. r. impf. sich umhertreiben, vagor, erro.
Завири́вање, n. das Hineinsehen, introspectio.
Завири́вати, рујем, v. impf. hineinsehen, introspecto.
Зави́рити, им, v. pf. hineinblicken, introspicio.
Зáвист, f. der Neid, invidia.
Зави́так, ка, m. etwas eingewickeltes, res involuta.
Зàвити, вијем, v. pf. verbinden, obligo. einwickeln, obvolvo.
Зави́тлати, ам, v. pf. schwingen (um zu schleudern), vibro.
Зȁвица, f. dim. v. зава.
Зàвичâј, m. мјесто, ђе се ко родио и навикао, Ort, wo man geboren worden, und woran man sich gewöhnt hat, solum natale: и куче и говече тежи на свој завичај;
„С Богом земљо, с Богом завичају —
Зàвиша, m. Mannsname, nomen viri.
Завјерак, рка, m. (Ерц.) in dem Fluche: триста му завјерака!
Зàвјеритисе, имсе, v. pf. (Ерц.) коме, geloben, spondeo.
Зáвјес, m. (Ерц.), der Vorhang, velum.
Зàвјесити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. ђевојку (кад се удаје), umhängen, velo.
Зáвјет, m. (Ерц.), das Gelübde, votum: завјет учинити, или завјетоватисе.
Зáвјетан, тна, но, (Ерц.) durch ein Gelübde gebunden, voto obstrictus.
Зáвјетина, f. (Ерц.) das Gelübdemal, convivium voto soluto. cf. завјетоватисе.
Завјетоватисе, тујемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich verloben, voto se obstringere. Неки се завјетују (у болести, или у другој каквој невољи) да не једу раже никад у петак и у сриједу, неки да посте понеђељник, или читаву неђељу дана каквом свецу (као н. п. св. Сави, св. Аранђелу, св. Петки Параскевији, Богородичину покрову), или да светкују какав дан. У Србији свако село има по један дан, кога слави и светкује (и то обично бива љети: од васкрсенија до Петрови поста): скупесе сви сељаци (женско и мушко) на какво брдо, или на друго лијепо мјесто у селу: ту изведу своје пријатеље, који им дођу из другије села, и дозову попове и калуђере те чате молитву, сајештају масла и свете водицу, па се онда дигну сви, с крстовима и с иконама, по пољу (по житима и по ливадама), а ђешто и од куће до куће; потом дођу опет на оно мјесто, па онђе ручају и читав се дан часте, играју и пјевају. Таково се весеље по Браничеву зове з а в е т и н а (ајдемо на заветину; сутра је заветина у том селу), а у Јадру говоре: н о с и т и к р с т а (крсте?), или к р с т о н о ш е (они што иду с крстовима и с иконама по пољу и по селу). У Тршићу, ђе сам се ја родио, носе крста други дан тројичина дне:
„Колико се ја заклиња и завјетова,
„Да не пијем рујна вина прије ракије,
„Да не љубим удовице прије ђевојке,
„Да не јашем врана коња прије не јана —
Зàвјетрина, f. (Ерц.) ein Ort, der gegen den Wind gesichert ist, locus a vento tutus.
Завлáдати, ам, v. pf. erobern, in suam potestatem redigere.
Завлàдичити, им, v. pf. zum Bischof weihen, consecro episcopum.
Завлàдичитисе, имсе, v. r. pf. zum Bischof geweiht werden, consecror episcopus.
Завлáчење, n. das Hineinziehen, Hineinstecken, immissio.
Завлáчити, им, v. impf. hineinstecken, immitto.
Завлáчитисе, имсе, v. r. impf. sich hineinziehen, immitto me.
Завòдити, им, v. impf. 1) hinter etwas führen, duco post — 2) verführen, seduco.
Завòђење, n. das Hinterführen, das Verführen, seductio.
Завòжење, n. das Lenken (des Schiffs)

stromaufwärts, rectio navis flumine adverso.

Заво̀зити, им, v. impf. das Schiff etwas stromaufwärts lenken, rego navem adverso flumine.

За̀вој, m. der Verband, adligatura, fascia.

Заво̀јштити, им, v. pf. Krieg beginnen, bellum infero.

Заво̀рањ, рња, m. der Bolzen an der Pflugdeichsel (an der 6—8 Ochsen vorgespannt sind), repagulum aratri.

Завра̀тити, им, v. pf. zurückziehen, retraho, abstumpfen, retundo.

За̀враћање, n. das Zurückziehen, Abstumpfen, retractio, retusio.

За̀враћати, ам, v. impf. zurückziehen, retracto.

За̀вргнути, нем, vide заврћи.

За̀вргнутисе, немсе, vide заврћисе.

Завр̀̏тисе, емсе, заврьосе, (Рес. и Срем.) vide заврнјетисе.

За̀врнјетисе, ремсе, заврьосе, v. r. pf. (Ерц.) sich wohin einziehen, abdere se aliquo.

Завр̀нути, нем, v. pf. zudrehen, torquendo claudo, славину.

Завр̀сти, врзем, v. pf. binden (mit der Halfter den Ochsen), obligo.

Завр̀стисе, врземсе, v. r. pf. sich verwickeln, impedio me: заврзао се коњ, wenn es an dem Seile weidet, und sich darin nach und nach verwickelt.

За̀вртање, n. das Zudrehen, obtorsio.

За̀вртати, врћем, v. impf. zudrehen, torquendo claudo.

Завр̀тјети, вртим, v. pf. (Рес.) } hin-
Завр̀тити, вртим, v. pf. (Срем.) } ein-
Завр̀ћети, вртим, v. pf. (Ерц.) } bohren, terebram adigo.

За̀врћи (говорисе и завргнути), вргнем, v. pf. 1) aufladen (auf die Schulter), tollo. 2) nach und nach erzielen, sensim accipio: завргао коза, оваца, марве. 3) anstiften, moveo, н. п. бој, кавгу.

За̀врћисе (говорисе и завргнутисе), вргнемсе, v. r. pf. 1) entstehen, existo, exorior. 2) aufladen, sibi impono: Туре иде гредицом, заврглосе седлицом (m. j. пуж.)

Заврћѝвање, n. das Hineinbohren, terebrae adactio.

Заврћѝвати, ћујем, v. impf. hineinbohren, terebram adigo.

Заврћкола, f. die Person, die das Kolo schließt, im Gegentheil der коловођа, die es aufführt, postremus aut postrema chori serbici.

Заршѐтак, тка, m. die Vollendung, der Schluß, finis: дошао на завршетак.

Завршѝвање, n. das Vollenden, perfectio.

Завршѝвати, шујем, v. impf. 1) vollenden, perficio. 2) сијено, das Heu aufschobern, accumulo foenum.

Завр̀шити, им, v. pf. сијено, aufschobern, accumulo foenum.

Заву̀ћи, вучем, v. pf. hineinziehen, hineinstecken, immitto.

За̀гажња, f. ein Fischernetz, das zwei watende Fischer gespannt halten, retis genus.

За̀газити, им, v. pf. hineinwaten, vadum ingredior.

За̀галити, им, v. pf. entblößen, nudo, z. B. гузицу.

За̀галитисе, имсе, v. r. impf. sich entblößen, nudor.

За̀галица, f. cf. цицибан (само у оној загонетки).

Зага̀сити, им, v. pf. н. п. креч, den Kalk löschen, exstinguo, macero calcem.

Зага̀тити, им, vide зајазити.

Загашѝвање, n. das Löschen, exstinctio, maceratio.

Загашѝвати, шујем, v. impf. н. п. креч, löschen, exstinguo.

За̀главак, вка, m. der Zwickel (womit die Art verkeilt wird), cuneus (?).

Загла̀вити, им, v. pf. 1) н. п. сјекиру, мотику, verkeilen, cuneis firmo. 2) verkommen, pereo: заглавио неће.

Заглављѝвање, n. 1) das Verkeilen, cuneatio. 2) das Verkommen, interitus.

Заглављѝвати, љујем, v. impf. 1) verkeilen, cuneo. 2) verkommen, periturus sum, non me expediam.

За̀гладити, им, v. impf. verglätten, laevitatem reddo (eig. und fig.).

Загледање, n. das Sehen auf etwas, intuitus.

Заглѐдати, ам, v. impf. што und у што, sehen auf etwas, intueor.

За̀гледати, ам, v. pf. 1) einen Blick thun, introspicio. 2) ђевојку, erblicken und sich in sie verlieben, adamo:
„Ја усади вишњу на игришту,
„И загледа у селу ђевојку. —

За̀гледатисе, амсе, v. pf. 1) sich verschauen in etwas, attente intueor. Загледао се као теле у шарена врата. 2) sich verlieben, adamo.

Загла̀битисе, имсе, v. pf. versinken (in Koth), immergor.

Заглу̀шање, n. das Betäuben (durch Geräusch machen), strepitus.

Заглу̀шати, ам, v. impf. betäuben, obtundo.

Заглу̀шити, им, v. pf. betäuben, obtundo.

За̀гнати, ам, v. pf. 1) hineintreiben (den Keil), adigo. 2) hinter etwas treiben, ago post —, н. п. говеда за брдо.

За̏гнатисе, амсе, v. r. pf. losstürzen auf etwas, ruo in aliquem.
Загова́рање, n. das Aufhalten durch Reden, detentio per allocutionem.
Загова́рати, ам, v. impf. einen durch Gespräche aufhalten, alloquio detineo.
За̏говнити, им, v. pf. verfäuen, male rem gero.
Загово̀рити, им, v. pf. aufhalten durch Gespräche, alloquio detineo.
Загово̀ритисе, имсе, v. r. pf. sich durch Gespräche verweilen, alloquio distineor.
Загоне́нути, ненем, v. pf. ein Räthsel aufgeben, aenigma propono.
Загоне́тање, n. das Räthsel-aufgeben, aenigmatum propositio.
Загоне́тати, нећем, v. impf. Räthsel aufgeben, aenigmata propono.
Загоне́татисе, нећемсе, v. r. impf. einander Räthsel aufgeben, aenigmata invicem proponere.
Заго̀не́тка, f. das Räthsel, aenigma.
Заго̀нити, им, v. impf. 1) hinter etwas treiben, ago post — 2) hineintreiben (den Keil, adigo.
Заго̀нитисе, имсе, v. r. impf. sich stürzen (z. B. auf die Beute, in die Feinde), ruo, impetum facio.
Заго̀њење, n. 1) das Hineintreiben, adactio. 2) der Anfall, Anlauf, impetus.
За̏горац, рца, m. der Mann von jenseits den Bergen, transmontanus.
За̏горел, f. (Рес. и Срем.) vide загоријел.
За̏горелица, f. н. п. ракија, angebrannter Branntwein, aduatus: дај де оне загорелице.
Заго̀рети, рим, v. pf. anbrennen, aduror.
За̏горијел, f. (Ерц.) das Anbrennen, aduatio: удара на загоријел (н. п. ракија, млијеко).
За̏горје, n. das Land hinter den Bergen, z. B. als nom. propr. des Landes jenseits des Timok; auch in der Herzegowina, terra transmontana.
За̏горка, f. 1) das Weib (Mädchen) von jenseits der Berge, transmontana. 2) Frauenname, nomen feminae.
За̏горкиња вила, f. die von jenseits des Berges, transmontana.
За̏грабити, им, v. pf. eine Hand voll nehmen, manibus haurio, capio.
За̏града, f. der Zaun, sepes.
Загра́дити, им, v. pf. verzäunen, sepio.
Загра̀ђивање, n. das Einzäunen, septio.
Загра̀ђивати, ђујем, v. impf. verzäunen, sepio.
Загра̀кштати, кћем, v. pf. erkrächzen, crocito.
Загрг̀утати, гућем, v. pf. anfangen zu girren, ingemo.
Загр̀дити, им, v. pf. verderben, Schaden machen, corrumpo.
За̏греб, m. Agram, Zagrabia.
Загре́сти, гребем, v. pf. 1) einen Griff thun (mit dem Löffel) capio. 2) Reißaus nehmen, fugio.
За̏гризак, ска, m. vide угризак.
Загри̏зање, n. 1) das Anbeißen, admorsus. 2) das Quälen, Reizen, irritatio.
Загри̏зати, ам, v. impf. 1) anbeißen, admordeo. 2) reizen, irrito (у дијете).
За̏гристи, зем, v. pf. 1) anbeißen, admordeo. 2) reizen, irrito.
За̏грлити, им, v. pf. umarmen (eig. umhalten), amplector.
Загр̀мети, ми, v. pf. (Рес.) } erdonnern, intono.
Загр̀мити, ми, v. pf. (Срем.) }
Загр̀мљети, ми, v. pf. (Ерц.) }
Загр̀нути, нем, v. pf. 1) н. п. виноград, бротњак, bedecken, zudecken, consterno. 2) н. п. кошуљу, гуњцу, entblößen, nudo.
Загр̀нутисе, немсе, v. r. pf. sich entblößen, nudo me.
Загро̀ктати, кћем, vide заграктати.
За̏ртање, 1) das Zudecken, constratio. 2) das Entblößen, nudatio.
За̏ртати, грћем, v. impf. 1) zudecken, consterno. 2) entblößen, nudo.
За̏ртатисе, грћемсе, v. r. impf. sich entblößen, nudo me.
За̏грцнутисе, немсе, v. r. pf. verschießen (vom Getränke), ingurgitari.
Загу̀бити, им, v. pf. verlieren, perdo.
Загу̀битисе, бисе, v. r. pf. verkommen, perdor.
Загу̀детн, дим, v. pf. (Рес.) } 1) einen Strich auf der Geige machen, incipio fidibus canere. 2) ertönen, intono.
Загу̀дити, им, v. pf. (Срем.) }
Загу̀ђети, дим, v. pf. (Ерц.) }
Загу̀лити, им, v. pf. ein wenig schälen, excortico leviter, н. п. дрво, нокат.
Загуљи̏вање, n. das Abschälen, excorticatio.
Загуљи̏вати, љујем, v. impf. schälen, excortico.
Загуши̏вање, n. das Ersticken, suffocatio.
Загуши̏вати, шујем, v. impf. ersticken, suffoco.
Загуши̏ватисе, шујемсе, v. r. impf. ersticken, suffocor.
Загу̀шити, им, v. pf. ersticken, suffoco.
Загу̀шитисе, имсе, v. r. pf. ersticken, suffocor.
За̏гушљив, ва, во, engbrüstig, keichend, asthmaticus.
Зада̀вање, n. das Verursachen, Beibringen, effectio, illatio.

Задáвати, дајем. v. impf. beibringen, verursachen, infero:

„Па се ћешто из пушака туку,
„Један другом ране не задаје —
„Како дође помама га нађе:
„Вјерној љуби јаде задаваше —

Задáвити, им, v. pf. erwürgen, strangulo.

Задâјање, n. das Säugen, nutritio, lactatio.

Задâјати, ам, v. impf. säugen, lacto.

Задàнити, им, v. pf. vom Tage überfallen werden, und denselben über wo bleiben, luce superveniente commorari alicubi, н. п. ајдуци заданили у селу.

Задàнути, нем, v. pf. кога, anhauchen, adspiro.

Зàдар, дра, m. Zara, Jadera.

Зàдарскӣ, ка, ко, 1) Zara, Jadertinus. 2) nach Art der Zaraer, more Jadertino.

Зàдати, ам, v. pf. beibringen, infero, do.

Задéвање, n. (Рес. и Срем.) vide задијевање.

Задéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide задијевати.

Задéватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide задијеватисе.

Задевôјчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide зађевојчитисе.

Зàденути, нем, vide задести.

Зàденутисе, немсе, vide задестисе.

Задèрати, рем, vide задријети.

Задèсити, им, v. pf. treffen (Unglück), attingo, ferio: јади га задесили!

Зàдести (говорисе и заденути), денем, (Рес. и Срем.) vide зађести.

Зàдестисе (говорисе и заденутисе), денемсе, (Рес. и Срем.) vide зађестисе.

Задијèвâње, n. (Ерц.) das Hineinstecken, immissio.

Задијèвати, ам, v. impf. (Ерц.) hineinstecken, immitto, н. п. нож за појас, цвијеће за капу.

Задијèватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) kleben, stecken bleiben, adhaeresco.

Зàдимити, им, v. pf. Rauch machen, fumum facere, infumo.

Зàдимитисе, мисе, v. r. pf. rauchen, fumo.

Зàдирâње, n. das Streifen, strictio.

Зàдирати, рем, v. impf. streifen, stringo.

Задиркѝвање, n. das Berühren, contactio.

Задиркѝвати, кујем, v. impf, berühren, anstoßen, offendo.

Зàдисâње, n. das Anhauchen, adspiratio.

Зàдисати, дишем, v, impf. anhauchen, adspiro.

Задни́вање, n. das Bödmen, fundi adjectio.

Задни́вати, ам, v. impf. bödmen, fundo instruo.

Зàднити, им, v. pf. bödmen, fundo instruo.

Зàдно, n. der Boden (z. B. am Faße) fundus dolii.

Зàдњӣ, ња, ње, der hintere, posterior.

Зàдњица, f. vide гузица

Задобѝјање (задобивање?) n. das Erbeuten, captura.

Задобѝјати (задобивати?), ам, v. impf. erbeuten, capto.

Задòбити, бијем, v. pf. gewinnen (Beute), erbeuten, capio:

„Вољео б' се с њиме удесити,
„Нег' царево благо задобити. —
„А Чупића стоји без динара:
„Јера га је Чупић задобио
„Од Турчина Пејзе Мемед-аге. —

Зàдовôљан, љна, но, zufrieden, contentus.

Задòвољити, им, v. pf. befriedigen, satis facio.

Задòвољитисе, имсе, v. r. pf. genug haben, habeo satis, sum contentus.

Задовóљнôст, f. vide задовољство.

Задовóљство, n. die Zufriedenheit, animi tranquillitas.

Задòјити, им, v. pf. zu saugen geben, adlacto.

Задòцнити, им, v. pf. verspäten, retardo, moror, zu spät kommen.

Задòцнитисе, имсе, v. r. pf. sich verspäten, tardius venio.

Зáдранин, m. einer von Zara, Jadertinus:

„У тавници бана Задранина —

Задрéмати, ам (и задремљем), (Рес. и Срем.) vide задријемати.

Задрêти, ем, задрьо, (Рес. и Срем.) vide задријети.

Задржàвање, n. das Aufhalten, retentio.

Задржàвати, ам, v. impf. aufhalten, retardo.

Задржáватисе, амсе, v. r. impf. sich aufhalten, moror.

Задр̀жати, жим, v. pf. aufhalten, moror.

Задр̀жатисе, жимсе, v. r. pf. sich aufhalten, moror.

Задријèмати, ам (и задријемљем), v. pf. (Ерц.) einschlummern, obdormisco.

Зàдријети, рем, задрьо, v. pf. (Ерц.) streifen, stringo.

Задр̀ктати, кћем, v. pf. schauern, cohorresco.

Зàдрмати, ам, v. pf. erschüttern, concutio.

За̀дрматисе, амсе, v. pf. erbeben, contremisco.

Задро̀бити, им, v. pf. einbröckeln, intero.

Задромбу̀љати, ам, v. pf. das Brumeisen, (die Maultrommel) ertönen lassen, impello crembalum.

Задруга, f. Hausgenossenschaft (im Gegensatze der einzelnen Familie), plures familiae in eadem domo (more Serbico).

За̀дружан, жна, но, nicht einzeln im Hause, magna suorum societate pollens.

Заду̀битисе, имсе, v. r. pf. sich eingraben, vertiefen, defodior. cf. задупстисе.

Заду̀ватисе, амсе, v. r. pf. keuchen, anhelo.

За̀дужбина, f. die fromme Stiftung, monimentum(?). Највећа је задужбина начинити намастир, или цркву, као што су Српски цареви и краљеви градили; потом је задужбина начинити ћуприју на каквој води, или преко баре; калдрму по рђаву путу; воду довести и начинити близу пута (и то се каже градити, и начинити — себи — задужбину); усадити или накаламити воћку близу пута, гладног наранити, жедног напојити, голог ођести (но ово се каже чинити, и учинити задужбину) и т. д. Турци и данашњи дан граде и чине све те задужбине Млоги бегови Босански надгледају и оправљају чесме и ћуприје по Србији, које су њиови стари прије стотине година градили, као н. п. Рустамбеговић из Зворника Дугу чесму у Тршићком пољу, и други некакав (Босански бег) Јадрвнску ћуприју између Лешнице и Лиинице. Такове задужбине други не смије ни пошто оправљати, него онај чије су од старине.

„Да ви знате наше намастире
„Славни наши цара задужбине —
„Да видите дивну Студеницу,
„Не далеко од Новог пазара,
„Задужбину цара Симеуна —
„Прву бабо саградио цркву,
„Красну славну себи задужбину. —

Задужи̏вање, n. das Verschulden, obaeratio.

Задужи̏вати, жујем, v. impf. verschulden, obaero.

Задужи̏ватисе, жујемсе, v. r. impf. sich verschulden, obaeror.

Заду̀жити, им, v. pf verschulden, obaero.

Задужитисе, имсе, v. r. pf. sich verschulden, obaeror.

Задупстисе, дубемсе vide задубитисе.

За̀душнӣ, на, но, н. п. нећеља, понећељник, die armen Seelen angehend, defunctorum cf. задушнице.

За̀душнице, f. pl. der Armen-Seelen Tag, commemoratio defunctorum. Праве су задушнице у суботу уочи месни поклада (и она се сва нећеља, између бијеле и себичне, зове задушна нећеља). Онда обично сваки човек свима мртвима својим, које он памти, или има записане у читули, начини по свијећу воштану, па све те свијеће састави у једну руковет и запали те изгоре мртвима за душу (али најприје мора сваkоме намијенити: ова оцу, ова матери, ова ђеду, ова баби и т. д.). Ако ли је близу намастир или црква, онда се те свијеће однесу тамо, и сваки своју читул, да свештеник те све мртве спомене на служби; и ту онда сваки своје свијеће запали кад свештеник стане спомињати. Потом, кад свештеник све мртве спомене, зађу ђаци, с лећеном воде и с котарицама, те свијеће погасе и покупе (послије калуђери, или попови, граде од њи друге свијеће и пале у цркви). На неким мјестима иду на задушнице и на гробље с попом, те и онђе спомињу мртве, чате им молитве, пале свијеће и дијеле за душу.

Заћевојчитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) zum Mädchen heranwachsen, in puellam adolesco.

За̀ћести. (говорисе и заћенути), ћенем, v. pf. (Ерц.) stecken, pono.

За̀ћестисе (говорисе и заћенутисе), ћенемсе, v. r. pf. (Ерц.) kleben, hangen bleiben, adhaeresco:

„Заће јој се купина
„За свилену кошуљу —

Заерѐзити, им, v. pf. наметнути ерезу, zuhäkeln, den Thürhaken zuwerfen, obdo. serae repagulum.

За̀ечар, m. Ruinen einer Stadt am Zusammenfluß der beiden Timok.

За̀жагрити, им, v. pf. т. ј. очима, Feuer sprühen aus den Augen, ignem jaculor ex oculis.

За̀жалити, им, v. pf. Leid empfinden, aegre fero:

„Пјевала би ал' не могу сама,
„Драгог ми је забољела глава,
„Пак ће чути па ће зажалити —

За̀жвалити, им, v. pf. dem Pferde das Unterkinn mit der Halfter verbinden, capistro mentum obligo equi

Заждити, им, v. pf. anzünden, accendo; заждио из пушке, Feuer geben.
Зажећи, жем, v. pf. anzünden, incendo.
Зажмурити, им, v. pf. blinzeln, conniveo.
Зажутети, утим, (Рес.) vide зажућети
Зажутетисе, утимсе, (Рес.) vide зажућетисе.
Зажутити, им, (Срем.) vide зажућети.
Зажутитисе, имсе, (Срем.) vide зажућетисе.
Зажутнути, нем, v. pf. gelblich werden, flavesco.
Зажућетисе, утимсе, v. r. pf. (Ерц.) gelb erglänzen, adgilvesco (z. B. von hingeschütteten Dukaten).
Зазвати, зовем, v. pf. rufen, laden, auffordern, voco, provoco.
Зазвекетати, ећем, v. pf. } erklingen,
Зазвечати, чим, v. pf. } resono.
Зазвиждати, дим, v. pf. einen Pfiff thun, sibilo.
Зазвонити, им, v. pf. läuten, resono.
Зазивање, n. das Auffordern, provocatio.
Зазивати, ам (и зазивљем), v. impf. auffordern, provoco; на част, zum Gastmal einladen, voco ad coenam:
„Љубовић ме на мејдан зазива —
Зазидати, ам, v. pf. vermauern, muro claudo.
Зазиђивање, n. das Vermauern, inclusio opere lateritio.
Зазиђивати, ђујем, v. impf. vermauern, claudo muro.
Зазимити, им, v. pf. vom Winter wo überfallen werden, und deswegen dort bleiben, hieme impedior.
Зазирање, n. das Scheusehen (des Pferdes), aspectus pavidus, pavor, consternatio.
Зазирати, рем, v. impf. scheu sehen, pavide aspicio.
Зазнати, ам, v. pf., bewußt werden, erkennen, conscius sum, agnosco, novi: од како сам зазнао за се.
Зазор, m. das Übelansehen einer Handlung, reprehensio.
Зазоран, рна, но, übel angesehen, infamis.
Зазрети, рем, v. pf. scheu blicken, pavide aspicio.
Зазубица, f. Geschwür im Zahnfleische epulis; расту ми зазубице, der Mund wässert mir.
Зазујати, јим, v. pf. anfangen zu summen, insusurro, immurmuro.
Заигравање, n. das Anlaufen, das Ertanzen, exsultatio.

Заигравати, ам, v. impf. anfangen zu tanzen, exsulto.
Заигравати се, амсе, v. r. impf auf und davon rennen, avolo z. B. коњ; као јелен.
Заиграти, ам, v. pf. anfangen zu tanzen, exsulto.
Заигратисе, амсе, v. r. pf. auf und davon tanzen, avolo.
Заимање, n. das Borgen, Borgnehmen, mutuatio.
Заимати, ам (и заимљем), v. impf. borgen, mutuor.
Заинатитисе, имсе, v. r. pf. sich in den Kopf setzen, trotzen, renitor: заинатиосе па не ће —
Заинтачити, им, v. pf. etwas immer wiederholen, semper idem vociferor: заинтачио те иште; шта си им заинтачио!
Заира*, vide рана.
Заискати, иштем (у Босни, особито по варошима, заишћем), v. pf. verlangen, begehren, peto.
Заискатисе, иштемсе (у Босни, особито по варошима, заишћемсе), v. r. pf. die Erlaubniß verlangen, peto.
Заиспокој душе, auf die Ruhe der Seele, ut requiescat in pace (ein Trinkspruch bei der даћа). cf. даћа.
Заиста, } wahrhaft, vere; gewiß,
Заисто, } certe.
Заитање, n. vide заватање.
Заитати, ам, vide заватати.
Заитити, им, vide заватити.
Зајазити, им, v. pf. verwehren, verdämmen, mole cohibeo.
Зајам, зајма, m. Borg, mutuum: у зајам дати, — узети; вратити зајам.
Зајапритисе, имсе, v. r. pf. roth werden vom Feuer, ab igne rubeo.
Зајац, m. (у крајини Неготинској) vide зец.
Заједница, f. das Gemeingut, was Zweyen oder mehreren zugleich gehört, bonum commune.
Заједничкӣ, ка, ко, gemeinschaftlich, communis.
Заједно, zugleich, zusammen, una.
Заједрати, ам, v. pf. voll, dicht werden, denseri.
Зајмити, им, v. pf. 1) окупити, поћерати кога, или што, vor sich hertreiben, cogo. 2) vide узајмити.
Зајуларити, им, vide зауларити.
Закадијатисе, амсе, v. pf. (etwas komisch) sich einkadijen, Kadia werden, fio judex:
А. Ђе ти је син?
Б. Отишао у Зворник да се закадија.
А. Па шта ради сад тамо?
Б. Тимари коње код Али-бега.

Зака́дити, им, v. pf. н. п. буре, кошницу, anrauchen, infumo.

Закађи́вање, n. das Anrauchen, infumatio.

Закађи́вати, ђујем, v. impf. anrauchen, infumo.

Заказати, кажем, v. pf. sagen, dico, jubeo.

Заказивање, n. das Sagen, edictum?

Заказивати, зујем. v. impf. sagen, dico.

Зака́питисе, нмсе, v. r. pf. sich entschließen, statuo.

Закапути, нем, v. pf. betropfen, guttatim perfundo.

За̀каснити, им, (у Сријему и у Бачкој) vide задоцнити.

За̀качити, им, v. pf. anhaken, unco prehendo.

За̀качка, f. der Schneiderhaken, uncus sartorius.

Заке̏серити, им, v. pf. m. j. браду, (komisch) in die Höhe heben, levo barbam.

Закивање, n. das Anschmieden, adcusio.

Закивати, ам, v. impf. anschmieden, adcudo.

Заки́дање, n. das Bevortheilen, fraudatio.

Заки́дати, ам, v. impf. bevortheilen, fraudo.

За̀кинути, нем, v. pf. bevortheilen, defraudo.

За̀киселити, им, v. pf. säuern, acidum reddo.

Закисивање, n. das Naßwerden, humectatio a pluvia.

Закисивати, сује, v. impf. н. п. пушка, naß werden (vom Regen), humector pluvia (киша).

За̀киснути, не, v. pf. н. п. пушка, vom Regen naß werden, madefio a pluvia.

Закла́ње, n. das Schlachten, mactatio: „Је ли веће јање за клање? —

Закла́пање, n. 1) das Zudecken, operitio(?). 2) das Verschließen, occlusio.

Закла́пати, ам, v. impf. 1) zudecken, operio. 2) verschließen, claudo.

За̀клапити, им, v. pf. Schaum bekommen, spumesco.

За̀клати, кољем, v. pf. schlachten, macto.

Заклетва (закле̏тва), f. der Schwur, jusjurandum.

Закле̏ти, кунем, v. pf. 1) einen beschworen, obtestor. 2) den Fluch auheben, coepi maledicere, execrari:

„Кад закуну, сва се земља тресе —

Закле̏тисе, кунемсе, v. r. pf. sich durch einen Schwur verbinden, jurejurando me obstringo.

Закликтати, кћем, v. pf. den Laut des Spechts hören lassen, sonum pici edo: закликта жуња, вила.

За̀клињање, n. das Beschworen, obtestatio.

За̀клињати, њем, v. impf. beschwören, obtestor.

За̀клињатисе, њемсе, v. r. impf. sich verschwören, jure jurando me obstringo.

За̀клон, m. Zufluchtsort, vor Wind und Regen (franz. abris), perfugium?

Закло̀нити, им, v. pf. schirmen vor Wind, Regen, Sonne, defendo.

Закло̀нитисе, имсе, v. r. pf. sich schützen, retten, defendo me.

За̀клоњање, m. das Schirmen, defensio.

За̀клоњати, ам, v. impf. schirmen, defenso.

За̀клоњатисе, амсе, v. r. impf. sich schirmen, defenso me.

За́клоп, n. Schloß und Riegel, sera.

За̀клопац, пца, m. der Deckel, operculum.

Закло̀пити, им, v. pf. 1) bedecken, contego. 2) verschließen, claudo.

Закључа́вање, n. das Verschließen, occlusio.

Закључа́вати, ам, v. impf. verschließen, occludo.

Закљу́чати, ам, v. pf. verschließen, occludo.

За́ко, m. hyp. v. Заријa.

Зако̀вати, кујем, v. pf. verschmieden, concudo.

Закову́рнути, нем, v. pf. у један пут занемоћи, plötzlich erkranken, repentino morbo corripior.

Зако̀врчити, им, v. pf. н. п. реп, (vom Löwen, Hunde, Schweine) den Schwanz in einen Kranz schlagen, retorqueo caudam.

Закопча́вање, n. das Zuhäkeln, fibulatio.

Закопча́вати, ам, v. impf. zuhäkeln, fibulo.

Зако̀пчати, ам, v. pf. zuhäkeln, fibulo.

За́кон, m. 1) die Religion, der Glaube, religio: кога си ти закона? по нашем закону то не може бити; не доноси закон. 2) das heilige Abendmal, eucharistia: ајдемо на закон, данас сам узео закон.

За́коп, m. das Begräbniß, sepultura cf. погреб.

Закопа́вање n. das Begraben, sepultura.

Закопа́вати, ам, v. impf. begraben, sepelio.

Зако̀пати, ам, v. pf. 1) begraben, sepelio. 2) inchoat. scharren (mit dem Fuße), rado.

За̀копина, f. н. п. то је моја закопина, der Anbruch, Neubruch, ego primus coepi laborare.

Зако̀питати, им, v. pf. erwerben, acquiro.
Закопча̀вање, n. vide заковчавање.
Закопча̀вати, ам, vide заковчавати.
Зако̀пчати, ам, vide заковчати.
Закора̀чити, им, v. pf. einen falschen Tritt thun, (sich verwickeln wie das Pferd das sich in die Stränge etc. verwickelt) impedire se.
За̀кошак, шка, m. der Auftritt hinten an der Kutsche, wo der Packkoffer etc. zu stehen kommt.
Закра̀јинити, им, v. pf. Krieg beginnen, bellum infero.
За̀крајинитисе, нисе, v. r. pf. закрајинилосе, es ist Krieg entstanden, exortum est bellum.
Закра̀тити, им, v. pf. коме штогођ, einem etwas verwehren, prohibeo aliqua re.
Закраћи̑вање, n. das Verwehren, prohibitio.
Закраћи̑вати, ћујем, v. impf. verwehren, prohibeo.
Закрва̀вити, им, v. pf. m. j. очима, mit blutdürstigen Augen ansehen, oculum quasi cruentum defigo in aliquem.
Закри̏лити, им, v. pf. unter seine Flügel nehmen, beschützen, alis tego et defendo: саети шестокрили Аранђеле! закрили ме крилом твојим;
„Кад је Ђорђе Србијом завлад'о,
„И Србију крстом прекрстио,
„И својијем крилом закрилио,
„Од Видина па до воде Дрине —
Закрстити, им, v. pf. н. п. челе, bekreuzen, signare cruce. Код Срба је и сад обичај у Србији, кад који нађе челе у шуми, а он изреже сјекиром крст на кори онога дрвета у коме су челе, па други послије, ако и нађе оне челе, неће и исјећи.
Закружи̏вање, n. das Umkreisen, comprehensio.
Закружи̏вати, жујем, v. impf. in die Runde sich zueignen, circumdo (?).
Закру̀жити, им, v. pf. in die Runde umfassen, complector circumcirca.
Закршља̀вити, им, v. pf. } verkümmern, an Atrophie leiden, inedia consumor.
Закршља̀ти, ам, v. pf. }
Закршћа̀вање (закршћање?), n. das Bekreuzen, crucis incisio,
Закршћ'вати (закршћати?), ам, v. impf. bekreuzen (z. B. einen Baum mit Bienen) crucem incido.
Закрљати, ам, vide забити.
Закрљатисе, амсе, vide забитисе.
Закува̀вање, n. 1) das Gießen des Wassers ins Brotmehl, aquae in farinam infusio. 2) die Gährung zu einem Kriege, Aufruhr u. s. w. fermentatio (?)
Закува̀вати, ам, v. impf. gähren machen, fermento.
Закува̀ватисе, васе, v. r. impf. gähren, ferveo, paror.
Заку̀вати, ам, v. pf. 1) н. п. љеб, Wasser ins Brotmehl gießen, aquam infundo fariuae. 2) н. п. кавгу entstehen machen, existo.
За̀куватисе, васе, v. r. pf. entstehen, existo: закувала се кавга.
За̀кукати, ам, v. pf. den Kuckuckslaut von sich geben, edo sonum cuculi:
„Закукала сиња кукавица —
Заку̏пити, им, v. pf. pachten, conduco.
Закупљи̏вање, n. das Pachten, conductio.
Закупљи̏вати, љујем, v. impf. pachten, conduco.
Закуси̏вање, n. das Verkosten lassen, cum quid praebeas ad gustandum.
Закуси̏вати, сујем, v. impf. zu kosten geben, praebeo gustandum. Кусалом га закусује, а дршком му очи вади.
Заку̏сити, им, v. pf. кога, einem zu kosten geben, praebeo gustandum.
Закуца̀вање, n. das hineinschlagen, immissio.
Закуца̀вати, ам, v. impf. hineinschlagen, immitto.
За̀куцати, ам, v. pf. 1) hineinschlagen, н. п. клин, immitto. 2) klopfen (an die Thüre), pulso fores:
„Па закуца алком на вратима —
Зак̀учити, v. pf. bevortheilen, fraudo.
За̀кушавити, им, v. pf. } vid. закршљавити.
За̀кушљати, ам, v. pf. }
Зала̀гање, n. 1) das Verpfänden, oppigneratio. 2) das Füttern, (eines, der nicht selbst mit der Hand zum Munde kann), pabulatio (?)
Зала̀гати, лажем, v. impf. 1) verpfänden, oppignero. 2) füttern, pasco.
Залаги̏вање, n. das Vorlügen (und Schmeicheln), mendacia adulatoris.
Залаги̏вати, гујем, v. impf. око кога, vorlügen und vorschmeicheln, mendaciis et adulatione uti.
Зала̀дити, ди, v. pf. Schatten werden, umbra fit: пред ноћ кад залади, und кад залади сунце.
Зала̀днети, ни, v. pf. Рес.) } kalt werden, frigesco.
Зала̀днити, ни, v. pf. Срем.) }
Зала̀дњети, ни, v. pf. (Ерц.) }
За̀лађе, n (coll.) schattiger Ort, umbrae:
„Ђурађ коси по побрђу, ладоле миле!
„Коња пеше по залађу, ој ладо! ој —
Залађи̏вање, n. das Nachlassen der Sonnenhitze, remissio aestus solaris.
Залађи̏вати, ђује, v. impf. kühler werden (wenn die Sonnenhitze nachläßt), remittit aestus.

За̀лажење, n. 1) der Niedergang der Sonne, occasus solis. 2) das Vergehen, Verirren, aberratio.

За̀лазити, им, v. impf. 1) hinter die Berge gehen (vor der Sonne) occido. 2) hinter etwas gehen, ire post —. 3) verirren, aberrare.

За̀лајати, јем, v. pf. anbellen, allatro.

Зала́мање, n. 1) das Abbrechen der zu hohen Reben, anfractio vitium. 2) das Anbrechen, anfractio.

Зала́мати, ам, v. impf. 1) н. п. виноград, die Reben oben abbrechen, aufringo vites. 2) н. п. чеп, anbrechen, anfringo.

За̀лапити, им, v. pf. umzingeln und vor sich hertreiben, cogo.

Зале́дити, им, v. pf. zu Eis machen, congelo: овај ће вјетар заледити Дунаво.

Зале́дитисе, дисе, v. r. pf. zufrieren, congelari.

Залѐжатисе, жимсе, v. r. pf. sich verliegen (versitzen), verderben, situ corrumpi.

Зале́пити, им, (Рес. и Срем.) vide залијепити.

Зале́тање, n. (Рес. и Срем.) vide залијетање.

Залетати, лећем, (Рес. и Срем.) vide залијетати.

Залѐтатисе, лећемсе, (Рес. и Срем.) vide залијетатисе.

Залѐтети, летим, (Рес.) vide залећети.

Залѐтетисе, летимсе, (Рес.) vide залећетисе.

Залѐтити, им, (Срем.) vide залећети.

За̀летити, им, (Рес. и Срем.) vide заљетити.

Залѐтитисе, имсе, (Срем.) vide залећетисе.

Залѐћети, летим, v. pf. (Ерц.) irrefliegen, sevolo.

Залѐћетисе, летимсе, v. r. pf. (Ерц.) anlaufen, aggredior.

Зале́ћи, лежем, v. pf. einnisten, nidulor.

Зале́ћи, леже (говорисе и залегне), v. pf. hinreichen, decken (die Schuld), sufficio.

Зале́ћисе, лежемсе, v. r. pf. sich einnisten, nidulor.

Зале́чити, им, (Рес. и Срем.) vide залијечити.

За́ли*, müssig, ohne Arbeit, unbeschäftigt, otiose: воденица стоји зали (sonst онако).

За́лив, m. die Bay (im Flusse, oder im Meere), sinus.

За̀ливање, n. (Срем.) vide заљевање.

За̀ливати, ам, (Срем.) vide заљевати.

Залигива́ње, n. das Herumschmeicheln, blanditio.

Залигивати, гујем, v. impf. око кога, herumschmeicheln, blandior.

За̀лизак, ска, m. ein angelecktes Stück, res adlambita (?).

Зали́зати, лижем, v. pf. anlecken, adlambo.

Зализивање, n. das Anlecken, adlambitio (?).

Зализи́вати, зујем, v. impf. anlecken, adlambo.

Залијѐпити, им, v. pf. (Ерц.) verkleiben, oblino.

Залијѐтање, n. (Ерц.) 1) das Anfliegen, advolatio. 2) der Anlauf, impetus.

Залијѐтати, ећем, v. impf. (Ерц.) anfliegen, irrefliegen, sevolo.

Залијѐтатисе, ећемсе, v. r. impf. (Ерц.) anlaufen, impetum facio.

Залијѐчити, им, v. pf. (Ерц.) zuheilen, claudo vulnus sanando.

За́лити, лијем, v. pf. 1) begießen, irrigo. 2) sich ergießen, redundo.

За̀лог, m. das Pfand, pignus.

За̀лога, f. 1) die Verpfändung, oppigneratio: дао у залогу. 2) ein Merkblatt im Buche.

За̀логај, m. der Bissen Brot, bolus (βῶλος): не ма љеба ни залогаја.

Зало́жити, им, v. pf. 1) füttern (einen Krüppel), pasco; оди да заложимо мало; заложи мало љеба:

„Ког јунака у животу нађе,
„Умије га студеном водицом,
„Залије га вином црвенијем,
„И заложи љебом бијелијем —

2) verpfänden, oppignero.

Зало̀мити, им, v. pf. 1) виноград, behauen, reseco. 2) н. п. чеп, anbrechen, anfringo.

За̀лудан, дна, но, müssig, unnütz, otiosus.

Залу̀дети, дим (Рес.) } vide залуђети.
Залу̀дити, им (Срем.) }

Залу̀ду, vergebens, frustra.

Залу̀ђети, дим, v. pf. (Ерц.) bethören, decipio.

Залу̀пати, ам, vide забити.

Залу̀тати, ам, v. pf. заћи с пута, den Weg verlieren, sich verirren, aberro:

„Ил' је њего̄ћ с пута залутала —
„Ако буде с пута залутала,
„Да Бог даде да ме скоро нађе —

Залучи́вање, n. das Absondern, das Entwöhnen (Absetzen) der Lämmer, Kälber, Ferkel, ablactatio. Von Kindern sagt man одбити.

Залучи́вати, чујем, v. impf. н. п. јагањце од оваца, absetzen, ablacto.

Залу̀чити, им, v. pf. entwöhnen, absetzen, ablacto.

За̀лучити, им, v. pf. упући бијелим

лува, па залучити каково јело (помијешати га с јелом), као н. п. комбост, папулу, блитву, питије, кокошиње месо, и т. д.

Зањева̀ње, n. (Ерц.) das Begießen, irrigatio.

Зањевати, ам, v. impf. (Ерц.) begießen, irrigo.

Зањетити, им, v. pf. (Ерц.) vom Sommer überfallen, irgendwo bleiben, übersommern, aestatem ago (transigo), aestivo.

Зама̀глити, им, v. pf. Rauch machen, einen Rauchnebel um sich her verbreiten, fumum facio ex fistula. Замаглио као пас испод репа.

За̀мазати, мажем, v. pf. zuschmieren, verschmieren, oblino.

Замази̏вање, n. das Verschmieren, oblitio.

Замази̏вати, зујем, v. impf. verschmieren, obliuo.

Замаи̏вање, n. das Ausholen, adductio brachii.

Замаи̏вати, мајем, v. impf. ausholen, adduco brachium.

Зама̀кање, n. das Einweichen, Eintunken, immersio.

Зама̀кати, мачем, v. impf. eintunken, immergo.

Зама̀кнути, нем, vide замаћи.

За̀мама, f. die Lockspeise, esca (um Schweine, Hunde an sich zu locken).

Зама̀мити, им, v. pf. anlocken, allicio: замами псето да не иде у планину за чобанима.

Замамљи̏вање, n. das Locken, allectio, adescatio.

Замамљи̏вати, љујем, v. impf. locken, allecto.

Зама̀ндалити, им, v. pf. превући мандал преко врата, das Thor mit einem Balken verriegeln, obice claudo:
„Ал' капија пуста затворена,
„Затворена и замандаљена —

Заманит̏ати, ам, v. pf. auf dumme Art sich verirren, aberro stultus.

Зама̀нути, нем, v. pf. ausholen um zu schlagen, brachium adduco.

Зама̀ћи (говорисе и замакнути), макнем, v. pf. sich dem Blicke entziehen (entrücken), subduco me oculis: замаче (или замче) за брдо:
„Кад замакне у Нови с ђевојком —

За̀маш̏ај, m. ein Hieb, ictus.

За̀машан, шна, но, schwingbar (so schwer, daß man es, um es zu heben, schwingen muß), ponderosus, н. п. мач, нож, дрво, сабља.

Заме̏дити, им, v. pf. } mit Honig würzen, melle condio.
Заме̏дљати, ам, v. pf. }

За̀мена, f. (Рес. и Срем.), vide замјена.

За̀меник, m. (Рес. и Срем.) vide замјеник.

Заме̏нити, им, (Рес. и Срем.) vide замијенити.

Заме̏нитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide замијенитисе.

За̀мера, f. vide замјера.

Замерава̀ње, n. vide замјеравање.

Замера̀вати, ам, vide замјеравати.

Замера̀ватисе, ам, vide замјераватисе.

За̀мерање, n. vide замеравање.

Заме̏рати, ам, vide замеравати.

Заме̏ратисе, амсе, vide замераватисе.

За̀мерити, им, vide замјерити.

За̀меритисе, имсе, vide замјеритисе.

Заме̏сити, им, (Рес. и Срем.) vide замјесити.

Заме̏сти, метем, v. pf. 1) kehren (das Auskehricht in den Winkel), converro. 2) verweben (mit Schnee): замео ајетар пут.

Заме̏сти, метем, v. pf. umrühren (mischen) mit dem Kochlöffel, misceo, н. п. замео као свињама.

За̀местити, им, v. pf. (Рес. и Срем.) т. ј. штап, cf. банатисе.

За̀мет *, m. die Ungelegenheit, Zeitverlust, molestia: увратисе к мени ако ти није замет; замет ти је, довати ми то.

За̀метак, тка, m. der erste Anfang einer Frucht, foetus, embryo.

Заме̏тање, n. 1) das Anzetteln, excitatio. 2) das Erwerben, acquisitio. 3) das Heben in die Höhe, das Nehmen auf die Schultern, sublatio.

Заме̏тати, мећем, v. impf. 1) anzetteln, excito, н. п. крајину, кавгу. 2) erwerben, acquiro, н. п. коза, оваца. 3) на раме, auf die Schultern laden, tollo in humeros.

Заме̏татисе, мећемсе, v. r. fr. entstehen, exorior.

За̀метнути, нем, v. pf. 1) anzetteln, excito. 2) erwerben, acquiro. 3) auf die Schultern laden, tollo.

За̀метнутисе, немсе, v. r. pf. entstehen, exorior, н. п. заметнула се кавга, дијете.

Замеши̏вање, n. (Рес. и Срем.) vide замјешивање.

Замеши̏вати, шујем, (Рес. и Срем.) vide замјешивати.

За̀мешање, n. (Рес. и Срем.) cf. банатисе.

За̀мешати, ам, v. impf. (Рес. и Срем.) cf. банатисе.

Замије̏нити, им, v. pf. (Ерц.) ersetzen, compenso: замијенити своју главу,

ти ј. кад човек убије непријатеља прије него погине. Србљи кажу да је штета и срамота (једни веле и гријота) погинути не замијенивши своје главе.

Замијенитисе, нмсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) sein Leben theuer verkaufen (seinen Feind umbringen, ehe man selbst auch stirbt), hostem occido, ante quam ipse moriari. 2) abgelöset werden, a statione recedo, recreor.

Замијèсити, им, v. pf. (Ерц.) das Brot anmachen, misceo aquam farinae.

Замѝнути, нем, v. pf. sich dem Blicke entrücken, submoveor, subducor oculis.

За̀мислитисе, нмсе, v. r. pf. sich in Gedanken vertiefen, immergi meditatione.

За̀мицâње, n. die Entrückung, subductio.

За̀мицати, нчем, v. impf. entrücken, submoveo.

За̀мјена, f. (Ерц.) der Ersatz, die Vertretung, vicarius: мајка је себи родила замјену.

За̀мјенùк, m. (Ерц.) der Kampfheld (franz. le champion), der Kämpfer für einen andern, pugnator:
„Јали за се нађи замјеника —

За̀мјера, f. (Ерц.) мени се чини да се ова ријеч не говори у Србији ни у Ерцеговини, него само по Сријему по Бачкој и по Банату, и то понајвише по варошима) das Uebelnehmen, die Beleidigung, offensio.

Замјера́вање, n. (Ерц. cf. замјера) das Uebelnehmen, acceptio in malam partem.

Замјера́вати, ам, v. impf. (Ерц. cf. замјера) коме, übel nehmen, succenseo.

Замјера́ватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц. cf. замјера) коме, или код кога, übel ankommen bei einem.

Замјéрање, n. vide замјеравање.

Замјéрати, ам, vide замјеравати.

Замјéратисе, амсе, vide замјераватисе.

За̀мјерити, им, v. pf. (Ерц. cf. замјера), übel nehmen, accipio in malam partem.

За̀мјеритисе, нмсе, v. r. pf. (Ерц. cf. замјера) aus der Gunst kommen, displiceo.

За̀мјестити, нм, v. pf. (Ерц.) т. ј. штан, cf. банатисе.

Замјешѝвање, n. (Ерц.) das anmachen des Brotes, panis mixtio.

Замјешѝвати, шујем, v. impf. (Ерц.) das Brot anmachen, farinam misceo aqua.

За̀мјештâње, n. (Ерц.) cf. банатисе.

За̀мјештати, ам, v. impf. (Ерц.) т. ј. штан, cf. банатисе.

Замла̀дитисе, дисе, v. pf. н. п. рана, sich schließen, vernarben, clauditur vulnus ibique caro quasi juvenescit (млад).

Замлађѝвање, n. das Vernarben der Wunde, clausio vulneris.

Замлађѝватисе, ђујесе, v. r. impf. zuheilen, clauditur vulnus.

Замла́жење, n. das Anmelken, admulsio.

Замла́зити, им, v. impf. anmelken, admulgeo: замлазити јагње нејако, — млијека коме у око.

Замла́тити, нм, v. pf. (das Beil) abstumpfen, um es dann zu schärfen, (повратити) retundo, daher von einem Dummen: Замлатио га Бог, па не повратио.

За̀мна, f. ријека у крајини Неготинској (утјече у Дунаво ниже Брзе паланке).

Замо́лити, им, v. pf. кога, eine Bitte thun an wen, rogo quem.

Замо́литисе, нмсе, v. r. pf. коме, eine Bitte thun an wen, rogo quem.

Замота́вање, n. das Einwickeln, involutio.

Замота́вати, ам, v. impf. einwickeln, involvo.

Замо̀тати, ам, v. pf. einwickeln, involvo.

Замо̀трити, им, v. pf. ersehen, erblicken, aspicio.

Замо̀чити, им, v. pf. eintunken, mergo.

Замра́чити, им, v. pf. verdunkeln, obscuro.

Замра́читисе, чисе, v. r. pf. dunkel werden, obscuror.

Замрêти, ем, замръо, (Рес. и Срем.) vide замријети.

Замр́зити, им, v. pf. на кога, beginnen zu hassen, feind werden, coepi odisse.

За̀мрзнути, нем, v. pf. gefrieren machen, congelo.

За̀мрзнутисе, немсе, v. r. pf. zufrieren, congelor.

За̀мрнјети, рем, замръо, v. pf. (Ерц.) aussterben, exstinguor, intereo: замрла кућа, село.

За̀мркнути, нем, vide замрћи.

Замр́љати, ам, v. pf. übertünchen, überstreichen, obduco.

Замр́млати (замрмљати), ам, vide забрблати.

За̀мрсак, ска, m. etwas verwickeltes (z. B. Zwirn), impeditum quid, tricae (?).

Замр́сити, им, v. pf. verwickeln, intrico.

За̀мрћи (говорисе и замркнути), мр-

кнем, v. pf. vom Dunkel überfallen werden, und nicht weiter reisen, crepusculo retiocor; daher Замркао а не свануо von einem Verschwundenen.

Замрцање, n. das Zurückbleiben, wegen der Dunkelheit.

Замрцати, мрчем, v. impf. der Dämmerung wegen zurückbleiben, retineri crepusculo.

Замрчити, им, v. pf. (scherzweise) aufschreiben, adnoto, in chartam conjicio.

Замршивање, n. das Verwirren, perturbatio, perplexio.

Замршивати, шујем, v. impf. verwirren, turbo.

Замукнути (и замући), нем, v. pf. verstummen, obmutesco.

Замукнутисе (и замућисе), немсе, v. r, pf verstummen, obmutesco:

„Мучи вило, муком се замукла —
„Мучи мајко, замуклáсе —

Замусти, музем, v. pf. н. п. теле, кад не може да се, Milch anmelken für ein junges Thier, das nicht selbst saugen kann.

Замутити, им, v. pf. trüb machen, turbo.

Замући, мукнем, vida замукнути.

Замућисе, мукнемсе, vide замукнутисе.

Занадити, им, v. pf. н. п. сјекиру, мотику, verstählen, chalybe denuo induco.

Занâт *, m. das Handwerk, ars.

Занатак, тка, dim. v. занат.

Занатлија *, m. der Handwerker, opifex.

Занемоћи, могнем, v. pf. разболетисе, erkranken, morbo corripi.

Занети, несем, (Рес. и Срем.) vide занијети.

Занећати, ам, v. pf. кога, einen zum Ausschlagen bestimmen, indem man, auf den Antrag eines Dritten, wie ein Bevollmächtigter statt seiner sagt, daß er etwas nicht wolle (да не ће).

Занијети, несем, занио (занијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) занијети што за кућу, hinter etwas tragen, fero post. 2) vertragen, aufero: занијела га вода, коњ, младост. 3) irre führen, überhalten, in rationibus fallo, н. п. занио ме 10 гроша.

Зановет, f. (Рес. и Срем.) vide зановијет.

Зановетање, n. (Рес. и Срем.) vide зановијетање.

Зановетати, ам, (Рес. и Срем.) vide зановијетати.

Зановијет, f. (Ерц.) Geißklee, cytisus.

Зановијетâње, n. (Ерц.) das Plapern, blateratio.

Зановијетати, ам, v. impf. (Ерц.) plapern, blatero.

Заноктице, f. pl. die Nagelwurzel, paronychia.

Заносити, им, v. fr. 1) vertragen, desero, aufero. 2) mit einem verschiedenen Accente sprechen, diverso accentu loquor:

„Латински му говори,
„Арбанаски заноси. —

Заноћити, им, v. pf. von der Nacht überfallen irgendwo bleiben, pernocto.

Заношење, n. 1) das Vertragen, delatio. 2) der verschiedene Accent, accentus proprius.

Зâњ (т. ј. за њега), für ihn, hinter ihn, post illum, pro illo.

Зао (comp. горй), зла, ло, böse, schlimm, malus.

Заова, f. (у Сријему и у Бачкој зâва) мужевља сестра, die Schwägerin (des Manns Schwester), glos.

Заовин, на, но, der Schwägerin, gloris.

Заовица, f. dim. v. заова.

Заод, m. 1) der Niedergang, occasus:

„Када буде мјесец на заоду,
„А даница зв'језда на истоку —

2) der Abtritt, secessus (latrina). 3) то ми је на заод, das ist außer meinem Wege, extra viam, de via.

Заодити, им, v. impf. 1) niedergehen, occido. 2) umhergehen, aberro. cf. залазити.

Заодно ми је, aus dem Wege, devium est.

Заођење, n. das Gehen hinter-, recessus post-, cf. залажење.

Заокупити, им, v. pf. zusammentreiben, vor sich hertreiben, cogo, ago.

Заостајâње, n. das Zurückbleiben, remoratio, remansio.

Заостајати, јем, v. impf. zurückbleiben, remoror.

Заостати, анем, v. pf. zurückbleiben, remoror.

Заоштравање, n. das Zuspitzen, cacuminatio.

Заоштравати, ам, v. impf. zuspitzen, cacumino.

Заоштрити, им, v. pf. zuspitzen, acuo.

Заоштрљан, на, но, zugespitzt, acuminatus.

Запâд, m. der Westen, occidens.

Западâње, n. das Fallen hinter oder in etwas, casus post vel in aliquid.

Западати, ам, v. impf. 1) fallen hinter oder in etwas, cado post aut in quid. 2) gerathen (z. B. in Gefangenschaft), cado.

Западнути, нем, vide запасти.

Западњй, ња, ње, westlich, occidentalis.

Запазити, им, v. pf. 1) liebgewinnen.

adamo. 2) bemerken, observo, conspicio.

Запаивање, n. das Andampfen, advaporatio.

Запаивати, пајујем, v. impf. andampfen, adv-poro.

Запалити, им, v. pf. 1) anzünden, incendo. 2) запалио пјешице (чак) у —, petere coepit celeri gradu.

Запаљивање, n. das Anzünden, Sengen, incensio.

Запаљивати, љујем, v. impf. anzünden, incendo.

Запамтити, им, v. pf. gedenken, im Gedächtniß haben, memini.

Запанути, нем, v. pf. anblasen, adflo.

Запаприти, им, v. pf. pfeffern (mit Indianischem Pfeffer), condio capsico annuo Linn.

Запара, f. die Schwüle, tempestas fervida.

Запаравање, n. das Reinigen mittels heißen Wassers, purgatio ope aquae fervidae.

Запаравати, ам, v. impf. н. п. буре, mit heißem Wasser reinigen, purgo aqua fervida.

Запарити, им, v. pf. н. п. буре, mit heißem Wasser reinigen, purgo aqua fervida.

Запасати, пашем, v. pf. in Haufen ziehen, agmine incedo: запасале козе преко стране; запасала војска око села, umzingeln, circumdo.

Запасти, аднем, v. pf. 1) fallen hinter oder in etwas, cado. 2) gerathen (in Gefangenschaft, cado. 3) запао снијег до кољена, ist in Menge gefallen, 4) anfallen, zu Theil werden, obtingo. Запало циганину царство, па објесио свога оца;

„Што ће мени момче Бијограче,

„Кад ми може запаст' Сарајевче —

Запатак, тка, m. das Erworbene (z. B. an Vieh), acquisitio.

Запатити, им, v. pf. штo, kommen zu etwas, acquiro. cf. заметнути 2.

Запаћање, n. das Erwerben, acquisitio. cf. заметање 2.

Запаћати, ам, v. impf. erwerben, acquiro. cf. заметати 2.

Запевање, n. (Рес. и Срем.) vide запијевање.

Запевати, ам, (Рес. и Срем.) vide запијевати.

Запевати, ам, (Рес. и Срем.) vide запијевати.

Запевка (запјака), f. (Рес. и Срем.) vide запјевка.

Запенити, им, (Рес. и Срем.) vide запјенити.

Запенушити, им, (Рес. и Срем.) vide запјенушити.

Запети, пнем, v. pf. 1) anspannen, intendo, н. п. пушку, стријелу. 2) stecken bleiben, impedior, offendo. 3) hoffärtig werden, elatus fio.

Запетљавање, n. das Zuflechten, Zuknüpfen, conclusio per nexum.

Запетљавати, ам, v. impf. zuknüpfen, claudo.

Запетљати, ам, v. pf. zuknüpfen, claudo per nexum.

Запећисе, печемсе, v. r. pf. sich verbacken, durius coquor.

Запечатити, им, v. pf. versiegeln, obsigno.

Запечаћавање, n. das Versiegeln, obsignatio.

Запечаћавати, ам, v. impf. versiegeln, obsigno.

Запиздити, им, v. pf. den Mund zum Weinen verziehen, deduco os ad fletum.

Запијевање, n. (Ерц.) das Anheben des Klaggesangs, inchoatio naeniae.

Запијевати, ам, v. impf. (Ерц.) den Klaggesang anheben, naeniam inchoo.

Запињање, n. 1) das Anspannen, intensio. 2) das Steckenbleiben an einem Hinderniß, impeditio. 3) das Hochfahren, superbia.

Запињати, њем, v. impf. 1) spannen, intendo. 2) stecken bleiben, impedior. 3) hoffärtig werden, efferri.

Запињача, f. драо (као штапић), што жене запињу вратило (код разбоја), ein Sperrstab, Hemmstab, Hemmholz (z. B. beim Weberstuhl), retinaculum.

Запирање, n. das Zusperren, occlusio.

Запирање, n. das Auswaschen, Abwaschen, ablutio.

Запирати, рем, v. impf. versperren, occludo.

Запирати, ам, v. impf. н. п. дијете, abwaschen, abluo.

Запис, m. ein Talisman, carmen (signum) magicum. cf. амајлија.

Записати, пишем, v. pf. 1) aufschreiben, consigno. 2) н. п. од грознице, од главе, од бјесноће и т. д., einen Talisman schreiben, exaro carmen magicum.

Записатисе, пишемсе, v. r. pf. sich aufschreiben lassen, z. B. zum Militär, do nomen.

Записивање, n. 1) das Aufschreiben, consignatio. 2) das Aufschreiben von Talismanen, conscriptio schedulae magicae.

Записивати, сујем, v. impf. 1) aufschreiben, consigno. 2) н. п. од грознице, од главе, (einen Talisman) schreiben, scribo schedam magicam.

Записиватисе, сујемсе, v. r. impf. sich einschreiben lassen, do nomen.

Зȁпитисе, пијемсе, v. r. pf. sich verlieren zum Trinken, abeo bibitum.

Запишáвање, n. das Hineinpissen, imminctio.

Запишáвати, ам, v. impf. hineinpissen, immingo.

Запи̏шати, ам, v. pf. hineinpissen, immingo.

Зȁпјевати, ам, v. pf. (Ерц.) anfangen zu singen, coepi canere.

Зȁпјевка (запје̑вка), f. (Ерц.) die Todtenklage, naenia.

Зȁпјенити, им, v. pf. (Ерц.) } schäumen,
Запјен́ити, им, v. pf. (Ерц.) } spumo.

Заплȁвети, вим, (Рес.) } vide запла-
Заплáвити, им, (Срем.) } вљети.

Зȁплавити, им, v. pf. austreten, überschwemmen, inundo.

Заплáвљети, вим, v. pf. (Ерц.) blau werden, livesco.

Заплављи́вање, n. das Blauwerden, livor incipiens.

Заплављи́вати, љујем, v. impf. blau werden, livesco (z. B. Trauben, Pflaumen).

Зȁплакати, лачем, v. pf. aufweinen, coepi plorare.

Заплȁмтетисе, амтимсе, v. r. pf. (Рес.) } aufflammen, exardesco.
Заплȁмтитисе, амтимсе, v. r. pf. (Срем.) }
Заплȁмћетисе, амтимсе, v. r. pf. (Ерц.) }

Зȁплашити, им, v. pf. erschrecken, deterreo, conterreo.

Заплéсти, ам, (Рес. и Срем.) vide заплести.

Заплéнити, им, (Рес. и Срем.) vide заплијенити.

Заплéсти, летем, v. pf. zuflechten, replecto.

Заплéстисе, летемсе, v. r. pf. sich verwickeln, impedior.

Зȁплетâње, n. das Zuflechten, plexio.

Зȁплетати, лећем, v. impf. zuflechten, plecto.

Зȁплетатисе, ећемсе, v. r. impf. sich verwickeln, impedior.

Зȁпливати, ам, v. pf. hineinschwimmen, insilio in aquam.

Заплијéнити, им, v. pf. (Ерц.) zusammenplündern, populando congero.

Зȁпљачкати, ам, vide заплијенити.

Запљéати, ам, v. pf. (Ерц.) hineinschlagen, immitto.

Запљу́вање, n. das Hineinspeien, inspuïo.

Запљу́вати, љујем, v. pf. hineinspucken, inspuo.

Запљу́вати, ам, v. impf. hineinspucken, insputo.

Заповéдање, n. (Рес. и Срем.) vide заповиједање.

Заповéдати, ам, (Рес. и Срем.) vide заповиједати.

Запòведити, им, (Срем.) vide заповиђети.

Заповéдни̏к, m. (Рес. и Срем.) vide заповједник.

Заповéдница, f. (Рес. и Срем.) vide заповједница.

Зȁповест, f. (Рес. и Срем.) vide заповијест.

Запòвиђети, дим, v. pf. (Ерц.) коме што, befehlen, jubeo.

Заповије̏дâње, n. (Ерц.) das Befehlen, jussus.

Заповије̏дати, ам, v. impf. (Ерц.) befehlen, jubeo.

Зȁповијест, f. (Ерц.) der Befehl, jussus.

Заповје̏дни̏к, m. (Ерц.) der zu befehlen hat, cujus est imperium.

Заповје̏дница, f. (Ерц.) die zu befehlen hat, domina.

Заповр́нути, нем, v. pf. immer wieder zurückkommen auf etwas, repeto.

Запожарити, им, v. pf. abbrennen (z. B. den Wald), ignem immitto (silvae).

Запòзнатисе, аœ, v. r. pf. (ст.) erkannt werden, appareo, agnoscor:
„Док се бијел данак запознаде —

Запомáгати, мажем, v. pf. повикати: помāгајте! zu Hülfe! rufen, auxilium imploro.

Запонци, наца, m. pl. Art Hemdärmelverzierung.

Запòпасти, паднем, v. pf. nicht loslassen mit Geschwätz, non dimitto (non missura) cutem nisi plena cruoris hirudo.

Запòпити, пим, v. pf. 1) zum Priester weihen (einpopen), consecro sacerdotem. 2) daher (komisch): einen bei den Haaren kriegen (wie der Bischof den Candidaten): запопићу ја тебе! чувајсе да те не запопи.

Запòпитисе, имсе, v. r. pf. sich zum Priester weihen lassen, geweiht werden, consecror sacerdos.

Започéтак, тка, n. der Anfang, initium.

Запòче̑ти (започéти), чнем, v. pf. beginnen, coepi, incipio.

Запòче̑тисе (започéтисе), чнемсе, v. r. pf. beginnen, coepi, incipior.

Запòчињâње, n. das Beginnen, initium.

Запòчињати, њем, v. impf. beginnen, molior.

Запòчињатисе, њемсе, v. r. impf. beginnen, agor.

Зȁпратити, им, v. pf. verschicken, amando.

Зȁпраћâње, n. das Verschicken, amandatio.

За̀пракати, ам, v. impf. verschicken, amando.

Запра́шити, им, v. pf. Staub erregen, pulverem excito.

Запр̏дети, дим, (Рес.) vide запрћети.

Запрдѝвање, n. das lästige Dreinfragen, interpellatio molesta.

Запрдѝвати, дујем, v. impf. (scherzhaft) lästige Fragen thun, moleste quaero.

Запр́дити, им, (Срем.) vide запрће-ти.

Запрћети, запрдим, v. pf. (Крц.) (scherzhaft) hinter- stecken, hineinstecken, insero post —

Запре́гнути, нем, vide запрећи.

Запре́гнутисе, немсе, vide запрећисе.

Запре́зање, n. das Gürten, Schürzen, Aufschürzen, cinctio, accinctio.

Запре́зати, жем, v. impf. gürten, vorschürzen, praecingo.

За̏прет, m. mit Asche bedecktes Feuer, ignis cinere contectus.

Запрѐтати, рећем, v. pf. н. п. ватру, mit Asche zudecken, contego cinere: запрећи jaje у ватру, нека се испече.

Запр̂ти, ем, запрьо, (Рес. и Срем.) vide запријети.

Запре́тити, им, (Рес. и Срем.) vide запријетити.

Запре́ћи (говорисе и запрегнути), регнем, v. pf. н. п. скуте, рукаве, schürzen, aufschürzen, succingo.

Запре́ћисе (говорисе и запрегнутисе), прегнемсе, v. r. pf. sich aufschürzen, succingi.

Запре́чати, ам, (Рес. и Срем.) vide запријечати.

Запре́чити, им, (Рес. и Срем.) vide запријечити.

За̀пржити, им, v. pf. einbrennen, incoquo farinam.

За̏пријети, рем, запрьо, v. pf. (Крц.) zusperren, claudo.

Запријѐтити, им, v. pf. (Ерц.) mit Drohung verbieten, interdico.

Запријѐчати, ам, v. pf. (Ерц.) н. п. опанак, verflechten, transverso plecto.

Запријѐчити, им, v. pf. (Крц.) verriegeln, pessulum obdo.

Запро̀сити, им, v. pf. т. ј. ђевојку, freien, werben um ein Mädchen, peto, ambio, procor puellam.

Запро́тити, им, v. pf. zum прота machen, consecro protopresbyterum.

Запро̀топопити, им, v. pf. zum протопопа machen, consecro protopresbyterum.

За̏пруђе, n. село код Дрине (под Лозницом), gleichsam Dünkirchen.

За̏пршка, f. die Einbrenne (?), quod incoquitur cibo (farina et butyrum).

Запсивање, n. das schimpfliche Reden, praefatio obscoena.

Запсивати, ам, v. impf. schimpflich reden, obscoena praefari.

Запсо̀вати, сујем, v. pf. schimpflich reden, obscoena praefari, ut est јебем му.

За̀пт *, m. die Zucht, disciplina.

За̀птити, им, v. pf. in Zucht halten, coerceo.

Запће̂ње, n. die Zucht, disciplina.

Запу̀стити, им, v. pf. verlassen, desero.

Запу̀ститисе, имсе, v. r. pf. sich verwahrlosen, negligo me.

Запуша̀вање, n. das Verstopfen, obturatio.

Запуша́вати, ам, v. impf. verstopfen, obturo.

Запу́ша̂ч, m. der Stöpsel, obturaculum.

За̀пушити, им, v. pf. 1) зачепити, verstopfen, obturo. 2) запрашити, Staub erregen, excito pulverem.

Запу́штање, n. das Verwahrlosen, desertio.

Запу́штати, ам, v. impf. verwahrlosen, desero, negligo.

Запу̏штити, им, vide запустити.

За̂р, 1) eine Partikel, um zu fragen: etwa, nonne? an? num? ne? Зар ти не знаш? Зар ће и он доћи? Зар има? 2) etwa, vielleicht, ni fallor, ut puto: доћи ће зар и он; има зар.

Зара̂ди (за ради), um — Willen, ob, propter, per: заради Бога.

Зара́дити, им, v. pf. verdienen (durch Arbeit), promereo.

Зараћѝвање, n. der Verdienst, quaestus.

Зараћѝвати, ћујем, v. impf. verdienen, quaestu lucror.

Зара́нити, им, v. pf. ernähren, vorm Verhungern schützen, a fame prohibeo.

Зара́нитисе, имсе, v. r. pf. sich des Hungertodes erwehren, famem depello.

Зара̂нци, нака, m. pl. die Zeit vor der Dämmerung, tempus ante crepusculum: дошао око заранака.

Зарањѝвање, n. das Ernähren, sustentatio.

Зарањѝвати, њујем, v. impf. ernähren, sustento.

Зарањѝватисе, њујемсе, v. r. impf. sich ernähren, sustentor.

Зара̂р *, m. vide штета: продао сам на зарар.

Зарарѝвање, n. vide губљење 1.

Зарарѝвати, рујем, vide губити 1.

Зара́рити, им, v. pf. штетовати на каквој трговини, verlieren, Schaden haben (im Handel), damnum facio.

Зара́стање, n. das Verwachsen, coalitio.

Зара́стати, ам, v. impf. verwachsen, exolesco.

Зара́сти, стем, v. pf. verwachsen, exolesco.

За̀рђати (за-рђати, заърђати?), ам, v. pf. verrosten, rubigine inducor.

Заре́дити, им, v. pf. nach der Reihe gehen, ex ordine progredior: заредила болест по селу; заредио од куће до куће.

Зарећи́вање, n. das Gehen nach der Reihe, progressio ex ordine.

Зарећи́вати, ћујем, v. impf. nach der Reihe gehen, ex ordine progredior, grassor.

Заре́жати, жим, v. pf. die Zähne fletschend murren (vom Hunde), murmuro, ringor.

За̀резати, режем, v. pf. einen Einschnitt machen, incido.

Зарези́вање, n. das Einschneiden, incisio.

Зарези́вати, зујем, v. impf. einschneiden, incido; не зарезује га ни у к***ц (т. ј. не боји га се ни мало).

Заре́зотина, f. der Einschnitt, incisura.

Заре̑ћисе, речемсе, v. r. pf. 1) etwas verreden, serio nego: зарекао се да не пије вина; зреклаce свиња да не изједе говна, па деветоме само ар одгризла (осам изјела са свим?). 2) sich verreden, erro, labor in loquendo.

За̀рзати (зв-рзати, заързати?), ржем, v. pf. aufwiehern, hinnitum edo.

Зарија, m. Zacharias, Zacharias.

Зари́кати, ричем, v. pf. erbrüllen, mugitum edo.

За̀рити, ријем, v. pf. zerwühlen, ruendo corrumpo.

Зари́цање, n. das Verreden, lapsus in loquendo.

Зари́цатисе, ричемсе, v. r. impf. 1) verreden, serio nego. 2) sich verreden, labor in loquendo.

За̀ркати (зв-ркати, заъркати?), рчем, v. pf. anfangen zu schnarchen, incipio stertere.

За́ро, m. hyp. v. Зарија.

Заро̀бити, им, v. pf. zum kriegsgefangenen Sclaven machen, capio.

Заро̀битисе, имсе, v. r. pf. kriegsgefangen werden, capior.

Заро́вити, им, v. pf. zerwühlen, ruendo corrumpo.

Заро́ктати, кћем, v. pf. zu grunzen beginnen, grunnitum edo.

Заро́нити, им, v. pf. 1) untertauchen, mergo. 2) bedecken, begraben, contego.

Зару́бити, им, v. pf. zuflächen (z. B. das obere Ende eines Stabes), aequo.

Зарубљи́вање, n. das Zuflächen, aequatio.

Зарубљи́вати, љујем, v. impf. zuflächen, aequo.

За̀рудак, тка, m. der Anfang der Reife (z. B. der Kirschen), rubescentia (?).

Зару́дети, дим, v. pf. (Рес.)
Зару́дити, им, v. pf. (Срем.)
Зару́ђети, дим, v. pf. (Ерц.) der Zeitigung nahe kommen, ad maturitatem accedo, maturesco (roth werden?).

Заруђи́вање, n. das Reifwerden, rubedo accedens ad maturitatem.

Заруђи́вати, ђујем, v. impf. der Reife nahen, maturesco.

За̀рука̄вље, n. die Stickerey am Aermel, manicae ornatus:

„Сеја брату зарукавље везе —

Зару́кати, ручем, v. pf. erbrüllen, mugitum edo.

Заруме́нитисе, имсе, v. r. pf. roth werden, erubesco.

Зару́рет *, unentbehrlich, summe necessarius.

За̀ручан, чна, но, voll, angefüllt, plenus.

Заручи́вање, n. das Verwenden (Anfüllen), applicatio.

Заручи́вати, чујем, v. impf. verwenden (anfüllen), applico.

Зрву́чити, им, v. pf. verwenden (anfüllen), applico, impleo (z. B. буре, врећу, торбу, лонац).

За̀ручник, m. der Verlobte, sponsus, desponsus.

За̀ручница, f. die Verlobte, sponsa, desponsata.

За̀савица, f. ein Arm der Save auf der serbischen Seite, der nach langem Umwege, Mitrowitz gegenüber, wieder in die Save zurückkommt

Засведо̀чити, им, (Рес. и Срем.) vide засвједочити.

Засви́рати, ам, v. pf.
Засви́рети, рим, v. pf (Рес.)
Засви́рити, рим, v. pf. (Срем.)
Засвирјети, рим, v. pf (Ерц.) anfangen zu pfeifen (auf der Pfeife, Dudelsack), incipio canere (fistula, utriculo).

Засаједо̀чити, им, v. pf. (Ерц.) bezeugen, testor.

За̀седа, f. (Рес. и Срем.) vide засједа.

За̀седање, n. (Рес. и Срем.) vide засједање.

За̀седати, ам, (Рес. и Срем.) vide засједати.

За̀седнути, нем, vide засести.

За̀сека, f. (Рес. и Срем.) vide засјека.

За̀сена, f. (Рес. и Срем.) vide засјена.

За̀сенак, нка, m. (Рес. и Срем.) vide засјенак.

За̀сенити, им, (Рес. и Срем.) vide засјенити.

За̀сести, седем (говорисе и заседнем), (Рес. и Срем.) vide засјести.

За̀сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide засјећи.

За̀сећисе, сечемсе, (Рес. и Срем.) vide засјећисе.

Засија̀тисе, амсе, v. r. pf. erglänzen, effulgeo.

За̀сипâње, n. 1) das Ueberschütten, Verschütten, obrutio. 2) das Hineinschütten, infusio.

За̀сипати, ам (и засипљем), v. impf. 1) verschütten, überschütten, obruo. 2) hineinschütten, infundo.

За̀сирити, им, v. pf. н. п. млијеко, anlaben, das Lab in die Milch schütten, coagulum injicio.

За̀ситити, им, v. pf. 1) sättigen, satio. 2) satt bekommen, satior.

Засја̄јатисе, сјајимсе, } vide засија-
За̀сјатисе, јамсе, } тисе.

За̀сједа, f. (Ерц.) der Hinterhalt, insidiae.

За̀сједâње, n. (Ерц.) 1) das Lauern, insidiatio. 2) das Versitzen, mora.

За̀сједати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) lauern, insidior. 2) sich versitzen, sedendo morari.

За̀сједнути, нем, vide засјести.

За̀сјека, f. (Ерц.) der Verhau, arbores stratae pro munimento.

За̀сјена, f. (Ерц.) das Blendwerk, praestigiae.

За́сјенак, нка, m. (Ерц.) у засјенку, in dem Mondesschatten, in umbra lunari.

За̀сјенити, им, v. pf. m. j. очи, blenden, praestigior.

За̀сјести, сједем (говорисе и засједнем), v. pf. (Ерц.) 1) sich in Hinterhalt legen, insidior. 2) sich versitzen, sedendo moror.

За̀сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) 1) anhauen, ancido. 2) пут, verhauen, arboribus stratis impedio.

За̀сјећисе, сијечемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich verhauen, muniri arboribus stratis.

Заска̀катисе, качемсе, v. r. pf. aufspringen, exsilio.

За̀слада, f. der Nachtisch, das Dessert, mensa secunda; bellaria.

Засла́дити, им, v. pf. 1) versüssen, reddo dulce, dulcoro. 2) Nachtisch halten, mensam secundam habeo.

Заслађѝвање, n. das Versüssen, dulcoratio.

Заслађѝвати, ђујем, v. impf. versüssen, dulcoro.

За̀слањâње, n. vide заслоњање.

За̀слањати, ам, vide заслоњати.

Засле́пити, им, (Рес. и Срем.) vide заслијепити.

Заслијѐпити, им, v. pf. (Ерц.) erblinden, oculis capi (fig.).

За̀слинити, им, v. pf. rotzen, mucо obducor: шта си заслинио (кажу ђетету кад плаче).

За́слон, m. vide заклон.

Засло̀нити, им, vide заклонити.

За̀слоњâње, n. vide заклоњање.

За̀слоњати, ам, vide заклоњати.

За̀слуга, f. (у Сријему, у Бачкој и у Бан.) das Verdienst, meritum.

Заслужѝвање, n. das Verdienen, promeritio (?).

Заслужѝвати, жујем, v. impf. verdienen, promereor.

Заслу́жити, им, v. pf. verdienen, promereor.

Засма̀кање, n. das Würzen, conditio.

Засма̀кати, мачем, v. impf. würzen (österr. vermachen), condio.

Засмѐјатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide засмијатисе.

Засмѝјатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) auflachen, rideo.

Засмо̀лити, им, v. pf. verpichen, pico.

За̀смочак, чка, m. vide зачина.

Засмо̀чити, им, vide зачинити

За̀смрадити, им, v. pf. anstänkern, foetore impleo.

Засмр́дети, дим, v. pf. (Рес.) } Gestank
Засмр̀дити, дим, v. pf. (Срем.) } von sich
Засмрђети, дим, v. pf. (Ерц.) } geben, foeteo.

Засо̀нце, nach einander, continuo: три пут засонце.

За̀спати, пим, v. pf. einschlafen, obdormio.

Засра̀мити, им, v. pf. beschämen, pudefacio, pudorem injicio.

За̀срати, серем, v. pf. bescheißen, concaco.

За̀става, f. мјесто на дио стола, према горњем челу, der Platz unten am Tische, dem Hausherrn gegenüber, triclinii para:

„У заставу војводу Милоша —
Код Срба је по Ерцеговини и сад обичај, да у заставу (кад је каква част) посаде равнога онове, који сједи у горњем челу.

За̀старатисе, амсе, vide забринутисе.

За̀стати, анем, v. pf. treffen, finden, offendo.

За̀статисе, анемсе, v. r. pf. sich befinden, seyn, sum, existo.

Застѝдети, дим, v. pf. (Рес.) } beschämen, pudore afficio.
Застѝдити, им, v. pf. (Срем.) }
Застѝђети, дим, v. pf. (Ерц.) }

За̀стирâње, n. das Bebreiten (des Zimmerbodens mit Teppichen), contratio

Застирати, рем, v. impf. bebreiten, consternere.

Застирач, m. das, womit z. B. das Zimmer bebreitet wird, stragulum.

Засторак, рка, m. das, womit ein voller Sack oben bebreitet wird, um ihn zumachen zu können, stragulum sacci (?). Нашла врећа засторак.

Застранити, им, v. pf. 1) im Ansteigen nicht gerade aus, sondern nach der Seite gehen, oblique ascendo, aut descendo. 2) fig. abweichen, deflecto.

Застрањивање, n. das Abweichen, deflexio, ascensus aut descensus obliquus.

Застрањивати, њујем, v. impf. 1) schief bergan oder bergab steigen, descendo vel ascendo oblique. 2) vom rechten Pfade abweichen, aberro, deflecto.

Застрети, ем, застръо, (Рес. и Срем.) vide застријети.

Застријети, рем, застръо, v. pf. (Ерц.), bebreiten, consterno.

Заструга, f. eine hölzerne Schüssel mit Deckel (auf Reifen, für Käse, Kaviar u. dgl.), vas ligneum cum operculo.

Застругати, ружем, v. pf. schaben, rado.

Застудети, ди, v. pf. (Рес.) } kühl, kalt
Застудити, ди, v. pf. (Срем.) } werden,
Застуђети, уди, v. pf. (Ерц.) } frigesco.

Заступање, n. das im Wege seyn, impeditio.

Заступати, ам, v. impf. im Wege seyn, obsto.

Заступити, им, v. pf. in den Weg treten, obsisto.

Засукати, учем, v. pf. 1) zurückschlagen, zurückschürzen, recingo. 2) н. п. бркове, zurückstreichen, zurückdrehen, retorqueo.

Засукивање, n. das Zurückschlagen, recinctio.

Засукивати, кујем, v. impf. 1) Zurückschlagen, recingo. 2) н. п. бркове.

Засукијати, ам, v. pf. н. п. пушку.

Засути, спем, v. pf. 1) verschütten, überschütten, obruo. 2) hineinschütten, infundo: засуо да меље.

Засучак, чка, m. der Wickel, glomus (z. B. von Teig).

Засушивање, n. das Vertrocknen, exsiccatio.

Засушивати, шујем, r. impf. vertrocknen exsiccor.

Засушити, им, v. pf. vertrocknen, exareo: auch засушила крава, коза, овца и т. д.

Затаванак, нка, m. kleiner ebner Platz im Gebirge, locus planus in monte.

Затајати, јим, v. pf. ableugnen, abrego; verheimlichen, reticeo.

Затакнути, нем, vide затаћи.

Затаманити им v. pf. gerade aufgehen, gänzlich zu Grunde gehen, penitus intereos.

Затаманитисе, имсе, v. r. pf. völlig zu Grunde gehen, internecione deleor.

Затапање, n. das Zuschmelzen, obductio, inductio.

Затапати, ам (и затапљем), v. impf. von oben zuschmelzen, obduco cera cet.

Затапкати, ам, v. pf. zutreten, zustampfen, conculco.

Затаћи (говорисе и затакнути), такнем, v. pf. hinter—, auf etwas stecken, impono, praefigo.

Затвор, m. die gefängliche Haft. der Arrest, custodia: он је у затвору, er ist (im Gefängniß) eingesperrt.

Затворање, n. 1) das Einsperren, custodia. 2) das Zusperren, occlusio.

Затворати, ам, v. impf. 1) einsperren, gefangen setzen, includo, in custodiam conjicio. 2) verschliessen, occludo.

Затворити, им, v. pf. 1) einsperren, includo. 2) verschliessen, occludo.

Затегнути, нем, v. pf. anziehen, spannen, tendo.

Затезање, n. 1) das Spannen, tensio. 2) das Sträuben, reluctatio.

Затезати, тежем, v. impf. spannen, tendo.

Затезатисе, тежемсе, v. r. impf. sich sträuben, obluctor.

Затерати, ам, (Рес. и Срем.) vide заћерати.

Затератисе, амсе, v. r. pf. (Рес. и Срем.) vide заћератисе.

Затеривање, n. (Рес. и Срем.) vide заћеривање.

Затеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide заћеривати.

Затериватисе, рујемсе, (Рес. и Срем.) vide заћериватисе.

Затесати, тешем, v. pf. anhauen (wie der Zimmermann macht), accido.

Затећи, течем, v. pf. 1) treffen, offendo. 2) den Weg abschneiden, intercludo.

Затећисе, течемсе, v. r. pf. 1) sich befinden, seyn, sum. 2) коме, geloben, sich anheischig machen, sich verpflichten, obligo me:

„Јер сам се ја кнезу затекао
„Да закољем Турског цар' Мурата —

Затешчати, ам, v. pf. schwanger werden, ingravidari.

Затирање, n. das Ausrotten, exstirpatio.

Затирати, рем, v. impf. ausrotten, exstirpo.

Затисак, ска, m. vide запушач.

Затискиваање, n. das Verstopfen, obturatio.

Затискиваати, кујем, v. impf. verstopfen, obturo.

За̀тиснути, нем, vide запушити 1.

За̀тицање, n. (Срем.) vide за̀тјецање.

За̀тицати, тичем, (Срем.) vide затјецати.

За̀тицатисе, тичемсе, (Срем.) vide затјецатисе.

За̀тјецање, n. (Ерц.) das Betreten (auf einer That), deprehensio; das Vertreten des Weges, obstitio (?).

За̀тјецати, тјечем, v. impf. (Ерц.) 1) betreten, deprehendo. 2) den Weg vertreten, obsisto.

За̀тјецатисе, тјечемсе, v. r. impf. (Ерц.) 1) sich befinden, sum. 2) verreden, scrio negare aut pertendere.

Зато (за то), darum, ideo.

Затомити, им, v. pf. (сп.)

„— Цареао благо затомише
„И у црну земљу закопаше —

Затопити, им, v. pf. zuschmelzen, liquando claudo (das Sahnfaß mit Schmalz).

За̀точник, m. (сп.) der Verpflichtete, der sich zu etwas anheischig gemacht), obligatus, (besonders der Kampfheld, pugnator):

„Изиш'о је краљев заточниче —
„Веселисе краљеа заточниче —

Затрепетати, пећем, v. pf. erzittern, intremo:

„Нешто затрепета,
„Нешто зазвекета —

Затрепштати, пћем, v. pf. erzittern, (z. B. mit den Augen), mico oculis und sonst, inhorresco.

Затрепттети, птим, v. pf. (Рес.) } er-
Затрепштити, птим, v. pf. (Срем.) } zit-
Затрепћети, птим, v. pf. (Ерц.) } tern
(vom Laube); aufrauschen, aufflattern, inhorresco; evolo cum strepitu.

За̀трка, f. der Anlauf (zum Hinüberspringen) incursus: скочити (или прескочити штогођ) из затрке.

Затркатисе, рчемсе, vide затрчатисе 1.

Затркивање, n. vide затрчавање.

Затркиватисе, кујемсе, vide затрчаватисе 1.

Затрнити, им, v. pf. н. п. трешњу, verdornen (z. B. die Kirsche, damit die Kinder nicht dazu können), spinis circumdo.

Затрњивање, n. das Verdornen, sepimentum spinosum.

Затрњивати, њујем, v. impf. verdornen, spinis defendo.

Затровати, рујем, v. pf. т. ј. рибу у води, betaumelnden Köder streuen, escas venenatas projicio.

Затроношити, им, v. pf. т. ј. цркву, die Kirche einweihen, consecro ecclesiam (von Θρόνος?). У Јадру имају два намастира: Троноша и Вошњак. Онуда приповиједају да су и градиле даије сетре (Лазареае кћери), па једна другу запитала (кад су се састале), колико је која начинила; онда она што је градила Троношу рекла: „Ја сам тек затроношила.“ И од тога се назове Троноша. А друга рекла: „Ја сам нешто начинила као мали вошњачић (т. ј. као за воће).“ И од тога остане Вошњак. Троноша служи и сад, а Вошњак је пуст Бог зна од кад.

Затрпавање, n. das Uebereinanderwerfen, superinjectio.

Затрпавати, ам, v. impf. übereinanderwerfen, everto.

Затрпати, ам, v. pf. übereinanderwerfen, obruo.

За̀трти, рем, затръо, v. pf. ausrotten, exstirpo.

За̀тртисе, ремсе, затръосе, v. r. pf. zu Grunde gehen, pereo.

Затрубити, им, v. pf. blasen, ins Horn, in die Trompete), buccinor.

Затрудити, им, v. pf. bemühen, ermüden, fatigo.

Затруднити, ним, v. pf. } schwan-
Затрудњети, ним, v. pf. (Ерц.) } ger werden, ingravidor.

Затрућивање, n. das Bemühen, defatigatio.

Затрућивати, ћујем, v. impf. bemühen, fatigo.

Затрчавање, n. das Anlaufen (zum Sprunge), incursio.

Затрчаватисе, амсе, v. r. impf. anlaufen, Anlauf nehmen, incurro. 2) затрчавасе, es entfährt ihm (was er sonst eben nicht gesagt hätte), elabitur ei quandoque, quod mallet non dixisse.

Затрчатисе, чимсе, v. r. pf. 1) anlaufen, incurro. 2) затрчао се, es ist ihm (die Rede) entfahren, excidit ei inter loquendum.

За̀тубаст, та, то, abgestumpft, obtusus,

Затуљити, им, v. pf. н. п. рупу какву, т. ј. метнути на њу тулац да се ухвати лисица или јазавац, eine eigene Art Falle (тулац) vor das Fuchsloch stellen, laqueos (?) pono. cf. тулац.

Затупити, им, v. pf. abstumpfen, obtundo, retundo.

Затурање, n. das Werfen hinter etwas, jactus post —.

Затурати, ам, v. impf. hinter etwas werfen, jacio post —,

Зату́ратисе, амсе, v. impf. sich (in die Welt) hinein werfen, abiisse peregre.
Затурити, им, v. pf. hinter etwas werfen, rejicio.
За̀туритисе, имсе, v. r. pf. у свијет, sich in die Welt hineinwerfen, abiisse peregre.
Зату́рчати, ам, v. pf. anfangen türkisch zu reden, zu singen, turcice proloquor, accino.
Зату́ћи, тучем, vide забити.
Зату́ћисе, учемсе, vide забитисе.
За̀ћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) hineinschlagen, immitto. 2) hinter — treiben, ago post —.
За̀ћератисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) losstürzen, impetum facio.
Заћерива̄ње, n. (Ерц.) 1) das Hineinschlagen, immissio. 2) das Treiben hinter —, actio post — 3) das Losstürzen, impetus.
Заћери̏вати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) hineintreiben, immitto. 2) hinter — treiben, ago post —.
Заћери̏ватисе, рујемсе, v. r. impf. (Ерц.) losstürzen, impetum facio.
За̀ћи, зађем, v. pf. 1) hinter — gehen, eo post — 2) sich verirren, aberro. 3) nach der Reihe gehen (z. B. von Haus zu Haus), ex ordine eo.
За̀ко̏пати, им, v. pf. } mit Koth verschmieren, luto oblino.
За̀копити, им, v. pf. }
Заува̑р је (за увар је) vide увар је.
Заударање, n. das Riechen nach etwas, odor.
Зау̏дарати, ам, v. impf. riechen nach etwas, oleo: заудара месо, — вино на буре и т. д.
Зау̏дарити, им, v. pf. einen Geruch bekommen, adoleo.
Зауздавање, n. das Zäumen, infrenatio.
Зауздавати, ам, v. impf. zäumen, infreno.
Зау̏здати, ам, v. pf. zäumen, infreno.
Зау̏зетисе, змемсе, v. r. pf. с ким, sich zusammenthun mit einem, socior.
Заујати, јим, v. pf. hu! machen (vom Winde, Meere), strideo.
Зау̏јатисе, јимсе, v. r. pf. losfahren (vom Schiffe), cum stridore procurro, feror.
Заукати, учем, v. pf. hu! schreyen, inclamo io ut audiat, ubi sim, absens sodalis. 2) hu! machen in die Finger vor Frost, foveo digitos anhelitu.
Заула̑рити, им, v. pf. коња, halftern, capistro.
Зау̏рлати, ам, v. pf. aufheulen, exululo.
Зау̏ставити, им, v. pf. hemmen, inhibeo.
Зау̏ставитисе, имсе, v. r. pf. still stehen, subsisto.
Зау̏стављање, n. das Hemmen, inhibitio.
Зау̏стављати, ам, v. impf. hemmen, inhibeo.
Зау̏стављатисе, амсе, v. r. impf. still stehen, subsisto.
Зау̏стити, им, v. pf. den Mund öffnen zum sprechen, aperio os ad proloquendum: заусти да рече, па опет не ће.
Зау̏чати, чим, v. pf. zu heulen anfangen (vom Winde, den Wogen des Meeres), strideo.
Зау̏ш, m. das Umschwemmen (Umdrehen) des Schiffs, das Strom aufwärts fährt, retorsio navis: отишла лађа на зауш; уватио зауш лађу.
За̀ушак, шка, m. vide пријушак.
За̀уши̏тисе, шисе, v. pf. н. п. лађа, sich umdrehen; umgedreht werden, retorqueor, (vom Schiffe, das stromaufwärts fährt).
За̀ушњаци, m. pl. die Ohrdrüsen, glandulae parotides.
Захва̀лити (или зафа̀лити), им, v. pf. (у Сријему, у Бачкој и у Банату по варошима; а сељаци (кад оће да говоре као и варошани) кажу: заквалити, или завалити) коме, danken, gratias ago.
Захваљи̏вање (зафаљи̏вање), n. das Danken, gratiarum actio.
Захваљи̏вати (зафаљи̏вати) љујем, v. impf. danken, gratias ago.
Заце́нити, им, (Рес. и Срем.) vide зацијенити.
Заце́нутисе, немсе, v. r. pf. den Athem verlieren vor heftigem Weinen; schluchzen, spiritum intercludo plorando, singultio.
Зацијенити, им, v. pf. (Ерц.) schätzen, einen Preis setzen auf die Waare, pretium constituo.
Зацу̏цкати, ам, v. pf. hineinschaukeln, intrudo oscillando.
Зачеви̏љити, им, v. pf. 1) (die Flinte) spannen, intendo telum (tinitam). 2) vide завиличити.
За̀чеље, n. горње чело, т. ј. мјесто навр стола, ће обично старјешина сједи кад се руча, или вечера, der oberste Platz am Tische, triclinii pars.
Зачељу̏стити, им, vide завиличити.
Заче́пити, им, v. pf. verstopfen, zuspunden, epistomio obturo.
Зачепр̏кати, ам, v. pf. 1) anfangen zu scharren (wie die Henne), rado ut gallina. 2) verscharren, radendo obruo.
Заче́так, тка, m. der Anfang, initium. cf. почетак.
Зачѐти, чнем, v. pf. 1) vide започети. 2) empfangen, concipio (von der Kuh,

Stute, dem Schafe). 3) зачела се кавга, entstanden, exorta est rixa.

За̀чина, f. die Würze, condimentum. Тешко лонцу из села зачине чекајући.

Зачѝнити, им, v. pf. 1) würzen, condio. 2) fig.

„Све је коло главом надмашила,
„А господским лицем зачинила —

За̀чињање, n. 1) vide започињање. 2) die Empfängniß, conceptio.

Зачи́њање, n. das Würzen (österr. Bermachen), conditio.

За̀чињати, њем, v. impf. 1) vide започињати. 2) empfangen, concipio.

Зачи́њати, ам, v. impf. würzen, (vermachen), condio.

За̀чкати, ам, v. pf. (eine Ritze) verstopfen, obturo, obstruo.

За̀чкољина, f. die verstopften Ritzen, rimae oppilatae.

За̀чудитисе, имсе, v. pf. sich verwundern, miror. Зачудиосе пребијеној голијени (кажу, особито жене, ономе, који се чему зачуди: да не би оно урекао, чему се чуди; а ђетету, и другоме млађем кажу: ето ти говна на носу, утрисе).

За̀чути, чујем, v. pf. hören, exaudio.

За̀ђакати, v. pf. lärmen, tumultum cieo.

Зашѐћерити, им, v. pf. zuckern, sacсharo condio.

Заши̏вање, n. das Vernähen, obsutio.

Заши̏вати, ам, v. impf. vernähen, obsuo.

Зашиљи̏вање, n. das Zuspitzen, acuminatio

Зашиљи̏вати, љујем, v. impf. } zuspitzen,
Заши̏љити, им, v. pf. } acumino.

За̀шити, шијем, v. pf. zunähen, obsuo.

Заштѐдети, дим, v. pf. (Рес.) } er-
Заштѐдити, дим, v. pf. (Срем.) } spa-
Заштеђети, штедим, v. pf. (Ерц.) } ren,
parsimonia acquiro.

Зашти̏тити, им, v. pf. beschirmen, protego.

Зашти́титисе, имсе, v. r. pf. sich schirmen, defendo me:

„Од сунца се штитом заштитио,
„А од вјетра свиленом марамом —

За̀што, 1) warum? quare? 2) weil, quoniam.

За̀шушкати, ам, v. pf. 1) rauschen wie die fliehende Eidexe, constrepo, inhorreo. 2) leicht bedecken (z. B. etwas mit Laub), contego leviter.

Зба̀батисе, амсе, v. r. pf. sich runzeln wie bey einem alten Weibe, consenesco (als Replik auf die Begrüßung mit баба):

А. Баба!

Б. Иди ноге ти се збабале, нијесам ја баба.

Збаци̏вање, n. das Herunterwerfen, dejectio.

Збаци̏вати, цујем, v. impf. herabwerfen, dejecto.

Зба̀цити, им, v. pf. herabwerfen, dejicio.

Збѐг, m. (Рес. и Срем.) vide збјег.

Збѐћисе (говорисе и збѐгнутисе), збегнемосе, (Рес и Срем.) vide збјећисе.

Збѝвање, n. das Geschehen, die Erfüllung, effectus.

Збѝватисе, васе, v. r. impf. in Erfüllung gehen, abeo in effectum.

Збѝјање, n. vide сабијање.

Збѝјати, ам, vide сабијати.

Збѝјатисе, амосе, vide сабијатисе.

Збѝља, f. 1) die Wirklichkeit, der Ernst, veritas: serium: говориш ли ти то од збиље? 2) збиља! a propos! noch eins! audi, heus, quid ais.

Збѝљскӣ, adv. im Ernste, serio.

Збѝти, збијем, vide сабити.

Збѝтисе, збијемосе, vide сабитисе.

Збѝтисе, будесе, v. r. pf. in Erfüllung gehen, exeo, fio.

Збјѐг, m. (Ерц.) der Zusammenlauf der Flüchtlinge, confugium.

Збјѐћисе (говорисе и збјегнутисе), збјегнемосе, v. r. pf. (Ерц.) 1) zusammenlaufen, concurro. 2) zusammenlaufen (vom Tuch), contrahor.

Због (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) wegen, ob. cf. c.

Збо̏ј, m. am Pfluge, pars aratri.

Збо̏р, m. die Versammlung, Gesellschaft, Unterhaltung, Gespräch, concio:

„Збор зборила господа Ришћанска —
„Збор зборила младе Земункиње,
„Збор зборила, па су говориле —

Зборе̏ње, n. das Sprechen, confabulatio.

Збо̏рити, им, v. impf. sprechen, loqui, confabulari.

Збо̏риште, n. Platz, wo man sich versammelt, locus conventus.

Званица, f. највише се говори у множ. броју званице, т. ј. они који се зову на крсно име. У пјесмама се налази и у завнице, н. п.

„У Марка је много узавница:
„Двјеста попа, триста калуђера —
geladene Gäste (zum крсно име, welches f.) conviva vocati.

Зва̏ње, n. das Rufen, vocatio.

Зва̏ти, зовем, v. impf. rufen, voco.

Зва̏тисе, зовемсе, v. r. impf. heißen, vocor: како се зове?

Зве́зда, f. (Рес. и Срем.) vide звијезда.

Зве̏здица, f. dim. v. звезда.

Зве̏ка, f. der Klang, sonus.

Зве̏кан, m. der Dummbart, stultus.

Звѐкет, m. vide звека:

„Ја ћу бити на чардаку,
дукате бројити,
„Дукати ће звекетати,
по звекету дођи —

Звекѐтање, n. vide звечање.
Звекѐтати, кећем, vide звечати.
Звѐкнути, нем, v. pf. erklingen, resono.
Звѐкнути, нем, pf. v. auf den Kopf schlagen (daß es erklingt), ferio caput alicui ut resonet: звекнуо га по глави.
Звѝр, f. (Рес. и Срем.) vide звијер.
Зверáње, n. (Рес. и Срем.) vide звјерање.
Звѐрати, ам, (Рес. и Срем.) vide звјерати.
Звѐре, ета, n. (Рес. и Срем.) vide звијер.
Зверѝње, n. (Рес. и Срем.) vide звјериње.
Звѐрка, f. (Рес. и Срем.) vide звјерка.
Звецкáње, n. dim. v. звечање.
Звѐцкати, ам, dim. v. звечати.
Звѐцнути, нем, dim. v. цвекнути.
Звечак, чка, m. der Glockenschwengel, pistillum campanae.
Звѐчан, m. град у Косову. Звѐчанскӣ, ка, ко, von Звечан.
Звѐчање, n. das Klingen, sonus.
Звѐчати, чим, v. impf. klingen, sono.
Звѐчка, eine eiserne Platte, die in den Klöstern, besonders in der Türkey, statt der Glocke dient, campanae ferreae genus simplicissimum (tabula ferrea).
Звижд, m. eine Gegend der нахија Пожаревачка.
Звиждање, n. das Pfeifen, sibilatio.
Звиждати, дим, v. impf. pfeifen, sibilo.
Звизнути, нем, v. pf. einen Pfiff thun, sibilum edo.
Звијѐзда, f. (Ерц.) der Stern, stella. Ковати, или подизати, кога у звијезде. 2) (ст.) град некакав:
„О Иване од Звијезде града —
Звијер, f. (Ерц.) das wilde Thier, fera.
Звјѐре, звјѐрета, n. vide звијер.
Звјѐздица, f. dim. v. звијезда.
Звјерáње, n. (Ерц.) das scheue Umherblicken, circumspectio formidolosa.
Звјѐрати, ам, v. impf. (Ерц.) scheu umher blicken, pavide circumspicio.
Звјерѝње, n. (Ерц. coll.) die Thiere des Waldes, ferae.
Звјѐрка, f. (Ерц.) ein Waldthier, ein Stück Wild, fera.
Звонáр, m. 1) der Glockengießer, fusor campanarum. 2) der Glockner, Glockenläuter, Küster, pulsator campanarum.
Звòнара, f. der Glockenthurm, turris campanaria.
Звонаpев, ва, во, } des звонар, fusoris
Звонаров, ва, во, } aut pulsatoris campanae.
Звонáрскӣ, ка, ко, der звонари, fusorum aut pulsatorum campanarum.
Звòнити, им, v. impf. läuten, pulso campanam.
Звòнце, цета, n. dim. v. звоно, das Glöckchen, campanula.
Звоњѐње, n. das Läuten, sonus et pulsatio campanae.
Зворнѝк, m. Stadt und Festung am linken Ufer der Drina, eine Tagreise von der Save. Срби (око Зворника) приповиједају, да је Зворник зидао некакав Звонимир незнабожац прије Христа на 800 година.
Зворнѝчанин, m. човек из Зворника.
Зворнѝчкӣ, ка, ко, v. Зворник.
Звоцáње, n. das Schnappen mit den Zähnen, captatio, freudor.
Звòцати, ам, v. impf. mit den Zähnen schnappen, capto dentibus.
Звòцнути, нем, v. pf. schnappen, klappen (wie der Hund, Storch), capto dentibus, strepo.
Зврцáње, n. das Schnippchen schlagen, talitratio.
Зврцати, ам, v. impf. einem ein Schnippchen schlagen, geben, talitro percutio.
Зврцнути, нем, v. pf. кога, einem ein Schnippchen geben, talitro percutio.
Зврчка, f. der Nasenstüber, Schneller, talitrum: нијесам га ни зврчком ударио.
Згадитисе, имсе (ди мисе), v. r. pf. ekelhaft werden, ekeln, attaedet: згадио сам се на —; згадило ми се.
Згађање, n. das Treffen, collineatio.
Згађати, ам, v. impf. treffen, collineo.
Згазити, им, v. pf. zertreten, conculco.
Зглавак (зглабак?), вка, m. das Gelenk, articulus.
Зглѐдање, n. das Anblicken, aspectio.
Зглѐдати, ам, v. pf. erblicken, conspicor.
Зглѐдатисе, амосе, v. r. pf. } sich gegenseitig anblicken, invicem se aspicere.
Зглѐдатисе, амосе, v. r. impf. }
Згло̀бити, им, v. pf. н. п. лијес (das Zerstreute, Zerlegte) zusammenlegen, das Geschirr zusammenbringen, compono, colligo.
Зглобљавање, n. das Zusammenfügen, consertio.
Зглобљавати, ам, v. impf. zusammenfügen, consero.
Згњѐчити, им, v. pf. zusammenkneten, subigo, depso.
Згòда, f. die Gelegenheit, Bequemlichkeit, opportunitas: жива згода, брате!
Згòдан, дна, но, ganz recht, bequem, opportunus: згодна пушка, пут.

Згодити, им, v. pf. treffen, ferio, collineo.
Згоретисе, рисе, v. r. pf. m. j. ватра, zu Glut zusammenbrennen, ardore conflci.
Зготовити, им, v. pf. н. п. ручак, јело, bereiten, adparo.
Зграбити, им, v. pf. ergreifen, corripio.
Зграда, f. das Gebäude, aedificium.
Зградица, f. dim. v. зграда.
Згрејати, јем, (Рес. и Срем.) vide згријати.
Згрешити, им, (Рес. и Срем.) vide згријешити.
Згризање, n. Abfressen, Abweiden, depastio.
Згризати, ам, v. impf. abfressen, depascor.
Згријати, јем, v. pf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.
Згријешити, им, vide сагријешити.
Згристи, ризем, v. pf. abfressen, depascor.
Згрнути, нем, v. pf. 1) zusammenscharren, corrado. 2) wegscharren, derado.
Згрозитисе, имсе, v. r. pf. zusammenschaudern, cohorreo.
Згртање, n. 1) das Zusammenfassen, collectio. 2) das Auseinanderbreiten, dispersio.
Згртати, грћем, v. impf. 1) zusammenfassen, colligo. 2) auseinanderscharren, dispergo.
Згрувати, ам, v. pf. zerstoßen, contundo.
Згрштитисе, шти ми се, v. r. pf. Art Ekels, wenn man z. B. Fettes ißt, oder ein Stein im Brot ist, horret palatum.
Згубити, им, (cm.) vide сагубити:
„Милош згуби Турског цар' Мурата,
„И Турака дванаест иљада —
Згулити, им, v. pf. abreißen, schinden, deripio, excorio; алвину, кожу.
Згуљивање, n. das Entblößen, denudatio.
Згуљивати, љујем, v. impf. entblößen, denudo.
Згуснутисе, несе, v. r. pf. dick, dicht werden, condensor.
Здела, f. (Рес. и Срем) vide жђела.
Здерати, рем, vide згулити.
Здјела, f. (Ерц.) vide жђела.
Здрав, ва, во, 1) gesund, sanus, validus. 2) н. п. лонац, чаша, ganz unverletzt, integer, incolumis; dober ђевојка. 3) здрав здравцит (здравцит?), здрава здравцита, здраво здравцито, kerngesund, sanissimus.
Здравац, вца, m. eine Art Gebirgspflanze, die die Mönche, wenn sie in's Dorf kommen, dem Hausherrn und den Frauen darbieten (у крајини Херцеговинској и у Кључу), herbae genus.
Здравити, им, v. impf. 1) gesund werden, genesen, convalesco. 2) Gesundheit zutrinken, propino:
„Чашом здрави Рињанин Иване,
„А Мијајло књигом из њедара —
Здравица, f. чаша, што се пије у здравље, der Gesundheitstrunk, propinatio.
Здравко, m. Mannsnamme, nomen viri.
Здравље, n. die Gesundheit, valetudo.
Здрављење, n. 1) das Genesen, recuperatio valetudinis. 2) vide наздрављање.
Здравльице, n. hyp. v. здравље.
Здраво, 1) gesund, integra valetudine. 2) tüchtig, stark, valide: здраво га је ударио; немој здраво стезати.
Здравцит, ша, шо, cf. здрав.
Здробити, им, v. pf. zerbrockeln, perfrio.
Здрозгати, ам, v. pf. zerschmettern, comminuo.
Здрпитисе, имсе, v. r. pf. sich entzweyen, bis zu Thätlichkeiten, rixor.
Зеба, der Fink, fringilla.
Зев, m. (Рес. и Срем.) vide зијев.
Зевање, n. (Рес. и Срем.) vide зијевање.
Зевати, ам, (Рес. и Срем.) vide зијевати.
Зевнути, нем, (Рес. и Срем.) vide зијевнути.
Зезање, n. eine Art schwingender Bewegung, agitatio futuentis.
Зезати, ам, v. impf. sich schwingend bewegen, agitari futuendo.
Зезнути, нем, v. pf. eine schwingende Bewegung machen, agitari futuendo.
Зејтин*, m. das Oel (Baumöl), oleum. cf. уље.
Зејтинити, им, v. impf. mit Oel würzen, oleo condio.
Зејтиница, f. суд, што се у њему држи зејтин, das Oelfläschchen, ampulla olearia.
Зејтињење, n. das Oelen (Würzen mit Oel), oleatio.
Зејтин-тане*, vide маслинка.
Зејтуни*, adj. olivengrün oleaginus.
Зејо, m. hyp. v. зец: мени зејо! мени зејо! (анчу ђеца кад се играју зеца).
Зеленбаћ (зеленбак), m. die grüne Eidechse, lacerta viridis.
Зелен, f. die Grüne, das Grüne, viriditas. 2) (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide поврће.
Зелен, на, но, 1) grün, viridis. 2)

grün, d. i. unreif, immaturus: млад и зелен (као гушчије говно), der Gelbschnabel, imberbis.
Зелена̂ ка́да, f. narcissus pseudonarcissus Linn:
„Плави зумбул и зелена када —
Зеле́нети, ним, (Рес.) vide зелењети.
Зеле́нетисе, нимсе, (Рес.) vide зелењетисе.
Зеле́ника, f. m, j. jабука:
„О jабуко зеленико!
„Што с' толики род родила —
Зеле́нило, n. die grüne Farbe, grünes Färbemittel, pigmentum viride.
Зелени́ти, им, v. impf. 1) grün färben, colorem viridem induco, colore viridi inficio. 2) (Срем.) vide зелењети.
Зелени́тисе, имсе, (Срем.) vide зелењетисе.
Зе̂ленкаст, ma, mo, grünlich, subviridis.
Зела́нко, m. зелен коњ, der Apfelschimmel, equia albi genua.
Зеле́њак, њка, m. зелен кукуруз, grüner (unzeitiger) Kukuruz (Mais).
Зеле́њети, ним, v. impf. (Ерц.) grünen, viresco.
Зеле́њетисе, нимсе, v. r. impf. (Ерц.) grunen, vireo.
Зе̂ља, m. (Рес и Срем.) vide зељо.
Зе̂ља, m. vide зељо.
Зеља̂н, на, но, н. п. пита, von wilden Gemüse, ex olere silvestri.
Зе̂ље, n. wildes Gemüse, olus silvestre.
Зе̂љин (зе́љин), на, но, des зеља, bovis cani.
Зе̂љо, m. (Ерц.) ein Schimmelochse, bos canua.
Зе̂љов, m. зелен пас, graulicher Hund, canis canus.
Зеља̂вљев, ва, во, des зељов, canis cani.
Зе̂љош, m. ein Name für große Kanonen (cf. баљемез), nomen tormentis indi solitum:
„А све зељош зељоша дозива —
Зељу̂г, m. зелен вепар, graues Schwein, porcua canus.
Зе̂љуга, f. зелена крмача, graue Sau, porca cana.
Зељу̂гов, ва, во, des зељуг, porci cani.
Земаљски̂, ка, ко, irdisch, terrester (im Gegensatz des Himmlischen):
„Или волиш царству небескоме,
„Или волиш царству земаљскоме?
Земан*, m. die Zeit, tempus. cf. вријеме.
Земби̂л, m. (у Сриjему, у Бачк. и у Бан.) der Zecker (Art Korb), fisci genus.
Зе̂мља, f. 1) die Erde, terra. 2) das Land, terra, regio.

Земља̂к, m. der Landsmann, popularis.
Земља́киња, f. die Landsmännin, popularis femina.
Зе̂мљан, на, но, irden, terreus, fictilis.
Зе̂мљаница, f. чинија, или чаша, од земље, ein irdenes Geschirr, vas fictile.
Зе̂мљица, f. dim. v. земља, das Ländchen, das Erdlein, regiuncula.
Зе̂мљичка, f. die Semmel, simila.
Земљу̂рина, f. augm v земља.
Зему̂н, m. Semlin, Zemlinum.
Зему́нац, нца, m. Semliner, Zemlinensis.
Зему́ница, f. die Erdhütte, antrum.
Зему́нкиња (Зему́нкиња), f. die Semlinerin, Zemlinensis femina:
„Збор зборила младе Земункиње —
Зему́нски, ка, ко, Semliner, Zemlinensis.
Зе̂нђил*, ла, ла, vide богат.
Зенђилук*, m. vide богаство.
Зе̂ница, f. (Рес. и Срем.) vide зјеница.
Зе́псти, зебем, v. impf. frieren, frigeo.
Зерда̂в, m. 1) der Zobel, Zibellina 2) das Zobelfell, pellis zibellinica.
Зе́рде*, ета, n. eine Art kalter Mehlspeise, mit Honig, cibi genus:
„Жуто зерде у сребрну сану —
Зе̂т, m. der Schwieg rsohn, gener.
Зе̂та, f. риjека у Ерцеговини.
Зе̂тов, ва, во, des Schwiegersohns, generi.
Зе̂товски, ка, ко, 1) der Schwiegersöhne, generorum, 2) adv. wie ein зет, more generi.
Зе̂ц, m. der Hase, lepus. Плашив као зец.
Зе̂чина, f. 1) augm. v. зец. 2) das Hasenfell, pellis leporina.
Зе̂чић, m. dim. v. зец. das Häschen, lepusculus.
Зе̂чица, f. das Weibchen vom Hasen, lepus femina.
Зе̂чjи, чjа, чjе, Hasen=, leporinus.
Зе̂чjи трн, m. die Hauhechel, ononis spinosa Linn.
Звекање, n. dim. v. звање.
Звкати, ам, dim. v. звати.
Зи̂д, m. die Mauer, murus.
Зи̂дање, n. das Mauern, operis latericii molitio.
Зида̂р, m. der Maurer, faber murarius.
Зида́рев, ва, во, } des Maurers, mu-
Зида́ров, ва, во, } rarii.
Зида̂рски, ка, ко, 1) Maurer=, murariorum. 2) adv. wie ein Maurer, more murarii.
Зи̂дати, ам, v. impf. mauern, opus latericium molior.
Зи̂дина, f. augm. v. зид.

Зидине, f. pl. das Gemäuer, Mauerwerk, die Trümmer, ruinae, rudera.
Зијамет*, m.
„Осјеħи ħу бегом зијамете—
Зијан*, m. vide штета.
Зијанити, им, vide штетовати.
Зијање, n. das Maulaffen-feil-haben, Gähnen, hiatio.
Зијати, ам, v. impf. gähnen, hio.
Зијафет*, m. (у Србији и у Босни по варошима) vide част 1.
Зијев, m. (Ерц.) 1) die Oeffnung des Mundes, hiatus. 2) das Gähnen, hiatus. Зашао као зијев по чељадма (у приповијетки). 3) bei den Webern, die Oeffnung der Kette, hiatus staminis: оволики ти зијев (кажесе жени, дигнуаши ногу, кад је наħе ко ħе снује преħу).
Зијевање, n. (Ерц.) das Gähnen, oscitatio.
Зијевати, ам, v. impf. (Ерц.) gähnen, oscitor.
Зијевнути, нем, v. pf. (Ерц.) einmahl gähnen, hio.
Зиле*, f. pl. (ст.) die Teller, bei der türkischen Musik, die Cymbeln, cymbala:
„Уставите зиле и борије —
„Стаде јека зила и борија —
Зима, f. 1) der Winter, hiems. 2) die Kälte, frigus.
Зими, im Winter, hieme.
Зимина, f. Schwein oder Rind, das für den Winterhaushalt geschlachtet wird, carnes pecudis mactatae pro hieme.
Зимити, им, vide зимовати.
Зимњи, ња, ње, Winter-, hibernus.
Зимовање, n. das überwintern, hibernatio.
Зимовати, мујем, v. impf. u. pf. überwintern, hiberno.
Зимовник, m. der Winteraufenthalt Winterquartier (der Räuber), hiberna praedonum:
„Снијег паде, друми западоше,
„Планине се снијегом завише;
„По гори се одити не може:
„Да тражимо себи зимовника,
„Ђе ħе који зиму презимити —
Зимозелен, f, das Immergrün, Wintergrün, vinca minor Linn.
Зимус, } diesen Winter, hac hieme.
Зимуске, }
Зимушњи, ња, ње, von diesem Winter, hujus hiemis.
Зинути, нем, v. pf. gähnen, oscito.
Зипарање, n. das grundlose Reden und Schreyen, vociferatio.
Зипарати, ам, v. impf. ohne Grund schreyen, vociferor.
Зифт*, m. der Ruß in der Tabakröhre, fuligo nicotianae: црно као зифт.

Зјање, vide зијање.
Зјати, зјам, vide зијати.
Зјеница, f. (Ерц.) der Augapfel, pupilla.
Зламење, n. das Weihwasser für eine Wöchnerin, aqua lustralis: отишао по зламење. cf. водица.
Зламеновање, n. das Besprengen mit Weihwasser, lustratio puerperae.
Зламеновати, нујем, v. impf. u. pf. mit Weihwasser besprengen, lustro puerperam.
Злата, Frauenname, nomen feminae.
Златан, тна, но, golden, aureus.
Златана, Frauenname, nomen feminae.
Златар, m. der Goldschmid, aurifex:
„Златари ħе доħи,
„Прстен саковати,
„Бурму позлатити.
Златарев, ва, во, } des Goldschmids,
Златаров, ва, во, } aurificis.
Златарски, ка, ко, 1) Goldschmid-, aurificum. 2) adv. nach Goldschmid-Art, more aurificis.
Златити, им, v, impf. vergolden, inauro.
Златка, f. Frauenname, nomen feminae.
Златко, m. Mannsname, nomen viri.
Златница, f. т. ј. муа, die Fleischfliege, musca cadaverina Linn.
Злато, n. 1) das Gold, aurum. 2) (ст.) злато материно, т. ј. ħевојка:
„Ој ħевојко злато материно —
„Пјевин, пјевин злато матерано—
„Остаде му злато испрошено —
Златоје, m. Нова млада не смије (од стида) никога у куħи звати по имену: зато је обичај да она, по што се доведе, свим куħанима (мушкоме и женском) наħене нова имена (само за себе); тако н. п. некога зове (старије ħетиħе) злато м, неког бабом, неког господином (јели отишао господин да доħера сеење?), неког ħевером; а млаħе братом, златојем, соколом, милошем, милојицом, и т. д. жене госпом, мамом, наком, снашом, невом; а ħевојке убавицом, љепотицом, секом, госпоħицом, голубицом, и т. д.
Златокос, са, со, goldhaarig, aureocrine:
„Уловио Сосу златокосу —
Златокрили, ла, ло, (ст.): Goldgeflügelt, aureis alis:
„У језеру утва златокрила —
Злаħен, на, но, golden, aureus, auratus, cf. златан.
Злаħење, n. das Vergolden, inauratio.
Зликовац, вца, m. der Bösewicht, homo nequam, improbus.
Зло, n. das Uebel, malum.

Зло̏, übel, male.
Зло̀ба, f. die Bosheit, malitia.
Зло̀бан, бна, но, übelwollend, malivolus.
Зло̀бити, им, v. impf. einer Beleidigung gedenken, einem übel wollen, omnis mala alicui cupere.
Зло̀бљење, n. das Uebelwollen, malevolentia.
Злово̀љан, љна, но, unmuthig, tristis:
„Јер је Марко иза сна зловољан —
Злогу̀к, m. злослут, m. j. онај, који све зло слути и говори, der Unglücksprophet, vates mali. Некакав Босански спахија, који је имао у своме селу таковог злогука, спремисе на ћабу, но прије него пође, дозове злогука к себи, па му рече: „Злогуче! ја полазим у име Бога на аџилук; но ти да не говориш за мном ништа зло, док не дођем кући, па ћу ти онда поклонити шиник проса" — „Добро господару (одговори злогук); али ако ти не дођеш, коће мени дати просо?"
Злопа̀мтило, m. der eine Beleidigung nicht vergißt, der nachträgt, rachsüchtig ist, memor mali, iujuriae.
Зло̀пата, f. das Elend, miseria.
Злопа̀тити, им, v. impf. darben, Elend leiden, egeo, patior.
Злопа̀ћење, das Leiden, miseria.
Злопо̀глеђа, m. (ст.) der erboßt Blickende, iratum tuens:
„Оно јесте Срђа Злопоглеђа —
Злорад, m. der Schadenfroh, laetus damno aliorum.
Злоран, на, но, schlecht verdauend, digestionis malae: дијете злорано.
Злослу̀т, m. vide злогук.
Злосретан, тна, но, vide злосрећан.
Злосретња̀к, m. Unglücklicher, infelix.
Злосретњица, f. die Unglückliche, infelix.
Злосрећа, f. Unglückskind, infelix.
Злосрећан, ћна, но, unselig, infelix.
Злосрећник, vide злосретњак.
Злосрећница, f. vide злосретњица.
Злоставити, им, v. impf. und pf. unglücklich machen (eine Jungfrau), ihr Gewalt anthun, vim inferre virgini.
Злоста̀вљење, n. das Unglücklich machen, violatio virginis.
Зло̀твор, m. der Feind, Verfolger, inimicus: он је мој злотвор.
Злоћа, f. die Bosheit, malitia.
Злоћа, m. (Рес. и Срем.) vide злоћо.
Злоћо, m. (Ерц.) ein schlimmes Kind, puer malitiosus.
Злоћуд, да, до, } bösartig, pravae
Злоћудан, дна, но, } indolis.
Злочест, ша, шо, schlecht, malus.
Злочѝнац, нца, m. der Uebelthäter, sons, malefactor.
Злочѝнство, n. die Uebelthat, maleficium.
Зма̑ј, m. der Drache, Lindwurm, draco.
Зма̑јев, ва, во, des Drachen, draconis.
Змаје̏вит, та, то, gewaltig wie ein Drache(Lindwurm) draconis vim habens.
Змајо̀гњени, на, но, (ст.) н. п. Вук, Feuerdrache, draco igneus, ein Beiname des Despoten Vuk aus Königs Mathias Zeit (пјевасе како је Ђурђева Јерина казивала Турцима кад се родио Змајогњени Вук:
„У мог сина слијепца Гргура,
„У њега се мушко чедо нађе;
„Није чедо чеда каквано су:
„Вучја шапа и орлово крило,
„И змајево коло под пазуом;
„Из уста му модар пламен бије,
„Матери се не да задојити —):
„Моме брату Змајогњеном Вуку —
Зми̏ја, f. die Schlange, serpens, cf. гуја.
Змијо̀глав, ва, во, н. п. кокош.
Зна̑к, m. das Zeichen, signum.
Зна̏менит, та, то, ausgezeichnet, insignis.
Зна̑н, на, но, bekannt, notus. Од знана зеља глава не боли, sagt man, wenn einer unter Bekannten heuratet.
Зна̑нац, нца, m. der Bekannte, familiaris, cognitus.
Зна̑ница, f. die Bekannte, femina familiaris.
Зна̏ње, n. das Wissen, scientia.
Зна̑тан, тна, но, bekannt, notus.
Зна̏ти, ам (говорное и знадем), v. impf. wissen, scio.
Зна̏чење, n. die Bedeutung, notio.
Зна̏чити, им, v. impf. bedeuten, significo.
Зно̑ј, m. der Schweiß, sudor.
Зно̏јав, ва, во, im Schweiße, sudans.
Зно̏јан, на, но, vide знојав.
Зно̏јење, n. das Schwitzen, sudatio.
Зно̏јитисе, имсе, v. r. impf. schwitzen, sudo.
Зо̑б, f. der Haber (und was man statt dessen dem Pferde gibt), avena et omne frumentum quod equo datur.
Зоба̑ње, n. das Essen von Körnern, manducatio granorum.
Зо̀бати, бљем, v. impf. (Körner) fressen, manduco fruges: зобље коњ, кокош; људи зобљу трешње, грожђе.
Зо̀бити, им, v. impf. m. j. коња, füttern mit Körnern, sagino frugibus.
Зо̀бљење, n. das füttern mit Körnern, pabulatio.
Зо̀бница, f. der Habersack, aus dem das Pferd frißt, saccus avenae, saccus pabularis.

Зобовина, f. vide зовина.
Зова, f. die Holunderstaude, sambucus nigra. Linn.
Зовина, f. Holunderholz, lignum sambuci.
Зовнути, нем, v. pf. rufen, inclamo.
Зоља, f. Art fliegenden Insekts, bestiolae genus: лети у очи као зоља.
Зопца, f. dim. v. зоб:
„Сви су коњи зопцу позобали,
„А мој доро није ни такнуо —
Зор*, m. die Heftigkeit, vehementia, impetus. cf. сила.
Зора, f. die Morgenröthe, aurora.
Зора, f. Frauenname, nomen feminae.
Зорана, f. Frauenname, nomen feminae.
Зорац, рца, m. „Устани снао, зора је" (звао свекар снау). — „Зора ли је, зорац ли је: нешто нанело реп, па трчи око куће" (одговорила снаа; а оно се обадала говеда око куће).
Зорити, ри, v. impf. (cm.) roth seyn (von der Morgenröthe), rubeo.
„Зора зори, петли поју —
Зорица, f. dim. v. зора:
„Још зорица не забијељела,
„Ни Даница лица помолила —
Зорка, f. Frauenname, nomen feminae.
Зорли*, јако, силно, здраво, heftig, vehementer.
Зорњак, m. зора ли је, зорњак ли је: нешто нанело реп, па трчи око куће. cf. зорац.
Зорњача, f. vide Даница.
Зрак, m. } der Sonnenstrahl, radius
Зрака, f. } solis.
Зрачица, f. dim. v. зрака.
Зрелина, f. die Reife, maturitas.
Зрео, зрела, ло, reif, maturus.
Зрети, ем (и зрим), v. impf. reifen, maturor: зру јабуке; зри грожђе.
Зрна, f. Frauenname, nomen feminae.
Зрневље, n. (coll.) die Körner, grana.
Зрнка, f. Frauenname, nomen, feminae.
Зрно, n. 1) das Korn, granum. 2) (пушчано) die Flintenkugel, glans plumbea.
Зрнце, n. dim. v. зрно, ein Körnchen, granulum.
Зрњка, f. vide зрнка.
Зрњкање, n. das Auffressen (z. B. der Kukuruz)-Körner die dem Schweinen vorgeschüttet werden, manducatio granorum.
Зрњкати, ам, v. impf. купити зрна (н. п. крме кад једе окомљене кукурузе), die Körner nach einander auffressen, grana depascor.
Зуб, m. 1) der Zahn, dens; он има зуб на њега, er hat einen Zahn (Pik) auf ihn, malum meditatur in illum. 2) у пушке (доњи и горњи).
Зубак, пка, m. hyp. v. зуб.
Зубат, та, то, 1) gezähnt, mit Zähnen versehen, dentatus. 2) der Haare auf den Zähnen hat, acer, cui non impune illudas.
Зубац, пца, m. der Zahn (des Kammes), dens pectinis.
Зубача, f. panicum dactylon Linn.
Зубити, им, v. impf. н. п. тестере, die Zähne (der Säge) schärfen, acuo dentes serae, limae.
Зубић, m. dim. das Zähnchen, denticulus.
Зубља, f. н. п. зубља луча, т. ј. цијепчица луча, ein Spann, assula, ramentum.
Зубљење, n. das Schärfen der Sägezähne, acutio serae.
Зубљица, f. dim. v. зубља.
Зубни, на, но, Zahn-, dentium.
Зубун, m. eine Art Jacke (jupon), tunicae genus. Зубуне у Србији носе и жене и људи, а у Сријему, у Бачкој и у Банату, само жене. Зубуни што се носе у Србији, они су бијели (од домаћега сукна) и без рукава; женски су дугачки, готово до земље, а мушки су кратки, мало дужи од појаса; а што носе жене по Сријему, по Бачкој и по Банату, они су од картуна, па су поставлени платном и наложени памуком; имају рукаве, и мало су дужи него у Србији мушки.
Зубунић, m. dim. v. зубун.
Зубунчина, f. augm. v. зубун.
Зујање, n. das Sumsen, susurrus (apium), cf. зучање
Зујати, јим, v. impf. summen, sumsen, susurro. cf. зучати.
Зука, f. das Summen, susurrus apium.
Зуква, f. eine Art Aepfel, mali genus.
Зукнути, нем, v. pf. 1) summen, susurro. 2) ein Wort fallen lassen, ins Ohr sagen, in aurem insusurro.
Зулови*, m. pl. die Locken, cincinni, cf. витице.
Зулум*, m. die Gewaltthätigkeit, violentia.
Зулумћар*, m. der Tyrann, Unterdrücker, tyrannus.
Зумба*, f. ein Durchschlageisen, um runde Löcher damit ins Leder zu stechen, z. B. zu einem Siebe, ferrum efficiendis foraminibus in corio.
Зумбул*, f. eine Art Blume, floris genus.
Зурна, f. die Pfeife bei der türkischen Musik, fistula turcica.
Зуцнути, нем vide зукнути.
Зучање, n. vide зујање.
Зучати, чим, vide зујати.

И.

И, und, et: и ја, и ти, sowohl ich als du, et ego, et tu; и тамо и амо.
Й, sie, eos; ihrer, eorum: ја сам и виђео; зовни и; ја и се не бојим.
Й, cf. ни!
Ибар, бра, m. Fluß in Serbien. Ибар утјече у Мораву више Карановца.
Ибрик *, m. eine kupferne Waschkanne, vas cupreum, aeneum.
Ибричић, m. dim. v. ибрик.
Ибришим *, m. свилени конци, Seidenzwirn, ein Faden Seide, filum sericum.
Ибришим-тканица, f. (cm.) т. ј. тканица од ибришима:
„Прпеже му четири колана,
„А и пету ибришим-тканицу —
Ива, m. (Рес. и Срем.) vide Иво.
Ива, f. eine Art Weide, salicis genus (quod quaere).
Иван, m. Mannsname, (Johann der Täufer) nomen viri (Joannes Baptista).
Ивана, f. Johanna (Frauenname), nomen feminae.
Иваница, f. dim. v. Ивана.
Иваниш, m. Mannsname, nomen viri.
Иванчић, m. dim. v. Иван.
Ивањ дан, ња дне, m. Fest des h. Johann des Täufers, den 24. Juny, dies festus S. Joanni Baptistae. Срби приповиједају, да је Ивањ дан тако велики светац, да на њега сунце на небу трипут од страа стане. Уочи Ивања дне је обично на некијем мјестима (као н. п. у Јадру) палити лиле око тора: нагуле чобани лиле (брезове или трешњове) и метну у процјепове, те начине као велике ките, па у очи Ивања дне, пошто се смркне, запале те процјепове и обнесу око торова, потом неке зађену у тор те нагоре, а неке узму чобани и изнесу на какво брдо, ђе дође и више чобана, те се играју. Тако се пали лила и у очи Петрова дне. А на некијем мјестима (као по Сријему) беру ђевојке (уочи Ивања дне) Ивањско цвијеће те вију вијенце и мећу испред куће по стрехи или по плоту. Берући ђевојке цвијеће пјевају различне пјесме, а особито ову:
„Ивањско цвеће Петровско,
„Иван га бере те бере:
„Мајци га баца у крило,
„А мајка с крила на земљу —
Ивања, f. зидине од намастира, у Шабачкој нахији, накрај Цера под Видојевицом.
Ивањско цвијеће, n. (жуто и бијело) das Labkraut (Waldstroh, Unser Frauen Bettstroh), galium verum Linn.
Ивер, m. der Holzspann beim Zimmermann, sarmentum. Куд ће ивер од кладе?
Иверак, рка, m. hyp. v. ивер.
Иверак, рка, m. Gebirge zwischen dem Flusse Јадар und dem Berge Цер.
Иверје, (coll.) die Spänne, Holzabfälle, sarmenta.
Иверчић, m. dim. v. ивер.
Ивик, m. ein Weidenwald, salicetum.
Ивица, f. 1) dim v. ива. 2) das Ende (am Tuch, an der Leinwand), latus panni.
Ивка, f. Frauenname (cf. Ивана), nomen muliebre.
Ивко, m. Mannsname, nomen viri.
Ивница, f. планина у Ерцеговини (у Дробњацима):
„Сан уснила љуба војводина,
„Анђелија Стоја Караџића,
„Ђе вас Дробњак магла притиснула,
„А из магле вила покликнула
„Са Ивнице високе планине —
Иво, m. (Ерц.) hyp. v. Иван.
Ивов, ва, во, von Weiden, salignus.
Ивовина, f. das Weidenholz, lignum salignum.
Игда (d. i и гда), je, aliquando, cf. икад.
Игла, f. die Nadel, acus.
Иглар, m. der Nadler, opifex acuarius.
Иглени, на, но, н. п. уши, das Nadel-Oehr, foramen acus.
Игленица, f. die Nadelbüchse, pyxis acuaria.
Иглица, f. das Nädelchen, acula, acicula.
Игња, m. (Рес. и Срем.) vide Игњо.
Игњат, m. } Ignatius, ein Mannsname, Ignatius.
Игњатиј, m.
Игњатије, m.
Игњо, (Ерц.) hyp. v. Игњат.
Игра, f. 1) das Spiel, lusus, ludus. 2) der Tanz, chorea.
Игралиште, n. der Spiel-, der Tanzplatz, locus saltatorius.
Играње, n. 1) das Spielen, lusus. 2) das Tanzen, saltatio.
Играти, ам, v. impf. 1) spielen, ludo. 2) tanzen, salto.
Играти се, амсе, v. r. impf. spielen, ludo.
Играција, f. (angeeignet und verbessert statt пергација, Recreation, von играти, spielen) das Ey, was am Donnerstag dem Schullehrer dargebracht wird, damit er die Knaben, statt des Lernens, spielen läßt, munusculum ovi datum ludimagistro die Jovis, quo pueri lusum dimittuntur. Који не донесе играције, онога (кашто) зат-

вори учитељ у школу, ше учи сам читав дан.
Играч, m. 1) der Spieler, lusor. 2) der Tänzer, saltator.
Играчица, f. 1) die Spielerinn, femina ludens. 2) die Tänzerinn, saltatrix.
Играчка, f (у Сријему у Бачк. и у Бан.), die Spielerey, (für Kinder), crepundia.
Игриште, n.(cm.) vide игралиште:
„За усади вишњу на игришту —
„Дол' по игришту, по девојачком—"
Игуман (gen. игумна и игумана), m. (ἡγούμενος) der Igumen eines Klosters, hegumenos coenobii.
Игуманија, f. (ἡγουμένη) die Oberin in einem Kloster, hegumena monasterii.
Игуманов, ва, во, des Guardians, hegumeni.
Игуманскй, ка, ко, 1) hegumenisch, hegumenicus. 2) adv. nach Guardians Art, more hegumeini.
Игуманство, n. die Hegumenschaft, munus et dignitas hegumeni.
Игумнов, ва, во, vide игуманов.
Идади' als interj. auf und davon, avolat.
Иждребити (изждребити), им, (Рес. и Срем.) vide иждријебити.
Иждребитисе (изждребитисе), бесе, (Рес. и Срем.) vide иждријебитисе.
Иждријебити (изждријебити), им, v. pf. (Ерц.) werfen (von Stuten), enitor; ова је кобила иждријебила ше све коње.
Иждријебитисе (изждријебитисе), бесе, v. r. pf. (Ерц.) m. j. кобиле, insgesammt werfen, enititur alia ex alia: све су се кобиле иждријебиле.
Ижђенути, нем, v. pf. (Ерц.) m. j. име
Ижђести, ђенем. v. pf. seinen Spitznamen geben, aufbringen, impono nomen irrisorium.
Иженити (изженити), им, v. pf. verheuraten, colloco filios.
Иженитисе (изженитисе), нимосе, v. r. pf. sich nach einander verheuraten, uxores duxere alius ex alio.
Ижимање (изжимање), n. das Ausdrücken (des Wassers), expressio.
Ижимати (изжимати), ам, v. impf. ausdrücken, exprimo.
Ижина, f. vide клијет.
Ижљевање, n. (Ерц.) vide излијевање.
Ижљевати, ам, (Ерц.) vide излијевати.
Ижљубити, им, vide изљубити.
Ижљубитисе, имосе, vide изљубитисе.
Из, aus, ex.
Иза (из за), von der hintern Seite, von jenseits, a parte postica: дође иза брда; иза зиме топло, иза кише сунце; ласно је иза града стријељати.
Изабрати, берем, v. pf. erwählen, eligo.
Изаврети, врп, v. pf. hervorsprudeln, scaturio.
Изагнати, ам, v. pf. austreiben, ejicio, exturbo.
Изадирање, n. das Ausreißen, evulsio; fuga.
Изадирати, рем, v. impf. 1) ausreißen, evello. 2) Reißaus nehmen, fugio.
Изадрети, ем (и задерем), изадрьо, (Рес. и Срем.) vide изадријети.
Изадријети, рем (и изадерем) изадрьо, v. pf. (Ерц.) 1) herausreißen, evello. 2) Reißaus nehmen, aufugio: једва је изадрьо.
Изазвати, зовем, v. pf. herausrufen, evoco.
Изазивање, n. das Herausrufen, evocatio.
Изазивати, ам (и изазивљем), v. impf. herausrufen, evoco.
Изаћати, ћа, v. pf. sich verliegen, jacendo corrumpor (de panno).
Изапрати, перем, vide испрати.
Изасипање, n. 1) das Ausschütten, effusio. 2) das Ausschlagen, eruptio.
Изасипати, ам (и изасипљем), v. impf. ausschütten, effundo.
Изасипатисе, пасе (и изасипљесе), v. r. impf. ausschlagen, erumpo.
Изасрати, серем, v. pf. herausscheißen, procaco. Који његову иглу изједе, онај треба чувалдуз да изасере, wer seine (des bösen Wächters) Nähnadel frißt, muß dafür wenigstens eine Packnadel sch**.
Изасратисе, серемсе, v. r. pf. laxiren, evacuari.
Изасути, спем, v. pf. ausschütten, effundo.
Изасутисе, спесе, v. r. pf. ausschlagen (aus der Haut), erumpo, prodeo.
Изаткати, изачем, v. pf. fertig weben, pertexo.
Изатога, d. i. иза тога, darauf, ex: in cf. иза.
Изаћи, зађем, vide изићи.
Изба, f. (по Ерцеговини и по Србији око Новог пазара) vide соба.
Избавити, им, v. pf. befreyen, libero.
Избављање, n. das Befreyen, liberatio.
Избављати, ам, v. impf. befreyen, libero.
Избадање, n. das Ausstechen, effossio, excisio.
Избадати, ам, v. impf. ausstechen, effodio, excido.
Избалити, им, v. pf. rotzig machen, muco maculo.
Избацивање, n. 1) das Herauswerfen, ejectio. 2) das Ausschießen, rejectio. 3) das Abfeuern der Flinte, ejaculatio.

Избацивати, цујем, v. impf. 1) herauswerfen, ejicio. 2) ausschießen, rejicio. 3) losschießen, abfeuern, ejaculor.

Избацити, им, v. pf. 1) herauswerfen, ejicio. 2) ausschießen, rejicio. 3) пушку, топ, abfeuern (die Flinte), ejaculor (glandes).

Избегнути, нем, vide избећи.

Избежати, жим, (Рес. и Срем.) vide избјежати.

Избелети, лим, (Рес.) } vide изби-
Избелити, лим, (Срем.) } јељети.

Избећи (говорисе и избегнути), бегнем, (Рес. и Срем.) vide избјећи.

Избечити, им, v. pf. т. j. очи, stiere Augen machen, oculis rigidis tueor.

Избивати, ам, v. impf. не избива, као куга из Сарајева, er ist nie abwesend, ist immer daheim, wie die Pest in Sarajewo.

Избијање, n. das Herausschlagen, extusio.

Избијати, ам, v. impf. herausschlagen, extundo.

Избијелити, им, v. pf. (Ерц.) } weiß
Избијељети, лим, v. pf. (Ерц.) } werden, albesco: избијељела чоа.

Избирак, рка. m. das Ueberbleibsel, der Rest, residuum, reliquiae.

Избирање, n. das Ausklauben, Wählen, electio.

Избирати, ам, v. impf. auslesen, wählen, eligo.

Избирач, m. der Wähler, der viel Ausklaubt, difficilis. Избирач нађе отирач (кад се који жени).

Избистритисе, рисе, v. pf. klar, hell werden, sich klären, claror, limpidus fio.

Избити, бијем, v. pf. 1) herausschlagen, elido, extundo. 2) zerschlagen, zerbläuen, contundo.

Избјегнути, нем, vide. избјећи.

Избјежати, жим, (Ерц.) vide избјећи.

Избјећи (говорисе и избјегнути), бјегнем, v. pf. (Ерц.) hinausfliehen, zerfliehen, diffugio.

Изблиза (изблиза, т. j. из близа), von nahe, cominus.

Избљувак, вка, m. оно што се у један пут избљује, der Auswurf, sputum, ejectamentum.

Избљувати, љујем, v. pf. ausspeien, exspuo.

Избљуватисе љујемсе, v. r. pf. sich ausspeien, satis spuisse.

Изболети, лим, v. r. pf. (Рес.) } abma-
Изболовати, лујем, v. pf. } gern
Изболети, лим, v. pf. (Ерц.) } (durch Krankheit) morbo macresco.

Избор. m. das Gewählte, die Blüte, delectus:

„По избору бољи од бољега —

Избости, бодем. v. pf. 1) ausstechen, expungo 2) zerstechen, compungo.

Избрати, берем, vide изабрати.

Избрисати, ришем, v. pf. auslöschen, deleo.

Избројити, им, v. pf. auszählen, enumero.

Изброћине, f. pl. der Nachkrapp, rubia tinctorum secunda, (der Satz der Färberröthe, nachdem sie einmal gebraucht worden). Man braucht ihn z. B. zum Färben der Ostereyer, wie das варзило.

Избубати, ам, v. pf. (onomatop.) zerbläuen, contundo.

Избудити, им, v. pf. nach der Reihe wecken, excito alium ex alio.

Избушити, им, v. pf. zerlochern, perforo, pertundo.

Извадити, им, v. pf. 1) herausnehmen, hervorholen, promo. 2) (cm.) кавгу, т. j. заметнути:

„Шћаше Милош извадити кавгу —

Извалити, им, v. pf. umwerfen, everto, prosterno.

Извалитисе, имсе, v. r. pf. sich hinwerfen, procumbo.

Изваљати, ам, v. pf. herauswälzen, evolvor.

Изваљатисе, амсе, v. r. pf. 1) sich herauswälzen, provolvor. 2) sich satt wälzen, satior volutando.

Изваљивање, n. das Umwerfen, Hinwerfen, prostratio.

Изваљивати, љујем, v. impf. umwerfen, prosterno.

Изваљиватисе, љујемсе, v. r. impf. sich hinwerfen, prosternor.

Изван, (по Ерц.) außer, extra: он je изван себе.

Изварати, ам, v. pf. betriegen, decipio,

Извесно, (Рес. и Срем.) vide извјесно.

Извести, ведем, v. pf. hinausführen, educo.

Извести, извезем, v. pf. sticken, acu perscribere.

Извести, извезем, v. pf. herausführen, eveho.

Изместисе, извеземсе, v. r. pf. herausfahren, evehor.

Известити, (Рес. и Срем.) vide извијестити.

Известитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide извијеститисе.

Изветрити, им, (Рес. и Срем.) vide извјетрити.

Извешати, ам, (Рес. и Срем.) vide извјешати.

Извидати, ам, v. pf. heilen, auscuriren, medeor. cf. излијечити.

Ѝзвидети, дим, v. pf. (Рес.) } in Augenschein nehmen,
Ѝзвидити, дим, v. pf. (Срем.) }
Ѝзвиђети, дим, v. pf. (Ерц.) } beaugenscheinigen, coram inspicio.

Извѝјање, n. das Ersinnen, Ausspintisiren, excogitatio.

Извѝјати, ам, v. impf. ersinnen, ausspintisiren, excogito: извија којекаква јела.

Извѝјатисе, јамсе, v. r. pf. sich winden, evehor, sublimis feror: извијаосе орво под облаке.

Извије́стити, им, v. pf. (Ерц.) berichten, certiorem facio.

Извије́ститисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) Auskunft bekommen, certior fio.

Ѝзвир, m. (cm.) vide извор:
„Извир вода извирала,
„Б'јелу пјену изметала —

Ѝзвира̂ње, n. das Hervoesprudeln, scaturitio.

Ѝзвирати, ре, impf. m. j. вода, entspringen, scaturio.

Извирѝвање, n. das Spähen, speculatio.

Извирѝвати, рујем, v. impf. herausspähen, speculor ex —,

Ѝзвирити, им, v. pf. hinausspähen, prospicio.

Извиркѝвање, n. dim. v. извиривање,

Извиркѝвати, кујем dim. v. извиривати.

Ѝзвити, вијем, v. pf. winden, necto.

Ѝзвитисе, вијемсе, v. pf. sich entwinden, sich emporwinden, evehor: извио се орао небу под облаке.

Ѝзвјесно, (Ерц.) gewiß, certe.

Ѝзвјетрити, им, v. pf. ((Ерц.) ausrauchen, evaporor.

Ѝзвјешати, ам, v. pf. (Ерц.) nach der Reihe henken, suspendo alium ex alio.

Извла́чење, n. das Heeausziehen, extractio.

Извла́чити, им, v. impf. heeausziehen, extraho.

Ѝзвода, f. главица купуса, или другога каквог поврћа, што се остави за сјеме.

Изво̀дати, ам, v. pf. н. п. коња, uberfuheen (das Pfeed), circumduco equum sudantem.

Изво̀дити, им, v. impf. 1) herausführen, educo. 2) ausführen (ein Lied), concino.

Изво̀ђе̂ње, n. 1) das Herausführen, eductio. 2) das Ausführen, Erequiren eines Gesanges,

Изво̀же̂ње, n. das Heeausführen, evectura, evectio.

Ѝзвоз, m. 1) das Führen, vectura. 2) die Ausfuhr, exportatio.

Изво̀зити, им, v. impf. heeausführen, führen, veho.

Изволе́вање, n. (Рес. и Срем.) vide изволијевање.

Изволе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide изволијевати.

Изво̀лети, лим, (Рес.) vide изво̀љети.

Изволијѐва̂ње, n. (Ерц.) das Aussklauben, Wählen, delectio.

Изволијѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) ausklauben, deligo: немој ти мени ту изволијевати којешта, него једи што ти се донесе.

Изво̀лити, им, (Срем.) vide изво̀љети.

Изво̀љети, лим, v. pf. (Ерц.) belieben, sich würdigen (in den Klöstern, und in den Städten), placeat, dignetur (in Ungern).

Ѝзвор, m. der Ursprung eines Flusses, die Quelle, scaturigo.

Изврѐ, von oben heeab, desub: тече вода изврх брда.

Изврáтити, им, v. pf. wenden (umwenden), verto.

Ѝзвраћа̂ње, n. das Wenden, versio.

Ѝзвраћати, ам, v. impf. wenden, verto.

Изврáчати, ам, v. pf. erwahrsagen, acquiro vaticinando.

Ѝзвргнути, нем, vide изврћи.

Ѝзвргнутисе, немсе, vide изврћисе.

Изврнути, нем, v. pf. umwerfen, everto.

Ѝзврта̂ње, n. das Umwerfen, eversio.

Ѝзвртати, рћем, v. impf. umwerfen, everto.

Изврте́ти, тим, v. pf. (Рес.) } 1) zerbohren, perforo.
Изврти́ти, им, v. pf. (Срем.) }
Изврће́ти, вртим, v. pf. (Ерц.) } 2) herauеziehen (den Schuß aus der Flinte), evacuo telum.

Ѝзврћи (говорисе и извргнути), вргнем, v. pf. н. п. пушку, entladen, losschießen.

Ѝзврћисе (говорисе и извргнутисе), вргнемсе, v. r. pf. 1) sich werfen (vom Holze), rejicior, resilio. 2) ausarten, degenero.

Извршѝвање, n. das Vollenden, absolutio.

Извршѝвати, шујем, v. impf. vollenden, perficio.

Извршѝватисе, шујесе, v. r. impf. vollendet werden, in Erfüllung gehen, fit satis e. g. voluntati divinae.

Изврши́ти, им, v. pf. vollbringen, perficio.

Изврши́тисе, шисе, v. r. pf. н. п. воља чија, vollbracht werden, exeo, perficior.

Изву́ћи, вучем, v. pf. heeausziehen, extraho.

Ѝзгазити, им, v. pf. zertreten, conculco.

Изгѝмизати, мижем, v. pf. herauskriechen, prorepo, рак, црв.

Изга̂тати, ам, vide изарачати.

Ѝзгинути, немо, v. pf. zu Grunde gehen (von mehreen), pereo, intereo.

Изгла́вити, им, v. pf. ausdrehen (z. B. eine Messerklinge), extorqueo.

Изглављи́вање, n. das Ausdrehen, extorsio.

Изглављи́вати, љујем, v. impf. ausdrehen, extorqueo.

Изгладити, им, v. pf. ausglätten, laevigo.

Изгла̀днети, ним, v. pf. (Рес.) } hungrig
Изгла̀днити, им, v. pf. (Срем.) } werden,
Изгла̀дњети, ним, v. pf. (Ерц.) } fame corripior.

Изгле́дање, n. das Hinaussehen, prospectio.

Изгле́дати, ам, v. impf. hinausschauen, prospicio.

Изгледати, ам, v. pf. erschauen, spectando acquiro.

Изгло̀дати, оћем, v. pf. zernagen, corrodo.

Изгмизати, мижем, vide изгамизати.

Изгнати, ам, v. pf. austreiben, exturbo.

Изгње́чити, им, v. pf. zerquetschen, contero, elido.

Изгова́рање, n. 1) das Aussprechen, pronunciatio. 2) das Entschuldigen, excusatio.

Изгова́рати, ам, v. impf. 1) aussprechen, pronuncio. 2) entschuldigen, excuso.

Изгова́ратисе, амсе, v. r. impf. sich entschuldigen, excuso me.

Изговор, m. die Entschuldigung, Ausrede, excusatio.

Изгово̀рити, им, v. pf. 1) entschuldigen, excuso. 2) ausreden, sermonem ad finem perduco.

Изговоритисе, имсе, v. r. pf. 1) sich entschuldigen, excuso me. 2) sich ausreden, satis locutum esse.

Изгонити, им, v. impf. 1) austreiben, expello. 2) erpressen, exigo.

Изгоњење, n. das Austreiben, expulsio.

Изгорелина, f. ein Fluchwort für etwas Vermißtes, dem man Verbrennung wünscht: камо та изгорелина? convicii genus.

Изгорелица, f. vide погорелица.

Изгорео, рела, ло, verbrennt, adustus, combustus,

Изгорети, рим, v. pf. } abbrennen,
Изгорјети, рим, (Ерц.) } exuror.

Изгрѐпсти, бем, v. pf. 1) herausschaben, herauskratzen, erado. 2) zerkratzen, lacero unguibus.

Изгристи, ризем, v. pf. zerbeißen, corrodo, zernagen.

Изгр́нути, нем, v. pf. herausscharren, erado, eruo.

Изгрта̂ње, n. das Herausscharren, erasio.

Изгр́тати, грћем, v. impf. herausscharren, eruo (z. B. das Feuer aus dem Ofen).

Изгру́вати, ам, v. pf. zerschlagen, concutio, cf. избубати.

Изгу́бити, им, v. pf. verlieren, amitto.

Изгу́битисе, имсе, v. r. pf. 1) verloren gehen, perdor. 2) einfallen (im Gesichte abmagern), macesco.

Изгу́лити, им, v. pf. durch Nagen entblößen, erodo.

Изгу́рати, ам, v. pf. zerstoßen, zu Grunde richten, elido.

Изда́вање, n. 1) das Verrathen, proditio. 2) das Geben vom Hause weg, Veruntreuen, interversio.

Изда́вати, дајем, v. impf. 1) weggeben, interverto. 2) verrathen, prodo.

Изда̂вна (из давна), von längst her, pridem.

Издаја, f. der Verrath, proditio.

Изда̂јник, m. der Verräther, proditor.

Издалѐка (из далека), von weitem, eminus, e longinquo.

Изданак, нка, m. ein Knüttel von einer Staude, die am Boden abgehauen ist, fustis genus: ударио га изданком.

Изда̀нгубити, им, v. pf. an Zeit verlieren, pessumdo tempus, (z. B. издангубио три дана).

Изда̀нути, нем, v. pf. ausathmen, exspiro.

Издати, ам (говорисе и издадем), v. pf. 1) weggeben, foras do. 2) verrathen, prodo.

Изда̄шан, шна, но, freigebig, liberalis.

Изде́вање, n. (Рес. и Срем.) vide издијевање.

Изде́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide издијевати.

Издевѐтати, ам, v. pf. излупати кога, zerbläuen, contundo.

Изде́лити, им, (Рес. и Срем.) vide издијелити.

Изде́литисе, имосе, (Рес. и Срем.) vide издијелитисе.

Изденути, нем, vide издести.

Издер, m. и. п. добро платно, сукно за издер, Leinwand, Tuch, so Strapaße aushält, pannus aut linteum laboris patiens.

Издѐрати, рем, v. pf. zerreißen, lacero.

Издѐрилијеска, f. ein kerngesunder Kerl, dem die Haselstaude (des Corporals) nichts anhaben kann, non timens vitem miles (vitifragus?).

Издести (говорисе и изденути), денем, (Рес. и Срем.) vide извјести.

Издигнути, нем, vide издићи.

Издигнутисе, немсе, vide издићисе.

Издиза̂ње, n. das Aufrichten, erectio.

Ѝздизати, дижем, v. impf. in die Höhe heben, tollo, erigo.

Ѝздизатисе, ижемсе, v. r. impf. sich erheben, aufrichten, erigor.

Издијѐвање, n. (Ерц.) das Aufbringen eines Spitznamens, inditio nominis scommatici.

Издијѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. име коме, aufbringen (einen Spitznamen), indere scomma.

Издијѐлити, им, v. pf. (Ерц.) austheilen, vertheilen, distribuo.

Издијѐлитисе, имосе, v. r. pf. (Ерц.) sich zertheilen, auseinander kommen.

Ѝздиралâ, als interj. auf und davon! кад он то чу, а он онда издирала, aufugit.

Ѝздисâње, n. das Ausathmen (Sterben), exspiratio.

Ѝздисати, дишем, v. impf. ausathmen, exspiro.

Ѝздићи (говорисе и издигнути), дигнем, v. pf. aufrichten, aufheben, erheben, erigo.

Ѝздићисе (говорисе и издигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. sich aufrichten, erigor.

Ѝздравити, им, vide оздравити.

Ѝздрѐти, дерем, издръо, (Рес. и Срем.) vide издријети.

Ѝздријети, дерем, издръо, v. pf. (Ерц.) 1) zerreißen, lacero. 2) Reißaus nehmen, aufugio.

Издрљâнчити, им, v. pf. erschwätzen, abschwätzen, eblandior, emendico.

Издрљати, ам, v. pf. bekritzeln, conscribillo.

Ѝздрмати, ам, v. pf. herausrütteln, excutio.

„Та ево га, мила нено,
гди дрма на арати,
„Издрмао, мила нено,
пола кључанице —

Издробити, им, v. pf. zerbröckeln, comminuo.

Издрпати, ам, v. pf. zerfetzen, lacero, lanio.

Издупсти, убем, v. pf. aushöhlen, excavo.

Ѝзелица, f. (Рес. и Срем.) vide изјелица.

Ѝзести, едем и изем, (Рес. и Срем.) vide изјести.

Ѝзеститсе, едемсе и иземсе, (Рес. и Срем.) vide изјестисе.

Иждрѐбити, им, vide ождребити.

Иждрѐбитисе, бесе, vide ождребитисе.

Иждријѐбити, им, vide ождријебити.

Иждријѐбитисе, бесе, vide ождребитисе.

Ижѐнити, им, vide оженити.

Ижѐнитисе, имосе, vide оженитисе.

Ижѝмање, n. vide ожимање.

Ижѝмати, ам, vide ожимати.

Изигрáвање, n. 1) das Gewinnen durch Spiel, lucrum ex lusu. 2) das Ausspielen, Vollenden des Spiels, absolutio ludi.

Изигрáвати, ам, v. impf. 1) erspielen, ludendo acquiro. 2) zu Ende spielen, absolvo ludum.

Изѝграти, ам, v. pf. 1) erspielen, ludendo lucror. 2) zu Ende spielen, absolvo ludum.

Изѝгратисе, амсе, v. r. pf. 1) sich ausspielen, satis lusisse. 2) sich austanzen, satis saltasse.

Изѝскати, иштем, v. pf. erlangen, acquiro.

Изѝскатисе, иштемсе, v. r. pf. einer Bitte Gewährung erlangen, voti fio compos.

Изѝћи, изиђем (и изидем), v. pf. 1) ausgehen, exeo, egredior. 2) ausbrechen (von einem Exantheme), erumpo.

Ѝзјаати, јашем, vide изјахати.

Изјáвити, им, v. pf. н. п. овце, hinausleiten (die Heerde), educo:

„И изјаан на планину стадо —

Ѝзјагњити, им, v. pf. werfen, pario (von Schafen) enitor: ова је овца изјагњила те све овце; је си ли ти твоје овце изјагњио (aufziehen)?

Ѝзјагњитисе, њесе, v. r. pf. т. ј. овце, werfen (von mehrern Schafen), pario.

Ѝзјадитисе, имсе, v. r. pf. sich ausklagen, ausjammern, querelis levor, recreor.

Ѝзјаловити, им, v. pf. gelt machen (durch Verletzung), sterilem reddo.

Ѝзјаловитисе, имсе, v. r. pf. gelt werden, sterilis fio.

Ѝзјањити, им, vide изјагњити.

Ѝзјањитисе, њесе, vide изјагњитисе.

Изјâти, јашем, v. pf. 1) hinan reiten, den Berg hinanreiten, ascendo equo montem. 2) vide пројахати 2. 3) zu Schanden reiten ein Pferd, equitando perdo.

Изјаỳкати, учем, v. pf. erklagen erheulen, exululo, ululatu acquiro.

Изјаỳкатисе, учемсе, v. r. pf. sich ausheulen, ululando defessus sum.

Изјѐбати, бем, v. pf. diffutuo.

Ѝзједипогача, m. (im Scherz) der Pogatscha-Verzehrer, fruges consumere natus (?): ти си један изједипогача! један испичутура!

Ѝзјелица, f. (Ерц.) 1) der Vielfraß, gulo. 2) der Abfresser, devorator:

„Нит' су ради Турци изјелице —

Изјѐпсти, јебем, vide изјебати.

Ѝзјести, једем (и изијем), v. pf. (Ерц.) aufessen, auffressen, devoro.
Ѝзјестисе, једемсе (и изијемсе), v. r. pf. (Ерц.) sich abfressen (vor Aerger, Kummer), devoror ira.
Изјурити, им, v. pf. herausjagen, expello.
Изла́гање, n. das Ausladen, Herauslegen, expositio.
Изла̀гати, лажем, v. pf. ablügen, ementior.
Излагати, лажем, v. impf. herauslegen, expono.
Изла̀гатисе, лажемсе, v. r. pf. sich auslügen, satis mentitum esse.
Ѝзлажење, n. das Ausgehen, exitus.
Излазити, им, v. impf. 1) ausgehen, exeo. 2) ausbrechen, erumpo.
Ѝзлајати, јем, v. pf. abbellen, elatro.
Ѝзлајатисе, јемсе, v. r. pf. sich ausbellen, sat latrasse (auch fig.)
Изла̀нутисе, немсе, v. r. pf. sich entfahren lassen (ein Wort), sino mihi elabi.
Излѐжатисе, жимсе, v. r. pf. sich sattliegen, sat cubuisse.
Изле́мати, ам, (Рес. и Срем.) vide излијемати.
Изле́тање, n. (Рес. и Срем.) vide излијетање.
Изле́тати, лећем, (Рес. и Срем.) vide излијетати.
Излѐтети, тим, v. pf. (Рес.) } ausfliegen, evolo.
Излѐтити, им, v. pf. (Срем.) }
Излѐћети, летим, v. pf. (Ерц.) }
Изле́ћи, лежем, v. pf. ausbrüten, pullos excludo.
Изле́ћисе, лежемсе, v. r. pf. ausgebrütet werden, excludor.
Изле́чити, им, (Рес. и Срем.) vide излијечити.
Изле́читисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide излијечитисе.
Изли̏вање, n. (Срем.) vide излијевање.
Изли̏вати, ам, (Срем.) vide излијевати.
Изли̏затисе, лижемсе, v. r. pf. sich abreiben (vom Tuche), deteror.
Излијѐва̂ње, n. (Ерц.) das Ausgießen, effusio.
Излијѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) ausgießen, effundo.
Излијѐмати, ам, v. pf. (Ерц.) zerschlagen, contundo.
Излијѐта̂ње, n. (Ерц.) das Ausfliegen, evolatio.
Излијѐтати, јећем, v. impf. (Ерц.) ausfliegen, evolo, evolito.
Излијѐчити, им, v. pf. (Ерц.) heilen, sano, medeor.
Излијѐчитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) geheilt werden, sanor.

Изли̏стати, ам, v. pf. sich belauben, effrondeo.
Ѝзлити, лијем, v. pf. ausgießen, effundo.
Изло̀жити, им, v. pf. 1) durch Legen verbrauchen, consumo imponendo (ligna super foco). 2) herauslegen (die Waare), expono.
Изло̀кати, лочем, v. pf. н. п. вода пут, ausfressen, auslecken, exedo.
Изло̀мити, им, v. pf. zerbrechen, frango.
Изло̀митисе, имсе, v. r. pf. zerbrechen, frangor.
Излу́дити, им, v. pf. преварити кога, übertölpeln, circumvenio.
Излу́дитисе, имсе, v. r. pf. sich übertölpeln lassen, circumvenior.
Излу́пати, ам, v. pf. 1) vide издеветати. 2) zerschlagen (Geschirr, Nüsse), frango, effringo.
Изљу́бити (ижљубити?), им, v. pf. der Reihe nach abküssen, exosculor aliam ex alia.
Изљу́битисе (ижљубитисе?), имсе, v. r. pf. sich der Reihe nach abküssen, exosculari se invicem.
Ѝзмак, m. in der Redensart: на измаку, beim Abzug (z. B. des Winters), decedeute.
Изма̀кнути, нем, vide измаћи.
Изма̀кнутисе, немсе, vide измаћисе.
Изма́лање, n. das Hervorkommen (hinter dem Berge), apparitio.
Изма́лати, ам, v. impf. hervorzeigen, promo.
Изма́латисе, амсе, v. r. impf. hervorkommen, sich zeigen, appareo, promineo.
Ѝзмалена (из малена), von Kindheit an, a puero.
Изма́мити, им, v. pf. herauslocken, ablocken, elicio.
Изма́ћи (говорисе и измакнути), макнем, v. pf. 1) wegrucken, removeo. 2) ablocken, elicio, extorqueo. 3) измаче, er läuft davon, aufugit.
Изма́ћисе (говорисе и измакнутисе), макнемсе, v. r. pf. wegrucken, removeor; измаче се коњ из руке, entwindet sich, extorquetur.
Изма́цити, ци, v. pf. werfen (von der Katze), pario.
Изма́цитисе, цесе, v. r. pf. m. j. мачке, werfen (von mehrern Katzen), pario.
Ѝзмеђу, zwischen, von einem zum andern, inter: између нас (mit dem gen.)
Ѝзмена, f. (Рес и Срем.) vide измјена.
Изме́нити, им, (Рес. и Срем.) vide измијенити.

Измѐнитисе, нмсе, (Рес. и Срем.) vide измјенитисе.

Измењѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide измјењивање.

Измењѝвати, њујем, (Рес. и Срем.) vide намјењивати.

Ѝзмерити, им, (Рес. и Срем.) vide измјерити.

Измѐсти, метем, v. pf. hinauskehren, everro.

Ѝзмет, m. 1) der Ausschuß (das Schlechteste), rejiculum. 2)* die Frohne, Bedienung, servitus: отишао на измет; чини му измет.

Ѝзметак, тка, m. der Ausschuß, rejiculum.

Измѐтâње, n. 1) das Auswerfen, ejectio. 2) das Ausschießen, rejectio. 3) das Einweben bunter Farben, intexio.

Измѐтати, мећем, v. impf. 1) auswerfen, ejicio. 2) ausschießen, rejicio. 3) einweben, intexo.

Измѐтатисе, ећесе, v. r. impf. 1) sich werfen (vom Holze), rejiei. 2) ausarten, degenero, cf. изврћисе.

Ѝзметнути, нем, v. pf. 1) abfeuern, emitto (jaculum) e tormento. 2) ausschießen, rejicio.

Ѝзметнутисе, немсе, v. r. pf. vide изврћисе.

Измѐћâр *, vide слуга.

Ѝзмече, чета, n. јагње, што се извади из овце кад је вук закоље (то жене остављају лијека ради), der Ausschnittling (ein Lamm, das aus einem vom Wolfe töotlich verwundeten Schafe geschnitten worden), fetus oviculae exsectus. cf. вукојединa.

Измѝшати, ам, (Рес. и Срем.) vide измијешати.

Измѝвање, n. das Waschen (des Kopfes), ablutio capitis.

Измѝвати, ам, v. impf. den Kopf auswaschen, lavare caput.

Измѝватисе, амсе, v. r. impf. sich den Kopf auswaschen, lavor caput.

Измијѐнити, им, v. pf. (Ерц.) wechseln, muto.

Измијѐнитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich ändern, mutor.

Измијѐшати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) vermischen, commisceo. 2) umrühren (den Topf), permisceo.

Измѝлање, n. 1) das Hervorzeigen, adparitio. 2) das zu Ende Mahlen, permolitio.

Измилати, ам, v. impf. 1) hervorzeigen. promo. 2) zu Ende mahlen, permolo.

Измѝлатисе, амсе, v. r. impf. 1) sich hervorzeigen, promineo, appareo. 2) zu Ende gemahlen werden, permolor.

Измѝлети, лим, v. pf. (Рес.)
Измѝлити, им, v. pf. (Срем.) } heraus-kriechen, prorep-
Измѝљети, лим, v. pf. (Ерц.)
(z. B. раци из торбе).

Ѝзмислити, им, v. pf. шино, erden-ken, excogito.

Ѝзмити, мијем, v. pf. den Kopf wa-schen, lavo caput.

Ѝзмитисе, мијемсе, v. r. pf. sich den Kopf waschen, lavor caput.

Ѝзмицâње, n. das Wegrücken, remotio.

Ѝзмицати, мичем, v. impf. wegrücken, removeo.

Ѝзмицатисе, мичемсе, v. r. impf. weg-rücken, removeor.

Измицàуз! interj. (scherzhaft) auf und davon! fugam!

Измишљáвање, n. das Erdenken, exco-gitatio.

Измишљáвати, ам, v. impf. ausfinnen, excogito.

Измѝшљало, m. ein Spintisirer, exco-gitator.

Измѝшљање, n. vide измишљавање.

Измѝшљати, ам, vide измишљавати.

Ѝзмјена, f. (Ерц.) die Ablösung der Wa-che, succedentes excubiae.

Измјењѝвање, n. (Ерц.) die Abänderung, mutatio.

Измјењѝвати, њујем, v. impf. (Ерц.) ändern, muto.

Ѝзмјерити, им, v. pf. (Ерц.) ausmes-sen, abwägen, metior, pendo.

Ѝзмлавити, им, vide излијемати.

Измлáтити, им, v. pf. zerdreschen, con-tundo.

Измóлити, им, v. pf. 1) erbitten, im-petro. 2) hervorzeigen, promo.

Измóлитисе, имсе, v. r. pf. 1) sich et-was erbitten, impetro. 2) sich hervor-zeigen, hervorkommen, prodeo, pro-mineo.

Ѝзмоловати, лујем, v. pf. (у Срему, у Бачк. и у Бан.) mahlen, depingo и. п. човека, собу, цркву.

Ѝзмрвити, им, v. pf. zerbröseln, per-friare.

Измрљати, ам, v. pf. besudeln, con-spurco.

Ѝзмусти, музем, v. pf. ausmelken, emulgeo.

Ѝзмучити, им, v. pf. abquälen, discru-cio.

Ѝзнад, von oben herab, de: пође из-над куће; оде изнад града; пр-леће изнад мене.

Изнâјприје (из најприје), anfänglich, principio, primitus.

Изнáлазити, им, v. pf. auftreiben, in-venio.

Изнамѐтати, мећем, v. pf. aufdrin-gen, obtrudo.

Изнаодити, им, vide изналазити.
Изнаћи, аћем, v. pf. ausfindig machen, invenio (omnia quae commisisti).
Изнёверити, им, (Рес. и Срем.) vide изневјерити.
Изнėвјерити, им, v. pf. (Ерц.) кога, verrathen, treulos an einem handeln, prodo.
Изнемо́ћи, могнем, v. pf. schwach werden, debilitor.
Изненада, unverhofft, ex insperato.
Изнёти, несем, (Рес. и Срем.) vide изнијети.
Изнётисе, несемсе, (Рес. и Срем.) vide изнијетисе.
Изнијети, несем, изнио (изнијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) herausstragen, effero. 2) austragen, unter die Leute bringen, effero in vulgus.
Изнијетисе, несемсе, изниосе (изнијеласе, лосе), v. r. pf. н. п. кокош, sich auslegen, alle Eyer gelegt haben, edidisse ova omnia.
Изни́као, кли, f. das Aufgesprossene, germen.
Изникли (говорисе и изникнути), никнем, v. pf. aufsprießen, germino.
Изницање, n. das Aufsprießen, germinatio.
Изницати, ничем, v. impf. aufsprießen, germino.
Изнова (из нова), von neuem (z. B. aufbauen), denuo, ab integro.
Износ, m. das Abtragen, detritio: добро сукно за износ, für die Strapaze.
Износак, ска, m. мало јаје, што кокош снесе на посљетку, кад већ оће да престане носити, das letzte Ey, ehe die Henne zu legen aufhört, ovum postremum gallinae.
Износити, им, v. impf. heraustragen, exporto, effero.
Изношење, n. das Heraustragen, elatio, exportatio.
Изну́тра, inwendig, intus.
Изнутрица, f. die innerliche Krankheit, morbus internus.
Изобила, überflüßig, im Ueberflusse, affatim.
Изобилан, лна, но, überschwenglich, reichlich, abundans.
Изод, m. vide заод 2.
Изодатисе, амсе, v. r. pf. sich ausgehen, obambulo.
Изокола, rund herum; von der Seite, ex omni parte; ex parte.
Изопачитисе, имсе, v. pf. verkehrt werden, pervertor.
Изор, m. das Ackeraetreid, frumentum aratorium: дао волове под изор, или на изор.

Изорати, рем, v. pf. ausackern, exaro.
Изоставити, им, v. pf. auslassen, weglassen, omitto, н. п. дебело јер.
Изостављање, n. das Auslassen, omissio.
Изостављати, ам, v. impf. weglassen, omitto.
Изостајање, n. das Ausbleiben, absentia.
Изостајати, јем, v. impf. ausbleiben, absum.
Изостати (говорисе и изостанути), танем, v. pf. ausbleiben, absum.
Изоштрити, им, v. pf. ausschleifen, ausschärfen, exacuo.
Изоштритисе, имсе, v. r. pf. sich abschleifen, expolior, witziger werden, exacuor.
Изравнати, ам, v. pf. } ausgleichen, ebnen, complano, exaequo.
Изравнити, им, v. pf. }
Израдити, им, v. pf. erarbeiten, labore acquiro.
Израђивање, n. das Erarbeiten, acquisitio per laborem.
Израђивати, ђујем, v. impf. erarbeiten, laborando acquiro.
Изракнутисе, немсе, v. r. pf. sich ausraufpern, exscreo.
Изранити, им, v. pf. durch und durch verwunden, vulneribus conficio.
Изранити, им, v. pf. ernähren, alo.
Израњивање, n. das Ernähren, sustentatio.
Израњивати, њујем, v. impf. ernähren, sustento.
Израстао, сли, f. das Hervorgewachsene, quod excrevit.
Израсти, стем, v. pf. herauswachsen, excresco.
Изребар, } von der Seite, a latere.
Изребра, }
Изређати, ам, v. pf. ordnen, reihen, dispono.
Изрезак, ка, m. der Ausschnitt, segmentum.
Изрезати, режем, v. pf. 1) herausschneiden, exseco. 2) verschneiden, concido.
Изрезивање, n. das Ausschneiden, exsectio.
Изрезивати, зујем, v. impf. ausschneiden, exseco.
Изреком, (Рес. и Срем.) vide изријеком.
Изрескати, ам, v. pf. zerschnitzeln, discindo.
Изрећи, речем (говорисе и изрекнем), v. pf. aussprechen, eloquor.
Изрећисе, речемсе (говорисе и изрекнемсе), v. r. pf. sich verreden, dico quod nolim dixisse.
Изрешетати, ам, v. pf. zerlöchern, per-

foro: сав барјак изрешетала тане- та.

Изригати, ам, v. pf. } ausrülpsen,
Изригнути, нем, v. pf. } eructo.

Изријеком, (Ерц.) bei seinem eigentlichen Namen, z. B. von obscönen Gegenständen, vocabulo proprio v. g. si penem dicas.

Изрити, ријем, v. pf. 1) auswühlen, eruo. 2) zerwühlen, ruendo corrumpo.

Изрод, m. der Auswurf, das Ausgeartete, degener.

Изродити, им, v. pf. (in Menge) erzeugen, zur Welt bringen, gigno.

Изродитисе, имсе, v. r. pf. ausarten, degenero.

Изронити, им, v. pf. herabrollen (wie die Erde des steilen Ufers), defluo.

Изросити, им, v. pf. bethauen, rore madefacio.

Изроситисе, имсе, v. r. pf. sich bethauen, rore humector.

Изружити, им, v. pf. ausschimpfen, conviitiis obruo.

Изручивање, n. das Ausleeren, vacuefactio.

Изручивати, чујем, v. impf. ausleeren, vacuefacio.

Изручити, им, v. pf. ausleeren, vacuefacio.

Изување, n. das Ausziehen, Ausschuhen, excalceatio.

Изувати, ам, v. impf. ausschuhen, excalceo.

Изуватисе, амсе, v. r. impf. sich ausschuhen, excalceor.

Изун *, m. vide допуштење.

Изустити, им, v. pf. aussprechen, eloquor:

„То изусти, а душу испусти —

Изути, зујем, v. pf. ausschuhen, excalceo.

Изутисе, зујемсе, v. r. pf. sich ausschuhen, excalceor.

Изучити, им, v. pf. 1) auslernen, edisco. 2) auslehren, edoceo.

Изшарати, ам, vide ишарати.

Изметати, ам, vide иштетати.

Изшибати, ам, vide ишибати.

Изшокчити, им, vide ишокчити.

Изшокчитисе, имсе, vide ишокчитисе.

Изштенитисе, vide иштенитисе.

Изштетити, им, v. vide иштетити.

Изштипати, ам, vide иштипати.

Ии! ey, ey! interj. mirantis.

Иjу! Juchhe! io!

Ика, m. (Рес. и Срем.) vide Ико.

Ика, f. hyp. v. Ивана.

Икад (и кад), irgendwann, je, aliquando, cf. игда.

Икако, auf irgend eine Art, aliquo modo.

Ико, m. (Ерц.) dim. v. Илија.

Ико (и ко), икога, irgend wer, quisquam: ако и ко дође (доћи ћу и ја), si quis.

Икоји (и који), којега, irgend welcher, quisquam.

Иколико (и колико), irgend eine Menge, nur etwas, aliquantum.

Икона, f. ein Heiligenbild, icon (εἰκών).

Иконија, f. Frauenname, nomen feminae (Iconia).

Иконица, f. dim. v. икона.

Иконос, m. die Leiste an der Wand, die dem Heiligenbilde zum Fußgestelle dient, iconophorus (?).

Икра, f. der Fischrogen, ova piscium, cf. мријест.

Илâл *, m. der Ohrlöffel, auriscalpium.

Или, oder, aut: или ја, или ти, entweder ich, oder du, aut ego, aut tu. cf. али, јâ, јали.

Илија, m. (ΗΛΙΑΣ) Elias, Elias.

Илијнскй, ка, ко, н. п. мјесец (der July), Elias-, Eliae.

Илијца, m. dim. v. Илија.

Илинка, f. Frauenname, nomen muliebre (von Elias ins femininum movirt).

Илинча, f. (cm.)

„Барјак од илинче —

Илити, (или ти), vide или.

Илица *, f. das warme Bad, thermae. cf. топлица.

Илицâр, m. der Bader, balneator.

Илицâрев, ва, во, } Baders-, balnea-
Илицâров, ва, во, } toris.

Илка, f. der Frauenname, von Elias, nomen feminae.

Иловача, f. der Letten, argilla.

Илок, m. Dorf und Schloß an der Donau in Slavonien, arx Slavoniae. Илочанин, човек из Илока. Илочкй, ка, ко, von Илок.

Иљада, f. ein Tausend, mille.

Иљадâр, m. einer, der Tausende besitzt, homo mille numorum (dives).

Иљадитисе, десе, v. r. impf. н. п. овце, vertausendfachen, auf tausend anwachsen, augeri millies:

„Тринут му се иљадиле овце —

Иљадица, f. dim. v. иљада.

Иљађење, n. das Vermehren zu tausenden, incrementum milliarium.

Иман *, m.

„А тако ми дина и имана —

Имање, n. das Haben, habere.

Имáње, n. 1) die Habe, habentia, facultates. 2) (по Бачкој) овце, die Schafe, oves.

Имати, ам, v. impf. haben, habeo.

Иматисе, амсе, v. r. impf. sich stehen, reditus habeo (uberes aut tenues).

Имбреме, f. pl. die Heftel (am Hemde), fibulae.

Име, мена, n. der Name, nomen.
Именовање, n. das Nennen, nominatio.
Именовати, нујем, v. impf. u. pf. nennen, nomino.
Именце, in der Redensart: по именце, namentlich, nominatim, nomine tenus.
Имењак, m. der Namensbruder, ejusdem nominis homo.
Имењака, f. die Namensschwester, ejusdem nominis femina.
Имењаков, ва, во, des Namensbruders.
Имућ, ћа, ће, } vermöglich, dives.
Имућан, ћна, но, }
Инако (ст.), anders, aliter:
„Је ли тако, да ни је инако? —
Инат *, m. 1) der (Wort-) Streit, contentio. Од ината не ма горега заната. 2) der Trotz, contemtus: за инат, zum Trotze.
Инатитисе, имсе, v. r. impf. sich zanken, zanken, contendo, litigo.
Инаћење, n. das Zanken, contentio.
Иначе, sonst, alias, sin minus. cf. онако.
Инатџија *, m. der Zänker, litigiosus.
Индат *, m. die Hülfe (Hülfstruppen), auxilia: отишао му у индат; дошао му Индат;
„Сад ће нама лијеп индат доћи,
„Вићећете јада од Турака —
„Ваља дават' индат у Лозницу —
Инди *, also, demnach, igitur, itaque, ergo. cf. дакле.
Инђа, f. hyp. v. Инђија 2.
Инђија, f. 1) Indien, India:
„Из Инђије, из земље проклете —
2) Frauenname, nomen feminae.
Ино, (ст.) anders, aliud (cf. друкчије):
„На ино се њему не мораше —
auf eine andere Art, alio modo.
Инокосан, сна, но, einzeln, einsam, d. i. ohne andere verwandte Familienhäupter, bloß mit seinem Weib und Kind im Hause, sine cognatis, cum sola uxore et liberis degens.
Иноча, f. } (ст.) друга жена, die
Иночица, dim. } Nebenfrau, zweite Frau (neben der ersten), uxor altera:
„Нека буде сестри иночица —
Интерес, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) 1) das Interesse, d. i. die Zinsen, fenus. 2) Interesse, d. i. Nutzen, fructus. cf. добит.
Интов, m. die Kutsche, pilentum.
Интригант, m. der Intrigant, artifex (malis artibus utens). Ова је ријеч (с интригама заједно) дошла у Србију прошавшије година.
Интриге, f. pl. die Intrigen, Ränke, artes (malae). cf. плетке.
Инћар *, m. die Abschwörung (einer Schuld), abjuratio debiti: ударио у инћар.

Инћарење, n. das Abschwören, abjuratio
Инћарити, им, v. impf. abschwören, abjuro.
Инџијел *, m } das Evangelium, evan-
Инџил, m. } gelium (ist der Koran gemeint):
„К нама брже оџе и вайзи!
„Понесите књиге инџијеле —
„Ја сам глед'о у нашем инџилу —
Иње, n. eine Gattung Reif (Rauhreif), pruinae genus.
Иоле (и оле), nur etwas, nur ein wenig, aliquantillum: да зна иоле; да има иоле памети; да је иоле врућe.
Ира, f. gegerbte Schafshaut, pellis ovilla depilis.
Ис! } interj. Laut, um die Schafe vor sich
Иса! } zu treiben, sonus agentis oves.
Исаило, m. Isaias, Isaias.
Исак, m. Isaak, Isaacus.
Исе, сета, n. der Theil, der Antheil, portio.
Исевање, n. (Рес. и Срем.) vide исијевање.
Исевати, ам, (Рес. и Срем.) vide исијевати.
Исевци, вака, m. pl. (Рес. и Срем.) vide исјевци.
Исејати, јем, (Рес. и Срем.) vide исијати.
Исек, m. vide исечак.
Иселити, им, v. pf. übersiedeln, transfero.
Иселитисе, имсе, v. r. pf. übersiedeln, emigro, sedem muto.
Исељавање, n. das Uebersiedeln, emigratio.
Исељавати, ам, v. impf. übersiedeln, transfero.
Исељаватисе, амсе, v. r. impf. übersiedeln, muto sedem
Исећи, исечем, (Рес. и Срем.) vide исјећи.
Исецање, n. (Рес. и Срем.) vide исјецање.
Исецати, ам, (Рес. и Срем.) vide исјецати.
Исецати, ам, (Рес. и Срем.) vide исјецати.
Исечак, чка, m. (Рес. и Срем.) vide исјечак.
Исијати, јем, v. pf. (Ерц.) aussieben, pereribro.
Исијевање, n. (Ерц.) das Durchsieben, percribratio.
Исијевати, ам, v. impf. (Ерц.) aussieben, percribro.
Исјецање, n. (Ерц.) das Aushauen, excisio.
Исјецати, ам, v. impf. (Ерц.) aushauen, excido.

Ѝсисати, ам (и исишем), v. pf. aussaugen, exsugo.

Иси̏тнити, им, v. pf. zerkleinen, comminuo.

Исје̏вци, вака, m. pl. (Ерц.) оно брашно, што се по други пут исијева (на рјеђе сито) из мекиња, das Nachgesiebte, farina secunda (?).

Ѝсјек, m. vide исјечак.

Ѝсјећи, исијечем, v. pf. (Ерц.) 1) aushauen, excido, н. п. челе, тиће. 2) zerhauen, disseco.

Ѝсјецати, ам, v. pf. (Ерц.) zerhauen, disseco.

Ѝсјечак, чка, m. (Ерц.) од печена брава, или од козе, оно између бутова и ребара, das ausgehauene Stück eines gebratenen Lamms von der Hüfte bis zu den Rippen, pars exsecta agni assati: тај се рани исјечцима.

Иска̀зати, кажем, v. pf. ausreden, zu Ende sprechen, omnia dixisse.

Ѝскајатисе, јемсе, v. r. pf. genug bereuen, satis doleo: кајемсе, не могу се искајати.

Иска́кање, n. das Ausspringen, exsultatio (?).

Иска́кати, качем, v. impf. ausspringen, exsilio.

Иска̀лити, им, v. pf. т. ј. срце на коме, abkühlen, den Muth kühlen, expleo animum.

Иска̀љати, ам, v. pf. mit Koth beschmutzen, luto foedo.

Иска̂мкати (ѝскамкати), ам, v. pf. abjammern, elamentur.

Иска̂ње, n. das Begehren, Verlangen, petitio.

Иска̂п, cf. на искап.

Ѝскапати, пље, v. pf. austropfen, austräufeln, exstillo: очи ти искапале!

Иска́пити, им, v. pf. ausschlürfen (bis zum letzten Tropfen), exsorbeo.

Искапљи́вање, n. das Ausschlürfen, exsorptio.

Искапљи́вати, љујем, v. impf. bis auf den letzten Tropfen austrinken, exsorbeo.

Иска́рати, ам, v. pf. ausscheiten (österr. Ausgreinen), objurgo.

Ѝскати, иштем (у Босни по варошима ишћем), v. impf. verlangen, peto.

Ѝскатисе, иштемсе (у Бос. по вар. ишћемсе), v. r. impf. um Erlaubniß bitten, sich erbitten, peto.

Исква́рити, им, v. pf. verderben, corrumpo.

Иске́сити, им, v. pf. т. ј. зубе, die Zähne weisen, ringor. Искесио зубе, као лисица на шипак.

Ѝскидати, ам, v. pf. 1) entzwey reißen, rumpo. 2) ђубре, auseinander werfen, disjicio.

Ѝскидатисе, амсе, v. r. pf. bersten, disrumpor, н. п. од смија.

Искила́вити, им, v. pf. einen Bruch (im Unterleibe) verursachen, herniam adfero.

Искила́витисе, имсе, v. r. pf. einen Bruch bekommen, herniam accipio.

Искѝпети, пи, v. pf. (Рес.)
Искѝпити, пи, v. pf. (Срем.)
Искѝпљети, пи, v. pf. (Ерц.) } überlaufen (im Sieden), redundo, effluo.

Ѝскитити, им, v. pf. aufputzen, exorno.

Ѝсклати, кољем, v. pf. zerbeissen, commordeo: исклали је пси.

Исклијати, ам, v. pf. hervorkeimen, progermino.

Искобѐљатисе, амсе, v. r. pf. sich hervorwälzen, expediri.

Иско̀бити, им, v. pf. erahnden, omine consequor, cf. кобити.

Иско̀зити, зи, v. pf. werfen (von Ziegen), pario.

Иско̀зитисе, зесе, v. r. pf. т. ј. козе, werfen (von mehrern Ziegen), pario.

Искома̀дати, ам, v. pf. zerstückeln, in Stücke schneiden, disseco.

Иско̀нчати, ам, v. pf. н. п. чарапе, mit Zwirn aussticken, filo pingo.

Ископа́вање, n. das Ausgraben, effossio.

Ископа́вати, ам, v. impf. ausgraben, effodio.

Иско̀пати, ам, v. pf. ausgraben, effodio.

Иско̀пнети, ним, v. pf. (Рес.)
Иско̀пнити, ним, v. pf. (Срем.)
Иско̀пњети, ним, v. pf. (Ерц.) } н. п. лубеница, zergehen, zerschmelzen, inwendig vertrocknen, exsiccor, dissolvor.

Искоре́нити, им, (Рес. и Срем.) vide искоријенити.

Искоријѐнити, им, v. pf. (Ерц.) auswurzeln, eradico.

Иско̀рити, им, v. pf. ausheften (das Federmesser aus dem Hefte drehen).

Иско́сити, им, v. pf. abreiben, attero.

Иско́ситисе, имсе, v. r. pf. sich austreiben (vom Kleide), deteror.

Иско̀чити, им, v. pf. ausspringen, exsilio.

Искрва́вити, им, v. pf. bebluten, cruento.

Искр̀витисе, имосе, v. r. pf. streiten, so daß Blut fließt, rixas cieo cruentas.

Искре́нути, нем, vide изврнути.

Искре́сати, решем, v. pf. н. п. ватру, anschlagen (Feuer), excito ignem.

Ѝскретање, n. vide извртање.

Искретати, рећем, vide извртати.

Искри́вити, им, v. pf. krümmen, incurvo.

Искривљивање, n. das Krümmen, incurvatio.

Искривљивати, љујем, v. impf. krümmen, incurvo.

Искрижати, ам, v. pf. in Scheiben schneiden, disseco, н. п. јабуку, лубеницу, дињу.

Искројити, им, v. pf. н. п. кожу на опуту, die Haut zerschneiden auf Schuhe u. dgl., discindo.

Искрпити, им, v. pf. ausflicken, consarcio:

„Каква му је зелена долама:
„Да искрпи, нова би му била,
„Да измјери, претегли би конци.

Искрснути, нем, v. pf. plötzlich da stehen, repente existo, adsto.

Искрстити, им, v. pf. nach einander taufen, baptizo alium ex alio.

Искрститисе, имсе, v. r. pf. sich insgesammt taufen lassen, baptizari alius ex alio.

Искупити, им, v. pf. loskaufen, redimo.

Искупити, им, v. pf. sammeln, colligo.

Искупљање, n. das Sammeln, congregatio.

Искупљати, ам, v. impf. sammeln, congrego.

Искупљивање, n. das Loskaufen, redemtio.

Искупљивати, љујем, v. impf. loskaufen, redimo.

Искусурити, им, v. pf. alle Rückstände berichtigen, debita residua exsolvo.

Искуцавање, n. das Losklopfen, Aufklopfen, emotio, quae fit pulsando.

Искуцавати, ам, v. impf. aufklopfen, pulsando removeo.

Искуцати, ам, v. pf. н. п. чеп, или воањ на бурету, ausklopfen, pulsando removeo.

Искуцкати, ам, dim. v. искуцати.

Искушавање, n. vide кушање.

Искушавати, ам, vide кушати.

Искушати, ам, v. pf. versuchen, tento.

Искушеник, m. der Novize, novitius, discipulus.

Ислијевати *, лијем, v. impf. н. п. рана, fließen (von der Wunde, manat (virus e vulnere), cf. мећи.

Испавати, ам, v. pf. erschlafen, dormiendo acquiro.

Испаватисе, амсе, v. r. pf. sich ausschlafen, satis dormivisse.

Испадање, n. das Herausfallen, elapsus (?).

Испадати, ам, v. impf. herausfallen, excido.

Испарати, ам, v. pf. auseinander schneiden, discindo.

Испарити, им, v. pf. abbrühen, aqua fervida eluo.

Испаритисе, имсе, v. r. pf. sich im Bade, oder beim Feuer erwärmen, calefio.

Испасти, испаднем, v. pf. herausfallen, excido, elabor.

Испевати, ам, (Рес. и Срем.) vide испјевати.

Испеватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide испјеватисе.

Испердашити, им, v. pf. 1) bei den Kirschnern: ein Fell ausziehen, dehnen, extendo. 2) sensu obsceno: effutuo.

Испек, m. Kesselzins (?), portio siceras pro commodato lebete ad cremandam siceram.

Испети, пењем (и испнем), v. pf. in die Höhe heben, elevo.

Испетисе, пењемсе (и испнемсе), v. r. pf. hinaufgehen, klettern, ascendo.

Испећи, печем, v. pf. 1) backen, pinso, н. п. хљеб. 2) braten, asso, н. п. јагње, ћурку. 3) ракију, brennen, cremo.

Испијање, n. das Austrinken, ebibitio.

Испијати, ам, v. impf. austrinken, epoto.

Испирање, n. das Auswaschen, Ausspülen, ablutio.

Испирати, ам, v. impf. auswaschen, lavo.

Испирача, f. крпа, што се њом испира што (н. п. пушка), der Wischfetzen, Wischhader, Wischlappen, lacinia ad abstergendum.

Испирлати, ам, vide ишћерати.

Испирлитати, ам, v. pf. erhaben weben, texendo pingo. cf. изметати.

Исписати, пишем, v. pf. 1) herausschreiben, exscribo. 2) abschreiben, wegstreichen, deleo. 3) verschreiben, verbrauchen, consumo scribendo.

Исписатисе, пишемсе, v. r. pf. 1) machen, daß man abgeschrieben wird, deleor. 2) sich satt schreiben, sat scripsisse.

Исписивање, n. 1) das Herausschreiben, exscriptio. 2) das Abschreiben, deletio.

Исписивати, сујем, v. impf. 1) herausschreiben, exscribo. 2) abschreiben, deleo.

Исписиватисе, сујемсе, v. r. impf. sich abschreiben lassen, deleri.

Исписна, f. die Abschreibgebühr, pecunia deletoria, quae datur scribae, ut soluto tributo nomen tributarii deleat — in codice debentium. Погодно некакав човек с арачлијом да отпрди арач, т. ј. да прдне засопце 112 пута (за сваку пару по један пут). Кад наврши 112 пута, а он онда одадре још једном по добро; а арачлија га запита: „Зашто то?“ а он одговори: „Ово ћади и с-п и с н а.“

Испи́тати, ам, v. pf. erfragen, exquiro.

Йспити, пијем, v. pf. austrinken, ebibo.

Испити́вање, n. das Erforschen, exquisitio.

Испити́вати, тујем, v. impf. erforschen, exquiro.

Йспичутура, m. (im Scherz) der Tschutura-Austrinker, potor. cf. изједипогача.

Испиша́вање, n. das Auspissen, emingo.

Испиша́вати, ам, v. impf. auspissen, emingo.

Испи́шати, ам, v. pf. auspissen, emingo.

Йсјевати, вм, v. pf. (Ерц.) 1) aussingen, absolvo cantum. 2) ersingen, cantu adquiro.

Йсјеватисе, вмсе, v. r. pf. (Ерц.) sich aussingen, sat cecinisse.

Йсплазити, им, v. pf. m. j. језик, hervorrecken, zum Munde hinausstecken (die Zunge), exsero, protendo linguam.

Испла́кати, лачем, v. pf. и. п. уста, ausspülen, eluo.

Йсплакати, лачем, v. pf. erweinen, flendo acquiro.

Йсплакатисе, чемсе, v. r. pf. sich ausweinen, flendi finem facio, sat flevi.

Исплаки́вање, n. 1) das Erweinen, acquisitio per fletum. 2) das Ausweinen, finis flendi.

Исплаки́вати, кујем, v. impf. 1) erweinen, fletu acquiro. 2) ausweinen, desino flere.

Испла̀тити, им, v. pf. кога, коме, auszahlen, exsolvo.

Исплаћи́вање, n. das Auszahlen, solutio.

Исплаћи́вати, ћујем, v. impf. auszahlen, solvo.

Исплести, летем, v. pf. flechten, plecto.

Йспливати, ам, v. pf. herausschwimmen, enato.

Испло̀вити, им, vide испливати.

Испљу̀вање, n. das Ausspeyen, exspuitio.

Испљу̀вати, ам, v. impf. } ausspeyen, exspuo.
Испљу̀вати, љујем, v. pf. }
Йспљунути, нем, v. pf. }

Йсповѐд, f. (Рес. и Срем.) vide исповијед.

Исповѐдање, n. (Рес. и Срем.) vide исповиједање.

Исповѐдати, вм, (Рес. и Срем.) vide исповиједати.

Исповѐдатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide исповиједатисе.

Испо̀ведити, им, (Рес. и Срем.) vide исповједити.

Йсповѐст, f. vide исповед.

Испо̀видити, им, (Срем.) vide исповиђети.

Испо̀виђети, видим, (Ерц.) vide исповједити.

Испо̀виђетисе, видимсе, (Ерц.) vide исповједитисе.

Испови́јатисе, јасе, v. r. pf. sich wiedeн, volvi:

„Ситна се трава исповијала

„Дол' по игришту, по девојачком —

Йсповијед, f. (Ерц.) die Beichte, confessio.

Исповије̏дање, n. (Ерц.) 1) das Beichten, confessio. 2) das Beichte hören.

Исповије̏дати, ам, v. impf. (Ерц.) Beichte hören, auscultor confessionem.

Исповије̏датисе, вмсе, v. r. impf. (Ерц.) beichten, confiteor.

Йсповијест, f. (Ерц.) vide исповијед.

Испо̀вједити, им, v. pf. (Ерц.) einmal Beichte hören, audio confessionem.

Испо̀вједитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) einmal beichten, confiteor.

Испо̀ганити, им, v. pf. verunreinigen, polluo.

Испо̀ганитисе, имсе, v. r. pf. sich besudeln (vom Kinde das sich bekackt), concacare se.

Йспод, von unten weg, ab imo, desub.

Исполакније, n. (komisch-satyrisch im Geiste der Mönchssprache von исплакати), das Ausschwemmen, Ausspülen des Mundes, mit einem Glase Wein, bei großen Tafeln, nachdem man bereits aufgestanden, und sich die Hände gewaschen hat, elutio: не ма вина ни зв исполакније; дајде још једну (чашу) за исполакније.

Испо̀редити, им, v. pf. an die Seite stellen, comparo.

Испо̀редитисе, имсе, v. r. pf. с ким, sich in eine Reihe stellen mit einem, comparo me.

Испо̀рити, им, v. pf. ausweiden, exentero.

Испо̀ститисе, имсе, v. r. pf. ausfasten, sich zerfasten, jejunio absumi.

Йсправа, f. das Recht zu etwas, die Bewilligung der Regierung, jus scriptum rei faciendae: донијо исправу из Цариграда да понови (или да начини изнова) намастир.

Йсправити, им, v. pf. gerade richten, corrigo.

Исправља̏ње, n. das Geraderichten, correctio.

Исправља̏ти, ам, v. impf. gerade richten, corrigo.

Испра̂вно, recht, recte.

Испражњи́вање, n. das Ausleeren, evacuatio.

Испражњивати, њујем, v. impf. ausleeren, evacuo.
Испразнити, ним, v. pf. ausleeren, evacuo.
Испрасити, си, v. pf. werfen (von der Sau), pario.
Испраситисе, сесе, v. r. pf. m. j. крмаче, werfen (von mehrern Säuen), pario.
Испрати, исперем, v. pf. auswaschen, eluo.
Испратити, им, v. pf. hinaus begleiten, comitor.
Испратња, f. der Abschied, das Geleite auf den Weg, salutatio (osculum, verbera) viatica.
Испраћање, n. das Hinausbegleiten, comitatio discedentis.
Испраћати, ам, v. impf. hinausbegleiten, comitor discedentem.
Испрашити, им, v. pf. bestäuben, pulvere adspergo.
Испрва, anfänglich, primitus.
Испрдак, пка, m. Erzeugniß des Furzes, crepitus (?): колишно je дијеме, као испрдак (östert. der Furzknedel).
Испрдетисе, имсе, (Рес.) } vide испрђемисе.
Испрдитисе, имсе, (Срем.) }
Испрднути, нем, v. pf. ausfarzen, expedo.
Испрђетисе, димсе, v. r. pf. (Ерц.) sich ausfarzen, expedo.
Испребијати, ам, v. pf. vielfach zerschlagen, contundo.
Испрегнути, нем, vide испрећи.
Испрегризати, ам, v. pf. vielfach zerbeißen, dimordeo.
Испред, vor — hinweg, e conspectu: иди испред мене; прође испред куће; испред Божића.
Испредавати, дајем: v. pf. nach einander ergeben, dedo unum ex alio.
Испредање, n. das Erspinnen, acquisitio nendo.
Испредати, ам, v. impf. erspinnen, nendo acquiro.
Испрезање, n. das Ausspannen, solutio.
Испрезати, режем, v. impf. ausspannen, solvo jugo.
Испрека, (Рес. и Срем.) vide испријека.
Испрекивати, ам, v. pf. insgesammt überschmieden, recudo.
Испрекрштати, ам, v. pf. } nach einander ins Kreuz legen, decusso.
Испрекрштати, ам, v. pf. }
Испреламати, ам, v. pf. nach einander zerbrechen, confringo.
Испресецати, ам, (Рес. и Срем.) vide испресијецати.
Испресијецати, ам, v. pf. (Ерц.) nach einander zerhauen, disseco unum ex alio.
Испрескакати, скачем, v. pf. кога, einen (im Gespräche) besiegen, zu Schanden reden, überreden, superare sermone.
Испрести, едем, v. pf. erspinnen, nendo acquiro.
Испрећи (говорисе и испрегнути), регнем, v. pf. ausspannen, solvo equos.
Испречати, ам, (Рес. и Срем.) vide испријечати.
Испречитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide испријечитисе.
Испрешивати, ам, v. pf. nach einander zusammen nähen, consuo aliud ex alio.
Испржити, им, v. pf. brennen, rösten, frigo (каву, дијеме).
Испржитисе, имсе, v. r. pf. sich verbrennen, aduror.
Иcприбадати, ам, v. pf. nach einander anstecken, adfigo unum ex alio.
Иcприбијати, ам, v. pf. nach einander anschlagen, adligo unum ex alio.
Испријека (Ерц), von der Seite, a latere.
Испријечати, ам, v. pf. (Ерц.) н. п. опанке, kreuzweise mit Riemen befestigen, decusso lora.
Испријечити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. пушку на вратима, schief anlehnen (das Gewehr z. B.), adclino.
Испријечитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich anstemmen gegen jemand, adnitor in aliquem.
Иcприкивати, ам, v. pf. insgesammt anschmieden, accudo.
Испричати, ам, v. r. pf. 1) vorerzählen, enarro. 2) auserzählen, enarro.
Испричатисе, амсе; v. r. pf. sich auserzählen, sat narrasse.
Испришивати, ам, v. pf. insgesammt annähen, adsuo.
Испробадати, ам, v. pf. zerstechen, compungo.
Испровлачити, им, v. pf. nach einander durchziehen (die Faden, Riemen, Hestel), trajicio.
Испродавати, дајем, v. pf. ganz verkaufen, divendo.
Испорезивати, зујем, v. pf. insgesammt durchschneiden, discindo.
Испросецати, ам, (Рес. и Срем.) vide испросијецати.
Испросијецати, ам, v. pf. (Ерц.) nach einander durchschneiden, unum ex alio disseco.
Испросити, им, v. pf. 1) ђевојку, erbitten, erfreien, impetro. 2) erbetteln emendico.
Испрошен, на, но, erbeten, precibus

impetratus. Србљи приповиједају да само четири патријара треба да буду на земљи, и да се Срб̀ски патријар звао пети испросни: зашто су га Србљи испросили од оне четворице.

Испу̀зати, испужем, v. pf. 1) hinauskriechen (wie die Kinder), erepo. 2) hinaufklettern, enitor, erepo.

Испунити, им, v. pf. 1) ausfüllen (z. B. die Stickerey nach innen zu) expleo. 2) erfüllen (den Befehl), impleo, facio satis.

Испунитисе, нимсе, v. r. pf. voll werden, impleor (мјесец, човек у образу).

Испуњавање, n. das Erfüllen, impletio.

Испуњавати, ам, v. impf. erfüllen, impleo.

Испупчитисе, имсе, v. r. pf. sich so setzen oder legen, daß der Nabel zu oberst kommt, umbilicum protendo.

Испуст, m. марва не ма испуста, hat keinen Platz, um dahin ausgelassen zu werden; дао му испуст, Gelegenheit verschaffen zur Flucht, fugae copiam fecit.

Испу̀стити, им, v. pf. auslassen, dimitto.

Испу̀ститисе, имсе, v. r. pf. sich verwahrlosen, negligo rem meam.

Испуцати, ам, v. pf. bersten, rumpor.

Испуцатисе, цајусе, v. r. pf. и. п. пушке, топови, sich satt schießen, satis sonuisse (de tormentia):

„Јуче су се пушке испуцале —

Испу̀штање, n. das Auslassen, emissio.

Испу̀штати, ам, v. impf. auslassen, dimitto.

Испу̀штатисе, амсе, v. r. impf. sich verwahrlosen, negligo me.

Испу̀штити, им, vide испустити.

Испу̀штитисе, имсе, vide испуститисе.

Испу̀шћање, n. vide испуштање.

Испу̀шћати, ам, vide испуштати.

Испу̀шћатисе, амсе, vide испуштатисе.

Иста̑, (ст.) durch poetische Licenz verkürzt, statt од истока, vom Aufgang, ab oriente sole:

„Сјало сунце иста до запада,
„А не сјало ђе је моја мајка — —

Иставити, им, v. pf. и. п. лонац, врата, 1) wegstellen, removeo. 2) ausheben (die Thür), evello.

Иставља̀ње, n. 1) das Wegstellen, remotio. 2) des Ausheben, avulsio.

Иставља̀ти, ам, v. impf. 1) wegsetzen, removeo. 2) Ausheben, avello.

Иста̀кање, n. das Ausschenken, effusio.

Иста̀кати, тачем, v. impf. ausschenken, effundo.

Иста̀кнутисе, немсе, vide истаћисе.

Иста̀нчати, ам, v. pf. dünn werden, extruuor (d. i. weniger werden).

Иста̀ћисе (говорисе и истакнутисе) истакнемсе, v. r. pf. sich hervorthun, erbieten zu einer Unternehmung, ex[illegible]siato.

Истегл̀ити, им, v. pf. } ausziehen, dehnen, extendo.
Истѐгнути, нем, v. pf. }

Истѐзање, n. das Ausdehnen, extensio.

Истѐзати, тежем, v. impf. ausdehnen, extenso.

Истека̑р, aufs neue, von vorne, denuo, cf. наново.

Истѐлити, ли, v. pf. kalben, pario.

Истѐлитисе, лесе, v. r. pf. kalben (von mehrern Kühen), pario.

Истерати, ам, (Рес.) и Срем.) vide ишћерати.

Истеривање, n. (Рес. и Срем.) vide ишћеривање.

Истеривати, рујем, (Рес. и Срем) vide ишћеривати.

Исте̏ћи, тече, v. pf. auslaufen, effluo.

Исти, идем, vide ићи.

Исти̑, та, то, selbst, ipse.

Истиiва (истиiва), f. meerschaumene Pfeife, fistula fumatoria e apuma marina.

Истија (на тија), langsam, leise, lente.

Истина, f. die Wahrheit, veritas.

Истини̑, на, но, } wahrhaft, verax.
Истинити̑, та, то, }

Исти̑нски̑, ка, ко, и. п. истина, wahr, wahrhaft, verissimus, ipsissimus: то је истинска лаж.

Истискивање, n. das Hinausdrücken, extrusio.

Истискѝвати, кујем, v. impf. hinausdrücken, extrudo, urgeo foras.

Истиснути, нем, v. pf. hinausdrücken, extrudo.

Истица̑ње, n. vide истјецање.

Истицатисе, тичемсе, vide истјецатисе.

Истјеца̑ње, n. (Ерц.) das Hervorthun zu einer That, adparitio, oblatio.

Истјецатисе, тјечемсе, v. r. impf. (Ерц.) sich hervorthun zu etwas, ex[illegible]sisto.

Исто̑ (тако), gerade so, eodem plane modo.

Истоварáвање (истоваривање?), n. das Abladen, deoneratio, exoneratio.

Истоварáвати (истоваривати?), ам, v. impf. abladen, deonero, exonero.

Исто̀варити, им, v. pf. 1) abladen (die Waare), deonero. 2) abladen (den Wagen), exonero.

Исток, m. der Sonnenaufgang, sol oriens, ortus solis.

Истолковати, кујем, v. pf. (по манастирима и у Њемачкој по варошима) verdolmetschen, interpretor.

Истом, 1) nur, nichts als, nonnisi. 2) erst, primum, demum. cf. тек.

Истопити, им, v. pf. schmelzen, liquefacio.

Источити, им, v. pf. zu Ende schenken, effundo.

Источни, на, но, östlich, ab oriente sole.

Истраживање, n. das Zusammensuchen, conquisitio.

Истраживати, жујем, v. impf. zusammensuchen, conquiro.

Истргати, ам, v. pf. entzwey reißen, rumpo

Истргнути, нем, v. pf. entreißen, eripio.

Истребити, им, (Рес. и Срем.) vide истријебити.

Истресање, n. das Ausbeuteln, Ausschutteln, excussio.

Истресати, ам, v. impf. ausbeuteln, excutio.

Истрести, сем, v. pf. ausschütteln, excutio.

Истријебити, им, v. pf. (Ерц.) ausrotten, extermino.

Иструнити, им, v. pf. zerbröckeln, confrio.

Истрнути, нем, vide утрнути.

Истрошити, им, 1) vide иструнити. 2) nach einander verzehren, expendo unum ex alio.

Истрти, рем, истръо, v. pf. zerreiben, contero.

Истругати, ружем, v. pf. ausschaben, erado.

Иструлити, им, v. pf. verfaulen, putresco.

Иструнити, им, v. pf. н. п. уш из главе, herausstobern (mit dem Kamm), expurgo.

Иструнитисе, нисе, v. pf. verloren gehen, perdor (von kleinen Dingen, cf. трун).

Иструнути, нем, vide иструлити.

Истрчавање, n. das Hinauslaufen, excursatio.

Истрчавати. ам, v. impf. hinauslaufen, excurso.

Истрчати, чим, v. pf. hinauslaufen, excurro.

Иступити, им, v. pf. stumpf machen, obtundo.

Истурчити, им, v. pf. nacheinander türkisch machen, facio esse Turcam alium ex alio.

Истурчитисе, имосе, v. r. pf. insgesammt Türke werden, fidem turcicam amplector unus ex alio.

Истући, тучем, v. pf. 1) zerschlagen, contundo. 2) zerstoßen, contundo.

Исукати, исучем, v. pf. herauswinden, evolvo, extraho, н. п. црјева.

Исус, m. Jesus, Jesus.

Исусов, ва, во, Jesu, Jesu.

Исцедити, им, (Рес. и Срем.) vide исцијелити.

Исцеђивање, n. (Рес. и Срем.) vide исцјеђивање.

Исцеђивати, ђујем, (Рес. и Срем.) vide исцјеђивати.

Исцепати, ам, (Рес. и Срем.) vide исцијепати.

Исцепатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide исцијепатисе.

Исциједити, им, v. pf. (Ерц.) ausseihen, excolare.

Исцијепати, ам, v. pf. (Ерц.) zerspalten, discindo, diffiudo.

Исцијепатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) seine Kleider zerrissen haben, lacera veste sum.

Исцјеђивање, n. (Ерц.) das Ausseihen, excolatio.

Исцјеђивати, ђујем, v. impf. (Ерц.) ausseihen, excolare.

Итање, n. 1) vide бацање. 2) das Eilen, festinatio.

Итар, тра, ро, schnell, velox.

Итати, ам, v. impf. 1) vide бацати. 2) eilen, festino.

Итац, ица, m. 1) на један итац, auf einmal, im Nu, repente. 2) један итац барута, т. ј. онолико, колико се пушка може напунити само један пут, ein Schuß Pulver, portio singula pulveris pyrii.

Итење, n. (Рес.) vide ићење.

Итети, итим, (Рес.) vide ићети.

Итити, им, vide бацити.

Итити, им, (Срем.) vide ићети.

Итко (и тко), vide ико

Итлен, на, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) aufgeweckt, ingenii vividi.

Итња, f. die Eile, festinatio. Итња је ђаволски посао.

Итност, f. } die Eile, festinatio: у итноши.
Итнош f. }

Итрина, die Schnelligkeit, velocitas.

Итрост, f. vide итрина.

Ићење, n. (Ерц. и Срем.) das Eilen, festinatio.

Ићети, итим, v. impf. (Ерц.) eilen, festino.

Ићи, идем, v. impf. 1) gehen, eo. 2) иде киша, снијег; вино из бурета, крв из носа; новци (н. п. у Турској не иду банке (не иду ни у Њемачкој, него и носе људи); како иду сад ови дукати?) и т. д.

Ићиндија*, f. das dritte Gebet der Mohammedaner, nach 2?.ttag, oratio tertia Mohammedanorum.

Ичага*, m. Art türkischen Adels, nobilium Turcarum genus;

„Али Турци царене ичаге —
„Много Турак' царени ичага —

Иш, interj. der Laut um die Hühner zu vertreiben, sonus pellendis gallinis.

Ишарати (изшарати), ам, v. pf. bunt machen, variego.

Ишарет*, m. Wink, nutus: казао му ишаретом, т. ј. намигнуо на њега.

Ишетати (изшетати), ам (и ишеħем), v. pf. herausspazieren, prodeo.

Ишибати (изшибати), ам, v. pf. mit Ruthen zerpeitschen, virgis caedo.

Ишкање, n. das Иш rufen, vox иш, иш.

Ишкати, ам, v. impf. иш! rufen, ingemino иш.

Ишнути, нем, v. pf. einmal иш rufen, dico иш.

Ишокчити (изшокчити), им, v. pf. nach einander zum Шокац machen, facio esse шокцим unum ex alio.

Ишокчитисе (изшокчитисе), имосе, v. r. pf. insgesammt Шокац werden, fio шокац unus ex alio.

Ишпан, m. (у Срнјему, у Бачкој и у Бан.) der Aufseher der Arbeiter, (der Span, жупан in Krain, ζουπάνος im Constantin), praefectus agrum colentium, aut aliorum servorum.

Ишпанов, ва, во, des ишпан, τοῦ ишпан.

Ишпановица, f. des ишпан Frau, uxor τοῦ ишпан.

Иштал*, m. der Appetit, cibi appetentia: ово отвора иштал.

Иштали*, adj. indecl. bei Appetit, appetens cibi.

Иштенити (изштенити), им, v. pf. werfen, pario catulos.

Иштенитисе (изштенитисе), несе, v. pf. sämmtlich Junge werfen (von Hündinnen) pario: иштениле се све кучке.

Иштетити (изштетити), им, v. pf. beschädigen, verderben, corrumpo, laedo.

Иштипати (изштипати), ам, v. pf. zerkneipen, zerzwicken, convello.

Ишħерати, ам, v. pf. (Ерц.) hinausjagen, expello.

Ишħеривање, n. (Ерц.) das Hinausjagen, expulsio.

Ишħеривати, рујем, v. impf. (Ерц.) hinausjagen, expulso.

Ишħесмати, ам, v. pf. durchlöchern (Art Stickerey), opus perforatum facio.

Ишħил*, m. cf. прстен.

Ишчашити, им, v. pf. н. п. ногу, руку, ausrenken, luxo.

Ишчекатисе, амосе, v. r. pf. einander erwarten, exspectare se loco dicto.

Ишчекивање, n. das Sammeln an einem verabredeten Orte, exspectatio in loco certo.

Ишчекивати, кујем, v. impf. sammeln, erwarten bis alle beisammen sind, exspecto dum conveniant.

Ишчекиватисе, кујемосе, v. r. impf. sich sammeln, exspectare se invicem loco certo.

Ишчепркати, ам, v. pf. 1) ausscharren (wie die Henne) erado. 2) zerscharren, radendo corrumpo.

Ишчерупати, ам, v. pf. zerrupfen, convello.

Ишчешати, шем, v. pf. н. п. уш из главе, herauskratzen, effrico.

Ишчешљати, ам, v. pf. 1) auskämmen, pectino. 2) (fig.) durchkämmen, striegeln, pecto. 3) durchziehen, durchhecheln, perstringo.

Ишчилети, лим, v. pf. (Рес.)
Ишчилити, им, v. pf. (Срем.)
Ишчиљети, лим, v. prf. (Ерц.)
} ausgehen, sein Ende erreichen (vom Wein u. dgl.) deficio.

Ишчистити, им, v. pf. reinigen, expurgo.

Ишчупати, ам, v. pf. 1) ausraufen, evello. 2) zerraufen, divello, vellendo solvo.

J.

Jâ, pron. ich, ego.

Jà, 1) Ja, ita:
A. Je ли тако?
Б. јест, ја. cf. да.
2) ја ја, ја ти, entweder ich, oder du, aut ego, aut tu. 3) у пјесмама на неким мјестима готово не значи ништа, него се додаје само да изиђе пуна врста, н. п.
„Ја када се понапије вина —
„Када виђе Чупићу Стојане
„Ја у боју Црнобарца Станка —
„Ја два врана два по Богу брата—

Јаање, n. vide јање.

Јаати, јашем, vide јати.

Јааħи, ħа, ħе, н. п. коњ, Reit-, equitatorius. cf. јашаħи.

Јабана*, f. 1) die Fremde, terra extera: није ми јабана, er ist mir nicht fremd, er ist mir etwas verwandt, est propinquus mihi. 2) не говори на јабану, nicht ungereimt, nicht befremdend, non insolite.

Јабанац, нца, m. der Fremde, alienus cf. туђин.

Јабанлија*, m. vide јабанац.

Јабански, ка, ко, fremd, alienus, cf. туђ.

Јаблан, m. der Pappelbaum, populus.

Јабланов, ва, во, Pappel-, populeus.

Јабланский, ка, ко, von Pappel, populeus;

„Ја ћу теби понуде донети:
„С јаблан' драа јабланске јабука —
„Суви шљива са сироаи грана —

Јабука, f. 1) der Apfelbaum, malus. 2) der Apfel, malum; отишли на јабуку, cf. колачи.

Јабуков, ва, во, Apfel-, mali.

Јабуковац, вца, m. ein Stab vom Apfelbaum, baculus e malo.

Јабуковача, f. der Cider, cidrus.

Јабуковйк, m. vide јабуковача.

Јабуковина, f. Apfelholz, lignum mali.

Јабучар, m. 1) der Apfelkrämer, pomarius, poma vendens. 2) der Liebhaber von Aepfeln, qui amat mala.

Јабучарев, ва, во, vide јабучаров.

Јабучаров, ва, во, des јабучар.

Јабучић, m. ein junger Apfelbaum, malus parva.

Јабучица, f. dim. v. јабука. 2) der Adamsapfel, pomum Adami.

Јавити, им, v. pf. 1) bekannt machen, publico, manifesto. 2) овце, vor den Schafen hergehen und sie leiten, duco oviculas.

Јавитисе, имсе, v. r. pf. коме, sich melden, einsprechen; sich offenbaren, erscheinen, adpareo.

Јавкање, n. dim. v. јављање.

Јавкатисе, амсе, dim. v. јављатисе.

Јављање, n. das Melden, significatio.

Јављати, ам, v. impf. melden, significo.

Јављатисе, амсе, v. r. impf. sich melden, saluto, ingredior.

Јавнй, на, но, offenbar, manifestus.

Јавнутисе, немсе, v. r. pf. dim. von јавитисе.

Јавор, m. der Ahorn, acer platanoeides Linn..

Јаворина, f. vide Јаорина.

Јаворов, ва, во, von Ahorn, acernus.

Јаворовина, f. Ahornholz, lignum acernum.

Јаворје, n. (coll.) Ahornbäume, acera:
„Седлом бије о јаворје —

Јагањци, њаца, m. pl. die Lämmer, agni.

Јагањчићи, m. pl. dim. v јагањци.

Јагла, f. ein durch Braten geborstenes Korn Kukuruz, granum zeae tostione diruptum. cf. кокица.

Јаглика, f. Frauenname, nomen feminae.

Јаглук*, m. ein gesticktes Schweißtuch, sudarium (acu pictum).

Јаглучић, m. dim. v. јаглук.

Јагма*, f. на јагму, reißend (geht die Waare ab), raptim (vendidi).

Јагмити, им, v. impf. sich um etwas reißen, rapio.

Јагмитисе, имсе, v. r. impf. око шта, sich drängen, reißen um etwas, rapio diripio, emo, distraho certatim.

Јагњад, f. (coll.) junge Lämmer, vide јагањци.

Јагње, њета, n. das Lamm, agnus.

Јагњёд, m. der Pappelbaum, die Pappel, populus.

Јагњёње, n. das Lammen, partus.

Јагњетина, f. 1) das Lammfleisch, caro agnina. 2) das Lammfell pellis agnina.

Јагњећи (јагњећй), ћа, ће, Lamm-, agni.

Јагњешце, n. dim. v. јагње.

Јагњило, m. (cm.) das Lammen, agnorum partus: „Да грдне цркве! а бијесни светаца! чудна мјеста за јагњиво! уставидете коње, да се пусте Бога намолимо" (приповиједају да је рекао некакав Ерцеговац, кад је ударио поред некаква великог намастира).

Јагњити, им, v. impf. lammen, edo agnum, enitor.

Јагњитисе, имсе, v. r. impf. lammen, pario (de ove).

Јагода, 1) die Erdbeere, fragum. 2) Frauenzimmername, nomen virginis.

Јагодина, f. 1) варош (и знаине) у Србији близу Мораве. Јагодинац (нца), човек из Јагодине. Јагодинка, жена из Јагодине. Јагодинскй, ка, ко, von Јагодина. 2) брдо у Рађевини,

Јагодица, f. 1) dim. v. јагода. 2) јагодице, die Wangen, genae.

Јагодњача, f. m, j. крушка, eine Art Frühbirnen, piri maturi genus.

Јагорчевина, f. (у Срijему) vide јагорчевина.

Јагочевина, f. Art Krauts, herbae genus.

Јагрз*, m. der Fuchsschimmel, equus variegatus (ut sunt ova coturnicis).

Јагрзаст, та, то, klein gescheckt, equus variegatus.

Јагрзов, ва, во, des Fuchsschimmels, equi variegati.

Јад, m. der Kummer, das Weh, aegritudo: иди јаде и чемере! јаде несити! јебем му јаде; јади га убили!
„Ој ђевојко, мој те јад убио —
„Нек' су њему двоји, троји јади:
„Једни јади ће се не виђесмо,
„Други јади ће се не састасмо,
„Трећи јади ће се не љубисмо —

Јадан, дна, но, arm, unselig, unglücklich, miser.

Јадар, дра, m. 1) вода у Србији (тече између Цера и Гучева, и утјече у Дрину ниже Лешнице). 2) кнежина Зворничке нахије (око воде Јадра). 3) (Црни Јадар) вода у Босни (извире у Краљевој гори под Кушлатом).

Јадиковање, n. das Wehklagen, lamentatio, ejulatio.

Јадиковати, кујем, v. impf. wehklagen, lamentor.

Јадиковина, f. (cm) Trauerbaum (?);

„ — — гусле јаворове
„И гудало од јадиковине —
Ја̀дити, им, v. impf. klagen, queror.
Ја̀дитисе, имсе, v. r. impf. sich beklagen, conqueri.
Јадни̑к, m. der Arme, miser!
Ја̀дница, f. die Arme, misera.
Ја̑до! interj. прииkјевасе ђешто у пјесмама, н. п.
„Да ли ми је јадо! једна литра злата
„Да позлатим јадо! Богданова врата —
Ја̀дова̑ње, n. das kummervolle Leben, der Gram, aegritudo.
Ја̀довати, дујем, v. impf. sich grämen, ingemo:
„Јад јадујем, ником не казујем —
Ја̀дранин, m. Einer aus dem Јадар.
Ја̀дранка, f. Eine aus dem Јадар.
Ја̀дрански̑, ка, ко, 1) Jadrer. 2) jadrisch.
Јае, јаета, n. vide јаје.
Ја̑з, m. (bei der Mühle) der Ableitkanal neben dem Wehr, canalis praeter molem, aqua mole reducta.
Ја̀завац, вца, m. der Dachs, meles (ursus meles Linn.)
Ја̀завчји̑, чја, чје, н. п. шраг, Dachs=, melis.
Ја̑зак, ска, m. 1) намастир у фрушкој гори. 2) село код тог намастира.
Ја̀зачки̑, ка, ко, v. Јазак.
Ја̀збина, f. рупа у земљи, das Dachsloch, caverna melis.
Ја̀зија*, f. vide писмо 1:
„И артије књиге без јазије —
Ја̀зук*! Schade! dolendum! cf. штета.
Ја̀њи̑, ња, ње, н. п. љуска, Ey=, ovi.
Ја̀јара, f. m. j. шљива, Art grosser, weisser Pflaumen, pruni genus.
Ја́јац, ајца, m. град у Босни.
Ја̀је, јајета, n. das Ey, ovum.
Ја̀јце, n. dim. v. јаје.
Ја́јчанин, m. човек из Јајца.
„Кулу гради беже Јајчанине —
Ја̑к (comp. ја̀чи̑), ка, ко, stark, robustus, fortis, firmus.
Ја̀ка*, f. vide колијер.
Ја́кија*, f. das Pflaster (von Seife, Branntwein und Eyern) auf die Stelle des Pferdrückens, die vom Sattel wund gerieben ist) emplastrum in dorsum equi attritum a sella.
Ја̀ко, vide са̀д.
Јако̑в, m. Jacob, Jacobus.
Ја̀косан, сна, но, vide јакостан.
Ја̀костан (и јакосан), сна, но, mächtig, stark, potens (meist von Gott): Бог је јакостан.
Ја̀кошњи̑, ња, ње, itzig, qui nunc est.
Ја̀креп*, m. der Skorpion, scorpio, scorpius:
„Ђе пливају гује и јакрепи —

Ја̀кша, m. Mannsname, (von Jakob?) nomen viri.
Јала̀*! (cm.) ha! (beim Allah!), heus, hercle:
„Јала кардаш! јуриш на душмана —
Ја̀лак, m. der Graben, Canal, fossa cf. јарак.
Јала̀ка̑ње, n. das јала rufen, exclamatio јала!
Јала́кати, ам (и јала̑чем), v. impf. јала rufen, exclamo јала.
Јала́кнути, нем, v. pf. јала=rufen, exclamo јала!
„Кад ли болан Турци јалакнуше —
Ја̀ли, oder, aut, cf. или, али.
Ја̀лија*, f. das Ufer, ripa, litus:
„Мртва Марка на свог коња враже,
„Па га снесе мору на јалију —
„Не носи је сужњу на галију,
„Већ је носи мору на јалију —
Ја̑лица, f. 1) das Nebenpferd des Saumfuhrmanns, das sein Gepäck trägt, und das er zuweilen selbst reitet, equus jumentarii equitatorius. 2) der Triumphwurf im клис-Spiel, jactus victor in ludo клис, quem vide.
Ја̀ман*, m. der Flintenschaft bis zum Schloß, scapus teli:
„Којано је златом обљевена
„Од јалмана до горњег нишана —
Ја̀лов, ва, во, 1) unfruchtbar, sterilis. 2) gelt, non praegnans.
Јало́вац, вца, m. н. п. ован, unfruchtbar, verschnitten, sterilis, castratus.
Ја̀лова̑ чорба, f. eine Art Suppe, jusculi genus.
Јало̀ви̑ње, n. das gelte Vieh, pecus sterile.
Ја́ловити, им, v. impf. 1) овна, verschneiden, castro, unfruchtbar machen, reddo sterilem. 2) краву, кобилу, овцу, durch Mißhandlung um die Frucht bringen, facio abortire.
Ја̀ловитисе, исе, v. r. impf. н. п. крава, кобила, kommt um die Frucht, abortit.
Ја́ловица, f. m. j. крава, или овца, gelt, non praegnans, sterilis.
Јало̑вка, f. vide јаловица.
Ја̀ловље̑ње, n. 1) das Verschneiden, castratio. 2) das Mißwerfen, abortus.
Ја̀ма, f. die Grube, fovea. cf. рупа.
Ја̀мац, мца, m vide јемац.
Ја̀мачно, verläßlich, gewiß, certo, certe.
Јамѐтина, f. augm. v. јама.
Ја̀мити, им, impf. 1) копати јамиће, Rebgruben machen im Weinberg, fodio vineam. 2) wegräumen, tollo, aufero: јами то с пута; јами говна, јами шалу.
Ја̀мић, m im Weinberge die Rebgrube, fovea viti serendae.

Ја̀мица, f. dim. v. jама.
Јамље̏ње, n. das Graben der Rebgruben im Weinberg, fossio vineae.
Јам̏рина, f. vide jаметина.
Јана, f. vide Јања.
Јанка̏ћ, m. dim. v. Јанко.
Ја̂нко, m. Mannsname (von Јоаан?), nomen viri.
Ја̀нцик, m. vide тарчуг.
Ја̂ња, Frauenname, nomen feminae.
Ја̀ња, f. 1) Städtchen in der Zwornikeeнаnja (на лијевом бријегу Дрине). 2) Fluß der sie durchfließt.
Јања̂д, f. (coll.) vide jагњад.
Ја́њац, њца, m. das Lamm, agnus (ријетко се говори).
Ја̂ње, n. das Reiten, equitatio.
Ја̀ње, њета, n. vide jагње.
Јањ̏ење, n. vide jагњење.
Ја̀њетина, f. vide jагњетина.
Ја̀ње́ћи, ћа, ће, vide jагњећи.
Ја̀ње́шце, n. dim. v. jање.
Јањи̂во, n. vide jагњиво.
Ја̀њина планина (гора) f.
„Кроз некакву Јањину планину —
Ја̀њити, им, vide jагњити.
Ја̀њитисе, имсе, vide jагњитисе.
Ја̀њича̂ри, m. pl. vide jењичари.
Ја̀њок, m. Ankona (?), Ancona:
„Вино није од Јањока краљу
„У Јањоку граду бијеломе —
Ја̂њци, њаца, m. pl. vide jагањци.
Ја̀њчићи, m. pl. dim. v. jањци.

Ја̀о!
Ја̀ој! (Ерц.) } ach, weh! heu!
Ја̀ој!

Ја̀орина (Јаворина), f. планина у Босни:
„Колика je Јаорина планина, злато!—
Ја̀па, m. (у Сријему и у Бачкој по варошима), Papa, tata.
Ја̀пија *, f. vide грађа.
Ја̀пица, m. dim. v. jапа.
Јапу̀нце, цета, n. der Mantel, pallium. Послије кише jапунце (не треба).
Ја̂р, in der Redensart: посијао жито на jар, im Gegensatze der Wintersaat, sementem fecit vernam.
Ја̀ра, f. die Hitze (vom Ofen), calor (fornacis).
Јара̂д, f. (coll.) junge Ziegen, capri et caprae juvenes.
Ја̂рак, рка, m. 1) vide jалак. 2) село у Сријему.
Ја̀рам, рма, n. das Joch, jugum.
Јара̂н *, m. der Freund, Vertraute, familiaris (cf. друг, пријатељ).
„Oj ђевојко мој стари jаране!—
Јара́ница, f. die Vertraute, Freundin, amica, socia.
Јара́нство, n. die Gesellschaft, Vertrautschaft, societas, necessitudo.
Ја̀рац, рца, m. der Bock, caper.

Ја̀рачење, n. das Vorüben des Rosses zum Wettrennen, equi exercitium ad cursum.
Ја̀рачити *, им, v. impf. т. j. коња за трку, das Roß zum Wettrennen vorüben, exerceo equum ad cursum.
Ја̀ре, рета, n. ein junges Stück Ziegenvieh, capella aut caper juvenis.
Јарѐбица, f. vide jеребица.
Јарѐбичји, чја, чје, vide jеребичји.
Јаре́нце, цета, n. vide jарешце.
Ја̀ретина, f. 1) Fleisch von jungen Ziegelein, caro haedi. 2) das Ziegenfell, pellis haedi.
Ја̀рећи̂, ћа, ће, Bocks-, haedi.
Ја̀решце, цета, n. dim. v. jаре.
Ја̀рида, f. Frauenname, nomen feminae.
Јари̂к, m. н. п. jечам, лан, Sommer-, aestivus.
Ја̀рина, f. вуна од jагањаца, Wolle von Lämmern, lana agnina.
Јари̂на, f. die Sommerfrucht, fruges aestivae, vernae.
Ја̀рнћи, m. pl. vide jарад.
Ја̀рица, f. т. j. шеница, Sommerweizen, triticum aestivum.
Ја̏рица, f. eine junge Ziege, capella.
Ја̀ричица, f. dim. v. jа̏рица.
Ја̂рко̄ сунце, n. (cm.) lichte (und warme) Sonne, lucidus sol et calidus:
„О jуначе! моје jарко сунце —
„Јарко сунце на високо ти си —
Ја̀рмак, m. die Wage (am Wagen), jugum, woran die ждрепчаници (Ortscheid, Schwänkel, österr. Drittel).
Јарме̂нка, f. Frauenname, nomen feminae.
Ја̀рмења̂к, m. т. je сардао, der Jochbohrer, terebra jugo perforando. Уста су joj динаром прорезана, а гузица сврдлом jармењаком пробушена (кад коjа стискуjе уста кад говори, а jеде за даоjицу).
Ја̀руга, f. die Bergriese, alveus de monte decurrens.
Ја̀ружица, f. dim. v. jаруга.
Ја̀рчев, ва, во, des Bocks, capri.
Ја̀рчевина, f. Bockfleisch, caro caprina.
Ја̀рчина, f. augm. v. jарац.
Ја̀рчић, m. dim. v. jарац.
Ја̀сак *, m. das Verbot, interdictum:
„Цар Сулеман jасак учинио
„Да с' не пије уз Рамазан вино —
Јаса̀кчиjа̀ *, m. der türkische Geleitsmann, comes et defensor. Јасакчиjу воде у Турској владике, и велики трговци.
Јаса̀кчиjин, на, но, des Geleitsmanns, comitis.
Ја̀сан, сна, но, hell, liquidus (de voce).
Јас̏ен, m. die Esche, fraxinus.
Јасе̏ник, m. der Eschenwald, fraxinetum.

Jaсѐница, f. nom. propr. eines Flußes, der aus dem Rudnikergebirge kommt.
Jaсѐнов, ва, во, Eschen=, fraxineus.
Jàсеновац, вца, m. ein Eschenstab, baculus fraxineus.
Jaсѐновац, вца, m. варош у Славонији.
Jaсѐновача, f. der Eschenprügel, fustis fraxineus.
Jaсѐновина, f. Eschenholz, lignum fraxineum.
Jaсе̑ње, n. (coll.) Eschenbäume, fraxini.
Jaсȉк, m. der Aespenwald, populetum.
Jàсика, f. 1) die Aespe, populus. 2) Frauenname, nomen feminae.
Jàсиков, ва, во, Aespen=, populeus.
Jàсиковац, вца, m. 1) der Aespenstab, baculus populeus. 2) Name einer Quelle in Лозница.
Jàсиковача, f. der Aespenstock, fustis populeus.
Jàсиковина, f. das Aespenholz, lignum populeum.
Jàсичић, m. eine junge Aespe, populus parva.
Jàсичица, f. dim. v. jacика.
Jàсле, jacала, f. pl. } die Krippe, praesepe.
Jàсли, jacала, f. pl. }
Jàсна (Jàсна), f. ein Mädchenname, nomen virginis (q. d. lucida).
Jàспра, f. der Asper, numi genus.
Jàспре, при, f. pl. Aspern, Geld, numi.
Jaспрѐн?, на, но, н. п. кеса, Geld=, numarius.
Jàсприца, f. dim. v. jacпра.
Jaстре̑б, m. (Рес. и Срем.) vide jacтријеб.
Jaстрѐбаст, та, то, н. п. кокош, geyerfarb, coloris vulturini.
Jaстрѐбац, пца, m. планина у Србији иза Крушевца.
Jaстрѐбуша, f. jacтребаста кокош, eine geyerfarbene Henne, gallina coloris vulturini.
Jàстријеб (pl. jàстребови), m. (Ерц.) der (Hühner=) Geyer, vultur.
Jàстук *, m. 1) das Kissen, der Polster, pulvinum. 2) дрво, што стоји по осовини (код кола). 3) das Kissen (eine Art Kolo=Tanz, meist in Städten), choreae genus.
Jàстучић, m. dim. v. jacтук.
Jàтаган, m. велики нож, eine Art Hirschfängers, culter major.
Jàтак, m. der (Diebs=) Hehler, receptator latronum aut furum.
Jaти, jашем, v. impf. reiten, equito, vehor equo.
Jàтка! interj. der Arme! misellus, остао сиротан, jaтка!
Jàто, n. ein Trupp Vögel, agmen avium. У jaто голубе, да те кобац не однесе.

Jày̑к, m. die Wehklage, lamentatio.
Jày̑ка̑ње (jàyка̑ње), n. das Wehklagen, lamentatio.
Jày̑кати (jàyкати), jayчем, v. impf. wehklagen, lamentor.
Jày̑кнути, нем, v. pf. weh rufen, ejulo.
Jàција *, f. die fünfte Bethzeit der Türken, hora quinta orandi Turcarum.
Jача̑ње, m. das Erstarken, virium firmatio.
Jàчати, ам, v. impf. stärker werden, vires assumo.
Jачѝна, f. die Stärke, fortitudo.
Jàчмен, m. } (österr. die Gerste, ein Augenübel).
Jaчмѝчак, чка, m. }
Jàша, m. (Рес. и Срем.) vide Jaшo.
Jàшаћи̑, ћа, ће, Reit=, equitatorius, cf. jaaћи.
Jаше̑ње, n. (по Сријему, по Бачк. и по Бан.), das Reiten, equitatio, cf. ја̄ње.
Jàшити, им, v. impf (по Срнјему, по Бачк. и по Бан.), reiten, equito, cf. jaти.
Jàшо, m. (Ерц.) hyp. v. Jaков.
Jàштерица, f. eine Hitzpustel an der Zunge, im Munde, pustula in lingua, in ore. Кад jaштерица изиђе коме на језику, онда кажу да је неко налагао нешто на њега. Ако је jaштерица, с десне стране, онда је мушко налагало; ако ли је с лијеве, онда је женско.
Jѐ, 1) ist, est. Wann je und wann jecт zu stehen hat, siehe die Grammatik. 2) sie, eam: ja сам je виђео.
Jе̑б, m. 1) der Saame, semen, seminium (σπέρμα). 2) fututio (ganz eigentlich der Beischlaf).
Jебàнија, f. } der Beischlaf, fututio.
Jеба̑ње, n. }
Jѐбаоница, f. das Bordell, lupanar.
Jѐбати, бем, v. impf. beschlafen, futuo. Jебао би гуjу у око.
Jѐбац, jeпца, m. der Hurer, fututor validus.
Jеба̑ч, m. der Beischläfer, futuens.
Jебàчина, f. der Beischlaf, fututio.
Jѐбитисе, имсе, dim. v. jeбатисе. Ко се jеби, лијепо се гледи.
Jѐбица, f. fututrix.
Jѐбичина, f. augm. v. jeбица.
Jебу̏ца̑ње, n. dim. v. jeбање.
Jебу̏цати, ам, dim. v. jeбати.
Jебу̏цатисе, амсе, dim. v. jeбатисе, in der dithyrambisch=sprachkühnen поскочица:
„Oj ти секо секуцала!
„Je си ли се jебуцала? —
„Како би се jебуцала,
„Кад још ни сам ни бруцала.

Је́ва, f. ein Frauenname, Euphemia, Euphemia.
Јѐва, f. Eva, Eva (Adams Frau).
Јѐверица, f. vide вјеверица.
Јѐверичић, m. ein junges Eichhorn, sciuri pullus, sciuri catulus.
Јѐверичица, f. dim. v. јеверица.
Јѐверичји, чја, чје, Eichhorn-, sciurorum.
Је́вра, f. Frauenname, nomen feminae, (hyp. v. Јеаросима?).
Јѐврем, m. Ephrem, Ephrem.
Јѐвросима, f. vide Јеросима.
Је́вта, m. (Рес. и Срем.) vide Јевто.
Јѐвтан, m. ein Mannsname, nomen viri (von Euthymius).
Јѐвтин, на, но, wohlfeil, vilis. Од јевтина меса чорба за плот.
Јевтино̀ћа, f. (εὐθυνέτης) die Wohlfeilheit, vilitas annonae.
Је́втица, m. dim. v. Јевта.
Је́вто (једни говоре и Јефто), m. (Ерц.) Euthymius, Euthymius, cf. Јефто.
Јѐге, гета *, n. die Feile, lima.
Јегле̏нисање, n. das Sprechen, Schwatzen, confabulatio, cf. разговарање.
Јегле̏нисати, нишем, v. impf. schwatzen, confabulor.
Јегле̏нце *, цета, n. der Discurs, confabulatio, cf. разговор.
Јегле̏нџија *, der Schwätzer, confabulator.
Јѐгуља, der Aal, anguilla.
Је̑д, m. 1) Galle, fel. 2) Gift, venenum.
Јѐдан, дна, но, 1) einer, unus. 2) ein, aliquis. 3) једни кажу, einige (die einen) sagen, aliqui dicunt.
Је̑дан, дна, но, zornig (giftig), iratus.
Једа̀наест, elf, eilf, undecim.
Једа̀наестеро, vide једанаесторо.
Једа̀наести̑, ма, мо, der Elfte, undecimus.
Једа̀наесторо, eine Zahl von elf, undecim.
Једа̀нпу̑т (т. ј. један пут), 1) einmal, semel. 2) einmal, aliquando. cf. једном.
Је̏дар, дра, ро, dicht und fest, solidus.
Јѐдва, kaum, vix; једва једвице, kaum und kaum.
Јѐдек *, m. 1) vide уже. 2) das Paradepferd, equus ad pompam:
„И он води цареве једеке —
Једе̑ње, n. 1) das Essen, esus. 2) die Speise, cibus (у крајини Неготинској). cf. јело.
Једи̑н, на, но; н. п. човек, die einzige Mannsperson in einer Haushaltung, solus in familia.
Једѝнац, нца, m. 1) der einzige Sohn, filius unicus. 2) der Einzige in einer Haushaltung, unus paterfamilias: кад буде невоља, онда и јединце поћерају на војску.
Једи̑ни̑, на, но, einzig, unicus.
Једѝница, f. 1) die einzige Tochter, filia unica. 2) ријетко сукно, што се тка у једну жицу; неки га зову клашње, као што стоји и у Душановој дипломи (даној м. Хиландару л. 1348, која је сад у Карловцима у митрополитској архиви), eine Art Tuch, das die serbischen Frauen zu Hause erzeugen, panni genus.
Једнноду̀шно, einhellig, unanimi consensu.
Једѝнче, чета, n. das einzige Kind, filius (filia) unicus (unica).
Је́дити, им, v. impf. erzürnen (österr. giften), irrito.
Је́дитисе, имсе, v. r. impf. zürnen, irascor, stomachor.
Једна̑к, ка, ко, gleich, aequalis.
Једна̑ко, 1) gleich, aequaliter. 2) beständig, in einem fort, continuo.
Једна́чење, n. das Ausgleichen, aequatio.
Једна́чити, им, v. impf. gleich machen, aequo.
Једно̀јајац, јца, m. der Einhoder, qui uno tantum testiculo est praeditus.
Једно̀лик, ка, ко, gleichen Gesichtes, faciei aequalis:
„Три ђевојке, све три једнолике —
Једно̂м, einmal, semel; aliquando.
Једноме́сечићи, m. pl. (Рес. и Срем.) vide једномјесечићи.
Једномје́сечићи, m. pl. (Ерц.) Geschwister, deren Geburtstag in den nämlichen Monat fällt. Кад се једно, од једномјесечића жени, или удаје, онда друго не смије бити код куће (него га пошљу куд у друго село), нити смије јести од они јела што се готове за свадбу. Кад једно умре, онда метну у путо једну ногу мртвога а другу живога, па онда оно живо дозове каквога момка (с којим се пази) и рече му: „Да си ми по Богу брат, пусти ме (или одријеши ме).“ Онда онај отвори путо и пусти га; и то су послије побратими (но ово не чине сауда, и то понајвише жене, које млого гатају и гатању вјерују.
Једно̀ничење, n. vide једноуђење.
Једно̀ничити, им, vide једноудити.
Једно̂ћ, vide једном.
Једно̀удити, им, v. impf. nur einmal des Tags essen (an gewissen Fasttagen, oder sonst aus Andacht), nonnisi semel de die manduco.
Једноу̀ђење, n. das nur einmal des Tags essen, manducatio unica de die.
Једно̂ш, vide једном.

Једо̀вит, та, то̏, giftig, venenatus.
Једра̂ње, n. das Festwerden, consolidatio.
Је̏драти, ам, v. impf. fest werden, consolidor, н. п. грожђе једра.
Једри̏на, f. die Festigkeit, Dichtheit, soliditas.
Је̏ђење, n. das Zürnen, ira et irritatio.
Је̑ж, m. der Igel, erinaceus.
Је̏жење, n. das Dastehen (erfroren und) sich zusammenziehend wie ein Igel, contractio more erinacei.
Је̏житисе, имсе, v. r. impf. dastehen und sich zusammenziehen wie ein Igel, contraho cutem ut erinaceus: јежи ми се кожа; шта се ти јежиш?
Јежо̀ва̑н, m. (cm.) der Jesuite, Jesuita (z. B. in dem Liede vom Patriarchen Чарнојевић):
„Поред мога Бонлије принципа,
„Ђено леже моји јежовани —
Је̏за, f. hyp. v. језик. Језа парала гуза плаћала (кад кога бију за рђаве ријечи).
Је̏зава, f. вода што утјече у Дунаво под Смедеревом.
Језа̑н*, m. das Gebet, welches der türkische Chodscha vom Minaret herunterruft, oratio quam docet sacerdos turcicus de turri:
„А мунаре попаст' паучина:
„Не ће имат' ко језан учити —
Језга̀рица, f. } 1) der Kern, nucleus, granum. 2) i. e. das Beste, flos, robur.
Је̏згра, f. }
Је̏зда, m. (Рес. и Срем.) vide Јездо.
Је̏здимӣр, m. Mannsname, nomen viri.
Је̏здити, им, v. impf. (cm) reiten, equito:
„Гором језди Краљевићу Марко —
Је̏здо, m. (Ерц.) hyp. v. Јездимир.
Језе̏ра, n. pl. поље у Ерцеговини (близу Дурмитора):
„Рано рани у лов на Језера —
Је̏зеро, n. der See, lacus.
Је̏зерскӣ, ка, ко, dem See gehörig, lacustris.
Је̏зик, m. 1) die Zunge, lingua. Језик за зубе! 2) die Sprache, lingua.
Је̏зичан, чна, но, geschwätzig (viel redend), loquax (linguax):
„Ој ти зрно шенично!
„Ти не буди језично,
„Па ћеш бити честито;
„Ако л' будеш језично,
„Не ћеш бити честито.
(пјевају ђевојци кад је убрађују).
Је̏зичац, чца, m. 1) пера у катанца, die Feder des Schlosses, momentum serae. 2) die Hirschzunge, asplenium scolopendrium Linn.
Је̏зичић, m. dim. v. језик.

Је̏ина, f. vide сова.
Је̑к, m. 1) der Hall, sonitus, vide јека. 2) die wahreste Zeit zu etwas, tempestivitas, н. п.
А. Има ли и сад грожђа?
Б. Има, сад у највећи јек.
Је̏ка, f. der Hall, sonitus:
„Стаде јека коња око двора —
Је̏ка, f. Frauenname, nomen feminae (von Јела, Јелена).
Јекме̏кчија*, m. vide јекмеџија (mit allen Ableitungen).
Јекме̏џија*, m. der Brotbäcker, pistor. cf. пекар, und љебар.
Јекме̏џијин, на, но, des Bäckers, pistoris.
Јекме̏џијница, f. der Bäckerladen, taberna pistoria.
Јекме̏џијскӣ (јекмеџијски), ка, ко, 1) Bäcker-, pistorius. 2) adv. nach Art der Bäcker, more pistorum.
Јекмеџилук*, m. die Bäckerey, Art pistoria.
Је̏книути, нем, v. pf. 1) aufächzen, ingemisco. 2) erschallen, intono.
Је̏ко, m. Mannsname, nomen viri (von Јефто?).
Јекта̂ње, n. das Hallen, sonitus.
Је̏ктати, кћем, v. impf. hallen, sono.
Је̏ктика, f. (у Сријему, у Бачкој и у Бан.), die Hektik, hectica.
Је̏ктичав, ва, во, hektisch, tabe laborans.
Је̏ла, f. 1) die Tanne, abies. 2) Frauenname, nomen muliebre.
Је̏лача, f. Frauenname, nomen feminae.
Јела̂ш, m. Ochsenname, nomen bovis.
Јела̂шин, m. Mannsname, nomen viri.
Јела̂шје, n. (coll.) das Tannengebüsch, frutices abietum.
Је̏лек*, m. vide ђечерма.
Је̏лен, m. 1) der Hirsch, cervus. 2) der Hirschkäfer, cervus volans Linn.
Је̏лена, f. Frauenname, nomen feminae.
Јеле̏нак, нка, m. hyp. v. јелен:
„Јеленак ми гору ломи
путак да му је —
Јеле̏нка, f. Frauenname, nomen feminae.
Јеле̏нче, чета, n. das Hirschkalb, pullus cervinus.
Је̏лењӣ, ња, ње, Hirsch-, cervinus.
Је̏ли (је ли)? gelt ist's so? Nicht wahr? an? nonne?
Је̏лика, f. vide јела 1:
„Расла танка јелика
„На два брда велика;
„То не била јелика,
„Већ ђевојка велика —
Јелиса̀вета, f. Elisabeth, Elisabeth.
Јели̏савка, f. Elisabeth, Elisabeth:
„Књигу пише Московска царица
„По имену госпа Јелисавка —

Јелица, f. Frauenname, nomen feminae.
Јелка, f. Frauenname, nomen feminae.
Јело, n. die Speise, cibus.
Јелов, ва, во, Tannen=, abiegnus.
Јеловина, f. Tannenholz, lignum abiegnum.
Јељен, m. (у Брц.) vide јелен.
Јемац, мца. m. der Bürge, sponsor.
Јемелија*, f. марама, шамија, eine Art Kopftuch, vittae genus.
Јеменије*, f. pl. die Pantoffeln, sandalia, soleae.
Јеменлије, f. pl. vide јеменије.
Јемин*, m. vide заклетва:
„Јер сам Богу јемин учинио,
„Да м' у оца више просит' не ћу —
Јемин*, m. der Emin, magistratus turcici genus.
Јеминлук*, m. das Eminthum, dignitas et munus emini.
Јеминов, ва, во, des Emins, emini.
Јеминовац, вца, m. einer von des Emins Leuten, homo emini.
Јемински, ка, ко, Emin=, eminorum.
Јемужа, f. vide јомужа.
Јемужан, жна, но, vide јомужан.
Јемчење, n. das Verbürgen, fidejussio, sponsio.
Јемчити, им, v. impf. zur Bürgschaft auffordern, vador.
Јемчитисе, имсе, v. r. impf. sich verbürgen, spondere.
Јенђа*, f. } die Frau, die mit den
Јенђибула*, f. } Swaten um die Braut geht, damit diese auf dem Wege nicht allein unter den Männern sey, comes nuptae:
„Свате једнаке, јенђе девојке —
Јењичари*, m. pl. die Janitscharen, praetoriani (Turcarum).
„Исјекоше Турке јењичаре,
„Јењичаре цареве синове —
Јењичарски, ка, ко, 1) Janitscharen=, praetorianorum, 2) adv. wie Janitscharen, more praetorianorum.
Јепто, m. vide Јефто.
Јер, } 1) warum, cur? 2) denn, weil,
Јера, } enim.
Јергован, m. spanischer Holunder, syringa vulgaris Linn.
Јеребица, f. das Repphuhn, perdix.
Јеребичји, чја, чје, Repphuhn=, perdicis et perdicum.
Јеремија, m. } Jeremias, Jeremias.
Јеремије, m. }
Јерина, f. Frauenname, nomen feminae (Europa).
Јерпште, n. Art Mehlmuß, pultis genus. cf. сатрица.
Јерко, m. Mannsname, nomen viri.
Јерменин, m. der Armenier, Armenius.
Јерменка, f. die Armenierin, Armenia.
Јерменски, ка, ко, 1) armenisch, armenius. 2) adv. armenisch, armenice.
Јеросим, m. Mannsname, nomen viri.
Јеросима, f. Frauenname, nomen feminae.
Јерусалим, m. Jerusalem, Jerusalem.
Јерусалимац, мца, m. vide Божогробац.
Јерусалимски (Јерусалимски), ка, ко, von Jerusalem, Jerusalemiticus.
Јесен, f. der Herbst, auctumnus.
Јесенас, } diesen Herbst, hoc auc-
Јесенаске, } tumno, dem Sprichworte: што ће бити јесенас, нек буде вечерас, liegt folgende Anekdote zum Grunde:
А. Калуђере, да те оженимо.
Б. Кад, ва истину?
А. Јесенас.
Б. Ва истину, што ће бити јесенас, нек буде вечерас.
Јесенашњи, ња, ње, von diesem Herbste, hujus auctumni.
Јесенитисе, нисе, v. r. impf. zum Herbste gehen, herbsten, auctumnus appropinquat.
Јесенски, ка, ко, } herbstlich, auctum-
Јесењи, ња, ње, } nalis.
Јести, једем (говорисе и јем), v. impf. essen, edo.
Јестива, n. pl. die Speisen, cibi.
Јестисе, једемсе, v. r. impf. 1) eßbar seyn, comedi. Не једесе месо од сваке тице. 2) sich abgrämen, maceror.
Јетрва, f. ђеверова жена, die Schwägerin, leviri uxor.
Јетрвин, на, но, der Schwägerin, uxoris leviri.
Јетрвица, f. dim. v. јетрва.
Јефимија, f. Frauenname, nomen feminae (Euphemia):
„Кад то зачу л'јепа Јефимија —
Јефто, m. vide Јевто (mit allen Ableitungen).
Јеца, f. (по Сријему, по Бачкој и по Бан.) ein Frauenname, nomen feminae.
Јецан, m. eine Art Schweine (das Gegentheil von мангулица), die langsam fett zu machen sind, aber auch Mangel ertragen können, porci genus.
Јецање, n. das Schluchzen, singultus.
Јецати, ам, v. impf. schluchzen, singultio.
Јечам, чма, m. die Gerste, hordeum.
Јечање, n. das Hallen, sonitus. 2) das Aechzen, gemitus.
Јечати, чим, v. impf. 1) hallen, sono. 2) ächzen, ingemo.
Јечерма, f. vide ђечерма.
Јечермица, f. dim. v. јечерма.

Јечмача, f. т. ј. крушка, eine Art Birn, pyri genus.
Јечмен, на, но, н. п. љеб, слама, Gersten-, hordeaceus.
Јечменица, f. das Gerstenbrot, panis hordeaceus.
Јечмењача, f. vide јечмача
Јечмичак, чка, m. vide јачмен.
Јечмиште, n. Ort, auf dem einmal Gerste gebaut worden, locus, ubi hordeum fuit insitum.
Јецек*, m. vide јело.
Јеша, f. Frauenname, nomen feminae.
Јеша, m. (Рес. и Срем.) vide Јешо.
Јешо, m. (Ерц.) hyp. v. Јеврем und v. Јевто.
Јова, f. die Erle, alnus.
Јова, m. (Рес. и Срем.) vide Јово.
Јова, f. у Србији значи јова што у Сријему битанга, т. ј. кључе које се нађе у селу (или у пољу) без газде, vide битанга 2.
Јован, m. Johann, Johannes.
Јована, f. Johanna, Johanna.
Јованка, f. vide Јована.
Јованчић, m. dim. v. Јован.
Јовањ дан, ња дне, m. ein Fest St. Johannis des Täufers, den 7. Jäner, dies festus S. Joannis Baptistae.
Јовањскӣ, ка, ко, и. п. мраз, Johannis-Kälte, frigus quod solet incidere circa diem festum S. Joannis.
Јовањштак, m. човек, који слави Јовањ дан, einer, der den heil. Johann als Hauspatron feyert, cliens sancti Joannis.
Јовица, m. dim. v. Јоао.
Јовка, f. Frauenname, nomen feminae.
Јовљак, m. der Erlenwald, alnetum.
Јово, m. (Ерц.) hyp. v. Јоаан.
Јовов, ва, во, erlen, alneus.
Јововина, f. das Erlenholz, lignum alneum.
Јогунаст, та, то, eigensinnig, hartnäckig, pervicax. cf. тврдоглав.
Јогуница, f. der Starrkopf, pertinax.
Јогулук*, m. der Eigensinn, pertinacia.
Јој! 1) vide јаој. 2) ihr, illi (feminae): кажи јој.
Јок*, vide није.
Јока, f. hyp. v. Јована.
Јокица, m. dim. v. Јоко.
Јокица, f. dim. v. Јока.
Јоко, m. hyp. v. Јоаан.
Јоксим, m. Mannsname, nomen viri.
Јоктур*, ударио јоктур у кесу, nichts da! nihil est! vide нема.
Јолдаш*, m. vide друг.
Јолтава*, f. Art Reisekanne, vasis genus.
Јомужа, f. млијеко не варено, frisch gemelkte Milch, lac recens.

Јомужан, жна, но, von frisch gemelkter Milch, de lacte recenti.
Јорган*, m. eine Art Bettdecke, die gewöhnliche deutsche Bettdecke, straguli genus.
Јорганлук*, m. лице од јоргана, das obere Blatt der Bettdecke, straguli pars media et princeps.
Јорганчић, m. dim. v. јорган.
Јорговâн, m. vide јергован.
Јордâм*, m. stolzes Gepränge, fastus: „Од њиова великог јордама —
Јордамити, им, v. impf. stolzieren, superbio.
Јордамљење, n. das Stolzieren, superbia fastus.
Јордамџија*, m. der Stolze, Stolzierende, superbiens.
Јордâн, m. der Fluß Jordan, flumen Jordan.
Јоца, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide Јоцо.
Јоцо, m. (Ерц.) hyp. v. Јован.
Још (јошт, јоште), noch, etiam, adhuc.
Јошаница, f. 1) намастир у Србији (близу Јагодине). 2) ријека.
Јошик, m. ein Erlenwald, Erlenbusch, alnetum. Не ће ли и у нашем јошику дренова батина нарасти.
Јошје, n. (coll.) ein Erlenbusch, alni.
Јошљак, m. ein Ort, wo junge Erlen stehen, alnetum.
Јошт, Јоште, Јоштер } vide још.
Јува, f. (у Славонији и у Рватској), die Suppe, jus. cf. чорба.
Југ, m. der Südwind, auster, notus.
Југов, ва, во, н. п. снијег, des Südwindes, austri.
Југовина, f. das Sirocco-Wetter, Thauwetter, tempestas solvens nivem et glaciem.
Јужан, жна, но, (н. п. вријеме) vide југов.
Јужење, n. das Einfallen des Thauwetters, solutio nivium, glaciei.
Јужити се, жисе, v. r. impf. н. п. вријеме, es thaut auf, solvitur nix et glacies.
Јужнӣ, на, но, Thau-, venti australis.
Јуј! vide јаој.
Јула, f. (по Сријему, по Бачк. и по Бан.), Julchen, Juliola.
Јулар, m. vide улар.
Јулијана, f. (по Сријему, по Бачк. и по Бан) Juliana, Juliana.
Јулка, f. (по Сријему, по Бачк. и по Бан.) Julchen, Juliola.
Јунâд, f. (coll.) junge Ochsen oder Kühe, juvenci aut juvencae.
Јунâк, m. der Held, heros.

Јунаков, ва, во, des Helden, herois: Јунакова мајка најприје заплаче.

Јунац, нца, m. der junge Ochs, Stier, juvencus.

Јуначење, n. das Tapferthun, virtutis ostentatio.

Јуначина, f. augm. v. јунак.

Јуначитисе, имсе, v. r. impf. sich als Held stellen, virtutem ostento.

Јуначкӣ, ка, ко, 1) heldenmäßig, heroicus. 2) adv. heroisch, heroice.

Јунаштво, n. das Heldenthum, der Heroismus, virtus.

Јуне, нета, n. ein junger Ochs oder Kuh, junges Rind, juvencus, aut juvenca.

Јунећӣ, ћа, ће, vom јуне, juvenci aut juvencae.

Јуница, f. die junge Kuh, juvenca.

Јуничица, f. dim. v. јуница.

Јунчић, m. dim. v. јунац.

Јурве, allerdings, omnino, cf. јамачно. заиста.

Јурење, n. vide ћерање.

Јурити, им, vide ћерати.

Јуриш *, m. der Sturm, impetus.

Јуриша, m. Mannsname, nomen viri.

Јуришање, n. das Stürmen, oppugnatio.

Јуришати, ам, v. impf. stürmen, impugno.

Јуришити, им, v. pf. stürmen, impetum facio.

Јурош, m. vide Урош.

Јутарце, n. dim. v. јутро.

Јутрења, f. die Mette, sacra matutina (antelucana).

Јутро, n. 1) der Morgen, mane. 2) der Morgen, das Juchart, jugerum.

Јутроклек, m. (in einem muthwilligen Scherz, als Arzney angerathen), der Menschenkoth, stercus. q. d. der Morgenhock.

А. Боли ме зуб.
Б. Метни мало јутроклека.
А. Шта је то јутроклек?
Б. Зар не знаш шта је јутроклек?

Јутрос, } Јутроске, } heute früh, hodie mane.

Јутрошњӣ, ња, ње, von diesem Morgen, hujus mane.

Јутрошњица, f. Wasser von heute früh, aqua hausta hoc mane:
„А моја би мајка јутрошњицу пила —

Јуфка *, f. 1) der ausgewalkte Teig, massa farinacea distenta. 2) eine nudelartige Paste, die auch über den Winter aufbewahrt werden kann, maccheroni (?) pastillorum genus.

Јуче, gestern, heri.

Јучер, } Јучера, } vide јуче.

Јучерањдан, den Tag vorher, pridie ejus diei.

Јучерањӣ, ња, ње, } Јучерашњӣ, ња, ње, } gestrig, hesternus.

К.

К, } Ка, } zu, ad: к мени, к вама (auch bloß мени, вама):
„Како паде ситну књигу пише,
„Те је шаље ка Крушевцу граду —
„Ти отиди ка Врбрицу граду —

Кабале *, f. pl. (у Сријему и у Бачк. по варошима) die Cabalen, Ränke, dol.

Кабаница (и кабаница) *, f. der Mantel, pallium.

Кабао, бла, m. der Wassereimer (Kübel ?), aqualis, urna.

Кабаст, та, то, von großem Umfang, late patens: није тешко, али је кабасто.

Каблар, m. 1) der Küfner, opifex urnarius. 2) планина у Србији.

Кабларев, ва, во, } Кабларов, ва, во, } des Küfners, urnarii.

Кабларскӣ, ка, ко, 1) der Küfner, urnariorum. 2) adv. wie ein каблар, more urnarii.

Кабліна, f. 1) augm. v. кабао. 2) im Mühlbau eine Einsatzröhre, tubus immissus canali.

Каблић, m. dim. v. кабао, das Eimerchen, urnula.

Каблица, f. eine Art кабао für Milch, Käse, vasis genus lacti aut caseo asservando.

Кабличица, f. dim. v. каблица.

Кава *, 1) der Kaffee, coffea. 2) das Kaffehaus, taberna coffearia:
„Одшеташе у каву велику,
„Па сједоше по кави великој —

Кавад, m. eine Art weiblichen Oberkleids, tunicae muliebris genus.

Кавал *, m. eine Art kurzer (stutzenartiger) Flinte, flintae genus.

Кавана *, f. vide кава 2.

Кавга *, f. der Zank, rixa. cf. свађа.

Кавгаџија *, m. der Stänker, rixator:
„У пићу су тешке пијанице,
„А у кавзи љуте кавгаџије —

Кавез *, m. der Käfig, cavea.

Кавенӣ, на, но, Kaffee-, coffeae inserviens (z. B. Löffel, Schale).

Кавеџија *, m. der Kaffeesieder, caupo coffearius.

Кавеџијин, на, но, des Kaffeesieders, thermopolae.

Кавеџиница, f. die Kaffeesiederin, thermopolae uxor.

Кавжење, n. das Zanken, rixatio.

Кавжитисе, имсе, v. r. impf. sich zanken, rixari.

Ка̂д, m. das Räucherwerk, suffimentum.
Ка̀д } 1) wann, quando? 2) da, quando.
Ка̀да } 3) Zeit, Musse, da man etwas thun kann: не мам кад.
Ка̀да, f. 1) hyp. v. кадуна. 2) die Wanne, labrum, lacus, vannus.
Ка̀дагод, (Рес. и Срем) } vide кадгођ.
Ка̀дагођ, (Ерц.) }
Ка̀дар *, дра, ро, fähig, im Stande, potis.
Ка̀дашњи̑, ња, ње, von wann, von welcher Zeit her, ex quo.
Ка̀дгод, (Рес. и Срем.) } 1) wann immer,
Ка̀дгођ, (Ерц.) } quandocumque. 2) irgendwann, dann und wann, aliquando.
Ка̀де, vide ка̂д.
Кади́ва *, f. 1) der Sammet, Sammt, panni bombycini genus. 2) (каднаица) die Sammetblume, tagetes Linn. cf. кадипа.
Кади̏вица, f. dim. cf. кадива 2.
Ка̀дија *, m. der Kadi (Richter), judex.
Ка̀дијин, на, но, des Kadi, judicis.
Кади̏јиница, f. кадијна жена, des Kadi Frau.
Кади̏јски̑, ка, ко, 1) der Kadi, judicum. 2) adv. richterlich, judicum more.
Кади̏лук *, m. der Gerichtsbezirk, Gerichtssprengel, dioecesis judicialis.
Кади́нац, нца, m. der Gerichtsdiener, lictor, viator.
Ка̀дионица, f. die Räucherpfanne, das Rauchfaß, turibulum.
Кади́па, f. vide кадива.
Ка́дити, им, v. impf. räuchern, fumigo.
Кади̏фа, f. (по варошима) vide кадива.
Кади̏флија, f. m. j. капа, Art Sammtmütze, mitrae genus, cf. кићенка:
„На глави им капе кадифлије —
Ка̀дно, vide ка̂д.
Ка̀днока̂д, } vide каткад.
Ка̀днока̀да, }
Ка̀дуна *, f. die Dame, matrona.
Ка̀дунин, на, но, der Dame, matronae.
Ка̀дуница, f. dim. v. кадуна.
Каду̏нчика *, f vide кадуница.
Ка̀жипу̑т, m. der Zeigefinger, digitus index.
Каза̂з *, m. der Posamentirer, Bortenwirker, limbolarius.
Ка̀зан *, der Kessel zum Branntweinbrennen, ahenum: наградио казан; пече казан; ајдемо на казан.
Каза̀нија, f. vide испек.
Ка̀зански̑, ка, ко, н. п. капак, zum Branntweinkessel gehörig, ahenarius.
Каза̀нџија *, m. der Kesselschmied, Keßler, ahenarius.
Ка̀занчић, m. dim v. казан.
Ка́зати, кажем, v. pf. sagen, dico.
Казивање, n. das Sagen, dictio.
Кази́вати, зујем, v. impf. sagen, dico.
Ка̀зимир, m. Mannsname, nomen viri.
Ка̀зимира, f. Frauenname, nomen feminae.
Ка̀зук *, m. vide колац.
Ка̀нгџија *, m. der Fährmann, Schiffer, portitor.
Ка̀ик *, m. ein Kahn, etwa 10 Leute fassend, scapha, vide чун.
Ка̏икчија *, m. vide каигџија.
Каил * (говоре и каио), ла, ло, zufrieden, bereit, paratus, contentus, cf. ра̂д:
„Томе Раде врло каил био —
Ка̀ица, f. ein Kopfschmuck von Münzen, ornatus capitis numarius. cf. марпош.
Ка̀иш *, m. 1) der Riemen, lorum. 2) ein Bret zum Schiffbau, tabula.
Ка̏иша̂ње, n. das Riemenschneiden. Breterschneiden, dissectio in lora, tabulas.
Ка̏ишати, ам, v. impf. резати на каише, н. п. сланину, in Riemen, Breter schneiden, disseco in lora, tabulas.
Ка̀ишић, m. dim. v. каиш.
Ка̏ишлије *, m. pl. m. j. опанци, Art Opanken, hypodematis genus.
Ка̀ја̂ње, n. 1) das Rächen, ultio. 2) das Bereuen, poenitentia.
Кајаса *, 1) der Gurtriemen, lorum cinguli equarii. 2) der Säbelriemen, lorum acinacis:
„Трипута је опасао пасом,
„А четвртом од сабље кајасом —
Ка̀јати, јем, v. impf. кога, rächen, ulciscor.
Ка̀јатисе, јемсе, v. r. impf. bereuen, poenitet.
Ка̀јгана *, f. eine Art Eyerspeise, ferculum ovorum (?).
Ка̀јда *, f. die Musiknote, modus musicus. Од те кајде не ма вајде.
Ка̀јмак *, m. vide скоруп.
Ка̀јсер (кајсар) *, m. Karmesinleder, corium coccineum.
Ка̀јсерли (кајсарли) *, adj. indecl. von Karmesinleder, coccineus.
Ка̀јсија *, f. 1) die Aprikose, prunus armeniaca Linn. 2) die Früchte davon, prunum armeniacum, praecoquum.
Ка́ка, f. Kak (in der Kindersprache), stercus.
Ка̀кав, ква, во, was für ein, qualis какав такав, so wie er ist, prout est talis qualis.
Ка̀кавгод, каагод, вогод, (Рес. и Срем.) } was immer für einer, qualiscumque.
Ка̀кавгођ, кваргођ, вогођ, (Ерц.) }
Ка́кати, им, v. impf. kaken, caco.
Ка́кнути, нем, v. pf. kaken, caco:
А. Како је?

Б. Кашик па лазни (па ћеш вијетни како је).

Како, 1) wie, ut? како му драго, wie immer, utcumque; како тако, so wie es ist, prout. 2) wie, sobald, ut primum. 3) seit, seitdem, ex quo.

Каков, ва, во, vide какав.

Какогод, (Рес. и Срем.) } wie immer,
Какогођ, (Ерц.) } utcumque.

Каконо, m. j. како.

Какотање, n. das Gakfen, clangor.

Какотати, кођем, v. impf. gakfen, clango.

Калабалук *, m. vide мложина.

Калаваћење, n. das Kalfatern, refectio, densatio navis.

Калаватити, им, v. impf. m. j. лаћу, kalfatern, reficio, denso.

Калавре, f. pl. eine Art kurzer Hosen, cf. пеленгаће.

Калај *, m. vide косшер.

Калајисање, n. das Verzinnen, inductio stanni.

Калајисати, ишем, v. impf. u. pf. verzinnen, stanno induco.

Калајлија *, f. ein zinnerner Teller, orbis stanneus.

Калајни, на, но, zinnern, stanneus.

Калајџија *, m. 1) der Verzinner, qui obducit stanno. 2) der Hausirer, institor.

Калам *, m. das Propfreis, surculus. cf. калем.

Каламити, им, v. impf. propfen, insero.

Каламљење, n. das Propfen, insitio.

Калаужење, n. das Wegweisen, monstratio viae.

Калауз *, m. 1) der Wegweiser, dux viae. 2) der Unterhändler des Schweinhändlers, procurator suum.

Калаузити, им, v. impf. den Weg weisen, monstro viam.

Калаушшина, f. das Geld, die Belohnung für den калауз, pecuniae debitae τῷ калауз.

Калаџ, лца, m. das junge Gras, herba recens: пусшио коња на калаџ; und im Scherze von den Türken, wenn sie im Negligé sind, пусшио гузицу на калаџ.

Каламш, m. der Taugenichts, Lump, homo nihili.

Каламшура, f. ein Schimpfwort vom Hunde, convicium in canem.

Калдрма *, f. die Heerstrasse, gepflasterte Strasse, via strata.

Калдрмиши, им, v. impf. pflastern, munio, sterno.

Калдрмљење, n. das Pflastern, munitio viae.

Кале, m. (zutraulich, von калуђер) lieber Mönch, monachulus: оће кале Бога ми!

„Не шће кале зеља брати —

Калем *, m. 1) die Rohrfeder, calamus. 2) vide мосур. 3) vide калам.

Каленица, f. (особито доље преко Мораве) eine irdene Schüssel, laux fictilis.

Калина, f. 1) die Rheinweide, ligustrum vulgare Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.

Калиши, им, v. impf. н. п. гвожђе, kühlen, refrigero (ferrum).

Калопер, m. die Kostwurz, balsamita vulgaris Linn.

Калп *, falsch, unecht, falsus. cf. невањао.

Калпагџија *, m. vide калпакчија.

Калпак *, m. die Mütze, galerus (wie die Pelzmütze der Ungern).

Калпакчија *, m. der Mützenmacher, galerarius.

Калпачић, m. dim. v. калпак.

Калуђер, m. der Mönch, monachus.

Калуђерак, рка, m. hyp. v. калуђер.

Калуђерење, n. das Einmönchen, immonachatio, consecratio monachi.

Калуђерити, им, v. impf. einmönchen, consecro monachum.

Калуђеришисе, имсе, v. r. impf. Mönch werden, consecror monachus.

Калуђерица, f. die Nonne, monialis.

Калуђеркин, на, но, der Nonne, monialis.

Калуђеров, ва, во, des Kaluđers, monachi.

Калуђерски, ка, ко, 1) mönchisch, monasticus. 2) adv. mönchisch, monastice.

Калуђерство (калуђерство), n. das Mönchthum, res monastica.

Калуђерче, чета, n. das Mönchlein, monachiscus.

Калуђершшина, f. augm. v. калуђер.

Калуп *, m. 1) das Modell, die Form, forma. 2) калуп дувана, ein Pack Rauchtabak, fasciculus nicotianae.

Калупити, им, v. impf. н. п. дуван, den Rauchtabak pressen.

Калупљење, n. das Pressen des Rauchtabaks

Калчине *, f. pl. од сукна као велике чарапе, шшо се носе у чизмама (у Србији и у Босни), eine Art lederner Strümpfe (italianisch?) tibialium genus.

Каља, f. eine Art Speise, cibi genus.

Каљав, ва, во, mit Koth beschmutzt, coeno inquinatus.

Каљање, n. das Besudeln mit Koth, inquinatio coeni.

Каљати, ам, v. impf. mit Koth besudeln, coeno inquino

Каљење, n. das Kühlen, refrigeratio.

Ка̀љужа, f. die Lache, Pfütze, palus.
Каљу̀жа̑ње, n. das Wälzen der Schweine in der Lache, volutatio suum in palude.
Каљу̀жатисе, амсе, v. r. impf. sich in der Pfütze wälzen, volutor in palude.
Каљу̑н, m. die Galione, navis genus:
„Уватише два каљуна златна —
Ка̀мара, f. vide гомила.
Ка̀мата *, die Zinse, Interesse, fenus: дао новце на камату.
Ка̄ме̑н, m. der Stein, lapis.
Ка̀мен, на, но, steinern, lapideus.
Камѐна̑р, m. der Steinmetz, lapicida.
Камѐнит, та, то, steinig, petrosus.
Ка̀менитисе, нмсе, v. r. impf. versteinern, stupeo, saxeus fio.
Камѐница, f. једам камен, ein einzelner Stein, lapis, saxum.
Ка̀меница, f. тако се зову многа села, као н. п. Каменица у Сријему, у Јадру, у Кључу (код Кладова, ђе данас не ма ниједнога Србљина, него Власи).
Камѐнчић, m. dim. das Steinchen, lapillus.
Камѐња̑к, m. ein Ort, wo viel Felsen liegen, locus saxosus.
Каме̑ње, n. (coll.) das Gestein, saxa.
Ка̀мење̑ње, n. das Versteinern, stupor.
Ка̀мзе *, f. pl. у ножа оно ђе се држи руком, das Messerheft, manubrium cultri.
Ка̀ми, (понајвише у Ерц.) vide каме̑н: ками ти у срце.
Ка̀мила, f. das Kamel, camelus (κάμηλος).
Камила̑вка, f. die Mönchskappe, cucullus monachi.
Камѝчак, чка, m. vide каменчић.
Ка̀миш *, m. das Pfeifenrohr, tubulus fistulae. cf. чибук.
Ка̀мишовина, f. der Schlingbaum, viburnum.
Камка̑ње, n. das Vorjammern, lamentatio.
Ка̀мкати, ам, v. impf. vorjammern, lamentor.
Камо? wo — hin? quorsum? камо се ти? камо он? камо новци?
Ка̀мџија *, f. die Karbatsche, die Knute, der Kandschu, scutica, flagellum.
Камџи̏ја̑ње, n. das Peitschen, flagellatio.
Камџи̏јати, ам, v. impf. peitschen, flagello.
Кана̀бе *, бета, n. vide канапе.
Кана̀ве *, вета, n. der Flaschenkeller, Flaschenkorb, sporta ampullaria.
Кана̑п, m. der (Hanf-) faden, Spagat, funiculus cannabinus. cf. дретва, врвца.
Кана̀пе (канабе) *, пета, n. der Sofa, das Kanapee, lectus.
Ка̀нат, m.
„— ђе паде горњи канат цркве —

Канди̑л, m. (ст.) vide кандило:
„Златан кандил од дванаест ока —
Ка̀ндило, n. die Hängelampe (vor der Mutter Gottes), lucerna (lampas) pensilis.
Ка́нитисе, нмсе, v. r. impf. sich anschicken, paro me: канио сам се да ти дођем.
Канко̑в, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Tripper, gonorrhoea.
Ка̑но (каоно?), wie, ut, quemadmodum.
Ка́новци, m. pl. (може се једноме рећи и кановац). По неким селима у Бијоградској нахији имају људи обичај те говоре готово уза сваку ријеч каном, каном бато. На Врачару 1804 године прозвали су и (Бијограђани и други бећари којекакви) зато кановцима и подсмијевали су им се којешта, и толико пута мало се нијесу из пушака тукли зато.
Ка̑ном, cf. кановци.
Ка̀нон, m. (ст.) Kanon (Kirchensitte), canon:
„Ђе Србиње јунак причешћује
„Без канона и без испов'једи —
Ка̑нта, f. Art Wassergefässes mit Handhabe, hydriae genus (e Germania adlatum).
Канта̑р *, m. die Wage, libra. Кантар кадија (мјера вјера), die Wage soll es entscheiden.
Канта̀рина, f. 1) das Wagegeld, pecunia pro pendendo. 2) augm. v. кантар.
Канта̑рски, ка, ко, н. п. кука, јаје, Wage-, librae.
Канта̀рџија *, m. der Wagemeister, zygostates.
Канта̀рџијин, на, но, des Wagemeisters, zygostatae.
Ка̀нура, f. ein Stren (Bund) Baumwollengarn, fasciculus filorum gossypinorum.
Ка̀нути, нем, v. pf. tropfen, decidit stilla.
Канче̏ло, n. ein Stren (Bund) Zwirn, filorum tortorum.
Ка̑нџа *, f. 1) die Kralle (des Adlers), unguis. 2) der Haken, harpago (auf Schiffen), cf. чакља.
Ка̀нџија *, f. vide камџија.
Канџи̏ја̑ње, n. vide камџијање.
Канџи̏јати, ам, vide камџијати.
Кање̏рнса̑ње, n. das Vorsingen, praecentus.
Кање̏рисати, ришем, v. impf. (по намастирима, особито у Србији) vorsingen, praecino (vom Novizen, der in Bücherarmen Kirchen den Octoich u. a. von einer Seite der Sänger auf die andere überträgt, und zugleich den Sängern vorsingt).

Ка̀о, wie, quemadmodum.
Ка̀о, кала, m. vide блато, глиб.
Ка̀он, на, но, vide каљав.
Ка̀оно, wie, sicut.
Ка̂п, f. der Tropfen, stilla.
Ка̀па, f. die Kappe, Mütze, cappa (?), cucullus.
Ка̀пак *, пка, m. vide заклопац.
Ка̀памаџија *, m. der Deckenmacher, opifex stragulorum.
Капа̂ње, n. das Tröpfeln, stillatio.
Ка̀пара, f. (ital. caparra), das Angeld, artha.
Капа̀рисати, ришем, v. pf. verangelden, artha firmo.
Ка̀пати, пљем, v. impf. tröpfeln, stillo.
Капе̏та̂н, m. der Hauptmann, Feldhauptmann, tribunus, dux.
Капета̀нија, f. das Kommando, imperium und manus: изгубио капетанију; дошао с капетанијом.
Капета̀ница, f. die Frau des Feldhauptmanns, uxor ducis.
Капета̀ничин, на, но, der капетаница, uxoris belli ducis.
Капета́нов, ва, во, des Feldhauptmanns, ducis.
Капета̀новац, вца, m. einer von des Hauptmanns Leuten, homo ducis.
Капе̏та̂нскӣ, ка, ко, 1) н. п. плата, Feldhauptmanns-Sold, ducis und ducum. 2) adv. wie ein Feldhauptmann, more ducis aut ducum.
Капета́нство, n. die Feldhauptmannschaft, imperium.
Капе̏тина, f. augm. v. капа.
Ка̀пија *, f. das Thor, porta. cf. врата.
Ка̀пић, m. der Theil des Kopfs, den die (türkische Feß-) Mütze bedeckt, pars capitis, cui insidet mitra.
Ка̀пица, f. dim. v. капа.
Капиџија *, m. der Thorwächter, janitor.
Ка̀пиџик *, m. dim. v. капија.
Капла̂р, m. der Korporal, decurio.
Капла̀рија, f. die Korporalschaft, imperium und manus decurionis.
Капла̂ров, ва, во, des Korporals, decurionis.
Капла̂ровица, f. die Korporalin, uxor decurionis.
Капла̀рчић, m. dim. v. каплар.
Ка̀пља, f. vide кап.
Ка̀пљица, f. dim. das Tröpfchen, stillula.
Капу̏рина, f. vide капетина.
Капу̑т, m. der Kaput (österr.), Kapot, genus togae.
Ка̀пца, f. dim. v. кап.
Ка̂р, m. 1) das Ausschelten, increpatio: кар је Божји дар, али је мука кад бију па не даду плакати. 2) * vide брига, Sorge, cura.

Ка̀рабе, f. pl. vide карабље.
Ка̀рабице, f. pl. dim. v. карабе.
Ка̀рабље, f. pl. 1) eine Art Hirtenflöte, fistulae genus. 2) на гадљима, das Flötenstück am Dudelsack, fistula utriculi.
Ка̀рабљице, f. pl. dim. v. карабље.
Ка̀рабогда̂нска̂, f. die Moldau, Moldavia:
„Дмитар узе земљу Каравлашку,
„Караvлашку и Карабогданску —
Кара̀вида, f. Frauenname, nomen feminae.
Кара̀виље, n. die Nelke, dianthus caryophyllus Linn.
Ка̀равла *, влаа, m. der Walache aus der Walachey, Valachus proprie e terra Valachiae.
Ка̀равланиња, f. die Walachin, mulier valacha.
Ка̀равлашка̑, f. die Walachey, Valachia.
Ка̀равлашкӣ, ка, ко, 1) walachisch, valachus. 2) adv. walachisch, valachice.
Ка̀ракоса, f. die Schwarzhaarige, puella nigris capillis, cf. црнокоса.
Кара̀ма̂нка, f. eine Art Birn, piri genus.
Ка̀ран, m. Mannsname, nomen viri.
Ка̀рановац, вца, (или Карановци pl.), m. Stadt in Serbien (на десном бријегу Мораве, према ушћу Ибра у Мораву).
Ка̀рановачкӣ, ка, ко, von Карановац. Ка̀рановчанин (Карано̏вчанин), човек из Карановца.
Кара̀нфил *, m. vide каравиље.
Ка̀рање, n. das Ausschelten, objurgatio.
Ка̀рати, ам, v. impf. ausschelten, objurgo.
Ка̀ратисе, амсе, v, r. impf. einander schelten, objurgare se invicem.
Кара̀ула *, f. der Wachthurm, specula, turris excubitoria.
Кара̂ш, m. eine Art Fisch, piscis genus.
Кара̀шчић, m. dim. v. караш.
Карава̑н *, m. die Karawane, commeatus, comitatus.
Ка́рет *, m. die Strafe beim прстен-Spiel, mulcta (poena) in ludo annuli.
Ка́ретити, им, v. impf. im прстен-Spiel strafen, multo in ludo annuli.
Ка́рећење, n. das Strafen im прстен-Spiel, multatio in ludo annuli.
Ка̀рика, f. der Reif, Ring, der das Rohr der Flinte an den Schaft befestigt, orbis. cf. павта,
Кари̇кача, f. vide кариклија.
Кари̇клија, f. eine Art runde Mütze der Herzegowiner, galerus hercegovinensium.
Ка́ран *, adj. indecl. bekümmert, sollicitus, vide брижан.
Ка̂рлица, f. eine Art Trogschüssel, alveus.

Карлѝчица, dim. v. карлица.
Кр̂лоавац, вца, m. Karlstadt, Carlostadium. cf. Карловци.
Ка́рловачкӣ, ка, ко, 1) Karlowitzer, Carlovicensis. 2) Karlstädter, Carlostadiensis.
Кр̂ловкиња, f. 1) Karlowitzerin, Carlovicensis mulier:
„А што су ми Карловкиње
беле румене —
2) die Karlstädterin, Carlostadiensis mulier.
Кр̂лоаци, ваца, m. pl. 1) Karlowitz (in Sirmien), Carlovicium. 2) (горњи) vide Карловац.
Ка́рловчанин, m. 1) Karlowitzer, homo Carlovicensis. 2) Karlstädter, Carlostadiensis.
Кр̂рта, f. die Spielkarte, charta lusoria.
Ка́рташе, n. das Kartenspiel, lusus chartarum.
Карта̂р, m. der Kartenspieler, lusor chartarius.
Ка́ртара, f. die Kartenaufschlägerin, vetula e chartis lusoriis vaticinans.
Кр̂ртатисе, амсе, v. r. impf. Karten spielen, ludo chartis.
Карта̂ш, m. vide картар.
Картӯн, m. (у Сријему, у Бачкој и у Бан.) der Baumwollenzeug, (Cattun, österr. gemein: Karton) textum xylinum.
Ка́руце, f. pl. (v. Ital. carozza) der Wagen, die Kutsche, rheda.
Кр̂ручице, f. pl. dim. v. каруце.
Кр̂ручнӣ, на, но, н. п. коњи, Kutschpferde, rhedarius.
Ка̂с, m. der Trab, gradus tolutilis.
Каса́ба*, f. мала варошица, ein Flecken, Marktflecken, oppidulum, vicus.
Ка́сало, m. Traber, gradiens tolutim.
Ка́салов, ва, во, des касало, z. B. код касалове куће, schickt man jemand (in April), wenn man ihn durch vergebliche Gänge foppen will.
Каса̂ње, n. das Traben, gradus tolutilis.
Ка́сапин*, m. vide месар. Нови касапи под реп кољу.
Ка́сапити, им, v. impf. cjeћи meeo, Fleisch aushauen, lanius sum.
Ка́сапљење, n. das Fleischhauen, ars lanii.
Ка́сапница, f. vide месарница.
Ка́сапскӣ, ка, ко, vide месарски.
Ка́сати, ам, v. impf. traben, tolutim incedo.
Каска̂ње, n. dim. v. касање.
Ка́скати, ам, v. dim. v. касати.
Ка́снити, им, (у Срјемуу Бачк. и у Бан.) vide доцнити.

Ка́сно, (у Срију, у Бачк. и у Бан.) vide доцкан.
Кастро́ла, f. die Casserole (Kastrole) sartago manubriata.
Ка̂т*, m. 1) das Stockwerk, contignatio: кућа на два ката. cf. бој, маван. 2) eine Reihe Schnüre am Kleide: удри три ката гајтана,
Ката́на*, m. der Husar, miles eques.
Ка́танац, нца, m. 1) das Anhängeschloß, (franz. le cadenas) reseda sera apposita. 2) das Gelb-kraut, luteola Linn.
Ка́танскӣ, ка, ко, 1) husarisch, equestris. 2) adv. husarisch, more equitis.
Катар̂ка*, f. der Mastbaum, malus.
Ка́тил*, m. vide крвник.
Ка́ткад, dann und wann, subinde.
Ка́тран*, m. der Kienruß, fuligo pinea.
Ка̂траница, f. das Gefäß für die Wagenschmiere, vas in quo axungia asservatur.
Каћу́пак, пка, m. das Knabenkraut, orchis satyrium.
Ка̂ук, m. 1) der Laut des Truthahns, galli indici sonus. 2)* vide чалма.
Кау̀кање, n. das Schreyen der Truthenne, vox gallinae indicae.
Каўкати, учем, v. impf.} den Laut des
Кау̀кнути, нем, v. pf. } Truthahns von sich geben, edo sonum galli indici.
Кау̀рин*, m. der Ungläubige, incredulus.
Кау̀рма*, f. vide дроб.
Кау̀рскā, f. das Land der Ungläubigen, terra incredulorum (Ungern und Deutschland).
Ка̂урскӣ, ка, ко, 1) ungläubisch, incredulorum. 2) adv. nach Art der Ungläubigen, more incredulorum.
Ка̂фа, f. (у Срију, у Бачк. и у Бан. по варошима) vide кава.
Кафа́на, f. vide кавана.
Кафта̂н*, m. der Kaftan, tunicae seu togae genus, caftanus?
Ка̂ца, f. die Kufe, Wanne, labrum.
Кацка̂ње, n. das Tröpfeln, (abfallen des Gewinns) beim Kleinhandel, lucelli adventus.
Ка̂цкати, ка, v. impf. tröpfeln, lucellum venit: кацка пара.
Кача́мак, m. (у Банату говоре и кукурузбрей) der Kukuruzbrey, Polenta von Mais polenta e zea mais Linn.
Кача̀ник, m.
„У Клисури испод Качаника —
„Оста Муса увр Качаника —
Кача̂р, m. der Faßbinder, vietor.
Ка̀чара, f. зграда ће стоје каце, die Hütte, wo die Fässer mit Pflaumen stehen, tugurium ad labra.
Кача̂рев, ва, во, } des Faßbinders, vietoris.
Ка̀чаров, ва, во, }
Ка̂чица, dim. v. каца.

Ка̀чнӣ, на, но, н. п. обруч, Faß-, Wanne-, labrorum.
Качка̂ње, n. das Flüssigtreten des Kothes, conculcatio luti.
Ка̀чкати, ам, v. impf. den Koth zertreten, conculco lutum.
Ка̀ша, f. 1) der Brey (österr. Prein), die Grütze, alica. 2) hyp. v. кашика.
Ка̏ша, f. кад се штогођ врло раскува, или се измијеша тако, да се не зна шта је, der Brey, puls: начинило се као каша.
Каша̀гвја *, f. der Striegel, strigilis.
Ка̏шаљ, шља, m. der Husten, tussis.
Ка̀шика *, f. der Löffel, cochlear, ligula. cf. жлица.
Ка̀шилук *, m. der Stahl (an der Flinte) chalybs sclopi.
Ка̀шичар̂, m. ein Löffelmacher, cochlearius. у Србији највише цигани Влашки граде кашике (вретена, корита и карлице), и носе по селима, од куће до куће, те продају и дају за брашно.
Кашѝчара, f. m. j. воденица (поточара), што јој коло стоји усправо; а пера су у таковог кола као кашике, eine Bachmühle mit aufrechten Rädern, molae parvae genus.
Ка̀шичарев, ва, во, vide кашичаров.
Ка̀шичарка, f. (Влашка циганка) eine Löffelmacherin, cohlearia.
Ка̀шичаров, ва, во, des Löfflers, cochleari.
Ка̀шичица, f. dim. das Löffelchen, ligula.
Кашкѐт, m. das Casquet, galeae genus:
„Код Ћесара обрштери бише
„И носише од злата кашкете —
Кашља̂ње, n. das Husten, tussitio.
Ка̀шљати, љем, v. impf. husten, tussio.
Ка̀шљив, ва, во, den Husten habend, tussi laborans.
Ка̀штар, тра, ро, н. п. вино, herb, sauer, acerbus.
Ка̀штю, zuweilen, subinde.
Ква̀ка, f. vide кука.
Ква̏р, m. die Beschädigung, damnum.
Ква̀ран, рна, но, verdorben, corruptus.
Ква̀рење, n. das Beschädigen, Verderben, corruptio.
Ква̀рити, v. impf. verderben, corrumpo.
Ква̑с, m. } 1) der Sauerteig, fermentum. 2) saure Milch womit man die frische säuert, fermentum. 3) пиварски квасац, die Bierhefen, fermentum.
Ква̀сац, сца, m. }
Ква̀сити, им, v. impf. netzen, humecto.
Ква̀шеница, f. Brotschnitten in Eyern und Schmalz, cibi genus.
Квашѐње, n. das Netzen, humectatio.
Квѐка, f. das Wehgeschrey (des jungen Hasen), gemitus (lepusculi).
Квѐкнути, нем, v. pf. квек-schreyen (wie ein junger Hase) ingemisco ut lepusculus.
Квѐчање, n. das Wehschreyen (des jungen Hasen), gemitus lepusculi.
Квѐчати, чим, v. impf. квек-schreyen, gemo ut lepusculus.
Квоца̂ње, n. das Glucksen der (Gluck-) Henne, glocitio.
Кво̀цати, вочем, v. impf. glucken, glucksen, glocio.
Кво̀чка, f. 1) die Gluckhenne, gallina glociens. 2) bei dem Doppel-Rabosch die Hälfte, die der Gläubiger behält, (die andre heißt пиле: also Henne und Hühnlein) pars major bacilli numeris notati (рабош dicti).
Квочѐтина, f. augm. v. квочка.
Кв̀рга, f. der Auswuchs, excrescens gibber.
Кв̀рка, f. das Knurren, stridor (der Katze).
Кв̀ркнути, нем, v. pf. knurren, immurmuro (sicut felis).
Кв̀рчање, n. das Knurren der Katze, murmuratio.
Кв̀рчати, чим, v. impf. knurren, murmuro.
Кѐба, f. (понајвише у Бачкој) ein kleines Taschenmesser, cultellus plicatilis. Потрже као кебу иза појаса.
Кѐбица, f. dim. v. кеба.
Кевта̂ње, das Belzen der Jagdhunde, allatratio canis venatici.
Кѐвтати, ћем, v. impf. belzen wie ein Spürhund, latro ut canis sagax.
Кѐкавац, вца, m. der Kroate (Windische), der кај (statt шта) spricht, slavus Croata, qui кај dicit (pro шта).
Кѐљача, f. маст што се ухвати на главчини, или на осовини, die Wagenschmiere, die zwischen der Achse und der Nabe sichtbar wird, axungia apparens ex parte utraque rotae.
Кепѐц, m. der Zwerg, nanus, cf. мањо, маљеница, стармали.
Ке̑р, m. der Spürhund, canis sagax.
Кѐра, f. hyp. v. кер.
Кѐрица, f. dim. v. кера.
Кѐрка (Крка?) f. намастир у Далмацији.
Ке̑ров, ва, во, des Spürhunds, sagacis canis.
Керо̀вљи, љв,ље, н. п. траг, der Spürhunde, canum sagacium.
Кѐруша, f. die Spürhündinn, canis sagax femina.
Кѐрушин, на, но, der Spürhündinn, canis sagacis.

Кéрче, чета, n. das Spürhündchen, catulus sagax

Кéса*, f. 1) der Beutel, crumena. 1) sacculus. 2) der Beutel als bestimmte Zahl, (500 Piaster). crumena, sacculus continens 500 piastros.

Кèсега, f. eine Art Fisch, piscis genus.

Кèсежица, f. dim. v. кесега.

Кèсер*, m. eine Art Zimmeraxt, asciae genus, dolabra. 2) (scherzweise) der Bart, barba.

Кесèтина, augm. v. кеса.

Кèсеџија*, m. ein türkischer Straßenräuber zu Pferde, latro turcicus equo vectus.

Кèсим*, m. 1) eine Bauschsumme, aversio: Влашка плаћа Турскоме цару кесим, т. ј. плаћа ојеком. 2) Miethe für den Fruchtgenuß, aversio pro usufructu, die meist in einem Theile der Frucht selbst besteht: дао краве под кесим.

Кèсити, им, v. impf. т. ј. зубе, die Zähne weisen, ostendo dentes, ringor

Кèситисе, имсе, v. r. impf. lachen und die Zähne weisen, ringor.

Кèсица, f. dim. das Beutelchen, marsupiolum.

Кестêн, m. die Kastanie (österr. die Kesten), Baum und Frucht, castanea.

Кестèњак, m. der Kastanienwald (Kestenwald), castanetum.

Кестèње, n. (coll.) die Kastanien, castaneae.

Кесу̀рина, f. vide кесетина.

Кèшеуш, eine Art serbischen Tanzes, choreae serbicae genus.

Кêц, m. das As in den Karten, monas (chartarum lusoriarum).

Кèц! } interj. Laut, um die Ziegen zu
Кèца! } treiben, sonus agentis capras.

Кецâње, n. das Ketzrufen, vox ketz.

Кèцати, ам, v. impf. ketz rufen, dico ketz.

Кèцеља, f. die Schürze (das Vortuch) der Frauen, praecingulum.

Кèцељица, f. dim. v. кецеља.

Кецкâње, n. dim. v. кецање.

Кèцкати, ам, v. dim. v. кецати.

Кèцнути, нем, v. pf. (die Ziege) mit dem Ausdrucke кец vertreiben, fortketzen, abigo capellam.

Кечêње, n. das Aufpassen, (z. B. im Ballspiel), captatio.

Кèчига (кечига), f. vide иоствица.

Кèчити, им, v. impf. aufpassen (im Ballspiel), capto (pilam).

Кèшке*, кета, n. eine Speise von Weizen und Fleisch, cibi genus (solemnioris).

Ќѝван, вна, но, на кога, der etwas wider einen auf dem Herzen hat, iratus alicui.

Кидâње, n. 1) das Entzweyreißen, ruptio. 2) das Ausmisten, purgatio stabuli.

Кѝдати, ам, v. impf. 1) reißen, rumpo. 2) ausmisten, purgo stabulum.

Кѝдисати, ишем, v. pf. gewaltsame Hand anlegen, vim infero: оће сам себи да кидише.

Кѝдљив, ва, во, н. п. пређа, was gern reißt, quod facile rumpitur.

Кѝја Осјекања, m. (cm.):
„Ђенерао Кија Осјекања
„Он отиде шеер' Бајној луци —

Кѝјавица, f. das Nießen, sternutatio.

Кијâк, m. der Knüttel, fustis.

Кија́мет*, m. der Sturm (eig. u. fig.), der Welt Ende, mundi interitus: куда ћеш ти на том кијамету? као у оци кијамета.

Кѝјање, n. das Nießen, sternutatio.

Кѝјати, ам, v. impf. nießen, sternuto

Кѝјача, f. vide кијак.

Кија́чић, m. dim. v. кијак.

Кѝјачица, f. dim. v. кијача.

Кија̂чки, adv. wie mit einem Knittel, ceu fuste: ударио га пушком кијачки (mit dem Kolben).

Кѝка*, f. der Zopf, cauda (capillorum); ријетко се чује у простом говору, него у приповијеткама и у пјесмама, н. п. Спопаде га за кику — Чича се обрће, кика се омаче —
„Ајдук чешља кику у буквику,
„Са својом се киком разговара:
„Кико моја! ђе ћеш опаднути? —

Кикâње, n. das Ziehen beim Zopfe.

Кѝкатисе, амсе, v. r. impf. вућисе с ким за кику, sich bei dem Zopfe nehmen.

Кики̂нда, f. Stadt im Banat.

Кикôш, f. vide кокош. Приповиједају да се некаква Српкиња потурчила у суботу, а у недјељу виђела свога оца ђе носи кокош да прода, па му рекла: „пошто Влаше кикош?" (auch als Sprüchwort).

Кѝла, f. 1) der Auswuchs an einem Baume, tuber. Намеће се као кила на грбаво дрво. 2) der Bruch im Unterleibe, hernia. 3) ein Getreidemaß, mensurae genus.

Кѝлав, ва, во, der einen Bruch hat, herniosus. Сви су болесни, осим килавога браје.

Кила́вити, им, v. impf. кога, einem (durch Anstrengung) einen Bruch verursachen, concilio herniam.

Кила́вљење, n. das Verursachen eines Bruchs, conciliatio herniae.

Кинђу́рење, n. das Aufputzen, exornatio.

Кинђу́ратисе, имсе, v. impf. sich putzen, comor, cf. кититисе.
Ки́нути, нем, v. pf. niesen, sternuto.
Ки́нутисе, немсе, v. r. pf. sich fortpacken amoliri sese: кини ми се с очију.
Кињење, n. das Placken, excruciatio.
Ки́њити, им, v. impf. мучити кога, placken, excrucio.
Ки̑п, m. die Bildsäule, signum, statua.
Ки́пење, n. (Рес.) vide кипљење.
Ки́пети, пи (Рес.) } vide кипљети.
Ки́пити, пи (Срем.) }
Ки́пљење, n. das Ueberlaufen des siedenden Wassers, redundatio.
Ки́пљети, пи, v. impf. (Ерц.) überlaufen, redundo.
Кира́џија (кираџија)*, f. der Miethwohner, Miethmann, inquilinus.
Кѝрија, f. 1) die Miethe, merces conducti. 2) die Fracht, vectura, merces vecturae; тражи кирије, er sucht was (Schläge), quaerit malum; аратос ти кирије, сиђи ми с кола.
Кири̏џија*, der Saumer, vector clitellarius:
„Кириџија! камо ти кирија? —
„У анџије и у меанџије.
Кириџи̏јскӣ, ка, ко, } 1) Fracht-, vecturarius. 2) adv.
Кириџи̏јскӣ, ка, ко, } nach Art des Saumfrachters, more vecturarii.
Киса̑ње, n. das Anschicken zum Weinen murmur ad fletum vergens.
Ки́сати, ам, v. impf. (öster. raunzen) sich zum Weinen anschicken, os ad fletum diduco.
Кисели̏на, f. die Säure, acor, acidilas.
Ки̏селити, им, v. impf. 1) säuern, acidum reddo. 2) опанке, einweichen, macero.
Ки̏селица, f. 1) der Sauerampfer, rumex acetosa Linn. 2) saure Suppe, jus acidum: киселица од расола или од оцта; или трична киселица, што обично у Сријему граде:
„Терај куме логова
„Преко тога корова:
„Далеко је Митровица
„Охладисе киселица.
Кисѐљāк, m. vide киселица 1.
Ки̏сељēње, n. 1) das Säuern, fermentatio. 2) das Einweichen, maceratio.
Ки́сео, села, ло, sauer, acidus.
Ки́сити, кисн, v. impf. säuerlich schmecken, subacidulus sum.
Ки̏снути, нем, v. impf. 1) sauer werden, acesco. Кисни не мисли, спигло ме до враша (закиселила жена у соби (или у мљечару) лонац мљека, па га покрила и повезала торбом да се (у топлини) прије укиселӣ. Кад то све сврши, онда рече: „Кисни не мисли, спигло ме до врата" (т. j. да се мљеко укисели, док она буде до врата), па се обрне к вратима, а лонац и мљеко (по земљи) за њом; зашто је неотице била запела ногом за упрту од торбе). 2) vom Regen benetzt werden, pluvia madesco.
Ки̑т, ки̑т!} interj. ruft man den Läm-
Ки̑т лу̑ч! } mern zu, indem man sie von den Müttern abtreibt, vox separantis ad tempus agnos a matribus.
Ки̏та, f. 1) der Strauß, Buschen, sertum; (сп.) кита и сватови, т. j. кићени сватови, wie im Virgil arma virumque — 2) die Quaste, cirrus, fimbris. 3) ки̏та und кита, das männliche Glied der Kinder. 4) Frauenname, nomen feminae.
Ки́таст, та, то, vide китнаст.
Кити̏на, f. die Schneebuschen auf den Bäumen nach frischgefallenem Schnee, nives in arboribus: китина у планини, не може се ништа сјећи.
Ки̏тити, им, v. impf. zieren, schmücken, exorno.
Ки̏тица, f. dim. v. кита.
Киткāње, n. das Кит- rufen, abactio voce кит.
Ки̏ткати, ам, v. impf. kit, kit sagen, dico кит!
Ки̏тнаст, та, то, buschig, densus, н. п. босиљак.
Ки̏тог, m. ein großer Wald in der Matschwa, zwischen der Drina und der Festung Шабац:
„Погуби га попе Смиљанићу
„У Китогу лугу зеленоме —
„Китог прођи и у Шабац дођи —
Ки̏ћени сватови, m. pl. (сп.) das stehende Epitheton der Hochzeitgäste. cf. китити:
„Дигошесе кићени сватови —
„Повикаше кићени чауши —
Кићēнка, f. т. j. капа, eine Art Mütze mit langen Quasten (ките), tiarae genus, dergleichen besonders die ајдуци tragen.
Кићēње, n. das Schmücken, ornatio.
Ки̏чица, f. die Krone am Pferdefuß, corona.
Ки̏чма, f. vide леђа.
Ки̏чменица, f. } der Rückgrat, spina
Кичмѐњача, f. } dorsi.
Ки̏ша, f. der Regen, pluvia.
Ки́ша, f. њуша, сурла, der Rüssel, rostrum suis.
Ки̏шан, шна, но, vide кишовит.
Ки̏шица, f. dim. v. киша.
Ки̏шнӣ, на, но, н. п. вода, Regenwasser, pluvius.
Кишо̀вит, та, то, н. п. година, regnerisch, pluviosus.

Кла̀да, f. der Kloß, Block, trabs, truncus.

Кла̀де, f. pl. der Block, codex, carcer: метнули га у кладе.

Кла̀де, fließt langsam und dick (wie Honig, Roß), fluit lente: кладе гној из ране, мозак из главе.

Кла̀денац, нца, m. (ст.) vide студенац:

„Моје чарне очи
  два бистра кладенца —
„Кад дођоше на воду кладенац —

Кладѐтина, f. augm. v. клада.

Кла̀дитисе, имсе, v. r. impf. wetten, pignore certo.

Кла̀дић, m. } dim. v. клада.
Кла̀дица, f. }

Кла̀дња, f. ein Garbenschober, meta mergitum.

Кла̀дово (Турск. Фетислам), n. Stadt und Festung an der Donau, östlich von Orschowa. Einen Kanonenschuß östlicher sind die Ruinen der Brücke Trajans. cf. кључ.

Кла̀довскӣ, ка, ко, Kladower.

Кладу̀рина, f. vide кладетина.

Кладу̀ша, f. варош у Далмацији (?):

„Сад сам пош'о у кршну Кладушу,
„Да ја просим Мујину Ајкуну —

Клађѐње, n. das Wetten, contentio (pignore).

Кламѝтање, n. das Wackeln, nutatio; agitatio.

Кламѝтати, мићем, v. impf. 1) wackeln, nuto. 2) wackeln, agito.

Кла́нац, нца, m. 1) der Engpaß, angusta via:

„Од куда су кланци по најтјешњи —
„Да уводи кланце н богазе —
  2) Koth, lutum: кланац до кољена.

Клања̂ње, n. 1) das Verneigen, inclinatio. 2) das Beten (von Türken), oratio.

Кла̀њати, ам, v. impf. н. п. подне, акшам, икиндију, beten (von den türkischen Serben), oro:

„Турски клањам, Српски Бога молим —

Кла̀њатисе, амсе, v. r. impf. sich verneigen, inclinor.

Кла́ње, n. das Schlachten, mactatio.

Кла̀пити, им, v. impf. traben, eo aegre: цијели дан клапио пјешице.

Кла̀питисе, пимсе, v. r. impf. пјенушитисе, schäumen, spumo. Клапилосе, не клапило, јешку те, плашно сам те (сапун мјесто сира).

Кла̂с, m. die Aehre, spica.

Кла́сак, ска, m. hyp. v. клас.

Класа̂ње, n. das Aufschießen der Aehren, spicarum emissio.

Кла́сати, са, v. impf. in Aehren schießen, spicas emitto, spicor.

Кла̀сић, m. dim. v. клас.

Кла̂сје, n. (coll.) die Aehren, spicae.

Класо̀бер, m. der Aehrenleser, Nachstoppeler, spicilegus (?):

„Једна кита класоберу,
„Друга кита постатнику —
„У нашега класобера
„Свилен' кита над очима —

Кла̀ти, кољем, v. impf. 1) stechen, pungo. 2) abstechen, schlachten, macto. У Србији и данас само мушкарци кољу марву и живину, а жене их пошто: зашто кажу да је оно мрцино, што жена закоље; или ако се догоди да оће какозо живинче да се омрцини, а не ма никакова мушкарца да га прикоље, онда жена (не ће свака, него ђекоја мушкобана) узме сони тучак те метне себи међу ноге, па онако с тучком коље.

Кла̀тисе, кољемсе, v. r. impf. 1) beißen, bissig seyn, mordeo. 2) raufen, rixor.

Кла̀шње, n. vide јединица 2.

Клѐкнути, нем, vide клећи.

Клѐмнав, ва, во, mit hängenden Ohren, auribus pendentibus.

Клѐмпе, пета, n. das hängende Ohr, auris pendens; daher das Sprichwort: Одбија к'рцу клемпета, von unnützen Reden, Drohungen.

Кле́мпо, m. der hängende Ohren hat, qui habet aures pendentes.

Клѐн, m. 1) der Feldahorn, acer campestre Linn. 2) eine Art Flußfisch, piscis genus.

Клени́к, m. der Ahornwald, aceretum.

Клѐнић, m. dim. v. клен.

Клѐнов, ва, во, von Feldahorn, ex acere campestri.

Клѐновац, вца, m. кленов штап.

Клѐновача, f. кленова батина.

Клѐновина, f. Holz von Feldahorn, lignum aceris campestris.

Клѐнчић, m. dim. v. клен 2.

Клѐње, n. (Рес. и Срем.) vide клијење.

Кле́ње, n. (Рес. и Срем.) vide Клијење.

Клѐпало, n. das Läutebret, die Bretglocke (in den serbischen Klöstern), tabula campanae loco.

Клепа̂ње, n. 1) das Schlagen an das Läutebret, pulsatio tabulae. 2) das Dengeln, acutio (pulsando).

Клѐпати, пљем, v. impf. 1) ударати у клепало, an das клепало schlagen, pulsare tabulam. 2) мотику, dengeln, pulsando exacuo.

Клепе̂т, n. 1) das Getön der Kuhglocken, crepitaculorum sonus. 2) das Getös (der Pantoffel), sonitus:

„Стаде клепет местива и папуча —

Клепѐта̑ње, n. das Schallen der Kuhglocke, sonitus crepitaculi.

Клепѐтати, пећем, v. impf. schallen, sono.

Клепѐтуша, f. } die Kuhglocke, tintinnabulum.
Клѐпка, f, }

Клѐпнути, нем, v. pf. klirrend schlagen, sonitum edo pulsando: клепнули се сабљама два, трипут.

Клѐпчица, f. dim. v. клепка.

Клѐт, та, то, der Schelm (scherzweise); (österr. verflixt), albae gallinae filius: не ће, клет, ни зашто да се привати; каква је, клета, не може је се човек нагледати;
„На ногама гаће шаровите,
„Какве су јој клете исквиће —

Клѐтва, f. der Fluch, exsecratio.

Клѐтвени, на, но, н. п. књига, Fluch enthaltend, exsecratorius; daher ein Fluchbrief des Patriarchen, u. dgl. gegen suspendirte Priester, und Interdikt an eine Gemeinde.

Клѐти, кунем, v. impf. fluchen, exsecror.

Клѐтисе, кунемсе, v. r. impf. schwören, juro.

Клѐћи (говорисе и клекнути), клекнем, v. pf. niederknien, in genua procido.

Клецање, n. das Wanken der Füße (vor Schwäche), vacillatio pedum.

Клѐцати, ам, v. impf. wanken (von den Füßen), vacillo: клецају ми ноге.

Клѐчан, на, но, (у Сријему) н. п. кецеља, Art Weberey, intextus, intertextus:
„За евилене мараме,
„За клечане кецеље —

Клѐчање, n. das Knien, flexio genuum.

Клечати, чим, v. impf. knien, nitor genibus.

Клѐчка, f. рачвасто и пробушено дрво, што се клином затвори говечету (у Сријему и њусету) око предње ноге, да не може далеко отићи, eine Art Fußklotz für weidendes Vieh, compedis genus pro armento.

Клешта, n. pl. } (Рес. и Срем.) vide
Клѐште, f. pl. } клијешта.

Клѐштевица, f. (Рес. и Срем.) vide Клијештевица.

Кли̏зав, ва, во, н. п. пут, schlüpfrig, lubricus.

Кли̏завица, f. schlüpfrig zu gehen, lubrica via.

Кли̏зак, ска, ко, vide клизав.

Клиза̑ње, n. das Gleiten, lubricus incessus.

Кли̏затисе, амсе, v. r. impf. gleiten, labor: клизају се ноге.

Кли̏зити, зи, v. impf. gleiten, labor.

Клија̑ње, n. das Keimen, germinatio.

Кли̏јати, ја, v. impf. keimen, germino.

Кли̏јење, n. (coll. Ерц.) der Ahornwald, aceretum.

Клијѐње, n. (Ерц.) село у Мачви:
„У Клијење село долећеше —

Кли̏јет, f. (у Ерц.) eine Kammer, cella. Клијет у Србији на неким мјестима (као н. п. по Јадру и по Поцерини) зову а ј а т или в а ј а т, а на неким мјестима (као н. п. по Морави) с т а с и н а и и ж и н а. У Србији колико гођ има у кући ожењени људи, толико има око куће вајата, те сваки човек у свом вајату спава (без ватре и љети и зими: зашто се у вајатима не ложи ватра) са својом женом, и држи своје аљине и остало којешта. У некојим се вајатима држи вино, ракија, сир, масло, скоруп, мед, и остале домаће ствари.

Клијѐшта, n. pl. } (Ерц.) die Zange,
Клијѐште, f. pl. } forceps.

Клијѐштевица, f. (Ерц.) Berg in Serbien (in der Шумадија).

Кли̏кнути, нем, vide клићи.

Кликта̑ње, n. das Hacken des Spechts, das Rufen der Vile, sonus pici, vilae (dryadis).

Кли̏ктати, кћем, v. impf. викати као жуња: кли, кли, кли; den Ton des Baumhackers, oder den Vilen von sich geben, edo sonum pici, vel dryadis vocantis.

Кли̏ло, n. ein (tragbares) Mistbet, zu Gurken, Melonen, areae stercorariae genus. Метнесе у какво корито, или у што друго, ђубрета и земље; у оно ђубре метнесе сјеме (лубенично, или од краставаца) те проклија и никне, па се послије (кад се веће не боје слане) расађује.

Клима̑ње, n. das Wackeln (z. B. mit dem Kopfe), nutatio capitis.

Кли̏мати, ам, v. impf. wackeln (mit dem Kopfe), nuto.

Кли̏ме̂нта, m. der Clementiner (albanische Ansiedler in Slavonien), Clementinus. cf. Цимирота.

Климента̀шица, f. die Clementinerin Clementina.

Кли̏н, m. 1) der Nagel, clavus. 2) der Keil, cuneus. 3) клин у кошуље, der Einsatz bei den Naterinnen, cuneus (?) indusii. 4) клини, der Hodenbruch (bei den Kindern), oscheocele. Млога деца имају клине, па у некоји прођу, а у некоји остану и послије буду килави.

Кли̏нац, нца, m. der Nagel, clavus.

Кли̏нчић, m. dim. v. клин.

Клинчо̀рба, f. die Nagelsuppe der Anekdote, jusculum claveum (?). Приповиједају да је дошао солдат баби у кућу, и искао да му да штогођ да једе, а она му казала да нема ништа у кући за јело; онда солдат рече: „А ти дај ми барем тигањ и мало воде, да начиним клинчорбу." Баба му то да, а он узме тигањ и метне у њега гвозден клин, па налије воде и метне над ватру; кад се вода угрије, а он заиште од бабе мало соли (и баба му да) те је посоли; кад вода узаври, а он заиште мало брашна (баба му да и то: само да види од чуда каква ће то бити клинчорба) те саспе у ону воду и замете; потом заиште једно јаје, те и њега разбије у онај скроб; онда заиште још мало масти те оно замасти, па онда скине с ватре и клин извади на поље, а клинчорбу изједе.

Кли̏п, m. die Maisähre, apica zeae: дај ми једну врећу клипова; продао кукурузе у клиповима.

Кли̏пак, пка, m. ein Holzprügel, fustis (minor); тегалитисе клипка (с ким), ein Spiel.

Кли̑с, m. 1) das Hölzchen, das in dem nach ihm benannten Spiel in die Ferne geschlagen wird. 2) das Spiel selbst. У игри клису има коњ (дрво као штап), палица (као пола штапа), клис (дрво мало краће од чеперка, зађељано са свечетири стране) и трлица (шумната грана). Играчи се подијеле на двије стране, па се ватају у штап која ће страна играти; онда ударе коња у земљу, па један, од стране они што играју, баца клис од коња и одбија палицом, а они други сви (од оне друге стране) чувају по далеко с трлицама и трле (т. ј. сметају клис да не иде далеко, и гледају не би ли га како уватили прије него падне на земљу), па одонуд погађају клисом (с онога мјеста ђе падне клис) у коња; а онај, што баца клис, чува палицом да не погоде у коња; кад који погоди у коња, или кад клис дођера ближе коња, него што је палица дугачка, или кад га утрле (т. j. увате док није пао на земљу), онда они, што су трлили, дођу те играју, а ови иду те трле; кад се не погоди у коња, него клис падне даље од коња него што је палица дугачка, онда онај мјери палицом од клиса до коња, и колико буде палица, онолико броји ко̑ња. Кад већ изиграју онолико коња, у колико су погодили да се играју, онда им (онима што трле) баци клис трипут с коња, па прислони палицу уз коња те је они обарају клисом; ако и у та три пута не утрле клис, или не погоде њим у коња и не оборе палицу, онда им баци последњи пут, опет из руке, јалицу: па онда ће падне клис, онђе узјашу ови оне што су надиграли, и јашу и до коња. 3) eine Art Dachschindel (für Kirchen), scitulae genus.

Кли́сање, n. das Клис-spielen, ludi genus.

Кли́сатисе, амсе, v. r. impf. игратисе клиса, Kliß-spielen, ludo клис.

Кли́снути, нем, v. pf. daher springen (wie ein Kliß), exsilio: клисн лисица испод кладе.

Кли́сница, f. das Schmeißen (z. B. des Wolfs, Fuchses) vor Schrecken, cacatio prae metu.

Кли́сура, f. 1) der Bergpaß, die Klissura, 2) nom. propr. (у Бугарској?):

„Уз Клисуру испод Качаника —

Кли́кти (говорисе и кликнути), кликнем, v. pf. rufen wie die Vile, clamo ut dryas:

„Кличе вила из горе зелене —

Кли́ца, f. der Keim, cyma.

Кли́чав, ва, во, човек, der anfängt, graue Haare zu bekommen, incanescens.

Кли́чевац, вца, m. 1) ein Berg bei Ваљево. 2) ein Berg an der Drina:

„Са Кличевца од града Костура —

3) Кличѐвац, село у Браничеву.

Кли́чица, f. dim. v. клица.

Кли́чо, m. човек који је кличав, der grau wird, incanescens.

Кло̏бу̑к, m. die Blase des siedenden Wassers, bulla aquae bullientis.

Кло́бу̑к, m. 1) die Mütze (Hut ohne Krempe). 2) град близу Црне горе:

„Љута гуја Шеовић Османе

„Из Клобука града бијелога —

Клобу̏чина, f. 1) augm. v. клобук. 2) der Filz, coactile.

Клобу̏чић, m. dim. v. клобук.

Кло́ко̑т, m. das Geräusch des hervorsprudelnden Wassers, sonus aquae scaturientis.

Клоко̀та̑ње, n. das Hervorgurgeln des Wassers, scaturitio cum strepitu.

Клоко̀тати, ко̑ћем, v. impf. hervorsprudeln, hervorrauschen.

Клоко̀чика, f. die Pimpernuß, staphylea pinnata Linn.

Клокочиков, ва, во, von Pimpernuß, e staphylea pinnata.
Клокочиковина, f. das Holz der Pimpernuß, lignum staphyleae pinnatae Linn.
Кломпав, ва, во, vide клемпав.
Клонитисе, имсе, v. r. impf. кога, или чега, einen (etwas) meiden, vito.
Клонути, нем, v. pf. sinken, labor, inclinor.
Клоња, f. eine Art Falle für die kleinen Vögel (z. B. Meisen) meist aus einem Kürbis gemacht, decipula aviculárum.
Клопање, n. das Knirschen, Knirren, fremdor.
Клопати, ам, v. impf.
Клопнути, нем, v. pf. } knirren, frendo.
Клупа, f. die Bank, scamnum.
Клупица, dim. v. клупа.
Клупко (gen. pl. клубака), n. der Knaul (Knäul), glomus.
Клупче, чета, n. vide клупко.
Клупчић, m. dim. v. клупко.
Кљакав, ва, во, an der Hand verstümmelt, manu mutilus.
Кљако, m. ein an der Hand verstümmelter, manu mutilus.
Кљаст, ma, mo, vide кљакав.
Кљуване, n. das Picken der Henne, morsus gallinae.
Кљувати, љујем, v. impf. picken, hacken, rostro tundo, mordeo.
Кљуверина, f. рђаво кљусе, der Gaul, caballus. cf. курада.
Кљук, m. die zerdrückten Trauben, uvae compressae.
Кљукање, n. das Stopfen, fartura, saginatio.
Кљукати, ам, v. impf. н. п. гуску, die Gans stopfen, farcio, sagino.
Кљун, m. der Schnabel, rostrum.
Кљуна, f. (österr. der Krampen), harpaginis genus.
Кљунат, ma, mo, geschnäbelt, rostratus.
Кљунић, m. dim. das Schnäbelchen, rostellum.
Кљунути, нем, v. pf. picken, rostro peto, tundo.
Кљусад, f. (coll.) die Pferde (als Gattung), equi, jumenta.
Кљусе, сета, n. das Pferd (die Gattung), equus.
Кљусина, f. augm. v. кљусе.
Кљуцало, m. der Hacker, Picker, qui cultro, securi tundit: стани ти кљуцало, sagt die Mutter zum Kinde, das mit dem Messer auf den Tisch hackt.
Кљуцање, n. dim. v. кљување.
Кљуцати, ам, v. dim. v. кљувати.
Кљуцкање, n. vide кљуцање.
Кљуцкати, ам, vide кљуцати.
Кљуцнути, нем, dim. v. кљунути.

Кључ, m. 1) der Schlüssel, clavis. 2) der Haken, zum Heuraufen, uncus foeno extrahendo. 3) das Hervorwallende des siedenden oder überhaupt sprudelnden Wassers: избија кључ. 4) die Krümmung des Flußes, curvatura fluminis (као н. п. код Кладова). cf. крајина Неготинска. 5) град у Ерцеговини.
Кључаница, f. der Riegel, pessulus.
Кључање, n. das Sieden, Aufwallen, aestus.
Кључао, чала, ло, siedend, bulliens: пуно га кључалом водом.
Кључар, m. der Beschliesser, claviger, (in den Klöstern).
Кључарев, ва, во,
Кључаров, ва, во, } des Beschliessers, clavigeri.
Кључарскй, ка, ко, 1) Beschliessern eigen, clavigerorum. 2) adv. wie ein Beschliesser, more clavigeri.
Кључати, ча, v. impf. н. п. вода, wallen, aestuo.
Кључић, m. dim. v. кључ.
Кмет, m. der Aldermann (?), honestus agricola. У сваком селу имају по два, по три (у великим селима и више) кмета: кнез се мора с њима, као са старјешинама сеоским, договарати за свашто.
Кметица, f. die Frau des кмет, uxor kmeti.
Кметов, ва, во, des кмет, kmeti.
Кметовање, das Kmetseyn, honor kmeti.
Кметовати, тујем, v. impf. 1) потрвене кукурузе, или другу какву потру, entscheiden, abschätzen, aestimo litem. 2) befehlen, den Herrn spielen: немој ти мени ту кметовати.
Кметовскй, ка, ко, den Kmeten eigen, kmetorum.
Кметскй, ка, ко, 1) vide кметовски. 2) adv. nach Kmeten Art, more kmeti.
Кна*, Art Färbepulver für die Haare, fuci genus.
Кнегиња (говоре и књегиња), f. 1) die Frau des Knes, uxor knesi. 2) Frauenname, nomen feminae.
Кнегињин, на, но, der кнегиња, knesi uxoris.
Кнежев, ва, во, des Knesen, knesi.
Кнежење, n. das Knes-rufen, appellatio knesi vocabulo.
Кнежина, f. das Gebiet eines Knesen, provincia knesi: у Србији је свака нахија раздијељена на неколике кнежине, н. п., Мачва је једна кнежина Шабачке нахије, Поцерина друга а Тамнава трећа; тако су кнежине Зворничке нахије Јадар, Рађевина и т. д. За владања Црнога Ђоо-

ћија био је по један војвода у свакој кнежини, тако је, н. п. Стојан Чупић био војвода у Мачви, Милош Стојићевић у Поцерини и т. д. Кнежине се опет раздијељују на срезове (cf. срез).

„Он Турчину не да у кнежину,
„Кад Турчина у кнежини нађе —

Кнежити, им, v. impf. als Knes tituliren, appello knesum.

Кнежитисе, имсе, v. r. impf. sich zum Knes machen, sich diesen Namen anmaßen, arrogare sibi knesi dignitatem.

Кнез, m. 1) Fürst, princeps, н. п. Кнез Лазар. 2) кнез вилајетски, оборкнез, башкнез, велики кнез (у Ерцеговини и војвода), т. ј. поглавар над једном кнежином (или над читавом нахијом), der Knes, knesus. Такови кнезови понајвише (особито по Ерцеговини, куд се нијесу претресали због ратова) имају царске берате, и зову се бератлије, као што су н. п. сад Карацићи у Дробњацима, Зимоњићи у Гацку, и као што су били Рашковићи у Старом Влау, и Карапанџићи у крајини Неготинској. Такöво кнештво остаје од оца сину:

„Кнеже Јањо од Сријема главо!
„Колико ти имаде година? —

(питао некакав паша Бијоградски Кузиновића, или Пузиновића, Јању, кнеза Сремачкога). 3) кнез сеоски (као што су сад сви у Сријему, у Бачк. у Бан.) ein Dorfknes, Dorfrichter, Dorfschulze, magister vici.

Кнезовање, н. das Knesseyn, imperium knesi habeo.

Кнезовати, зујем, v. impf. Knes seyn, impero ut knesus.

Кнезовски, ка, ко, 1) knesisch, knesorum, 2) adv. wie ein knes, more knesi.

Кнештво, n. das Knesthum, knesi dignitas.

Кнешчић, m. dim. v. knes.

Књегиња, f. vide кнегиња.

Књежење, n. das Miene machen zum Weinen (österr. das Raunzen).

Књезитисе, имсе, v. r. impf. Miene machen zum Weinen (österr. raunzen).

Књига, f. 1) der Brief, literae, epistola. 2) das Buch, liber: дали дијете на књигу, zum Studieren; изучио књигу, hat ganz ausstudiert.

Књигоноша, m. der Briefträger, tabellarius.

Књижар, m. der Buchhändler und Buchbinder, librarius.

Књижарев, ва, во, vide књижаров.

Књижарница, f. die Buchhandlung und die Buchbinderey, officina libraria.

Књижаров, ва, во, des књижар, librarii.

Књижеван, вна, но, literarisch, gelehrt, eruditus.

Књижевник, m. der Literator, der Gelehrte, eruditus, literatus.

Књижетина, f. augm. v. књига.

Књижица, f. das Büchlein, libellus.

Књижурина, f. vide књижетина.

Ко, кога, 1) wer? quis? 2) wer, qui; ко што ла̂, nach Belieben, ut lubet, utrum praeplacet (sprüchwörtlich, seit der Anekdote). Срби приповиједају како је некакав Турчин код Нијемаца у ропству ранио зими свиње, па усуо врућу мећу у корито; кад се свињче опржи, а оно потрчи бржебоље са сурлом у снијег, онда Турчин помисли да оно воли снијега, него меће, па рече, „Ко што ла.“

Коб, f. сусрет, die Begegnung, occursus: добра коб (говоре по крајини Неготинској кад се срету двојица).

Коба, f. hyp. v. кобила.

Кобасица, f. die Wurst, farcimen, botulus.

Кобасичар, m. 1) der Wurstmacher, fartor. 2) der Liebhaber von Würsten, amans farciminum.

Кобасичарев, ва, во, } des кобасичар,
Кобасичаров, ва, во, } fartoris, botularii.

Кобац, пца, m. der Sperber, nisus.

Кобацање, n. das Scharren mit den Füßen, strepitus pedum.

Кобацатисе, амсе, v. r. impf. mit den Füßen scharren, strepo pedibus.

Кобељање, n. das Wälzen, Rollen, volutio.

Кобељати, ам, v. impf. rollen, volvo.

Кобила, f. 1) die Stute, equa. 2) у кашичаре воденице она гредица, што на њој стоји коло. 3) vide кобилица 2.

Кобилетина, f. augm. v. кобила.

Кобилин, на, но, der Stute, equae.

Кобилица, f. 1) dim. v. кобила. 2) das Brustbein der Vogel, os sterni avium.

Кобиља глава, f. ein Berg in der Herzegowina.

Кобиљи, ља, ље, der Stute, equae.

Кобити, им. v. impf. кога, т. ј. слутити коме да га нестане, den Untergang ahnden, praesagio interitum:

„Сви су коњи зопцу позобали,
„А мој доро није ни такнуо;

„Ногама бије, а тпима стриже,
„Често гледа на Кошшац планину:
„Или коби мене, или себе —
Кобљење, n. das Ahnen, praesagitio.
Ков, m. 1) коњски, das Geräth zum Pferdebeschlagen. 2) косни, das Geräth zum Dengeln der Sense. 3) женски, vide уковица.
Кова, f. der Schöpfeimer, urceus.
Кована, f. Frauenname, nomen feminae.
Кованлук* (кованлук) m. vide уљаник.
Кованција*, m. der Bienenwärter, apiarius.
Кованцијин, на, но des Bienenwärters, apiarii.
Кованцијнка, f. die Frau des Bienenwärters, uxor apiarii:
„Да субаше љубе кованцијнке,
„А анције младе станарице —
Ковање, n. das Schmieden, cusio.
Ковати, кујем, v. impf. schmieden, cudo. 2) коња, das Pferd beschlagen, munio pedes equi soleis ferreis:
„Ђе јунаци коње кују —
Ковач, m. der Schmied, faber.
Ковачев, ва, во, des Schmiedes, fabri.
Ковачина, f. 1) die Eisenspäne, stricturae ferri. 2) augm. v. ковач.
Ковачица, f. die Schmiedin, uxor fabri:
„Ковач кује, ковачица преде —
Ковачкй, ка, ко, 1) der Schmiede, fabrorum. 2) adv. nach Art eines Schmiedes, more fabri.
Ковачница, f. die Schmiede, fabrica ferraria.
Ковиљ, m. (многи говоре Ковиље), 1) намастир на лијевом бријегу Дунава (близу Карловаца). 2) село близу тог намастира.
Ковиље, n. stipa pennata Linn.
„Лепа Пава у ковиљу спава,
„Њој се Раде кроз ковиље краде —
Ковница, f. die Münze (das Münzhaus), moneta.
Коврчаст, та, то, kraus, crispus.
Коврџак, m. die cylindrische Mütze der Männer in Bosnien, mitra cylindrica virorum.
Ковча, f. das Heftel, fibula.
Ковче, f. pl. die Heftel, fibulae.
Ковчег, m. (у Ерц.) die Kiste, Truhe, arca, cista.
Ковчежић, m. dim. v. ковчег.
Ковчица, f. dim. v. ковча.
Когод, когагод, (Рес. и Срем) vide когођ.
Когођ, когагођ, (Ерц.) wer immer, quisquis.
Код, 1) bei, apud: сједи код мене; остао код куће; код воде. 2) код новаца гладује; код коња иде пјешице; код жене иде неопран и т. д.
Кодо те (н. п. куће), statt код те, bei, ad.
Кожа, f. 1) die Haut, cutis. 2) das Fell, pellis. 3) das Leder, corium.
Кожан, жна, но, von кожа, coriaceus.
Кожење, n. das Werfen der Ziege, partus caprae.
Кожетина, f. augm. v. кожа.
Кожина, f. (у крајини Неготинској) vide кожа.
Кожица, f. dim. v. кожа.
Кожу, жуа, m. der Pelz, vestis pellicea, pellis villosa.
Кожуар, m. der Kürschner (Pelzer), pellio.
Кожуарев, ва, во, } des Pelzers, pellionis.
Кожуаров, ва, во, }
Кожурина, f. vide кожетина.
Кожурица, f. die hautförmige Schale oder Rinde (z.B. des Specks, des Apfels) cortex.
Кожушина, f. augm. v. кожу.
Кожушчић, m. dim. v. кожу.
Коза, f. die Ziege, capra.
Козар, m. der Ziegenhirte, caprarius.
Козара, f. der Platz, wo die Ziegen geschlachtet werden, macellum caprarium.
Козарев, ва, во, vide козаров.
Козарина, f. das Ziegengeld (für den Hirten), pecunia pro capra pascenda.
Козарица, f. 1) der Ziegenstall, stabulum, 2) die Ziegenhirtin, capraria.
Козаров, ва, во, des Ziegenhirten, caprarii.
Козарскй, ка, ко, 1) der Ziegenhirten, caprariorum. 2) adv. wie ein Ziegenhirt, more caprarii; говори козарски, eine Art Rothwelsch: крдокрђи крмекрни, т. ј. дођи мени; крдокрнекрси крвокрде, т. ј. донеси воде и т. д.
Козити, им, v. impf. werfen, pario (von der Ziege).
Козитисе, зисе, v. impf. werfen (von der Ziege) pario.
Козица, f. dim. v. коза.
Козја брада, f. der Bocksbart, tragopogon pratensis Linn.
Козја пица (и пичица), f. delphinium consolido Linn.
Козјевина, f. das Ziegenfleisch, caro caprina.
Козјй, зја, зје, Ziegen-, caprinus.
Која, m. (Рес. и Срем.) vide Којо.
Којадико! припијевасе ђешто у пјесмама, н. п.
„Ој! колико је уз море градова,
Ој! којадико уз море градова,
„Ој! У сваки сам јунак долазио,
Ој! којадико јунак долазио —

Ко̏јаснутисе, немсе, v. r. pf. sich sehen lassen, grüßen, praeteriens saluto.

Којѐшта, којечега (и којешта), allerley, was immer, varia, quidquid in buccam venerit.

Ко̏ји, која, које, welcher, qui.

Којиго̀д, којагод, којегод, (Рес. к. Срем.) vide којигођ.

Којиго̀ђ, којагођ, којегођ, (Ерц.) wer immer, quicunque, quisquis.

Ко̏јиму драго, којега му драго, wer immer, quisquis.

Ко̏јо, m. (Ерц.) hyp. v. Коста.

Ко̏јчин, m. Mannsname, nomen viri.

Ко̏ка, f. hyp. v. кокош. Види моја ока, ђе се пече кока. Нека је кока шарена, па макар и не снијела јајета (т. ј. нека је лијепа (жена или ђевојка), па макар ништа не знала).

Ко̀кало, m. der ко sagt, qui protulit ко:
А. Ко је то рекао?
Б. Кокало (du selbst).

Ко̀кан, m. 1) in dem Sprichworte: нема кола без кокана, das ist dabei unentbehrlich, hoc carere non possis. 2) cf. чалабрцнути.

Ко̀кање, n. das Braten (Rösten) des Kukuruz in Asche, tostio fructus zeae mais Linn.

Ко̀кати, ам, v. impf. н. п. кукурузе, braten (den Kukuruz), torreo.

Ко̀кица, f. 1) dim. v. кока. 2) geröstete Kukuruzkörner, grana zeae mais tosta.

Коко̑т, m. 1) das Gackern der Henne, garritus gallinae. 2) (ст.) vide пијетао:
„Куд с' не чује вашке ни кокота —

Коко̀та̂ње, n. das Gackern, garritio.

Коко̀тати, кокећем, v. impf. gackern, garrio.

Коко̀титисе, имсе, v. r. impf. stolzieren, wie ein Hahn, superbio ut gallus.

Коко̑ш, f. die Henne, gallina.

Коко̀ша̑р, m. 1) der Hühnerstall, gallinarium. 2) der Hühnermann, gallinarius.

Коко̀шиња̑к, m. 1) der Hühnerstall, gallinarium. 2) der Hühnermist, stercus gallinaceum.

Коко̀шињи̑, ња, ње, Hühner-, gallinaceus.

Коко̀шица, f. dim. v. кокош.

Коко̀шји̑, шја, шје, vide кокошињи.

Коко̑шка, f. 1) i. q. кокош. 2) ein Knäuel rohes Garn, glomus filorum crudorum: мота пређу на кокошку; намотала велику кокошку. Ова кокошка није округла, као друго клупко, него је дугуљаста као лубеница, а у сриједи мало шупља; па кад се стане мотати на мотовило, онда се почне изнутра. 3) читава језгра из ораа, der ganze Nußkern, nucleus integer.

Коко̀шке̑, adv. кад се двојица рву, па падну обадва на ребра тако, да се не зна који је кога оборио, онда се каже: пали су кокошке. gleich fallen (im Ringen), ohne Entscheidung; daher der Kampf von neuem angeht, aequaliter.

Коко̀шчина, f. augm. v. кокош.

Ко̏ла, n. pl. der Wagen, plaustrum.

Ко̏ла, f. hyp. v. колач: да ти мајка умијеси колу (жене говоре ђеци).

Кола̑јна, f. das Medaillon, grosse Denkmünze, nummus memorialis major.

Кола̀лом ла̀лом! припијевасе на бабинама, ein Refrain der Wochenbett-Lieder, vox accini solita in carminibus ad puerperas.

Ко̀лан*, m. der Sattelgurt, cingulum sellae equariae.

Кола̑р, m. der Wagner, plaustrarius.

Кола̑рев, ва, во, vide коларов.

Кола̑рница, f. die Wagnerey, Werkstätte des Wagners, officina plaustraria.

Кола̑ров, ва, во, des Wagners, plaustrarii.

Ко̀ласт, та, то, шарен на кола, rundgefleckt, maculosus:
„У скут свилен коласте аздије —

Ко̀лац, ко̀ца, m. der Pflock, Pfahl, palus.

Кола̑ч, m. 1) eine Art radförmiges Brot panis genus. 2) ein kleiner Laib Brot, den die Mutter für das Kind, bei Gelegenheit des Backens, mitbäckt. 3) ein Laib Brot bei feyerlichen Gelegenheiten, н. п. крсни колач; Зла колача!

Кола̀чара, f. игла, што има на глави као колачић (по Србији и по Босни носе жене за капама), eine Art Schmucknadel, Haarnadel, acus.

Кола̀чи, m. pl. кад отиду просци да прстенују ђевојку (већ испрошену) и да уговоре кад ће је водити, онда се каже (на неким мјестима, као н. п. у Јадру): отишли на колаче (ићи ћемо на колаче; били смо на колачима и т. д.); на неким мјестима говоре: отишли на прстен, на неким на уговор, а на неким на јабуку (на неким мјестима, као н. п. у Бачкој, иду најприје на прстен, па на јабуку, па на уговор).

Кола̀чина, f. augm. v. колач.

Кола̀чић, m. dim. v. колач.

Кола̀чићи, m. pl. cf. уштипак.

Ко̀лачки̑, adv. wie einen Pfahl (in die Höhe heben, und niederpflanzen, im Ringen), ut palum defigo.

Кола̀шин, m. град у Ерцеговини.

Колѐба̑ње, n. das Schwanken, fluctuatio.

Колѐбатисе, амсе, v. r. impf. schwanken, vacillo, fluctuo.

Коле̑вка, f. (Рес. и Срем.) vide колијевка.

Ко́леда, f. Приповиједају да су отприје ишла момчад у очи Божића од куће до куће, те играла и пјевала некакве пјесме од коледе, т. ј. готово уза сваку ријеч говорили су коледо! Ја се мало опомињем из такове једне пјесме, како пјевају да им краве буду млијечне, да намузу пун кабао млијека, да окупају малога Бога:

„Да окупам, коледо!
„Малог Бога, коледо!
„И Божића, коледо! —

Момчад она, што играју и пјевају, зовусе коледани. Читава коледа (реку и сад кашто кад виде млого људи заједно ђе иде).

Ко̀леђа̑ни, m. pl. cf. коледа.

Ко̀лено, n. (Рес. и Срем.) vide кољено.

Коле̑нце, n. dim. v. колено.

Коле̑р, m. (Рес. и Срем). vide колијер.

Коле̑чке, f. pl. die Räder am Pfluge, rotulae aratri.

Ко̀либа, f. die Hütte, casa.

Колиба̑ш, m. der Quarantänediener, (eigentlich der einer колиба vorsteht, и. п. у Земуну), servus publicus qui pestis caussa separatos observat.

Ко̀либица, f. das Hüttchen, casula.

Ко̀лијевка, f. (Ерц.) die Wiege, cunae.

Ко̀лијер, m. (Ерц.) der Kragen, limbus collaris (?) franz. le collier.

Ко̀лик, ка, ко, 1) wie groß, quantus. 2) als groß, quantus.

Ко̀лико, 1) wie viel, quantum. 2) soviel, quantum.

Коликого̀д, (Рес. и Срем.) vide коликогођ.

Коликого̀ђ, (Ерц.) 1) soviel immer, quantumcunque demum. 2) soviel immer, quamtumvis.

Колица, n. pl. dim. v. кола.

Ко̀личак, (ко̀личак), чка, ко, augm. v. колик.

Ко̀лишан (ко̀лишан), шна, но, dim. v. колик.

Ко̀ло, n. 1) das Rad, rota. 2) der Kreis, orbis. 3) der Kolotanz, choreae genus. Ко се у коло вата, у ноге се узда. 4) die Reifungszeit. z. B. der Kürbisse, Melonen, н. п. прво коло, друго коло, и т. д.

Ко̀ловођа, 1) der Anführer im Kolotanz, choragus, 2) fig. der Anführer überhaupt, dux, choragus.

Коло̀воз, m. пут куда иду кола, das Geleise, orbita.

Ко̀ловра̑т, m. der Wasserwirbel, vortex.

Коло̀врта, f. чија реда по говеда, коловрша наврта и т. д. sprechen die Hirten, indem sie, einander zählend, durch diese Art Los entscheiden, wer von ihnen z. B. das Vieh von da oder dort wegtreiben soll, formula pastorum, quis rejiciat pecus.

Коло̀туре, f. pl. на разбоју оно, о чему висе нити.

Колу̀бара, f. Fluß in der Ваљевска нанија.

Колу̑т, m. 1) die Scheibe, Wurfscheibe, discus (wird auch so gespielt, wie der δίσκος). 2) der Reif, Ring, orbis, circulus.

Колу̀та̑ње, n. das Spielen mit de Wurfschelbe, disci lusus.

Колу̀татисе. амсе. v. r. impf. die Scheibe werfen, discum mitto.

Колу̀тић, m. dim. v. колут.

Ко̀лчак*, m. 1) angenähter Fleck, pannus assutus. 2) der Muff, manicae genus.

Ко̀ље, n. (coll.) die Pfähle, das Pfahlwerk, pali.

Ко̀љено, n. (Ерц.) 1) das Knie, genu. 2) die Generation (das Geschlecht), der Stamm, gens: све до девет кољена; девето кољено може се узети; „Проклето му племе и кољено —

Ко̀љеновић, m. (у Ерц.) ein Mensch von gutem altem Hause, von Familie (кољено), illustri loco natus. cf. племић, одаковић.

Кољ̑енце, n. dim. v. кољено 1.

Кољ̑иво, n. gekochter Weizen, der bei dem Todtenmale (на даћи) und am Patronstage (на слави) vom Priester gesegnet, und von den Gästen verkostet wird (triticum) silicernium.

Кома̑д, m. (τὸ κομμάτιον) das Stück, frustum. О свом комаду туђа говеда чувати. Дан и комад (н. п. има) i. e. das tägliche Brot (Auskommen).

Кома̀да̑ње, n. 1) das Zerstücken, dissectio. 2) das Erzürnen, iracundia.

Кома̀дара, f. ракија од кукуруза, или од другог каква жита, der Kornbranntwein, vinum ustum e frumentis. Срби такову ракију овако пеку: намијесе доста љеба и непеку, па исе комадају у кацу и налију водом;

кад то ускисне и преври, онда пеку ракију,

Комàдати, ам, v. impf. zerstücken, disseco in frusta.

Комàдатисе, амсе, v. r. impf. sich erzürnen, irascor.

Комàдина, f. augm. v. комад.

Комàдић, m. dim. das Stückchen, frustulum.

Комâр, m.(cm.) vide комарац:

„Игра коња комар момче младо
„Покрај ћошка козје цигерице —

Комáрац, рца, m. } die Mücke. culex,
Комàрица, f. } empis Linn.

Комâрник, m. das Netz, oder der Vorhang gegen die Zudringlichkeit der Mücken, plaga ad arcendos culices.

Комáрчев, ва, во, der Mücke. culicis.

Кòмбост, m. eine Speise von gekochten Sauerkraut, cibi genus, e brassica acida: нèијечесе кисео купус на проколе па се скува; потом се извади из чорбе те се олади, па се онда залучи бијелим луком (или поспе слачицам), и тако се једе (уз пост).

Комèндâт, m. der Commendant, dux. Ова ријеч није била позната у Србији до године 1804, него су је потом пренијели одовуд (из Сријема и из Бачке) писари којекакви; cf. поглавар. управитељ:

„Та Јакова Српског комендата —

Комендáтов, ва, во, des Commendanten, imperantis.

Комèндâтскӣ, ка, ко, 1) Commendanten-, imperantum. 2) adv. wie ein комендант, more imperantis.

Комèндија, f. (mit dem Rhinesmus) die Komoedie, comoedia.

Комендијâш, m. der Komödiant, comoedus.

Комендијáшев, ва, во, des Komödianten, comoedi.

Комендијàшица, f. die Komödiantin, comoeda, (mima, mulier scenica).

Комендијâшкӣ, ка, ко, 1) komödiantisch, scenicus. 2) adv. komödiantisch, scenice.

Комендúрање, n. das Commandiren, Commando, imperium.

Комендúрати, ам, v. impf. kommandiren, (gebieten), impero. cf. управљати:

„Прво јесте Лазаревић Луко,
„Који Шапцем комендира градом —

Кòмидба, das Abblatten der Kukuruzkolben, wobei ein Nachbar dem andern hilft, demtio foliorum a fructu zeae. У Србији понајвише беру кукурузе с комушином, па послије (код куће, или у пољу на р п и) ноћу иду на комидбу, као на мобу, један другоме, пие коме и пјевају и приповиједају.

Кòмилац, миоца, m. der (Kukuruz-) Schaler, excorticator.

Комûн, m. der Rauchfang, Schornstein, fumarium, cf. димњак. it. il cammino.

Кòмина, f. 1) die Treber, recrementum 2) од ораа, die grüne Schale der Nuß, cortex nucis.

Кòмити, им, v. impf. 1) abblatten, demo folia. 2) auslösen (den Kukuruz) solvo cortice.

Комљѐње, n. 1) das Abblatten, demtio foliorum. 2) das Auslösen, excorticatio.

Кòмнен, m. Mannsname, nomen viri (vom griechischen κομνηνός?)

Комнèнија, f. Frauenname, nomen feminae (Anna Comnena).

Кòмов, ва, во, von Trebern, e recrementis.

Кòмовача, f. vide комовица.

Кòмовица, f. der Treberbranntwein, lora usta.

Комòника, f. der Beifuß, artemisia vulgaris Linn. (wird in der Batschka als Feuerschwamm gebraucht).

Кòмора, f. 1) (у Сријему, у Бачкој и у Банату) die Kammer, camera. 2) (у Србији, Босни и Ерцеговини) das Feldfuhrwesen, die Lebensmittel, commeatus: отишли да носе коморе; још нам нијесу коморе дошле.

Кòморица, f. dim. v. комора 1.

Комòрџија*, m. der Führer eines Packpferdes, der Packknecht, commeatuum ductor, agaso:

„И погуби девет коморџија —

Кôмпа, f. (у Новом саду) die Fähre, ponto.

Комушâње, n. das Schälen (der Nüsse), excorticatio.

Комỳшати, ам, v. impf. н. п. орае, schälen, excortico.

Комỳшина, f. die Blätter des Kukuruzkolbens nach der комидба, folia zeae rejecta. cf. ољвина.

Кòмшија*, m. der Nachbar, vicinus.

Кòмшијин, на, но, des Nachbars, vicini.

Комшûјница, f. die Nachbarin, vicina.

Комшûјнскӣ, ка, ко, } 1) nachbarlich.
Комшûјскӣ, ка, ко, } vicinorum, 2) adv. nachbarlich, more vicini.

Комшилук*, m. die Nachbarschaft, vicinia.

Кóна, f. die Nachbarin, vicina (hyp. v. комшијница):

„Кона кону преко плота звала —

Кóна, m. (Рес. и Срем.) vide коно

Конаџија*, m. der Quartiermacher, designator hospitiorum.
Конак*, m. das Quartier, die Wohnung, habitatio, hospitium: примио нас на конак; отишао да готови конак: у владичину конаку.
Конаковање, n. das Absteigen, Uebernachten, pernoctatio.
Конаковати, кујем, v. impf. übernachten, pernocto.
Конакчија, m. vide конаџија.
Конац, нца, m. 1) ein Zwirnfaden, der Zwirn, filum. 2) das Ende, finis (али се ријетко говори, н. п. томе не ма ни краја ни конца;
„Све му каза од краја до конца).
Конда (Конда), f. Frauenname, nomen feminae.
Кондија, f. Frauenname, nomen feminae.
Кондир, m. (cm.) der Becher, poculum:
„Кондир вина од дванаест ока —
„Донеси ми кондир вина
од шри године —
Конђа, f. убрадач женски (особито по Шумадији), eine Art weibliche Kopfbedeckung, vittae genus.
Коно, m. (Ерц.) бур. v. коношија.
Конопац, пца, m. ein Strick von Hanf, funia cannabinus.
Конопља, f. Frauenname, nomen feminae.
Конопљан, на, но, Hanf-, cannabinus.
Конопље, паља, f. pl. der Hanf, cannabis.
Конопљико, f. die Hanfstaude, der Hanfstängel, cannabis: шанка као конопљика.
Конопљиште, n. Ort, wo Hanf gestanden, ager, in quo cannabis fuit sata.
Коночић, m. dim. v. конопац.
Конци, наца, m. pl. der Zwirn, fila.
Кончање, n. das Sticken mit Zwirn, pictura acus et fili.
Кончати, ам, v. impf. н. п. чарапе, mit Zwirn sticken, pingo acu filo munita.
Кончић, m. dim. v. конац.
Коншија*, m. vide комшија.
Коншијин, на, но, vide комшијин.
Коншијница, f. vide комшијница.
Коншијнски, ка, ко, } vide комшијски.
Коншијски, ка, ко, }
Коншилук*, m. vide комшилук.
Коњ, m. 1) das Pferd, equus. 2) der stehende Stab im клис-spiel. 3) der Moßstab im клис- und im прстен-spiel: два коња, три коња. 4) (auch коњиц) der Steg über der Violine, ponticulus, cf. коњиц. (So auch krainisch кобилица).
Коњаник, m. vide коњик.
Коњик, m. der Reiter, eques.
Коњина, f. augm. v. коњ.

Коњиц, m. (voc. коњицу!) 1) dim. v. коњ (cm.):
„Ја не гледам тавној ноћи доба,
„Нит' мој коњиц мутној води брода
„Или му коњиц орону? —
„Коњ јунака оставио
„На злу мјесту у Косову;
„Јунак коњу говорио:
„Ој коњицу добро моје! —
2) Name eines Insects, insecti genus. 3) на гуслама, vide коњ 4. 4) град у Ерцеговини:
„Век Турчина Богом побратима
„У Коњицу бега Али-бега —
Коњичић, m. dim. v. коњиц.
Коњички, ка, ко, 1) Reiter-, equitum: дванаест коњички сата од Бијограда. 2) adv. wie ein Reiter, equitum more.
Коњокрадица, f. der Pferdedieb, fur equorum.
Коњски, ка, ко, 1) Pferde-, equinus. 2) adv. wie ein Pferd, ut equus.
Коњски камен, m. das Blauvitriol.
Коњувача, f. eine Art Aepfel, pomi genus.
Коњушар, m. der Pferdehüter, custos equorum.
Коњушница, f. зидине у Поцерини, cf. дворниште.
Коњче, чета, n. ein Rößlein, equuleus.
Копан, пна, но, schneelos, ubi solutae jam sunt nives.
Копања, f. eine hölzerne Schüssel, scutula, scutra.
Копање, n. das Graben, fossio.
Копар, пра, m. Dill, anethum graveolens Linn.
Копати, ам, v. impf. graben, fodio: копати кукурузе, виноград, купус и т. д.
Копач, m. der Graber, fossor.
Копачев, во, ва, des Grabers, fossoris.
Копилад, f. (coll.) die Bastarde, spurii.
Копилан, m. ein Sohn außer der Ehe, filius spurius.
Копиле, лета, n. ein Kind außer der Ehe, spurios, spuria.
Копилитисе, имсе, v. r. impf. trächtig werden in einem Alter von einem Jahre (vom Schafe, von der Ziege), ingravidari ante justam aetatem.
Копилица, f. ein vor der Zeit trächtiges Schaf, Ziege, ovicula gravida ante justam aetatem.
Копљан, m. vide копилан.
Копљење, n. das frühe Tragen, ingravidatio ante aetatem.
Копрање, n. das Wimmeln der Würmer, circumreptatio (scaturitio) vermium.

Копи̏рати, ам, v. impf. wimmeln, scaturio. Auch ein einziger Wurm копира у рани.
Копитњâк, m. asarum europaeum Linn.
Ко̏пито, n. der Huf, ungula.
Копкâње, n. dim. v. копање.
Ко̀пкати, ам, dim. v. копати.
Ко̀пљаник, m. der Lanzenträger (Lancier), hastatus.
Ко̏пљача, f. die Fahnenlanze, lancea signifera (?).
Ко̏пље, n. die Lanze, lancea, hasta. Послије боја копљем у трње. Одскочило (или искочило) сунце с копља.
Ко̏пнети, им, (Рес.) vide копњети.
Копни̏на, f. schneeloser Platz, locus nivibus vacuus.
Ко̏пнити, им, (Срем.) vide копњети.
Ко̏пња, f. das Umgraben, Umhauen des Weinbergs, des Kukuruzackers, fossio.
Ко̏пњети, ним, v impf. (Ерц.) schmelzen, liquesco (vom Schnee, aber auch vom Abliegen der reifen Wassermelone).
Копо̀ран *, m. eine Art Kleides mit Aermeln, vestis manicatae genus.
Ко̀прена, f. (ст.) Art Ringes, annoli genus, (die Sängerin wußte es nicht zu erklären):
„На руци му копрена од злата —
„С руке скиде копрену од злата,
„С руке скиде па је мени даде:
„На ђевојко копрену од злата
„По чему ћеш мене споменути,
„По копрени по имену моме —
Ко̀прива, f. die Nessel, urtica.
Ко̀привица, f. das Nesselchen, urticella.
Ко̀привњâк, m. извор у Јадру (између села Тришића и Пасковца); мислим да би се тако звало мјесто, ђе расту коприве; али ја нијесам чуо:
„Коњ до коња, јунак до јунака,
„Од Медњâка те до Копривњака —
Копр̀цâње, n. das Zappeln, palpitatio.
Копр̀цатисе, амсе, v. r. impf. zappeln, palpito.
Копу̑н, m. der Kapaun, capo.
Копу́нитисе, имсе, v. r. impf. stolziren, superbio, efferor.
Копу́њење, n. das Stolziren, superbitio.
Ко́пца, f. dim. v. ко̂б:
„Добра га је копца сукобила —
Ко́пча, f. vide ковча.
Ко̏пче, f. pl. vide ковче.
Ко́пчица, f. dim. v. копча.
Ко́ра, f 1) die Rinde, cortex. 2) die Rinde, crusta.
Кора̂к, m. } der Schritt, passus.
Коракља̂ј, m. }
Кора̀чâње, n. das Schreiten, gressus.
Кора̀чати, ам, v, impf. schreiten, gradior,
Кора́чити, им, v. pf. schreiten, gradior.
Корба̂ч, m. (по Рватској и по Славонији) vide камџија.
Ко́рдова̂н, m. das Corduan-Leder, aluta Cordubensis.
Кордова́нџија *, m. der Corduan-Fabrikant, alutarius.
Ко̏ре, f. pl. н. п. од ножа, или од књиге, 1) die Scheide, vagina. 2) das Heft des Taschenmessers. 3) der Einband, tegumentum.
Коре̑н, m. (Рес. и Срем.) vide коријен.
Коре́нак, нка, m. hyp. v. корен:
„Заспала девојка дренку на коренку-
Корѐнита, f. Fluß und Dorf im Jadar, (cf. Грнчара):
„Коренита село и ти ли си?
„Да ти није руде од лонаца,
„Испод кућа чести воденица,
„Не б' се звала село, већ селиште.
Коре̑ње, n. 1) (Рес. и Срем.) vide коријење. 2) die Vorwürfe, exprobratio.
Ко̏ријен, m. (Ерц.) die Wurzel, radix.
Корије̏нак, нка, m. hyp. v. коријен.
Ко́ријење, n. (Ерц. — coll.) die Wurzeln, radices.
Ко̀рисан, сна, но, vide користан.
Кори̑ст, f. der Nutzen, das Gedeihen, utilitas.
Ко̀ристан, сна, но, gedeihlich, salvus: користан ти во, крава.
Ко̀рита, n. pl. Wald in der Herzegowina, saltus in Hercegovina:
„Ударисмо кроз Корита равна,
„Сва Корита притиснула тама —
Ко̀ритаст, та, то, ausgehölt, trogartig, alveatus.
Ко̀рита̂шце, n. das Tröglein, alveolus.
Ко̀рито, n. der Trog, alveus.
Ко̏рити, им, v. impf. кога, einem Vorwürfe machen, exprobro.
Ко̀ритисе, имсе, v. r. impf. einander Vorwürfe machen, exprobrare sibi invicem.
Ко̏рица, f. dim. v. кора.
Ко̀рице, f. pl. dim. v. коре.
Корје̏нчић, m. dim. v. коријен.
Корма̂н, m. das Steuerruder, gubernaculum. cf. крма.
Корма́нити, им, v. impf. steuern, guberno.
Корма̂нош, m. der Steuermann, gubernator.
Корма̂нош ев, ва, во, des Steuermanns, gubernatoris.
Корма́њење, n. das Steuern, gubernatio.
Ко́рњача, f. die Schildkröte, testudo. Србљи приповиједају, да је човек (прије него је корњача на свијету била) умијесио погачу и испекао ковош, па сјео да једе, а у тај час

рупп кум његов на врата, а он онда брже боље метне кокош на погачу па поклопи чанком, и тако сакрије од кума. Кад кум отиде, и он устане опет да довати кокош и погачу да једе, али се оно све (кокош, погача и чанак) претворило у корњачу (што је сакрио од свога кума). И тако постане корњача.

Ко́рњачин, на, но, der Schildkröte, testudinis.

Ко́рњачица, f. dim. v. корњача.

Ко́ров, m. das Unkraut, herba inutilis; не ма га ни од корова.

Ко́рпа, f. (у Срију, у Бачк. и у Бан. по варошима) vide котарица.

Ко́руна, f. die Korana, Coruna flumen: „Да почува чардак на Коруни „Да не прође од Карловца бане —

Коршо̄в, m. vide крчаг.

Ко̄с, m. die Amsel, merula.

Ко̀са, f. 1) die Sense, falx foenaria. 2) die Haare, capilli. 3) eine Art Berge, montis genus: отишао уз косу; Танка̑ коса, Дуга̑ коса, Миќева коса (у Јадру у Тршићкој планини).

Ко̀сана, f. Frauenname, nomen feminae.

Ко̀са̄њица, f. dim. v. коса 3.

Ко̀сат, та, то, langhaarig, comatus.

Ко̀сац, сца, m. 1) der Mäher, Mäder, foenisex. 2) eine Art Insect, insecti genus.

Коса̄ч, m. vide косац 1.

Ко̀сидба, f. die Mahd, foenisectio.

Ко̀сијер, m. (Ерц.) das Rebenmesser, falx vinitoria.

Ко̀си̑р, m. (Срем.) vide косијер.

Ко̀ситер, m. (κασσίτερος) das Zinn, stannum.

Ко̀сити, им, v. impf. mähen, meto, foenum seco.

Ко̀ситисе, косисе, v. r. impf. н. п. сукно, sich abreiben, deteri.

Ко̀сица, f. dim. v. коса.

Ко̀ситще, n. der Sensenstiel, manubrium falcis.

Косјерево, n. намастир у Ерцеговини (може бити да је сад и пуст?).

Космај, m. Berg in der Belgrader нахија: „Пала магла по голом Космају, „Са Космаја на Јанкове дворе — „Од Космаја гнијезда соколова —

Ко̀сни̑, на, но, н. п. ков, гладилица, Sensen=, falcis messoriae.

Ко̀со, schief, oblique.

Ко̀сонћ, f. das Junge der Amsel, pullus merulae.

Ко̀совљи, ља, ље, Amsel, merulae.

Ко̀сово, n. (mit und ohne поље) das Amselfeld (berühmt durch die Schlacht, die A. 1389, на Видов дан (15. Juny) Serbiens Schicksal entschied), Campus merularum.

Ко̀совски̑, ка, ко, 1) von Косово, Cossovinus. 2) alt, noch von den Zeiten der Kossovo=Schlacht, Cossovinus (marathonius).

Ко̄ст, f. das Bein, os.

Ко̄ста, m. (contr.) Konstantin, Constantinus.

Ко̀ста, m. hyp. v. Коста.

Коста̀дин, m. Konstantin, Constantinus.

Коста̂јница, f. варош у Рватској (код воде Уне). Коста̂јничанин, човек из Костајнице. Коста̂јнички̑, ка, ко, von Костајница.

Коста̀нтин, m. Konstantin, Constantinus.

Коста̀тин, m. vide Костантин.

Косто̀боља, f. die Gicht, arthritis.

Костре̂т, f. (Рес. и Срем.) vide костријет.

Костре̂шење, n. (Рес. и Срем.) vide кострјешење.

Костре̂шитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide кострјешитисе.

Ко̀стријет, f. (Ерц.) Ziegenwolle, lana caprina.

Кострије̂шење, n. (Ерц.) das struppige Aussehen, hirsutus aspectus.

Кострије̂шитисе, имсе, v. r. impf. das Haar sträuben, arrigo comam.

Косту̂р, m. nom. propr. einer Stadt: „У завади с Нином од Костура — „Са Кличевца од града Костура —

Кота̀лац, лца (или котаоца), m. (једни говоре котлац) die Höhlung des Schlüsselbeins, jugulum.

Ко̀тао, тла, m. der Kessel, ahenum.

Кота̂р, m. 1) der Zaun um den Heuschober (um das Vieh abzuhalten), sepimentum circum metam foeni. 2) vide Котари:

„Бјежи млада бијелу Котару —

Кота̀ранин, m. } човек из Кота̂ра:
Кота̀рац, рца, m. }

„Доке твоји Котарани дођу —
„Ал' не гледа Котарац Јоване —

Кота̂ри, m. pl.

„Је си л' чуо Латиниско приморје,
„Код приморја ришћанскеКотаре —
„Стојан оде у равне Котаре —

Ко̀тарица, f. der Korb, corbis.

Ко̀тарчица, f. das Körbchen, corbula.

Ко̀тац, ко̀ца, m. ein kleiner Stall für Lämmer, Zicklein u. dgl., stabulum parvum. Плетиn котац, као ти и отац.

Ко̀тити, им, v. impf. werfen (von der Hündin, Katze), pario.

Ко̀титисе, имсе, v. r. impf. werfen, pario.

Котла̂р, m. der Kesselschmied, ahenarius.

Котла́рев, ва, во,} des Keßlers, ahe-
Котла́ров, ва, во,} narii.

Ко̀тлац, m. vide котлац.

Ко̀тлача, f. vide гвозденьак (котао).

Ко̀тлина, f. augm. v. котао.

Ко̀тлић, m. dim. v. котао.

Котло̀крп, m. der Kesselflicker, ahenorum refector.

Котло̀крпов, ва, во, Kesselflickers, refectoris ahenorum. Назимац кус копа бус под котлокрповом кућом (ово је некаква загонетка, али не знам шта значи).

Котобања, f. 1) (у Србији) der Hühnerkorb, gallinarium (ad ova ponenda). Такове се котобање оплету од бијеле лозе, па се објесе испод стрее. 2) (у Сријему) кукурузни кош, налик на чардак, eine Art чардак zum Kukuruz, horrei genus.

Котрљан, m. eryngium campestre Linn.

Котрља̂ње, n. das Rollen, Kollern (ein Spiel), volutio.

Котрљати, ам, v. impf. rollen, volvo.

Котрљатисе, амсе, v. r. impf. rollen (spielen), volvo.

Ко̀тршка̂ње, n. dim. v. котрљање.

Ко̀тршкатисе, амсе, dim. v. котрљатисе. Ђеца се котршкају о васкрсенију полупаним јаима (у Сријему).

Кот̑р, m. 1) vide колут. 2) der Wachsstock, glomus.

Коту̑ра̂ње, n. das Rollen, volutio.

Коту̑рати, ам, v. impf. rollen, volvo.

Коту̑ратисе, амсе, vide колутатисе.

Ко̀цка, f. der Würfel, tessera, talus.

Коцка̂ње, n. das Würfeln, lusus tesserarum.

Коцка̂р, m. der Würfelspieler, lusor talorum.

Ко̀цкатисе, амсе, v. r. impf. würfeln, talis ludo.

Коча̂к, m. vide кочина 2.

Ко̀чење, n. 1) das Hemmen des Rades, inhibitio. 2) das Steifwerden, rigor.

Коче̂т, f. vide кострјет.

Кочија̂ш, m. der Kutscher, auriga.

Кочија́шев, ва, во, des Kutschers, aurigae.

Кочија́шење, n. das Kutschieren, aurigatio.

Кочија́шити, им, v. impf. kutschieren, aurigor.

Кочија̂шкӣ, ка, ко, 1) Kutscher-, aurigarius. 2) adv. nach Kutscher Art, more aurigae.

Ко̀чије, f. pl. der Bauernwagen mit zwei Pferden, currus.

Ко̀чина, f. 1) vide кочет. 2) Verschlag (für Hühner, Hunde, Schweine), zotheca.

Ко́чити, им, v. impf. hemmen, inhibeo.

Ко́читисе, имсе, v. r. impf. steif thun, fastum exerceo.

Ко́чић, m. dim. v. колац.

Ко̀чоперан, рна, но, lebhaft, hurtig, strenuus.

Ко̀цамити човек (нијеси ти дијете, него —), du bist kein Kind, sondern erwachsen, alt, gescheut (матор човек), homo adultus.

Ко̀ш, m. der Korb (z. B. zum Kukuruz, zu Fischen, Fasolen), corbis.

Ко́ша, f. hyp. v. кошуља.

Коша̂р, m. ein кош zum Fischfange, nassae majoris genus.

Ко̀шара, f. Stall von Flechtwerk, stabulum vimineum.

Ко̀шевина, f. eine eben abgemähete Wiese, pratum recens desectum.

Ко̀ше̄ње, n. das Mähen, messio.

Кошија *, f. vide трка.

Ко̀шина, f. augm. v. кош.

Ко̀шић, m. dim. v. кош.

Кошка̂ње, n. der Wortwechsel, altercatio.

Ко̀шкатисе, амсе, v. r. impf. sich zanken, wortwechseln, altercor.

Ко̀шница, f. der Bienenkorb, alveare.

Ко̀шпица, f. vide кошчица 2.

Ко̀штан, m. eine Pflanze, herbae genus.

Ко̏штан, на, но, beinern, osseus.

Ко̀штац, 1) in der Redensart: ухватилисе у коштац, т. ј. у кости (кад се рву). 2) планина близу Црне горе:
„Често гледа на Коштац планину—

Ко̀штуница копље, n. (cm.)
„Заиска му копље коштуницу —

Ко̀штуњ (ора), m. (cm.) vide коштуњавац:
„Виш' куће ми коштуњ ора,
„Те сам зубе поломила —

Кошту̀њав, ва, во, hart (z. B. die Nuß aber auch der Mensch), durus.

Кошту̀њавац, вца, m. т. ј. ора, harte Nuß, nux dura.

Кошту̑рница, f. das Beinhaus, ossarium.

Ко̀шуља, f. das Hemd, indusium.

Кошуљѐтина, f. augm. v. кошуља.

Ко̀шуљица, f. dim. 1) das Hemdchen indusiolum. 2) das Schafhäutchen (beim foetus), amnion.

Ко̀шута, f. 1) die Hirschkuh, Hündin, cerva. 2) Frauenname, nomen feminae 3) ein Kuhname, nomen vaccae.

Ко̀шутица, f. 1) dim. v. ко̀шута. 2) eine Pflanzenart, genus plantae.

Ко̀шчица, f. 1) dim. das Beinchen, ossiculum. 2) der Kern (im Pflaum u. dgl.) nucleus.

Крава, f. die Kuh, vacca.
Крава, f. hyp. v. нрава.
Краветина, f. augm. v. крава.
Кравин, на, но, der Kuh, vaccae.
Кравица, f. dim. v. крава.
Кравьача, f. die Gelte, der Melkkübel, mulctra.
Краавьи, ља, ље, Kuh-, vaccarum.
Кравурина, f. vide нраветина.
Крагуј, m. Mannsname, nomen viri.
Крагујевац, вца, m. варош у Србији. Крагујевачки, на, ко, von Крагујевац. Крагујевчанин, човек из Крагујевца.
Крадљив, ва, во, diebisch, furax.
Крадљивац, вца, m. diebischer Mensch, furax.
Крадљиваница, f. die Stehlerin, diebisches Weib, fur, femina furax.
Крађа, f. der Diebstahl, furtum.
Краисав, m. Mannsname, nomen viri.
Краисава, f. Frauenname, nomen feminae.
Крај, m. der Rand, das Ende, der Saum; die Gegend: нрај од мараме; отишао на крај свијета; у нашем крају тога не ма; од нраја до нонца.
Крај, am Ufer, bei —:
„Ђевојка сједи нрај мора —
„Ђевојка је крај горе стајала —
Краја, f. Frauenname, nomen feminae.
Крајац, ајца, m. das Ende (von Tuch).
Крајина, f. 1) die Grenze, fines. 2) der Krieg, bellum:
„Ој крајино! крвава аљино,
„Крвав био, но те завргао.
3) Крајина Неготинска: један комад земље између Тимона, Дунава, Кључа и Поречније планина. У Крајини (онуда људи не кажу Крајина Неготинсна, него само Крајина: зашто они и не чују да има Крајина и у Босни, као ни Бошњаци што не чују за ову Крајину) има око педесет села, но нијесу сва Српска, него има и Влашкије. Србљи у Крајини говоре: зајац, оцат, жељезо, грнац, дрее (аљине), грајати (мјесто гоаорити), кожина (мјесто кожа), ни мјесто нам, н. п. да ни си ти жив господару (мјесто да си нам ти жив) и т. д. У Крајини је варош (и мали градић, што је зидао Пасманџија) Неготин (два сата од Дунава и од Тимока), старе зидине Праово (на Дунаву), извор Царичина (од прилике сат и по од Дунава, и мало мање од Неготина), ријека Замна, мала варошица (са старим зидинама) Брза паланка (на Дунаву, на међи Крајине и Кључа), и два намастира: Вратна и Букова (Букова је мали намастирић баш нод Неготина). Од Царичине до Праова налазе се пронопи испод земље, куда је некад вођена вода на Праово; људи онуда приповиједају, да су до скора налазили и чуниове од олова и растапали на танета пушчана. Ниже Царичине имају зидине од некакве старе цркве: онуда људи приповиједају, да је ондје погинуо Краљевић Марко (кад су се Турци били с Власима), и да му је она црива била начињена на гробу.
Од југо-западње стране међи Крајина с Кључем (Кладовском нахијом). У Кључу има оно тридесет села, но данас не ма ни једнога Српског, него су све Влашка, а имена села сва су Српска, н. п. Грабовница, Каменица, Врбица, Острова гол и т. д. У Кључу је варош и мали градић Кладово на Дунаву; с горњу страну Кладова знаду се до воде некакве старе зидине, а ниже Кладова (оно по сата далеко) знаду се на суву (особито из Влашке стране) зидине од Трајанова моста, о којему људи онуда још приповиједају којешта.
Обадвије су ове кнежине султанијине, и зато су некако од старине остале те у њима нијесу судили Турци, него Српски кнезови (приповиједају да су такав ферман од цара имали, да не смије Турчин о потковааним коњем наступити на ту земљу). Крајински је кнез сједио у Неготину, а од Кључа у Кладову (нигђе у Србији, ни у Босни, ни у Ерцеговини, не кнезују варошани сељацима, до ту). Крајински је кнез бивао од колена Карапанџића, а од Кључа се мијењао често. Ти су кнезови купили порезе и остале данке, па су новце (колико је било одређено да се даје султанији) давали бегу, који је долазио из Цариграда и сједио у Кладову, а бег је слао у Цариград; а сад, како су Карапанџићи остависали Крајину и ясћ готово сви изумрли, почео се и Крајински кнез мијењати (и остало се готово све промијенило).
Крајни, на, но, vide крајњи.
Крајници, ника, m. pl. die Geschwulst der Ohrdrüsen, tumor parotidum.
Крајњи, ња, ње, äusserst, extremus.
Крајшник, m. der Angrenzer, confinis.
Крајишнички, ка, ко, 1) den (türki-

schen) Grenzern gehörig, confinis. 2) adv. wie die Grenznachbarn, more confinium.

Крајѐбер, m. der Schnitter am Rande, messor ab extremo latere.

Крајѐбера, f. die Schnitterin am Rande, femina metens ab extremo latere.

Крàјчин, m. Mannsname, nomen viri.

Крâк, m. ein langes Bein (österr. die H. ssen), crus longum.

Кра̀кат, та, то, langbeinig, longis cruribus.

Крâљ, m. der König, rex.

Кра̀љев, ва, во, des Königs, regia.

Кра̀љева гора, f. планина у Босни.

Кра̀љевина, f. des Königs Land, das Königreich, regnum.

Кра̀љевић, m. der Königssohn, filius regis.

Кра̀љево, n. варош у Влашкој (Krajowa).

Кра̀љевскӣ, ка, ко, 1) königlich, regius, regalis. 2) adv. königlich, regie.

Кра̀љевство, n. 1) das Königthum (Würde des Königs), regnum, 2) das Königreich, regnum.

Кра̀љић, m. das Königlein, regulus.

Кра̀љић (Марко), m. (cm.) vide Краљевић:

„— — дели Краљић Марко —

Кра̀љица, f. die Königin, regina.

Кра̀љице, f. pl. Десет, до петнаест, ли по обучени и накићени ђевојака, које иду о тројичину дне од куће до куће те играју и пјевају. Једна се ђевојка (која мора бити лијепа и средњега раста) међу њима зове краљица, друга краљ, трећа барјактар, а четврта дворкиња. Краљица се покрије бијелим пешкиром по глави и по лицу; краљ има на глави клобук искићен цвијећем и у руци мач, а барјактар носи на копљу барјачић бијел и црвен. Кад дођу пред чију кућу, онда краљица сједе на малу столичицу (какове су обично по Србији и по Славонији) а дворкиња стане више ње, а остале ђевојке ухвате око ње коло као срп, па се окрећу на лијево ступајући по двије стопе у напредак и пјевајући. Краљ стоји на лијевом крају кола, а барјактар на десном, но они се не хватају за коло, него краљ сам за себе, с лицем окренутим коловођи, једнако игра узмаујући мачем и измичући се натрашке, а барјактар (с лицем окренутим заврћколи) с барјаком у руци игра пред колом. Поигравши тако мало, окрену се краљ и барјактар по једном сваки на своме мјесту, па онда оптрче око свега кола, и дођу опет сваки на своје мјесто и почну наново играти. Најприје започну од краљеве куће; и прва пјесма, што пред сваком кућом пјевају, заповиједа домаћину, или домаћици, да изнесу краљици столицу, па онда започну пјевати редом свима (мушкоме и женском, маломе и великом), који се налазе у кући (ако ће и колико бити, оне ће сваком особито и према њему припјевати). Краљичке су пјесме све од [illegible] слогова, и у пјевању се свака в[illegible] (осим прве и последње) по [illegible] говори, и други се пут додаје на крају л е љ о! н. п.

(ђевојци)

Овде нама кажу,
Овде нама кажу лељо!
Мому не удату,

Мому не удату,
Мому не удату лељо!
Јал' је ви удајте,

Јал' је ви удајте,
Јал' је ви удајте лељо!
Јал' је нама дајте,

Јал' је нама дајте,
Јал' је нама дајте лељо!
Да је ми удамо и т. д.

Будући да у свакоме селу не ма толико одабраније ђевојака, да би могле краљице начинити, зато оне иду и из једнога села у друго, и да би им слободније било, прате я два, или три, оружана момка.

Краљице играју у данашње вријеме по Србији од Цера и од Међедника до Тимока, и по Славонији код Срба Римскога закона; по Сријему, по Бачкој и по Банату, играле су до скора, па су нови свештеници забранили и искорјенили (приповиједају жене, које су ђевојкама биле у Краљицама, да су и с батинама ћерали и разгонили по селу).

Кра̀љичин, на, но, der Königin, reginae.

Кра̀љичкӣ, ка, ко, н. п. пјесме, der Königinen, reginarum.

Крама̂р, m. der Hauptfrachter, der die Fracht für sich und seine Gesellschafter bedingt, vecturarius primarius.

Кра̀њац, њца, m. der Krainer, Carniolanus.

Кра̀њица, f. die Krainerin, Carniolana.

Крâњска̂, f. Krain, Krainland, Carniola, Carnia.

Крâњскӣ, ка, ко, krainisch, carniolanus.

Краса, f. Срби приповиједају, да се змија звала краса док није била Јеву преварила.

Красан (кра̂сан), сна, но, schön, pulcer.

Красити, им, v. impf. schmücken, orno.

Красоје, m. Mannsname, nomen viri.

Красота, f. die Schönheit, pulcritudo.

Краста, f. 1) die Blatter, pustula. 2) der Grind, crusta, vide красте.

Крастав, ва, во, grindig, crustis plenus.

Краставац, вца, m. die Gurke, cucumis.

Краставица, f. vide краставац.

Краста̂ње, n. das Grindbekommen, infectio crustarum.

Крастати, ам, v. impf. mit Grind anstecken, scabie inficio.

Крастатисе, амсе, v. r. impf. den Kopfgrind bekommen, porrigine corripi.

Красте, f. pl. Pocken, Blattern, variolae.

Красти, адем, v. impf. stehlen, furor.

Крастица, f. dim. v. краста.

Крастоња, m. der Grindige, porriginosus.

Кратак (comp. краћи), тка, ко, kurz, brevis.

Кратељ, m. некаква болест, eine (fabelhafte) Krankheit, ärger als die Pest, die in einer Nacht tödtet. Der Todte hat einen Fuß kürzer als den andern (daher der Name, von кратак kurz).

Кратити, им, v. impf. 1) kurzen, brevio. 2) ја не кратим, ich habe nichts dawider, per me licet.

Краткост, f. } die Kürze, brevitas.
Краткоћа, f. }

Краћа̂ње, n. das Kürzerwerden, breviatio.

Краћати, ам, v. impf. н. п. дан, kürzer werden, breviari.

Краћење, n. das Kurzen, breviatio.

Крашење, n. das Schmücken, ornatio.

Крбава, f. die Korbawa, Corbavia.

Крба̂њ, m. vide врг.

Крбањина, f. augm. v. крбањ.

Крбањић, m. dim. v. крбањ.

Крбуља, f. као котарица од сирове коре с млада древета (н. п. јовова, липова). Крбуље понајвише граде ђеца за јагоде.

Крв, f. 1) das Blut, sanguis, cruor. 2) Mord, caedes: учинио крв; крв платио на свом дому! (Fluch in der Herzegowina).

Крва̂в, ва, во, blutig, cruentus.

Крвавити, им, v. impf. blutig machen, cruore maculo.

Крваевица, f. 1) bei den Pferden eine Blutbeule, tuber cruentum equorum. 2) die Blutwurst, botulus cruore farctus.

Крвављење, n. das Blutigmachen, adspersio cruoris, cruentatio.

Крвитисе, имсе, v. r. impf. blutig zanken, cruentor.

Крвље̂ње, n. das Blutigzanken, rixa cruenta.

Крвни̂, на, но, blutig (blutvergießend), cruentus: учинио крвно ђело.

Крвни̂к, m. der Mordschuldige, occisor.

Крвнина, f. das Blutgeld, pretium sanguinis. У Турској је крв Турска 1000 гроша а Србска (и свакога другог ришћанина) 1001 грош (тако приповиједају). Крвнину не плаћа само онај, који је учинио крв, него све оно село (а кашто и више оближњи села заједно) ђе је крв учињена (кад се крв учини у вароши, онда и Турци морају плаћати крвнину). Крвнина се не плаћа само кад човек убије човека, него и кад човек умре на путу од зиме, кад се утопи у воду, кад падне с древета, или с коња те сломи врат; или од шта му драго он умрьо, само кад га нађу на путу или у пољу мртва (такови се човек не смије прије сахранити, док не дођу Турци да га чине ћеш). Турци слабо траже крвника, него ишту крвнину: зато крвник доста пута утече у другу нахију док људи плате крвнину и мало позабораве, па послије опет дође натраг, и нико му се не чини ни вјешт осим рода онога, кога је он убио (а с родом мора да се мири: зашто ће убити и они њега).

Крвница, f. die Mörderin, interfectrix.

Крволок, m. vide крвопилац.

Крвопилац, лца, m. der Blutsauger, sanguisuga.

Крвоточина, f. das Blutharnen, minctio cruenta.

Крвца, f. dim. v. крв:
„Јер је крвца из земље проврела —

Кревељење, n. das Weinen mit verzogenem Munde, fletus genus.

Кревељитисе, имсе, v. r. impf. mit verzogenem Munde weinen, fleo ore obliquo.

Кревет, m. (grabatus, κράβατος), das Bett, lectulus, grabatus.

Креветић, m. dim. v. кревет.

Креда, f. die Kreide, creta.

Крезуб, ба, бо, zahnlückig, edentulus.

Крезубица, f. die Zahnlückige, edentula.

Креја, f. vide крештелица.

Крејин, на, но, des Hähers, graculi.

Крека, f. das Geschrey (kre, kre) der Hühner, Frösche, clamor gallinae, ranae.

Крекѐтање, n. das Quacken, coaxatio.

Крекѐтати, кећем, v. impf. quacken, coaxo.

Крекѐтуша, f. die Quackerin, coaxatrix (i. e. der Frosch).

Кре́кнути, нем, v. pf. kre, kre schreyen, clamo cre, cre (ut gallina, graculus).

Кремȇн, m. der Feuerstein, pyrites.

Кремѐнчић, m. dim. v. кремен.

Кремȇње, n. (coll.) die Feuersteine, pyritae.

Кремѝчак, чка, m. vide кремечић.

Кре́нути, нем, v. pf. fortbewegen, rücken, moveo.

Кресȁње, n. 1) das Feuerschlagen, excussio ignis. 2) die Abästung, abscissio ramorum arboris.

Крѐсати, решем, v. impf. 1) Feuer schlagen, excutio ignem. 2) die Aeste abhauen, abscindo ramos.

Кресѝво, n. das Feuerzeug, vas igniarium.

Крескȃње, n. dim. v. кресање.

Крѐскати, ам, dim. v. кресати.

Крѐснути, нем, v. pf. einen Schlag führen, um Feuer aufzuschlagen, silicem tundo chalybe.

Крѐста, f. vide обер.

Кре́тање, n. das von-der-Stelle-bringen, motio.

Кре́тати, ћем, v. impf. von der Stelle bringen, moveo.

Крѐч *, m. der Kalk, calx.

Креча̀на *, f. der Kalkofen, die Kalkhütte, calcaria.

Кре́чање, n. das Kre-Schreyen der Henne, clangoris genus.

Кре́чати, чим, v. impf. kre-schreyen, clango.

Кречȇње, n. das Weißen mit Kalk, illitus calcis, dealbatio.

Крѐчити, им, v. impf. mit Kalk weißen, illino calcem, dealbo.

Кречнӣ, на, но, н. п. камен, der Kalkstein, calcarius.

Крѐшево, n. das Gemetzel, magna caedes: читаво крешево. cf. ограшје.

Крештелица, f. der Häher, graculus.

Кре́штеличјӣ, чја, чје, Heher-, graculorum.

Крзла̑рага *, m. Frauenhüter, Oberverschnittene, eunuchorum praefectus:

„И својега агу крзларагу —

Крзница, f. das Taufhemde, das Tauftuch, vestis baptismalis, linteum baptismale.

Крӣв (comp. крѝвљӣ), ва, во, 1) krumm, curvus. 2) schuldig (eines Verbrechens), reus. 3) (може се чути ђешто) schuldig (Geld), qui debet, debitor: ја сам теби нешто крив.

Крива̀дак, тка, m. das gekrümmte Zeug (z. B. eine schlechte Flinte, Pistole).

Крѝваја, f. 1) село у Поцерини. 2) ријека у том селу. 3) намастир на тој ријеци. 4) (ст.) ријека у Босни. cf. Вазућа.

Крива̑к, m. 1) ein Siebzehnerstück, nummus septendecim cruciferorum. 2) fig. mentula (curvata, von крив).

Крѝвање, n. das Neigen auf eine Seite, incurvatio, inclinatio.

Крѝвати, ва, v. impf. sich neigen auf eine Seite, inclinor:

„Објеси га Шарцу с десне стране,

„А с лијеве тешку топузину,

„Да не крива ни тамо ни амо —

Крѝвац, вца, m. der Schuldige, Verbrecher, nocens.

Крѝвача, f. das Krummholz (als ein Spottname fur den Säbel), curvus acinaces.

Крӣвда, f. das Unrecht, injuria Ако правда не поможе, кривда не ће помоћи.

Кривѝна, f. die Krümme, curvitas.

Крѝвити, им, v. impf. 1) што, krümmen, curvo. 2) кога, beschuldigen, accuso, incuso.

Кривитисе, имсе, v. r. impf. brüllen (wie der Ochs), auch vom Kinde, clamo.

Крӣвњава, f. das Brüllen (des Rindviehes), mugitus: стоји га кривњава.

Криво̀врат, та, то, krummhalsig, incurvicervicus.

Криво̀глав, ва, во, krummkopf, incurviceps.

Криво̀гуз, за, зо, Krummarsch, curvi podicis.

Криво̀кур, ра, ро, penis incurvi. Има и као и кривокури Татара.

Криво̀ног, га, го, krummbeinig, curvipes.

Криво̀пизда, f. femina q. d. curvicunna in der Anekdote.

Криву̀да̑ње, n. das Schlängeln, sinuatio.

Криву̀дати, ам, v. impf. sich schlängeln, sinuor.

Крѝжање, n. das Schneiden, scissio.

Крѝжати, ам, v. impf. schneiden, disseco, н. п. лубеницу, јабуку, дуван.

Крије̑ње, n. das Verbergen, occultatio.

Крѝлан, m. Mannsname, nomen viri.

Крѝласт, та, то, н. п. свињче, говече, einen weißen Fleck (wie Flügel) habend, notam (quasi alarum) habens.

Крилат, та, то, geflügelt, alatus.

Крилатица, m. der Geflügelte, alatus, ales, der Held Реља Крилатица.

Крилâш, m. der Adlerthaler, thalerus cum aquila (loco crucis).

Крило, n. 1) der Flügel, ala, 2) der Schoß, sinus.

Крило, m. ein криласт назимац, porcellus alarum notam gerens.

Крилоња, m. ein Ochs, der am Bauche weiß ist (als hätte er ein Vortuch), bovis nomen.

Крилоша, f. ein am Bauche weißes Schwein, sus alba circa alvum.

Криоце, n. dim. v. крило.

Крис, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) der Gries, glarea frumenti.

Крити, риjем, v. impf. verbergen, occulto.

Кричање, n. das Vorpredigen, admonitio molesta.

Кричати, чим, v. impf. vorpredigen, admoneo ut caveat.

Кришка, f. eine Schnitte, segmentum.

Кришкара, f. eine Art Mütze, mitrae clavis distinctae genus.

Кришчица, f. ein Schnittchen, parvum segmentum.

Крка (Кpка?), f. cf. Керка.

Кркача, f. н. п. носити диjете на кркаче, das Kind auf dem Rücken (huckepack) tragen, so daß es seine Hände um den Hals des Tragenden schlingt, gesto in dorso.

Крклâње, n. das Brausen des siedenden Wassers,

Крклати, ља, v. impf. н. п. лонац, купус у лонцу, brausen (im siedenden Topfe), fremo.

Кркмета, n. pl. vide зулови.

Кркуша, f. eine Art Flußfisch, piscis genus.

Кркушица, f. dim. v. кркуша.

Крља, f. vide крпељ.

Крља, f. } ein Block Holz, candex.
Крљâд, m. }

Крљадић, dim. v. крљад.

Крма, f. (ст.) das Steuerruder, gubernaculum:

„На галиjи стотина Турака
„Од стотина Турскиjе градова,
„А на крми Кичић Усеине —

Крмâд, f. (coll.) die Schweine, sues, porci.

Крмак, мка, m. das (männliche) Schwein, porcus.

Крмача, f. 1) die Sau, porca. 2) ein Hirtenspiel, (krainisch, auch свиња).

Крмачетина, f. augm. v. крмача.

Крмачин, на, но, der Sau, porcae.

Крмачина (крмàчина), f. augm. v. крмача.

Крмачица, f. dim. v. крмача.

Крме, мета, n. das Schwein, aus.

Крмêљ, f. der Eiter in den Augen, gramia.

Крмељâње, n. das Triefen, lippitudo oculorum.

Крмељати, ам, v. impf. triefen, lippio.

Крмељив, ва, во, triefäugig, lippus.

Крменциjа (крменциjа), f. vide мацариjа.

Крметина, f. das Schweinfleisch, caro suilla.

Крмећаци, ћака, m. pl. (scherzhaft) опанци од крмеће коже.

Крмећи, ћа, ће, Schweins-, suillus.

Крмешце, цета, n. das Schweinchen, sucula, suculus.

Крмити, им, v. impf. чим, lenken, regieren, rego. cf. управљати.

Крмљење, n. das Lenken, Regieren, Leiten, rectio.

Крмци, мака, m. pl. die Schweine, sues, porci.

Крмчић, m. dim. v. крмак.

Крнути, нем, v. pf. schlagen, percutio.

Крња, m. (Рес. и Срем.) vide крњо.

Крњав, ва, во, splitterig, fissilis.

Крњење, n. das Splittern, diffissio.

Крњити, им, v. impf. zersplittern, diffindo.

Крњо, m. (Ерц.) splitterig, diffissus, nicht ganz, mutilus, z. B. ein Mensch mit abgeschnittenem Ohr, u. dgl.

Крњорог, га, го, horngestümmelt, mutilus cornu.

Кров, m. das Dach, tectum.

Кровина, f. schlechtes, ungenießbares Heu (was zum Dachdecken nur zu gebrauchen wäre).

Кровнат, та, то, н. п. кућа, mit Stroh, Heu bedeckt, tectus stramine.

Кровњача, f. Strohhütte, casa.

Кровуљина, f. augm. v. кровина.

Кроз, } durch, per: кроз воду; кроза
Кроза, } ме; кроза ме.

Крозâњ, } т. j. кроз њега.
Крозâњга, }

Крôj, m. der Schnitt, sectum.

Кроjâч, m. der Schneider, sartor, vestificus.

Кроjачев, ва, во, des Schneiders, sartoris.

Кроjење, n. das Zuschneiden des Kleids, sectio ad formulam.

Кроjити, им, v. impf. zuschneiden, seco ad formulam.

Кропити, им, v. impf. sprützen, aspergo.

Кропљење, n. das Sprützen, aspersio.

Кротак, тка, ко, zahm, mansuetus, cicur. Кротак као jагње.

Кротост, f. die Zahmheit, cicuritas, mansuetudo.

Крочити, им, v. pf. не може крочити, er (der Kranke) kann nicht gehen.

nicht auf die Füße, non potest incedere.

Кро̀шње, f. pl. (у Срјему и у Бачк.), на два савијена древета испреплетано узицама, те се у њему носи слама (једни говоре **тр а ље**), eine Art Heutrage, feretrum.

Кр̀па, f. 1) ein Fleck (Tuch, Leinwand), lacinia. 2) крпа платна, ein Stück Leinwand, von 20 Ellen, massa lintea.

Кр̀пеж, m. das Flickwerk, die Flickerey, consarcinatio.

Кр̀пеле, f. pl. die Verbindungsstange der Jochpaare Ochsen am Pfluge, jugi pars.

Кр̀пељ, m. 1) eine Schaflaus, ricinus. 2) vide крпигуз.

Крпѐтина, f. augm. v. крпа.

Кр̀пигу̑з, m. quirlförmiger Fennich, panicum verticillatum.

Кр̀пити, им, v. impf. flicken, pannum adsuo.

Кр̀пица, f. dim. v. крпа.

Крпље̑ње, n. das Flicken, reparatio.

Крпу̀рина, f. vide крпетина.

Кр̀сман, m. Mannsname, nomen viri.

Кр̀сни̑, на, но, н. п. колач, свијећа, zum Hauspatron gehörig, pertinens ad diem patrono coeliti sacrum, laralis (?).

Кр̀сно̑ име, n. Сваки Србљин има по један дан у години, кога он слави, и то се зове **к р с н о и м е**, **с в е т и̑**, **с в е т о̑**, и **б л а г д а н**. Домаћин се стара и преправља за цијелу годину како ће и с чим ће прославити крсно име. Кад буде у очи крснога имена пред ноћ, онда зађе један из куће (обично млађи) по селу те зовне (на крсно име) све сељаке, који то крсно име не славе; тај пред сваком кућом скине капу и обично овако почне: „Божја кућа и ваша! поздравио је отац (или брат) да дођете довече на чашу ракије: да се разговоримо и да мало ноћи поткратимо; што буде свети Никола (или који буде) донијо, не ћемо сакрити: дођите, немојте да не дођете." Кад буде у вече, онда неком отиде домаћин, неком пошље сина, неком најамника (жене у вече слабо иду) или другога кога из куће. Кад **з в а н и ц е** долазе **с в е ч а р и м а** у кућу, обично овако говоре: „Добар вече и честито ти свето! славно га много љета и година у здрављу и у весељу! „Ђекоји понесу и јабуку, или (по вароншима) лимун, те даду домаћину кад му назову добар вече. А пријатељи из другије села дођу и незвани, па ту сви вечерају, пију, разговарајусе и пјевају до неко доба ноћи; потом сељаци отиду сваки својој кући (домаћин каже свакоме на пооду: „Дођите и сјутра на чашу ракије." И тако и сваки дан позива од вечере на доручак, а од доручка на ручак), а пријатељи већ онђе и остану. Сјутрадан дођу рано на доручак, па мало доцније на ручак. Прије ручка, или на ручак, треба да дође и поп да **п р е к а д и** и да очати кољиво. Кад већ буде око пола ручка, онда запале воштану свијећу, донесу тамјана и вина, те **у с т а ј у у с л а в у**: помолесе Богу, једу кољиво, обреде се вином (напијајући: „За славе небеске, која може да нам поможе") и ломе (домаћин с попом, или с ким другим кад не ма попа) **к р с н и к о л а ч** (који мора бити од шенична брашна у кисело умијешен и натаран поскурњаком; једну четвртину од тога колача даду попу, једну домаћици, а двије они једу: а како се ломи крсни колач, ја то не умијем описати, него би требало намоловати) и пјевају (два и два) у славу:

„Ко пије вино за славе Божје,
„Помоз' му Боже и славо Божја.
„А шта је љепше од славе Божје
„И од вечере с правдом стечене"

Потом сједу опет, и пијући и једући разговарајусе и пјевају до мрака (домаћин не сједа за сто, него стоји гологлав и служи гостима вино и ракију). Тако славе три дана (само што не устају више у славу; други се дан крсног имена зове **п о ј у т а р ј е**, а трећи **у с т а в ц и**), а пријатељи одлазе чак четврти дан. И најгори сиромах треба да прослави своје крсно име, макар продао какво живинче, или друго што из куће, те купио ракије (ако своје не ма) и остало што му вала. Понајвише славе Никољ дан, Јовањ дан; Ђурђев дан, Аранђелов дан и т. д. и то се не мијења, него остаје од кољена на кољено: зато се сматрају као рођаци сви, који славе једнога свеца.

Кр̀ст, m. 1) das Kreuz, crux. 2) не ма га у крсту, seines Gleichen gibts nicht in der Christenheit, non invenies parem in christianis. 3) крст на небу, ein Gestirn, astrum. 4) десет крста насадио на гувну, vide крстина 2.

Кр̀ста, n. pl. das Kreuz, als ein Theil des Körpers, regio sacra, lumbus.

Крста, m. Mannsname, nomen viri.
Крсташ, ша, шо, н. п. барјак, die Kreuz-Fahne, signatum cruce, vexillum cruciatum.
Крсташ, m. 1) крсташ талијер, der Kronthaler, thalerus. 2) крсташ орао, der Kreuzadler (?), aquilae genus. 3) крсташ барјак, die Kreuzfahne, vexillum cruciatum.
Крсташица, f. der halbe Kronthaler; auch der vierte Theil desselben, thaleri cruciati dimidia, et vel quarta pars.
Крсти куме дете (у Сријему), trifolium reptans Linn.
Крстина, f. 1) augm. v. крст. 2) eiliche Garben, die auf dem Felde beisammen liegen, mergitum cumulus.
Крстити, им, v. pf. taufen, baptizo. Ја га крстим, а он прдн.
Крститисе, имсе, v. r. impf. 1) getauft werden, baptizor. 2) sich taufen lassen. 3) кога, чега; од кога, или од чега, sich bekreuzen, cruce signo.
Крстић, m. dim. v. крст.
Крсто, m. hyp. v. Крста.
Крстов дан, ва дне, m. das Fest des Kreuzes, deren es zwey gibt, den 5. Jan. u. den 14. Sept. festum S. crucis.
Крстоноше, f. pl. cf. завјетина.
Крт, ша, шо, 1) fest, firmus, durus: крто месо, d. i. кртина. 2) spröde, unbiegsam, durus, н. п. дрво, стакло.
Кртина (и кртина), 1) f. das Fleisch, mit Ausschluß des Fetts, carnes, excepto adipe. 2) vide кртица.
Кртица, f. der Maulwurf, talpa.
Кртичњак, m. der Maulwurfshügel, Maulwurfshaufen, cumulus terrae a talpa aggeratus.
Кршмор, m. der Unrath; die Unordnung im Zimmer, confusio supellectilis in cubili.
Кршможење, n. das Unordnung-machen im Zimmer.
Кршможити, им, v. impf. Unordnung machen im Zimmer, sordes spargere per cubiculum.
Круг, m. eine Scheibe, discus.
Круна, f. die Krone, corona.
Круна, f. hyp. v. Круннја.
Крунаст, ша, шо, н. п. кокош, gekrönt, coronatus.
Крунија, f. Frauenname, nomen feminae.
Крунијца, f. dim. v. Крунија.
Крунити, им, v. impf. brockeln, pflücken, carpo, н. п. кукурузе, суво грожђе (н. п. да се из њега сјеме вади);
Ал' се круни ше ђевојку буди —

Круница, f. dim. v. круна.
Круњење, n. das Pflücken, carptio.
Крупа, f. 1) der Hagel, die Graupen, grando. 2) намастир у Далмацији.
Крупан, пна, но, grob, crassus: крупна со, брашно; човек, риба; новци (у ситно се не десило, а у крупно не мам).
Крупањ, пња, m. Stadt in der Pađevina.
Крупањски, ка, ко, vom Крупањ.
Крупица, f. m. j. соли, die Graupe, das Stück, frustum, fragmentum.
Крупник, m. eine Art Getreidepflanze, die in der Herzegowina gebaut wird.
Крут (comp. крући), ша, шо, dick, crassus.
Крутуљав, ва, во, dicklich, subcrassus.
Крућина, f. die Dicke, crassities.
Крушац, шца m. m. j. соли, ein Brocken Salz, frustum salis.
Крушевац, вца, m. Stadt (und Ruinen) an der Morawa.
Крушевачки, ка, ко, von Крушевац.
Крушедол, m. 1) намастир у Фрушкој гори. 2) село код тог намастира. Крушедолац (лца), човек из Крушедола. Крушедолски, ка, ко, von Крушедол.
Крушење, n. das Bröckeln, carptio.
Крушити, им, v. impf. bröckeln, carpo, н. п. со.
Крушка, f. 1) der Birnbaum, die Birn, pirus. 2) die Birn (Frucht), pirum.
Крушков, ва, во, Birn-, piracius, piro.
Крушковац, вца, m. Birkenstab, baculus piracius.
Крушковача, f. der Birkenstock, fustis piracius.
Крушковина, f. das Birnholz, lignum piri.
Крушковица, f. Birnbranntwein, vinum ustum e piris.
Крушчић, m. dim. v. крушац.
Крушчић, m. dim. ein kleiner Birnbaum, pirus parva.
Крушчица, f. dim. v. крушка.
Крцање, n. das Knacken (Aufknacken), fractio, elisio.
Крцати, ам, v. impf. knacken (z. B. Nüsse), dentibus frango.
Крчаг, m. der Krug, urceus.
Крчало, n. am Pfluge ein hölzerner Verbindungsnagel, clavus ligneus aratri: „Узе Марко рало за крчало —
Крчање, n das Geräusch einer sprechenden Menge, strepitus, susurrus loquentium.
Крчати, чим, v. impf. summen (von vielen Redenden), susurro.

Кр̀чевина, f. das Rodeland, terra silvis liberata, novale. Не ма очевине без крчевине.

Кр̀чење, n. das Roden, sylvae caesio.

Кр̀чидба, f. das Roden, erutio sylvae. ајдемо на кр̀чидбу.

Кр̀чити, им, v. impf. roden, eruo, caedo silvam.

Кр̀чма, f. 1) die Schenke, caupona. 2) на њему је остала крчма, er hat das letzte Glas ausgetrunken, und muß daher frischen Wein nachholen lassen. 3) продаје на крчму, klein weise, en détail.

Крчма̑р, m. der Wirth, caupo.

Крчма́рев, ва, во, vide крчмаров.

Крчма̑рица, f. die Wirthinn, uxor cauponis.

Крчма̑ричин, на, но, der Wirthin, copae.

Крчма́ров, ва, во, des Wirths, cauponis.

Крчма̑рскӣ, ка, ко, der Wirthe, cauponum. 2) adv. wie ein Wirth, more cauponis.

Кр̀чмити, им, v. impf. 1) ausschenken, singulatim vendo vinum. 2) н. п. јабуке, Aepfel kleinweise verkaufen, minutim vendo poma.

Крчмљѐње, n. 1) das Ausschenken, venditio vini. 2) das kleinweise Verkaufen, venditio minuta.

Кр̀ш, m. das durch ausgetretenes Wasser Angeschwemmte, adluvio (?). Сиијела вода шушањ па начинила крш (кад ко каже да је с ким род, а не знасе по чему).

Кр̀шан, шна, но, wacker, trefflich, bonus, praeclarus.

Кршѐње, n. das Brechen, fractio, ruptio.

Кр̀шити, им, v. impf. brechen, frango.

Кршка̑ње, n. dim. v. кршење.

Кр̀шкати, ам, dim. v. кршити.

Кр̀шљав, ва, во, im Wachsthum zurückgeblieben, qui non juste excrevit.

Кр̀штенӣ, на, но, н. п. кум, Tauf-Pathe, baptismalis.

Крште́ње, n. die Taufe, baptismus.

Кршћа́вање, n. das Taufen, baptizatio.

Кршћа́вати, ам, v. impf. taufen, baptizo.

Кршће́ње, n. vide крштење.

Крља̑ње, n. 1) das Zerbrechen, fractio. 2) das Husten des Pferdes, tussitio equi.

Кр̀љат*, m. Art arabischen Pferdes, equi arabis genus:

„Кудгођ иде он крљата јаше —
„И крљата коња у копито —

Кр̀љати, ам, v. impf. 1) brechen, frango z. B. врат. 2) husten (vom Pferde), tussio.

Кте́ти (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide тети.

Кће́рана, f. Frauenname, nomen feminae.

Кћѐрин, на, но, der Tochter, filiae.

Кћӣ, кћери, f. die Tochter, filia. cf. ћер und шћи.

Ку̀бе, ета, n. (у Србији) vide труло.

Ку̀бура, f. der kummerliche Zustand, angustiae.

Кубу̀ра̑ш, m. највише се говори у множ. броју кубураши, т. ј. пиштољи, што се носе у кубурама, die Sattelpistolen.

Ку̀буре*, f. pl. die Scheide im Sattel fur die Pistolen.

Ку̀бурење, n. das kümmerliche Leben, vita angusta.

Ку̀бурити, им, v. impf. kümmerlich leben (sein Geschäft treiben) anguste vivo, ago.

Кубу̀рлија*, f. vide кубураш:

„Он потеже пушку кубурлију —

Кува̑ње, n. das Kochen, coctio.

Ку̀ва̑р, m. der Koch, coquus.

Ку̀ва̑рев, ва, во, vide куваров.

Ку̀варица, f. die Köchin, coqua.

Ку̀варичин, на, но, der Köchin, coquae.

Кува̑рка, vide куварица.

Кува̑ркин, на, но, vide куваричин.

Кува̑ров, ва, во, des Kochs, coqui.

Ку̀вати, ам, v. impf. 1) kochen, coquo. 2) љеб (у Србији), Brot anmachen, pinso, coquo panem (i. q. мијесити).

Ку̀ватисе, амсе, v. r. impf. kochen, sieden, coqui.

Кувѐжди̑н, m. намастир у Фрушкој гори. Кувежди́нац (ица), калуђер из Кувеждина. Кувежди̑нскӣ, ка, ко, von Кувеждин.

Ку́га, f. die Pest, pestis. Србљи кажу да је куга жива као жена (што особито доказују они, који су лежали од ње). Млоги кажу да су је виђели ђе иде завјешена бијелом марамом; а ђекоји приповиједају да су је и носили, т. ј. она нађе човека у пољу, или срете ће на путу и ђеком дође и у кућу), па му каже: ја сам куга, већ ајде да ме носиш тамо (куд она оће)." Онај је упрти на крkаче драговољно (зашто већ њему и његовој кући ће ништа учинити) и однесе ју без сваке муке (зашто није тешка ни мало) куд му каже. Куге имају преко мора своју земљу (ђе само оне живе), па и Бог пошље их (кад људи зло раде и млого гријеше) и каже им колико ће људи поморити; но и њи млого прова...

ј паса: зашто се врло боје зла од паса.

Кад куга мори, онда јој слабо говоре куга, него кума (као да би је с њим умилостивили); нити смију увече оставити неопране судове: зашто она дође ноћу у кућу те гледа јесу ли судови опрани, па ако не буду опрани, а она све кашике пчанке нагребе и отрује (ђеком однесе куга и сланину с тавана). — Купи као куга ђецу. — Не избива као куга из Сарајева. — И до сад је куга морила, ал' није у гузицу згађала.

Кугла, f. (у Сријему у Бачк. и у Бан.) die Kugel, globus.

Куглана, f. der Kegelplatz, die Kegelbahn, der Kegelplan, area conorum luani destinata.

Куглање, n. der Kegelschub, lusus conorum.

Кугламисе, амсе, v. r. impf. Kegel schieben, ludo conis.

Куд, } wohin? wo vorbei, quo? qua?
Куда, }

Кудагод, (Рес. и Срем.) vide кудагођ.

Кудагођ, (Ерц.) vide кудгођ.

Куда му драго, wohin immer, quocunque, quo libuerit.

Кудгод, (Рес. и Срем.) vide кудгођ.

Кудгођ, (Ерц.) wohin immer, quocunque demum.

Кудеља, f (Рес. и Срем.) vide кућеља.

Кудељица, f. dim. v. кудеља.

Кудељиште, n. (Рес. и Срем.) vide кућељиште.

Кудељни, на, но, (Рес. и Срем.) vide кућељни.

Кудити, им, v. impf. übel reden von einem, calumnior.

Куд му драго, vide куда му драго.

Кудрав, ва, во, kraus, crispus.

Кућеља, f. (Ерц.) 1) vide конопље. 2) die Portion Flachs, Hanf, oder Baumwolle, die auf einmal auf dem Rocken ist, pensum (?): дај ми једну кућељу вуне.

Кућељица, f. dim. v. кућеља.

Кућељиште, n. (Ерц.) vide конопљиште.

Кућељни, на, но, (Ерц.) vide конопљан.

Кућеник, m. der Tadler, vituperator, in dem Sprüchworte: кад дође суђеник, нек изједе говно кућеник.

Кућење, n. das Verläumden, calumniatio.

Кужан, жна, но, von der Pest angesteckt, verpestet, pestilentus, pestifer.

Кужник, m. der Pestkranke, pestilentia correptus.

Кухиња, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Küche, culina. cf. кућа.

Кухињски, ка, ко, Küchen=, culinarius.

Куја, f. vide кучка.

Кујунџија*, m. vide златар,

Кујунџијин, на, но, des Gold= und Silberarbeiters, aurificis, argentarii.

Кујунџијница, f. die Goldschmiedin, uxor argentarii.

Кујунџијнски, ка, ко,} 1) goldschmied=
Кујунџијски, ка, ко, } argentarii. 2) nach Art des Goldschmieds, more argentarii.

Кујунџилук*, m. die Goldschmiedekunst, aurificis ars.

Кук, m. das Hüftbein, os coxae.

Кука, f. der Haken, uncus.

Кукавац, вца, m. der Guckguck, cuculus: што ћу кукавац сињи!

Кукавица, f. der Guckguck, cuculus: подмеће као кукавица јаје. Срби приповиједају да је кукавица била жена и имала брата, па јој брат умръо и она за њим тако млого тужила и кукала, док се није претворила у птицу (једни кажу да се брату досадило њено кукање и јаукање, па је он проклео те се претворила у птицу, а једни опет кажу, да се Бог на њу расрдио, што је тако млого тужила за братом, кога је он био узео, па је претворио у птицу); зато готово свака Српкиња, којој је брат умръо, и данас оплаче, кад чује кукавицу ђе кука. — Кад кукавица изиђе рано те кука по црној шуми, онда кажу да ће бити зло (оне године) за ајдуке; али кад кукавица кука по зеленој шуми, онда су ајдуци весели:

„Листај горо кукај кукавицо:
„Нек' се чини ора за ајдуке —

Кукавичић, m. der junge Guckguck, cuculi pullus.

Кукавичица, f. dim. v. кукавица.

Кукавичји, чја, чје, des Guckgucks, cuculi.

Кукавичји коњиц, m. eine Art Vogel, avis genus.

Кукавни, на, но, traurig, moestus.

Кукање, n. das Guckgu=sagen sowohl vom Guckguck, als auch von Wehklagenden: куку мене и до Бога! ululatus cuculi et moerentium.

Кукаст, та, то, hakenförmig, uncinatus.

Кукати, ам, v. impf. guck, guck schreyen, clamo cu, cu.

Кукица, f. dim. v. кука. cf. кучица.

Кукњава, f. das Jammergeschrey (das куку-мене klagen), ejulatio.

Ку́коъ, m. die Wicken, agrostemma githago Linn.

Ку́коносаст, та, то, hakennasig, naso aduuco.

Ку́ку мене (меин)! weh mir, hei mihi, me miserum.

Куку́љица, f. eine Art Kappe, cucullus.

Куку́рêк, m. (Рес. и Срем.) vide кукуријек.

Кукуре́кање, n. (Рес. и Срем.) vide кукуријекање.

Кукуре́кати, речем, (Рес. и Срем.) vide кукуријекати.

Кукуре́кнути, нем, (Рес. и Срем.) vide кукуријекнути.

Куку́ријек, m. (Ерц.) die Nießwurz, helleborus.

Кукуријѐкâње, n. (Ерц.) das Kikeriki-schreyen, galli cantus.

Кукуријѐкати, јечем, v. impf. (Ерц.) kikeriki krähen, cano kikeriki.

Кукуријѐкнути, нем, v. pf. (Ерц.) einmal kikeriki schreyen, dico kikeriki (e. g. in aurem).

Куку́руз, der Kukuruz, türkisches Korn, zea mais Linn.

Куку́рузан, зна, но, н. п. љеб, брашно, Kukuruz-, e zea mais.

Куку́рузиште, n. der Acker, wo ehe Kukuruz gebaut war, ager in quo zea mais fuit sata.

Куку́рузница, f. das Kukuruzbrot, panis e zea.

Кукуруз́овина (куку́рузовина), f. das Kukuruzstroh, stramen zeae mais.

Куку́рушчић, m. dim. v. кукуруз.

Куку́та (ку́кута), f. 1) велика, conium maculatum Linn. 2) мала, aethusa cynapium Linn.

Куку́тâње, n. dim. v. кукање.

Куку́тати уħем, dim. v. кукати:
„Кукавица кукуħе
„Радосаву виш' куħе;
„Радосав се обрħе
„Тражи жени обуħе —

Ку́ла *, f. der Thurm, turris.

Ку́латаст, та, то, н. п. коњ, mausfarb, mausefarbig, colore murino.

Ку̀лача, f. т. ј. колиба, eine zeltartige Hütte, tentorii genus.

Кулâш *, m. ein mausfahles Pferd, equus coloris murini.

Ку́лин бан, m. in der Redensart: почео приповиједати којешта од Кулина бана, orditur ab ovo, er holt weit aus.

Ку̀лич, m. Ruinen einer Festung an der Mündung der Morawa.

Кулу́џија *, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide кујунџија, mit allen Ableitungen.

Ку̀ља, f. vide качамак.

Куљâње, n. das Hervorwallen (z. B. des Rauchs), provolutio.

Ку́љати, ља, v. impf. hervorwallen, provolvi, н. п. дим из пеħи, челе из кошнице.

Кŷм, m. 1) крштени, der Taufpathe, sponsor baptismalis. Кум се зове и онај, који први пут стриже косу ђетету; такови кумови бивају и Турци нашим људма, и наши људи Турцима (по Босни):
„Ој Турчине за невољу куме!
„Не кумим те што ја кума немам —
2) вјенчани, der Beistand bei der Trauung, testis conjugii. Образ ваља, кум ħе доħи. Пред кума (т. ј. штогођ тако добро, да би се могло пред кума изнијети)! Зацрвенио се као да је пред кумом прднуо. Ни ти мени кум, ни ја теби стари сват. Ако ниђе кума не нађем, ти ħеш ми бити кум.

Ку́ма, f. 1) die Pathin, Gevatterin, commater (?). 2) die Pathin, puella cui sum commater. 3) Euphemismus für куга: cf. куга.

Ку́мак, мка, m. hyp. v. кум.

Кумâн, m. vide кумашин.

Ку́мање, n. das gegenseitige Begrüßen als кум, salutatio kumi vocabulo.

Ку́матисе, амсе, v. r. impf. с киме, sich als Gevatter begrüßen, salutare se invicem cumi vocabulo.

Ку́мача, f. cf. дружичало.

Кума̀шин, m. augm. v. кум.

Ку́мба̀ра *, f. vide лубарда.

Кумбара̀џија *, m. der Bombardier, pyrobolarius.

Ку́мин, на, но, der кума, commatris et pestis.

Ку́мити, им, v. impf. кога, zu Gevatter bitten, advocare pro teste baptismi aut conjugii. Кумиħеш ти кугу да те умори.

Ку́митисе, имсе, v. r. fr. с ким, mit jemand Gevatter werden, cumatus necessitudinem ineo.

Ку́миħ, Gevatterchen, dim. v. кум.

Ку́мица, f. dim. v. кума.

Ку́мљење, n. das Gevatterwerden, initio necessitudinis cumatus.

Кŷмов, ва, во, des Gevatters, ad testem baptismi pertinens.

Кумо̀вâње, n. das Gevatter stehen, cumatus (?).

Кумо̀вати, мујем, v. impf. коме, zu Gevatter stehen, sum testis baptismi aut conjugii.

Кумо̀вскӣ, ка, ко, 1) dem Gevatter zustehend, quod decet testem baptismi aut conjugii. 2) adv. wie ein кум, more testis baptismi.

Кумпанија, f. die Compagnie, certa militum turba, centuria.

Кумпанијски, ка, ко, Compagnie-, quod est centuriae.

Кумрија *, f. 1) eine Art Turteltaube, turturis genus. 2) ein Frauenname, nomen feminae. Meistens gibt man ihn den Gefangenen, Кумрија робиња:
„Код колевке Кумрија робиња,
„Она њија два банова сина —

Кумсал *, m. vide пијесак.

Кумство, n. die Gevatterschaft, munus testis baptismi aut conjugii.

Кумче, чета, n. der Pathe (das Kind), filius baptismalis. Умре кумче, поквариce кумство (das Kind ist gestorben, die Gevatterschaft hört (also) auf).

Куна, f. der Marder, mustela martes Linn.

Кунвдра, f. 1) оно од преће, што се увати у нитима кво памук, die Flocke, floccus. 2) палацка од рогоза кад се ишчупа као перје, die Kätzchen vom Rietgras.

Кундак, m. der Schaft (der Flinte), lignum tormenti bellici.

Кундачење, n. das Schäften, munitio tormenti bellici.

Кундачити, им, v. impf. н. п. пушку, (die Flinte) schäften, munio ligno.

Кундачић, m. dim. v. кундак.

Куница, f. dim. v. куна.

Кунор (планина), m.
„Оде беже у Кунор планину —

Купа, f. 1) vide чаша. 2) вода у Рватској.

Купа, f. гомила од четири ораа. Такове гомиле намјесте ђеца (свако по једну) у ред према себи, па бију редом о ј н а к о м с једнога мјеста те и обарају (играју се купе). Кад који коју купу обори, он је и узме; ако један обори све у један пут, он и све узме; ако одовуд не обоpe све купе, а они бију од онуд с онога мјеста, ђе се кога ојнак уставно; ако и тада остане још која купа необорена, а они онда доменну опет сваки још по једну, па на ново бију. Ein Kinderspiel mit Nüssen, lusus nucum.

Купање, n. das Baden, lavatio.

Купати, ам, v. impf. baden, lavo.

Купатисе, амсе, v. r. impf. baden, sich baden, lavor.

Купац, пца, m. der Käufer, emtor:
А. По што је то?
Б. Ко је купац?
А. Ја сам.

Купилац, пиоца, m. der Leser (Aufleser, Klauber), lector, collector (v. g. foeni, prunorum, pomorum).

Купина, f. 1) der Brombeerstrauch, rubus fruticosus Linn. 2) die Stachelbeere, bacca grossulariae. 3) Frauenname, nomen feminae.

Купити, им, v. pf. kaufen, emo.

Купити, им, v. impf. auflesen, colligo.

Купитисе, имсе, v. r. impf. sich zusammenziehen, contrahor, (von der Armee, congregor).

Куница, f. 1) dim. v. купа. 2) der Schröpfkopf, cucurbitula, cucurbita.

Купљење, n. das Lesen (Auflesen), lectio, collectio.

Куповање, n. das Kaufen, emtio.

Куповати, пујем, v. impf. kaufen, emo

Куповни, на, но, н. п. гуњ, љеб, gekauft, emtus (Gegensatz vom zu Hause Erzeugten).

Купус, m. der Kohl, brassica oleracea capitata Linn. Доста је купуса изјео (er ist ein alter Mann).

Купусара, f. н. п. каца, das Sauerkraut-Geschirr (der Krautbottich), vas in quo olus acidum adservatur.

Купусина, f. augm. v. купус.

Купусиште, n. Acker, wo einst Kohl gebaut worden ist, ager olim olerarius.

Купусни, на, но, н. п. лист, каца, Kraut-, Kohl-, olerarius, olitorius.

Кура, f. hyp. v. курац.

Кураж, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Courage, der Muth, animus, animus fortis. cf. слобода.

Куражан, жна, но, muthig, animosus. cf. слободан.

Куражење, n. das Anfeuern, Muth machen, animi additio.

Куражити, им, v. impf. anfeuern, animum addo, facio.

Куражитисе, имсе, v. r. impf. sich Muth machen, seipsum incendere.

Курат, та, то, 1) mentulatus, penitus. 2) bene mentulatus.

Курац, рца, m. das männliche Glied, penis, mentula.

Курбан *, m. das Schlachtopfer, victima (bei den Türken).

Курва, f. 1) die Hure, impudica, meretrix. 2) auch als Schimpfwort gegen Männer, mendax, perfidum scortum.

Курвање, n. 1) das Huren, scortatio. 2) (курвање) das hurenartige Benehmen auch von Männern, mores meretricii.

Курвар, m. der Hurer, scortator.

Курварев, ва, во, vide курваров.

Курварица, f. komische und zweideutige Verbunzung der куварица, comice pro куварица.

Курваров, ва, во, des Hurers, scortatoris.

Курва̂рскӣ, ка, ко, 1) Huren-, meretricius. 2) adv. wie ein Hurer, more scortatoris.

Курварство, n. die Hurerey, scortatio.

Ку̏рвати, ам, v. impf. wie eine Hure sich betragen, lügen, meretricio more se gerere.

Ку̑рватисе, амсе, v. r. impf. huren, scortor.

Курве̏тина, f. augm. v. курва.

Ку̑рвић, m. der Hurensohn, spurius, nothus.

Ку̑рвица (у Сриjему курвица), f. dim. v. курва.

Ку̏рдељ, m. код плуга онаj клин, што je за њега запета гужва орачица.

Ку̏ре, рета, n. dim. v. курац: свако Туре своjе куре вали.

Куре́нце, цета, n. dim. v. куре.

Ку̑риков, ва, во, von куриковина, e certa arbore куриковина dicta.

Ку̏риковина, f. Art Holzes, ligni genus.

Ку̑рjа! interjectio vituperii: кад повичу људи на кога курjа!

Курjа́к *, m. vide вук 1.

Курjачина, f. vide вучина.

Курjа̀чић, m. dim. v. курjак.

Курjа̀чица, f. vide вучица.

Курjа̑чкӣ, ка, ко, 1) vide вучjи. 2) adv. wie ein Wolf, more lupi.

Ку̏рjук *, m. 1) der Schwanz, cauda; vide pen. 2) der Zopf, cauda capillorum. cf. кика, плетеница. 3) der Boden des Flintenlaufs, fundus teli glandarii (sclopeti).

Ку̏рjуче̑ње, n. das Anschrauben des Flintenbodens.

Ку̏рjучити, им, v. impf. п. j. пушку, или циjев пушчану, den Boden des Flintenlaufs anschrauben.

Ку̏рjучић, m. dim. v. курjук.

Куро́ња, m. bene mentulatus.

Ку̏ропе́цање, n. ein obscön-komisches Spiel, oder vielmehr Anekdote davon: куропец па и опет —

Куропе́цатисе; амсе, v. r. impf. vide куропецање.

Курца̂ње, n. das Gebrauchen des (obscönen) Worts курац, penis crebar usus in loquendo.

Ку̏рцатисе, амсе, v. r. impf. das Wort курац im Gespräche oft gebrauchen: немоj се курцати, penis vocabulo abuti.

Курцо̀вати, цуjем, v. impf. ein Slowakismus für jебати:

„Аjде баћа у катане;
„Доста пити, доста jести,
„За краjцару курцовати.

Ку̏рцокре̑т, m. ein komisches Wort für целер (q. d. excitans penem).

Ку̑рчев, ва, во, mentulae.

Курче̏вит, та, то, wie der курац, ut mentula.

Курче̏кања, n. augm. v. курац.

Ку̑рчење, n. das Thun, wie der курац, imitatio penis.

Ку̏рчина, f. vide курчекања.

Ку̑рчитисе, имсе, v. r. impf. thun, wie ein курац, penem imitor.

Ку̏рчић, m. dim. v. курац.

Ку̑с, са, со, gestutzt, cauda truncata. Кус пиjетао иде до виjека.

Ку̏са, f. куса кокош, gestutzt, sine cauda.

Ку̏сало, n. у кашике оно што се меће у уста, der vordere Theil des Löffels, pars cochlearis quae ori admovetur. Кусалом га закусуjе, а дршком му очи вади.

Куса̂љ, m. gestutztes Pferd, equus cauda curtata.

Ку́сање, n. das Essen mit vollem Löffel, cochlear plenum ori admoveo.

Куса́так, тка, m. der Stümmel, truncus.

Ку́сати, ам, v. impf. mit vollem Löffel essen, cochlear plenum ori admoveo.

Ку̏сида, f. Fluß an der Grenze gegen Montenegro. Ку́сидскӣ, ка, ко, von Кусида:

„Код Кусиде студене водице,
„У лиjепим Кусидским лукама —

Ку́снути, нем, v. pf. einen vollen Löffel zum Munde tragen, cochlear plenum in os ingero.

Кусо̑в, m. кус пас, der Stutzhund, canis cauda truncata.

Кусо̀вљев, ва, во, des Stutzhunde[s], canis curti.

Ку́соња, m. кус во, der Stutzochs, bos cauda truncata. Да пусте кусоњ[у] под пласт (нарастао би му реп.)

Ку́соњин, на, но, des Stutzochsen, bovis cauda truncata.

Ку̏суља, f. куса крава, die Stutzkuh, vacca cauda truncata.

Ку̏суљин, на, но, der Stutzkuh, vaccae cauda truncata.

Кусу̑р *, m. der Rückstand, residuum debiti. cf. остатак.

Ку̑т, m. der Winkel, die Ecke, angulus.

Ку̏тао, тла, m. ein großer Schöpflöffel (um Wasser zu schöpfen), haustrum, cochlear haustorium.

Ку̏тиjа *, f. die Schachtel, capsa.

Кути̑jица, f. dim. v. кутиjа.

Ку̏тлача, f. vide кутао.

Ку̏тлачица, f. dim. v. кутлача.

Ку̏тлић, m. dim. v. кутао.

Ку̑тњак (ку̏тњак), m. der Stockzahn, dens molaris.

Ку́тњӣ, ња, ње, н. п. зуб, der Stockzahn, dens molaris.

Кўтњй (кућни), ња, ње (њо?), н. п. врата, Haus, domus.

Кућа, f. 1) das Haus, domus. 2) die Küche, culina:

А. Ђе ти је кућа?
Б. Код собе.

Кућâни, m pl. die Hausgenossen, qui in eadem domo habitant, familia (?).

Кућанйк, m. der gute Haushälter, bonus pater familias.

Кућаница, f. die häusliche Frau, bona mater familias.

Кућевнй, на, но, dem Hause, der ganzen Familie gehörig, universae familiae.

Кућење, n. das Haushalten, curatio rei familiaris.

Кућерина, f. (augm. v. кућа) unförmliches, verfallenes Haus, caduca domus:

„Кућа му се кућерином звала,
„Ђеца му се на огњиште срала —

Кућетина, f. augm. v. кућа.

Кућити, им, v. impf. m. j. кућу, haushalten, rem familiarem curare, augere.

Кућица, f. 1) das Häuschen, casa. 2) ein Häufchen gesetzter Fasolen, casula phaseolorum.

Кућичење, n. das Bereiten der кућице für die Fasolen, tumulorum phaseolis inserendis praeparatio.

Кућичити, им, v. impf. die кућице bereiten für die Fasolen, paro tumulos phaseolis inserendis.

Кућиште, n. Ort, wo einst ein Haus gestanden, locus ubi domus fuit.

Кућнй, на, но, vide кутњи.

Кућурина, f. vide кућетина.

...ц (von куцати, klopfen), што куц то муц (wie gearbeitet, so gegessen). Von einem kleinen Erwerbe, der kaum seinen Mann nährt.

...ца, f. вур. v. кучка.

...цање, n. das Klopfen, pulsatio.

...цање, n. das Läufigseyn der Hündin, catulitio.

...цати, ам, v. impf. klopfen, pulso.

...цатисе, амсе, v. r. impf. läufig seyn, catulio.

...цкало, m. der Klopfer, pulsator (vom Kinde): стани ти куцкало.

...цкање, n. dim. v. куцање.

...цкати, ам, dim. v. куцати.

...цнути, нем, v. pf. einmal klopfen, pulso semel.

...нâд, f. (coll.) vide штенад.

...аја (планина), f. nom. propr. eines Berges in Serbien.

...не, чета, n. das Hündchen, catulus. ... штене.

...етина, f. augm. v. кучка.

...ине, f. pl. das Werg, stupa. Говна кучине.

Кўчићи, m. pl. vide штенци 1.

Кўчица, f. 1) dim. v. кука. vide кукница. 2) dim. v. кучка.

Кўчка, f. die Hündin, canis femina.

Кучкòдер, m. der Hundeschinder, excoriator canum:

„Кад се жени кучкодере Арсо —

Кўчница, f. der Haufe Hunde, die einer läufigen Hündin folgen, turba canum persequentium catulientem.

Куш! (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) kusch! (österr. für halt's Maul), tace, canis.

Кушâк*, m. das Querholz (z. B. bei dem Tische), lignum transversum.

Кушáма*, f. (у Сарајеву и у осталим варошима по Босни) die Zunftgalla, bei Empfang des Vesirs, pompa collegiorum.

Кушâње, n. das Versuchen, periculum, experientia, tentatio.

Кўшати, ам, v. impf. versuchen, tento.

Кўшлат, m. Burg zwischen Зворник und Сарајево:

„Ој ђевојко у Кушлату граду!
„Бог зна јеси у голему јаду. —
„Кириџија! ти си у горему,
„Преносећи рану на самару
„Преко Босне на Ерцеговину.

Кўшља, f. и n. жена која је кушљава.

Кўшља, m. (Рес. и Срем) vide кушљо.

Кўшљав, ва, во, verworren, zerrüttet, perturbatus.

Кушљâње, n. das Verwirren, perturbatio.

Кўшљати, ам, v. impf. (den Flachs) verwirren, perturbo.

Кўшљо, m. (Ерц.) der das Haar verworren hat, capillis turbatis. Кушљо је био коњ у војводе Вељка Петровића.

Л.

Лâ, cf. ко што ла.

Лâб, m. Fluß in Serbien:

„Уватио и Лаб и Ситницу —

Лабŷд, m. der Schwan, olor, cycnus.

Лабўдић, m. dim. junger Schwan, pullus olorinus.

Лабўдица. f. das Weibchen vom Schwan, olor famina.

Лабŷдов, ва, во, des Schwans, cycni.

Лàв, m. der Löwe, leo.

Лáвеж, m. das Gebelle, latratus: стоји лавеж паса.

Лáвић, m. ein junger Löwe, catulus leoninus.

Ла̀вица, f. die Löwinn, leaena.
Ла̀вов, ва, во, des Löwen, leonis.
Ла̀вскӣ: ка, ко, 1) Löwen-, leoninus. 2) adv. wie ein Löwe, leonis more.
Ла̀гаан, лагана, но, vide лаган.
Ла̀гала, n. pl. das Lügenwerkzeug, die Lügenmittel, instromenta mendacii: Остала су ми лагала у селу, него дај ми кола и волове да и донесем, па ћу ти онда лагати колико ти драго (приповиједају да је некакав лажа одговорио цару, кад му је цар рекао: кад се тако људи туже да много лажеш, деде да видим можеш ли мени што слагати.)
Ла̀ган, на, но, leicht, levis.
Лага̑но, leise, leniter.
Лага̑ње, n. das Lügen, mentiri, mendacia.
Ла̀гати лажем, v. impf. lügen, mentior. 2) на кога, einen verleumden, mentior in quem.
Ла̀гачак, чка, ко, dim. v. лаган.
Ла́гити, им, dim. v. лагати.
Ла̀гум*, m. die Mine, cuniculus: подкопати, или подметнути лагум, cuniculum ago.
Лагу̑н, на, но, (у Брц.) vide лаган.
Лагу̀шан, шна, но, dim. v. лагун.
Ла̑д, m. der (kühle) Schatten, umbra.
Ла́дак, тка, m. dim. v. лад.
Ла́дан, дна, но, 1) kühl, refrigeratus. 2) kalt, frigidus.
Ла́дити, им, v. impf. kühlen, refrigero.
Ла̀днети, ним, (Рес.) vide ладњети.
Ла̀днити, им, (Срем.) vide ладњети.
Ладно̀ћа, f. die Kälte, frigus.
Ла́дњача, f. vide луковача,
Ла̀дњети, ним, v. impf. (Брц.) kalt werden, frigesco.
Ла̀до, само се у пјесмама припијева, н. п.

„Гледа мому од малена
Ладо! Ладо!
„Од малена до голема
Ладо! Ладо! —
„Ђурађ коси по побрђу
Ладо ле миле!
„Ђурђу жећца додијала
Ој Ладо! ој! —

Лад̀овина, f. die Kühle, frigus (umbrae, silvae).
Ла̑ђа, f. das Schiff, navis.
Ла̀ђан, на, но, dim. v. ладан.
Лађа̑р, m. der Schiffer, nauta.
Лађа̑рев, ва, во, } des Schiffers, nautae.
Лађа̑ров, ва, во, }
Лађа̑рскӣ, ка, ко, 1) der Schiffer, nautarum. 2) nach Schiffer Art, more nautarum.

Ла́ђење, n. das Kühlen, refrigeratio.
Ла̑ђица (лађица), f. das Schifflein, navicula.
Лађу̀рина, f. augm. v. лађа.
Ла̑ж, f. die Lüge, mendacium; ухвати кога у лаж, einen Lügen strafen, arguo mendacii.
Ла̀жа, f. der Lügner, mendax.
Ла̀жичица, f. vide ложичица.
Ла̀жљив, ва, во, lügenhaft, mendax.
Ла̀жљивац, аца, m. der Lügner, mendax.
Ла̀жљивица, f. die Lügnerinn, mendax femina.
Ла́за, m. (Рес. и Срем.) vide Лазо.
Лаза̑р, m. Lazar, Lazarus.
Лаза̑рев дан, m. } Lazarstag (der Sonntag vorm Palmsonntag), dies festus S. Lazaro. cf. лазарице.
Лаза̑рева субота, f. }
Ла̀зарин, m. Art Flintenrohr, fistula jaculatoria (qom L a z z a r i n i Venetii
Ла̀зарица, f. тако зову слијепци ону велику пјесму од Кнеза Лазара и од Косовског боја. Лазарица се почиње:

„Цар Мурате у Косово пада,
„Како паде ситну књигу пише
„Те је шаље ка Крушевцу граду —

А све су остале Косовске пјесме комади од Лазарице.
Ла̀зарице, f. pl. До скора је био обичај у Србији (а може бити да је и што и сад), да иду Лазарице (неколико ђевојака) у очи Лазареве суботе од куће до куће, те играју и пјевају пјесме од Лазара (оно што га је Ристос васкрсао). У Сријему и данас скупесе ђевојке у очи Лазареве суботе и стану у коло а пруже руке од себе, па д[...] гну мало дијете мушко те [...] преко руку, а оне пјевају:

„Лази, лази Лазаре!
„Те долази до мене,
„Приватајсе за мене:
„За свилене рукаве,
„За свилене мараме,
„За клечане кецеље.

Ла̀зити, им, v. impf. (cm.) gehen, [...] gradior:

„Лази, лази Лазаре,
„Те долази до мене —

Ла̀знути, нем, v. pf. einmal leicht [...] lambo.
Ла́зо, m. (Брц.) hyp. v. Лазар.
Лаја̑ње, n. das Bellen, latratus.
Ла̀јати, јем, v. impf. bellen, latro.
Ла̀к (comp. ла́кшӣ), ка, ко, 1) leicht (zu tragen) levis. 2) leicht (zu thun) facilis.
Ла́ка, m. (Рес. и Срем.) vide Лако[...]
Ла̑кат, кта, m. 1) der Ellbogen,

bitus. 2) die Elle, ulna: триста лаката (н. п. пропао у земљу).
Лакета, m. hyp. v. Лазар.
Лако, m. (Ерц.) hyp. v. Лазар.
Лаком, ма, мо, habsüchtig, avarus: „Лаком ајдук бјеше на дукате —
Лакомитисе, имсе, v. r. impf. на што, habsüchtig seyn, avaritia ducor.
Лакомица, f. ждлијеб, што њим тече вода у бадањ (у Јадру), die Rinne, canalis.
Лакомљење, n. das Habsüchtigseyn, die Habsucht, avaritia.
Лакомство, n. die Habsucht, avaritia.
Лакрдија*, f. die Fopperey, nugae.
Лакрдијаш, m. der Spaßvogel, jocosus.
Лале*, n. Tulpe, tulipa.
Лале*, f. pl. понајвише у пјесмама: лале и везири:
„Турци браћо лале и везири! —
„Лале шћау бити Бугарина —
„Буде њега лале и војводе —
Лале, m. Mannsname, nomen viri.
Ламенка, f. Frauenname, nomen feminae.
[illegible]н, m. der Lein, linum.
[illegible]нац, нца, m. die Kette, catena.
[illegible]ндање, n. das Schlendern, obambulatio otiosa.
[illegible]ндати, ам, v. impf. umherschlendern, obambulo.
[illegible]не, нета, n. das Rehkalb, pullus capreae, hinnulus.
[illegible]не, (Рес. и Срем) vide лани.
[illegible]нен, на, но, Flachs-, lineus.
[illegible]ни (лани), (Ерц.) voriges Jahr, anno lapso; како онда и лани.
[illegible]ниште, n. Acker auf dem einst Flachs gebaut war, ager olim lino consitus.
[illegible]нупи, нем, v. pf. einmal bellen, latro.
[illegible]нути, не, v. pf. leichter werden, levius est: сад ми је лануло мало.
[illegible]нчић, m. dim, v. ланац.
[illegible]њски, ка, ко, vorjährig, anni superioris. Прошао као лањски снијег.
[illegible]павица, f. Regen und Schnee durcheinander, pluviae nivibus mixtae.
[illegible]пити, им, v. pf. schnappen, capto.
[illegible]пање, n. das Schlampampen des Hundes, der etwas Flüssiges ißt, manducatio canina.
[illegible]пати, пљем, v. impf. schlampampen, manduco more canis.
[illegible]па, f. (у Сријему, у Бачк. и у [illegible]н.) der Lärm, tumultus. cf. буна.
[illegible]пање, n. das Lärmen, tumultuatio.
[illegible]пати, ам, v. impf. lärmen, tumultuor.
[illegible]а, f. 1) hyp. v. ласица. Ласо ласице! поздравили те наши миши, [illegible] ти одгризу уши (тако треба [illegible] наши ласици, кад је човек види,

па ће онда све мише поклати и рашћерати). 2) ласаста коза, wieselfarbige Ziege, capra mustelini coloris infra pectus. 3) (scherzhaft) der Säbel, acinaces.
Ласан, сна, но, leicht (zu thun), facilis.
Ласаст, та, то, н. п. коза, wieselfarbig, mustelini coloris.
Ласица, f. das (die) Wiesel, mustela.
Ласичић, m. das junge Wiesel, catulus mustelinus.
Ласичица, f. dim. v. ласица.
Ласичји, чја, чје, Wiesel-, mustelinus.
Ласкање, n. das Schmeicheln, adulatio.
Ласкати, ам, v. impf. schmeicheln, adulor.
Ласт, f. die Leichtigkeit, facilitas: прва ласт потоња мука.
Ласта, f. / Ластавица, f. } die Schwalbe, hirundo.
Ластавчић, m. die junge Schwalbe, pullus hirundinis.
Ластавичица, f. dim. v. ластавица.
Ластавичји, чја, чје, Schwalben-, hirundininus.
Ластар, m. das junge Reblaub, pampinus.
Ластин, на, но, Schwalben-, hirundinis.
Ластисање, n. vide ласкање.
Ластисати, тишем, vide ласкати.
Латинија, f. (coll.) die Lateiner, Latini: „Нек' се чуди мудра Латинија —
Латинин, m. 1) der Lateiner, Latinus. 2) der Italiäner, Italus.
Латинка, f. 1) die Lateinerinn, Latina. 2) die Italiänerinn, Itala. 3) Frauenname, nomen feminae.
Латински, ка, ко, 1) lateinisch, latinus. 2) adv. lateinisch, latine.
Латинчад, (coll.) die jungen Lateiner, juventus Latina.
Латинче, чета, n. das Lateinerchen, Latinellus (?)
Латити, им, v. pf. schnell ergreifen, arripio.
Латитисе, имсе, v. r. pf. н. п. посла, коња, ergreifen, adgredior.
Латица, f. клинчић у кошуљи под пазухом, der Armzwickel, cuneus tunicae.
Латов, m. der Ueberreiter (Aufseher), (bei der Maut, und bei der Ueberfuhr) portitoris genus.
Латовљев, ва, во, des Ueberreiters, portitoris.
Латовљевица, f. die Ueberreitersfrau, uxor portitoris.
Латовски, ка, ко, 1) Ueberreiter, portitorum. 2) adv. wie ein Ueberreiter, more portitoris.
Лаћман, der Lieutenant, subcenturio.

Лаћманов, ва, во, des Lieutenants, subcenturionis

Лаћмановица, f. die Lieutenantsfrau, uxor subcenturionis.

Лаћманскӣ, ка, ко, 1) Lieutenants, subcenturionis. 2) adv. wie ein Lieutenant, more subcenturionis.

Лауд, m (cm. а кад што приповиједају о њему, онда кажу Лаудан) der General Loudon (lies Laudon):

„Међу њима Лауд ђенерале —

Лаудан, m. cf. Лауд.

Лауданов, ва, во, н. п. шанац (на Врачару), des General Laudon.

Лачан, чна, но, vide гладан (највише се каже псетету).

Лѐ, додајесе у пјесмама код ђекоје ријечи на крају, н. п.

„Пауи шета војноле на венчање,
„С' собом води војноле паунацу —
„Поранилe девојкe,
Јело ле Јело добра девојко —
„Поранилe на воду,
Јело ле Јело добра девојко —
„Oj! и два свата и два упросника,
Ле леља ле!
„Куд ви одите? што ви тражите?
Ле леља ле! —
„Наша дода Бога моли
ој додо, ој додоле! —
„Ђурађ коси по побрђу
ладоле миле —
„Невен вене ле, ла горицом ле,
Леља ле —

Лѐб, m. (Рес. и Срем.) vide љеб.

Лебâр, m. (Рес. и Срем.) vide љебар.

Лебâрев, ва, во, } (Рес. и Срем.) vide
Лебâрова, ва, во, } љебаров.

Лѐбац, пца, m. (Рес. и Срем.) vide љебац.

Лѐбдити, им, v. impf. zärtlich pflegen, foveo, cum amore curo: лебди око њега, као мати око ђетета.

Лѐбнӣ, на, но, (Рес. и Срем.) vide љебни.

Лѐвак, вка, m. (Рес. и Срем.) vide лијевак.

Левâк, m. (Рес. и Срем.) vide љевак.

Лѐвака, f. (Рес. и Срем.) vide љевака.

Лѐвач, вча, m. (Рес. и Срем.) ein Theil der Јагодинска нахија.

Левѐнта, m. (cm.)

„Под њим сједи Левента,
„На крилу му Латинка —

Лѐвӣ, ва, во, (Рес. и Срем.) vide лијеви.

Лѐвкē, (Рес. и Срем.) vide левке.

Лѐво, (Рес. и Срем.) vide лијево.

Лѐвча, f. (Рес. и Срем.) vide лијевча.

Лѐвчанин, m. (Рес. и Срем.) der Lewtscher.

Лѐвчанка, f. (Рес. и Срем.) die von Lewatsch.

Лѐвчић, m. dim. v. лѐвак.

Лѐгање, n. (Рес. и Срем.) vide лијегање.

Лѐгати, лежем, (Рес. и Срем.) vide лијегати.

Лѐгло, n. die Brut, fetus, progenies: пасје легло!

Лȇд, m. das Eis, glacies.

Лѐден, на, но, eiskalt, gelidus: леденo медено! ruft der Scherbetverkäufer.

Ледѐница, f. 1) der Eiszapfen, stiria. 2) die Eisgrube, fovea glaciaria.

Лѐдина (ледѝна), f. ungeackert Land, solum incultum.

Лѐдити, им, v. impf. zu Eise machen, glacio.

Лѐдитисе, имсе, v. r. impf. zu Eis werden, gefrieren, glacior.

Ледо̄јка, f. (bedauernd, mit Anspielung auf лед für) ђевојка.

Лѐђа, n. pl. der Rücken, dorsum.

Лѐђан, m. (cm.)

„У Леђану граду Латинскоме —

Лѐђанскӣ, ка, ко, (cm.) von Леђан

„Пa он оде низ поље Леђанско —

Леђàшца, n. dim v. леђа.

Лѐђен*, m. das Waschbecken, pelvis.

Лежâк, m. 1) der Faulenzer, segnitiosus. 2) vide чучавац.

Лежâње, n. das Liegen, cubatio; das Darniederliegen, Kranksein, aegrotatio.

Лѐжати, жим, v. impf. liegen, cubo, jaceo; darniederliegen, aegroto.

Лежàчина, f. augm. v. лежак 1.

Лѐжење, n. das Brüten, incubatio.

Лежѐћив, ва, во, (cm.) liegend, cubans.

„На Штитарца Турци долећеше,
„Лежећива да га посијеку —

Лежѐћкē, adv. liegend, cubans.

Лѐја, f. (Рес. и Срем.) vide лија 1.

Лȇк, m. (Рес. и Срем.) vide лијек.

Лекâр, m. (Рес. и Срем.) vide љекар.

Лекâрев, ва, во, vide љекаров.

Лекàрина, f. (Рес. и Срем.) vide љекарина.

Лекàрица, f. (Рес. и Срем.) vide љекарица.

Лекâров, ва, во, (Рес. и Срем.) vide љекаров.

Лекâрскӣ, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide љекарски.

Лѐковн, m. pl. vide мице.

Лѐле мене (мени)! weh mir, vae mihi! леле мени и до Бога! куку леле

Лелȇк, m. das Wehgeheul, ululatus (леле мене!)

Лелек*, m. der Storch, vide штрк.

Лелѐкâње, n. das Wehklagen, ululatio.

Лелѐкати, лечем, v. impf. викати леле мене! wehklagen, ululo.

Леља, } само се у пјесмама припи-
Љељо, } јева, cf. краљице;
„Невен вене ле, за горицом ле,
Леља ле —
„Ој! и два свата и два упросника
Ле леља ле —
Лем, m. der Kitt, maltha, ferrumen.
Лемање, n. (Рес. и Срем.) vide лијемање.
Лемати, ам, (Рес. и Срем.) vide лијемати.
Лемеш, m. vide раоник.
Лемити, им, v. impf. kitten, ferrumino.
Лемљење, n. das Kitten, ferruminatio.
Лен, на, но, (Рес. и Срем.) vide лијен. cf. лењ.
Ленгер*, m. der Anker, ancora.
Лењив, ва, во, (Рес. и Срем.) vide лењив.
Лењивац, вца, m. (Рес. и Срем.) vide лењивац.
Лењивица, f. (Рес. и Срем.) vide лењивица.
Ленитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide лијенитисе.
Ленка, f. (Рес. и Срем.) vide лијенка.
Леност, f. (Рес. и Срем.) vide лијеност.
Ленштина, f. (Рес. и Срем.) vide лијенштина.
Лењ, ња, њо, (у Србиjему и у Бачк.) vide лен (mit allen Ableitungen).
Лењир, m. das Lineal (österr. Linier), regula.
Лењирсање, n. das Linieren, ductus regulae.
Лењирсати, ришем, v. impf. liniren, regulam duco.
Леп, m. (Рес. и Срем.) vide лијеп.
Леп, па, по, (Рес. и Срем.) vide лијеп.
Лепа вина, f. намастир, у Рватској.
Лепа ката, f. aster chinensis Linn.
Лепак, пка, m. die Mistel, viscum album Linn.
Лепезе*, зета, n. der Fächer, flabellum.
Лепетање, n. das Flattern (des gefangenen Fisches, Vogels) agitatio alarum (corporis) avis aut piscis capti.
Лепетатисе, пећемсе, v. r. impf. flattern, agitor.
Лепи човек, m. das Balsamkraut, impatiens balsamina Linn.
Лепина, f. } eine Art Brots, schmal und
Лепиња, f. } lang, panis genus: daher das Räthsel (што ми ти је за што): Дом се отац роди, син по кући оди? т. ј. лепиња.
Лепир, m. der Schmetterling, papilio.
Лепирић, m. dim. v. лепир.
Лепирица, f. das Weibchen vom Schmetterlinge, papilio femina.
Лепити, им, (Рес. и Срем.) vide лијепити.
Лепљење, n. (Рес. и Срем.) vide лијепљење.
Лепота, f. (Рес. и Срем.) vide љепота.
Лепотица, f. (Рес. и Срем.) vide љепотица.
Лепошета, f. (Рес. и Срем.) vide љепошета.
Лепршање, n. das Wälzen der Hühner im Sande, volutatio gallinarum in pulvere.
Лепршатисе, амсе, v. r. impf. sich im Sande wälzen, volutari in arena (pulvere).
Лептир, m. (у Србиjему и у Бачкој) vide лепир.
Лептирић, m. dim. v. лептир.
Лептирица, f. vide лепирица.
Лепчић, m. dim. v. лебац.
Лепшање, n. (Рес. и Срем.) vide љепшање.
Лепшати, ам, (Рес. и Срем.) vide љепшати.
Лес, m. (Рес. и Срем.) vide лијес.
Леса, f. (Рес. и Срем.) vide љеса.
Лесетина, f. augm. v. леса.
Лесица, f. dim. v. леса.
Леска, f. (Рес. и Срем.) vide лијеска.
Лесков, ва, во, (Рес. и Срем.) vide љесков.
Лескова маст, f. (Рес. и Срем.) vide љескова маст.
Лесковац, вца, m. (Рес. и Срем.) vide љесковац.
Лесковача, f. (Рес. и Срем.) vide љесковача.
Лесковина, f. (Рес. и Срем.) vide љесковина.
Лестедај (лез' ме дај), m. die Schlüsselblume, primula veris (vocabulum serbicum est significationis obscoenae: decumbe et da).
Летање, n. (Рес. и Срем.) vide лијетање.
Летати, лећем, (Рес. и Срем.) vide лијетати.
Летва, f. die Planke, planca, tabula.
Летење, n. (Рес.) vide лећење.
Летети, тим, (Рес.) vide лећети.
Лети, (Рес. и Срем.) vide љети.
Летина, f. (Рес. и Срем.) vide љетина.
Летипас, пса, m. der Windbeutel, homo ventosus.
Летити, им, (Срем.) vide лећети.
Летка, f. на чекрку гвоздена шипка, што се на њу натакне цијев кад се суче.
Летни (једни говоре и л е т њ и), на, но, (Рес. и Срем.) vide љетни.

Ле̏то, n. die Oeffnung vorne am Bienenstocke, ostium alvearis.

Ле̏то, n. (Рес. и Срем.) vide љето.

Ле̏товање, n. (Рес. и Срем.), vide љетовање.

Ле̏товати, тујем, (Рес. и Срем.) vide љетовати

Летос, } (Рес. и Срем.) vide љетос.
Летоске, }

Ле̏тошњи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide љетошњи.

Летургија, f. } 1) die Liturgie (Messe),
Летурђија, f. } liturgia. 2) vide поскурица:

„Да не роди вино ни шеница,
„Ни за цркву часна летурђија —

Ле̏ће, n. (у Ерц.) vide сочиво.

Леће̏ње, n. (Ерц.) das Fliegen, volatus.

Ле̏ћети, летим, v. impf. (Ерц.) fliegen, volo.

Ле̏ћи, лежем (и легнем), v. pf. sich legen, decumbo.

Ле̏ћи, лежем, v. impf. brüten, incubo.

Ле̏цање, n. das Unpaßseyn, die Unpäßlichkeit, iovalitudo.

Ле̏цатисе, амсе, v. impf. unpaß seyn, minus beoe valeo.

Ле̏чење, n. (Рес. и Срем.) vide лијечење.

Ле̏чити, им, (Рес. и Срем.) vide лијечити.

Ле̏ш, m. vide стрвина.

Леше̏ње, n. vide чкрњање.

Ле̏шина, f. augm. v. леш.

Ле̏шина̑р, m. т. ј. орао, der Aasgeyer, vulturis genus.

Ле̏шити, им, vide чкрњати.

Ле̏шица, f. dim. v. леја.

Лешка̑ње, n. dim. v. лежање.

Лешка́рење, n. vide лешкање.

Лешка́рити, им, vide лешкати.

Ле̏шкати, ам, dim. v. лежати.

Лешња̑к, m. (Рес. и Срем.) vide љешник.

Лешта̑к, m. (Рес. и Срем.) vide љештак.

Лешта̑рка, f. (Рес. и Срем.) vide љештарка.

Ле̑шће, n. (coll. Рес. и Срем:) vide лијешће.

Ли, 1) Fragepartikel, ob? an? има ли? hat er? habetne? оћели доћи; знаш ли 2) кад ли те уватим! да ли ми је знати; кад ли ће доћи.

Лива̑ње, n. (Срем.) vide љевање.

Ли̏вати, ам, (Срем.) vide љевати.

Ли̏вно, n.

„Сеју смо ти у Ливну продали
„Те дружина у вину попила —

Ли̏зање, n. das Lecken, linctus, lambitus.

Ли̏зати, лижем, v. impf. lecken, lambo; лиже платен.

Ли̏ј, m. vide лисац.

Ли̏ја, f. 1) hyp. v. лисица. 2) (Ерц.) die Schottel (der Bifang), die Furche, lira, н. п. лија лукова, купусна.

Ли̏јање, n. das Schleichen wie ein Fuchs, circumreptatio vulpina.

Ли̏јати, ам, v. impf. umherschleichen wie ein Fuchs, vulpino more circumrepto.

Ли̏јевак, вка (pl. љевкови), m. (Ерц.) der Trichter, infundibulum.

Лије̏вач, вча, m. (Ерц.) vide Левач, mit allen Ableitungen.

Ли̏јеви̑, ва, во, (Ерц.) link, laevus.

Лије̏вно, n. vide Ливно (?):

„Турско моче по Лијевну ода
„А за собом добра дору вода —

Ли̏јево, (Ерц.) links, aeva (parte).

Лије̏га̑ње, n. (Ерц.) das Liegen, decubatio.

Лије̏гати, јежем, v. impf. liegen, cubo.

Лијек, m. (Ерц.) die Arzney, das Arzneymittel, medicamentum, remedium. Прије био лијек него ти запитао (одговоре жене, кад носе (или траже) какову траву, или друго што лијека ради, па ко запита: шта је то? или што ће ти то?).

Лије̏ма̑ње, n. (Ерц.) das Schlagen, verberatio, pertusio.

Лије̏мати, ам, v. impf. (Ерц.) schlagen, pertuodo.

Ли̏јен, на, но, (Ерц.) träge, piger. Кад се лијен накани, сав свијет попали.

Лије̏нитисе, нмсе, v. r. impf. (Ерц.) faulenzen, cesso.

Ли̏јенка, f. (Ерц.) die Aufhängestange für die Wäsche, und dgl. suspensorium. cf. срг.

Лије̏ност, f. (Ерц.) die Trägheit, pigritia.

Лије̏нштина, f. (Ерц.) der Bärenhäuter, desidiosus.

Ли̏јеп, m. (Ерц.) der Anwurf (z. B. des Lehms auf das Flechtwerk), illitus

Лијеп (comp. љепши), па, по, (Ерц.) schön, pulcer.

Лије̏пити, пм, v. impf. (Ерц.) anwerfen, illino.

Лије̏питисе, пнсе, v. r. impf. (Ерц.) kleben, adlinor, haereo.

Лије̏пље̑ње, m. (Ерц.) das Anwerfen, illitus.

Ли̏јес, m. (Ерц.) das ganze Ackergeräthe (sammt dem Joche), aratrum et jugum.

Лије̏ска, f. (Ерц.) die Haselstaude, corylus.

Лије̏та̑ње, n. (Ерц.) das Fliegen, volitatio.

Лијѐтати, јећем, v. impf. (Ерц.) fliegen, volito.

Лијѐчење, n. (Ерц.) das Hellen, medela, sanatio.

Лијѐчити, им, v. impf. (Ерц.) hellen, medeor.

Лѝјешће, n. (coll. Ерц.) der Haselbusch, coryletum.

Лѝјо, adv. ungerade, impariter: тако или лијо, gerade oder ungerade, par impar.

Лѝк, m. das Angesicht, vultus.

Лѝк, m. der Bast, liber.

Лѝка, f. die Lika in Kroatien, Lica regio.

Лѝко, n. vide лик. Веже лико на узицу.

Лѝла (брезова или трешњова), f. оно што се огули с брезове или с трешњеве коре као артија. Лила има у себи смоле и може горети као лућ.

Лѝле мѝле, Schmeicheln und Streicheln, blanditiae: све око њега лиле миле.

Лѝљан, m. hemerocallis Linn.

Лѝљана, f. ein Frauenname, nomen feminae.

Лѝљанов, ва, во, von hemerocallis Linn.

Лѝм, m. das Blech, lamina.

Лѝм, m. ријека, која тече из Ерцеговине и утјече у Дрину (с десне стране) код Вишеграда.

Лимѝн, m. die Citrone, limone, it. il limo.

Лимýнада, f. die Limonade, aqua limonata.

Лѝнути, нем, v. pf. (dim. v. лити) ein wenig gießen, einen Guß thun, infundo.

Лѝнцура, f. некаква трава, што се једе од тробуа,

Лињак, m. die Schleihe, cyprinus tinea Linn.

Лињање, n. das Haaren, amissio pili.

Лињати се, амсе, v. r. impf. sich haaren, pilos amitto.

Лињачић, m. dim. v. лињак.

Лѝпа, f. die Linde, tilia.

Липáр, m. брдо између Јагодине и Баграна.

Липáћур, m. die Fetzen (Lumpen), die vom Kleide herunter hangen, laciniae.

Липéк, m. der Lindenwald, silva tiliarum, tilietum?

Лѝписка, f. 1) die Stadt Leipzig, Lipsia. 2) eine Art Tuch, panni genus.

Лѝпица, f. dim. das Lindchen, tiliola.

Лѝпница, f. 1) (Турска) мала варошица између Лознице и Љешнице. 2) (Влашка) Српско село (близу Турске Липнице).

Лѝпничанин, m. човек из Липнице.

Лѝпничкӣ, ка, ко, von Липница.

Лѝпов, ва, во, linden-, tiliagineus.

Лѝповац, вца, m. 1) der Lindenhonig, mel tiliaceum. 2) der Lindenstab, baculus tiliagineus.

Лѝповача, f. 1) der Lindenstock, baculus e ligno tiliacco. 2) у Јадру једно брдо и извор на том брду.

Лѝповина, f. das Lindenholz, lignum tiliae.

Лѝпса, f. и. п. крава, која је готово липсала.

Лѝпса, m. (Рес. и Срем.) vide липсо.

Липсáвање, n. vide липсивање.

Липсáвати, ам, vide липсивати.

Лѝпсати, пшем, v. pf. verrecken, morior.

Липсѝвање, n. das Verrecken, casus pecoris.

Липсѝвати, сујем, v. impf. verrecken, morior.

Лѝпсо, m. (Ерц.) н. п. во, који је готово липсао.

Лѝс, m. der Fuchs (das Männchen), vulpes mas. cf. лиј, лисац.

Лѝсаст, та, то, z. B. Pferd, das eine Bläße hat, macula alba insignis.

Лѝсац, сца, m. vide лис.

Лѝсац, сца, m. лисаст коњ, der Blaßhenast, equus nota alba insignis.

Лѝсица, f. der Fuchs, volpes.

Лѝсице, f. pl. die Handfesseln, Handschellen, Handeisen, manicae.

Лѝсичење, n. das Fuchsschwänzen, vulpini doli et mendacia.

Лѝсичина, f. der Fuchsbalg, pellis vulpina.

Лѝсичити, им, v. pf. fuchsschwänzen, vulpino more ago.

Лѝсичић, m. der junge Fuchs, catulus vulpinus.

Лѝсичица, f. dim. v. лисица.

Лѝсичјӣ, чја, чје, Fuchs-, vulpinus.

Лѝска, f. ein Blatt (Laub), folium.

Лѝснат, та, то, belaubt, frondosus.

Лиснѝк, m. (von лист) ein Laubschober, acervus ramorum quercinorum cum foliis siccatis, depascendus hieme a capellis.

Лисóв, m. лисаст пас, ein Hund mit einer Bläße, canis maculosus.

Лѝст, m. 1) das Blatt, folium arboris et libri. 2) одоше (сви) листом, alle insgesammt:

„Ајте листом у Љешницу б'јелу —

3) die Wade, sura.

Лѝстак, тка, m. hyp. das Blättchen, folium.

Листáње, n. das Blätterbekommen, renovatio foliorum arboris.

Лѝстати, ам, v. impf. Blätter bekommen, sich belauben, redeunt arboribus comae, frondesco.

Лѝстина, f. augm. v. лист.

Лѝстић, m. dim. v. лист.

Лѝшање, n. vide блијање.

Литâр, m. vide личина.
Литати, ам, vide блијати.
Лѝти, лијем, v. impf. gießen, fundo.
Лѝтија, f. (у Срјему, у Бачк. и у Бан.) die Prozession, der Bittgang, Umgang, pompa: данас носе литију; иду с литијом.
Лѝтнути, нем, v, pf. einen weichen Schiß thun, caco molle.
Лѝтоња, m. das Rind, oder auch der Mensch, der einen Durchfall hat, dysentaricus.
Лѝтра, f. једна четвртина од оке, Gewicht und Maß, ponderis et mensurae genus.
Лѝтрењача (литрѐњача), f. ein Gefäß das eine litra hält.
Лѝтрица, f. dim. v. литра.
Лѝце, n. 1) das Gesicht, facies. 2) die rechte Seite des Tuches, u. s. w. facies adversa panni.
Лѝчанин, m. човек из Лике.
Лѝчење, n. das Toilette-machen, comtio.
Лѝчина, f. ein Baststrick, funis e libro.
Лѝчиница, f. dim. v. личина.
Лѝчити, им, v. impf. 1) кога, eines Toilette machen, como. 2) коме што, vide доликовати.
Личитисе, имсе, v. r. impf. seine Toilette machen, comor.
Лѝчкӣ, ка, ко, von Лика.
Лишâј, m. die Zitterflechte (Hautkrankheit), lichen (österr. der Zitterich).
Лѝшајева трава, f. die Krebsblume, heliotropium europaeum Linn.
Лишàјив, ва, во, mit der Flechte behaftet, lichene laborans.
Лишàјивитисе, имсе, v. r. impf. Flechten bekommen, lichene laboro.
Лишàјић, m. dim. v. лишај.
Лѝшће, n. (coll.) das Laub, folia.
Лобо́да, f. die Melde, atriplex hortensis Linn.
Лôв, m. 1) die Jagd, venatio. 2) das Wild, venatio.
Ло̀вак, ака, m. dim. v. лов.
Ло́вац, аца, m. der Jäger, venator.
Ло̀вачкӣ, ка, ко, 1) jägerisch, Jäger-, venatorius. 2) adv. jägerisch, venatorie.
Ло̀вити, им, v. impf. jagen, venor.
Ло̀вица, f. н. п. мачка, пушка, die Jägerin, venatrix (als Apposition von der Flinte, der Katze).
Ловље̂ње, n. das Jagen, venatio.
Ло́вница, f. намастир у Бирчу (може бити да је сад и пуст?).
Ло́гов, m. der Beispanner, equus additus solito uni, aut duobus.
Лôгор, m. das Lager, castra.
Лôгоре̂ње, n. das Lagern, castrametatio.

Лôгорити, им, v. impf. н. п. војску, lagern, castra pono.
Лôгоритисе, имсе, v. r. impf. sich lagern, castra pono.
Ло́жа, f. das Lager (z. B. des Hasen), cubile.
Ложе̂ње, n. das Legen, positio.
Ло́жити, им, v. impf. legen (z. B. Holz aufs Feuer), pono ватру; или дрва на ватру.
Ло́жица, f. vide жлица.
Ло́жичица, f. (једни говоре лажичица), die Brusthöhle, cavum pectoris.
Ло́жница, f. (cm.) die Lagerstätte, cubile:
„Ако лежи с љубом у ложници,
„Бда Бог да не дигао главе —
„Кад ја пођем у ложницу спавати,
„Чини ми се та ложница тавница —
Лôза, f. 1) винова, die Weinrebe, vitis vinifera Linn. 2) бијела, die Waldrebe, clamatis vitalba Linn. 3) der Stamm, das Geschlecht, stirps: од лозе Немањића. Пасја лозо! cf. кољено.
Ло̀зан, m. Mannsname, nomen viri.
Ло́зинка, f. die Losung (im Kriege), signum, tessera.
Лôзица, f. dim. das Rebchen, viticula.
Лôзје, n. (coll.) 1) das Gerebe, vites. 2) (у крајини Неготинској) der Weinberg, vinea.
Ло̀зница, f. Städtchen im Јадар, am Fuße des Гучево.
Ло̀зничанин, m. einer von der Losnitza.
Ло̀знички, ка, ко, 1) Losnitzer. 2) losnitzisch.
Ло̀зовина, f. (cm.) vide вино:
„Па сједоше пити лозовину —
Лôј, m. der Talg, das Inselt, (Unschlitt), sebum.
Ло́јан, на, но, von Talg, sebaceus.
Лоје̂ње, n. das Ueberziehen mit Talg, sebatio.
Ло́јити, им, v. impf. mit Talg überziehen, in Talg tauchen, sebo.
Лока̂ње, n. das Schlürfen (wie der Hund trinkt), sorbitio.
Ло̀кати, лочем, v. impf. schlürfen (wie der Hund), sorbeo.
Ло̀ква, f. 1) eine kleine Lache, lacus, palus. 2) (cm.) дај ашчија једну локву меса —
Локва̂њ, m. 1) die Seeblume, nymphaea und zwar a) бијели, alba, b) жути, lutea. 2) два локвања око пања, т. ј. уши око главе.
Ло̀квица, f. dim. v. локва 1.
Ло̀кнути, нем, v. pf. einen Schlurf thun (vom Hunde), sorbeo semel.
Ло̀ком, m. vide катанац 1.
Ло̀кума*, f. eine Art harter Krapfen, cibi genus.
Локу̀мић, m. dim. v. локума.

Лола, m. Schimpfname für einen langen, hagern Menschen, longinus.

Ломан, мна, но, gebrochen, müde, fractus, lassus: нешто сам ломан.

Ломити, им, v. impf. brechen, frango, н. п. дрво, љеб; ломи ме грозница.

Ломкање, n. dim. v. ломљење.

Ломкати, ам, dim. v. ломити.

Ломљење, n. das Brechen, fractio.

Лона, f. hyp. v. лонац.

Лонац, нца, m. der Topf, olla. Чувај лонца к'о и оца (кад је пун).

Лончар, m. der Töpfer, figulus.

Лончарев, ва, во, vide лончаров.

Лончарица, f. н. п. лађа, das Topfschiff, navis onusta ollis.

Лончаров, ва, во, des Töpfers, figuli.

Лончарски, ка, ко, 1) Töpfer-, figlinus z. B. земља Töpfererde, creta figlina. 2) adv. nach Töpfer Art, more figuli.

Лончина, f. augm. v. лонац.

Лончић, m. 1) dim. v. лонац. 2) die Ofenkachel, testa fornacalis.

Лонца*, f. die Terasse (auf dem Dache).
„На лонци је седамнаест ага,
„Међу њима од Удбиње Зуко —

Лопар, m. die Ofenschaufel, batillum fornacule.

Лопарић, m. dim. v. лопар.

Лопата, f. die Schaufel, pala.

Лопатара, f. m. j. воденица, што има коло попријеко и на њему пера као лопате.

Лопатица, f. 1) dim. v. лопата. 2) кост више гузице.

Лопта, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Ball, pila.

Лоптица, dim. v. лопта.

Лот, m. das Loth, semuncia.

Лотиња, f. der Schmutz, die Liederlichkeit, ignavia, negligentia.

Лотра, f. die Leiter am Wagen, scala vehiculi.

Лоћа, f. } eine liederliche Weibsperson,
Лоћка, f. } mulier ignava et immunda.

Лош, ша, ше, unglücklich, schlecht, miser. Два лоша пабише Милоша (ne Hercules quidem adversus duos). cf. рђав.

Луб, m. der Bast, liber.

Лубарда, f. die Bombe, globus ferreus, bomba.

Лубеница, f. die Wassermelone, anguria, oder cucurbita citrullus Linn.

Лубеничар, m. 1) der Wassermelonengärtner und Händler, qui angurias serit aut vendit. 2) der dergleichen gern ißt, amans anguriarum.

Лубеничица, f. dim. v. лубеница.

Лубеничиште, n. ein ehmaliger Garten zu Wassermelonen, hortus olim anguriis consitus.

Лубенични, на, но, н. п. кора, der Wassermelone, anguriae.

Лубина, f. augm. v. луб; ударио га батином уз лубину.

Лубњача, f. кућа, или колиба, покривена лубом.

Лубура, f. ein unförmliches Gefäß von Bast, vas e libro.

Луг, луга, m. vide пепео.

Луг, луга, m. der Hain, lucus.

Луд (com. луђи) да, до, 1) närrisch, demens. 2) thöricht, stultus.

Луда, f. die Thörinn, stupida, stulta.

Лудаја, f. (у Сријему) vide бундева.

Лудак, m. der Thor, stultus.

Лудачина, f. augm. v. лудак.

Лудило, n. die Narrheit (objectiv), dementia: уватило га лудило, die Narrheit hat ihn ergriffen (z. B. nach einem intervallo lucido).

Лудитисе, имсе v. r. impf. sich närrisch stellen, stultitiam simulare.

Лудов, m. vide лудак.

Лудовање, n. die Narrentheidigung, nugae, ineptiae.

Лудовати, дујем, v. impf. Narreten treiben, desipio.

Лудојеба, f. convicium in puellam, q. d. stultus te futuerit.

Лудост, f. die Thorheit, stultitia. 2) die Narrheit, dementia.

Лужење, n. das Laugen, lixivii infusio.

Лужити, им, v. impf. н. п. кошуље, пређу, laugen, auslaugen, lixivio imbuo.

Лужница Пепелужница, f. Aschenbrödel, puella favilla plena.

Лужњака, f. eine Art Baum, arboris genus, налик на раст.

Лук, der Lauch, allium. 1) бијели, sativum, der Knoblauch. 2) црни, cepa, die Zwiebel.

Лук, m. bei der Pistole und Flinte.

Лука, die Aue, pratum pone flumen.

Лука, m. Lukas, Lucas.

Лукав, ва, во, listig, schlau, callidus.

Лукавство, n. } die Listigkeit, Schlauheit, dolositas, calliditas.
Лукавштина, f. }

Луко, m. vide Лука.

Луков, ва, во, н. п. цвијет, перо, Lauch-, allii.

Луковача, f. кукурузница умијешена ладном водом с перима од црнога лука (cf. ладњача), eine Art Kukuruzbrot mit Zwiebel, panis genus e zea.

Луковни, ва, во, н. п. леја, градина, Lauch-, allii.

Луковица, f. ein (hölzernes) Gefäß um Lauch zu stossen, mortarium ligneum comminuendo allio.

Лула *, f. 1) die Pfeife zum Rauchen, fistula fumatoria. 2) казанска, die Röhre beim Branntweinbrennen, fistula vini ustorum.

Лулетина, f. augm. v. лула.

Лулеџија *, der Verfertiger der луле, fistularius.

Лулаћ, m. (у Срњему) vide лула 2.

Луланца, f. dim. v. лула.

Луња, f. eine Art Vogel, avis genus.

Луњав, ва, во, mit vorhängendem Kopfe, demisso capite.

Луњање, n. das Gehen mit vorhängendem Kopfe.

Луњати, ам, v. impf. } mit vorhängendem Kopfe gehen, eo capite demisso.
Луњатисе, амсе, v. r. impf. }

Лупа, f. das Schlagen, Klopfen, pulsatio.

Лупање, n. das Klopfen, pulsatio.

Лупарâње, n. vide лупање.

Лупарати, ам, vide лупати.

Лупатак, тка, m. ein Bret, ascia.

Лупати, ам, v. impf. klopfen, pulso.

Лупеж, m. (у Срњему, и у Бачкој) der Räuber, latro. cf. лопов, ајдук.

Лупешкӣ, ка, ко, 1) räuberisch, praedatorius. 2) adv. räuberisch, latronis more.

Лупити, им, v. pf. auf etwas losschlagen, percutio.

Лупкâње, n. dim. v. лупање.

Лупкати, ам, dim. v. лупати.

Лупнути, нем, vide лупити.

Луташе, n. vide врљање.

Луташи, ам, vide врљати.

Лутка, f. die Puppe, pupa, pupula.

Лутор, m. } der Lutheraner, Lutheranus.
Луторâн, m. }

Луторâнка, f. die Lutheranerin, Lutherana.

Луторâнскӣ, ка, ко, 1) lutherisch, lutheranus. 2) adv. lutherisch, lutherice.

Луҕум *, m. ein Bindemittel (Kitt) von Baumwolle, ungelöschtem Kalk und Oel bei Wasserleitungen u. dgl., maltha.

Луџкаст, ша, то, vide сулудаст.

Луч, m. der Kienspann, taeda.

Луча, f. vide арак.

Лучан, на, но, mit Knoblauch gewürzt, conditus allio.

Лучев, ва, во, Kien-, Fören-, pini silvestris.

Лучење, n. das Absondern, separatio.

Лучêње. n. das Würzen mit Knoblauch, alliatio.

Лучити, им, v. impf. н. п. јагањце од оваца, absondern, separo.

Лучити, им, v. impf. mit Knoblauch würzen, alliare.

Лучић, m. dim. v. лук.

Лучњâк, m. der Knoblauchgarten, hortus allio consitus.

Лушија, f. die Lauge, lixivium.

Љ.

Љага, f. (у Срњему) der Schandfleck, labes, macula.

Љêб, m. (Ерц.) 1) das Brot, panis. 2) der Laib Brots, panis.

Љебâр, m. (Ерц.) der Brotbäcker, pistor.

Љебâрев, ва, во, } (Ерц.) des Bäckers, pistoris. Далеко је љебарова кућа (кажу ђеци кад често ишту љеба).
Љебâров, ва, во, }

Љебац, пца, m. (Ерц.) 1) у Србији, у Босни и у Ерцеговини, dim. v. Brot, н. п. да ти да мајка љепца (говоре жене ђеци). 2) (лебац) у Срњему, у Бачкој и у Банату, der Laib Brots, (н. п. пошто је овај лебац? велики лебац и т. д.) и слабо се говори у коме другом падежу осим именителнога и винителног.

Љебнӣ, на, но, (Ерц.) Brot-, panis.

Љевака, f. (Ерц.) 1) die Linklerin, laeva manu utens. 2) die linke Hand, die Linke, laeva, laeva manus.

Љевâк, m. (Ерц.) der Linkler, homo laeva utens pro dextera.

Љевâње, n. (Ерц.) das Gießen, fusio.

Љевати, ам, v. impf. (Ерц.) gießen, fundo.

Љевкê, adv. (Ерц.) links, laeva, ad laevam: вараj дупе љевке! (подвикују момчад кад играју).

Љевчић, dim. v. лијевак.

Љекâр, m. (Ерц.) der Arzt, medicus.

Љекарев, ва, во, vide љекаров.

Љекарина, f. (Ерц.) das Heilgeld, die Gebühr des Arztes, pecuniae medico debitae, merces medici.

Љекарица, f. (Ерц.) die Heilerin, medica (mulier).

Љекаров, ва, во, (Ерц.) des Arztes, medici.

Љекâрскӣ, ка, ко, (Ерц.) ärztlich, medicus. 2) adv. ärztlich, more medici.

Љељен, m. (у Ерц.) vide јелен.

Љељена, f. (у Ерц.) vide Јелена.

Љенив, ва, во, (Ерц.) vide лијен.

Љенивац, вца, m. (Ерц.) der Faulenzer, desidiosus, piger.

Љенивица, f. (Ерц.) die Faulenzerin, pigra.

Љепава, f. Frauenname, nomen feminae.

Љепота, f. (Ерц.) die Schönheit, pulcritudo.

Љепо̏тица, f. (Ерц.) (die Schöne) ein Mädchenname, den z. B. die Schwiegertochter ihrer ledigen Schwägerin gibt, cf. златоје (pulcra):
„Штогођ сунце обасја земљице
„Не виђесмо такe љепотице —
Љѐпошета, f. (Ерц.) ein Ziegenname, nomen caprae.
Љѐпчић, m. dim. v. љеб 2.
Љепшање, n. (Ерц.) das Verschönern, exornatio.
Љѐпшати, ам, v. impf. (Ерц.) verschönern, reddo pulcrius.
Љѐса, f. (Ерц.) die Pritsche, Flechte, crates.
Љесѐтина, f. augm. v. љеса.
Љѐсица, f. dim. v. љеса.
Љѐсков, ва, во, (Ерц.) von Haselholz, colurnus.
Љѐскова маст, f. die Haselsalbe (Prügel, Schläge), unguentum viteum (i. e. verbera): љескова је маст чудотворна.
Љѐсковац, вца, m. (Ерц.) der Haselstab, baculus colurnus.
Љѐсковача, f. (Ерц.) der Haselstock, baculus colurnus.
Љѐсковина, f. (Ерц.) das Haselholz, lignum colurnum.
Љѐти, adv. (Ерц.) im Sommer, aestate.
Љѐтина, f. (Ерц.) das Jahr (in Rücksicht auf Fruchtbarkeit), annona.
Љѐтнӣ, на, но, (Ерц.) Sommer-, aestivus.
Љѐто, n. (Ерц.) 1) der Sommer, aestas. 2) (cm.) das Jahr, annus:
„Старац Фочо од стотине љета —
„Једно љето нико и не зиаде,
„Друго љето свашко и сазиаде —
Љѐтовање, n. (Ерц.) das Uebersommern, aestivatio.
Љѐтовати, тујем, v. pf. u. impf. (Ерц.) übersommern, aestivo.
Љѐтос, } (Ерц.) heuer, hoc anno.
Љѐтоске, }
Љѐтошњӣ, ња, ње, (Ерц.) heurig, hornus.
Љѐшица, f. dim v. лија 2.
Љешња̏к, m. (Ерц.) die Haselnuß, nux juglans. Два љешника орају су војска.
Љѐшница, f. 1) (Турска) Städtchen zwischen der Zwornitz- u. Schabzer-Nahija, am Fuß der Видојевица. 2) (бегова) село у Јадру.
Љѐшничанин, m. einer von Љешница.
Љѐшничкӣ, ка, ко, Lješnitzer
Љешта̏к, m. (Ерц.) ein Haselbusch, coryletum.
Љешта̏рка, f. (Ерц.) das Haselhuhn, tetrao Bonasia Linn.
Љӣг, m. ријека у Србији.

Љо̏к! sagt man zum Kalbe, indem man es abtreibt, vox separantis vitulum a vacca.
Љока̏ње, n. das љок sagen (indem man das Kalb abtreibt).
Љо̏кати, ам, v. impf. das Kalb abtreiben, separo vitulum a matre.
Љока̏ч, m. дрво, што се теле љока, кад се крава музе, das (hölzerne) Werkzeug, um das Kalb abzutreiben, instrumentum abigendi vitulum:
„Млада мома плаву краву музе,
„Младо момче к** теле љока;
„Млада мома момку говорила:
„Море момче! не преби љокача;
„Не дамо ти огрепсти бакрача,
„Нит' ћемо ти укуват' колача.
Љо̏ке! vide љок.
Љо̏кнути, нем, v. pf. einmal љок sagen u. s. w.
Љо̏снути, нем, v. pf. krachen, fragorem edo.
Љу, cf. љу љу.
Љу̏ба, f. 1) (cm.) die Gattin, conjux:
„Чија с' љуба, чија ли си сеја?
„Ја сам љуба Јове Поповића —
„Остаје му љуба нељубљена —
„Младога ме мајка оженила,
„Вјерне сам се љубе наљубио —
2) hyp. v. Љубица.
Љу̏бав, f. die Liebe, amor: учини ми љубав (sey so gut; thu mir den Gefallen, кад који што моли кога); дела љубави ти, fac quaeso, fac sis.
Љубавни, вна, но, liebevoll, amans.
Љу̏бавнӣк, m. еј љубавниче! ruft man einem Unbekannten zu, dem man etwas sagen will.
Љу̏бак, пка, ко, lieblich, amabilis.
Љу̏безан, зна, но, geliebt, lieb, carus.
Љубезни̏к, m. der geliebte Freund, amatus, dilectus.
Љу̏безница, f. die Geliebte, amasia.
Љу̏бен, m. Mannsname, nomen viri.
Љубѐнко, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̏бивоје, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̏бинко, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̏бити, им, v. impf. 1) küssen, osculor. 2) fussen, vocabulo puro, sensu obscoeno.
Љу̏бица, f. Frauenname, nomen feminae.
Љу̏бичаст, ma, mo, veilchenblau, violaceus.
Љу̏бичица (у Сријему и у Бачкој љубичица), f. das Veilchen, viola (viola odorata Linn.
Љу̏биша, m. Mannsname, nomen viri.
Љу̏бљење, n. das Küssen, osculatio
Љу̏бнути, нем, v. pf. dim. v. пољубити:
„Љубну је једном и другом —
Љу̏бобрат, m. Mannsname, nomen viri.

Љубо̑вник, m. (по крајини Неготинској; а Власи онуда кажу јубовник) der Geliebte, amasius.

Љубо̑вница, f. (по крајини Неготинској; а Власи кажу јубовника) die Geliebte, amasia.

Љубо̑вца, f. (cm.) dim. љуба:

„Не ће Пуљо гроша ни дуката,
„Веће иште љепоту ђевојку
„Тавну ноћцу за вјерну љубовцу —

Љу̀боје, m. Mannsname, nomen viri.

Љу̀бомир, m. Mannsname, nomen viri.

Љу̀босав, m. Mannsname, nomen viri.

Љу̀босава, f. Frauenname, nomen feminae.

Људе̏скара, f. augm. v. човек.

Љу̏ди (gen. љу̑ди), m. pl. 1) die Menschen, homines. 2) die Leute, homines.

Љу̏дина, f. vide људескара.

Љу̏дство, n. die Menge Leute, multitudo.

Љу́љање, n. das Wiegen (auch das Hutschen), agitatio in cunis, aut in machina suspensa.

Љу́љати, ам, v. impf. 1) wiegen, agito cunas. 2) (österr.) hutschen, agito in machina suspensa.

Љуља̑шка, f. (österr.) die Hutsche, machina suspensa.

Љу̏љнути, нем, v. pf. der Wiege einen Schwung geben, commoveo cunas.

Љу̑ љу̀! singt man beim Wiegen der Kinder, ita accinunt infanti in cunis.

Љу̀љушка̑ње, n. dim. v. љуљање.

Љу̀љушкати, ам, dim. v. љуљати.

Љума̑ње, n. das Vorwärtstreiben, Daherschlendern, incessus modo defessi.

Љу̀мати, ам, v, impf. daherschiendern, incedo more defessi.

Љупко̑ст, f. die Lieblichkeit, amoenitas.

Љу̏ска, f. die Schale, testa, putamen.

Љу̏снути, нем, vide љоснути.

Љу̑т (comp. љу̑ћи), ma, mo, 1) erboßt, iratus, exacerbatus. 2) herb, acerbus. 3) љути сирома, äusserst arm, miserrimus;

„Топал Паша љута страшивица —

Љу̏тац, љуца, m. m. j. камен, harter Stein, saxum durum.

Љути̏на, f. 1) die Erboßtheit, irritatio. 2) die Herbe, acerbitas: мори ме љутина.

Љу̀тит, ma, mo, zornig, iratus.

Љу́тити, им, v. impf. böse machen, erboßen, irrito, ad iram excito.

Љу̏титисе, имсе, v. r. impf. erboßen, excandesco.

Љу̀тица, m. z. B. Богдан, der böse (schlimme) Bogdan.

Љу́тња, f. die Erboßung, excandescentia.

Љу̑то, bitter, arg, acerbe: љуто ти га превари!

Љу̏ћење, n. das Erboßen, exacerbatio.

Љу̏цки̑, ка, ко, 1) menschlich, Menschen-, humanus. 2) (љу̏цки) adv. männlich, menschlich, humano more, ut vir: не ана љуцки (него паски, или Циганскu).

Љу́штење, n. das Schälen, decorticatio.

Љу́штити, им, v. impf. 1) schälen, decortico. 2) vide гулити 4.

Љу̏шчица, f. dim. v. љуска.

М.

Ма̀ (ма̑), маа, m. 1) der Hieb, ictus. на ма, одма, маом. 2) (cm.) vide маовина:

„На коњма нам седла потрунуше,
„Чадори нам маом попадоше —

3) ма како било, statt макар.

Ма̄! vide ма̄ ма̀.

Ма̀ала *, f. das Viertel, das Quartier (in einer Stadt), regio urbis.

Ма́ање, n. das Schwingen, agitatio.

Ма́ати, шем, v. impf. eine Bewegung machen (mit der Hand, dem Hute), agito. Мааћеш ти ватру у капи (du wirst zu thun haben).

Ма̀ати, маам, v. impf. m. j. куђељу, или лан.

Ма̀вен, на, но, vide плав.

Ма́вн *, adj. indecl. vide мавен.

Ма̄виш, m. eine Art Mehlspeise, cibi farinacei genus (österr. Schneeballen, Krapfenteig in Schmalz gebacken).

Мавлу́та *, f. Art türkischen Mantels, pallii turcici genus.

Ма̀врен, m. Mannsname, nomen viri.

Мага̀за *, f. das Magazin, horreum. У Бијограду држе у магазама со, жито и брашно; а у Јадру (око Лознице) оплету магазу од прућа, па наспу у јесен јабука браница те стоје преко зиме.

Магаза́џија *, m. der ein (wenn auch kleines) Magazin hält, und daraus verkauft, tabernarius.

Мага̀зица, f. dim. v. магаза.

Ма̀гањѐње, n. das Verunreinigen, pollutio.

Ма̀гањити, им, v. impf. verunreinigen, polluo: немој се поганити ни магањити.

Ма̀гарац, рца, m. der Esel, asinus. Не зна (ни) колико магарац у кантару. Магарца одведи и на Јерусалим, он ће опет бити магарац.

Мàгаре, ета, n. der Esel, das Eselein, asellus.
Магарèħй, ħа, ħе, Esels-, asininus.
Магàрече (zum Scherze als gereimte Antwort auf eine ungereimte Anrede):
А. Добар вече.
Б. Узјао на магарече.
Мàгарица, f. die Eselin, asina.
Магàричин, на, но, der Eselin, asinae.
Магàрчев, ва, во, des Esels, asini, н. п. Магарчево брдо у Карловцима (близу Магарчева брда има онђе један извор, који се зове Ешиковац, а ешек у Турском језику значи магарац: дакле је Ешиковац род с Магарчевим брдом!).
Магàрчење, n. das Handeln oder Reden wie ein Esel.
Магàрчина (магàрчина), f. augm. v. магарац.
Магàрчити, им, v. impf. кога, zum Esel machen, reddo asinum.
Магàрчитисе, имсе, v. r. impf. sich wie ein Esel betragen, dicere aut facere ut asinus.
Магàцин, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Magazin, horreum. cf. амбар.
Магѝстрâт, m. vide маћистрат.
Магѝстрâтскй, ка, ко, vide маћистратски.
Мàгла, f. der Nebel, nebula.
Мàглити, им, v. impf. einen Nebel um sich verbreiten (z. B. durch Tabakrauchen), nebulam offundo.
Мàглица, f. dim. v. магла.
Маглòвит, та, то, neblicht, nebulosus.
Маглу̀штина, f. augm. v. магла.
Магљење, n. das Umnebeln, obnubilatio.
Мàдеж, m. vide младеж.
Маħистор, m. vide учитељ.
Маħисторов, ва, во, vide учитељев.
Маħисторовица, f. vide учитељевица.
Маħисторскй, ка, ко, vide учитељски.
Маħѝстрâт, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Magistrat, senatus.
Маħѝстрâтскй, ка, ко, magistratisch, senatorius.
Маħупница, f. die Klosterküche, culina monasterii.
Маèвица (Мајевица?), f. Berg in Bosnien dem Цер und Гучево gegenüber.
Маèцак, цка, ко,} dim. v. мали.
Маèчак, чка, ко,}
Мàжа, f. der Zentner (100 Pf.), pondus centenarium.
Мàжење, n. das Verhätscheln, corruptio per nimiam indulgentiam.
Мàза, f. das Muttersöhnchen, ein verhätscheltes Kind, deliciae matris, puer (puella) corrupta nimia indulgentia: маза матерína.
Мàзалица, f. die Oelbüchse, vas olei.
Мазање, n. das Salben, Schmieren, unctio.
Мàзати, мажем, v. impf. 1) schmieren, salben, ungo. 2) оно кога, streicheln, schmeicheln, demulceo verbis. 3) коња (љесковом масти), stark schlagen, fuste dolo.
Мàзга, f. die Mauleselin, das Maulthier, mulus, mula.
Мàзгал, m.} vide пушкарница.
Мàзгала, f.}
Мазгàлија, f. dummes Zeug, nugae, ineptiae: прави којекакве мазгалије.
Мазгов, m. der Maulesel, mulus.
Мàзија, f. 1) vide челик. 2) die Probe des glühenden Eisens, und heißen Wassers, experimentum per ignem. У Србији и сад кашто ваде мазију, т. ј. кад на каквога човека реку да је што украо, а он се одговара да није, онда узваре пун казан (или велики котао) воде, па у ону врелу воду метну комад вруħа усијала гвожђа (или камен), а онај, на кога веле да је украо, засуче рукаве, па објема рукама извади оно гвожђе из воде. Ако он не буде украо оно што на њега говоре, не ħе се ожеħи ни мало, ако ли буде украо, изгореħе му руке (ја не знам ни једнога, који је вадио мазију да се није ожегао, а знам двојицу што су им руке изгореле: Пашту Стаменику из Јадра из села Тршиħа, и Митру Туфекчији из Раħевине из села Мојковиħа).
Мàзити, им, v. impf. н. п. дијете, hätscheln, corrumpo nimia indulgentia.
Мàзнути, нем, v. pf. 1) einmal schmieren, ungo. 2) einen Hieb versetzen mit dem Säbel, Stock, percutio.
Мàина, f. die Windstille (auf dem Fluße), silentium venti, malacia.
Мàја *, f. vide квасац.
Мàја, f. hyp. v. мајка.
Мајда, f. Frauenname, nomen feminae.
Мàјдан*, m. 1) die Erzgrube, fodina. 2) der Fundort, domicilium: ту је мајдан од ђевојака; од добри коња и т. д.
Мàјданскй, ка, ко, Gruben-, fodinae.
Мајдонос *, m. die Petersilie, petroselinum.
Мàјин, на, но, vide мамин.
Мàјка (и мајка), f. die Mutter, mater.
Мàјкин (и мàјкин), на, но, der Mutter, matris.
Мàјкина душица, f. der Quendel, thymus serpillum Linn.
Мàјмун*, m. der Affe, simius.

Ма̀јмунаст, та, то, äffisch, simiae similis.
Ма̀јмунов, ва, во, des Affen-, simii.
Ма̀јмунскӣ, ка, ко, 1) Affen-, äffisch, simiarum. 2) adv. äffisch, ut simia.
Ма̀јмунча̂д, f. (coll.) die jungen Affen, simiolae.
Мајму̏нче, чета, n. der junge Affe, simiola.
Ма̄јстор, m. 1) der Meister, magister. 2) Meister, peritus.
Мајсто̀рија, f. die Kunst, artificium: то није никаква мајсторија начинити.
Мајсто̀рисање, n. das Verfertigen einer Sache als Meister,
Мајсто̀рисати, ришем, v. impf. meistern, als Meister an etwas arbeiten, artificium exerceo in aliqua re.
Ма̄јсторица (и мајсто̀рица), f. die Meisterin, uxor magistri.
Ма̄јсторичин (и мајсто̀ричин), на, но, der Meisterin, magistrae.
Ма̄јсторов, ва, во, des Meisters, magistri.
Мајсто̀рскӣ, ка, ко, 1) meisterlich, egregius. 2) adv. meisterlich, egregie.
Мају̑р, m. der Meierhof, villa.
Мају̏рица, f. die Meierin, villici uxor, villica.
Мају̏ричин, на, но, der Meierin, villicae.
Мају̏рџија, m. der Meier, villicus.
Мају̏рџијин, на, но, des Meiers, villici.
Мају́шан, шна, но, dim. v. мален.
Мајче̏тина, f. augm. v. мајка.
Ма̑јчин, на, но, vide мајкин.
Ма̑јчина, f. vide мајчетина.
Ма̄јчица, f. dim. das Mutterchen, matercula.
Мајчу̏рина, f. vide мајчетина.
Ма̑к, f. der Mohn, papaver.
Ма̀казе*, f. pl. vide ножице.
Ма̀казице, f. pl. dim. v. маказе.
Ма́кар, und sollte auch, wenn auch, etiamsi: макар како било; макар ни један не дошао.
Ма́каре, f. vide скеле.
Макӣш*, m. поље код Биограда (на лијевом бријегу Топчидера).
Ма́кља, f. das Schabmesser, Schabeisen (?), culter doliarii.
Макља̂ње, n. das Schaben, rasio.
Ма̀кљати, ам, v. impf. 1) schaben, scabo. 2) fig. für: schlagen, dedolo.
Ма̀кљица, f. dim. v. макља.
Макна̀пралâ, auf und davon, abiit, excessit — cf. издрала.
Ма̀кнути, нем, vide маћи.
Ма̀кнутисе, немсе, vide маћисе.
Ма̀ко! (ein charakteristisches Intercalare, wenn ein Zigeuner redend eingeführt wird).
Ма̀ков, ва, во, Mohn-, papavereus.
Ма̀ковӣште, n. 1) Ort, wo ehemals Mohn gestanden, locus ubi papaver fuit. 2) планина (или брдо?) у Србији. cf. Дрмановина.
Мако̀вскӣ, ка, ко, н. п. кец, das Treffle-As.
Ма́кса, m. (Рес. и Срем.) vide Максо.
Ма̀ксим, m. Maximus, Maximus.
Макси̏мац, мца, m. dim v. Максим.
Макси̏мчић, m. dim. v. Максимац.
Ма́ксо, m. (Ерц.) hyp. v. Максим.
Ма̑л*, 1) das Vermögen, facultas:
„Млада мома мал до века —
2) мал му је, es geschieht ihm recht, habeat sibi.
Ма̄ла, f. vide маала.
Малаксати, кшем, v. pf. schwach werden, debilitor.
Ма̄ла пушка, f. die Pistole, pistola (telum manuarium ignivomum.
Ма̂ле! Mutter! mater! (wie брале, селе, q. d. мати гле):
„Пођо по путу мале! по камениту,
„Срето девојку мале! из бање иде—
Ма̀лен, на, но, vide мали.
Ма̀лета, m. Mannsname, nomen viri.
Ма̀леш, m. Mannsname, nomen viri.
Ма̂лӣ (comp. ма̀њӣ), ла, ло, klein, parvus.
Ма̂лӣ Божић, m. das Neue Jahr, calendae Januariae (ново љето ist in Serbien unbekannt).
Малѝна, f. die kleine Anzahl, parva manus, paucitas: нас је малина (unser sind wenig).
Ма̀лина, f. 1) Wegedorn, Christdorn, paliurus? 2) Frauenname, nomen feminae.
Малӣнка, f. Frauenname, nomen feminae.
Ма̀лити, им, v. impf. verringern, weniger machen, entziehen, minuo.
Малӣш, m. Kleiner, parvulus: иди малишу донеси ми — (реку ђетету, кад му не знаду имена).
Ма̀лко, dim. v. мало.
Ма̀ло, wenig, parum; мало кад, selten, raro; мало по мало, allmälig, sensim.
Ма̄лта, f. } Malta(?), Meleda(?), Melita:
Ма̄лтија, f. }
„Кад дођоше под проклету Малту
„Господине од Малтије краљу —
Ма̀лчицê, vide малко.
Ма̂љ, m. die Ramme, fistuca.
Мальѐница, f. m. der Kleine, kleiner Statur, homo parvus.
Ма̀љење, n. das Verringern, deminutio.
Ма̀љић, m. dim. v. маљ.

Ма̀љица, f. der(Binder-)Schlägel, tudicula:
Ма̂љка, f. das Bret, auf dem der Hanf abgeklopft wird, frangibulum pro cannabi.
Ма́љо, m. vide мањо.
Ма̂ ма̀! Laut, um die Kuh herbeizulocken, sonus alliciendi vaccam.
Ма́ма, f. hyp. v. мати.
Мама̀љуга, f. vide качамак.
Ма́мац, мца, m. der Köder, esca.
Ма̀мигу̑з, m. ein erdichteter Vogelname zum foppen, q. d. quae alliciat anum:
А. Шта je то (шта то дречи у мраку, у шуми)?
Б. Мамигуз; бјежи, бјежи.
Ма̀мин, на, но, der Mama, matris.
Ма̀мити, им, v. impf. locken, allicio.
Ма̀мица, f. dim. v. мама.
Ма̀мичин, на, но, der мамица, matris.
Ма̀мљење, n. das Locken, allectio.
Маму̀зање, n. das Spornen, incitatio.
Маму̀зати, ам, v. impf. spornen, addo calcar.
Ма́музе*, f. pl. die Sporen, calcaria.
Ма́муран, рна, но, vom Rausche noch benebelt, qui crapulam nondum exhalavit.
Маму̀рлук*, m. die Nachwehen des Rausches, dolor capitis cet. a crapula: разбити мамурлук, die Nachwehen des Rausches (wieder durch Trinken) vertreiben, crapulam discutio bibendo.
Ма́на, f. Fehler, Tadel, vitium: нема мане на њему никакве, er ist ohne Fehl.
Ма̀на̂стир, m. vide намастир (mit allen Ableitungen).
Мангу̀лац, гулца, m. eine Art leicht mästbarer Schweine, genus suis altilis.
Мангу̀лица, f. eine Art leicht mästbarer Säue, genus porcae altilis.
Ма̀нгура*, f. eine Art Münze, numi genus; нема ни мангуре.
Ма̀нда, f. Frauenname, nomen feminae.
Ма̀ндал*, m. велика кључаница преко цијели врата, der Thorriegel, vectis portae.
Ма̀ндара, f. ein Gericht von Schmalz, Mehl und Wasser, cibi genus.
Ма̀ндра, f. vide стан 1.
Ма̀ндуша, f. Frauenname, nomen feminae.
Ма̀ни* (коме бити), indecl. neidig, invidiosus: нијесам му мани. Ко'ти je мани, био ти у најму.
Ма̀нисати, нишем, v. impf. чему, или коме, auszusetzen finden, reperio quod reprehendam.
Ма̀нит, та, то, dumm, stupidus: будало манита!
Ма̀ниђ, m. eine Art kleinen Fisches, pisciculi genus.

Ма̀нтија, f. der Mönchsmantel, pallium monachi.
Манто̀рос, m. ein Mönchsmantel, pallium monachi.
Ма̀нути, нем, v. pf. eine Bewegung machen, schwingen, stringo.
Ма̀нутисе, немсе, v. r. pf. 1) sich einer Sache begeben, desero rem. 2) sich aufmachen, itineri se dare:
„Пасе ману преко поља,
„Као зв'језда преко неба —
Ма̀њ, außer, ausgenommen, nisi, excepto quod —:
„Ту ми седи младо момче
„Накиђено, нарeђено,
„Мањ што није ожењено —
Мањка́вање, n. das Umstehen (des Viehes), mors bestiae.
Мањка́вати, ам, v. impf. umstehen (vom Viehe), mori (de bestia).
Ма̀њкати, ам, v. pf. umstehen, verrecken, mori.
Ма̑ња, weniger, minus.
Ма́њо, m. vide маљеница.
Ма̀ови, m. pl. z. B. боли ме глава на маове, auf Augenblicke, stoßweise, punctim, identidem.
Ма̀овина, f. das Moos, muscus.
Ма̀ра, f. 1) hyp. v. Марија. 2) шарена бубица (österr. Frauenkäfer und Marienkäfer, krain. божји волек).
Ма̀раз*, m. z. B. мараз на срцу, er ist innerlich krank (man sieht äußerlich keine Ursache seines Uebelbefindens), malo intestino laborat.
Ма̀рама*, f. das Tüchel, Tuch, sudarium.
Ма̀рамица, f. dim. 1) das Tüchelchen, sudariolum. 2) bei den Lämmern das Talg der Ingeweide, sebum intestinum bestiarum.
Мара̀мчина, f. augm. v. марама.
Ма̑рва, f. (coll.) das Vieh, pecudes, pecus.
Марве̑ни̑, на, но, z. B. вашар, Vieh-, pecuarius.
Марви́нче, чета, n. das Vieh, pecus (pecudis), bestia.
Ма̀ргета, m. (ст.) eigner Name einer Kanone, nomen proprium tormenti:
„Док ми гледа Крњо на Земуна,
„А Маргета на Врачар на поље —
Маргѐта̂н, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Marketender, lixa, nundinator castrensis.
Маргета̀ница, f. die Marketenderin, nundinatrix castrensis.
Маргѐта̂нски̑, ка, ко, 1) Marketender-, lixae. 2) adv. wie ein Marketender, more lixae.
Ма̀реће, n. das Kümmern um etwas, sollicitudo.
Ма̀рија, f. Marie, Maria.

Марѝјица, f. dim. v. Марија.
Марѝнка, f. Frauenname, nomen feminae.
Марѝнко, m. Mannsname, nomen viri.
Мàрити, им, v. impf. за кога, за што, sich kümmern um etwas: не мари за то, curo.
Мàрица, f. 1) dim. v. Марија. 2) вода (у Косову?):
„На Марицу бијелити платно —
„Окреће се низ воду Марицу —
Марјàн, m. Mannsname, nomen viri.
Марјâш, m. 1) (у Србији кажу Каурски) der Siebzehner, numus 17 cruciferorum (Mariae imagine insignis.) 2) eine Münze von 10 Para's, numi Turcici genus.
Маркѝћ, m. dim. v. Марко.
Мâрко, m. Marx, Marcus.
Мàрта, f. Frauenname, nomen feminae.
Мàртин, m. Martin, der gewöhnliche Name des Tanzbären, Martiuus (ita vocant ursum saltare edoctum): дед' поиграј мој мартине!
Мàсан, сна, но, vide мастан.
Мàсла (gen. масâла), n. pl. das geweihte Oel, die letzte Oelung: светили (свјештали) му масла.
Мàслен, на, но, schmalzig, fett, pinguis, pinguedine imbutus, н. п. руке.
Маслѐнӣ, на, но, н. п. лонац, Schmalz-, butyri.
Маслѐњâк, m. m. j. лонац, или ћуп, der Schmalztopf, olla, in qua butyrum liquatum.
Мàслина, f. der Oelbaum, olea.
Маслѝнка, f. die Olive, olea, oliva.
Мàсло, n. 1) das Schmalz, butyrum liquatum. 2) vide цицвара. 3) све је то његово масло, Veranlassung, ille autor est: и ту има његова масла; ни то није без његова масла.
Мàсница, f. eine Strieme, blauer Flecken, vibex.
Масно̀гуз, m. der Gourmand, liguritor, homo delicatus.
Масно̀гуз, за, зо, leckerhaft, delicatus.
Мâст, f 1) das Schmalz, geschmolzenes Fett, pinguedo liquata. 2) Salbe, unguentum, adeps. 3) човек црне масти, (Farbe), atri coloris.
Мàстан, сна, но, fett, pinguis.
Мàстило, n. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) die Tinte, atramentum.
Мàстити, им, v. impf. mit Fett beschmutzen, pinguedine imbuo.
Мàта, m. (Рес. и Срем.) vide Мато.
Мàтара, f. Art Tschutura (Weingefäß), vasis vinarii genus:
„Додаје му чашу и матару —

Мàтерење, n. die Begrüßung als Mutter, salutatio pro matre.
Матерѐшина, f. augm. v. мати.
Мàтерин, на, но, der Mutter, matris.
Мàтерити, им, v. impf. zu einer sagen: Mutter! saluto matrem.
Мàтерица, f. die Mutter, Bärmutter, der Mutterleib, matrix.
Материце, f. pl. Празник, који свагда пада у другу нећељу пред Божић (а у прву пред оце). Материце су као женско крсно име: зато је обичај у очи материца (или на материце у јутру) везати све жене, које су се мајке назвале: неке вежу за ногу без шале, а пред неке само донесу уже, или (по варошима) пантљику, или гајтан, па већ оне знаду шта је то; и морају се откупљивати: орасима, сувим шљивама, јабукама, ракијом, лијепом вечером и сјутрадан ручком.
Мати, тере, f. vide мајка; жива ти је мати (i. e. du bist glücklich) begrüßt man den, der eben noch recht kommt um allenfalls, wenn er will, mitzuspeisen.
Мàтија, m. Mathias, und Matthäus.
Мàтијâш, m. Mannsname (von Матија), nomen viri.
Матѝјица, m. dim. v. Матија.
Мàтица, f. 1) die Bienenkönigin, apum dux, regina. 2) der Thalweg, medius alveus fluminis:
„Узела га вода на матицу —
Мàтичњâк, m. 1) die Zelle der Bienenkönigin, cellula reginae. 2) melissa officinalis Linn. (sonst auch маца genannt).
Мàто, m. (Ерц.) hyp. v. Матија.
Мàтор, ра, ро, alt, senex (besonders von den Thieren).
Матòрац, рца, m. der Alte (vom Thieren), senex; auch vom Weinberge würde man es gebrauchen.
Мàторење, n. das Altern, senescentia (?)
Маторѝна, f. (österr. die Aelte) das Alter, senectus.
Мàторити, им, v. impf. alt werden, altern, senesco.
Матôрка, f. die Alte, z. B. beim Geflügel, senex cf. маторац,
Маћâ, f. } (у Срijему и у Бачкој говоре маћија) die Stiefmutter, noverca.
Мàћаа, f. }
Маћедòнац, нца, m. der Macedonier, Macedo.
Маћедòнија, f. Macedonien, Macedonia.
Маћедòнка, f. die Macedonierin, Macedonia mulier.

Маќѐдо̑нскӣ, ка, ко, macedonisch, macedonicus.

Ма̀ћи (говорисе и макнути), макнѐм, v. pf. rücken, moveo.

Ма̀ћија, f. cf. маћаа.

Ма̀ћисе (говоре и макнутисе), макнемсе, v. r. pf. rücken, moveor.

Мӑук, m. das Miau! vox felis.

Ма̀ука̄ње, n. das Miauen, mutitio felis.

Ма̀укати, учем, v. impf. miauen, mutio.

Ма̀укнути, нем, v. pf. ein Miau machen, mutio.

Ма̀уна, f. die Schote, siliqua, folliculus.

Ма̀уна̄ње, das Bekommen der Schoten, das Hülsen, folliculorum apparitio.

Ма̀унатисе, насе, v. impf. н. п. гра, hülsen, Hülsen bekommen, folliculos accipio.

Ма̀уница, f. dim. v. мауна.

Ма̄ц! Laut, um die Katze zu rufen, sonus vocandi felem: мац мацо мац!

Ма́ца, f. 1) hyp. v. мачка, das Kätzchen. 2) трава, што се њом мажу кошнице кад се рој стреса, vide матичњак 2. 3) кад се рој вата, или саћерује у кошницу, онда се виче: сјед' мацо! сјед' мацо! сјед' мацо, сједо и ја. 4) (die Flocke der Weidenblüte) das Kätzchen, (floccus) iulus.

Ма́цаст, та, то, н. п. крава, katzenfarbig, coloris felini.

Ма́цење, n. das Werfen (von der Katze), partos felis.

Ма́цити, им, v. impf. m. j. мачка, Junge werfen (von der Katze), pario.

Ма́цитисе, цисе, v. impf. m. j. мачка, werfen (von der Katze), pario.

Ма́цоња, m. во мацаст.

Ма̀цуља, f. крава мацаста.

Ма̑ч, m. das Schwert, ensis.

Мача̑д, f. (coll.) vide мачићи.

Ма́чак, чка, m. der Kater, catus, felis mas.

Ма̑чва, f. једна кнежина Шабачке нахије (између планине Цера и вода Саве и Дрине). Мачва је сва равна као и Бачка, само што је зарасла у шуму. У Мачви могу бити добре свиње, говеда, коњи, а особито шеница (нигђе се у Србији не једе шеничан љеб тако у сеницу, као у Мачви); али нема текућије вода, него људи све пију бунарску воду (осим оније села, која су поред Саве и поред Дрине). Приповиједају, да је Кнез Лазар питао Милоша Обилића (кад је дошао да иду на Косово): „Камо ти Милошу Мачвани?" А он му одговорно: „Остали, честити кнеже, да крче и да сију шеницу" Онда Лазар рекао: „Еда Бог да, све крчили, а све Мачва у трњу лежала; а штогођ стекли, све Турцима у бједу дали" Мачва је била (до 1804 год.) најбогатија кнежина у Србији, него је ови година погажена и опљењена.

„Равна Мачва бијела погача —

„У богатој и поносној Мачви —

Ма́чванин, m. einer aus der Matschwa.

Ма́чванка, f. eine aus der Matschwa.

Ма́чванскӣ (и Ма̀чванскӣ), ка, ко, von der Мачва.

Ма̀че, чета, n. der junge Kater, catulus felinus.

Мачѐтина, f. augm. v. мачка.

Ма́чина, f. augm. v. мач.

Ма́чићи, m. pl. (coll.) die Jungen der Katze, catuli felini.

Ма́чица, f. dim. das Kätzchen, felicula, felis parva.

Мачја̑к, m. der Katzendreck, Koth, stercus felinum.

Ма̀чјӣ, чја, чје, Katzen-, felinus.

Ма̀чка, f. 1) die Katze, felis. 2) дрво криво, што стоји преко рудице (код плуга).

Мачко̀дер, m. der Katzenschinder, excoriator felium.

Мачу̀рина, f. vide мачетина.

Маџа̑р*, m. der Madjar (Unger), Ungarus.

Маџа́рење, n. das Ungrisiren, mutatio in Ungarum.

Ма̀џарица, f. der Kaiserdukaten, aureus ungaricus.

Маџа́рија f. (coll.) (das Gemoger?) die Madjaren, Ungari.

Маџа́рина, f. augm. v. Маџар.

Маџа́рити, им, v. impf. zum Madschar machen, facio esse Ungarum.

Маџа́ритисе, имсе, v. r. impf. sich verungern, abire in Ungarum.

Маџа́рица, f. die Madjarin (Ungerinn) Ungara.

Ма́џаркиња, f. н. п. сабља, der Unger-Säbel, acinaces ungaricus:

„И док ми је сабље маџаркиње —

Ма̀џарска̑, f. das Madscharenland, Ungern, Ungaria.

Ма̀џарскӣ, ка, ко, 1) ungrisch, ungaricus. 2) adv. ungrisch, ungarice.

Маџа́руша, f. m. j. шљива, die gemeine blaue Zwetschke, prunum (ungaricum), cf. пожешкиња.

Маџа́рче, чета, n. der junge Unger, adolescens ungarus.

Ма́џун*, m. 1) die Latwerge, electuarium. 2) ein dergleichen Gericht, cibus (electuarius).

Ма̀ша*, vide вашраљ.

Ма̏ша, f. das Fehlen im бањање-Spiel, error in ludo бањање.

Ма́ша, m. (Рес. и Срем.) vide Машо.
Машала *, f. die Fackel, fax.
Маша̂ње, n. das Greifen in etwas, immissio manus.
Ма́шати се, амсе, v. r. impf. greifen, immitto manum.
Маше *, f. pl. die Feuerzange, forceps.
Ма́шити се, имсе, v. r. pf. hineingreifen, manum immitto.
Ма́шице, f. pl. dim. v. маше.
Ма́шко, m. Mannsname, nomen viri.
Ма́шља, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Masche, macula, nodus.
Ма́шљиков, ва, во, von evonymus europaeus Linn.
Ма́шљиковина, f. evonymus europaeus Linn.
Ма́шо, m. (Ерц.) hyp. v. Марко und Машко.
Ма̀штрафа, f. ein Glas mit Handhabe, poculum ansatum.
Ма́шћење, n. das Beschmieren mit Fett, unctio.
Ма̀шчина, f. } augm. v. маст.
Машчу̀рина, f. }
Ме̂ (меј?), мea, m. (Рес. и Срем.) vide мије.
Ме̏, mich, me (acc. v. ja).
Меа̀на *, f. vide крчма.
Меа̀нисање, n. vide крчмљење 1.
Меа̀нисати, нишем, vide крчмити 1.
Меа̀нџија *, m. vide крчмар.
Меа̀нџијин, на, но, vide крчмаров.
Меа̀нџијски, ка, ко, } vide крчмарски.
Меа̀нџијски, ка, ко, }
Мерда̂н, m. vide мејдан.
Мерда̀нџија, m. vide мејданџија.
Ме̏д, m. 1) der Honig, mel. 2) ме̏д (нама), vide међу.
Меда̂к, m. Mannsname, nomen viri.
Меда̂р, m. der Honighändler, mellarius.
Меда̂рница, f. die Honigstube, officina mellaria.
Ме̏двед, m. (Рес. и Срем.) vide мећед.
Медве́дак, тка, m. (доње преко Мораве) vide ровац 2.
Ме̏дведина, f. (Рес. и Срем.) vide мећедина.
Ме̏дведица, f. (Рес. и Срем.) vide мећедица.
Ме̏дведни̂к, m. (Рес. и Срем.) vide Мећедник.
Ме̏дведов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide мећедов.
Ме̏дведи̂, ђа, ђе, (Рес. и Срем.) vide мећеђи.
Меде̏кање, n. das Medet-Rufen, exclamatio medet.
Меде́кати, дечем, v. impf. medet rufen, exclamo medet.

Меде́кнути, нем, v. pf. medet rufen, exclamo medet.
Ме̏ден, на, но, Honig-, mellitus.
Меде́ња̂к, m. 1) m. j. прстен, ein gelber Ring von Bronze, anulus aeneus. 2) медењаци, Honigkuchen, placentae mellitae.
Меде̂т *! Ausruf eines sterbenden Türken, exclamatio turcae morientis.
Меди́ја, f. Medina (?), Medina:
„Кад устане кука и мотика,
„Биће Турком по Медији мука –
Ме̏дити, им, v. impf. mit Honig versüssen, condio melle, mellio.
Ме̏ди̂, на, но, honigsüss, mellitus:
„Капитане моја медна уста –
Медља̂ње, n. das Versüssen mit Honig, mellitio.
Ме̏дљати, ам, vide медити.
Медња́ци, њака, m. pl. поток и брдо у Јадру, између села Тршића и Клубаца:
„Од Медњака те до Копривњака –
Ме́до, m. hyd. von мећед:
„Сити бисмо и још бисмо,
„Прде медо побјегосмо;
„Да бијау стари
„У гаће би срали.
Медо̀вина, f. der Meth, mulsum; слатко као медовина;
„С вечера ме вином умивале,
„У по ноћи слатком медовином –
Ме́доња, m. Name für einen Ochsen, nomen bovis (an den мећед denkend?).
Ме̏дуља, f. Kuhname, nomen vaccae.
Ме̏ђа, f. 1) die Grenze, terminus, limes. 2) das Gebüsch, fruticetum.
„Ето мајко из мeђе мећеда –
Ме̏ђед, m. (Ерц.) der Bär, ursus.
Ме̏ђедина. f. (Ерц.) 1) die Bärenhaut, pellis ursina. 2) augm. v. мећед.
Ме̏ђедица, f. (Ерц.) vide мечка.
Ме̏ђедни̂к, m. Berg in Serbien (између Ваљевске и Ужичке нахије).
Ме̏ђедов, ва, во, (Ерц.) Bären-, ursi.
Ме̏ђеђи̂, ђа, ђе, (Ерц.) Bären-, ursinus.
Мећѐње, n. 1) das Angränzen, confinium. 2) das Begränzen, limitatio.
Ме̏ђер, adv. folglich, also, igitur, ergo: мећер обила мајка родила обила јунака (cf. обил).
Ме̏ђити, им, v. impf. 1) angränzen, conterminus sum. 2) begränzen, limitem pono.
Ме̏ђица, f. dim. v. мећа 2.
Ме̏ђу, zwischen, inter.
Ме̏ђудневица (мећу̀дневица), f. one zwei недеље дана, између госпође мале и велике (од 15. Августа до 8. Септембрија), die Zeit zwischen d

beiden Frauentagen, temporis inter utrumque festum B. M. V. intervallum.
Мѐђудневичкӣ (међу̀дневичкӣ), ка, ко, н. п. jaja, јагоде (што жене остављају лијека ради).
Мѐзгра, f. der Baumsaft, succus arboris.
Мѐзе*, зета, n. der Zubiß, das Zubeißen, quod comeditur, posteaquam biberis:
„А лијевом мезе му додаје —
Мѐзево, n.
„Па не иди бијелу Будиму,
„Већ ти ајде на Мезево раано
„На Трупину на воду студену —
„Када дођеш у поље Мезево,
„Живо пређи у Голеш планину —
Мѐзетити, им, v. impf. zubeißen, simul comedo.
Мѐзил*, m. die reitende Post, tabellarius publicus equester.
Мезилана*, f. das Posthaus, domus cursus publici.
Мѐзилскӣ, ка, ко, 1) Post-, cursus publici. 2) als Courier, more tabellari publici equo vecti.
Мезилџија*, m. vide мезулџија.
Мѐзимац, мца, m. (у Сријему, у Бачкој и у Бан.) vide мљезинац.
Мѐзимица, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide мљезиница.
Мѐзул, m. vide мезил.
Мезулана, f. vide мезилана.
Мѐзулскӣ, ка, ко, vide мезилски.
Мезу̀лџија*, m. der Posthalter, cursus publici curator.
Меј, m. cf. мӗ.
ејдан*, m. мјесто, der Platz, forum; мејдан дијелити, duelliren, pugnam ineo.
ејданџија*, m. der Kämpfer, pugnator.
ѐк (comp. мѐкшӣ), ка, ко, vide мекан.
ѐка, f. das Blöcken der Lämmer, balatus agnorum:
Стоји мека јањац' за овцама —
ѐкан, на, но, weich, mollis.
е́кање, n. das Blöcken der Lämmer, balatio agnorum.
ѐкати, мечим, v. impf. blöcken, balo.
ѐкиње, f. pl. die Kleyen, furfur. Купио би га за мекиње.
ѐкнути, нем, v. impf. weich werden, mollesco.
е́кнути, нем, v. pf. einmal blöcken, edo balatum.
еко̀пут, та, то, m. j. коњ, који је тако слаб, да му узда на глави, или колан на трбуу, одма начини рану, ein zärtliches weichliches Pferd, das keine Strapaze aushält, equus mollis, delicatus.

Меко̀та, f. die Weichheit, mollities.
Мѐктербаша*, m. der Kapellmeister, magister concentus.
Мѐктерин*, m. der Musikant, symphoniacus.
Меко̀уст, та, то, m. j. коњ, који се боји узде, weichmäulig, equus oris mollis.
Мѐкуша, f. јабука промрзла, или гњила крушка, weicher Apfel oder Birne, malum aut pirum mite (molle).
Меку̀шац, шца, m. рак кад се свуче у прољеће, der Krebs, der sich gehäutet hat, cancer qui cutem posuit (ideoque tenerior est).
Мекшȃње, n. das Erweichen, mollitio.
Мѐкшати, ам, v. impf. erweichen, mollio.
Мекшина, f. vide мекота.
Мѐла, f. die Mistel, viscum. На којој се лијесци нађе мела, под оном лијеском има гуја с драгим каменом на глави, или још Бог зна какоао друго благо поред ње (тако припovиједају: зашто се мела ријетко налази на лијесци?).
Мѐлез*, m. der Zwitter (Mulatte), hibrida von Menschen und Thieren.
Мѐлем*, m. das Pflaster, emplastrum.
Мѐлица, f. dim. v. мела.
Мѐљ, m. der Hopfen, humulus lupulus Linn.
Мељава, n. was gemahlen wird, quod molitur: нема мељаве (говоре у Сријему, кад нема воденица шта да меље).
Мељавити, им, v. impf. (ст.) cf. помељавити.
Мѐљевина, f. die Hopfenstaude, frutex humuli lupuli Linn.
Мељӣао, n. vide мељава.
Мѐмла*, f. (ст.):
„Убила га мемла од камена —
Мѐна, f. (Рес. и Срем.) vide мијена.
Мѐнђеле*, f. pl. die Presse, prelum.
Мѐњање, n. (Рес. и Срем.) vide мијењање.
Мѐњати, ам, (Рес. и Срем.) vide мијењати.
Мѐоан, m. pl. (Рес. и Срем.) der Blasebalg, follis. cf. мије.
Мѐра, f. (Рес. и Срем.) vide мјера.
Мѐра, f. hyp. v. мерица.
Мерȃње, n. das Wachs ziehen, ductus cerae.
Мѐрати, ам, v. impf. т. j. восак, Wachs ziehen, duco ceram.
Мѐрдивене*, f. pl. die Leiter, scala.
Мерȇње, n. (Рес. и Срем.) vide мјерење.
Мѐрити, им, (Рес. и Срем.) vide мјерити.

Мѐрица, f. (Рес. и Срем.) vide мјерица.
Мѐричица, f. dim. v. мерица.
Меркâње, n das Aufmerken, attentio.
Мѐркати, им, v. impf. aufmerken, attendo.
Мѐрмер*, m. der Marmor, marmor. cf. мрамор.
Мѐртик, m. (по намастирима фрушкогорским) das Weindeputat in den Klöstern, vinum demensum monscho.
Мерџâн*, m. die Korallen, coralla.
Ме́са, f. hyp. v. месо. Оће гуза месе, sagt man zum ertappten Fleischdiebe.
Ме̏сан, на, но, von Fleisch, fleischern, carneus: Месан ражањ, гвоздено печиво (т. j. прстен на прсту).
Месâр, m. 1) der Fleischer, fleischern, carnarius, lanius, lanio. 2) der gerne Fleisch ißt, carnium amans.
Меса́рев, ва, во, vide месаров.
Месâрница, f. die Fleischbank, macellum.
Меса́ров ва, во, des Fleischers, Fleischer-, lanionia.
Месâрскӣ, ка, ко, 1) Fleischer-, lanionum. 2) aev. fleischermäßig, lanionis more modoque.
Месêц, m. (Рес. и Срм.) vide мјесец.
Ме̏сечина, f. (Рес. и Срем.) vide мјесечина.
Ме̏сечнӣ, на, но, (Рес. и Срем.) vide мјесечни.
Ме́сина, f. augm. v. месо: наждерао се месине.
Ме́сити, им, (Рес. и Срем.) vide мијесити.
Ме̏сић, m. намастир у Банату.
Ме̏сићкӣ, ка, ко, von Месић.
Ме́снӣ, на, но, н. п. покладе, der letzte Fleischtag vor der großen Faste, dies praecedens jejunium magnum. cf. покладе.
Мêсо, n. das Fleisch, caro.
Ме̏сојеђе, f. pl. der Fasching, die Carnevalszeit, bacchanalia (?), tempus ante jejunium quadragesimale quo carnibus vesci licet christianis.
Ме̏става, f. eine Art ledernen Strumpfes, tibialum coriacae.
Ме̏ствица, f. dim. v. места.
Ме́сти, метем, v. impf. 1) kehren, verro. 2) мете снијег, мећава.
Ме́сти, метем, v. impf. einrühren, immisceo: мете свињама.
Ме̏стимицê, (Рес. и Срем.) vide мјестимице.
Ме̏сто, n. (Рес. и Срем.) vide мјесто.
Месу̏пеђе (ме̏сувеђе), f. pl. vide месојеђе.
Ме̏це, n. dim. v. месо: оћеш мало меса?
Ме̏тало, n. der Vorwurf (des Futtertheils vor das Vieh), portio pabuli.

Метâљка, f. мјесто, ђе се момци мећу камена, die Wurfstätte, jactus (?).
Ме̏танија, f. (μετάνοια) die tiefe Verneigung und Bekreuzigung, prostratio, adoratio: ударити десет, или сто метанија. Метаније су мале и велике: мале кад се човек пригне и довати рукама до земље, а велике кад клекне на кољена и на руке па довати главом до земље.
Мета̀нисâње, das Niederfallen und Bekreuzigen in der Kirche, adorationis genus christianorum ecclesiae graecae.
Мета̀нисати, ишем, v. impf. sich tief neigen (oder auch niederfallen aufs Angesicht) und bekreuzen, adoro prostratus.
Метâње, n. 1) das Hinlegen, Vorlegen, positio. 2) das Schießen, ejaculatio. 3) das Werfen (z. B. mit Steinen), jaculatio.
Ме̏тати, мећем, v. impf. 1) legen, setzen, vorlegen, pono. 2) пушке, или топове, schießen, jaculor.
Ме̏татисе, мећемсе, v. r. impf. 1) камена, Steine werfen (ein Spiel), jacio saxum. Камена се мећу момци двојако: с рамена и омашке. 2) ногама, ausschlagen, herumschlagen mit den Füßen, jacto pedes:
„Не мећисе ногама;
„Није јорган поњава,
„Веће моја долама. —
3) на кога, nacharten, exprimo aliquem, similis sum.
Ме̏твица, f. die Münze (Pflanze), mentha.
Мете̏рижњача, f. т. j. пушка, die Schanzflinte, teli majoris genus.
Мете̏риз*, m. die Erdschanze, aggeris genus.
Метиљ, n. eine Krankheit der Schafe, morbus ovium. Срби кажу да од метиља нема лијека, и зато приповиједају, да су Нијемци уватили ђавола, па га питали шта је лијек од метиља; а он им казао: „Кад полипшу све овце до једне, онда ону последњу треба обнијети око тора, па више ни једна не ће липсати осим ње." Тада им је казао и од куге да је лијек кука и мотика.
Метиљав, ва, во, den метиљ habend, ovis morbo метиљ correpta.
Метиљâње, n. das Erkranken der Schafe am метиљ, метиљ morbi irruptio.
Метиљатисе, љајусе, v. r. impf н. п. овце, den метиљ bekommen, метиљ morbo corripi.
Метиљсење, n. vide метиљање.

Метињитисе, љесе, vide метињатисе.

Мѐтла, f. der Besen, scopae.

Мѐтлица, f. dim. v. метла.

Мѐтловина, f. das Besenkraut, scoparia Linn.

Мѐтнути, нем, v. pf. hinlegen, setzen, pono: метнути што у кесу, у торбу, на земљу; — меса ручку (т. ј. метнути у лонац, па приставити да се кува); — говедима сијена и т. д.

Мѐтнутисе, немсе, v. r. pf. nacharten, similem alicui fieri. Дете се метне и на ујца преко Дунава, а камо ли не ће на слугу у кући.

Метѐхија, f. der südöstliche Theil Serbiens, Metochia.

Мѐћа, f. das flüßige Futter des Viehes, pabulum liquidum quod praebetur pecori.

Мѐћава, f. der Schneesturm, imber nivium procellosus. Једе као мећава (сијено и сламу?).

Мечу̑р, m. (Рес. и Срем.) vide мијур.

Мѐцање, n. das Weichschlagen, emollitio.

Мѐцати, ам, v. impf. н. п. јабуку, weichschlagen (klopfen), emollio.

Мѐчет, m. die Moschee, templum turcicum:

„Оборио мечет' и мунаре —

Мѐчка, f. die Bärin, ursa.

Мешȃј, m. (Рес. и Срем.) vide мјешај.

Мешȁја, m. (Рес. и Срем.) vide мјешаја.

Мѐшање, n. (Рес. и Срем.) vide мијешање.

Мѐшаоница, f. (Рес. и Срем.) vide мјешаоница.

Мѐшати, ам, (Рес. и Срем.) vide мијешати.

Мѐшење, n. (Рес. и Срем.) vide мијешење.

Мешѐтина, f. augm. v. мешина.

Мѐшина, f. (Рес. и Срем.) vide мјешина.

Мѐшиница, f. dim. v. мешина.

Мѐшња, f. (Рес. и Срем.) vide мијешња.

Мешовит, та, то, (Рес. и Срем.) vide мјешовит.

Мешћѐма *, f. der Richterstuhl, tribunal.

Мѐшчић, m. dim. v. мȇ.

Мӣ, wir, nos.

Ми, 1) mir, mihi (mi). 2) syntaktisch statt мој: јеси ли ми вињео брата? украо ми коња.

Мива *, f. Obst (in der weitesten Bedeutung; auch Erdbeeren, Nüsse), poma (sensu latissimo): већ је доспјела свака мива. cf. воће.

Мигȃње, n. das Oeffnen und Schließen, Auf- und Zugehen, micatio?

Мѝгати, ам, v. impf. auf- und zugehen, mico?

Мѝгољење, n. dim. v. мицање.

Мѝгољитисе, имсе, v. r. impf. dim. v. мицатисе.

Мѝздрак *, m. vide копље.

Миздрȁклија *, m. vide копљаник.

Мѝздрачић, m. dim. v. миздрак.

Мѝја, m. (Рес. и Срем.) vide Мијо.

Мијаило, m. Michael.

Мијȃјло, m. (ст.) vide Мијаило:

„А Мијајло књигом из њедара —

Мијȃк, m. Mannsname, nomen viri.

Мијȃн, m. Mannsname, nomen viri.

Мѝјана, f. Frauenname, nomen feminae.

Мѝјат, m. Mannsname, nomen viri.

Мѝје, ја, m. (Ерц.) 1) der Schlauch, uter. 2) der Blasebalg, follis.

Мијѐна, f. (Ерц.) (der Mondwechsel, und zwar) der Neumond, novilunium. О мијени жене не ће да перу кошуља: зашто кажу, да ће се онда свако платно у води (кад се покваси) омијенити, т. ј. постати као труло и одма се распасти и подерати.

Мијѐњȃње, n. (Ерц.) das Wechseln, das Tauschen, mutatio, permutatio.

Мијѐњати, ам, v. impf. (Ерц.) tauschen, commuto. Мијења као циганин коње.

Мијѐњатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) untereinander tauschen, permuto.

Мијȇње, n. das Kopfwaschen, lavatio capitis.

Мијѐсити, им, v. impf. (Ерц.) т. ј. љеб, das Brot bereiten, paro panem.

Мијѐшȃње, n. (Ерц.) das Mischen, Umrühren, mixtio.

Мијѐшати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) mischen, misceo. 2) umrühren, verso.

Мијѐшатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) sich abgeben mit einem, miscere se.

Мијѐшȇње, n. (Ерц.) das Säuern, fermentatio.

Мијѐшња, f. (Ерц.) die Portion Mehl, um einmal Brot daraus zu backen, portio farinae.

Мѝјо, m. (Ерц.) hyp. v. Мијат.

Мѝјобрат, m. Mannsname, nomen viri.

Мѝјодрȃг, m. Mannsname, nomen viri.

Мѝјољ дан, m. vide Миољ дан.

Мѝјољштȃк, m. vide миољштак.

Мију̑р, m. cf. мијур.

Мила, m. (Рес. и Срем.) vide Мило.

Мила, f. Frauenname, nomen feminae (cara).

Милȁдин, m. Mannsname, nomen viri.

Милȃк, m. Mannsname, nomen viri.

Мѝлан, m. Mannsname, nomen viri.

Милана, f. vide Милена.
Миланко, m. Mannsname, nomen viri.
Милање, n. die Ceremonie von милатисе.
Милат, m. Mannsname, nomen viri.
Милатисе, амсе, v. r. impf. Приповиједају, да се Ерцеговци милају на Божић с чесницом, т. j. узму двојица чесницу, па је окрећу међу собом и пита један другога: „Милам ли се" (т. j. помила ли се иза чеснице)?" Онај му одговори: „Милаш мало." А онај први онда рече: „Сад мало, а до године ни мало" (т. j. да роди жито добро, и да тако велика буде чесница, да се ни мало не помила иза ње).
Милаш, m. Mannsname, nomen viri.
Милашин, m. Mannsname, nomen viri.
Миле! додајесе ђешто у пјесмама накрај врсте, н. п.
„Ђурађ коси по побрђу,
Ладо ле миле! —
„Попјевајте ми тичице,
миле мој миле!
Милева, f. Frauenname, nomen feminae.
Милен, m. Mannsname, nomen viri.
Милена, f. Frauenname, nomen feminae.
Миленко (Миленко), m. Mannsname, nomen viri.
Милета, m. Mannsname, nomen viri.
Милети, лим, (Рес.) vide миљети.
Милеш, m. Mannsname, nomen viri.
Милешева (Милешева), f. vide Милошева.
Милибоје, m. Mannsname, nomen viri.
Милија, m. Mannsname, nomen viri.
Милија, f. Frauenname, nomen feminae.
Милијаш, m. Mannsname, nomen viri.
Милин, m. Mannsname, nomen viri.
Милина, f. das Liebsein, gratia: не може од милине (н. п. да се нагледа кога).
Милинко (Милинко), m. vide Миленко.
Милисав, m. Mannsname, nomen viri.
Милисава, f. Frauenname, nomen feminae.
Милитар, m. } (у Сријему, у
Милитарац, рца, m. } Бачк. и у Бан.) der aus der Militär-Grenze ist, homo e regione militari.
Militарија, f. vide милиција.
Милитарски, ка, ко, 1) Militär-, militaris. 2) militärisch, militari modo.
Милити, им, (Срем.) vide миљети.
Милитисе, лисе, v. r. impf. н. п. ништа ми се не мили, nichts freuet mich, arrideo.
Милић, m. Mannsname, nomen viri.
Милица, f. Frauenname, nomen feminae.
Милиција (милиција), f. die Miliz (Gegend), terra militum.
Миличица, f. dim. v. Милица.
Мило, n. die Lauge zum Kopfwaschen, lixivium ad lavandum caput.
Мило, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Милован, m. Mannsname, nomen viri.
Миловање, n. 1) das Liebkosen, blanditiae. 2) das Lieben, amatio.
Миловати, лујем, v. impf. 1) liebkosen, blandior. 2) lieben, amo.
Милоје, m. Mannsname, nomen viri.
Милојица, m. cf. Златоје.
Милојка, f. 1) das Majolica-Geschirr, vasia fictilis genus. Тако у нашој часној Церовој (Церова, село у Рађевини) све оке и милојке (у приповијетки). cf. бокар.
Милојко, m. Mannsname, nomen viri.
Милокрван, вна, но, liebenswürdig, dem man gut seyn muß, amabilis: није лијепа, али је милокрвна.
Милорад, m. Mannsname, nomen viri.
Милосав, m. Mannsname, nomen viri.
Милосник, m. der Liebhaber, amasius.
Милосница, f. die Geliebte, amasia.
Милост, f. 1) die Gnade, gratia, favor:
„На милости Царе господине —
2) die Liebe, amor; Liebesgabe, munus:
„Нема лица без црвена винца,
„Ни радости без зелена венца,
„Ни милости без туђа јунака —
„Браћа сеју врло миловала,
„Сваку су јој милост доносила,
„Најпосље ноже оковане —
Милостив, ва, во, } gnädig, barmherzig, clemens.
Милостиван, вна, но, } Боже милостнвај ти поможи (говоре ђекоји Срб҃и кадгођ уздахну и зијевну).
Милостиња, f. das Almosen, eleemosyna.
Милош, m. Mannsname, nomen viri.
Милошева (Милешева и Миљешева), f. намастир у Ерцеговини (чини ми се да је сад пуст). Колика је Милошева, да је пуна поскурица;
„Док начини цркву код Требиња
„Миљешевку на Ерцеговини —
Милошта, m. cf. златоје.
Милука, f. Frauenname, nomen feminae.
Милун, m. Mannsname, nomen viri.
Милуника, f. Frauenname, nomen feminae.
Милутин, m. Mannsname, nomen viri.
Милуш, m. Mannsname, nomen viri.
Миљ, m. Mannsname, nomen viri.
Миља, f. 1) hyp. v. Миљана и. Милица.
Миљана, f. Frauenname, nomen feminae.
Миљацка, f. вода, што тече кроз Сарајево:
„Сарајево што си потавњело?
„Или те је куга поморила,
„Ил' Миљацка вода поплавила —

Миље, n. (cm.) das Lieb (was einem lieb ist), amor, deliciae:
„Oj ђевојко миље моје! —

Миљен, m. Mannsname, nomen viri.

Миљешевка, f. (cm.) vide Милошева.

Миљка, f. Frauenname, nomen feminae.

Миљко, m. Mannsname, nomen viri.

Мимо, vorbei, praeter.

Мимогред, im Vorbeigehen, obiter, in transitu.

Мимоићи (мимоићи), идем (и мимоиђем), v. pf. vorbeigehen, praetere.

Мимоићисе (мимоићисе), идемсе (и мимоиђемсе), v. r. pf. с ким, bei einander vorbeigehen ohne sich zu sehen, praetereo praeter amicum quin eum videam, aut ille me.

Мимоћи, ођем, vide мимоићи.

Миндрос, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) узети кога на миндрос, durchbeuteln, excutio.

Минле*, лета, n. Volk, gens: пасје минле! Седамдесет и седам минлета.

Минђуше*, f. pl. die Ohrgehänge, inauris. cf. обоци.

Минђушице, f. pl. dim. v. минђуше.

Минеј, m. das Minäon (Μηναῖον) ein Kirchenbuch, menaeum.

Минејскі, ка, ко, 1) н. п. слова, cyrillische Drucklettern, zum Unterschied von der Handschrift. 2) adv. wie gedruckt, ut in libris est impressum, z. B. пише.

Минут, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Minute, minutum. cf. час.

Минути, нем, v. pf. 1) vorbeigehen, nicht treffen, praetervolo. Опремаосе човек (који се био скоро оженио) на војску, а жена увразила конац у иглу, да нешто зашије; но будући да није добро виђела, зато није могла одма да уврзе, него промашала мимо ушице иглсне говорећи: „Мини га сабља, мини га пушка" као да муж рече да она њему врача; али он опази шта је, па рече: „Минуло је мене свако добро, кад сам ја тебе узео."

Мио, мила, ло, lieb, carus.

Миољ (Мијољ?) дан, ља дне, m. (Michaelis, festum Arch. Michaelis?) dies 29. Sept.

Миољштак (Мијољштак), m. der den Erzengel Michael als Hauspatron verehrt, cliens Arch. Michaelis.

Мир, m. 1) der Friede, pax. 2) Friede, Ruhe, pax: сједи с миром (док ни је било с миром).

Мира, f. Frauenname, nomen feminae.

Мираз*, m. die Erbschaft, hereditas: остало му од мираза.

Миран, рна, но. friedfertig, ruhig, quiatus, mansuetus.)

Мирашчија*, m. der Erbe, heres.

Мирбожање, n. das gegenseitige Küssen zu Weihnachten, exosculatio die Christi natalitio.

Мирбожатисе, амсе, v. r. impf. sich küssen (und den Frieden Gottes wünschen) zu Weihnachten, invicem se exosculari die natali Domini. cf. Божић.

Мирбожитисе, имсе, v. r. pf. sich küssen auf Weihnachten, exosculari se die natali Domini.

Мирен, m. Mannsname, nomen viri.

Мирење, v. 1) das Beruhigen, Friedemachen, pacificatio. 2) das (angenehme) Riechen, odor.

Мирија*, f. die Abgabe, vectigal. cf. пореза, дација, данак.

Мирис, m. der Wohlgeruch, odor.

Мирисавка, f. die Muskateller-Traube, Muskat-Traube, uva muscata. cf. тамјаника.

Мирисање, n. das Riechen, odor et odoratio.

Мирисати, ишем, v. impf. riechen, oleo et odoror.

Мирити, им, v. impf. 1) (мирим) beruhigen, paco. 2) (мирим) riechen, oleo: мири.

Миритисе, имсе, v. r. impf. Friede machen, de pace ago.

Мирјана, f. Frauenname, nomen feminae.

Мирко, m. Mannsname, nomen viri.

Мирноћа, f. die Friedfertigkeit, mansuetudo.

Мировање, n. das Ruhigseyn, quies.

Мировати, рујем, v. impf. ruhig seyn, sum quietus.

Миродар, m. Mannsname, nomen viri.

Мирођија, f. vide копар.

Миросав, m. Mannsname, nomen viri.

Миросава, f. Frauenname, nomen feminae.

Мироч, m. Berg (an der Donau), zwischen Пореч und Брза паланка.

Мирчета, m. Mannsname, nomen viri.

Миса, f. in dem Munde der griechischen Serbier (und Bosnier) eine lateinische Kirche, templum Latinorum. У Зворнику има једна зидина, која се зове Маџарска миса.

Мисао, сли, f. der Gedanke, cogitatio.

Мисир*, m. Aegypten, Aegyptus, terra Mizraim.

Мисирача, f. eine Art von Kürbis, cucurbitae genus.

Мисирка, f. vide будија.

Мисирка, f. die Aegypterin, Aegyptia.

Мисирлија*, m. der Aegypter, Aegyptius.

Мисирскӣ, ка, ко, н. п. повјесмо, ägyptisch, aegyptiacus:

„У преслицу Мисирско повјесмо —

Мискал*, m. ein Goldgewicht, pondus:

„За брата би дала мискал злата —

Мислити, им, v. impf. denken, cogito.

Мистрија, f. die Kelle, Maurer-Kelle, trulla.

Мит, m. die Bestechung (das Geld), largitio: суди по миту; узима мит.

Мита, m. (Рес. и Срем.) vide Мито.

Митар, тра, m. vide Димитрије.

Мити, мијем, v. impf. den Kopf waschen, lavare caput.

Митисе, мијемсе, v. r. impf. seinen Kopf waschen (d. i. den ganzen), lavor caput.

Митити, им, v. impf. bestechen, pecunia corrumpo.

Мито, m. (Ерц.) hyp. v. Митар.

Митра, f. die Bischofsmütze, mitra episcopi.

Митра, f. Frauenname, nomen feminae.

Митрић, m. dim. v. Митар.

Митров дан, ва дне, m. das Fest des heil. Demetrius, festum S. Demetrii, die 26. Oct.:

„Митров данак ајдучки растанак.

Митровачкӣ, ка, ко, von Mitrowitz.

Митровица, f. 1) варош у Сријему. 2) варош у Косову.

Митровкиња, f. die Mitrowitzerin:

„Митровица крај Саве столица,

„На њој седи млада Митровкиња —

Митровчанин, m. ein Mitrowitzer.

Митровштак, m. der den heil. Demeter zum Hauspatron hat, Demetricola (?) cliens S. Demetrii.

Митрополија, f. die Metropolie (Residenz des Metropoliten), sedes metropolitani.

Митрополит, m. der Metropolit, metropolitanus.

Митрополитов, ва, во, des Metropoliten, metropolitani.

Митрополитскӣ, ка, ко, 1) Metropoliten, metropolitanorum. 2) adv. wie ein Metropolit, metropolitani more.

Мића, m. (Рес. и Срем.) vide Мићо.

Мића, m. Mannsname, nomen viri.

Мићан, m. Mannsname, nomen viri.

Мићење, n. das Bestechen, corruptio, largitio.

Мићиволдос, cf. толдос (само у оној загонетки).

Мићо, m. (Ерц.) hyp. v. Митар.

Мијур (мијур?), m. (Ерц.) die Blase, vesica.

Мицање, n. das Bewegen, motio.

Мицати, мичем, v. impf. bewegen, moveo.

Мицатисе, мичемсе, v. r. impf. sich bewegen, moveor.

Мице, f. pl. (österr. das Spannspiel)

Мицина, f. die Beule, tuber.

Миш, m. die Maus, mus.

Миша, m. (Рес. и Срем.) vide Мишо.

Мишар, m. 1) Dorf an der Save, eine Stunde weit von Шабац. 2) на Мишару (пољу), auf der Ebene von Mischar:

„Да разбијем табор на Мишару —

„Са Мишара поља широкога —

„У Мишару пољу широкоме —

Мишарскӣ, ка, ко, н. п. поље; cf. Мишар.

Мишић, m. das Mäuschen, die junge Maus, musculus.

Мишица, f. 1) der Arm, brachium. 2) die Maus (das Weibchen), mus femina.

Мишјак, m. der Mäusekoth, muscerda, stercus murinum.

Мишјакиња, der Hühnerdarm, alsine media Linn.

Мишјӣ, шја, шје, Maus-, murinus.

Мишка, f. (у крајини Неготинској) der Arm, lacertus. cf мишица.

Мишка, m. (Рес и Срем.) vide Мишко.

Мишкаки, adj. indecl. mäusedreckfarben, coloris stercoris murini.

Мишко, m. (Ерц.) vide Мишо.

Мишљен, m. 1) Mannsname, nomen viri. 2) (ст.):

„Кроз Мишљен гору па воду —

Мишљење, n. das Denken, cogitatio.

Мишо, m. (Ерц.) hyp. v. Мијаило.

Мишоловка, f. 1) die Mausfalle, decipula. 2) der Mäusefalk (österr. Windwachel', krain. постовка), buteo.

Мишомор, m. das Mäusegift, Mäusepulver, venenum adversus mures, arsenicum.

Мјера, f. (Ерц.) 1) das Maß, mensura. 2) das Gewicht, pondus. Мјера вјера.

Мјера, f. hyp. v. мјерица.

Мјерење, n. (Ерц.) 1) das Messen, mensio. 2) das Wägen, pensio.

Мјерити, им, v. impf. (Ерц.) 1) messen, metior. 2) wägen, pendo.

Мјерица, (Ерц.) ein Gefäß (Korb) von Bast, corbis genus.

Мјерчица, f dim. v. мјерица.

Мјесец, m. (Ерц.) 1) der Mond, luna. 2) der Monat, mensis.

Мјесечина, f. (Ерц.) 1) der Mondschein, fulgor lunae. 2) женско вријеме, das Monatliche, menstruum.

Мјесечнӣ, на, но, (Ерц.), monatlich, menstruus.

Мјестимице, (Ерц.) an Ort und Stelle, in loco ipso, in locum ipsum: знам

мјестимице (н. п. ће је то); показао му мјестимице; одвео га мјестимице.
Мјесто, n. (Ерц.) 1) der Ort, Platz, 2) (у Ерц.) vide варош. 3) мјесто мене, Statt, Stelle, locus.
Мјештај, m. (Ерц.) vide мијешња.
Мјештаја, m. (Ерц.) der Mundbäcker, pistor domesticus.
Мјешаоница, f. (Ерц.) das Zimmer (der Ort), wo Brot bereitet wird, pistrina (?).
Мјешетина, f. augm. v. мјешина.
Мјешина, f. (Ерц.) 1) der Balg, pellis. 2) der Schlauch, uter.
Мјешиница, f. dim. v. мјешина.
Мјешовит (мјешовито), та, то, (Ерц.) gemischt, mixtus.
Мјешчић, m. dim. v. мије.
Млава, f. 1) nom. propr. eines Flußes in Serbien. 2) nom. propr. der Gegend an der Mlava.
Млавити, им, v. impf. schlagen, verbero: млави га кишa; млавити кога батином.
Млављење, n. das Schlagen, verberatio.
Млад (comp. млађи), да, до, jung, juvenis.
Млада, f. die Braut, sponsa (ein volles Jahr nach der Hochzeit noch).
Млада недеља, f. die Neumondwoche, hebdomas interlunis.
Младачна крава, f. die Sommerkuh, vacca aestiva.
Младеж, f. die Jugend, juventus, juvenes.
Младеж, m. (једни говоре, као н. п. по Бачкој, мадеж), das Muttermal, naevus.
Младен, m. Mannsname, nomen viri.
Младенци, наца, m. pl. 1) die Brautleute, junge Eheleute, sponsus et sponsa, juvenis maritus et marita. 2) das Fest der unschuldigen Kinder, dies festus occisorum ab Herode innocentium.
Младин, на, но, der Braut, sponsae.
Младина, f. der Neumond, novilunium (ist mehr als die мијена, etwa das erste Viertel).
Младитисе, имсе, v. r. impf. sich jung machen, juventutem affecto.
Младић, m. der Jüngling, juvenis.
Младица, f. dim. v. млада.
Младица, f. 1) die Sprosse, der Sprößling, surculus. 2) eine Art Flußfisch, piscis genus.
Младовање, n. der Brautstand, status sponsae.
Младовати, дујем, impf. Braut seyn, sum sponsa.
Младожења, m. der Bräutigam, sponsus.
Младожењин, на, но, des Bräutigams, sponsi.
Младожењскй, ка, ко, 1) Bräutigams-, sponsorum, nuptialis. 2) adv. wie ein Bräutigam, more sponsi.
Младолик, ка, ко, jungen Gesichtes, faciei juvenescentis.
Младост, f. die Jugend, das Jugendalter, juventus, aetas juvenilis.
Млађ, m. junger Weinberg, vinea recens, cf. сад.
Млађан, на, но, dim. v. млад:
„Не ударите млађано Бугарче —
Млађен, m. (Ерц.) vide Младен.
Млађење, die Affectation, jung seyn zu wollen, affectatio juventutis.
Млаз, m. (soviel auf einmahl hervorschießt, wenn man melkt, daher) три млаза крви ударише из њега, mulctus (?).
Млак (comp. млачи), ка, ко, lau, tepidus.
Млатање, n. das Umherschlagen, jactatio e. g. caudae.
Млатати, ам, v. impf. herumschlagen, jacto: млата руком, као кобила репом, von einem der ungeschickt Kreuz schlägt.
Млатити, им, v. impf. 1) dreschen, trituro. 2) н. п. јабуке, крушке, орахе, herabbeuteln (батином), decutio poma ex arbore. 3) dreschen, i. e. schlagen, contundo.
Млатишума, m. пјевају и приповиједају, да је, прије 100 година, некакав Њемачки ђенерао Станиша Млатишума (или у пјесмама Обор-Млатишума, и Млатишума обор-ђенерао) узео од Турака Нови пазар, п у њему сједио читаву зиму; и да су с њим (кад се вратио натраг) дошле Цинцроте у Сријем (са својим кнезом — или кнежевим сином, а кнез је умрьо у путу — Илијом Радоњићем. Тај се Илија Радоњић вратио опет натраг, и онамо се шукао с Турцима):
„А Станиша Обор-Млатишума,
„Он отиде шер' Новом пазару
„Те растави Босну од Стамбола—
„Млатишума обор-ђенерале!
„Шта ти радиш усред земље Турске?
„Бабури нам на Беч ударише —
(кад га је звао ћесар натраг).
Млатнути, нем, v. pf. einen Schlag versetzen, percutio.
Млаћеница, f. сир, што се гради од тропа, што остане од скорупа кад се препира. Од таковога сира начине жене, као колачиће, па спремају чобанима за ужину.

Мла́ћење, n. 1) das Dreschen, trituratio. 2) das Herabschlagen, decussio. 3) das Dreschen, (Schlagen), contusio.

Мла́чење, n. das Laumachen, calefactio modica.

Млачи́на, f. die Lauheit, tepiditas.

Мла́чити, им, v. impf. lau machen, tepidum reddo.

Млека̑р, m. (Рес. и Срем.) vide мљекар.

Мле́ко, n. (Рес. и Срем.) vide млијеко.

Млѐтак, тка, m. (ст.) vide Млеци.

„У нашему Млетку бијеломе —

„У бијелу Млетку Латинскоме —

Млѐтачкӣ, ка, ко, 1) venetianisch, venetus. 2) adv. venetianisch, more Veneto.

Млѐтачкиња, f. die Venetianerin, Veneta.

Млѐћак, ћка, ко, н. п. чоа, schwach anzufühlen, debilis (de panno)

Млѐци, Млетака, m. pl. Venedig, Venetiae.

Млѐчан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide млијечан.

Млѐчанин, m. der Venetianer, Venetus.

Млеча̑р, m. (Рес. и Срем.) vide мљечар.

Мле́чац, чца, m. (Рес. и Срем.) vide млијечац.

Млѐчика, f. (Рес. и Срем.) vide мљечика.

Млѐчница, f. (Рес. и Срем.) vide млијечница.

Млі́ао, n. (у Ерц.) vide брашно: сатрьо га у мливо.

Млијѐко, n. (Ерц.) die Milch, lac.

Млијѐчан, чна, но, н. п. крава, milchreich, dives lacte.

Млијѐчац, чца, m. Fischmilch, lac piscis.

Млијѐчница, f. (Ерц.) eine Art eßbaren Schwamms (Milchschwamm, Pfefferschwamm).

Мли́н, m. vide воденица.

Млина̑р, m. vide воденичар:

За млинара не би ни динара —

Мли̑м, ниш; млидија, (Ерц.) meinen, opinor (cf. мислити):

„Млидијаше у њему је благо —

„Јер Босанци Турци млидијау —

Мли̏тав, ва, во, човек, lau, ohne Kraft und Munterkeit, segnis.

Мли́тоња, m. ein млитав човек.

Млогӣ, га, го, mancher, complures.

Мло̀го (comp. вишѐ), viel, multo.

Млого̀зналица, f. der Vielwisser, multiscius.

Млого̀знао, нала, ло, vielwisserisch, multiscius: ти многознали!

Мложѐње, n. das Vermehren, Häufen, incrementum.

Мложи́на, f. die Menge, multitudo (als Gegensatz von малина)

Мло̀жити, им, v. impf. vermehren, augeo.

Мло̀житисе, имсе, v. r. impf. sich vermehren, augeri, accresco.

Млоѕина, f. vide мложина.

Мло̀штво, n. die Menge, multitudo.

Мље́зинац, нца, m. der Letztgeborne, filius postremus.

Мљѐзиница, f. die Letztgeborne, filia postrema.

Мљека̑р (мљечар?) m. (Ерц.) зграда, ђе се рађљева млијеко, die Milchkammer.

Мљеске̑ње, das Schnalzen mit den Lippen (wie die Schweine beim Fressen), sonitus manducantis porci.

Мљѐскати, мљештем, v. impf. mit den Lippen schnalzen, beim Essen, mando cum sonitu.

Мљѐти, мељем, v. impf. mahlen, molo.

Мљеча̑р, m. (Ерц.) 1) der Milchhändler, lactarius. 2) das Milchmaul, amans lactis. cf. мљекар.

Мљѐчика, f. (Ерц.) die Wolfsmilch, euphorbia Linn.

Мо́ба, f. код Срба је обичај, да иду љети, у неке свеце, кад не смију себи радити, газдама на мобу, т. j. без плате, само за јело и за пиће. Највише иду на мобу те жању (ријетко косе, копају кукурузе, купе сијено или шљиве — кашто се и преде на мобу —): зато се жетелачке пјесме зову и мобарске пјесме. На мобу највише иду млади момци, ђевојке и младе, и свако се обуче и накити, као на васкрсеније, или на цвијети, кад иде цркви или намастиру, па цијели дан жањући пјевају, чепајусе, шалесе и веселесе, а послије вечере играју и пјевају до неко доба ноћи. На неким мјестима (као у Сријему) кад дожању њиву па пођу кући на вечеру, онда ђевојке начине од марама барјаке, па онако с барјацима иду пјевајући, као какви сватови или војници; кад дођу пред кућу, онда пободу барјаке у земљу. Моба се обично купи на мрску, и домаћин треба да је части као кад слави крсно име (зато сваѓда и зову газде на мобу: зашто сиромаси не мају чим да части). На мобу дођу и пријатељи из други села, и сваки доведе са собом по неколико момчади, ђевојака и млади. На мобу се отимају које ће поћи.

„Жетву жела моба Тодорова —
„На крај, на крај моја силна мобо—
„Ђул кадука мобу сакупила —

Мобар, m. der auf der моба arbeitet, operis adjutor gratuitus.

Мобарица, f. die Arbeiterinn auf der моба, adjutrix gratuita:
„Мобарице моје другарице!
„Ударите га колом и дичеком —

Мобарски, ка, ко, 1) н. п. пјесме, cf. моба. 2) adv. wie ein мобар, ut мобар.

Могу, (можеш и мореш, може и море, можемо и моремо, можете и морете, могу) ich kann, possum.

Могућ, ћа, ће, } möglich, possibilis.
Могућан, ћна, но, }

Модар, дра, ро, blau, lividus.

Модрина, f. die Bläue, das Blau livor.

Модритисе, имсе, v. impf. blau seyn, liveo.

Модрица, f. der blaue Fleck, livor.

Можданик, m. онај клин, што држи наплашке један за други.

Мождина, f. (augm. v. мозак) мозак из костију, das Knochenmark, medulla ossis.

Мозак (и мозак), мозга, m. das Hirn, cerebrum.

Мој, моја, моје, 1) mein, meus. 2) scherzhaft als Gegentheil von немој:
А. Немој
Б. Мој, Бога ми.

Моја, m. (Рес. и Срем.) vide Мојо.

Мојасин, m. Art Aussatzes, leprae genus.

Мојење, n. das Behaupten daß etwas mein ist, arrogatio.

Мојити, им, v. impf. sagen daß einer (etwas) mein ist, meum dico esse; daher das Zweideutige: ја га и својим и мојим, (а он се одриче).

Мојо, m. (Ерц.) hyp. v. Мојсило.

Мојсило, m. Moses, Moses.

Мојсил, m. Moses (in den Volkserzählungen vom Цар Мојсил), Moyses.

Мокар, кра, ро, naß, udus, madidus.

Мокраћа, f. (in anständiger Rede) der Urin, urina.

Мокрење, n. 1) das Netzen, madefactio.

Мокрина, f. die Näße, mador, udor.

Мокрити, им, v. impf. 1) netzen, madefacio. 2) harnen, mejo.

Мокритисе, имсе, v. r. impf. harnen, lotium reddo.

Моленије, n. (ст.) das Beten, Flehen, preces ad Deum: прими Господе Боже моје мало моленије за велико име твоје (кад се моле Богу).

Молер, m. der Maler, pictor.

Молеров, ва, во, des Malers, pictoris.

Молеровица, f. die Malerin, Malersfrau, uxor pictoris.

Молерски, ка, ко, 1) Maler-, pictorum. 2) adv. wie ein Maler-, more pictoris.

Молибог, m. (komisch, in der Anekdote von der Türkin, die den serbischen Mönch so bezeichnet statt богомољац).

Молитва, f. 1) das Gebet, preces. Код Срба кад се које разболи, слабо траже лекара, него попа или калуђера да му чати молитву малу или велику: мала се молитва чати од главе, од грознице и од други којекакви мали болести; а велика кад човек није при себи, него букца и плашисе. Мала је молитва до скора била у Србији за марјаш, а велика за грош, а сад ваља да су и оне поскупиле. 2) ићи на молитву, sich vorsegnen lassen (von den Wöchnerinnen nach 40 Tagen), purificor.

Молитвена чаша, f. Кад сватови дођу ђевојачкој кући и сједу за сто, онда (по обичају) отац ђевојачки донесе нову чашу, те из ње пију у здравље. Потом ту чашу спреме уз ђевојку и на вјенчању запоје из ње вином момка и ђевојку, и то се зове молитвена чаша. Послије вјенчања млада остави молитвену чашу, и чува је (спомена ради) до смрти:
„Те узима чашу молитвену, —

Молити, им, v. impf. кога bitten, rogo.

Молитисе, имсе, v. r. impf. коме, bitten, rogo; Богу, beten, precor. Срби се обично моле Богу трипут на дан: у јутру кад устану, у вече кад оће да вечерају, и послије вечере кад оће да спавају. У јутру се моле Богу кад које устане, послије вечере кад које доспије да спава, а пред вечеру (сви се моле заједно: мушкарци (пошто се умију: зашто се обично свагда пред јело умивају по рукама, а по варошима и послије јела, као и Турци) стану напријед, а жене и ђеца за њима; и ниједно не смије престати ни сјести, док старјешина не сврши. Они се не моле Богу једнако, него што које зна оно и говори (шапћући; само старјешина може говорити мало по боље, да се чује), и што жели оно и ишти (н. п. ја сам слушао ђе се моја мати моли Богу за мене и за мог брата, да јој будемо живи и здрави и срећни. Тако сестра, ако

Ма́ша, m. (Рес. и Срем.) vide Машо.
Машàла*, f. die Fackel, fax.
Машâње, n. das Greifen in etwas, immissio manus.
Мàшатисе, амсе, v. r. impf. greifen, immitto manum.
Мàше*, f. pl. die Feuerzange, forceps.
Мàшитисе, имсе, v. r. pf. hineingreifen, manum immitto.
Мàшице, f. pl. dim. v. маше.
Мàшко, m. Mannsname, nomen viri.
Ма́шља, f. (у Сриjему, у Бачк. и у Бан.) die Masche, macula, nodus.
Ма́шљиков, ва, во, von evonymus europaeus Linn.
Мàшљиковина, f. evonymus europaeus Linn.
Ма́шо, m. (Ерц.) hyp. v. Марко und Машко.
Мàштрафа, f. ein Glas mit Handhabe, poculum ausatum.
Ма́шћење, n. das Beschmieren mit Fett, unctio.
Мàшчина, f. } augm. v. маст.
Машчу̀рина, f. }
Мê (меj?), меа, m. (Рес. и Срем.) vide миje.
Мè, mich, me (acc. v. ja).
Меа̀на*, f. vide крчма.
Меа̀нисâње, n. vide крчмљење 1.
Меа̀нисати, нишем, vide крчмити 1.
Меа̀нџиja*, m. vide крчмар.
Меа̀нџиjин, на, но, vide крчмаров.
Меа̀нџиjскӣ, ка, ко, } vide крчмарски.
Меа̀нџиjскӣ, ка, ко, }
Мегдâн, m. vide меjдан.
Мегда́нџиja, m. vide меjданџиja.
Мêд, m. 1) der Honig, mel. 2) мѐд (нама), vide међу.
Медâк, m. Mannsname, nomen viri.
Медâр, m. der Honighändler, mellarius.
Медâрница, f. die Honigstube, officina mellaria.
Мѐдвед, m. (Рес. и Срем.) vide међед.
Медве́дак, тка, m. (доље преко Мораве) vide ронац 2.
Мѐдведина, f. (Рес. и Срем.) vide међедина.
Мѐдведица, f. (Рес. и Срем.) vide међедица.
Мѐдведнӣк, m. (Рес. и Срем.) vide Међедник.
Мѐдведов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide међедов.
Мѐдвеђӣ, ђа, ђе, (Рес. и Срем.) vide међеђи.
Меде̏кање, n. das Medet-Rufen, exclamatio medet.
Меде́кати, дечем, v. impf. medet rufen, exclamo medet.

Меде́кнути, нем, v. pf. medet rufen, exclamo medet.
Мѐден, на, но, Honig-, mellitus.
Меде̏њâк, m. 1) m. j. прстен, ein gelber Ring von Bronze, anulus aeneus. 2) медењаци, Honigkuchen, placentae mellitae.
Медêт*! Ausruf eines sterbenden Türken, exclamatio turcae morientis.
Медѝja, f. Medina (?), Medina:
„Кад устане кука и мотика,
„Биће Турком по Медиjи мука —
Мѐдити, им, v. impf. mit Honig versüssen, condio melle, mellio.
Мѐднӣ, на, но, honigsüß, mellitus:
„Капетане моja медна уста —
Медљâње, n. das Versüssen mit Honig, mellitio.
Мѐдљати, ам, vide медити.
Медња́ци, њака, m. pl. поток и брдо у Jадру, између села Тршића и Клубаца:
„Од Медњана те до Копривњака —
Мѐдо, m. hyp. von међед:
„Сити бисмо и jош бисмо,
„Прде медо побjегосмо;
„Да биjау стари
„У гаће би срали.
Медо́вина, f. der Meth, mulsum: слатко као медовина;
„С вечера ме вином умивале,
„У по ноћи слатком медовином —
Ме́доња, m. Name für einen Ochsen, nomen bovis (an den међед denkend?).
Мѐдуља, f. Kuhname, nomen vaccae.
Мѐђа, f. 1) die Grenze, terminus, limes. 2) das Gebüsch, fruticetum:
„Ето маjко из међе међеда —
Мѐђед, m. (Ерц.) der Bär, ursus.
Мѐђедина. f. (Ерц.) 1) die Bärenhaut pellis ursina. 2) augm. v. међед.
Мѐђедица, f. (Ерц.) vide мечка.
Мѐђеднӣк, m. Berg in Serbien (између Ваљевске и Ужичке нахиjе).
Мѐђедов, ва, во, (Ерц.) Bären-, ursi.
Мѐђеђӣ, ђа, ђе, (Ерц.) Bären-, ursinus.
Мѐђење, n. 1) das Angränzen, confinium. 2) das Begränzen, limitatio.
Мѐђер, adv. folglich, also, igitur, ergo. међер обила маjка родила обила jунака (cf. обил).
Мѐђити, им, v. impf. 1) angränzen, conterminus sum. 2) begränzen, limitem pono.
Мѐђица, f. dim. v. међа 2.
Мѐђу, zwischen, inter.
Мѐђудневица (међу̀дневица), f. оне три неђеље дана, између госпође мале и велике (од 15. Августа до 8. Септембриja), die Zeit zwischen den

Мо̀рити, им, v. impf. 1) tödten, interimo. 2) ermüden, fatigo.
Мо̀рйш, m. die Marosch, Marisus.
Мо̀рскӣ, ка, ко, Meer-, See-, marinus.
Мо̀руна, f. der Hausen, acipenser huso Linn.
Мо̀руница, f. dim. v. моруна.
Мо̀рушӣ, ња, ње, Hausen-, husonis.
Мо̀сков, m. der Russe (Moskowiter), Russus.
Моско̀вија, f. vide Московска:
„Полећела два врана гаврана
„Од Озије преко Московије —
Москови̏ти, им, v. impf russificiren, facio esse Russum.
Москови̏тисе, имсе, v. r. impf. russificiren, russizo.
Мо̀сковљев, ва, во, des Москов, russi.
Москови̏ћење, n. das Russificiren.
Мо̀сковска, f. Rußland, Russia.
Мо̀сковскӣ, ка, ко, 1) russisch, russicus. 2) adv. russisch, more russico.
Мост, m. die Brücke, pons.
Мо̀стар, m. Stadt in der Herzegowina.
Моста̀ранин, m. } човек из Мостара.
Моста̀рац, рца, m. }
„Мостаране до мора јунаке —
„На Мостарце до мора јунаке —
Моста̀рлија *, m. vide мостарац.
Моста̀рскӣ, ки, ка, Mostarer.
Мосу̀р, m. велика цијев древна, што жене на њу мотају пређу (кад оће да снују)
Мосу̀рић, m. dim. v. мосур.
Мота̀ње, n. das Haspeln, ductio filorum in rhombum.
Мо̀тати, ам, v. impf. haspeln, duco fila in rhombum.
Мо̀тика, f. die Hacke, Haue, ligo.
Мо̀тиква, f. die Auflösung des Räthsels, мотика und тиква auf einmal zu sagen.
А. Реци ми у један пут тиква и мотика.
Б. Мотиква.
Мо̀тичица, f. dim. v. мотика.
Мо̀тичнӣ, на, но, н. п. уши, држалица, der Haue, ligonis.
Мо̀тка, f. die Stange, pertica.
Мото̀вило, n. 1) der Haspel, die Weife, rhombus. 2) мотовило пређе.
Мото̀вилце, n. dim. v. мотовило.
Мотре̏ње, n. die Aufsicht, das Sehen auf etwas, inspectio.
Мо̀трити, им, v. impf. zusehen, intueor.
Моћ, f. die Kraft, vires.
Мо̀ћан, ћна, но, kräftig, stark, forbis.
Мо̀ћи, могу, vermögen, können, possum. cf. могу.

Моча̀р, f. die Nässe vom Regen, udor.
Моча̀ран, рна, но, н. п. вријеме, naß, udus a pluviis.
Мо̀чило, n. вир, ђе се кисели кућеља и лан, die tiefere Stelle eines Baches, um Flachs darin zu rösten, locus fluminis ad macerandum linum.
Мо̀чионица, f. неколико ручица кућеље, или лана, што се свеже заједно (као' сноп) кад се меће у мочило, ein Bund Flachs zum Rösten, fasciculus lini macerandi: мокар као мочионица.
Мо̀чица, f. dim. v. мотка.
Мо̀шње, f. pl. der Hodensack, scrotum.
Мо̀шњице, f. pl. dim. v. мошње.
Мошта̀ница, f. 1) vide бренна. 2) намастир негђе у Босни (може бити да је сад и пуст):
„Моштаницу у Крајини љутој —
Мо̀шти, f. pl. die Reliquien (Gebeine) des Heiligen, sanctorum reliquiae (ossa).
Мра̑в, m. die Ameise, formica.
Мра̀вак, вка, m. hyp. v. мрав.
Мра̀вињак, m. der Ameisenhaufe, acervus formicinus.
Мра̀вињӣ, ња, ње, Ameisen-, formicae.
Мра̀вић, m. dim. v. мрав.
Мраже̏ње, n. das Verfeinden, inimicitiarum susceptio, aut excitatio.
Мра̀жња, f. die Verfeindung, inimicitiae susceptae, aut excitatae.
Мра̑з, m. der Frost, gelu. (Како му то каза, или како га виђе) паде му мраз на образ.
Мра̀зити, им, v. impf. verfeinden, inimicum reddo.
Мра̀зитисе, имсе, v. r. impf. с ким, sich mit jemand verfeinden, cum aliquo inimicitias suscipio.
Мра̀зовит, та, то, н. п. зима, kalt, frigidus, z. B. Winter.
Мра̑к, m. die Finsterniß, tenebrae.
Мра̀ка, f. die kleinste Menge, drachma (?): нема ни мраке.
Мра̀мор, m. der Marmor, marmor.
Мра̀морје, n. (coll.) Marmorwerk, marmora:
„Седлом биле о јаворје,
„А копитом о мраморје —
Мра̀сав, га, во, masig im Gesichte.
Мра̀се, f. pl. Masen, maculae, verrucae.
Мра̀чак, чка, m. hyp. v. мрак.
Мра̀чан, чна, но, finster, obscurus.
Мра̀чење, n. das Finsterwerden, obscuratio.
Мра̀читисе, чисе, v. impf. finster werden, obscuror, tenebrae ingruunt.
Мр̀ва, f. 1) ein Brosamen, micula. 2) нема ни мрве, ne mica quidem, kein Brosamen! (auch keinen Tropfen).
Мр̀вити, им, v. impf. bröseln, frio.

Мрвица, f. dim. v. мрва. Ко не купи мрвице, не ће стећи пунице.
Мрвичку, vide мрвке.
Мрвке, ein kleinwenig, pauxillum.
Мрвљење, n. das Bröseln, friatio.
Мрвчице, dim. v. мрвке.
Мрградитисе, имсе, v. r. impf. fr. ein finsteres Gesicht machen, obscuro vultum.
Мрграђење, n. das Finstersehen, vultus obscurus.
Мрдање, n. vide врдање.
Мрдати, ам, vide врдати.
Мрднути, нем, vide врднути.
Мрђен, m. Mannsname, nomen viri.
Мрежа, f. das Netz, rete.
Мрежица, f. dim. das Netzchen, reticulum.
Мрена, f. 1) eine Art kleinen Fisches, pisciculi genus. 2) Frauenname, nomen feminae.
Мреница, f. dim. v. мрена.
Мрест, f. (Рес. и Срем.) vide мријест.
Мрестити се, стисе, (Рес. и Срем.) vide мријеститисе.
Мрети, ем, мрьо, (Рес. и Срем.) vide мријети.
Мрешење, n. (Рес. и Срем.) vide мријешење.
Мржење, n. das Hassen, odium.
Мржња, f. der Haß, odium.
Мрзак (comp. мржи), ска, ко, zuwider, molestus.
Мрзити, им, v. impf. 1) на кога, einen hassen, odi. 2) то ме мрзи, das ist mir zuwider. Мрзи га као слијепца пара.
Мријест, f. (Ерц.) der Rogen von kleinen Fischen, ova pisciculorum. cf. икра.
Мријеститисе, стисе, v. r. impf. (Ерц.) sich begatten, coeo (von Hühnern, Enten).
Мријети, рем, мрьо, v. impf. (Ерц.) sterben, morior.
Мријешење, n. (Ерц.) das Begatten (der Hühner), coitus.
Мрк, m. das Begatten der Schafe, coitus ovium. Нема мрка без дебела брка.
Мрк (comp. мрчи), ка, ко, schwarz, ater. cf. црн.
Мркање, n. das Begatten der Schafe, coitus ovium.
Мркатисе, мрчесе, v. r. impf. m. j. оваца, sich begatten, coeo.
Мрква, f. die gelbe Rübe, Möhrrübe, daucus Linn.
Мркли, ла, ло, schwarz, ater: мркли мрак.
Мрков, m. der Rappe, equus ater. vide враНац.

Мрковљев, ва, во, des Rappen, equi atri.
Мркоаст, та, то, schwärzlich, nigellus, subniger.
Мркоња, m. der schwarze Ochs, bos ater.
Мркоњин, на, но, des schwarzen Ochsen, bovis atri.
Мркуља, f. eine schwarze Kuh, vacca nigra.
Мркуљин, на, но, der schwarzen Kuh, vaccae atrae.
Мркуша, schwarze Stute, equa nigra.
Мркушин, на, но, der schwarzen Stute, equae atrae.
Мркша, m. Mannsname, nomen viri.
Мрљање, n. das Durchstreichen, deletio, scripti inductio.
Мрљати, ам, v. impf. durchstreichen, deleo scriptum.
Мрмљање (мрмљање), n. das Murmeln, murmuratio, mussitatio.
Мрмљати (мрмљати), ам, v. impf. murmeln, mussito.
Мрнђање, n. das unverständliche Plappern (z. B. des stammelnden Kindes, des Sprachfremden), blateratio.
Мрнђати, ам, v. impf. unverständlich daherplappern, blatero.
Мрс, m. Fleischspeise (im Gegensatz der Fastenspeise), cibus carnarius (?).
Мрсак, ска, m. ein Fleischtag, dies carnarius (?).
Мрсан, сна, но, н. п. лонац, јело, zu Fleischspeisen gehörig, carnarius.
Мрсниетка, f. und m. der am Freitage Fleisch ißt, qui die veneris non abstinet a carnibus.
Мрсити, им, v. impf. 1) Fleischspeisen essen, vescor carnibus. 2) козе, овце, ihm Salz zu lecken geben, dare sal lambendum. 3) конце, Zwirn verwickeln, verwirren, perturbo.
Мрситисе, имсе, v. r. impf. Fleisch essen, vesci carnibus.
Мрсни, на, но, н. п. дан, Fleischtag (im Gegensatz von Fasttag), dies crassa (?).
Мрт, cf. мрт мрт.
Мртав, тва, во, todt, mortuus.
Мртац, мрца, m. der Todte, die Leiche, funus.
Мртвачки, ка, ко, vide мртваачки.
Мртва кост, f. eine Verhärtung unter der Haut.
Мртвац, m. vide мртац.
Мртваачки, ка, ко, 1) Leichen-, Todten-, funebris. 2) adv. wie eine Leiche, ut funus.
Мртвило, n. die Schlafsucht, lethargus.
Мртвопуало, m. ein schlaffer Mensch ohne Kraft und Leben, socors.

Мрцин, на, но, von verrecktem Vieh, morticinus.

Мрцина, f. das Aas, cadaver.

Мрцинити, им, v. impf. zum Aase machen, reddo cadaver.

Мрцинитисе, имсе, v. r, impf. zum Aase werden, fieri cadaver.

Мрчање, n. 1) ein kleines Kopfweh, dolor capitis. 2) das Uebel- zu- sprechen- seyn auf wen, der Groll, simultas.

Мрчати, чим, v. impf. 1) мрчи ми глава, mein Kopf ist nicht ganz wohl. 2) мрчи на њега, er ist übel auf ihn zu sprechen, succeuset illi.

Мрчење, n. das Schwärzen, denigratio.

Мрчити, им, v. impf. schwärzen, nigrum reddo. Или куј, ил' не мрчи рака.

Мрша, f. die Magerkeit, macies.

Мрша, f. die Magere, macra.

Мрша, m. (Рес. и Срем.) vide мршо.

Мршав, ва, во, mager, macer.

Мршавити, им, vide мршати.

Мршављење, n. vide мршање.

Мршање, n. das Abmagern, macies.

Мршати, ам, v. impf. mager werden, macesco.

Мршење, n. 1) das Fleischessen, esus carnium. 2) das Verwirren (von Garn), intricatio.

Мршо, m. (Крц.) ein magerer Mensch, macer.

Мршталица, f. der Knorpel, cartilago.

Мрштење, n. das Runzeln der Stirne.

Мрштитисе, имсе, v. r. impf. die Stirne runzeln, frontem corrigo.

Муа, f. die Fliege, musca.

Муамед, m. Mohammed, Mohammedus.

Муамедлија, f. das Buch von Mohammed, liber de Muhammedo. Муамедлија је написана Русијским језиком, и налазисе по намастирима у Србији и у Сријему.

Муамедов, ва, во, Muhammeds, Mohammedis.

Муамедовац, вца, m. der Mohammedaner, Mohammedanus.

Муанат, та, то, н. п. од зиме, од врућине, zu empfindlich (gegen Kälte, Hitze), impatiens friguria, caloris.

Муање, n. das Stutzig seyn, obstinatio.

Муар, f. panicum viride.

Муариште, n. Acker, wo einst муар gebaut war, ager olim panico viridi consitus.

Мусера *, f. die Blokade, Belagerung, obsessio.

Муатисе, амсе, v. r. impf. stutzen, stutzig seyn, contumax sum.

Мува, f. vide муа.

Мудар, дра, ро, weise, sapiens.

Мударац, рца, m. der Weise, Philosoph, sapiens.

Мудат, та, то, 1) mit Hoden versehen, testiculatus. 2) wohlbehodet, bene testiculatus.

Мудача, f. vide јајара.

Мудашце, цета, m. dim. v. мудо.

Мудо, n. die Hode, testiculus.

Мудрâње, n. das Weisewerden, incrementum sapieotiae.

Мудрати, ам, v. impf. weiser werden, incipio sapere: мудра дијете.

Мудрина, f. die Weisheit, sapientia.

Мудрица, f. ein gescheiter Kopf, callidus.

Мудровâње, n. die Affectation der Weisheit, allectatio sapientiae.

Мудровати, рујем, v. impf. den Weisen spielen, sapio, allecto sapientiam: шта ти мудрујеш, sagen die Gesellen zu dem, der nicht mitmachen will.

Мудрост, f. vide мудрина.

Мудрота, f. (ст.) vide мудрина:
„О твојој лепој лепоти,
„О твојој мудрој мудроти —

Муж, m. der Ehemann, maritus.

Мужевљи, ља, ље, des Ehemanns, mariti.

Мужјâк, m. das Männchen (bei den Vögeln), mas avium,

Музара, f. m. j. крава, овца, коза, Melk-, mulctraria.

Музење, n. das Melken, mulctus, mulsura.

Музлица, f. die Melkgelte, mulctra.

Музовнâ крава, f. cf. музара.

Мујезин *, m. der Rufer zum Gebet (bei den Türken)

Мук, m. (ст.) das Verstummen, silentium:
„Мучи вило, муком се замукла —

Мука, f. 1) die Pein, cruciatus. 2) муке, die Folter, quaestio, equuleus: ударили (или метнули) га на муке.

Мукадем * појас, m. Art vornehmen Gürtels, cinguli (zonae) genus:
„На припаса мукадем појаса —

Мукаєт *, adj. indecl. aufmerksam, attentus: буди мукаєт, не ћеш ли га ђе виђети, gib acht, ob —; чему си ти мукаєт? was suchst du, begehrst du? cf. назор.

Муктаџија *, m. vide бадаваџија.

Мукте *, vide бадава.

Мула *, m. 1) der Mollah, doctus Turcarum, judex. 2) Сарајевски, die oberste Regierungsperson, judex.

Мулалук *, m. das Gebiet des Mollah von Sarajewo, provincia mollae:
„По Зворнику и по Мулалуку —

Мулин, на, но, des Mollah, mollae.

Муллиница, f. die Frau des Mollah, mollae uxor.

Мулије, f. pl. у ал̂ине око цепова.

Муљало, n. die Stange, um die Trauben im Bottich zu zerstampfen, pertica uvis contundendis.

Муљâње, n. das Stampfen der Trauben, tunsio ovarum.

Муљати, ам, v. impf. н. п. грожђе, Trauben stampfen, contundo, contero uvas.

Мумаказе *, f. pl. die Lichtscheere, Lichtputze, Lichtschnäuze, emunctorium.

Мумлâње (мумљање), n. vide мрмлање.

Мумлати (мумљати), ам, vide мрмлати.

Мунара *, f. das Minaret, turricula templi turcici:

„А мунаре попаст' паучина —

Мунути, нем, v. pf. hineinschießen (ins Haus), irruo, feror.

Муња, f. der Blitz, fulgor.

Мур *, m. vide печат.

Мурасела *, f. der Vorladebrief, evocatoriae judicis.

Мураст, та, то, } olivenfarbig, coloris amurcarii?
Муроваст, та, то, }

Мурдар *, liederlich, unreinlich, dissolutus, negligens.

Мурећеп *, m. Tinte (in fester Gestalt, wie Tischlerleim), atramentum. 2) Frucht einer Pflanze, womit die Frauen die Stickerey zeichnen, atramenti genus aliud.

Мурлеисати, леишем, v. pf. u. impf. vide запечатити, печатити:

„Курдуз пише, Путник мурлеише —

Муру, cf. шуру муру.

Мусеведа *, f. vide бједа.

Мусеведити, им, vide бједити.

Мусеведија *, m. der Verläumder, calumniator.

Муселим *, m. der Musselim (Art türkischen Oberprofosen), praetoris turcici genus.

Муселимов, ва, во, des Musselim, musselimi.

Муселимовац, вца, m. einer von des Musselims Leuten, homo musselimi.

Муселимскй, ка, ко, Musselims, musselimicus.

Мусломан *, m. der Muselmann, musulmanus (orthodoxus).

„На Бошњаке Турке мусломане —

Муст, m. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) der Most, mustum, cf. шира.

Мустâћ, m. vide брк.

Мусти, музем, v. impf. melken, mulgeo.

Мутав, ва, во, vide муцав.

Мутавџија *, m. der Verarbeiter von Ziegenwolle, qui e lana caprina ephippia, saccos cet. conficit.

Мутан, тна, но, trüb, turbidus.

Мутеж, m. das Trübe, aqua turbida.

Мутити, им, v. impf. 1) trüben, turbo. 2) verwirren, turbo.

Мутитисе, имсе, v. r. impf. sich umhertreiben, circumcurso.

Мутлак *, vide јамачно, заиста.

Мутљâг, m. vide мутеж.

Мутљâње, n. vide мућење.

Мутљати, ам, v. impf. vide мутити.

Мутљатисе, амсе, v. r. impf. vide мутитисе.

Мутница, f. риjека у Параћинској нахиjи.

Мутња, f. das Umhertreiben, vagatio.

Мућак, ћка, m. ein unbefruchtetes Ey, ovum sterile.

Мућење, n. das Trüben, turbatio.

Мућкâње, n. das Schütteln (einer dunkeln Flasche), um zu sehen ob sie leer ist, periculum vasis, an sit plenum necne.

Мућкати, ам, v. impf. schütteln, agito.

Мућнути, нем, v. pf. einmal schütteln, quatio.

Мућурла, m. (noch mehr als будала) Tölpel, stolidus.

Муфтија *, m. der Mufti, summus doctor:

„И муфтије наше књижевнике —

Муц, 1) што куц то муц, was einkommt, wird auch gleich verzehrt. 2) cf. туц муц.

Муца, f. die Stotterin, femina balba.

Муца, m. (Рес. и Срем.) vide муцо.

Муцав, ва, во, stotternd, balbus.

Муцâње, n. das Stottern, balbutitio.

Муцати, ам, v. impf. stottern, balbutio.

Муцо, m. (Ерц.) der Stotterer, balbus.

Мучан, чна, но, peinlich, schwer, gravis.

Мучање, n. das Schweigen, silentium.

Мучати, чим, v. impf. schweigen, sileo.

Мученйк, m. der Märtyrer, martyr.

Мученица, f. die Märtyrin, martyr; тако ми ове мученице (говоре кад се закливу ракиjом).

Мученйци, m. pl. das Fest der 40 Märtyrer, den 9. März, festum 40 martyrum. На мученике треба попити 40 чаша.

Мучење, n. das Martern, cruciatus.

Мучити, им, v. impf. peinigen, crucio.

Мучитисе, имсе, v. r. impf. sich quälen, crucior.

Мучке, schweigend, tacite. Чувајсе пса тећа, које мучке кољe.

Мучњак, m. у воденици онај сандук, што у њега пада брашно испод камена, der Mehlkasten in der Mühle, arca farinaria.

Мушема *, f. die Wachsleinwand, linteum ceratum.

Iушица, f. dim. v. муа.
Iушкарац, рца, m. 1) das Mannsbild, mas. 2) das Männchen bei Thieren, mas.
Iушки, ка, ко, 1) männlich, masculus. 2) adv. männlich, viriliter.
Iушкиње, n. (coll.) die Mannsbilder, mares.
Iушкобана, f. ein Frauenzimmer, das sich wie ein Mann benimmt, flucht u. dgl., femina morum masculorum.
Iушмула*, f. die Mispel, mespilus germanica Linn.
Iуштерија*, f. die Kundschaft, der Kunde, der Käufer, emtur.
Iуштулугџија*, m. der den Bothenlohn anspricht, qui petit mercedem nuncii. cf. женидба.
Iуштулук*, m. der Bothenlohn, merces nuncii.
Iуштулукчија*, m. vide муштулугџија.

H.

Нa, 1) на глави, на коњу, на брду, на Косову, auf, in. 2) на небу, am Himmel. 3) на главу, auf, in (cum acc.). 4) на војску, in den Krieg, in bellum. 5) прије божића на нећељу дана, auf eine Woche, ad. 6) на моју срећу, zu meinem Glück, bona mea fortuna.
На, interj. da! en tibi; name, da habt ihrs, en vobis. cf. нај.
Набавити, им, v. pf. verschaffen, comparo.
Набављање, n. das Verschaffen, comparatio.
Набављати, ам, v. r. impf. verschaffen, comparo.
Набадање, n. 1) das Anstecken, Aufstecken, fixio. 2) das Anstechen, compunctio.
Набадати, ам, v. impf. 1) aufstecken, figo. 2) н. п. опанке, anstechen, compungo.
Набасати, ам, v. pf. на што, unversehens worauf stoßen, offendo in aliquid. cf. нагазити.
Набацати, ам, v. pf. anwerfen, conjicio abunde, porrigu.
Набацивање, n. das Anwerfen (z. B. des Baums), injectio.
Набацивати, цујем, v. impf. hinauf werfen, injicio.
Набацити, им, v. pf. darauf werfen, injicio.
Набигузица, f. u. m. der Schmarotzer, die Schmarotzerin, parasitus, parasita (proprie h. d. culi farctor). cf. женидба.
Набијање, n. 1) das Schlagen an etwas, fixio. 2) das Stopfen, farctio, Stampfen, tuusio, tusio. 3) das Schlagen (des Flachses, Hanfs), tunsio.
Набијати, ам, v. impf. 1) hinaufschlagen, aufschlagen, figo. 2) stopfen, farcio z. B. брашно; stampfen, tundo. 3) кућељу, schlagen, tundo.
Набијатисе, амсе, v. r. impf. sich voll aneßen, ventrem impleo.
Набирање, n. 1) die Ernte (Fechsung), messis. 2) das Falten (z. B. des Hemdes), plicatio.
Набирати, ам, v. impf. 1) gewinnen, erfechsen, ernten, meto. 2) falten, plico. 3) (v. pf.) voll lesen, klauben, impleo legendo.
Набиратисе, амсе, v. r. pf. sich satt klauben, satis legisse.
Набити, бијем, v. pf. 1) hinaufschlagen, figo. 2) stopfen, farcio: набити гузицу; stampfen, tundo. 3) кућељу, schlagen, tundo.
Набитисе, бијемсе, v. r. pf. sich voll aneßen, satis comedisse.
Наблизу (на близу), nahe, prope.
Набљувати, љујем, v. pf. voll brechen, vumitu impleo.
Набој, m. 1) Wunde an der Sohle, vom Barfußgehen, solea vulnerata eundo. 2) Wand von Erde (die zwischen Bretern eingeschlossen werden, bis die Erde fest trocknet), paries terreus.
Набор, m. die Falte (im Hemde), plica, sinus.
Набости, бодем, v. pf. 1) anspießen, figo. 2) н. п. опанке, anstechen, compungo.
Набоцати, ам, v. pf. н. п. љеб, anstechen, compungo.
Набрајање, n. das Aufzählen, adnumeratio.
Набрајати, ам, v. impf. aufzählen, numero.
Набрати, берем, v. pf. 1) ernten, meto. 2) anklauben, lego, colligo: крушака, Birnen. 3) falten (das Hemd, Kleid), plico.
Набрекивање, n. das Anfahren gegen einen, invectio.
Набрекивати, кујем, v. impf. на кога, jemanden mit бре! anfahren, invehor in aliquem, exclamans бре!
Набрекнути, нем, v. pf. einen mit бре! anfahren, excipere aliquem voce бре!
Набрзгати, ам, v. pf. nachgewinnen, ersetzen, sufficio: кад се крава у јутру помузе, па у вече нема млијека, онда кажу: није набрзгала.

Набројити, им, v. pf. daraufzählen, adnumero.

Набрчати, чим, v. pf. anstoßen auf etwas, offendo.

Набубрити, им, v. pf. aufschwellen, intumesco.

Набућитисе, имсе, v. r. pf. anbauschen, intumesco.

Навада, f. die Angewöhnung, Gewohnheit, consuetudo, assuetudo.

Навадан, дна, но, н. п. во у кукурузе, angewöhnt, assuetus.

Навадити, им, v. pf. 1) angewöhnen, assuefacio. 2) genug herausnehmen, satis promisse.

Навадитисе, имсе, v. r. pf. sich angewöhnen, assuesco.

Нављење, n. das Angewöhnen, assuefactio.

Наваћати, ам, v. impf. angewöhnen, assuefacio.

Навалити, им, v. pf. 1) voll machen, hurtig machen, festino. 2) stürmen, impetu capio. 3) навалио на њега вино и ракију, hat ihn voll gemacht. 4) навалило ми да серем. 5) навалио ватру, großes Feuer machen.

Навалитисе, имсе, v. r. pf. sich anlehnen, innitor.

Навалице, mit Fleiß, de industria.

Наваљати, ам, v. pf. hinanwälzen, advolvo.

Наваљивање, n. das Hinaufwälzen auf etwas, advolutio.

Наваљивати, љујем, v. impf. hinanwälzen, advolvo.

Наваљиватисе, љујемсе, v. r. impf. sich anlehnen, innitor.

Навезак, ска, m. der Faden, der an einen andern angebunden wird, filum adnexum.

Навезати, вежем, v. pf. daran binden, adligo.

Навезатисе, вежемсе, vide обавезатисе.

Навезивање, n. das Daranbinden, adligatio.

Навезивати, зујем, v. impf. daranbinden, adligo.

Навек, (Рес. и Срем) vide навијек.

Навести, ведем, v. pf. verleiten, induco.

Навести, везем, v. pf. sticken, acu pinxisse.

Навести, везем, v. pf. abfahren (mit dem Schiffe), impello navim.

Навеститисе, веземсе, v. r. pf. abfahren, anchor.

Навеститисе, ведемсе, v. r. pf. wanken (vor dem Falle), labasco.

Навечератисе, амсе, v. r. pf. sich satt essen zu Abend, satiari a coena.

Навијаљка, f. сое, возаљка и оно мјесто, ђе се навија пређа (пређа се метне на возаљку, а вратило на сое, па се вратило окреће, те се возаљка примиче и навијасе пређа).

Навијање, n. 1) das Aufwickeln, Aufwinden, glomeratio. 2) das Schwanken, inflexio.

Навијати, ам, v. impf. aufwinden, glomero.

Навијатисе, амсе, v. r. impf. schwanken, vacillo, inflector.

Навијек (на вијек), (Ерц.) ewig, auf immer, in perpetuum).

Навикатисе, вичемсе, v. r. pf. sich satt schreyen, clamando satiari.

Навикнути (говорисе и навићи), нем, v. pf. gewöhnen, assuefacio.

Навикнутисе (говорисе и навићисе), немсе, v. r. pf. sich gewöhnen, assuesco.

Навирање, n. 1) das Aufschwellen durch Sieden, bullitus. 2) das Durchwollen mit Gewalt, impetus.

Навирати, рем, v. impf. 1) durch Sieden aufschwellen, intumesco coquendo. 2) mit Gewalt durchwollen, impetu velle perrumpere aliquo.

Навитак, тка, m. пређа навијена на вратило, der Aufzug (bei den Webern), stamen.

Навити, вијем, v. pf. aufziehen (aufwinden), subduco.

Навитисе, вијемсе, v. r. pf. sich beugen, schwanken, inflecti.

Навићи, викнем, vide навикнути.

Навићисе, викнемсе, vide навикнутисе.

Навлака, f. 1) der Ueberzug (eines Kissens), superindumentum. 2) das Fell auf dem Auge, cataracta.

Навлачак, чка, m. vide назувица.

Навлачење, n. 1) das Anziehen, inductio. 2) обрва, das Schminken der Augenbraunen, fucatio palpebrarum. 3) das Verleiten, inductio.

Навлачити, им, v. impf. 1) аљине, чакшире, anziehen, induco. 2) обрве, die Augenbraunen schminken, fuco. 3) verleiten, induco.

Навлачитисе, чисе, v. r. impf. sich darüberziehen, inducor z. B. облак, бијело на око.

Навлаш, vide навалице.

Наво, vide навалице.

Наводити, им, v. impf. verleiten, induco.

Наводитисе, имсе, v. r. impf. schwanken, vacillo.

Навођење, n. 1) das Verleiten, inductio. 2) das Wanken, vacillatio.

Наоже́ње, n. das Abfahren (vom Ufer), avectio, discessus.

Наво̀зити, им, v. impf. abfahren (vom Ufer), solvo navem a littore.

Наво̀зитисе, имсе, v. r. pf. abfahren, discedo, avehor a littore.

На̀вора, f. die Anaphora der griechischen Kirche, anaphora, antidorum.

Наворња̏к, m. (komisch von навора). cf. причешало.

На̏вр, zu oberst, oben, in summo cacumine: навр брда, навр куће, навр села и т. д.

Навра́нити, им, v. pf. schwarz machen, reddo atrum:

„Што си косу навранила, —
„То си мене намамила —

Навра̀тити, им, v. pf. 1) bereden, verleiten, induco. 2) das Wasser leiten, duco aquam.

Навра̀титисе, имсе, vide увратитисе.

Навраћа̂ње, n. 1) die Leitung, ductus. 2) die Verleitung, inductio.

На̀врађати, ам, v. impf. 1) leiten, duco, ducto. 2) verleiten, induco.

На̀вргнути, нем, vide наврћи.

На̀вргнутисе, немсе, vide наврћисе.

Наврѐти, ем, наврѣо, (Рес. и Срем.) vide наврјети.

На̀врети, врн, v. pf. durch Sieden aufschwellen, intumesco coquendo.

На̀врјети, рем, наврѣо, v. pf. (Ерц.) mit Gewalt durchwollen, vi perrumpere velle.

Наврндати, ам, v. pf. (von den Spinnenden) in Menge fertig machen, conficio.

Наврнути, нем, v. pf. anschrauben, befestigen, insero, figo.

Наврнутисе, немсе, vide уврнутисе.

Наврнчати, ам, v. pf. т. ј. опанак, anriemen (die Riemen anmachen), lora, adnecto.

Наврстисе, наврземсе, v. r. pf. око кога, или на што, sich an jemand, an etwas machen, und nicht nachlassen, intendo.

На̀врта, f. cf. коловрта.

На̀вртак, тка, m. das Angeschraubte, insitura?

На̀вртање, n. das Anschrauben, insitio.

На̀вртати, врћем, v. impf. anschrauben, insero adigo cochlea.

На̀врћи (говорисе и навргнути), навргнем, vide наметнути.

На̀врћисе (говорисе и навргнутисе), навргнесе, vide наметнутисе.

Навршивање, n. das Vollmachen, Vollwerden, expletio.

Навршѝвати, шујем, v. impf. vollmachen, erfüllen, expleo.

Навр́шити, им, v. pf. vollmachen, erfüllen, expleo: навршила му се година.

Наву́ћи, вучем, v. pf. 1) anziehen, induo. 2) обрае, schminken, fuco. 3) verleiten, induco.

Наву́ћисе, вучесе, v. r. pf. sich dazwischen ziehen, inducor, н. п. облак, бијело на око.

На̑г, га, го, vide го: го наг, као од мајке рођен (mutternackt).

Нага̂ђање, n. das Rathen, Umherrathen, divinatio.

Нага̂ђати, ам, v. impf. umherrathen, divino.

На̀газити, им, v. vf. 1) на што, worauf stossen, offendo. 2) eintreten (z. B. Kraut ins Faß), inculco.

Нага̀мбати, ам, vide нагазити 1.

На̀гарити, им, v. pf. mit Ruß beschmieren, fuligine induco.

Нагваждање (нагважђење?), n. die Ziererey (beim Essen, Reden), ineptiae.

Нагваждати (нагважђати?), ам, v. impf. sich zieren, delicias facio, ineptio.

Нагибање, n. das Lenken, directio.

Нагѝбати, ам (и нагибљем), v. impf. lenken, dirigo.

Нагиздати, ам, v. pf. schmücken, orno, corno.

Нагѝздатисе, амсе, v. r. pf. sich schmücken, comi.

На̀гиња̂ње, n. das Neigen, inclinatio.

На̀гињати, њем, v. impf. neigen, inclino.

На̀гињатисе, њемсе, v. r. impf. sich neigen, inclinor.

На̀главак, вка, m. die Vorschuhung, calceamentum? (österr. der Stiefelvorschub).

Нагла́вити, им, v. pf. н. п. чизме, vorschuhen, calceo.

Наглављѝвање, n. das Vorschuhen, calceatio.

Наглављѝвати, љујем, v. impf. vorschuhen, calceo.

На̀гледатисе, амсе, v. r. pf. sich satt sehen, sat vidisse.

На̀глити, им, v. impf. eilen, festino.

На̑гло, eilig, schnell, velociter.

На̀глув, ва, во, etwas taub, subsurdus.

На̀гљење, n. das Eilen, festinatio.

На̀гнати, ам, v. pf. antreiben, nöthigen, adigo.

На̀гнатисе, амсе, v. r. pf. sich auf jemand werfen, irruo in aliquem.

Нагне́здити, им, (Рес.) vide нагнијездити.

Нагне́здитисе, имсе, (Рес.) vide нагнијездитисе.

Нагнѝздити (нагњѝздити?), им, (Срем.) vide нагнијездити.

Нагнѝздитисе (нагњѝздитисе), имсе, (Срем.) vide нагнијездитисе.

Нагнијѐздити, им, v. pf. (Ерц.), кокош, der Henne ein Nest machen, nidum paro gallinae.

Нагнијѐздитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich ein Nest machen, nidum paro mihi.

Нагнòјити, им, v. pf. düngen, stercoro.

На̏гнути, нем, v. pf. neigen, inclino.

На̏гнутисе, немсе, v. r. pf. sich neigen, inclinor.

Нагњѐчити, им, v. pf. anquetschen, contundo, н. п. пасуљ; ногу.

Нагњѝздити, им, cf. нагнѝздити.

Нагњѝздитисе, имсе, cf. нагнѝздитисе.

Нагова̀рање, n. das Bereden zu etwas, suasio.

Нагова̀рати, ам, v. impf. bereden, suadeo, impello.

Наговѐстити, им, (Рес. и Срем.) vide наговијестити.

Наговешћѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide наговјешћивање.

Наговешћѝвати, ћујем, (Рес. и Срем.) vide наговјешћивати.

Наговијѐстити, им, v. pf. (Ерц.) erinnern, revoco in mentem, moneo.

Наговјешћѝвање, n. (Ерц.) das Erinnern, Mahnen, monitio.

Наговјешћѝвати, ћујем, v. impf. (Ерц.) erinnern, moneo.

Нагòвнати, ам, v. pf. anmisten, stercore impleo (z. B. лулу, im Scherze für: füllen).

Наговòрити, им, v. pf. bereden, induco, impello.

Нагòдити, им, v. pf. treffen, ferio, attingo.

Нагомѝлати, ам, v. pf. anhäufen, accumulo.

На̏гон, m. der Antrieb (der Schweine der Save zu, um sie nach Teutschland zu übersetzen), compulsio suum ad trajectum.

Нагòнити, им, v. impf. antreiben; nöthigen, adigo, impello.

Нагòнитисе, имсе, v. r. impf. losstürzen auf einen, irruo in aliquem.

Нагòњење, n. das Antreiben, impulsus.

На̀грабити, им, v. pf. zusammenraffen, rapio.

На̀грабитисе, имсе, v. r. pf. sich reich raffen, satis rapuisse.

Награбу̀сити, им, vide нагазити 1.

Награ̀дити, им, v. pf. н. п. разбој, казан, vorrichten, instruo, adparo.

Награ̀ђивање, n. das Vorrichten, praeparatio.

Награ̀ђивати, ђујем, v. impf. vorrichten, praeparo, paro.

На̏грда, f. ein häßliches Ding, turpitudo: нагрдо једна!

Нагр̀дити, им, v. pf. beschimpfen, contumelior.

Нагр̀дитисе, имсе, v. r. pf. sich häßlich zurichten, turpor.

На̀грејатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide нагријатисе.

Нагрѐпсти, бем, v. pf. anschaben, corrado.

Нагрѝзање, n. das Anbeißen, admorsio.

Нагрѝзати, ам, v. impf. anbeißen, admordeo.

На̀гријатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich satt wärmen, sat calefieri. Док се човек дима не надими, неможе се ватре нагријати.

На̀гристи, зем, v. pf. anbeißen, admordeo.

Нагр̀нути, нем, v. pf. 1) anscharren, corrado, congero. 2) scharenweise andringen, irruo: нагрнуше људи на врата.

Нагр̀цатисе, амосе, v. r. pf. sich anhäufen, accumulari.

Нагу̀зитисе, имсе, v. r. pf. sich so neigen, daß der Hintere in die Höhe steht, inclinari podice erecto.

Нагу̀зљез, m. (у Ерц.) der Rückgänger (ein komischer Name des Krebses), cancri nomen comicum, retrogradus.

Нагу̀лити, им, v. pf. anschropfen (Saft von den Bäumen), satis scarifico.

Нагу̀ске, rücklings, retrorsum.

На̀д, } über, super: над водом, на̀да, } да мном, нада се.

Надалѐко (на далеко), } ferne, longe.
Надалѐку (на далеку), }

На̀дамном (нада мном), über mir, supra me.

На̀дање, n. das Hoffen, spes.

На̀дарити, им, v. pf. verleiten, induco in animum: који me ђаво надари (на mo)?

На̀датисе, амсе, v. r. impf. hoffen, spero.

На̀датисе, надало ми се, v. r. pf. es folgt nacheinander, succedit (bona aut mala); надало се продало се (sagt der Kaufmann, wenn ihm im Laden etwas herabfällt).

Надба̀дање, n. das Besiegen im Hörnerstoß (zwischen Ochsen, Kühen), victoria tauri.

Надба̀дати, ам, v. impf. im Stoße besiegen, cornibus vincere: наш је во надбадао вашега.

Надбијање, n. der Sieg im Gefechte, victoria.
Надбијати, ам, v. impf. in der Schlacht besiegen, proelio vinco.
Надбити, бијем, v. pf. in der Schlacht besiegen, praelio vinco.
Надбости, бодем, v. pf. im Stoß besiegen (von Stieren), cornibus vinco.
Надвисити, им, v. pf. an Höhe übertreffen, altitudine supero:
„Сву су гору врьом надвисиле —
Надвладати, ам, v. pf. überwinden, vinco.
Надводитисе, имсе, v. r. impf. sich darüber hin beugen, inclinor desuper:
„Млада нева воду иела,
„Над воду се надаодила —
Надгледање, n. die Aufsicht, cura.
Надгледати, ам, v. impf. } besehen, inspicio; inviso; curo.
Надгледати, ам, v. pf.
Надговарање, n. das Uebersprechen, victoria linguae.
Надговарати, ам, v. impf. übersprechen, zu Schanden reden, vinco lingua.
Надговаратисе, амсе, v. r. impf. im Reden wetteifern, certo lingua.
Надговорити, им, v. pf. zu Schanden reden, lingua vinco.
Надевање, n. (Рес. и Срем.) vide надијевање.
Надевати, ам, (Рес. и Срем.) vide надијевати.
Надекатисе, амсе, v. pf. sich anschlampen, ventrem impleo.
Наденути, нем, vide надести.
Надесно (на десно), rechts, dextra.
Надести (говорисе и наденути), наденем, (Рес. и Срем.) vide нађести.
Наджети, жањем, v. pf. zu Schanden schneiden (als Schnitterin), messe vinco.
Надживети, вим, v. pf. (Рес.) } überleben, supervivo.
Надживити, вим, v. of. (Срем.)
Надживљети, вим, v. pf. (Ерц.)
Наджињање, n. der Wetteifer im Getreideschnitt, certamen messorium.
Наджњевати, ам, v. impf. zu Schanden schneiden, messo vinco.
Наджњеватисе, амсе, v. r. impf. eine Schnittwette eingehen, certamen messorium ineo:
„Наджњевасе момак и девојка —
Наджњети, нем, vide наджети.
Надигнути, нем, vide надићи.
Надигравање. n. der Sieg im Spielen, victoria lusus.
Надигравати, ам, v. impf. überspielen, vinco lusu.
Надиграти, ам, v. pf. überspielen, vinco lusu.
Надизање, n. das Aufrichten (in die Höhe richten), arrectio.
Надизати, ижем, v. impf. in die Höhe richten, arrigo, tollo.
Надијевање, n. (Ерц.) 1) das Anmachen, Befestigen an etwas, adfixo. 2) das Geben (eines Namens oder Spottnamens), inditio nominis. 3) das Füllen (eines Bratens), farctio.
Надијевати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) anmachen, befestigen, figo. 2) geben (einen Namen), indo nomen. 3) füllen, farcio (indo).
Надимање, m. das Anblasen, inflatio.
Надиматисе, амсе, v. r. impf. sich anblasen, inflor.
Надимитисе, имсе, v. r. pf. sich anräuchern, Rauch schlucken, devoro fumum. Док се човек дима не надими, не може се ватре нагријати.
Надинатити, им, v. pf. überzanken, jurgio vinco.
Надирање, n. das Anreißen, delibatio?, scissio.
Надирати, рем, v. impf. anreißen, delibo; scindo primam partem.
Надити, им, v. impf. stählen, chalybe induco.
Надићи, ђем, v. pf. von oben umgehen, ambio desuper.
Надићи (говорисе и надигнути), дигнем, v. pf. heben, elevo.
Надјачавање, n. das Ueberwinden, victoria.
Надјачавати, ам, v. impf. übermeistern, vinco.
Надјачати, ам, v. pf. überwinden, fortitudine supero.
Надјуначити, им, v. pf. an Heldenthum übertreffen (überhelden?), virtute supero:
„Надмудрисмо и надјуначисмо —
Надлајати, јем, v. pf. überbellen, latrando vinco: не би га надлајало деветоро паса.
Надмашити, им, v. pf. übergreifen, altius extendo manum.
Надметање, n. 1) das Drüberschießen, trajectus justo altior. 2) das Drübersetzen, superimpositio (z. B. des Puncts aufs i).
Надметати, мећем, v. impf. 1) Drüberschießen, altius jaculor. 2) над иже, den Punct aufs i setzen, impono apicem i literae.
Надметнути, нем, v. pf. 1) drüber schießen, altius jacio. 2) darüber setzen, super pono.
Надмудривање, n. das Ueberweisen, victoria sapientiae.
Надмудривати, ујем, v. impf. einen mit Weisheit schlagen, supero sapientia.

Надмудри́ватисе, рујемсе, v. r. impf. mit einander wetteifern, wer gescheuter ist, de sapientia certo.

Надму́дрити, им, v. pf. an Witz und Weisheit übertreffen, sapientia vinco.

Наднѐти, несем, (Рес. и Срем.) vide наднијети.

На̀днијети, несем, наднијо (наднијела, ло), v. pf. (Ерц.) drüber tragen, super fero

На̀дница, f. das Tagelohn, mercer diurna.

На̀дничар, m. der Tagelöhner, mercenarius.

На̀дничарев, ва, во, } des Taglöhners,
На̀дничарóв, ва, во, } mercenarii.

На̀дничарскӣ, ка, ко, 1) Taglöhner-, mercenarius. 2) adv. nach Taglöhner Art, more mercenarii.

На̀дничење, n. das Taglöhnern, labor mercenarius, opera.

На̀дничити, им, v. impf. taglöhnern, operam diurnam praesto.

Надно̀сити, им, v. impf. drüber tragen, porto desuper

Надношѐње, n. das Drübertragen, superlatio.

На̀до, n. рупа, ђе пољски миши сносе жито, das Mäuseloch, caverna murium.

Надо̀мак Бечу, Бијограду, nahe, ad, prope.

Надрѐти, ем (и надерем), надрьо, (Рес и Срем.) vide надријети.

На̀дријети, рем (и надерем), надрьо, v. pf. (Ерц.) anreißen, scindo ex parte, perrumpo.

На̀дрикњига, m. der Halbgelehrte, semidoctus (eig. Buchanreißer).

Надро̀бити, им, v. pf. ein- oder anbröckeln, intero.

На̀драшкати, ам, v. pf. н. п. псето на свиње, anhetzen, incito.

Надскаки́вање, n. das Uebertreffen im Springen, victoria saltus.

Надскаки́вати, кујем, v. impf. im Springen übertreffen, vinco saltu.

Надскаки́ватисе, кујемсе, v. r. impf. eine Springwette eingehen, contendo saltu.

Наду́вати, ам, v. pf. anblasen, inflo.

Наду́ватисе, амсе, v. r. pf. sich stolz aufblasen, inflari.

На̀дутисе, дмемсе, v. r. pf. 1) надуо се вјетар, ist ins Blasen hineingekommen, coepit vehementer flare. 2) aufschwellen, inflor, н. п. мртав човек. 3) vide надуватисе.

Наду́шитисе, имсе, v. r. pf. auflachen, eine Lache aufschlagen, in risum solvi: надушио се смијати.

На̀ђенути, нем, vide нађести.

Нађѐње, n. das Stählen, inductio chalybis.

На̀ђести (говорисе и нађенути), ђенем, v. pf. (Ерц.) 1) anstecken, figo. 2) име, geben, indo. 3) füllen (den Braten), farcio, indo faracturam.

Нае́ритисе, имсе, v. r. pf. накривитисе на једну страну, sich schief beugen, obliquor.

Нае́ро, schief, oblique:

„Што носи перо наеро —

Наждѐратисе, v. r. pf. sich voll fressen, satis vorasse.

На̀жети, жањем, v. pf. ernten, einärnten, meto, metendo nanciscor.

Наживѐтисе, вимсе, v. r. pf. (Рес.) Нажи́витисе, вимсе, v. r. pf. (Срем.) Наживьетисе, вимсе, v. r. pf. (Ерц.)	sich satt leben, satis vixisse.

Нажи́рити, им, v. pf. satt füttern, sagino.

На̀жњети, ем, vide нажети.

Наза̑д, zurück, retro.

На̀задак, тка, m. der Rückgang (schlechter Erfolg), successus adversus.

На̀задан, дна, но, krebsgängig, male succedens.

Назадѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide назадијевати.

Назадијѐвати, ам, v. pf. (Ерц.) nach einander anstecken, impono aliud ex alio.

На̀залу̑д (на залуд), umsonst, vergeblich, frustra:

„Коме пушка назалуд не пуца —

На̀звати, зовем, v. pf. nennen, zurufen, voco; назвати коме Бога, т. ј. назвати добро јутро, помоз' Бог., или добар вече:

„Када сједе, онда Бога назва:

„Добро јутро беже Љубовићу! —

На̀зватисе, зовемсе, v. r. pf. heißen, sich nennen, appellor.

На̀здравити, им, v. pf. коме, zutrinken, propino. Кад који оће да пије, онда наздрави ономе, што ће да пије послије њега (зашто у Србији, у Босни и у Ерцеговини, пију јудном чашом), т. ј. рече му спасујсе, или спас' Бог (а онај одговори: „На спасеније Ристово", или здрав буди. — Здрав Османе, ако ти остане.

На̀здрављање, n. das Zutrinken, propinatio.

На̀здрављати, ам, v. impf. zutrinken, propino.

На̀зеба, f. die Erkühlung, Erkältung, refrigeratio, pituita.

Назѐбао, бли, f. vide назеба.

Назећсти, бем, v. pf. sich erkälten, refrigeror.

Назива́ње, n. 1) das Nennen, Heißen, appellatio. 2) das Grüßgott! salutatio.

Нази́вати, ам (и називљем) v. impf. 1) nennen, appello. 2) Бога, (сц.) sagen помоз' Бог! Deum praefari:

„Војводама када оно дође,
„Оно њима Бога не назива,
„Већ овако њима проговара —

Нази́ватисе, амсе (и називљемсе), v. r. impf. heißen, vocor.

Нази́дати, ам, v. pf. draufmauern, addere murum.

Назиђи́вање, n. das Hinzu-, Draufmauern, impolitio muri

Назиђи́вати, ђујем, impf. daraufmauern, impono murum.

На́зима, f. vide назеба.

На́зимад, f. (coll.) einjährige Schweine, sues anniculae.

На́зимац, мца, m. vide вепар.

На́зиме, мета, n. einjähriges Schwein, porcus anniculus.

На́зимача, f. einjährige Sau, porca annicula.

На́зимчић, m. dim. v. назимац.

На́зирање, n. das undeutliche Sehen, visio indistincta.

На́зирати, рем, v. impf. undeutlich sehen, video obscure.

Назо̀батисе, бљемсе, v. pf. sich anessen, satis comedisse von Haber, Kirschen, Trauben).

Назо̀бити, им, v. pf. anfüttern (mit Haber), satis avenae praebeo.

Назо̀винра̑д, sogenannt-, vorgeblich, simulatus, sic dictus: назовибрат, назовисестра и т. д.

На́зор (д. і. на зор), буди назор, нећеш ли ти ће ећемш, gib Acht u. s. w. attende.

На́зорице, von weitem doch so, daß man den, dem man folgt, sieht, e longinquo, ita ut videas: отишао за њим назорице.

На́зрети, рем, v. pf. undeutlich anblicken, obscure conspicor.

На́зубан, бна, но, на кога, aufsäßig, infensus.

Назу́бити, им, v. pf. н. п. женско бр̀ио, mit Zähnen versehen, instruo dentibus (die Säge).

На́зувак, вка, m. назувача, назувица, навлачак, der wollene Ueberzug über den Strumpf, bis an den Rüst herauf, calceamenti genus.

Назу́вање, n. das Anziehen der Schuhe, calceatio.

Назу́вати, ам, v. impf. die Schuhe anziehen, induco calceum.

Назу́вача, f. vide назувак.

На́зувица, f. vide назувак.

На̀зути, зујем, v. pf. anziehen (Schuhe), induco.

Наи́гратисе, амсе, v. r. pf. 1) sich satt spielen, satis lusisse. 2) sich satt tanzen, satis saltasse.

На̀измаку, cf. измак.

Наи̏зуст, auswendig, memoriter.

На́нја*, f. Gebiet, territorium, ager, ditio.

На́нјски̑, ка, ко, der нанја, agri.

Нањи́вање, n. das Schauen mit einem halbblinden Auge, visus oculi semicoeci.

Нањи́вати, љујем, v. impf. halbblind seyn, semicoecus sum:

„На лијеву ногу нарамује,
„А на десно око нањује —

На̀има̑ње, n. das Miethen, conductio.

На̀имати, ам (и наимљем), v. impf. aufnehmen, miethen, conduco.

На̀иматисе, амсе (и наимљемсе), v. r. impf. sich aufdingen lassen, conducor.

На̀име (д. і. на име), namentlich, nominatim.

На̀иска̑п (пити), bis auf die Hefen, ad ultimam usque guttam.

Наи́ћи, наиђем (и наидем), v. pf. 1) worauf stoßen, offendo. 2) нашила пуна копања вина, angelaufen (aus dem rinnenden Faße), confluxit.

На̑ј, 1) vide на̑: дај нај. 2) am (um den Superlativ zu bilden): нај бољи, am besten, der Beste, maxime, super omnes.

На̀ја̑хатисе, јашемсе, v. r. pf. sich satt reiten, satior equitando.

Наја́ви (на јави), in wachendem Zustande, vigilans.

На̀јам, јма, m. die Aufdingung, das Liedlohn, conductio, merces.

На̀јамити, им, v. pf. aufbringen (in hinreichender Menge), herbeischaffen, comparo, cogo.

На̀јамни̑к, der Miethknecht, servus conductus.

На̀јамница, f. das Miethweib, femina mercede conducta.

Наја̑тисе, јашемсе, vide најаатисе.

Нају̀катисе, учемсе, v. r. pf. sich satt klagen, lamentis fatigari.

Није́дање, n. das Anbeißen, admorsio.

Најед́ати, ам, v. impf. anbeißen, admordeo.

Најѐдити, им, v. pf. erzürnen, irrito.

На̀једно (на једно), auf einmal, simul, eodem tempore.

На̀јѐдрати, ам, v. pf. voll werden, impleri: најдрало грожђе, кукуруза.

Најѐжитисе, имсе, v. pf das Haar

ſträuben, erigo crines (wie der Igel, jež), ſchaudern, horreo.
Нáјести, једем, v. pf. anbeißen, admordeo: најело га псето.
Нáјестисе, једемсе, v. r. pf. ſich ſatt eſſen, satior. Пси ти се меса најели!
Нáјмити, им, v. pf. ausdingen, conducо.
Нáјмитисе, имсе, v. r. pf. ſich ausdingen laſſen, condocor:
„Најмносе зао у горега;
„Ђе га рани, а горе му ради.
Нáка, f. cf. злаmоје.
Накáдити, им, v. pf. anräuchern, infumo.
Накађивање, n. das Anräuchern, fumigatio.
Накађивати, ђујем, v. impf. anräuchern, fumigo.
Нáказа, f. Mißgeburt (als Schimpfwort), monstrum: иди наказо једна!
Нáказан, зна, но, von Gott gezeichnet, geſtraft, a deo signatus.
Накáзити, им, v. pf. наказио га Бог, gezeichnet (zur Strafe), signavit eum Deus.
Накáзитисе, имсе, v. r. pf.
А. Казаћу —
Б. Наказићеш се, für das Sagen von Gott geſtraft werden.
Накáламак, мка, m. vide наставак.
Накáламити, им, v. r. pf. pfropfen, insero (surculum).
Нáкан, на, но, entſchloßen, ſchlüßig, био сам накан да ти дођем, statueram.
Накáнитисе, имсе, v. r. pf. ſich entſchließen, constituo, decerno. Кад се њени накани, сав свијет попали.
Накањивање, n. das Vornehmen, consilii captio.
Накањиватисе, њујемсе, v. impf. ſich anſchicken, capto consilium.
Нáкапати, пље, v. pf. antropfen, stillando impleor: накапала пуна копања вина und накапало вина пуна копања.
Нáкарде, f. pf. das Rüſten, die Vorrichtung, instrumentorum dispositio.
Накáрати, ам, v. pf. ein wenig ausʒanken, modice objurgo.
Накинђуритисе, имсе, v. pf. ſich ausſtaffiren, exornari inepte.
Накињити, им, v. pf. quälen, ſtrapaʒiren, fatigo. cf. намучити.
Накињитисе, имсе, v. r. pf. ſich ſtrapaʒiren, fatigor.
Нáкисео, села, ло, ſäuerlich, acidulus.
Нáкиснути, не, v. pf. 1) hineinregnen, impluo. 2) anregnen, pluvia impleo.
Накит, n. der Kopfputʒ, ornatus capitis.
Нáкитити, им, v. pf. 1) ſchmücken, como; daher auch 2) (cm.) накититисе вина:
„А када се вина накитише —
Наклáпало, m. der Plauderer, loquax; fabulator.
Наклáпање, n. das Daherplaudern, confabulatio.
Наклáпати, ам, v. impf. daherplaudern, fabulor.
Наклóпитисе, имсе, v. r. pf. за ким, verfolgen, persequor.
Накљувати, љујем, v. pf. anbicken, admordeo (ut gallina).
Нáкнада, f. der Erſatʒ, compensatio.
Нáкнадити, им, v. pf. erſetʒen, compenso.
Накнађавање, n. das Erſetʒen, compensatio.
Накнађавати, ам, v. impf. erſetʒen, compenso.
Нáковањ, вња, m. der Amboß, incus
Накóвати, кујем, v. pf. 1) voll anſchmieden, satis cudisse; новаца, priʒen, 2) Lügen ſchmieden, fabricor mendacia.
Накокóтитисе, имсе, v. r. pf. ſich in die Bruſt (wie ein Hahn) werfen, superbio ut gallus.
Нáком (себе), hinter, post:
„Наком себе спомен оставити —
Накóмити, им, v. pf. anhülſen, genug anſchälen, satis paro.
Накóнче (накоњче.), чета, n. мушко дијете, што се по обичају да ђевојци на коња, кад је сватови доведу пред младожењину кућу, cf. женидба. По оним мјестима, ђе сватови с а д не иду по ђевојку на коњма, већ на колима (као по Срijему, по Бачкој и по Банату), такого се дијете дода ђевојци на кола (али не вјерујем да се зове н а к о л ч е, него опет наконче?).
Накóпати, ам, v. pf. genug ausgraben, effodiendo paro.
Накóсити, им, v. pf. anmähen, foenum paro
Накострéшитисе, имсе. (Рес. и Срем.) vide. накострјешитисе.
Накострјéшитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) das Haar ſträuben, arrigo pilos.
Нáкрај, am Ende, in extremo: накрај села, накрај свијета и т. д.
Нáкрасти, крадем, v. pf. ʒuſammenſtehlen, furto congero.
Накрéнути, нем, v. pf. beugen, neigen, inclino.
Накрéсати, решем, v. pf. anpflücken, carpendo paro, decerpo.
Накрéсатисе, решемсе, v. r. pf. ſich voll füttern, impleo ventrem.

Нàкретâње, n. das Neigen auf eine Seite, inclinatio.

Нàкретати, рећем, v. impf. neigen, inclino.

Нàкрив, ва, во, etwas schief, subobliquus.

Накри̏вити, им, v. pf. ankrümmen, schief anstecken, schief halten, obliquo.

Накривљѝвање, n. das Krümmen, incurvatio.

Накривљѝвати, љујем, v. impf. krümmen, (schief ins Gesicht drücken, z. B. die Mütze), incurvo.

Накрѝво (на криво), schief, oblique.

Накрѝжати, ам, v. pf. kreuzweise zerhauen, zerschneiden, decussare.

Накричѝвање, n. das Vollanschreyen der Ohren (bei einer Bestellung) moleste repetita mandatio, preces.

Накричѝвати, чујем, v. impf. einem die Ohren vollschreyen mit einer Bitte, precibus obtundo.

Накри́чити, им, v. pf. die Ohren vollschreyen, aures obtundo.

Накро̀јити, им, v. pf. voll anschneiden, scindendo paro.

Накру́нити, им, v. pf. anpflücken, carpendo paro.

Нàкувати, ам, v. pf. 1) genug aufkochen, coquendo paro. 2) genug bereiten (Brot), panem paro, compinso?

Наку̑ле на вѝле, Ausflüchte, Vorwände bei einer abschlägigen Antwort: разби на куле на виле (кад који што одрече, или покварн с ријечима).

Наку́патисе, амсе, v. pf. sich satt baden, satis lotom esse.

Нàкупити, им, v. pf. zusammenbringen, conflo; накупили се људи, — gesammelt.

Накупо̀вати, пујем, v. pf. voll ankaufen, coemo.

Наку̑рнина, f. (scherzhaft) merces mentulae.

Нàкурњак, m. der Hosenlatz, proprie tegumentum penis, theca.

Наку́сатисе, амсе, v. pf. sich voll fressen (mit vollem Löffel) sat vorasse.

Налáгање, n. das Unterlegen, Füttern, munitio subsutio.

Налáгати, лажем, v. impf. füttern, munio z. B. самар, ал̂ину памуком.

Налáгати, лажем, v. pf. на кога, verläumden, calumnior.

Налáгатисе, лежемсе, v. pf. sich voll lügen, mendaciis satior.

Налàжење, n. das Finden, inventio.

Нàлазити, им, v. impf. finden, invenio.

Налеђàшке, auf dem Rücken, supinus.

Налéпити, им, (Рес. и Срем.) vide налијепити.

Нàлет, m. ein Pumpfan! offendiculum (?) homo qui semper impingit: иди налете један!

Налéтање, n. (Рес. и Срем.) vide налијетање.

Налéтати, лећем } (Рес. и Срем.)
Налéтатисе, лећемсе } vide налијетати.

Налѐтети, тим, v. pf. (Рес.)
Налѐтетисе, пимсе, v. r. pf. (Рес.)
Налѐтити, им, v. pf. (Срем.)
Налѐтитисе, имсе, v. r. pf. (Срем.)
Нале̏ћети, летим, v. pf. (Ерц.)
Нале̏ћетисе, летимсе, v. r. pf. (Ерц.)
} на кога, anlaufen, anfallen, aggredior.

Налéћи, лежем, v. pf. н. п. кокош, ansetzen (die Henne, d. i. ihr Eyer unterlegen, damit sie brüte) nidum facio gallinae incubiturae.

Налéћи, лежем (говорисе и налегнем), v. pf. sich sammeln, anhäufen, concurro, congregor: налегоше људи; належе свијет.

Нале̏ћке, vide налеђашке.

Нàливак, вка, m. (Срем.) vide нал̂евак.

Нàливање, n. (Срем.) vide нал̂евање.

Нàливати, ам, (Срем.) vide нал̂евати.

Нализатисе, лажемсе, v. pf. sich satt lecken, lambendo satior. Ако се не накусасмо, не нализасмосе.

Налијéпити, им, v. pf. (Ерц.) erwischen (d. i. erwischt werden), capior, offendo: налијепио је неђе, der hat's erwischt.

Налијѐтање, n. (Ерц.) das anfallen, aggressio.

Налијѐтати, јећем, v. impf. (Ерц.)
Налијѐтатисе, јећемсе, v. r. impf. (Ерц.)
} на кога, anfallen, invado.

Нáлик (d. i. на лик), ähnlich, similis: сестра налик на брата.

Нáликовати, кујем, v. impf. ähneln, similis videor.

Нàлити, лијем, v. pf. angießen, impleo.

Нáличје, n. die äbichte (?) Seite, pars aversa.

Нáлога, f. das Gedränge (z. B. bei der Fleischbank), concursus, turba.

Налòжити, им, v. pf. 1) дрво на ватру; или ватру, drauf legen, superpono, impono. 2) самар; ал̂ину, füttern, munio, subsuo.

Налòкати, лочем, v. pf. anschlürfen, sorbendo delibo: налокала мачка млијеко.

Нало̀катисе, лочемсе, v. r. pf. sich satt schlürfen, sorbendo satior.

Нало̀мити, им, v. pf. 1) voll anbrechen, frangendo paro. 2) anbrechen, infringo, modice frango.

Налудо̀ватисе, дујемсе, v. r. pf. austoben, gescheut werden, consipisco, nugas pono.

На̀луне, f. pl. (у Србији и у Босни по варошима) Art Stelzschuhe, calcei grallati.

Налу́пати, ам, v. pf. voll anschlagen (z. B. Eyer), tundendo paro.

Налу́патисе, амсе, v. r. pf. 1) sich satt schlagen, caedendo satior. 2) sich anschlampen, vino et cibis impleri.

На̀љевак, вка, m. (Ерц.) etwas voll Angegossenes, expletum quid infuso liquido: дебело прасе као наљевак.

На̀љева̑ње, n. (Ерц.) das Angießen, fusio.

На̀љевати, ам, v. impf. (Ерц.) Angießen, infundo.

На̀љести, љезем, v. pf. (у Ерц.) vorbeikommen, passiren, venio, praetereo.

Наљу́битисе, имсе, v. r. pf. sich satt küssen, sat osculatum esse, sat amasse:
„Вјерне сам се љубе наљубио —

Нама̀гнути, нем, v. pf. на кога, einem winken, innuo. cf. намигнути.

На̀мазати, мажем, v. pf. anschmieren, beschmieren, illino.

Нама̑јсторити, им, v. pf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) кога, meisterhaft erwiedern, reddo egregie (e. g. convicium, acute dictum.)

Нама̀кнути, нем, vide намаћи.

На̀мама, f. die Lockspeise, esca.

Нама́мити, им, v. pf. herbeilocken, inesco:
„Што си косу навранила,
„То си мене намамила —

Нама́митисе, имсе, v. r. pf. sich anlocken lassen, aufsitzen, inescor.

Намамљи́вање, n. das Locken, inescatio.

Намамљи́вати, љујем, v. pf. locken, inesco.

На̀мастир, m. das Kloster, monasterium. Будући да у Србији ни у десетом селу нема цркве, зато људи иду уз часне посте (сваке неђеље, а особито о Мученицима, о Благовијести, о Цвијетима и о Васкрсенију) и о осталим великим годовима (н. п. о Тројичину дне, о Петрову дне, о Преображењу, о Госпођи великој и о малој, о Ваведенију, о Богојављенију и о Задушницама) намастирима, те се исповиједају и причешћују. Уз часне се посте обично причешћују, а о другим годовима иду као на панађур. Код ђекоји намастира скуписе (кад је лијепо вријеме) о Благовијести, о Цвијетима, о Преображењу и о Госпођама, по неколике иљаде сабора. Ту продају трговци различиту робу, крчмари крчме вино, ракију и јабуковачу; месари пеку јагањце, овце, козе и свиње, те продају месо; ту гледају момци ђевојака (обично иду ђевојке најанше о Цвијетима, а младе о Васкрсенију); ту се састају кумови, пријатељи и познаници, и договарајусе о свачему. — Тако иду Бачвани о Тројичину дне по Сријемским намастирима, али се они слабо бave код кога намастира, него само путују из намастира у намастир те цјелују, и гледају трпезарије (као н. п. у Раваници, ђе е измолована Косовска битка, и у Јаску сирота цара Уроша), али у Србији дођу црквари из дањи села на коњи (у очи празника), а из оближњи села дођу у јутру, па ту буду до послије подне. Кад људи иду намастиру, онда сви (и женско и мушко) обуку стајаће аљине (штогођ које љепше има). Ђекојим намастирима иду људи, који су побогати, по десет дана ода далеко (као н. п. у Студеницу иду — чини ми се о Тројичину дне? — из цијеле Србије, из Босне и из Ерцеговине, и носе прилог. Тако су исто долазили и у Сријемске намастире да нема лазарета).

Намасти̑рина, f. augm. v. намастир.

Намасти̑рић, m. dim. v. намастир.

Намастири̑ште, n. Ort wo einst ein Kloster gewesen, locus ubi olim fuit monasterium.

Нама̀стирскӣ, ка, ко, 1) klösterlich, monasticus. 2) adv. wie im Kloster, more monastico.

Нама̀ћи, (говорисе и намакнути), намакнем, v. pf. 1) anwerfen (dem Pferde den Zaum), injicio. 2) kleinweise zusammen bringen, minutim comparo.

Наме́нити, им, (Рес. и Срем.) vide намијенити.

Намењи́вање, n. (Рес. и Срем.) vide намјењивање.

Намењи́вати, њујем, (Рес. и Срем) vide намјењивати.

На́мера, f. (Рес. и Срем.) vide намјера

Намера́вање, n. (Рес. и Срем.) vide намјеравање.

Намера́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide намјеравати.

На́мерити, им, (Рес. и Срем.) vide намјерити.

На́меритисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide намјеритисе.

Наме́сити, им, (Рес. и Срем.) vide намјесити.

На́месник, m. (Рес. и Срем.) vide намјесник.

На́месников, ва, во, (Рес. и Срем.) vide намјесников.

На́местити, им, (Рес. и Срем.) vide намјестити.

На́мет, m. die Auflage, vectigal:
„Наметнуо намет на влаест —

На̂метак, тка, m. die Aufgabe, Draufgabe, das Aufgeld, collybus.

Наме́та̂ње, n. 1) das Aufdringen, obtrusio. 2) Dingen, subornatio. 3) die Anleitung, doctio. 4) vom Stapel lassen, projectio (navis, molae) in aquam.

Наме́тати, мећем, v. impf. 1) aufdringen, obtrudo. 2) (v. pf.) vollauflegen, satis imposuissae. 3) anleiten (unterrichten), addoceo — 4) dingen, suborno. 5) vom Stapel lassen, projicio e terra in mare:
„Сију ли већ Турци лубенице,
„Намећу ли Шокци воденице —

Наме̏ти (на мети?), bei der Hand, ad manum: дај ми ону књигу (што си ми обрекао), ако ти је намети.

На́метница, f. ђевојка, или удовица, која се намеће коме да је узме, die Aufgedrungene, obtrusa:
„Коју оћу, ону ми не даду,
„Коју не ћу, ону ми намећу;
„А ја јунак наметнице не ћу,
„Да се не би никад оженио —

На́метнути, нем, v. pf. 1) werfen an —, injicio. 2) aufdingen, obtrudo. 3) anleiten, addoceo: наметнуо га на књигу. 4) dingen, suborno. 5) воденицу, vom Lande ins Wasser, propello, projicio.

На́метнутисе, немсе, v. r. pf. 1) sich aufmachen, accingor. 2) sich ansetzen (z. B. ein Uebel am Fuße), adhaeresco. 3) sich verlegen, auf etwas begeben, incumbo in aliquid.

Наме́цати, ам, v. pf. н. п. јабуку, weich klopfen, contundo, tundendo emollio.

На́мешта̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide намјештање.

На́мештати, ам, (Рес. и Срем.) vide намјештати.

На́мешћање, n. vide намештање.

На́мешћати, ам, vide намештати.

Намигивање, n. das Zuwinken, innutio.

Намигивати, гујем, v. impf. zuwinken, innuo.

На́мигнути, нем, v. pf. zuwinken, innuo.

Намигуша, f. жена, која радо намигује на кога, die gerne zuwinkt, innutrix?

Намјенити, им, v. pf. (Ерц.) anmeinen, zudenken, destino:
„Свако слово у крв' окаљено,
„На јуначко тело намјењено —

Намје́сити, им, v. pf. (Ерц.) genug (Brot) anmachen, fermentando paro.

Намиривање, n. 1) das Befriedigen, satisfactio. 2) Erfüllen, Vollmachen, expletio.

Намиривати, рујем, v. impf. befriedigen, facio satis.

Намиривативсе, рујесе, v. r. impf. voll werden, expleri: намирује му се година.

Нами́рити, им, v. pf. befriedigen, facio satis.

Намиритисе, исе, v. r. pf. voll werden, expleri: намирила му се година.

На́мислити, им, v. pf. beschließen, decerno, statuo.

Намица̂лка, f. (obscene de femina ad venerem apta).

На́мица̂ње, n. das kleinweise Zusammenbringen, comparatio lenta et minuta.

На́мицати, ичем, v. impf. kleinweise zusammenbringen, lente et minutim comparo.

Намјењивање, n. (Ерц.) das Zudenken, destinatio.

Намјењивати, њујем, v. impf. (Ерц.) zudenken, destino.

На́мјера, f. (Ерц.) 1) die Begegnung, obviatio. 2) der Zufall, casus:
„Намјера га намјерила била
„На зелено у гори језеро —

Намјера́вање, n. (Ерц.) das Vorhaben, propositum.

Намјера́вати, ам, v. impf. (Ерц.) vorhaben, molior, cogito.

На́мјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) beschließen, vorhaben, decerno. 2) кога на што, einen wohin bringen, (z. B. ins Unglück), induco.

На́мјеритисе, имсе, v. r. pf. fallen, kommen, incido.

На́мјесник, m (Ерц.) (in den Klöstern) der Vikar, Unterguardian, Oekonom, vicarius archimandritae, oeconomus monasterii.

На́мјесников, ва, во, (Ерц.) des намјесник, oeconomi.

На́мјестити, им, v. pf. (Ерц.) bringen, colloco.

На́мјешта̂ње, n (Ерц.) das Unterbringen, collocatio.

Наместимати, ам, v. impf. (Ерц.) unterbringen, colloco.
Намјештање, n. vide намјештање.
Намјештати, ам, vide намјештати.
Намлатити, им, v. pf. 1) andreschen, triturando paro. 2) geнug herunterschlagen, (Birnen, Aepfel) decutio.
Намљети, мељем, v. pf. anmahlen, molendo paro.
Намолити, им, v. pf. кога, einen erbitten, bewegen, rogando flecto.
Намолитисе, имсе, v. r. pf. sich satt beten, satis superque precatus sum: да се пуста Бога намолимо (у припоавијетки, cf. пуст und јарњиво).
Намолоавати, љујем, v. pf. malen, pingo.
Намотавање, n. das Anhaspeln, inductio in rhombum.
Намотавати, ам, v. impf. anhaspeln, paro ducendo in rhombum.
Намотати, ам, v. pf. 1) anhaspeln, duco in rhombum. 2) voll anhaspeln, paro ducendo in rhombum.
Намргодитисе, имсе, v. r. pf. die Stirne umwölken, frontem obnubilo. Намргодиосе, као да ће му киша из чела ударити.
Намрштитисе, имсе, v. r. pf. 1) die Stirne runzeln, rugo frontem. 2) sich umwölken, obnubilor.
Намусти, зем, v. pf. anmelken, mulgendo paro.
Намучити, им, v. pf. quälen, strapazieren, fatigo.
Нана, f. 1) Mama, mater. 2) eine Art Kraut, um die Suppe zu würzen, condimenti genus.
Нанети, несем, (Рес. и Срем.) vide нанијети.
Нанизати, нижем, v. pf. (z. B. Perlen) auf Fäden ziehen, infilo(?).
Нанинз (на низ) брдо, bergab, deorsum.
Нанијети, несем, нанијо (нанијела, ло), v. pf. (Ерц) 1) voll antragen, satis adportasse. 2) (im Zielen, Schießen) um soviel seitwärts zielen, als die Flinte etwa abträgt; антраген! corrigo telum. 3) није ни нанијело, es kommt nicht von weitem gleich, nec appropinquat.
Нанитити, им, v. pf. т. j. нити, (im Weben) den Faden anbinden, religo filum.
Нанишанити, им, v. pf. zielen, collineo, dirigo telum.
Наново (на ново), neuerdings, aufs neue, denuo.
Наносити, им, v. impf. 1) antragen (auf den Haufen), comporto. 2) ähneln, simile est: наноси мало.
Наноситисе, имсе, v. r. pf. sich satt tragen, gestando satior; наноситисе главе.
Наношење, n. das Antragen, comportatio.
Нањ, m. j. на њ — на њега.
Нањушити, им, v. pf. aufspüren, aufstöbern, investigo.
Наод, m. (ст.) (der Fund) Пјевају како је некакав игуман порањо на Дунав на воду да се умије, па нашао под обалом мало дијете у сандуку, те га донијо у намастир и нађео му име Наод Симеун.
Наодатисе, амсе, v. r. pf. sich satt gehen, ambulando fatigor.
Наодаће (d. i. на одаће), feil, venalis: ово није на одаће.
Наодити, им, v. impf. finden, invenio.
Наодитисе, имсе, v. r. impf. sich befinden, sum, reperior.
Наодињак, m. (ст.) der Findling, infans expositus et ab alio sublatus: „Симеуне један наодинче! —
Наођење, n. vide налажење.
Наоколо, rund herum, circumcirca.
Наопак (comp. наопачији), ка, ко, verkehrt, perversus.
Наопако, nach hinten gekehrt, verkehrt, retrorsum, perverse: свезали му руке наопако; зло и наопако! наопако и узао час!
Наопачке, rückwärts, retrorsum.
Наорати, рем, v. pf. durch Ackern vollenden, perarо, arando perficio.
Наочари, f. pl. die Brillen, vitra ocularia.
Наочиглед, } augenscheinlich, sichtbar,
Наочиглеце, } evidenter, manifesto.
Наочит, та, то, schön zu sehen, aspectu pulcer, bonus.
Наоштрити, им, v. pf schärfen, acuo.
Нападање, n. das Anfallen, Anfahren, invectio.
Нападати, ам, v. pf. 1) darauf fallen, desuper incido. 2) (v. impf.) anfallen, anfahren, invehi in quem.
Напалити, им, v. pf. н. п. расадник, anzünden, incendo.
Напаљивање, n. das Ansengen, incensio.
Напаљивати, љујем, v. impf. ansengen, incendo.
Напамет (на памет), auswendig, memoriter.
Напањкати, ам, vide налагати.
Напарити, им, v. pf. 1) mit warmem Dunst einrauchen, infumo vapore calido. 2) напарити очи, die Augen weiden, pasco oculos.

Напаст, f. Unglück, Unfall, malum, casus adversus.

На̀паствова̂ње, n. das Anfallen und Anfahren, invectio.

На̀паствовати, ствујем, v. impf. u. pf. einen anfahren, invehi.

На̀пасти, паднем, v. pf. anfallen und anfahren, invehor.

На̀пастисе, пасемсе, v. r. pf. sich satt weiden, pascendo satior.

На̀патити, им, v. pf. кога, quälen, vexo. cf. намучити.

Напѐрити, им, v. pf. richten (das Gewehr gegen jemand), obverto.

Напе̑ти, пнем, v. pf. in die Höhe richten, aufrichten, erigo.

Напѐћи, печем, v. pf. 1) voll anbacken, satis pinsuisse. 2) genug braten, assare multa.

На̀пецати, ам, v. pf. т. ј. рибе, in hinlänglicher Menge angeln, hamo capio.

Напи́јање, n. das Zutrinken, propinatio.

Напи́јати, ам, v. impf. zutrinken, propino. Србљи напијају кадгођ пију ракију или вино; а особито кад су у друштву, као н. п. на крсном имену, на свадби, на кршћењу и т. д. У горње чело не смије (од срамоте) сјести, који не зна напијати. Они напију различно (како који зна); неки овако почињу: „Прва за помози Боже: Боже помози, Боже дај добар час и добру срећу. Ко о чем, ми о добру, о лијепу разговору; дао нам се Бог радовати и веселити: пити а добро бити, зла никад не имати," и т. д. Ако ли је у јутру рано: „Срећан уранак, миран данак, од Бога живот и здравље." Кад је на каквом раду: „За сретна рада: који рад радили, радом се валили, као сретна и честита браћа." Кад се састану пријатељи или познаници:" Сретно виђеније, срећан састанак, дугу љубав, од Бога живот и здравље." Уз другу чашу: „Чашом другом, љубави дугом: да Бог подужи живот и здравље, срећу и напредак и свако добро" и т. д. Уз трећу: „Чашом трећом добром срећом (или трећом а сретном) у име Бога и свете Тројице (овђе се треба прекрстити) живоначалне Богородице, која може да нам поможе: сваком брату на свом занату, а и нас грешне да не заборави; ђе ми њу заборавили, она нама најбоља помоћница била." и т. д. Уз вино: „Винце кисело, срце весело; весело Бог и овај дом, и у дому домадара кућњег господара." и т. д. Кад пију коме у здравље, н. п. домаћину: „Домаћине! за твоје добро здравље: прво твоје главе, твоје домаћице, твоји стари родитеља (ако и има), синова, кћери, браће, братучеда, кумова и пријатеља, и свега рода и порода: што ти Бог дао, Бог ти удржао (ђе који јоште наставе: „За кућњега шљемена и конопљана сјемена, виторогије волова и дугорепије крава, трмака и кмака, тора и обора.)" и т. д. Кад онај, што напија, нагне чашу да пије, онда (кашто) који други метне прст у уво, па запјева из гласа:

„Учије се здравље вино пије,
„Све му здраво и весело било.
„Домаћине! све у твоје здравље,
„Бог ти дао и срећу и здравље.

Кад полазе на пут: „Ко ће на пут, срећан му пут, ко остаје у дому, остао у велику добру ако Бог да (често се додаје: ако Бог да)." Кад оће да устају: „Часно сјели, поштено устали." Кад у вече оће већ да спавају, или да се растају: „За лаке ноћи, од Бога помоћи." и т. д.

Кад онај, што држи чашу у руци, напија, остали кашто реку полако: „Амин да Бог да (или: амин Бог те чуо)." Кад већ оће да пије, онда рече ономе, коме наздрави (који ће да пије послије њега): „Здрав буди, или спасујсе, или спаси Бог." А онај му одговори: „На спасеније Ристово." Кад већ нагне чашу и пије, онда остали подигну капе (ако не сједе гологлави), па полако говоре: „Ристе Боже наш! помилуј нас амин." Кад већ престане пити и одујми чашу од уста, онда остали повичу: „На здравље." А он одговори: „Бог вам здравље дао (или: од Бога вам здравље)."

Напи́јатисе, амсе, v. r. impf. sich voll trinken, inebrior saepe.

На̀пиња̂ње, n. 1) das Aufrichten, erectio. 2) das Anstrengen, intentio.

На̀пињати, њем, v. impf. 1) aufrichten, erigo. 2) anspannen, intendo.

На̀пипати, ам, v. pf. durch Tappen finden, invenio circumferendo manus.

Напи́сати, пишем, v. pf. zusammenschreiben, conscribo.

Напи́так, тка, m. der Trunk, potus: нема напитка, es ist nichts zu trinken da.

На̀питати, ам, v. pf. das Kind satt füttern, saturare infantem.

Напи́тати, ам, v. pf. erfragen, exquiro, exploro.

На̀пити, пијем, v. pf. коме, zutrinken, propino.

На̀питисе, пијемсе, v. r. pf. sich voll trinken, inebrior.

Напиша́вање, n. das Anharnen,

Напиша́вати, ам, v. impf. } anharnen, mejendo impleo.
Напи̏шати, ам, v. pf. }

На́плаштак, шка, m. die Bogensegmente am Rade, rotae partes.

Напла́тити, им, v. pf. voll auszahlen, exsolvo.

Напла́титисе, имсе, v. r. pf. sich berechnen, invicem solvere debita.

Наплаћи́вање, n. das Vollends-zahlen, exsolutio.

Наплаћи́вати, ћујем, v. impf. bezahlen, exsolvo.

Наплаћиватисе, ћујемсе, v. r. impf. sich berechnen, exsolvere mutua debita.

Напле́сти, етем, v. pf. 1) anflechten, adplecto, attexo. 2) voll anflechten, contexo.

На̀плет, m. das Angeflechte, supertextum.

На̀плетање, n. das Anflechten, adnexio. contextura.

На̀плетати, лећем, v. impf. anflechten, attexo.

На̀пливати, ам, v. pf. } anschwimmen, natare coepi.
Напло̀вити, им, v. pf. }

Напљу̀вати, љујем, v. pf. anspeyen, conspuo.

На̀пнигуша, f. die Kehlaufblaserin, intentrix gutturis (batrachomyomachisches Wort): напнигушо крекетушо! курвина магарицо (говорио рак жаби, кад су се псовали. cf. седмокрак).

Напо̑ (d. i. на по̑), auf halbem (Wege u. dgl.), dimidia (via).

На̀под ногу, abwärts, deorsum.

Напо̀јити, им, v. pf. tränken, do bibere, potionem.

На̀појница, f. der Trunk; das Trinkgeld, congiarium, munusculum.

На̀пола, zur Hälfte, dimidia parte.

На̀полица, f. ein Geschäft (Vertrag) zur Hälfte, opus dimidiatum.

На̀поличар, m. ein Contrahent auf die Hälfte, qui dimidiam partem pactus est.

На̀поличе̑ње, n. das Miethen auf die Hälfte Ertrags, pactum dimidii.

На̀поличити, им, v. impf. zur Hälfte miethen, pacisci dimidium lucri.

Напоме́нути, нем, v. pf. erinnern, moneo.

Напо̀миња̑ње, n. das Erinnern, admonitio.

Напо̀мињати, њем, v. impf. erinnern, moneo.

На̀помо̑л (на помол), im Angesichte, in conspectu: кад бисмо на помол Бечу.

На́пон, m. die Blüte des Alters, flos aetatis: сад је у најјачем напону (н. п. момак).

Напо̀пасти, паднем, v. pf. кога, anfallen, nicht auslassen, aggredior, teneo.

Напо́се, für sich, abgesondert, separatim.

Напра̑вац, in gerader Linie, ohne Umweg, recta.

На̀правити, им, (у Сријему, у Бачк. Бан.) vide начинити.

На̀правитисе, имсе, (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide начинитисе.

На̀прасан, сна, но, } jäh, praeceps: напрасит човек, смрт.
На̀прасит, та, то, }

Напр̀дети, дим, (Рес.) vide напрђети.

Напрди́вање, n. das Schwätzen, nugae (narratae).

Напрди́вати, дујем. v. impf. daherschwatzen, fabulor.

Напр̀дити, им, (Срем.) vide напрђети.

Напр̀ђети, напрдим, v. pf. (Ерц.) anfarzen, vollfarzen, crepitu impleo.

Напре́гнутисе, немсе, vide напрећисе.

Напре̑д, (Рес. и Срем.) vide напријед.

На̀предак, тка, m. 1) у напредак. in Zukunft: imposterum. 2) der Fortgang, progressus: срећу и напредак!

Напредан, дна, но, gute Fortschritte machend, bene succedens (labor).

Напре́дање, n. das Anspinnen, netio.

Напре́дати, ам, v. impf. anspinnen, nendo paro.

На̀предова̑ње, n. das Fortschreiten, progressus.

На̀предовати, дујем, v. impf. fortschreiten, progredior.

Напре́зање, n. das anhaltende Auflachen, risus solutus.

Напре́затисе, ежемсе, v. r. impf. sich außer Athem lachen, risu solvi.

Напрела́мати, ам, v. pf. anbrechen in Menge brechen, frangendo paro.

На̀према̑се, gegenüber vor sich hin, e regione prae se: погледај де напремасе, не видиш ли ми ђе оваца.

Напререзивати, зујем, v. pf. in Menge zerschneiden, dissecando paro.

На̀прести, едем, v. pf. in Menge anspinnen, nendo paro.

Напрећисе, (говорисе и напрегнутисе) прегнемсе, v. r. pf. напрегао

се од смија, sich außer Athem lachen, risu solvi.

Напречац, 1) auf der Stelle, confestim: умръо напречац. 2) in gerader Linie, recta: овуда је напречац.

Напржити, им, v. pf. in Menge rösten (in Schmalz), frigendo paro.

Напријед, (Ерц.) voraus, voran, prae.

Напросити, им, v. pf. anbetteln, zusammenbetteln, emendico.

Напротив, wider, gegen, contra.

Напрстак, тка, m. der Fingerhut, munimentum digiti.

Напртити, им, v. pf. aufladen, impono humeris.

Напртитисе, имсе, v. r. pf. sich womit beladen, onero humero.

Напућити, им, v. pf. m. j. усне, die Lippen aufwerfen, protendos.

Напућитисе, имсе, v. r. pf. die Lippen aufwerfen, labiis protentis flere aut irasci.

Напуати, ам (и напушем), v. pf. (anfeisten) anfarzen, ohne Geräusch, ventis impleo.

Напукао, кла, ло, angeborsten, leck, rimosus.

Напукнути, нем, vide напући.

Напунити, им, v. pf. 1) anfüllen, impleo. 2) laden (die Flinte, Kanone), impleo.

Напунитисе, имсе, v. r. pf. voll werden, impleor.

Напупити, пи, v. pf. z. B. шума, Knospen bekommen, ausschlagen, gemmas protrudo.

Напустити, им, v. pf. 1) gehen lassen, permitto: напустио говеда, те разбукала сијено. 2) loslassen, worauf hetzen, immitto (nce).

Напутити, им, v. pf. кога, anweisen, viam monstro.

Напући (говорисе и напукнути), пукнем, v. pf. leck werden, rimas duco.

Напућивање, n. das Anweisen, Anleiten, inductio.

Напућивати, ћујем, v. impf. anleiten, induco, monstro viam.

Напућитисе, имсе, v. r. pf. schmollen, grollen, succenseo, iratus sileo.

Напуштање, n. das Loslassen, immissio.

Напуштати, ам, v. impf. loslassen, immitto.

Напућање, n. vide напуштање.

Напућати, ам, vide напуштати.

Нарав, f. (у Срњему, у Бачк. и Бан.) die Gemüthsart; das Naturell, indoles. cf. ћуд.

Нарадити, им, v. pf. fertig machen, absolvo.

Нарађати, ам, v. pf. voll angebären, gigno unum ex alio: нарађала доста синова, — цару војника.

Нарамак, мка, m. ein Bündel, fasciculus, н. п. прућа, ein Bund Pflöcke (soviel man auf einmal на раме aufladet).

Нарамивање, n. das (ein wenig) Hinken, claudicatio.

Нарамивати, мујем, v. impf. ein wenig hinken, claudico.

Нарањити, им, v. pf. füttern, pasco, nutrio.

Нараст, f. die Begattung des Hahns, coitus galli.

Нарасти, стем, v. pf. erwachsen, succresco.

Нараштити, им, v. pf. begatten (vom Geflügel), coeo (de avibus).

Нараштај, m. die Generation; садашњи, das lebende Zeitalter, qui nunc vivunt, aetas nostra.

Наредба, f. die Anordnung, mandatum.

Наредити, им, v. pf. anordnen, mando.

Нарећати, ам, v. pf. in Reihe stellen, reihen, ex ordine pono.

Нарећивање, n. das Anordnen, mandatio.

Нарећивати, ђујем, v. impf. anordnen, mando.

Нарезати, ежем, v. pf. 1) anschneiden, scissuram facio. 2) aufschneiden, scindendo paro.

Нарезивање, n. das Anschneiden, ascissio.

Нарезивати, зујем, v. impf. anschneiden, ascindo.

Нарескати, ам, dim. v. нарезати.

Нарећи, ечем, v. pf. zudenken, anmeinen, destino.

Нарицање, n. 1) das Zudenken, destinatio. 2) das Beklagen eines Todten, naenia. cf. нарицати.

Нарицати, ичем, v. impf. 1) zudenken, bestimmen, destino. 2) einen Todten beklagen, queror de mortuo. cf. тужити.

Нарнути, (на-рнути, [наврнути), нем, v. pf. и п. нарнули пси, heftig bellen (wenn der Feind ganz nahe ist), latro vehementer.

Народ, m. das Volk, gens, populus, natio.

Народитисе, имсе, v. r. pf. in Menge geboren werden, anwachsen, nachwachsen, succresco.

Народнӣ, на, но, (једни, особито сељаци, говоре народњи, ња, ње) Volks-, populi, nationis.

Нарочито, } ausdrücklich, plane, de industria
Нарочно, }

Наругатисе, амсе, v. pf. коме spotten, illudo.

Нару̀жити, им, v. pf. beschimpfen, ignominia afficio.

На́руквице, f. pl. 1) die Armbänder, armillae. 2) die Armbänder des Priesters, armillae sericeae sacerdotis λειτουργοῦντος.

Нару̀менити, им, v. pf. roth schminken, fuco.

На́руч, f. das Leihen (zum Gebrauch, gegen Rückstellung des nämlichen Gegenstandes), commodatio: узео у наруч; не може човек ни наручи наћи (н. п. у рђаву комшилуку).

Нару̀чатисе, амсе, v. r. pf. sich satt mittagmalen, coena saturari.

На̀руџбина, f. vide наруџбина.

Нару̀чивање, n. das Bestellen, constitutio.

Наручи̏вати, чујем, v. impf. bestellen, committo.

Нару̀чити, им, v. pf. bestellen, committo.

На́ручје, n. der Schoß, sinus, z. B. у на ручју, auf den Armen, in brachiis.

Нару̀чније (comp. v. на руку), mehr an der Hand, bequemer, commodius.

На̀руџбина, f. Bestellung, bestellte Arbeit, res constituta de industria, non facta dubiae venditioni.

На̀рушити, им, v. pf. verletzen, verunreinigen, polluo:

„Црепом покривену,
„Праом нарушену;
„А моја би мајка
„Јутрошњицу плла,
„Јупрос донешену,
„Шиштом покривену,
„Цвијем нарушену —

На́сад, m. 1) die Bruteyer, die man der Henne unterlegt, ova supposita gallinae:

„За вурупом два насада јаа —

2) cf. врша.

Наса́дити, им, v. pf. 1) кокош, der Henne Eyer unterlegen, impono gallinam ovis. 2) Garben zum Ausdreschen, praeparo frumentum triturationi. 3) auf den Stiel anstecken, insero manubrio. 4) воћа, шљива, in Menge pflanzen, sero. 5) лађу, scheitern, impingo.

Наса́дитисе, дисе, v. r. pf. н. п. лађа, scheitern, in arenam impingo navim.

Насађи́вање, n. 1) das Ansetzen, der Henne impositio. 2) der Garbenschicht, paratio. 3) das Anstecken der Hacke, insertio. 4) das Scheitern, naufragium.

Насађи́вати, ђујем, v. impf. 1) die Henne, impono. 2) die Garbenschicht, praeparo. 3) anstecken, insero. 4) scheitern frango, impingo navim.

Насађи́ватисе, ђујесе, v. r. impf. н. п. лађа, scheitern.

Наса̂мо (на само), seitwärts, ohne Zeugen, sine arbitris.

На́сап, спа, m. der Anschutt, das Gerölle am Ufer.

Насапу́нити, им, v. pf. anseifen, einseifen; saponem illino.

На̀сатисе, семсе, vide насисатисе.

На̀седа̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide насједање.

На̀седати, ам, (Рес. и Срем.) vide насједати.

Насе́лити, им, v. pf. ansiedeln, colloco.

Насе́литисе, имсе, v. r. pf. sich ansiedeln, commigro.

На́сеље, n. част, што̀ даје домаћин (по обичају), кад се пресели у нову кућу.

На́сести, седем, (Рес. и Срем.) vide насјести.

На́сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide насјећи.

Насе́цање, n. (Рес. и Срем.) vide насјецање.

Насе́цати, ам, (Рес. и Срем.) vide насјецати.

На́сецати, ам, (Рес. и Срем.) vide насјецати.

Насјѐца̂ње, n. (Ерц.) das Anhauen, anscissio.

Насјѐцати, ам, v. impf. (Ерц.) anhauen, anscindo.

Насип, m. vide насап.

На́сипа̂ње, n. das Anschütten, affusio.

На̀сипати, ам (и насипљем), v. impf. anschütten, affundo.

Насирање, n. das Vollscheißen, concacatio.

Насирати, ам, v. impf. vollscheißen, concaco: Ејвала ти мени: оау ти скидам, ту ти насирам, sagt der Gespiele, der sich hönisch unterwirft (indem er die Kappe abnimmt).

На̀сисатисе, самсе, v. r. pf. sich voll saugen, sugendo satior.

На̀ситити, им, v. pf. sättigen, saturo.

На̀сједа̂ње, n. (Ерц.) 1) das Sitzenbleiben (des Schiffs) auf einer Sandbank adhaesio navis in syrte. 2) das Anlaufen, Anschwellen (eines gepreßten Muskels), circumpletio (?), inflatio.

На̀сједати, да, v. impf. 1) н. п. лађа, sitzen bleiben (vom Schiffe), insidere arenae. 2) rund herum anlaufen, inflor circumcirca.

На́сјести (говорисе и насједнути), сједе (и насједне), v. pf. (Ерц.) sitzen bleiben (vom Schiffe), insidere arenae. 2) anlaufen, inflor.

На̀сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) 1) anhauen, ancido. 2) anhauen in Menge caedendo paro.

На̀сјећисе, сијечемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich satt hauen, sich anhauen, satiatus sum caedendo:

„Турски сам се глава насјекао —

На̀сјецати, ам, v. pf. (Ерц.) anhauen (voll), secando paro.

Насла̀гати, лажем, v. pf. anschichten, sterno.

Насла̀гатисе, лажемсе, v. r. pf. sich voll anschichten (aneſſen), cf. окллзотине.

Насла̀дити, им, v. pf. ergötzen, oblecto: насладио сам руку на њему.

Насла̀дитисе, имсе, v. r. pf. sich ergötzen, oblector.

На̀слањање, n. vide наслоњање.

На̀слањати, ам, vide наслоњати.

На̀слати, нашљем (и нашаљем), v. pf. 1) кога (на што), zuschicken, mitto ad—: нашљи ми каква муштерију да продам свиње. 2) genug schicken, mitto satis.

На̀слон, m. bedeckter Gang, Schoppen, tectum suffultum.

Насло̀нити, им, v. pf. anlehnen, inclino.

На̀слоњање, n. das Anlehnen, acclinatio.

На̀слоњати, ам, v. impf. anlehnen, acclino.

Наслу̀жити, им, v. pf. н. п. чашу вина, darreichen, credenzen, ministro.

Наслу̀тити, им, v. pf. erprophezeien, erahnen, ominando assequor.

На̀слушатисе, амсе, v. pf. sich satt hören, auscultando satior.

Насмѐјатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide насмијатисе.

На̀смечутисе, немсе, (Рес. и Срем.) vide насмјенутисе.

Насмијатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) anlachen, adrideo.

На̀смјенутисе, немсе, v. r. pf. (Ерц.) lächeln, subrideo.

Насолити, им, v. pf. 1) einsalzen, salio (sallio.), saliendo paro, н. п. доста рибе. 2) salzen, salio, sale conspergo, н. п. сланину.

Насо̀чити, им, v. pf. einrathen (einem eine Braut), suadeo ducendam.

Наспа̀ватисе, амсе, v. pf. } sich satt
На̀спатисе, спимсе, v. r. pf. } schlafen, satis dormisse.

На̀спети, пе, (Рес. и Срем.) vide наспјети.

На̀спјети, пје, v. pf. (Ерц.) коме што, plötzlich zustoßen, praeter spem accidit: нешто му наспје.

На̀спорити, им, v. pf. gedeihen machen, ergiebig machen, prospero, diuturnum reddo: да Бог наспори.

Насра̀дин (оца)*, m der Eulenspiegel, nom. propr. hominis lepide ineptientis.

На̀срати, серем, v. pf. vollscheißen, concaco.

Насрѐд, mitten in — in medio —: на сред куће, насред села и т. д.

На̀сркатисе, срчемсе, v. r. pf. sich anschlürfen, sorbendo satior.

Насрнути, нем, v. pf. drüber herfallen, cum impetu impingo.

На̀сртање, n. das Herfallen über etwas, impetus.

На̀сртати, срћем, v. impf. über etwas herfallen, cum impetu aggredior.

На̀ставак, вка, m. der Ansatz, adjunctum.

Наста̀вање, n. das Absteigen, Wohnen, deversoriom habitatio.

Наста̀вати, ам, v. impf. absteigen, wohnen, deverto, habito.

На̀ставити, им, v. pf. 1) ansetzen, hinzusetzen, adjungo. 2) н. п. казан, den Kessel, über das Feuer setzen, impono, soperpono.

На̀стављање, n. 1) das Ansetzen, adjunctio. 2) das Drübersetzen, superpositio.

На̀стављати, ам, v. impf. 1) ansetzen, anstücken, adjungo. 2) казан, übers Feuer setzen, superpono.

Настаја̀вање, n. die Aufsicht, inspectio, attentio.

Настаја̀вати, ам, v. impf. die Aufsicht führen, attendo.

На̀стајање, n. das Herankommen, adventus.

На̀стајати, јем, v. impf. anfangen, coepi esse.

Наста̀јати, тојим, v. pf. die Aufsicht führen, attendo, adsto.

На̀стати (говорисе и настанути), танем, v. pf. beginnen, herbeikommen, advenio: настала година, зима, љето, мјесец, дан; владање чије и т. д.

На̀стојник, m. der Aufseher (z. B. bei den Schweinen), qui attendit.

На̀ступ, m. der Anfall (der Krankheit), impetus, tentatio.

Насту̀пање, n. das Darauftreten, calcatio.

Наступати, ам, v. impf. drauf treten, calco.

Насту̀пити, им, v. pf. drauf treten, calco.

Насу̀кати, учем, v. pf. н. п. цијев (и много цијеви), anwinden, agglomero.

Насу̀мце, auf Gerathewohl, temere: погодио насумце.

Насу̀прот, entgegen, contra.

Насу̀срет (на сусрет), 1) in entgegen-

gesetzter Richtung, ex opposito. 2) entgegen obviam. cf. сусрет.
Насу́ти, спем, v. pf. aufschütten, affundo.
Насу́шити, им, v. pf. in Menge dörren, torreo.
Натакање, n. das Eingiessen, infusio.
Натакати, тачем, v. impf. einschenken, infundo.
Натаћи (говорисе и натакнути), акнем, v. pf. aufspießen, figo.
На́тега, f. с натегом, knapp, mit Mühe, kaum, vix, anguste.
На́тега, f. } der Heber, sipho.
Натегача, f. }
Натегачица, dim. v. натегача.
На́тегљај, m. ein Schluck, Trunk, potio semel hausta.
Натегнути, v. pf. anziehen, attraho, adstringo.
На́тежица, f. dim. v. натега.
Натезање, n. 1) das Anziehen, astrictio. 2) das Anstrengen, astrictio. 3) das knappe Leben, vita indiga, misera.
Натезати, ежем, v. impf. 1) anziehen, adstringo. 2) knapp auskommen, parvo (anguste) vivo.
Натезатисе, тежемсе, v. impf. sich anstrengen, contendo.
Натентати, ам, v. pf. verleiten, tento, induco: који га ђаво натента на то? cf. навратити, навести.
На́терати, ам, (Рес. и Срем.) vide наћерати.
На́тератисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide наћератисе.
Натеривање, n. (Рес. и Срем.) vide наћеривање.
Натеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide наћеривати.
Натериватисе, рујемсе, (Рес. и Срем.) vide наћериватисе.
На́тискати, ам, v. pf. anstopfen, infarcio.
Натискивање, n. das Hinandrücken, protrusio.
Натискивати, кујем, v. impf. hinandrücken, protrudo.
Натискиватисе, кујемсе, v. r. impf. за ким, sich aufmachen, und einem nachsetzen, insequor.
На́тиснути, нем, v. pf. н. п. лађу на воду, hinandrücken, protrudo.
На́тиснутисе, немсе, v. r. pf. за ким, einem nachsetzen, insequi aliquem.
На́тицање, n. das Anspießen, fixio.
На́тицати, ичем, v. impf. anspießen, figo.
Натkривање, n. das Zudecken, contectio.
Натkривати, ам, v. impf. oben zudecken, desuper contego.
На́тkрити, ријем, v. pf. von oben zudecken, contego desuper.
Натоварити, им, v. pf. beladen, onero.
Натопити, им, v. pf. 1) in Menge schmelzen, liquo. 2) anschmelzen (durch Schmelzen besudeln), liquando maculo.
Натопрчитисе, имсе, v. r. pf. anlaufen, incurro: који трчи, он се натопрчи.
Наторити, им, v. pf. anmisten, stercus facio (vom Vieh). cf. тор.
Наточити, им, v. pf. einschenken, infundo.
Натпевање, n. (Рес. и Срем.) vide натпијевање.
Натпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide натпијевати.
На́тпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide натпјевати.
Натпеватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide натпијеватисе.
На́тпиздак, стка, m. ein Theil des Unterleibs (Venusberg?), mons Veneris.
Натпијање, n. die Trinkwette, sponsio bibendi.
Натпијати, ам, v. impf. zu Schanden trinken, vinco bibendo.
Натпијатисе, амсе, v. r. impf. eine Trinkwette eingehen, contendo bibendo.
Натпијевање, n. (Ерц.) die Singwette, und der Sieg im Singen, sponsio aut victoria cantus.
Натпијевати, ам, v. impf. (Ерц.) im Singen übertreffen, vinco cantu.
Натпијеватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) eine Singwette eingehen, contendo cantu.
На́тпис, m. die Aufschrift, inscriptio.
Натписати, ишем, v. pf. 1) drauf schreiben, inscribo. 2) im Schreiben übertreffen, scribendo vinco.
Натписивање, n. 1) das Drüberschreiben, inscriptio. 2) das Uebertreffen im Schreiben, victoria scripturae.
Натписивати, сујем, v. impf. 1) überschreiben, inscribo. 2) im Schreiben übertreffen, vinco scriptura.
Натписиватисе, сујемсе, v. r. impf. eine Schreibewette eingehen, certo scriptura.
На́тпити, пијем, v. pf. zu Schanden trinken, vinco bibendo.
Натпишавање, n. die Pißwette, sponsio mejendi.
Натпишавати, ам, v. impf. überpissen, vinco mejendo.
Натпишаватисе, амсе, v. r. impf. eine Pißwette eingehen, sponsionem facio mejendi.
Натпишати, ам, v. pf. überpissen, vinco mejendo.

На̀тпјевати, ам, v. pf. (Ерц.) überſingen, cantu vinco.
Натприповѐдати, ам, (Рес. и Срем.) vide натприповиједати.
Натприповиједати, ам, v. pf. (Ерц.) im Erzählen übertreffen, vincere narratione.
Натпри̏чати, ам, vide натприповиједати.
На̀тра, f. 1) vide разбој 1. 2) оно, што жене у један пут поврате с горњега вратила (откала сам једну натру, или двије).
Натра̑г (d. i. на траг), zurück, retrorsum.
Натра̀гођа, m. der rückwärts gehet, retromeator (de cancro):
„Курвин натрагођа —
Натра̀шке, rücklings, retrorsum; rückwärts, retrorsum.
На̀трґати, ам, v. pf. in Menge pflücken, decerpo.
На̀тренак, m. добро натрвен и черст сомун (у Србији и у Босни по варошима), eine Art dichtes Brot, panis genus.
На̀трица, f. dim. v. натра.
Натрнивање, n. das Anlaufen, incursio.
Натркивати, кујем, v. impf. anlaufen, incurro.
На̀трљати, ам, v. pf. reiben, anreiben, affrico.
Натро̀љати, ам, v. pf. н. п. пун тур, onomatop. (ſcherzhaft) cum strepitu concaco.
На̀трпати, ам, v. pf. anhäufen, accumulo.
На̀трпин, рем, натрпо. v. pf. in Menge anreiben, scindo pomkве.
На̀тркитисе, имсе, v. pf. vide нагунтисе.
Натру̀нити, им, v. pf. Splitter hineinwerfen (ins Waſſer), assulis turbo.
На̀труо, рула, ло, angefault, subputridus.
На̀трч на прч (одговорно циганин, или цигани, кад су га питали, како ће му наћести име ђетету).
Натрча̀вање, n. vide натркивање.
Натрча̀вати, ам, vide натркивати.
На̀трчати, чим, v. pf. 1) anlaufen, incurro. 2) anlaufen, offendo.
На̀тужити, жи, v. pf. коме, drängen, urgeo (zur Nothdurft).
На̑тура, f. das Naturell, indoles, cf. ћуд.
Натура̀ње, n. vide набацивање.
На̀турати, ам, 1) v. impf. vide набацивати. 2) v. pf. vide набацати.
Натурити, им, v. pf. vide набацити.
На̀туритисе, имсе, v. r. pf. ſich dran machen, accingi.
На̀туткати, ам, vide надрушкати.
Нату̀ћи, учем, v. pf. 1) in Menge ſtoßen, ſchlagen, macto, contundo. 2) н. п. капу на главу, feſt anmachen, figo. 3) mit Mühe herausbringen, (etwas ſchlecht geſchriebenes), extundo.
Нату̀ћисе, учемсе, v. r. pf. ſich voll anfreſſen, impleo ventrem.
Нату̀цање, n. das Herausbringen, extricatio.
Нату̀цати, ам, v. impf. mit Mühe herausbringen, vix eruo.
На̀ћање, n. vide ноћивање.
На̀ћати, ам, vide ноћивати:
„Зна Кадрија ће наћа галија —
На̀ћве (наћви), f. pl. der Brottrog, Backtrog, alveus panarius.
На̀ћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) hinantreiben, adigo. 2) nöthigen, impello.
На̀ћератисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) на нога, anfahren, invehi.
Наћери̏вање, n. (Ерц.) 1) das Hinantreiben, adactio. 2) das Nöthigen, adactio. 3) das Anfahren, invectio (in aliquem).
Наћери̏вати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) antreiben, adigo. 2) nöthigen, adigo.
Наћери̏ватисе, рујемсе, v. r. fr. (Ерц.) anfahren, invehi.
На̀ћи, нађем, v. pf. finden, invenio.
На̀ћисе, нађемсе, v. r. pf. 1) ſich befinden, sum: нашаосе у чулу;
„Смиљанићу! домадер се нађи —
2) нашло се дијете, zur Welt kommen, nasci:
„У мог сина слијепца Гргура,
„У њега се мушко чедо нађе —
Наћу̀лити, им, v. pf. m. j. уши, ſpitzen, arrigo.
На̀удити, им, v. pf. Böſes zufügen, malo afficio.
На̀узнако, } rücklings, auf dem Rücken, supinus.
На̀узначице, }
Наук, m. } 1) die Lehre, der Unterricht,
На̀ука, f. } disciplina. 2) то је наука, das iſt (nicht natürliches Bedürfniß, ſondern) Angewohnheit, consuetudo, assuetudo.
На̀умити, им, v. pf. ſich vornehmen, decerno.
На̀усница, f. der keimende Schnurrbart, lanugo in labio superiori: нек му се тргла наусница.
На̀учити, им, v. pf. 1) lehren, doceo: научио га писати. 2) lernen, disco: научио књигу; научио писати.
На̀учитисе, имсе, v. r. pf. 1) lernen, addisco: 2) ſich gewöhnen, assuesco.
На̀фа *, f. потрбушина од лисичје коже (код ћурчија), die Bauchſeite

eines Fuchsbalgs, pellis vulpinae pars quae ventrem tegebat.

На̀че̏ти, чнем, v. pf. anschneiden (Brot), incido; anzapfen (Wein), aperio; (beides österr. angänzen), delibo.

На̀чепитисе, имосе, v. r. impf. sich drängen zu etwas, concurro (ad videndum quid):

„Сви се Турци онђе начетили,
„Те гледају светитеља Саву —

На̀че̏чнтисе, имсе, v. r. pf. sich herbeidrängen, concurro.

Наче̏шљати, ам, v. pf. in Menge anzupfen, vellicando paro.

На̀чин, m. die Art und Weise, ratio.

На̀чинити, им, v. pf. machen, facio.

На̀чинитисе, имсе, v. r. pf. sich zu etwas machen, sich stellen, simulo.

На̀чиња̄ње, n. das Angänzen, delibatio.

На̀чињати, њем, v. impf. angänzen, delino.

На̀чичкати, ам, v. pf. } anstopfen, andämmen, aggero.
На̀чкати, ам, v. pf. }

На̀чудитисе, имсе, v. r. pf. sich genug wundern, satia miror.

Начу̏пати, ам, v. pf. anpflücken, satis decerpo.

Начу̏ти, чујем, v. pf. etwas hören, Wind bekommen, inaudio.

На̀џарба̏ба, f. eine böse Frau die gerne zankt, uxor rixosa.

На̀џак*, m. Art Keule, clavae genus.

На̀ш, ша, ше, unser, noster.

На̀шалитисе, имсе, v. r. pf. 1) ein wenig scherzen, subjocor. 2) sich satt scherzen, satis jocatum esse.

Наше̏татисе, амсе, v. r. pf. sich anspaziren, satis ambulasse.

Нашибати, ам, v. pf. ein wenig mit Ruthen streichen, virgis tento.

Нашивање, n. das Annähen, adsutio.

Наши́вати, ам, v. impf. annähen, adsuo.

На̀шинац, нца, m. der Unsrige, nostras.

На̀шинскӣ, vide нашки.

На̀шити, шијем, v. pf. 1) annähen, adsuo. 2) annähen (in Menge), suendo paro.

На̀шки, in unserer Sprache (q. d. unsrisch), nostra lingua.

Наштампати, ам, v. pf. drucken, excudo (prelo).

На̀ште срца, auf den nüchternen Magen, jejunus.

На̀штина, f. der Zustand, da man noch nichts gegessen noch getrunken hat, jejunitas.

Нѐ, 1) nicht, non; nicht, ne: не дирај у то; не на дијете; не дође и т. д. 2) in der Zusammensetzung un-, in-, z. B. неопран, некуван, неслан, и т. д.

Нѐбескӣ, ка, ко, } himmlisch, coelestis.
Нѐбеснӣ, на, но, }

Не би̏ло те! не било те мајци! daß dich der Guckguck! abi in malam rem.

Нѐблагода̄ран, рна, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан. особито по варошима) undankbar, ingratus, immemor benaficii.

Нѐбо, n. 1) der Himmel, coelum: на небу, im Himmel; на небо, in den Himmel. 2) der Himmel (Baldachin, Thronhimmel), coelum. 3) der Gaumen, palatum.

Нѐбоја̄зан, зна, но, z. B. дијете, ein Kind, das sich nicht vor Drohungen fürchtet, infans nil curans minas parentum.

Небојша, m. 1) einer, der vorgibt, nicht zu fürchten, der furchtlose, qui nil timere sa simulat. Небојшу најприје пси уједу. 2) Небојша кула у Биограду.

Нѐбрат, m. Unbruder, nonfrater.

Нѐбрига, m. Hans ohne Sorge, homo nihil curans.

Нѐбројенӣ, на, но, н. п. небројено благо, unzählbar, innumerabilis.

Нѐва, f. hyp. v. невјеста (?):

„Млада нева воду нела,
„Над воду се надводила —

Невалѐ̄лство, n. } die Nichtsnutzigkeit,
Невалѐ̄лштина, f. } Unbrauchbarkeit, inutilitas.

Нева́љао, љала, ло, nichtsnütze, schlecht, inutilis.

Нѐвен, m. die Ringelblume, calendula officinalis Linn.

Нѐвенов, ва, во, н. п. лист, von der calendula officinalis Linn.

Нѐвера, f. (Рес. и Срем) vide невјера.

Нѐверан (невѐран), рна, но, (Рес. и Срем.) vide невјеран.

Нѐверник, m. (Рес. и Срем.) vide невјерник.

Нѐверница, f. (Рес. и Срем.) vide невјерница.

Нѐвесео, села, ло, unfroh, traurig, moestus.

Невѐсиње, n. 1) поље у Ерцеговини. 2) село у том пољу. Невѐсињскӣ, ка, ко, von Невесиње.

„Књигу пише беже Љубовићу
„У лијепу селу Невесињу —

Нѐвеста, f. (Рес. и Срем.) vide невјеста.

Нѐвестин, на, но, (Рес. и Срем.) vide невјестин.

Нѐвестинскӣ, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide невјестински.

Нѐвестица, f. dim. v. невеста.

Нѐвешт, шта, што, (Рес. и Срем) vide невјешт.

Нѐвидовнӣ, на, но, н. п. биједа, wovon man nicht einmal etwas gesehen.

unvorgesehen, invisus, non visus, improvisus: сачувај ме Боже биједе невидовне.
Нѐвиђенӣ, на, но, noch nie gesehen, non visus.
Нѐвјера, f. (Ерц.) 1) der (die) Treulose, perfidus, perfida. 2) die Treulosigkeit, perfidia.
Нѐвјеран (невјѐран), рна, но, treulos, perfidus.
Нѐвјерник, m. (Ерц.) der Treulose, perfidus.
Нѐвјерница, f. (Ерц.) die Treulose, perfida.
Нѐвјеста, f. (Ерц.) vide млада.
Нѐвјестин, на, но, (Ерц.) der невјеста, sponsae.
Нѐвјестинскӣ, ка, ко, (Ерц.) 1) Braut-, bräutlich, nuptialis:
„Па с ње скида руо ђевојачко,
„На њу меће руо невјестинско —
2) adv. bräutlich, more sponsae.
Нѐвјестица, f. dim. v. невјеста.
Нѐвјешт, шта, што, (Ерц.) der es nicht versteht, unwissend, imperitus. Од невјешта и п** ка плаче.
Невова̑ње, n. das Brautseyn, status sponsae.
Невовати, невујем, v. impf. Braut seyn, nubo, sponsa sum:
„Много деловала, мало невовала —
Нѐвоља, f. die Noth, angustia:
„За невољу бабу воде
„Кад ђевојке не нађе.
Нево̏љан, љна, но, bedrängt, sollicitus, anxius.
Невра̑т, m. eine Art viereckigen Schiffs, das nur stromabwärts gleitet, navigium quadratum secundo flumine labens.
Невре̑ме, n. (Рес. и Срем.) vide невријеме.
Нѐвријеме, n. (Ерц.) Unzeit, parum in tempore —: дошао у невријеме.
Нѐга, f. die zärtliche Erziehung, educatio liberum delicata.
Нѐгда, einst, olim.
Нѐгдашњӣ, ња, ње, einstmalig, ehemalig, pristinus.
Нѐго, sondern, verum.
Нѐгова̑н, m. Mannsname, nomen viri.
Нѐгова̑ње, n. das zärtliche Erziehen, delicata educatio.
Нѐговати, гујем, v. impf. zärtlich erziehen, educo delicate.
Нѐгода, m. Mannsname, nomen viri.
Нѐгода, f. Frauenname, nomen feminae.
Нѐготӣн, m. Stadt und Festung an 2 Stunden von der Donau, und eben so weit vom Timok. Неготинац (нца), човек из Неготина. Нѐготӣнка, жена из Неготина. Нѐготинскӣ (Нѐготӣнскӣ), ка, ко, von Неготин. cf. крајина.

Нѐгош, m. } Mannsname, nomen viri.
Нѐгуш, m. }
Нѐда, f. Frauenname, nomen feminae.
Нѐда̑рца, n. pl. dim. v. недра.
Нѐдаћа, f. (als Scheltwort) Ungerathener! malus eventus: иди недаћо једна!
Нѐдеља, f. (Рес. и Срем.) vide неђеља.
Нѐдељица, f. dim. v. недеља.
Нѐдељка, f. (Рес. и Срем.) vide Неђељка.
Нѐдељко, m. (Рес. и Срем.) vide Неђељко.
Нѐдељнӣ, на, но, (Рес. и Срем.) vide неђељни.
Недо̏ђија, f. (komisch) das Land Nimmerkomm, terra unde negant rediri: отишао у Недођију; нек иде у Недођију!
Недо̏ђин, m. (komisch) Stadt Nimmerkomm.
Недо̏зрео, рела, ло, unreif, immaturus.
Недо̏ношче, чета, n. н. п. дијете, теле, nicht zu Ende getragen, vor der Zeit geboren, fetus praecox. Искрнвио ноге, као теле недоношче.
Нѐдра, n. pl. (Рес. и Срем.) vide њедра.
Недра̑га, f. eine ungeliebte Frau (oder auch Geliebte), amasia non cara.
Недра̑гӣ, гога, m. der Ungeliebte, Unliebe, non amatus:
„Не дај мене мајко за недрага:
„Волим с драгим по гори одити,
„Глог зобати, с листа воду пити,
„Студен камен под главу метати;
„Нег' с недрагим по двору шетати—
„Драга моја! јеси' се удала?
„Јесам драги, али за недрага;
„Са недрагим и чедо родила —
Нѐђеља, f. (Ерц.) 1) der Sonntag, dies dominicus, dica solis. 2) die Zeit von einem Sonntag zum andern, die Woche, hebdomas, septimana.
Нѐђељица, f. dim. v. неђеља.
Нѐђељка, f. (Ерц.) Frauenname, nomen feminae.
Нѐђељко, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Нѐђељнӣ, на, но, (Ерц.) 1) sonntäglich, diei dominici. 2) der Woche, hebdomadis.
Нѐжели, als, quam: волим то, нежели ово (понајвише у Сријему, Бачк. и у Бан.) cf. него.
Нѐжењен, на, но, unverheiratet, ledig, liber, caeleba.
Незабо̏рављенӣ, на, но, unvergeßlich, unvergessen, immortalia.
Незва̑н, на, но, ungerufen, non vocatus. Незвану госту мјесто за вратима.
Нѐзгода, die Unthunlichkeit, impossibilitas, difficultas.

Нѐзгодан, дна, но, unthunlich, impossibilis; beschwerlich, difficilis z. B. пут.

Незгра̑пан, пна, но, ungezogen, ungehobelt, impolitus, rudis.

Нѐздрав, ва, во, ungesund, insaluber.

Нѐ..ет, m. der Unschwiegersohn, non gener.

Незна́божац, шца, m. der (den wahren Christen-) Gott nicht kennt, der Abgötter, ignarus Dei. Доће Звонимир незнабожац, и начини град Зворник на води Дрини, прије Риста на 800 година (приповиједају по Зворничкој нахији).

Не́знан, на, но, unbekannt, ignotus.

Нѐзна̀ње, n. die Unwissenheit, ignorantia.

Нѐизбро̀јени̑, на, но, unzählbar, innumerabilis.

Неима̑р, m. der Baumeister, der den Bau (die Maurung) leitet, architectus.

Неима́ров, ва, во, des Baumeisters, architecti.

Неима̑рски̑, ка, ко, 1) Baumeisters-, architectorum. 2) nach Baumeisters Art, more architecti.

Неиска̑зани̑, на, но, unsäglich, unaussprechlich, inenarrabilis, ineffabilis, incredibilis.

Неја̑к, ка, ко, schwach, debilis.

Неја̀чак, чка, ко, dim. v. нејак.

Нѐјебица, f. (vox obscoena) Mangel an Beischlaf, defectus fututionis.

Нѐједна̑к, ка, ко, ungleich, inaequalis.

Нѐка, 1) daß, auf daß, ut: подај му, некаједе; пошљи га, нека иде. 2) nur zu! immerzu, pergis pulcre!
А. Одоше говеда у ливаду.
Б. Нека и, woraus erhellt, daß нека soviel als das böhmische nechey (laß!) ist.

Нѐкад, } vide негда.
Нѐкада, }

Нѐкадашњи̑, ња, ње, vide негдашњи.

Нѐки̑, ка, ко, irgend einer, aliquis.

Нѐкмоли, vide акамоли.

Нѐкакав,ква, ко, irgend einer, quidam.

Нека̑ко, irgend wie, quodammodo.

Нѐкаков, ва, во, vide некакав.

Нѐко, некога, jemand, aliquis.

Нѐколико, einiges, aliquantum.

Нѐкуд, } irgendwohin, aliquo.
Нѐкуда̑, }

Неку̑м, m. der Unpathe, non-кум.

Нѐлагодан, дна, но, matt, unpaß, languidus.

Не̑м, ма, мо, (Рес. и Срем.) vide нијем.

Нема̀дија, f. vide Немчадија.

Нема̑р, m. die Sorglosigkeit, Nichtachtung, Vernachlässigung, negligentia.

Нѐмар̑лш, m. Hanns ohne Sorge, negligens. cf. небрига.

Нема̀рљив, ва, во, fahrlässig, negligens.

Нема̀рљиво̑ст, f. vide немар.

Не́мати, ам, v. impf. 1) nicht haben, non habeo. 2) нема вина, es ist kein Wein da, deest: нема га код куће; нема ништа.

Не́мац, мца, m. (Рес. и Срем.) vide Нијемац.

Нѐмачка̑, f. (Рес. и Срем.) vide Њемачка.

Нѐмачки̑, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide Њемачки.

Не́мети, мим, (Рес.) vide нијемљети.

Не́милице̑, ohne Schonung, unbarmherzig, misere: ударио га —, троши новце —.

Нѐмило̑ст, f. die Ungnade, offensa.

Нѐмилостив, ва, во, unbarmherzig, immisericors.

Неми̑р, m. die Unruhe, inquies.

Неми̑ран, рна, но, unruhig, inquietus.

Неми̑рко, m. der Un-мирко, cui nomen Мирко male convenit.

Не́мити, им, (Срем.) vide нијемљети.

Не́мица, f. (Рес. и Срем.) vide Њемица.

Нѐмичина, f. augm. v. Немица.

Нѐмичица, f. dim. v. Немица.

Нѐмљење, n. (Рес. и Срем.) vide нијемљење.

Немо̑ј, немојте, nicht doch! noli, nolite. cf. мој.

Немо́та, f. (Рес. и Срем.) vide њемота.

Немо̀тњи̑к, m. vide болесник.

Немо̀тњица, f. vide болесница.

Немо̑ћ, f. die Krankheit, morbus.

Нѐмоћан, ћна, но, krank, aegrotus.

Немо́ћи, немогу, v. impf. krank seyn, aegrotus.

Немо̀ћни̑к, m. vide немотњик.

Немо̀ћница, f. vide немотњица.

Немча̀дија, f. (Рес. и Срем.) vide Њемчадија.

Немча̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide њемчање.

Нѐмчати, ам, (Рес. и Срем.) vide њемчати.

Не́мче, чета, n. (Рес. и Срем.) vide Нијемче.

Не́мчење, n. (Рес. и Срем.) vida нијемчење.

Нѐмчина, f. augm. v. Немац.

Не́мчити, им, (Рес. и Срем.) vide нијемчити.

Не́мчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide нијемчитисе.

Не́на, f. vide мајка (по Босни, особито код Срба Турског закона):
„Ој старице Османова нено!
„Узми мене за Османа твога —

Нена̑д, m. Mannsname, nomen viri.

Ненáсит, m. der Nimmersatt, insatiabilis.
Не́нин, на, но, vide нанин.
Необи́чан, чна, но, ungewohnt, insuetus:
„Тавница је кућа необична —
Не̏опра̑н, на, но, ungewaschen, illotus:
„Седам кућа, девет бунарева,
„И још су им жене неопране —
Неопра́нштина, f. der Schmutz, die Unreinlichkeit, immunditia.
Не́отице̑, ohne zu wollen, ingratiis.
Не́пик! 1) cf. пик. 2) не пик не! wird nichts daraus! non me decipies.
Не̏подо̑бљан, љна, но, unwillkommen, ingratus.
Не̏поко̑ран, рна, но, ungehorsam, widerspenstig, non dicto audiens.
Непоко́рност, f. der Ungehorsam, inobedientia.
Непоме́на̑к, m. m. j. пришт, Euphemismus für eine gefährliche Beule, tuberis genus (εὐφημιστικῶς).
Не̏послу̑шан, шна, но, ungehorsam, dicto non audiens.
Непра̑вда, f. das Unrecht, injuria.
Не̏праведан, дна, но, ungerecht, injustus.
Не̏право, unrecht, ungerecht, iniquum.
Не̏пријатељ, m. der Feind, inimicus.
Непријате́љски̑ (не̏пријатељски̑), ка, ко, 1) feindlich, inimicus. 2) adv. feindlich, ut inimicus.
Непријате́љство, n. die Feindschaft, inimicitia.
Неприли́ка, f. das Ungleiche (z. B. alt und jung), inaequalis:
„Јасам ти се јунак оженио
„Удовицом мојом неприликом —
Непромје̏нит, та, то, unveränderlich, constans, non mutabilis: дуговјечно непромјенито (кад се што честита).
Не̏пће, n. vide небо 2.
Не́ра, f. hyp. v. Неранца 3.
Нера̑дин, m. der Faulenzer, Arbeitsscheue, piger.
Не̏разу̑ман, мна, но, unverständig, imperitus.
Нера̑нча*, f. } 1) die Pomeranze (der
Нера̑нца, } Baum), citrus aurantia Linn. 2) (die Frucht) malum aurantium. 3) Frauenname, nomen feminae.
Нере̑тва, f. Fluss in der Herzegowina.
Не̏роткиња, f. н. п. жена, јабука, крушка, unfruchtbar, sterilis.
Несвје̑ст, f. (Рес. и Срем.) vide несвијест.
Не̏свестица, f. (Рес. и Срем.) vide несвјестица.
Не̏свијест, f. (Ерц.) die Ohnmacht, deliquium, syncope.
Не̏свјестица, f. (Ерц.) die Ohnmacht, deliquium animi.

Не̏сит, та, то, unersättlich, insatiabilis.
Не̏сито̑ст, f. die Unersättlichkeit, insatiabilitas.
Не̏складан, дна, но, unverträglich, insociabilis.
Несла̑н, на, но, ungesalzen, insulsus.
Не̏слога, f. die Zwietracht, discordia.
Не̏сносан, сна, но, unerträglich, intolerabilis.
Неспа́вање, n. die Schlaflosigkeit, insomnia, vigilia: боли ме глава, од неспавања.
Не̏сретан, тна, но, vide несрећан.
Не̏сретњи̑к, m. der Unglückliche, infelix.
Не̏сретњић, m. (ст.) der Unglückssohn, adversae fortunae filius.
„Југовићи Божји несретњићи!
„— царево благо затомише
„И у црну земљу закопаше —
Не̏сретњица, f. die Unglückliche, infelix.
Не̏срећа, f. das Unglück, infortunium.
Не̏срећан, ћна, но, unglücklich, infelix.
Не̏срећни̑к, m. vide несретњик.
Несре́ћница, f. vide несретњица.
Не̏стаја̑ње, n. das Ausgehen (z. B. des Weins, der Waare), defectus.
Не̏стајати, таје, v. impf. ausgehen, deficio.
Не̏стати, ане, v. pf. ausgehen, zu mangeln anfangen, deficio: нестало ми коња;
„Неста вина, неста разговора;
„Неста блага, неста пријатеља.
Не̏сташан, шна, но, muthwillig, petulans; unruhig, irrequietus.
Несу̑ђени̑, на, но, nicht bestimmt, non destinatus (connubio).
Несуђе̏ни̑к, m. der Nichtbestimmte, non destinatus (sponsus).
Несуђе̏ница, f. die Nichtbestimmte, non destinata (sponsa).
Несу̑ђсиње, n. (ст.) das Nichtbestimmtseyn, quod non erst destinatum:
„Oј ђевојко моје несуђење —
Нети, несем (ст.), vide носити:
„Млади нева воду нела,
„Над воду се надводила —
Не̏ћко, vide неко.
Нећа̑к, m. der Schwestersohn, Neffe, ex sorore nepos.
Не́ћака, f. die Tochter der Schwester, Nichte, ex sorore neptis.
Не́ћакин, на, но, der Nichte, neptis.
Нећа̑ков, ва, во, des Neffen, nepotis.
Не́ћање, n. das Ausschlagen (für sich oder statt eines andern), repudiatio, rejectio (suo vel alius nomine).
Не́ћати, ам, v. impf. ausschlagen in eie

неș ondern Namen, repudio pro altero: шmo га нећаш?

Нећатисе, амсе, v. r. impf. ausſchlagen für ſich, repudio, recuso.

Неугодан, дна, но, nicht ſo, wie es ſeyn ſollte; nicht recht, minus recte constitutus.

Неук, ва, ко, н. п. коњ, nicht abgerichtet, equus nondum condocefactus.

Неуредак, дна, но, nicht ordentlich, male constitutus.

Нечаја, f. Fluß in der Поцерина. cf. дворишће.

Нечастиви, вога, m. der Böſe (Teufel), cacodaemon: нечастиви, анатемa га маme било (тако реку кад га гођ спомену).

Нечиј, чија, чије, irgend jemands, alicujus.

Нечист, f. der Unflat, stercus.

Нечист, ma, mo, unrein, immundus.

Нечистоћа, f. die Unreinlichkeit, immunditia, sordes.

Нета, m. (Рес. и Срем.) vide Нешо.

Нешко, m. Mannsname, nomen viri.

Нешо, m. (Ерц.) hyp. v. Нећељко und Нешко.

Нешто (кашто се може казати и нешта мјесто нешто), нешта (и нечега), 1) etwas, aliquid. Нешто нешта кјело, па од нешта кости остале (приповиједају да је казао Ерцеговац кад је анђео у пољу плуг и јармове). Нешта (или нешто) ок мени рече. 2) etwa, forte: да нешто сад он дође.

Ни, 1) weder — noch, nec. Ни куд мајци, ни куд у ђевере. Ни лук јео, ни њим мирисао. 2) auch nicht, nicht einmal, nec.

Нигда, nie, nunquam.

Нигде, (Рес.) }
Нигди, (Срем.) } nirgends, nusquam.
Нигђе, (Ерц.) }

Ниднвице, f. pl. (komiſch, ſtatt доњевице, q. d. die geſtümmelten Beinkleider).

Нићe, (Ерц.) vide нигђе.

Ниже, 1) unter, unterhalb, infra: ниже мене, ниже града. 2) (ниже) das untere, inferius, cf. низак.

Низ, m. eine Schnur (Perlen, Dukaten, Korallen), linea (margaritarum).

Низ, } hinab, deorsum: низ брдо; низ
Низа, } за страну, den Berg hinab, de monte.

Низак (comp. нижи), ска, ко, nieder, humilis.

Низање, n. das Ziehen auf die Schnur, das Auffädeln der Perlen, insertio margaritarum.

Низати, нижем, v. impf. (Perlen) auf die Schnur ziehen, insero filum margaritae.

Низбрдица, f. der Weg bergab, descensus: колико је низбрдица, толико и узбрдица.

Низија, f. (ст.) vide низ:
„На врату јој три низије дуката —

Низић, m. dim. v. низ.

Није (ни је), iſt nicht, non est.

Ниједан, на, но, keiner, nullus: ниједна вјеро! Treuloſer! perfide! perfida!

Нијек, m. das није oder нема ſagen, negatio: нијек ђаволу!

Нијекање, n. das није ſagen, negatio.

Нијекати, јечем, v. impf. ſagen није oder нема, nego.

Нијели (d. i. није ли)? etwa? vielleicht? nonne? није ли дошао? није ли нашао? није ли к он му?

Нијем, ма, мо, (Ерц.) ſtumm, mutus.

Нијемац, мца, m. (Ерц.) 1) der Stumme, mutus. 2) der Deutſche, Germanus.

Нијемљење, n. (Ерц.) das Verſtummen, amissio vocis.

Нијемљети, им, v. impf. (Ерц.) ſtumm werden, mutus fio.

Нијемче, чета, n. (Ерц) ein junger, kleiner Deutſcher, juvenis germanus.

Нијемчење, n. (Ерц.) das Deutſchen, (Deutſchwerden, Deutſchmachen), germanizatio.

Нијемчити, им, v. impf. (Ерц.) deutſchmachen, facio esse germanum.

Нијемчитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) ſich zum Deutſchen machen, facio me esse germanum.

Нијет *, m. der Plan, das Vorhaben, propositum:
„А нијет сам био учинио,
„Да се спустим до под твоју кулу —

Нијк, m. (ст.) die geſenkte Stellung, inclinatio:
„Сан јунаци ником поникоше,
„И у црну земљу погледаше —

Ника, f. (Рес. и Срем.) vide Нико.

Никад, }
Никада, } vide нигда.

Никакав, ква, во, keinerley, nullius generis, nullus.

Никакi, ка, ко, vide никакав.

Никако, auf keine Art, nullo modo.

Никаков, ва, во, vide никакав.

Никашин, m. Mannsname, nomen viri (von Никола).

Никнути, нем, vide нићи.

Нико, m. (Ерц.) hyp. v. Никола.

Нико, никога, niemand, nemo.

Никола, m. Niklas, Nicolaus.

Николија, f. Frauenname, nomen feminae.

Николико, gar nicht, nicht im mindeſten, plane non: није му мило николико.

Николица, m. dim. v. Никола.

Ни̏коль дан, ља дне, m. St. Niklastag (den 6. December), festum St Nicolai.
Ни̏коља, f. намастир у Србији (?).
Ни̏кољскӣ, ка, ко, н. п. мразови, Niklas-, sancti Nicolai.
Ни̏кољштак, m. човек који слави Николь дан.
Ни̏куд, } nirgends, nusquam.
Ни̏кудā, }
Ни̏кша, m. Mannsname, nomen viri (von Никола).
Ни̏кшићи, m. pl. Gegend an der Grenze gegen Montenegro.
Ни̏ мало, gar nichts, plane nihil.
Ни̏на, m. m. Mannsname, nomen viri.
Ни̏нко, m. Mannsname, nomen viri.
Ни́но, m. Mannsname, nomen viri.
Ни̏ти, f. pl. das Webertrumm, licia:
„Наводи се вино пити
„Па продадо жени нити.
„Стаде мене жена бити.
„Немој мене жено бити;
„Купићу ти нове нити,
„И помоћи уводити.
Ни̏ти, weder — noch, nec.
Ни̏тити, им, v. impf. m j. нити, das Webertrumm zurecht machen, praeparo licia.
Ни̏тко, никога, vide нико.
Нитков̑, m. (als Scheltwort) der Niemand, homo nihili.
Ни̏тковић, m. нитко и нитковић, Niemand Niemandssohn, nemo et neminis filius. Приповиједају да је некакав Јевто Витковић (који је сједио у Ваљеву; и сад му зидине од куле онђе стоје) погодио за двјеста дуката, да викне преко чаршије: „Чујте људи! ја сам до сад био Јевто Витковић, а од сад сам нитко и нитковић." И тако је викнуо, само што је додао на крају: „Али опет људи ме знаду."
Ни̏ће, n. (ст)
„За Ивана ниће учинише —
Нићење, n. das Antrummen, praeparatio liciorum.
Ни̏ћи (говорисе и никнути), никнем, v. pf. hervorkeimen, progermino.
Ницāње, n. das Hervorkeimen, progerminatio.
Ни̏цати, ичем, v. impf. hervorkeimen, progemino.
Нӣш, m. die Stadt Nissa in Serbien, Naissus. Што ближе к Нишу, све горе пишу.
Ни̏шава, f. 1) Fluß bei Ниш, nom. propr. fluminis. 2) Frauenname, nomen feminae.
Нишадор*, m. Salmiak, sal Ammoniacus.
Ни̏шан*, m. 1) das Ziel, scopus: бити нишан, и у нишан. 2) доњи и горњи, die Ziel, an der Flinte.

Ни̏шанити, им, v. impf zielen, collineo.
Ни̏шањēње, n. das Zielen, collineatio.
Нишèсте*, ета, n. das Stärkmehl, amylum.
Нӣшкӣ, ка, ко, von Ниш.
Ни́шлија*, m. човек из Ниша.
Ни́шта, ничега (и ништа), nichts, nihil.
Но̀, 1) aber, at. vide али. 2) (als Parodie der germanisirenden Serben), nun, nu! age: но мој драги!
Но̀в, ва, во, neu, novus; нов новцат (новцит?), ganz und gar neu, funkelnagelneu, plane novus.
Новāк, m. Mannsname, nomen viri.
Но̀вац, вца, m. 1) eine Münze, moneta. 2) der fünfte Theil eines Groschen, grossi pars quinta. 3) новци, pl. das Geld, pecuniae.
Новаци, вака, m. pl. намастир у Србији (доље преко Мораве).
Нова̀чић, m. dim. v. Новак.
Но̀вӣ, вога, m. варош и град у Босни:
„Синоћ аго из Новога дође —
„У Новоме граду бијеломе —
„Кад замакне у Нови с ђевојком —
Нови̏на, f. die Erstlinge der neuen Ernte jeder Art, primitiae pomorum aut annonae. Боже помози! нове новине од нове године (обичај је рећи, кад који први пут оће да окуси од какове миве).
Новӣ пазар, m. Stadt und Festung in Serbien.
Новӣ сâд, m. Neusatz, Neoplanta.
Но̑вка, f. Frauenname, nomen feminae.
Но̑вко, m. Mannsname, nomen viri.
Но̀вљанин, m. човек из Новога:
„Књигу пише Новљанин Алија
„У Новоме граду бијеломе —
Но̀вљанскӣ, ка, ко, v. Нови;
„Ак' утече коњма Новљанскијем
„Заиста га продавати не ћу —
Но̀во, m. hyp. v. Новак:
„Јеси л' Ново сабљу сковао —
Новопаза̀рац, рца, m. einer von Нови пазар.
Новопаза̀рлија*, m. vide Новопазарац:
„И Илија Новопазарлија —
Новопâзарскӣ, ка, ко, v. Нови пазар.
Новòсадскӣ, ка, ко, Neusatzer-, Neoplantanus.
Новòсађанин, m. der Neusatzer, Neoplantanus, Neoplantensis.
Новòсаткиња, f. die Neusatzerin, Neoplantana.
Новцâт, та, то, cf. нов.
Но̑вци, новаца, m. pl. vide новац 3.
Новцит, та, то, vide новцат.
Но̀вчан, на, но, н. п. човек, geldreich, pecuniosus.

Новчанӣ, на, но, н. п. кеса, der Geldbeutel, crumena.
Но́вчић, m. 1) dim. v. новац 2. 2) ranunculus repens Linn.
Но́га, f. 1) der Fuß, das Bein, pes. 2) (у Јадру) eine gewisse Anzahl, certus numerus, н. п. кад разрезују порезу, онда кажу: ово село има двије ноге, ово ногу и по и т. д.
Но́гавица, f. eine Hose (die Hälfte des Beinkleides), caliga.
Но̑ж, m. das Messer, culter.
Но́жак, шка, m. eine Art Spiels, wobei ein Messer bald so, bald anders in die Erde zu stecken, ludi genus.
Но́жина, f. augm. v. нож.
Но̏жић, m. dim. v. нож, das Messerchen, cultellus.
Но́жица, f. dim. v. нога.
Но́жице, f. pl. die Schere, forfex.
Но́жнице, f. pl. die Scheide, vagina: „Од мачева нашије ножница —
Нож̏рда, f. } augm. v. нога.
Ножу̏рина, f. }
Но́здрва, f. das Nasenloch, die Nüster, naseris.
Но̑ј, m. der (Vogel) Strauß, struthio.
Но́јев, ва, во, н. п. јаје, des Straußes, struthionis.
Но́кат, кта, m. der Nagel (am Finger), unguis.
Ноќта̑ш, m. der nicht leicht ein galantes Abenteuer ausläßt (besonders von Verheirateten), maritus alienarum uxorum appetens.
Но́ктић, m. dim. v. нокат, das Nägelchen, unguiculus.
Ноћшир, m. (у Сријему, у Бачи, и у Бан. по варошима) der Nachttopf (österr. das Nachtgeschirr), matula.
Но́на, f. hyp. v. нога.
Но̑с, m. die Nase, nasus.
Но́сање, n. das Umhertragen, circumgestatio.
Но́сат, та, то, langnäsig, nasutus.
Но́сати, ам, v. impf. umhertragen, gesto, z. B. дијете, барјак.
Но́сац, сца, m. die Mündung, z. B. an der Kanne, orificium.
Но́сила, n. pl. die Bahre, feretrum.
Но́сина, f. augm. v. нос.
Но́сити, им, v. impf. 1) tragen, gesto, porto. 2) носи кокош (или друга каква тица), legen, pono ova.
Но́ситисе, имсе, v. r. impf. 1) с ким, ringen, luctor. 2) sich tragen, Kleidertracht haben: како се носе код вас?
Но́сић, m. dim. v. нос.
Носо̀чићи, m. pl. cf. брадићи (само у оној загонетки).
Но́стевица, f. eine Art Fisch, piscis genus.
Ноћњи̑, ња, ње (њо?), vide ноћни.

Ноћња̑к, m. m. j. вјетар, der Nachtwind, ventus nocturnus.
Но̑ћ, f. die Nacht, nox.
Но́ћас (говорисе и ноћаске), diese Nacht, hac nocte; ноћас сам слабо спавао.
Но́ћашњи, ња, ње, dieser Nacht, hujus noctis.
Ноћи́вање, n. das Uebernachten, pernoctatio.
Ноћи́вати, ћујем, v. impf. übernachten, pernocto.
Но́ћити, им, v. pf. übernachten, pernocto.
Но́ћни, на, но, nächtlich, nocturnus.
Но́ћник, m. vide ноћњак.
Но́ћу, bei Nacht, noctu.
Но́ћца, f. dim. v. ноћ.
Ноше̑ње, n. das Tragen, portatio, gestatio.
Ноши̑во, n. die Tracht (der Kleider), vestitus.
Но́шња, f. vide ношиво.
Ну! додају Ерцеговци у говору код њекоји ријечи, н. п. Ну јадан човече! Ну тако ти Бога!
Ну́дити, им, v. impf. nöthigen (zum Essen), rogando cogo.
Нуђе́ње, n. das Nöthigen, coactio amica.
Ну́з, (у Бачк. и у Сријему) vide уз.
Ну́тикање, n. dim. v. нуђење.
Ну́ткати, ам, dim. v. нудити.
Ну́шо, ђеђ! en.

Њ.

Њедарца, n. pl. dim. v. њедра.
Њедра, n. pl. (Ерц.) der Busen, sinus.
Њема̀дија, f. (Ерц.) vide Њемчадија.
Њѐмачка, f. (Ерц.) Teutschland, Germania.
Њѐмачки, ка, ко, (Ерц.) 1) teutsch, germanicus. 2) adv. teutsch, germanice.
Њѐмица, f. (Ерц.) die Teutsche, Germana.
Њѐмичина, f. augm. v. Њемица.
Њѐмичица, f. dim. v. Њемица.
Њемо̀та, f. (Ерц.) die Stummheit, infantia, inopia facultatis loquendi.
Њемча̀дија, f. (Ерц. coll.) die gesammte teutsche Jugend, omnis juventus germanica.
Њемча̑ње, n. (Ерц.) das Teutschreden, sermo germanicus.
Њѐмчати, ам, v. impf. teutsch reden, loquor germanice.
Њѐмчина, f. augm. v. Нијемац.
Њи̏ва, f. der Acker, ager.
Њи̏вица, f. dim. v. њива.
Њија̀ње, n. das Wiegen (des Baums, vom Winde), agitatio.

Њијати, ам, v. impf. wiegen, schwenken, agito.
Њијатисе, амсе, v. r. impf. schwanken, vacillo.
Њиćак, ска, m. } das Wiehern, hinni-
Њиска, f. } tus.
Њиснути, нем, v. pf. anwiehern, hinnio.
Њиштање, n. das Wiehern, hinnitus.
Њиштати, штим, v. impf. wiehern, hinnio.
Њушење, n. das Schnuffeln (des Hundes), odoratio canis.
Њушити, им, v. impf. schnuffeln, spüren, olfacio.
Њушка, f. der Schmecker (des Hundes), nasus canis.

O.

O, 1) von, über, de: говоре о њему, о томе не треба мислити. 2) an, in; ударио о камен, отрти се о што. 3) an, in, ad: виси о клину. 4) zu, um, tempore; о Ђурђеву дне, о Божићу.
Ô(ó)! interj. o Ранко! hörst du, heus!
Оашлучити, им, v. pf. verkösten, sumtus suppedito.
Оба, обје, обоје, beide, uterque, utrsque, utrumque. Die Syntax dieses Zahlworts s. in der Grammatik; es ist die von два, три, четири.
Обавéзатисе, вéжемсе, v. r. pf. sich anhängen an einen (mit Bitten), adhaeresco alicui precibus.
Обавéстити, им, (Рес. и Срем.) vide обавијестити.
Обавијање, n. das Umwickeln, circumligatio.
Обавијати, ам, v. impf. umwickeln, circumligo.
Обавијéстити, им, v. pf. (Ерц.) кога, einem begreiflich machen, doceo, rem facio perspicuam.
Обавити, вијем, v. pf. umwickeln, circumligo.
Обáврети, рим, v. pf. ansieden, paululum decoquo.
Обáд, n. die Bremse, tabanus (Linn.) oestrus.
Обáдање, n. die Flucht (der Kuh) vor Bremsen, fuga vaccae furiatae ab oestro.
Обáдатисе, амсе, v. r. impf. vor Bremsen fliehen, fugere ab oestris.
Обадвâ, обадвије, обадвоје, vide оба.
Обадвéручке̑, (Рес. и Срем.) vide обадвјеручке.
Обадвјéручке̑, (Ерц.) vide објеручке.
Обадвојица, f. beide, uterque.
Обáзирање, n. vide обзирање.
Обáзиратисе, ремсе, vide обзиратисе.
Обáзретисе, ремсе, v. r. pf. umblicken, sich umsehen, respicio.
Обајати, јем, v. pf. beheren (z. B. die Wunde), medeor vulneri incantamentis.
Обал (обао?), обла, ло, walzenförmig, rund, cylindricus.
Обала, f. 1) das Ufer, ripa. 2) eine Art Zauns, sepis genus. Ударисе колье (све два и два један према другом), па се између кольа натрпа грања којекаква и трња.
Обалити, им, v. pf. rotzig machen, muco maculo.
Обáлити, им, v. pf. niederwerfen, prosterno.
Обаљивање, n. das Niederwerfen, prostratio.
Обаљивати, љујем, v. impf. niederwerfen, sterno.
Обао, обла, ло, vide обал.
Обáрање, n. das Niederwerfen, prostratio.
Обáрати, ам, v. impf. niederwerfen, prosterno.
Обáрача, f. das Züngelchen (am Gewehr), lingula teli.
Обáсипање, n. das Beschütten, circumfusio.
Обáсипати, ам (и обасипљем), v. impf. beschütten, circumfundo.
Обасјáвање, n. das Bescheinen, collustratio.
Обасјáвати, ва, v. impf. bescheinen, collustro.
Обáсјати, сја, v. pf. bescheinen, collustro.
Обáсути, спем, v. pf. beschütten, perfuudo.
Обашка *, vide башка.
Обвéсти, ведем, v. pf. rund herum führen, circumduco.
Обвијање, n. vide обавијање.
Обвијати, ам, vide обавијати.
Обвити, вијем, vide обавити.
Обвóдити, им, v. impf. rund herum führen, circumducto.
Обвођење, n. das Herumführen, circumductio.
Обгнати, ам, v. pf. rundherumtreiben, circumago.
Обгóнити, им, v. impf. umtreiben, circumagito.
Обгоњење, n. das Umtreiben, circumactio.
Обгрáдити, им, v. pf. rund umzäunen, circumsepio.
Обграђивање, n. das Umzäunen, circumseptio.

Обграђивати, ђујем, v. impf. rund umzäunen, circumsepio.

Обдан, vide дању.

Обданица, f. innerhalb eines Tages, per diem: кувати прећу на обданицу, т. ј. у јутру почети, на тај дан свршити; ићи куда на обданицу (а не на конак).

Обдарити, им, v. pf. beschenken, dono.

Обе, (Рес и Срем.) vide обје.

Обедити, им, (Рес. и Срем.) vide обиједити.

Обезнанитисе, имсе, v. r. pf. in Ohnmacht fallen, deficio.

Обезумити, им, v. pf. bethören, decipio, induco.

Обезумитисе, имсе, v. r. pf. sich bethören lassen, decipior.

Обелити, им, (Срем.) vide обијељети.

Обелоданити, им, (Рес. и Срем.) vide објелоданити.

Обер, m. der Kamm (des Hahns), crista.

Оберучке, (Рес и Срем.) vida оберучке.

Обесити, им, (Рес. и Срем.) vide објесити.

Обећавање, n. vide обрицање.

Обећавати, ам, vide обрицати.

Обећање, n. das Versprechen, promissum. Обећање је лудоме радост.

Обећати, ам, vide обрећи.

Обеушити, им, v. pf. н. п. иглу, das Oehr an der Nadel beschädigen, obstruo aut destruo foramen acus.

Обзинути, нем, v. pf. begähnen (?), oblio (?), d. i. in den Mund nehmen (und wieder heraus). Кад кога заболи грло, кажу му жене, да обзине трипут комад љеба (говорећи: пса грло боли, а не мене), па да га да псетету: па ће га онда проћи грло. Кад у кога почне расти мрнива кост, онда треба наћи дијете посмрче, да је обзине: па ће престати расти.

Обзир, m. das Umblicken, respectus: оде без обзира.

Обзирање, n. das Umhersehen, respectatio.

Обзиратисе, ремсе, v. impf. sich umsehen, respecto.

Обигравање, n. das Umtanzen, circumsaltatio.

Обигравати, ам, v. impf. rund umtanzen, circumsalto.

Обиграти, ам, v. pf. rund umtanzen, circumsalto.

Обијање, n. 1) das Einbrechen der Thüre, effractio forium. 2) das Abschlagen, decussio. 3) das Suchen der Henne nach einem Orte zum Legen, positurilio (?) parturitio gallinae.

Обијати, ам, v. impf. 1) врата, einbrechen, effringo fores. 2) rund umher abschlagen, decutio. 3) обија кокош да пронесе, sucht einen Ort zum Eyerlegen, positurit? parturit gallina.

Обиједити, им, v. pf. (Ерц.) mit Unrecht beschuldigen, accuso injuria.

Обијелити, им, } v. pf. (Ерц.) weiß werden,
Обијељети, им, } albesco: обијељео снијег по брдима; обијељео човек као овца (graue Haare bekommen).

Обикнутисе, немсе, vide обићисе.

Обил, ла, ло, reichlich, uber. Србљи приповиједају, да је Силни Стеван, ловећи по Церу, угледао на једном мјесту ђе се гране од дрвећа и доље савијају и горе узвијају. Кад дођу на оно мјесто, ашо дијете код неколико оваца ударало своју сјекиру у кладу, па легло на леђа те спава: кад дине из себе, онда се гране узвијају у висину, а кад повуче пару у се, онда се савијају к земљи. Кад то види цар, зачудисе, па пружи руку с коња да му узме сјекиру, али oћеш! не може да је извади из кладе. Брже боље сјашу слуге и војводе с коња, огледају сви редом објема рукама да изваде сјекиру из кладе, но ниједан је не може ни помаћи. Онда пробуде дијете и запита га цар: „Како ти је име?" А оно одговори: „Милош." — „Имаш ли оца и мајку?" — „Имам мајку, а отац ми је умръо." — „А ђе ти је мајка? — „Ето је тамо доље у селу код куће." — „Ајде да нас водиш твојој кући." — „Не могу од оваца." — „Ајде ми ћемо поћерати и овце." — И тако га којекако намоле да поћера овце и да пођe пред њима кући. Сад су они ради знати и вијети, шта ће он радити са сјекиром: како ће је извадити из кладе; или ће је онако оставити. Кад Милош крене овце, а он узме сјекиру једном руком и замтне на рамо — Како дођу кући, Милош одма остави овце и непознате госте, па замакне међу зграде да тражи мајку. Пошто цар сјаше с коња, пође и он за Милошем, да гледа, да му се ђе не сакрије; кад погледа кроз брвна у једну зграду, а то Милошева мајка мијесп љеб, а пребацила десну сису преко лијевога рамена, а лијеву преко деснога, те Милош остраг се. Онда цар рече: „Међер обила мајка, родила обила јунака." Цар узме Милоша од мајке и одведе га своме

двору, и од шога се назове Обилић.

Обилажење, n. 1) das Umgehen, circuitio 2) das Umgehen, circuitus. 3) das Besuchen, invisio.

Обилазити, им, v. impf. 1) umgehen, ambio. 2) umgehen (durch einen Umweg), circumeo. 3) besuchen, inviso.

Обилат, та, то, vide обил.

Обиљежје, n. оно, што се да први пут ђевојци (прстен, или новац какав): да се зна, као да је већ испрошена, das Heiratspfand, pignus datum puellae in signum futuri conjugii.

Обирак, рка, m. der Ausschuß (nachdem das Beste bereits ausgekauft worden), merces (res) rejiculae.

Обиритисе, имсе, v. r. pf. den бир bekommen, potiri collecta presbyterali: не ћеш се обирити ове године.

Обити, обијем, v. pf. 1) врата, einschlagen, effringo. 2) rund herum abschlagen (н. п. лед с кола воденичнога), decutio.

Обићи, обиђем (и обидем), v. pf. umgehen, circumeo.

Обићисе (говорисе и обикнутисе), обикнемсе, v. r. pf. sich gewöhnen, adsuesco.

Обичај, m. der Brauch, mos, consuetudo.

Обичан, чна, но, woran man sich gewöhnen kann, cui facile assuescas.

Обичан, на, но, gewöhnlich, gebräuchlich, usitatus, consuetus; adv. обично.

Обје, обију, (Ерц.) f. pl. die beiden, ambae.

Објеloданити, им, v. pf. (Ерц.) anfangen es bei hellem Tage zu treiben (z. B. Diebstahl), palam incipio facere (furtum).

Објеручке, (Ерц.) mit beiden Händen, ambabus manibus.

Објесити, им, v. pf. (Ерц.) aufhenken, auspendo.

Објеситисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich erhenken, suspendere se.

Објестисе, једемсе, v. r. pf. sich überessen, nimio cibo obroi.

Облагање, n. 1) das Umschlagen, Einschlagen, circumdatio. 2) das Wetten, sponsio.

Облагати, лажем, v. impf. einschlagen (etwas in Papier), circumdo.

Облагати, лажем, v. pf. durch Lügen verläumden, mendacio calumnior.

Облагатисе, лажемсе, v. r. impf. 1) sich einschlagen (in den Mantel), circumdo (pallium). 2) wetten, sponsionem facio.

Облагивање, n. das Verläumden, calumniatio.

Облагивати, гујем, v. impf. кога код кога, durch Lügen verläumden, mentiendo calumnior.

Обладати, ам, v. pf. erobern, sub potestatem redigo.

Облажење, n. vide обилажење.

Облазити, им, vide обилазити.

Облазнути, нем, v. pf. lecken, oblambo: облазни па опет, sagt man einem dem die Flinte versagt hat.

Облајати, јем, v. pf. umbellen, oblatro, circumlatro.

Облак, m. die Wolke, nubes.

Облакшавање, n. das Erleichtern, levatio.

Облакшавати, ам, v. impf. erleichtern, levo.

Облакшати, ам, v. pf. erleichtern, levo.

Обламање, n. das Abbrechen (rund herum), decerptio.

Обламати, ам, v. impf. rund herum abbrechen, decerpo.

Облапоран, рна, но, der gern schmauset (Gourmand), Schmausebruder, amans epularum.

Област, f. die Macht, potestas: не попусти, Господе Боже! области нечастивоме и некрштеноме (кад се моле Богу).

Облачак, чка, m. hyp. v. облак, das Wölkchen, nubecula.

Облачан, чна, но, wolkig, trüb, nubilus.

Облачење, n. das Anziehen (der Kleider), indutio.

Облачина, f. augm. v. облак.

Облачити, им, v. impf. 1) anziehen, induo. 2) види онај, који ведри и облачи, der heitert und Regen macht.

Облачитисе, имсе, v. r. impf. 1) sich anziehen, induor. 2) sich überziehen, umwölken, obnubilor.

Облежати, жим, v. pf. beschlafen, concumbo cum aliqua.

Облепити, им, (Рес. и Срем.) vide облијепити.

Облепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide обљепљивање.

Облепљивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide обљепљивати.

Облетање, n. (Рес. и Срем.) vide облијетање.

Облетети, тим, v. pf. (Рес.) } umfliegen, circumvolo.
Облетити, им, v. pf. (Срем.) }
Облећети, летим, v. pf. (Ерц.) }

Обливање, n. (Срем.) vide обљевање.

Обливати, ам, (Срем.) vide обљевати.

Оближњи, ња, ње, nahe gelegen, adjacens, vicinus.

Облизати, лижем, v. pf. ablecken, lambo, lingo.

Облизивање, n. das Ablecken, lambitus.

Облизивати, зујем, v. impf. ablecken, lambo.

Облизи́ватисе, зујемсе, v. r. impf. sich lecken (Gelust zeigen), шта се ти му облизујеш, esurio (circumlingo).
Обли́знитисе, нимсе, v. r. pf. Zwillinge gebähren (auch von Thieren), geminos pario, geminum partum edo.
Облије́пити, им, v. pf. (Ерц.) umkleben, bekleiben, induco aliqua re.
Облије́тање, n. (Ерц.) das Umfliegen, circumvolitatio.
Облије́тати, ћем, v. impf. (Ерц.) umfliegen, circumvolito.
Обли́к, m. das Antlitz, das Angesicht, facies: познајем га по облику.
Обли́на, f. die walzenförmige Ründe, rotunditas cylindrica.
О̀блити, лијем, v. pf. н. п. свиралу коситером, rund herum vergießen, circumfundo.
О̀блица, f. ein cylindrischer Stab, baculus cylindricus.
Обли́чје, n. vide облик.
Облог, m. vide оклада.
Обло́гуз, m. (der Rundarsch, podicis obesi), der alles aufißt, was er eßbares findet.
Обло́гуз, за, зо, schlemmerhaft, edax.
Обло̀жити, им, v. pf. einschlagen (den Fuß in —), obvolvo.
Обложитисе, v. r. pf. 1) sich einschlagen, einhüllen, involvo. 2) vide окладитисе.
Обло̀мити, им, v. pf. rund herum abbrechen, decerpo.
Облу́так, тка, m. der Kiesel, silex.
Облучац, чца, m. дрво (као прут) савјено на колијевци више ђетиње главе: да не пада покривач ђетету на главу.
Обљева́ње, n. (Ерц.) das Vergießen, plumbatio.
Обљевати, ам, v. impf. (Ерц.) vergießen (mit Bley), plumbo.
Обљепљи́вање, n. (Ерц.) das Bekleiben, inductio, obductio.
Обљепљи́вати, љујем, v. impf. (Ерц.) bekleiben, induco.
Обљу́бити, им, v. pf. (ст.) abküßen, deosculor:
„Ја ћу твоје лице обљубити —
„Вјерну ћу му љубу обљубити —
„Ваља теби ноћити с краљицом
„И обљубит' Будимску краљицу —
„Руо скиде, леже са краљицом,
„Те краљици обљубио лице —
Обмота́вање, n. das Umwickeln, circumligatio.
Обмота́вати, ам, v. impf. umwinden, circumvolvo.
Обмо̀тати, ам, v. pf. umwinden, circumdo.
Обна̀вљање, n. das Erneuern, renovatio.
Обна̀вљати, ам, v. impf. erneuern, renovo.
Обне́видети, дим, v. pf. (Рес.)
Обне́видити, им, v. pf. (Срем.) } erblinden,
Обне́вићети, видим, v. pf. (Ерц.) obcoecor.
Обнезна́нитисе, имсе, vide обезнанитисе.
Обне́ти (обнѐти), несем, (Рес. и Срем.) vide обнијети.
Обни́зати, нижем, v. pf. н. п. капу, или главу, бисером, mit einer Reihe (Perlen) umgeben, circumdo lineam (margaritarum).
Обнизи́вање, n. das Behängen mit Perlenreihen, circumdatio lineae margaritarum.
Обнизи́вати, зујем, v. impf. mit einer Perlenreihe umgeben, circumdare lineam margaritarum.
Обнијети, несем, обнијо (обнијела, ло), v. pf. (Ерц.) umtragen, circumfero.
Обно̀вити, им, v. pf. erneuern, renovo (намастир, цркву).
Обно̀сити, им, v. impf. umtragen, circumporto.
Обно̀ћ, vide ноћу.
Обно̀шење, n. das Umtragen, circumlatio.
Обњу́шити, им, v. pf. umschnüffeln, circumodoro.
Обога́тити, им, v. pf. bereichern, dito.
О̀бојак, ојка, m. das Fußtuch, pannus ad pedes involvendos. По Босни, по Ерцеговини и по Србији (куда носе чарапе), подложе обојке у опанке; по Сријему, по Бачкој, по Банату и по Мачви, завијају шареним обојцима (мјесто чрапа) ноге и на њи обувају опанке; а по варошима носе обојке (од платна или, зими, од фланера) у чизмама.
Обоје, обога (и обојега), n. beide, uterque: обоје ђеце, обога ђеце и т. д.
Обо̀јити, им, v. pf. färben, coloro.
Обо̀јица, f. beide, uterque.
Обо̀јчина, f. augm. v. обојак.
Обо̀јчић, m. dim. v. обојак.
Оболети, лим, v. pf. (Рес.)
Оболити, им, v. pf. (Срем.) } durch Krankheit geschwächt (entkräftet) werden, morbo infirmor.
Обољети, олим, v. pf. (Ерц.)
Обор, m. 1) die Einzäunung für die Schweine, sepimentum pro suibus. 2) in оборкнез, оборценерао, ist es das deutsch Ober, supremus.
Оборкнѐз, m. cf. кнез.
Оборла̀јтман, der Oberlieutenant, subcenturio.

Оборлаћманов, ва, во, des Oberlieutenants, subcenturionis.
Оборлаћмановица, f. Oberlieutenantsfrau, uxor subcenturionis.
Оборлаћмански, ка, ко, 1) Oberlieutenants, subcenturionum. 2) adv. wie Oberlieutenant, more subcenturionis.
Обо́рити, им, v. pf. niederwerfen, sterno. vide обалити.
Обости, бодем, v. pf. spornen, calcari pungo, subdo calcar.
Обоци (ободци), m. pl. (доље преко Мораве) die Ohrgehänge, inaures:
„Венце и обоце —
Обра̂вница, f. das Querholz der Waf-
Обра̂вњача, f. ferträgerinnen, jugum.
Образ, m. Mannsname, nomen viri.
Обрадатити, им, v. pf. Bart bekommen, barbam nanciści.
Обрадовати, дујем, v. pf. erfreuen, gaudio afficio.
Ображдивање, n. das Anfurchen, sulcatio.
Ображдивати, ђујем, v. impf. furchen, sulco.
Образ, m. 1) die Wangen, genae. 2) Scham, und Ehre, pudor: нема образа. Образ ваља, кум ће доћи. Цри ти образ! У циганке цри образ, али пуна торба. Образа више нема, него два прста (а гузице има два аршина).
Обра́здити, им, v. pf. anfurchen, sulco.
Обра̂мница, f. } vide обравница.
Обра̂мњача, f. }
Обрана, f. der Schutz und Schirm, munimentum: рана и обрана.
Обранити, им, v. pf. verwunden, vulnero.
Обрањавање, n. das Verwunden, vulneratio.
Обрањавати, ам, v. impf. verwunden, vulnero.
Обрастање, n. das Umwachsen, circumdatio, obductio.
Обра́стати, ам, v. impf. umherwachsen, circumascor.
Обра́сти, стем, v. pf. umherwachsen, circumnascor: обрасло цањеће у траву.
Обрати, берем, v. pf. 1) pflücken, decerpo, lesen, lego: обрати виноград, јабуке, кукурузе; обраћеш зелен бостан (du wirst nicht gut fahren, male succedet tibi). 2) wählen, eligo, seligo, cf. изабрати:
Ти обери кога теби драго —
Обра́тити, им, v. pf. zu etwas verleiten, induco.
Обраћање, n. das Verleiten, inductio.
Обраћати, ам, v. impf. kehren, verto.
Обрашчић, m. dim. v. образ.

О́брва, f. die Augenbraune, supercilium.
Обрвица, f. dim. v. обрва.
Обрђати, ам, v. pf. schlechtes Aussehen bekommen, tristem speciem accipio.
Обре́дити, им, v. pf. der Reihe nach geben, thun, ex ordine facio.
Обређивање. n. das Thun der Reihe nach, das Umreihen.
Обређивати, ђујем, v. impf. umreihen, ex ordine facio.
О́брезати, ежем, v. pf. beschneiden, circumcido.
Обрезивање, n. das Beschneiden, circumcisio.
Обрезивати, зујем, v. impf. beschneiden, circumcido.
О́брен, m. Mannsname, nomen viri.
Обре́нија, Frauenname, nomen feminae (nach dem masc. Обрен).
О́бретен, Mannsname, nomen viri.
Обретеније, n. das Fest der Findung des Haupts Johannis (24. Febr.), inventio capitis S. Johannis.
О́бретисе, римсе, v. r. pf. sich wo befinden, adesse.
Обре́ћи, речем (говорисе и обрекнем), v. pf. versprechen, promitto.
Обре́ћисе, речемсе (говорисе и обрекнемсе), v. r. pf. versprechen, polliceor.
О́брijати, jем, v. pf. balbiren, (barbam) detondeo.
О́брijатисе, jемсе, v. pf. sich barbiren (lassen), toudeor.
О́брисати, ишем, v. pf. abwischen, abstergo.
Обрити, рijем, v. pf. umwühlen, subruo.
Обрицање, n. das Versprechen, pollicitatio.
Обрицати, ичем, v. impf. versprechen, pollicitor.
Обрицатисе, ичемсе, v. r. impf. versprechen, promitto.
Обри́чити, им, vide обријети.
Обркатити, им, v. pf. einen Schnauzbart bekommen, mystacem (pilos in labio superiori) nancisci (protrudere).
Обрла́тити, им, v. pf. umringen, nicht auslassen, circumsto, non dimitto. Обрлатио као ајгир ћору.
Обрнути, нем, v. pf. umkehren, verto.
Обрнутисе, немсе, v. r. pf. umkehren, revertor.
О́бро, m. hyp. v. Образ.
Оброк, m. eine festgesetzte Zeit, tempus constitutum: једе на оброк oder оброком; ђеца једу без оброка.
Обронак, нка, m. der Abhang, devexitas:
„Заспала девојка брегу на оброику —

Обр̀нитисе, ннсе, v. pf. hinabrollen (von der Erde steilem Abhang), devolvor.

Обр̏стити, им, v. pf. die jungen Zweige abfressen (wie die Ziegen), depasco frondes.

Обр̀та̂љка, f. der Querbalken, der in seiner Mitte um einen Pflock beweglich ist (in einem Knabenspiele), trabs transversa, in medio perpendiculari insidens et mobilis (von обртати).

Обр̀тањ, тњв, m. eine Art drehbaren Doppelrings, um die Pferde anzubinden, annuli genus.

О̀бrта̂ње, n. das Umdrehen, circumactio, conversio.

О̀бртати, рћем, v. impf. umdrehen, circumago.

Обру̑ч, m. der Reif (am Faße), orbis, circulus.

Обру̀ча̂н, m. m. j. лонац, eine Art Topf mit einem (thönernen) Reif um die Mitte, olla orbiculata.

Обру̀ча̂ње, n. das Bereifen, circumdo orbem.

Обру̀чати, ам, v. impf. bereifen, circumdo orbem (dolio).

Обру̀чић, m. dim. v. обруч.

Обру̀чје, n. (coll.) die Reife, orbes, circuli.

Обр̀шити, v. pf. übel ankommen, male excipior: обршио као нико његов.

О̀брштер, der Obrist, Oberste, tribunus (militum); praefectus (equitum).

О̀бrштеров, ва, во, des Obersten, tribuni.

О̀брштеровица, f. die Oberstenfrau, des Obersten Frau, uxor tribuni.

О̀брштерскӣ, ка, ко, 1) Oberstens, tribunorum. 2) adv. wie ein Oberster, mure tribuni.

Обу̀вање, n. das Anschuhen, calceatio.

Обу̀вата̂ње, n. das Umfassen, amplexatio.

Обу̀ватати, ам, v. impf. umfassen, amplexor.

Обу̀вати, вм, v. impf, 1) кора, anschuhen, calceos induo alicui. 2) Schuhe anziehen, calceos induo.

Обу̀ватисе, амсе, v. r. impf. die Schuhe anziehen, indoor calceos.

Обу̀ватити, им, v. pf. umfassen, amplector.

Обу̀вача, f. das Schuhband, ligula (calcearia).

Обуд̀вити, им, vide обудовљети.

Обудо̀вљети, вим, v. pf. (Ерц.) Witwer (Witwe) werden, conjuge orbari.

Обу̀зети, змем, v. pf. rund herum ergreifen, corripio.

Обу̀зима̂ње, n. das Umschlingen, Ergreifen, correptio.

Обу̀зимати, ам (и обузимљем), v. impf. ergreifen, corripio.

Обу̀ставити, им, v. pf. aufhalten, detineo.

Обу̀стављање, n. das Aufhalten, detentio.

Обу̀стављати, ам, v. impf. aufhalten, detineo, moror.

Обу̀ти, бујем (particip. обувен), v. pf. 1) Schuhe anziehen, induo calceos. 2) коло (точак), die Felgen am Rade anbringen, absidem circumdo rotae.

Обу̀ћа, f. die Beschuhung, calceamentum.

Обу̀ћи, учем, v. pf. anziehen, induo.

Обу̀ка, f. augm. v. обућа.

Обу̀ћисе, учемсе, v. r. pf. sich anziehen, indoor.

Обу̀ћица, f. dim. v. обућа.

Обуча̀вање, n. das Abrichten, condocefactio.

Обуча̀вати, ам, v. impf. abrichten, condocefacio.

Обу̀чити, им, v. pf. abrichten, condocefacio.

Обу̀шити, им, v. pf. das Oehr sprengen, foramen corrumpo, rumpo.

Ова̑ј, оаа, оао, dieser, hic.

Ова̀кӣ, ка, ка, dieser Art, hujus modi, hoc genus.

Оаа̀ко̂, auf diese Art, hoc modo.

Ова̀ковӣ, ва, ао, vide оваки.

Оаамо, vide амо.

Ован (о̏ван), ана, m. der Widder, aries.

Овас, вса, m. der Hafer (Haber), avena sativa Linn.

Ова̀да̂, j. В. овда, ондв, bald dieß, bald das! bald itzt, bald wieder dann, mel. tis et variis intervenientibus.

Ова̀дашњӣ, ња, ње, der Hiesige, hujus, hujus loci (urbis).

О̀вде, (Рес.)
Овди, (Срем.) } (hекоји воворе и овдека, овдика, овђе)
Овђе, (Ерц.) } ка) hier, hic.

Овеја̀ти, јем, (Рес. и Срем.) vide овијати.

Овѐљача, f. vide вељача.

Овида, f. Frauenname, nomen feminae.

Овија̀ти, јем, v. pf. (Ерц.) wurfeln (worfeln), ventilare.

Овицѝја, f. Officiersstelle, munus duci (militum).

Овиција̀р, m. der Officier, dux militum.

Оаици̏ров, ва, во, des Officier, duci militum.

Овици̏рскӣ, ка, ко, 1) Officiers, ducum. 2) adv. nach Officiers Art, more ducum.

Овла̀дати, вм, vide овладати.

Овина, f. augm. v. ован.

Овнић, m. dim. v. ован.

Овнов, ва, ао, Widders, arietis.

Овновина', f. das Schöpsenfleisch, vervecina.

Овнујскӣ, ка, ко, Widder, arietinus. Пристао за њим, као лисица за овнујским мудима.

Овогодашњӣ (овогодишњӣ), ња, ње, heurig, diesjährig, hornus.

Оволикачкӣ, ка, ко, augm. v. оволики.

Оволикӣ, ка, ко, so groß, tantus.

Оволико (оволико), so viel, tantum.

Оволичкӣ, ка, ко, vide оаоликачки.

Оволишнӣ, на, но, dim. v. оволики.

Оволишно, dim. v. оволико.

Овранити, им, v. pf. schwarz machen, reddo nigrum.

Оаранцати, ам, v. pf. mit Franzosen anstecken, inficere malo venereo.

Оврaнцатисе, амсе, v. r. pf. Franzosen bekommen, malo gallico infici.

Оврћи, овршем, овръао, (Рес.) vide оврије́ћи.

Оврије́ћи, овршем, овръао, v. pf. (Ерц. и Срем.) austreten (das Getreide), trituro.

Оврћи, овршем, овръао, vide оврије́ћи.

Овршине, f. pl. die Abfälle (beim Beschneiden der Bäume), sarmenta.

Овӯда (ӧвуда), hier durch, hac.

Овца, f. das Schaf, ovis.

Овча̂р, m. 1) der Schäfer, opilio. 2) планина у Србији.

)вчарев, ва, во, vide овчаров.

)вчарица, f. 1) die Schäferinn, femina (puella) pascens oves. 2) овчја кошара. der Schafstall, ovile.

)вчаров, ва, во, des Schafhirten, opilionis.

)вча̂рскӣ, ка, ко, 1) Schäfer-, opilionum. 2) adv. wie ein Schäferhirt, more opilionis.

'вчевина, f. (овчјвина?) das Schaffleisch, caro ovilla.

'вчица, f. das Schäfchen, ovicula.

'вчјӣ, чја, чје, Schafs-, ovillus, ovium.

'гадити, им, v. pf. коме шта, verleiden, molestum reddo.

'гадитисе, огадило ми се, v. r. pf. zuwider werden, molestus fio.

'гајтанити, им, v. pf. eine Schnur herumnähen, adsuo funiculum (clavum?).

гањ, гња, m. das Feuer, ignis. vide ватра.

гар, m. (ст.) eine Art Jagdhund, canis venatici genus:

Да нараним рте и огаре —

Ударише рти и огари —

'аравити, им, vide огарити.

'арити, им, v. pf. mit Kohlen oder Ruß beschmieren, illino fuligine aut carbone.

Огла̂в, m. } der Theil der Pferdrüstung,
Оглава̂р, m. } der am Kopf desselben befindlich, lora capitis equi.

Оглавина (оглавина), f. die Kopfhaut der Thiere, pellis capitis bestiarum.

Огласити, им, v. pf. verkünden, kund machen, nuncio.

Огласитисе, имсе, v. r. pf. kund werden, verlauten, nuncior.

Огласник, m. (ст.) der Bote, nuncius:

„Пуст' Турчина једног огласника,
„Нека каже Босанском везиру —

Огла̂ти, ам, vide огледати.

Огла̂тисе, амсе, vide огледатисе.

Оглашивање, n. das Verkünden; Lautwerden, nunciatio.

Оглашивати, шујем, v. impf. kund machen, nuncio.

Огледало, n. der Spiegel, speculum.

Огледање, n. 1) das Besehen, inspectio. 2) das Nachsehen, inspectio. 3) das Versuchen, experimentum, periculum.

Огледати, ам, v. impf } sehen, nach-
Огледати, ам, v. pf. } sehen, besehen, video, experior.

Огледатисе, амсе, v. r. impf } 1) sich
Огледатисе, амсе, v. r. pf. } (im Spiegel) besehen, inspicio me. 2) sich versuchen, sich messen, experior.

Оглобити, им, v. pf. durch Erpressungen schinden, exhaurio vexationibus et mulctis.

Оглодати, лођем, v. pf. abnagen, corrodo.

Оглунути, нем, v. pf. taub werden, obsurdesco.

-Оглушитисе, имсе, v. r. pf. кога, taube Ohren haben gegen jemands Bitten, surdus sum ad preces.

Огнојитисе, имсе, v. r. pf. eitern, suppuro.

Огњан, m. Mannsname, nomen viri.

Огњана, f. Frauenname, nomen feminae.

Огње̏вит, та, то, } feurig, ignens.
Огњен, на, но, }

Огњен, vide Огњан.

Огњило, n. der Feuerstahl, chalyhs igniarius.

Огњиште, n. der Feuerherd, focus.

Оговарање, n. das Entschuldigen, Vertheidigen, excusatio, defensatio.

Оговарати, ам, v. impf. } zu eines Gun-
Оговорити, им, v. pf. } sten sprechen, ihn entschuldigen vertheidigen, excuso, defenso:

„Свекрва је кара,
„Девер оговара —

Оголети, лим, (Рес.) } vide ого-
Оголити, им, (Срем.) } лети.

Оголу́зити, им, v. pf. кога, nackt ausplündern, spolio omnibus rebus.

Ого̀љети, олим, v. pf. (Ерц.) nackt werden, seine Kleider zerrissen haben, nudor.

Ого̀рјелица, f. Berg in Dalmatien:
„Примишесе у Огорјелицу —

Ограбити, им, v. pf. н. п. сијено, von allen Seiten abrechen (den Heuschober), raatro abstergere foeni metam.

Ȍграда, f. der Zaun, sepes: ограда око мјесеца.

Огра́дити, им, v. pf. 1) umzäunen, obsepio. 2) vide начинити (н. п. весеље).

Оградица, f. dim. v. ограда.

Ограђи́вање, n. das Umzäunen, circumseptio.

Ограђивати, ђујем, v. impf. umzäunen, obsepio.

Огра̀исати*, ишем, v. pf. vide нагазити.

Ȍгранак, нка, m. das Reis, frons (frondia).

Огра̀нути, не, v. pf. m. j. сунце, sich am Horizonte zeigen, exorior (de sole).

Огра̂шје, n. der Strauß (Kampf) certamen:
„Божја помоћ Косовко ђевојко!
„Ђе си сестро на ограшју била?
„Да ће ли си клобук задобила? —
„Д'о Бог добро кнежева војводо!
„Ни' сам нигђе на ограшју била,
„Нит' сам клобук на боју добила —

Огрбавити, ам, v. pf. bucklig werden, einen Höcker bekommen, gibboaus fio.

Огреб, m. оно што остаје на огребалу кад се огребље кућеља или лан.

Огреба̂ње, n. das Abziehen das Flachses, purgatio lini.

Огребати, бљем, v. impf. abziehen (den Flachs) purgo trahendo.

Ȍгребине, f. pl. vide остружине.

Огре̏бло, n. die Flachsraufe, pecten linarius.

Огрев, m. (Рес. и Срем.) vide огрјев.

Огрезнути, нем, v. pf. untergehen (im Wasser), inergi:
„Вас му коњиц у крв огрезнуо —

Огре̏јати, јем, (Рес. и Срем.) vide огријати,

Огрејатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide огријатисе.

Огре́сти, огребем, v. pf. 1) kratzen, scabo. 2) лан, кућељу, abziehen, purgo trahendo per ferrum.

Огре́шити, им, (Рес. и Срем.) vide огријешити.

Огре́шитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide огријешитисе,

Ȍгризине, f. pl. die Ueberbleibsel von Heu in der Krippe, residuum foeui.

Огријало сунце, } (cm.) erwärmend,
Огрија̂но сунце, } calefaciens:
„Султан царе огријало сунце! —

Ȍгријати, јем, v. pf. (Ерц.) 1) erwärmen, calefacio (hominem), 2) hervorkommen (von der Sonne), apparuit sol.

Огријатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich wärmen, calefio.

Ȍгрије̏шити, им, v. pf. (Ерц.) душу, die Seele mit Sünden belasten, peccatis onero animum.

Огрије̏шитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich versündigen, nefas admitto.

Ȍгрјев, m. (Ерц.) die Heitzung, calefactio: нема дрва за огрјев.

Ȍгркнути, нем, v. pf. bitter werden, amarus fio.

Ȍгрлица, f. der Halsschmuck, monile.

Огрља̂к, m. das Halsband (des Hundes, Kalbes), vinculum collare.

Огр̏нути, нем, v. pf. 1) н. п. јапунџе, den Mantel umhängen, circumdo. 2) кукурузе, umgraben, und mit Erde umhaufeln, circumdo humum.

Ȍгрта̂ње, n. 1) das Umhängen, circumdatio. 2) das Umgraben des Kukuruz, circumdatio humi.

Ȍгртати, грћем, v. pf. 1) umhängen, circumdo. 2) dem Kukuruz Erde umschaufeln, circumdo humum.

Огру́бити, им, v. pf. н. п. од краста, durch Blatternarben ein grobes Aussehen bekommen, asperam faciem nanciaci.

Огру́вати, ам, v. pf. н. п. кукурузе, abschlagen, decutio.

Огу̀глати, ам, v. pf. што, sich an etwas gewöhnen, assuefio. Огуглао, као цигански коњ бубањ.

Огу́лити, им, v. pf. schinden, excorio.

Ȍд, m. der Gang, incessus: познаје га по оду.

Ȍд, 1) von, a. Од попа до ковача; од злата, од сребра, од земље; књига дошла од цара, од брата; гром од запада. 2) бољи од мене, besser als ich u. s. w. melior me. 3) умро од срдобоље (од грознице, од грознице), an der Ruhr gestorben, per dysenteria.

Ȍда, vide ȍд: ода шта је то?

Ода́брати, берем, v. pf. vide одбрати.

Ода̀вање, n. das Angeben, delatio.

Ода́вати, дајем, v. impf. angeben, defero.

Ода̂вде̂ (ода́вде̂, ȍдавде̑), von hier, hinc.

Ода̂вле̂ (ода́вле̂, ȍдавле̑), vide одавде.

Ода̂вно (од давно), lange, längst, diu

Одагнати, ам, v. pf. wegtreiben, abigo.
Одадирање, n. 1) das Abreißen, 2) das Entreißen, Erpressen, expressio. 3) das Schlagen, percussio. 4) das starke Farzen, crepitus ventris.
Одадирати, рем, v. impf. 1) abreißen, vi detraho. 2) erpressen, extorqueo. 3) stark schlagen, percutio. 4) stark farzen, vehementer pedo.
Одаднити, ним, v. pf. den Boden ausschlagen, fundum excutio dolio.
Одадрети, ем (и одадерем), одадрьо, (Рес. и Срем.) vide одадријети.
Одадријети, рем (и одадерем), одадрьо, v. pf. (Ерц.) 1) abreißen, detraho. 2) erpressen, extorqueo. 3) stark schlagen, percutio. 4) stark farzen, vehementer pedo.
Одазвати, зовем (и одзовем), abrufen, avoco.
Одазватисе, зовемсе (и одзовемсе), v. r. pf. sich melden, auf den Ruf antworten, respondeo vocanti.
Одаја*, f. vide соба.
Одајање, n. das Säugen zur Genüge (Absäugen), nutritio sufficiens.
Одајати, ам, v. impf. absäugen, adlacto.
Одајица, f. dim. v. одаја.
Одакле (одакле, одакле), woher, unde.
Одандe (одандe, одандe) } von dort,
Одатле (одатле, одатле), } illinc.
Одануши, нем, v. pf. ausschnaufen, respiro.
Одање, n. das Spazieren, ambulatio.
Одапирање, n. 1) das Stützen, fulturae innisio. 2) das Oeffnen der Thüre, apertio januae.
Одапирати, рем, v. impf. 1) die Thür öffnen, aperio. 2) stützen, fulcio, innitor.
Одапиратисе, ремсе, v. r. impf. sich setzen (auf der Flucht), resisto, consisto.
Одапрети, ем, одапрьо, (Рес. и Срем.) vide одапријети.
Одапретисе, емсе, одапрьосе, (Рес. и Срем.) vide одапријетисе.
Одапријети, рем, одапрьо, v. pf. (Ерц.) 1) врата, die Thür öffnen, aperio portam. 2) stützen, fulcio.
Одапријетисе, ремсе, одапрьосе, v. r. pf. (Ерц.) sich setzen, consisto.
Одаспање, n. das Wegschütten, defusio.
Одаспати, ам (и одаспьем), v. impf. wegschütten, defundo.
Одасути, спем, v. pf. wegschütten, dofundo.
Одати, ам, v. impf. spazieren, ambulare.
Одати, ам, v. pf. кога, angeben, defero.
Одатле (одатле, одатле), von da, istinc.
Одаће, н. п. није на одаће, ist nicht feil, non venumit, non est venale.
Одац, оца, m. н. п. коњ, или човек, der gut gehen kann, pedibus celer.
Одација*, m. der Zimmerkellner, a cubiculis canponi.
Одбацивање, n. das Wegwerfen, abjectio.
Одбацивати, цујем, v. impf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) коме, einen im Werfen übertreffen, vinco jaculando.
Одбацити, им, v. pf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) es einem zuvorthun im Wurf, jaculando vinco.
Одбећи (говорисе и одбегнути), одбегнем, (Рес. и Срем.) vide одбјећи.
Одбијање, n. 1) das Wegschlagen, decussio. 2) das Abspänen des Kindes, ablactatio. 3) Hinwegtreiben, abactio. 4) Abziehen (von der Summe), detractio.
Одбијати, ам, ist das v. impf. von одбити in allen 4 Bedeutungen.
Одбирак, рка, m. das Weggeklaubte, rejiculum.
Одбирање, n. das Wegklauben, selectio.
Одбирати, ам, v. impf. auseinanderklauben, seligo.
Одбити, бијем, v. pf. 1) wegschlagen, herabschlagen, decutio. 2) дијете од сисе, abspänen, ablacto. 3) говеда, овце, козе, wegtreiben, abigo. 4) abziehen (von der Summe), detraho.
Одбитисе, бијемсе, v. r. pf. sich davon machen, abeo.
Одбјећи (говорисе и одбјегнути), одбјегнем, v. pf. (Ерц.) davon fliehen, aufugio.
Одболовати, лујем, v. pf. durch Krankheit abbüßen, morbo luo.
Одбрајање, n. das Hinwegzählen, denumeratio.
Одбрајати, ам, v. impf. abzählen, denumero.
Одбрати, берем, vide одабрати.
Одбројити, им, v. pf. abzählen, denumero.
Одвабити, им, v. pf. hinweglocken, ablicio.
Одвадити, им, v. pf. herausnehmen, demo.
Одвалити, им, v. pf. 1) hinwegwälzen, removeo, amolior. 2) sein Glück machen, feliciter cessit illi: он одвали; Одвалио као Благоје серђан.
Одваљати, ам, v. pf. wegwälzen, removeo, z. B. буре.
Одваљивање, n. das Wegwälzen, remotio, avolutio.

Одваљивати, љујем, v. impf. wegwälzen, amolior, avolvo.

Одваривање, n. das Abkochen, Absieden, decoctio.

Одваривати, рујем, v. impf. abkochen, decoquo.

Одварити, им, v. pf. abkochen, decoquo.

Одвезати, вежем, v. pf. losbinden, solvo.

Одвезивање, n. das Losbinden, solutio.

Одвезивати, зујем, v. impf. losbinden, solvo.

Одвејати, јем, (Рес. и Срем.) vide одавјати.

Одвести, ведем, v. pf. davonführen, abduco.

Одвести, везем, v. pf. davonführen, aveho.

Одвестисе, веземсе, v. r. pf. wegfahren, avehi.

Одвећ, gar zu viel, nimis.

Одвијање, n. das Loswickeln, Losschrauben, expeditio, retorsio.

Одвијати, ам, v. impf. loswickeln, loswinden, expedio, retorqueo.

Одвијати, вијем, v. pf. (Ерц) abworfeln, ventilo aliquid de acervo.

Одвити, вијем, v. pf. loswinden, losschrauben, retorqueo.

Одвише, zu, allzu (zusehr, zuviel), nimis:
„Што си мени одвише лијепа,
„Да је Бог д'о да си ми слијепа —

Одвлачење, n. das Wegschleppen, abstractio.

Одвлачити, им, v. impf. davonschleppen, abstraho.

Одвода, f. der Ast, ramus.

Одводити, им, v. impf. wegführen, abduco.

Одвођење, n. das Wegführen, abductio.

Одвракати, ам, v. pf. н. п. главу, (gemein) den Kopf abhauen, amputo, decollo.

Одвратити, им, v. pf. 1) воду, ableiten (Wasser), deduco, derivo. 2) abwenden, abreden, averto.

Одвраћање, n. 1) die Ableitung, derivatio. 2) das Abbringen, aversio, avocatio.

Одвраћати, ам, v. impf. 1) ableiten, derivo. 2) abziehen, abstraho.

Одрвети, вимо, v. pf. (Рес.)
Одрвити, вимо, v pf. (Срем.)
Одрвљети, вимо, v. pf (Ерц.)
} wegströmen (von einer Menge Menschen), auferri.

Одаргнути, нем, vide одврћи.

Одвргнутисе, немсе, vide одврћисе.

Одврљати, ам, v. pf. davonschlendern, abeo otiose.

Одврнути, нем, v. pf. 1) wegbrechen (н. п. ногу од печена прасета), avello. 2) wegschrauben, retorqueo. 3) одврну! crepitum edidit egregium.

Одврсти, врзем, v. pf. loswickeln (das Pferd), expedio.

Одвртање, n. das Losbrechen, defractio. 2) das Losschrauben, detorsio.

Одвртати, врћем, v. impf. 1) losbrechen, defringo. 2) losschrauben, detorqueo.

Одврћи (говорисе и одврнути), вргнем, vide одметнути.

Одврћисе (говорисе и одвргнутисе), вргнемсе, v. r. pf. н. п. у ајдуке, abfallen, deficio.

Одвући, учем, v. pf. wegschleppen, abstraho.

Одгађање, n. das Aufschieben, dilatio.

Одгађати, ам, v. impf. aufschieben, differo: одгађа од данас до сјутра.

Одгајити, им, v. pf. aufziehen, groß ziehen, educo (educere und educare).

Одговарање, n. 1) das Antworten, responsio. 2) vide оговарање.

Одговарати, ам, v. impf. 1) antworten, respondeo. 2) soviel als оговарати. 3) свирала му јасно одговара, entsprechen, gehorchen, respondeo.

Одговаратисе, амсе, v. r. impf. sich entschuldigen, excuso me.

Одговор, m. die Antwort, responsum.

Одговорити, им, v. pf. 1) antworten, respondeo. 2) кога, einen entschuldigen, excuso.

Одговоритисе, имсе, v. r. pf. sich entschuldigen, excuso me.

Одгодити, им, v. pf. aufschieben, differo.

Одгоненути, нем, v. pf. enträthseln, solvo aenigma.

Одгонетање, n. das Enträthseln, solutio aenigmatis.

Одгонетати, ећем, v. impf. enträthseln, explico, solvo aenigma.

Одгонетљај, m. die Auflösung des Räthsels, solutio aenigmatis.

Одгонити, им, v. impf. wegtreiben, abigo.

Одгоњење, n. das Wegtreiben, abactio.

Одгризање, n. das Wegbeißen, Abbeißen, demorsio.

Одгризати, ам, v. impf. abbeißen, demordeo.

Одгристи, ризем, v. pf. abbeißen, demordeo.

Одгрнути, нем, v. pf. 1) aufdecken, retego, z. B. виноград. 2) wegrücken, wegschieben, removeo.

Одгртање, n. 1) das Aufdecken, retectio. 2) das Wegrücken, remotio.

Одгртати, грћем, v. impf. 1) aufdecken, retego. 2) wegrücken, removeo.

Одебљати, ам, v. pf. dick werden, crassesco.
Одевање, n. (Рес. и Срем.) vide одијевање.
Одевати, ам, (Рес. и Срем.) vide одијевати.
Одежда, f. das Meßgewand, vestimenta sacerdotis.
Оделити, им, (Рес. и Срем.) vide одијелити.
Одело, n. (Рес. и Срем.) vide одијело.
Одељати, ам, (Рес. и Срем.) vide ођељати.
Оденути, нем, vide одести.
Одерати, рем, v. pf. schinden, excorio.
Одератисе, ремсе, v. r. pf. sich heiser schreien, trinken, ad ravim usque clamo, poto cet.
Одервељитисе, имсе, v. r. pf. } sich seitwärts
Одервечитисе, имсе, v. r. pf. } neigen, inclinor, extra seriem existo.
Одести (говорисе и оденути), оденем, (Рес. и Срем.) vide ођести.
Одећа, f. (Рес. и Срем.) vide ођећа.
Одечи очи, cf. Дечени.
Одзвати, зовем, vide одазвати.
Одзватисе, зовемсе, vide одазватисе.
Одзивање, n. das Antworten auf das Rufen, responsatio vocanti.
Одзиватисе, амсе (и одзивљемсе), v. r. impf. auf den Ruf antworten, responso vocanti.
Оди, одите, komm her, kommt her, veni, venite, adeste.
Одива, f. Verwandtschaft, affinitas.
Одигнути, нем, vide одићи.
Одигравање, n. 1) das Abtanzen, compensatio saltando. 2) das Davontanzen, abitus saltantis.
Одигравати, ам, v. impf. 1) davon tanzen, saltans abeo. 2) abtanzen, saltando compenso.
Одиграти, ам, v. pf. 1) davon tanzen, saltans abeo. 2) abtanzen, saltando compenso.
Одизање, n. das Aufheben, elevatio.
Одизати, одижем, v. impf. aufheben, elevo.
Одијевање, n. (Ерц.) das Bekleiden, vestitus.
Одијевати, ам, v. impf. (Ерц.) bekleiden, vestio.
Одијелити, им, v. pf. (Ерц.) trennen, separo.
Одијело, n. (Ерц.) die Bekleidung, vestitus, vestimenta.
Одилажење, n. vide одлажење.
Одилазити, им, vide одлазити.
Одимити, им, vom Rauch Augenweh bekommen, oculi dolent a fumo.
Одисање, n. das Ausbauchen, spiratio, emissio aeris.
Одисати, одишем, v. impf. ausbauchen, aerem emitto.
Одити, им, v. impf. gehen, incedo.
Одићи (говорисе и одигнути), одигнем, v. pf. aufheben, elevo.
Одићи, одиде (и одиђе), v. r. pf. abfließen (z. B. vom Wein, Blut), defluo.
Одјаати, одјашем, vide одјахати.
Одјавити, им, v. pf. н. п. овце, hinwegleiten, abduco (ipse praeiens).
Одјазити, им, v. pf. н. п. врата, weit öffnen, aperio.
Одјахати, јашем, v. pf. 1) davon reiten, equo avehor. 2) absteigen, descendo ex equo.
Одјачати, ам, v. pf. erstarken, firmor.
Одјебати, бем, v. pf. defutuo (futuendo luo, solvo).
Одјездити, им, v. pf. (cm.) davon reiten, equo avehi.
Одјекнути, нем, v. pf. 1) ächzen, ingemo. 2) zurückhallen, resono:
„Пуче пушка, запјева Милошу,
„Оругџићу на жалост одјекну —
Одјести, јебем, vide одјебати.
Одјести, једем, v. pf. 1) abessen (durch Essen ausgleichen, z. B. eine Schuldforderung), edendo compenso. 2) wegessen, edendo demo.
Одлагање, n. 1) das Aufschieben, dilatio. 2) das Entheben (ausruhen), levatio.
Одлагати, лажем, v. impf. 1) aufschieben, differo. 2) entheben, die Last abnehmen, levo: одлаже ногама (н. п. коњ).
Одладити, им, v. pf. sich aus dem Staube machen, aufugio. cf. оладити.
Одлажење, n. 1) das Hingehen, itatio. 2) das Weggehen, der Abzug, abitus.
Одлазак, ска, m. das Weggehen, die Abreise, discessus.
Одлазити, им, v. impf. 1) hingehen zu jemand, frequento aliquem. 2) davon gehen, abeo, discedo.
Одлајати, јем, v. pf. 1) abbellen, latrando extorqueo. 2) davon bellen, abeo latrans.
Одламање, n. das Abbrechen, decerptio.
Одламати, ам, v. impf. abbrechen, decerpo.
Одлануги, не, v. pf. leichter werden, levius fit.
Одлегање, n. (Рес. и Срем.) vide одлијегање.
Одлегатисе, лежесе, (Рес. и Срем.) vide одлијегатисе.
Одлежавање, n. durch Liegen büßen, jacendo luo.
Одлежавати, ам, v. impf. abliegen, d. i. durch Liegen büßen, jacendo luo.
Одлежати, жим, v. pf. vide одболовати.

Одлéпити, им, (Рес. и Срем.) vide одлијепити.

Одлепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide одљепљивање.

Одлепљивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide одљепљивати.

Одлéтање, n. (Рес. и Срем.) vide одлијетање.

Одлéтати, лећем, (Рес. и Срем.) vide одлијетати.

Одлéтети, тим, v. pf. (Рес.) } davon fliegen, avolo.
Одлéтити, им, v. pf. (Срем.) }
Одлећети, летим, v. pf. (Ерц.) }

Одлећисе, одлежесе (и одлегнесе), v. r. pf. wiederhallen, resono. cf. разлећисе.

Одливáње, n. (Срем.) vide одљевање.

Одливати, ам, (Срем.) vide одљевати.

Одлијèгање, n. (Ерц.) das Wiederhallen, resonantia.

Одлијèгатисе, лијежесе, v. r. impf. (Ерц.) wiederhallen, resono: одлијежесе по брдима.

Одлијéпити, им, v. pf. (Ерц.) öffnen (was verkleibt war), aperio.

Одлијèтање, n. (Ерц.) das Davonfliegen, avolatio.

Одлијèтати, јећем, v. impf. davon fliegen, avolo, avolito.

Одликовати, кује, v. impf. steht gut an, schickt sich, decet.

Одлити, лијем, v. pf. davon, weggießen, delibo, effundo.

Одложити, им, v. pf. aufschieben, differo.

Óдломак, мка, m. ein abgerissenes Stück, decerptum quid.

Одлóмити, им, v. pf. wegbrechen, decerpo.

Одлуњати, ам, v. pf. mit hängendem Kopfe davon gehen, capite demisso abeo.

Одлупати, ам, v. pf. abschlagen, detundo.

Одлучивање, n. das Absondern, separatio.

Одлучивати, чујем, v. impf. } absondern, separo.
Одлучити, им, v. pf. }

Одљепљивање, n. (Ерц.) das Ableiben, delitio.

Одљепљивати, љујем, v. impf. (Ерц.) ableiben, delino.

Одмâ, sogleich, continuo, confestim.

Одмагање, n. das Gegentheil von Hülfe, das Ärgermachen, deterioratio.

Одмагати, ажем, v. fr. statt zu helfen, eines Verlegenheit noch vermehren, deterioro: ако ми не можеш помоћи, немој ми одмагати.

Одмакнути, нем, vide одмаћи.

Одмамити, им, v. pf. hinweglocken, hinwegbereden, ablicio.

Одмáрање, n. das Laben, Erholen, refocillatio, refectio.

Одмáрати, ам, v. impf. н. п. коње, die Pferde laben, erholen lassen, reficio.

Одмáратисе, амсе, v. r. impf. sich erholen, reficio.

Одмаћи (говорисе и одмакнути), макнем, v. pf. wegrücken, removeo.

Одмекнути, нем, v. pf. erweichen, weicher werden, molleseo.

Одмена, f. (Рес. и Срем.) vide одмјена.

Одменити, им, (Рес. и Срем.) vide одмијенити.

Одмењивање, n. (Рес. и Срем.) vide одмјењивање.

Одмењивати, њујем, (Рес. и Срем.) vide одмјењивати.

Одмéрање, n. (Рес. и Срем.) vide одмјерање.

Одмéрати, ам, (Рес. и Срем.) vide одмјерати.

Одмерити, им, (Рес. и Срем.) vide одмјерити.

Одмет, m. н. п. није то на одмет, zum Wegwerfen, non est res quam abjicias.

Одмéтање, n. 1) das Weglegen, sepositio, rejectio. 2) das Abtrünnigmachen, defectionis molitio; das Abtrünnig werden, defectio.

Одмéтати, ећем, v. impf. 1) weglegen, sepono. 2) abtrünnig machen, ad defectionem sollicito.

Одмèтатисе, мећемсе, v. r. impf. abtrünnig werden, abfallen, deficio.

Одметнути, нем, v. pf. 1) weglegen, sepono. 2) abtrünnig machen, ad defectionem perduco.

Одметнутисе, немсе, v. r. pf. abfallen, deficio.

Одмицање, n. das Wegrücken, remotio.

Одмицати, ичем, v. impf. davon rücken, amoveo.

Одмијéнити, им, v. pf. (Ерц.) einen ablösen, succedo in locum alicujus, sufficior:

„Заш' се сњико не ће оженити
„За љепоте и младости твоје?
„Да се стара одмијени мајка —

Одминути, не (н. п. мука), vide умннути:

„Није л' Бог д'о мука одминула —

Одмјена, f. (Ерц.) vide замјена.

Одмјењивање. n. (Ерц.) das Ablösen, successio (in locum alicujus).

Одмјењивати, њујем, v. impf. (Ерц.) ablösen, succedo in locum alius.

Одмјéрање, n. (Ерц.) eine Geberde, um zu zeigen, daß man sich aus etwas nichts mache, es nicht fürchte, gestus minas contemnentis.

Одмјѐрати, ам, v. impf. (Ерц.) eine Geberde (mit dem zurückgebogenen Arme) machen, um zu zeigen, daß man sich aus etwas nichts mache, gestum facio contemnentis minas.

Одмјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) abmessen, abwägen, demetior, dependo. 2) mit dem Ellbogen eine Geberde machen, daß man eines Drohung nicht fürchte, cubito ostendo, me alicujus minas contemnere: одмјерио му до лакта.

Одмолити, им, v. pf. losbitten, precibus libero.

Одмо̀ран, рна, но, ausgerastet, erholt, frisch, refectus.

Одмо̀рити, им, v. pf. erquicken, reficio, ausrasten lassen.

Одмота̀вање, n. das Abhaspeln, resolutio filorum de rhombo, das Abwickeln, expeditio.

Одмота̀вати, ам, v. impf. abhaspeln, abwinden, abwickeln, revolvo, expedio.

Одмо̀тати, ам, v. pf. abhaspeln, revolvo, abwickeln, expedio.

Одмо̀ћи, огнем, v. pf. statt zu helfen, einen noch tiefer in Verlegenheit bringen, auxilii loco magis etiam impedio.

Одмрзнутисе, немсе, v. r. pf. aufthauen, glacie solvi, liberari.

Одне̏ти, несем, (Рес. и Срем.) vide однијети.

Однијети, несем, однио (однијела, ло), v. pf. (Ерц.) davon tragen, aufero.

Одно̀сити, им, v. impf. wegtragen, asporto.

Одно̀шење, n. das Wegtragen, asportatio.

Одовуд, Одовуда̑, } von hier, hinc, ex hac parte.

Одо̀зго (од озго), von oben, desuper.

Одо̀јити, им, v. pf. 1) säugen, lacto. 2) ansaugen, tento uber: крава се не да помусти, док не одоји теле.

Одо̀јче, чета, n. das Säugeschwein, Ferkel, porcellus.

Одо̀лети, лим, v. pf. (Рес.) Одо̀лити, им, v. pf. Срем.) Одо̀љети, лим, v. pf. (Ерц.) } Widerstand leisten, wehren, resisto.

Одонда̑ (од онда), seitdem, ex eo tempore.

Одонуд, Одонуда̑, } (од онуд) von dort, ex illa parte, illinc.

Одора̀вање, n. das Abackern, peraratio; solutio per arationem.

Одора̀вати, ам, v. impf. Одо̀рати, рем, v. pf. } abackern, peraro; arando solvo.

Одра̀дити, им, v. pf. abarbeiten, laborando (opera praestita) penso.

Одра̀ђање, n. das Läugnen der Verwandtschaft, abnegatio generis (gentis).

Одра̀ђатисе, амсе, v. r. impf. die Verwandtschaft abläugnen, abnego gentem.

Одрађи̏вање, n. das Abarbeiten, pensatio per laborem.

Одрађи̏вати, ђујем, v. impf. abarbeiten, opera penso debitum.

Одра̀мати, мљем, v. pf. hinweghinken, claudicans abeo.

Одра̀нити, им, v. pf. auferziehen, educo.

Одранити, им, v. pf. sich früh aufmachen, mane discedo.

Одрањи̏вање, n. das Großziehen, eductio, educatio.

Одрањи̏вати, њујем, v. impf. groß ziehen, educo.

Одра̀сти, стем, v. pf. groß wachsen, excresco, heranwachsen, adolesco.

Одрѐдити, им, v. pf. bestimmen, destino.

Одређи̏вање, n. das Bestimmen, destinatio.

Одређи̏вати, ђујем, v. impf. bestimmen, destino.

Одрѐзати, ежем, v. pf. 1) wegschneiden, abscindo. 2) crepitum fortem edo.

Одрези̏вање, n. das Hinwegschneiden, abscissio.

Одрези̏вати, зујем, v. impf. abschneiden, abscindo.

Одре̑ти, ем (и одерем), одрьо, (Рес. и Срем.) vide одријети.

Одре̑тисе, емсе (и одеремсе), одрьосе, (Рес. и Срем.) vide одријетисе.

Одрѐћи, ечем, v. pf. absagen, renuncio. Која уста рекла, она и одрекла.

Одрѐћисе, ечемсе, v. r. pf. sich lossagen, renuncio alicui.

Одрешити, им, (Рес. и Срем.) vide одријешити.

Одр̀жати, жим, v. pf. 1) ein Kind auf den Armen getragen haben, bis es selbst gehen kann, manibus sustineo: ја сам га одржала. 2) behaupten (z. B. den Wahlplatz), obtineo. 3) erhalten, conservo. 4) halten, contineo.

Одријети, рем (и одерем), одрьо, v. pf. (Ерц.) schinden, excorio. vide одерати.

Одријетисе, ремсе (и одеремсе), одрьосе, v. r. pf. (Ерц.) sich heiser schreien, trinken, u. s. w. ad ravim usque clamo, poto cet:

„Опилосе и одрла стрина,
„Да ода шта не би ни жално,
„Већ од поке воде јабукове.

Одријѐшити, им, v. pf. (Ерц.) losbinden, solvo.

Одри̏цање, n. das Absagen, das Lossagen, renuntiatio.

Одри̏цати, ичем, v. impf. absagen, widerrufen, renuntio, revoco.

Одрицатисе, ичемсе, v. r. impf. sich lossagen, renuntio.

Одродитисе, имсе, v. r. pf. sich lossagen von der Verwandtschaft, renuntio genti.

Одрпати, ам, v. pf. abkrauen, scabo.

Одртина, f. die Schindmähre, equus strigosus, macilentus.

Одсвакле, | von allen Seiten, allenthalben, undiquaque.
Одсвакуд, |
Одсвакуда, |

Одседнути, нем, vide одсести.

Одселе, vide оселе.

Одселити, им, vide оселити.

Одселитисе, имсе, vide оселитисе.

Одсести (говорисе и одседнути), одседем, и одседнем, (Рес. и Срем.) vide одсјести.

Одсјецање, n. vide осјецање.

Одсјецати, ам, vide осјецати.

Одсјецатисе, амсе, vide осјецатисе.

Одсипање, n. vide одасипање.

Одсипати, ам (и одсипљем), vide одасипати.

Одсјек, m. vide осјек.

Одсјести (говорисе и одсједнути), сједем (и одсједнем), (Ерц.) v. pf. 1) од коња, absteigen, descendo. 2) одсјед' мене гр'јешној, присјед' баби б'јесној, sagen die Mädchen, wenn ihnen etwas in der Kehle stecken geblieben (also: hebe dich, abscede).

Одсјећи, сијечем, vide осјећи.

Одсјећисе, сијечемсе, vide осјећисе.

Одсјечак, чка, m. vide осјечак.

Одскакање, n. vide оскакање.

Одскакати, ачем, vide оскакати.

Одскакивање, n. vide оскакивање.

Одскакивати, кујем, vide оскакивати.

Одскора (од скора), unlängst, nuper, non ita pridem.

Одскочити, им, vide оскочити.

Одслуживање, n. das Abdienen, compensatio per servitia.

Одслуживати, жујем, v. impf. abdienen, serviendo compenso.

Одслужити, им, v. pf. abdienen, ministrando (serviendo) penso.

Одспавати, ам, v. pf. abschlafen, dedormio, dormiendo solvo; refringo: ко на Ђурђев дан спава, на Марков дан треба да одспава.

Одступање, n. vide оступање.

Одступати, ам, vide оступати.

Одступити, им, vide оступити.

Одсудити, им, cf. осудити.

Одсуђивање, n. cf. осуђивање.

Одсуђивати, ђујем, cf. осуђивати.

Одсукати, учем, vide осукати.

Одсукивање, n. vide осукивање.

Одсукивати, кујем, vide осукивати.

Одсути, спем, vide одасути.

Одуживање, n. das Abtragen der Schuld, debiti solutio.

Одуживати, жујем, v. impf. die Schuld abtragen, debitum solvo.

Одуживатисе, жујемсе, v. r. impf. seine Schuld abtragen, debito se liberare.

Одужити, им, v. pf. die Schuld abtragen, debitum solvo.

Одужитисе, имсе, v. r. pf. die Schuld abtragen, debito me libero.

Одујмити, им, v. pf. н. п. чашу од уста, den Becher von den Lippen entfernen, removeo.

Одуљати, ам, v. pf. н. п. дан, ноћ, länger werden, cresco.

Одумити, им, v. pf. den Vorsatz ändern, muto propositum.

Одуставити, им, v. pf. verlassen, desero.

Одустављање, n. das Verlassen, desertio, derelictio.

Одустављати, ам, v. impf. verlassen, desero.

Одустајање, n. vide одустављање.

Одустајати, јем, vide одустављати.

Одустати, анем, vide одуставити.

Одучавање, n. das Abgewöhnen, desuefactio, dedoctio.

Одучавати, ам, v. impf. abgewöhnen, dedoceo.

Одучити, им, v. pf. abgewöhnen, dedoceo.

Одушка, f. das Luftloch, spiraculum.

Одшетати, ам, v. pf. davon spazieren, ambulans discedo.

Оћа, f. das Gehen, itio.

Оћапити, им, vide одјазити

Оћељати, ам, v. pf. (Ерц.) zuschnitzen, obscindo.

Оћенути, нем, vide оћести.

Оћење, n. das Gehen, incessus.

Оћести (говорисе и оћенути), оћенем (particip. оћевен), v. pf. (Ерц.) bekleiden, vestio.

Оћећа, f. (Ерц.) vide одијело.

Оћунлија, f. т. ј. земља (ст.):
„Двије њему земље осаојише:
„Оћунлију и Маћедонију —

Ожвгрити, им, v. pf. н. п. пурењак, ansengen, amburo.

Ожалити, им, v. pf. betrauern, lugeo.

Ождребити, им, (Рес. и Срем.) vide ождријебити.

Ождребитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide ождријебитисе.

Ождреље, n. (Рес. и Срем.) vide ождријеље.

Ождријебити, им, v. pf. (Ерц.) werfen (von der Stute), pario (de equa).

Ождријебитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ein Füllen werfen, pario.

Ождрњеље, n. (Ерц.) постава на о-плећку, das Unterfutter am Brusttheil des Frauenhemdes, munimen interius indusii muliebris.

Ожђелдија*, f. vide добродошница:
„Дадоше му тридест ожђелдија,
„Ожђелдија и добродошница —

Ожёнити, ним, v. pf. (einen Jüngling) verheiraten, verehlichen, marito. do uxorem. У Видину (а може бити и по свој Бугарској) кажу оженити ђевојку, т. ј. удати је: оженила сам ђерку.

Ожёнитисе, нимсе, v. r. pf. heiraten, eine Frau nehmen, duco uxorem.

Оже̏ћи, ежем, v. pf. anbrennen, aduro.

Ожи̏вети, вим, v. pf. (Рес.) } wieder
Ожи̏вити, вим, v. pf. (Срем.) } aufleben,
Ожи̏вљети, вим, v. pf. (Ерц.) } revivisco.

Ожу̏тети, утим, v. pf. (Рес.) } gelb fär-
Ожу̏тити, тим, v. pf. (Срем.) } ben, co-
Ожу̏ћети, утим, v. pf. (Ерц.) } lore gilvo (luteo) imbuo.

Оза̑д (једни говоре и озадн), hinter, post.

Озго̑ (једни говоре и озгор), oben, superne, supra.

Оздо̑, unten, infra.

Оздравити, ним, v. pf. genesen, convaleo.

Озелѐнети, ним, v. pf. (Рес) } 1) grün
Озелѐнити, ним, v. pf. (Срем.) } werden,
Озелѐњети, ним, v. pf. (Ерц.) } viresco.
2) grün färben, viridi colore inficio.

Озепсти, озебем, v. pf. erfrieren, frigore rigesco.

Озија, f.
„Полећела два врана гаврана
„Од Озије преко Московије —

Ози̑м, f. з. В. посијао жито на озим, Wintersaat, sementis hiberna.

Озимац, мца, m. н. п. лук, лан, јечам (или други какав усјев, што се сије пред зиму), die Wintersaat, Winterfrucht, sementis hiberna.

Озимачна крава, f. die Winterkuh, vacca hiberna.

Ози̏мица, f. н. п. шеница, die Winterfrucht, fruges hibernae.

Озимкуља, f. vide озимачна крава.

Ози̏мче, чета, n. das Winterkalb, vitulus hibernus.

Ози̑н, m. (cm.)
„Књигу гледа од Озина крају —

Озно̏јити, ним, v. pf. in Schweiß bringen, sudorem elicio.

Озо̏бати, бљем, v. pf. eundum abbicken, depasco (de avibus).

Озрен, m. намастир у Босни (чини ми се да је сад пуст?):
„Озрен цркву насред Босне славне —

О! 1) was? als Antwort auf einen Ruf, з. В. О Божо! Antwort: Oj. 2) O! in Liedern, als Eingang, O! (initium solitum odarum).

Ојагњити, ним, v. pf. werfen (vom Schafe), pario agnum.

Ојагњитисе, нимсе, v. r. pf. werfen (vom Schafe), pario.

Ојадити, ним, v. pf. betrüben, in Kummer versetzen, affligo:
„Мајку ти си мајку ојадио,
„Милу сеју у црно завио,
„Вјерну љубу у род опремио —

Ојањити, им, vide ојагњити.

Ојањитисе, имсе, vide ојагњитисе.

Ојдана, f. Frauenname, nomen feminae.

Оје, n. die Deichsel (am Wagen, den Ochsen ziehen), temo.

Оје̏ститисе, оједе́мсе, v. r. pf. sich wund reiben (з. В. im Sommer durch Gehen), atteri.

Ојна̏к*, m. die Nuß, mit der man (im Spiele) wirft, nux quae mittitur (missilis). cf. кула.

Ока*, f. ein Maß, mensura (cantharus).

Ока, f. (pl. о̏ке) hyp. v. око: види моја ока ће се пече кока.

Окадити, им, v. pf. umräuchern, perfumo.

Окалити, им, v. pf. н. п. сјекиру, kühlen, refrigero (ferrum candens).

Окаљати, ам, v. pf. mit Koth besudeln, luto maculo.

Окаменитисе, имсе, v. r. pf. versteinern, lapis fio.

Ока̏нитисе, нимсе, v. r. pf. кога, чега, vermeiden, vito; sich entschlagen, mitto.

Окапати, пљем, v. pf. 1) abtropfen, destillo. 2) окапао иштући, молећи, sich müde bitten, rogando fatigor.

Окапина, f. 1) навр сијена оно, што од кише поцрни (у Бачкој), die oberste Lage des Heuschobers, die vom Regen verfault, acervi foeni superficies pluvia corrupta. 2) die untergegrabene Uferstelle, ripa suffossa ab aqua.

Окат, ма, то, beaugt, oculatus.

Ока̏ш, m. 1) кантар, die Wage, die auf оке eingerichtet ist, statera. 2) лан, eine Art Flachs, der okaweise verkauft wird, lini genus.

Оки̏вање, n. das Beschlagen (mit Silber), inductio argenti, ornatio.

Оки̏вати, ам, v. impf. beschlagen, orno, induco argentum.

Оки̏дање, n. das Losspannen (der Flinte), emissio.

Оки̏дати, ам, v. impf. losspannen, emitto.

Окидати, ам, v. pf. 1) блато испред куће, wegräumen, wegmisten, amoveo stercus. 2) abpflücken, decerpo.

Окинути, нем, v. pf. losspannen (z. B. die Flinte), emitto.

Окиснути, нем, v. pf. vom Regen naß werden, madesio pluvia.

Окла́гија*, f. das Nudelholz (österr. der Nudelwalger), lignum cylindratum turundarium.

Оклапити, им, v. pf. (durch Speculation) gewinnen, lucror.

Оклати, коље, v. pf. zerbeißen, corrodo.

Оклатисе, кољемсе, v. r. pf. sich herumbeißen (mit jemand), rixari cum aliquo.

Оклевање, n. (Рес. и Срем.) vide оклијевање.

Окле́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide оклијевати.

Окле̏патисе, амсе, v. r. pf. sich vollsaufen, inebrior.

Оклѝзатисе, амсе, v. r. pf. ausglitschen, labi.

Оклѝзотине, f. pl. die Leckerbissen, (die glatt heruntergleiten), scitamenta: чудно ти се наслагасмо овније оклизотина (рекао Ера, кад су се њи двојица најели јела, што је готовљено за пашу)!

Оклије̏ва̑ње, n. (Ерц.) das Zaudern, Unschlüßigseyn, cunctatio.

Оклије̏вати, ам, v. impf. (Ерц.) zaudern, cunctor.

Окликнути, нем, v. pf. ein wenig Unflat machen, paullum caco: узе кадија гвозденьак, те удари нашега Мују над прдењак, и Мујо мало окликну: једва нена и Алија у тринут на тезгерама изнијеше на поље (у приповијетки).

О̏клоп, m. der Küraß, lorica, cataphracta, thorax.

Оклопнӣк, m. der Küraßier, eques gravis armaturae, loricatus, cataphractus.

Окнити, нијем, v. pf. mit кна färben, fuco:
„До ђогама гриве окнивене —

Око, n. 1) das Auge, oculus. Пуно као око. 2) сањено око, der Schlaf, tempus. 3) амбарско око, die Abtheilung, das Fach (im Magazin), loculus.

Око, praep. um, herum, circum: око мене, око куће, око воде и т. д.

Окоа, m. das Beschläge, der Beschlag, integumentum, ornatus argenteus.

Оковати, кујем, v. pf. 1) schlagen (in Eisen und Bande), vincio. 2) beschlagen, orno argento.

Оковица, f. (н. п. на пушци) vide оков.

Око̏зити, им, v. pf. werfen (von der Ziege), pario.

Окозитисе, имсе, v. r. pf. werfen (von der Ziege), pario.

Околина, f. die Umgegend, vicinia.

Околӣш, m. оно брашно, што остане око камена воденичнога кад се устави воденица. Покупио и околиш; изјели миши околиш.

Околишење, n. das Herumgehen, circuitio.

Околишити, им, v. impf. herumgehen, ambagibus utor.

Околи́шнице, f. pl. она дрвета, што стоје око камена воденичнога, да се брашно не проспна кад се меље.

Около, 1) praep. mit dem genit. um, circum. cf. око. 2) adv. umher, circumcirca: около, море!

Околома́тити, им, v. pf. rund umher besetzen (z. B. ein Kleid mit Schnüren), distinguo, orno.

Околоче̑п, m. (ст.) ein (erdichtetes) Kraut, als Ingrediens eines Liebestrankts, nomen herbae fictae (ad philtrum).
„Самдокаса и околочепа —

Окомак, мка, m. der ausgedroschene Kukuruzkolben, arista zeae semine privata.

Око̀мити, им, v. pf. 1) ausschälen, decortico, н. п. кукуруз. 2) окомити око на што, seine Augen werfen auf etwas, oculos conjicio.

Окомице̑, stoßweise, mit einem Stoße, pulsando: ударио га пушком окомице.

Око̀њитисе, имсе, v. r. pf. ein Pferd bekommen, equum nancisci:
„На пјешака тридесет дуката:
„Не би ли се и он окоњио —

Окопа́вање, n. das Umgraben, oblaqueatio.

Окопа́вати, ам, v. impf. umgraben, oblaqueo, circumfodio.

Око̀пати, ам, v. pf. н. п. кукуруз, виноград, umgraben, oblaqueo.

Око̑ран, рна, но, vorwerfend, tadelnd, reprehendens: не смије му човек окорне ријечи рећи.

Око̀рео, рела, ло, steif, hart, durus, rigidus.

Око̀ретисе, римсе, v. r. pf. steif werden, rigidus fio.

Око̀тити, им, v. pf. werfen (vom Hunde, der Katze), pario.

Око̀титисе, имсе, v. r. pf. werfen (vom Hunde, der Katze), pario.

Окошт, та, то, stark von Knochen, ossosus, musculosus.

Окрајак, ајка, m. ein Stück (Viertel), segmentum.

Окра̀јање, n. (das Gehen um etwas herum, statt daran zu gehen), das Zaudern, Zögern, tergiversatio.

Окра̀јати, ам, v. impf. zaudern, tergiversari.

Окра̀јица, f. der Rand (des Brotlaibs), margo panis.

Окра̑јчење, n, vide окрајање.

Окрâјчити, им, vide окрајати.

Окрастати, ам, v. pf. mit einem Ausschlag (красте) anstecken, pustulas communico.

Окрастатисе, амсе, v. r. pf. einen Ausschlag bekommen, pustulis obduci.

Окрва́вити, им, v. r. pf. mit Blut bespritzen, cruento.

Окрезатисе, амсе, v. r. pf. sich aushosen. filatim solvi.

Окре̏зубити, им, v. pf. zahnlückig werden, edentulus fio.

Окре̂к, m. cf. окријек.

Окре́нути, нем, v. pf. wenden, verto.

Окре́нутисе, немсе, v. r. pf. sich wenden, verti.

Окре̏сати, ешем, v. pf. 1) behauen, abästen, deseco frondes. 2) пушку, losdrücken, emitto telum.

Окресине, f. pl. die Abfälle beim Abästen, frondes desectae.

Окре̑тан, тна, но, hurtig, promtus.

Окретâње, n. das Umwenden, conversio.

Окретати, ећем, v. impf. wenden, converto.

Окречити, им, v. pf. mit Kalk anwerfen, weißen, calce dealbo.

Окри́вити, им, v. pf. beschuldigen, accuso, do crimini.

Окријек, m. (може бити да је ово Ерц. а Рес. и Срем. о к р ê к?) das Wassermoos, conferva.

Окри̑ље, n. Schirm, praesidium:

„Под окриље, под фрушку планину —

Окр̀љати, ам, v. pf. sich behelfen, besser werden (nach einer Krankheit), convalesco.

Окрњак, њка, m. der Stümmel, truncus.

Окрњи́вање, n. das Verstümmeln, mutilatio.

Окрњи́вати, њујем, v. impf. verstümmeln (besonders ein Gefäß), mutilo.

Окр́њити, им, v. pf. verstümmeln, mutilo, z. B. лонац, чашу; стопину, њаду.

Окро̀јити, им, v. pf. beschneiden, circumcido.

Окр̑п, m. eine Art Geschenks (um sich die Kleider f l i c k e n zu lassen), corollarium. Кад дијете још није дорасло за цијел арач, онда арачлија иште о к р п, т. ј. пола арача, или штогођ.

Окрпити, им, v. pf. 1) flicken, resarcio. 2) окрпио га један пут, einen kleinen Schlag versetzen, ferio leniter.

Округа, f. (ст.) Art weiblichen Kopfputzes, vittae genus:

„А свекрви чембер и округу —

Окру̏гао, гла, ло, rund, rotundus.

Округли́на, f. } die Ründe, rotunditas.
Окру́глост, f. }

Окружи́вање, n. das Abründen, rotundatio.

Окружи́вати, жујем, v. impf. abründen, rotundo.

Окру́жити, им, v. pf. 1) ründen, rotundo. 2) umringen, circumdo.

Окру́нити, им, v. pf. abpflücken, decerpo.

Окруњи́вање, n. das Pflücken, decerptio.

Окруњи́вати, њујем, v. impf. pflücken, carpo

Окр́чити, им, v. pf. urbar machen, colo, н. п. њиву.

Окр̑ш, m. } das Gemetzel, caedes, mactatio, trucidatio.
Окршâј, m. }

Окужити, им, v. pf. verpesten, pestem infero.

Окука, f. die Windung (eines Flusses), ambages fluminis, maeandri;

Оку́мити, им, v. pf. кога, einen zum кум machen (bitten), rogo ad puerum baptizandum, aut ad nuptias celebrandas, ut praesit.

Окумитисе, имсе, v. r. pf. с ким, mit jemand Kumschaft machen, cumatum (?) inire cum quo.

Оку́пати, ам, v. pf. abbaden, lavo.

Оку́патисе, амсе, v. r. pf. sich baden, lavor.

Окупити, им, v. pf. 1) vide заокупити. 2) abklauben, colligendo absumo.

Окусити, им, v. pf. kosten, gusto.

Оку́ћитисе, имсе, v. r. pf. sich etabliren (heiraten, ein Haus machen), uxorem duco.

Окушати, ам, v. pf. versuchen, experior:

„Да окушам срећу у дорату —

Ола́дити, им, v. pf. 1) abkühlen, refrigero. 2) sich heimlich davon machen, clam abeo. cf. одладити.

Ола̀днети, ним, v. pf. (Рес.) } erkalten, refrigeror.
Ола̀днити, им, v. pf. (Срем.) }
Ола̀дњети, дним, v. pf. (Ерц.) }

Олâј, m. das Leinöl, oleum lineum.

Ола̀кшати, ам, v. pf. erleichtern, levo.

Оле́нитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide олијенитисе.

Оли́њитисе, имсе (у Срijему), vide олијенитисе.

Оле́пити, им, (Рес. и Срем.) vide олијепити.

Оливер, m. Mannsname, nomen viri (Oliverius ?).

Оли̇вера, f. Frauenname, nomen feminae.

Оли́зати, ижем, v. pf. ablecken, circumlambo.

Олијѐнитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) faul werden, pigresco.

Олијѐпити, им, v. pf. (Ерц.) bekleiben, induco (luto, argilla).

Òлово, n. das Bley, plumbum.

Оловскӣ, ка, ко, н. п. мајдан, Bley-, plumbi.

Олтâр, m. der Altar (in der Kirche), altare.

Òлук*, m. die Wasserrinne, colliciae.

Олупак, пка, m. etwas zerschlagenes, Schlechtes (z. B. Flinte, Sattel), res corrupta.

Олу́пати, ам, v. pf. zerschlagen, contundo.

Òлупина, f. vide олупак.

Ољвина, f. die Stengelblätter am Kukuruz, folia zeae. cf. комушина.

Òљуштине, f. pl. die abgelöseten Schalen der Aepfel, Birnen, cortices desecti pomorum.

Ољу́штити, им, v. pf. abschälen, decortico: крушку, јабуку, jaje, репу.

Ома́гањити, им, vide опоганити.

Омâд, f. (coll.) junge Pferde, die doch über ein Jahr alt sind, equini pulli anniculi.

Òмаечан, чка, ко, nicht groß, staturae mediocris.

Омаи̏вање, n. das Wankenmachen, labefactatio.

Омаи́вати, омауjем, v. impf. wanken machen, labefacto.

Омаја, f. вода, што прска с кола воденичнога (особито код кашичаре воденице) кад се коло окреће. Ту воду ватају жене у очи Ђурђева дне, те се купају у њој. cf. Ђурђев дан.

Омâк, m. ein junges, einjähriges Pferd, equus anniculus.

Ома̀киња, f. eine junge einjährige Stute, equa annicula.

Ома̀кљати, ам, v. pf. beschnitzen, scalpo.

Ома̀кнутисе, немсе, vide омаћисе.

Омален, на, но, nicht groß, haud ita magnus.

Ома́лити, им, v. pf. abbrechen, mindern, minuo.

Омаљѝвање, n. das Mindern, minutio.

Омаљи̏вати, љуjем, v. impf. vermindern, minuo.

Ома́мити, им, v. pf. verlocken, illecebris induco, н. п. псето, човека.

Омамљи̏вање, n. das Verlocken, illecebrae.

Омамљи̏вати, љуjем, v. impf. verlocken, allecto.

Òман, m. die Alantwurzel, der Alant, inula helenium Linn.

Ома̀нути, нем, v. pf. 1) im Ringen seinen Gegner schwenken, torqueo luctans, labefacio. 2) fig. anführen, decipio.

Òмара, f. die Schwüle, tempestas fervida: омара je, биће кише.

Ома́стити, им, v. pf. mit Fett besudeln, pinguedine maculo.

Ома̀ћисе (говорисе и омакнутисе), омакнемсе, v. r. pf. ausgleiten, aberro.

Òмашкê, н. п. бацити камен, mit Ausholung, vibrando.

Оме, ета, n. ein Füllen (über ein Jahr alt), equuleus.

Òмерити, им, (Рес. и Срем.) vide омјерити.

Оме́сти, етем, v. pf. abkehren, abbürsten, verro, purgo.

Оме́сти, етем, v. pf. anführen, decipio, induco in errorem.

Омилање, n. das stille Suchen (einer Gunst) durch Geberden, Achselzucken, gestus quaerentis aliquid tacite.

Оми́латисе, амсе, v. r. impf. durch immer Achselzucken etwas suchen, quaero motitans: шта се ти омилаш му?

Òмилети, лим, (Рес.) } vide омиље-
Омилити, им, (Срем.) } ти.

Омиловати, лујем, v. pf. liebkosen, blanditiis afficio.

Омиљети, лим, v. pf. (Крц.) коме ко, или шта, lieb werden, carus, gratus fio. Што омиље, не омрзну (alte Liebe rostet nicht).

Омѝрисати (омирѝсати), ишем, v. pf. што, an etwas riechen, odoror.

Òмицâње, n. das Ausgleiten, aberratio, lapsus.

Òмицати, ичем, v. impf. hinabgleiten lassen, sino labi: омиче низ горе.

Òмицатисе, ичемсе, v. r. impf. ausgleiten, aberro, elabor.

Омицки̏вање, n. dim. v. омицање.

Омицки́вати, кујем, dim. v. омицати.

Омјерити, им, v. pf. (Крц.) anmessen (z. B. ein Kleid), metior, designo: омјери о се.

Òмладина, f. etwas Junges (Kinder, Nachwuchs) im Hause, suboles.

Омла́дитисе, дисе, v. r. pf. Wurzel fassen, subolesco, heranwachsen.

Омлађи̏вање, n. das Heranwachsen, das Wurzelfassen, radicem actio.

Омлађи́ватисе, ђуjесе, v. r. impf. Wurzel fassen, radices ago.

Омла́тити, им, v. pf. 1) abdreschen, trituro, z. B. проjу, гра, конопље (кућељу). 2) herabschlagen (vom Baume), decutio.

Омôље, n. Theil der Пожаревачка нахија, wo die Млава entspringt. Омољскӣ (Омôљскӣ) ка, ко, von Омоље.

Омо̀рика, f. die Fichte, pinus. cf. смрека (?).

Омота̀вање, n. vide обмотавање.

Омота́вати, ам, vide обмотавати.

Омо̀тати, ам, vide обмотати.

Омофор, m. ein Stück der Bischofskleidung, vestimenti episcopalis pars.
Омраза, f. die Entzweyung, Haß, odium.
Омразити, им, v. pf. кога, или што, entzweyen, discordem reddo.
Омразитисе, имсе, v. r. pf. с ким, sich mit jemand entzweyen, odium concipio in aliquem.
Омрестити, им, (Рес. и Срем.) vide омријестити.
Омрзнути, нем, v. pf. einen Haß auf einen bekommen, coepi odisse; es ist mir zuwider, odi: омрзао сам на њега; он ми је омрзао.
Омријестити, им, v. pf. (Ерц.) begatten (von den Vögeln), coeo.
Омркнути, нем, vide омрћи.
Омрсити, им, v. pf. 1) н. п. човека, Fleischspeisen zu essen geben. 2) говеда, овце, свиње, Salz zu lecken geben.
Омрситисе, имсе, v. r. pf. 1) Fleischspeisen essen. 2) кад се игра крмаче.
Омрћи (говорисе и омркнути), омркнем, vom Dunkel (der Nacht) überfallen werden, nocte intercipior. Омркао, а не освануо (cf. замрћи).
Омрцинити, им, v. pf. verrecken machen, facio ut moriatur bestia (inepte mactata).
Омрцинитисе, имсе, v. r. pf. verrecken, pereo, morior.
Омршај, m. ein Stück Fleischspeise, frustum carnis: нема никаква омршаја.
Омћи, омкнем, vide омаћи.
Омћисе, омкнемсе, vide омаћисе.
Омудрити (омудрати?), им, v. pf. gescheut werden, fio prudens.
Омућине, f. pl. gerütteltes Ueberbleibsel von Wein, Arrak, reliquiae vini usti.
Омче, омчи, f. pl. die Schlinge (z. B. vom Roßhaar zum Vogelfang), laqueus.
Он (он) она, оно, er, sie, es, ille, illa, illud; is, ea, id.
Онанз, m. der Anis (österr. Aneis), pimpinella anisum Linn.
Онај, она, оно, jener, jene, jenes, ille, illa, illud.
Онајзовица, f. der Anisbranntwein, vinum ustum ex aniso.
Онаки, ка, ко, jener Art, ejus modi.
Онако, 1) auf jene Art, illo modo. 2) so (unentgeldlich), gratis.
Онакови, ва, во, vide онаки.
Онамо, 1) dorthin, illuc. 2) dort, illic.
Онда, damals, tum, eo tempore.
Ондашњи, ња, ње, der damalige, illius temporis.
Онде, (Рес.)
Онди, (Срем.) } dort, illic.
Онђе, (Ерц.)

Онеметти, мим, (Рес.) } vide онијемљети.
Онемити, им, (Срем.)
Онередитисе, имсе, v. r. pf. seine Nothdurft verrichten, alvum exonero.
Онесвеснути, нем, (Рес. и Срем.) vide онесвјеснути.
Онесвјеснути, нем, v. pf. (Ерц.) in Ohnmacht fallen, linqui animo.
Они, она, оно, vide онај.
Онијемити, им, v. pf. } (Ерц.)
Онијемљети, мим, v. pf. } 1) stumm werden, mutus fio, obmutesco. 2) verstummen, obmutesco.
Оновечери, vorgestern Abends, nudius tertius vesperi.
Оноликачки, ка, ко, augm. v. оноликн.
Онолики, ка, ко, 1) so groß als — tantus. 2) so viel als — tantum.
Онолишни, на, но, dim. v. оноликн.
Ономадашњи (ономаднашњи), ња, ње, dieser Tage, nuperus.
Ономадне, dieser Tage, nuper, superioribus diebus.
Ономлани, vor zwei Jahren, annis abhinc duobus.
Ономлањски, ка, ко, was vor zwei Jahren war, quod ante duos annos erat.
Оностранац, нца, m. der jenseitige Einwohner, ex ulteriori parte.
Оностранка, f. die jenseitige Einwohnerin, femina ex ulteriori parte.
Оностраиски, ка, ко, jenseitig, ex ulteriori parte fluminis.
Онуд,
Онуда (онуда), } dort vorbei, illac.
Оо! (verwundernd), oho! Деде комшија учини и мен и један пут оо! (рекао Нијемац Србљину, кад су пили заједно, па Србљин све препуњао своју чашу и говори оо!).
Оп! } говорисе кад се игра: опа цупа! оп цуп! hopp!
Опа! }
Опадање, n. 1) das Abfallen (des Wassers, des Laubes) casus. 2) das Verleumden, calumniatio.
Опадати, ам, v. impf. 1) abfallen, cado. 2) verleumden, calumnior.
Опаднути, нем, vide опасти.
Опажање, n. das Bemerken, Wahrnehmen, observatio, animadversio.
Опажати, ам, v. impf. wahrnehmen, gewahr werden, animadverto.
Опаз, m. die Hut, Acht, attentio: буди на опазу, nimm dich in Acht; sey auf der Hut.
Опазити, им, v. pf. wahrnehmen, animadverto.
Опајгора, f. ein unverschämtes freches Weib, femina impudens.
Опак, ка, ко, 1) verkehrt, perversus

2) tüchtig, firmus validus: опако ми га удари! да опаке ђеaojke!

Опаклија: m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Schafpelz, rheno ovillus: Нема с њим ништа, као аетар с опаклијом.

Опала, f. (als Scheltwort auf etwas, was entwender verbrannt ist oder den Brand verdient); камо та опала?

Опалити, им, v. pf. 1) крме, ein Schwein sengen, aduro suem. 2) schießen, Feuer geben. 3) кога, einen heißen Streif versetzen, uro verberando (verberibus).

Опаметити, им, v. pf. gescheut machen, reddo prudenten: опаметићу ја њега! ich werde ihm's schon lehren, docebo illum.

Опанак, нка, m. eine Art Socke, socci genus.

Опанути, нем, v. pf. mit der Hand vorbeifahren (z. B. bei den Augen), ventum cieo: опануо ме по оку.

Опанчар, m. der Opankenmacher, sutor soccarius.

Опанчарев, ва, во,} des Opanken machers, sutoris.
Опанчаров, ва, во,}

Опанчина, f. augm. v. опанак.

Опанчић, m. dim v. опанак.

Опарити, им, v. pf. verbrennen anbrennen, mit heißen Wasser beschütten, aduro.

Опарница, f. Art Kukurzbrot, panis genus.

Опаруша, f. (у Сријему) Art Kukuruzbrot, panis genus.

Опасати, ашем, v. pf. umgürten, cingo.

Опасатисе, ашемсе, v. r. pf. sich umgürten, cingi; опасаосе снагом, sagt man von einem Jüngling, der die Blüte seiner Mannskraft erreicht hat.

Опасти (говорисе и опаднути), опаднем, v. pf. 1) abfallen, cado, decido. 2) verleumden, calumnior:
„Неко нас је њему опадиуо,
„С њега жива месо отпадало —

Опасти, опасем, v. pf. 1) abweiden, depasco. 2) bespringen (von Pferden), coeo (de equo).

Опасивање, n. das Umgürten, cinctio.

Опасивати, сујем, v. impf. umgürten, accingo.

Опаучити, им, v. pf. eins versetzen, percello: опаучио га један пут.

Опачење, n. das Verkehrtwerden, perversio.

Опачитисе, имсе, v. r. impf. verkehrt werden, verderben, perverti.

Опело, n. (Рес. и Срем.) vide опијело.

Опенити, им, (Рес. и Срем.) vide опјенити.

Опепелити, им, v. pf. не 'даде му (н. п. мачка мишу) ни опепелити, ohne Gnade, ohne Umstände, sine inducíis.

Опепељавати, им, v. pf. äschern, cinere conspergo.

Опет, wieder, iterum.

Опећисе, ечемсе, v. r. pf. н. п. на сунцу, von der Sonne verbrannt werden, aduror sole.

Опеченчело, само у овој загонетки: полећеле гуске таритингуске, сусрете и опеченчело? (т. ј. варнице и аериге).

Опијање, n. 1) das Betrinken, inebriatio. 2) das Kleinmachen des Mundes, contractio oris.

Опијати, ам, v. impf. 1) betrinken, inebrio. 2) уснама, den Mund spitzen, fastigo.

Опијатисе, амсе, v. r. impf. sich betrinken, inebrior.

Опијело, n. (Ерц.) die Absingung (Ablesung) der Gebete bei einer Grablegung, quae canit sacerdos sepeliens mortuum.

Опипати, ам, v. pf. befühlen, contrecto.

Опипати, ам, v. pf. abklauben, carpo: опипале кокоши грожђе; опипати месо с кости.

Опирање, n. das Stützen, innisio.

Опирати, рем, v. impf. 1) stützen, fulcio: опире се на штап. 2) cf. oпријети.

Опирњача, f. der Waschlappen, lacinia aervieus eluendo.

Описати, ишем, v. pf. beschreiben, describo.

Описивања, n. das Beschreiben, descriptio.

Описивати, сујем, v. impf. beschreiben, describo.

Опитисе, пијемсе, v. r. pf. sich betrinken, inebrior.

Опичитисе, имсе, v. r. pf. obscoene dictum g. d. cunnum nancisci.

Опишатисе, амсе, vide попишатисе.

Опјенити, им, v. pf. (Ерц.) abschäumen, despumo.

Оклада, f. die Wette, sponsio.

Опкладитисе, имсе, v. r. pf. wetten, sponsionem facio.

Опклађање, n. das Wetten, sponsio.

Опклађатисе, амсе, v. r. impf. wetten (mit einem), sponsionem facio.

Опколити, им, v. pf. umringen, circumvenio.

Опкољавање, n. das Umringen, circumventio.

Опкољавати, ам, v. impf. umringen, circumvenio.

Опкоп, m. die Schanze, vallum.
Опкопа́вање, n. das Verschanzen, obvallatio.
Опкопа́вати, ам, v. impf. verschanzen, obvallo.
Опкопа́ватисе, амсе, v. r. impf. sich verschanzen, circumvallor.
Опко̀пати, ам, v. pf. verschanzen, circumvallo.
Опко̀патисе, амсе, v. r. pf. sich verschanzen, circumvallor.
Оплавити, им, v. pf. vide по̀плавити.
Опла́вити, им, v. pf. blau färben, caeruleo colore imbuo.
О̀плаза, f. оно, што плуг прескочи, кад се оре, па остане цијела земља.
Оплакати, ачем, v. pf. 1) beweinen, defleo. 2) anfangen zu weinen, in fletum dor: оплакало дијете од њега.
Опла́кати, ачем, vide попла́кати.
Оплакивање, n. 1) das Beweinen, defletio. 2) das Aufweinen, effusio in fletum.
Оплаки́вати, кујем, v. impf. 1) beweinen, defleo. 2) aufweinen (z. B. von einem Kinde), in fletum prorumpo.
Опле́вити, им, (Рес. и Срем.) vide оплијевити.
Опле́нити, им, (Рес. и Срем.) vide оплијенити.
Опле́сти, етем, v. pf. 1) flechten, plecto, texo. 2) н. п. чарапе, рукавице, stricken, texo acubus.
Оплѐстисе, етемсе, v. r. pf. das Haar flechten, necto comam.
О̀плећак, ћка, m. der (gestickte) Vordertheil des weiblichen Hemdes, indusii muliebris pars anterior acu picta.
Оплијѐвити, им, v. pf. (Ерц.) jäten, runco.
Оплијѐнити, v. pf. (Ерц.) ausplündern, spolio, diripio.
Опљачкати, ам, vide оплијенити.
Опљети, оплијевем, (Ерц.) vide оплијевити.
Опљунути, нем, v. pf. in die Hände speyen, spuo in manus.
Опна, f. die Membrane, das Häutchen, membrana (ovi, cerebri).
Опница, f. dim. v. опна.
Опо̀видети, дим, v. pf. (Рес.) }
Опо̀видити, им, v. pf. (Срем.) } (das Gericht)
Опо̀вићети, дим, v. pf. (Ерц.) }
aufmerksam machen auf etwas nicht Beachtetes, admoneo (de crimine, male facto).
Опово, n. намастир у фрушкој гори. Оповски̑, ка, ко, von Опово.
Опо̀ганити, им, v. pf. verunreinigen, entweihen, polluo.
Опо̀ганитисе, имсе, v. r. pf. 1) sich verunreinigen, contaminor. 2) sich besudeln (vom Kinde, das die Wäsche rc. verunreinigt), concacare se.
Опо̀до̄јчити, им, v. pf. н. п. краву, овцу, козу, des Säuglings berauben, lactente privo (vom Vieh).
Опо̀до̄јчитисе, имсе, v. r. pf. des Säuglings beraubt werden, privor lactente (vom Vieh).
Опоја́вање, n. das Ablesen der Begräbnißgebete, decantatio precum funebrium.
Опоја́вати, ам, v. impf. }
Опо̀јати, ам (и опојем), v. pf. } einen besingen (i. e. die Grabgebete über ihn ablesen) preces funebres decantare.
Опо̀јити, им, v. pf. berauschen, inebrio.
Опоме́нути, нем, v. pf. erinnern, mahnen, admoneo.
Опоме́нутисе, немсе, v. r. pf. sich erinnern, gedenken, memini, recordor.
Опо̀мињâње, n. das Erinnern, commonefactio; memoria.
Опо̀мињати, њем, v. impf. erinnern, commonefacio,
О̀пона, f. vide опна.
Опоница, f. dim. v. опона.
Опо̀равитисе, имсе, v. r. pf. sich erholen, refici, recreari.
Опо̄ран, рна, но, herb, acerbus, austerus.
Опо̀рити, им, v. pf. abtrennen, hinwegtrennen, (z. B. eine Schnur), demo, separo.
О̀порња̄к, m. ein Theil der Eingeweide, intestinorum pars.
Опо̀стити, им, v. pf. fastenmäßig richten (z. B. einen Topf, worin Fleischspeisen gewesen), purgo ollam, in qua carnes fuere.
Опоштѐнитисе, имсе, v. r. pf. sich als Ehrenmann zeigen, fidem probare, ostendere se honestum.
О̀права, f. 1) die Zurechtrichtung, correctio. 2) Bereitung, Fertigrichtung, paratio. 3) die schriftliche Erlaubniß der Obrigkeit, jus scriptum faciendi aliquid. cf. исправа.
Опра̂ван, вна, но, richtig, in Ordnung, bene constitutus, z. B. пушка, гадље.
Опра̄вдати, v. pf. rechtfertigen, purgo, satisfacio.
Оправити, им, v. pf. 1) zu recht richten, corrigo (пушку, воденицу). 2) кога, abfertigen, expedio.
О̀оправитисе, им, v. r. pf. sich bessern, (nach einer Krankheit), melius esse.
Оправља̂ње, n. das Zurechtmachen, correctio, reparatio.
Оправљати, ам, v. impf. zurichten, reparo.
Оправљатисе, амсе, v. r. impf. sich bessern (mit der Gesundheit) convalesco.
Опрати, оперем, v. pf. waschen, lavo.

Опраштање, n. 1) das Abschiednehmen beim Auseinandergehen, salutatio discedentium. 2) das Verzeihen, condonatio.

Опраштати, ам, v. impf. verzeihen, condono.

Опраштатисе, амсе, v. r. impf. Abschied nehmen (und sagen: Nichts für ungut!), ante discessum salutare se invicem.

Опрдине, f. pl. (scherzhaft) schlechter Wert, reliquiae flocci.

Опрегача, f. } die Schürze (das Vortuch)
Опрежина, f. } der Frauen, praecingulum cf. прегача.

Опреза, m. die Umsicht, circumspectio: на опрезу као зец.

Опремање, n. das Fertigmachen zur Abreise, paratio ad iter.

Опремати, ам, v. impf. reisefertig machen, expedio.

Опремити, им, v. pf. reisefertig machen, expedio.

Опрести, едем, v. pf. spinnen, neudo paro.

Опрети, ем, опрьо, (Рес. и Срем.) vide опрјети.

Опржити, им, vide ожећи.

Опрљити, им, v. pf. beim Ausweiden ein Eingeweide verletzen (einen Darm durchschneiden, daß die Excremente herausfallen) laedo intestina ut excrementa appareant.

Опријети, рем, опрьо, v. pf. (Ерц.) 1) sich an etwas anlehnen, adaisto, adclinor. 2) очи, seinen Blick auf etwas richten, oculos figo.

Опријетисе, ремсе, опрьосе, v. r. pf. (Ерц.) 1) sich stemmen, stützen, anlehnen, innitor. 2) sich setzen (von der Armee), resisto, obsisto, obnitor.

Опрштитисе, имсе, v. r. pf. Brandblasen bekommen, pustulas ab igne ducere.

Опрьити, им, vide опарити.

Опросити, им, v. pf. durchbetteln, abbetteln, permendico, mendicans emetior. Какав је (издрпан), опросио би њим бијели свијет.

Опростити, им, v. pf. 1) verzeihen, ignosco. 2) frey machen, libero, solvo:
„Те Шпитарца с коњем опростише.
„Симеун се гријa опростио —

Опроститисе, имсе, v. r. pf. 1) sich gegenseitig verzeihen, sibi condonare invicem. 2) Abschied nehmen, saluto discedens.

Опроштај, m. Urlaub (beim Scheiden), venia:
„Ђевојка ти се удаје,
„Од тебе иште опроштај —

Опроштење, n. die Erlaubniß, venia: с опроштењем (моја жена).

Опружање, n. das Ausstrecken, protensio.

Опружати, ам, v. impf. } ausstrecken,
Опружити, им, v. pf. } extendo.

Опрцати, ам, v. pf. н. п. читаво јарње, sich mit einem ganzen Lamm begrasen, sich's wohl schmecken lassen, cum deliciis comedo.

Опрцати, ца, v. pf. m. j. јарац козу, bespringen, coeo (de capro). cf. мећи.

Опсена, f. (Рес. и Срем.) vide опсјена.

Опсенити, им, (Рес. и Срем.) vide опсјенити.

Опсетитисе, имсе, v. r. pf. (scherzhaft, mit Anspielung auf псето) statt осјетитисе (gewahr werden).

Опсјена, f. (Ерц.) das Blendwerk, praestigiae.

Опсјенити, им, v. pf. (Ерц.) verblenden, glaucoma cui ob oculos objicio.

Опсовати, сујем, v. pf. кога, или коме што, beschimpfen, contumelia adficio.

Опстрзање, n. das Zaudern im Davongehen, cunctatio et circumspectatio discedentis.

Опстрзатисе, амсе, v. r. impf. н. п. око куће, zaudern, im Weggehen, tergiversari in discessu.

Оптерати, ам, (Рес. и Срем.) vide опћерати.

Оптеривање, n. (Рес. и Срем.) vide опћеривање.

Оптеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide опћеривати.

Оптећи, ечем, v. pf. überflügeln, circumvenio.

Оптињивање, n. das Füttern der Stallwände mit Stroh, Farrenkraut, u. dgl. im Winter, munitio stabuli ab hieme.

Оптињивати, њујем, v. impf. (den Stall) mit Farrenkraut u. dgl. ausfüttern, munio stabulum ab hieme.

Оптињити, им, v. pf. umfüttern, rund herum füttern, munio stabulum foeno, н. п. кошару, свињац.

Оптицање, n. (Срем.) vide оптјецање.

Оптицати, тичем, (Срем.) vide оптјецати.

Оптјецање, n. (Ерц.) das Umzingeln, circumventio.

Оптјецати, тјечем, v. impf. (Ерц.) umringen, circumdo.

Оптражити, им, v. pf. rund umher besuchen, pervisito:
„И оптражи Турске кованлуке,
„Не би ли ће десјо Турака —

Оптркати, трчем, vide оптрчати.

Оптрчавање, n. das Umlaufen, circumcursio.

Оптрчавати, ам, v. impf. umlaufen, circumcurso.
Оптрчати, чим, v. pf. umlaufen circumcurro.
Оптуживање, n. das Anklagen vor Gericht, accusatio.
Оптуживати, жујем, v. impf. anklagen, accuso.
Оптужити, им, v. pf. anklagen, accuso.
Опћерати, ам, v. pf. (Ерц.) rund herumjagen, circumago.
Опћеривање, n. (Ерц.) das Umjagen, circumactio.
Опћеривати, рујем, v. impf. (Ерц.) umherjagen, circumago.
Опћешити, им, v. pf. beaugenscheinen, video, perlustro:
„Кад је ђорда иљаду дуката,
„Додај ми је да је опћешимо —
Опузао, зла, ло, schlüpfrig, lubricus.
Опустети, стим, (Рес.) | vide опу-
Опустити, им, (Срем.) | шћети.
Опустошити, им, v. pf. verwüsten, depopulor.
Опута, f. der Riemen für die Opanken, lorum ad hypodemata.
Опушћети, опустим, v. pf. (Ерц.) wüste werden, desecror.
Опчинити, им, v. pf. кога, einen behexen, es einem anthun, incanto.
Опшивање, n. das Umnähen, obsutio.
Опшивати, ам, v. impf. rund umnähen, obsuo.
Опшити, шијем (particip. опшивен), v. pf. umnähen, circumsuo.
Општи, та, те, (у Сријему) allgemein, communis.
Општина, f. die Gemeinde, commune.
Општински, ка, ко, Gemeinde-, publicus.
Ора, ораа, m. die Nuß, nux.
Ора, f. (ὥρα) die rechte Zeit, tempus opportunum:
Листај горо, кукај кукавицо:
Нек' се чини ора за ајдуке. —
Оран, рна, но, bereit, aufgelegt, zu etwas, paratus, promtus.
Орајница, f. ein grosser unbedeckter Kessel, lebes magnus.
Орајница, f. der Kahn, Nachen, cymba. cf. чун.
Орање, n. 1) das Ackern, aratio. 2) geackertes Land, terra: мутна вода као орање; пале вране по орању;
Море Марко! не ори друмова. —
Море Турци! не газ'те орања —
Орао, орла, m. der Adler, aquila.
Оранов, ва, во, Nuß-, nucens.
Ораовина, f. das Nußholz, lignum nucum.
Орар, m. Art geistliche Schärpe der Diakonen, horarium.
Орати, рем, v. impf. ackern, aro.
Oраћи, ћа, ће, n. п. земља, Acker (land), terra arabilis, arvum.
Орач, m. der Ackersmann, arator.
Орачев, ва, во, des Ackerers, aratoris.
Орачица гужва, f. vide гужва орачица.
Орачки, ка, ко, 1) Ackerers-, aratorum. 2) adv. wie ein Ackersmann, more aratoris.
Орашар, m. 1) миш, eine Mauseart, die Nüße frißt (Billich?), mus. 2) einer der gern Nüße ißt, homo amans nucum. 3) einer der Nüße verkauft, vendens nuces.
Орашење, n. das Würzen mit Nüßen, nucum intritio in cibum.
Орашити, им, v. impf. mit Nüßen würzen, condio nucibus.
Орашје, n. (coll.) der Nußwald, nucetum.
Орашчић, m. dim. v. ора.
Ордија*, f. die Armee, exercitus turcicus:
„И он уби у Турској ордији
„Из Зворника Асан-барјактара —
Ордуља, f. (у Сријему и у Бачк.) alte Hexe (als Schimpfwort für ein altes, böses Weib), venefica.
Орезати, ежем, v. pf. н. п. виноград, beschneiden, amputo, praesceo.
Орепак, пка, m. das leichte (und schlechte) Getreide, welches beim Worfeln neben das schwere vertragen wird, grana leviora: осијеци мај орепак.
Орид, m. Ochrida, Achrida:
„Цинцар Јанко од Орида града —
Оритак, тка, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide орићак.
Оритисе, рисе, v. r. impf. н. п. планина, шума, wiederhallen, wiederschallen, resono.
Орићак, ћка, m. die Pflugreute, rallum.
Орјатин*, m. (χωριάτης, Bauer) Halunke, Holunke, Spitzbube, nebulo.
Орјатина, f. | (Schimpfwort) das
Орјатикиња, f. | weibliche von орјатин.
Орјатски, ка, ко, 1) Spitzbuben-, nebulonum. 2) adv. spitzbübisch, more nebulonum.
Орлаш, m. н. п. талијер, der (Adlers) Thaler, thalerus duorum florenorum.
Орлина, f. augm. v. орао.
Орлић, m. 1) der junge Adler, pullus aquilinus. 2) der Hahn an der Flinte, retinaculum pyritae.
Орлов, ва, во, Adlers-, aquilae, aquilinus.
Орлови нокти, m. pl. das Geißblatt, lonicera caprifolium Linn.

Орлу̀шина, f. vide орлина.

Орма̑н, m. (у Сриjему, у Бачк. и у Бан.) der Kasten, armarium.

О́рница, f. Ackerland, Ackerfeld, arvum.

Ортак*, m. der Gesellschafter (Compagnon) in einer Handelsunternehmung, socius negotii.

Орта̀клук*, m. die Handlungsgesellschaft, societas.

Ортакоа, аа, во, des Compagnons, socii.

Ортакоа̑ње, n. das Handeln in Gesellschaft, societas.

Ортаковати, куjем, v. impf. Compagnon seyn, sum socius.

Ортакоаица, f. die Frau des Compagnons, uxor socii.

Ортаче̑ње, n. der Abschluß einer Handlungsgesellschaft, initio societatis, creatio socii.

Ортачина, f. augm. v. ортак: ортачино моjа!

Ортачити, им, v. impf. zum ортак machen, facio sociom.

Ортачитисе, имсе, v. r. impf. ортак werden, socius fio,

Ортачкӣ, ка, ко, 1) н. п. новци, Compagnie-, societatis. 2) adv. wie Compagnons, more sociorum.

Ору̀жа̑ње, n. das Bewaffnen, armatio.

Ору̀жати, ам, v. impf. bewaffnen, armo.

Ору̏жjе, n. die Waffen, arma.

О̑с, m. die Wespe, vespa.

Оса̀катити, им, v. pf. 1) zum Krüppel machen, debilem reddo. 2) zum Krüppel werden, debilis fio.

Оса̀катитисе, имсе, v. r. pf. zum Krüppel werden, debilitor.

Осам, acht, octo.

Осамдѐсе̑т, achtzig, octoginta.

Осамдѐсе̑теро, vide осамдесеторо.

Осамдѐсе̑тӣ, та, то, der achtzigste, octogesimus.

Осамдѐсе̑торо, Anzahl von 80, octoginta.

Оса̀митисе, имсе, v. r. pf. allein bleiben, relinquor solus.

Оса̀мнаест, achtzehn, octodecim.

Оса̀мнаестеро, vide осамнаесторо.

Оса̀мнаестӣ, та, то, der achtzehnte, duodevigesimus.

Оса̀мнаесторо, eine Anzahl von achtzehn, octodecim (wie franz. une dixhuitaine).

Осат, m. Gegend um Srebernitza in Boßnien.

Осаћанин, m. човек из Осата. Осаћани су готово сви дрвоћеље, па иду љети по своj Турскоj, те граде куће и остале зграде; врло су добри људи, и знаду, готово сви, славу напамет.

Осва̀jање, n. das Erobern, captio.

Осва̀jати, ам, v. impf. erobern, redigo sub potestatem.

Осва̀нути, нем, v. pf. vom anbrechenden Tage erreicht werden, invenior a die illucescente. Кад се Срби у jутру састану (у Србиjи) и назове jедан другом добро jутро, онда га упита: Je си ли мирно освануо? А онаj одговори: Мирно, вала Богу; како ти!

„Освану звезда на ведром небу,
„Рабар девоjци пред белим двором —

Освѐстити, им, (Рес. и Срем.) vide освиjестити.

Освѐститисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide освиjеститисе.

Освета, f. die Rache, vindicta. Нема освете без луда брата.

Освѐтити, им, v. pf. weihen (Messer), consecro.

Освѐтитисе, имсе, v. r. pf. коме, sich rächen an jemand, vindictam sumo de aliquo.

Освѐтлати, ам, (Рес. и Срм.) vide освjетлати.

Освиjѐстити, им, v. pf. (Крц.) zur Besinnung bringen, revoco ad mentem.

Освиjѐститисе, имсе. v. r. pf. (Крц.) zur Besinnung kommen, redeo ad mentem.

Осви̏так, тка, m. der Anbruch (des Tages), diluculum:

„На освитак неђељи дођоше
„Прије зоре и биjела дана —

Освита̑ње, n. das Sichtbarwerden be[y] anbrechendem Tage, apparitio prim[o] diluculo.

Освитати, ићем, v. impf. sichtbar wer[-] den bey anbrechendem Tage, appare[o] diluculo.

Освjѐтлати, ам, v. pf. (Крц.) m. j[…] образ, Ehre machen, illustro exis[ti]mationem.

Освоjити, им, v. pf. erobern, capio occupo.

Осара̀бати, ам, v. pf. кога, mit Krä[tze] anstecken, scabie inficio.

Освра̀батисе, амсе, v. r. pf. die Krä[tze] bekommen, scabie infici.

Осарнутисе, немсе, vide обазрети[се].

Осирта̑ње, n. vide обзирање.

Осартатисе, рћемсе, vide обзр[е]тисе.

Осѐдети, дим, (Рес.) } vide осjеђ[и]-
Осѐдити, им, (Срем.) } ти.

Осѐдлати, ам, v. pf. satteln, impo[no] sellam equo.

Осе̏к, m. (Рес. и Срем.) vide осjек.

Осе̑к, m. (Рес. и Срем.) vide Осjе[к].

Оселе, von nun an, abhinc, ex h[oc] tempore.

Осѐлити (одселити), им, v. pf. 1) кога, einen übersiedeln, transporto. 2) оселио, er ist weggezogen, emigravit.

Осѐлитисе (одселитисе), имсе, v. r. pf. sich wegsiedeln, emigro.

Ȍсетити, им, (Рес. и Срем.) vide осјетити.

Ȍсетитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide осјетитисе.

Ȍсеħâње, n. (Рес. и Срем.) vide осјеħање.

Ȍсеħати, ам, (Рес. и Срем.) vide осјеħати.

Ȍсеħатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide осјеħатисе.

Ȍсеħи, осечем, (Рес. и Срем.) vide осјеħи.

Ȍсеħисе, осечемсе, (Рес. и Срем.) vide осјеħисе.

Осѐцање, n. (Рес. и Срем.) vide осијецање.

Осѐцати, ам, (Рес. и Срем.) vide осијецати.

Осѐцатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide осијецатисе.

Ȍсечак, чка, m. (Рес. и Срем.) vide осјечак.

Ȍсечанин, m. (Рес. и Срем.) vide Осјечанин

Ȍсечкӣ, ка, ко, (Рес. и Срем) vide Осјечки.

Ȍсечкиња, f. (Рес. и Срем.) vide Осјечкиња.

Осигу̏рати, ам, v. pf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) sicher stellen, tutum reddo, prospicio.

Осѝдрати, ам, v. pf. (ст.) mit dem ausgeworfenen Anker befestigen, ancora teneo navem:

„Осидраше танану галију
„Под бијелу кулу Кујунџијћа —

Осиjѐдити, им, v. pf. } (Ерц.) grau werden, canesco.
Осиjѐħети, једим, v. pf. }

Ȍсијек, m. (Ерц.) Essegg, Essekinum.

Осијѐцâње (одсијецање), n. (Ерц.) 1) das Abhauen, decisio. 2) das Anfahren (im Reden), invectio. 3) das Abnehmen (des überschwemmenden Wassers), remissio. 4) (vom Kukuruz) das Aehrenmachen, spicarum protrusio. 5) das Abschätzen, aestimatio.

Осијѐцати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) abhauen, decido. 2) н. п. потрицу, schätzen, aestimo. 3) осијеца вода, abnehmen, demo. 4) осијецају кукурузи, Aehren machen, spicam emitto.

Осијѐцатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) на кога, einen anfahren, invehi in quem.

Ȍсилити, им, v. pf. gewaltig werden, vim nanciscor et potentiam.

Ȍсим, außer, praeter, praeterquam.

Ȍсион, на, но, gewaltthätig, violentus.

Осипâње, n. das Auseinander-fallen-lassen, Zerstreuen, dissipatio.

Ȍсипати, ам (и осипљем), v. impf. auseinander fallen lassen, dissipo, н. п. чарапу.

Ȍсипатисе, амсе (и осипљемсе), v. r. impf. 1) auseinander rollen, dissipor. 2) besäet werden, conseri.

Осѝрадити, им, v. pf. mit сирада verbrämen, praetexo, limbo.

Осиро̀машити, им, v. pf. verarmen, depauperor.

Осиро̀тети, етим, v. pf. (Рес.) } verwaiset werden, verwaisen, orbus fio.
Осиро̀тити, им, v. pf. (Срем.) }
Осиро̀ħети, отим, v. pf. (Ерц.) }

Ȍсје, n. (coll.) die Aehrenspitzen, aristae.

Ȍсјек (одсјек), m. (Ерц.) 1) der Abschnitt, segmentum. 2) осјеком, in Bausch und Bogen, per aversionem.

Ȍсјетити, им, v. pf. (Ерц.) empfinden, spüren, sentio.

Ȍсјетитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) merken, sentio.

Ȍсјеħâње, n. (Ерц.) 1) das Empfinden, sensus. 2) das Merken, animadversio.

Ȍсјеħати, ам, v. impf. (Ерц.) empfinden, sentio.

Ȍсјеħатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) merken, sentio.

Ȍсјеħи (одсјеħи), осијечем, v. pf. (Ерц.) 1) abhauen, deseco. 2) bestimmen, determino. 3) abnehmen, imminui. 4) (von Kukuruz) den Fruchtstengel ansetzen, facio spicam.

Ȍсјеħисе (одсјеħисе), осијечемсе, v. r. pf. (Ерц.) на кога, einen anfahren, invehor in aliquem.

Ȍсјечак (одсјечак), чка, m. (Ерц.) der Abschnitt, segmentum.

Ȍсјечанин, m. (Ерц.) der Essegger, Essekinensis.

Ȍсјечкӣ, ка, ко, (Ерц.) Essegger-, essekinensis.

Ȍсјечкиња, f. (Ерц.) die Esseggerin, femina Essekinensis.

Оска́кање (одскакање), n. 1) das Ueberspringen (Bezwingen im Sprunge), victoria saltus. 2) das Abspringen, desultura.

Оска́кати (одскакати), ачем, v. impf. 1) abspringen, desilio, resilio. 2) überspringen (besiegen im Sprunge), vinco saltu. 3) (v. pf.) davon springen, abeo saltans.

Оскакѝвање (одскакивање), n. vide оскакање 1.

Оскакѝвати (одскакивати), кујем, vide оскакати 2.

Ȍскоруша, f. 1) der Sperberbaum, sor-

bus domestica Linn. 2) die Frucht davon, die Arlesbeere, sorbum.

Оскорушов, ва, во, Speyerlings-, sorbi.

Оскорушовац, вца, m. оскорушов шипак.

Оскорушовача, f. 1) ein Stock von Speyerbaum, baculus sorbeus. 2) Branntwein von Arlesbeere, vinum ustum e sorbo.

Оскорушовина, f. Speyerlingholz, lignum sorbeum.

Оскорушовица, f. ракија од оскоруша.

Оскочити (одскочити), им, v. pf. 1) abspringen, desilio. 2) überspringen (weiter springen als ein anderer), saltu vinco. 3) hinwegspringen, resilio.

Ослабити, им, v. pf. schwach werden, debilitor.

Осладитисе, дисе, v. r. pf. коме шта, süß (angenehm, lieb, theuer) werden, dulcis fio.

Ослањање, n. das Vertrauen auf jemand, confisio, fiducia.

Ослањатисе, амсе, v. r. impf. vertrauen auf einen, confido in aliquo.

Ослепети, пим, v. pf. (Рес.) } erblinden, coecus fio, oculis capior.
Ослепити, им, v. pf. (Срем.)
Ослијепити, им, v. pf. (Ерц.)
Ослијепљети, пим, v. pf. (Ерц.)

Ослободити, им, v. pf. кога, einem Muth machen, animum addo.

Ослободитисе, имсе, v. r. pf. Muth bekommen, animum capio.

Ослонитисе, имсе, v. r. pf. на кога, auf einen vertrauen, confido in aliquo.

Ослоњање, n. vide ослањање.

Ослоњатисе, амсе, vide ослањатисе.

Осмак, m. 1) Art Maß, mensurae genus. 2) ein Thier (Pferd) von 8 Jahren, octennis equus.

Осмевање, n. (Рес. и Срем.) vide осмијевање.

Осмеватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide осмијеватисе.

Осменутисе, немсе, (Рес. и Срем.) vide осмјенутисе.

Осмерица, f. vide осморица.

Осмеро, vide осморо.

Осми, ма, мо, der achte, octavus.

Осмијевање, n. (Ерц.) das Zulächeln, arrisio.

Осмијеватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) zulächeln, adrideo.

Осмина, f. 1) das Achtel, pars octava. 2) eine Zahl von 8, octo.

Осмица, f. die Achte (im Kartenspiel), numerus octonarius, ogdoas.

Осмјенутисе, немсе, v. r. pf. (Ерц.) (einmal) zulächeln, adrideo.

Осморица, f. eine Anzahl von acht, ogdoas, octo (fr. une huitaine).

Осморо, eine Anzahl von acht, (fr. une huitaine).

Осмочитисе, имсе, v. r. pf. zum Brot essen (z. B. Fisolen); nach deutscher Art etwa: Gekochtes essen, obsonia edo.

Осмудити, им, v. pf. absengen, amburo, z. B. ein Schwein, die Haare versengen.

Осмудитисе, имсе, v. r. pf. sich ansengen, aduror.

Оснежити, жи, (Рес. и Срем.) vide оснијежити.

Оснивање, n. das Gründen, jactio fundamentorum.

Оснивати, ам, v. impf. gründen, Grund legen, jacio fundamenta.

Оснијежити, жи, v. pf. (Ерц.) schneien, es ist Schnee gefallen, ceciderunt nives.

Основа, f. der Zettel (beim Weber), der Aufzug, die Werfte, stamen.

Основати, нујем, v. pf. 1) anzetteln (das Garn), ordino telam, 2) den Grund (zum Gebäude) legen, fundamenta jacio.

Оснутак, тка, m. der Aufzug (bei den Webern) bevor er an den Weberstuhl kommt, stamen.

Особина, f. besonderes Eigenthum (was nicht unter der gemeinschaftlichen Hausverwaltung steht), res propria, non communis familiae, peculium. Векоја жена има краву или овцу, што јој је поклонио отац, или други ко; а мушкарци држе кошнице, бравчиће; сију дуван и т. д.

Особити, та, то, besonders, singularis, proprius.

Особито, 1) besonders, praesertim. 2) besonders, seorsum.

Осовина, f. die Achse (am Rade), axis.

Осовљи, ља, ље, Wespen-, vesparum.

Осоје, n. das Dickicht, der dicke Wald, in den keine Sonne kommt, saltus densus.

Осока, f. eine Art Flüssigkeit, liquidi genus.

Осолити, им, v. pf. einsalzen, sallio.

Осолитисе, имсе, v. r. pf. etwas Gesalzenes essen, manduco sallitum.

Осорљив, ва, во, reizbar, gähzornig, iracundus.

Осочан, чна, но, cf. осока.

Оспа, f. vide аспа.

Оспице, f. pl. vide красте,

Оспичав, ва, во, blatternarbig, variolarum notis maculatus. cf. богињав.

Осрамотити, им, v. pf. in Schande bringen, dedecore adficio.

Осрати, осерем, v. pf. daherscheißen, procaco.

Осратисе, осеремсе, vide посратисе.

Осредњи̑, ња, ње, mittelmäßig, mediocris:
„Кнеловима ате поклањајте,
„Кметовима осредње парипе —
Остава, f. die Hinterlage (das Depot), depositum: дао на оставу; оставе ајдучке.
О̀ставити; им, v. pf. 1) aufheben, verwahren, custodio, repono. 2) lassen, mitto. 3) daher браду —, den Bart wachsen lassen, promittere barbam.
О̀ставитисе, имсе, vide останутисе.
Остављâње, n. 1) das Aufheben, custoditio. 2) das Lassen, relictio. 3) браде, der lange Bart, promissio barbae.
Остављати, ам, v. impf. 1) verwahren, repono. 2) lassen, mitto, relinquo. 3) (das Haar, den Bart, den Schnurbart) wachsen lassen, promitto barbam.
О̀стајâње, n. das Bleiben, permansio.
Остајати, јем, v. impf. 1) verbleiben, maneo. 2) zurückbleiben, remaneo.
Остȁјати, тојим, v. pf. н. п. лазаре, на зими, aushalten, verbleiben, permaneo.
Остâли̑, ла, ло, übrig, reliquus.
Останак, нка, m. das Verbleiben, mansio: срећан ти пут, а мени добар останак.
О̀станути, нем, vide остати.
Останутисе, немсе, v. r. pf. чега etwas bleiben lassen, mitto, non curo:
„Останисе Мујо четовања,
„Четовања и ашиковања —
Остарети, рим, v. pf. (Рес.) } altern,
Остарити, им, v. pf. (Срем.) } alt wer-
Остарјети, рим, v. pf. (Ерц.) } den, consenesco.
Остáтак, тка, m. 1) das Ueberbleibsel, reliquia. 2) die Uebriggebliebenen, relicti (post mortem): да Бог да остатку живот и здравље.
Остати (говорисе и останути), анем, v. pf. 1) bleiben, maneo, permaneo. 2) од болести, genesen, servari e morbo. 3) о̀д кога, zurückbleiben hinter wem: није остао од ђавола, relinqui, deterior sum.
Остве, f. pl. der Dreyzack (der Fischer), tridens.
О̀стви̑штне, n. der Stiel des Dreyzacks, manubrium tridentis.
О̀стипсати, ам (остипшем?), v. pf. in Alaun sieden, coquo in alumine, imbuo alumine.
О̀сто, m. hyp. v. Остоја.
Остоја, m. Mannsname, nomen viri.
Остр̂витисе, имсе, v. r. pf. ein Aas zu fressen bekommen (von Hunden), cadaver nancisci.

О̀стрвица, f. Stadt in Dalmatien, Ostrovitia:
„А ђевојка Англијска краљица,
„С Дуком зетом од земље Горанце,
„Она оде шеру Острвици —
Острвљании, m. der Insulaner, insulanus.
О̀стрвљâнка, f. die Inselbewohnerin, insulana.
О̀стрво, n. die Insel, das Eyland, der Wörd (Werder), insula. Једно село украј Дрине (под Лозницом) зовесе Острво.
О̀стрвски̑, ка, ко, Insel-, insularis.
Остр̂вце, n. dim. v. острво.
Острићи, ижем, остригао, v. pf. scheren, tondeo.
Острȍгон, m. Gran, Strigonium.
Оструга, f. vide купина.
Остру́гати, ужем, v. pf. abschaben, derado.
О̀стружине, f. pl. die Abschäbsel, quod abradi debet.
Осту́пање (одступање), n. das Hinwegtreten, recessio.
Осту̀пати (одступати), ам, v. impf. abtreten, recedo.
О̀ступати, ам, v. pf. stampfen, contundo, pinso.
Осту́пити (одступити), им, v. pf. abtreten, recedo.
Осу́дити (одсудити), им, v. pf. aburtheilen, das Urtheil fällen, judicium fero.
Осу́дити, им, v. pf. verurtheilen, condemno.
Осуђѝвање, n. das Verurtheilen, condemnatio.
Осуђѝвање (одсуђивање), n. das Aburtheilen, judicii latio.
Осуђѝвати, ђујем, v. fr. verurtheilen, condemno.
Осуђѝвати (одсуђивати), ђујем, v. impf. aburtheilen, judicium fero.
О̀сужњитисе, имсе, v. r. pf. ein Gefangener werden, ins Gefängniß kommen, in vincula conjici.
Осу́кати (одсукати), учем, v. pf. abdrehen, abwinden, retorqueo, devolvo.
Осукѝвање (одсукивање), n. das Abdrehen, retorsio, devolutio.
Осукѝвати (одсукивати), кујем, v. impf. abdrehen, retorqueo.
Осу́рити, им, v. pf. blaß färben, colore pallido imbuo.
Осу̑ти, оспем, v. pf. auseinander fallen lassen (z. B. den Strumpf), dissipo.
Осу̑тисе, оспемсе, v. r. pf. 1) aus einander rollen, dissipor. 2) besäet werden, conseri:
„Осусе небо звездама,
„А равно поље овцама —

Оосушити, им, v. pf. trocknen, sicca.

Осушитисе, имсе, v. r. pf. verdorren, austrocknen, siccor.

Отава, f. das Grummet, foenum chordum.

Ота́кање, n. das Abziehen (das Weins), deductio, derivatio.

Ота́кати, ачем, v. impf. abziehen (den Wein), derivo.

Отале, vide одатле.

Ота́љати, ам, v. pf. gut ausführen, bene perficio, vinco.

Ота̀нчати, ам, v. pf. dünn werden, extenuor.

Ота̀њити, им, v. pf. dünn machen, extenuo.

Отац, оца, m. der Vater, pater.

Отворâње, n. 1) das Oeffnen, apertio. 2) das Polieren, politio.

Отворати, ам, v. impf. 1) aufmachen, aperio. 2) polieren, polio.

Отво̀рити, им, v. pf. 1) aufmachen, aperio 2) polieren. polio, z. B. пушку, сребрно што и т. д.

Отврднути, нем, v. pf. hart werden, induresco.

Отвр́ститсе, зесе, v. r. pf. sich lösen, solvi: отврзла му се крв на нос (или из носа)

Оте! Zuruf ans Pferd, um es zu entfernen, vox abigentis equum.

Оте́гнути, нем, v. pf. strecken, ausziehen, extendo.

Оте́гнутисе, немсе, v. r. pf. sich hinstrecken, extendor.

Отѐжати, ам, v. pf. 1) schwer werden, gravis fio. 2) schwerfällig werden, gravis fio.

Оте́зање, n. das Ausziehen, Ausstrecken, extensio.

Оте́зати, ежем, v. impf. ausstrecken, extenso.

Оте́затисе, ежемсе, v. r. impf. sich dahinstrecken, extensor.

Отѐлити, им, v. pf. kalben, ein Kalb werfen, pario (vitulum).

Отѐлитисе, имсе, v. r. pf. kalben, pario.

Отерати, ам, (Рес. и Срем.) vide оћерати.

Отѐсати, ешем, v. pf. behauen, dolo, dedolo, exascio.

Оте́снити, им, (Рес. и Срем.) vide отијеснити.

Оте̑ти, отмем, v. pf. nehmen, wegnehmen, capio, rapio.

Оте̑тисе, отмемсе, v. r. pf. sich befreyen, liberor.

Отѐћи, ечем, v. pf. anlaufen, aufschwellen, intumesco. 2) ablaufen, decurro, minuor.

Отѐшчати, ам, vide отежати.

Отијѐснити, им, v. pf. (Ерц.) knapp machen, facio angustum.

Отимâње, n. das Wegnehmen, Entreißen, ademtio.

Отима́рити, им, v. pf. striegeln, strigili rado.

Отимати, ам (и отимљем), v. impf. wegnehmen, adimo.

Отиматисе, амсе (и отимљемсе), v. r. impf. 1) sich frey machen, eximor, liberor. 2) око шта, sich reißen (um etwas), raptim emo, diripio.

Отиписати, ам (отипишем?), vide оступисати.

Отирâње, n. das Abwischen, abstersio.

Отирати, рем, v. impf. abwischen, abstergo.

Отиратисе, ремсе, v. r. impf. sich abwischen, abstergor.

Оти̑рâч, m. das Handtuch, mantile, mantella, mappa. Избирач нађе отирач (кад се који жени).

Отискивање, n. 1) das Wegdrücken, remotio (per pressionem). 2) das Losstopfen, apertura per remotionem.

Отискивати, кујем, v. impf. 1) hinwegdrucken, removeo (urgendo), z. B. лађу. 2) losstopfen, aperio per remotionem.

Отискиватисе, кујемсе, v. r. impf. z. B. у свијет, in die weite Welt hinaus sich werfen.

Отиснути, нем, v. pf. 1) hinwegdrücken, removeo. 2) aufstopfen, aperio.

Отиснутисе, немсе, v. r. pf. у свијет, sich in die weite Welt hinein werfen. abeo inter homines ignotos.

Оти́ћи (оти̑ћи), отидем, отишао (говорисе у брзом изговору отао и очао), v. pf. fortgehen, abeo.

Отицâње, n. vide отјецање.

Отицати, ичем, vide отјецати.

Отјецâње, n. (Ерц.) 1) das Aufschwellen, intumescentia. 2) das Ablaufen, defluxus.

Отјецати, отјечем, v. impf. (Ерц.) 1) anlaufen, aufschwellen, intumesco. 2) ablaufen, defluo.

Отка́зати, ажем, v. pf. antworten, entgegnen, respondeo.

Отказивање, n. das Antworten, responsatio.

Отказивати, зујем, v. impf. antworten, responso.

Откале̑, vide одакле.

Откати, очем, v. pf. fertig weben, pertexo.

Откивање, n. 1) das Losschmieden, defractio, solutio. 2) das Dängeln (der Sense), cum quis tundendo acuit falcem foenariam).

Откивати, ам, v. impf. 1) losschmie-

den, recudo i. e. cudendo defringo, solvo. 2) косу, dängeln, tundendo acuo.
Откидак, тка, m. ein abgerissenes Stück, particula defracta, decerpta.
Откидање, n. das Abreißen, dereptio.
Откидати, ам, v. impf. abreißen, deripio.
Откинути, нем, v. pf. abreißen, deripio: откинула се лађа.
Окла́пање, n. 1) das Abdecken, detectio. 2) das Aufsperren, reclusio.
Откла́пати, ам, v. impf. 1) abdecken, den Deckel abnehmen, detego. 2) aufsperren, aufschließen, recludo, pando.
Отклати, кољем, v. pf. abbrechen (am Preise), detraho: једва сам пасјим зубима отклао.
Откле̑, vide одакле.
Откло́пити, им, v. pf. 1) abdecken, detego. 2) aufmachen, recludo.
Откључа́вање, n. das Aufschließen, reclusio.
Откључа́вати, ам, v. impf. } aufschließen, recludo.
Откљу̏чати, ам, v. pf. }
Откѐвати, кујем, v. pf. 1) losschmieden, recudo, demo. 2) косу, abdängeln, tundendo exacuo.
Откопа́вање, n. das Abgraben, sublatio (fodiendo).
Откопа́вати, ам, v. impf. } abgraben, tollo fodiendo.
Отко̀пати, ам, v. pf. }
Откос, m. das Gras, welches mit einem Sensenstreiche abgemäht wird, quod uno falcis foenariae ictu demetitur: покисли откоси; покисло сијено у откосима.
Отко́сити, им, v. pf. abmähen, demeto, deseco.
Откри́вање, n. 1) das Abdecken (des Hauses), detectio. 2) das Enthüllen, nudatio, detectio.
Откри́вати, ам, v. pf. abdecken, entdecken, enthüllen, detego, retego.
Открити, ријем, v. pf. abdecken, entdecken, enthüllen, detego, retego.
Откуд, } woher? unde?
Откуда̑, }
Отку̑п, m. der Loskauf, die Auslösung, redemtio:
„Оћеш ли ме пустит' на откупе? —
Отку́пити, им, v. pf. loskaufen, redimo.
Откупљи́вање, n. das Loskaufen, Auslösen, redemtio.
Откупљи́вати, љујем, v. impf. loskaufen, redimo.
Отле̑, vide отале.
Отмица, f. der Mädchenraub, raptus puellae. У Србији и данашњи дан отимају ђевојке. Млада момчад врло радо иду у отмицу, и често нуде један другога: „Ајде море да ти отмемо ту, или ону, ђевојку." У отмицу се иде с оружјем какогођ на војску. Кашто отмичари довребају ђевојку код стоке, или кад пође на воду, па је ухвате и одведу; а кашто ударе на кућу ноћу (као ајдуци), па обију кућу и свежу ђевојачкога оца и браћу, док нађу ђевојку и одведу. Кашто се побију ђевојачка браћа и рођаци с отмичарима и буде меса доста: као што је у Јадру (у селу Клупцима) 1805те године погинуо ђевојчин брат и један отмичар; и ђевојку опет нијесу могли отети. Зато отмичари не смију ласно да ударе на кућу, ђе знаду да има млого рода у ђевојке, а особито ђе је село сложно: зашто и сељаци, како стану пушке пуцати и учини се буна, спопадне сваки своју пушку па трчи у помоћ. Свему је селу срамота, кад се из села отме ђевојка, а отмичарима још већа, кад се врате јалови. Кад отмичари докопају ђевојку у руке, онда је већ не ће оставити, макар сви изгинули; ако ли се ђевојка стане затезати и не ће да иде, онда је вуку за косе, и деру штапом као вола у купусу. Отмичари не смију ићи с ђевојком момачкој кући: зашто пођу кашто сељаци, с родом ђевојачким, за њима у пoћеру; него је одведу у шуму, и тамо је вјенчају у каквој колиби (пударској или пастирској), или ђе око буквића. Поп мора вјенчати, ако му се и не ће: зашто оће да га бију. Кад дође поћера у село, онда они, откуд су отмичари, изиђу преда њи лијепим начином и граде мир. Ако се тако помире, добро; ако ли род ђевојачки оде кадији на тужбу, онда морају доћи и отмичари с ђевојком. Кад угледа мати ђевојку на мешћеми, а она се стане бусати рукама у прси, и јаукати: „Куку мене! ево роба мога." Кад се почну судити, кадија најприје пита ђевојку: Или је сила, или драга воља? Ако рече ђевојка, да је сила, и да она не ће с оним момком живљети ни данас ни сјутра, макар је сву исјекли на комаде, онда зло по отмичаре: морају лежати у апсу и плаћати глобу. Ако ли ђевојка рече (као што понајвише бива): „Није сила, веће драга воља: ја ћу за њим и у гору и у воду," онда отмичари даду што-

гођ кадији, па се помире с ђевојачким родом, и одведу ђевојку кући те чине свадбу.

Највише се догоди те отимају ђевојке, кад момак запроси ђевојку па му је не даду; а кашто је и не просе (кад знаду да је не ће дати), него управо отиду и отму, а момак је није ни виђео. Ђевојке отимају понајвише момчад, која немају родитеља, или ако и имају, а они и не слушају, него се скићу којекуда; а за поштена момка и од поштена рода слабо ће кад отети ђевојку, нити ће такови момак отићи у отмицу.

Црни је Ђорђије био забранио отимати ђевојке: издао је заповијест, да ће свакога момка, за ког отму ђевојку, погубити; попа, који вјенча отету ђевојку, обријати (распопити); кума, ђевера и старог свата шибати; а осталим отмичарима свакомъ по 50 батина ударити.

Отмичâр, m. der Mädchenräuber, raptor puellae. cf. отмица.

Отобол̀итисе, лисе, v. r. pf. an etwas herabhangen, dependeo.

Отòварити, им, v. pf. abladen, demo.

Отòич (ȍтоич), } so eben, kurz vorher, paulo ante.
Отòичке (ȍтоичке, }

Отôк, m. die Geschwulst, tumor.

Отока, f. ein Seitenarm eines Stromes, der sich wieder mit demselben vereinigt, und dadurch eine Insel bildet, cornu fluminis circumfluum.

Отоле̑, vide отале.

Отòпитисе, писе, v. r. pf. н. п. снијег, schmelzen, liquefio.

Отòплитисе, лисе, v. r. pf. lau werden, tepesco.

Отòчити, им, v. pf. 1) abziehen (den Wein), derivo (vinum). 2) н. п. сјекиру, mit dem Wetzsteine abschleifen, cote acuo.

Ȍтпадâње, n. 1) das Abfallen, delapsus. 2) das Abfallen, defectio.

Ȍтпадати, ам, v. impf. 1) abfallen, decido. 2) fig. abfallen, deficio.

Отпа́дити, им, v. pf. abfällig machen, facio ut quis deficiat, ut non sit dicto audiens.

Отпа́дитисе, имсе, v. r. pf. abtrünnig werden, deficio.

Отпаднйк, m. der Abfällige, Abtrünnige, defector, apostata.

Ȍтпадница, f. die Abtrünnige, defectrix: „Врат' се натраг, Божја отпаднице—

Отпађи̏вање, n. das Abtrünnigmachen, die Verführung, seductio. 2) der Abfall, defectio.

Отпађи̏вати, ђујем, v. impf. abfällig machen, defectorem reddo, seduco.

Отпађи̏ватисе, ђујемсе, v. r. impf. abfällig werden, abfallen, deficio, seducor.

Отпа́рати, ам, v. pf. abtrennen, wegtrennen, solvo, separo.

Отпасати, ашем, v. pf. losgürten, discingo.

Отпаси̏вање, n. das Losgürten, discinctio, solutio.

Отпаси̏вати, сујем, v. impf. losgürten, solvo.

Отпасти, аднем, v. pf. wegfallen, decido.

Отпа́штање, n. das Abfasten, Abbüßen durch Fasten, cum quis jejunio luit, jejunio redimit.

Отпа́штати, ам, v. impf. abfasten, durch Fasten abbüßen, jejunio redimo.

Отпе́вање, n. (Рес. и Срем.) vide отпијевање.

Отпе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide отпијевати.

Ȍтпевати, ам, (Рес. и Срем.) vide отпјевати.

Отпе́чатити, им, v. pf. entsiegeln, demo sigonum, resigno.

Отпечаћа́вање, n. das Entsiegeln, sigilli demtio.

Отпечаћа́вати, ам, v. impf. entsiegeln, resigno, demo sigillum.

Отпи̏јање, n. 1) das Abtrinken, delibatio. 2) das Abtrinken, pensatio per potum.

Отпи̏јати, ам, v. impf. 1) abtrinken, delibo bibendo. 2) abtrinken, penso bibendo.

Отпије̏вâње, n. (Ерц.) 1) das Entgegensingen, wenn einer früher gesungen, responsatio cantanti. 2) das Absingen, die Auslösung durch Gesang, liberatio per cantum.

Отпије̏вати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) some, einem, der angesungen, entgegensingen, respondeo cantanti, excipio cantantem. 2) iumo, absingen, cantu lucror (wie Orpheus seine Eurydice).

Отпињâње, n. das Losschnallen, solutio.

Отпињати, њем, v. impf. losschnallen, solvo.

Ȍтпирâње, n. das Aufthun (der Thüre, durch Hinwegräumung des davor Gestellten), apertio. 2) das Entschuldigen auf einen andern, excusatio in alium.

Ȍтпирати, рем, v. impf. врата, die Thür aufthun, aperio.

Ȍтпиратисе, ремсе, v. r. impf. на кога, sich auf einen entschuldigen, crimen rejicio in alium.

Отпи̏рити, им, v. pf. sich davon machen, abscedo (clam vel pulsus).

Отписати, ишем, v. pf. 1) коме, zurückschreiben, antworten, rescribo. 2) кога, einen schriftlich anklagen, accuso quem per literas.
Отписивање, n. das Zurückschreiben, responsio, rescriptio.
Отписивати, сујем, v. impf. antworten, respouso.
Отпити, пијем, v. pf. 1) abtrinken, debibo, delibo. 2) abtrinken, durch Trinken berichtigen (z. B. eine Schuldforderung), bibendo penso.
Отпјевати, ам, v. pf. (Ерц) 1) ишmo, absingen, durch Singen abverdienen, tilgen, cantu penso. 2) коме, singend abgehen, abeo cantans:
„Пјевај друже, да ти отпјевамо —
Отплакати, лачем, v. pf. 1) durch Weinen abbüßen, abweinen, lacrimis luo. 2) weinend davongehen, abeo lacrimans.
Отпливати, ам, v. pf. } davon schwimmen, abeo natans.
Отпловити, им, v. pf. }
Отпљување, n. das Ausspeyen vor etwas, exsputatio.
Отпљувати, ам, v. impf. ausspeyen, respuo.
Отпљуцкивање, n. dim. v. отпљување.
Отпљуцкивати, кујем, dim. v. отпљувати.
Отпојати, јем, v. pf. absingen (in der Kirche), decanto.
Отпорити, им, vide отпарати.
Отпоручивање, n. das Zurückentbieten, responsio ad nuncium.
Отпоручивати, чујем, v. impf. zurückentbieten, respondeo nuntio:
„А братац сестри отпоручује —
Отпоручити, им, v. pf. zurückentbieten, nuntium remitto.
Отпостити, им, v. pf. abfasten, durch Fasten abbüßen, jejunio luo.
Отпочивање, n. das Ausruhen, Ausrasten, requies.
Отпочивати, ам, v. impf. ausrasten, ausruhen, requiesco.
Отпочинути, нем, v. pf. ausrasten, requiesco.
Отпрво, unlängst, nuper, non ita pridem.
Отпрдети, дим, (Рес.) vide отпрђети.
Отпрдивање, n. das Herabfarzen, crepitus (?).
Отпрдивати, дујем, v. impf. herabfarzen, inwegfarzen, depedo: отпрдују му есе низ гузицу.
Отпрдити, им, v. pf. (Срем.) } abfarzen, pedendo penso. cf. исписна.
Отпрђети, дим, v. pf. (Ерц.) }

Отпре, (Рес. и Срем.) vide отприје.
Отпреће, (понајвише у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide отприје.
Отприје (од прије), (Ерц) vordem, ehemals, antea.
Отпртљати, ам, v. pf. fortgehen mit Sack und Pack, discedo cum impedimentis.
Отпузати, ужем, v. pf } davonkriechen (von Kindern), abrepo.
Отпузити, им, v. pf. }
Отпуст, m. die Entlassung, der Abschied, dimissio.
Отпустити, им, v. pf. 1) entlassen, dimitto. 2) ablassen, remitto:
„Од арача раји отпустите —
Отпучавање, n. das Losknöpfen, disjunctio.
Отпучавати, ам, v. impf. losknöpfen, disjungo.
Отпучање, n. vide отпучавање.
Отпучати, ам, vide отпучавати.
Отпучити, им, v. pf. losknöpfen, discingo.
Отпуштање, n. 1) das Entlassen, dimissio, exauctoratio. 2) das Erlassen, Nachlassen, remissio.
Отпуштати, ам, v. impf. 1) entlassen, dimitto. 2) nachlassen, erlassen, remitto.
Отпушкање, n. vide отпуштање.
Отпушкати, ам, vide отпуштати.
Отребити, им, (Рес. и Срем.) vide отријебити.
Отребитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide отријебитисе.
Отрезнити, им, (Рес. и Срем.) vide отријезнити.
Отресање, n. das Abschütteln, excussio.
Отресати, ам, v. impf. abschütteln, ausbeuteln: ноге од снијега und снијег с ногу, excutio.
Отресатисе, амсе, v. r. impf. sich ausschütteln, excuti.
Отресине, f. pl. z. B. змајеве, der Glimmer (den die Zigeunerin für etwas ausgibt, das der Lindwurm abgeschüttelt habe), exuviae draconis.
Отрескатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide отријескатисе.
Отрести, сем, v. pf. abschütteln, excutio.
Отрестисе, семсе, v. r. pf. sich ausschütteln, excuti.
Отријебити, им, v. pf. (Ерц.) ablauben, expurgo.
Отријебитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) sich ablauben, expurgor (e. g. pediculis). 2) von dem Obst, wann es die Blüte abgeworfen, und die Frucht angesetzt, florem abjecisse, fructum edo.
Отријезнити, им, v. pf. (Ерц.) den Rausch austreiben, crapulam expello.

Отријѐскатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) sich voll saufen, potu impleri.

Отрику̑р, m. ein erdichtetes Wort obscöner Art, vox ficta obscoena, q. d. tergipenium.

Отриму̑д, m. vox ficta obscena, q. d. terge testiculos.

Отров, m. das Gift, venenum.

Отро̑ван, вна, но, giftig, venenosus

Отро̀вати, ру̑јем, v. pf. кога, vergiften, venenum do.

Отро̑вница, f. 1) гуја, giftig, veneficus:
„Те премеће дрвље и камење
„Доке нађе гују отровницу —
2) die Giftmischerin, venefica:
„Ид' одатле једна отровнице,
„Кад си свога брата отровала,
„Отроваћеш и мене јунака —

Отр̀пети, пим, v. pf. (Рес.) } erleiden,
Отр̀пити, пи̑м, v. pf. (Срем) } zu Ende leiden, perpetior.
Отр̀пљети, пим, v. pf. (Ерц.) }

Отру̇лити, им, v. pf. } verfaulen, putresco: отрулио у гвожђу (у тавници.).
Отрунути, нем, v. pf }

Оту̏рање, n. das Wegwerfen, abjectio.

Оту̏рати, ам, v. impf. } wegwerfen, abjicio:
Оту̏рити, им, v. df. }
„Испред себе ћерђеф отурила —

Оту̏ћи, учем, vide обити.

Оћелавити, им, v. pf. kahl werden, calvus fio.

Ȯћерати, ам, v. pf. (Ерц.) hinwegtreiben, abigo.

Ȯћетити, им, v. pf. besichtigen, beschauen, inspicio (einen Getödteten), cf. опћеишити.

Ȯћоравити, им, v. pf. einäugig werden, altero oculo capi.

Оћу, ich will, volo cf. ћети, тети.

Оћу̏тети, тим, v. pf. (Рес.) } 1) verstummen, obmutesco. 2) vide опазити.
Оћу̏тити, им, v. pf. (Срем.) }
Оћу̏ћети, утим, v. pf. (Ерц.) }

Ȯх! (у Ерц. ох!), interj ach, oh! ah! vah!

Оцат, оцта, n. (у крајини Неготинској) der Essig, acetum. cf. сирће.

Ȯцеац, отаца, m. pl. vide оци.

Оце̏дити, им, (Рес. и Срем.) vide оцијѐдити.

Оце̏пити, им, (Рес. и Срем.) vide оцијепити.

Оцепљи̏вање, n. (Рес. и Срем.) vide оцјепљивање.

Оцепљи̏вати, љујем, (Рес. и Срем.) vide оцјепљиаати.

Ȯци, отаца, m. pl. празник у недељу намеђу Материца и Божића. Какогођ што жене вежу о Материцама, тако људе (који су децу имали) о Оцима. cf. материце.

Оцијѐдити, им, v. pf. ((Ерц.) 1) ausdrücken, aquam exprimo. 2) abseihen, aquam emitto.

Оцијѐпити, им, v. pf. (Ерц.) wegspalten, diffindo.

Ȯцило, vide огњило.

Оцин, на, но, н. п. гра, Oja, des Oja, reverendi patria (monachi). Пребран гра у Србији зову сељаци (као у шали) о ц и н г р а (зашто га највише калуђери готове и једу овако са зеитином и с бибером и т. д.)

Оцјепљи̏вање, n. (Ерц.) das Abspalten, diffissio.

Оцјепљи̏вати, љујем, v. impf. (Ерц.) abspalten, diffindo.

О́цо, m. (hyp. von отац) von einem klösterlichen V a t e r, der Pater, pater (de monacho).

Оцр̀нити, им, v. pf. anschwärzen, denigro.

Оцр̀нитисе, имсе, v. r. pf. sich einen schlechten Namen machen, denigrare seipsum.

Оцрњи̏вање, n. das Schwärzen, denigratio.

Оцрњи̏вати, њујем, v. impf. anschwärzen, denigro.

Ȯчамати, ам, v. pf. Langeweile bekommen, indem man wartet, molestus exspecto.

Ȯчао, cf. отићи.

Очарснути, нем, v. pf. fest werden, solidari.

Очевина, f. das väterliche Vermögen, patrimonium.

Очекивање, n. das Erwarten, exspectatio.

Очеки̏вати, кујем, impf. erwarten, exspecto.

Очемѐритисе, имсе, v. r. pf. sich vergällen (durch vieles Essen), cibo nimio se corrumpere.

Оче̏нути, нем, v. pf. einen Ast am Stamme abreißen, ramum avello.

Оче̏шити, им, v. pf. кога, einem auf den Fuß treten, pono pedem meum in alterius pedem.

Оче̏пити, им, v. pf. шипо, aufstopfen, demto embolo aperio.

Очепља́вање, n. das Aufstopfen, demtio emboli.

Очепља́вати, ам, v. impf. aufstopfen, embolum demo.

Очеру̏пати, ам, v. pf. rupfen, vello.

Оче́шати, шем, v. pf. krauen, refrico.

Оче̏шљати, ам, v. pf. auskämmen, pecto.

Ȯчи, очију, f. pl. die Augen, oculi.

Очимкати, ам, v. pf. in kleine Stücke theilen (z. B. Fleisch für die Kinder), in particulas minutas partiri.

Ȯчин, на, но, des Vaters, patris.

Очњи, ња, ње, н. п. вид, Augen-, oculorum: тако ми вида очињега.
Очистити, им, v. pf. 1) reinigen, purgo. 2) sich mit Sack und Pack davon machen, clam abeo.
Очице, f. pl. dim. v. очи.
Очу, очуа, m. der Stiefvater, vitricus.
Очуов, ва, во, des Stiefvaters, vitrici.
Очупати, ам, v. pf. abrupfen, vello.
Оџа*, m. Chodscha (türkischer Geistlicher) sacerdos turcicus.
Оџак*, m. vide димњак.
Оџак*, m. vide двор 1.
Оџаклија*, f. Zimmer mit Kamin, cubiculum in quo caminus.
Оџаковић, m. (у Босни) von gutem Hause, illustri loco natus, cf. кољеновић.
Оџачар, m. der Rauchfangkehrer, purgator caminorum.
Оџачарев, ва, во, } des Rauchfangkehrers
Оџачаров, ва, во, } purgatoris caminorum.
Оџин, на, но, des Chodscha, sacerdotis turcici
Оџиница, f. die Frau des Chodscha, sacerdotis turcici uxor.
Оџински, ка, ко, 1) Chodscha-, sacerdotis turcici. 2) adv. nach Art eines Chodscha, more chodjae.
Ош! interj. } Ruf um den Hund wegzu-
Оша! interj. } treiben, vox abigentis canem.
Ошакнути, нем, v. pf. m. j. псето, ош sagen, dico ош.
Ошао, cf. отићи.
Ошап, m. } суво воће, као п. п. шљи-
Ошаф, m. } ве, јабуке, крушке и т. д. gedörrtes Obst, poma tosta:
„Ђевојка се весели:
„Удаћу се к јесени.
„А мајка је кара:
„Немаш кујо дара. —
„Имам вреħу ошапа,
„Сваком свату по шака —
Ошваљитисе, имсе, v. r. pf. vide осрамотитисе.
Оше, f. pl. ein Theil am weiblichen Hemde, indusii pars.
Ошестарити, им, v. pf. abzirkeln, demetior circino.
Ошијати, ам, v. pf. (чим, кога, што) etwas, was man auf den Schultern trägt, seitwärts werfen, de humeris detorqueo.
Ошинути, нем, v. pf. einen Hieb (z. B. mit der Peitsche) geben, ico.
Ошишати, ам, v. pf. vide острићи.
Ошкање, n. das ош sagen, abactio voce ош!
Ошкати, ам, v. impf. ош sagen, dico ош.
Ошкринути, нем, v. pf. u. п. врата, die Thür ein wenig öffnen, paululum removere januam.
Ошнути, нем, v. pf. ош sagen, dico ош.
Оштар, тра, ро, 1) scharf, acutus. 2) scharf, acer.
Оштенити, им, v. pf. werfen (von der Hündin), pario.
Оштенитисе, имсе, v. r. pf. werfen, pario.
Оштрење, n. das Schärfen, acutio.
Оштрика, f. eine Pflanze, herbae genus.
Оштрина, f. die Schärfe, acies.
Оштрити, им, v. impf. schärfen, acuo.
Оштрице, n. н. п. у ножа, die Schneide, acies.
Оштрљаст, та, то, spitzig, acutus.

П.

Па, aber, vero; und, et; hernach, dann, tum, post haec.
Паање, n. das Abblasen, Abstäuben, excussio, dellatio.
Паати, пашем, v. impf. z. B. љеб, wegblasen, abstäuben, deflo, excutio pulverem.
Пабирак, рка, m. die Nachlese (des Weins), racemus post vindemiam residuus, die Nachlese (des Kukuruz) spicae a messoribus relictae.
Пабирчење, n. die Nachlese, das Nachlesen, racematio; spicilegium.
Пабирчити, им, v. impf. nachlesen, racemu; spicas lego.
Пава, f. Frauenname, nomen feminae.
Павао, вла, m. Paul, Paulus.
Павитина, f. бијела лоза, die Waldrebe, clematis vitalba Linn.
Павитњак, m. Gebüsch von Waldreben, vitalbetum?
Павица, f. dim. v. Пава.
Павко, m. Mannsname (Paul), nomen viri.
Павле, m. vide Павао.
Павлија, f. Frauenname, nomen feminae.
Павлић, m. dim. v. Павао.
Павта, f. vide пафта.
Павталија, f. vide пафталија.
Павте, f. pl. vide пафте.
Павтица, f. dim. v. павта.
Падање, n. das Fallen, casus.
Падати, ам, v. impf. 1) fallen, cado. 2) пада киша, снијег es regnet, schneit, pluit, ningit (cadunt pluviae, nives). пада ми рођак, ist (kommt heraus):

А. Милан ми пада рођак.
Б. По чему (како)?
А. Његова мати и моја мати од двије сестре ђеца.

Пађенија, f. die Frohne eines Klosterbauers, angaria monastica (ad monasterium praestanda).

Пађенијâш, m. Klosterroboter, operarius monasticus.

Пажња, f. die zärtliche Liebe der Eltern gegen Kinder, und zwischen Eheleuten, amor parentum in liberos, aut conjugum mutuus.

Пазâр *, m. 1) der Markt, forum. 2) наћерати пазар, einen Handel befördern, betreiben (durch Zureden), mercatus.

Пазаривање, n. das Handeln, mercatura.

Пазаривати, рујем, v. impf. handeln, mercari (emere et vendere).

Пазарија *, f. die Fabrikwaare (die nicht auf Bestellung gemacht ist) res facta ad vendendum, merx nundinalis. cf. пазарлија.

Пазарити, им, v. pf. handeln, kaufen und verkaufen, emo aut vendo.

Пазарлија *, f. vide пазарија.

Пазâрнӣ, на, но, } н. п. дан, Markt-,
Пазâрскӣ, ка, ко. } nundinalis.

Пазити, им, v. impf. 1) кога, liebhaben, amo. 2) на кога, или на што, Acht haben, attendo.

Пазитисе, имсе, v. r. impf. пази се с њим und пазе се, sich haben einander lieb, amant se in vicem.

Пазуо, n. die Achsel, ala, axilla.

Паја, f. ein Streif, virga, linea. cf. пруга.

Паја, m. (Рес. и Срем.) vide Па́јо.

Пајван *, m. der Strick (für weidende Pferde), funis.

Пајити, им, dim. v. спавати (zu Kindern) schlafen: паји бујн злато моје! (жене говоре, као пјевајући, кад успављују ђецу), dormio.

Пајо, m. (Ерц.) hyp. v. Павао.

Пâк, 1) vide па. 2) aber, vero: онда пак —

Пакао, кла, m. die Hölle, infernus christianorum.

Пакленӣ, на, но, höllisch, infernalis.

Пакосан, сна, но, vide пакостан.

Пакôст, f. die Bosheit, malitia.

Пакостан, сна, но, boshaft, malus, malitiosus.

Пакра, f. nom. propr. eines Flußes und Klosters in Slavonien.

Пакрац (понајвише се говори Пакрц), m. варош у Славонији. **Пакрачкӣ**, ка, ко, von Пакрац.

Паламâр *, m. das Schifftau, rudens.

Паланачкӣ, ка, ко, 1) von der паланка, palancae, oppidi. 2) adv. palankisch, more oppidano.

Палâнка *, f. eine Palanke (Mittelding zwischen Dorf und Stadt), oppidum.

Паланчанин, m. Einwohner einer паланка, oppidanus.

Палац, лца, m. der Daumen, pollex.

Палацка, f. 1) оно што израсте на рогозу као кукурушчић. 2) Art Beutels?

Палеж, m. Städtchen an Einfluß der Колубара in die Сава.

Палежанин, m. der Palescher.

Палексија, f. vide Полексија.

Палешкӣ, ка, ко, von Палеж

Палити, им, v. impf. 1) anzünden, incendo. 2) sengen, amburo.

Палица, f. 1) der Stock, Spazierstock, baculus. 2) der Stock (im Joche), baculus jugi.

Паличица, f. dim. v. палица.

Паличњâк, m. т. ј. сврдао, што се н јармовима врте рупе за палице, der Bohrer zu dem Stockloch im Joche, terebra major pro foramine jugi ad inserendum baculum.

Палош (пâлош), m. der Pallasch, gladius militaris.

Палошина (пâлошина), f. augm. v. палош.

Палучак, чка, m. eine kleine unregelmäßige Au, campus herbidus prope aquam.

Паљевина, f. was verbrennt oder angesengt wird; quod aduritur: удара на паљевину, es riecht nach Brand.

Паљење, n. 1) das Anzünden, incensio. 2) das Sengen, adustio.

Паљетак, тка, m. vide пабирак.

Паљетковâње, vide пабирчење.

Паљетковати, кујем, vide пабирчити.

Памêт, 1) der Verstand mens, intelligentia, prudentia. 2) das Gedächtniß, nur in den Phrasen: није му било на памети, mens, memoria: узми се у памет (vide, attende, quid agas).

Паметан, тна, но, verständig, prudens, intelligens.

Паметовâње, n. die Erinnerung, memoria.

Паметовати, тујем, v. impf. (cm.) gedenken, meminisse; cf. памтити: „Мо'ш ли знати и паметовати —

Пâмтити, им, v. impf. gedenken, sich erinnern, meminisse.

Пâмћêње, n. die Erinnerung, memoria, das Gedenken.

Памук *, die Baumwolle, erioxylon. Меко као памук.

Памучан, чна, но, Baumwollen, bombaceus, xylinus.

Памучâр, n. der Baumwollhändler, mercator bombycarius.

Панагија, f. } d. i. παναγία (die Allerheiligste), eine Bilder-Diptycha, diptycha
Панађија, f. }

Панађур, m. (πανήγυρις) der Markt, die Messe, nundinae.

Панађурӣште, n. der Marktplatz, forum.

Пандур, m. 1) (у Србији) der Wächter der öffentlichen Sicherheit, zur Aufsuchung der Räuber u. s. w. viator publicus. Свака кнежина има по неколико пандура, који са буљубашом иду по кнежини те ћерају ајдуке и друге рђаве људе ватају. По неким мјестима (као по Босни) чувају кашто пандури и путове и праше трговце, cf. пандурница. 2) (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Gerichtsdiener, apparitor. Е секо! Бог је пандур (одговорила некаква жена у Сријему, кад јој је друга рекла: Лако је шебе секо; твој је муж пандур).

Пандурија, f. die Stelle, das Amt des пандур, munus apparitoris, apparitio: отишао у пандурију.

Пандурница, f. die Pandurenhütte, tugurium pandurorum. По Босни су ђекошто начињене пандурнице око пута (раздалеко једна од друге како се може чути кад пукне пушка), те у њима сједе пандури и чувају путове од ајдука; а кашто прате трговце од једне пандурнице до друге.

Пандуров, ва, во, des Panduren, panduri.

Пандуровање, n. der Pandurendienst, adparitio.

Пандуровати, рујем, v. impf. Pandurendienste thun, adparere.

Пандурски, ка, ко, 1) pandurisch, panduricus. 2) adv. pandurisch, pandurice.

Пањта, m. (Рес. и Срем.) vide Панто.

Пантелија, m. Panteleimon, Panteleemon.

Пантица, m. dim. v. Панто.

Пантљика, f. das Band (österr. das Pántel), fascia.

Панто, m. (Ерц.) vide Пантелија.

Панути, нем, vide пасти (паднем).

Панцијер, m. (Ерц.) der Panzer, lorica.

Панцир, m. vide панцијер.

Пањ, m. der Baumstamm, truncus.

Пањина, f. augm. v. пањ.

Пањић, m. dim. v. пањ.

Пањкање, n. das Verleumden, calumniatio.

Пањкати, ам, v. impf. на кога, gegen jemand Lügen vorbringen, mentior de aliquo.

Паор, m. (у Сријему у Бачк. и у Бан.) der Bauer, Landbauer, rusticus.

Паорија, f. das Provinziale (im Gegensatz der Militärgrenze) provincia rusticorum.

Паоркиња, f. die Bäuerinn, rustica.

Паорски, ка, ко, 1) bäuerisch, rusticus. 1) adv. bäuerisch, rustice.

Папа, f. 1) der Papst, papa. 2) in der Kindersprache, das Brot, sic panem vocant puelli: онда си ми звао леб папом.

Папак, пка, m. die Klaue (der vierfüßigen Thiere), ungula.

Папар, пра, m. vide бибер:

„А што су ми Карловкиње
беле румене?
„Вино пију, папар зобљу,
те су румене —

Папин, на, но, des Papstes, papae.

Папоњак, њка, m. vide папак.

Папош, m. eine Art grösserer Flußkrebse, cancri genus.

Папрат, f. das Farnkraut, filix.

Папратка, f. } ein Farnstengel, filix
Папрањача, f. } una.

Папратњичица, f. dim. v. папратњика.

Папратња, f. зидине од намастира (у Босни више Зворника).

Папрањача, f. m. j. земља, Farnboden, locus filicosus.

Папраћа, f. vide Папратња.

Папрен, на, но, 1) mit capsicum annuum Linn. gewürzt. 2) gepfeffert d. i. theuer, carus.

Папрење, n. das Würzen mit паприка.

Папрењача, f. m. j. гљива (у Сријему) vide млијечница.

Паприка, f. capsicum annuum Linn.

Паприти, им, v. impf. mit паприка würzen, condio pipere indico.

Паприца, f. у воденици оно гвожђе, што стоји попријеко на сену и држи на себи камен и окреће.

Папричица, f. dim. v. паприка.

Папула, f. и. п. од граа, m. j. кад се куван гра угњечи без чорбе; тако и од сочива, ein Fisolenmus, puls e faseolis.

Папуча*, pl. die Pantoffeln, crepidae.

Папучица. f. pl. dim. v. папуча.

Папуџија*, m. der Pantoffelmacher, crepidarius.

Пара*, die Münze Para, numi genus.

Пара, f. 1) der Athem, halitus. 2) der Dunst, vapor.

Парада, f. die Parade, pompa militaris.

Парадити, им, v. impf. in Parade stellen, instruo aciem.

Парађење, n. das Stellen in Parade, instructio aciei.

Паралàма*, f. bei der Flinte der äusserste Ring an der Röhre, circulus flintae ultimus:
„Паралама од тридест дуката —

Пàракамилâвка, f. der schwarze Flor den die Mönche über die Kamilauka tragen, paracamilauchium?

Пàраклûс, m. (παράκλησις) (in scherzhaftem Sinne, als hatte dieß Wort mit dem клис etwas gemein) das Gebet, welches über einen gelesen wird, paraclesis.

Пàраклûсара, m. der Kirchendiener, Küster, Glöckner in den Klöstern, aedituus.

Пàракувâр, m. der Nebenkoch, coqui vicarius (in den Klöstern).

Пàракувâров, ва, во, des Nebenkoches, coqui vicarii.

Пàралажа, f. u. m. der Zulügner, Lügengehülfe, Lügenbruder, mendacis adjutor, vicarius: саспала се лажа и паралажа: један лаже, а други полагује.

Парање, n. das Lostrennen, Ausweiden, divisio, disjunctio.

Параскева, f. } die heil. Paraskewe,
Параскèвија, f. } S. Parasceve:
„Убила га света Петка Параскевија —

Пàраснûк, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Bauersmann, rusticus.

Пàраснûчкû, ка, ко, 1) bäurisch, rusticus. 2) adv. wie ein Bauer, rustice.

Парàстос, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) Art Gottesdienstes für Verstorbene, inferiarum genus.

Пàрати, ам, v. impf. lostrennen, divido:
А. Дај пара (Geld),
Б. Не парај у сад, веħ на мије гуле.

Пàраħûн, m. Stadt unweit Ћуприја.

Параħûнац, нца, m. einer von Параħин.

Парàħûнскû, ка, ко, 1) von Параħин. 2) (adv.) запалити лулу параħински, т. ј. напунити лулу, па завапити њом ватре и пепела.

Парàшница, f. Ort östlich am Einflusse der Drina in die Sawe. Парашница је отприје била пуста, и није за њу нико ни знао, док је нијесу прошавшије година населили прекодринци и голи синови, и начинили од ње као малу вароницу: зато се у новим пјесмама пјева тер Парашница:
„Треħу пиш'те шеру Парашници,
„Голом сину Зеви буљуташи —

Паргâл, m (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) Ferkel (Bergan), paunus Barracanus:
„Купиħу ти дивице! сукњу од паргала —

Парêње, n. das Wärmen, calefactio.

Пàрионица, f. das Gefäß, um die Wäsche zu laugen, vas lixiviarium.

Пàрип, m. ein gewöhnliches Pferd im Gegensatze des ат, equus vulgaris (παρίππος?):
„Кнезовима ате поклањајте,
„Кметовима осредње парипе —

Пàрипче, чета, n. ein junger парип.

Пàрити, им, v. impf. 1) wärmen, calefacio. 2) mit heißem Wasser begießen, calida perfundo, н. п. кошуље, пређу. 3) очи, weiden, pasco oculos (aspectu grato).

Пàрица, f. dim. v. пара.

Парлог, m. ein verwahrloster Weinberg, vinea neglecta.

Пàрложење, n. das Verwahrlosen des Weinbergs, neglectio vineae.

Пàрложити, им, v. impf. den Weinberg vernachlässigen, negligo vineam.

Пàрница, f. 1) ein Zug des aufschneidenden Messers, cultri dividentis linea. 2) der Prozeß, lis.

Пàрничар, m. der Prozessirer, litigans.

Пàрнути, нем, v. pf. einen Zug thun mit dem Aufschneidemesser, duco cultrum dividentem.

Пàрог, m. ein Stock mit einem Haken (um z. B. Farnkraut damit auf Hause zu tragen), baculus uncinatus.

Пàрожак, рошка, m. vide парошчиħ.

Парòјчење, n. das Schwärmen des првенац, examen horni examinis.

Парòјчитисе, чисе, v. r. impf. schwärmen (wenn es der првенац thut), emitto fetum (dicitur de examine horno).

Пàрошчиħ, m. dim. das Ende (Zahn, Ast) am Hirschgeweihe, ramus:
„Дај ми Боже златне роге
„И сребрне парошчиħе —

Парỳсија (парỳсија), f. die höchste Gattung der писанија (Gabe, von 50 Piaster an ein Kloster, damit es für uns bete), stipendii genus, monachis datum, ut pro me orent.

Парусијâш, m. der Geber einer парусија, qui dat παρουσίαν.

Пàрцов, m. (у Сријему) vide пацов.

Пàрче*, чета, n. vide комад.

Парчèнце, цета, n. dim. v. парче.

Пàс, пса, m. der Hund, canis.

Пâс, m. 1) vide појас. 2) иду пасом, weidend, depascendo.

Пасâње, n. das Umgürten, cinctio.

Пàсати, пашем, v. impf. umgürten, cingo.

Пàсатисе, амсе, v. r. impf. без кога, etwas entbehren können (fr. se passer).

Пàсење, n. das Weiden, pastio.

Пàсидреновина, f. vide пасјаковина.

Пàсина, f. augm. v. пâс 1.

Пàсиħ, m. dim. v. пâс 1.

Пасја̂к, m. der Hundedreck, stercus caninum.
Па̏сјаковина, f. die Kreuzbeere, rhamnus catharticus Linn.
Па̏сјача, f. der Schedel, Hundskopf (als Schimpfwort, caput (odiose dictum).
Па̏сјӣ, cja, cje, hündisch, caninus.
Па̏скӣ, wie ein Hund, more canis.
Па̏смо, n. eine bestimmte Anzahl Garnfäden, filorum certus numerus. Мало пасмо има 20 чисаоница (једна чисаоница има 3 жице) а велико 40.
Паспа̂л, m. der Mühlstaub, pulvis molaris.
Па̏сти, паднем, v. pf. fallen, cado.
Па̏сти, па̏сем, v. impf. weiden, pasco.
Пастӣр, m. der Hirt, pastor.
Пастӣрка, f. die Hirtin, pastrix? femina pascens (oves, vaccas, capras).
Пастӣрскӣ, ка, ко, 1) hirten-, pastorum. 2) adv. nach Hirtenart, more pastorum.
Пастирча̂д, f. (coll) die jungen Hirten, pastores juvenes.
Пастирче, чета, n. der junge Hirt, pastor juvenis.
Па̏стисе, па̏сесе, v. r. impf. m. j. кобила, in der Brunst seyn, coitum appeto (de equa).
Пасторак, рка, m. der Stiefsohn, privignus.
Пасторка, f. die Stieftochter, privigna.
Пасторча̂д, f. (coll.) Stiefkinder, privigni.
Пасторче, чета, n. das Stiefkind, privignus, privigna.
Пастрма, f. 1) die Forelle, fario, trutta. 2) н. п. козја, овчја, geräucherte Ziege oder Schaf, capra fumo durata.
Пастрмица, f. dim. v. пастрма 1.
Пастрмка, f. vide пастрма 1.
Паструга, f. ein Donaufisch, genus piscis.
Пастуља, f. die Mausfalle, Rattenfalle, decipula.
Пасуљ, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide гра. Прођи га се браће, видиш да му ни име није као у осталије шмокова: пас и уља! Окани га е браће, шај је сву Босну испурно (т. j. испурчилисе да не посте да не једу пасуља). — Тако реку аишто у шали ономе, који једе пасуљ, а има још каква јела).
Пасуљина, f. augm. v. пасуљ.
Пасуљица, f. eine Art Hülsenfrucht, leguminis genus.
Па̏та, f. hyp. v. патка.
Па̏так, тка, m. der Enterich, anas mas.
Па̏тарица, f. вјечнаја му патарица и блажени тандрк, als komische Parodie von вјечнаја му памјаш, и блажени покој.
Па̏тисшт, m. (у Срнјему у Бачк. и у Бан.) Batistleinwand, panni lintei genus.
Па̏тити, им, v. impf. 1) leiden, patior. Ко много зна, много и пати. 2) ziehen (österr. zügeln), educo, alo.
Па̏титисе, имсе, v. r. impf. 1) sich quälen, crucior. 2) sich vermehren, anwachsen, augeor.
Па̏тка, f. die Ente, anas.
Па̏ткин, на, но, der Ente, anatis.
Па̏тков, ва, во, des Enterichs, anatis maris.
Патлиџан *, m. 1) бијели, solanum melonge Linn. 2) црвени, solanum lycoperaicum Linn.
Па̏тња, f. die Qual, cruciatus. cf. мука.
Па̏шова, f. der Lauer beim Branntwein, lorea (lora) vini usti.
Па̏тос, m. (πάτος) der Fußboden, pavimentum.
Па̏тоса̂ње, n. das Bödmen des Zimmers, tabularum per cubiculum dispositio.
Па̏тосати, ашем, v. impf. u. pf. das Zimmer bödmen, tabulas dispono per solum cubiculi.
Патрија̂р (говорисе и патријара), m. der Patriarch, patriarcha.
Патрија̂рев, ва, во,} des Patriarchen,
Патрија̂ров, ва, во,} patriarchae.
Патрија̂рскӣ, ка, ко, 1) Patriarchen-, patriarchalis. 2) adv. patriarchisch, more patriarchae.
Патрија̂ршија, f. das Patriarchat, die Patriarchie, sedes patriarchae.
Патр̂љ, m. der Baumstrunk, stipes.
Патро̏ла, f. die Patrouille, circitores militares.
Патро̏лити, им, v. impf. patrouilliren, circueo.
Патро̏лица, f. m. j. шајка, или оранница, das Patrouille-Schiff, navis circitores portans.
Патро̏лење, n. das Patrouilliren, circuitio.
Па̂ћ *, adj. indecl. rein, sauber, purus. cf. чист.
Па̂ћел, m.
„Одрешʼте ми свилене паћеле —„
Пау̏к, m. die Spinne, aranea.
Пау̏ков, ва, во, Spinnen-, araneae.
Па̏ун, m. 1) der Pfau, pavo. 2) Mannsname, nomen viri.
Па̏уна, f. Frauenname, nomen feminae.
Пау̏ница, f. 1) das Weibchen vom Pfau, pavo femella. 2) Frauenname, nomen feminae.
Пау̏нка, f. Frauenname, nomen feminae.
Па̏унов, ва, во, des Pfauen, pavonis.
Па̏уиперо, n. m. j. пауново перо (cm.):
„Пауиперо преврнвила —

Па̏унча̂д, f. (coll) die jungen Pfauen, pulli pavonum.

Пау̏нче, чета, n. ein junger Pfau, pullus pavonis.

Па̏учина, f. das Spinnengewebe, tela araneae.

Па̏фта*, f. 1) vide карика. 2) пафта женска, или што свештеници опасују кад служе, cf. пафте und тканице.

Пафта̀лија*, f. die Flinte mit vielen Ringen, telum annulatum:
„У крилу му лежи пафталија —

Па̏фте, f. pl. vide тканице.

Па̏фтица, f. dim. v. пафта.

Па̏цити, им, v. pf. küssen, osculor (Kinderwort): пaци Бо́гу (ђаволе).

Па̏цов, m. die Ratte, rattus Linn.

Па̀ча̂ње, n. das Einmischen in etwas, das Abgeben mit etwas, immixtio.

Па̀чатисе, амсе, v. r. impf. у што, sich in etwas mischen (mengen), immiscere se.

Па̀чаура*, f. der Waschlappen, lacinia serviens eluendo.

Па̀че, чета, n. die junge Ente, pullus anatis.

Па̀че, f. pl. die Sulze, gelatum, coagulum. cf пиктије.

Па̀чиста̑ неђеља, f. der Nach- чиста-Sonntag (Woche), hebdomas altera quadragesimae. cf. безимена неђеља.

Па̀чићи, m. pl. (coll.) die jungen Enten, pulli anatis.

Па̀чица, f. dim. v. патка.

Па̀чји̑, чја, чје, Enten-, anatinus.

Па̀ша*, m. 1) од два туга (коњска репа), т. ј. заповједник и господар од једнога града и његове нахије, н. п. Зворнички паша, Шабачки и т. д. 2) од три туга, т. ј. везир и господар од читавога једног пашалука, ђе има више градова и нахија, н. п. Босански (или Травнички) паша, Бијоградски и. т д.

Па̑ша, f. die Weide, pastio, pabulum.

Паша̀јлија*, m. vide пашинац.

Паша̀лук*, m. der Paschalik, das Paschathum? satrapia?

Паша́нац, нца, m. vide пашеног.

Паше̏ног, m. женине сестре муж, der Mann der Schwägerin, maritus sororis uxoris meae.

Па̀шин, на, но, des Pascha, satrapae.

Па̀шинац, нца, m. einer von den Leuten des Pascha, homo satrapae.

Па̀шиница, f. die Frau des Pascha, uxor satrapae.

Паши̏нски̑, ка, ко, 1) Pascha-, passarum. 2) adv. paschisch, more passae.

Па̑шмаге*, f. pl. eine Art Schuhe, vide папуче.

Пашо̀ва̂ње, n. das Paschaseyn, Herrschen als Pascha, imperium satrapae.

Пашо̀вати, шујем, v. impf. ich herrsche als Pascha, impero, sum satrapa.

Паште̑ње, n. das Bemühen, attentio.

Па̏штитисе, имсе, v. r. impf. sich Mühe geben, attendo.

Пашча̑д, f. (coll.) die Hunde, canes.

Пашча̀дија, f. (coll.) das Hudegezücht.

Па̀шче, чета, n. vide псето.

Пѐвалиште, n. (Рес. и Срем.) vide пјевалиште.

Пѐвало, n. (Рес. и Срем.) vide пјевало.

Пева̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide пјевање.

Пѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide пјевати.

Пева̑ч, m. (Рес. и Срем.) vide пјевач.

Пева́чев, ва, во, (Рес. и Срем.) vide пјевачев.

Пева̀чица, f. (Рес. и Срем.) vide пјевачица.

Пѐвачица, f. (Рес. и Срем.) vide пјевачица.

Пѐвидру̑г, m. (Рес. и Срем.) vide пјевидруг.

Пѐвица, f. (Рес. и Срем.) vide пјевица.

Пѐвнути, нем, (Рес. и Срем.) vide пјевнути.

Певу̏шење, n. dim. v. певање.

Певу̏шити, им, dim. v. певати.

Пѐвчић, m. dim. v. певац.

Пѐга, f. (Рес. и Срем.) vide пјега.

Пѐгав, ва, во, (Рес. и Срем.) vide пјегав.

Пе̑д, f. } die Spanne, spithama.
Пе̑даљ, даљ, f. }

Педѐсе̑т, fünfzig, quinquaginta.

Педѐсе̑теро, vide педесеторо.

Педѐсе̑ти̑, та, то, der fünfzigste, quinquagesimus.

Педѐсе̑торо, Anzahl von 50, quinquaginta.

Пеја̑к, m. Mannsname, nomen viri.

Пѐјо, m. Mannsname, nomen viri (aus Петар verkürzt).

Пе̑к, m. 1) Fluß in der Пожаревачка нахија. 2) die Gegend dieses Flußes.

Пѐка, f. од гвожђа као црепуља, eine Schale von Eisen, die erhitzt über den Laib Kukuruzbrods gelegt wird, um ihn schneller zu verbacken, vas pistorium.

Пѐка, f. распечено дијете, vide маза.

Пека̑р, m. der Bäcker, pistor.

Пека̑рница, f. das Backhaus (der Bäckerladen), officina pistoria.

Пѐка̑ров, ва, во, des Bäckers, pistoris.

Пѐкарски̑, ка, ко, 1) Bäcker-, pistorius. 2) adv. wie ein Bäcker, pistoris more.

Пѐкмез*, m. der Syrup (von Birnen, Aepfeln u. a.), syrupus.

Пѐксимет*, m. der Zwieback, panis biscoctus, panis nauticus.

Пела, f. hyp.
Пелагија, f.
Пеладија, f. } Frauenname, nomen feminae.

Пелен, m. der Wermuth, artemisia absinthium Linn.

Пелена, f. (највише се говори у множ. броју пелене) die Windeln, fasciae.

Пеленак, нка, m. hyp. v. пелен:

„Oj пелен пеленче! моје горко цвеће -

Пеленаш, m. der Wermuthwein, vinum absinthiatum.

Пеливан*, m. der Seiltänzer, funambulus.

Пена, f. (Рес. и Срем.) vide пјена.

Пендељење, n. das Einherschwanken, incessus vacillans.

Пендељити, им, v. impf. einherwackeln, incedo gressu vacillante.

Пенење, n. (Рес. и Срем.) vide пјењење.

Пенити, им, (Рес. и Срем.) vide пјенити.

Пенитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide *пјенитисе*.

Пенушење, n. dim. v. пенење.

Пенушитисе, шисе, dim. v. пенитисе.

Пенце, цета, n. der Einsatz der halben Sohle am Schuhe. calcei reparatio quaedam: подај (чизме) чизмару, нека удари пенцета.

Пенџер*, m. das Fenster, fenestra, cf. *прозор*.

Пенџерић, m. dim. v. пенџер.

Пењање, n. das Steigen, ascensatio.

Іењати, њем, v. impf. 1) кога, in die Höhe heben, elevo. 2) коња, das Roß lang binden auf der Wiese. 3) чадор, aufspannen, tendo.

Іењатисе, њемсе, v. r. impf. steigen, ascendo. cf. петисе.

епељав, ва, во, mit Asche bestreut, cineribus conspersus.

епељавити, им, v. impf. äschern, in cineribus voluto.

епељаст, ша, що, aschenfärbig, cinericius.

епео, ела, m. die Asche, cinis.

ера, f. 1) (Рес. и Срем.) vide Перо. 2) hyp. v. перчин.

ераевина, f. оно што остаје на *перајици* кад се перјају повјесма.

:раица (перајица?), f. Flachsraufe, pecten linarius. 1) велика од гвожђа. 2) мала од свињске пераје.

·раја, f. die Rückgratborsten des Schweines, setae dorsi.

·рајица, f. vide перанца.

·раст, m. nom. propr. einer Stadt in Dalmatien:

Ге је шаље Рисну и Перасту —

рваз*, m. vide крај (од аљине).

рдашење, n. das Ausziehen (des Fells), rugatio pellis.

рдашити, им, v. impf. ш. j. кожу, ausziehen, erugo.

Перде*, дета, n. (am Resonanzboden).

Перило, n. мјесто, ђе се перу кошуље (на води), die Waschstätte, locus ubi lavant.

Периља, f. vide праља.

Периљац, љца, m. праљин муж (по намастирима и по пркњаворима фрушкогорским), der Waschmann, Wäscher, Mann der Wäscherin, maritus lotricis.

Перина, f. das Federbett, culcita plumea.

Перица, m. dim. v. Перо.

Периша, m. Mannsnamen, nomen viri.

Перишани, m. pl. Art weiblichen Kopfputzes, ornatus quidam capitis:

„Једна глава, девет перишана —

Перјаник, m. (ст.) der einen Federbusch trägt, juvenis cristatus:

„Момче перјаниче!

„Не спој, не погледај —

Перјаница, f. der Federbusch, crista.

Перјање, n. 1) das Raufen des Flachses, pectinatio lini. 2) die Flucht barhaupt, fuga nudo capite.

Перјати, ам, v. impf. 1) den Flachs raufen, pectino linum. 2) barhaupt fliehen, fugio nudo capite.

Перје, n. (coll.) die Federn, pinnae, plumae.

Перни, на, но, н. п. буздован, mit Nepa versehen, umbonibus (?) praeditus.

Перо, n. 1) die Feder, penna. Лако као перо. 2) перо лука, Stengel, caulis. 3) пера на буздовану, die hervorragenden Bogen an der Keule, umbones clavae.

Перо, m. (Крц.) hyp. v. Петар.

Перуника, f. 1) iris germanica Linn. 2) ein Frauenname, nomen feminae.

Перут, f. (coll.) 1) das Gefieder, zerstreute Federn, pennae, plumae sparsae. 2) у глави, sordes in capillis.

Перутање, n. das Ausraufen der Federn, evulsio pennarum.

Перутати, ам, v. impf. abraufen, pennas.

Парушање, n. vide перутање.

Перушати, ам, vide перутати.

Перушина, f. vide перут 1.

Перушка, f. der Federwisch, Federlappen, ala abstersoria.

Перушчица, f. dim. v. перушка.

Перце, n. dim. v перо.

Перчин, m. vide коса 2. кика.

Перчиник, dim. v. перчин.

Першун., m. apium petroselinum Linn.

Песак, ска, m. (Рес. и Срем.) vide пијесак.

Пескоиница, f. (у Сријем. у Бачк. и у Бан.) die Sandbüchse, theca arenaria.

Песма, f. (Рес. и Срем.) vide пјесма.

Песмица, f. dim. v. песма.

Пѐсница, f. die Faust, pugnus.

Пêт, fünf, quinque.

Пе́та, f. die Ferse, calx.

Петâк, m. der Fünfer, d. i. 1) ein Stück von fünf Para's (der österr. Siebner) numus quinarius. 2) ein Pferd von fünf Jahren, equus quimus, quinquennis.

Пѐтâк, m. Mannsname, nomen viri. cf. Брак.

Пе́так, тка, m. 1) der Freitag, dies veneris. 2) der Fasttag, im Gegensatz von мрсак, dies jejunii.

Пе́тао, тла, m. (Рес. и Срем.) vide пијетао.

Пѐтар, тра, m, Peter, Petrus.

Петѐљка, f. der Obst-Stengel, stilus pomi.

Пѐтеро, vide петоро.

Петѐрогуб, ба, бо, vide петорогуб.

Петѐрострук, ка, ко, vide петорострук.

Пѐтӣ, та, то, der fünfte, quintus.

Пе́ти, пењем, vide пењати.

Пе́тина, f. 1) das Fünftel, pars quinta. 2) eine Anzahl von fünf, quinque (fr. une cinquaine): колико вас има? петина.

Пе́тисе, пењемсе, vide пењатисе.

Пѐтица, f. 1) dim. v. пета. 2) Art unterer Thürangel, cardinis inferioris genus. 3) die Fünf (im Kartenspiel), quinio, pentas. 4) der Fünfer (Banknote von fünf Gulden), quinque florenorum tessera.

Пѐтка, f. 1) i. q. петак: наудила му млада петка (der Freitag nach dem Neumond). 2) die heil. Petka, cf. Параскевија.

Пѐтко, m. Mannsname, nomen viri.

Пе́тковача, f. vide петковица 1.

Пе́тковица, f. 1) die Faste zu Ehren der heil. Petka, jejunium S. Parascevae, (dauert eine Woche). 2) намастир у Србији (под Цером). 3) мали намастирић у фрушкој гори (код Шиматовца). Пе́тковичанин, калуђер из Петковице. Пе́тковичкӣ, ка, ко, von Петковица.

Пѐтлић, m. dim. v. петао.

Пе́тлов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide пијетлов.

Пе́тлова креста, f. der Hahnenkamm, rhinanthus crista galli Linn.

Пѐтља, f. der Heftelring, fibulae orbis, in quem unculus inseritur; не држи му петља, er wagt es nicht, non audet.

Петљâње, n. 1) das Hefteln, fibulatio. 2) das Flicken und Pfuschen (im Leben), vita misera.

Петља̀рија, f. ein Pfuscherleben, vita misera, inepta.

Пѐтљати, ам, v. impf. 1) hefteln, fibulo. 2) pfuschen, misere vivo.

Пѐтљица, f. dim. v. петља.

Пѐтнаести, fünfzehn, quindecim.

Пѐтнаестеро, vide петнаесторо.

Пѐтнаестӣ, та, то, der fünfzehnte, quindecimus, decimus quintus.

Пѐтнаесторо, eine Anzahl von 15, quindecim.

Пе́тнӣ, на, на, н. п. жиле, Fersen-, calcaneus.

Пѐтоје, m. Mannsname, nomen viri.

Петòрица, f. Anzahl von fünf, quinque (fr. la cinquaine; ital. la cinquina).

Пѐторо, Anzahl von fünf, quinque.

Петòрогуб, ба, бо, fünffach, quintuplex.

Петòрострук, ка, ко, fünffältig, quintuplex.

Петòрошчићи, m. pl. (ст.) fünfhörnig, quinquecornis, cf. бабини укови.

Пѐтош, m. Mannsname, nomen viri.

Пе́тра, f. Frauenname, nomen feminae.

Петра̀иљ, m. (περιτραχήλιον) die Stole, stola.

Петрâш, m. има у Зворнику један топ, који се зове Петраш. Онуда Србљи приповиједају, да је, прије 100 година (Петрашке године), некакав Петраш капетан (Њемачки) био узео Зворник од Турака, па кад је послије стигла Турска војска, а он побјегао из Зворника и тај топ оставио у путу те га Турци нашли и однијели у Зворник. Приповиједају да је тај капетан имао још један топ, који се звао Зеленко, но будући да је био врло голем, зато га је одма под Зворником бацио у Дрину (и кажу да онђе и сад кашто буче у води, као во), а овај је био повукао са собом, но кад је виђео да ће га опети Турци, а он натрпао на њега дрва па запалио да изгори и да се растопи: но дрва изгорела, а топу није било ништа.

Петра̀шин, m. Mannsname, nomen viri (von Петар).

Петра̂шке̂ године, cf. Петраш.

Пѐтрија, f. Frauenname, nomen feminae.

Пе́трања, f. Stadt in Kroatien. Петрињац (њца), човек из Петриње. Пе́трињскӣ, ка, ко, von Петриња.

Петрӣћ, m. dim. v. Петар.

Пѐтров дан, ва дне, m. St. Peterstag (der 29. Juny), festum S. Petri.

Пѐтронија, m. }
Пѐтроније, m. } Mannsname, nomen viri.

Пѐтруша, f. vide Петра.

Пе́ћ, f. 1) der Ofen, fornax. 2) die Stadt Ipek in Albanien, Pekia?, Ipekia?

Пѐћи, печем, v. impf. н. п. јагње, љеб, месо, каву (т. ј. кувати, а не пржити), ракију, јаје (у лугу као

на ватрању), backen, braten, pinso; asso.

Пе̏кина, die Höhle, spelunca.

Пе̏кеница, f. dim. v. пекина.

Пе̏ка, f. vide пек. 1.

Пе̏кӣ, ка, ко, von Пек (2).

Пеца̑ње, n. 1) das Stechen, punctio. 2) das Angeln, piscatio ope hami.

Пе̏цати, ам, v. impf. 1) stechen, pungo. 2) рибу, angeln, hamo capto.

Пецѝво, n. der Braten, quod assatur. Месан ражањ, гвоздено пециво? m. j. претен на прсту.

Пе̏цирѐп, m. приповиједају да је био у Босни некакав арамбаша Лазар Пециреп.

Пецнути, нем, v. pf. stechen, pungo.

Пе̏цо, m. dim. v. Петар.

Пе̏чат, m. das Petschaft, signum, sigillum.

Пе̏чатити, им, v. impf. petschiren, siegeln, obsigno.

Пе̏чаћење, n. das Petschiren, obsignatio.

Пече̏ница, f. 1) der Weihnachtsbraten, sus assata die festo nativitatis Christi. Печеница обично бива читаво прасе (прасе или назиме, а код газда, ђе много чељади има у кући, и назимац од двије године), а може бити и овца, код сиромаа и ћурка; ђекоји испеку и крме и овцу. Печеницу јошште с јесени почну помало приправити (не тражисе печеница у очи Божића), а пред Божић на неколике нећеље дана затворе је у обор на ране кукурузима и меком. Печеница се обично убије на Тучни дан, а испече на Бадњи дан, а ђекоји је и убију и испеку на Бадњи дан; па се послије онако ладна једе до малог Божића. 2) Art Roßbrat mit Souce, bubula assata.

Пече̏нка, f. der Braten, caro assa.

Пече̏ње (у Сријему у Бачк. и у Бан.), vide пециво.

Пече̏ње, n. das Verbale von пећи.

Пе̏чење, n. vide мажење.

Пе̏чити, им, vide мазити.

Пе̏чити, им, vide пецнути.

Пе̏читисе, имсе, vide мазитисе.

Пе̏чкӣ, ка, ко, von Пек.

Печу̏рка, f. eine Art eßbaren Schwams, fungi comestibilis genus.

Печу̏рчица, f. dim. v. печурка.

Пеш*, m. 1) vide свут. 2) Art großmäuligen Fisch, piscis genus. Зину као пеш.

Пе̏ша, m. (Рес. и Срем.) vide Пешо.

Пеша̏дија, f. (Рес. и Срем.) vide пјешадије.

Пеша̑к, m. (Рес. и Срем.) vide пјешак.

Пе̏шац, шца, m. (Рес. и Срем.) vide пјешац.

Пеша̑чкӣ, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide пјешачки.

Пе̏ше, (Рес. и Срем.) vide пјеше.

Пе̏шкеш*, m. vide дар, поклон.

Пешкӣр*, m. das Handtuch, mantele.

Пешкѝрина, f. augm. v. пешкир.

Пешкѝрић, m. dim. v. пешкир.

Пе̏шо, m. (Ерц.) hyp. v. Петко.

Пе̏шта, f. die Stadt Pest, Pestinum (die Serben haben dieses ursprünglich slavische Wort nach der ungrischen Verhunzung wieder aufgenommen, gerade wie астал, парасник u. a. von стол, прост u. s. w.

Пешта̏нац, нца, m. човек из Пеште.

Пешта̏нка, f. } жена из Пеште.
Пешта̑нкиња, f. }

Пе̏штанскӣ, ка, ко, 1) Pester, Pestinensis. 2) adv. auf Pester Art, more Pestinensium.

Пештема̑љ*, m. ein blaues baumwollenes Badtuch, mantile majus balneare.

Пи̏! pfui! phui (französisch fi!): пи кака! sagt man zu den Kindern.

Пи̏ва, f. Fluß, Kloster, und Gegend in der Herzegowina.

Пива̑р, m. der Bierbrauer, Bierwirth, cerevisiarius.

Пи̏вара, f. das Bierhaus, caupona cerevisiaria.

Пива̑рев, ва, во, } des Bierwirths, cerevisiarii.
Пива̑ров, ва, во, }

Пива̑рскӣ, ка, ко, 1) Bier-, cerevisiarius. 2) adv. wie ein пивар, cerevisiarii more.

Пивљанин, m. von Piwa.

Пи̏вљанскӣ, ка, ко, von Пива:
„Ао Бајо Пивљанско копиле —

Пи̏вница, f. der Keller (im Weinberge selbst), cella vinaria in ipsa vinea.

Пи̏во, n. 1) vide пиће (у Србији). 2) das Bier, cerevisia.

Пи̏говна, f. ein erdichtetes Wort für einen Vogel, vocabulum fictum avis q. d. bibe stercora.

Пи̏зда, f. die weibliche Scham, cunnus.

Пи̏здина, f. augm. v. пизда.

Пи̏здити, им, v. impf. plären, ploro.

Пизду̑рина, f. augm. v. пизда.

Пи̏зма*, f. die Rachefeindschaft, inimicitia: учинио из пизме; има пизму на њега.

Пи̏змен, на, но, на кога, einem aufsäßig, infensus.

Пија̏вица, f. der Blutegel, sanguisuga.

Пија̑н, на, но, betrunken, ebrius.

Пија̏ница, f. der Säufer, potator, ebriosus.

Пија̑нка, f. das Trinkgelage, compotatio: ајдемо на пијанку; отишао Јанку на пијанку.

Пија́нство, n. die Trunkenheit, ebriositas.

Пија̑нчѐње, n. das Zechen, perpotatio.

Пија̑нчина, f. vide пјан чина.

Пија̑нчити, им, v. impf. umherzechen, perpoto.

Пија́ца, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der (Markt-) Platz, forum (ital. piazza). cf. чаршија.

Пијѐвац, вца, m. (Ерц.) vide пијетао.

Пије̑ње, n. das Trinken, bibitio, potatio.

Пијѐсак, ска, m. (Ерц.) der Sand, arena.

Пијѐтао, тла, m. (Ерц.) der Hahn, gallus gallinaceus; први, други пијетли, nächtliche Zeitbestimmung.

Пијѐтлов, ва, во, (Ерц.) des Hahns galli (gallinacei).

Пију̑к, m. 1) das Pipen der Hühner, pipitus, pipatus. 2) vide кљуна.

Пију̀ка̄ње, n. das Pipen, pipatio.

Пију̀кати, јучем, v. impf. | pipen, pipio, pipilo.

Пију̀кнути, нем, v. pf. | pipen, pipio, pipilo.

Пију̀цање, n. dim. v. пијење.

Пију̀цати, ам, dim. v. пити.

Пик, interj. 1) кад ђеца иду на какав извор да пију воде, онда једно рече: „Пик моја жеђа," па већ друго не смије ни једно пити прије њега. 2) кад се играју клиса, па кад онај, који баца клис, удари га рђаво пал цом те падне близу, онда брже боље рече: „Пик!" па већ то значи да опет може узети клис и на ново бацати; ако ли онај, који трчи, прије рече непик, онда већ не помаже ништа.

Пи̏ка, f. hyp. v. пичка.

Пи̏кнути, нем, v. pf. пик sagen, dico пик.

Пи̏ла, f. 1) hyp. v. пиле. 2) die Feile lima.

Пила̑в*, m. 1) vide свадба. 2) gekochter, dichter Reis, oryza cocta spissa.

Пила̑д, f. (coll.) das Geflügel, pulli.

Пи̏ле, лета, n. 1) das junge Huhn, pullus gallinae. 2) das Ergänzungsstück des Rabosch, complementum ligni computatorii квочка и пиле.

Пи̏леж, m. Menge kleiner Kinder, soboles frequens.

Пилѐнце, цета, n. dim. v. пиле.

Пиле̏ћи̑ (пилѐћи̑), ћа, ће, Hühner-, pullorum.

Пи̏лити, им, v. impf. feilen, limo.

Пи̏лићи, m. pl. (coll.) vide пилад.

Пи̏лица, f. ein Hühnchen, gallinula.

Пи̏лчица, f. dim. v. пилица.

Пи̏лчи̑, на, но, нема ни пилчнога, m. j. ниједнога.

Пи̏љак, љка, m. ein Stück gröbern Sandes, ein Steinchen, lapillus.

Пиља́рење, n. das Höken, venditio minuta.

Пиља̀рина, f. die Hökerey, ars institoria.

Пиља́рити, им, v. impf. höken, vendo minutatim.

Пиља̀рица, f. die Hökerin, institrix.

Пи̏љење, n. 1) das Feilen, limatio. 2) das Anstarren, intuitus fixus.

Пи̏љити, им, v. impf. unverwandt anblicken, oculis attentis intueor. Пиља као штрк у јаје.

Пи̏љцика, f. 1) ein Stück Holz zu einem Kinderspiel, lignum lusus pastoralis. 2) dasselbe Spiel selbst, lusus ipse.

Пи̏нокот*, m. das Brotbret (der Türken).

Пи̏нути, нем, v. pf. einen Trunk thun, semel bibo.

Пи̏па, f. vide славина.

Пипа̑ње, n. das Betasten, contrectatio.

Пи̏пање, n. das Abklauben, degluptio.

Пи̏пати, ам, v. impf. betasten, contrecto.

Пи̏пати, ам, v. impf. abklauben, deglubo, decerpo.

Пи̏пнути, нем, v. pf. betasten, anrühren, contrecto.

Пи̏р, m. der jährliche Festtag der Zunft, dies festus collegii cujuscunque artificum. Ратарски је пир Велики четарттак, ћурчијски свети Илија, златарски цар Костантин и т. д.

Пи̏рење, n. das Blasen, flatio.

Пи̏риватра, m. Пођера један старац (у Тршићу ђе сам се ја родио) послије подне лисичји траг по снијегу. Кад одмакне далеко у планину и види да не може наћи лисице, а прикучисе ноћ, онда се врати натраг и пође кући; но међу тим стегне мраз а смркнесе (а старац је и онако слабо виђео), и старац позна да не може кући доћи, него се сврати у виноград у једну пударску колибу; и онако без ватре (ваља да није имао кресива, или већ није могао од зиме да искреше ватру и да наложи) пооде мало по колиби па легне и обумре од зиме. Сутрадан учинисе по селу буна, да је старац отишао у лов и да је негђе у планини умръо од зиме; скупесе сељаци и пођу (трагом) да га траже. Кад дођу у колибу и нађу га ђе лежи као мртав; онда брже боље наложе ватру, изују га и почну га истија одгријевати. Кад се старац мало поодгрије и дође к себи, онда повиче: „Који оно јунака најприје дође, однесе зми лисицу?" (ваља да је ону ноћ сни̏о да је уватио лисицу). Кад га добро одгрију и напоје ракијом, онда га метну на носила (кажу да је пови

као, кад је виђео ће граде носила: шта ће то људи за Бога! још сам ја̓жна) и донесу у село; и од тадај су га прозвали п и р и в а т р а.

Пи̏ринач*, нча, m. 1) der Reis, oryza. 2) das Messing, orichalcum.

Пи̏рити, им, v. impf. blasen, flo.

Пирли̏та̑ње, n. (у Србији и у Босни по варошима) vide изметање 3.

Пирли̏тати, ам, vide изметати 3.

Пирли̏тор, m. град у Ерцеговини (може бити да су сад зидине). Срб-љи приповиједају и пјевају, да је у Пирлитору сједио војвода Момчило, ујак Марка Краљевића:

„Те је шаље на Ерцеговину
„Бијеломе граду Пирлитору —
„Кад Момчило под Пирлитор дође—

Пи́рнути, нем, v. pf. einmal blasen, flo.

Пи̏с! Laut um die Katze zu verscheuchen, vocabulum quo felis abigitur.

Пи̏сак, ска, m. (beim Dudelsack) das Luftrohr, spiraculum.

Писа̑љица, f. } ein blechernes Werkzeug,
Писа̑љка, f. } um auf die Ostereyer zu schreiben (писати), instrumenti scriptorii genus.

Писа̀мце, n. dim. v. писмо.

Писа̀нија, f. die Collectur (der Kalugjer; weil sie die Gebenden a u f s c h r e i b e n, um ihrer dann namentlich im Gebete zu gedenken), quae dantur monachis, pro commemoratione: отишао у писанију; отишао да купи писанију.

Пи̏сање, n. das Schreiben, scriptio.

Писа̑р, m. der Schreiber, scriba.

Писа́рев, ва, во, vide писароа.

Писа̀рина, f. 1) augm. v. писар. 2) die Schreiberey, ars scribae.

Писа́ров, ва, во, des Schreibers, scribae.

Писа̑рски̑, ка, ко, 1) der Schreiber, scribarum. 2) adv. schreiberisch, more scribae.

Пи́сати, ишем, v. impf. 1) schreiben, scribo. 2) dem Mönche verehren, damit er für einen bete, do monacho, ut oret pro me:

„Бог да прости старца из Буковца,
„Који писа сирац и оaccess,
„Синоћ писа, а јутрос украде.—
„Село Рибарица, писала ришћаница трубу сира и чабар сукна" (приповиједају да се нашло у тефтеру некаквог калуђера).

Пи́сатисе, ишемсе, v. r. pf. sich enrolliren lassen, do nomen.

Пи̏ска, f. das Pfeifen, Zischen, sibilus.

Писка̑ње, n. das Piß-sagen, usus vocis pis.

Пискара̑ње, n. dim. v. писање.

Пискра̀рати, ам, dim. v. писати.

Пи̑скати, ам, v. impf. piß sagen, dico pis.

Пи́смо, n. 1) die Schrift, scriptura. 2) der Brief, epistola. cf. књига.

Пи́снути, нем, v. pf. einmal zischen, sibilum edo.

Пи́снути, ем, v. pf. пис sagen (um die Katze wegzujagen), dico pis, abigens felem.

Пи̏та, f. ein Kuchen, placenta.

Пи̏так, тка, ко, н. п. вино, trinkbar, sat bonus (de vino).

Пита̑ње, n. das Füttern (des Kindes), nutritio infantis.

Пи̏тање, n. das Fragen, interrogatio.

Пи̏тати, ам, v. impf. дијете, dem Kinde zu essen geben, nutrio infantem, ingero in os cibum.

Пи̏тати, ам, v. impf. fragen, interrogo, rogo.

Пи̏ти, пијем, v. impf. trinken, bibo. 2) пити дуван, rauchen (süddeutsch Tabak t r i n k e n), fumum nicotianae duco:

„Дулу пије, у тамбуру бије —

Пи̏тије, f. pl. vide паче (f. pl)

Пи̏тица, f. dim. v. пита.

Пи̏том, ма, мо, 1) zahm, cicur, domesticus. 2) durch Cultur veredelt, im Gegensatze des w i l d e n, von Obst, Rosen, Boden, u. s. w. cultus.

Пито̀мити, им, v. impf. zähmen, cicuro.

Пито̀мље̄ње, n. das Zähmen, cicuratio.

Питу̀љица, f. (dim. v. пита) eine Art gefüllter Krapfen, placentarum farctarum genus.

Пи̏ће, n. 1) das Trinkgelage, compotatio: ајдемо на пиће. cf. пијанка. 2) das Getränk, potio.

Пи̏ц (von пица), оде пиц на размиц, es geht kleinweise zu Grunde, perit sensim.

Пи̏ц! пиц у капу! пиц у мије! sagte jener, dem der Vogel entflohen war, um ihn wieder anzulocken, ex ἀνεκδότῳ obscoenó de illo, qui aviculam (cunnum) quae avolaverat, revocabat.

Пи̏ца, f. hyp. v. пичка.

Пи̏цин, на, но, der пица, cunni; daher in der (obscönen) Anekdote: кад је ударио Кулин бан на Пицин град —

Пиче̄ње, n. nactio cunni, fututionis.

Пиче̏тина, f. augm. v. пичка.

Пи̏читисе, имсе, v. r. impf. cunnum nancisci.

Пи̏чица, f. dim. v. пица.

Пи̏чка, f. die Scham, cunnus.

Пичка̑р, m } fututor, amans cunni.
Пичка́рош, m. }

Пичу̀рина, f. vide пичетина.

Пи̏шало, n. das Werkzeug zum Harnen, minctorium (penis aut vulva).

Пиша́њак, њка, m. vide пишаћа.

Пишâње, n. das Pissen, miuctio.
Пѝшати, ам, v. impf. pissen, mejo.
Пѝшатисе, амсе, v. r impf. pissen, mejo.
Пѝшаћа, f. (eigentlich) der Urin, urina. cf. мокраћа.
Пѝшење, n. dim. v. пишање.
Пѝшити, им, dim. v. пишати.
Пишкâње, n. dim. v. пишање.
Пѝшкати, ам, dim. v. пишати.
Пѝшнути, нем, v. pf. pissen, mejo semel.
Пишмâн*, indecl. на кога, или на што, ergi bt, studiosus.
Пишмáнитисе, имсе, v. r. impf. bereuen (den Kauf), poenitet (emiase).
Пишмáнлук*, m. das Reugeld, der Reukauf, mulcta poenitentiae.
Пишмáњење, n das Bereuen des Kaufs, poenitentia emtionis.
Пишо́ра, f. Schimpfwort für eine schlechte ракија, convicium in vinum male ustum: дајде ше пишоре.
Пишталина, f. ein wässeriger Boden, Wasserboden, terra aquosa, (ubi aqua prosilit).
Пѝштање, n. das Zischen (des Falken, der Schlange), sibilus.
Пѝштати, тим, v. impf. 1) zischen, sibilo. 2) herauszischen (wie das Wasser aus naßem Holz auf dem Feuer), prosibilo: пишти вода из дрвета.
Пиштôљ*, m. мала пушка, die Pistole, telum pistola dictum.
Пиштòљина, f. augm. v. пиштољ.
Пиштòљић, m. dim. v. пиштољ.
Пиштôљскӣ, ка, ко, Pistolen-, pistolae (teli manuarii ignivomi).
Пјâн, на, но, vide пијан.
Пјáнац, нца, m. vide пијаница.
Пјáнство, n. vide пијанство.
Пјàнчина, f. augm. v. пјанац.
Пјèвалӣште, n. (Ерц.) Ort, wo man gesungen hat, oder zu singen pflegt, locus ubi cantatum fuit, aut solet cantari:
„Ти не пењи бијела чадора
„На мојему дивну игралишту
„И на мојем дивну пјевалишту —
Пјèвало, n. (Ерц.) (scherzhaft) das Werkzeug des Singens (die Kehle), guttur.
Пјевâње, n. (Ерц.) das Singen, cantatio.
Пјèвати, ам, v. impf. (Ерц.) singen, canto.
Пјевâч, n. (Ерц.) der Sänger, cantator.
Пјевáчев, ва, во, (Ерц.) des Sängers, cantatoris.
Пјевáчица, f. (Ерц.) die Sängerin, cantatrix.
Пјèвачица, f. (Ерц.) vide кукавица.
Пјèвидрŷг, m. (Ерц.) der Singefreund, Mitsänger, qui simul cantat. cf. плачидруг.

Пјèвица, f. (Ерц.) die Sängerin, cantatrix:
„Пјевала тица пјевица:
„Што ће старцу ђевица
„А младићу бабица? —
Пјèвнути, нем, v. pf. (Ерц.) ein wenig singen, ansingen, cantum incipio:
„Пјевни, пјевни злато материно —
Пјевýшење, n. dim. v. пјевање.
Пјевýшити, им, dim. v. пјевати.
Пјèвчић, m. dim. v. пијевац.
Пјèга, f. (Ерц.) der Sommersprosse, lenticula.
Пјèгав, ва, во, (Ерц.) sommerfleckig, lenticulosus.
Пјèна, f. (Ерц.) der Schaum, spuma.
Пјèнити, им, v. impf. (Ерц) abschäumen, despumo.
Пјèнитисе, нисе, v. r. impf. (Ерц.) schäumen, spumo.
Пјенýшење, n. (Ерц.) das Schäumen, spumatio.
Пјенýшитисе, шисе, dim. v. пјенитисе.
Пјењèње, n. (Ерц.) das Schäumen, spumatio.
Пјескòвит, та, то, (Ерц.) н. п. земља, sandig, arenosus.
Пјèсма, f. (Ерц.) das Lied, cantilena.
Пјèсмица, f. dim. v. пјесма.
Пјèтлић, m. dim. v. пијетао.
Пјешàдија, f. (coll. Ерц) die Soldaten zu Fuß, pedites:
„Пјешадија у пушке загледа —
Пјешâк, m (Ерц.) der Fußgänger, pedes.
Пјèшац, шца, m. (Ерц.) vide пјешак.
Пјешâчкӣ, ка, ко, (Ерц) 1) fußgängerisch, pedestris. 2) adv. wie ein Fußgänger, peditis more.
Пјèше, Пјèшицê, Пјешкê, } (Ерц.) zu Fuß, pedes.
Плâ, плаа, плао, vide плаовит.
Плâв, ва, во, 1) blau, flavus, coeruleus. 2) blond, flavus:
„За два плава не би гроша дала —
Плàвац (Плáвац), вца, m. Mannsname, nomen viri.
Плавèтан, тна, но, vide плав 1.
Плавèтникаст, та, то, bläulich, subcaeruleus.
Плавèтило, n. vide плавило.
Плавèтнитисе, нисе, v. r. impf. blau sein, sum caeruleus.
Плàвило, n. blaues Färbemittel, caeruleum.
Плáвити, им, v. impf. blau werden, fio coeruleus.
Плàвити, им, v. impf. 1) überschwemmen, inundo. 2) (млијеко) abschöpfen, florem lactis carpo.
Плáвитисе, имсе, v. r, impf. н. п. ле

ћа, schwimmen, mit dem Fluß fortschwimmen, secundo flumine labi.

Пла́витисе, имсе, vide плаветнитисе.

Пла̂вка, f. (ст.) die Blonde, Blondine, flava:

„Не ћу плавке, не жељео мајке:
„Што ћу плавки боју куповати,
„То ћу црњки токе саковати —

Плавље̂ње, n. 1) das Schwimmen, natatio. 2) das Ueberschwemmen, inundatio. 3) das Abschöpfen, decerptio floris lactis.

Пла́вљење, n. 1) das Blauwerden. 2) das Blau-aussehen, aspectus coeruleus.

Пла́воок, ка, ко, blauäugig, caeruleis oculis.

Пла̂виша, m. Mannsname, nomen viri.

Пла́дне, n. (у крајини Неготинској) vide подне.

Плаже̂ње, n. das Herausrecken der Zunge, exsertio linguae.

Пла́зање, n. das Fahren (auf dem Hintern), z. B. auf dem Eise, lapsus in podice.

Пла́затисе, аимсе, v. r. impf. gleiten (auf dem Hintern), labi. Десет баба по леду се плаза (т. ј. уштипци).

Пла́зити, им, v. impf. т. ј. језик, herausrecken, exsero.

Плајва̂з, m. (österr. das Bleiweiß) das Reißblei, der Bleistift, plumbago.

Плака̂ње, n. das Weinen, fletio, ploratio.

Пла́кање, n. das Ausschwemmen, elutio.

Пла̏кати, ачем, v. impf. weinen, ploro.

Пла́кати, ачем, v. impf. ausschwemmen, eluo.

Пла́катисе, ачемсе, v. r. impf. н. п. као патка, sich ausbaden, wie eine Ente, perlavari.

Пла́кнути, нем, v. pf. ausschwemmen, eluo.

Пла̏ме̑н, m. die Flamme, flamma.

Пла̏мен, на, но, Flammen-, flammeus (?), ardens et micans ut flamma:

„И на њима три пламена мача —

Пла̏менит, та, то, flammen-, flammeus:

„А покрај њи ножа пламенита —

Пламе̏нчић, m. dim. v. пламен.

Пламе̏њача, f. die zu starke Sonnenhitze, sol nimius: убила пламењача лубенице, грожђе и т. д.

Пламѝчак, чка, m. hyp. v. пламен.

Пла̂нди̂ште, n. Ort, wo das Vieh über Mittag vor der Sonne geborgen ist, locus ubi pecora a sole defensa requiescunt.

Пла̂ндова̂ње, n. das Unterstehen des Viehes während der Mittagshitze, requies pecoris in umbra.

Пландовати, дујем, v. impf. (vom Viehe) während der Mittagshitze wo unterstehen, in umbra esse a sole meridiano.

Планѝна, f. der Bergwald, saltus, mons silvosus. cf. гора.

Планѝница, f. dim. v. планина,

Плани̑нка, f. vide станарица.

Плани̑нски̑, ка, ко, н. п. тица, Waldvogel, avis silvestris.

Пла̀нути, нем, v. pf. schnell auflodern, aufflackern, emico, exardesco.

Плао̀вит, та, то, stromweise herabfallend (z. B. Regen), Platz(regen), imber.

Пла̂ст, m. der Heuschober, meta foeni.

Пла́стити, им, v. impf. т. ј. сијено, das Heu aufschobern, metam foeni construo.

Пла́стић, m. dim. v. пласт.

Пла́та, f. der Lohn, Besoldung, merces.

Пла́тац, плаца, m. der Zahler, qui exsolvit, solutor.

Пла́тина, f. ein Scheit Holz, eine Daube, segmentum ligni, tabula.

Пла́тити, им, v. pf. bezahlen, solvo.

Пла́тка, f. (im Kartenspiele) der gar keine Karte hat, und zahlen muß.

Платна̂р, m. der Leinwandhändler, lintearius, linteo.

Пла́тно, n. 1) Leinwand, linteum. 2) Mauer um eine Stadt, Festung, Kloster, murus, moenia:

„Три је платна кули оборио,
„На четвртом пенцер начинио —

Пла́ћа, f. vide плата.

Пла́ћање, n. das Zahlen, solutio.

Пла́ћати, ам, v. impf. zahlen, solvo.

Пла̀ч, m. das Weinen, fletus.

Пла̀чан, чна, но, weinend, flens.

Пла̀чидру̑г, m. der Mitweiner, amicus qui cum flente flet: Дај ти мени плачидруга, а пјевидруга је ласно наћи.

Пла̀чко, m. ein Kind das gern weint, ein Weiner, plorator:

„Плачко чува говеда
„И бабину јуницу.
„Закла баба јуницу,
„Даде плачку гузицу.
(пјевају ђеца ђетету које плаче).

Пла̀чљив, ва, во, der gern weint, plorator:

„Мушко ми чедо плачљиво —

Плаше̂ње, n. das Schrecken, terrefactio.

Пла̀шив, ва, во, vide плашљив.

Пла̀шити, им, v. impf. schrecken, terreo.

Пла̀шитисе, имсе, v. r. impf. erschrecken, exterreor.

Пла̀шљив, ва, во, furchtsam, pavidus.

Пла̀шња, f. der Schrecken, terror.

Пла́шћење, n. das Aufschobern des Heu's, constructio metae foeni.

Пле̏ва, f. (Рес. и Срем.) vide пљева.

Пле́вити, им, (Рес. и Срем.) vide пљевити.
Пле́вље, n. варош у Херцеговини.
Пле́ме, мена, n. der Stamm, stirps, prosapia.
Пле́менит, та, то, von gutem Stamm, guter Herkunft, adelig, nobili loco natus.
Пле́мић, m. von guter Familie, nobili genere natus.
Пле́н, m. (Рес. и Срем.) vide пљен.
Пле́нити, им, (Рес. и Срем.) vide пљенити.
Пле́њење, n. (Рес и Срем.) vide пљењење.
Пле́сан, сни, f. (Рес. и Срем.) vide пљесан.
Пле́смо, n.
Пле́сти, етем, v. impf. 1) flechten, plecto. 2) stricken, plecto, texo.
Плете́ница, f. 1) ein geflochtener Zopf, nexi capilli. 2) eine Flechte von Brot, craticula panis.
Плете́ње, n. 1) das Flechten, nexio. 2) das Stricken, textio. 3) die Strickerei, das Strickzeug, res reticularia.
Пле́тер, m. das Flechtwerk, crates.
Плети́вача, f. der Strickbeutel, theca reticularia.
Плети́во, n. das Strickgarn, fila servientia texendo.
Пле́тикоса, m. пјевасе у пјесмама и приповиједа некакав арамбаша Плетикоса Павле.
Пле́тикотарица, m. der Korbflechter, Korbmacher, corbarius, sportarius: мајстор плетикотарица.
Плети́ља, f. die Strickerin, textrix acuaria.
Плети́ћа игла, f. die Stricknadel, acus reticularia.
Пле́тке, f. pl. Intriguen, artes.
Пле́тњица, f. дрво, као уска дашчица, што стоји кроз крпеле (код плуга и код кола волујске).
Пле́ћат, та, то, breitschulterig, humeris latis.
Пле́ће, n. das Schulterblatt, scapula.
Пле́ћи, f. pl. die Schultern, humeri cf. плеће.
Пле́ћка, f. der Schinken, perna.
Пли́вање, n. das Schwimmen, natatio.
Пли́вати, ам, v. impf. schwimmen, nato.
Пли́вач, m. der Schwimmer, natator.
Пли́вачица, f. die Schwimmerin, natatrix.
Плије́вити, им, v. impf. (Ерц.) jäten, runco.
Плије́вљење, n. (Ерц.) das Jäten, runcatio.
Плије́н, m. (Ерц.) 1) die Beute, praeda. 2) има као плијена (н. п. рака у потоку, ушију у глави), es ist in Menge da, abundat. cf. пљева.
Плије́нити, им, v. impf. (Ерц.) plündern, praedor.
Плије́њење, n. (Ерц.) das Plündern, praedatio.
Плије́сан, сни, f. (Ерц.) der Schimmel, mucor, situs.
Пли́ска, f. die Bachstelze, motacilla.
Пли́так (comp. плићи), тка, ко, seicht, tenuis, non altus, non profundus.
Пли́ћина, f. die Seichtigkeit, vadositas, tenuitas.
Пло́вити, им, v. impf. 1) schwimmen, nato:
„Плови, плови мој зелени венче —
2) schwimmen machen, facio ut natet, z. B. das Pferd über einen Fluß.
Пло́вка, f. vide патка (у крајини Херцеговинској).
Пло́вљење, n. das Schwimmen, natatio.
Пло́вче, чета, n. vide паче (чета).
Пло́вчији, чја, чје, vide пачји.
Пло́сан, сна, но, platt, abgeplattet, compressus, planus.
Пло́ска, f. eine platte Flasche (чутура), vas ligneum vinarium planum.
Пло́снат, та, то, vide плосан.
Плосни́на, f. die Abplattung, planities.
Плосно́глав, m. der Plattkopf, homo capitis plani.
Пло́т, m. der Zaun, sepes.
Пло́тић, f. dim. v. плот.
Пло́ча, f. 1) eine Platte, lamina. 2) конска, vide потковица.
Пло́чаџија*, m. der Schmarotzer (besonders von Rauchtabak, Branntewein), parasitus contemtissimus.
Пло́чица, f. dim. v. плоча.
Пло́шчица, f. dim. v. плоска.
Плу́г, m. der Pflug, aratrum.
Плу́жење, n. das Halten des Pfluges, sustentio stivae.
Плу́жити, им, v. impf. den Pflug halten, sustineo stivam.
Плу́ндре, f. pl. (die Pluderhosen) die deutschen geknöpften Hosen, im Gegensatze der ungrischen, serbischen mit Riemen, braccae germanicae.
Плу́та, f. der Kork, das Pantoffelholz, cortex subereus.
Пља́чка, f. (у Србији и у Босни, особито од године 1804) vide плијен.
Пља́чкање, n. vide пљењење.
Пља́чкати, ам, vide пљенити.
Пља́чкаџија*, m. der Beutemacher, Plünderer, praedator.
Пље́ва, f. (Ерц.) die Spreu, gluma: има као пљеве (н. п. рака у води, ушију у глави).
Пље́сак, m. das Platschen, sonitus, genus plausus.

Пљескање, n. das Platschen, sonitus aquae, aut in aqua agitati.

Пљескати, ам (и пљештем), v. impf. plätschern, agitare aquam, complodo.

Пљеснив, ва, во, schimmlig, mucidus.

Пљесниватисе, вамсе, v. r. impf. schimmeln, mucesco.

Пљеснути, нем, v. pf. platschen, complodo.

Пљоштимице, н. п. ударити, mit der Fläche des Degens, secundum latitudinem (gladii).

Пљуванка, f. der Speichelauswurf, ejectamentum.

Пљување, n. das Speyen, sputatio.

Пљувати, пљујем, v. impf. 1) speyen, spuo. 2) кога, einen anspeyen, conspuo.

Пљунути, нем, v. pf. ausspeyen, exspuo.

Пљускање, n. 1) das Plätschern, aquae sonitus. 2) das Sprißen, aspersio.

Пљускати, ам, v. impf 1) plätschern, sonitum edo (de aqua). 2) sprißen, aspergo.

Пљускача, f. m. j. крушка, Art wässeriger Birnen, piri genus.

Пљуснути, нем, v. pf. hinschütten, effundo, projicio (aquam e vase).

Пљуцавица, f. (ст.):
Сипна риба пљуцавица —
q. d. Speyling, eine Benennung des Fisches, in sofern man, wenn man ihn ißt, der Gräten wegen immer ausspeyen muß, piscis, quasi dicas, sputatilis ob ossa, quae manducans ejicere debet.

Пљуцање, n. dim. v. пљување.

Пљуцати, ам, dim. v. пљувати.

Пљуцкање, n. vide пљуцање.

Пљуцкати, ам, vide пљуцати.

Пљушти, m. (у Сријему, и у Бачкој) vide бршљан.

Пљуштање, n. das plätschernde Fallen des Regens), casus pluviae cum sonitu.

Пљуштати, пљуштим, v. impf. и. п. киша, вода на уста, plätschern (vom Regen), cum sonitu decido (de pluvia), fluo.

По, 1) um (holen), отишао по ђевојку, um das Mädchen, abiit ut adduceret puellam. 2) ударио га по глави, auf den Kopf, nach dem Kopfe, 3) познајем га по говору, nach der Sprache, 4) како је по Бечу? wie ist's in Wien? 5) послао по њему, durch ihn, 6) по томе може живи сто година, deswegen, per hoc, non impedit: по мени можеш чинити што ти драго. 7) није ми по ћуди, nach Wunsche, 8) по Божићу, nach Weihnachten, post. 9) по једам, по два, zu einem. 10) подобро, побоље, понајбоље, понајвише, ziemlich, sic satis. 11) mit den Zeitwörtern: поспавати, попјевати, посиђети, ein wenig, paululum. 12) по што је брашно? wie theuer? quanti? по дванаест пара. 13) поскидати, побити, позатворати, eines nach dem andern, unum ex alio. 14) по Турски, по Бечки, auf —, nach Art, more.

По̑, (die Hälfte) halb, dimidium: по вола, der halbe Ochs; по љеба, по паре, по бурета вина, по човека и т. д.

Поајдучити, им, v. pf. zum Rauben verführen, facio esse latronem.

Поајдучитисе, имсе, v. r. pf. ein Hajduk (Räuber) werden, fio latro.

Поапсити, им, v. pf. nach einander verhaften, in carcerem conjicio unum ex alio.

Поара, f. die Verheerung, depopulatio.

Поарати, ам, v. pf. verheeren, depopulor.

Поарнаутити, им, v. pf. zum Arnauten machen, reddo Albanum.

Поарнаутитисе, имсе, v. r. pf. ein Arnaut werden, fio Albanus.

Поарчити, им, v. pf. aufzehren, absumo; daher поарчитисе, sich aufzehren, consumsisse omnem pecuniam.

Побадање, n. das Einstecken in die Erde, fixio (signi).

Побадати, ам, v. impf. in die Erde stecken, figo.

Побацати, ам, v. pf. nach einander werfen, jacio unum ex alio.

Побацивање, n. 1) das Wegwerfen, abjectio. 2) das Verwerfen, das Mißgebären (von Menschen und Thieren), das Kommen um die Frucht, editio partus immaturi, abortio.

Побацивати, цујем, v. impf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) um die Frucht kommen, verwerfen, mißgebären, abortire.

Побацити, им, v. pf. 1) wegwerfen, abjicio. 2) verwerfen, mißgebären, abortio.

Побашити, им, v. pf. zum Bascha machen, facio bassam.

Побашитисе, имсе, v. r. pf. Bascha werden, fio bassa.

Побашка, abgesondert, separatim.

Побеснети, нем, (Рес.) } vide побјеснити

Побеснити, им, (Срем.) } vide побјеснити

Побећи, бегнем, (Рес. и Срем.) vide побјећи.

Побијање, n. 1) das Herabbringen des Preises, imminutio pretii. 2) das Wiederaufschärfen des Mühlsteines, acutio lapidis molaris. 3) das Hineinschlagen, infixio.

Побијати, ам, v. impf. 1) den Preis

herabsetzen, herabbringen, imminuo pretium. 2) камен воденични, den Mühlstein aufschlagen. 3) копље, hineinschlagen, infigo.

Побиједити, им, v. pf. (Ерц.) besiegen, vinco, cf. надвладати:

„Амо јесам Турке поб'једио
„На нашему шанцу Делиграду —

Побирати, ам, v. pf. nach einander klauben, colligo.

Побискати, ишtем, v. pf. кога, einem das Ungeziefer am Kopfe absuchen, perquiro caput de pediculis.

Побискатисе, ишtемсе, v. r. pf. sich unter einander die Läuse absuchen, purgare se invicem pediculis.

Побитанжитисе, имсе, v. r. pf. ein Lump werden, fio vagus, nebulo.

Побити, бијем, v. pf. 1) nach einander tödten, mactare. 2) цијену чему, den Preis einer Sache herabbringen, imminuo pretium. 3) (у бачкој) камен воденични, vide посјећи воденицу. 4) копље, einschlagen, figo.

Побитисе, бијемсе, v. r. pf. sich schlagen, confligo.

Побјегнути, нем, vide побјећи.

Побјеђивање, n. (Ерц.) das Besiegen, victio, devictio.

Побјеђивати, ђујем, v. impf. (Ерц.) besiegen, vinco.

Побјеснити, им, vide побјешњети.

Побјећи, бјегнем, v. pf. (Ерц.) fliehen, fugio, aufugio.

Побјешњети, бјесним, v. pf. (Ерц.) toll, rasend werden, in Wuth gerathen, furore corripi.

Поблёдети, дим, v. pf. (Рес.) } bleich werden, erblaßen, pallesco.
Поблёдити, им, v. pf. (Срем.) }
Поблиједити, им, v. pf. (Ерц.) }
Поблијећети, дим, v. pf. (Ерц.) }

Побљувати, љујем, v. pf. anspeyen (durch Brechen), convomo.

Побљуватисе, љујемсе, v. r. pf. 1) sich durch Brechen bespeyen, se convomere. 2) sich erbrechen, vomo.

Побожан, жна, но, fromm, pius, sanctus.

Побожност, f. die Frömmigkeit, pietas, probitas, sanctitas.

Побојатисе, јимсе, v. r. pf. sich fürchten, scheuen, timeo.

Поболевање, n. (Рес. и Срем.) vide поболијевање.

Поболевати, ва, (Рес. и Срем.) vide поболијевати.

Поболетисе, лимсе, (Рес.) vide побољетисе.

Поболијевање, n. (Ерц.) das Schmerzen, Wehthun von Zeit zu Zeit, dolor subinde rediens.

Поболијевати, ва ме, v. r. impf. (Ерц.) н. п. поболијева ме нешто глава, thut mir von Zeit zu Zeit weh, dolet mihi caput subinde.

Поболитисе (и поболетисе), имсе, (Срем.) vide побољетисе.

Побољетисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.) erkranken, morbo corripi.

Побораванти, им, v. pf. vergessen, obliviscor.

Побости, бодем, v. pf. 1) die Ochsen dazu bringen, daß sie streiten, boves incitare ad certamen. 2) zusammen stoßen, cornu peto: побола говеда овце. 3) in die Erde stoßen, pflanzen, figo humi (барјак, копље).

Побостисе, бодемсе, v. r. pf. 1) поболисе волови, haben sich gestoßen, cornibus se invicem petierunt. 2) einander todtstechen, trucidari invicem.

Побочке, nach der Seite, a latere: усо лонац побочке.

Побрати, берем, v. pf. abklauben, abpflücken, decerpo, lego.

Побратим, m. 1) који се побрати у сну, т. ј. кад ко у сну у каквој невољи рече коме: да си ми по Богу брат. 2) који се побрати на јави у каквој невољи 3) који се побрати у цркви, и то највише чине жене и ђевојке: кад се разбола жена или ђевојка, онда изабере каквога момка и оде с њим намастиру, или цркви каквој, те јој тамо метне крст (чини ми се на главу, па веже каквом марамом), и поп јој, или калуђер, очати молитву; потом ако она оздрави, онда тога момка зове братом и он њу сестром (мени се чини да је то Бугарски обичај: зашто сам ја то први пут виђео у Бијограду код Бугара). 4) cf. дружичало. 5) cf. једномјесечићи. 6) многи се прозову побратими, а нијесу се побратили никако; тако Србљин кад не зна имена коме, а он га зове: еј побратиме!

Какогођ што се човек у сну и на јави побрати (осим цркве), тако се може и посинити и поочити, а жена посестрити и поматерити.

Побратимити, им, vide побратити.

Побратимитисе, имсе, vide побратитисе.

Побратимов, ва, во, des побратим, fratris adoptivi.

Побратимство, n. die Pobratimschaft, fraternitas adoptiva.

Побратити, им, v. pf. кога, einen zum Bruder wählen, fratem appello aliquem.

Побратитисе, имсе, v. r. pf. с ким,

Wahlbruder mit jemand werden, fraternitatem ineo cum aliquo.

Побрђе, n. (cm.) das Gebiet eines Gebirges, regio adjacens monti:

„Ђурађ коси по побрђу —

Побркати, ам, v. pf. verwirren, confundo.

Побркатисе, амсе, v. r. pf. sich irren, erro.

Побро, m. hyp. v. побратим.

Побројити, им, v. pf. abzählen, pernumero.

Побугарити, им, v. pf. zum Bulgaren machen, facio aliquem esse Bulgarum.

Побугаритисе, имсе, v. r. pf. ein Bulgar werden, fio Bulgarus.

Побусати, ам, v. pf. mit Rasen bedecken, cespite corono; daher побушаати, und побушавање.

Побушени понедељник, m. cf. дружичало.

Повабити, им, v. pf. nachlocken, allicio ad sequendum.

Повадити, им, v. pf. 1) herausnehmen, protraho, eximo. 2) (cm.) н. п. сабљу, т. ј. извадити:

„Ти повади моју бритку сабљу —

„Пак пашину сабљу повадио —

Повалити, им, v. pf. 1) niederwerfen, sterno. 2) beloben, collaudo.

Повалитисе, имсе, v. r. pf. großthun, sich rühmen, glorior.

Поваљиваање, n. das Niederwerfen, stratio.

Поваљивати, љујем, v. impf. niederwerfen, sterno.

Повампиритисе, имсе, v. r. pf. ein Vampir werden, fio vampirus, (warum sollten wir Vampyr schreiben?) cf. вукодлак.

Поватати, ам, v. pf. ergreifen, corripio.

Поватати се, амосе, v. r. pf. sich anfassen (zum Kolotanz), se apprehendere invicem.

Повезати, ежем, v. pf. 1) nach einander binden, ligo alium ex alio. 2) главу, einbinden (den Kopf), illigo.

Повезатисе, ежемсе, v. r. pf. sich (den Kopf) einbinden, illigo caput.

Повезача, f. марама, или крпа, што се жене повезују, das Kopftuch, Hauptuch, vitta.

Повезивање, n. das Einbinden des Kopfes, vittatio capitis.

Повезивати, зујем, v. impf. den Kopf einbinden, vitto.

Повезиватисе, зујемсе, v. r. impf. sich einbinden, vittor.

Повелик, ка, ко, so ziemlich groß, sic satis magnus.

Повесамце, n. dim. v. повесмо.

Повесмо, n. (Рес. и Срем.) vide повјесмо.

Повести, едем, v. pf. mitnehmen, mitführen, mitbringen, adduco.

Повести, езем, v. pf. fahren, führen, veho.

Повестисе, едемсе, v. r. pf. sich nach einem richten, sequi aliquem.

Повечерати, ам, v. pf. ein kleines Nachtmal einnehmen, coenam modicam sumo.

Повијање, n. 1) das Wickeln, fascinatio. 2) das Winden, Heraufziehen (der Wolke), advolutio nubium.

Повијати, ам, v. impf. wickeln, fascio.

Повијатисе, амсе, v. r. impf. sich schmiegen, se applicare.

Повикати, ичем, v. pf. schreyen, inclamo, exclamo.

Повилети, лим, v. pf. (Рес.) } in Wuth

Повилити, им, v. pf. (Срем.) } gerathen,

Повиљети, лим, v. pf. (Ерц.) } in furorem agor (vim vitae nunciaсor).

Повитак, тка, m. die Windeln zusammengewickelt, fasciae: дијете у повитку.

Повити, вијем, v. pf. дијете, einwickeln (österr. fatschen), fascio.

Повитисе, вијемсе, v. r. pf. sich winden, schlingen, emineo:

„Повилосе бела лоза винова —

„Повиосе по коњу дорату —

„Ја сам ноћас чудан сан уснио,

„Ђе се пови један прамен магле —

Повјесамце, n. dim. v. повјесмо.

Повјесмо, n. (Ерц.) der Bund Flachs, fasciculus lini.

Повладити, им, v. pf. коме шта, durch Beifall begünstigen, Vorschub geben, aufmuntern, laudo, hortor.

Повлађивање, n. das Aufmuntern, hortatio.

Повлађивати, ђујем, v. impf. aufmuntern, hortor.

Повлака, f. die Sahne, flos lactis.

Повлачити, им, v. pf. 1) umherziehen, herumschleppen, distraho. 2) очи, hinkehren, converto (oculos).

Повлашити, им, v. pf. zum Walachen machen, facio esse valachum.

Повлашитисе, имсе, v. r. pf. ein Walach werden, fio valachus.

Повлен, m. планина у Србији.

Повод, m. der Strick an dem man die Beipferde führt, funis capistri:

„Даа поведи јоште у поводу —

Поводац, воца, m. vide повод.

Поводити, им, v. impf. im Begriffe seyn zu führen, ducturus sum.

Поводитисе, имсе, v. r. impf. sich aufmachen zu folgen, accingor ad sequendum.

Поводљив, ва, во, leicht zu bewegen, leicht nach andern zu richten, facilis ad sequendum.

Повођење, n. das Aufbrechen um zu führen, oder zu folgen.

Повој, m. die Binde (um das Kind zu wickeln), fascia.

Повојница, f. част и дар (ђетету чарапице, капу или кошуљу), што се шаље породиљи послије порођаја, das Kindbettgeschenk, donum puerperii.

Повољан, љна, но, willkommen, angenehm, gratus.

Повр (у Ерц. повrг), ober, super: повр главе, über den Kopf; повр брда, am Gipfel des Berges.

Поворка, f. 1) eine Reihe Fische an einer Schnur. 2) eine Reihe Menschen hinter einander: читава поворка (људи).

Повражење, n. das Umstricken (z. B. des Topfes) um ihn aufzuhängen, circumdatio funiculi, cujus ope ollae, cibis plenae, sospenduntur in baculo portanturque in campum messoribus.

Повраз, m. das Henkeleisen an einem Kessel, bacillus ferreus ex quo, per ansas applicito, suspenditor ahenum.

Повразача, f. узица, што се повразн лонац, н. п. кад се у њему носи јело у поље, der Umbindestrick, funiculus circumligatus ollae suspendendae.

Повразити, им, v. impf. (den Topf) umstricken, circumdo funiculum ollae.

Повратак, тка, m. das Kehrum, die Ruckkehr, reversio, reditus.

Повратити, им, v. pf. 1) umkehren machen, facio ut quis redeat. 2) zurückstellen, reddo, restituo.

Повратитисе, имсе, v. r. pf. umkehren, revertor.

Повратич, m. der Rheinfarn, tanacetum crispum Linn.

Повраћање, n, 1) das Zurückstellen, restitutio. 2) das Umkehren, reversio.

Повраћати, ам, v. impf. 1) umkehren machen, dazu bereden, facio ut quis revertatur. 2) zurückstellen, reddo.

Повраћатисе, амсе, v. r. impf. umkehren, revertor.

Поврбај, cf. бердо.

Повревети, ви, v. pf. (Рес.) }
Повривити, ви, v. pf. (Срем.) } dahinströmen (in
Поврвљети, ви, v. pf. (Ерц.) } Menge zusammenlaufen), confluo, concurro.

Повргнути, нем, vide поврћи.

Поврéдити, им, (Рес. и Срем.) vide повриједити.

Поврeђивање, n. das Wiederaufreißen (einer Wunde), renovatio vulneris, revolutio.

Повређивати, ђујем, v. impf. (eine Wunde) aufreißen, denuo aperio vulnus, revello, rumpo.

Повриједити, им, v. pf. (Ерц.) eine Wunde aufreißen, revello vulnus.

Поврсти, поврзем, v. pf. (den Topf) umstricken, circumdo funiculum ollae.

Поврте, f. pl. (у Бачкој) као дечје криве дашчице, што стоје одозго на јарму.

Поврће, n. das Gemüse, obsonium.

Поврћи, вргнем, vide пометнути.

Поврşити, им, v. pf. кога, einen unter sich bringen, ihn von oben drücken, deprimo.

Повући, учем, v. pf. 1) fortziehen, moveo (trahendo). 2) очи, hinkehren, converto.

Повућисе, учемсе, v. r. pf. sich geben, gelindere Saiten aufziehen, remittere.

Погађање, n. 1) das Errathen, conjectatio, divinatio. 2) das Treffen (mit der Flinte, dem Pinsel), collineatio, expressio ad vivum. 3) das Ausmachen, Accordiren, Vergleichen, pactio.

Погађати, ам, v. impf. 1) errathen, conjectura assequor. 2) treffen, ferio, ad vivum exprimo. 3) vergleichen, paciscor.

Погађатисе, амсе, v. r. impf с ким, eins werden, es ausmachen, sich vergleichen, paciscor.

Погађач, m. der Errather, conjector. Ако није врач, а он је погађач.

Погазити, им, v. pf. mit Füßen treten, conculco.

Поган, f. der Unflat, stercus.

Поган, на, но, unrein, pollutus, impurus.

Поганац, нца, m. поганац га уштро!

Поганити, им, v. impf. verunreinigen, polluo.

Поганитисе, имсе, v. r. impf. vom Kinde, das sich besudelt, concacare se.

Погањење, n. das Verunreinigen, pollutio.

Погасити, им, v. pf. nach einander auslöschen, exstinguo alind ex alio.

Погача, f. (ital. fogaccia?) ungesäuertes Weizenbrot, panis non fermentatus.

Погачица, f. dim. v. погача.

Погибао, бли, f. der Untergang, die Gefahr des Untergangs, discrimen: не знам која му је погибао?

Погинути, нем (погину и погибо), v. pf. untergehen, fallen, intereo.

Поглавар, m. } das Oberhaupt, caput,
Поглавица, f. } ductor.

Погладити, им, v. pf. streicheln, demulceo.

Погла̂ти, ам, vide погледати.

Поглед, m. 1) der Anblick, conspectus; im Angesichte, in conspectu:
„На погледу селу Невесињу —
2) der Blick, aspectus: страшна погледа.

Погледање, n. das Sehen nach einem,

der kommen soll, expectatio adventantis aut venturi.

Погле́дати, ам, v. impf. nach einem sehen, der kommen soll, ihn erwarten, exspecto.

По̏гледати, ам, v. pf. einen Blick werfen, conjicio oculos aliquo.

Поглу́нути, немо, v. pf. nach der Reihe taub werden, obsurdesco.

По̏гнати, ам, vide поћерати.

По̏гнатисе, амсе, vide поћератисе.

По̏гнутисе, немсе, v. r. pf. sich vorwärts beugen (z. B. der Reiter), promineo.

Погова́рање, n. das Verlauten- lassen, ostensio (propositi alicujus).

Погова́рати, ам, v. impf. sich verlauten lassen, significare verbis propositum.

По̏гово̑р, m. wiederholte Rede, sermo iteratus.

Погово́рити, им, v. pf. 1) ein wenig reden, proloquor. 2) wiederholt sagen, iterum dico.

По̏годба, f. der Vertrag, pactio.

По̏годити, им, v. pf. 1) errathen, conjectura assequor, divino, 2) treffen (im Schuße), ferio. 3) treffen (im Gemälde), ad vivum exprimo. 4) accordiren, verabreden, bereden, paciscor.

По̏годитисе, имсе, v. r. pf. sich vergleichen, accordiren, eins werden, paciscor.

Пого̀нити, им, v. impf. versuchen zu treiben, coepi agere.

Пого̀њење, n. das Antreiben, der Versuch zu treiben, excitatio.

Погорелица, f. нагорелица, пожеглица, m. j. она капа, или чарапа, у коју се прстен сакрије давнут засонце вад се игра прстена. cf. прстен.

Пого̀рети, рим, v. pf. gänzlich abbrennen, deflagro.

Погоспо̀дитисе, имсе, v. r. pf. ein Herr werden, fio dominus: погосподно се, па не ће да ради.

По̏грабити, им, v. pf. raffen, rapio.

Пограђивати, им, v. pf. 1) ausbessern, repariren, reparo, н. п. цркву, намастир. 2) nach einander machen (z. B. bauen), facio, aedifico aliud ex alio.

Пограђи́вање, n. das Repariren, reparatio.

Пограђи́вати, ђујем, v. impf. repariren, reficio, reparo.

По̏греб, m. das Begräbniß, das Leichenbegängniß, exequiae.

По̏гребни̑, на, но, Leichen-, funebris.

Погре́вање, n. (Рес. и Срем.) vide погријевање.

Погре́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide погријевати.

По̏грејати, јем, (Рес. и Срем.) vide погријати.

Погре̏псти, бем, v. pf. begraben, sepelio.

Погре́шити, им, (Рес. и Срем.) vide погријешити.

По̏грешка, f. (Рес. и Срем.) vide погрјешка.

По̏гријати, јем, v. pf. (Ерц.) aufwärmen, recoquo.

Погрије̑вање, n. (Ерц.) das Aufwärmen, recoctio, recalfactio.

Погрије́вати, ам, v. impf. (Ерц.) aufwärmen, recoquo, recalfacio.

Погрије̑шити, им, v. pf. (Ерц.) fehlen, labi.

По̏грјешка, f. (Ерц.) der Fehler, lapsus, error.

Погу́бити, им, v. pf. 1) кога, umbringen, interficio. 2) н. п. све новце, nach einander verlieren, amitto aliud ex alio.

Погузија̑ш, m. der Schmarozer, parasitus.

Погузија̑шица, f. die Schmarozerin, parasita.

Погу́лити, им, v. pf. 1) abnagen, corrodo. 2) н. п. погулио сву воду, hineinsaufen, deglutiit.

По̏гурити се, имсе, v. r. pf. sich krümmen (vor Alter), incurvor.

Погу́шити, им, v. pf. nach einander ersticken, suffocor.

По̏д, } 1) unter, sub: под небом, по-
По̏да, } да мном. 2) gegen, um die Zeit: под старост, auf die alten Tage; под ноћ, gegen die Nacht hin, sub noctem.

Пода́вање, n. das Ergeben, deditio.

Пода́ватисе, дајемсе, v. r. impf. sich ergeben, dedo me.

Пода́вити, им, v. pf. nach der Reihe erwürgen, suffoco, strangulo.

Пода́вити, по̏давијем, v. pf. unter etwas wickeln, subvolvo.

Пода́витисе, имсе, v. r. pf. nach der Reihe ersticken, suffocor alios ex alio.

Пода̑вно, ziemlich lange her, sie sat pridem.

Пода̑ј му, gib ihm's hin, porrige, da ei.

Пода̑пети, пнем, v. pf. aufspannen, intendo, tendo.

Пода̀пињање, n. das Aufspannen, intensio.

Пода̀пињати, њем, v. impf. aufspannen, intendo, tendo.

По̏датисе, амсе, v. r. pf. sich ergeben, desio me.

По̏датљив, ва, во, freygebig, liberalis.

Подбадање, n. das Aufmuntern, das Aufhetzen, stimulatio.

Подба̏дати, ам, v. impf. aufmuntern hetzen, stimulo.

Подба̏да̑ч, m. der Aufhetzer, stimulator.

Подбаци́вање, n. das Unterlegen, subjectio.

Подбацѝвати, цујем, v. impf. unterlegen, unterschieben, subjicio.

Подба̀цити, им, v. pf. unterlegen, subjicio.

Подбѐлити, им, (Рес. и Срем.) vide подбијелити.

Подбѝјање, n. das Schlagen von unten auf, subtercussio.

Подбѝјати, ам, v. impf. von unten wegschlagen, subtercutio.

Подбѝјатисе, амсе, v. impf. sich die Füße wund gehen, subtersaucio pedes.

Подбијѐлити, им, v. pf. (Ерц.) von unten weiß machen, dealbo a parte inferiori (z. B. in einem Walde einige Bäume abschälen zum Zeichen der Besitznahme, damit kein anderer davon Gebrauch mache, sey's zum Ausrotten oder sonst).

По̀дбити, бијем, v. pf. von unten wegschlagen, decutio in inferiori parte.

По̀дбитисе, бијемсе, v. r. pf. sich wundgehen, pedes adtero eundo.

По̀дбјел, m. der Huflattich, tussilago farfara Linn.

Подбо̀сти, бодем, v. f. aufhetzen, stimulo.

Подбо̀читисе, имсе, v. r. pf. den Arm in die Seite (бок) spreizen, manum subdo lateri.

По̀дбрадњак, m. ein Band mit Münzen, das an der Kopfbedeckung angehäkelt wird, und beim Kinn vorbeigeht, monilis genus, ad continendum in capite ornatum.

Подбрија̀вање, n. das Abscheren (unten weg), subterrasio, subtertonsio.

Подбрија̀вати, ам, v. impf. unten wegscheren, subtertondeo.

По̀дбријати, ријем, v. pf. unten wegscheren, subtertondeo.

Подбу̀нити, им, v. pf. 1) aufwiegeln, concito. 2) (im guten Sinne) aufmuntern, excito.

По̀дбунути, нем (у прошавшем времену говорисе и подбуо), v. pf. aufdunsen, subinflor: подбуле му очи.

Подбуњѝвање, n. das Aufreizen, concitatio, excitatio.

Подбуњѝвати, њујем, v. impf. aufreizen, concito, excito.

По̀двалак, лка, m. die Unterlage, subiculum, z. B. beim Faße.

Подва̀лити, им, v. pf. unterlegen, (z. B. einen Pfahl unter das Faß), subterjicio.

Подваљѝвање, n. das Unterlegen, subterjectio.

Подваљѝвати, љујем, v. impf. unterlegen, unterwälzen, subterjicio, subtervolvo.

По̀дватитисе, имсе, v. r. pf. sich unterfangen, audeo.

По̀дваћање, n. das Unterfangen, ausus.

По̀дваћатисе, амсе, v. r. impf. sich unterfangen, audeo.

По̀двеза, f. das Strumpf= oder Hosenband, vinculum tibiale, periscelis.

Подвѐзати, ежем, v. pf. unterbinden (Strümpfe, Hosen), subligo.

Подвезѝвање, n. das Unterbinden, subligatio.

Подвезѝвати, зујем, v. impf. unterbinden, subligo.

По̀двезица, f. dim. v. подвеза.

Подвѐсти, едем, v. pf. unterführen (Pferd zum Reiten), subterduco.

Подвѐсти, везем, v. pf. unterführen (Wagen, Schiff), subterveho.

Подве́сти, везем, v. pf. untersticken, subterpingo acu.

Подвѝјање, n. das Unterwickeln, subterplicatio.

Подвѝјати, ам, v. impf. unterwinden, subterplico; подвија језиком.

Подвикѝвање, n. das Jauchzen, jubilatio.

Подвикѝвати, кујем, v. impf. aufjauchzen, jubilo.

Подвѝкнути, нем, v. pf. aufjauchzen, inclamo.

По̀двити, вијем, vide пода̀вити.

По̀длавчак, чка, m. die Unterschindel (bei den Dachdeckern), scindula supposita duabus aliis.

Подвла̀чење, n. das Unterziehen, subtertractio.

Подвла̀чити, им, v. impf. unterziehen, subtertraho.

Подвла̀читисе, имсе, v. r. impf. sich unter etwas ziehen, subtertrahor.

По̀дводан, дна, но, der Ueberschwemmung ausgesetzt, obnoxius inundationi.

Подво̀дити, им, v. impf. 1) unterführen, subterduco. 2) kuppeln, lenocinor.

По̀дводница, f. die Kupplerin, lena.

Подво̀ђење, n. das Unterführen, subterductio.

Подво̀жење, n. das Unterfahren, subtervectio.

Подво̀зити, им, v. impf. unterfahren (mit dem Wagen, Schiff), subterveho.

По̀двољак, љка, m. das untere Kinn, regio sub mento: уватити за подвољак, beim Kinn nehmen, das Kinn streicheln.

По̀дворе, f. pl. она два коца, што се на њима носе навиљци (у Србији кажу сијенско коље).

По̀двргнути, нем, vide подврћи.

Подвр̀нути, нем, v. pf. z. B. коњ самар, verrücken, perverto, e loco justo moveo.

По̀двртање, n. das Verrücken der Saumlast, perversio sarcinae.

Подвртати, врћем, v. impf. verrücken, perverto.
Подврћи (говорисе и подаргнути), вргнем, vide подметнути 1.
Подвући, учем, v. pf. unterziehen, subtertraho.
Подгајити, им, v. pf. pflegen, ziehen, auferziehen, educo. cf. одгајити.
Подговарање, n. das Anstiften, subornatio.
Подговарати, ам, v. impf. anstiften, suborno.
Подговорити, им, v. pf. anstiften, suborno.
Подгорица, f. варош у Ерцеговини. Подгоричанин, човек из Подгорице. Подгорички, ка, ко, von Подгорица.
Подгорје, n. Gegend unterm Berge, submontana regio, submontorium.
Подгревање, n. (Рес. и Срем.) vide подгријевање.
Подгревати, ам, (Рес. и Срем.) vide подгријевати.
Подгрејати, грејем, (Рес. и Срем.) vide подгријати.
Подгризање, n. das Unterbeißen, subtermorsio.
Подгризати, ам, v. impf. unten abbeißen, subtermordeo.
Подгријати, ријем, v. pf. (Ерц.) 1) vide погријати. 2) подгријало сунце, von unten anscheinen, ab imo illustro (sicut sol occidens juga montium).
Подгријевање, n. (Ерц.) 1) das Erwärmen, recalefactio. 2) das Anscheinen von unten her, illustratio e parte inferiori.
Подгријевати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) wieder aufwärmen, recalfacio. 2) von unten anscheinen, ab imo illustro.
Подгристи, ризем, v. pf. unten abbeißen, subtermordeo.
Подгрљача, f. на јарму оно дрво, што стоји волу испод грла.
Подгрнути, нем, v. pf. unterschüren, (ignem) subjicio.
Подгртање, n. das Unterschüren, subjectio (ignis).
Подгртати, грћем, v. impf. unterschüren, subjicio (ignem).
Подгулити, им, vide подбијелити.
Подгуљивање, n. das Entblößen von unten an, subternudatio.
Подгуљивати, љујем, v. impf. von unten entblößen, subternudo (z. B. einen Baum durch Abschälen, oder Abnagen).
Поделити, им, (Рес. и Срем.) vide подијелити.
Поделитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide подијелитисе.
Подерати, рем, vide издерати.
Подетитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide подијетитисе.
Подженути, ежем, v. pf. unterzünden, subdo flammam, succendo.
Подживање, n. das Unterzünden, succensio.
Подживати, ижем, v. impf. unterzünden, succenso.
Подзидати, ам, v. pf. untermauern, substruo murum.
Подзиђивање, n. das Untermauern, substructio.
Подзиђивати, ђујем, v. impf. untermauern, substruo.
Подивљати, ам, v. pf. wild werden, efferor.
Подигнути, нем, vide подићи.
Подигнутисе, немсе, vide подићисе.
Подизање, n. das Aufheben (in die Höhe), levatio, sublatio.
Подизати, ижем, v. impf. in die Höhe heben, tollo, levo.
Подизатисе, ижемсе, v. r. impf. sich erheben, aufstehen, surgo.
Подијелити, им, v. pf. (Ерц.) 1) theilen und theilen (unter einander), divido. 2) vide удијелити.
Подијелитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich theilen, auseinander gehen, dividi.
Подијетитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ein Kind werden, puer fio.
Подина, f. die Fläche des Heuschobers, dessen Spitze verfüttert worden, quasi tabulatum metae foeni.
Подирање, n. das Wiederhervorziehen einer abgemachten Sache, sollicitatio rei confectae, caussae peractae.
Подирати, рем, v. impf. etwas Ausgemachtes wieder hervorziehen, repeto rem confectam.
Подићи (говорисе и подигнути), дигнем, v. pf. heben, levo, tollo.
Подићисе (говорисе и подигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. sich erheben, consurgo.
Подјела, f. (cm) оно што се удијели просјаку, das Almosen, eleemosyna:
„Те он проси шљепачку подјелу —.
Подлагање, n. 1) das Unterlegen, subjectio. 2) das Unterschüren, subjectio, suppositio lignorum igni augendo.
Подлагати, ажем, v. impf. 1) unterlegen, subjicio. 2) unterschüren, subjicio ligna ad augendum ignem.
Подланица, f. die flache Hand, palma: дебела сланина с подланице, lardum palmare, eine Hand breit.
Подлећи, лежем (и подлегнем), v. pf. wagen, auf sich nehmen, recipio in me: ја не могу под то подлећи.
Подлијевање, n. (Срем.) vide подљевање.
Подлијевати, ам, (Срем.) vide подљевати.

Подлизѝвање, n. das Ablaufen einer Flüssigkeit am Gefäße herunter, defluxus per latus vasis.

Подлизѝвати, зује, v. impf. am Gefäße herabfließen, defluo per latus vasis.

По̀дліти, лијем, v. pf. untergießen, subterfundo.

По̀длога, f. die Unterlage, res subjecta, subiculum (z. B. unter der Sohle).

Подло̀жити, им, v. pf. 1) unterlegen, subjicio. 2) unterschüren, subjicio ligna igni augendo.

По̀дложица, f. dim. v. подлога.

Подло̀кати, лоче, v. pf. m. j. вода бријег, unterfressen, subterlambo.

По̀дљевање, n. (Ерц.) das Untergießen, subterfusio.

По̀дљевати, ам, v. impf. (Ерц.) untergießen, subterfundo.

По̀дмазати, ажем, v. pf. 1) unterschmieren, subterlino. 2) bestechen, corrumpo (pecunia, donis).

Подмазѝвање, n. 1) das Unterschmieren, sublitio. 2) das Bestechen, corruptio.

Подмазѝвати, зујем, v. impf. 1) unterschmieren, sublino. 2) bestechen, corrumpo.

Подма̀ћи (говорисе и подмакнути), макнем, v. pf. darunter rücken, subdo.

Подмера́вање, n. (Рес. и Срем.) vide подмјеравање.

Подмера́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide подмјеравати.

По̀дмерити, им, (Рес. и Срем.) vide подмјерити.

Подме́сити, им, (Рес. и Срем.) vide подмијесити.

Подме́сти, етем, v. pf. unterrühren, subtermisceo.

По̀дметак, тка, m. das Unterlegeholz, quod subjicitur.

Подмѐта̂ње, n. 1) das Unterlegen, subjectio. 2) das Verschneiden (des Pferdes). castratio.

Подмѐтање, n. das Unterrühren, subtermixtio.

Подмѐтати, мећем, v. impf. 1) unterlegen, subjectio. 2) коња, das Pferd verschneiden, castro equum.

Подме́тати, ам, v. impf. unterrühren (die Suppe mit Mehl), subtermisceo.

По̀дметнути, нем, v. pf. 1) unterlegen, subjicio. 2) коња, verschneiden, castro equum.

Подмешѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide подмјешивање.

Подмешѝвати, шујем, (Рес. и Срем.) vide подмјешивати.

Подмијѐсити, им, v. pf. (Ерц.) einsäuern (den Brotteig), fermento.

Подмирѝвање, n. das Befriedigen, satisfactio.

Подмирѝвати, рујем, v. impf. einen befriedigen, zufrieden stellen, satisfacio.

Подмѝрити, им, v. pf. befriedigen, satisfacio.

Подмѝтити, им, v. pf. bestechen, corrumpo pecunia.

Подмићѝвање, n. das Bestechen, corruptio.

Подмићѝвати, ћујем, v. impf. bestechen, corrumpo.

По̀дмица̂ње, n. das Unterlegen, subjectio.

По̀мицати, ичем, v. impf. darunter rücken, submitto, subjicio.

Подмјера́вање, n. (Ерц.) 1) das Abmessen (wie viel ein Gefäß halte), emensio. 2) das Probieren, ob ein Gefäß das gehörige Maß halte, exploratio mensurae.

Подмјера́вати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) abmessen, emetior. 2) das Maß probieren, explorare mensuram.

По̀дмјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) abmessen und abwägen, emetior und expendo. 2) das Maß oder die Wage probieren (prüfen), exploro mensuram et libram.

По̀дмјешивање, n. (Ерц.) das Einsäuern des Brotteigs, fermentatio.

Подмјешѝвати, шујем, v. impf. (Ерц.) einsäuern, fermento.

Подму̑као, кла, ло, heimtückisch, malitiosus, subdolus.

Подна̀питисе, пијемсе (у Србијем. у Бачк. и у Бан.) vide понапитисе.

По̀дне, n. (indecl.) Mittag, meridies: од подне до мрака; у по подне. око подне.

Подне̂ти, несем, (Рес. и Срем.) vide поднијети.

Подни́зати, нижем, v. pf. unterschnüren, lineam subterduco.

Подниз̀ивање, n. das Verbrämen mit einer Schnur (von Perlen, Dukaten), adjunctio lineae, limbi.

Подниз̀ивати, зујем, v. impf. eine (Perlen-, Dukaten-,) Schnur unten anbringen, subtexo limbum.

По̀днијети, несем, поднио (поднијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) unter etwas bringen, praetendo, subtertendo. 2) ertragen, tolero. 3) ако ти може поднијети, wenn du es (um diesen Preis) geben kannst, si absque tuo detrimento potes; ако ти вјера може поднијети, wenn es dein Glaube erlaubt (leidet), si per fidem tuam licet.

Поднимитисе, имсе, v. r. pf. den Kopf auf den Arm stützen, suppono caput brachium, innitor brachio.

По̀дница, f. vide даска:
„Удовице, у али поднице! —

Подножи́ци, m. pl. под ногама оне даније дашчице, ђе жене држе ноге те помичу њима нити кад чу (die Tritte).

Подносити, им, v. impf. 1) unter etwas tragen, praetendo (sub nares). 2) ertragen, fero, tolero. 3) не подноси ми вјера, erlauben, dulden, non fert, non patitur.

Подношѐње, n. 1) das Tragen unter —, praetensio. 2) das Ertragen, toleratio. 3) das Erlauben, Geschehen-lassen, permissio.

По̏добан, бна, но, (cm) darnach aussehend, fähig, tauglich, qui apparet posse:
„Има л' млого војске у Турака?
„Је л' подобна да боја убије —

По̏добар, бра, ро, so ziemlich gut, sic satis bonus, (und so vor allen Beiwörtern, cf. по).

Подобритисе, имсе, v. r. pf. einem gut werden, benignus fio in aliquem:
„Већ се синко подобрите рајн —

Подојити, им, v. pf. die Brust reichen, praebeo mammam.

Подоштра́вање, n. das Zuspitzen von unten, acuminatio ab imo.

Подоштра́вати, ам, v. impf. н. п. кољe, unten zuspitzen, cacumino ab imo.

Подоштрити, им, v. pf. н. п. колац, von unten zuspitzen, praeacuo ab imo.

Подражи́вање, n. 1) das Reizen, irritatio. 2) das Necken, lacessitio.

Подражи́вати, жујем, v. impf. reizen, necken, irrito, lacesso.

Подра́жити, им, v. pf. reizen, necken, irrito, lacesso.

Подра́нити, им, v. pf. durch Pflege aufziehen, educo, (den Baum, das Kind, das Thier).

По̏даранити, им, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide по̏ранити.

Подрањи́вање, n. das Großziehen, educatio.

Подрањи́вати, њујем, v. impf. aufziehen, educo.

По̏дрезати, режем, v. pf. н. п. кошуљу, unterschneiden, subtercido.

Подрези́вање, n. das Unterschneiden, subtercisio.

Подрези́вати, зујем, v. impf. unterschneiden, subterscindo.

Подрећи, ечем, vide урећи.

Подриги́вање, n. das Aufstoßen, Rülpsen, ructatio.

Подриги́ватисе, гује ми се, v. r. impf. aufstoßen, rülpsen, ructo.

По̏дригнутисе, не ми се, v. r. pf. es stößt mir auf, ich rülpse, ructo.

Подрије̏тло, n. (Ерц.) der Zuname, Familienname, cognomen.

Подри̏ње, n. das Land längs der Drina, regio circumdrinana, ambidrinana:
„Да би посл'о Чупића Стојана,
„Чупић чува Мачву и Подриње —

По̏дробац, пца, m. das Eingebrockte, intrita: оставио подробац у чанку.

Подро̀бити, им, v. pf. einbrocken, intero. cf. удробити.

По̏друг, m. anderthalb Mann groß, sesquihomo (tam magnus, ut sesquialterum aequet); so auch подруг ока, подруг стотина и т. д.

По̏друговић, m. der Sohn eines подруг, filius sesquiviri.

По̏друм, m. 1) das Erdgeschoß, tabulatum infimum, (q. d. по друму? franz. rez de chaussée). 2) der Keller, cella.

По̏друмскӣ, ка, ко, Keller-, cellarius.

Подру̏чје, n. Land und Leute, worüber man zu befehlen hat, quod sub potestate est: у његову подручју; „За свега подручја твога" (кад напијају коме у здравље).

Подсад, m. die Beute, progenies, (meist als Scheltwort: пасји подсаде).

По̏дседлица, f. die Decke unter dem Sattel, die Schabrocke, stragulum, stratum.

По̏дсећи, сечем, (Рес. и Срем) vide подсјећи.

Подсе̏цање, n. (Рес. и Срем.) vide подсјецање.

Подсе́цати, ам, (Рес. и Срем.) vide подсијецати.

Подсије̏цâње, n. (Ерц.) das Unterhauen, succisio.

Подсије̏цати, ам, v. impf. (Ерц.) unterhauen, succido.

По̏дсирити, им, v. pf. т. ј. млијеко, laben, cogo (lac).

По̀дсјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) unten abhauen, succido.

По̏дсмē, m. (Рес.) vide подсмије.

Подсме́вање, n. (Рес. и Срем.) vide подсмијевање.

Подсме́ватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide подсмијеватисе.

Подсмêј, m. (Срем.) } das Lachen über etwas, risus, derisio.
По̏дсмије, m. (Ерц.) } das Lachen über etwas, risus, derisio.

Подсмије̏вâње, n. das Auslachen, derisio.

Подсмије̏ватисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) коме, чему, einen auslachen, worüber lachen, derideo, rideo.

Подухвата̂ње, n. das Greifen von unten, apprehensio e parte inferiori.

Подухватати, ам, v. impf. von unten angreifen, prehendo a parte inferiori.

Поду́пати, ам, v. pf. ein wenig blasen, suffio.

Подухватити, им, v. pf. von unten umfassen, subterprehendo.

Подухваћање, n. das Anfassen von unten, subterprehensio. vide подухватање.

Подухватити, ам, v. impf. von unten anfassen, subterprehenso.

Подукрање, n. das Heraufstoßen, sublevatio.

Подувирати, рем, v. impf. von unten herauf stoßen, sublevo.

Подурети, рем, подуврьо, (Рес. и Срем.) vide подувријети.

Подувријети, рем, подуврьо, v. pf. (Ерц.) von unten herauf stoßen, sublevo.

Подударање, n. das Uebereinstimmen, consensus.

Подударатисе, амсе, v. r. impf. } über-
Подударитисе, имсе, v. r. pf. } einstimmen, convenit mihi cum aliquo de re: не може ћуд да нам се подудари.

Подужице, f. pl. kleine Schulden, pecuniola debita.

Подунавац, вца, m. einer von подунавље, circumistranus.

Подунавка, f. eine von подунавље, circumdanubiana.

Подунављанин, m. vide подунавац.

Подунавље, n. das Land längs der Donau, regio circumistrana.

Подунавски, ка, ко, 1) von подунавље, circumistranus. 2) adv. nach Art der подунавци, more circumdanubianorum.

Подупирање, n. das Unterstützen, fultura, suffultio.

Подупирати, рем, v. impf. unterstützen, suffulcio.

Подупирач, m. 1) der unterstützt, suffultor. 2) vide подупорањ.

Подуплата, f. vide поплата.

Подуплатити, им, vide поплатити 1.

Подупорањ, рња, m. die Stütze, fulcrum.

Подупрети, рем, подупрьо, (Рес. и Срем.) vide подупријети.

Подупретисе, ремсе, подупрьосе (Рес. и Срем.) vide подупријетисе.

Подупријети, рем, подупрьо, v. pf. (Ерц.) unterstützen, suffulcio.

Подупријетисе, ремсе, подупрьосе, v. r. pf. (Ерц.) sich stützen, innitor.

Подушје, n. Gabe um der Seele willen, quod datur pro animae salute:
„Дадоше ми Шарца од подушја —

Пођачитисе, имсе, v. r. pf. ein Student werden, fio discipulos, scholasticus.

Пожалити, им, v. pf. bedauern, sich leid seyn lassen, poenitet me.

Пожар, m. der Waldbrand, flagrantia, ardor silvae sponte aut forte fortuna incensae.

Пожаревац, вца, m. Stadt in Serbien, am rechten Ufer der Morawa (verhunzt: das berühmte Passarowitz).

Пожаревачки, ка, ко, Passarowitzer.

Пожаревчанин, m. човек из Пожаревца.

Пожарити, им, vide запожарити.

Пожега, f. 1) Stadt in Serbien. 2) in Slavonien.

Пожегљица, f. vide погорелица.

Пожелети, лим, v. pf. (Рес.) } begehren,
Пожелити, им, v. pf. (Срем.) } sich seh-
Пожељети, лим, v. pf. (Ерц.) } nen nach etwas, concupisco.

Пожети, жањем, v. pf. abschneiden (Getreide), demeto.

Пожећи, ежем, v. pf. 1) verbrennen, in Brand stecken, incendo. 2) пожегла ме риба, hat mir Durst verursacht, sitim movit.

Пожешки, ка, ко, von Пожега.

Пожешкиња, f. m. j. шљива, die gewöhnliche Zwetschke, woraus der Zwetschken-Branntwein gebrannt wird, prunum vulgare.

Поживети, вим, v. pf. (Рес.) } (in Ruhe und
Поживити, вим, v. pf. Срем.) } Frieden)
Поживљети, вим, v.pf. (Ерц.) } verleben, transigo (leniter) aevum.

Пожњети, ем, vide пожети.

Пожун, m. Presburg, Posonium. Пожунац (нца), човек из Пожуна. Пожункиња, жена из Пожуна. Пожунски, ка, ко, von Пожун.

Позабити, бијем, v. pf.
А. По што је то? —
Б. Позабити и по (ein obscöner Spaß von einem, der den Preis einer gekauften Sache nicht sagen will).

Позаборавити, им, v. pf. ein wenig vergessen, paululum obliviscor.

Позаборављати, ам, v. pf. nach einander vergessen, obliviscor aliud ex alio.

Позаимање, n. vide узаимање.

Позаимати, ам (и позаимљем), vide узаимати.

Позајарити, им, v. pf. „Оди сиамо да позајаримо: тирипска, памук зеза, свака трга мога," läßt die Anekdote den zinzarischen Hausirer zweideutig rufen, statt etwa: оди сиамо да пазаримо: тирипанка, памука (зелена?) и свакога трга.

Позајмити, им, vide узајмити.

Позан, зна, но, spät, tardus, serus. Позна ђеца, готове сироте.

Позбацати, ам, v. pf. nach der Reihe hinabwerfen, dejicio aliud ex alio.

Позвати, зовем, v. pf. rufen, einladen, voco.

Позвекивање, n. das Erklingen, sonitus, tinnitus.

Позвекивати, кујем, v. impf. erklingen, persono:
„Позвекују токе на Виласу —

По̏здер, m. die Flachssplittern, festuculae lini.

Поздѐрка, f. eine Flachssplitter, festucula lini.

По̏здрав, m. der Gruß, salus, salutatio.

По̏здравити, им, v. pf. grüßen, begrüßen, saluto.

По̏здрављање, n. das Grüßen, salutatio.

По̏здрављати, ам, v. impf. begrüßen, salutare.

По̏здравље, n. vide поздрав.

Позеленети, ним, v. pf. (Рес.)
Позеленити, им, v. pf. (Срем.) } grün werden, viresco.
Позелењети, ним, v. pf. (Ерц.)

Позѐсти, бу, v. pf. н. п. шљиве, ораси, nach der Reihe erfrieren, gelu perire.

Позивање, n. das Einladen, invitatio, vocatio ad coenam.

Позивати, ам (и позивљем), v. impf. einladen, voco ad coenam.

По̏злата, f. die Vergoldung, inauratio.

Позла̀тити, им, v. pf. vergolden, inauro, deauro.

Позлаћивање, n. das Vergolden, inauratio.

Позлаћивати, ћујем, v. impf. vergolden, inauro.

Познавање, n. das Kennen, cognitio.

Познавати, најем, v. impf. kennen, novi.

По̏знан, m. Mannsname, nomen viri.

По̏знана, f. Frauenname, nomen feminae.

По̏знаник, m. der Bekannte, notus, familiaris.

По̏знаница, f. die Bekannte, nota, femina familiaris.

Позна̀нство, n. die Bekanntschaft, familiaritas, usus.

По̏знати, ам, v. pf. kennen, nosse.

По̏знатисе, амсе, v. pf. einander kennen, familiares sumus.

По̏зно, spät, sero, tarde.

Позобати, бљем, v. pf. (Körner), aufessen, comedo: позобале тице грожђе, кокоши жито, коњи зоб;
„Сви су коњи зопцу позобали,
„А мој доро није ни такнуо —

Поигра̀вање, n. das Aufstanzen, Hüpfen vor Freude, exsultatio.

Поигра̀вати, ам, v. impf. hüpfen, auftanzen, exsilto, gestio.

Поиграти, ам, v. pf. ein wenig tanzen, exsulto paululum.

Поигратисе, амсе, v. r. pf. ein wenig spielen, ludo paululum.

Поискати, иштем, (у Срјему) vide побискати.

Поискатисе, иштемсе, (у Срјему) vide побискатисе.

Поитети, тим, v. pf. (Рес.)
Поитати, им, v. pf. (Срем.) } eilen, sich in Eile setzen, propero.
Поиһети, итим, v. pf. (Ерц.)

Појаати, јашем, v. pf. коње, aufsitzen (aufs Pferd), conscendere equos:
„Кад појашу вране коње,
„А припашу бритке сабље —

Поја̀вити, им, v. pf nachlocken, anführen (die Herde), duco gregem, praeeo gregi:
„Мајка Мару иза горе звала:
„Ајде Маро, и појави стадо —

Поја̀витисе, имсе, v. r. pf. sich offenbaren, sich zeigen, appareo: појавила се куга.

Поја̀мчити, им, v. pf. nach der Reihe zur Bürgschaft auffordern, facio esse sponsorem alium ex alio.

Поја̀ње, n. das Singen (in der Kirche), cantus (in ecclesia).

Поја̑с, m. der Gürtel, cingulum, zona.

Поја̀саст, та, то, Gürtel-, gestreift, lineam albam habens.

Поја̀сина, f. augm.
Поја̀сић, m. dim. } v. појас.

Поја̀сица, f. појасаста коза, eine gestreifte Ziege, capella zonata.

По̏јата, f. (по Ерц.) 1) der Stall, stabulum. 2) die Kammer, conclave:
„Да од њега бијел двор мирише,
„И појата ће Омербег спава —

По̏јати, појем, v. impf 1) singen (in der Kirche), canto (in ecclesia). 2) vide пјевати, али се врло ријетко чује, и то само у пјесмама, н. п.
„Од погаче дупе плаче,
„А од проје дупе поје —

Поја̑ти, јашем, vide појаати.

Поја̑ц, појца, m. der treffliche Sänger (in der Kirche), cantor egregius.

Поје̏бати, бем, v. pf. confutuere unam ex alia.

По̏јебљив, ва, во, (obscoena vox) quae amat futui.

По̏јевтинити, ни, v. pf. wohlfeil werden, viliori pretio vendi.

Поје̏здити, им, v. pf. (сп.) aufsitzen, daherreiten, equos conscendisse:
„Поједише иљада сватова —

Поје̏ње, n. das Tränken, praebitio potus.

Поје̏сти, јебем, vide појебати.

Поје̏сти, једем, v. pf. 1) vide најести. 2) ein wenig essen, paululum manduco.

По̏јефтинити, им, vide појевтинити.

По̏јити, им, v. impf. tränken, praebeo potum.

Појурити, им, v. pf. in die Flucht treiben, fugo, in fugam ago.

Појутарје, n. први дан по крсном имену (други дан крснот имена), der zweite Tag des крсно име, dies secundus festus sancto familiari.

Показати, ажем, v. pf. zeigen, monstro, ostendo.

Показатисе, кажемсе, v. r. pf. sich blicken lassen, sich zeigen, ostendere se.

Показивање, n. das Zeigen, ostensio.

Показивати, зујем, v. impf. zeigen, ostenso.

Покајати, јем, v. pf. кога, или што, etwas rächen, ulcisci aliquem aut aliquid.

Покајатисе, јемсе, v. r. pf. Busse thun, bereuen, poenitentiam ago.

Покалдрмити, им, v. pf. pflastern, sterno (viam).

Покапати, пљем, v. pf. 1) anträufeln, beträufeln, stillatim conspergo. 2) beträufelt werden, conspergi stillatim: покапала аљина крви.

Покарати, ам, v. pf. 1) ein wenig ausschelten, (ausgreinen), objurgare aliquantulum. 2) покарао га Бог, Gott hat ihn gestraft, reprehendit illum deus.

Покаратисе, амсе, v. r. pf. sich ausschelten, sich zertragen, jurgio invicem se excipere.

Покасати, ам, v. pf. ein wenig traben, tolutim coepi incedere.

Покаскивање, n. das Antrappen, incessus equi.

Покаскивати, кујем, v. impf. anfangen zu trappen, incipio incedere (de equo).

Покварити, им, v. pf. verderben, beschädigen, corrumpo, depravo.

Поквасити, им, v. pf. benetzen, humecto.

Покивање, n. das Beklopfen (z. B. Dengeln der Sense), pulsatio.

Покивати, ам, v. impf. н. п. косу, m. j. откивати, beklopfen, pulso (compungo).

Покидати, ам, v. pf. 1) zerreißen, disrumpo. 2) herabreißen, detraho. 3) коњару, ausmisten, expurgo (ejecto stercore).

Покидатисе, дамсе, v. r. pf. од смија, vor Lachen bersten, rumpimur risu.

Покилавити, им, v. pf. nach der Reihe einen Bruch (Leibschaden) verursachen, hernias concilio.

Покилавитисе, имсе, v. r. pf. nach der Reihe Brüche bekommen, hernias sibi conciliare.

Покипети, пи, v. pf. (Рес.) } überlaufen, redundo
Покипити, пи, v. pf. (Срем.) }
Покипљети, пи, v. pf (Ерц.) } (лонац или млијеко)

Покиснути, нем, покисао (и покиснуо), v. pf. beregnet werden, pluvia humector.

Покладе, f. pl. н. п. Бијеле, Месне, Божитње, Петрове, Госпођине, Аранђелове и т. д. der Tag vor der Faste (die Fastnacht ?), bacchanalia.

Покладовање, n. das покладе-Halten, actio bacchanalium.

Покладовати, дујем, v. impf. und pf. Fastnacht halten, agere bacchanalia.

Поклањање, n. 1) das Verbeugen, inclinatio. 2) das Schenken, donatio.

Поклањати, ам, v. impf. коме што, schenken, dono.

Поклањатисе, амсе, v. r. impf. sich verbeugen, verneigen, inclinari.

Поклапање, n. das Zudecken, opertus, opertura.

Поклапати, ам, v. impf. zudecken, operio.

Поклати, кољем, v. pf. zusammenschlachten, macto unum ex alio.

Поклатисе, кољемсе, v. r. pf. raufen, rixor.

Поклекнути, нем, v. pf. Niederknien, in genua procumbo.

Поклепати, пљем, v. pf. н. п. сјекиру, мотику, glühend wetzen und schärfen, candefactum acuo.

Поклецивање, n. das Niederknien, prolapsio in genua.

Поклецивати, цујем, v. impf. niederknien, procumbo in genua.

Поклизнути, нем, v. pf. } ausgleiten, labor
Поклизнутисе, немсе, v. r. pf } (loco lubrico).

Покликнути (говорисе и покликнути), нем, v. pf. ausrufen, kreischen, exclamo.

Поклон, m. 1) das Geschenk, donum, Поклону се у очи не гледа (поклоњеној се кобили у зубе не гледа). 2) die Verbeugung, inclinatio: здраво брате, поклон имамо; поздрав и поклон; поклон до црне земље;

„Обрнисе, поклонисе,
„Поклон домаћину —

Поклонити, им, v. pf. schenken, dono.

Поклонитисе, имсе, v. r. pf. sich verbeugen, verneigen, inclinor.

Поклоњање, n. vide поклањање.

Поклоњати, ам, vide поклањати.

Поклоњатисе, амсе, vide поклањатисе.

Поклопац, пца, m. vide заклопац.

Поклопити, им, v. pf. zudecken, operio.

Поклопитисе, имсе, v. r. pf. sich hinducken, conquiniscо remitto membra

По̀клопица, f. (ст.) der Deckel, operculum:
„Од копља ти градили носила,
„А од штита гробу поклопнице —

По̀књишкӣ, adv. wie es in Büchern ist (d. i. altslawisch), lingua librorum (ecclesiasticorum).

Поко̀вати, кујем, v. pf. 1) beklopfen, pulso, compungo. 2) nach einander schmieden, cudo aliud ex alio.

Поко̑ј, m. die Ruhe, requies. Бог да му души покој да!

Поко̑јнӣ, на, но, der verstorbene, selige, defunctus.

Покондѝритисе, имсе, v. r. pf. Becher werden, fio poculum, in dem Sprüchworte: Кад се тиква покондири, wenn der Geringe ein Herr wird —

Поко̀пати, ам, v. pf. 1) nach der Reihe begraben, composui omnes. 2) nach der Reihe ausgraben, effodio unum ex alio: н. п. покопао сву репу, ротквy. 3) ein wenig graben, paululum fodio.

По̀копица, f. das zweite Graben des Weinbergs, fossio vineae secunda.

По̀кор, m. 1) der Tadel, gerechte Vorwürfe, opprobrium:
„Од Бога је велика грјота,
„А од људи покор и срамота —
2) ein Mensch, der zum Vorwurfe gereicht, opprobrium: мучи покоре један!

Покора́вање, n. das Unterwerfen, Unterthänig- machen, subjectio.

Покора́вати, ам, v. impf. zu Paaren treiben, unterwerfen, sub potestatem redigo.

Поко̑ран, рна, но, gehorsam, obediens. Покорну главу сабља не сијече (so hört man es, mit dem Accus.).

Поко́ризмићи, m. (von quaresima?) оно вријеме између васкрсенија и Ђурђева дне: колико има ове године покоризмића? кад Ђурђев дан буде у очи васкресенија, онда покоризмића нема ни мало.

Поко̀рити, им, v. pf. unterwerfen, sub potestatem redigo.

Поко́рност, f. die Unterwürfigkeit, der Gehorsam, obedientia.

Поко̀сити, им, v. pf. abmähen, demeto.

По̀краћа, f. der Diebstahl, furtum.

По̀крај, neben, längs, juxta: проће покрај мене; покрај воде и т. д.

По̀крајац, ајца, m. Mannsname, nomen viri.

По̀крајина, f. (ст.) vide крајна:
„Чадор пење Краљевићу Марко
„На Арапској љутој покрајини —

По̀красти, радем, v. pf. 1) nach der Reihe stehlen, furor aliud ex alio. 2) bestehlen, alicui furor.

Покра́так, тка, ко, ziemlich kurz, breviusculus.

Покра́тити, им, v. pf. kürzer machen, verkürzen, abkürzen, decurto.

Покраћи́вање, n. das Abkürzen, decurtatio.

Покраћи́вати, ћујем, v. impf. abkürzen, decurto, brevius reddo.

Покре́нути, нем, v. pf. rücken, moveo.

Покре́тање, n. das Bewegen, commotio.

Покре́тати, рећем, v. impf. bewegen, commoveo.

Покри́вање, n. das Bedecken, contectio.

Покри̏вати, ам, v. impf. bedecken, contego.

Покри́ватисе, амсе, v. r. impf. sich bedecken, contego caput.

Покри̏ва̑ч, m. die Decke, Bettdecke, stragulum.

Покри̏вача, f. поњава, што се покрива њоме, eine Kotzendecke, stragulum rusticum.

По̀крижак, шка, m. (у Јадру) ein Fest um den Спасов дан, das aber, nur dem Volke bekannt, nicht im Kalender steht, dies festus circa ascensionem domini.

По̀крити, ријем, v. pf. bedecken, contego.

По̀критисе, ријемсе, v. r. pf. sich bedecken, contego caput.

По̀кров, m. die Leichendecke, das Leichentuch, pannus funebris.

Покро̀вац (по̀кровац), вца, m. eine (roßhärene) Pferdedecke, stragulum ad operiendum equum.

Покро̀вчина, augm. v. покровац.

Покро̀вчић, m. dim. v. покровац.

Покро̀јити, им, v. pf. (Kleider) zuschneiden und machen, conficio vestem.

Покро̀пити, им, v. pf. besprengen, conspergo, aspergo.

По̀крпити, им, v. pf. flicken, reparo, resarcio.

По̀крпитисе, имсе, v. r. pf. sich zusammenflicken, resarciri.

Покр̀стити, им, v. pf. zum Christen machen, Christianum reddo.

Покр̀ститисе, имсе, v. r. pf. ein Christ werden, fio christianus.

Покр̀шити, им, v. pf. zusammenbrechen, confringo.

Покрште̏ник, m. vide покрштењак.

Покрште̏ница, f. eine, die sich taufen lassen, proselyta Christiana.

Покрште̏ња̑к, m. der sich hat taufen lassen, proselytus Christianus.

По̀кудити, им, v. pf. tadeln, vitupero.

Поку́њитисе, имсе, v. r. pf. den Kopf

hängen lassen, demitto caput, auriculas.

Покупити, им, v. pf. aufsammeln, colligo, lego

Покупитисе, имсе, v. r. pf. sich zusammenziehen, contrahi.

Покуповати, пујем, v. pf. aufkaufen, coemo.

Покурац, рца, m. „Оди сиашо сједи на покурца мога" (мјесто на покровац), cf. позајарити.

Покурјачити, им, v. pf. zum Wolfe machen, facio esse lupum.

Покурјачитисе, имсе, v. r. pf. zum Wolfe werden, fio lupus.

Покуће, n. } das Hausgeräth, supel-
Покућстао, n } lex.

Покуцавање, n. das Anschlagen, Klopfen, pulsatio.

Покуцавати, ам, v. impf. anschlagen, klopfen, pulsare.

Покуцати, ам, v. pf. 1) обруче, die Reife ein wenig fester anschlagen, pulsando firmo. 2) ein wenig klopfen, pulso paululum.

Покуцкиаање, n. dim. v. покуцавање.

Покуцкивати, кујем, dim. v. покуцавати.

Пола, f. die Hälfte, dimidium: пола мени, пола теби, halb mir, halb dir.

Пола, f. hyp. v. Полексија.

Полагано, sachte, leniter, paulatim.

Полагање, n. 1) das Vorlegen (des Futters), praebitio (pabuli). 2) das Legen, positio. 3) das Speisen mit einem einzigen Löffel, usus communis unius tantum cochlearis ad manducandum. 4) das Ablegen, Absenken, propagatio.

Полагати, лажем, v. impf. 1) niederlegen, ponere in terra. 2) dem Viehe Futter vorlegen, praebeo pabulum. 3) лозу у винограду, einen Zweig ablegen, absenken, propago.

Полагати, ажем, v. pf. 1) ein wenig lügen, mentior paululum. 2) nachlügen, mentior post (secundum) aliquem.

Полагатисе, лажемсе, v. r. impf. mit einem Löffel essen, uno tantum cochleari manducant alius post alium.

Полагивање, n. das Nachlügen, mendacium post (secundum) alium.

Полагивати, гујем, v. impf. nachlügen, juvo mentientem: један лаже, други полагује.

Полажа, f. u. m. (im plur. nur f.) der Nachlügner, adjutor mendacis: састала се лажа и полажа.

Полажај, m. Weihnachtsbesuch, salutatatio die natali Christi.

Полажајник, m. der erste Besucher zu Weihnachten, qui primus ad aliquem invisit die natali Christi. Полажајника обично набирају (зашто неки гатају да с њега могу бити срећни, или несрећни, оне цијеле године) и зовну (прије Божића на неколика дана), или држе једнога сваке године. Полажајник понесе у рукавици жита, па кад назове с врата Христос се роди, онда поспе из руке житом по кући (а из куће во поспе њега, и одговори му: ваистину роди); па онда скреше бадњаке, т. ј. узме ватраљ, па удара њиме у бадњаке ђе горе (да скачу варнице) говорећи: оволико говеда, оволико коња, оволико коза, оволико оваца, оволико крмака, оволико кошница, оволико среће и напретка и т. д. потом разгрне пепео накрај огњишта и метне онђе неколике паре, или у крпи завезан новац (како који може); ђекоји донесе и новјесмо те пребаци преко врата. Кад га посаде те сједе, онда га жене огрну губером или поњавом: да им се вата дебео скоруп. Пошто му даду те заложи што и напјесе ракије, онда отиде својој кући, па дође опет послије ручка, те га часте и поје до мрака; доста пута га опоје те се и побљује (и кажу да је то добро). Кад већ пође кући, онда га дарују, т. ј. даду му мараму, или чарапе, или назуванце, и колач.

Полажајников, ва, во, des полажајник, primi salutatoris.

Полажење, n. 1) das Besuchen, visitatio, salutatio domestica. 2) das Abreisen, profectio.

Полазак, ска, m. die Abreise, profectio.

Полазити, им, v. impf 1) abreisen, proficiscor. 2) кога, besuchen, inviso (понајвише на божић).

Полазитисе, имсе, v. r. impf. с ким, einander besuchen, salutari invicem.

Полазник. m. vide полажајник.

Полазников, ва, во, des полазник, salutatoris.

Полако, vide полагано.

Полакомитисе, имсе, v, r. pf. на што, heftige Begierde nach etwas bekommen, habsüchtig werden, concupisco (besonders nach Geld).

Полегати, ежемо, (Рес. и Срем) vide полијегати.

Поледитисе, исе, v. r. pf glatteisen (eisig werden), glacior, fit glacies lubrica.

Поледица, f. das Glatteis, glacies lubrica.

Полеђина, f. das Rückenstück (vom Kle

de, Thierbalge, im Gegensatze des Bauchstücks), pars dorsalis.

Полежака, f. Kukuruzbrot, das zu lange im Backofen gelegen, panis e zea nimis diu coctus.

Полежати, жим, v. pf. ein wenig liegen, paululum cubo.

Полексија, f. Frauenname, nomen feminae.

Полетање, n. (Рес. и Срем.) vide полијетање.

Полетар, m. } flücker (flüger) Vogel, avis ad volandum firmata, pennata.
Полетарац, рца, m. }

Полетати, ећем, (Рес. и Срем.) vide полијетати.

Полетети, тим, v. pf. (Рес.) } fliegen, volo.
Полетити, им, v. pf. (Срем.) }
Полећети, летим, v. pf. (Ерц.) }

Полећи, лежем (и полегнем), v. pf. sich legen, sterni, incliuari:

„Шеница му по долу полегла —

Полешкивање, n. das oftmalige Niederlegen, intercubatio.

Полешкивати, кујем, v. impf. sich oft niederlegen, intercumbo.

Поливање, n. (Срем.) vide польевање.

Поливати, ам, (Срем.) vide польевати.

Полизати, ижем, v. pf. 1) ein wenig lecken, aliquantum lambo. 2) ganz ablecken, delambo.

Полијегати, ежемо, v. pf. (Ерц.) nach der Reihe sich legen, cubitum eo alius ex alio.

Полијелеј, m. (πολυέλαιον) der Kronleuchter, lychnuchus, polyelaeum.

Полијетање, n. (Ерц.) das Fliegen, volatio, volatus.

Полијетати, ећем, v. impf. (Ерц.) fliegen, volito.

Полипсати, пшемо, v. pf. nach einander umkommen (von Thieren), intereo unus ex alio.

Политати, ам, v. pf. dünnbescheißen, concaco tenui stercore.

Полити, лијем, v. pf. begießen, perfundo.

Полић, m. ein Maß (ein halbes Seidel haltend), hemina.

Полица, f. die Wandleiste, taenia (in pariete).

Полица, f. 1) dim. v. пола. 2) der Wechselbrief, der Wechsel, syugrapha.

Поличица, f. 1) dim. v. полица. 2) das Haspelbretchen, Weifbretchen, asserculus rhombi.

Полован, вна, но, halb abgetragen, attritus:

„Ни издвори коња ни оружја,
„Ни доламе нове ни половне —

Половаче, ета, n. ein Faß von einem halben Eimer (половину акова), cadus dimidiae amphorae.

Половина, f. die Hälfte, dimidium, vide пола.

Половити, им, v. impf. 1) von пола, halbiren, in zwey theilen, dimidiare. 2) von ловим, zusammen fangen (auf der Jagd), ad unum omnes capio.

Половљење, n. das Halbiren, dimidiatio.

Половица, f. die Halbfrucht (Weizen mit Rogen gemengt, krainisch соржица), triticum mixtum secali.

Полог, m. jaje, што се оставља на гнијезду, да би кокош опет снијела онђе, das unterlegte Ey, damit die Henne dort lege, ovum subjectum gallinae positurae.

Положар, m. der Dieb der unterlegten Eyer, ovorum suppositorum fur.

Положара, f. die Diebinn (z. B. Hündin) unterlegter Eyer, (canis) quae furatur ova supposita.

Положити, им, v. pf. 1) niederlegen, pono humi. 2) Futter vorlegen, praebeo pabulum. 3) лозу, einen Zweig ablegen, propago.

Положитисе, имсе, v. r. pf. sich legen, inclinari.

Положница, f. der Ableger (von der Rebe), propago.

Полокати, очем, v. pf. ausschlürfen, absorbere (wie der Hund, die Katze).

Поломити, им, v. pf. zerbrechen, sterno, confringo: поломио вјетар шуму; поломили копља и т. д.

Полошке, liegend, ut jaceat.

Полуга, f. die Stange (von Holz oder Metall), palanga, vectis.

Полугрошница, f. Münze, von einem halben Piaster (грош), monetae genus.

Полудети, дим, v. pf. (Рес.) } närrisch, wahnsinnig werden, mente capi.
Полудити, им, v. pf. (Срем.) }
Полуђети, дим, v. pf. (Ерц.) }

Полужити, им, v. pf. н. п. кошуље, пређу, laugen, lixivio lavo.

Полуњитисе, имсе, v. r. pf. finster vor sich hinsehen, σκυθρωπ sum.

Полуока, f. ein Maß (eine halbe ока haltend), mensura dimidiae окае.

Полупати, ам, v. pf. 1) zerschlagen, contundo, confringo. 2) ein wenig schlagen, pulso paululum.

Полупатисе, амсе, v. r. pf. полупали се Срблі с Турцима, haben sich geprügelt (im Gefechte), pulsarunt se invicem (in pugna).

Полутан, m. der nur halb einem Volksstamm angehört (weil Vater oder Mutter nicht davon ist), ein Mulatte, patre aut matre barbara natus.

Пољак, m. 1) Feldwächter, custos agrorum. 2) eine Art Krankheit, morbi genus. 3) der Pole, Polonus.

Поља̀на, f. die Ebene, planities.

Пољ̀аница, dim. v. пољана.

Пољ̀аньице, f. pl. Ort in der Црна ријека.

Пољ̀ачина, f. vide пољак 2.

По̏ље, n. 1) das Feld, campus. 2) на поље! hinaus, foras; на пољу, draußen, foris; с поља, von draußen, foris. 3) ћера ме на поље, hinaus (um die Nothdurft zu verrichten); so auch mitten im Walde oder Felde, отишао на поље.

Пољева̀ње, n. (Ерц.) das Begießen, perfusio.

Пољевати, ам, v. impf. (Ерц.) begießen, beschütten, perfundo.

Пољева̀чина, f. они новци, што дају сватови млади, кад им пољева те се умивају. cf. женидба.

Пољи̑це, n. dim. v. поље.

По̀љкиња, f. die Polin, Polona.

По̀љска̑, f. Polen, Polonia.

По̀љски̑, ка, ко, н. п. рад, миш, Feld-, campestris, rusticus.

По̏љски̑, ка, ко, 1) polnisch, polonicus. 2) adv. polnisch, polonice.

По̀љубац, пца, m. der Kuß, osculum.

Пољу̀бити, им, v. pf. einmal küssen, osculor.

Пољу̀битисе, имсе, v. r. pf. sich küssen, exosculari se invicem.

Помa̅гајте (мјесто помажите!)! ruft man, wenn große Noth ist, z. B. Räuber, Feuer, Ueberschwemmung, vox implorantis auxilium.

Пома̀гања, f. das Rufen um Hülfe, auxilii imploratio: стоји га помагања.

Пома̀гање, n. 1) das Helfen, adjumentum. 2) das Rufen um Hülfe, das Hülfsgeschrei, auxilii imploratio.

Пома̀гати, мажем, v. impf. 1) helfen, auxilium fero. 2) um Hülfe rufen (помагајте rufen), auxilium imploro.

Пома̀га̑ч, m. der Gehülfe, Helfer, adjutor.

По̀мазати, мажем, v. pf. salben, ungo.

Помазивање, n. das Salben, unctio.

Помази̏вати, зујем, v. impf. salben, ungo.

Пома̑јка, f. die Wahlmutter, quae matris loco habetur. cf. побратим.

Пома̀кнути, нем, vide помаћи.

По̀мало, allmälig, einzeln, stückweise, paulatim.

По̀мама, f. die Wut, furia, furor:

„Синоћ аго из Новога дође,
„Како дође помама га нађа:
„Вјерној љуби јаде задаваше:
„Љубо моја, женићусе на те. —
„Жен'се аго и мени је драго,
„Послаћу ти сина у ћеверстао.

Пома̑ман, мна, но, toll, wütend, furiosus.

Пома̀мити, им, v. pf. 1) wütend, toll machen, in furorem ago, furiosum reddo. 2) nachlocken, allicio ad sequendum.

Пома̀митисе, имсе, v. r. pf. toll, wütend werden, coepi furere.

Помамљивање, n. das Tollwerden, furiae.

Помамљи̏вати, љујем, v. impf. toll machen, in furorem ago.

Помамљи̏ватисе, љујемсе, v. r. impf. toll werden, in furorem agor.

Пома̀њкати, амо, v. pf. vide помањкати.

Пома̀ћи (говорисе и помакнути), помакнем, v. pf. rücken, moveo.

Помаџа̀рити, им, v. pf. zum Ungar machen, facio esse Ungarum.

Помаџа̀ритисе, имсе, v. r. pf. ein Ungar werden, fio Ungarus.

Помеља̀вити, им, v. pf. zerkäuen, mandere: каошто кад оће ђеца да избране једно другом говорити, онда једно рече: „Пун кош жаба, пун кош црви, пун кош гуја (и т. д.) ко се јави, све да помељави, па већ онда не смије ниједно проговорити.

Помѐнути, нем, v. pf. коме што, einem etwas erwähnen, mentionem facio.

По̀мерити, им, (Рес. и Срем.) vide помјерити.

По̀меритисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide помјеритисе.

Помѐсти, метем, v. pf. kehren, verro.

Помѐсти, метем, v. pf. verwirren, confundo.

Помѐстисе, метемсе, v. r. pf. sich verirren (z. B. im Zählen), erro.

Поме̏та̑ње, n. 1) das Wegwerfen, Fahren lassen, abjectio. 2) das Mißgebären, abortio.

Поме̏тати, ећем, v. impf. 1) weglegen, abjicio, dimitto. 2) mißgebären, abortio. 3) (v. pf.) nach der Reihe hinlegen, pono aliud ex alio.

По̀метина, f. die Nachgeburt, secundae partus.

По̀метно̑ гувно, n. ни о три, ни о грм, већ на пометно гувно. cf. вјештица.

По̀метнути, нем, v. pf. 1) hinlegen, pono, dimitto. 2) mißgebären, abortio.

Поме̏шати, ам, (Рес. и Срем.) vide помијешати.

По̀мије, f. pl. vide сплачине.

Помије̏шати, ам, v. pf. (Ерц.) vermischen, commisceo.

Поми́лање, n. das Hervorzeigen, protensio (ut quid promineat).

Поми́ла̑р, m. (у Сријему) der zur Mühle bringt, qui molendum adfert frumentum.

Помилати, ам, v. impf. hervorzeigen, protendo, facio ut quid emineat.
Помилатисе, амсе, v. r. impf. hervorragen, protendi, prominere.
Помилети, лим, (Рес.) } vide помиље-
Помилити, им, (Срем.) } ти.
Помиловати, лујем, v. pf. 1) liebkosen, blandior, demulceo. 2) господи помилуј! Herr, erbarme dich! (Kirchenslavisch, im Gebete).
Помиљети, лим, v. pf. (Ерц.) kriechen, coepi repere.
Помињање, n. das Erwähnen, mentio.
Помињати, њем, v. impf. erwähnen, mentionem facio.
Помирити, им, v. pf. aussöhnen, reconcilio.
Помиритисе, имсе, v. r. pf. sich versöhnen, reconciliari.
Помисао, сли, f. der Gedanke, cogitatio: знам његову помисао.
Помислити, им, v. pf. auf den Gedanken kommen, venit mihi in mentem.
Помицање, n. das Rücken, promotio.
Помицати, ичем, v. impf. rücken, promoveo.
Помицатисе, ичемсе, v. r. impf. sich rücken, moveri.
Помишљање, n. das Bedenken, perpensio.
Помишљати, ам, v. impf. bedenken, anfangen zu denken, auf den Gedanken kommen, venit mihi in mentem.
Помјерити, им, v. pf. (Ерц.) 1) nach der Reihe abmessen (oder abwägen), emetior, expendo. 2) von der Stelle rücken, moveo.
Помјеритисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich von der Stelle bewegen, moveri loco.
Помладити, им, v. pf. verjüngen, juvenem reddo, renovo.
Помладитисе, имсе, v. r. pf. sich verjüngen, juvenesco.
Помлађивање, n. das Verjüngen, renovatio, restitutio juventutis.
Помлађивати, ђујем, v. impf. verjüngen, renovo, reddo juvenem.
Помлађиватисе, ђујемсе, v. r. impf. sich verjüngen, juvenesco.
Помлатити, им, v. pf. zerschlagen, concido, contundo: помлатила кинша јагањце.
Помлачити, им, v. pf. lau wärmen, tepidum reddo.
Помодрити, им, v. pf. bläulich werden, livesco.
Помоз Бог, } каже Србљин Србљину
Помози Бог, } (и другом човеку, који није Србљин) кад се састану око подне (као у јутру добро јутро, а у вече добар вече); а онај му одговори: Бог ти помогао.
Помоћ, m. cf. напомоћ.
Помолити, им, v. pf. hervorstrecken, hervorzeigen, protendo, exsero.
Помолитисе, имсе, v. r. pf. 1) sich hervorzeigen, hervorragen, promineo. 2) ein wenig beten, paululum precari Deum.
Помор, m. die Seuche, lues, pestis.
Поморавац, вца, m. der Anwohner der Morava, accola Moravae fluminis.
Поморавка, f. die Anwohnerin der Morava, circummoravana.
Поморављанин (поморављанин), m. vide поморавац.
Поморавље, n. die Gegend an der Morava, regio circum Moravam flumen.
Поморавски, ка, ко, an der Morava gelegen, circummoravanus.
Поморити, им, v. pf. 1) umbringen (nach der Reihe), interficio. 2) dahinraffen, abripio. 3) ermüden, fatigo.
Поморитисе, имосе, v. r. pf. (in Menge) müde werden, fatigati sumus.
Поморишац, шца, m. einer vom Gebiete der Marosch, circummarisinus.
Поморишка, f. } ein Frauenzimmer
Поморишкиња, f. } vom Maroschgebiete, circummarisina.
Помосковити, им, v. pf. zum Russen (Moskauer) machen, reddo Mosquanum.
Помосковитисе, имсе, v. r. pf. Russe werden, fio Mosquanus.
Помотник, m. vide помоћник.
Помотњица, f. vide помоћница.
Помоћ, f. die Hülfe, auxilium.
Помоћи, можем (и помогнем), помогао, v. pf. helfen, adjuvo, auxilior.
Помоћник, m. (говорисе и помотњик), der Helfer, adjutor.
Помоћница (помотњица), f. die Helferin, adjutrix: света Тројица да буде помотњица (кад напијају).
Помрети, ремо, помрли, (Рес. и Срем.) vide помријети.
Помрзнутисе, несе, v. r. pf. gefrieren, congelari.
Помријети, ремо, помрли, v. pf. (Ерц.) dahin sterben, emorior.
Помрчати, чи, v. pf. и п. мјесец, сунце 1) verfinstert werden, deficio. 2) помрчао мјесец, scheint nicht (wird erst nach Mitternacht aufgehen).
Помрчина, f. die Finsterniß, tenebrae.
Помусти, зем, v. pf. melken, mulgeo.
Помутити, им, v. pf. очи, verdunkeln (das Gesicht), visum hebetare.
Помутитисе, имсе, v. r. pf. sich trüben (vom Wetter), obscuror.
Понављање, n. das Erneuern (eines Gebäudes), renovatio.

Понављати, ам, v. impf. erneuern, renovo.

Понајвише, meistentheils, größtentheils, maximam partem.

Понајлак (понајлак), adv. sachte, leniter, sensim.

Понапитисе, пијемсе, v. r. pf. sich einen kleinen Rausch antrinken, paululum inebriari.

Понаучити, им, v. pf. 1) ein wenig erlernen, paululum addisco. 2) ein wenig unterrichten, addoceo paululum.

Понеари, (es ist) vorbei, zu spät, non (est) integrum.

Понедељак, љка, m. vide понедељник.

Понедељник (понедељник), m. (Рес. и Срем.) vide понеђељник.

Понедеоник, m. vide понедељник.

Понедноник, m. vide понеђељник.

Понеђељак, љка, m. vide понеђељник.

Понеђељник, m. (Ерц) der Montag, dies lunae.

Понемчити, им, (Рес. и Срем.) vide понијемчити.

Понемчитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide понијемчитисе.

Понестати, ане, v. r. pf. ein wenig zu mangeln anfangen, coepi paululum deesse:

„Ако л' теби понестане блага —

Понети (понети), несем, (Рес. и Срем.) vide понијети.

Понетисе (понетисе), несемсе, (Рес. и Срем.) vide понијетисе.

Понизивање, n. das Demüthigen, demissio.

Понизиватисе, зујемсе, v. r. impf. sich demüthigen, se demittere.

Понизитисе, имсе, v. r. pf. sich herablassen, demittere se.

Понијемчити, им, v. pf. (Ерц.) zum Deutschen machen, reddo germanum.

Понијемчитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) ein Deutscher werden, fio germanus.

Понијети, несем, понијо (понијела, ло), v. pf. (Ерц.) tragen, porto, fero.

Понијетисе, несемсе, понијосе (понијеласе, лосе), v. r. pf. (Ерц.) 1) sich hoch tragen, stolz werden, superbus fio. 2) понијели се (понијети се с ким), sich zertragen, Händel, Prozesse bekommen, discordia nata est inter illos.

Поникао, кли, f. das Hervorgesprossene, quod progerminavit.

Поникве, f. pl. поље у Ужичкој нахији.

„Поникве су дуге и широке,
„Сарајлије силне и бијесне —

Понирање, n. das Versinken (des Flusses) unter die Erde, fluminis sub terram delapsus.

Понирати, ре, v. impf. m. j. вода, sich unter die Erde verlieren, sub terram abeo (de flumine).

Поникнути (говорисе и поникнути), никнем, v. pf. 1) aufsprossen, progermino. 2) (cm.) Сви јунаци ником поникоше, m. j. укочилесе као да су из земље изникли (?); или оборише главе к земљи (?).

Поновити, им, v. pf. erneuern, renovo.

Поновитисе, имсе, v. r. pf. sich erneuern, (d. i. neue Kleider anziehen), renovor i. e. novas vestes induo.

Понор, m. (cm.) Ort, wo sich ein Fluß unter die Erde, verliert, locus, ubi flumen sub terram absconditur:

„Од извора води до понора —

Понос, m. der (edle, erlaubte) Stolz, superbia quaesita meritis.

Поносан, сна, но, vide поносит.

Поносати, ам, v. pf. (das Kind) ein wenig auf dem Arme tragen, ulnis gestare infantem.

Поносит, та, то, stolz, superbus.

Поносити, им, v. pf. ein wenig tragen (ein Kleid), gesto paululum.

Поноситисе, имсе, v. r. pf. ким, чим, с ким, с чим, stolz seyn auf einen, etwas, jure gloriari aliquo; поноси се од њега, gegen einen.

Поноћи, m. j. по ноћи, Mitternacht, media nox.

Поношење, n. das Stolzieren, superbia.

Понуде, f. pl. was einen Kranken zum Essen angeboten wird, quod aegroto comedendum offertur.

Понудити, им, v. pf. кога, einen nöthigen, ihm etwas anbieten, offero cui quid.

Понуђавање, n. vide понуђање.

Понуђавати, ам, vide понуђати.

Понуђање, n. das Anbieten von Speisen (gegen einen Kranken), oblatio cibi.

Понуђати, ам, v. impf. einem Kranken Speisen anbieten, offero cibum aegroto.

Понуждитисе, имсе, v. r. pf. in Kummer, Elend und Noth gerathen, miser fio.

Поњава, f. eine Kotze, gausapa, amphitapa.

Поњаветина, f. vide поњавчина.

Поњавица, f. dim. v. поњава.

Поњавски, ка, ко, n. п. брдо, Kotzen-, gausapinus.

Поњавчина, f. augm. v. поњава.

Поод, m. die Abreise, profectio: догодио баш на пооду, eben als ich gehen wollte.

Поодати, ам, v. pf. ein wenig umhergehen, obambulo.

Пооде, f. pl. кад отац или мати, или други ко од рода, отиде по оде-

чају да пооди ђевојку први пут по удадби, онда се каже: отишли (или дошли) у пооде, der Besuch einer Neuvermählten von Seite ihrer Verwandten, salutatio patris aut consanguineorum ad maritam.

Поо̏дити, им, v. pf. 1) besuchen (die Neuvermählte), isviaere ad maritam. 2) fortgehen, abeo.

Поо̏дјутритисе, рисе, v. r. pf. der Morgen rückt vor, provehitur, procedit matatina hora: док се мало поодјутри.

Поодма̀ћи (говорисе и поодмакнути), макнем, v. pf. ein wenig wegrücken, removeo paululum. 2) sich ein wenig entfernen, removeri paululum.

По̏ођа̑ни, m. pl. они што иду у пооде, der Besuch (diejenigen, die die Neuvermählte besuchen), salutatores.

По̏очим, m. der Wahlvater, quem patrem appello. cf. побратим.

По̏очимити, им, v. pf. zum поочим wählen, appello patrem.

По̏очимов, ва, во, des поочим, ejus quem patrem appello.

По̏очити, им, vide поочимити.

По̏п, m. der Weltgeistliche, sacerdos. У Србији попови немају једнакије аљина, него се носе како који оће и може (као и остали људи); браду понајвише имају, а ђекоји је и бриjу, особито док су још млади. Онамо један поп држи по неколико села, па кад су свечари у ком селу, онда иде тамо сам, и носи кашто водицу по селима, као н. п. око Богојављенија, Чисте неђеле и т. д. а у осталим догађајима (н. п. кад је ко болестан, кад се роди дијете и т. д.) кад коме затреба поп, треба да му иде кући да га зове; ако ли га не нађе код куће, а он треба да иде за њим по нуриjи да га тражи (тако може кашто човек ићи за њим три дана док га нађе). Кад су попови код своје куће, они раде сваке послове домаће, н. п. ору, копају, крче, косе, циjепају прошће и т. д. као и остали сељаци; као што има прича:

Дијете: Попо! зар и ти чуваш говеда?

Поп: Е мој синко! те још да су моја.

Онамо су калуђери још старији од попова: зашто су богатији и уђевенији, и боље разумију црквена правила: зашто чешће чате у цркви и служе летурђију; а попови ђекоји служе летурђију од године до године. cf. намастир и школа.

По́па, m. (Рес. и Срем.) vide попо.

По̀падати, амо, v. pf. nach der Reihe fallen, cadimus alius ex alio.

Попа̀дија, f. die Popenfrau, sacerdotis uxor.

Попа̀дијин, на, но, der Popin gehörig, sacerdotis feminae.

По́пак, пка, m. die Grille, gryllus.

Попа́лити, им, v. pf. sengen, uro, igne deleo.

По̀пара, f. eine Speise (altbacken Brot gesotten und dann abgeschmalzen), cibi genus. Питали некакво дијете: „Какосе зове код вас ладна попара?" А оно казало: „Ми јој се не дамо ни оладити."

По̀парити, им, v. pf. absieden, decoquo.

По̀пасак, ска, m. оћерао овце у попасак, oder кад дођу овце из попаска, das Austreiben des Viehs auf eine kleine Weide, von wo sie gegen 9 Uhr wieder nach Hause kommen (um gemolken zu werden) und dann erst wieder bis zum Abend auf die ordentliche Tagweide gehen, pastiuncula.

По̀пасковање, n. das Ausgehen auf den попасак, exitus pecorum ad depastiunculam (?).

По̀пасковати, кујем, v. impf. auf den попасак getrieben werden, agi in pascua matutina.

По̀пасти, асем, v. pf. 1) ein wenig weiden, paululum pasco. 2) abweiden, depascor, abweiden lassen, depasco.

По̀пасти, паднем, v. pf. попао пра по столу, fallen (auf der Oberfläche), cado; рђа га попала! (Fluch) möchte ihn Elend befallen!

Попа̑шан, шна, но, на што, lüstern, appetens. cf. лаком.

Попе́вање, (Рес. и Срем.) vide попијевање.

Попе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide попијевати.

По̀певати, ам, (Рес. и Срем.) vide попјевати.

Попе̑вка, f. (Рес. и Срем.) vide попјевка.

Попе̑ти, ењем (и попнем), v. pf. 1) hinaufheben, tollo. 2) (cm.) zuknöpfen, claudo.

„Па отвора попете сепете —

3) чадоре, aufspannen, figo tentorium.

Попе̑тисе, ењемсе (и попнемсе) v. r. pf. klimmen, steigen, ascendo.

Попѐћи, ечем, v. pf. nach der Reihe braten, zc. assare unum ex alio.

По̀печак, чка, m. m. j. меса, ein Stück Fleisch, um es zu braten, frustum assandum.

Попијѐва̑ње, n. (Ерц.) das Singen und wieder Singen, percantatio.

Попијевати, ам, v. impf. (Ерц.) immer singen, canto, percanto:

„Ви пијете и попијевате,

„А мој Гојко лежи у тавници —

Попи́к, m. чуг, врабац, eine Art Spiels, dem Ballschlag ähnlich, ludi genus.

По́пин, на, но, des попа.

По́пина, f. augm. v. поп.

По́пипати, ам, v. pf betasten, contrecto.

Попирање, n. das Bleichen, insolatio (eig. das Eintauchen ins Wasser).

Попи́рати, ам, v. impf. н. п. платно, eintauchen, aquae immergo, aquae imbuo insolandum.

Попи́сати, ишем, v. pf. beschreiben, describo.

По́пити, пијем, v. pf. 1) austrinken, ebibo, epoto. 2) vertrinken, bibendo absumo.

По́пити, им, v. impf. zum Popen weihen, consecro sacerdotem.

По́питисе, имсе, v. r. impf. sich zum Popen (Priester) weihen lassen, geweiht werden, consecror sacerdos.

По́пица, m. dim. v. попа.

Попиша́ница, f. die Bettbrunzerin, minctrix.

По́пишати, ам, v. pf. bepissen, commejo.

По́пишатисе, амсе, v. r. pf. 1) pissen, mejo. 2) sich bepissen, se ipsum commejere.

Попи́шуља, f. } vide попишаница.
Попи́шуша, f. }

По́пјевати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig singen, paululum cantu

Попје́вака, f. (Ерц.) das Anheben des Gesanges, cantationis inchoatio.

Поплаве́тнети, ним, v. pf. (Рес.) } blau werden, livesco, caeruleus fio.
Поплаве́тнити, им, v. pf. (Срем.) }
Поплаве́тњети, им, v. pf. (Ерц.) }

Попла́вети, вим, (Рес.) } vide поплављети.
Попла́вити, им, (Срем.) }

По́плавити, им, v. pf. überschwemmen, inundo.

Попла́вљети, вим, vide поплаветњети.

По́плакати, ачем, v. pf. ein wenig weinen, paululum fleo.

Попла́кати, ачем, v. pf. ausschwemmen, eluo.

Поплаки́вање, n. 1) das Weinen (der Anfang davon), solutio in fletum. 2) das Ausschwemmen, elutio.

Поплаки́вати, кујем, v. impf. 1) anfangen zu weinen, in fletum solvi. 2) ausschwenken, eluo.

По́плашити, им, v. pf. 1) erschrecken, terrefacio. 2) abschrecken, deterreo.

По́плашитисе, имсе, v. r. pf. 1) erschrecken, terreor. 2) sich abschrecken lassen, deterreri.

Попле́нити, им, (Рес. и Срем.) vide поплијенити.

Попле́сти, етем, v. pf. zuflechten, perplecto, absolvo plexionem.

По́плет, m. 1) das Geflechte, Flechtwerk am Zaune, crates? 2) чарапе на поплет, geflochtene Strümpfe (die nicht gestickt werden), tibialia neu, non pingenda acu.

По́плетање, n. das Ueberflechten, plexio.

По́плетати, лећем, v. impf. überflechten, plecto.

Поплије́нити, им, v. pf. (Ерц.) vide оплијенити.

Попље́ње, n. das Weihen zum Popen, ordinatio.

По́пљескати, ам (и попљештем), v. pf. mit der flachen Hand schallend schlagen, cava vola percutio.

По́пљеснивити, им, v. pf. verschimmeln, situ corrumpi.

Попљу́вати, љујем, v. pf. bespeien, conspuo.

По́по, m. (Ерц.) hyp. v. поп.

По́пов, ва, во, des Popen, sacerdotis. Што је попово да је готово. cf. водица.

По́пова муда, n. pl. der Spindelbaum, evonymus.

Попо́вање, n. der Priesterdienst, sacerdotium.

Попо́вати, пујем, v. impf. Pope sein, sum sacerdos; што ти мени попујеш (willst mich belehren, moralisiren).

По́повина, f. das Einkommen vom Priesterthum, reditus sacerdotalis.

По́повски, ка, ко, 1) Popen-, priesterlich, sacerdotalis. 2) adv. wie ein Pope, sacerdotis more.

Попо́вство, n. das Priesterthum (die Würde), sacerdotium, dignitas sacerdotis.

По́правити, им, v. pf. 1) verbessern, repariren, reparo. 2) vide поградити 2.

По́правитисе, имсе, v. r. pf. sich bessern, emendari.

По́прављање, n. das Repariren, reparatio.

По́прављати, ам, v. impf. repariren, reparo.

По́прављатисе, амсе, v. r. impf. sich bessern, emendor.

По́прати, перем, v. pf. in Wasser tauchen (bei der Bleiche), aqua imbuo.

Попрда́н, m. vide прдоња 1.

Попрди́вање, n. das abgebrochene Farzen, intercrepitatio.

Попрди́вати, дујем, v. impf. abgebrochen farzen, interpedo:

„Позвекују токе на Бидасу,

„Попрдује аднаћ у ћурчи —

Попрдљив, ва, во, immer (oft) farzend, qui semper pedit.

По́прднути, нем, v. pf. прде и по-

прде, noch einmal farzen, gleichsam zum Beschluße, repedo.
Попре́гнути (попреки?), нем, v. pf. anziehen, anspannen, intendo, adduco.
Попре́зање, n. das Anziehen (z. B. des Sattelgurts), intensio, adductio.
Попре́зати, ежем, v. impf. н. п. коњу колан, anziehen, adduco.
Попрѐко, (Рес. и Срем.) vide попријеко.
По̀прет, m. mit Asche bedeckte glühende Kohlen, cineres igni impositi.
Попрѐтати, ећем, vide запретати.
Попре́тити, им, (Рес. и Срем.) vide попријетити.
Попрећивање, n. das halblaute Drohen, das Bedrohen, subminatio.
Попрећи́вати, ћујем, v. impf. bedrohen, minor leviter, subminor.
По̀пржити, им, v. pf. rösten (in Schmalz), frigo.
По̀пригати, ам, v. pf. rösten, frigo.
По̀пријеко, (Крц.) quer, von der Seite, e transverso.
Попријѐтити, им, v. pf. (Крц.) bedrohen, minoe.
Попро̀ћи, ођем, v. pf. ein wenig vorbeigehen, paululum praetereo.
Попр̀скати, ам, v. pf. bespritzen, aspergo.
Попузи́вање, n. das Weichen, recessio.
Попузи́вати, зујем, v. impf. von der Stelle weichen, cedo loco.
По̀пузнути, нем, v. pf. von der Stelle weichen, recedo, loco cedo.
По̀пурити, им, v. pf. н. п. кукуруз, am Feuer braten, rösten, torreo.
Попу̀стити, им, v. pf. 1) nachlassen, remitto: попустила зима. 2) lassen, concedo: не попусти, Господе Боже, области нечастиаоме и некрштеноме, heißt es in einem Volksgebete.
Попу̀ститисе, имсе, v. r. pf. sich nicht mehr wehren, der Zudringlichkeit nachgeben, concedo.
Попу̂тнина, f. der Botenlohn, die Wegzehrung, viaticum.
По̀пуцати, амо, v. pf. nach der Reihe bersten, rumpor.
Попуцивање, n. 1) das Springen, Zerspringen, diruptio. 2) das Hallen der Flinten, sonitus telorum emissorum.
Попуци́вати, цуje, v. impf. 1) anfangen zu zerspringen, rumpi.
Дојке расту, токе попуцују —
2) hallen, erschallen (von den Flinten), sono:
Започеше пушке попуциват' —
Нешто пушке попуцују често —
По̀пушити, им, v. pf. ein wenig rauchen (Tabak), paululum nicotianae duco. 2) н. п. лулу дувана, eine Pfeife ausrauchen, exhaurire fistulam.

Попу́штање, n. 1) das Nachlassen, remissio. 2) das Ueberlassen, concessio.
Попу́штати, ам, v. impf. nachlassen, remitto. 2) überlassen, lassen, relinquo, concedo.
По̀пуштати, ам, v. pf. alle nach der Reihe entlassen, dimitto omnes (e carceribus).
Попу́штатисе, амсе, v. r. impf. sich überlassen, nicht wehren, nicht sträuben, dedere se.
По̀пче, ета, n. der junge Pope, junger Priester, sacerdos juvenis.
Пора̀внати, ам, v. pf. vergleichen, concilio, compono.
Пора̀внатисе, амсе, v. r. pf. sich vergleichen, componor, concilior.
Пора́внити, им, v. pf. ebnen, exaequo, complano.
Поравњи́вање, n. das Ebnen, complanatio.
Поравњи́вати, њујем, v. impf. ebnen, complano.
Пора̂ди, vide ради.
Пора́ђање, n. das Kreißen (das Gebären), parturitio.
Пора́ђатисе, амсе, v. impf. kreißen (gebären), parturio.
Пора́зити, им, v. pf. човека, zu Grund richten, strafen, perdo: поразила га мати Божја.
По̀ранити, им, v. pf. (у Сријему по̀дранити) früh aufbrechen, mane moveri. У Србији ћешто кад назове Србљин Србљину добро јутро, а он га онда запита: Јеси л' поранио?
Пора́нити, им, v. pf. ein wenig füttern, paululum pabuli praebeo.
Пора́сти, стем, v. pf. wachsen, succresco, exeresco.
По̀рвати (по-рвати, поървати?), вем, v. pf. zum Ringen aufhetzen, committo, instigo ad luctam.
По̀рватисе, (по-рватисе, поърватисе?), вемсе, v. r. pf. ringen, luctor.
Поребарац, Scherzwort in einem Spiel, vox joci caussa efficta: мој отац поребарац, моја мати поребруша, поребрисе поред ватре.
Поребрисе, cf. поребарац.
Поребруша, Scherzwort in einem Spiel, vox jocosa, cf. поребарац.
Поревнитисе, имосе, v. r. pf. sich zusammenthun, eine Collecte machen, contribuimus singuli.
Порегивање, n. das Brummen des Hundes, immurmuratio.
Порегивати, гујем, v. impf. von Zeit zu Zeit brummen (vom Hunde), immurmuro, admurmuo.
По̀ред, neben, penes.

По̏редо, (ст.) vide напоредо:
„Поредо нам раке ископајте —
Поредо̀анӣк, m. der abwechselnd das Recht hat zu mahlen (in einer gemeinschaftlichen Mühle), qui ex ordine molae jus habet.
Поредо̀вничкӣ, ка, ко, и. п. воденица, Reihe=, sociorum, societatis mola.
Поре̑дом, nach der Reihe, reihum, (ex ordine. Поредом се и у воденици меље. Поредом се и гоаеда лижу.
Поре̏ђати, ам, v. pf. reihen, in Reihe aufstellen, dispono:
„По бедену поређа барјаке —
По̏реза, f. (њекоји говоре по̏рез, m.) die Steuer, Abgabe, vectigal. Порезу удари паша на нахију или на кнежине, а оборкнез са сеоским кнезовима и с кметовима разгоди је на села, а сељаци је потом порежу (или разрежу) између себе. Порезе обично дају се двије: Ђурђевска и Митровска (у прољеће и у јесен).
По̏резати, ежем, v. pf. 1) schneiden, acindo. 2) порезу, die Steuer unter sich vertheilen, vectigal impositum inter se distribuere (quantum quisque det ex proportione). 3) аљине, zuschneiden, acindo uni et alteri ex ordine.
По̏резатисе, режемсе. v. r. pf. sich (in den Finger) schneiden, cultro vulnerare se.
Порезѝвање, n. das Schneiden, scissio, sectio.
Порезѝвати, зујем, v. impf. vide резати.
Поре́кло, n. (у Сријему и у Бачк.) vide подријетло.
Поре̏метити, им, v. pf. verrücken, in Unordnung bringen, perturbo.
Поре̏метитисе, имсе, v. r. pf. in Unordnung kommen, perturbor.
Поре̏ње, n. das Aufschneiden, discissio.
Поре̏нити, им, v. pf. vom Glauben abfallen machen, abduco a fide (von реп да има, као пас).
Поре̏нитисе, имсе, v. r. pf. vom Glauben abfallen, a fide desciaco, fio canis.
Поре̏ћи, ечем, v. pf. widerrufen, revoco.
По̏реч, m. Insel in der Donau, zu Serbien gehörig.
По̏речанин, m. der Poretscher.
Поречâнка, f vide По̏речкиња.
По̏рече, n. vide Пореч.
По̏речка ријека, f. nom. propr. eines Flusses und Gegend in Serbien.
По̏речкӣ, ка, ко, von Пореч.
По̏речкиња, f. жена из Пореча.
Поре̏зчија, m. der Einsammler der пореза, vectigalium collector, exactor.

По̏рити, им, v. pf. aufschneiden, discindo.
Порицање, n. das Widerrufen, revocatio.
Порѝцати, ичем, v. impf. widerrufen, revoco. Царска се (ријеч) не пориче.
Поро̀бити, им, v. pf. н. п. поробили Турци село, haben die Einwohner des Dorfs als Sklaven davongeführt, captivos abduco.
Поро̀битисе, имсе, v. r. pf. in Sklaverey gerathen, captivus abducor.
По̏род, m. die Nachkommenschaft, proles, progenies:
„Од зла рода нек' није порода —
„Не имао од срца порода —
„И лијепи пород изродили —
Поро̀дӣља, f die Wöchnerin, Kindbetterin, puerpera.
Поро̀дити, им, (ст.) vide родити:
„Нијел' мати породила сина —
Поро̀дитисе, имсе, v. r. pf. gebären, in das Kindbett kommen, pario.
По̏рођај, m. die Niederkunft, partus.
Порођа́читисе, имсе, v. r. pf. Geschlechtsverwandter, Vetter werden, fio consanguineus.
Поро́сити, им, v. pf. поросила киша, es hat ein wenig geregnet, als wenn Thau gefallen wäre, irroro.
По̏рта, f. der Kirchhof (besonders in Klosterkirchen), area circa aedem.
По̏руб, m. der Saum, limbus.
Пору́бити, им, v. pf. einsäumen, limbo circumdo.
Порубљѝвање, n. das Säumen, limbatio, circumdatio limbi.
Порубљѝвати, љујем, v. impf. säumen, circumdo limbum.
По̏рука, f. die Bestellung, das Entbieten, mandatum. По порукама вуци меса не једу.
Порумѐнити, им, v. pf. (Срем.) roth
Порумѐњети, ним, v. pf. (Ерц.) werden, erubesco.
По̏руспити, им, vide помосковити
По̏руспитисе, имсе, vide помосковитисе.
Пору́чати, ам, v. pf. 1) ein wenig mittagmalen, paululum prandeo. 2) ganz aufessen, consumo, comedo.
Поручѝвање, n. das Entbieten, Sagenlassen, mandatio.
Поручѝвати, чујем, v. impf. sagen lassen, entbieten, mando.
Пору́чити, им, v. pf. sagen lassen, mando.
По̏рушити, им, v. pf. кога, in Trauer versetzen, in squalorem luctumque conjicio.
По̏рушитисе, имсе, v. r. pf. in Trauer versetzt werden, in squalorem et luctum conjici.

По̏рча (од Авале), m. (cm.) nom. propr. eines Ritters, cf. Авала.

Пос, пос! sagt man zum Kalbe, oder Lamme, als Lockwort (v. посати), vox adliciendi vitulum: пос воко, пос!

По̏савац, вца, m. der Anwohner der Save, Savi accola, circumsavanus.

Посâвка, f. eine von посавље, circumsavana.

Посâвље, n. die Gegend längs der Save, circumsavana regio.

Посâвскӣ, ка̄, ко, von посавље, circumsavanus:

„Зелене а' се лугови посавски —

Поса̀дити, им. v. pf 1) setzen, pflanzen, sero, planto. 2) setzen, einen Sitz anweisen, colloco, locum assigno.

Поса̀дитисе, имсе, v. r. pf. sich setzen, assido, consideo.

Поса̑ђивање, n. das Setzen, collocatio.

Поса̀ђивати, ђујем, v. impf. setzen, colloco.

Поса̀ђиватисе, ђујемсе, v. r. impf. sich setzen, consideo.

По̏сан, сна, но, vide постан.

По̏сао, сла, m. das Geschäft, negotium.

По̏сати, сем, v. pf. 1) auffangen, exsugo, lactor. 2) посале овце, краве, haben gesäugt, lactarunt,

Посва̀ђати, ам, v. pf. entzweyen, committo homines inter se, discordes reddo, discordiam inter illos concilio.

Посва̀ђатисе, амосе, v. r. pf sich entzweyen, discordes fimus.

Посва̑јање, n. das Zueignen, arrogatio.

Посва̑јати, ам, v. impf. sich anmaßen, zueignen, sibi vindicare, arrogare.

Посваљивати, љујем, v. pf. nach der Reihe herab (hinab) wälzen, devolvo aliud ex alio.

Посведочити, им, (Рес. и Срем.) vide посвједочити.

Посве̏титисе, имсе, v. r. pf. heilig werden, sacer fio, sacror. Посветиосе као купус у гузици;

„Десна ти се посветила рука —

Посве̏тлити, им, (Рес. и Срем.) vide посвијетлити.

Посвије̏тлити, им, v. pf. (Ерц.) ein wenig leuchten, paululum admoveo lumen, lumen praefero.

Посви̏њитисе, имсе, r. pf. Schwein werden, fio sus. Какогођ што се код Срба човек повампири, тако Турци приповиједају да се код њи посвињи. Приповиједају да су некаква бега, који се посвињио, тражили по свињама, па га нијесу могли познати, док му нијесу опазили прстен на предњој нози.

Посви̏рати, ам, v. pf. ein wenig pfeifen, paululum inflo fistulam. Посвирај па и за нас зађени.

Посво̀јити, им, v. pf. sich zueignen, arrogare sibi.

Посвједо̀чити, им, v. pf. (Ерц.) bezeugen, testor.

По̏седање, (Рес. и Срем.) vide посједање.

По̏седати, ам, (Рес. и Срем.) vide посједати.

По̏седлица, f. vide подседлица.

По̏сејати, јем, (Рес. и Срем.) vide посијати.

По̏сек, m. (Рес. и Срем.) vide посјек.

Посе̏рӣш, m. и. п. избили га до посериша, (im Scherze, usque dum cacaret).

Посе̏рко, m. (ein mütterliches Scheltwort) du kleiner Scheißer! cacator parvulus.

По̏сести, седем (и поседнем), (Рес. и Срем.) vide посјести.

По̏сестрима, f. die Wahlschwester, quam sororem appello; daher посестримити oder посестрити.

По̏сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide посјећи.

По̏сећисе, сечемсе, (Рес. и Срем.) vide посјећисе.

По̏сијати, јем, v. pf. (Ерц.) säen, sesen, sero (шеницу, лан, дињe).

По̏синак, нка, m. (voc. посинко! — у пјесмама —, и. п.

„Мој посинко Краљевићу Марко —

а у говору говорисе и посинче) 1) der Wahlsohn, quem filium appello. 2) der angenommene Sohn, filius adoptivus.

Посинити, им, v. pf. 1) Sohn nennen, filium appello. 2) an Sohnes Statt annehmen, filium adopto.

По̏сипање, n. 1) das Bestreuen, conspersio. 2) das Begießen, Beschütten, perfusio.

По̏сипати, ам (и посипљем), v. impf. 1) bestreuen, conspergo. 2) beschütten, perfundo.

По̏сисати, ам (говорисе и посишем), vide посати.

По̏сједање, n. (Ерц.) das Aufsitzen, conscensus equi.

По̏сједати, амо, v. pf. (Ерц.) 1) sich setzen (einer nach dem andern), consideo. 2) (v. impf.) коња, aufs Pferd steigen, conscendo equum.

По̏сјек, m. (Ерц.) vide зимница.

По̏сјести, сједем (и посједнем), v. pf. (Ерц.) m. j. коња, besteigen, conscendo equum.

По̏сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) 1) abhauen, niederhauen, caedo. 2) воденицу, die Mühlsteine aufklopfen, exacuo.

По̏сјећисе, сијечемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich schneiden, hauen (in den Finger, Fuß), scindendo vulnero,

Поска̀кати, качемо, v. pf. nach der Reihe aufspringen, omnes prosilimus.

Поскакивање, n. das Hüpfen, Springen, exsultatio.

Поскакивати, кујем, v. impf. hüpfen, exsulto.

Поскање, n. das Herbeilocken des Kalbes, Lammes, das пос, пос sagen, cum allicio vitulum aut agnum, voce пос q. d. veni ad lactendum (посапи).

Поскати, ам, v. impf. das Kalb oder Lamm locken, dico пос, пос, alliciens vitulum aut agnum.

Поскидати, ам, v. pf. nach der Reihe herabthun, demitto, demoveo.

Поскикивање, n. das Aufschreyen, stridor.

Поскикивати, кујем, v. impf. aufschreyen, strido.

Поскочити, им, v. pf. aufspringen, prosilio.

Поскочица, f. die Tanzweise, das Kololied, cantus saltatorius. Највише се говори у млож. броју поскочице, т. ј. као кратке пјесме, што момци говоре и подвикују у колу кад играју, н. п.

„Опа цупа
„Данас сутра.
„Никад ништа
„До ндрпи
„Опанака. —
„Ај уј не лудуј
„С туђом љубом не другуј:
„Туђа љуба пасја вјера,
„Намамиће, преварнће. —
„Скочи коло дупе голо.
„Како радиш и горе ће. —
„Опа цупа
„Под њом рупа. —
„Мучи враже,
„Ко ти каже?
„Није једна
„Веће двије.

Поскочице су готово сае тако срамотне, да и осим кола не смије нико ни поменути; а у колу и нико за срамоту не прима. Младе и ђевојке, старци и бабе, учине се као да и не чују што момци говоре. Ја сам слушао и гледао (у Јадру у Беговој Љешници) ђе Турци сједе, а Србљи око њи играју и подвикују:

„Опа цупа данас сјутра,
„Наше ноге, Турска земља;
„За то Турци и не маре;
„Силне баше говна једу,
„А субаше тасланшу.

Поскупети, пим, v. pf. (Рес.) } im Preise steigen, theurer werden, fio carior, conato majori pertio.
Поскупити, им, v pf. (Срем.)
Поскупљети, пим, v. pf. (Ерц.)

Поскура, f. (angeeignet aus προσφορά) die Hostie, panis liturgicus.

Поскурица, f. dim. v. поскура.

Поскурњак, m. der Holzschnitt, um die поскурица zu zeichnen, annulus (ligneus) signandae hostiae (IC. XP. NIKA).

Послаиник, m.. der Gesandte, ablegatus.

Посланица, f. т. ј. књига, das Sendschreiben, epistola.

Посластице, f. pl. die Schleckerey, Leckerbissen, cupediae, acitamenta.

Послати, пошљем (и пошаљем), v. pf. senden, schicken, mitto.

После, (Рес. и Срем.) vide послије.

Последак, тка, m. (Рес. и Срем.) vide пошљедак.

Последњи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide пошљедњи.

Послени, на, но, н. п. дан, доба, Arbeits-, Werk-, laborandi (tempus), (dies) profestus.

Посленик, m. der Arbeiter, operarius.

Послепети, пимо, (Рес.) } vide послијепити.
Послепити, имо, (Срем.)

Послетати, лећемо, (Рес. и Срем.) vide послијетати.

Послије, (Ерц.) 1) nach, post. 2) nachher, postea.

Послијепити, имо, v. pf. (Ерц.) } nach der Reihe blind werden, erblinden, oculis capi alius ex alio.
Послијепљети, пимо, v. pf. (Ерц.)

Послијетати, лијећемо, v. pf. (Ерц.) nach einander herabfliegen, devolo alius ex alio.

Пословање, n. das Arbeiten, labor, opera.

Пословати, лујем, v. impf. arbeiten, laborare.

Пословач, m. (ст.) vide посленик.
„Сви орачи и копачи,
„И по кући пословачи —

Пословица, f. eine Art Syllabirsprache, deren die Bauern zweyerley, die große und kleine, haben (Rothwälsch), linguae fictae genus, fictae ex lingua patria, interpolatis singulis syllabis, н. п. добродонашенеслоиесведоводобреде, т. ј. донесљеде; то се каже великом пословицом, а малом: диjодонијенесси вијоводнједе и т. д.

Пословички, rothwälsch, lingua ficta.

Послуга, f. die Bedienung, ministratio.

Послуживање, n. das Bedienen, ministratio.

Послуживати, жујем, v. impf. wartend bedienen, ministro alicui.

Послужити, им, v. pf. 1) bedienen, ministro. 2) dienen, servisse.

Послушан, шна, но, gehorsam, dicto audiens.

Послушати, ам, v. r. pf. 1) kora, [illegible]

gehorchen, pareo cui, ausculto. 2) ein wenig horchen, ausculto.
Послушатисе, амсе, v. r. pf. 1) einander Gehör geben, audiri in vicem: „О'те браћо да се послушамо — 2) Gehör finden, si me audient: ако се ја послушам.
Посљедак, тка, m. (Ерц.) vide пошљедак.
Посљедњи, ња, ње, (Ерц.) vide пошљедњи.
Посмрче, чета, n. дијете, које се роди послије очине смрти, der Nachgeborne, Spätling, postumus.
Посни, на, но, н. п. дан, Fasten-, jejunii.
Посник, m. der Faster, jejunator.
Посница, f. die Fasterin, jejunatrix.
Поснути, нем, v. pf. пос, пос sagen, dico пос пос, vitulum aut agnum alliciens.
Пособице, f. pl. Töchter nach der Reihe, filiae ex ordine, nullo interposito filio.
Посолити, им, v. pf. 1) einsalzen, sallio. 2) mit Salz bestreuen, salem adspergo.
Пособци, обаца, m. pl. Söhne, die nach einander, ohne durch Töchter unterbrochen zu werden, zur Welt kommen, filii ex ordine, quin filia intervenerit:
„Роди мајка девет пособаца —
Поспа, f. zerkleinte Eisenspäne, die auf nasse schwarz zu färbende Stoffe gestreut werden, stricturae ferri comminutae quae adsperguntur pannis nigro colore imbuendis.
Поспавати, ам, v. pf. ein wenig schlafen, paululum dormio.
Поспати, спимо, v. pf. nach der Reihe einschlafen, obdormiit alius ex alio.
Посрамити, им, v. pf. beschämen, pudorem injicio.
Посрање, n. das Schelzen (perfective), cacatio. Не би с њим отишао ни на посрање.
Посрати, серем, v. pf. bescheißen, concaco.
Посратисе, серемсе, v. r. pf. 1) scheißen, caco. 2) sich selbst verunreinigen, concacat seipsum infans.
Посрбити, им, v. pf. zum Serben machen, serbisiren, verserben, reddo serbum, serbicum.
Посрбитисе, имсе, v. r. pf. ein Serbe werden, fio serbus.
Посрбљавање, n. vide србљење.
Посрбљавати, ам, vide србити.
Посребрити, им, v. pf. versilbern, argento obduco.
Посред, mitten, durch, per medium —: посред главе; посред сриједе.
Посркати, сршем, v. pf. gänzlich aufschlürfen, absorbeo.
Посрнути, нем, v. pf. das Gleichgewicht verlieren, inclinor in alteram partem, excido aequilibritate, aequilibrio: посрнуо пијан.
Посро, m. vide посерко.
Посртање, n. das Umschwanken, Umfallen (eines Trunkenen), ruitio.
Посртати, ршем, v. impf. umschwanken, umfallen, ruo.
Пост, m. die Faste, jejunium.
Постав, m. vide платно 1.
Постава, f. das Futter (des Kleides), munimentum vestis, subsutura.
Поставити, им, v. pf. 1) аљину, das Kleid füttern, munio 2) капу на главу, aufsetzen, impono. 3) (den Tisch) decken, sterno. 4) стражу, eine Wache wo aufstellen, excubias pono.
Постављање, n. 1) das Füttern, subsutio. 2) das Aufsetzen, impositio. 3) das Decken, stratio. 4) das Anstellen, Beordern einer Schildwache, positio excubiarum.
Постављати, ам, v. impf. 1) stellen, setzen, pono. 2) (den Tisch) decken, sterno mensam. 3) füttern, subsuo. 4) stellen, aufstellen (eine Schildwache), pono excubias.
Постајање, n. das Entstehen, ortus.
Постајати, јем, v. impf. entstehen, eben aufkommen, existo.
Постајати, стојим, v. pf. ein wenig stehen bleiben, consisto paululum.
Постајкивање, n. das Stehenbleiben, constitio.
Постајкивати, кујем, v. impf. stehen bleiben, consisto.
Постан, сна, но, н. п. лонац, вашина, јело, Fasten-, jejunii.
Постанак, нка, m. der Beginn die Entstehung, origo: од постанка мога.
Постанути, нем, vide постати.
Постање, n. vide постанак.
Постаратисе, амсе, v. r. pf. Sorge tragen, curam habeo.
Постат, f. оно, што у један пут уложу преда се копачи, или жетеоци, кад раде, die Reihe (bei der Ernte), tractus agri demetendi: може се до мрака пшћерати још једна постат; узели све у једну постат.
Постати (говорисе и постанути), анем, v. pf. beginnen, entstehen, orior.
Постатник, m. који је накрај постати, der Schnitter, der zunächst am noch zu schneidenden Getreide schneidet, ab ea parte, in qua nova restat messis.
Постеље, f. pl. vide постељ
Постеља, f. das Bett, lectus.
Постељица, f. dim. v. постеља.

Пости̏дан, дна, но, vide стидљив.
Пости́дети, дим, (Рес.) vide постиђети.
Пости́детисе, димсе, (Рес.) vide постиђетисе.
Пости́дити, им, (Срем.) vide постиђети.
Пости́дитисе, имсе, (Срем.) vide постиђетисе.
Пости̏ђети, дим, (Крц.) vide застиђети.
Пости́ђетисе, димсе, (Крц.) vide застиђетисе.
По̏стити, им, v. impf. 1) fasten, jejuno. Пости, као пас од кости. 2) fastenmäßig machen (z. B. den Topf, in dem Fleisch gewesen, sorgfältig reinigen), purgo, expurgo.
По̏ститисе, имсе, v. r. impf. (in der Einsamkeit) fasten, jejuno.
Посто̀јбина, f. der Geburtsort, locus natalis, solum natale.
Постра́витисе, имсе, v. r. pf. кад курјак закоље овцу, или краву, онда кажу пос тр авилас е, von Wolfe gefressen werden, a lopo pereo.
Постра̀дати, ам, v. pf. leiden, patior.
Постре́љати, ам, (Рес. и Срем.) vide постријељати.
Постриј̀ељати, ам, v. pf. (Крц.) nach der Reihe niederschießen, trajicio unum ex alio:
„Јера ћу ти све постријељати
„Вране коње и добре јунаке —
По̏ступ, m. der Stillstand der Mühle bei zu hohem Wasser, constitio molae ob aquae altitudinem nimiam: ударио поступ; сад је поступ, не може воденица да меље.
Посту́пање, n. 1) das Gehen, Schreiten, gressio. 2) das Stillstehen der Mühle, constitio molae. 3) das Verfahren (gutes oder böses mit einem), ratio agendi cum aliquo (fr. procédé).
Посту̀паоница, f der Gehkuchen, placenta primae itionis. Кад почне дијете ићи, онда умијесе погачу, па скупе сву ђецу (која могу трчати) и момчад на куће, те је наломе ђетету више главе, како које одломи комад, а оно бјежи оданде (да и оно дијете онако трчи).
Посту́пати, ам, v. impf. 1) auftreten gehen, gradior. 2) stillstehen (von der Mühle), consisto. 3) с ким, umgehen, verfahren, ago (bene aut male) cum aliquo.
Посту́пити, им, v. pf. 1) gehen, gradior. 2) umgehen, verfahren, handeln ago cum aliquo, me gero erga illum. 3) still stehen, consisto, impedior: поступила воденица.

Посу̀катисе, сучемосе, v. r. pf. sich herausdrängen (haufenweise), erumpere catervatim.
По̀сулити *, им, v. impf. vergleichen, compono (cf. намирити, поравнати):
„То рекоше, па се посулише —
Посу́стати, анемо, v. pf. 1) insgesammt müde werden, defatigari. 2) müde werden, fatigor (cf. сустати):
„Он не поне што је посустао —
Посу̑ти, спем, v. pf. 1) bestreuen, aspergo. 2) begießen, perfundo, aspergo.
Посу́шитисе, имсе, v. r. pf. verdorren, exareo.
Пота̀ванити, им, v. pf. bödmen, fundo aut lacunari instruo.
Пота̀вњети, ним, v. pf. (Рес.)
Пота̀вити, им, v. pf. (Срем.)
Пота̀вњети, ним, v. pf. (Крц.) dunkel werden (von der Farbe), obfuscor.
По̀таја, f. die Verborgenheit, occultum:
„Маче Марко ноже из потаје —
Пота̀јатисе, јимосе, v. r. pf. sich verbergen, sich verstecken, abscondo.
Пота̑јни̑, на, но, heimlich, verborgen, tacitus, absconditus.
Пота̀кнути, нем, v. pf. darunter stecken, subdo.
Пота́пање, n. das Einsenken, Eintauchen, immersatio.
Пота́пати, ам, (и потапљем), v. impf. eintauchen, immerso.
По̀тапкати, ам, v. pf. überstampfen, conculco, subculco.
По̀тапсати *, ам (и потапшем), v. pf. н. п. аманет, das Anvertraute ableugnen, depositum abnego. cf. затајити.
По̏творање, n. vide бијеђење.
По̏творати, ам, vide бијелити.
Потво́рити, им, vide обиједити.
Потвр́дити, им, v. pf. 1) befestigen, firmo. 2) bestätigen, confirmo.
Потврђи́вање, n. das Befestigen, Bestätigen, firmatio, confirmatio.
Потврђи́вати, ђујем, v. impf. 1) befestigen, firmo. 2) bestätigen, confirmo.
По̀тега, f. (am Wagen) eine, meist eiserne Stange von den Vorderrädern bis zu der Wage, perticae genus in curru.
Поте́гнути, нем, v. pf. 1) anziehen, traho. 2) einen Hieb führen, caedo. 3) hervorziehen, protraho. 4) einen Zug thun (aus der Flasche), tractum duco.
Поте́зање, n. das Ziehen, Schleppen, tractus, volutatio.
Поте́зати, ежем, v. impf. ziehen, schleppen, traho.
Поте́затисе, ежемсе, v. r. impf. sich schleppen, trahor, vagor.

По̀тера, f. (Рес. и Срем.) vide поћера.

По̀терати, ам, (Рес. и Срем.) vide поћерати.

По̀тератисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide поћератисе.

Потерѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide поћеривање.

Потерѝвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide поћеривати.

Потѐћи, ечем, v. pf. 1) laufen, curro, zur Wette laufen. 2) потекла кућа, es steht Wasser im Hause (vor Regen), aqua intravit domum.

По̀тиљак, љка, m. das Hinterhaupt, sinciput.

По̀тисје (Потѝсје), n. die Gegend um die Theiß, das Theißgebiet, circumtibiscana regio.

Потискѝвање, n. das Andrängen, Drücken, pressio.

Потискѝвати, кујем, v. impf. drücken gegen etwas, premo, urgeo.

По̀тиснути, нем, v. pf. drücken, andrücken, premo: Отисни, потисни, воци ти корисни.

По̀тицâње, n. 1) das Unterstecken, subditio. 2) das Durchlaufen, Durchströmen.

По̀тицати, тичем, v. impf. 1) unter etwas schieben, subdo, н. п. под казан. 2) потиче кућа, es läuft Wasser hinein, inundatur domus.

По̀тјецање, n, (Ерц.) vide потицање 2.

По̀тјецати, тјече, (Ерц.) vide потицати 2.

По̀тка, f. поутка, поучица, der Eintrag, Einschlag, subtemen.

Поткáдити, им, v. pf. unterrauchen, subterfumigo.

Поткађѝвање, n. das Unterrauchen, subterfumatio.

Поткађѝвати, ђујем, v. impf. unterrauchen, subterfumo.

Поткáзати, кажем, v. pf. heimlich angeben, defero.

Потказѝвање, n. das Angeben, delatio.

Потказѝвати, зујем, v. impf. angeben, defero.

По̀ткапак, пка, m. die kleinere Unterkappe, mitra interior.

По̀ткапчић, m. dim. v. поткапак.

По̀ткати, почем, v. pf. eintragen, subtexo.

Поткѝвање, n. 1) das Eintragen, subtextura. 2) das Beschlagen (des Pferdes, der Stiefeln), firmatio, inductio ferri.

Поткѝвати, ам, v. impf. 1) einschlagen, subtexo. 2) beschlagen, firmo, obduco ferro.

Поткѝдање, n. das Unterschlagen eines Beins, supplantatio.

Поткѝдати, ам, v. impf. кога, einem ein Bein unterschlagen, supplanto quem.

По̀ткинути, нем, v. pf. кога, einem ein Bein unterschlagen, supplanto.

По̀тков, m. das Beschlagen, firmatio, inductio ferri, munitio.

По̀ткова, f. das Hufeisen, solea ferrea. cf. плоча.

Потко̀вати, кујем, v. pf. beschlagen, munire.

По̀тковица, f. (dim. v. поткова) ein kleineres Hufeisen, solea ferrea minor.

Потко̂њак, m. m. j. во, von den 6 bis 8 Pflugochsen die zwei hintersten (под колима), boves postremi ad aratrum.

Поткопáвање, n. das Untergraben, suffossio.

Поткопáвати, ам, v. impf. untergraben, suffodio, subruo.

Потко̀пати, ам, v. pf. untergraben, subruo.

Поткрáдање, n. das Veruntreuen, interversio.

Поткрáдати, ам, v. impf. veruntreuen, interverto, averto.

По̀ткрасти, адем, v. pf. veruntreuen, intarverto, averto.

Поткрáтити, им, v. pf. von unten kürzer machen (einnehmen), brevius reddo ab ima parte.

Поткраћѝвање, n. das Verkürzen von unten aus, subbreviatio.

Поткраћѝвати, ћујем, v. impf. von unten abkürzen, subbrevio.

Поткрѐсати, ешем, v. pf. von unten behauen, subtercido.

Поткресѝвање, n. das Behauen von unten, subtercisio.

Поткресѝвати, сујем, v. impf. von unten behauen, subtercido.

Поткрѝвање, n. das Unterstecken, subocculatio.

Поткрѝвати, ам, v. impf. unter etwas verstecken, occulto aliquid sub aliquid.

По̀ткрити, ријем, v. pf. unter etwas verstecken, abscondo sub aliquid.

По̀ткрпити, им, v. pf. кожу, einen Pelz an den nackten Stellen unkennbar mit wollenen Stücken unterflicken, subsuo pellis parti vellere carenti laciniam vellere pieniorem, ita ut sutura non appareat.

Поткр̀пљање, n. das Unternähen der wollelosen Pelztheile mit wolligern, subsutio laciniae vellereae magis.

Поткр̀пљати, ам, v. impf. unternähen, subsuo. cf. поткрпити.

Поткувáвање, n. vide подмјешивање.

Поткувáвати, ам, vide подмјешивати.

По̀ткувати, ам, vide подмијесити.

Поткупити, им, v. pf. bestechen, erkaufen, corrumpo.

По̀ткупити, им, v. pf. unten wegklauben, subterlego.

Поткупљање, n. das Auffammeln, subterlectio.

Поткупљати, ам, v. impf. unten wegklauben, colligo sub (arbore poma).

Поткупљивање, n. das Bestechen, corruptio.

Поткупљивати, љујем, v. impf. bestechen, corrumpo.

По̀тмоа, мола, ло, } verdunkelt, obscuratus.
По̀тмуо, мула, ло, }

По̀ток, m. 1) der Bach, rivus. 2) кућа, село у потоку, im engen Thal zwischen zwei Bergen, convallis.

По̀том (по том), hernach, posthaec.

Пото̀нути, нем, v. pf. untergehen, mergi.

По̀тоњи, ња, ње, nachherig, darauffolgend, insequens;

„Прва вјеро, потоња невјеро —

По̀топ, m. 1) die Ueberschwemmung, inundatio. 2) die Sündflut, diluvium.

Пото̀пити, им, v. pf. 1) versenken, immergo. 2) eintauchen, mergo (платно, чоу).

Пото̀питисе, имосе, v. r. pf. untergehen (im Wasser), mergi.

Поточа́њак, њка, m. hyp. v. поток.

По̀точар, m. и. п. рак, aus dem Bache, e rivo.

Пото̀чара, f. m. j. воденица, eine Mühle am Bache, mola in rivo.

По̀точић, m. dim. v. поток.

По̀тпадање, n. das Fallen unter etwas, das Unterliegen, succubitio (?), subjectio.

По̀тпадати, ам, v. impf. unter etwas fallen, unterliegen, succumbo.

По̀тпазити, им, v. pf. heimlich beobachten, observare in occulto.

По̀тпала, f. Holz zum Unterheizen, Kienspan, lignum subjectitium igni excitando.

Потпа̀лити, им, v. pf. unterheizen, von unten anzünden, succendo.

Потпаљивање, n. das Unterzünden, succensio.

Потпаљивати, љујем, v. impf. unterzünden, succendo.

По̀тпаритисе, рисе, v. pf. н. п. пријесна кожа, von unten in Gährung übergeben, subterputresco.

По̀тпасати, ашем, v. pf. untergürten, subtercingo, succingo.

По̀тпасатисе, ашемсе, v. r. pf. sich untergürten, subtercingi, succingi.

Потпасивање, n. das Untergürten, succinctio, subligatio.

Потпасивати, сујем, v. impf. untergürten, succingo.

По̀тпасти, аднем, v. pf. unter etwas fallen, subjaceo, subjicior, succumbo: потпала Србија под Турке.

Потпѐћисе, печесе, v. r. pf. von unten gebacken werden, subtercoquor (de pane).

Потпиривање, n. das Anblasen von unten, (ignis) sufflatio.

Потпиривати, рујем, v. impf. anblasen, sufflo.

Потпирити, им, v. pf. anblasen, sufflo.

По̀тпис, m. die Unterschrift, subscriptio.

Потписати, ишем, v. pf. unterschreiben, subscribo.

Потписатисе, ишемсе, v. r. pf. unterschreiben, sich unterschreiben, subscribo, subscribo nomen.

Потписивање, n. das Unterschreiben, subscriptio.

Потписивати, сујем, v. impf. unterschreiben, subscribo.

Потписиватисе, сујемсе, v. r. impf. sich unterschreiben, subscribo nomen.

По̀тплата, f. das Futter (z. B. am Hemde), munimentum indusii.

Потпла́тити, им, v. pf. 1) (говорисе и подуплатити) füttern, munio. 2) bezahlen, erkaufen (zu einer Schlechtigkeit), emo.

Потплаћивање, n. 1) das Füttern, munitio. 2) das Erkaufen, emtio.

Потплаћивати, ћујем, v. impf. 1) füttern, munio, subtermunio. 2) erkaufen, pecunia suborno.

Потплећа́вање, n. das Befestigen des Saumsattels um die Vorderfüsse des Pferdes, subligatio clitellarum.

Потплећа́вати, ам, v. impf. m. j. коња, den Saumsattel um die Vorderfüsse des Pferdes befestigen, subligo clitellas.

Потплѐћати, ам, v. pf. m. j. коња, den Saumsattel um die Vorderfüsse des Pferdes befestigen, adligo clitellas.

Потпома́гање, n. das Unterstützen, sustentatio.

Потпома́гати, ажем, v. impf. unter die Arme greifen, sustento.

Потпо̀моћи, можем (и потпомогнем), v. pf. unter die Arme greifen, sustento.

Потпо̀моћисе, можемсе (и потпомогнемсе), v. r. pf. sich behelfen, aufhelfen, erigo me, sublevo me.

Потпо̀учитисе, имсе, v. r. pf. ein kleines Voressen einnehmen, antecoenium sumo.

Потпрашивање, n. das Bestreuen der Zündpfanne mit Pulver, adspersio pulveris pyrii in trullam incendiariam.

Потпрашѝвати, шујем, v. impf. пушку, Pulver auf die Zündpfanne streuen, pulverem pyrium adspergo trullae incendiariae.
Потпра́шити, им, v. pf. m. j. пушку, Pulver auf die Zündpfanne streuen, trullae incendiariae adspergo pulverem pyrium.
По̀тпрашљај, m. m. j. барута, so viel Pulver, als auf ein Mal auf die Zündpfanne geht, quantum pulveris pyrii semel trullae adspergitur.
Потпрдач, m. der Höhner, irrisor, delusor.
Потпрдѝвање, n. das Naserümpfen, delusio.
Потпрдѝватисе, дујемсе, v. r. impf. коме, чему, die Nase rümpfen, suppedo.
По̀тпрдица, f. der Ausdruck der Schadenfreude, irrisio, suppeditio (?).
По̀тпрднутисе, немсе, v. r. pf. коме, чему, einen bespötteln, suppedere cui, illum irridere.
По̀тпунити, им, v. pf. ergänzen, suppleo.
По̀тпуно, gänzlich, plene.
Потпу́њање (потпуњáвање), n. das Ergänzen, completio.
Потпу́њати (потпуњáвати), v. impf. ergänzen, compleo.
По̀тра, f. потрица, der Getreideschaden, (den das Vieh macht), detrimentum (im eigentlichsten Verstande).
Потра́жити, им, v. pf. aufsuchen, quaero.
Потр̀бушина, f. der Bauchtheil (der Haut), pars pellis sub ventre.
Потр̀бушице̑, } auf dem Bauche, pro-
Потр̀бушке̑, } nus.
По̀тргати, ам, v. pf. 1) nach einander zerreißen, rumpo aliud ex alio. 2) nach der Reihe abbrechen, abpflücken, decerpo aliud ex alio.
По̀трга̄тисе, амсе, v. r. pf. bersten, rumpi (н. п. од смија).
По̀тргнути, нем, v. pf. hervorziehen, zücken, protraho.
По̀треба, f. das Bedürfniß, Gebrauch, usus.
По̀требан, бна, но, nothwendig, necessarius.
По̀требовати, бујем, v. pf. und impf. brauchen, nöthig haben, opus habeo.
Потре́птити, им, v. pf. erbeben, contremo:
„У ћивоту светац потрептио —
Потре́сање, n. 1) das Erschüttern, concussio. 2) das Trillern (Zittern mit der Stimme) im Gesange, vibratio, crispatio vocis.
Потре́сати, ам, v. impf. 1) erschüttern, concutio. 2) trillern, crispo vocem.
Потре́сти, сем, v. pf. 1) schütteln, quatio. 2) trillern, vibro vocem.
По̀трзање, n. 1) das Hervorziehen, protractio.
По̀трзати, тржем, v. impf. hervorreißen, protraho.
По̀трица, f. vide потра (dim.?).
По̀тричар, m. који учини потрицу, der einem ins Gehäge geht, venator in alieno.
Потр̀калиште, n. н. п. коњско, или човеčје, die Länge eines Rittes, quantum homo aut equus percurrit.
Потр̀кушица, f. Kleinigkeit, negotium parvum.
Потр̀љати, ам, v. pf. über etwas hinfahren (mit der Hand), defrico.
Потро̀вати, рујем, v. pf. nach der Reihe vergiften, veneno interficio alium ex alio.
По̀трошак, шка, m. 1) der Verbrauch, das Verbrauchen, consumtio. 2) „Од тепсије нек потрошка нема —
Потро̀шити, им, v. pf. verbrauchen, absumo.
Потро̀шитисе, имсе, v. r. pf. sich (seinen Beutel) durch Ausgaben ganz ausleeren, exinaniri sumtibus.
Потр̀пати, ам, v. pf. nach der Reihe hinein (zusammen) werfen, conjicio aliud ex alio.
Потр̀пети, пим, (Рес.) vide потрпљети.
Потр̀петисе, пимсе, (Рес.) vide потрпљетисе.
Потр̀пити, им, (Срем.) vide потрпљети.
Потр̀питисе, имсе, (Срем.) vide потрпљетисе.
Потр̀пљети, пим, v. pf. (Ерц.) geduldem, expecto, quiesco.
Потр̀пљетисе, пимсе, v. r. pf. (Ерц.) sich gedulden, quiesco, expecto.
По̀тр̀ти, рем, потро, v. pf. 1) mit Füßen treten, conculco. 2) zu Grunde richten, perdo: потрли смо волове.
По̀тртисе, ремсе, потр̀ьосе, v. r. pf. 1) zu Grunde gerichtet werden, conculcor. 2) sich reiben (mit der Hand), perfricor.
Потру́дити, им, v. pf. кога, bemühen, Mühe machen, laborem creo cui.
Потру́дитисе, имсе, v. r. pf. sich bemühen, operam do.
По̀трулити, имо, vide потрунути.
Потру́нити, им, v. pf. bestreuen, conspergo (sale, pulvere).
Потру́нути, немо, v. pf. zerfaulen, verfaulen, computresco.
Потру́сити, им, v. pf. verunreinigen, anstreuen, disjiciendo compleo:
„Да костима цркву потрусимо —
Потр̀чати, чим, v. pf. laufen, curro.

Потужитисе, имсе, v. r. pf. sich beklagen, conqueror.

Потук, m. дрво, као клин, што качар метне на обруч па удара у њега маљицом кад покуцује обруче.

Потурање, n. vide побацивање.

Потурати, ам, vide побацивати.

Потурити, им, vide побацити.

Потурица, f. (verächtlich) unechter Türke, Aftertürke, pseudoturca.

Потурчењак, m. ein Renegat, apostata. Нема (зла) Турчина без потурчењака.

Потурчити, им, v. pf. zum Türken machen, facio esse Turcam.

Потурчитисе, имсе, v. r. pf. ein Türke werden, fio Turca.

Потући, учем, v. pf. zusammenschlagen, contundo.

Потућисе, учемсе, v. r. pf. 1) sich schlagen, confligo. 2) mit den Spitzen der Ostereyer zusammenschlagen (ein Osterspiel), committere ova paschalia. 3) по свијету, sich in der Welt herumschlagen, vagor.

Потуцање, n. das Umherschweifen, circumvagatio.

Потуцати, ам, v. impf. herumschweifen, circumvagor.

Потуцатисе, амсе, v. r. impf. sich herumschlagen (in der Welt), circumvagor.

Потуцатисе, амсе, vide потућисе 2.

Потуцња, f. der umherschweift, Vagabunde, erro.

Поћера, f. (Ерц) der Trieb, die Treibjagd, venatio, captio: отишли у поћеру: стигла за њим поћера (Räuberjagd).

Поћерати, ам, v. pf. (Ерц.) treiben, ago.

Поћератисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) sich herumtreiben (im Felde, im Prozesse), agitor.

Поћеривање, n. (Ерц.) das Antreiben, actio.

Поћеривати, рујем, v. impf. (Ерц.) anfangen zu treiben, agito.

Поћи, пођем, v. pf. gehen, eo.

Поуздан, на, но, verläßlich, zuverläßig, haud dubius, certus.

Поуздање, n. das Vertrauen, fiducia:

„Чинарале моје поуздање —

Поуздатисе, амсе, v. r. pf. у кога или у што, vertrauen, sich verlassen auf jemand, confido.

Поулитисе, имсе, v. r. pf. schlecht werden, fio malus, nequam.

Поунијатити, им, v. pf. zum унијат (Unirten) machen, facio esse unitum (fidei ecclesiae latinae).

Поунијатитисе, имсе, v. r. pf. sich uniren (mit der lat. Kirche), uniri fidei latinae.

Поутицати, тичемо, v. pf. } nacheinander

Поутјецати, тјечемо, (Ерц.) } entlaufen, evadit alius ex alium.

Поутка, f. vide потка.

Поучавање, n. das Belehren, edoctio.

Поучавати, ам, v. impf. ein wenig belehren, doceo.

Поучаватисе, амсе, v. r. impf. lernen, disco.

Поученије, n. (die Belehrung) die Predigt, admonitio de rebus divinis, sermo.

Поучити, им, v. pf. belehren, addoceo.

Поучитисе, имсе, v. r. pf. disco, edoceor.

Поучица, f. vide потка.

Поцад, m. vide подсад.

Поцепати, ам, (Рес. и Срем.) vide поцијепати.

Поцепатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide поцијепатисе.

Поцерац, рца, m. човек из Поцерја:

„Веселисе Поцерац Милошу —

Поцерина, f. } die Gegend um den Berg

Поцерје, n. } Цер:

„Да осванем у Поцерју славном —

„У Поцерју осванушe Турци —

Поцерски, ка, ко, von Поцерје:

„Напишесе Поцерске ракије —

Поциганити, им, v. pf. zum Zigeuner machen, facio esse zingarum.

Поциганитисе, имсе, v. r. pf. ein Zigeuner werden, fio zingarus.

Поциганчити, им, v. pf. zu einer Zigeunerin machen, facio esse zingaram.

Поциганчитисе, имсе, v. r. pf. eine Zigeunerin werden, fio ut zingara.

Поцијепати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) zerspalten, diffindo. 2) hinabsaufen, epoto.

Поцијепатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) seine Kleider zerreißen, lacerare vestes.

Поцрвенети, ним, v. pf. (Рес.) }
Поцрвенити, им, v. pf. (Срем.) } roth werden, erubesco.
Поцрвењети, ним, v. pf. (Ерц.) }

Поцркати, амо, v. pf. nach der Reihe verrecken, intereo alius ex alio.

Поцрнети, ним, v. pf. (Рес.) }
Поцрнити, им, v. pf. (Срем.) } schwarz werden, fio niger,
Поцрњети, ним, v. pf. (Ерц.) } ater.

Почастити, им, v. pf. bewirthen, tractiren, convivio excipio.

Почек, m. Borg, Leih, mutuum: дао ми на почек, auf Borg, zu Leih, mutuo.

Почекати, ам, v. pf. ein wenig warten, exspecto.

Почем, etwa, forte: ако почем дође.

Почетак, тка, m. 1) der Anfang, initium. 2) (im Sticken und Stricken) das Muster, exemplum.

Почèти, чнем, v. pf. beginnen, anfangen, incipio.
Почèтисе, чнемсе, v. r. pf. beginnen, coepi: почела се крајина.
Почèшати (почесати?), шем, v. pf. kratzen (wo es juckt), frico.
Почѝвање, n. das Ruhen, quies.
Почѝвати, ам, v. impf. ruhen, quiesco.
Почѝнити, им, v. pf. nach der Reihe machen, facio aliud ex alio: починио триста јада.
Почѝнути, нем, v. pf. ausrasten, conquiesco.
Почѝњање, n. das Beginnen, orsio.
Почѝњати, њем, v. impf. anfangen, beginnen, ordior, incipio.
Почѝњатисе, њемсе, v. r. impf. beginnen, incipior, coepi.
Почистити, им, vide помести.
Почитлучити, им, v. pf. unter eine zweite Abhängigkeit bringen (z. B. wenn ein Bauer nebst den Abgaben an seinen Zinsherrn, noch dem Pascha das Neuntel geben muß), alteri vectigali subjicere.
Пòша, f. 1) hyp. v. попадија. 2) као црна марама, што се носи на врату (у Србији), ein flornes Halstuch, collaris genus. 3) поша (или поше), што Турци носе око главе, ein schwarzer Turban, tiara nigra auro praetexta.
Пошалитисе, имсе, v. r. pf. scherzen, im Spaß etwas sagen, jocor.
Пошалица, f. Spaß, Scherz, jocus.
Пошаљѝвање, n. das Scherzen, jocatio.
Пошаљѝватисе, љујемсе, v. r. impf. scherzen, spaßen, jocor.
Пòше, ета, n. vide поша 3.
Пошèтати, ам (и пошеђем), v. pf. einherwandeln, inambulo.
Пошѝвање, n. das Uebernähen, superauo.
Пошѝвати, ам, v. impf. übernähen, supersuo.
Пошијàчити, им, v. pf. einen zum шијак machen, facio esse шијакum.
Пошијàчитисе, имсе, v. r. pf. ein шијак werden, fio шијак.
Пòшити, шијем, v. pf. übernähen, supersuo.
Пошкропити, им, vide покропити.
Пòшљедак, тка, m. (Ерц.) das Ende, was am Ende heraus kommt, finis.
Пòшљеднй, ња, ње, der letzte, ultimus, postremus.
Пошòкчити, им, v. pf. zum шокац machen, facio esse шокцum.
Пошòкчитисе, имсе, v. r. pf. ein шокац werden, fio шокац.
Пòшта, f. die Post, cursus publicus.
Пòштанскй, ка, ко, н. п. коњи, Post-, cursus publici.
Поштáпање, n. das Stützen auf den Stab im Gehen, innisio baculo.
Поштáпатисе, амсе (и поштапљемсе), v. r. impf. sich auf den Stab stützen, innitor baculo.
Поштâр, m. der Postmeister, cf. пошта.
Поштâрев, ва, во, } des Postmeisters.
Поштâров, ва, во, }
Поштèдети, дим, v. pf. (Рес.) } sparen, parco:
Поштèдити, им, v. pf. (Срем.) }
Поштèђети, дим, v. pf. (Ерц.) } немој поштедити труда.
Пòштен, на, но, 1) redlich, probus. 2) (у Србији) auch, und zwar meistentheils, enthaltsam im Genuß der Liebe, castus: добар човек, али није поштен. 3) да си поштен! sagt man, wenn einer seinen Namen gesagt hat.
А. Како ти је име!
Б. Обрен.
А. Да си поштен!
Б. И ти да си жив и здрав.
also wohl in der a l t e n Bedeutung: geehrt, honoratus.
Поштèње, n. die Redlichkeit, Ehrlichkeit, bonestas, probitas.
Пòштинй, на, но, Post-, currus publici.
Поштипѝвање, n. das Kneipen, Zwicken, vellicatio.
Поштипѝвати, пујем, v. impf. zwicken, kneipen, vellico.
Пòшто, 1) wie theuer, quanti. 2) nachdem, posteaquam. 3) по што? cf. по.
Поштовáње, n. das Achten, cultus, observantia, cum quis m a g n i f i t ab omnibus.
Пòштовати, тујем, v. impf. achten, magni facio, colo.
Пòштоватисе, тујемсе, v. r. impf. поштуј се, schäme dich (hab' Achtung vor dir selbst, und vor andern).
Прâ, праа (или прâ), m. 1) der Staub, pulvis. 2) das Pulver (zum Einnehmen, als Medicin), pulvia. 3) das Pulver (Schießpulver), pulvis pyrius:
„Нестаде им праа и олова —
„Праа има, ал' олова нема —
Прâбаба, f. die Urgroßmutter, abavia.
Прâбабин, на, но, der Urgroßmutter, abaviae.
Прâв, ва, во, 1) unschuldig, insons. 2) gerade, rectus. Право реци, па гледај те утеци; и криво сједи, а право реци.
Прâвац, вца, m. 1) der Gerechte, Unschuldige, justus. 2) на правац, gerade aus, recta.
Прâвда, f. das Recht, die Gerechtigkeit, justitia, justum.
Прâвдање, n. das Rechtfertigen, excusatio, purgatio.

Правдати, ам, v. impf. rechtfertigen, purgo.

Праведан, дна, но, gerecht, justus.

Праведник, m. der Gerechte (biblisch), justus.

Прави, ва, во, recht, echt, verus: прави Србин, прави Турчин, прави Ришћанин и т. д.

Правило, н. н. п. црквено, die Kirchenregel, directorium: не зна правила.

Правити, им, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide градити 1.

Правитисе, имсе, vide градитисе.

Правица, f. i. q. правда.

Прављење, n. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide грађење.

Правоје, m. Mannsname, nomen viri.

Прав правцити, права правцита, прово правцито, 1) ganz gerade, aequissimus. 2) ganz gerecht, justissimus, innocentissimus.

Прáг, m. die Schwelle, limen.

Прадед, m. (Рес. и Срем.) vide прађед.

Прадедов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide прађедов.

Прађед, m. (Ерц.) der Urgroßvater, abavus.

Прађедов, ва, во, (Ерц.) urgroßväterlich, abavitus.

Прамење, n. das Geräusch des verbrennenden Pulvers, sonus pulveris pyrii adusti.

Прамити, им, v. impf. verpuffen, sonum edo pulveris pyrii adusti.

Празан, зна, но, leer, vacuus. Празна рука мртвој друга.

Празник, m. der Feiertag, dies festus.

Празнина, f. die Leere, Leerheit, vacuitas. Пуно празнине.

Празновање (празновање), n. das Feiern, diei festi actio, celebratio.

Празновати (празновати), нујем, v. impf. feiern, diem festum ago.

Празнослов, m. који изоставља слова кад пише, ein Schreiber, der Buchstaben ausläßt, qui literam omittit.

Празнословити, им, v. impf. Buchstaben auslassen im Schreiben, omitto elementum in scribendo.

Празнословљење, n. das Auslassen von Buchstaben im Schreiben, omissio literae in scriptura.

Праља, f. перања, die Wäscherin, lotrix.

Праљин, на, но, der Waschfrau, der Wäscherin, lotricis.

Прам, m. ein Schiff, größer als ein Kahn (чун), navis genus.

Прам, }
Прама, } vide према.

Прамен, m. das Büschel, der Schopf, cirrus, н. п. косе, вуне, und figürl. магле.

Прамење, n. (coll.) die Büschel, cirri.

Прамичак, чка, m. hyp. v. прамен.

Прамче, чета, n. ein kleines прам, lintris genus.

Прандус, m. vide прамен.

Прање, n. das Waschen, lotio.

Праово, n. Ruinen einer Stadt an der Donau, in der Negotiner Krajina. cf. Крајина Неготинска.

Прапорац, рца, m. die Schelle, tintinnabulum.

Прапорчић, m. dim. v. прапорац.

Прас, m. (eine Art Lauch) die Porre, allium porrum Linn. cf. prasius im Lat. und Griechischen.

Прасад, f. (coll.) die Ferkel, porcelli.

Прасац, сца, m. ein schon erwachsenes Schwein, porcus:

„Поручује Варица Божићу,
„Да јој пошље од прасца ножицу—

Прасе, сета, n. ein Ferkel, porcellus.

Прасетина, f. Ferkelfleisch, porcellina

Прасећи, ћа, ће, Ferkel-, porcellinus.

Праситн, им, v. impf. ferkeln, (porcos) pario.

Праситисе, имсе, v. r. impf. ferkeln, pario.

Прасица, f. (ријетко се говори) vide назимица.

Праска, f. das Krachen, crepitus: стоји праска.

Праскати, ам, v. impf. krachen, crepo.

Прасква, f. vide бресква.

Праснути, нем, v. pf. entschlossen, plötzlich aufbrechen, erumpo.

Прасци, саца, m. pl. (coll.) die Ferkel, porculi.

Прати, перем, v. impf. waschen, lavo.

Пратилац, тиоца, m. der Begleiter, comes.

Пратити, им, v. impf. begleiten, comitor.

Праћача, f. дрво (као мала лопатица), што жене лупају њим кошуље кад перу.

Пратња, f. die Begleitung, comitatio.

Праћа, f. пударка, die Schleuder, funda.

Праћакање, n. das Herumschlagen mit den Füßen, agitatio pedum.

Праћакатисе, амсе, v. r. impf. sich herumwerfen (wie der Fisch im Trocknen), agitari.

Праћење, n. das Begleiten, comitatio.

Праћица, f. 1) dim. v. праћа. 2) на самару она узица (мјесто узенђије), на којој се држи нога кад се јаше. der Steigbügel am Saumrosse, stapia jumenti clitellarii.

Праунук, m. der Urenkel, pronepos

Прашак, шка, n. dim. v. пра.

Прашан, шна, но, staubig, bestäubt, pulverulentus.

Прашење, n. 1) das Stäuben, Grumpo

des Staubes, pulveratio. 2) das Lockern (im Weinberge), pulveratio. 3) das Werfen (der Sau), das Ferkeln, partus porcae.
Прашидба, f. die Lockerung im Weinberge, pulveratio.
Прашина, f. augm. v. пра.
Прашити, им, v. impf. 1) stäuben, pulvero, pulverem excito. 2) виноград, lockern, pulvero.
Прашка, f. ein Stäublein, pulvisculus, atomus: нема брашна ни једне прашке.
Праштање, n. 1) das Verzeihen, Vergeben, veniae datio, venia. 2) das Abschiednehmen, salutatio discedentis aut vel decedentis.
Праштати, ам, v. impf. verzeihen, ignosco.
Праштатисе, амсе, v. r. impf. Abschied nehmen, sich beurlauben (sagen прости браме!), saluto discedens vel decedens.
Праштење, n. das Krachen (wenn z. B. ein Rind durch ein dichtes Gehölz durchdringt), fragor.
Праштити, шти, v. impf. krachen, fragorem edo.
Праћење, n. vide праштење.
Праљчићи, m. pl. (coll.) dim. v. прасци.
Правашњи, ња, ње, neulich, nuperus.
Првенац, нца, m. m. j. рој, der Erstling (der erste Schwarm), apum examen primum.
Први, ва, во, der erste, primus.
Првине, f. pl. die Erstlinge, erste That, primitiae: нијесу то њему првине.
Пр..., neulich, nuper.
Првожењац, нца, m. der die erste Ehe eingeht, qui primas nuptias facit.
Прга, f. ein Gericht, das geröstet ist, cibi tosti genus: миришу ти уста, као да си пргу јела (у приповијетци).
Прда, f. der Furz, crepitus (ventris): прда прду сустиже.
Прдало, n. das Werkzeug zum Farzen, culus ex quo peditur.
Прдаљка, f. на гадљима она цијев, што стоји гадљару на рамену кад свира. Прдаљка је наставњена на неколика мјеста, и сва је обљевена коситером.
Прдачење, n. vide потпрдивање.
Прдачина, f. vide потпрдица.
Прдачитисе, имсе, vide потпрдиватисе.
Прдеж, m. der Furz, crepitus (ventris). Смеосе као прдеж у гаћама.
Прдекнути, нем, v. pf. mit einem Furzähnlichen Getöse fallen, cadere cum crepitu.
Прдењак, m. vide прдало i. q. гузица: уз кадија гвоздењак, те udaри нашега Мују над прдењак — cf. оклицнути.
Прдети, дим, (Рес.) vide прђети.
Прдешко, m. ein scherzhaftes Scheltwort der Mütter gegen Kinder: du Farzer! peditor!
Прдити, ам, (Срем.) vide прђети.
Прдлање, n. das Schwätzen, nugatio.
Прдлати, ам, v. impf. dummes Zeug schwätzen, nugor.
Прднути, нем, v. pf. einen Furz lassen, crepitum (ventris) edo.
Прдњава, f. das Farzen, crepitus: стоји га прдњава.
Прдоња, m. 1) попрдан, m. j. гра онај, што је крупан као боб, die größte Gattung Fisolen, phaseoli genus. 2) der Farzer, qui pedit.
Прдосија, f. Schimpfwort von altem schlechten Rauchtaback, Schießpulver, res parum valens.
Прђење, n. das Farzen, crepitus emissio.
Прђети, дим, v. impf. (Ерц.) 1) farzen, pedo. 2) за кога, или за што, sich um etwas scheren, curo rem: не ћу н не прдим (за то); прди Мара за пудара: ти синко и не прдиш за науку (Прдим, В. Е., прдим).
Пре, (Рес. и Срем.) vide прије.
Пре, 1) sehr, über-, per-, in прекрасан, прелијеп. 2) über-, allzu, zusehr, nimium: прекувано, пресланo, пречен.
Пребајати, јем, vide обајати.
Пребацивање, n. 1) das Hinüberwerfen, Ueberwerfen, trajectio. 2) das Vorrücken, Verwerfen, exprobratio.
Пребацивати, цујем, v. impf. 1) hinüberwerfen, trajicio. 2) überwerfen, trajicio. 3) vorwerfen, exprobro, objicio.
Пребацити, им, v. pf. 1) преко куће, über das Haus hinüber werfen. 2) куњу, das Haus überwerfen, (z. B. mit einem Stein), trajicio. 3) vorrücken, vorwerfen, exprobros objicio.
Пребег, m. (Рес. и Срем.) vide пребјег.
Пребећи (говорисе и пребегнути), бегнем, (Рес. и Срем.) vide пребјећи.
Пребијање, n. 1) das Brechen, fractio. 2) das Berechnen, compensatio.
Пребијати, ам, v. impf. 1) brechen, frango. 2) berechnen, compenso.
Пребирање, n. das Ueberklauben, Ueberlesen, perpurgatio.
Пребирати, ам, v. impf. überlesen, überklauben, perpurgo.
Пребити, бијем, v. pf. 1) zerschlagen, zerbrechen, frango: нож, ногу, дрво и т. д. 2) једно за друго, gegen einander berechnen, compenso.
Пребјег, m. (Ерц. cm.) der Flüchtling, der Flüchtige, profugus:

„Два пребјега гору пребјегоше —
„Волим бити пребјег у кауре —

Пребјећи (говорисе и пребјегнути), бјегнем, v. pf. (Ерц.) fliehen, sich flüchten, fugio.

Пребледети, дим, v. pf. (Рес.) } blaß,
Пребледити, им, v. pf. (Срем.) } bleich
Пребљијећети, дим, v. pf. (Ерц.) } werden, pallesco.

Преболети, лим, v. pf. (Рес.) } genesen,
Преболити, им, v. pf. (Срем.) } conva-
Преболети, лим, v. pf. (Ерц.) } lesco:

„Ако га глава заболе,
„Да Бог да да га преболи —
„Имаде ми ћетић Цинцар Јанко,
„Ал' још није ране преболео —

Пребо́равити, им, v. pf. durchleben, durchbringen, exigo (aevum).

Пребранац, нца, m. m. j. пасуљ, eine Art Fisolengericht, cibi genus ex fabis. У Србији по селима кажу (као у шали) оцин гра (зашто га највише једу калуђери), а по варошима саганлија.

Пребрати, берем, v. pf. überklauben, überlesen, perpurgo. 2) пасуљ, mit Oel und Zwiebeln kochen, coquo fabas cum oleo et cepis et pipere.

Пребродити, им, v. pf. durchwaten, vado transeo.

Пребројити, им, v. pf. überzählen, pernumero, dinumero.

Превалити, им, v. pf. 1) umwerfen, everto. 2) очима, schel ansehen, torvo oculo aspicio. 3) превалило подне, по зиме, vorüber seyn, elapsum est.

Преваљивање, n. das Umwerfen, eversio.

Преваљивати, љујем, v. impf. 1) umwerfen, everto. 2) очима, schel ansehen, torvo vultu tueri.

Превара, f. (Рес. и Срем.) vide пријевара.

Преваре́ник, m. überkottener Cidre, cidrus coctus.

Преваривање, n. das Ueberkochen, coctio.

Преваривати, рујем, v. impf. überkochen, coquo, percoquo.

Преварити, им, v. pf. betriegen, decipio, fallo.

Преварити, им, v. pf. übersieden, percoquo.

Преваритисе, имсе, v. r. pf. sich täuschen, decipior, fallor.

Превез, m. eine Art Frauenmütze, vittae genus.

Превесити, им, (Рес. и Срем.) vide превјесити.

Превести, ведем, v. pf. hinüber führen, traduco. Превео би га жедна преко воде (er ist ungemein klug).

Превести, везем, v. pf. überführen, trajicio.

Превешање, n. (Рес. и Срем.) vide превјешање.

Превешати, ам, (Рес. и Срем.) vide превјешати.

Превијање, n. 1) das Ueberwickeln, circumvolutio. 2) das Verändern der Stimme, vocis inflexio.

Превијати, ам, v. impf. 1) überwickeln, circumvolvo. 2) die Stimme verändern, inflecto vocem:

„Закукаћу као кукавица,
„Превијаћу као ластавица —

Превијатисе, амсе, v. r impf. sich winden und drehen, torqueri.

Превијача, f. m. j. колиба, eine Art leichter Hütte, tugurii genus.

Превити, вијем, v. pf. überwickeln, circumvolvo.

Превјесити, им, v. pf. (Ерц.) überhängen, appendo.

Превјешање, n. (Ерц.) das Ueberhängen, appensio.

Превјешати, ам, v. impf. (Ерц.) überhängen, appendo.

Превлачење, n. 1) das Ueberschleppen, transportatio. 2) das langsame Fahren mit dem Fidelbogen über die Saiten, ductatio arcus per fides.

Превлачити, им, v. impf. 1) überschleppen, trasporto trahendo. 2) mit dem Fidelbogen langsam über die Saiten fahren, arcum ducto per fides.

Преводити, им, v. impf. hinüberführen, traduco.

Превођење, n. das Hinüberführen, traductio.

Превожење, n. das Uebersetzen über einen Fluß, trajectio.

Превоз, m. die Ueberfuhr, das Fährgeld, naulum.

Превозити, им, v. impf. übersetzen, trajicio.

Преврата, f. превратуша, ein Gericht von Eiern, placentae genus ex ovis. Кукурузно брашно завије се јајима (у каквом суду), па се онда онај скроб изаспе у шигањ на врућу маст; кад се од оздо потпече, онда се преврне, те се и с друге стране испече; потом се једе (највише вруће).

Превратити, им, v. pf. umkehren, inverto.

Превратуша, f. vide преврата.

Превраћање, n. das Umkehren, inversio.

Превраћати, ам, v. impf. umkehren, inverto.

Преврети, рим, v. pf. abgähren, defervesco.

Превр̀нути, нем, v. pf. umwenden, converto.

Прѐвртање, n. vide преврађање.

Прѐвртати, врћем, vide преврађати.

Прѐвући, вучем, v. pf. überziehen, traho alio, traho per aliquid.

Прѐгазити, зим, v. pf. 1) überwaten, vado transeo, воду oder преко воде. 2) darüber treten, zertreten, conculco.

Прѐгача, f. eine Art wollener Schürze, praecinctorium laneum.

Прегѝбање, n. das Beugen, flexio.

Прегѝбао, бли, f. das Gelenke, articulus.

Прегѝбати, бљем (и прегибам), v. impf. beugen, flecto.

Преглѐдалица, f. die Vorschrift, das Schreibmuster, exemplum scribendi.

Преглѐдање, n. 1) das Ueberschauen, Uebersehen, Durchsehen, perlustratio. 2) das Absehen nach einem Muster, imitatio.

Преглѐдати, ам, v. impf. 1) übersehen, perlustro. 2) nach dem Muster machen, facio ad exemplum.

Прѐгледати, ам, v. pf. übersehen, überblicken, pervideo.

Прегло̀дати, ђем, v. pf. durchnagen, perrodo.

Прѐгнути, нем, v. pf. biegen, herbeugen, inflecto.

Прего̀нити, ним, v. impf. hinüber treiben, ago trans-.

Прего̀нитисе, нимсе, v. r. impf. mit Anekdoten gegen einander fechten, einander aufziehen, ludificari, ducere se invicem.

Прего̀њење, n. 1) das Hinübertreiben, transmissio, transjectio. 2) das Aufziehen, traductio, ludificatio.

Прего̀рети, рим, v. pf. 1) н. п. дрво, durchbrennen, perũror. 2) verschmerzen, tolero, obliviscor.

Прѐградак, тка, m. eine Abtheilung, Verschlag im Hause, zotheca, locus assibus separatus.

Прегра̀дити, дим, v. pf. überschlagen, verschlagen, assibus separo.

Преграђѝвање, n. das Verschlagen, separatio per asses.

Преграђѝвати, ђујем, v. impf. verschlagen, assibus separo.

Прегрѝзање, n. das Durchbeißen, permorsio.

Прегрѝзати, ам, v. impf. durchbeißen, permordeo, peredo.

Прѐгристи, ризем, v. pf. durchbeißen, permordeo.

Прегр̀мети, ми, v. pf. (Рес.) } док ово прегр̀мити, ми, v. pf. (Срем.) } прегр-мљети, ним, v. pf. (Ерц.) } ми, bis dieses Gewitter (fig.) vorbei ist, dum haec tempestas praeterierit.

Прѐгршти, f. pl. beide flache Hände, zum Fassen hingehalten, ambae volae ad accipiendum quid paratae: пуне прегршти; дај ми једне прегршти брашна; није воду прегрштима.

Пре̏д, } vor, ante: пред кућом; пред
Пре̏да, } Богом; преда мном; пред кућу (cum acc.); пред Бога; преда ме; из кесе, на преда се, nur Geld her, so hat man's

Преда̀вање, n. die Uebergabe, deditio.

Преда̀вати, дајем, v. impf. 1) übergeben, dedo. 2) zur Uebergabe nöthigen, adigo ad deditionem.

Прѐдаја, f. die Uebergabe, deditio: изишао (н. п. ајдук) на предају.

Прѐдати, ам, v. pf. 1) übergeben, dedo. 2) zur Uebergabe nöthigen, adigo ad deditionem.

Прѐдатисе, амсе, v. r. pf. sich ergeben, dedo me.

Предвајање, n. das Abtheilen in zwei Theile, divisio in partes duas.

Предвајати, ам, v. impf. in zwei Theile theilen, dimidiare.

Предвојити, им, v. pf. halbiren, dimidio.

Предвостру̀чавање, n. das Verzweifachen, Verdoppeln, duplicatio.

Предвостру̀чавати, ам, v. impf. doppelt falten, duplico.

Предвостручити, им, v. pf. doppelt falten, duplico.

Предѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide предијевање.

Предѐвати, ам, (Рес. и Срем.) vide предијевати.

Прѐденути, нем, vide предести.

Прѐдење, n. das Spinnen, netio.

Предѐрати, рем, vide предријети.

Прѐдести (говорисе и преденути), денем, (Рес. и Срем.) vide пређести.

Предѝво, n. der Flachs (österr. das Spinnhaar), pensum lini, lanae: „Кецељице танано предиво —

Предије̑вање, n. (Ерц.) der Namenwechsel, nominis mutatio.

Предије̑вати, ам, v. impf. (Ерц.) m. j. име, einen andern Namen annehmen, nomen mutare.

Прѐдика, f. (у Сријем. у Бачк. и у Бан.) die Predigt, sermo, cf. поучење.

Предѝкаоница, f. die Kanzel, cathedra, suggestum.

Предѝка̑тор, m. der Prediger, praedicator.

Предѝка̑торов, ва, во, des Predigers, praedicatoris.

Предѝка̑торскӣ, ка, ко, 1) Prediger, praedicatorius. 2) adv. wie ein Prediger, praedicatoris modo.

Прѐдиковање, n. das Predigen, praedicatio.

Пре́диковати, кујем, v. impf. predigen, praedico (sacra).
Пре́дирање, n. das Durchreißen, dilaceratio.
Пре́дирати, рем, v. impf. entzwei reißen, dilacero.
Предња̂к, m. н. п. во у плугу, der vordere (Ochs) am Pfluge, bos anterior.
Предњачење, n. das Vorangehen, anteitio.
Предња́чити, им, v. impf. vorangehen, praeeo.
Пре́дњи̑, ња, ње, der vordere, anterior.
Предра̂г, m. Mannsname, nomen viri.
Предре̑ти, ем, предръо, (Рес. и Срем.) vide предријети.
Пре́дријети, рем, предръо, v. pf. (Ерц.) 1) zerreißen, lacero, perrumpo. 2) предръо преко потока, er ist durchgedrungen, durch das Thal, perrupit.
Пре̏ђа, f. 1) das Garn, fila. 2) das Garn, Netz, rete.
Пре̏ђенути, нем, v. pf. (Ерц.) } т. ј. име,
Пре́ђести, ђенем, v. pf. (Ерц.) } einen andern Namen annehmen, muto nomen. Ја нијесам чуо у Србији, да је ко своје име пре̏ђео (већ ако жене ђеци — од милости, или кад што врачају — илц какав рђав човек, кад учини какво зло па утече куда), док није покојни Теодор Филиповић дошво у Србију (1805) и назваосе Божа Грујовић; а Јоаан Савић, Иван Југовић (ваља да је изабрао име за пријестол Српски); потом је било ушло као у обичај, те су и други ђекоји своја пре̏имена одбацили и друга изабрали. — Сиромаа мога (друга) Арсу Андреевића (или Андрића) ћадијау да обје̏се, да не утече у Влашку, што се назвао Кастриот. —
Пређетина, f. augm. v. пређа.
Пре́ђица, f. 1) dim. v. пређа. 2) eine Schnalle, fibula.
Пређу̑рина, f. vide пређетина.
Пре́жање, n. vide вребање.
Пре́жати, ам, vide вребати.
Прежи́вање, n. das Wiederkäuen, ruminatio.
Прежи́вати, ам, v. impf. wiederkäuen, rumino.
Прежи́вети, вим, v. pf. (Рес.) } fort
Прежи́вити, им, v. pf. (Срем.) } leben,
Прежи́вљети, вим, v. pf. (Ерц.) } vitam duco:
„Не би л' и ми уз њи преживљели —
Пре́жина, f. vide прегача.
Преза̂ње, n. das Auffahren aus dem Schlafe, excussio somni, circumspectatio anxia.
Пре́зање, n. vide упрезање.
Пре́зати, прежем, vide упрезати.
Пре̏зати, ам, v. impf. } aus dem
Пре̏затисе, амсе, v. r. impf. } Schlafe auffahren, und umherblicken, circumspicio ex somno.
Пре́зиме, мена, n. der Zuname, cognomen. cf. подријетло.
Пре̏зимењак, m. der den nämlichen Zunamen hat, ejusdem cognominis.
Прези́мити, им, v. pf. überwintern, hiberno, perhiemo.
Преи́сподњи̑, ња, ње, (у Сријему и у Бачкој) äusserst, ultimus: преисподња уља; лажа и т. д.
Пре̏јаати, јашем, vide прејати.
Прејаивање, n. 1) das Hinüberreiten, transequitatio. 2) das Reiten eine Zeit (Strecke) hindurch, equitatio per tempus.
Прејаи́вати, јаујем, v. impf. 1) hinüberreiten, transequito. 2) hindurchreiten, equito per tempus, locum.
Преја̂ти, јашем, v. pf. коња (на коњу) преко воде, hinüber reiten, transvehor, transeo equo.
Преје̏здити, им, v. pf. (ст.) durchreiten, perequito:
„И честиту Босну прејездише —
Пре̏јестисе, једемсе, v. r. pf. sich übereſſen, ingurgitare se, cibo obruo.
Преју̑рити, им, v. pf. heftig hinübertreiben, ago trans - cf. прећерати.
Прека́дити, им, v. pf. mit Weihrauch und Gebet weihen (bei der Kirchweih), suffio.
Прекађи́вање, n. das Weihen durch Weihrauch, suffitio.
Прекађи́вати, ђујем, v. impf. räuchern, suffio.
Пре̏ка̑, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide пријеки.
Преки́вање, n. das Ueberschweißen. Ueberschmieden, recusio.
Преки́вати, ам, v. impf. überschmieden, recudo.
Преки́дање, n. 1) das Entzweybrechen, diffractio. 2) das bestimmte Entscheiden (z. B. eines Kaufs), determinatio.
Преки́дати, ам, v. impf. 1) entzweybrechen, diffringo. 2) bestimmt entscheiden (einen Kauf), determino.
Пре̏кинути, нем, v. pf 1) entzweyreißen, disrumpo. 2) bestimmt entscheiden.
Прекинутисе, немсе, v. r. pf. einen Bruch (Leibschaden) bekommen, herniam mihi conscisco.
Пре̏кјуче̑ (т. ј. преко јуче), vorgestern, nudius tertius.

Прѐкјучерањӣ, ња, ње, } vorgestrig,
Прѐкјучерашњӣ, ња, ње, } quod fuit nudius tertius.

Прѐклад, m. (Рес. и Срем.) vide пријеклад.

Прѐклањање, vide преклоњање.

Прѐклањати, ам, vide преклоњати.

Прѐклањатисе, амсе, vide преклоњатисе.

Прѐклањи (т. ј. преко лани), vor zwey Jahren, ante duos annos, ante biennium.

Прѐклањскӣ, ка, ко, vor zweyjährig, quod fuit ante duos annos.

Прѐклињање, n. das heilige Betheuern, Schwören, testatio deorum,

Прѐклињатисе, њемсе, v. r. impf. hoch und theuer schwören, teator deos hominesque: кунесе и преклињесе.

Преклонити, им, v. pf. н. п. главу, den Kopf vorwärts beugen, inclino caput.

Преклонитисе, имсе, v. r. pf. sich verbeugen, inclinor.

Прѐклоњање, n. das Beugen, inclinatio.

Прѐклоњати, ам, v. impf. beugen, inclino.

Прѐклоњатисе, амсе, v. r. impf. sich verbeugen, inclinor.

Прѐко, über, trans; преко дан, um den andern Tag, altero quoque die.

Прековати, кујем, v. pf. überschmieden, recudo.

Прекодринац, нца, m. ein Mensch von jenseit der Drina, transdrinanus.

Прекодринка, f. Frauenzimmer von jenseit der Drina, transdrinana.

Прекодрински, ка, ко, 1) jenseit der Drina, transdrinanus. 2) adv. wie jenseit der Drina, transdrinano more.

Прекодриње, n. die Gegend jenseit der Drina, regio transdrinana.

Прекоморац, рца, m. der über dem Meere her ist, transmarinus:

„Како дође Арап прекоморац —

Прекоморка, f. 1) ein Frauenzimmer von jenseit des Meeres, mulier transmarina. 2) пушка прекоморка, eine Flinte von jenseit des Meeres (aus Venedig?) telum ultramarinum:

„О рамену дуга прекоморка —

Прекоморскӣ, ка, ко, übermeerisch, transmarinus.

Прекопавање, n. 1) das Uebergraben, perfossio. 2) das Graben mitten durch, perfossio.

Прекопавати, ам, v. impf. übergraben, perfodio.

Прекопати, ам, v. pf. durchgraben, übergraben, perfodio.

Прекоравање, n vide корење 1.

Прекоравати, ам, vide корити.

Прекоран, рна, но, der Vorwürfe hören muß, qui saepe objurgatur: свагда је прекоран.

Прекорити, им, v. pf. кога, einem Vorwürfe machen, exprobro.

Прекрајање, n. das Zuschneiden auf eine andre Art, sectio ad aliam formulam.

Прекрајати, ам, v. impf. anders zuschneiden, seco ad aliam formulam.

Прекренути, нем, v. pf. überschwenken, desuper inclino.

Прекрет, m. der Umschwung, revolutio: стоји на прекрету.

Прекретање, n. das Ueberschwenken, inclinatio.

Прекретати, рећем, v. impf. überschwenken, desuper inclino.

Прекретатисе, рећемсе, v. r. impf. ein Spiel, in Oesterreich hutschen, in asse ex axe mobili sursum et deorsum moveri.

Прекретња, f. vide прекрет.

Прекривање, n. 1) das Verstecken, an einen andern Ort, occultatio mutata. 2) das neue Decken (des Dachs), contectio nova.

Прекривати, ам, v. impf. 1) neu decken, denuo tego. 2) anders wo verbergen, occulto alio loco.

Прекривити, им, v. pf. seitwärts krümmen, incurvo:

„Пауницеро прекривила —

Прекрити, ријем, v. pf. 1) neu decken, denuo tego. 2) anders wo verbergen, alibi celo.

Прекројити, им, v. pf. anders zuschneiden, seco ad aliam formulam.

Прекрстити, им, v. pf. 1) durchkreuzen, oblique perseco. 2) bekreuzen, cruce signo.

Прекрститисе, имсе, v. r. pf. sich bekreuzen, cruce se signare.

Прекршити, им, v. pf. zerbrechen, diffringo.

Прекршање, n. vide прекрштање.

Прекрштати, ам, vide прекрштати.

Прекрштање, n. 1) das Bekreuzen, crucis formatio super re aliqua. 2) das Durchkreuzen, persectio obliqua.

Прекрштати, ам, v. impf. 1) durchkreuzen, oblique perseco. 2) bekreuzigen, cruce signo.

Прѐксиноћњӣ, ња, ње, vom vorgestrigen Abend, ante duos dies vesperi

Прѐксиноћ (т. ј. преко синоћ), vorgestern Abends, ante duos dies vesperi.

Прѐксиноћӣ, на, но, vide прексиноћњи.

Прекужити, им, v. pf. (von куга) überstehen, defungi malo.

Прекундачити, им, v. pf. 1) überschif-

ten, scapo novo munio. 2) прекундачно се, von einem der sich anders trägt, als sonst, vestem mutavit.

Прекупац, пца, m. der Vorkäufer, emens ante alios, propola:

„Њојзи ми долазе
прекупци трговци —

Прекупити, им, v. pf. vorkaufen, emo ante alios.

Прекупљивање, n. das Vorkaufen, emtio ante alios.

Прекупљивати, љујем, v. impf. vorkaufen, emo ante alios.

Прелажење, n. 1) das Hinübergehen, transitio. 2) das Ueberlaufen, exundatio.

Прелаз, m. (Рес. и Срем.) vide пријелаз.

Прелазити, им, v. impf. 1) hinübergehen, transeo. 2) überlaufen, exundo.

Прелáмање, n. das Entzweybrechen, diffractio.

Прелáмати, ам, v. impf. entzweybrechen, diffringo.

Прелéтање, n. (Рес. и Срем.) vide прелијетање.

Прелéтати, лећем, (Рес. и Срем.) vide прелијетати.

Прелетети, тим, (Рес.) vide прелећети.

Прелетити, им, (Срем.) vide прелећети.

Прелетити, им, (Рес. и Срем.) vide прељетити.

Прелетнй (једни говоре прелетњи), на, но, (Рес. и Срем.) vide прељетни.

Прелећети, летим, v. pf. (Ерц.) hinüberfliegen, pervolo, transvolo.

Преливâње, n. (Рес. и Срем.) vide прељевање.

Преливати, ам, (Срем.) vide прељевати.

Прелијевâње, n. (Ерц.) vide прељевање.

Прелијевати, ам, (Ерц.) vide прељевати.

Прелијетâње, n. (Ерц.) das Ueberfliegen, pervolatio, transvolatio.

Прелијетати, лијећем, v. impf. (Ерц.) überfliegen, transvolo, pervolo.

Прелити, лијем, v. pf. 1) übergießen, transfondo. 2) begießen, perfundo.

Прело, n. die Spinnversammlung, Spinngesellschaft, coetus netricom. 2) als Spitzname für einen Mann, der gesponnen (wie Hercules, der Omphale zu Liebe), vir qui net feminae modo.

Преломити, им, v. pf. entzweibrechen, diffringo.

Прêља, f. die Spinnerinn, netrix.

Прељевâње, n. (Ерц.) das Uebergießen, transfusio.

Прељевати, ам, v. impf. (Ерц.) übergießen, transfundo.

Прељетити, им, v. pf. (Ерц.) übersommern, aestivo.

Прељетнй, на, но, (Ерц.) н. п. сланина, was über einen Sommer lang geblieben, quod aestatem perduravit.

Прељубити, им, v. pf. (cm.) wider die Pflicht lieben, lieben den man nicht soll, amare, quem non oporteret (cf. прињубити):

„Или ме је са свим оставила,
„И јелена другог прељубила —

Према, 1) gegenüber, ex adverso, e regione. 2) тражи ђевојку према себи, die zu dir paßt, deines Gleichen, parem. 3) према глави, (es geht) um den Kopf, agitur de capite. Према глави и оца по глави.

Премазати, мажем, v. pf. überschmieren, perlino: премазали му зубе, sie haben ihn mit einer Kleinigkeit abgefertigt.

Премазивање, n. das (nothdürftige) Abspeisen eines, der um mehr bittet.

Премазивати, зујем, v. impf. einen, der viel verlangt, nothdürftig abspeisen, cf. премазати.

Премакнутисе, несе, vide премаћисе.

Премамити, им, v. pf. verlocken, pellicio.

Премаљетнй, на, но, (у Ерц.), vide пројетни.

Премаљеће (прêмаљеће), n. vide прољеће.

Премаћисе (говорисе и премаћитисе), макнесе, v. r. pf. sich verrücken, forte diacessit res e loco. премакло ми се (т. ј. нестало ми сад, а добићу опет) новаца, жита и т. д.

Премашити, им, v. pf. über etwas wegreichen, porrigor ultra (z. B. коцуљ колено).

Преместити, им, (Рес. и Срем.) vide премјестити.

Премéтâње, n. das Ueberwerfen, transjectio.

Премéтати, мећем, v. impf. überwerfen, circumjicio, pervolvo.

Премéтатисе, мећемсе, v. r. impf. sich überwerfen, überburzeln, provolvor.

Преметнути, нем, v. pf. überwerfen, pervolvo.

Преметнутисе, немсе, v. r. pf. überburzeln, provolvor.

Премештâње, n. (Рес. и Срем.) vide премјештање.

Премештати, ам, (Рес. и Срем.) vide премјештати.

Премештатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide премјештатисе.

Премислитисе, имсе, v. r. pf. sich anders bedenken, muto sententiam.

Премицање, n. das Verrücken (von Geld-, u. a. Verlegenheiten), perturbatio.

Премицатисе, мичесе, v. r. impf. sich verrücken.

Премишљање, n. das Ueberdenken, percogitatio.

Премишљати, ам, v. impf. überdenken, percogito, reputo.

Премишљатисе, ам, v. r. impf. sich bedenken, delibero.

Премјестити, имсе, v. pf. (Ерц.) übertragen, transfero.

Премјеститисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) den Ort ändern, locum muto.

Премјештање, n. (Ерц.) das Uebersetzen, Uebertragen, translatio.

Премјештати, ам, v. impf. (Ерц.) übersetzen, übertragen, transfero.

Премјештатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) sich übersetzen, den Ort ändern, transfero me, transporto me.

Пренемагање, n. das Ohnmächtig-werden vor Schmerz, deliquium prae dolore.

Пренемагатисе, мажемсе, v. r. impf. vor Schmerz in Ohnmacht fallen, deficio prae dolore.

Пренемоћисе, могнемсе, v. r. pf. vor Schmerz in Ohnmacht fallen, deficio prae dolore.

Пренети, несем, (Рес. и Срем.) vide пренијети.

Пренијети, несем, пренијо (пренијела, ло), v. pf. (Ерц.) hinübertragen, transporto.

Пренитити, им, v. pf. m. j. нити, das Trumm erneuern, licia renovo.

Пренос, m. (Рес. и Срем.) vide пријенос.

Преносити, им, v. impf. übertragen, transporto.

Преноћити, им, v. pf. übernachten, pernocto.

Преношење, n. das Uebertragen, transportatio.

Пренутисе, немсе, v. r. pf. aus dem Schlafe überrascht aufblicken, e somno excuti.

Преобладати, ам, v. pf. die Oberhand bekommen, supero, superior sum, vinco.

Преоблачење, n. das Ueberziehen, mutatio vestis.

Преоблачити, им, v. impf. umkleiden, überziehen, vestem aliam induo.

Преоблачитисе, имсе, v. r. impf. sich umkleiden, induor aliam vestem.

Преображеније, n. } die Verklärung Christi (6. August).
Преображење, n. }

Преобразитисе, имсе, v. r. pf. 1) sich verklären (von Christus). 2) ein andres Gesicht bekommen, mutare faciem.

Преобување, n. das Wieder-zurechtmachen der Schuhe, calceamenti refectio.

Преобувати, ам, v. impf. die Schuhe wieder zurecht machen, refingo calceamentum.

Преобуватисе, амсе, v. r. pf. sich die обућа wieder zurecht machen, refingo calceamentum.

Преобука, f. die Kleidung zum Umkleiden, vestimenta alia, recentia.

Преобути, бујем, v. pf. einem die Schuhe zurecht machen, refingo calceamentum.

Преобутисе, бујемсе, v. r. pf. seine Schuhe zurecht machen, refingo calceamentum.

Преобући, бучем, v. pf. umkleiden, alias vestes induo.

Преобућисе, бучемсе, v. r. pf. sich umkleiden, vestes muto.

Преодести (говорисе и преоденути), денем, (Рес. и Срм.) vide преођести.

Преодити, им, v. impf. hinübergehen, von einem Ende bis zum andern hindurchgehen, pervado, percurro.

Преодница, f. m. j. звијезда, der Stern der den Himmel durchwandelt, stella percurrens coelum:

„Од сестрице звезде преоднице,
„Што преоди преко ведра неба —

Преођенути, нем, vide преођести.

Преођење, n. das Durchgehen, percursio.

Преођести (говорисе и преођенути), ђенем, v. pf. (Ерц.) wieder bekleiden, umkleiden, aliter vestio:

„Док се гора преођене листом,
„А рудине травом ћетелином —

Преотети, отмем, v. pf. vorwegnehmen, praecipio, praeripio.

Преотимање, n. das Vorwegnehmen, praeceptio.

Преотимати, ам (и преотимљем), v. impf. vorwegnehmen, praecipio.

Препасти (говорисе и препаднути), паднем, v. pf. erschrecken, exterreo.

Препастисе (говорисе и препаднутисе), паднемсе, v. r. pf. erschrecken, expavesco.

Препевати, ам, (Рес. и Срем.) vide препјевати.

Препелица, f. 1) die Wachtel, coturnix. 2) beim Heumachen ein Gang (der Reihe der Mäder bis ans Ende der Wiese, wo sie dann, wieder eine neue Reihe vornehmen), (nochmal bei den Schnittern, Kukuruzgräbern), vices (?)

Препеличић, m. die junge Wachtel, pullus coturnicis.

Препеличји, чја, чје, Wachtel-, coturnicis.

Препети, пнем, v. pf. н. п. коња, ein weidendes Pferd an eine andere Stelle binden, alio loco religo equum pascentem.

Препе̏ћи, печем, v. pf. 1) überbraten (zu viel), nimis asso. 2) übersieden, recoquo, überbrennen (den Branntwein).

Препече̏ница, f. т. ј. ракија, abermal gebrannter Branntwein, vinum bis ustum.

Препи́јање, n. das zuviele Trinken, potatio nimia.

Препијати, ам, v. impf. zu viel trinken, perpoto, nimium bibo.

Пре̏пињање, n. das Ueberbinden des Pferdes, equi pascentis religatio a loco priori.

Пре̏пињати, њем, v. impf. н. п. коња, überbinden, alio loco religo.

Препи́рање, n. das Ueberwaschen, perlotio.

Пре̏пирање, n. das Zanken, rixae.

Препи́рати, ам, v. impf. überwaschen, perluo.

Пре̏пиратисе, ремсе. v. r. impf. zanken, rixari.

Пре̏пис, m. (Рес. и Срем.) vide прије̏пис.

Преписати, пишем, v. pf. 1) überschreiben, transcribo. 2) beschreiben, conscribiren, conscribo.

Преписи́вање, n. 1) das Umschreiben, transcriptio. 2) das Beschreiben, Aufschreiben, Verzeichnen, Conscribiren, conscriptio.

Преписи́вати, сујем, v. impf. 1) umschreiben, transcribo. 2) beschreiben, verzeichnen, conscribo.

Пре̏пити, пијем, v. pf. über das Maß trinken, nimium bibisse.

Препиша́вање, n. das Ueberpissen, transminctio.

Препиша́вати, ам, v. impf. überpissen, transmejo.

Препишати, ам, v. pf. überpissen, transmejo. Препишала би жена (тако је близу).

Пре̏ј̏евати, ам, v. pf. (Крц.) hindurch singen, canto per (totam noctem):

„Два славуја сву ноћ препјеваше —

„Сву ноћ ми соко препјева —

Пре̏пјецање, n. das abermalige Brennen, recoctio.

Пре̏пјецати, пјечем, v. impf. ракију, übersieden, abermal sieden, recoquo.

Пре̏плакати, лачем, v. pf. durchweinen (den ganzen Tag), in einem fort weinen, fleo per (totum diem).

Препла́нути, не, v. pf. н. п. ватра љеб, überflackern d. i. wenn das Feuer das backende Brot zu schnell umflammt, und es dadurch von außen verbrennt, während es nach innen noch roh ist panem coquendum praecox ignis adurit.

Пре̏пливати, ам, v. pf. durchschwimmen, transnato.

Препла̏вити, им, v. pf. vide препливати.

Препона, f. die Leisten, ilia.

Пре̏порука, f. die Empfehlung, commendatio.

Препоручи́вање, n. das Empfehlen, commendatio.

Препоручи́вати, чујем, v. impf. empfehlen, commendo.

Препору́чити, им, v. pf. empfehlen, commendo.

Пре̏права, f. die Vorbereitung, apparatus.

Препра̑ван, вна, вно, bereit, paratus.

Пре̏правити, им, v. pf. vorbereiten, praeparo.

Пре̏прављање, n. das Vorbereiten, praeparatio.

Пре̏прављати, ам, v. impf. vorbereiten, praeparo.

Препра́вност, f. die Bereitschaft, promtus.

Пре̏прата, f. (у Сријему кажу: женска црква) der Theil der Kirche, wo die Frauen stehen, locus feminarum in ecclesia.

Пре̏прати, перем, v. pf. überwaschen, lavo iteratis vicibus.

Препре́дање, n. das Ueberspinnen (des Zwirns), netum iterum neo.

Препре́дати, ам, v. impf. überspinnen, iterum neo.

Пре̏прести, редем, v. pf. überspinnen, iterum neo.

Препречи́вање, n. das Vorstecken, praetentio.

Препречи́вати, чујем, v. impf. vorstecken, vorstemmen, praetendo.

Препре́чити, им, (Рес. и Срем.) vide препријечити.

Преприје́чити, им, v. pf. (Крц.) vorstecken, vorstemmen, praetendo.

Препрода́вање, n. das Wiederverkaufen, revenditio.

Препрода́вати, дајем, v. impf. wieder weiter verkaufen, revendo.

Препро̀дати, ам, v. pf. wieder weiter verkaufen, revendo:

„Продаше ме бегу Челебићу,

„А Челебић мене препродаде

„Љубовићу из Новог пазара —

Препро̀сити, им, v. pf. т. ј. ђевојку коме, einen überfreyen, überwerben, ausstechen, virginem ab alio expetitam procari.

Пре̏пуцати, цаше, v. pf. н. п. пушке, in einem fort schießen (von Flinten), periona.

Пре̏рад, m. Mannsname, nomen viri.

Пре̏ранак, нка, m. (Рес. и Срем.) vide прије̏ранак.

Прера́нити, им, v. pf. durch einige Zeit ernähren, alo, nutrio per tempus (famis, hiemis).

Прерањи́вање, n, das Ernähren durch einige Zeit, pernutritio.

Прерањи́вати, њујем, v. impf. hindurch ernähren, pernutrio.

Пререзати, режем, v. pf. entzwey schneiden, disseco.
Пререзивање, n. das Entzweyschneiden, dissectio.
Пререзиваати, зујем, v. impf. entzwey schneiden, disseco.
Прерити, рijем, v. pf durchwühlen, perruo.
Прѐров, m. (Рес. и Срем.) vide прије́ров.
Преровити, им, v. pf. durchgraben, perfodio.
Пре́сада, f. die Pflanzen, die übersetzt werden, plantae quae e seminario transferuntur.
Пресадити, им, v. pf. überpflanzen, transplanto.
Пресађивање, n. das Ueberpflanzen, transplantatio.
Пресађивати, ђујем, v impf. übersetzen, transplanto.
Пресамаривање, n. das Uebersteigen (eines Berges) transcensus.
Пресамаривати, рујем, v. impf. übersteigen, transcendo.
Пресамарити, им, v. pf. преко брда, (das Gebirge) übersteigen, transcendo.
Пресамитити, им, v. pf. doppelt übereinander legen, duplico, gemino.
Пресамићивање, n. das Doppeltfalten, duplicatio.
Пресамићивати, ћујем, v. impf. doppelt falten, duplico.
Пре́сан, сна, но, (Рес. и Срем.) vide прије́сан.
Пресанути, нем, v. pf. austrocknen (vom Bache), exsiccor, exaresco.
Пре́сед, m. (Рес. и Срем.) vide прије́сjед.
Пре́седање, n. (Рес. и Срем.) vide пресjедање.
Пре́седати, ам, (Рес. и Срем.) vide пресjедати.
Пресе́дити, им, (Рес. и Срем.) vide пресjедити.
Пре́седнути, нем, vide пресести.
Пресе́лити, им, v. pf. übersiedeln, transfero.
Пресе́литисе, имсе, v. r. pf. übersiedeln, transmigro.
Пресељавање, n. das Uebersiedeln, translatio, transmigratio.
Пресељавати, ам, v. impf. übersiedeln, transfero.
Пресељаватисе, амсе, v. r. impf. übersiedeln, transmigro.
Пре́сести (говорисе и преседнути), седем (и преседнем), (Рес. и Срем.) vide пресjести.
Пре́сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide пресjећи.
Пре́сецање, n. (Рес. и Срем.) vide пресијецање.

Пресецати, ам, (Рес. и Срем.) vide пресијецати.
Пресјѐдети, сједим, v. pf. (Ерц.) hindurch sitzen, persideo (?).
Пре́сијати, јем, v. pf. (Ерц.) durchsieben, percribro.
Пресијеавање, n. (Ерц.) das Uebersieben, percribratio.
Пресијеавати, ам, v. impf. (Ерц.) durchsieben, percribro.
Пресијецање, n. (Ерц.) das Entzweihauen, Durchschneiden, sectio.
Пресијецати, ам, v. impf. (Ерц.) durchschneiden, seco.
Пре́силити, им, v. pf. übermüthig werden, superbio.
Пресиљавање, n. das Uebermüthig-werden, insolentia, superbitio.
Пресиљавати, ам, v. impf. übermüthig werden, superbio.
Пре́сипање, n. 1) das Umschütten (Ueberschütten), transfusio. 2) das Ueberfüllen, nimia impletio.
Пре́сипати, ам (и пресипљем), v. impf. 1) umschütten, transfundo. 2) überfüllen, nimis impleo.
Пре́сисање, n. das Vertrocknen, exsiccatio.
Пре́сисати, сишем, v. impf. vertrocknen, exaresco.
Пресјавање, n. das Blinken, Blitzen (z. B. eines Säbels, gegen die Sonne), fulgor, coruscatio.
Пресјаватисе, амсе, v. r. impf. blitzen, blinken, corusco.
Пре́сједање, n. (Ерц.) der Hinterhalt, insidiae.
Пре́сједати, ам, v. impf. (Ерц.) sich in Hinterhalt legen, insidior.
Пресједити, им, vide пресиђети.
Пре́сјести (говорисе и пресједнути), сједем (говорисе и пресједнем), v. pf. (Ерц.) sich in Hinterhalt legen, insidior.
Пре́сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) entzwei schneiden, hauen, disseco.
Прескакање, n. das Ueberspringen, transsultus, praeteritio.
Прескакати, качем, v. impf. überspringen, transilio.
Прескочити, им, v. pf. überspringen, transilio.
Пре́слављање, n. vide прислављање.
Пре́слављати, ам, vide прислављати.
Пре́слица, f. der (Spinn-) Rocken, colus.
Пре́сличетина, f. augm. } v. преслица.
Пре́сличина, f. augm. } v. преслица.
Пре́сличица, f. dim. v. преслица.
Пресмакање, n. vide присмакање.
Пресмакати, мачем, vide присмакати.
Пресмочити, им, vide присмочити.
Пре́стаатисе, имсе, v. r. pf. hinscheiden, sterben, decedo, morior.

Пре̏стајање, n. das Aufhören, intermissio, finis.

Пре̏стајати, јем, v. impf. aufhören, desino.

Престѐјати, тојим, v. pf. hindurch stehen, persto.

Пре̏станак, нка, m. der Unterlaß, das Aufhören, intermissio: без престанка.

Пре̏старити, им, v. pf. } altern, zu
Пре̏старјети, рим, (Ерц.) } alt werden, consenesco.

Пре̏стати, танем, v. pf. aufhören, desino: престала киша; престао му давати.

Пре̏сти, предем, v. impf. spinnen, neo.

Пре̏стигнути, нем, vide престићи.

Пре̏стизање, n. das Ueberholen, superatio, victoria cursus.

Пре̏стизати, тижем, v. impf. überholen, cursu supero.

Пре̏стићи (говорисе и престигнути), тигнем, v. pf. zuvorkommen, überholen, supero.

Пре̏сто̂, тола, m. } (Рес. и Срем.) vi-
Пре̏стол, m. } de пријестол.

Престра́ашити, им, v. pf. erschrecken, und dadurch krank machen, terrore in morbum conjicio.

Престра́витисе, вимсе, v. r. pf. vor Schrecken erkranken (von Kindern), terrore in morbum conjici.

Престрављи́вање, n. das Erschrecken, terror.

Престрављи́вати, љујем, v. impf. einen erschrecken, terrefacio.

Престрављи́ватисе, љујемсе, v. r. impf. vor Schrecken krank werden, terrore conjici in morbom.

Пре̏стрићи, рижем, v. pf. mit der Schere entzwei schneiden, forfice disseco.

Престру́гати, ружем, v. pf. entzwei, durch haben, perscabo; perrado.

Пре̏ступ, m. (Рес. и Срем.) vide пријеступ.

Престу́пање, n. das Uebertreten, transgressio.

Престу́пати, ам, v. impf. übertreten, transgredior.

Престу́пити, им, v. pf. übertreten, transgredior.

Пресу́дити, им, v. pf. aburtheilen, erkennen, dijudico.

Пресуђи́вање, n. das Anders-Aburtheilen, dijudicatio alius, diversa a nostra.

Пресуђи́вати, ђујем, v. impf. anders aburtheilen, aliter dijudico: немој ти мени ту пресуђивати.

Пресу̂ти, спем, v. pf. 1) überschütten, transfundo. 2) zu voll angießen, überfüllen, nimis impleo.

Пресуши́вање, n. das Ueberdörren, nimia exsiccatio. 2) das Verlieren der Milch (bei der Kuh), intermissio lactis (de vacca).

Пресуши́вати, шујем, v. impf. 1) überdörren, nimis arefacio. 2) vide засушивати.

Пресу́шити, им, v. pf. 1) überdörren, nimis arefacio. 2) vide засушити.

Прета́кање, n. das Umgießen (des Weines), transfusio.

Прета́кати, тачем, v. impf. (Wein) umgießen, transfundo.

Прета́пање, n. das Umschmelzen, refusio.

Прета́пати, ам (и претапљем), v. impf. umschmelzen, refundo.

Претва́рање, n. 1) das Verwandeln, transfiguratio, immutatio. 2) das Verstellen, simulatio.

Претва́рати, ам, v. impf. verwandeln, immutare.

Претва́ратисе, амсе, v. r. imfp. sich verstellen, simulo.

Претво́рити, им, v. pf. verwandeln, immuto.

Претво́ритисе, имсе, v. r. pf. sich verstellen, simulo.

Претѐгнути, нем, v. pf. überwiegen, praepondero.

Претѐжнији, нија, није, од кога, нero, bedeutender, wichtiger, majoris momenti.

Прете́зање, n. das Ueberwiegen, praeponderatio.

Прете́зати, тежем, v. impf. überwiegen, praepondero. Теже претеже.

Пре̏терати, ам, (Рес. и Срем.) vide прећерати.

Претери́вање, n. (Рес. и Срем.) vide прећеривање.

Претери́вати, рујем, (Рес. и Срем.) vide прећеривати.

Претѐћи, течем, v. pf. кога, zuvorkommen, praeverto.

Пре̏ти, ем, v. impf. anklagen, accuso.

Пре̏тисе, емсе) v. r. impf. с ким, mit jemand im Streite seyn, prozessiren, litigo.

Пре́тити, им, (Рес. и Срем.) vide пријетити.

Пре̏тицање, n. vide претјецање.

Пре̏тицати, ичем, vide претјецати.

Пре̏тјецање, n. (Ерц.) das Zuvorkommen, praeversio.

Пре̏тјецати, тјечем, v. impf. (Ерц.) zuvorkommen, praeverto.

Пре́тња, f. (Рес. и Срем.) vide пријетња.

Претова́рање, n. das Umladen, onератio alia, translatio.

Претова́рати, ам, v. impf. umladen, transonero (?), н. п. лађу.

Претоварити, им, v. pf. umladen, transonero (?), н. п. лађу.

Претоп, m. (Рес. и Срем.) vide пријетоп.

Претопити, им, v. pf. umschmelzen, refundo.

Преточити, им, v. pf. umgießen, transfundo.

Претргнути, нем, v. pf. entzwei reißen, disrumpo.

Претресање, n. das Durchbeuteln, Ausschütteln, excussio.

Претресати, ам, v. impf. ausschütteln, excutio.

Претрести, сем, v. pf. ausschütteln, excutio.

Претрестисе, семсе, v. r. pf. sich zerstreuen (von Flüchtlingen), dispergi.

Претркати, трчем, vide претрчати.

Претрчавање, n. das Drüberweglaufen, transcursatio.

Претрчавати, ам, v. impf. drüber weglaufen, transcurso.

Претрчати, чим, v. pf. hinüber-, darüberlaufen, transcurro.

Претурање, n. das Uebermerfen, transjectio, perquisitio, perscrutatio.

Претурати, ам, v. impf. 1) übermerfen, jactu supero. 2) überwerfen (im Suchen), perquiro, disjicio.

Претурити, им, v. pf. 1) кућу, einen Stein über das Haus werfen, trajicio, 2) камен преко куће, den Stein über das Haus —, lapidem trajicio trans domum. 3) (im Suchen alles) überwerfen, disjicio quaerens.

Прећење, n. (Рес. и Срем.) vide пријећење.

Прећерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) über — treiben, ago super —. 2) übertreiben, excedo modum.

Прећеривање, n. (Ерц.) das Uebertreiben, modi excessio.

Прећеривати, рујем, v. impf. (Ерц.) übertreiben, nimis ago, modum excedo.

Прећи, пређем, (Рес. и Срем.) vide пријећи.

Преузети, змем, v. pf. übernehmen, überwältigen, vinco.

Преузимање, n. das Ueberwältigen, correptio.

Преузимати, ам (и преузимљем), v. impf. übernehmen, corripio, vinco.

Прецедити, им, (Рес. и Срем.) vide прецједити.

Прецеђивање, n. (Рес. и Срем.) vide прецјеђивање.

Прецеђивати, ђујем, (Рес. и Срем.) vide прецјеђивати.

Прецједити, им, v. pf. (Ерц.) übergießen, transfundo.

Прецјеђивање, n. (Ерц.) das Uebergießen, transfusio.

Прецјеђивати, ђујем, v. impf. übergießen, abgießen, transfundo.

Пречага, f. das Querbret (in der Mühle), assis transversus.

Пречажица, f. dim. v. пречага.

Пречање, n. (Рес. и Срем.) vide пријечање.

Пречати, ам, (Рес. и Срем.) vide пријечати.

Пречатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide пријечатисе.

Пречитити, им, vide пречитати.

Пречитавање, n. das Ueberlesen, relectio.

Пречитавати, ам, v. impf. überlesen, relego.

Пречитати, ам, v. pf. 1) überlesen, relego. 2) вас дан је пречитао, den ganzen hindurch —, per totam diem legit.

Пречњак, m. (Рес. и Срем.) vide пријечњак.

Преша, f. der Drang, die Eile, die Dringlichkeit, festinatio: ако ти није преша,(fr. si vous n'êtes point p r e s s é).

Прешивање, n. das Zusammennähen, consutio.

Прешивати, ам, v. impf. übereinandernähen, zusammennähen, consuo.

Прешити, шијем, v. pf. zusammennähen, consuo, adsuo.

Прженица, f. gebähtes Stück Brot, panis tostus.

Пржење, n. das Bähen, Backen, tostio.

Пржибаба, m. (in pl. f.) ein niederträchtiger Räuber, der alte W e i b e r mißhandelt (mit glühenden Ketten b r e n n t) um sie zur Entdeckung ihres Nothpfennigs zu zwingen; dieß ist das größte Schimpfwort für einen Heiducken, latro qui muliercuIas igne excruciat:

„Ти Ћурчија један пржибабо!

„Ни старп ти четовали ни'су —

Пржити, им, v. impf. bähen, rösten, torreo. Пржно би господару (одговорио гладан и озебао циганин, кад су га запитали: или воли јести, или се грijати). cf. грасуљ.

Пржитисе, имсе, v. r. impf. sich verbrennen, aduri.

Пржња, f. die Störung, Verderbung der guten Gesellschaft, turbatio societatis.

Пржњење, n. } das Verunreinigen, pol-
Прзнење, n. } lutio.

Прзнити, им, v. impf. 1) beim Ausweiden das Ingeweide verletzen, so, daß die Excremente erscheinen, exenterare ita, ut intestinis ruptis excrementa appareant. 2) die gute Gesellschaft verderben, bonam societatem turbare.

Пра̀ница, f. der Störenfried, Freudenstörer, Verderber guter Gesellschaft, turbator pacis, societatis, laetitiae.

При̏, bei, am, apud:
„При појасу сабља ожедњела —

Прија̀њање, n. 1) das Ankleben, adhaesio. 2) fig. das Angreifen (bei der Arbeit), aggressio.

Прија̀њати, њам, v. impf. 1) ankleben, adhaereo. 2) zugreifen (bei der Arbeit), adgredior.

Прибаданје, n. das Anspießen, adfixio.

Прибадати, дам, v. impf. anspießen, adfigo.

Прибегавање, n. (Рес. и Срем.) vide прибјегавање.

Прибегавати, ам, (Рес. и Срем.) vide прибјегавати.

Прибегнути, нем, (Рес. и Срем.) vide прибећи.

Прибедрица, f. ein Stück der Priesterkleidung, pars vestimenti archimandritae aut episcopi (periscelis?).

При̏бећи (говорисе и прибегнути), бегнем, (Рес. и Срем.) vide прибјећи.

Прибијање, n. 1) das Anschlagen, adfixio, applicatio. 2) das Anschmiegen, applicatio.

Прибијати, јам, v. impf. anschlagen, adfigo, applico.

Прибијатисе, јамсе, v. r. impf. sich anschmiegen, applicor.

Прибирање, n. 1) das Abtragen (der Speisen vom Tische), ablatio, sublatio. 2) die achtungsvolle Aufnahme, cultus, exceptio honorifica.

Прибирати, рам, v. impf. 1) (vom Tische) abtragen, aufero. 2) mit Achtung empfangen, honorifice excipio, colo.

Прибиратисе, рамсе, v. r. impf. 1) nach und nach sich sammeln, congregari. 2) zu Ende gehen, incipio deficere.

При̏бити, бијем, v. pf. an etwas anschlagen, adfigo, applico.

При̏битисе, бијемсе, v. r. pf. под кога, ће, уз што, sich fest anschmiegen, arcte se adplicare: прибио се под њега; прибилесе овце у крај; шта си се ти прибио уз зид?

При̏бић, m. Mannsname, nomen viri.

Прибјега̀вање, n. (Ерц.) das Flüchten, Zuflucht-nehmen, profugium.

Прибјега̀вати, ам, v. impf. (Ерц.) Zuflucht nehmen, profugere soleo.

Прибјѐга̑р, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

При̏бјегнути, нем, vide прибјећи.

Прибјѐгор, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

При̏бјећи (говорисе и прибјегнути), бјегнем, v. pf. Zuflucht nehmen, perfugio, confugio ad quem.

Приближа̀вање (приближивање), n. das Annähern, adpropinquatio.

Приближа̀вати, ам (приближивати), v. impf. annähern, nahe bringen, admotio.

Приближа̀ватисе, вамсе (приближиватисе), v. r. pf. sich nähern, adpropinquo.

Приближи̏вање, n. vide приближавање.

Приближи̏вати, жујем, vide приближавати.

Приближи̏ватисе, жујемсе, vide приближаватисе.

Прибли̏жити, жим, v. pf. nahe rücken, nahe bringen, admoveo.

Прибли̏житисе, жимсе, v. r. pf. sich nähern, adpropinquo.

Прибо̀сти, бодем, v. pf. anspießen, adfigo.

При̏брати, берем, v. pf. 1) н. п. софру, abtragen, aufero, tollo. 2) mit Achtung empfangen, colo, honorifice excipio.

При̏братисе, беремсе, v. r. pf. 1) sich allmälig sammeln, paullatim convenio. 2) ausgehen, zu Ende gehen, deficio: прибрало се.

Прива̀лити, лим, v. pf. 1) herbeiwälzen, advolvo. 2) daranmachen, applico.

Прива̀литисе, лисе, v. r. pf. zufallen, zu Theil werden, obtingo, (durch Erbschaft oder sonstiges Glück): њему се привалило.

Приваљи̏вање, n. 1) das Herbeiwälzen, advolutio. 2) das Zufallen, advolutio, devolutio.

Приваљи̏вати, љујем, v. impf. 1) herzuwälzen, advolvo. 2) daranmachen, applico, н. п. закрпу.

Приваљи̏ватисе, љујесе, v. r. impf. zufallen, devolvor.

Прива̑т, m. (у Сријем у Бачк. и у Бан.) учи децу на приват, er ist Privatlehrer, gibt Privatstunden, privatim docet.

При̏вата̑ње, n. 1) das Greifen, captio. 2) das Empfangen, exceptio.

При̏ватати, вам, v. impf. 1) greifen, capio. 2) empfangen, excipio.

При̏ватити, тим, v. pf. 1) angreifen, capio, arripio. 2) empfangen, excipio.

При̏вађа̑ње, n. vide приватање.

При̏вађати, ам, vide приватати.

Привѐзати, вежем, v. pf. anbinden, adligo.

Привези̏вање, n. das Anbinden, adligatio.

Привези̏вати, зујем, v. impf. anbinden, adligo.

При̏венац, нца, m. (ст.) etwas der Anstand bei der Hochzeit, nuptialium hominum quidam. Ја ову ријеч нијесам

чуо никад прије, осим у пјесми како се женио Ђурађ Смедеревац:
„А привенца Косанчић Ивана —
Привѐнчати, ам, (Рес. и Срем.) vide привјенчати.
Привѐсти, ведем, v. pf. herbeiführen, adduco, н. п. коња.
Привѐсти, зем, v. pf. лађу, das Schiff herbeiführen, navim admoveo.
Прѝвидети, дим, (Рес.) } vide привиђети.
Прѝвидити, им, (Срем.) }
Привиђање, n. das Einbilden, imaginatio.
Привиђати, ам, v. impf. sich etwas einbilden, zu sehen glauben, in animum induco, imaginor.
Прѝвиђети, дим, v. pf. (Ерц.) sich einbilden etwas zu sehen, videor mihi videre aliquid.
Привијање, n. das Daranwickeln, circumvolutio.
Привијати, ам, v. impf. daranwickeln, circumvolvo.
Привика́вање, n. das Angewöhnen, assuefactio.
Привика́ватисе, амсе, v. r. impf. sich angewöhnen, assuesco.
Прѝвикнутисе, немсе, vide привићисе.
Привирѝвање, n. das Herzublicken, aspectio.
Привирѝвати, рујем, v. impf. } herzublicken, aspicio.
Привѝрити, им, v. pf. }
Прѝвити, вијем, v. pf. daranwickeln, circumvolvo.
Прѝвићисе (и привикнутисе), викнемсе, v r. pf. sich gewöhnen, assuesco.
Привјѐнчати, ам, v. pf. (Ерц.) antrauen, connubio jungo (sacro ritu adjungo).
Приво̏дити, им, v. impf. herbeiführen, adducto.
Приво̀ђење, n. das Herbeiführen, adductatio.
Приво̀жење, n. das Herbeiführen (des Schiffes), appulsio navis.
Приво̏зити, им, v. impf. herbeiführen, adpello navim.
Приво̏лети, лим, (Рес.) vide приво-љети.
Приво̏летисе, лимсе, (Рес.) vide привољетисе.
Приво̏лити, им, (Срем.) vide привољети.
Приво̏литисе, имсе, (Срем.) vide привољетисе.
Приво̏љети, лим, v. pf. (Ерц.) einen vermögen zu etwas, persuadeo cui ut faciat.
Приво̏љетисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.) sich herbeilassen, einwilligen, consentio.
Привре́бати, ам, v. pf. erlauern, erschleichen, deprehendo (aucupando).
Привре́батисе, амсе, v. r. pf. leise angeschlichen kommen, accedo tacite.
Привре́дити, им, (Рес. и Срем.) vide привриједити.
Привриjе̏дити, им, v. pf. (Ерц.) Nutzen bringen, prosum: не ће ништа кући да привриједи; није привриједно кући ни једне паре.
Приву́ћи, вучем, v. pf. herbeischleppen, adtraho.
Приву́ћисе, вучемсе, v. r. pf. sich herbeischleichen, adrepo.
Прѝгазити, им, v. pf. eintreten, conculco.
Прига̂ње, n. das Rösten (in Schmalz), frixio.
Прѝгати, ам, v. impf. rösten (in Schmalz, österr. bachen, lies: pachen), frigo.
Прѝглавак, вка, m. der Fuß am Strumpfe, tibialis pars inferior.
Прига̀вчина, f. augm. v. приглавак.
Прига̀вчић, m. dim. v. приглавак.
Пригње́чити, им, v. pf. einkneten, manu deprimo, apprimo.
Пригова́рање, n. das Schelten eines andern, das eigentlich einem dritten, den man aber schonen will, gilt, objurgatio minus nocentis, ut alter, cui parcere aut debemus aut volumus, audiat sibique adplicet ipse.
Пригова́рати, ам, v. impf. коме, jemanden mittelbar Vorwürfe machen, objurgo minus nocentem ut alter nocentior audiat et sibi applicet. Мајка ћерку кара, снаши приговара.
Прѝговор, m. der mittelbare Vorwurf, objurgatio alterius pro altero.
Пригово́рити, им, v. pf. коме, jemand mittelbar Vorwürfe machen, ihn meinen, objurgo alterum pro altero.
Приго̏дити, им, v. pf. treffen, von ungefähr kommen, forte venio.
Приго̏дитисе, имсе, vide догодитисе.
Приго̀товити, им, v. pf. bereiten, paro.
Приготовља́вање, n. das Vorbereiten, praeparatio.
Приготовља́вати, ам, v. impf. fertig machen, vorbereiten, praeparo.
Пригревање, n. (Рес. и Срем.) vide пригријевање.
Пригре́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide пригријевати.
Прѝгрејати, јем, (Рес. и Срем.) vide пригријати.
Прѝгријати, јем, v. pf. (Ерц.) 1) zum Feuer stellen, admoveo igni. 2) пригријало сунце, die Sonne setzte heiß zu, adurebat sol.
Пригријева̂ње, n. (Ерц.) 1) das Naherücken ans Feuer, admotio ad ignem. 2) das Schwülbrennen der Sonne, aeatus solis (nimius).

Пригријевати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) zum Feuer rücken, admoveo igni. 2) пригријева сунце, биће кише, die Sonne brennt heiß, es ist so schwül, adurit.

Пригрлити, им, v. pf. an den Busen drücken, adprimo ad pectus, amplector.

Пригрљавање, n. das Umhalsen, Umarmen, amplexatio.

Пригрљавати, ам, v. impf. umhalsen, umarmen, amplexari.

Пригрнути, нем, v. pf. 1) herbeischarren, corrado. 2) umnehmen, umhängen, circumjicio, circumdo (pallium).

Пригрнутисе, немсе, v. r. pf. (den Mantel) umnehmen, circumdor (pallio).

Пригртање, n. 1) das Herbeischarren, corrasio. 2) das Umhängen, circumdatio.

Пригртати, грћем, v. impf. 1) herbeischarren, corrado. 2) umnehmen, circumdo.

Пригртатисе, грћемсе, v. r. impf. umnehmen, circumdor.

Прид, m. die Draufgabe bei einem Tausche, lucrum in commutatione.

Придигнути, нем, vide придићи.

Придигнутисе, немсе, vide придићисе.

Придизање, n. das Helfen beim Heben, adjutio in levando.

Придизати, дижем, v. impf. heben helfen, adjuvo levantem.

Придићи (говорисе и придигнути), v. pf. heben helfen, opem fero tollenti.

Придићисе (говорисе и придигнутисе), дигнемсе, v. r. pf. aufstehen (vom Krankenlager), convalesco.

Придобијање, n. das Gewinnen, lucratio.

Придобијати, ам, v. impf. gewinnen, lucror.

Придобити, бијем, v. pf. gewinnen, lucror.

Придолажење, n. das Hinzukommen, superventus.

Придолазити, зи, v. impf. } hinzukommen, supervenio:
Придоћи, оће, v. pf. }

„Ев' Турцима индат придолази —

Придржавање, n. das Halten, sustentio.

Придржавати, ам, v. impf. ein wenig halten, sustineo, teneo paullulum.

Придржати, жим, v. pf. ein wenig halten, teneo paullulum.

Прижгати, ам, v. pf. dringend zusetzen, vehementer peto.

Признавање, n. 1) das Erkennen, agnitio. 2) das Gestehen, confessio.

Признавати, најем, v. impf. 1) als etwas erkennen, agnosco pro —. 2) gestehen, confiteor.

Признати, ам, v. pf. 1) anerkennen, agnosco. 2) eingestehen, confiteor.

Призрен, m. 1) Stadt in Serbien. 2) Art Pistolen.

Призренски, ка, ко, Prisrener.

Прија, f. hyp. v. пријатељица.

Пријак, m. vide пријатељ: пријатељ! зовни мог пријака.

Пријаков, ва, во, das пријак, amici, familiaris.

Пријатељ, m. 1) der Freund, amicus. 2) der Befreundte, propinquus: отишао у пријатеље.

Пријатељање, n. das пријатељ-Nennen, appellatio nomine amici aut propinqui.

Пријатељатисе, амсе, v. r. impf. sich пријатељ nennen mit einem, amicum appello aliquem aut propinquum.

Пријатељев, ва, во, 1) des Freundes, amici. 2) des Befreundten, propinqui.

Пријатељење, n. das Befreunden, junctio affinitatis.

Пријатељитисе, имсе, v. r. impf. с ким, sich befreunden, propinquitate jungi.

Пријатељица, f. 1) die Freundin, amica. 2) die Verwandte, propinqua.

Пријатељичин, на, но, der пријатељица, amicae.

Пријатељов, ва, во, vide пријатељев.

Пријатељски, ка, ко, 1) freundschaftlich, amicus. 2) adv. freundschaftlich, amice.

Пријатељство, n. 1) die Freundschaft, amicitia. 2) die Verwandtschaft, necessitudo, affinitas.

Пријати, ја ми, v. impf. gedeihen, gut anschlagen, valo, prosum: не прија му што једе.

Прије, (Ерц.) 1) praep. vor, ante: прије мене, прије зоре и т. д. 2) ehevor, antea: како је било прије, тако је и сад; и прије и послије; од прије. 3) ehe, d. i. leichter, prius, potius: прије ће дати мени него теби.

Пријевара, f. (Ерц.) der Betrug, dolus.

Пријеворница, f. (Ерц.) der Querbalken (z. B. beim Thore), trabs transversa.

Пријеки, ка, ко, gerade, nächste, kürzeste, rectus, proximus, н. п. пут, лијек.

Пријеклад, m. (Ерц.) der Seitenstein am Herde, damit die Klötze nicht auseinander fallen, saxum continens ligna super foco (in den Bauerküchen).

Пријелаз, m. (Ерц.) 1) на води, die Furt, vadum. 2) на плоту, der Uebersteig (österr.) über eine Hecke, transcensus in sepe.

Пријѐнос, m. (Ерц.) der Umgang, die Umtragung des Kelches und der Patene in der Kirche, circumlatio poculi sacri.

Пријѐпис, m. (Ерц.) die Conscription, conscriptio.

Пријѐпољац, љца, m. човек из Пријепоља.

Пријѐпоље, n. град и варош у Ерцеговини (на ријеци Лиму):
„Па кад дођеш Пријепољу твоме —

Пријѐпољче, чета, n. момче, као дијете из Пријепоља:
„Бјежи јадно момче Пријепољче —

Пријѐракан, нка, m. (Ерц.) vide наопода.

Пријеров, m. (Ерц.) der Graben, die Furche im Weinberge, fossa vineae.

Пријѐсан, сна, но, (Ерц.) н. п. месо (које није сољено ни сушено), млијеко (које није кисело), љеб (који није кисео, н. п. погача), рана (која није стара, него одма кад се човек рани), купус (који није кисео, него онако зелен), кожа (која није сува, него онако одма кад се скине са живинчета), frisch, recens.

Пријѐсјед, m. (Ерц.) die Nachzucht (von den Bienen) zur Fortpflanzung, fetus apum, relictus propaginis ergo.

Пријѐсто̄, стола, m. } (Ерц.) der Thron,
Пријѐстол, m. } thronus.

Пријѐступ, m. (Ерц.) ове је године пријеступ, heuer ist ein Schaltjahr, (weil dadurch die Feyertage um einen Tag weiter hinausrücken), est annus intercalaris.

Пријѐтити, тим, v. impf. (Ерц.) drohen, minor.

Пријѐтња, f. (Ерц.) die Drohung, minae.

Пријѐтоп, m. (Ерц.) das Fett, das von einem Schweine (z. B.) beim Braten herausträufelt, adeps qui defluit a carne quae assatur.

Пријѐтран, на, но, fett (zu essen), widrigfett, pinguis: јегуља је пријетрана.

Пријѐћење, n. (Ерц.) das Drohen, minae, minatio.

Пријѐћи, пријеђем, v. pf. (Ерц.) 1) hinübergehen, transeo. 2) überlaufen, exundo.

Пријѐчање, n. (Ерц.) 1) das Binden (der Opanken) in die Quere (überzwerch), consartio transversa. 2) das Ansehen überzwerch, aspectus torvus.

Пријѐчати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. опанке, überzwerch binden, per transversum ligo.

Пријѐчатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) на кога, einen schel ansehen, oblique intueor.

Пријѐчња̑к, m. (Ерц.) der abgehauene Fuß eines bratenden Lamms, der als Haken den ausgeweideten Bauch zusammen hält, pes agni resectus, et fibulae loco ventrem continens.

Пријин, на, но, der прија, amicae.

Пријо, m. Mannsname, nomen viri.

Прика̀зивање, n. das Vorzeichen, ostentum.

Прика́зати, кажем, v. pf. m. j. част, herzählen, recito, recenseo, cf. исказба.

Прика́затисе, кажесе, v. r. pf. коме што, es ahnt mir, praesagio.

Приказѝвање, n. 1) das Herzählen, recensio. 2) das Ahnen, Vorbedeuten, portentio (?).

Приказѝвати, зујем, v. impf. m. j. част, herzählen, recito.

Приказѝватисе, зујесе, v. r. impf. ahnen, praesagio.

Прикѝвање, n. das Anschmieden, adcusio.

Прикѝвати, ам, v. impf. anschmieden, adcudo.

При̏кладан, дна, но, schön, musterhaft (dem Körper nach), pulcer, formosus.

Прикла́пало, m. der Plauderer, homo loquax, nugator.

Прикла́пање, n. das Plaudern, nugae.

Прикла́пати, ам, v. impf. plaudern, in einem fort scherzhafte Dinge erzählen, nugor.

При̏клати, кољем, v. pf. anstechen (ein Thier, das sterben will), macto.

Прикло̀пити, пим, v. pf. ein treffendes Wort worauf sagen, apte excipio dictum, convenienter respondeo.

При̏ко, (у Бачк.) vide преко.

Прико̀вати, кујем, v. pf. anschmieden, adcudo.

При̏крајак, ајка, m. н. п. из прикрајка, von der Seite, ex parte.

При̏крастисе, радемсе, v. r. pf. sich herbeischleichen, adrepo:
„Прикрадесе овчар од оваца
„Те украде кошуљу девојци —

При̏кумак, мка, m. кумов момак, који на крштењу додаје крзницу, а у сватовима (у Србији, у Босни и у Ерцеговини) носи барјак; у Сријему кажу: кумовски момак, der Vice-Kum, cumi vicarius, adjutor.

При̏купити, пим, v. pf. einzeln zusammenbringen, colligo.

Прику́пљање, n. das einzelne Zusammenbringen, collectio successiva.

Прику́пљати, ам, v. impf. einzeln zusammenbringen, colligo sigillatim.

Прикучѝвање, n. das Nähern, admotio.

Прикучѝвати, чујем, v. impf. nahebringen, admoveo.

Прику́чити, им, v. pf. nahebringen, admoveo.

Прила́гање, n. das Darbringen, oblatio.

Прила́гати, лажем, v. impf. darbringen, offero.

Прила̂гати, лажем, v. pf. hinzulügen, admentior, addo per mendacium.

Приле́гање, n. (Рес. и Срем.) vide прилијегање.

Приле́гати, лежем, (Рес. и Срем.) vide прилијегати.

Приле́пити, им, (Рес. и Срем.) vide прилијепити.

Приле́питисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide прилијепитисе.

Прилепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide пријепљивање.

Прилепљи́вати, љујем, (Рес. и Срем.) vide пријепљивати.

Приле́тање, n. (Рес. и Срем.) vide прилијетање.

Приле́тати, лећем, (Рес. и Срем.) vide прилијетати.

Приле̏тети, летим, v. pf. (Рес.)
Приле̏тити, им, v. pf. (Срем.)
Приле̏ћети, летим, v. pf. (Ерц.)
} herbei fliegen, advolo.

Приле̏ћи, лежем (и прилегнем), v. pf. anliegen, adjaceo.

Прили́вање, n. (Срем.) vide пријевање.

Прили́вати, ам, (Срем.) vide пријевати.

Прилијѐга̄ње, n. (Ерц.) das Niederliegen, prostratio.

Прилијѐгати, јежем, v. impf. (Ерц.) sich niederbücken, humi procido.

Прилијѐпити, им, v. pf. (Ерц.) ankleiben, adligo.

Прилијѐпитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) kleben bleiben, adhaeresco.

Прилијѐта̂ње, n. (Ерц.) das Herbeifliegen, advolatatio.

Прилијѐтати, лијећем, v. impf. (Ерц.) herbei fliegen, advolito.

Прилика, f. Gleichen, ejusdem sortis: по свој прилици, allem Ansehen nach; није то његова прилика, nicht seines Gleichen (alt und jung), paßt nicht zu ihm; на прилику, zum Beispiel. Нашла санка прилику.

Приликовати, кује, v. impf. passen, convenio.

При́лип, m. град у Косову.

При́личан, чна, но, passend, conveniens.

При́лог, m. das Opfer, die Opfergabe, quod offertur monasterio:

„Прилог носе Светој гори славној:
„Жута воска и б'јела тамјана —

Прило́жити, им, v. pf. darbringen, offero.

При̏ложни̏к, m. der Geber einer Opfergabe an ein Kloster, oblator.

При̏лупити, им, v. pf.
При̏лу́пнути, нем, v. pf.
} m. j. врата, zuschlagen, cum impetu claudo.

При̏љ, m. (по Бачк.) verkürzt statt пријатељ, und unabänderlich, z. B. Freund Georg, familiaris.

При̏љева̂ње, n. (Ерц.) das Zugießen, adfusio.

При̏љевати, ам, v. impf. (Ерц.) zugießen, adfundo.

Пријепљи́вање, n. (Ерц.) 1) das Ankleben, adhaesio. 2) das Ankleiben, applicatio.

Пријепљи́вати, љујем, v. impf. (Ерц.) ankleiben, applico, adlino.

Пријепљи́ватисе, љујемсе, v. r. impf. (Ерц.) ankleben, adhaeresco.

Пријубити, им, v. pf. liebgewinnen, adamo (vom Schafe, dem, nach dem Tode seines Lammes, ein anderes zu säugen gegeben wird, das sie nur allmählig sich gefallen läßt).

Пријубитисе, бисе, v. r. pf. passen, schön schließen, congruo.

Пријубљивање, n. 1) das Liebgewinnen, adamatio. 2) das Passen, congruentia.

Пријубљивати, бљујем, v. impf. liebgewinnen, adamo.

Пријубљи́ватисе, љујесе, v. r. impf. schön worauf passen, congruo, convenio.

Примакнути, нем, vide примаћи.

Примакнутисе, немсе, vide примаћисе.

При́мање, n. das Nehmen, Empfangen, Bekommen, acceptio.

Примати, ам, v. impf. nehmen, empfangen, bekommen, capio.

При̏матисе, амсе, v. r. impf. 1) чега, sich annehmen, suscipio, curam gero. 2) уз брдо, sich begeben, auf den Weg machen, abiisse. 3) прима се купус, greifen, Wurzel fassen, radices ago.

Прима̀ћи (говорисе и примакнути), макнем, v. pf. herzurücken, admoveo.

Прима̀ћисе (говорисе и примакнутисе), макнемсе, v. r. pf. herzurücken, admoveor.

Приме́нити, им, (Рес. и Срем.) vide примијенити.

Приме̏та̂ње, n. das Hinzusetzen, additio.

Приме̏тати, мећем, v. impf. hinzufügen, addo.

При̏метнути, нем, v. pf. hinzufügen, addo.

Примијѐнити, им, v. pf. anmeinen, vorbedeuten, omino, ominor: не буди примијењено, absit omen.

Примирити, им, v. pf. 1) einen zur Ruhe bringen, facere ut quis quiescat. 2) примири ђаволе! gib Ruhe (sagt die Mutter zum Kinde), quiesce.

Примиритисе, имсе, v. r. pf. sich zur Ruhe geben (vom vorigen unsteten Leben), conquiesco.

Примити, им, v. pf. nehmen, bekommen, empfangen, capio, н. п. болест, сијасет, коња.

Примитисе, имсе, v. r. pf. 1) чега, sich annehmen, curo. 2) уз брдо, sich aufmachen, dedit se in viam. 3) примилосе цвијеће, greifen, Wurzel fassen, radicem ago.

Примицање, n. das Herbeirücken, Näherkommen, admotio.

Примицати, мичем, v. impf. herbeirücken, admoveo.

Примицатисе, мичемсе, v. r. impf. herbeirücken, admoveri.

Примоpје, n. die Küste, ora, ora maritima.

Приморски (приморски), ка, ко, See-, Küsten-, maritimus.

Принављање, n. das Zuneuen, Neu-hinzu-machen, novi additio.

Принављати, ам, v. impf. neu hinzu machen, bekommen, novi quid adjungere.

Принети, несем, (Рес. и Срем.) vide принијети.

Принијети, несем, принијо (принијела, ло), v. pf. (Ерц.) herzubringen, adfero.

Принавити, им, v. pf. neu hinzu' machen, novi quid adjungo.

Принос, m. die Gabe, donum oblatum:
„Он Кулину често одлажаше,
„Под чадоре принос доношаше —

Приносити, им, v. impf. herbeibringen, adfero, fero, porto.

Приношење, n. das Bringen, adlatio.

Принцип, m. der Fürst, Prinz, princeps:
„Поред мога Ђонлије принципа —

Принципов, ва, во, des Prinzen, Fürsten, principis.

Принциповина, f. das Fürstenthum, principatus (terra principis).

Прињушити, им, v. pf. beschnoffeln, odoror.

Приокупити, им, v. pf. im Haufen vor sich hertreiben, cogo gregem.

Прионути, нем, v. pf. 1) kleben, adhaero. 2) zugreifen (bei der Arbeit), labori incumbo. Прионуо као чичак за јаје.

Припадање, n. 1) das Fallen (zur Erde), inclinatio. 2) das Zufallen (zum Erbtheil), cum quid evenit, obtingit.

Припадати, ам, v. pf. 1) fallen (zur Erde), decido, inclinor. 2) zufallen, evenit.

Припадом, in Nebenstunden, tempore subsecivo: то је он начинио припадом.

Припазити, им, vide опазити.

Припалити, им, v. pf. 1) свијећу, anzünden, accendo. 2) fig. припалио пјешнице чак у —, hat sich zu Fuß aufgemacht bis —, pedes venit usque ad —.

Припаљивање, n. das Anzünden, accensio.

Припаљивати, љујем, v. impf. anzünden, accenso.

Припанути, нем, vide припасти.

Припасати, пашем, v. pf. umgürten, circumdo, cingo.

Припасивање, n. das Umgürten, circumdatio, cinctio.

Припасивати, сујем, v. impf. umgürten, circumdo, accingo.

Припасти, паднем, v. pf. 1) fallen (zur Erde), accido. 2) zufallen, zu Theil werden, obvenit. 3) (cm.) на ум, beifallen, venit (in mentem):
„Доцкан Симу на ум припануло —

Припевање, n. (Рес. и Срем.) vide припијевање.

Припевати, ам, (Рес. и Срем.) vide припијевати.

Припеаати, ам, (Рес. и Срем.) vide припјеаати.

Припека, f. die Schwüle, die heiße Sonne, fervor solis.

Припети, пнем (и припењем), v. pf. 1) ein weidendes Pferd anbinden, funi adligo equum pascentem. 2) in die Höhe heben, tollo.

Припетисе, пнемсе (и припењемсе), v. r. pf. hinaufsteigen, ascendo.

Припећи, ечем, v. pf. 1) јарње, праце, anfangen zu braten, anbraten, igni admoveo assandum. 2) heiß brennen (von der Sonne), aduro.

Припијевање, n. (Ерц.) das Hinzusingen, accentio.

Припијевати, ам, v. impf. (Ерц.) mitbesingen, simul canto, celebro.

Припињање, n. das Anbinden des weidenden Pferdes, adligatio equi pascentis.

Припињати, њем, v. impf. das Pferd an einem langen Stricke anbinden, adligo equum pascentem.

Припитомити, им, v. pf. zähmen, cicuro.

Припитомитисе, имсе, v. r. pf. zahm werden, cicurari.

Припитомљавање, n. das Zahmmachen, Zähmen, cicuratio.

Припитомљавати, ам, v. impf. zahm machen, cicuro.

Припишавање, n. das Anpissen, adminctio.

Припишавати, ам, v. impf. anpissen, admejo.

Припишати, ам, v. pf. anpissen, admejo.

Припјевати, ам, v. pf. (Ерц) mitbesingen, simul cano.

Приповéдало, m. (Рес. и Срем.) vide приповиједало.

Приповéдање, n. (Рес. и Срем.) vide приповиједање.

Приповéдати, ам, (Рес. и Срем.) vide приповиједати.

Приповèдити, им, (Рес. и Срем.) vide приповиједити.

Прѝповест, f. (Рес. и Срем.) vide приповијест.

Припòветка, f. (Рес. и Срем.) vide приповијетка.

Припòвиђети, дим, vide приповиједити.

Приповије̏дало, m. (Ерц.) vide причало.

Приповије̏да̂ње, n. (Ерц.) das Erzählen, narratio.

Приповије̏дати, ам, v. impf. (Ерц.) erzählen, narro.

Прѝповијест, f. (Ерц.) das Sprichwort, proverbium: Благовијест приповијест, mit Maria Verkündigung (25. März) ist der Winter noch nicht vorbei.

Припòвијетка, f. (Ерц.) die Erzählung, narratio, fabula.

Припòвиједити, им, v. pf. (Ерц.) erzählen, narro.

Припоја́вање, n. das Anlöten, adglutinatio.

Припоја́вати, ам, v. impf. anlöten, adglutino.

Припòјаснице, f. pl. m. j. кесе, die Patronriemen, die Patrontasche (als Gürtel), zona embolorum igniariorum.

Припòјити, им, v. pf. anlöten, adglutino ferruminando.

Прѝправа, f. vide преправа.

Прѝправити, им, vide преправити.

Прѝправља̂ње, n. vide преправљање.

Прѝправљати, ам, vide преправљати.

Припрдѝвање, n. das Dreinschwätzen, interfabulatio.

Припрдѝвати, дујем, v. impf. dreinschwätzen, in den Kram sch**ßen, interfabulor.

Прѝпузати, ужем, v. pf. herbeikriechen, adrepo.

Прѝпушити, им, v. pf. anblasen, sensu obnoxio et subobsceno (futuo).

Прира́дити, им, v. pf. hinzuarbeiten, hinzuerwerben, adquiro.

Прирађѝвање, n. das Hinzuerwerben, adquisitio.

Прирађѝвати, ђујем, v. impf. hinzuerwerben, adquiro.

Прирастање, n. das Heranwachsen, succrementum.

Прира́стати, ам, v. impf. heranwachsen, succresco.

Прира́сти, стем, v. pf. heranwachsen, succresco.

Прѝсад, m. der Setzling, taleola.

Присва́јање, n. das Zueignen, arrogatio.

Присва́јати, ам, v. impf. zueignen, vindico, arrogo.

Присвѐтлити, им, (Рес. и Срем.) vide присвијетлити.

Присвије̏тлити, им, v. pf. (Ерц.) dazuleuchten, lumen admoveo.

Присвоја́вање, n. vide присвајање.

Присвоја́вати, ам, vide присвајати.

Присвòјити, им, v. pf. zueignen, vindico, arrogo.

Прѝседа̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide присједање.

Прѝседати, да, (Рес. и Срем.) vide присједати.

Прѝсести, седе (и приседне), (Рес. и Срем.) vide присјести.

Прѝсетитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide присјетитисе.

Прѝсећа̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide присјећање.

Прѝсећатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide присјећатисе.

Прѝсипа̂ње, n. das Hinzuschütten, adfusio.

Прѝсипати, ам, (и присипљем), v. impf. hinzuschütten, affundo.

Прѝсједа̂ње, n. (Ерц.) das Steckenbleiben im Munde (Rachen), adhaesio in faucibus.

Прѝсједати, да ми, v. impf (Ерц.) im Munde stecken bleiben, adhaereo in faucibus.

Прѝсјести (говорисе и присједнути), сједе (говорисе и присједне), v. pf. (Ерц.) im Munde stecken bleiben, adhaereo in faucibus: присјело ти да Бог да! mögest du daran ersticken!

Прѝсјетитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich anders bedenken, muto consilium.

Прѝсјећа̂ње, n. (Ерц.) andre Entschließung, mutatio consilii.

Прѝсјећатисе, амсе, v. r. impf. sich anders bedenken, muto sententiam.

Прискòчити, им, v. pf. herbeispringen, adsilio.

Прѝслављање (преслављање?), n. das Mitfeiern, celebratio simultanea.

Прѝслављати (преслављати?), ам, v. impf. mitfeiern, concelebro. У Србији и у Ерцеговини и данас прислављају још који дан осим крснога имена, тако, н. п. многи Ђурђевштаци прислављају Ђурђиц, а ђекоји Аранђелов дан; а Никољштаци дга мања, и т. д. Кад се приславља, онда се не части више, него само онај дан.

Прѝслања̂ње, n. das Anlehnen, adclinatio.

Прѝслањати, ам, v. impf. anlehnen, adclino.

Присло́нити, ним, v. pf. anlehnen, adclino.
Прислоња̑ње, n. vide прислањање.
Прислоњати, ам, vide прислањати.
Прислужи́вање, n. das Anzünden (der Andachtslampe), accensio.
Прислужи́вати, жујем, v. impf. m. j. кандило, die Andachts halber gestiftete (gewöhnliche) Lampe anzünden, accendo lucernam deo aut sancto dicatam.
Прислу́жити, им, v. pf. m. j. кандило, die Andachtslampe anzünden, accendo lucernam sancto dicatam.
Прислушки́вање, n. das Horchen, auscultatio clandestina.
Прислушки́вати, кујем, v. impf. horchen, ausculto clam.
Присма́кање, n. das Zubeißen zum Brot, conditio panis ope casei aut carnis, ne solus (siccus) comedatur.
Присма́кати, мачем, v. impf. zubeißen zum Brote, panem quasi h u m e c t a r e caseo.
Присмо́чити, им, v. pf. zubeißen zum Brote, das t r o c k e n e Brot gleichsam anfeuchten, humecto panem.
Присмр́дети, дим, v. pf. (Рес.) } не
Присмр́дити, им, v. pf. (Срем.) } смије
Присмр́ђети, дим. v. pf. (Ерц.) } он тамо ни присмрђети, er darf sich dort gar nicht blicken lassen, compareo invisus (proprie: adfeteo).
Присни́тисе, нисе, v. r. pf. коме што, es hat ihm geträumt, somniavit.
Присоје, n. eine sonnige Gegend, locus apricus.
Присо́јкиња гуја, f. die Schlange, die sich sonnt, serpens apricans.
Приспе́вање, n. (Рес. и Срем.) vide приспјевање.
Приспе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide приспјевати.
Приспети, ем, (Рес. и Срем.) vide приспјети.
Приспијѐва̑ње, n. vide приспјевање.
Приспијѐвати, ам, vide приспјевати.
Приспје́вање, n. (Ерц.) 1) das Zurechtkommen, adventus. 2) das Zeitigwerden, maturatio.
Приспје́вати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) zu rechter Zeit kommen, venio. 2) zeitig werden, maturesco.
Приспјети, пјем, v. pf. (Ерц.) 1) zurecht kommen, venio. 2) zeitig werden, maturesco.
Приста̑в, m. слуга, што ради код куће (у крајини Неготинској и у Браничеву), der Knecht, Hausknecht, Wirthschaftsknecht, servus villicus.
Приставити, им, v. pf. н. п. лонац, zusetzen, admoveo.
Приставља̑ње, n. das Zusetzen, admotio.
Приста́вљати, ам, v. impf. н. п. лонац, zusetzen, admoveo ollam igni.
Пристаја̑ње, n. 1) das Nachlaufen, insecutio. 2) das Einwilligen, consensus. 3) das Kommen zu rechter Zeit.
Пристајати, јем, v. impf. 1) за ким, hinter einem herlaufen, insequor. 2) на што, einwilligen, consentio. 3) пристаје ми у посао, kommt mir eben recht, accidit in tempore.
Пристати, анем, v. pf. 1) за ким, nachlaufen, insequor. 2) на што, einwilligen in etwas, consentio. 3) пристало ми у посао, ist mir eben zu rechter Zeit gekommen, accidit in tempore, gratum.
Пристранак, нка, m. der Abhang des Berges, die Anhöhe, locus devexus.
Приступ, m. der Zutritt, aditus, accessus.
Присту́пање, n. das Hinzutreten, accessus.
Присту́пати, ам, v. impf. hinzutreten, accedo, adeo.
Приступачан, чна, но, der Zutritt hat, qui accessum habet.
Приступити, им, v. pf. hinzutreten, accedo.
Присути, спем, v. pf. hinzuschütten, affundo.
Присуши́вање, n. das Auftrocknen, resiccatio.
Присуши́ватисе, шујесе, v. r. impf. etwas trocken werden, resiccari.
Прису́шитисе, шисе, v. r. pf. etwas trocken werden, resiccari.
Притајатисе, јимсе, v. r. pf. niederhucken, sich verstecken, humi se abscondere.
Притакнути, нем, vide притаћи.
Притапкати, ам, v. pf. zustampfen, conculco.
Прита́ћи (говорисе и притакнути), такнем, v. pf. н. п. гра, Pflöcke stecken, für die Fisolen pflocken, figere paxillo.
Притвора̑ње, n. das Anlehnen, Zulehnen der Thüre, portae (januae) adclinatio.
Притворати, ам, v. impf. zulehnen (die Thüre), accludo januam.
Притво́рити, им, v. pf. н. п. врата, (die Thüre) zulehnen, accludo portam.
Прите́гнути, нем, v. pf. fester anziehen, attraho.
Прите́зање, n. das festere Anziehen (des Gurts), attractio.
Прите́зати, ежем, v. impf. fester anziehen, adduco.
Прити̑сак, ска, m. die Dachstange, pertica defendendo a vento tecto stramineo. Притискови се мећу по кровнатим кућама (и осталим зградама) да вјетар не однесе кровину.

Притискивање, n. das Andrücken, adpressio.

Притискивати, кујем, v. impf. drücken, adprimo.

Притиснути, нем, v. pf. andrücken, adprimo.

Притицање, n. das Pflöcken der Faselen (Fisolen), paxillorum infixio.

Притицати, ачем, v. impf. н. п. гра, pflöcken, paxillis figo.

Притка, f. мотка, што се удара у кућицу граа причаника, те гра уза њу пушта вријеже, der Pflock, paxillus.

Притоварити, им, v. pf. aufladen, impono (jumento).

Приушак, шка, m. die Ohrfeige, alapa, colaphus.

Приушити, им, v. pf. ohrfeigen, alapam impingo.

Прицврљити, им, v. pf. heiß aufdrücken (daß es saust), imprimo candens quid cum sonitu.

Прича, f. 1) Erzählung, narratio. 2) Sprüchwort, proverbium: за причу, брате!

Причало, m. der viel zu erzählen weiß, qui multa narrat.

Причаник, m. т. j. гра, die Pflockfisole, faseolus qui paxillis sustentatur.

Причање, n. das Erzählen, narratio.

Причати, ам, v. impf. erzählen, narro.

Причекати, ам, v. pf. zuwarten, ein wenig warten, exspecto.

Причесник, m. der Communicant, hospes sacrae coenae.

Причестити, им, v. pf. einen communiciren, sacram coenam praebeo.

Причеститисе, имсе, v. r. pf. communiciren, sacram coenam sumo.

Причешало, n. in der Anekdote statt причешће. Ударилe Ере с коњма натовареним (зашто они обично иду с коњма и носе свакојаке товаре, као Бачвани на колама) поред некаква намастира; онда један од њи рече друштву: деде јадан ви ћерајте коње, а ја идем часом да узмем причешало и наворњак (т. j. причешће и нафору). Кад уђе у цркву, а он почне викати: Камо ко даје овђе причешало и наворњак: зашто немам кад чекати, одоше ми коњи. Кад га виде калуђерски ђаци и чују шта говори, познаду одма да је човек прост, и да није може бити никад у свом вијеку виђео цркве нити се причестио, па га заведу у крај и почну га питати, да није што јео, кад оће да узме причешало; а он им каже управо, да је ручао (изјео пун лонац оасена сироба и не знам шта још); онда ђаци кажу му да мало причека, а један од њи отрчи те донесе у једној чаши најљућега сирћета и паприке, па му реку те зине и саспу му оно у уста; онда Еро, кад га оно уједе, уватисе руком за уста па побјегне преко црвве, а један га (ђак) дочека у препрати с бизином: стани Еро да ти дам и наворњак! те га испрати до на врата. Кад одмакне Еро од намастира, срете човјека ђе води нешколико ђеце, па га запита куда ће с ђецом; а човек му каже да и води намастиру да причести; онда Еро рече: „Бог и Божја вјера! може бити да ће по које веће и остати, али мање ље не ће ни једно; и које би остало од причешала, од наворњава не ће." cf. шиjак.

Причешће, n. die Communion, coena sacra.

Причешћивање, n. das Communiciren, coenae sacrae praebitio et usus.

Причешћивати, ћујем, v. impf. communiciren, praebeo coenam sacram.

Причешћиватисе, ћујемсе, v. r. impf. communiciren, sumo coenam.

Причути, чујем, v. pf. sich einbilden zu hören, videor audire.

Пришабанити, им, v. pf. (einem eine Waare) anhängen, mercem obtrudo malam.

Пришаптати, пћем, v. pf. zulispeln, zuwispeln, adsusurro in aurem.

Пришивање, n. das Annähen, adsutio.

Пришивати, ам, v. impf. annähen, adsuo.

Пришити, шијем, v. pf. annähen, adsuo.

Пришнћ, m. dim. v. пришт.

Пришљунитисе, имсе, v. r. pf. sich beigesellen (zum Essen, als ungebetener Gast), admoveor.

Пришо, m. als hyp. v. пријетељ.

Пришт, m. eine Beule, tumor, tuber.

Приштић, m. dim. v. пришт.

Приштунути, нем, v. pf. anquetschen, kneipen (an etwas), adprimo.

Прканце, цета, n. dim. v. прkно:

„Не испијај свакој чаши данце,

„Изврнућеш у небо прканце.

Пркно, n. vide гузица.

Пркос, m. der Trotz, contumacia: у пркос, zum trotze!

Пркосити, им, v. impf. коме, trotzen, obsisto per contumaciam alicui.

Пркошење, n. das Trotzen, contumacia.

Прљав, ла, ло, in der Redensart: у прљаву земљу (н. п. побјегоше), in die weite

Welt, ohne daß man weiß wohin, in diversa (abiere), in patulum mundum.

Прљав, ва, во, beschmutzt, maculatus (usu longo).

Прљак, љка, m. Hölzchen, ligellum (?)

Прљање, n. das Schmutzen, maculatio.

Прљати, ам, v. impf. schmutzen, maculo

Прљење, n. das Absengen mit heißem Wasser, deustio ope aquae calidae.

Прљити, им, v. impf. mit heißem Wasser absengen, aqua fervida aduro.

Прљужа, f. ein abschüssiger Fleck Gebirgserde, locus devexus.

Прљужање, n. das Wälzen in der прљужа, volutatio per declive.

Прљужатисе, змсе, v. r. impf. sich wälzen in der прљужа, volutari per declive.

Прљужица, f. dim. v. прљужа.

Прљчић, m. dim v. прљак.

Прнути, нем, v. pf. aufflattern, evolo.

Прнути, нем, vide прднути.

Прњавор, m. das Klosterdorf, Weiler, pagus monasterii.

Прњаворац, рца, m. ein Kloster-, Unterthan, homo monasterii.

Прњаворка, f. ein Weib vom прњавор, mulier e pago monasterii.

Прњаворски, ка, ко, vom прњавор, pagi monasterii.

Прњаворчад, f. (coll.) die Jugend aus dem прњавор, juventus e pago monasterii.

Прњаворче, ета, n. ein Kind vom прњавор, verna e pago monasterii.

Прњад, f. faules Holz, lignum putre.

Прњадовит, та, то, и. п. пањ, faul, und daher phosphorisch leuchtend, truncus putris, in tenebris lucens.

Проја, f. vide проја.

Проба, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Probe, das Muster, specimen.

Пробадало, n. ein Werkzeug zum Durchstechen, instrumentum transfigendo:
Зада види женски чунак:
Какво ј' ово пробадало? —

Пробадање, n. das Durchstechen, transfixio.

Пробадати, ам, v. impf. durchstechen, transfigo.

Пробајати, јем, v. pf. ein wenig hexen, incantamentis utor modice, experior incantamentia.

Пробати, ам, v. pf. (у Сријему у Бачкој и у Бан.) vide огледати.

Пробеседити, им, (Рес. и Срем.) vide пробесједити.

Пробесједити, им, v. pf. (Ерц.) 1) beginnen zu sprechen, proloquor 2) ein wenig sprechen, paululum loquor.

Пробијање, n. das Durchschlagen, penetratio.

Пробијати, ам, v. impf. durchschlagen, pertundo.

Пробирање, n. das Wählen, Ausklauben, delectio.

Пробирати, ам, v. impf. wählen, deligo, muto sententiam de re lecta.

Пробирач, m. der Wähler, Ausklauber, difficilis delectus. Пробирач иђе отирач (кад се који жени).

Пробитачан, чна, но, vortheilhaft, proficuus. Пробитачно му као јарцу јуфка.

Пробити, бијем, v. pf. durchschlagen, pertundo, penetro.

Прободсти, одем, v. pf. durchstechen, transfigo.

Пробрати, берем, v. pf. wählen, ausklauben, deligo, seligo.

Пробријати, јем, v. pf. einen Flecken abscheren, adtondeo.

Пробрцнутисе, несе, v. r. pf. и. п. мљеко, zusammengehen (von der Milch), coagulor.

Пробудити, им, v. pf. aufwecken, excito.

Пробудитисе, имсе, v. r. pf. erwachen, excitor, expergiscor.

Пробуразити, им, v. pf. den Bauch durchstechen, confodio. cf. бурар.

Пробушити, им, v. pf. durchlöchern, perforo.

Проваћање, n. das Umherführen (des Pferdes), circumductio.

Проваћати, ам, v. impf. и. п. коња, herumführen, circumduco.

Провалија, f. die Kluft, caverna, hiatus.

Провалити, им, v. pf. aufreißen, divello, rumpo: провалили коњи пут (ausgetreten), говеда градину (durchbrochen), вода брану; провалили Турци.

Провалитисе, имсе, v. r. pf. sich aufreißen, rumpi: провалила се земља; провалио се чир, — облак.

Провањивање, n. das Aufreißen, Durchbrechen, perruptio.

Провањивати, љујем, v. impf. aufreißen, durchbrechen, perrumpo.

Провањиватисе, љујемсе, v. r. impf. aufgeben, aufgerissen werden, perrumpi.

Проваритисе, рисе, v. r. pf. m. j. мљеко, gerinnen, cogor.

Провеселитисе, имсе, v. r. pf. sich erlustigen, exhilaror.

Провести, едем, v. pf. 1) durchführen, duco per -. 2) zubringen, ago, exigo: провео три године.

Провешати, ам, (Рес. и Срем.) vide провјешати.

Провидетисе, диce, v. r. pf. (Рес.)
Провидитисе, дисе, v. r. pf. (Срем.)
Провиђетисе, дисе, v. r. pf. (Ерц.)
} man sieht hindurch, transpicio, perspicio.

Провизу́р, m. der Provisor, provisor (villicus).

Про̏визу̑рова, ва, во, des Provisors, provisoris.

Про̏визу̑ровица, f. die Provisors-Frau, villici uxor.

Провикнути, кнем, v. pf. ein wenig aufschreyen, inclamo.

Провјешати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig hängen, paullum suspendo: не ће му ништа учинити, само мало провјешати па пустити.

Провла̏к, m. eine gezogene Wachskerze, cereus ductus.

Провла̀чење, n. das Hindurchziehen, ductio per —

Провла́чити, чим, v. impf. hindurchziehen, duco per —

Прово̀дати, ам, v. pf. ein wenig umherführen, circumduco.

Проводаџија, m. der Zubringer, Freywerber, qui procurat uxorem aut maritum.

Прово̀дити, им, v. impf. 1) hindurchführen, duco per — 2) zubringen, ago, dego.

Провођење, n. 1) das Hindurchführen, ductio per — 2) das Zubringen, actio.

Прову̀врети, вимо, v. pf. (Рес.)
Прову̀врити, имо, v. pf. (Срем.)
Прову̀врљети, вимо, v. pf. (Ерц.)
} haufenweise gerannt kommen, concurro catervatim.

Про̀вргнути, нем, vide проврћи.

Про̀вргнутисе, немсе, vide проврћисе.

Про̀врети, ври, v. pf. 1) ein wenig sieden, bullio paululum. 2) anfangen zu sieden, coepi bullire. 3) hervorquellen, probullio:

„Јер је крвца из земље проврела —

Провр̀тети, вртим, (Рес.) vide проврћети.

Провр̀тетисе, вртимсе, (Рес.), vide проврћетисе.

Провр̀тити, им, (Срем.) vide проврћети.

Провр̀титисе, имсе, (Срем.) vide проврћетисе.

Проврћети, вртим, v. pf. (Ерц.) durchbohren, pertoro.

Проврћетисе, вртимсе, v. r. pf. sich auf einem Beine umdrehen (statt genauerer Besorgung) und wieder fortgehen, obiter negotium curo.

Про̀врћи (говорисе и провргнути), провргнем, vide промешнути.

Про̀врћисе (говорисе и провргнутисе), провргнемсе, vide промешнутисе.

Провунт, f. der Proviant, das Commißbrot, panis militaris.

Прову́ћи, учем, v. pf. durchziehen, trajicio.

Прога́њање, n. das Brüsten, superbitio.

Прога́њатисе, амсе, v. r. impf. sich brüsten, den grossen Herrn machen, superbio.

Прога́тати, ам, v. pf. ein wenig weissagen, vaticinor paululum.

Прога̀татисе, амсе, v. r. pf. Weissager, Wahrsager werden, vaticinari incipio.

Прогла́сити, им, v. pf. bekannt machen, promulgare.

Прогла̂тати, ам, vide про̏гледати.

Прогле́дање, n. 1) das Durchschauen, perspectio. 2) der Anfang des Sehens, das Oeffnen der Augen, dispectio.

Прогле́дати, ам, v. impf. 1) durchsehen, specto per — 2) die Augen aufschlagen, dispicio.

Про̏гледати, ам, v. pf. 1) durchsehen, perspicio. 2) die Augen aufschlagen, dispicio. 3) ein wenig ansehen, aspicio paululum.

Про̏гнати, ам, vide проћерати.

Прогова́рање, n. das Reden, der Anfang des Redens, Sprechens, prolocutio.

Прогова́рати, ам, v. impf. sprechen, anrufen, proloquor.

Прогово̀рити, им, v. pf. 1) anfangen zu sprechen, proloquor. 2) ein wenig sprechen, loquor paululum.

Прого̀нити, им, vide проћеривати.

Прого̀нитисе, имсе, vide прогањатисе.

Прого̀њење, n. vide проћеривање.

Прого́рети, рим, v. pf. durchbrennen, exuror.

Про̏гристи, ризем, v. pf. durchbeißen, permordeo, perrodo.

Прогру́шатисе, шасе, v. r. pf. m. ј. млијеко, gerinnen, coagulari.

Прогу̀тати, ам, v. pf. verschlingen, deglutio

Продава́ње, n. das Verkaufen, venditio.

Прода́вати, дајем, v. impf. verkaufen, vendo.

Про̀давја, f. der Verkauf, venditio: је ли на продају, ist es feil? estne venale?

Прода̂н, m. ein Mannsname, nomen viri; daher das Wortspiel: продан ал није ођеран.

Про̀дана, f. Frauenname, nomen feminae.

Про̀дати, ам, v. pf. verkaufen, vendo.

Про̀дер, m. der Bruch (Leibschaden), hernia. cf. кила.

Продѐрати, рем, vide продријети.
Продѐратисе, ремсе, vide продријетисе.
Продирање, n. 1) das Durchbrechen, perruptio. 2) das Schreyen und Lärmen, clamatio, vociferatio.
Продирати, рем, v. impf. durchbrechen, einreißen, perrumpo.
Продиратисе, ремсе, v. r. impf. schreyen und lärmen, clamito, vociferor.
Продрѐмати, ам, (Рес. и Срем.) vide продријемати.
Продрѐти, ем, продръо, (Рес. и Срем.) vide продријети.
Продрѐтисе, ремсе, продръосе, (Рес. и Срем.) vide продријетисе
Продријѐмати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig schlummern, somno leni initare.
Продријети, рем, продръо, v. pf. (Ерц.) durchbrechen, perrumpo.
Продријетисе, ремсе, продръосе, v. r. pf. (Ерц.) aufschreyen und lärmen, exclamo, inclamo.
Продрмати, ам, v. pf. einem den Schopf ausbeuteln, pervello comam.
Продуживање, n. das Verlängern, prolatatio, productio.
Продуживати, жујем, v. impf. verlängern, produco.
Продужити, им, v. pf. verlängern, produco.
Прођа, f. der (gute) Abgang einer Waare: каква је прођа вину? нема прође ни чему.
Проесапити, им, vide прорачунити.
Проесапитисе, имсе, vide прорачунитисе.
Прождѐрати, рем, vide прождријети.
Проождирање, n. das Hineinschlingen, devoratio.
Прождирати, рем, v. impf. hinunterschlingen, devoro.
Прождрѐти, ем, прождръо, (Рес. и Срем.) vide прождријети.
Прождријети, рем, прождръо, v. pf. (Ерц.) schlingen, schlucken, devoro.
Прожећи, ежем, v. pf. durchbrennen, peruro.
Прозвати, зовем, v. pf. einen Zunamen geben, zubenamsen, cognomino.
Прозепсти, зебем, v. pf. sich erkühlen, refrigeror.
Прозивање, n. das Zubenamsen, cognominatio.
Прозивати, ам (и прозивљем), v. impf. zubenamsen, cognomino.
Прозор, m. das Fenster (Fensterloch), fenestra.
Прозорје, n. die Morgendämmerung, diluculum.
Прокиснути, нем, v. pf. н. п. млијеко, säuerlich werden, acesco.
Проигравање, n. 1) das Dahintanzen, incessus saltatorius, laetus. 2) das Verspielen, amissio per lusum.
Проигравати, ам, v. impf. 1) dahintanzen, exulto. 2) verspielen, amitto per ludum.
Проиграти, ам, v. pf. 1) dahintanzen, exulto. 2) verspielen, amitto per lodum.
Проигратисе, амсе, v. r. pf. ein wenig spielen, paululum ludo.
Проигуман, мна, m. der Ex-Igumen qui fuit ἡγούμενος. Народ прости мисли, да је проигуман старији од игумна.
Проигумнов, ва, во, des проигуман, proegumeni.
Проин, на, но, vide пројин.
Проинатитисе, имсе, v. r. pf. sich ein wenig zanken, paululum rixari.
Проја, f. 1) vide просо. 2) mit und ohne den Beisatz: кукурузна (жива жељо кукурузна пројо!), vide кукурузница.
Пројаати, јашем, v. pf. 1) durch-, vorbeireiten, praeterequito. 2) das Pferd ein wenig (über-) reiten, equito paululum.
Пројаивање, n. das Durch-, Vorbei-, Ueberreiten, equitatio.
Пројаивати, јујем, v. impf. 1) durch-, vorbeireiten, equito per -, praeter —; 2) das Pferd ein wenig überreiten, equum exercere.
Пројахати, јашем, vide пројаати.
Пројездити, им, v. pf. (ом.) vorbeireiten, praeterequito:
„Туда свати пројездише
„И девојку проведоше —
Пројин, на, но, vide просен.
Пројурити, им, v. pf. vorbeijagen, agito per —,
Прока, m. (Рес. и Срем.) vide Проко.
Прокап, m. (ст.) in der Anekdote ein Mannsname, mit Beziehung auf прокапати (durchträufeln): на ђевојци прокап —
Прокапати, пље, v. pf. durchträufeln, stillo per —
Прокапљивање, n. das Durchträufeln, stillatio per —
Прокапљивати, љује, v. pf. н. п. кипиа. träufeln, stillo.
Прокарати, ам, ein wenig ausschelten, increpo paululum.
Прокасати, ам, v. pf. 1) vorbeitraben, equo praetervehi. 2) ein wenig traben, paululum equo vehi.
Прокасивање, n. das Vorbeitraben, praetervectio.
Прокасивати, сујем, v. impf. vorbeitraben, praetervehi equo.
Прокаскивање, n. dim. v. прокасивање.

Прокаскивати, кујем, dim. v. прокасивати.

Прокашљатисе, љемсе, v. r. pf. ein wenig husten, tussio paululum.

Прокидање, n. durch Aufreißen, apertio, diruptio.

Прокидати, ам, v. impf. aufreißen, disrumpo.

Прокинути, нем, v. pf. aufreißen (ein Geschwür), aperio.

Прокисао, сла, ло, н. п. сир, мало, ein wenig sauer geworden, subacidus.

Прокисивање, n. 1) das Durchregnen, perplutio (?). 2) das Säuerlichwerden, subacidatio (?).

Прокисивати, сује, v. impf. 1) durchregnen, perpluit. 2) säuerlich werden, subacidus reddor.

Прокиснути, не, v. pf. 1) vom Regen durchnetzt werden, perpluit. 2) säuerlich werden, subacesco.

Проклество (проклетство), n. der Fluch, exsecratio: проклество на њему, es liegt ein Fluch auf ihm.

Проклет, та, то, verflucht, diris devotus.

Проклетан, f. vide проклество.

Проклети, кунем, v. pf. verfluchen, diris devoveo.

Проклетиња, f. }
Преклетство, n. } vide проклество.

Проклијати, ам, v. pf. hervorkeimen, progermino.

Проклињање, n. das Verfluchen, exsecratio.

Проклињати, њем, v. impf. verfluchen, exsecror.

Прокљу́вање, n. das Durchpicken, pertuptio ope rostri.

Прокљу́вати, ам, v. impf }
Прокљувати, љујем, v. pf. } durchpicken, rostro pertundo.

Прокљу́ватисе, амсе, v. r. impf. }
Прокљу́ватисе, љујемсе, v. r. pf. } sich durchpicken, aperire sibi rostro exitum (ut faciunt pulli).

Проко, m. (Ерц.) ein Mannsname (als hyp. von Продан), nomen viri.

Прокола, f. ein größerer Theil eines zerspaltenen Ganzen, portio majuscula rei diffissae z. B. vom Kohlkopf (broccoli?), vom Baumklotze. Der Serbe denkt an проклати (?).

Проколање, n. das Theilen in проколе, dissectio in segmenta majora.

Проколати, ам, v. impf. in проколе theilen, disseco in majora segmenta.

Прокоп, m. der Canal, Graben, fossa.

Прокопавање, n. das Durchgraben, perfossio.

Прокопавати, ам, v. impf. durchgraben, perfodio.

Прокопати, ам, v. pf. 1) durchgraben, perfodio. 2) erkundschaften, exploro.

Прокопсати, пшем, v. pf. (у Сријему, у Бач. и Бан.) (προκοπή, Fortgang) gut fortkommen, reussiren, succedit mihi ex animo. Прокопсао као Турски цар на Сенти.

Прокосити, им, v. pf. einen Fleck abmähen, demeto locum.

Прохтетисе, тисе, v. r. pf. коме шта (у Сријему), gelüsten, collibet.

Прокувати, ам, v. pf. ein wenig kochen, paululum coquo.

Проку́њати, ам, v. pf. ein wenig nicken (vor Schläfrigkeit), paululum nuto.

Прокурватисе, амсе, v. pf. zur Hure, zum Hurer werden, evado moechus aut moecha.

Прокушати, ам, v. pf. ausholen, sondiren, experiri.

Пролажење, n. 1) das Vorbeigehen, praeteritio. 2) das Vergehen, Aufhören, finis. 3) der (gute) Abgang der Waare, venditio facilis.

Пролазак, ска, m. vide пролаз.

Пролазити, им, v. impf. 1) vorbeigehen, praetereo. 2) vergehen, desino, praetereo. 3) gehen, abgehen (von der Waare), divendi.

Пролетање, n. (Рес. и Срем.) vide пролијетање.

Пролетати, ећем, (Рес. и Срем.) vide пролијетати.

Пролетети, тим, (Рес.) vide пролећети.

Пролетити, им, (Срем.) vide пролећети.

Пролетний, на, но, (Рес.) }
Пролетњи, ња, ње, (Срем.) } vide пролетни.

Пролетос, }
Пролетоске, } (Рес. и Срем.) vide пролетос.

Пролетошњи, ња, ње, (Рес. и Срем.) vide пролетошњи.

Пролеће, n. (Рес. и Срем.) vide пролеће.

Пролећети, летим, v. pf. (Ерц.) vorbei-, durchfliegen, praetervolo, pervolo.

Проливање, n. (Срем.) vide проливање.

Проливати, ам, (Срем.) vide проливати.

Проливатисе, васе, (Срем.) vide проливатисе.

Проливен, на, но, н. п. човек, жена, geschwätzig, der nicht schweigen kann, qui loquitur tacenda.

Пролизати, ижем, v. pf. durchlecken, perlambo.

Пролизатисе, лижесе, v. r. pf. durchgerieben werden, detero.

Пролизивање, n. das Durchlecken, perlambitio.

Пролизивати, зујем, v. impf. durchlecken, perlambo.

Пролизиватисе, зујеce, v. r. impf. sich durchreiben, perlambi.
Пролијевање, n. vide проливање.
Пролијевати, ам, vide проливати.
Пролијетање, n. (Ерц.) das Durch-, Vorbeifliegen, praetervolatio, pervolatio.
Пролијетати, ећем, v. impf. (Ерц.) vorbei —, durchfliegen, praetervolo, pervolo.
Пролити, лијем, v. pf. hervorgießen, effundo.
Пролитисе, лијеce, v. r. pf. ausfließen, effundo.
Пролокати, очем, v. pf. вода земљу, das Wasser hat durchgefressen, perrodo.
Пролом, m. Namen eines Gebirges in Dalmatien, montis nomen:
„У Пролому високој планини —
Проломити, им, v. pf. durchbrechen, perrumpo.
Проломитисе, мисе, v. r. pf. н. п. небо, таван, bersten, rumpor.
Пролупати, ам, v. pf. ein wenig klopfen, pertundo parumper.
Пролупатисе, амсе, v. r. pf. sich die Hörner abstossen, consipisco.
Пролъев, n. (cm.) das Vergießen, profundo,
„Без пролъева крви од Србина —
Пролъевање, n (Ерц.) das Ausschütten, profusio, effusio.
Пролъевати, ам, v. impf. (Ерц.) ausgießen, effundo.
Пролъеватисе, васе, v. r. impf. (Ерц.) ausfließen, effluo.
Пролъетнй, на, но, (Ерц.) Frühlings-, vernus.
Пролъетос, } (Ерц.) im (verwichenen)
Пролъетоске, } Frühling, vere (hoc fuit).
Пролъетошњй, ња, ње, (Ерц.) vom heurigen Frühling, vernus, vere elapso (natus).
Пролъеће, n. (Ерц.) der Frühling, ver.
Промашање, n. das Fehlen (im Schuße, Wurfe), aberratio (in jactu).
Промашати, ам, v. impf. verfehlen (im Schießen, Werfen) nicht treffen, aberrare in jactu.
Промашити, им, v. pf. nicht treffen, verfehlen (im Schuße), aberro in jactu: промашио und промашио га.
Промена, f. (Рес. и Срем.) vide промјена.
Променити, им, (Рес. и Срем.) vide промијенити.
Променитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide промијенитисе.
Промењивање, n. (Рес. и Срем.) vide промјењивање.
Промењивати, њујем, (Рес. и Срем.) vide промјењивати.
Промењиватисе, њујемсе, (Рес. и Срем.) vide промјењиватисе.
Промећање, n. 1) das Uebersetzen, von einem Orte zum andern, translatio, transpositio. 2) das Setzen durch —, positio per — 3) das Rühren, Geschäftigseyn, agitatio.
Промећати, ећем, v. impf. durchwerfen, trajicio.
Промећатисе, мећемсе, v. r. impf. sich rühren, geschäftig seyn, agitari, moveri, agere. Промећесе као оца кроз поњаву, der, nach der Anekdote, das прометати wörtlich nahm, und sich durch die Kotze warf. (à la Eulenspiegel).
Прометнути, нем, v. pf. durchwerfen, trajicie.
Прометнутисе, немсе, v. r. pf. 1) sich versetzen, se transferre. 2) sich verwandeln, mutari.
Промешати, ам, (Рес. и Срем.) vide промијешати.
Промијенити, им, v. pf. (Ерц.) 1) vertauschen, permuto. 2) verwechseln, permuto.
Промијенитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) 1) tauschen, permuto. 2) sich verändern, mutari.
Промијешати, ам, v. pf. (Ерц.) ein wenig umrühren, mischen, aliquantum misceo.
Промислити, им, v. pf. bedenken, perpendo.
Промислитисе, имсе, v. r. pf. sich bedenken, sich's überlegen, perpendo.
Промишљање, n. das Ueberlegen, percogitatio.
Промишљати, ам, v. impf. bedenken, perpenso.
Промишљатисе, амсе, v. r. impf. überlegen, perpenso.
Промјена, f. (Ерц.) 1) der Tausch permutatio. 2) der Wechsel, die Veränderung, mutatio.
Промјењивање, n. (Ерц.) das Tauschen, commutatio.
Промјењивати, њујем, v. impf. (Ерц.) tauschen, commuto, permuto.
Промјењиватисе, њујемсе, v. r. impf. (Ерц.) tauschen (untereinander), permuto.
Промлатити, им, v. pf. ein wenig abdreschen, trituro, tundo parumper.
Промљети, мељем, v. pf. 1) beginnen zu mahlen, incipio molere: промљела воденица. 2) ein wenig mahlen, molo parumper.
Промотрити, им, v. pf. ein wenig ansehen, besehen, inspicio.
Промрзнути, нем, v. pf. erfrieren, gelu corrumpi.
Промрмљати (промрмљати), ам, vide промумљати.
Промукнути, не, vide промукн.
Промумљати (промумљати), ам, v. pf. 1) ein wenig in den Bart hineinreden,

mussio. 2) vorbeimurmeln, praetereo mussitans.

Прому́тити, им, v. pf. ein wenig herumlaufen, aliquantum circumcurro, pervagor.

Прому́ћи, мукне, v. pf. m. j. грло, heiser werden, irraucesco.

Про̀мућкати, ам, v. pf. ausschwemmen, vas aqua infusa et agitata purgo.

Про̀мучити, им, v. pf. ein wenig quälen, aliquantum crucio.

Про̀мучитисе, имсе, v. r. pf. око шта, sich Mühe geben, operam do.

Прона́ћи, нађем, v. pf. ausfindig machen, erfahren, rescio, comperio.

Проне̑ти, несем, (Рес. и Срем.) vide пронијети.

Про̀нијети, несем, пронијо (пронијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) durch-, vorbeitragen, praeterfero. 2) пронијела кокош (или друга каква тица), anfangen zu legen, coepit ponere ova.

Про̀нићи (говорисе и проникнути), никне, v. pf. durchwachsen, exeresco per —

Про̀ницâње, n. das Durchwachsen, progerminatio per —

Про̀ницати, ниче, v. impf. н. п. трава, durchwachsen, succresco per — :
„Кроз кости јој траа проницала.

Проно̀сати, ам, v. pf. н. п. дијете, ein wenig tragen, porto aliquantum,

Проно̀сити, им, v. impf. vorbei-, durchtragen, fero per —, praeterfero.

Проно̀шење, n. das Vorbeitragen, praeterlatio.

Про̀одати, ам, v. pf. } spazieren,
Про̀одатисе, амсе, v. r. pf. } umhergehen, circumeo.

Про̀одити, им, v. pf. wo herum, durch, vorbeigehen, eo circum, per, praeter.

Про̀падâње, n. 1) das Durchfallen, casus per — 2) das Verfallen, zu Grunde gehen, interitus.

Про̀падати, ам, v. impf. 1) durchfallen, cado per — 2) zu Grunde gehen, pereo.

Про̀палица, f. ein Bankerottier, decoctor; лажа и пропалица.

Пропа̂ст, f. der Abgrund, vorago, barathrum.

Про̀пасти, аднем, v. pf. 1) durchfallen, cado per —. 2) zu Grunde gehen, pereo.

Пропе́вање, n. (Рес. и Срем.) vide пропијевање.

Пропе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide пропијевати.

Про̀певати, ам, (Рес. и Срем.) vide пропјевати.

Пропе̑тисе, пнемсе, v. r. pf. sich aufrichten, erigor.

Пропије̏вâње, n. (Ерц.) der Anfang des Singens, cantus initium.

Пропије̏вати, ам, v. impf. (Ерц.) anfangen zu singen, coepi canere, inceno.

Про̀пињâње, n. 1) das Aufrichten, erectio. 2) das Brüsten, Großthun, inflatio.

Про̀пињатисе, њемсе, v. r. impf. sich in die Höhe richten, erigor.

Пропи́рити, им, v. pf. m. j. ватру, anblasen, sufflo.

Про̀пишáвање, n. 1) das Durchpissen, perminctio. 2) das Hervorpissen, prominctio.

Пропиша́вати, ам, v. impf. 1) durchpissen, permejo. 2) (anfangen zu) pissen, mejo.

Пропи́шати, ам, v. pf. 1) durchpissen, mejo per —. 2) pissen, mejo.

Про̀пјевати, ам, v. pf. (Ерц.) anfangen zu singen, primum cantum edo: пропјевали пилићи (Србљи не једу пилића док не пропјевају); пропјевала црква, намастир.

Про̀плакати, лачем, v. pf. 1) anfangen zu weinen, incipio flere:
„У Шаму ће каде проплакати —
2) ein wenig weinen, fleo parumper.

Пропљу́вање, n. das Hervorspeyen, prosputio.

Пропљу́вати, ам, v. impf. hervorspeyen, prospuo.

Пропљу́вати, љујем, v. pf. 1) hervorspeyen, prospuo. 2) ein wenig speyen, spuo paululum.

Пропу́стити, им, v. pf. 1) durchlassen, mitto ut perrumpat quis: пропустио га мало кроз руке (d. i. ein wenig abprugeln). 2) auslassen, dimitto.

Про̀пуцкати (профућкати), ам, v. pf. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) durchjagen, verschwenden, vergeuden (verfutschen), pessumdo.

Пропу́штање, n. das Durchlassen, permissio, dimissio, emissio.

Пропу́штати, ам, v. impf. durchlassen, permitto.

Прора́дитисе, имсе, v. r. pf. anfangen arbeitsam zu seyn, incipio esse sedulus.

Прора́стање, n. das Treiben (der Pflanzen), emissio.

Прора́стати, ам, v. impf. treiben (von Pflanzen), emitto.

Прора́сти, стем, v. pf. treiben (von Kohl, Rüben), emitto (germen).

Прорачу́нити, им, v. pf. berechnen, duco rationes.

Прорачу́нитисе, имсе, v. r. pf. sich berechnen, rationes duco.

Про̀резати, ежем, v. pf. durchschneiden, perscindo.

Прорези́вање, n. das Durchschneiden, scissio.

Прорезивати, зујем, v. impf. durchschneiden, perseindo.

Прорећи, речем, v. pf. wahrsagen, vaticinor.

Прорицање, n. das Weissagen, vaticinatio.

Прорицати, ричем, v. impf. vorhersagen, vaticinor.

Пророк, m. der Prophet, propheta.

Пророков, ва, во, des Propheten, prophetae.

Пророковање, n. vide прорицање.

Пророковати, кујем, vide прорицати.

Прооањкатисе, амсе, v. r. pf. ein wenig Schlitten fahren, vehi trahis paululum.

Просац, сца, m. der Werber, Freiwerber, petitor puellae, procus.

Просед, да, до, (Рес. и Срем.) vide просијед.

Просејати, јем, (Рес. и Срем.) vide просијати.

Просек, m. (Рес. и Срем.) vide просијек.

Просек, m. (Рес. и Срем.) vide просјек.

Просен, на, но, н. п. љеб, слама, Hirsen-, miliaceus.

Просеница, f. das Hirsenbrot, panis miliaceus.

Просецање, n. (Рес. и Срем.) vide просијецање.

Просецати, ам, (Рес. и Срем.) vide просијецати.

Просидба, f. die Freiwerbung, petitio virginis.

Просијати, сијем, v. pf. (Ерц.) durchsieben, cribro.

Просијек, m. (Ерц.) ein zweischneidiges Instrument zum Durchhauen, securis anceps.

Просијецање, n. (Ерц.) das Durchhauen, persectio.

Просијецати, ам, v. impf. (Ерц.) durchhauen, persecco.

Просилац, сноца, m. vide просац.

Просипање, n. 1) das Ausschütten, effusio, profusio. 2) das Verschwenden, profusio.

Просипати, ам (и просипљем), v. impf. 1) ausschütten, profundo. 2) verschwenden, profundo.

Просирање, n. das Durchscheißen, Herverscheißen, procacatio.

Просирати, ам, v. impf. durchscheißen, percaco.

Просити, им, v. impf. 1) ђевојку, um ein Mädchen freyen, ambire virginem. 2) betteln, mendico.

Просјак, m. der Bettler, mendicus.

Просјакиња (просјакиња), f. die Bettlerin, mendica.

Просјаков, ва, во, des Bettlers, mendici.

Просјачење, n. die Betteley, mendicatio.

Просјачити, им, v. impf. nach Bettler Art begehren, mendico.

Просјачки (просјачки), ка, ко, 1) bettelhaft, mendicus. 2) adv. bettelhaft, mendice.

Просјед, да, до, der grau zu werden beginnt, subcanus.

Просјек, m. 1) vide просијек. 2) Durchhau, durchgehauener Weg, via arte aperta per saxa.

Просјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) durchhauen, perseco, transeco.

Прославити, им, v. pf. н. п. крсно име, zu Ende feyern, perecelebro.

Прославитисе, имсе, v. r. pf. sich berühmt machen, berühmt werden, inclaresco.

Прослављање, n. 1) das Feyern, percelebratio. 2) das Berühmtwerden, illustratio.

Прослављати, ам, v. impf. zu Ende feyern, percelebro.

Прослављатисе, амсе, v. r. impf. berühmt werden, inclaresco.

Просо, n. die Hirse, milium.

Просрати, серем, v. pf. 1) daherscheißen, procaco. 2) просрао све, er hat alles verfressen, patrimonium devoravit.

Прост, ма, мо, 1) einfältig, gemein, simplex. 2) да је просто, es ist vergeben (als Antwort auf Bitte um Vergebung); проста му душа! Gott hab' ihn selig, (vergebe ihm die Sünden).

Простак, m. ein einfältiger gemeiner Mensch, ohne Bildung, homo de plebe.

Простакиња, f. ein gemeines Weib, mulier de plebe.

Простаков, ва, во, des простак, hominis plebeji.

Простачки, ка, ко, 1) wie es gemeine Leute haben, plebejus. 2) adv. wie ein простак, more hominis plebeji.

Простирање, n. das Ausbreiten, explicatio, extensio.

Простирати, рем, v. impf. ausbreiten, explico.

Простирач, m. ein Tuch, das ausgebreitet wird, stragulum.

Простирача, f. m j. поњава, што се простире, die Kotze, die ausgebreitet wird, um darauf zu liegen, gausape.

Простирка, f. vide простирач.

Простити, им, v. pf. verzeihen, ignosco:

А. Прости брате!

Б. Да је просто.

Просторија, f. der Raum, spatium.
Простота, f. die Einfalt, simplicitas.
Простран, на, но, weit, breit, latus spatiosus.
Прострелити, им, (Рес. и Срем.) vide простријелити.
Прострети, рем, простръо, (Рес. и Срем.) vide простријети.
Простриж, f. am Rocke, Mantel, die Oeffnung um die Hand durch zu stecken, apertura pallii.
Простријелити, им, v. pf. (Ерц.) mit dem Pfeile durchschießen, sagitta trajicio: простријелила га вила.
Простријети, рем, простръо, v. pf. (Ерц.) ausbreiten, explico.
Престрићи, рижем, v. pf. durchscheren, aperio tondendo.
Просгругати, ужем, v. pf. durchschaben, perscabo.
Просукати, учем, v. pf. 1) durch und durchschießen, durchbohren, trajicio, confodio. 2) In der zweideutigen Anekdote soviel als просити (ђевојку).
Просути, спем, v. pf. 1) ausschütten, profundo. 2) vergeuden, verthun, pessumdo: просуо кућу.
Просутисе, спемсе, v. r. pf. 1) herausfließen, effluo. 2) auseinander rinnen, diffluo: просуласе каца.
Просушити, им, v. pf. ein wenig trocknen, exsicco paullulum.
Прота, m. (Рес. и Срем.) vide прото.
Протак, m. ријетко решето, што се жито протаче на њега, ein gröberer Reiter (Sieb von Leder), cribri genus rarioris.
Протакање, n. das Reitern, cribratio.
Протакати, ачем, v. impf. durchreitern, cribro.
Протањити, им, v. pf. н. п. дрво, dünner machen, extenuo.
Протегнути, им, v. pf. ein wenig ziehen, strecken, protento.
Протегнутисе, немсе, v. r. pf. 1) sich strecken, extendi. 2) sich strecken, größer werden, excresco.
Протезање, n. das Strecken, extensio.
Протезатисе, ежемсе, v. r. impf. sich ausstrecken, extendi.
Протераница, f. (Рес. и Срем.) vide проћераница.
Протерати, ам, (Рес. и Срем.) vide проћерати.
Протеривање, n. (Рес. и Срем.) vide проћеривање.
Протеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide проћеривати.
Протесати, ешем, v. pf. ein wenig behauen, dedolo.
Протећи, че, v. pf. anfangen zu fließen, promano: протекао казан.

Против, gegen, contra.
Противан, вно, но, zuwider, contrarius.
Противитисе, имсе, v. r. impf. коме, sich widersetzen, streiten, obsisto.
Противљење, n. das Widersetzen, repugnatio.
Противник, m. der Gegner, adversarius.
Протин, на, но, des проте, protopresbyteri.
Протиница, f. die Frau des проте, uxor protopresbyteri.
Протискивање, n. 1) das Durchdrängen, pressio per —, 2) das Stechen in der Seite, dolor laterum, pleuritis.
Протискивати, кујем, v. impf. 1) hindurchdrängen, premo per —, 2) протискује ме, ich habe Seitenstechen, dolent mihi latera.
Протисли, f. pl. das Seitenstechen, pleuritis.
Протиснути, нем, v. pf. 1) durchdrängen, premo per —, 2) stechen (in der Seite), dolent latera.
Протицање, n. vide промјецање.
Протицати, тиче, vide промјецати.
Промјецање, n. (Ерц.) das Anfangen zu fließen, initium fluxionis.
Промјецати, мјече, v. impf. (Ерц.) anfangen zu fließen, coepi fluere.
Прото, m. (Ерц.) der Protopresbyter, Erzpriester, protopresbyter.
Протопопа, m. vide прото.
Протопопин, на, но, des протопопа, protopresbyteri.
Проточити, им, v. pf. durchsieben, reitern, cribro.
Протресање, n. das Ausschütteln, excussio.
Протресати, ам, v. impf. ausschütteln, excutio.
Протрести, сем, v. pf. ausschütteln, excutio.
Протрљати, ам, v. pf. ein wenig reiben, perfrico.
Протрљатисе, амсе, v. r. pf. einander ausbeuteln, perfricare se invicem.
Протрти, рем, протръо, v. pf. 1) durchreiben, reiben, tero. 2) ein wenig reiben, tero paululum.
Протрчати, чим, v. pf. zwischen durch, vorbeilaufen, praetercurro.
Протуа, f. } ein Schwärmer, Abenteurer, grassator.
Протува, f. }
Протужити, им, v. pf. beginnen zu klagen, coepi conqueri.
Протурање, n. 1) das Werfen durch —, jactatio per —, 2) das Losbringen, an den Mann bringen, divenditio.
Протурати, ам, v. impf. 1) durchwerfen, jacto per —, 2) losschlagen, vendo

Протурашисе, амсе, vide промешашисе.

Прошурити, им, v. pf. 1) werfen durch—, jacto per. 2) los werden, anbringen, vendo, libaror.

Прошући, учем, v. pf. ein wenig zerschlagen, verberibus adficio modice.

Проћераница, f. (Ерц.) eine verjagte Person, ejectus, ejecta.

Проћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) treiben durch —, vorbei, ago per —, praeter —. 2) verjagen, ejicio. Пошшен као и проћеран.

Проћеривање, n. (Ерц.) das Treiben durch —, das Vertreiben, actio per—, ejectio.

Проћеривати, рујем, v. impf. (Ерц.) 1) treiben durch —, vorbei —. 2) verjagen, ejicio.

Проћи, прођем, v. pf. 1) durch —, vorbeigehen, eo per —, praetereo. 2) vergehen, vorbeiseyn, praetereo. 3) abgehen (von der Waare), divendi.

Проћисе, прођемсе, v. r. pf. 1) sich ergehen, obambulo. 2) etwas gehen lassen, meiden, mitto.

Проујати, јим, v. pf. } vorbeiheulen, (vom Winde), praeterstrido.
Проучати, чим, v. pf. }

Проучити, им, v. pf. durchlesen, perlego.

Профућкати, ам, vide процуккати.

Проход, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима) vide изод.

Процавтети, тим, } vide процвјетати.
Процавтити, им, }
Процвасти, атим, }
Процватити, им, }

Процветати, ам, (Рес. и Срем.) vide процвјетати.

Процвилети, лим, v. pf. (Рес.) } einen Klageton von sich geben, strido, ejulo.
Процвилити, им, v. pf. (Срем.) }
Процвиљети, лим, v. pf. (Ерц.) }

Процвјетати, ам, v. pf. (Ерц.) erblühen, effloresco.

Процедити, им, (Рес. и Срем.) vide процијединти.

Процеђивање, n. (Рес. и Срем.) vide процјеђивање.

Процеђивати, ђујем, (Рес. и Срем.) vide процјеђивати.

Проценити, им, (Рес. и Срем.) vide процијенити.

Процеп, m. (Рес. и Срем.) vide процијеп.

Процијединти, им, v. pf. (Ерц.) durchseihen, percolo.

Процијенити, им, v. pf. (Ерц.) abschätzen, schätzen, aestimo.

Процијеп, m. (Ерц.) der Kloben, lignum ex parte fissum, forceps ligneus.

Процјеђивање, n. (Ерц.) das Durchseihen, percolatio.

Процјеђивати, ђујем, v. impf. (Ерц.) durchseihen, percolo.

Прочатити, им, v. pf. durchlesen, perlego.

Прочачкати, ам, v. pf. durchstöbern, durchstochern, perfodio.

Прочешљати, ам, v. pf. кога, (fig.) einen durchkämmen, pectino.

Прочистити, им, v. pf. ein wenig säubern, perpurgo.

Прочитати, ам, vide прочатити.

Прочка, f. Сад је прочка, а други ће пут бити квочка, dießmal mag es dir hingehen (прођи), hac vice feru, in posterum non sic abibis.

Прочкати, ам, vide прочачкати.

Прочупати, ам, v. pf. ein wenig raufen, vellico.

Прочути, чујем, v. pf. hören, erfahren, inaudio.

Прочутисе, чујесе, v. r. pf. laut werden, inaudiur.

Прошалитисе, имсе, v. r. pf. ein wenig scherzen, jocor aliquantum, subjocor.

Прошарати, ам, v. pf. ein wenig buntscheckig färben, aliquantum variego.

Прошаратисе, амсе, v. r. pf. sich bunt färben, variegari: прошарало се грожђе, снијег по планини (wenn einzelne Stellen aufgethaut sind).

Прошевина, f. das Erbettene, quod expetitum est.

Прошена ђевојка, f. (cm.) die Verlobte, desponsata:

„Разбољесе прошена ђевојка —

Прошење, n. 1) das Werben um eine Braut, procatio. 2) das Betteln, mendicatio.

Прошетатисе, амсе, v. r. pf. sich ein wenig ergehen, obambulasse.

Прошибати, ам, v. pf. ein wenig mit der Ruthe peitschen, virga plecto.

Прошивање, n. das Durchnähen, persutio, transsutio.

Прошивати, ам, v. impf. durchnähen (wie die Matrazen), persuo.

Прошити, v. pf. durchnähen, persuo.

Прошња, f. das Betteln, mendicatio.

Прошшац, шца, m. 1). die Planke, tabula. 2) дизати се прошца, ein Spiel, da einer den andern, der auf dem Boden liegt und sich starr macht wie ein Bret, bei den Beinen aufhebt, ludi genus.

Прошће, n. (coll.) die Planken, tabula.

Прпа, f. glühende Asche mit Wasser vermischt (als Umschlag), cineres aqua diluti.

Прсат, та, то, stark von Brust, pectorosus.

Прси, (gen. прсй и прсију), f. pl. die Brust, pectus.

Прскање, n. das Sprützen, conspersio.

Прскати, ам, v. impf. н. п. водом, sprützen, spargo, conspergo.

Прслук, m. das Brusttuch, das Brustleibchen, subuculae genus.

Прслучић, m. dim. v. прслук.

Прснути, нем, v. pf. bersten, springen, disrumpor.

Прснути, не, v. pf. sprützen, emico.

Прст, m. der Finger, digitus.

Прстен, m. 1) der Ring, Fingerring, annulus. 2) Јопшили на прстен, cf. колачи. 3) eine Art Spiels, ludi genus. Прстена се играју уз месојеђе ноћу; и то је најобичнија игра у Србији и у Босни. Играчи се подијеле на двије стране, па онда један узме прстен и маштавне (кријући од они осталй) на један рогаљ од мараме, па онда помоли на руве сва четири рогља те један од оне друге стране узме два рогља, а два остану њима: којима допадне прстен, они почну играти, т. ј. крити прстен. Метне се на земљу девет капа (или чарапа, ако нема толико капа) и десета марама, па онда један узме прстен у руку и поткрије под све капе редом (а под једном остави прстен) и најпосліје у мараму (марама та зовесе алва или завитак). Кад онај тако све поткрије, онда они други питају један другога: ђе је твој иштил (т. ј. ђе мисли да је прстен)? па један, који је као старјешина међу њима, почне дизати капе и тражити прстен. Кад прву капу дигне, онда рече амбар! ако буде прстен у амбару, онда га они узму и крију; ако ли не буде, а он диже остале капе ђе мисли да нема прстена, док не саћера на двије, па онда дигне ону ђе мисли да је прстен, и рече: ова наша (или нек да оаа): ако ту буде прстен, а он га узме и крије као да га је нашао у амбару; ако ли не буде, а онај му, што крије, одговори: а ова наша (или не да ова), па узме прстен и броји два коња (т. ј. амбар и ону капу ђе је био прстен), па крије опет из ново. Кад онај нађе прстен послије амбара, онда му онај што крије броји све оне капе што нијесу дигнуте (и амбар и ону под којом је био прстен), ако ли нађе у првој послије амбара, онда кажу да је убио пашку, и броје му ови десет коња. Кад онај амбарне па не нађе прстена, одма му овај што крије метне завитак (а дотле га држи у руци) на оно мјесто ђе је био амбар; кад који одма однесе прстен у завитак, онда кажу посраосе (у завитак). Мјесто амбара може се казати бош (т. ј. празно), али кад се бошка, онда се дижу оне капе, ђе нема прстена; па кад онај, што тражи, саћера на двије капе бошкајући, онда су обје његове; ако ли нађе прстен бошкајући, онда се броје сви коњи, као и кад се убије пашка. Под коју се капу један пут сакрије прстен, она се други пут зове погорелица, или ожеглица, и зато није слободно два пут засопце под једну капу сакрити: зашто погоре сви коњи, што су дотле били изиграни. Кад изиграју онолико коња, у колико су погодили да се играју (највише се играју у 100), онда се каретe различно: једне (оне што су надиграни) гаре, једне брију (ивером или каквим цријепом); једни траже устима прстен по мекињама или по пепелу, једни лају око куће, или вичу што им се заповједи; од једније граде ћуприју, од једније крижају дуван и т. д.

По варошима ђешто крију прстен под филџане мјесто капа, а ту је много теже уишћилати (т. ј. погодити ђе је); а по неким мјестима, особито по Сријему, по Бачкој и по Банату, крију прстен у руке (и то кажу: да се играмо прстенка), но то се највише игра са женама, и ту нема карета никакаога, него само да мушкарци мијешају своје руке са женскима.

Прстенак, нка, m. 1) по варошима у Немачкој, soviel als прстен 3. 2) die Kamille, chamaemelum vulgare.

Прстеноање, n. das Anstecken des Ringes (beim Freyen), donum annuli, cum puella cui desponsatur.

Прстеноати, нујем, v. pf. und impf. т. ј. ђевојку, der Verlobten den Ring anstecken, dare annulum desponsatae.

Прстење, n. (coll.) die Ringe, annuli.

Прстић, m. dim. v. прст.

Пртен, на, но, von Linnen oder Hanf, linteus, cannapinus.

Пртењача, f. т. ј. торба, eine Torba von Leinwand, sacculus linteus.

тшна (пртина), f. die Schneebahn, via per nives.

тшница, f. dim. v. пртина.

пшпи, им, v. impf. Bahn machen durch den Schnee, viam aperio per nives.

итити, им, v. impf. auf den Rücken heben, tollo. Штагођ носиш, прпи, а што једеш, дроби (Ерц.).

ртшиmе, n. Linnenzeug, lintea.

ртљар, m. } das Gepäck, impedimenta.
ртљага, f. }

ртљажина, f. augm. v. пртљар.

ртљање, n. 1) das Schwätzen eines Kindes, blateratio. 2) das Fortpacken, abitus, ablatio.

ртљати, ам, v. impf. 1) што пртљаш? was schwätzest du da? quid blateras. 2) пртљај, пртљај, mache das du damit fortkommst, bring's weg.

ћење, n. das Nasenrümpfen, (eig. Verziehen der Lippen) das Maulrümpfen, contorsio oris.

рћење, n. das Bahnbrechen durch den Schnee, viae per nivas apertio.

рћење, n. das Aufladen auf den Rücken, sublatio in dorsum.

рћеуснаст, та, то, mit aufgeworfenen Lippen, labiis crassis.

рћити усне, v. impf. } die Lippen
рћитисе, имсе, v. r. impf. } aufwerfen, das Maul rümpfen, labia contorqueo.

руга, f. ein Streif, linea, taenia.

Пругиња, f. Frauenname, nomen muliebre.

Пругло, n. Art Schlinge (der Vogelfänger), laqueus.

Пруд, m. die Sandbank, Düne, syrtis.

Прудовит, та, то, reich an Sandbänken, syrtosus.

Пружање, n. das Ausstrecken, porrectio.

Пружати, ам, v. impf. 1) ausstrecken, extendo, и. п. руку, ногу. 2) чашу, reichen, porrigo.

Пружатисе, амсе, v. impf. sich ausstrecken, extendo corpus.

Пружити, им, v. pf. 1) чашу, reichen, porrigo. 2) ausstrecken, herreichen, extendo, porrigo.

Пружитисе, имсе, v. r. pf. sich ausstrecken, extendo corpus.

Прут, m. die Ruthe, virga.

Прутак, тка, m. 1) hyp. v. прут. 2) ein Streif am Kleide, virgula, clavus.

Прутаст, та, то, gestreift, virgatus.

Прутић, m. dim. v. прут.

Прутовача, f. eine Art rothgestreifter Aepfel, mali genus.

Прутуља, f. vide прутоваача.

Пруће, n. (coll.) die Ruthen, virgultum.

Прцање, n. das Begatten der Ziegen, coitus caprarum.

Прцатисе, асе, v. r. f. m. j. коза, sich begatten (von Ziegen), coeo (de capris). Чије се гођ козе прцају, мога јарца муда боле, oder: буд се твоје (или туђе) козе прцају, зашто мога јарца муда боле.

Прцварење, n. das Kochen, (Sieden, Braten) mit Geräusch, frixio.

Прцварити, им, v. impf. rösten, torreo, frigo.

Прцварница, f. der Laden, wo Würste u. dgl. gebraten verkauft werden, taberna coqui.

Прцкање, n. dim. v. прцење.

Прцкати, ам, v. dim. v. прцати.

Прцукање, n. vide прцкање.

Прцукати, ам, vide прцкати.

Прчевина, f. der Bocksgestank, hircus: удара на прчевину.

Прчевит, та, то, и. п. јарац, nach Begattung riechend, olens coitum.

Пршута, f. Art Schinken (von Rindfleisch), pernae genus (italiänisch presciutto).

Псалтир, m. (сељаци говоре салтир) der Psalter, psalterium.

Псалтирац (салтирац), рца, m. der Psalterschüler, tiro discens psalterium, id est tiro tertii anni.

Псетанце, n. dim. v. псето.

Псето, пета (и псета), n. der Hund, canis.

Псећи, ћа, ће, Hunds=, caninus.

Псина, f. augm. v. пас.

Псовање, n. das Schelten und Schimpfen, convicium.

Псовати, псујем, v. impf. schimpfen, convicior.

Псовач, m. der Schimpfer, conviciator.

Псовачев, ва, во, des псовач, conviciatoris.

Псовачица, f. die Schimpferin, conviciatrix.

Псовка, f. der Schimpf, ignominia.

Псоглав, m. (in der Volksgeographie) ein Mensch mit einem Hundskopf, homo capite canino.

Пст! interj. pst, pst!

Пух, пуха, m. die Bilchmaus, Haselmaus, glis (krainisch: полх повх).

Пуало, m. der still farzt, qui tacite pedit (?); мртвопуало, der Matzfotz, qui neo calidus est, nec frigidus.

Пуаљка, f. das Blaserohr, tubulus flatorius.

Пуање, n. 1) das Blasen, flatio. 2) venti emissio sine crepitu.

Пуара, f. гљива, eine Schwam=Art, genus fungi.

Пуаре, f. pl. (im Scherze: die Farzhosen) die weiten türkischen Hosen, caligae latae Turcarum.

Пуати, ам (и пушем), v. impf. blasen, flo,

Пуâћ, m. vide пу.

Пудâр, m. der Wächter des Weinbergs, custos vineae.

Пудàрење, n. das Bewachen des Weinberges, custodia vineae.

Пудàрина, f. der Lohn für die Hütung des Weinbergs, merces custodiae vineae: платио пударину; опишао у пударину.

Пудàрити, им, v. impf. ein пудар seyn, sum custos vineae.

Пудàрица, f. die Hüterin des Weingartens, femina custodiens vineam.

Пудâрка, f. vide праћа.

Пудâрскӣ, ка, ко, 1) der Hüter der Weinberge, custodum vineae. 2) adv. wie ein пудар, more custodis vineae.

Пу̑ж, m. (млоги говоре и спуж) die Schnecke, cochlea.

Пу̏жевљӣ, ља, ље, Schnecken-, cochleae.

Пу̏завац, вца, m. eine Art Specht, der Baumläufer, picus arborarius.

Пузâње, n. das Klettern, Kriechen, nisus, raptatio.

Пу̏зати, ужем, v. impf. 1) kriechen, repto. 2) klettern, enitor.

Пу̏зити, им, v. impf. 1) klettern, kriechen, repto. 2) ausgleiten, labor:

„Киша мyзе,
„Горе пузе,
„Чупај гузе.

Пу̏здра, f. (bei den vierfüßigen Thieren) die Ruthe, penis quadrupedum (vox honesta).

Пу̑јка, f. vide бydнja.

Пу̑кӣ, ка, ко, z. B. пуки сирома, blutarm, pauperrimus.

Пу̏кнути, нем, vide пући.

Пу̏котина, f. die Spalte, Ritze, der Riß, fissura.

Пуктâње, n. das Puffen kochender Bohnen, sonitus pisi cocti.

Пу̏ктати, пукћем, v. impf. puffen, sonare, subcrepito:

„Гуштер пукће навр куће,
„Гаће плете на војску ће —

Пу̏лија, f. ein Knopf, schnallenartiger Knopf.

Пу̏н, на, но, voll, plenus; пун пунцат (пунцит), ganz und gar voll.

Пу̏нац, нца, m. vide тасm.

Пу̏начак, чка, ко, dim. v. пун.

Пу̏нгуз, m. erdichtete Speise, nomen fictum cibi, q. d. qui replet culum.

Пу̏нити, ним, v. impf. 1) füllen, impleo. 2) пушку, laden, impleo.

Пу̏нитисе, нимсе, v. r. impf. voll werden, impleri: пуни се мјесец, човек у лицу.

Пу̏ница, f. 1) женина мати, die Schwiegermutter (die Mutter der Frau), mater sponsae. 2) die Verwandte der Frau, affinis ex parte uxoris: отишао у пунице.

Пу̏ничин, на, но, der пуница, socrus.

Пу̏нишаке, f. pl. ein Kartenspiel, ludi chartarum genus (österr. Saunifel).

Пу̏ноглавац, вца, m. eine Art Wasserthiers, bestiae aquaticae genus.

Пу̏нтвани, m. ungegorner Wein, um damit den Wermuthwein zu versüßen, vini (musti) genus.

Пу̏нути, нем, v. pf. feisten, ventum emitto sine crepitu.

Пунцâт (пунцит), та, то, cf. пун.

Пуњâње, n. das Füllen, impletio.

Пу̏ор, m. die Asche über dem glimmenden Feuer, cinis superjectus igni.

Пу̏пав, ва, во, großbäuchig, ventrosus.

Пупавац, вца, m. der Wiedehopf, upupa.

Пу̏пак, пка, m. die Knospe, calyx.

Пу̏пак, пка, m. der Nabel, umbilicus.

Пу̏пити, пи, v. impf. es treibt Knospen, gemmas emitto.

Пу̏побак, љка, m. vide пу̏пак.

Пу̏пчић, m. dim. v. пу̏пак.

Пу̏пчић, m. dim. v. пу̏пак.

Пу̏ра, f. vide будија.

Пу̏рак, рка, m. 1) die Flintenkugel, globulus igneus. 2) hart gekochte Fisolen, phaseolus semicrudus.

Пурâн, m. vide будац.

Пу̏рењак, њка, m. ein halbreifes Stück Kukuruz zum Rösten, zea tostilis. cf. зелењак.

Пурêње, n. das Braten von (grünem) Kukuruz, tostio zeae semimaturae: има ли још кукуруза за пурење?

Пу̏реш, m. Mannsname, nomen viri.

Пу̏рити, им, v. impf. т. j. кукуруз, rösten, braten, torreo.

Пу̏рко, m. Mannsname, nomen viri.

Пу̏ро, m. Mannsname, nomen viri.

Пу̏сат*, m. vide оружје.

Пу̑ст, та, то, 1) verlassen, herrenlos, desertus. 2) öde, desertus. 3) пуста батина! трчи пуст као бијесан! ала је пуст лаком! лијепа је пуста као вила! Да се пуста Бога намолимо (cf. јагњиво)!

Пустàија, m. (понајвише у Сријему, у Бачк. и у Бан.) ein Räuber, latro. cf. ајдук.

Пустàијин, на, но, des Straßenräubers, latronis.

Пустàијскӣ, ка, ко, } 1) räuberisch, praedatorius. 2) adv. räuberisch, more latronis.
Пустàјскӣ, ка, ко, }

Пу̏стара, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.), die Puste (in Ungern), terra non arata, sed gregibus permissa.

Пу̏стимица, f. ein Wurfprügel, lignum missile, z. B. um Obst herabzuschlagen.

у̏стимичке, бацити дрво, prügelartig geworfen, so daß es in der Luft sich umdreht, ita jactum, ut torqueatur cum volat.

у̏стиник, m. der Einsiedler, anachoreta.

у̏стиња, f. die Einöde, desertum.

у̏стити, им, v. pf. lassen, mitto, dimitto; жену, sein Weib (gerichtlich), entlassen, divortium facere cum uxore; браду, wachsen lassen, promitto; пустило масло (т. ј. цицвара) маст.

у̏столина, f. (als Scheltwort) verlassen, herrenlos, deserta res, homo, bestia.

усто̀сватица, f. ein Hochzeitgast ohne Amt, conviva nuptialis sine munere. cf. женидба.

у̏стошан, шна, но, öde, desertus.

у̑т, m. 1) der Weg, via. 2) један пут, два пут, einmal, zweimal, semel, bis.

у̏таk, тка, m. hyp. v. пут:

„Јеленак ми гору ломи

путак да му је —

у̑та̑ц, m. коњ путоногаст, ein Pferd, das eine Blaße am Fuße hat, equus habens maculam in pede.

у̏та̑ња, f. der Fußsteig, semita.

у̏та̑њица, f. dim. v. путања.

у̏та̑шце, n. dim. v. пуце:

„Ој Миљо Милице!

„Сребрно путашце —

у̏тник, m. 1) ein Reisender, viator. 2) Mannsname, nomen viri.

у̑тников, ва, во, des путник, viatoris.

у̏тнички, ка, ко, 1) der путници, viatorum. 2) adv. wie ein Reisender, viatoris more.

у̑то, n. das Fußeisen, pedica. Аупа као путо о лонру.

у̏то̀вање, n. das Reisen, peregrinatio.

у̏то̀вати, тујем, v. impf. reisen, peregrinor.

у̏тоногаст, та, то, 1) eine Blaße am Fuße habend, macula praeditus in pede н. п. коњ, пас. 2) човек путоногаст (auch mit den Beisatze: у сае четири), ein verteufelter Kerl (in gutem Sinne), versutus, insignis.

у̑к! interj. plumpf, sonus rei cadentis in aquam.

у̏кење, n. das Grollen, Aufwerfen der Lippen vor Verdruß, vultus iratus, buccarum inflatio.

у̏ћи (говорисе и пукнути), пукнем, v. pf. 1) bersten, springen, rumpi. 2) krachen (wie die Flinte, Kanone), edo sonitum. 3) пукло поље, пукле равнине, erstreckt sich unabsehbar hin, patet late.

у̏ћитисе, имсе, v. r. impf. die Lippen vor Groll aufwerfen, buccas inflo.

Пу̏ккање, n. das Tabackrauchen in kleinen Zügen, emissio fumi nicotianae intervallis brevibus.

Пу̏ккати, ам, v. impf. Tabak puen, nicotianae fumum emitto brevi intervallo.

Пу̏ккац! vide пук.

Пуца̑ње, n. 1) das Springen, ruptio, ruptura. 2) das Krachen, fragor.

Пуца̑р, m. vide дрндар.

Пуца̑рање, n. dim. vide пуцање 2.

Пуца̑рати, ам, dim. vide пуцати 2.

Пуца̑ратисе, амсе, dim. vide пуцатисе.

Пуца̑рев, ва, во, vide пуцароа.

Пуца̑роа, ва, во, vide дрндаров.

Пу̏цати, ам, v. impf. 1) bersten, springen, rumpor. 2) krachen, sonitum edo.

Пу̏цатисе, амсе, v. r. impf. auf einander schießen, telis se mutuo petere.

Пу̏це, цета (и пуца), n. (gen. pl. путаца) 1) eine Weinbeere, acinus. 2) der Knopf, globulus (fibulatorius).

Пу̏цњава, f. das Krachen (der Kanonen), fragor.

Пу̏чина, f. н. п. морска, die unabsehbare Meersfläche, aequor latum, patens.

Пуше̑ње, n. 1) das Rauchen des Tabaks, fumigatio. 2) das Rauchen, fumus.

Пу̏шити, им, v. impf. 1) Tabak rauchen, fumum nicotianae emitto. 2) stauben, excito pulverem.

Пу̏шитисе, шисе, v. r. impf. rauchen, fumus est.

Пу̏шка, das Schießgewehr, telum jaculatorium: мала, Pistole; дуга, Flinte; auch die вјетрењача (Windbüchse) ist eine пушка.

Пушка̑р, m. 1) који добро може убити из пушке, der Schütz, Scharfschütz, qui excellit jaculando. 2) der Gewehrfabrikant, telorum igniferorum confector, faber.

Пушка̑рање, n. das Plänkeln, jaculatio mutua e telis igniferis.

Пушка̑ратисе, амсе, v. r. impf. plänkeln, jaculari mutuo.

Пушка̑рев, ва, во, vide пушкаров.

Пу̏шкарница, f. Pumpflinte (der Kinder), teli puerilis genus.

Пушка̑рница, n. das Schießloch, die Schießscharte, foramen jaculatorium.

Пушка̑ров, ва, во, des пушкар, jaculatoris.

Пушко̀мет, m. die Weite eines Flintenschußes, distantia jactus teli jaculatorii.

Пу̏шница, f. зграда ђе се суши воће, die Obstdarre, aedificium (furnus) pomis torrendis.

Пу̑шт, m. (у Босни по варошима) (als Scheltwort) der Lump, juvenis nihili.

Пу̏штање, n. das Lassen, desertio, missio.

Пуштати, ам, v. pf. lassen, mitto. cf. пустити.
Пуштати, ам, v. impf. lassen, mitto.
Пуштèница, f. 1) die Geschiedene, mulier dimissa a marito. 2) der Zweig, den der Reiter im unwegsamen Walde zurückbeugen muß (um nicht davon im Gesichte verwundet zu werden) und dann auslâßt), frons arboris recliuata ab iter faciente per silvam. Ишао ђак кроз честу на коњу, а калуђер за њим; нагази ђак на такову пуштеницу, па је савије за собом и рече калуђеру: „Чувајсе, дуовниче, пуштенице." А калуђер помисли на пуштеницу 1), па рече: „Пуштај је за истину на ме, ако је млада." Тек што је он то изговорио, а пуштеница њему преко очију: зашто је и она била млада, а ђак о пуштеници 1) није ни сањао.
Пушчанй, на, но, н. п. пра, зрно, калуп, шипка, Gewehr-, jaculatorius.
Пушчèтина, f. } augm. v. пушка.
Пушчина, f. } augm. v. пушка.
Пушчица, f. dim. v. пушка.

Р.

Рâбар, бра, m. (ст.) vide војно:
„Освану звезда на ведром небу,
„Рабар девојци пред белим двором —
Рабар, бра, ро, tapfer, fortis.
Рабација, m. vide тежâк.
Работа, f. 1) die Arbeit, opus. 2) das Geschäft, negotium.
Работâње, n. das Arbeiten, operis factio.
Работати, ам, v. impf. arbeiten, opus facio.
Работнйк, m. der Arbeiter, operae. cf. посленик.
Рâбош, m. das Kerbholz, talea.
Рабрење, n. das Muthmachen, Ermuthigen, hortatio militum ut bono sint animo.
Рабрити, им, v. impf. anfeuern, animum addo:
„Србадију око себе рабре —
Раброст, f. die Tapferkeit, virtus.
Равак, вка, m. der Honigfladen, favus.
Рâван, вни, f. die Ebene, planities.
Равâн, m. ријека у Ресави, vide Равница 1.
„— — крај воде Равана —.
Раван, вна, но, eben, planus.
Равàница, f. 1) ријека у Ресави. cf. Раван. 2) намастир на тој ријеци. 3) намастир у фрушкој гори. cf. Врдник. Равàничанин, калуђер из Раванице. Равàничкй, ка, ко, von Раваница.
Равањ, вња, m. мјесто између Саве и Засавице (у Мачви више Митровачке скеле). На Равњу је био Српски шанац.
Равнâње, n. das Ausgleichen (zweier Streitender), reconciliatio.
Равнати, ам, v. impf. ausgleichen, vergleichen (Streitende), compono.
Равнина, f. die Ebene, planities.
Равнити, им, v. impf. ebnen, aequo.
Равница, f. vide равнина.
Рâд, m. die Arbeit, labor.
Рад, да, до, gern, lubens: ја сам рад то учинити, ich thue es gern, facio lubens.
Рада, f. Frauenname, nomen feminae.
Радâк, m. Mannsname, nomen viri.
Радан, m. Mannsname, nomen viri.
Радана, f. Frauenname, nomen feminae.
Радас, m Mannsname, nomen viri.
Раде, m. hyp. v. Радоица.
Раден, m. Mannsname, nomen viri.
Радèнко, m. Mannsname, nomen viri.
Радета, m. Mannsname, nomen viri.
Рâди, wegen, ob — um Willen, propter: Бога ради, um Gottes Willen;
„Сењани се у лов подигнули
„Среће ради на Божић у јутру —
Радивоје, m. Mannsname, nomen viri.
Рâдин, m. ein arbeitsamer Mensch, homo laboriosus.
Радин, m. Mannsname, nomen viri.
Радйнко (Радинко), m. Mannsname, nomen viri.
Радисав, m. Mannsname, nomen viri.
Радити, им, v. impf. 1) arbeiten, laboro. 2) што радиш? was machst du, wie gehts dir, quid agis.
Радич, m. Mannsname, nomen viri.
Радйш, m. (krain. вртаака, österreich. Dradibaberl, d. i. dreh dich Bärbchen,
Радиша, m. Mannsname, nomen viri.
Радман, m. Mannsname, nomen viri.
Радмил, m. Mannsname, nomen viri.
Радмйр, m. Mannsname, nomen viri.
Радна, f. Frauenname, nomen feminae.
Радо, m. hyp. v. Радоица.
Радо, gern, lubenter: радо иду у војску.
Радоња, m. Mannsname, nomen viri.
Радобуд, m. Mannsname, nomen viri.
Радовâн, m. Mannsname, nomen viri.
Радовâње, n. das Freuen, gaudium.
Радоватисе, дујемсе, v. r. impf. sich freuen, gaudeo, laetor.
Радовац, аца, m. Mannsname, nomen viri.
Радовâшница, f. намастир под Цером. Радовâшничанин, калуђер из Радо-

вашнице. Радовашнички, ка, ко, von Радовашница.
адѝнца, m. Mannsname, nomen viri.
адоје, m. Mannsname, nomen viri.
адојка, f. Frauenname, nomen feminae.
адојко, m. Mannsname, nomen viri.
адоња, m. Mannsname, nomen viri.
адосав, m. Mannsname, nomen viri.
адосан, сна, но, vide радостан.
адост, f. die Freude, gaudium, laetitia.
адостан, сна, но, freudig, laetus.
адота, m. Mannsname, nomen viri.
адош, m. die Aufgabe, res gratis addita rei bene venditae.
адош, m. Mannsname, nomen viri.
адука, f. Frauenname, nomen feminae.
адукан, m. Mannsname, nomen viri.
адул, m. Mannsname, nomen viri.
адула, f. Frauenname, nomen feminae.
адулин, m. Mannsname, nomen viri.
адун, m. Mannsname, nomen viri.
адусин, m. Mannsname, nomen viri.
ђање, n. 1) Gebären, partus. 2) das Fruchtbringen, fertilitas.
ђати, ам, v. impf. 1) gebären, pario. 2) Frucht bringen, fero fructum: рађа виноград, воће.
ђатисе, амсе, v. r. impf. aufgehen, orior: рађасе сунце.
ђевина, f. eine кнежина der нахија von Зворник (морао је некад бити овђе некакав Рађ, Рађа или Рађо: зашто у Рађевини има некакво мјесто, које се и данас зове Рађев камен). Рађевац (вца), човек из Рађевине. Рађевка, жена из Рађевине. Рађевски, ка, ко, von Рађевина.
ђен, m. Mannsname, nomen viri.
к, f. der Rocken, secale cereale Linn.
калитисе (разжалитисе), ли мисе, v. pf. leid thun, doleo: ражалило му се.
кан, на, но, н. п. љеб, слама, Rocken-, secalinus.
кањ, жња, m. der Bratspieß, veru.
кенитисе (разженитисе), нисе, v. pf. q. d. sich entweiben, uxorem exuo. Ласно се оженити, али се мучно раженити.
кећи (разжећи), ежем, v. pf. vide распалити 1.
књевање, n. (Ерц.) das Ausgießen, effusio.
књевати, ам, v. impf. (Ерц.) ausgießen, effundo.
књић, m. dim. v. ражањ.
ковница, f. Rockenbrot, panis secaleus.
абрати, берем, v. pf. 1) in Erfahrung bringen, rescio, exploro. 2) unterscheiden, verstehen, intelligo.
абратисе, беремсе, v. r. pf. 1) zu sich kommen (vom Rausche, vom Phantasiren), redeo ad mentem. 2) разабрао се љеб, ist schön aufgegangen, nicht talkig, panis bene coctus, rarus.
Разавити, вијем, vide развити.
Разагнати, ам, vide раштерати.
Разапети, пнем, v. pf. ausspannen, extendo: чадор, коња, човека и т. д.
Разапетисе, пнемсе, v. r. pf. sich aufstellen daß Niemand vorbei kann, impedire transitum.
Разапињање, n. das Ausspannen, extensio.
Разапињати, њем, v. impf. ausspannen, extendo.
Разапињатисе, њемсе, v. r. impf. sich gespannt ausstellen, extendi, ne quis transeat.
Разасипање, n. das Zerstreuen, sparsio.
Разасипати, ам (и разасипљем), v. impf. zerstreuen, dissipo.
Разаслати, зашљем, v. pf. zerschicken, aussenden, dimitto (in diversas partes).
Разастирање, n. das Ausbreiten, extensio.
Разастирати, рем, v. impf. ausbreiten, extendo.
Разастрети, ем, разастръо, (Рес. и Срем.) vide разастријети.
Разастријети, рем, разастръо, v. pf. (Ерц.) ausbreiten, extendo, explico.
Разасути, спем, v. pf. auseinander streuen, spargo.
Разбарусити, им, v. pf. m. j. косу, } mit zerrauften Haaren da seyn, crinibus impexis sum.
Разбарушитисе, имсе, v. r. pf. } mit zerrauften Haaren da seyn, crinibus impexis sum.
Разбацати, ам, vide разбацити.
Разбацивање, n. das Auseinanderwerfen, disjectio.
Разбацивати, цујем, v. impf. auseinander werfen, disjicio.
Разбацити, им, v. pf. zerwerfen, disjicio.
Разбећисе, бегнемсе, (Рес. и Срем.) vide разбјећисе.
Разбигуз, m. (halb im Scherze) das Glatteis (worauf man sich den Hintern zerschlägt), glacies lubrica.
Разбијање, n. 1) das Zerschlagen, disjectio. 2) das Schlagen, Besiegen, fugatio. 3) das Auswechseln in kleine Münze, permutatio. 4) das Verhindern, impeditio, aversio.
Разбијати, ам, v. impf. 1) zerschlagen, disjicio. 2) den Feind schlagen, fugo. 3) дукат, талијер, банку, Geld wechseln (in kleinere Münze), permuto. 4) verhindern, impedio, retineo, distineo.
Разбирање, n. 1) das schön und locker Aufgehen des Brotes, raritas panis. 2) das Verstehen, intelligentia. 3) Erkundschaften, exploratio.

Разбѝрати, ам, v. impf. 1) ausklauben, seligo. 2) erkundschaften, exploro. 3) verstehen, intelligo.

Разбѝратисе, амсе, v. r. impf. zu sich kommen, ad mentem redeo.

Ра̀збити, бијем, v. pf. 1) н. п. лонац, чашу, zerschlagen, disjicio. 2) војску, schlagen, fugo, vinco. 3) дукат, in kleine Münze wechseln, commuto. 4) verhindern, impedio: ћео сам да идем у лов, па ме разби Ранко; ћелисмо да копамо кукурузе, па нас разби киша.

Ра̀збјећисе, бјегнемосе, v. r. pf. (Ерц.) auseinander fliehen, diffugio.

Разблажѝвање, n. das Versüßen, dulcoratio.

Разблажѝвати, жујем, v. impf. н. п. манјевл, versüßen, dulcoro.

Разбла̀жити, им, v. pf. versüßen, dulcoro.

Разблу̀дити, им, v. pf. н. п. овцу, angewöhnen, daß es uns nachfolgt, mansuefacio.

Разблу̀дница, f. m. j. овца (cm.), ein Schaf, das uns nachfolgt, aus der Hand frißt, u. s. w. ovis mansueta:
„Ти помузи овцу разблудницу,
„Залиј цвијет крозтанку свиралу —

Ра̀збој, m. 1) der Weberstuhl, machina textoria. 2) (cm.) vide разбојиште:
„Она иде на Косово равно,
„Па се шеће по разбоју млада,
„По разбоју честитога кнеза —

Ра̀збојиште (ра̀збојиште), n. Ort, wo eine Schlacht gewesen, locus ubi proelium fuit.

Разбо̀летисе, лимсе, (Рес.) } vida
Разбо̀литисе, имсе, (Срем.) } разбољетисе.

Разбо̀љетисе, лимсе, v. r. pf. (Ерц.) erkranken, morbo corripior.

Ра̀зборит, та, то, 1) verständlich, leicht begreifend, intelligens, н. п. човек. 2) (cm.) weit (vom Kleide), amplus:
„Ко ти реза борну сукњу?
„у појасу саборниту,
„у скутовл разборниту? —

Разбра̀јање, n. das Auseinanderzählen, dinumeratio.

Разбра̀јати, ам, v. impf. abzählen, dinumero.

Ра̀збрати, берем, vide разабрати.

Ра̀збратисе, беремсе, vide разабратисе.

Ра̀збратити, им, v. pf. entbrüdern, disjungo fratres.

Ра̀збратитисе, имсе, v. r. pf. ми смо се разбратили, wir nennen uns nicht mehr Brüder, rupimus fraternitatem.

Разбро̀јити, им, v. pf. abzählen, dinumero.

Разбу̀дити, им, v. pf. aufwecken, e[x]cito (e somno), expergefacio.

Разбу̀дитисе, имсе, v. r. pf. erwache[n], expergiscor.

Ра̀звадити, им, v. pf. (Streitende) aus[-]einander bringen, pugnantes separo.

Ра̀зваћа̂ње, n. das Auseinanderbringe[n] (von Streitenden), separatio pugna[n]tium.

Ра̀зваћати, ам, v. impf. Streitend[e] auseinander ibringen, separo pugna[n]tes.

Ра̀звалине, f. pl. die Ruinen, Trümmer, rudera.

Развáлити, им, v. pf. zertrümmern, zerstören, everto. 2) уста, das Ma[ul] weit aufthun, diduco os.

Развал̀ивање, n. das Zerstören, destructio.

Развал̀ивати, љујем, v. impf. zerstören, destruo, everto.

Развѐвање, n. (Рес. и Срем.) vide ра[з]вијевање.

Развéвати, ам, (Рес. и Срем.) vid[e] развијевати.

Разведра́вање, n. das Aufheitern des Himmel(s), rediens serenitas coeli.

Разведра́вати, ам, v. impf. aufheitern, exhilaro, sereno.

Разведра́ватисе, васе, v. r. impf. heiter werden, serenor.

Развѐдрити, им, v. pf. aufheitern, s[e]reno.

Развѐдритисе, рисе, v. r. pf. sich aufheitern, serenor.

Развејáвање, n. (Рес. и Срем.) vid[e] развијавање.

Развејáвати, ам, (Рес. и Срем.) vid[e] развијавати.

Ра̀звејати, јем, (Рес. и Срем.) vid[e] ра̀звијати.

Развенчáвање, n. (Рес. и Срем.) vid[e] развјенчавање.

Развенчáвати, ам, (Рес. и Срем.) vid[e] развјенчавати.

Развѐнчати, ам, (Рес. и Срем.) vid[e] развјенчати.

Развесѐлити, им, v. pf. erfreuen, gaudio afficio.

Развесељáвање, n. das Erfreuen, Aufheitern, exhilaratio.

Развесељáвати, ам, v. impf. aufheitern, exhilaro.

Развѐсти, ведем, v. pf. 1) auseinander führen, in diversa duco. 2) auseinander treiben (z. B. einen Topf auf der Scheibe), diduco.

Развѐсти, везем, v. pf. 1) auseinander fahren, diveho. 2) stingend oder weit ausholen, diduco.

Развѐсти, везем, v. pf. die Stickerei auflösen, resolvo acu pictum, relaxo

Развија́вање, n. (Ерц.) das Zerworfeln, diventilatio.

Развија́вати, ам, v. impf. (Ерц.) zerworfeln, diventilo.

Разви́јање, n. das Entwickeln, explicatio.

Ра̀звијати, вијем, v. pf. (Ерц.) zerworfeln, diventilo.

Разви́јати, ам, v. impf. auseinanderwickeln, divolvo, explico.

Развијѐва̑ње, n. vide развијавање.

Развијѐвати, ам, vide развијавати.

Разви́катисе, вичемсе, v. r. pf. ins Schreyen kommen, inclamo.

Ра̀звити, вијем, v. pf. entwickeln, auseinanderwickeln, divolvo, explico.

Развјенча́вање, n. (Ерц.) das Entkränzen (die Trauung ungeschehen machen), discoronatio?

Развјенча́вати, ам, v. impf. (Ерц.) entkränzen, discorono.

Развјѐнчати, ам, v. pf. entkränzen (zurücktrauen),demo coronam nuptialem (?): кад се један пут вјенча, не може се развјенчати.

азвла́чење, n, 1) das Auseinanderziehen, distractio. 2) das Verziehen (des Kindes), mala educatio.

азвла́чити, им, v. impf. 1) verziehen, distraho. 2) das Kind verziehen, corrumpo puerum nimia indulgentia.

азво́дити, им, v. impf. 1) auseinanderführen, duco in diversa. 2) ausweiten, diduco (z. B. den Topf).

азво̀ђе̑ње, n. 1) das Auseinanderführen, ductio in diversa. 2) das Ausweiten, diductio.

азво̀же̑ње, n. das Auseinanderführen, divectio.

азво̀зити, им, v. impf. и. п. на колима ђубре, auseinanderführen, diveho.

азвргнути, нем, vide разврћи.

азвр̀гнути, нем, v. pf. aufwerfen, aufbrechen (die Nuß), disrumpo.

звр̀сти, врзем, v. pf. loswickeln, expedio.

зврта̑ње, n. das Auswerfen, disruptio.

звртати, врћем, v. impf. aufbrechen, disrumpo.

зврћи (говорисе и развргнути), вргнем, vide разметнути.

зврши́вање, n. das Abgipfeln, demtio a summitate.

зврши́вати, шујем, v. impf. и. п. сијено, abgipfeln, vom Gipfel nehmen, demo de summitate.

зврши́ти, им, v. pf. и. п. сијено, abgipfeln, demo de cacumine.

зву́ћи, учем, v. pf. 1) zerziehen, distraho. 2) verziehen (ein Kind), indulgentia corrumpo.

зга́ђање, n. das Zertheilen, distributio.

Разга́ђати, ам, v. impf. zertheilen, distribuo.

Ра̀згазити, им, v. pf. auseinander treten, disculco.

Разга́лити, им, v. pf. das Unbehagen vertreiben, exhilaro.

Разга́литисе, лисе, v. r. pf. и. п. вријеме, heitert sich auf, wird schön.

Разгаљи́вање, n. das Aufheitern, exhilaratio.

Разгаљи́вати, љујем, v. impf. das Unbehagen vertreiben, exhilaro.

Разгаљи́ватисе, љујесе, v. r. impf. sich ausheitern (vom Wetter), serenor.

Разгла́сити, им, v. pf. bekannt machen, divulgo.

Разглаши́вање, n. das Bekanntwerden, divulgatio.

Разглаши́вати, шујем, v. impf. bekannt machen, divulgo.

Разгле́дање, n. das Beschauen, dispectio.

Разгле́дати, ам, v. impf. betrachten, dispicio.

Ра̀згледати, ам, v. pf. ansehen, dispicio.

Разгло̀бити, им, v. pf. и. п. лијес, auseinander fügen, auseinander thun, disjungo.

Разгњѐвити, им, v. pf. erzürnen, irrito.

Разгњѐчити, им, v. pf. zerkneten, condepso.

Разгова́рање, n. 1) das Besprechen, confabulatio. 2) das Ermuthigen, animi additio.

Разгова́рати, ам, v. impf. einem Bekümmerten Muth einsprechen, animum addo. Кукај мајко те ме разговарај.

Разгова́ратисе, амсе, v. r. impf. sich besprechen, colloqui.

Ра̀згове̑тан, тна, но, (Рес. и Срем.) vide разговијетан.

Ра̀зговијетан, тна, но, (Крц.) deutlich, nicht untereinander, distinctus: разговијетно говори, пише; кад ко разговијетно говори Њемачки, ја све разумијем.

Ра̀згово̑р, m. 1) das Gespräch, colloquium. 2) Trost (das Ausreden von traurigen Gedanken), consolatio:

„Моја мати јадна разговора —

Ра̀згово̑рак, рка, m. (ст.) dim. v. разговор 2.:

„Ту су мајци танки разговорци —

Ра̀зговоран, рна, но, човек, gesprächig, adfabilis.

Разгово́рити, им, v. pf. einem wieder Muth einsprechen, animum recreo.

Разгово̀ритисе, имсе, v. r. pf. sich besprechen, colloqui.

Разго̀дити, им, v. pf. vertheilen, distribuo.

Разгòнити, им, v. impf. auseinander treiben, dispello.

Разгòњење, n. das Auseinanderjagen, dispulsio.

Разгòретисе, рисе, v. r. pf. m. j. ватра, zu Glut brennen, caudeo (de igne).

Рàзграбити, им, v. pf. zerraffen, diripio.

Разградити, им, v. pf. 1) entzäunen, demo sepem. 2) auseinander thun, retexo:

„Штогођ брака — — саграде,
„То им виле све за ноћ разграде —

Разграђи́вање, n. 1) das Entzäunen, disseptio. 2) das Auseinanderthun, retextura.

Разграђи́вати, ђујем, v. impf. 1) entzäunen, diruo sepem. 2) auseinander thun, retexo, solvo.

Разгрàнатисе, насе, v. r. pf. и. п. дрво, Zweige treiben, diffrondesco.

Разгрèбати, бем, vide разгрепсти.

Разгрéвање, n. (Рес. и Срем.) vide разгријевање.

Разгрéвати, ам, (Рес. и Срем.) vide разгријевати.

Разгрејáвање, n. (Рес. и Срем.) vide разгријавање.

Разгрејáвати, ам, (Рес. и Срем.) vida разгријавати.

Рàзгрејати, јем, (Рес. и Срем.) vida разгријати.

Разгрèпсти, ребем, v. pf. zerkratzen, unguibus dilacero.

Разгри́зање, n. das Zerbeißen, dimorsio.

Разгри́зати, ам, v. impf. zerbeißen, dimordeo.

Разгријáвање, n. (Ерц.) vide разгријевање.

Разгријáвати, ам, (Ерц.) vide разгријевати.

Рàзгријати, јем, v. pf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.

Разгријèвање, n. (Ерц.) das Erwärmen, concalefactio.

Разгријèвати, ам, v. impf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.

Рàзгристи, ризем, v. pf. zerbeißen, dimordeo.

Разгр́нути, нем, v. pf. 1) auseinander thun, disjicio, н. п. сијер, земљу, ватру, пепео, жито. 2) да разгрнемо, да видимо ко је јачи, entscheiden, decerno.

Рàзгртање, n. das Auseinanderthun, disjectio, discretio.

Рàзгртати, грћем, v. impf. auseinander thun, disjecto.

Разгрувати, ам, v. pf. zerschlagen, contundo.

Раздáвање, n. das Zergeben, distributio.

Раздáвати, дајем, v. impf. zergeben, distribuo.

Рàздалеко, weit auseinander, distant ab invicem.

Рàздати, ам, v. pf. auseinander geben, dido.

Раздвáјање, n. 1) das Halbiren, dimidatio. 2) das Trennen, separatio.

Раздвáјати, ам, v. impf. halbiren, dimidio.

Раздвáјатисе, амсе, v. r. impf. sich trennen, separor.

Раздвòјити, им, v. pf. halbiren, dimidio.

Раздвòјитисе, имсе, v. r. pf. sich absondern, separor.

Раздéлити, им, (Рес. и Срем.) vide раздијелити.

Раздéлитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide раздијелитисе.

Раздељи́вање, n. (Рес. и Срем.) vide раздјељивање.

Раздељи́вати, љујем, (Рес. и Срем.) vide раздјељивати.

Раздéрати, ем, v. pf. zerreißen, dilacero.

Раздијèлити, им, v. pf. (Ерц.) vertheilen, divido.

Раздјељи́вање, n. (Ерц.) das Vertheilen, distributio.

Раздјељи́вати, љујем, v. impf. (Ерц.) vertheilen, zertheilen, distribuo.

Рàздор, m. vide неслога.

Раздрàгати, ам, v. pf. н. п. ђевојку, erlustigen, delecto.

Раздрàгатисе, амсе, v. r. pf. lustig werden, exhilaror.

Раздражи́вање, n. das Erlustigen, delectatio.

Раздражи́вати, жујем, v. impf. erlustigen, delecto.

Раздрáжити, им, v. pf. reizen, irrito.

Раздрéмати, ам, (Рес. и Срем.) vide раздријемати.

Раздрêти, ем, раздрљо, (Рес. и Срем.) vide раздријети.

Раздрéшити, им, (Рес. и Срем.) vide раздријешити.

Раздријéмати, ам, v. pf. (Ерц.) ermuntern (vom Schlummer), excito.

Рàздријети, рем, раздрљо, v. pf. (Ерц.) vide раздерати.

Раздријèшити, им, v. pf. (Ерц.) aufknupfen, solvo.

Раздрљи́вање, n. das Entblößen, denudatio.

Раздрљи́вати, љујем, v. impf. н. п. прси, entblößen, denudo.

Раздр́љити, им, v. pf. m. j. прси, entblößen, aufreißen, denudo.

Рàздрмати, ам, v. pf. erschüttern, concutio.

Раздрматисе, амсе, v. r. pf. erschüttert werden, erbeben, concutior.
Раздробити, им, v. pf. zerbröckeln, frio.
Раздроагати, ам, v. pf. zerschmettern, contero, comminuo.
Раздруживање, n. 1) das Trennen (der Gesellschaft), dissociatio. 2) das Entpaaren, disparatio.
Раздруживати, жујем, v. impf. 1) trennen, dissocio. 2) entpaaren, disparo.
Раздружити, им, v. pf. 1) trennen, dissocio. 2) das Paar trennen, disparo, (z. B. von zwei gepaarten Dingen).
Раздувати, ам, v. pf. auseinanderblasen, difflo.
Разжалитисе, лисе, vide ражалитисе.
Разженитисе, имсе, vide раженитисе.
Разжећи, жежем, vide ражећи.
Разигравање, n. das Tanzen-machen (des Pferdes), concitatio equi, ut saltet.
Разигравати, ам, v. impf. н. п. коња, tanzen machen, facio ut saltet equus.
Разиграватисе, амсе, v. r. impf. in tanzende Bewegung gerathen, exsulto.
Разиграти, ам, v. pf. н. п. коња, tanzen machen, facio ut saltet equus.
Разигратисе, амсе, v. r. pf. dahintanzen, exsulto.
Разилажење, n. das Auseinandergehen, discessio.
Разилазитисе, зимосе, v. r. impf. auseinandergehen, solvitur concio.
Разићисе, зиђемосе (и раздемосе), v. r. pf. auseinandergehen, disecdo.
Разједити, им, v. pf. vide разгњевити.
Разлагање, n. das Auseinanderlegen, dispositio.
Разлагати, лажем, v. impf. auseinanderlegen, dispono.
Разладити, им, v. pf. abkühlen, refrigero.
Разладитисе, имсе, v. r. pf. sich abkühlen, refrigeror.
Разлађивање, n. das Kühlen, refrigeratio.
Разлађивати, ђујем, v. impf. abkühlen, refrigero.
Разлађиватисе, ђујемсе, v. r. impf. sich abkühlen, refrigeror.
Разлажење, n. vide разилажење.
Разлаз, m. das Auseinandergehen, discessus: да се играмо разлаза (im Scherze: spielen wir Auseinander, d. h. jeder geht an sein Geschäft).
Разлазитисе, зимосе, vide разилазитисе.
Разлајатисе, јемсе, v. r. pf. ins Bellen hinein gerathen, illatro.
Разламање, n. das Zerbrechen, diffractio.
Разламати, ам, v. impf. brechen, diffringo.

Разлегање, n. (Рес. и Срем.) vide разлијегање.
Разлегатисе, лежесе, (Рес. и Срем.) vide разлијегатисе.
Разлежатисе, жисе, v. r. pf. н. п. кокош, anfangen zu brüten, incubo.
Разлетање, n. (Рес. и Срем.) vide разлијетање.
Разлетатисе, лећемсе, (Рес. и Срем.) vide разлијетатисе.
Разлететисе, тимсе, v. r. pf. (Рес.)
Разлетитисе, имсе, v. r. pf. (Срем.)
Разлећетисе, летимсе, v. r. pf. (Ерц.)
} 1) auseinanderfliegen, divolo. 2) in Stücken fliegen, dissilio, н. п. лонац, пушка и т. д.
Разлећисе, егнесе (и разлежѣсе), v. r. pf. wiederhallen, resono.
Разлећисе, лежесе, vide разлежатисе.
Разливање, n. (Срем.) vide ражљевање.
Разливати, ам, (Срем.) vide ражљевати.
Разлијегање, n. (Ерц.) das Wiederhallen, resonantia.
Разлијегатисе, јежесе, v. r. impf. (Ерц.) wiederhallen, resono.
Разлијетање, n. (Ерц.) das Auseinanderfliegen, divolatio.
Разлијетатисе, јећемсе, v. r. impf. (Ерц.) auseinanderfliegen, divolito.
Разлика, f. der Unterschied, discrimen.
Разликовати, кујем, v. pf. unterscheiden, discerno.
Разликоватисе, кујемсе, v. r. pf. sich unterscheiden, verschieden seyn, differo.
Разлити, лијем, v. pf. н. п. млијеко, hingießen, ergießen, diffundo.
Разлитисе, лијемсе, v. r. pf. sich ergießen, diffundor.
Различан, чна, но, verschieden, varius.
Разлог, m. die Ueberlegung, consilium, perpensio: пије, говори без разлога.
Разложити, им, v. pf. auseinanderlegen, dispono.
Разломити, им, v. pf. zerbrechen, diffringo.
Разлупати, ам, v. pf. zerschlagen, contundo.
Разлучивање, n. das Trennen, separatio.
Разлучивати, чујем, v. impf. trennen, absondern, separo.
Разлучити, им, v. pf. absondern, separo, disparo.
Разма, außer, praeter, excepto —
Размазати, ажем, v. pf. zerschmieren, dilino.
Размазивање, n. das Zerschmieren, ditus.
Размазивати, зујем, v. impf. zerschmieren, dilino.
Размазити, им, v. pf. дијете, verhätscheln, indulgentia corrumpo.

Размакнути, нем, vide размаћи.

Размакнутисе, немсе, vide размаћисе.

Размашрање, n. das Besehen, inspectio.

Размашрати, ам, v. impf. besehen, inspicio.

Размаћи (говорисе и размакнути), макнем, v. pf. auseinanderrücken, dimoveo.

Размаћисе (говорисе и размакнутисе), макнемсе, v. r. pf. auseinanderrücken, discedo, dimoveor.

Размеђити, им, v. pf. abgränzen, definio.

Размена, f. (Рес. и Срем.) vide размјена.

Разменити, им, (Рес. и Срем.) vide размјенити.

Разменитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide размјенитисе.

Размењивање, n. (Рес. и Срем.) vide размјењивање.

Размењивати, њујем, (Рес. и Срем.) vide размјењивати.

Размењиватисе, њујемсе, (Рес. и Срем.) vide размјењиватисе.

Размеравање, n. (Рес. и Срем.) vide размјеравање.

Размеравати, ам, (Рес. и Срем.) vide размјеравати.

Размерак, рка, m. (Рес. и Срем.) vide размјерак.

Размерити, им, (Рес. и Срем.) vide размјерити.

Размесити, им, (Рес. и Срем.) vide размјесити.

Размести, етем, v. pf. auseinanderkehren, diverro.

Размести, етем, v. pf. zerrühren (z. B. ein Ey), dissolvo versando.

Размет (размет), m. das Zerwerfen, disjectio, diffusio: није то на размет.

Разметање, n. 1) das Auseinanderwerfen, disjectio. 2) das Großthun, jactatio.

Разметати, ећем, v. impf. zerwerfen, disjicio.

Разметатисе, мећемсе, v. r. impf. sich prahlen, jactare se.

Размешивање, n. (Рес. и Срем.) vide размјешивање.

Размешивати, шујем, (Рес. и Срем.) vide размјешивати.

Размијенити, им, v. pf. (Ерц.) verwechseln, austauschen, permuto.

Размијенитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) tauschen (untereinader), permuto.

Размијесити, им, v. pf (Ерц.) m. j. љеб, vertheilen, divido (ut videas quot sint futuri panes).

Размирица, f. (у крајини Неготинској) der Unfriede, Krieg, bellum. cf. крајина, рапа.

Размислити, им, v. pf. } überlegen,
Размислитисе, имсе, v. r. pf. } expendo.

Размиц (von размицати), оде пиц на размиц. cf. пиц.

Размицање, n. das Auseinanderrücken, dimotio.

Размицати, ичем, v. impf. auseinanderrücken, dimoveo.

Размицатисе, ичемсе, v. r. impf. auseinanderrücken, dimoveor.

Размишљавање, n. vide размишљање.

Размишљавати, ам, vide размишљати.

Размишљање, n. Ueberlegen, perpensio.

Размишљати, ам, v. impf. nachsinnen, überlegen, perpendo.

Размјена, f. (Ерц.) der Tausch, permutatio:

„Oћеш дати коња на размјену?—

Размјењивање, n. (Ерц.) das Verwechseln, permutatio.

Размјењивати, њујем, v. impf. (Ерц.) verwechseln, permuto.

Размјењиватисе, њујемсе, v. r. impf. (Ерц.) tauschen, permuto.

Размјеравање, n. (Ерц.) das Abmessen, Abwagen, dimensio.

Размјеравати, ам, v. impf. (Ерц.) abwägen, abmessen, dimetior.

Размјерак, рка, m. (Ерц.) der Verlust beim Abwagen im Kleinen, detrimentum ponderis aut mensurae: оmишло на размјерке.

Размјерити, им, v. pf. (Ерц.) abwägen, pendo, exigo ad libram, dimetior.

Размјешивање, n. (Ерц.) das Abtheilen, decretio.

Размјешивати, шујем, v. impf. (Ерц.) m. j. љеб, abtheilen, decerno, distribuo.

Размотавање, n. das Abwickeln, devolutio.

Размотавати, ам, v. impf. auseinanderwickeln, expedio.

Размотати, ам, v. pf. auseinanderwickeln, expedio, explico.

Размотрити, им, v. pf. besehen, dispicio.

Размрсити, им, v. pf. entwirren, expedio.

Размршивање, n. das Entwirren, expeditio.

Размршивати, шујем, v. impf. entwirren, expedio.

Размутити, им, v. pf. zerrühren, zertrüben, solvo versando, conturbo: узми мало меда, па размути с водом.

Размућивање, n. das Zerrühren, dissolutio.

Размућивати, ћујем, v. impf. zerrühren, dissolvo.

Разна́тисе, асе (и разнадесе), v. r. pf. erhellen, sich finden, agnosci: „Да се Марку за гроб не разнаде—
Разне́ти, несем, (Рес. и Срем.) vide разнијети.
Ра́знијети, несем, разнио (разнијела, ло), v. pf. (Ерц.) zertragen, differo.
Разно̀сити, им, v. impf. zertragen, differo.
Разно̀шење, n. das Zertragen, dilatio.
Разо̀нодити, им, v. pf. (понајвише у Сријему, у Бачк. и у Бан. по варошима) zerstücken, zerstückeln, divido. cf. раставити.
Ра́зор, m. die Furche, Gränzfurche, Wasserfurche, sulcus.
Разора́вање, n. das Durchackern, peraratio.
Разора́вати, ам, v. impf. durchackern, peraro.
Разо̀рати, рем, v. pf. durchackern, exaro.
Разортача́вање, n. die Auflösung der (Handlungs=) Gesellschaft, dissociatio.
Разортача́вати, ам, v. impf. entgesellschaften, dissocio.
Разортача́ватисе, амсе, v. r. impf. die Gesellschaft auflösen, solvo societatem.
Разо̀ртачити, им, v. pf. die Gesellschaft auflösen, dissocio.
Разо̀ртачитисе, имсе, v. r. pf. sich trennen (von Handlungsgesellschaften).
Разпра́колитисе, имсе, v. r. pf. ins Gackern hinein gerathen, clango laeta (de gallina et metaph. — de femina laeta).
Разра́стање, n. das Auseinanderwachsen, crassatio.
Разра́статисе, амсе, v. r. impf. in die Breite wachsen, crassesco.
Разра́стисе, стемсе, v. r. pf. auseinanderwachsen, crassesco.
Разрѐдити, им, v. pf. abtheilen, bestimmen, ordino, dispono.
Разређи́вање, n. das Abtheilen, dispositio.
Разређи́вати, ђујем, v. impf. bestimmen, constituo.
Ра́зрезати, ежем, v. pf. 1) zerschneiden, discindo. 2) порезу, die Auflage unter die Pflichtigen vertheilen, dispertio, describo.
Разрези́вање, n. 1) das Zerschneiden, discissio. 2) das Vertheilen, dispertitio.
Разрези́вати, зујем, v. impf. 1) zerschneiden, discindo. 2) vertheilen, dispertio.
Ра́зрити, рием, v. pf. zerwühlen, diruo.
Ра́зрок, ка, ко, von schiefem Blick, strabo.
Разу̀дати, ам, v. pf. н. п. ћери, сестре, nacheinander ausheuraten, maritare aliam alio.
Разу̀датисе, амосе, v. r. pf. разудале се ћери, die Tochter haben eine dahin, die andere dorthin, weggeheuratet, collocatae sunt filiae.
Разу̑м, m die Vernunft, ratio.
Разу̀ман, мна, но, verständig, vernünftig, prudens.
Разу̀мети, ем, (Рес. и Срем.) vide разумјети.
Разу̀мјети, мијем, v. pf. (Ерц.) verstehen, intelligo.
Ра́ин, m. Mannsname, nomen viri.
Ра́ица, m. Mannsname, nomen viri.
Ра́ич, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̑ј, m. das Paradies, paradisus.
Ра́ја *, f. die Unterthanen, subditi.
Ра́ја, m. (Рес. и Срем.) vide Рајо.
Ра́ја̑к, m. Mannsname, nomen viri.
Ра́јан, m. Mannsname, nomen viri.
Ра́јка, f. Frauenname, nomen feminae.
Ра́јко (Рајко), m. Mannsname, nomen viri.
Ра̑јна, f. Frauenname, nomen feminae.
Ра́јо, m. (Ерц.) dim. v. Рајак.
Ра̑јскӣ, ка, ко, paradiesisch, paradisiacus.
Ра̑јчета, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̑к, m. der Krebs, cancer.
Ра̑ка, f. vide гробница.
Ра́ка, m. (Рес. и Срем.) vide Рако.
Рака̑м *, m. die Rechnung, ratio.
Рака̀мица, f. das Rechenbuchlein (in der Schule), libellus arithmeticus.
Ра́кање, n. das Räuspern, exscreatio.
Ра́кати, ра̑чем, v. impf. räuspern, exscreo.
Раке́тла, f. die Rakette, rageta (?).
Ра̀кија, f. der Branntwein, sicera.
Ракије̑тина, f. } augm. v. ракија.
Ракије̑шина, f. }
Ракӣјскӣ, ка, ко, } н. п. суд, Branntwein=, sicerarius.
Ракӣјскӣ, ка, ко, }
Ракӣјца, f. dim. v. ракија.
Ра̀кита, f. 1) salix caprea Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.
Ра̀китов, ва, во, von ракита, o salice caprea.
Ра̀китовина, f. das Holz der salix caprea.
Ракӣџија *, m. der Branntweinbrenner, sicerarius.
Ракӣџијин, на, но, des ракиџија, sicerarii.
Ракӣџијница, f. die Branntweinbrennerey, siceræ coctio, taberna sicearia.
Ра́кнути, нем, v. pf. räuspern, exscreo.
Ра́ко, m. (Ерц.) hyp. v. Радован, Радоица, Радисав.
Ра̑ков, ва, во, Krebs=, cancri.

Ра̀лен, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀лета, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀лица, f. мали плуг, што се оре само на два вола по стрменитим њивама, eine Art Pflug, aratri genus.
Ра̀ло, n. Art Pfluges, aratri genus. cf. ралица.
Ра̀м, m. Name eines Städtchens mit Ruinen, an der Donau, östlich von Smederewo. Ра̀мскӣ, ка, ко, von Рам.
Рама̀за̑н *, m. Турски пост, die Faste der Mohammedaner, jejunium Mohamedanorum.
Ра́мање, n. das Hinken, claudicatio.
Ра́мати, мљем, v. impf. hinken, claudico.
Ра̀ме, мена, n. } die Schulter,
Ра̀мо, мена, n. (у Ерц.) } humerus.
Ра̀на, f. die Wunde, vulnus.
Ра̏на, f. 1) die Nahrung, victus. 2) Frauenname, nomen feminae. 3) cf. Зламоје.
Ра̑нӣ, на, но, 1) früh, matutinus. 2) frühzeitig, maturus, praecox.
Ра̀нило, n. На Цвијети (а ђешто и на Благовијест) у јутру поране ђевојке прије сунца на ранило на воду, па онђе уватe коло те играју и пјевају различне пјесме, н. п.

„Порнинле девојке,
Јело ле, Јело добра девојко,
„Порнинле на воду,
Јело ле, Јело добра девојко,
„Ал' на води јеленче,
Јело ле, Јело добра девојко,
„Рогом воду мућаше,
Јело ле, Јело добра девојко,
„А очима бистраше
Јело ле, Јело добра девојко.

„Рани коња Радивоје:
„Девојке те претекоше,
„Ведром воду замутише. —
„А што ће вам рано вода? —
„Да оперу брату руо,
„Да га пошљу у сватове. и т. д.

Ра̀нисав, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀нитељ, m. der Ernährer, nutritor, altor: ранитељу мој (кажу волу кад га милују).
Ра̏нити, нм, 1) v. pf. кога, verwunden, vulnero. 2) v. impf. früh aufstehen, mane surgo.
Ра́нити, им, v. impf. nähren, alo.
Ра̀нитисе, имсе, v. r. pf. verwundet werden, vulnerari.
Ра́нитисе, имсе, v. r. impf. sich nähren, sustentor.
Ра́нитовача, f. Wald am Einfluß des Jadar in die Drina.
Ра̑нка, f. vide рањка.
Ранко, m. Mannsname, nomen viri.

Ра̀но, 1) früh, des Morgens, mane. 2) früh, frühzeitig, mature.
Ра̀њав, ва, во, wund, saucius, ulceratus.
Рања́вање, n. das Verwunden, vulneratio.
Рања́вати, ам, v. impf. verwunden, vulnero.
Ра̀њенӣк, m. 1) der Verwundete, vulneratus. 2) das Wundkraut, herba vulneraria.
Ра̏ње̂нӣк, m. das Mastschwein, porcus fartilis.
Рање̂ница, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) das Zuchtmädel, die Ziehtochter, puella educata in domo mea.
Рањенӣче, чета, n. т. ј. прасе, das Mastschwein, porcellus saginatus.
Ра̏ње̂ње, n. das Frühaufstehen, surrectio matutina, matura.
Ра̏њење, n. das Nähren, altio, nutritio.
Ра̑њка (ранка), f. eine Art Weinrebe, die am frühesten Frucht trägt, vitis genus.
Ра̀онӣк, m. лемеш, das Pflugeisen, culter aratri.
Ра̀осав, m. Mannsname, nomen viri.
Ра̀пав, ва, во, rauh, uneben, asper.
Ра̀пе, f. pl. Unebenheiten, asperitates.
Ра̀са, f. das Oberkleid der Mönche, τὸ ῥάσα.
Ра́сад, m. н. п. купусни, блитвени, дувански, die Pflanzen aus der Pflanzschule, seminarium, plantae seminarii.
Раса́дити, им, v. pf. übersetzen (Pflanzen aus der Pflanzschule), transero.
Ра̀саднӣк, m. die Pflanzschule, seminarium (für den Krautgarten).
Расађи́вање, n. das Uebersetzen (der Pflanzen aus der Pflanzschule), transsatio.
Расађи́вати, ђујем, v. impf. übersetzen, transsero.
Раса̀нутисе, несе, v. r. pf. н. п. буре, zertrocknen, exaresco.
Ра́сап, спа, m. die Zerstreuung (Revolution), rerum subversio:
„Кад се овај учинио расап —
Расва̀нутисе, несе, v. r. pf. es wird Tag, dilucescit.
Расви́так, тка, m. der Anbruch des Tages, diluculum.
Ра̀свита̑ње, n. das Tagen, diluculum.
Ра̀свитатисе, ићесе, v. r. impf. tagen, dilucescit.
Расѣдла́вање, n. das Absatteln, demtio ephippiorum.
Расѣдла́вати, ам, v. impf. absatteln, demo ephippia.
Расе́длати, ам, v. absatteln, demo ephippia.
Ра́сејатисе, јемосе, (Рес. и Срем.) vide расијатисе.
Расе́лити, им, v. pf. auseinander se-

deln, zum Auswandern nöthigen, facio ut migret quis.
Расѐлитисе, имсе, v. r. pf. auswandern, sich zerstreuen, dimigro.
Расељáвање, n. 1) das Entvölkern (durch Auswanderung), caussae emigrationis. 2) das Auswandern, migratio.
Расељáвати, ам, v. impf. entvölkern, indem man auswandern macht, desolo.
Расељáватисе, амосе, v. r. impf. auswandern, migro.
Ра̀сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide расјећи.
Расѐцање, n. (Рес. и Срем.) vide расијецање.
Расѐцати, ам, (Рес. и Срем.) vide расијецати.
Ра̀сијатисе, јемосе, v. r. pf. (Ерц.) sich zerstreuen, spargor, diffundor.
Расијѐцање, n. (Ерц.) das Zerhauen, dissectio.
Расијѐцати, ам v. impf. (Ерц.) zerhauen, disseco.
Ра̀сипање, n. vide разасипање.
Ра̀сипати, ам (и расипљем), vide разасипати.
Ра̀сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц.) zerhauen, disseco.
Ра̀скајатисе, јемсе, v. r. pf. es bereuen, poenitet.
Раскалáшитисе, имсе, v. r. pf. ein Halunke werden, fio nebulo.
Раскáлуђерити, им, v. pf. entmönchen, decucullare.
Раскáлуђеритисе, имсе, v. r. pf. die Kutte ausziehen, monachum exuo.
Раскáљатисе, љасе, v. r. pf. kothig werden, fit coenum.
Ра̀сквоцатисе, вочемсе, v. r. pf. m. j. кокош, anfangen zu kluckſen, coepiglocire.
Раскѝвање, n. das Zerschmieden, recusio, refictio.
Раскѝвати, ам, v. impf. zerschmieden, recudo.
Ра̀скида, f. ја нијесам с раскиде, ich bin von der Partie, halte mit, socius sum, me habetis socium.
Раскѝдање, n. das Stören, turbatio.
Раскѝдати, ам, v. impf. stören, vertreiben, turbo.
Ра̀скидати, ам, v. pf. auseinander werfen (den Dünger), disjicio.
Раскинути, нем, v. pf. 1) zerreißen, rumpo. 2) stören, turbo.
Ра̀скиселити, им, v. pf. erweichen, aqua mollio.
Ра̀скламати, ам, v. pf. erschüttern, locker machen, laxo.
Раскламáпати, ањем, vide раскламати.
Расклáпање, n. das Oeffnen (z. B. des Mundes) mit Gewalt, reclusio.
Расклáпати, ам, v. impf. mit Gewalt öffnen, recludo.
Расклѐпати, пљем, v. pf. zudängeln, acuo tundendo.
Ра̀склимати, ам, vide раскламати.
Расклóпити, им, v. pf. aufthun (mit Gewalt), recludo.
Раскóвати, кујем, v. pf. zerschmieden, recudo.
Раскоачáвање, n. das Loshäfteln, diffibulatio.
Расковчáвати, ам, v. impf. loshäfteln, diffibulo.
Раскóвчати, ам, v. pf. loshäfteln, diffibulo.
Раскомáдатисе, амсе, v. pf. sich erzürnen, daß man alles in Stücken hauen möchte, exeandeseo.
Раскопáвање, n. das Zerstören, destructio, eversio.
Раскопáвати, ам, v. impf. zerstören, everto.
Раскóпати, ам, v. pf. zerstören, everto.
Раскопчáвање, vide расковчавање.
Раскопчáвати, ам, vide расковчавати.
Раскóпчати, ам, vide расковчати.
Ра̀скорак, m. иде у раскорак, er geht breit wie einer, der einen Bruch u. dgl. hat, incedit ut herniosus.
Раскóрачитисе, имсе, v. r. pf. breit, auseinander stehen, cruribus diversis sto.
Раскóсити, им, v. pf. auseinander mähen, reseco gramina (e. g. teutorii figendi causa).
Раскрáјање, n. das Zerschneiden (des Tuches zu Röcken), discissio.
Раскрáјати, ам, v. impf. zerschneiden, diseindo.
Раскречѝвање, n. das Voneinanderbreiten, distentio.
Раскречѝвати, чујем, v. impf. von einander breiten (die Füße), distendo.
Раскречити, им, v. pf. von einander breiten, distendo.
Раскрѝжити, им, v. pf. zerschneiden (z. B. den Apfel), disseco.
Раскрѝлити, им, v. pf. aufthun (z. B. den Beutel), explico.
Раскриљѝвање, n. das Oeffnen, explicatio, retectio.
Раскриљѝвати, љујем, v. impf. öffnen, explico.
Раскројѝвање, n. vide раскрајање.
Раскројѝвати, ам, vide раскрајати.
Раскрóјити, им, v. pf. zerschneiden, discindo.
Ра̀скрпити, им, v. pf. ein unangenehmes, verwickeltes Geschäft abthun, negotium expedio.
Раскрљáвање, n. das Beendigen eines

verdrießlichen Geschäftes, expeditio negotii molesti.

Раскрља̀вати, ам, v. impf. ein lästiges Geschäft abthun, expedio molestum negotium.

Раскр̏љавање, n. vide раскрљавање.

Раскр̏љавати, ам, vide раскрљавати.

Раскр̏стити, им, v. pf. с ким, keine Rechnung mehr mit jemand haben, societatem dirimo: ми смо раскрстили ми и јасам с њим раскрстио.

Раскрчавање, n. das Ausroden, exstirpatio.

Раскрча̀вати, чујем, v. impf. ausroden, exstirpo.

Раскр̏чити, им, v. pf. ausroden, exstirpo.

Раскрш̏ћивање, n. vide раскрштавање.

Раскршћа̀вати, ам, vide раскрштавати.

Раср̏ачунавање, n. das Abrechnen, ratiorum exaequatio.

Расрачуна̀вати, ам, v. impf. abrechnen, rationes exaequo et dirimo societatem.

Ра̏скршће (ра̏скршће), n. der Kreuzweg, bivium, trivium. Млоги приповиједају, да су ноћу привиђели штогођ на раскршћу.

Раскува̀вање, n. 1) das Zertheilen des Brotteigs in Laibe, vide размјешивање. 2) das Zerkochen, discoctio, nimia coctio.

Раскува̀вати, ам, v. impf. 1) den Brotteig in Laibe abtheilen. 2) zerkochen, discoquo.

Ра̏скувати, ам, v. pf. 1) den Brotteig zertheilen, massam dividere in panes, vide размијесити. 2) zerkochen, discoquo.

Раску̏мити, им, v. pf. entkumen (machen, daß man nicht mehr кум ist), dissociare cumos.

Раску̏митисе, имсе, v. r. pf. sich entkumen, dissociari (de cumis).

Раскучи̏вање, n. das Auseinanderrecken, distentio.

Раскучи̏вати, чујем, v. impf.} auseinander recken, distendo.
Раску̏чити, им, v. pf.

Ра̏со, расола, m. die Lake vom Sauerkraut, muria.

Распа̀ватисе, амсе, v. r. pf. recht ins Schlafen hinein kommen, somno obrui.

Ра̏спадање, n. das Zerfallen, dilapsus.

Ра̏спадатисе, амсе, v. r. impf. zerfallen, dilabor.

Ра̏спаднутисе, немсе, vide распастисе.

Распа̀лити, им, v. pf. 1) entzünden, succendo. 2) распалио га (батином) поврх главе, mit einem Stocke über den Kopf schlagen.

Распаљи̏вање, n. das Entzünden, succensio.

Распаљи̏вати, љујем, v. impf. entzünden, succendo.

Распара̀вање, n. das Durchwärmen, fotus, percalefactio, vaporatio.

Распара̀вати, ам, v. impf. durchwärmen, vaporo.

Распа̀рати, ам, vide распорити.

Ра̀спарити, им, v. pf. durchwärmen, vaporo (z. B. eine rheumatische Stelle des Leibes, am Feuer, oder im Bade).

Распаси̏вање, n. das Entgürten, discinctio.

Распаси̏вати, сујем, v. impf. entgürten, discingo.

Ра̏спасати, пашем, v. pf. entgürten, disciogo.

Ра̏спастисе (говорисе и распаднутисе), паднемсе, v. r. pf. zerfallen, dilabor.

Распа̀чати, ам, v. pf. zertragen, distraho.

Ра̏спевати, ам, (Рес. и Срем.) vide распјевати.

Ра̏спеватисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide распјеватисе.

Распе̏ти, ењем (и распнем), vide разапети.

Распетља̀вање, n. das Aufhäfeln, diffibulatio.

Распетља̀вати, ам, v. impf.} aufhäfteln, diffibulo.
Распе̏тљати, ам, v. pf.

Распе̏чатити, им, v. pf. entsiegeln, aufbrechen, resigno, solvo.

Распечаћа̀вање, n. das Erbrechen (des Briefes), resignatio.

Распечаћа̀вати, ам, v. impf. entsiegeln, resigno.

Распе̏чити, им, vide размазити.

Ра̀спикућа, m. und f. der Verschwender, prodigus.

Распињање, n. vide разапињање.

Ра̏спињати, њем, vide разапињати.

Ра̏спињатисе, њемсе, vide разапињатисе.

Распири̏вање, n. das Anfachen, ventilatio, accensio.

Распири̏вати, рујем, v. impf. anfachen, accendo, ventilo.

Распи̏рити, им, v. pf. н. п. ватру, anfachen, succendo.

Ра̏спис, m. das Umlaufschreiben, der Umlauf, literae circulatoriae: кад је био распис.

Расписати, ишем, v. pf. rund umherschreiben, entbieten, circummitto literas jubentes aliquid fieri: расписао цар по свему царству.

Расписатисе, пишемсе, v. r. pf. ins Schreiben hineinkommen, scribendo esse occupatissimum.

Расписи̏вање, n. das Schreiben rund umher, literarum circummissio.

Расписѝвати, сујем, v. impf. rund umher schreiben, literas circummissito.
Распи̏тати, ам, v. pf. erfragen, exploro, percontando invenio.
Распитѝвање, n. das Erfragen, percontatio.
Распитѝвати, тујем, v. impf. forschen, exquiro.
Ра̀спјевати, ам, v. pf. (Ерц.) ins Singen bringen, facio ut quis cantet.
Ра̀спјеватисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) ins Singen kommen, coepi vehementer cantare.
Ра̀сплакати, лачем, v. pf. weinen machen, facio ut quis ploret.
Ра̀сплакатисе, лачемсе, v. r. pf. recht ins Weinen hinein kommen, illacrymo.
Распла̀мтетисе, тимсе, v. r. pf. (Рес.)
Распла̀мтитисе, имсе, v. r. pf. (Срем.)
Распла̀мћетисе, тимсе, v. r. pf. (Ерц.)
} entflammen, in Flamme kommen, inflammor, exardesco.
Ра̀сплашити, им, v. pf. verscheuchen, terrendo fugo, abigo.
Расплѐсти, етем, v. pf. losflechten, auseinander stricken, solvo plexum, н. п. градину, косу, чарапу.
Ра̀сплета̑ње, n. das Losflechten, dissolutio nexus.
Ра̀сплетати, ећем, v. impf. losflechten, dissolvo plexum.
Расплѝнутисе, несе, v. r. pf. verschwimmen, verschwemmt werden, diffluo (з. B. земљи по води).
Ра̀спљескати, ам (и распљештем), v. pf. zerklitschen, displodo.
Распознáвање, n. das Unterscheiden, das Voneinanderkennen, dignotio.
Распознáвати, најем, v. impf. unterscheiden, dignosco.
Распо̀знати, ам, v. pf. unterscheiden, dignosco.
Распо̀јас, са, со, entgürtet, ohne Gürtel, discinctus.
Располо̀вити, им, v. pf. halbiren, dimidio.
Ра́споп, m. der Ex-Priester, qui olim fuit sacerdos.
Распо̀пити, v. pf. einen entpriestern, ihm die Weihen nehmen, sacerdotem profano.
Распо̀питисе, имсе, v. r. pf. aufhören Priester zu seyn, sacerdotium abdico.
Распопљáвање, n. das Entweihen des Priesters, profanatio sacerdotis.
Распопљáвати, ам, v. impf. einen Priester entweihen, profano sacerdotem.
Распопљáватисе, амсе, v. r. impf. das Priesterthum aufgeben, abdico sacerdotium.

Ра́спопов, ва, во, des распоп, illius qui olim sacerdos fuit.
Распо̀рити, им, v. pf. aufschlitzen, diffindo.
Ра́спра, f. der Streit, Zank, lis.
Ра̀справити, им, v. pf. 1) berichtigen, in Ordnung bringen, ordino, dispono. 2) косу, das verwirrte Haar ordnen, dispono capillos.
Ра̀справља̑ње, n. das Ordnen, ordinatio, expeditio, dispositio.
Ра̀справљати, ам, v. impf. ordnen, expedio, ordino.
Распр̀дети, дим, (Рес.)
Распр̀дити, им. (Срем.)
} vide распрђети.
Ра̀спрднути, нем, (etwas obscön) verderben, corrumpo: распрде нам игру.
Распр̀ђети, дим, v. pf. (Ерц.) zerstauben, disjicio (eigentlich dispedo), з. B. die Feinde.
Распре́гнути, нем, vide распрећи.
Распре́дање, n. das Auseinanderdrehen, retorsio.
Распре́дати, ам, v. impf. den Strick auseinanderdrehen, retorqueo (funem).
Распре́зање, n. das Ausspannen (des gemeinschaftlich ackernden Ochsen), disjunctio.
Распре́зати, ежем, v. impf. ausspannen, disjungo.
Распре́мање, n. das Aufräumen, dispositio.
Распре́мати, ам, v. impf. aufräumen, dispono.
Распре́мити, им, v. pf. aufräumen, dispono.
Ра̀спрести, едем, v. pf. auseinander drehen, retorqueo, retexo.
Распретáвање, n. das Auseinanderschüren, retectio.
Распретáвати, ам, v. impf. (das zugedeckte Feuer) auseinander schüren, retego ignem.
Распрѐтати, ећем, v. pf. auseinander schüren, retego.
Распре́ћи (говорисе и распрегнути), егнем, v. pf. 1) nicht mehr mit einander anspannen (die Ochsen zum Pfluge), societatem abdico boum meorum cum vicini bobus aratro jungendorum. cf. спрега. 2) повр главе, mit dem Stocke schlagen, percutio.
Распријатѐљити, им, v. pf. entfreunden, facio ut non sit amplius amicus.
Распричатисе, амсе, v. r. pf. ins Erzählen hineinkommen, ferveo narrando.
Распродáвање, n. das Anbringen, Verkaufen, divenditio.
Распродáвати, дајем, v. impf. ganz verkaufen, divendo.
Распро̀дати, ам, v. pf. verkaufen, divendo.

Распространити, им, v. pf. ausbreiten, explico, propago.

Распространьавање, n. das Ausbreiten, extensio.

Распространьавати, ам, v. impf. ausbreiten, explico, extendo.

Распрснути, нем, v. pf. zersprengen, disjicio, н. п. ора, jaje.

Распудити, им, vide расплашити.

Распукнутисе, немсе, vide распућисе.

Распустити, им, v. pf. entlassen, dimitto.

Распутица, f. der Seitenweg, die Theilung der Straße in Seitenwege, semita.

Распућисе (говорисе и распукнутисе), укнемсе, v. r. pf. zerspringen dissilio.

Распуштање, n. das Entlassen, dimissio.

Распуштати, ам, v. impf. entlassen, dimitto

Распушћање, n. vide распуштање.

Распушћати, ам, vide распуштати.

Расрдити, им, v. pf. erzürnen, irrito.

Расрдитисе, имсе, v. r. pf. sich erzürnen, irascor.

Рâст, рâста, m. der Wuchs, statura: човек лијепа раста.

Рâст, раста, m. die Eiche, quercus.

Раставити, им, v. pf. кога с ким, trennen, separo.

Растављâње, n. das Trennen, separatio.

Растављати, ам, v. impf. trennen, separo.

Растајâње, n. das Scheiden, separatio.

Растајатисе, јемсе, v. r. impf. sich trennen, separor.

Растакнути, нем, vide растаћи.

Растанак, нка, m. die Trennung, separatio.

Растапање, das Schmelzen, liquatio, liquefactio.

Растапати, ам, v. impf. schmelzen, liquefacio.

Растатисе, анемсе, v. r. pf. с ким, sich trennen, discedo, separor.

Растаћи (говорисе и растакнути), акнем, v. pf. н. п. угарке (или дрва), auseinander werfen (die Feuerbrände, damit es nicht mehr brenne).

Растегљâј, m. die Länge der ausgespannten Arme, distantia ab uno brachio extenso ad alterum: дај ми један растегљај конца.

Растегнути, v. pf. spannen, ausspannen, distendo.

Растезање, n. 1) das Spannen, distentio. 2) das Ziehen in die Länge, protractio.

Растезати, ежем, v. impf. 1) spannen, distendo, 2) in die Länge ziehen, protraho.

Растерати, ам, (Рес. и Срем.) vide рашћерати.

Растеривање, n. (Рес. и Срем.) vide рашћеривање.

Растеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide рашћеривати.

Растећи, течем, v. pf. н. п. куку, verthun, verwirthschaften, pessumdo.

Расти, растем, v. impf. wachsen, cresco.

Растило, n. die Baumschule, seminarium.

Растирâње, n. das Zerreiben, distritio.

Растирати, рем, v. impf. н. п. мараму, zerreiben, distero

Растискивање, n. das Auseinanderdrücken, Zersprengen, disjectio.

Растискивати, кујем, v. impf. zersprengen, disjicio.

Растиснути, нем (у времену скоро прош. р а с т и с н у и р а с т и с к о, р а с т и ш т е), v. pf. zersprengen, disjicio:

„Растиснуше на четири стране,
„Као вуци бијеле јагањце —

Распити, им, v. impf. betreten (sich begatten), ineo.

Распитисе, имсе, v. r. impf. sich begatten (vom Geflügel), ineor.

Растић, m. dim. v. раст (раста).

Растицâње, n. vide растјецање.

Растицати, ичем, vide растјецати.

Растјецâње, n. (Ерц.) 1) das Fließen eines Gefäßes, permissio liquidi. 2) das Verwirthschaften, pessumdatio.

Растјецати, тјечем, v. impf. (Ерц.) 1) durchfließen, die Flüssigkeit durchlassen, perfluo. 2) verwirthschaften, pessumdo.

Растов, ва, во, Eichen-, quercinus.

Растовац, вца, m. m. j. колац, или штап, eichener Stock, baculus quercinus.

Растовача, f. ein Eichenstock, baculus quercinus.

Растовина, f. Eichenholz, lignum quercinum.

Расток, m. die schwarze Schminke für die Augenbraunen, fucus superciliorum.

Растопити, им, v. zerschmelzen, liquefacio.

Растőчити, им, v. pf. auseinandertragen, verzehren, differo ut consumam: црви га расточили!

Растргнути, нем, v. pf. zerreißen, rumpo.

Растребити, им, (Рес. и Срем.) vide растријебити.

Растребљивање, n. das Auseinanderräumen, um Platz zu machen, dispositio.

Растребљивати, љујем, v. impf. auseinanderräumen, um Platz zu machen, dispono.
Растресање, n. das Zerschütteln, concussio, excussio.
Растресати, ам, v. impf. ausschütteln, excutio: немој ти растресати гаћа нада мном (was hast du mich zu hofmeistern?).
Растрести, сем, v. pf. ausschütteln, excutio.
Растрестисе, семсе, v. r. pf. н. п. на коњу, sich ausschütteln im Reiten.
Растријебити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. кућу, auseinanderräumen, damit Platz sey, dispono.
Растрићи, рижем, v. pf. auseinander schneiden (mit der Schere), disseco forfice.
Растркан, на, но, zerstreut, sparsus.
Растркати, рчем, v. pf. н. п. коња, recht ins Laufen bringen, in cursum egisse.
Растркатисе, трчемсе, v. r. pf. 1) sich zerstreuen, auseinander laufen, discurro. 2) ins Laufen kommen, in medio cursu esse.
Растрљати, ам, v. pf. zerreiben, contero.
Растрти, рем, растрьо, v. pf. zerreiben, tero, frio.
Растуњање, n. das Auseinandertreten, digressio.
Раступатисе, амсе, v. r. impf. auseinander treten, divergo.
Раступитисе, имсе, v. r. pf. auseinander —, von einander treten, divergo, discedo.
Растурање, n. das Zerwerfen, disjectio.
Растурати, ам, v. impf. auseinander werfen, disjicio.
Расту́рити, им, v. pf. auseinander werfen, disjicio.
Растући, учем, v. pf. zerschlagen (z. B. Salz, Zucker), distundo.
Расудити, им, v. pf. entscheiden, beurtheilen, dijudico.
Расуђивање, n. das Beurtheilen, Entscheiden, dijudicatio.
Расуђивати, ђујем, v. impf. beurtheilen, dijudico.
Расути, спем, vide разасути.
Расцвастисе, ватимсе, } vide расцвјетатисе.
Расцвапитисе, имсе, }
Расцвјетатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide расцвјетатисе.
Расцвјетатисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) blühen, floreo, floresco.
Расцепити, им, (Рес. и Срем.) vide расцијепити.
Расцепљивање, n. (Рес. и Срем.) vide расцјепљивање.
Расцепљивати, љујем, (Рес. и Срем.) vide расцјепљивати.
Расцијепити, им, v. pf. (Ерц.) zerspalten, diffiudo.
Расцјепљивање, n. (Ерц.) das Zerspalten, diffissio.
Расцјепљивати, љујем, v. impf. (Ерц.) zerspalten, diffiudo.
Расцопати, ам, v. pf. zerschlagen, contundo.
Рат, m. und f. der Krieg, bellum. cf. крајина.
Рат*, m. накит коњски, der Pferdschmuck, phalerae. cf. рахт.
Ратар, m. der Ackerer, arator.
Ратарев, ва, во, } des Ackerers, aratoris.
Ратаров, ва, во, }
Ратарски, ка, ко, 1) der Ackerer, aratorum. 2) adv. nach Art eines Ackerers, aratoris more.
Ратко, m. Mannsname, nomen viri.
Ратни, на, но, н. п. доба, Kriegs-, bellicus.
Ратовање, n. das Kriegen, bellatio.
Ратовати, тујем, v. impf. kriegen, bello.
Раф*, m. (у Србији и у Босни по варошима) die Wandleiste. cf. полица.
Рахт*, m. (по варошима) vide рат.
Рац, m. der Raize, Rascianus (eine für Spott genommene und gegebene Benennung von Seite der Ungern, für Serbe, Serbus).
Раца, f. vide патка.
Рацика, f.*(vertraulich) i. q. Рац.
Рацки, ка, ко, 1) raizisch, rascianus, 2) adv. raizisch, rasciane.
Рацкиња, f. der Raizin, Rasciana.
Рацко, m. Mannsname, nomen viri.
Рача. f. 1) ријека у Сокоској нахији. 2) намастир на тој ријеци. 3) Њемачки град на лијевом бријегу Саве (према утоку Дрине у Саву). 4) село код овог града. Рачанин, човек из Раче.
Рачар, m. 1) der Krebsenfänger, qui cancros captat. 2) der gerne Krebse ißt, amans cancrorum.
Рачарев, ва, во, vide рачаров.
Рачарица, f. 1) die Krebsfängerin, quae captat cancros. 2) die Krebsenesserin, quae amat cancros. 3) торба, der Krebssack, pera cancris captis suferendis.
Рачаров, ва, во, des рачар,
Рачваст, та, то, gabelförmig, bifurcus. Рачваст колац (рачвасто дрво) не иде (не може да иде) у земљу.
Рачве, f. pl. die Zanken, furcae.
Рачета, m. Mannsname, nomen viri.
Рачић, m. dim. v. рак.
Рачји, ја, је, Krebs-, cancrinus.

Рачу̂н, m. 1) die Rechnung, ratio. cf. ракам. 2) опишли на рачун (у Јадру), zur Versammlung, Verabredung, colloquium.

Рачу̏нање, n. vide рачуњење.

Рачу̏нати, ам, vide рачунити.

Рачунити, им, v. impf. rechnen, computo.

Рачу́нитисе, имсе, v. r. impf. sich berechnen, rationes computare mutuo.

Рачу́њење, n. das Rechnen, Berechnen, computatio.

Ра́ша, m. (Рес. и Срем.) vide Рашо.

Ра́ша, f. Frauenname, nomen feminae.

Рашепи́ритисе, имсе, v. r. pf. im Anzuge stolzieren, superbio vestitu. Рашепириласе као пауница.

Раши̏вање, n. das Auseinandernähen, resutio.

Раши̏вати, ам, v. impf. auseinander nähen, trennen, suturam retexo, resuo.

Раширивање, n. das Ausbreiten, dilatatio.

Рашири̏вати, рујем, v. impf. 1) breiter machen, dilato. 2) ausbreiten, dilato.

Раши́рити, им, v. pf. 1) breiter machen, dilato. 2) ausbreiten, dilato.

Ра̂шити, шијем, v. pf. losnähen, resuo, retexo.

Ра́шка, f. Fluß bei Нови пазар.

Ра́шо, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Ра̂шта (ради шта), weswegen, quamobrem.

Ра̏шћерати, ам, v. pf. (Ерц.) auseinander jagen, dispello.

Рашћере́татисе, амсе, v. r. pf. lustige Dinge erzählen, nugas narrare.

Рашћери́вање, n. (Ерц.) das Verjagen, dispulsio.

Рашћери́вати, рујем, v. impf. (Ерц.) auseinander jagen, dispello.

Ра̏шчистити, им, v. pf. wegschaffen, um reinen Platz zu machen, expurgo.

Рашчупа́вање, n. das Zerraufen, divellicatio.

Рашчупа́вати, ам, v. impf. zerraufen, divellico.

Рашчу́пати, ам, v. pf. zerraufen, divellico.

Р̏бат, m. der Rücken, dorsum.

Р̂бина, f. der Scherben, die Scherbe, testa.

Р̏валиште, n. der Ringeplatz, locus luctae, circus.

Рва̂ње, n. das Ringen, luctatio.

Рва́т, m. der Kroate, Croata.

Рва́ти, m. pl. Kroatien, Croatia:

„Па ти зовни у Рвате равне,
„Побратима од Рвата Мату —

Рватисе, вемсе, v. r. impf. ringen, luctor.

Рва̂тска̂, f. Kroatien, Croatia.

Рва̂тскӣ, ка, ко, 1) kroatisch, croaticus, 2) adv. kroatisch, croatice.

Рва̂ч, m. der Ringer, luctator.

Рва́чев, ва, во, des Ringers, luctatoris.

Рга̂ње, das Abreiben, Abnützen, detritio.

Р̏гати, ам, v. impf. abreiben, abnutzen, detero.

Р̏ђа, f. 1) der Rost, aerugo, rubigo, ferrugo. 2) рђа те убила! möchtest du elend werden, dii te perdant. 3) рђо једна! du Nichtswürdiger! рђо и чађо!

Р̏ђав, ва, во, elend, schlecht, miser.

Рђа̂ње, n. das Rosten, inductio rubiginis, rubigo.

Р̏ђати, ам, v. impf. rosten, rubigine obduci.

Ре́а, f. dünn stehende Wolle, lana rara.

Реба́рце, n. das Rippchen, costula.

Ре́брење, n. das Gehen auf Seitenwegen, deviatio.

Ре́брити, им, v. impf. auf Seitenwegen wandeln, devio.

Ре̏бро, n. die Rippe, costa.

Ре̏вати, вем, v. impf. seitwärts gehen, eo oblique. Реве на страну, као Марково рало. Пјевају и приповиједају како је Марка Краљевића наговорила мајка да оре, али он није ћео да оре као што људи ору по њивама, него по путу куда људи иду:

„Он не оре брда ни долине,
„Већ он оре цареве друмове —

Ре̏га, f. das Knurren und Zahnfletschen des Hundes, murmuratio canis.

Реге́ме̂нта, f. das Regiment, legio, oder regimentum quod dicunt.

Реге́ме̂нтскӣ, ка, ко, н. п. заповиједи, Regiments-, regimenti.

Ре́гнути, нем, v. pf. einmal knurren, immurmuro.

Регра̂ција, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Recreation, studiorum intermissio. cf. играција.

Ре̏гула, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. mit allen Ableitungen) die Regel, regula.

Регу́ла̂ш, m. т. ј. солдат, der Liniensoldat, miles ordinarius.

Регу́ла̂шкӣ, ка, ко, der Linientruppen, militum ordinariorum.

Ре̂д, m. 1) die Reihe, ordo. 2) један ред, два ред, einmal, zweimal, semel, bis. 3) у ред, у ред! geschwind hieher, adesdum.

Ре́да, f. (ст.) vide ред 1.:

„Чија ј' реда за гору на воду —
„Чија реда по говеда —

дак, тка, ко, (Рес. и Срем.) vide ...иједак.
...дара, f. die Frau, die die Reihe der Haushaltung trifft, materfamilias ordinatrix. Ђе је много жена у кући, ...нђе једна редује (т. ј. готови је...о, пере судове и мијеси љеб) једну нећељу дана (и та се зове онда ...едара), а друга другу и т. д.
...дарин, на, но, der Anordnerin, ordinatricis.
...дити, им, v. impf. н. п. кућељу, ...ан, den Flachs bereiten (durch alle Operationen, bis er gesponnen werden ...ann), linum praeparo. Пошто се кућеља (или лан) извади из мочила и ...суши, онда се набија ступом ...а лан тре трлицом); па се потом почне редити: најприје се ...таше на маљци, па се онда ...гребље на огребло, послије ...гребла перјасе на гвозденој ...ерајици, послије тога перјасе повјесма малом перајицом, па су већ онда повјесма ређена. А оно што остане на ...гребљу и на перајици, гребенасе ребенима, и од онога бива ...лас (мали и велики); а што остане на гребенима, оно су већ ...учине.
...ња, f. eine endemische Krankheit, morbus grassans.
...дњи, ња, ње, ја сам редњу (т. ј. ...ашу) попио, den Becher, der der Reihe nach mich getroffen hatte.
...ђовање, n. die Umreihe, ordo domus administrandae.
...ђовати, дујем, v. impf. der Reihe nach haushalten, rem familiarem administro ex ordine.
...душа, f. vide редара.
...душин, на, но, vide редарин.
...рање, n. das Reihen, ordinatio.
...рати, ам, v. impf. reihen, ordino.
...рење, n. das Bereiten des Flachses, lini praeparatio.
...кање, n. das Zähnefletschen, dentium ostensio, nudatio; rictatio.
...кати, жим, v. impf. die Zähnefletschen, ringi, rictare.
...а*, f. vide ереза.
...анци, наца, m. pl. die Nudeln, turundae (farinaceae).
...ање, n. das Schneiden, scissio.
...ати, ежем, v. impf. schneiden, scindo.
...иница, f. т. ј. лоза (на чокоту).
..., m. (Рес. и Срем.) vide ријек.
...а, f. (Рес. и Срем.) vide ријека.
...ила, f. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) der Weiberrock (Rockel), tunicae genus.
...ула, m. Mannsname, nomen viri.

Рећа, m. Mannsname, nomen viri.
Рен, m. der Meerrettig (krainisch хрен, österr. der Kren), armoracia Linn.
Реп, m. der Schwanz, cauda.
Ре́па, f. die Rübe, raps.
Ре́пат, та, то, geschwänzt, caudatus.
Ре́пата звијезда, f. der Komet, cometes, stella crinita.
Рѐпина, f. augm. v. реп.
Рѐпић, m. dim. v. реп.
Рѐпица, f. dim. v. репа.
Репи̂ште, n. Acker, auf dem einst Rüben angebaut waren, locus olim rapis consitus.
Рѐпнӣ, на, но, н. п. лист, Rüben-, rapinus.
Репу̑, m. die Pestilenzwurz, tussilago petasites.
Репу̀рина, f. augm. v. репа.
Репу̀шина, f. augm. v. репу.
Ре́са, f. 1) на дрвету, das Kätzchen (z. B. am Nußbaum), iulus, nucamentum. 2) das Züngelchen (im Munde), lingula. 3) ре́се, Fransen, fimbriae.
Ре́сава, f. 1) наија Ћупријска. 2) вода што тече кроз ту нахију. Ре́савац (вца), човек из Ресаве. Ре́са̂вкиња, жена из Ресаве. Ре́са̂вскӣ (Ре́савскӣ), ка, ко, 1) Ressawer. 2) adv. ressawisch.
Ре́сан, m. Mannsname, nomen viri.
Реса̂ње, n. das Bekommen der Kätzchen, nucatio (?).
Ре́саст, та, то, н. п. коза, gezüngelt, lingulatus (?).
Ре́сати, ам, v. impf. Kätzchen bekommen, nucari.
Ре́сица, f. dim. v. реса.
Реска̂ње, n. dim. v. резање.
Ре́скати, ам, dim. v. резати.
Ре́снат, та, то, н. п. грана, Kätzchen tragend, iulatus.
Ре́ћи, речем (и рекнем), v. pf. sagen, dico.
Рефе́на*, f. die Zeche, rata, symbola.
Реч, m. (Рес. и Срем.) vide ријеч.
Речи́т, та, те, beredt, eloquens cf. рјечит.
Ре́чит, та, то, (Рес. и Срем.) vide рјечит.
Ре́чица, f. dim. v. река.
Ре́чца, f. dim. v. реч.
Реше̑та̂ње, n. das Reitern, cribratio.
Реше̑тати, ам, v. impf. reitern, sieben, cribro.
Реше̑тка, f. ein Gitterwerk, cancelli.
Реше̑то, n. der Reiter (Sieb), cribrum.
Рза̂ње, n. das Wiehern, hinnitus.
Рза́ти, ржем, v. impf. wiehern, hinnio.
Ри̂ба, f. der Fisch, piscis. Двије се рибе на једној ватри пеку, па једна другој не вјерује.
Ри̂бање, n. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.)

das Reiben (des Krauts), sectio ope ferri rasorii.

Рибâр, m. der Fischer, piscator.

Рибâрев, ва, во, } des Fischers, piscatoris.
Рибâров, ва, во, }

Рибâрскӣ (рибарскӣ), ка, ко, 1) der Fischer, piscatorum. 2) adv. nach Fischer Art, more piscatorio.

Рибати, ам, v. impf. m. j. купус, (Kraut) reiben, brassicam contero.

Рибèтина, f. augm. v. риба.

Рибизле, f. pl. (у Сријем. у Бачк. и у Бан.) die Ribesbeeren, ribes rubrum Linn.

Рибић, m. das Kleine vom Fisch, der junge Fisch, pullus piscis, pisciculus.

Рибица, f. dim v. риба.

Рибљӣ, ља, ље, Fisch-, piscarius.

Рибница, f. ein Flecken an der Donau, Poretsch gegen über. Рибничанин, човек из Рибнице. Рибничкӣ, ка, ко, von Рибница.

Рибњâк, m. der Fischteich, piscina.

Рибурина, f. vide рибетина.

Ригање, n. das Rülpsen, ructatio.

Ригати, ам, v. impf. aufstoßen, rülpsen, ructo.

Ридâње, n. das Wehklagen, ululatus.

Ридати, ам, v. impf. wehklagen, ululo.

Рић, ђа, ђе, fuchsroth, rufus.

Рића, f. m. j. коза, eine rothe Ziege, rufa capra.

Рића, m. (Рес. и Срем.) vide риђо.

Рићан, n. vide риђо:
„Доведоше Мару на риђану —

Риђо, m. (Ерц.) der Fuchs (Pferd), equus rufus.

Ризница, f. (у пјесмама и по намастирима) die Kammer (Schatz- und Kleiderkammer), conclave:
„Ти отиди у ризницу бјелу,
„Те ти узми жутије дуката —
„Од Стојана узима оружје,
„Па оружје носи у ризницу —

Рија, m. (Рес. и Срем.) vide ријо.

Ријèдак (comp. рјеђӣ), тка, ко, (Ерц.) 1) dünn, nicht dick, rarus. 2) selten, rarus.

Ријек, (Ерц.) штоно ријек (m. j. штоно ријеч?), wie man zu sagen pflegt, ut ajunt.

Ријèка, f. (Ерц.) der Bach, kleiner Fluß, amnis.

ријење, n. das Wühlen, rutio (?).

Ријеч, f. (Ерц.) das Wort, vox, verbum.

Ријèчица, f. dim. v. ријеч.

Ријо, m. (Ерц.) hyp. v. Ристивоје (?).

Рика, f. das Gebrülle, mugitus.

Рикавац, вца, m. m. j. кашаљ, der Keuchhusten, tussis genus.

Рикање, n. das Brüllen, mugitus.

Рикати, ричем, v. impf. brüllen, mugio.

Рикнути, нем, v. pf. brüllen, mugitum ede.

Рим, m. Rom, Roma. cf. благочастив.

Римљанин, m. 1) der Römer, Romanus. 2) der Römer (Lateiner, dem Ritus nach), homo ritus Romani:
„Тако моја вјера не подноси,
„Да ја копам — —
„Ришћанина поред Римљанина —

Римпапа, m. der Papst von Rom, Papa Romanus.

Римскӣ, ка, ко, römisch, romanus.

Рипање, n. das starke Husten, tussitio anhela.

Рипати, ам, v. impf. keichen, stark husten, tussio.

Рипида, f. Art Kirchenkandelabers, candelabri sacri genus.

Рис, m. der Luchs, lynx.

Рисно, n. Stadt in Dalmatien:
„Па ти трчи Рисну на крајину —

Рисовина, f. die Luchshaut, das Luchsfell, pellis lyncis:
„Рисовина и самуровина —

Риста, m. (Рес. и Срем.) vide Рист

Риста, f. Frauenname, nomen femin

Ристан, m. Mannsname, nomen vi

Ристивоје, m. Mannsname, nomen vi

Ристо, m. (Ерц.) hyp. v. Ристан.

Ристов, ва, во, Christi, Christi.

Ристос, Риста (и Ристоса), m. Christus, Christus.

Рит, m. das Rohr, Röhrig, arundinetum. Ласно је ђаволу у риту свирати (у карабље).

Рита, f. 1) ритава кошуља, zerfetztes Hemd, indusium lacerum. 2) рите, m. j. дроњци, die Fetzen, laciniae.

Ритав, ва, во, дроњав, zerfetzt, lacerus, laciniosus.

Рити, ријем, v. impf. wühlen, ruo.

Ритинâр, m. vide дроњо.

Риф, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Elle, ulna, cubitus. cf. аршин.

Рисњанин, m. човек из Рисна:
„Поклонио Рисњанин' Ивану;
„Рисњани су на гласу јунаци —

Рисњанскӣ, ка, ко, von Рисно:
„Што ће мени Рисњански мачеви —

Ришћанин, m. der Christ, christianus. Калуђери зову свакога човека ришћанином (кад му не знаду имена), као и жену ришћаницом, или ришћанком.

Ришћанинов, ва, во, des Christen, christiani.

Ришћаница, f. eine Christin, christiana. cf. ришћанин.

Ришћâнка, f. vide ришћаница.

Ришћáнлук, m. die Christenheit, populus christianus.

Ришћâнскӣ, ка, ко, 1) christlich, christianus. 2) adv. christlich, christiane.

jèчит, та, то, (Крц.) beredt, eloquens.

jèчица, f. dim. v. ријека.

ка, f. 1) das Schnarchen, rhonchus. 2) (scherzhaftes Schimpfwort auf ein grobes großes Kleid), convicium in vestem rudem.

кање, n. das Schnarchen, rhonchus, τὸ stertere.

катии, рчем, v. impf. schnarchen, sterto.

кнути, нем, v. pf. schnarchen, rhonchum emitto.

љав, ва, во, mit aufgeschlitzten Lippen, labiis diffissis.

љага, f. велика гомила, ein großer Haufe, magnus acervus.

љâк, m. Mannsname, nomen viri.

љâње, n. das Reiben (z. B. des Ochsen am Baume), attritio, frictio.

љатисе, амсе, v. r. impf. sich reiben, adteri.

љица, m.} einer, der eine aufgeschlitzte
љо, m. } Lippe hat, labiis diffissis.

ôб, m. der Sklave, servus (bello captus). Робом икад, а гробом никад.Ваља роба (и. п. крава).

ôба, f. (ital. roba) die Waare, merx. cf. руба.

ôбија, f. die Robot, Frohnarbeit, opera servilis.

обиjâш, m. der Frohnarbeiter, operarius servus.

ôбиња, f. die Sklavin, serva.

ôбињин, на, но, der Sklavin, servae.

ôбињица, f. dim. v. робиња.

ôбити, им, r. impf. zu Sklaven machen, in servitutem abduco.

ôбље, n. (coll.) die Sklaven, servi bello capti.

обљêње, n. das Schleppen in die Sklaverey, abductio in servitutem.

обов, ва, во, des Sklaven, servi, mancipii.

обовâње, n. das Sklavenleben, servitus.

обòвати, бујем, v. impf. Sklave seyn, servio.

ов, m. die Aufgrabung (unter dem Schnee, oder der gefrornen Erde) damit die Schweine dann weiter nach Wurzeln wühlen, perfossio.

овâш, m. 1) der Einschnitt am Ohr des Schweins, als Kennzeichen, incisura, nota. 2) das Kerbholz, talea.

ова́шити, им, v. pf. zeichnen, markiren, noto крме.

ôвине, f. pl. vide ров.

овити, им, v. impf. einen ров graben, perfodio.

оати jaje, n. ein weiches Ey, ovum sorbile.

Ровљêње, n. das Graben eines ров, perfossio.

Рòвци, m. pl. Gegend in der Herzegowina an der Grenze von Montenegro:
„Равна Брда и камене Ровце —

Рôг, m. 1) das Horn, cornu. 2) на кући, der schiefe Dachbalken, trabs tecti obliquus. 3) гаџарски.

Рòгаљ, гља, m. die Ecke, angulus.

Рòгат, та, то, gehörnt, corniger.

Рогâч, m. eine Art kleiner Fisolen, faseli genus.

Рòгобâтан, тна, но, häkelig, anceps.

Рòгожина, f. die Schilfmatte, teges.

Рòгоз, m. das Rietgras, typha latifolia.

Рòгозан, зна, но, von рогоз, typhae latifoliae.

Рóгоња, m. ein Ochs mit großen Hörnern, bos cornutus, cornibus ingrantibus praeditus.

Рòгуље, f. pl. Art Heugabel (mit zwei Zacken), furcae genus.

Рòгуљице, f. pl. dim. v. рогуље.

Рогу́шење, n. das Stutzen, stupor, arrectio aurium.

Рогу́шити, им, v. impf. m. j. уши, stutzen, stupeo, aures arrigo.

Рôд, 1) он ми je род, er ist mir befreundt, est propinquus meus; отишла у род; господскога рода, familiae, Abkunft. 2) die Frucht, fructus: купио виноград под родом;
„Вишњичица род родила,
„Од рода се подломила —

Рóда, f. der Storch, ciconia.

Рòдаква, f. vide ротква.

Рòдан, дна, но, и. п. година, дрво, fruchtbar, frugifer.

Родбѝна, f. die Verwandten, Befreundten, propinqui.

Рóдин, на, но, des Storchs, ciconiae.

Рòдитељ, m. der Erzeuger, Vater, parens.

Рòдити, им, v. pf. 1) gebähren, pario. 2) Frucht bringen, gerathen, gedeihen, provenio, respondeo spei: родила година, родио жир, родиле jабуке и т. д.

Рòдитисе, имсе, v. r. pf. родило се дијете, geboren worden, natus est; aber auch родило се сунце, ist aufgegangen, ortus est sol.

Рòдица, f. die Verwandte, cognata:
„Oj ђевоjко ти си ми родица,
„Кад те видим вата ме грозница —

Рóђа, f. hyp. v. рођака.

Рођâj, m. m. j. сунчани, der Sonne Aufgang, ortus.

Рођâк, m. 1) материне, или очине сестре син, der Vetter (Sohn der Tante oder des Oheims), matruelis, consobrinus. 2) ein weitläuftiger Verwandter, subcognatus.

Рођака, f. тешкина, или ујакова кћи, die Muhme, consobrina.

Рођакање, n. das Vettern (Begrüßen als Vetter), salutatio nomine consobrini.

Рођакатисе, амсе, v. r. impf. sich vettern, salutare se invicem nomine consobrini.

Рођаков, ва, во, des Vetters, consobrini.

Рођачење, n. das Vettern, adoptatio mutua in cognationem.

Рођачитисе, имсе, v. r. impf. с ким, mit jemand Vetter werden, necessitudinem ineo.

Рођени, на, но, н. п. брат, сестра, син, leiblich, germanus.

Рожан, на, но, hörnen, corneus.

Рожанство, n. das Fest der Geburt Christi. cf. Божић.

Рожење, n. Hervorbringung eines Tons am Dudelsack, genus soni utriculi musici.

Рожити, им, v. impf. einen gewissen Laut des Dudelsacks hervorbringen, elicio soni genus ex utriculo musico.

Рожњак, m. прст, што се њим рожи, т. ј. удара у пошљедњу рупицу на карабљама гадљарским.

Рожга, f. der Pflock, die Stange, an der z. B. die Kürbisse hinanranken, pertica.

Рој, m. der Bienenschwarm, examen.

Ројење, n. das Schwärmen, emissio fetus.

Ројитисе,ројесе, v. r. impf. н. п. челе, schwärmen, fetum emitto.

Ројте, f. pl. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide pece (cf. peca).

Рок, m. der Termin, die Zeit, tempus constitutum: сад му је рок да дође;
„Закукала сиња кукавица
„Прије рока и прије земана —

Рокља, f. (у крајини Неготинској) (das Rockel) die Joppe, tunica.

Рокса, f. Frauenname, nomen feminae.

Роксанда, f. Frauenname, nomen feminae.

Роктање, n. das Grunzen, grunnitus.

Роктати, кћу, v. impf. т. ј. свиње, grunzen, grunnio.

Роља, f. (у Сријем. у Бачк. и у Бан. mit allen Ableitungen) die Rolle (Mange), torcularlintearium.

Ролање, das Rollen, Mangen, laevigatio.

Ролати, ам, v. impf. rollen, laevigare.

Ром, ма, мо, lahm, hinkend, claudus.

Романија, f. Berg in Bosnien:
„Веселисе горо Романијо! —

Ромињање, n. das Rieseln (des Regens)? pluviae lenes.

Ромињати, ња, v. impf. т. ј. киша, rieseln, pluvia leniter cadit.

Роморити, им, v. impf. нити роморі ни говори, er ist mäuschenstill, silet plane.

Ронац, нца, m. 1) der Taucher, urinator. 2) ein Insect, bestiolae genus.

Ронити, им, v. impf. 1) tauchen, urinor. 2) (ст.) — сузе, Thränen vergießen, lacrimas fundo:
„Рони сузе низ бијело лице —

Ронитисе, имсе, v. r. impf. н. п. бријег, hinabrollen, delabor.

Роњење, n. 1) das Tauchen, urinatio. 2) das Vergießen der Thränen, lacrymatio. 3) das Hinabrollen, devolutio.

Ропчад, f. (coll.) junge Sklaven, vernae.

Ропче, чета, n. ein junger Sklave, verna, servulus.

Роса, f. der Thau, ros.

Роса, f. Frauenname, nomen feminae.

Росан, сна, но, thau-, roscidus.

Росити, им, v. impf. bethauen, irroro.

Роситисе, имсе, v. r. impf. im Thau herumgehen, irroror.

Росица, f. dim. v. роса.

Росопас, f. das Schellkraut, chelidonium majus.

Росуља, f. (ст.) der Thauregen, pluvia roscida:
„Udри киша росуља,
„На ђевојци кошуља —

Ротква, f. der Rettig, raphanus sativus Linn.

Ротквени, на, но, н. п. лист, Rettig-, raphani sativi.

Ротквица, f. dim. v. ротква.

Ротквиште, n. ein ehemaliges Rettigbett, locus olim raphano consitus.

Рочитисе, имсе, v. r. pf. sich bestellen, Rendezvous geben, constituo tempus et locum.

Рочиште, n. мјесто, ђе смо се договорили с ким да се састанемо, der Ort der Bestellung, locus constitutus.

Рошење, n. das Bethauen, irroratio.

Рошт, m. der Rost, crates.

Рошчић, m. 1) dim. v. рог. 2) рошчићи, die Bockshörner, das Johannisbrot, ceratium, siliqua graeca.

Рпа, f. der Haufe, cumulus, acervus.

Рпица, f. dim. v. рпа.

Рпиште, n. Ort, wo ein Haufe (Kukuruz) gestanden, locus ubi acervus fuit.

Рпњак, m. eine Art Getreide-Maß, mensurae genus.

Рскање, n. das Krachen (einiger Speisen) zwischen den Zähnen, stridor cibi inter dentes.

Рскати, ам, v. impf. mit Krachen zerbeißen, cum fragore comedo.

Рскатисе, касе, v. r. impf. zwischen den Zähnen krachen, fragorem edo inter dentes.

з *, m. } der Dieb, fur. cf. крадљи-
зин, m. } вац.
злук *, m. der Diebstahl, furtum.
f. крађа.
ски, ка, ко, 1) Diebs-, furum. 2)
dv. diebisch, more furum.
, m. der Windhund, vertagus.
ањ, Ртња, m. großer kegelförmiger
Berg in der Црна ријека, saltus in
Serbia.
ењица, f. } der Rückgrat, spina dorsi.
сњача, f. }
ина, f. augm. v. рm.
ица, f. die Windhündin, vertaga (?).
ичин, на, но, der ртица, vertagae.
ымача, f. der Hosenlatz, apertura tegu-
menti braccalis.
ник, m. die ersten Angreifer im Hee-
re, velites: изгинули ртиници; уда-
рише најприје ртиници.
иница, f. der erste (stärkste) Brannt-
wein, vinum ustum primum.
ов, ва, во, des Windspiels, vertagi.
овођа, m. der Windhunde führt, ver-
tagi ductor, (als Vorwurf für einen
Edelmann, der immer nur jagt).
ба, f. vide роба.
бешина, f. 1) augm. v. руба. 2) augm.
v. рубина.
бина, f. vide кошуља.
бинина, f. dim. v. рубина.
бити, им, v. impf. 1) einsäumen, lim-
bo circumdo. 2) шман, einen Stab
oben zuglätten, zuründen, rotundo.
бљење, n. 1) das Einsäumen, circum-
jectio limbi. 2) das Abplatten, laevi-
gatio.
г, m. } der Spott, ludibrium: не сми-
га, f. } је од руга да изиђе на поље;
ругаласе руга, па јој била друга.
гање, n. das Spotten, illusio.
гатисе, амсе, v. r. impf. коме, че-
му, spotten, illudo, ludibrio habeo.
гоба, f. die Häßlichkeit, turpitudo (das
Gegentheil von љепота).
да, f. 1) das Erz, aes, minera. 2) die
Deichselstange am Pferdewagen, temo.
уда, f. dichte, zusammenhängende Wol-
le, lana spissa et crispa.
удаст, ша, що, н. п. овца, dicht-
wollig, lanae spissae.
удина, f. die Flur, pratum:
„Док се гора преодјене листом,
„А рудине травом ђетелином —
удине, f. pl. Gegend in der Herzegowi-
na an der Gränze von Montenegro.
удинца, f. dim. v. рудина.
удица, f. 1) dim. v. руда. 2) gefärbte
Wolle, lana fucata.
удни, на, ко, н. п. коњи, Deichsel-,
ad temonem constitutus, z. B. wenn
man mit Vieren oder Sechsen fährt.

Рудник, m. Stadt in Serbien. Рудничанин, човек из Рудника. Руднички, ка, ко, von Рудник.
Рудњак, m. код кола, ђе се четири коња вазају, два се спрежња зову рудњаци, die Deichselpferde, equi ad temonem juncti.
Ружа, f. 1) die Rose, rosa. 2) Frauenname, nomen feminae.
Ружан, жна, но, häßlich, turpis.
Руђење, n. das Spotten, ludificatio.
Ружин, на, но, der ружа, roseus et Rosae.
Ружити, им, v. impf. кога, verspotten, illudo cui.
Ружитисе, имсе, v. r. impf. spotten, ludifico.
Ружица, f. 1) dim. v. ружа. 2) црква у Бијограду у доњем граду (сад се у њој не служи):
„И Ружицу цркву насред града —
Ружичало, n. vide дружичало.
Ружичаст, ша, що, rosenfarben, roseus.
Ружичица, f. dim. v. ружа.
Ружичин, на, но, Rosen-, roseus.
Рузмарин, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) Rosmarin, rosmarinus.
Руј, m. Rhus cotynus Linn.
Рујев, ва, во, von руј.
Рујевина, f. das Holz von Rhus cotynus.
Рујевно вино, n. (cm.) vide рујно:
„Сува љеба и рујевна вина —
Рујница, f. m. j. гљива, ein eßbarer gelber Schwam, fungi galbini genus.
Рујно вино, n. (cm.) gelblicher Wein, vinum fulvum:
„Ђе јунаци рујно вино пију —
„Јес' видео рујно вино —
Рука, f. 1) die Hand, manus: дошло му испод руке, unter der Hand, insgeheim; не иде ми од руке; није ми на руку; учинити коме што на руку. 2) од сваке руке, allerhand, varie.
Рика, f. das Brummen des Bären, verwundeten Ochsen, mugitus.
Рукав, m. der Ermel, manica.
Рукавац, вца, m. 1) am Weinbrennkessel die Röhre, die in die Kühlwanne führt, fistulae genus. 2) an der Rabe der vorderste Theil, modioli rotae pars antica.
Рукавина, f. augm. v. рукав.
Рукавић, m. dim. v. рукав.
Рукавица, f. der Handschuh, chirotheca.
Рукање, n. das Brüllen des Bären, Ochsen, mugitus ursi, bovis vulnerati.
Рукати, ручем, v. impf. brüllen, mugio.
Рукнути, нем, v. pf. aufbrüllen, mugitum edo.
Руковање, n. das Handgeben, porrectio manus.

Рукова̀тисе, кујемсе, v. pf. u. impf. einander die Hände geben (als Collegen in einem Fehler, Unfall), manus jungere.
Рукова̏ти, f. die Handvoll, manipulus.
Ру̀копис, m. 1) die Handschrift, scriptura. 2) codex manu exaratus.
Ру̀косад, m. ein von mir selbst angelegter Weingarten, vinea manu mea primum consita (non emta).
Руко̀тзорина, f. das Werk (meiner) Hände, opus manuum mearum.
Руку̀ница, f. 1) die Handhabe, der Griff, ansa. 2) рукунице, die Deichselstange eines einspännigen Wagens, temones currus unijugi.
Ру̀ља̂ње, n. das Brüllen (eines unartigen Kindes), mugitus.
Ру̀љати, ам, v. impf. brüllen, ploro.
Ру̀ма, f. варош у Сриjему.
Ру̀мен, на, но, roth, ruber.
Румѐнило, n. das Roth, die rothe Schminke, purpurissum.
Румѐнити, им, v. impf. roth schminken, purpurisso fuco.
Румѐнитисе, имсе, v. r. impf. 1) sich roth schminken, purpurisso fucari. 2) roth aussehen, rubeo.
Ру̀менкаст, та, то, röthlich, subruber.
Ру̀мљанин, m. човек из Руме.
Ру̀мски, ка, ко, v. Рума.
Ру̀но, n. das Vlies, vellus.
Ру̀њав, ва, во, vide рутав.
Ру̀ње, f. vide руте.
Ру̀о, n. das Gewand, die Kleider, vestitus.
Ру̀па, f. das Loch, foramen.
Рупѐтина, f. augm. v. рупа.
Ру̀пити, им, vide банути.
Ру̀пица, f. dim. v. рупа.
Ру̀пчага, f. vide рупетина.
Ру̀с, m. vide Москов.
Ру̀са, f. vide росопас.
Ру̀са глава, f. (cm.) als beständiges Beiwort des Kopfes, wie im Homer das purpurne Meer, u. s. w.
„И русу му осиjече главу —
„А ја волим моју русу главу,
„Нег' све благо цара честитога —
Русва̂ј*, m. Art чудо, rei mirae genus.
Ру̀сија, f. vide Московска.
Руси̂јски, ка, ко, vide Московски.
Русми̂р, m. Mannsname, nomen viri.
Ру̀смира, f. Frauenname, nomen feminae.
Ру̀та, f. ruta graveolens Linn.
Ру̀тав, ва, во, zottelig, villosus.
Ру̀те, f. pl. die Haarzotteln, villi.
Ру̀фет*, m. der Zunftgenoß, socius collegii.
Ру̀цељ, m. (у Сриjему) vide бабак.
Руча̀вање, n. das Speisen, coenatio.
Руча̀вати, ам, v. impf. Mahlzeit halten, coeno.
Ру̀чак, чка, m. die Mahlzeit, coena.

Ру̀чаница, f. die Essezeit, tempus coenandi.
Ру̀чно доба, n. vide ручаница.
Ру̀чати, ам, v. impf. u. pf. speisen, Mahlzeit halten, coeno.
Ру̀чина, f. vide ручурина.
Ру̀чити, им, v. impf. (cm.) m. j. руке, die Hände reichen, jungere dextras:
„Руке руче, у лица се љубе —
Ру̀чица, f. 1) dim. v. рука. 2) ручице на плугу, die Pflugsterze, stiva. 3) кудеље, или лана, ein Bund Flachs, fasciculus cannabis aut lini.
Ручко̀ноша, f. die den Schnittern u. s. w. das Essen vom Hause bringt, quae adfert coenam.
Ру̀чни, на, но, м. п. ђевер, der Brautführer, paranymphus.
Ручу̀рина, f. augm. v. рука.
Ру̀шпа, f. } ein venetianischer Dukaten,
Ру̀шпија, f. } (zecchino), ducatus Venetus.
Ру̀штеви, m. pl. (у Сриjему) eine Art Kirschen, cerasi genus.
Рчак, чка, m. eine Art Ratten (in Baumgärten), muris genus.
Рче, рчета, n. ein junger Windhund, catulus vertagi.
Ршава, f. Orschawa. Ршавски, ка, ко, von Ршава.
Ршке де! говоре чобани, кад оће да пободу волове.
Ршум, m. здрав момак као ршум

С.

С, } 1) mit, cum: с тобом, са мном. 2)
Са, } von, de: с брда, скоња, с Косова, са земље, с пута. 3) с тебе сам пропао, durch dich, per te; с тога не смијем да —, deswegen, ob hoc. 4) одскочило сунце с копља; дебела сланина с подланица, so groß als —,
„Са два прста пупак премашила —
5) с вечера, Abends, vesperi. 6) ја нијесам с раскиде; није с గпрега.
Саба̂*, indecl. у јутру кад забијели зора и почнесе дијелити дан и ноћ, онда се попне оџа на џамију те учи саба (т. ј. виче да иду Турци у џамију да се моле Богу).
Сабаиле*, рано у јутру.
Саби̂јање, n. das Stopfen, Drängen, densatio.
Саби̂јати, ам, v. impf. stopfen, dicht machen, denso.
Саби̂јатисе, амсе, v. r. impf. sich dicht zusammendrängen, denseor.
Саби̂рање, n. 1) das Sammeln, collectio. 2) das Falten, plicati.
Саби̂рати, ам, v. impf. 1) sammeln, colligo. 2) falten, in Falten legen, plico.

Сабйратисе, амосе, v. r. impf. sich sammeln, confluo.
Сабити, бијем, v. pf. stopfen, zusammendrängen, denso, н. п. брашно, сукнју у пушку.
Сабитисе, бијемосе, v. r. pf. sich drängen, denseo: сабилисе људи.
Сабља, f. der Säbel, acinaces.
Сабљарка, f. q. d. Säbelziege, a forma cornuum.
Сабљетина, f. augm. v. сабља.
Сабљица, f. dim. v. сабља.
Сабов, m. (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) Schneider fur gröbere Arbeit, sartor rusticus. cf. абаџија.
Сабовљев, ва, во, das сабов, sartoris.
Сабовскй, ка, ко, 1) Schneider-, sartorius. 2) adv. wie ein Schneider, more sartoris.
Сабор, m. 1) die Kirchenversammlung, das Concilium, synodus: сабор саборисаше и Арију проклеше. 2) der Zusammenlauf des Volkes (der Walfahrter) an Walfahrtsörtern, conflu- xus populi, populus congregatus, concio. cf. намастир.
Саборење, n. vide саборисање.
Саборисање, n. die Haltung eines Conciliums, congregatio concilii.
Саборисати, ишемо, v. impf. сабор halten, concilium habeo.
Саборит, ша, шо, (ст.) zusammen gefaltet, implicas collectus, cf. сабрати:
„Те ми реза борну сукњу:
„У скутови разбориту,
„У појасу саборнту —
Саборити, им, vide саборисати.
Саборнй, на, но, н. п. оци, црква (у Карловцима), Synodal-, synodalis.
Сабрати, берем, v. pf. 1) versammeln, colligo. 2) сукњу, in Falten legen, plico.
Сав, сва, све, 1) aller, omnis 2) ganz, totus.
Сава, m. Sabbas, Sabba.
Сава, f. 1) der Savestrom, Savus. 2) Frauenname, nomen feminae.
Саваш*, m. die Schmelzarbeit, vitrum metallicum.
Саватлећисање, n. das Emailliren, colorum metallicorum obductio.
Саватлећисати, лећишем, v. pf. u. impf.
Савијање, n. 1) das Beugen, flexio. 2) Zusammenlegen, complicatio.
Савијати, ам, v. impf. 1) beugen, inflecto, incurvo. 2) zusammenlegen, complico.
Савијача, f. 1) eine Art Speise, die s t r u d e l artig gewickelt ist, cibi genus, placentae genus. 2) колиба, eine zeltartige Hütte, tugurii genus.
Савина, f. намастир у Далмацији.
Савити, вијем, v. pf. 1) beugen, biegen, flecto. 2) zusammenlegen (Brief, Tuch), complico.
Савица, m. dim. v. Сава.

Савина, f. die Sabbasfaste, jejunium S. Sabbae.
Савладати, ам, vide свладати.
Саво, m. vide Сава.
Саврши́вање, n. vide свршивање.
Саврши́вати, шујем, vide свршивати.
Саврши́ти, им, vide свршити:
„И ришћански закон савршимо —
Савскй, ка, ко, н. п. вода, der Save, Savi.
Саганлија*, f. vide пребранац.
Сагибање, n. das Niederbeugen, inclinatio.
Сагибати, ам (и сагибљем), v. impf. niederbeugen, inclino.
Сагнати, ам, v. pf. hineintreiben, ago in —
Сагнути, нем, v. pf. niederbeugen, inclino, н. п. главу.
Сагонити, им, v. impf. hineintreiben, ago in —
Сагоњење, n. das Hineintreiben, actio (bovis in stabulum).
Саградити, им, v. pf. bauen, construo.
Сагрешити, им, (Рес. и Срм.) vide сагрнјешити.
Сагрије́шити, им, v. pf. (Ерц.) Богу, sündigen, pecco.
Сагубити, им, v. pf. umbringen, interficio.
Сад, m. neue Pflanzung (besonders neu angelegter Weinberg), vinea recens.
Сад, } itzt, nunc. cf. јако.
Сада, }
Садаљка, f. das Setzholz, S t e c h h o l z, i. e. das Werkzeug, um fur die Pflanze ein Loch zu stechen, rutri genus.
Садањй, ња, ње, } itzig, qui nunc
Садашњй, ња, ње. } est.
Саде (једни говоре, као у шали, и с ал е́ к а, садекар и садекарена), vide сад.
Садевање, n. (Рес. и Срем.) vide садијевање.
Садевати, ам, (Рес. и Срем.) vide садијевати.
Садека (садекар, садекарена), cf. саде.
Саденути, нем, vide садести.
Садење, n. vide саћење.
Садерати, рем, v. pf. abreißen, deripio.
Садести (говорисе и саденути), денем, (Рес. и Срем.) vide саћести.
Садијевање, n. (Ерц.) das Aufschobern, foeni compositio.
Садијевати, ам, v. impf. (Ерц.)(das Heu) aufschobern, metum facio foeni.
Садити, v. impf. н. п. купус, шљиве, виноград, pflanzen, setzen, sero.
Садно, n. рана (од седла или од самара) у коња на леђима, die Sattel- oder Saumwunde des Pferdes, vulnus equi a sella aut a clitellis.
Садрети, ем, садрьо, (Рес. и Срем.) vide садријети.
Садријети, рем, садрьо, vide садерати.

Сађенути, нем, vide сађести.
Сађење, n. das Setzen, satio.
Сађести (говорисе и сађенути), ђенем, v. pf. (Ерц.) н. п. сијено, aufschobern (Heu), foenum in metas dispono.
Сажалитисе, ли ми се, v. r. pf. es jammert, miseret.
Сажвáтати, ваћем, v. pf. zerkauen, mandere.
Сажèћи, ежем, v. pf. verbrennen, comburo.
Сажизâње, n. das Verbrennen, crematio, combustio.
Сажизати, жижем, v. impf. verbrennen, cremo.
Саздана, f. Frauenname, nomen feminae.
Саздати, ам, v. pf. erschaffen, creo.
Сазнати, ам, v. pf. erfahren, rescio.
Сазрети, рим, v. pf. reif werden, maturesco.
Саибија*, m. Herr, Eigenthümer, dominus. cf. господар.
Саибијин, на, но, des Eigenthümers, domini.
Сáија*, m. der Fußbote, tabellarius. cf. књигоноша.
Саја, f. eine Art feinen rothen Tuchs, panni purpurei genus.
Сакàгија*, f. eine Pferdekrankheit, genus morbi equorum.
Сакàгљив, ва, во, н. п. коњ, mit der сакагија behaftet, equus laborans τῇ сакагија.
Сакат*, та, то, lahm, verkrüppelt, saucius, debilis.
Сакатити, им, v. impf. lähmen, saucio.
Сакаћêње, n. das Lähmen, sauciatio.
Саклатисе, сакољемосе, vide склатисе.
Саклóпити, им, vide склопити.
Сáко, m. hyp. v. Сава.
Саковати, кујем, vide сковати.
Сакрúвање, n. das Verbergen, absconsio.
Сакрúвати, ам, v. impf. verbergen, occulto.
Сакрити, ријем, v. pf. verbergen, abscondo.
Сакројити, им, vide скројити.
Сакрýшити, им, vide скрушити.
Саксија*, f. vide пèка.
Саксиjèтина, f. augm. v. саксија.
Саксиjица, f. dim. v. саксија.
Сактијâн, m. der Saffian, corium saphianum.
Сакписати*, пшем, v. pf. verderben, zerstören, destruo, cf. покварити:
„Када Марко сакписа оружје —
Сакупити, им, vide скупити.
Саламура, f. die Salzlake, salsura, muria.
Салáндâр, m. das Almosen an die Kalugier auf 40 (von σαράντα) Tage Tod-

tengebet, zwischen Ostern und Himmelfahrt, inferiarum genus.
Салата, f. der Salat, lactuca oleracea
Салâш, m. der Meyerhof, villa. cf. мајур.
Сáлеп*, m. Salep (ein warmes Getränk mit Honig), potio mellita.
Салèтање, n. (Рес. и Срем.) vide салијетање.
Салèтати, ећем, (Рес. и Срем.) vide салијетати.
Салèтети, тим, v. pf. (Рес.)
Салèтити, им, v. pf. (Срем.)
Салèћети, летим, v. pf. (Ерц.) anrennen, anfallen, invado.
Саливâње, n. (Срем.) vide сальевање.
Саливати, ам, (Срем.) vide сальевати.
Салијèтâње, n. (Ерц.) das Anfallen, invasio.
Салијèтати, ећем, impf. (Ерц.) anfallen, invado.
Салити, лијем, v. pf. 1) gießen (z. B. eine Kanone), fundo. 2) hineingießen, fundo in —
Салитра, f. vide шалитра.
Салма*, f. vide тоцуз.
Сало, n. 1) das Fett (von Schweinen), adeps. 2) из бундеве, das Gedärm, intestina cucurbitae.
Саломити, им, vide сломити.
Салт*, indecl. allein, solus.
Салтаџија*, m. (у Бачкој) der Fuhrmann, der Menschen (ohne Waaren) führt, qui solos vehit.
Сальевâње, n. (Ерц.) das Gießen, fusio.
Сальевати, ам, v. impf. (Ерц.) gießen, fundo.
Сâм, сама, само, 1) allein, solus. cf. самцит (самцат), ganz und gar allein, plane solus. 2) selbst, ipse. cf. сам. cf. јесам.
Самâр, m. der Saumsattel, sagma, clitellae.
Самáрење, n. das Aufsäumen, clitellarum impositio.
Самàрина, f. augm. v. самар.
Самáрити, им, v. impf. aufsäumen, satteln, clitellas impono equo.
Самàрић, m. dim. v. самар.
Самàруша, f. m. j. игла, die Packnadel, acus consuendis fasciculis.
Самарџија, m. der Saumsattelmacher, confector clitellarum.
Самарџијин, на, но, des самарџија, clitellarum confectoris.
Сáмац, мца, m. der allein lebt, solitarius, caelebs.
Самдòкас, m. (...cm.) ein erdichtetes Kraut (zu Hexereyen), q. d. herba quae ... gat ut ipse accurrat amicus amans.
„Самдокаса и околочепа —
Самљети, мељем, v. pf. mahlen, molo.
Само, nur, solum, nonnisi.

Самово̂љан, љна, но, der nach seinem Willen handelt, pertinax, suae voluntati indulgens:
„Удовица свака самовољна —
Самовољац, љца, m. der Freywillige (Soldat), volo.
Самодрежа црква, f. (ст.):
„Самодрежи цркви на рочиште —
Саможив, m. der Egoist, Selbstling, qui nonnisi se amat.
Саможив, ва, во, egoistisch. selbstisch, nonnisi sui amans: иди, погани саможива!
Самоков, m. eine Stadt in der Bulgarey, nomen oppidi in Bulgaris. Самоковскӣ, ка, ко, von Самоков.
Самокрес, m. (ст.) Pistole die von selbst schießt, telum spontaneum:
„За појасом десет самокреса,
„Све и девет једна ватра пали —
Самоникліца, f. Art weißer süßer Aepfel, pomi genus.
Саморан, на, но, die sich selbst nähren muß, qui se ipse alit:
„На што ће ти саморана мајка —
Саморӑст, m. was auf dem Acker, wo eine Getreideart angebaut war, nach der Ernte aus verstreutem Samen von selbst nachwächst,
Самосаздан̂ӣ Боже! selbst erschaffener Gott! qui se ipse creavit.
Самотвор, ра, ро, aus einem Stück, ex una, continuus.
Самоћа, f. die Einsamkeit, solitudo.
Самоук, m. der Selbstlernende, autodidactus.
Самоуче, чета, n. m. j. ђаче, ein Kind, das ohne Meister, von selbst, lernt, puer autodidactus.
Самрт, f. vide смрт.
Самртан, тна, но, (ст.) der Gestorbene, defunctus:
„Напи Марку, што самртну треба —
Самртни̂ӣ, на, но, и п. час, свијећа, Sterbe=, mortis, morientium.
Самсов, m, der Fleischerhund, molossi genus.
Самсовљев, ва, во, des Fleischerhundes, canis molossi.
Самур*, m. der Zobel, mustela zibellina ...
Самур-калпак, m. m. j. од самуровине калпак:
„Самур-калпак на очи намиче —
Самуровина, f. das Zobelfell, pellis zibellinae.
Самцит (самцат), та, то, cf. сам.
Сан, сна, m. 1) der Schlaf, somnus. 2) der Traum, somnium.
Сан*, m. eine kupferne Schüßel, scutella aenea.
Санак, нка, m. 1) hyp. v. сан. 2) Mannsname, nomen viri.

Санан, на. но, schläfrig, noch voll Schlaf (beim Aufstehen), somni plenus.
Сандал*, m. Art Zeugs, texti genus.
Сандалгаће, f. pl. } (ст.) Beinkleider (für
Сандалије, f. pl. } Frauen) von сандал, braccarum muliebrium genus:
„Украшћу јој сандалгаће —
„На ногама гаће сандалије —
Сандук*, m. vide ковчег.
Сандучина, f. augm. v. сандук.
Сандучић, m dim. v. сандук.
Саньив, ва, во, der den Schlaf liebt, die Schlafmütze, somniculosus.
Са̂нта, f. н. п. леда, Klumpen, massa.
Санпра̂ч, m. Art Faschine, cratis genus.
Санчић, m. dim. v. са̂н.
Санџак*, m. das Sandschakat, praefectura:
„Седам паша са седам санџака —
Санџак-алајбег, m. (ст.)
„И четири санџак-алајбега —
Санџије*, f. pl. vide противсли.
Са̂њка̂ње, n. das Fahren auf Schlitten vectio in traha.
Са̂њкатисе, амсе, v. r. impf. Schlitten fahren, vehi traha.
Сањање, n. das Träumen, somniatio.
Сањати, ам, v. impf. träumen, somnio.
Саони, f. pl. der Schlitten, traha.
Саони̂к, m. die Schlittenbahn, via aperta trahis.
Саонице, f. pl. dim. v. саони.
Са̂п, m. vide држаље.
Сапалити, им, vide спалити.
Сапаљивање, n. vide спаљивање.
Сапаљивати, љујем, vide спаљивати.
Сапе̂ти, пнем (и сапењем), v. pf. 1) zuknöpfen, claudo. 2) anknüpfen (einem Pferd auf der Wiese die Vorderfüße), adligo pedes: скаче као сапет.
Сапетљати, ам, v. pf. zuhäfteln, fibulo; daher сапетљавати und сапетљавање.
Са̂пи, f. pl. das Kreuz des Pferdes, clunes equi.
Сапиња̂ње, n. 1) das Zuknöpfen, clausio. 2) das Anknüpfen, adligatio.
Сапињати, њем, v. impf. 1) zuknöpfen, claudo. 2) anknüpfen, adligo.
Сапињача, f. das Knüpfband, der Knüpffaden (bei den Bauernhemden statt des Knopfes), funiculus fibulae loco.
Сапиште, n. vide сап.
Саплӑк, m. die metallene Trinkschale der Reiter, phiala equitum.
Сапон, m. das Bindseil, funis.
Сапрети, ем, v. pf. 1) кога на суду, gegen jemand vor Gericht gewinnen, vinco causam. 2) сапрела га со и љеб, er ist für seine Undankbarkeit gestraft, poenas dedit ingrati animi.
Сапу̂н, m. die Seife, sapo.
Сапу̂на̂ње, n. das Seifen, illitus saponis.

Сапу̀нати, ам, v. impf. seifen, illino saponem.

Сапу̀нити, им, vide сапунати.

Сапу̀нитисе, нмсе, v. r. impf. schäumen wie Seife, saponis more spumare.

Сапу̀нџија *, m. der Seifensieder, saponarius.

Сапу̀нџијин, на, но, des Seifensieders, saponarii.

Сапу̀нџијница, f. 1) die Seifensiederin, saponarii uxor. 2) die Seifensiederey, saponaria taberna.

Сапу̀нџијискӣ, ка, ко, } 1) seifensiederisch, saponarius. 2) adv. seifensiederisch, more saponarii.
Сапу̀нџијскӣ, ка, ко, }

Сапу̀ње̄ње, n. vide сапунање.

Са̀ра̄ј *, m. das Serail (der Hof), aula.

Са̀рајево, n. Stadt in Bosnien. Са̀рајевка, жена из Сарајева. Сара́јлија, човек из Сарајева. Са̀рајевскӣ, ка, ко, von Сарајево.

Сара̀нити, им, v. pf. begraben, sepelio, tumulo condo.

Сарањи̏вање, n. das Begraben, sepultura.

Сарањи̏вати, њујем, v. impf. begraben, sepelio.

Сара̀ори, m. pl. die Arbeiter (z. B. beim Straßenbau), operae.

Сара̑ч *, m. der Sattler, sellarius.

Сара̑чев, ва, во, des Sattlers, sellarii.

Сара̑чкӣ, ка, ко, 1) Sattler-, sellariorum. 2) adv. wie ein Sattler, more sellarii.

Са̏ре, f. pl. die Stiefelröhre, fistulae ocreae, tubi.

Са̑рка, f. eine Art Wildänte (die Tauchänte, mergus). Ђекоји кажу да се сарке могу јести и на велики петак.

Са̀рма *, f. eine Art Pastete, mit Weinlaub oder Krautblatt umwickelt, artocreatis genus.

Са̀рук *, m. der Turban, tiara.

Са́са, f. anemona pulsatilla pratensis Linn.

Сасви̑м (т. ј. са свим), gänzlich, penitus.

Са̀сећи, сечем, (Рес. и Срем.) vide сасјећи.

Сасе́цање, n. (Рес. и Срем.) vide сасијецање.

Сасе́цати, ам, (Рес. и Срем.) vide сасијецати.

Са̀сецати, ам, (Рес. и Срем.) vide сасјецати.

Сасије́ца̂ње, n. (Ерц.) das Herunterhauen; Zusammenhauen, decisio, concisio.

Сасије́цати, ам, (Ерц.) das v. impf. zu сасјећи.

Са̀сипа̂ње, n. das Hineinschütten, infusio.

Са̀сипати, ам (и саспљем), v. impf. hineinschütten, infundo.

Са̀сјећи, сијечем, v. pf. (Ерц) 1) abhauen, herunterhauen, decido. 2) zusammenhauen, concido.

Са̀сјецати, ам, v. pf. (Ерц.) hineinschneiden, incido.

Са̀слушати, ам, v. pf. hören, audio.

Са̀сма, sehr, valde, nimis. cf. веома

Са̀ставити, им, v. pf. zusammentragen, facere ut sint simul.

Са̀стављање, n. das Zusammentragen, collectio, congregatio, junctio.

Са̀стављати, ам, v. impf. zusammenbringen, jungo.

Са̀ставци, вака, m. pl. der Ort, wo z. B. zwei Flüße zusammenfließen, confluentes junctura.

Са̀стаја̂ње, n. das Zusammentreffen, conventio.

Са̀стајатисе, јемсе, v. r. impf. zusammentreffen, convenio.

Са̀станак, нка, m. die Zusammenkunft, der Congreß, conventus.

Са̀стануписе, немсе, vide састатисе.

Са̀старатисе, амсе, v. r. pf. sich um etwas bemühen, Sorge tragen, curam habeo.

Са̀статисе, анемсе, v. r. pf. zusammenkommen, convenio.

Састра̑г (са страг), von hinten, a tergo.

Са̀стрица, f. eine Art Hülsenfrucht, leguminis genus.

Састру̀гати, ужем, v. pf. abschaben, abrado, derado.

Сасу̑ти, спем, v. pf. hineingießen, -schütten, infundo.

Сасу̀шитисе, шисе, v. r. pf. eindorren, exareo.

Са̑т, m. 1) die Honigscheibe, favus. 2) (сахат *), die Stunde, hora. 3) die Uhr, horologium.

Са̀тара, f. die Fleischhacke, securis [illegible] nionis.

Сатари́вање *, n. das Verlieren, perditio, amissio.

Сатари́вати, рујем, v. impf. verlieren, perdo, amitto.

Сата́рити, им, v. pf. verlieren, amitto.

Сатво̀рити, им, vide створити.

Сатво̀ритисе, имсе, vide створитисе.

Са̀терати, ам, (Рес. и Срем.) vide саћерати.

Сатери́вање, n. (Рес. и Срем.) vide саћеривање.

Сатери́вати, рујем, (Рес. и Срем.) vide саћериваати.

Са̀ти, се̑м, vide сисати.

Са̀тира̂ње, n. das Abreiben, detritio

Сатрати, рем, v. impf. abreiben, detero.

Сатић, m. dim. v. сат.

Сатљик, m. (österr. das Seitel) der vierte Theil der Maß, quadrans, quarta pars mensurae,

Сатри мачка и булумаћа, antwortet man (im Scherze) auf die Frage, was man gespeiset habe. Es scheint auf die сатрица anzuspielen, cf. булумаћ.

Сатрица, f. eine Art Mehlspeise der Landleute. Успесе мало воде у шенично брашно, па се онда добро сатре рукама, те се начини готово као тарана.

Сатрти, рем, сатрьо, v. pf. 1) abreiben, detero, zerreiben, contero. 2) коња, zu Grunde richten, eneco.

Сатртисе, ремсе, сатрьосе, v. r. pf. zu Grunde gehen, enecor.

Саће, n. (coll.) die Honigscheiben, favi.

Саћерати, ам, v. pf. (Ерц.) hineintreiben, ago in —.

Саћеривање, n. (Ерц.) das Hineintreiben, adactio, immissio.

Саћеривати, рујем, v. impf. (Ерц.) hineintreiben, adigo.

Саћи, саћем, vide сићи.

Саћура, f. der ströherne Korb, worin die Laibe Brot stehen, bis man sie in den Backofen schießt, sportae genus.

Саћурица, f. dim. v. саћура.

Сач*, m. der metallene Deckel, worin z. B. die пита gebacken wird, operculum ferreum.

Сачма*, f. 1) der Schrot, grando plumbea. 2) сије сачмом (н. п. кукурузе), wie Schrott, während andere ökonomischer damit umgehen.

Сачувати, ам, v. pf. behüten, bewahren, praeservo, caveo.

Сачути, чујем, vide саслушати.

Сачак*, m. das Fußgestell unter einem Kessel, tripus ahenum sustinens.

Сачија*, m. der Uhrmacher, horologiarius.

Сачијин, на, но, des Uhrmachers, horologiarii.

Сашетати, ам (и сашећем), v. pf.

Сашити, шијем, v. pf. zusammennähen, consuo.

Сва, cf. сав.

Свагда, immer, semper.

Свагдашњи, ња, ње, immerwährend, sempiternus.

Сваґде, (Рес.) } überall, ubique.
Сваґди, (Срем.) }
Сваґће, (Крц.) }

Свадба, f. die Hochzeit, nuptiae.

Свадбарина, f. (ст.) die Hochzeitsgebühr, pecunia nuptiaria:

„Ваља да је ће наш'о ђевојку,
„Па нам иде, носи свадбарину —

Свадбени, на, но, hochzeitlich, nuptialis.

Свадбовање, n. das Hochzeithalten, nuptiarum actio.

Свадбовати, бујем, v. impf. auf einer Hochzeit seyn, interesse nuptiis.

Свадити, им, v. pf. кога с ким, entzweien, inimico, discordes reddo.

Свадитисе, имсе, v. r. pf. sich entzweien, rixari.

Свађа, f. der Zank, discordia, discidium.

Свађање, n. das Entzweien, discordia.

Свађати, ам, v. impf. entzweien, facio ut dissideant.

Свађатисе, амсе, v. r. impf. sich entzweien, discordes fimus.

Сваће, (Ерц.) vide сваґће.

Свaja, f. hyp. v. сваст.

Свак, m. vide својак.

Свак, свакога, vide сватко.

Свакад, vide свагда.

Сваки, ка, ко, ein jeder, omnis, quisque.

Свакојак, ка, ко, allerley, omnis, generis.

Свакојако, allerlei, varie.

Свакуд, } überall hin, quaqua versus.
Свакуда, }

Свалити, им, v. pf. herabwälzen, devolvo.

Свалитисе, имсе, v. r. pf. sich hinwälzen, provolvor.

Сваљати, ам, v. pf. 1) herunterwälzen, devolvo. 2) (das Tuch) walken, subigo.

Сваљивање, n. das Herab-, Hinwälzen, devolutio, provolutio.

Сваљивати, љујем, v. impf. herabwälzen, devolvo.

Сваљиватисе, љујемсе, v. r. impf. sich hinwälzen, provolvi.

Свануги, не, v. pf. tagen, dilucescit.

Свануће, n. der Tagesanbruch, diluculum.

Сварати, ам, vide преварити.

Сварити, им, vide скувати.

Сваст, f. } женина сестра, der Frau Schwester, die Schwägerin, soror uxoris.
Свастика, f. }

Свастин, на, но, der сваст, sororis uxoris.

Сват, m. einer der Begleiter des Bräutigams bei Abholung der Braut, sponsi comes, e sponsi cohorte, cf. женидба.

Сватити, им, v. pf. hinreichen, sufficio, pertineo.

Сватко, свакога, jeder, omnis, quisque.

Сватовање, n. das сват-seyn, comitatio sponsorum.

Сватовати, тујем, v. impf. сват seyn, comitor sponsum.

Свато̀вац, вца, m. eine Art Hochzeitsmelodie, carminis nuptialis genus: сапра сватовца.
Свато̀вски, ка, ко, 1) der сватови, comitum sponsi. 2) adv. wie es сватови machen, ut soleut sponsorum comites.
Свађа̂ње, n. das Hinlangen, extensio justa.
Сва̀ђати, ам, v. impf. hinreichen, attiago, sufficio.
Сва̀чиј (сва̀чији?), чија, чије, eines jeden, cujusque.
Сва̀шта, свачега (и сваштa), } alles,
Сва̀што, свачега (и сваштa), } omnia, quaecumque.
Сво̀, cf. сав.
Свѐдок, m. (Рес. и Срем.) vide свједок.
Сведоча̀нство, n. (Рес. и Срем.) vide свједочанство.
Свѐдочба, f. vide сведоџба.
Сведо̀чење, n. (Рес. и Срем.) vide свједочење.
Сведо̀чити, им, (Рес. и Срем.) vide свједочити.
Свѐдоџба, f. (Рес. и Срем.) vide свједоџба.
Свѐжањ, жња, m. ein Bündel, fasciculus, и. п. траве, сијена.
Свѐза, f. das Band, ligamen.
Свѐзати, ежем, v. pf. binden, colligo.
Свѐзатисе, ежемсе, v. r. pf. in Verbindung kommen, necessitudine jungi.
Свѐзнали, ав, ло, allwissrrisch, omniscius: Купи ти свезнали.
Свѐзналица, m. u. f. der Allwisser, qui ae omnia profitetur scire.
Свѐкар, кра, m. der Schwiegervater (des Mannes Vater), socer, mariti pater.
Свѐколико, alles, quodcumque.
Свѐкрва, f. die Schwiegermutter (des Mannes Mutter), socrus, mariti mater.
Свѐкрвин, на, но, der Schwiegermutter, socrus.
Свѐкрвица, f. dim. v. свекрва.
Свѐкров, ва, во, des Schwiegervaters, soceri.
Свемо̀гу̑ћи, ћа, ће, allmächtig, omnipotens.
Свесрдно, von Herzen gern, ex animo.
Свест, f. (Рес. и Срем.) vide свијест.
Свѐсти, везем, v. pf. zusammen-, wegführen, deveho.
Свѐсти, ведем, v. pf. 1) herabführen, deduco. 2) zusammenführen (Braut und Bräutigam), committo conjuges; daher 3) kuppeln, committo. 4) wölben, fornicem duco.
Свѐт, m. (Рес и Срем.) vide свијет.
Свѐт (говорисе и свѐт), m. (Рес. и Срем.) vide свијет.
Свѐт, ша, то, heilig, sanctus.
Свѐта̑ гора, f. (Heiligenberg), monsAthos.
Свѐтао, тла, ло, (Рес. и Срем.) vide свијетао.
Свѐтац, свеца, m. 1) der Heilige, Sanctus. 2) данас је светац, der Feyertag, dies festus.
Свѐтитељ, m. vide светац 1.
Свѐтиња, f. dim. v. свет, vide свјетиња.
Свѐтиња, f. die Reliquie, das Heiligthum, sanctorum reliquiae.
Свѐтити, им, v. impf. 1) н. п. водицу, weihen, consecro. 2) vide светковати: господине четвртине! пусти мене, тебе ће бака светити. cf. четвртина.
Свѐтитисе, имсе, v. r. impf. 1) не свете се сад, itzt lebt man nicht so, daß man heilig würde, non sunt tempora sancta. 2) свети се он мени. es hat Schadenfreude an meinem Unfall, laetatur de injuria mea.
Свѐткова̑ње, n. das Feyern, celebratio, feriatio.
Свѐтковати, кујем, v. impf. 1) feyern, celebro. 2) feyern, ferior.
Свѐтковина, f. das Feyern, feriae, diei festi celebratio.
Свѐтлити, им, (Рес. и Срем.) vide свјетлити.
Светлитисе, лисе, (Рес. и Срем.) vide свјетлитисе.
Свѐтлица, f. (Рес. и Срем.) vide свјетлица.
Светло̀ст, f. (Рес. и Срем.) vide свјетлост.
Свѐтљење, n. (Рес. и Срем.) vide свјетљење.
Свѐтња̑к, m. (Рес. и Срем.) vide свјетњак.
Свѐтова̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide свјетовање.
Свѐтовати, тујем, (Рес. и Срем.) vide свјетовати.
Светогорац, рца, m. der Heiligenberger, Mönch vom heiligen Berge, monachus montis sancti (Atho).
Светого̀рски, ка, ко, 1) vom heiligen Berge, de monte sancto. 2) adv. wie ein Heiligenberger, more monachi de monte sancto.
Свећа, f. (Рес. и Срем.) vide свијећа.
Свѐћење, n. 1) das Weihen, consecratio. 2) das Heiligwerden, apotheosis, inter coelites adnumeratio. 3) die Schadenfreude, gaudium de malo alterius.
Свѐћица, f. dim. v. свећа.
Свѐчани, на, но, н. п. дан, Feyertag, festus.
Свѐчанак, m. der Feyertag, dies festus.
Свеча̑р, m. der eine Mahlzeit zu Ehren des Familienheiligen gibt, qui com-

ium praebet ob diem festum sancto
entilitio. cf. крсно име.
чарев, ва, во, vide свечаров.
чаров, ва, во, des свечар.
чарскӣ, ка, ко, der свечари.
чарско, кога, n. они новци, што
вечари дају попу, што прекади
очати кољиво. cf. крсно име.
цбати, ам, (Рес. и Срем.) vide свјец-
ати.
штавање, n. (Рес. и Срем.) vide
вјештавање.
штавати, ам, (Рес. и Срем.) vide
вјештавати.
штати, ам, (Рес. и Срем.) vide
вјештати.
штеник, m. der Geistliche, sacerdos.
штило, n. (Рес. и Срем.) vide свје-
штило.

деписе, дисе, r. pf. (Рес.) дипısе, дисе, r. pf. (Срем.) ђеписе, дисе, r. pf. (Ерц.)	ако ми се несвиди, ако ти се свиди, behagen, gut gefallen, arrideo, probor, videor.

јање, n. vide савијање.
јати, ам, vide савијати:
апу скида, до земље се свија —
ест, f. (Ерц.) das Bewußtseyn, die
esinnung, mens: није у свијести;
губио свијест.
ет, m. (Ерц.) 1) die Welt, mun-
s: оде у бијели свијет; из бије-
г свијета. 2) viel Leute (franz. du
onde): навалио свијет; има ли мло-
свијета код намастира? од сви-
та нијесам могао да приступим.
онај, или они свијет, jene Welt,
a vita (post mortem). 4) das Tages-
ht, dies.
етао (comp. свјетљи), тла, ло,
рц.) glänzend, fulgeus: свијетао ти
рas! свијетли царе! durchlauchtiger
ifer!
етлити, им, v. impf. (Ерц.) leuchten,
nen praefero, admoveo, ministro.
етлитисе, лисе, v. r. impf. (Ерц.)
ichten, glänzen, fulgeo, luceo.
етљење, n. (Ерц.) 1) das Leuchten,
ninis praelatio. 2) das Leuchten, ful-
r.
етњак, m. (Ерц.) der Leuchter, can-
labrum:
а ми живу ватру наложимо
з столова и од свијетњака —
ећа, f. (Ерц.) die Kerze, candela.
нути, нем, vide свиһи.
а, f. die Seide, sericum.
ен, на, но, seiden, sericus.
енгаћа, m. (cm.) ein Mensch mit
idenen Hosen, caligis sericis in-
tus:

„Држи Вуче тога свиленгаћу,
„Док ја идем цара да потражим —
Свилокос, са, со, seidenes Haar habend,
capillis sericis (delicatis, mollibus).
Свилорун, на, но, seidenwollig, lanam
sericam gestans (ovis):
„Те побила свилоруне овце —
Свињ, m. vide свињац.
Свиња, f. die Schwein, sus.
Свињар, m. 1) der Schweinhirt, subul-
cus. 2) der Schweinhändler, porcarius.
Свињарев, ва, во, vide свињаров.
Свињарина, f. das Hutgeld an den Sau-
hirten, merces subulci.
Свињаров, ва, во, des свињар, por-
carii.
Свињарскӣ, ка, ко, 1) der свињари, por-
cariorum. 2) adv. wie ein свињар, more
porcarii.
Свињац, њца, m. der Schweinstall, hara.
Свињетина, f. Schweinfleich, caro su-
illa.
Свињећӣ, ћа, ће, Schweine-, suillus.
Свињскӣ, ка, ко, 1) säuisch, schweinisch,
Schweine-, suillus. 2) adv. säuisch, suis
more.
Свињче, чета, n. ein Stück Schwein,
Borstenvieh, una sus.
Свирала, f. 1) die Flöte, fistula. 2) сви-
рале, vide двојнице und гадље.
Свиралица, f. dim. v. свирала.
Свираљка, f. vide свирка.
Свирање, n. das Flöten, cantus fistulae.
Свирати, ам, v. impf. 1) flöten, fistu-
la cano. 2) (die Sauglocke läuten), не
мој свирати (курцу), rede nicht so
unanständig, noli obscoene loqui.
Свирац, рца, m. der Dudelsackpfeifer,
qui utriculo canit.
Свирач, m. der Flötenspieler, tibicen.
Свирачев, ва, во, des свирач, tibici-
nis.
Свирење, n. vide свирање.
Свирити, им, vide свирати.
Свирка, f. das Blase-Instrument, fistu-
la in genere.
Свирчев, ва, во, des свирац, utricu-
larii. Устани попе, нека седне свир-
чева мати (у Сријему).
Свиснути, нем, v. pf. bersten, rumpor.
Свитица, f. die Verzierung der weißen Bau-
ernröcke mit vorn an der Brust ange-
brachten blauen und rothen Streifen,
clavus coeruleus aut ruber.
Свитање, n. das Anbrechen des Tages,
diluculum.
Свитати, свиће, v. impf. anbrechen
(vom Tage), dilucesco; daher der zwei-
deutige Calembour:
Свекар. Устани снао, свиће.
Снаа. Бога ми! кад ће сви, не ћ
ни један.

Свитац, свица, m. 1) das Johanniswürmchen, cicindela. 2) der Wachsstock, glomus cereum.

Свити, свијем, vide савити.

Свиħи (говорисе и свикнути), свикнем, v. pf. sich darein finden, intelligo, accommodo me, assuesco: не могу да свикнем ове путове.

Свици, свитака, m. pl. die Sehnen des Hausen (die als Fastenspeise gelten), nervi husonis.

Свједок, m. (Ерц.) der Zeuge, testis.

Свједочанство, n. (Ерц.) vide свједоџба.

Свједочба, f. vide свједоџба.

Свједочење, n. (Ерц.) das Zeugen, testificatio.

Свједочити, им, v. impf. (Ерц.) zeugen, testor, testificor.

Свједоџба, f. (Ерц.) das Zeugniß, testimonium.

Свјет (говорисе и сјет), m. (Ерц.) der Rath, consilium.

Свјетина, f. 1) augm. v. свијет. 2) eine Menge Leute, multitudo: навалила свјетина.

Свјетлица, f. (Ерц.) der Bliß, fulgor; меће (сијева) свјетлица.

Свјетлост, f. (Ерц.) der Glanz, fulgor.

Свјетовање (говорисе и сјетовање), n. (Ерц.) das Rathen, consilistio.

Свјетовати (говорисе и сјетовати), тујем, v. impf. (Ерц.) rathen, consilior.

Свјеħица, f. dim. v. свијеħа.

Свјеџбати, ам, (Ерц.) vide свикнути.

Свјештавање, n. (Ерц.) die Ertheilung der letzten Oelung, extrema unctio.

Свјештавати, ам, v. impf. } (Ерц.) т. ј.
Свјештати, ам, v. pf. } масла, die letzte Oelung ertheilen, extremam unctionem impertiri.

Свјештеник, m. (Ерц.) vide свештеник.

Свјештило, n. der Docht, ellychnium.

Свладати, ам, v. pf. meistern, die Oberhand bekommen, supero, superior discedo.

Свлак, m. die abgelegte Haut der Schlange, exuviae serpentis.

Свлачење, n. 1) das Herunterschleppen, tractio de—. 2) das Ausziehen, exutio. 3) das Zusammenschleppen, contractio, comportatio.

Свлачити, им, v. impf. 1) herabschleppen, traho de—. 2) zusammenschleppen, contraho. 3) ausziehen, exuo.

Свод, m. das Gewölbe, die Wölbung, fornix.

Сводити, им, v. impf. 1) wölben, concamero. 2) herabführen, deduco. 3) zusammenführen (Brautleute), committo. cf. женидба.

Свођење, n. 1) das Herabführen, deductio. 2) das Wölben, concameratio. 3) das Zusammenführen, commissio.

Свожење, n. 1) das Herunterführen, devectio. 2) das Zusammenführen, convectio.

Своизити, им, v. impf. herunter-, zusammenführen, deveho, conveho.

Свој, своја, своје, 1) sein, (mein, dein), suus. 2) он ми је своје, verwandt, cognatus.

Својак, m. Schwager (in Rücksicht der Schwester meiner Frau), sum својак sorori uxoris meae.

Својаков, ва, во, des својак, adfinis.

Својат, f. (coll.) die Verwandten, propinqui.

Својевољно, freiwillig, sponte.

Својење, n. das Zueignen, arrogatio.

Својити, им, v. impf. sich zueignen, arrogo; ја га и својим и мојим (auch zweideutig) hilft alles nichts, frustra tentavi omnia.

Својко, m. (cm.) der Liebesverwandte (?), tuus (?):

„Дај ħевојко да пољуби својко —

Својски, adv. wie einen der Seinigen, ut suum: ударио га својски (tüchtig); частио га својски (wie seinen recht guten Freund).

Својта, f. der Verwandte, propinquus.

Свр (Ерцеговци говоре и сврг), 1) so hoch als, altitudine: свр човека. 2) једно свр другога, über's andere, sus deque.

Свраб, m. die Krätze, scabies.

Свраббање, n. das Anstecken mit Krätze, infectio scabiosa.

Сврабати, ам, v. impf. mit Krätze anstecken, inficio scabie.

Сврабатисе, амсе, v. r. impf. Krätze bekommen, inlici scabie.

Сврабљив, ва, во, krätzig, scabiosus.

Сврака, f. die Elster, pica.

Сврати, им, v. pf. ablenken, deverto.

Сврати тисе, имсе, v. r. pf. einen Abstecher machen, ablenken, devertor.

Сврaħање, n. das Ablenken, deversio.

Сврaħати, ам, v. impf. ablenken, deverto.

Свраħатисе, амсе, v. r. impf. ablenken, abschweifen, devertor.

Врачак, чка, m. Name eines kleinen Zaunvogels, aviculae nomen.

Сврачина, f. стражњи крај срчанице.

Сврачиħ, m. die junge сврака, pullus picae.

Сврачји, чја, чје, der Elster, picae. Слабо, као сврачји мозак.

Србети, би, v. impf. (Рес.) } jucken,
Сврбити, би, v. impf. (Срем.) } prurio.
Србљети, би, v. impf. (Ерц.) }

Сврбогуз, m. erdichteter Name einer Eßwaare, q. d. pruriet anus.

Сврħнути, нем, vide сврħи.

Сврдао, дла, m. der Bohrer, terebra.

...рдалина, f. augm. v. срдао.
...рдаћ, m. dim. v. срдао.
...вбрада, m. човек, који један ...уп оставн браду, па је опет ...брије.
...зислово, m. онај, који почне ...чнтн књигу, па остави, der die Studien an den Nagel gehängt hat, terarum desertor.
...златн, ам, v. pf. einen nicht aus-...ssen (mit Bitten), non mitto, cir-...mvenio, ligo.
...нутн, нем, v. pf. ablenken, deverto.
...нутнсе, немсе, v. r. pf. einkehren, evertor.
...тање, n. das Ablenken, deversio.
...татн, свраћем, v. impf. ablenken, ...verto.
...татнсе, свраћемсе, v. r. impf. ein-...kehren, devertor.
...ћи (говорнсе н свргнутн), свр-...ем, v. pf. 1) herabwerfen, stürzen, ...jicio: с пријестола. 2) с ума, ver-...ssen, negligo, excidit ex animo.
...чак, чка, m. 1) die Teignudel, tu-...mdula. 2) das Stängelchen (Seide, ...eld), tubulus.
...шетак, тка, m. das Ende, die ...ollendung, finis.
...шивање, n. das Vollenden, absolu-...o, perfectio.
...шиватн, шујем, v. impf. vollenden, ...rficio.
...шитн, им, v. pf. vollenden, absolvo.
... acc. sich, se. Verhält sich zu себе, ...е ме zu мене, und те zu тебе.
...езнао, нала, ло, selbstisch, egoistisch, ...r nur um sich weiß, sibi soli ...nicus.
...ица, f. 1) носи кошуљу (или ал-...какву) у себицу, alle Tage, nach-...tander, continuo. 2) све себице, al-...ohne Unterschied, sammt und sonders, ...јео све себице, sine discrimine.
...нчан, чна, но, и. и. човек, der ...cht heikel ist, facilis, non difficilis.
...ични, на, но, 1) кошуља (или аљ-... какву), alle Tags-, Werkeltags-, ...ofestus. 2) нећеља (у Сријему кажу ...рапава недеља), die drittletzte ...oche vor der Faste, da man alle Ta-..., selbst Mittwoch und Freitag, Fleisch-...essen darf, hebdomas antepen-...tima ante quadragesimam. Послије ...бичне нећеље настане задушница, ...послије задушне бијела.
...ање, n. (Рес. и Срем.) vide сије-...ње.
...ин*, m. vide задужбина: учинио ...ван; севап је удијелити сиромаху.
...атн, ам, (Рес. и Срем.) vide си-...вапи.

Севе̑р, m. (Рес. и Срем.) vide сјевер.
Севе̏рни (се̑верни), на, но, (Рес. и Срем.) vide сјеверни.
Се̏внути, нем, (Рес. и Срем.) vide сијевнути.
Се̏гнутисе, немсе, v. r. pf. langen (nach etwas), extendo manum.
Се̑д, да, до, (Рес. и Срем.) vide сијед.
Се̏да, f. (Рес. и Срем.) vide сједа.
Се̏дало, n. (Рес. и Срем.) vide сједало.
Се̏дам, sieben, septem.
Седамде̏сет, siebenzig, septuaginta.
Седамде̏сети, та, то, der siebzigste, septuagesimus.
Седа̏мнаест, siebzehn, septemdecim.
Седа̏мнаестеро, vide седамнаесторо.
Седа̏мнаести, та, то, der siebzehnte, decimus septimus.
Седа̏мнаесторо, Anzahl von siebzehn, septemdecim (franz. une dix-septaine).
Седа̏ње, n. (Рес. и Срем.) vide сједање.
Се̏дати, ам, (Рес. и Срем.) vide сједати.
Седе̏ње, n. (Рес. и Срем.) vide сјеђење.
Се̏дење, n. (Рес.) vide сијеђење.
Се̏дети, дим, (Рес.) vide сијеђети.
Се̏дети, дим, (Рес.) vide сједити.
Се̏деф*, m. die Perlmutter, testa conchae margaritiferae.
Седе̏флија*, f. пушка нашарана седефом:
„Седефлију пушку заграло —
Се̏ди, на, но, (Рес. и Срем.) vide сједи.
Се̏дити, им, (Срем.) vide сиједити.
Се̏дити, им, (Срем.) vide сједити.
Седла̑ње, n. das Satteln, impositio sellae.
Седла̑р, m. der Sattler, sellarius.
Седла̑рев, ва, во, } des Sattlers, sel-
Седла̑ров, ва, во, } larii.
Се̏длати, ам, v. impf. satteln, sterno equum.
Се̏длица, f. само у овој загонетки: Туре иде гредицом, завргло се седлицом? (пуж).
Се̏дло, n. der Sattel, sella.
Седма̏к, m. 1) der Siebner (Münze), moneta septenaria. 2) ein Pferd von 7 Jahren, equus septennis.
Седма̏киња, f. Stute von sieben Jahren, equa septennis.
Седме̏рица, f. vide седморица.
Се̏дмеро, n. vide седморо.
Се̏дми̑, ма, мо, der siebente, septimus.
Се̏дмина, f. 1) das Siebentheil, pars septima. 2) Anzahl von sieben, septem.
Се̏дмица, f. 1) die Sieben (Karte), septenarius. 2) die Sieben (Zahl), numerus septenarius: не може ми изићи

седмица (кад запости, или почне једиоудити у уторник).

Седмо̀крак, m. der Siebenbeinige, septipes: раче седмокраче (говорила жаба раку, кад су се псовали)!

Седмо̀рица, f. Anzahl von sieben, septem.

Се̏дморо, Anzahl von sieben, septem.

Седморо́струк, ка, ко, siebenfach, septiplex.

Се̏дница, f. (Рес. и Срем.) vide сједница.

Се̏днути, нем, vide сести.

Се̏ђење, n. (Срем.) vide сијеђење.

Сеза̂ње, n. Langen (nach etwas), extensio manus.

Се̏затисе, сежемсе, v. r. impf. langen, extendo manum.

Се́из*, m. der Stallknecht, servus stabularius.

Сеиса̀на*, f. das Bagagepferd, Packpferd, equus sarcinarius.

Се̏ја, f. hyp. v. сестра.

Сеја̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide сијање.

Се̏јати, јем, (Рес. и Срем.) vide сијати.

Се́јин, на, но, der сеја, sororis.

Се̏јменин*, m. der Sejmen, militis turcici genus.

Се̏јменски̑, ка, ко, 1) Sejmen-, certi militis turcici. 2) adv. wie ein Sejmen, more sejmeni.

Се̏ка, f. hyp. v. сестра.

Се̏кана, f. Frauenname, nomen feminae.

Се́кин, на, но, der сека, sororculae.

Се̏кира, f. (Рес.) vide сјекира.

Секире́тина, f. augm. v. секира.

Се̏кирица, f. dim. v. секира.

Се̏кири̑н, на, но, (Рес.) vide сјекирин.

Се̏куна, f. (cm.) vide сека.

Се̏кутићи, m. pl. (Рес. и Срем.) vide сјекутићи.

Секу̀цала, само у овој поскочици (als Reim):

„Ој ти секо секуцала!
„Јеси ли се ј**цала?

Села̂к, m. Mannsname, nomen viri.

Села̂м*, m. der türkische Gruß, pax!:

„Како дође Облачићу Раде,
„Тако Турком Турски селам даде —

Се̑ле! Schwester, soror! cf. бране, мале:

„Братац сестру с нова града зове:
„Ајде селе, оседлај ми коња —

Се̏лен, m. fremde Liebstöckel, ligusticum levisticum Linn.

Се̏лити, им, v. impf. wegsiedeln, transfero.

Се̏литисе, имсе, v. r. impf. siedeln, commigro.

Сели́ште, n. Ort, wo ehevor ein Dorf gewesen, locus olim habitatus:

„Коренита! село и ти ли си?
„Да ти није руде од лонаца,
„Испод кука чести воденица,
„Не б' се звала село, већ селиште.

Се̏ло, n. das Dorf, pagus. У Србији су велика села, која имају око 100 кућа, а има села и од 15 кућа; али и највише има од 30 до 50 кућа. По брдовитим мјестима тако су куће раздалеко, да је село од 40 кућа веће од Беча, н. п. у једном потоку стоје неколике куће, па онда (ђешто по сата, или читав сат далеко) у другом неколике и т. д. па се све зове једно село (докле год његова земља држи, које се врло добро зна; тако људи из два села могу бити комшије). А по равни (као н. п. по Мачви и по Браничеву) доста су честе куће по селима, али опет нијесу у реду, као н. п. по Сријему и овуда по Њемачкој, него растркане (као и по варошима по Турској) по вољу. Онамо се човек може преселити из једнога села у друго кад му драго: нити му се треба јавити ономе спаији из чијега села полази, ни ономе у чије долази; кућу своју може продати, или раскопати, а воћњаке и винограде може долазити те брати сваке године, а спаији давати десето; а у оном селу ђе долази, може начинити кућу на пустој земљи ђе му драго, и себи крчити њиве и ливаде, и садити воћњаке и винограде, колико му драго. Кад спаија дође у село да купи главницу, и стане из тефтера звати све сељаке редом по имену, онда му сељаци кажу: „тај се оселио," или: „овај се доселио." По равни, особито по големим мјестима, врло су куће рђаве: понајвише покривене су кровином, или лубом; али по брдовитим мјестима има кућа врло љепије и тврдије: млоге су подзидане каменом, а понајвише су покривене даском (шиндром); соба нема свуда, него се зими понајвише грију код ватре, а спавају по вајатима (cf. клијет), и онако у кући; димњака нема готово нигђе по селима (осим у Мачви поред Саве, и у Браничеву ђешто око Дунава, и на Влашким земуницама), зато се кашто пуши у ђекојим кућама, да оће очи да испадну од дима. У Србији нигђе нема Турака да сједе по селима, него сами Срби, а Турци по варошима; а у Босни има и Турскије и Шокачкије села.

Се̏лски̑, ка, ко, (cm.) vide сеоски.

Сеља̂к, m. 1) der aus dem nämlichen Dorfe ist, ejusdem pagi.

ељакуша, f. die Bäuerin, rustica.
љанин, m. vide сељак.
љанка, f. 1) die aus dem nämlichen Dorfe ist, femina ejusdem pagi. 2) Frauenname, nomen feminae.
мберија, f. ein Theil der Зворничка нахија, am linken Ufer der Drina:
Валоашу Дрину пребродише,
Машишесе пусте Семберије —
мберскӣ, ка, ко, v. Семберија.
ме, мена, n. (Рес. и Срем.) vide сјеме.
мёнка, f. (Рес. и Срем.) vide сјеменка.
мењак, m. (Рес. и Срем.) vide сјемењак.
мењача, f. (Рес. и Срем.) vide сјемењача.
н, m. 1) оно гвожђе, што на њему стоји паприца (у воденици). 2) (Рес. и Срем.) vide сјен.
на̂тор, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Senator, Rathsherr, senator. cf. синатор.
на̂торов, ва, во, des Senators, senatoris.
на̂торски, ка, ко, 1) Senators-, senatorius. 2) adv. senatorisch, senatorie.
нина, f. augm. v. сено.
ница, f. (Рес. и Срем.) vide сјѐница.
ница, f. (Рес. и Срем.) vide сјѐница.
ничић (сеничић), m. (Рес. и Срем.) vide сјеничић.
ничји, чја, чје, (Рес. и Срем.) vide сјеничји.
нка, f. (Рес. и Срем.) vide сјенка.
но, n. (Рес. и Срем.) vide сијено.
нт*, m. vide завичај.
нта, f. варош у Бачкој. Прокопсао, као Турски цар на Сенти.
нта̀ндрија, f. St. Andre (bei Ofen), colonia Serborum St. Andreae. Сентандрѝнац (ница), човек из Сентандрије. Сента̀ндрӣјскӣ (Сентандријски), ка, ко, von Сентандрија.
нце, n. dim. v. сено.
њ, m. die Stadt Zeng, Segnia. Сѐњанин, човек из Сења. Сења̂нка, жена, или ђевојка из Сења. Сѐњскӣ, ка, ко, von Сењ:
Сењани се у лов подигнули —
) Јуриша Сењски барјактаре —
оба, f. die Siedlung, Ansiedlung, migratio, translatio.
оскӣ, ка, ко, 1) Dorf-, pagi. 2) adv. wie im Dorfe, rustice.
оце, n. dim. v. село.
пет*, m. vide котарица.
петина, f. augm. v. сепет.
петић, m. dim. v. сепет.

Сѐпија*, f. die Gerberkufe der Kirschner, vas pellionum.
Сѐра, f. (Рес. и Срем.) vide сјера.
Сера̀тлија*, m. vide крајишник:
„Сератлије добре коње ране —
Сера̀тлѝјнскӣ, ка, ко, } vide крајишнички.
Сера̀тлѝјскӣ, ка, ко, }
Сера̀шћер*, m. der Seraskier (Commendant), dux. cf. поглавица:
„И пред војском до два сера̀шћера —
Сердар, m. der Serdar (Großprofoß, Generalgewaltiger), vindex criminum militarium generalis. У Србији и у Босни (по варошима) сердари затворају Турке, као муселими ришћане.
Серда́рев, ва, во, } des Serdar, serdari.
Серда́ров, ва, во, }
Серда̂рски, ка, ко, 1) Serdar-, serdari. 2) adv. wie ein Serdar, more serdari.
Сѐривуна, m. Серивуна је био (као што се приповиједа) некакав поглавар кад и Млатишума.
Сѐрмија*, f. das Vermögen, facultates. cf. имање.
Сѐрница, f. (sensu proprio) der Abtritt, latrina.
Серса̂н*, m. das Pferdegeschirr, armamenta equi. cf. такум.
Серџа́да*, f. eine Art feiner Sitzteppiche, straguli genus.
Сѐсти (говорисе и седнути), седем, и седнем, (Рес. и Срем.) vide сјести.
Сѐстра, f. die Schwester, soror,
Сестре̂ње, n. das Schwistern, appellatio sororis nomine.
Сѐстримити, им, vide сестрити.
Сѐстримље̂ње, n. vide сестрење.
Сѐстрин, на, но, der Schwester, sororis.
Сѐстрити, им, v. impf. Schwester nennen, schwistern, sororem appello.
Сѐстрић, m. der Schwestersohn, sororis filius.
Сѐстрица, f. dim. v. сестра.
Сѐстричина, f. } die Schwestertochter, filia sororis.
Сѐстрична, f. }
Сѐтитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide сјетитисе.
Сећа̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide сјећање.
Сѐћатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide сјећатисе.
Сѐћи, сѐчем, (Рес. и Срем.) vide сјећи.
Сѐћисе, сѐчемсе, (Рес. и Срем.) vide сјећисе.
Сѐфте*, ета, m. der erste Verkauf des Kaufmanns, nachdem er sein Gewölb aufgethan, res prima vendita: данас нијесам учинио ни сефтета. 2) је,

der andre erste Gebrauch von einer Sache, usus rei primus.
Сефиће̂ција*, m. die erste Kundschaft, primus emtor.
Сѐцавац, вца, m. (Рес. и Срем.) vide сјецавац.
Сѐцалица, f. (Рес. и Срем.) vide сјецалица.
Сеца̏ње, n. (Рес. и Срем.) vide сјецање.
Сѐцати, ам, (Рес. и Срем.) vide сјецати.
Сецка̏ње, n. dim. v. сецање.
Сѐцкати, ам, dim. v. сецати.
Сѐча, f. (Рес. и Срем.) vide сјеча.
Сечи̏ва, n. pl. (Рес. и Срем.) vide сјечива.
Сечи̏вица, f. (Рес. и Срем.) vide сјечивица.
Сѐчимице, (Рес. и Срем.) vide сјечимице.
Си̏бињ, m. Hermannstadt, Cibinium.
Си̏бињанин, m. н. п. Јанко, von Hermannstadt, Cibiniensis.
Си̏бињскӣ (Сибињскӣ), ка, ко, Hermanstädter, Cibiniensis:
„Ал ти да Бог, Сибињска војводо!
„Ја добијем цара на Косову —
Си̏в, ва, во, grau, canus.
Си̏вац, вца, m. 1) сив коњ, der Grauschimmel, equus canus. 2) прође сивац Крушевац, das ist vorbei!
Сиво̏ња, m. сив во, ein grauer Ochs, bos canus.
Си̏воњин, на, но, des сивоња, bovis cani.
Сиву̏ља, f. сива крава, graue Kuh, bos cana.
Сиву̏љин, на, но, der сивуља, vaccae canae.
Си̏вчев, ва, во, des сивац, equi cani.
Си̏га, f. der Kalksinter, stalactites.
Сигу̏ран, рна, но, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) sicher, securus. cf. поуздан, јамачно.
Сигу̏рност, f. die Sicherheit, securitas.
Сиђети, сједим, (Ерц.) vide сједити.
Сија̏ње, n. (Ерц.) 1) das Säen, seminatio. 2) das Sieben, cribratio.
Сија̏ње, n. das Glänzen, fulgor.
Сија̏сет*, m. Ungelegenheit, molestia. cf. биједа, напаст.
Си̏јати, јем, v. impf. (Ерц.) 1) säen, sero. 2) sieben, cribro.
Си̏јати, ја, v. impf. н. п. сунце, glänzen, leuchten, fulgeo.
Си̏јатисе, амсе̂, v. r. impf. schimmern, mico.
Сије̏вање, n. (Ерц.) das Leuchten (des Blitzes), micatio.
Сије̏вати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) leuchten (vom Blitze), micat. 2) сијева у нози, es reißt mich im Fuße, torquetur mihi pes, saevit (?).
Сије̏внути, нем, v. pf. (Ерц.) 1) leuchten, emico. 2) reißen, torqueo.
Си̏јед (comp. сјеђӣ), да, до, (Ерц.), grau, canus.
Сије̏дити, им, vide сијеђети.
Сије̏ђење, n. (Ерц.) das Grau werden, canescentia.
Сије̏ђети, једим, v. impf. (Ерц.) ergrauen, canesco.
Сије̏ло, n. (Ерц.) die Sitzgesellschaft, Besuch, invisio, consessus.
Си̏јено, n. (Ерц.) 1) das Heu, foenum. 2) ein Heuschober, meta foeni.
Сије̏нце, n. dim. v. сијено.
Сије̏рак, рка, m. (Ерц.) Name einer Hirseart, milium indicum?
Си̏јерн, f. pl. (Ерц.) die Spiegelfechterey, Taschenspielerey, praestigiae.
Си̏ка, f. hyp. v. сиса.
Сика̏ћ, m. olithoris.
Си̏кира, f. (Срем.) vide сјекира.
Сикире̏тина, f. augm. v. сикира.
Си̏кирић скела, f. Name einer Ueberfuhr über die Drina, bei Соко, nomen trajectus.
Си̏кирица, f. dim. v. сикира.
Сикирнӣ, на, но, (Срем.) vide сјекирни.
Си̏ла, f. 1) die Gewalt, vis. 2) die Macht, potentia. Сила Бога не моли; Сила опмеђемьу и градове; или је сила, или драга воља? силом иде, силом једе; Силом прди, а ђом смрди (одер: од силе прди, а од ђе смрди); силе те убиле! (у Сријему и у Бачк). 3) adv. сила пута, sehr oft, saepissime; сила Божја! sehr viel, mirum quantum; сила сам изгубно, сила је изгубио и т. д.
Сила̏жење, n. das Herabgehen, descendo.
Сила̏зити, им, v. impf. herabsteigen, descendo.
Сила̏ј*, m. Art Waffenschärpe, zona armis condendis.
Си̏лан, силна, но, 1) gewaltig, mächtig, potens. 2) sehr viel, ingens: силно благо задобише; силни људи.
Силе̏мбе*, бета, n. der Brustriemen am Reitpferde, lorum in equi pectore.
Си̏леннӣ, на, но, (ст.) vide силан 1.:
„Ја с' не бојим цара силенога —
Силе̏џија, m. der Gewaltthäter, homo violentus.
Си̏литисе, имсе, v. r. impf. gewaltig werden, polleo, praepolleo.
Си̏ане*, нета, n. vide пришак.
Сило̏вање, n. die Gewaltthätigkeit, Nothzucht, vis illata virgini.
Сило̏вати, лујем, v. impf. и. pf. Gewalt anthun, violo.

ловит, ма, мо, (от.) vide силан:
Oj французу царе силовити!
Пуштај момке, осташе девојке —
лодрџан, на, но, schwer zu behandeln, intractabilis, ferox.
вење, n. das Mächtigwerden, potentiae incrementum.
ма, m. (Рес. и Срем.) vide Симо.
мана, f. Frauenname, nomen feminae.
меун, m. Symeon, Symeon.
меуна, f. Frauenname, nomen feminae.
меунац, нца, m. dim. v. Симеун.
мит*, m. } das feinste Weizenbrot, pa-
мидма, f. } nis triticei genus.
митић, m. dim. v. симит.
мица, m. dim. v. Сима.
мицhija*, m. der Simitbäcker, pistor.
мицијин, на, но, des симиџија, pistoris.
мицијница, f. 1) der Bäckerladen, des симиџија, taberna pistoris. 2) die Frau des симиџија, uxor pistoris.
мка, f. Frauenname, nomen feminae.
мо, m. (Ерц.) hyp. v. Симеун.
миша, m. hyp. v. Симеун
1, m. der Sohn, filius.
нак, нка, m. (voc. синко! мој сино!) hyp. v. син.
натор, m. (доље преко Мораве) der Interkneš (Senator), pro knesо: камо синатор, нека донесе кольма сена.
наторов, ва, во, des синатор, pro nesi.
наторскӣ, ва, ко, 1) Sinators-, pronesorum. 2) adv. wie ein Sinator, more prokuesi.
нђа, f. Frauenname, nomen feminae.
нија, f. der (niedere) Speisetisch, mensa. cf. софра, трпеза, сто, астал.
нијца, f. dim. v. синија.
нити, им, v. impf. zum Sohn annehmen, adopto.
ов, ва, во, des Sohns, filii.
овац, вца, m. des Bruders Sohn, fratris filius.
овица, f. Bruderstochter, fratris filia.
овичин, на, но, der синовица, fratris filiae.
овљӣ, ља, ље, der Söhne, filiorum.
овчев, ва, во, des синовац, fratris filii.
оћњи (синоћни), ња, ње, von gestern Nachts, de hesterna vespera.
оћњица (синоћница), f. m. j. вода, Wasser von gestern Abends, aqua hesterna:
А твоја би мајка
Синоћњицу пила —

Синоћ, } gestern Abends, heri vesperi.
Синоћке, }
Синоћнӣ, на, но, vide синоћњи.
Синоћница, f. vide синоћњица.
Синути, нем, v. pf. erglänzen, mico, elluceo.
Синчић, m. dim v. син.
Синџир*, m. vide ланац.
Синџирић, m. dim. v. синџир.
Синџирли зрно, n. die Kettenkugel, globus catena junctus globo:
„Синџирли га зрна ударила —
Сињење, n. die Annahme an Sohnes Statt, adoptio.
Сињи, ња, ње, graulich, blau, coeruleus: кукавица, море, гром (пуче као сињи гром).
Сипање, n. das Schütten, Streuen, Gießen, fusio, sparsio.
Сипати, ам (и сипљем), v. impf. schütten, spargo, fundo.
Сипити, пи, v. impf. н. п. киша, fein regnen, nebeln (österr. Nebelreißen), pluit lenissime.
Сипљив, ва, во, } engbrüstig, asthma-
Сипљиш, ва, во, } ticus.
Сипња, f. das Asthma, die Engbrüstigkeit, asthma, angustia spiritus.
Сир, m. der Käse, caseus.
Сирада, f. eine blaue Schnur zur Einfassung der Bauernröcke, funiculi genus.
Сирадити, им, v. impf. mit сирада verbrämen, praetexo.
Сирађење, n. das Verbrämen mit сурада, praetextio.
Сирац, рца, m. 1) ein Laib Käse, forma casei, caseus. 2) сирац воска, лоја, forma ut casei.
Сирење, n. 1) das Käsen, coagulatio. 2) (по неким мјестима, као н. п. по Ваљевској нахији) vide сир. 3) das träge Arbeiten, labor piger. 4) какво је то сирење? (scherzhaft) was ist das? quid rei est hoc?
Сирити, им, v. impf. 1) käsen, zu Käse machen, coagulo. 2) langsam und träge arbeiten, шта ти сириш? quid cessas?
Сириште, n. das Käselab, der Labmagen, coagulum.
Сирнӣ, на, но, н. п. нећеља, каша, Käse-, casei.
Сирњаја, f. (у Сријему) vide рујница.
Сиров, ва, во, roh, frisch, crudus, н. п. дрво, месо.
Сировина, f. frisches Holz, ligna viridia, cruda.
Сировица, f. ein Stück frisches Holz, lignum recens.
Сирома, m. der Arme, pauper; miser.
Сиромаш, f. (coll.) die Armen, pauperes.

Сиромашак, шка, m. dim. v. сиромах.
Сиро̀машан, шна, но, arm, pauper.
Сиро̀машица, f. eine Arme, pauper.
Сиро̀машкӣ, ка, ко, 1) der Armen, pauperum. 2) adv. ärmlich, misere.
Сиро̀маштво, n. die Armuth, paupertas.
Сиро̀та, f. die Waise, orbatus parente.
Сиро̀та̑н, m. die Waise (auch von Thieren), orbus.
Сиротан, тна, но, verwaiset, orbus.
Сирота̀нов, ва, во, des сиротан, orbi.
Сиро̀тиња, f. 1) die Armuth, das Elend, miseria:
„Сиротињо! и селу си тешка,
„А камо ли кући у којој си! oder
„Сиротињо, и селу си тешка,
„А камо ли мени сиромају!
2) die Armen, miseri:
„Ал' је рада сиротиња раја —
Сиро̀тињскӣ, ка, ко, 1) der сиротиња, miserorum. 2) adv. wie die Armen, miserorum more.
Сиро̀тица, f. dim. v. сирота.
Сирото̀ва̑ње, n. das сирота-seyn, orbitas.
Сирото̀вати, тујем, v. impf. Waise seyn, orbus sum.
Сиро̀ча̑д, f. (coll.) die Waisen, orbi, orphani.
Сиро̀че, чета, n. das Waislein, orbus.
Сирће *, n. der Essig, acetum, cf. оцат.
Сирћетити, им, v. impf. mit Essig würzen, säuern, aceto condio.
Сирћеће̑ње, n. das Säuern mit Essig, adfusio aceti.
Сирчић, m. dim. v. сирац.
Сиса, f. die Brust, mamma.
Сисак, ска, m. 1) vide носац. 2) варош у Рватској, Sißeck, Siscia.
Сиса̑ње, n. das Saugen, suctus.
Сисати, ам (и сишем), v. impf. saugen, sugo.
Сисѐтина, f. augm. v. сиса.
Сисица, f. dim. v. сиса.
Сису̀рина, f. vide сисетина.
Сит, та, то, satt, satur. Сит гладну не разбира.
Сита, f. 1) scirpus palustris Linn. 2) eine Art Honig, mel sponte fluens.
Ситан, тна, но, klein, minutus, (kleinkörnig, fein): ситан бисер; ситна со, риба, ђеца; ситно брашно; ситни новци и т. д.
Ситка, f. das Sieb, cribrum. cf. сито.
Ситни̑ж, m. (coll.) die Kleinigkeiten, quisquiliae (auch von Kindern).
Ситнина, f. die Kleinigkeiten, scruta.
Ситнити, им, v. impf. zerkleinern, minuo.
Ситница, f. 1) die Waldkirsche, cerasus silvestris. 2) die Frucht davon, cerasum silvestre.
Ситница, f. вода у Србији (у Косову):
„Уватио и Лаб и Ситницу —
Ситње̑ње, n. das Zerkleinern, minutio.
Сито, n. vide ситка.
Сићи, сиђем (и сидем), сишао, v. pf. herabkommen, descendo.
Сичан *, m. vide мишомор.
Сјајан, сјајна, но, glänzend, fulgidus.
Сјајање, n. das Glänzen, fulgor.
Сјајати се, јим се, v. r. impf. glänzen, fulgeo.
Сјакање, n. cf. Божић.
Сјакати, сјачем, v. impf. cf. Божић.
Сјакнути, нем, v. pf. сјај sagen, cf. Божић.
Сјеве̑р, m. (Ерц.) 1) der Nordwind, aquilo. 2) Norden, aquilo, septentrio.
Сјеве̑рнӣ (сјѐверни), на, но, (Ерц.) nördlich, aquilonaris.
Сједа, f. (Ерц.) само у овој загонетки: Сједа сједи у сједину граду, цар је проси, Окован је не да? (овца у тору, курјак и пас).
Сједало, n. (Ерц.) мјесто ђе сједају кокоши, der Hühner Schlafort, sedes gallinaria.
Сједа̑ње, n. (Ерц.) 1) das Niedersetzen, consessio. 2) das Sitzen der Hühner auf der Steige, sessio gallinarum.
Сједати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) sich setzen, consideo. 2) sich schlafen setzen (von Hühnern), consideo.
Сједин, на, но, cf. сједа.
Сједити, им, v. impf. (Ерц.) 1) sitzen, sedeo. 2) wohnen, habito, sedeo.
Сједница, f. (Ерц.) das Sitzen, sessio: пројђи се сједнице; нема од сједнице ништа.
Сјѐднути, нем, vide сјести.
Сјеђе̑ње, n. (Ерц.) das Sitzen, sessio.
Сјекира, f. (Ерц.) das Beil, securis.
Сјекирѐтина, f. augm. v. сјекира.
Сјѐкирица, f. dim. v. сјекира.
Сјекирнӣ, на, но, (Ерц.) н. п. држалица, уши, Hacken-, Axt-, Beil-, securis.
Сјекутићи, m. pl. (Ерц.) само у овој загонетки: Сјекутићи сијеку, вукотићи вуку, сам баћа превраћа (сјекутићи су зуби, а баћа језик, него не знам шта су вукотићи?).
Сјѐме, мена, n. (Ерц.) der Same, semen.
Сјеме̑нка, f. (Ерц.) ein Samenkorn, granum semen, н. п. од бундеве, од тикве, од лубенице, од диње, од краставаца, од јабуке, од крушке и т. д.
Сјѐмења̑к, m. (Ерц.) das Stück das zum Samen zurückbehalten wird, semen.

:мењача, f. (Ерц.) das Stück zum Samen (von weiblichen Pflanzen), semen.
н, m. (Ерц.) der Schatten, umbra.
(лонимсе и његова сјена.
нина, f. augm. v. сјено.
ница, f. (Ерц.) 1) eine Meise, parus.
2) варош у Староме Влау.
ница, f. (Ерц.) die Laube, umbraculum, casa frondea.
ничанин, m. човек из Сјенице. Сјенички, ка, ко, von Сјеница.
ничић (сјенчић), m. (Ерц.) eine junge Meise, pullus pari.
ничји, чја, чје, (Ерц.) Meisen-, pari et parorum.
нички, ка, ко, von Сјеница.
нка, f. (Ерц.) vide сјен.
ра, f. (Ерц.) das Wasser, worin Wolle gewaschen worden, aqua in qua lana bluta fuit.
сти (говорисе и сједнути), сједем и сједнем), v. pf. (Ерц.) 1) sich setzen, adsideo. 2) sich schlafen setzen (von den Hühnern), eo cubitum (de gallinis).
тимисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich erinnern, reminiscor.
ћање, n. (Ерц.) das Erinnern, reminiscentia.
ћатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) sich erinnern, reminisci.
ћи, сијечем, v. impf. (Ерц.) 1) hauen, schneiden, seco. 2) воденицу, behauen, compungo.
ћисе, сијечемсе, v. r. impf. (Ерц.) sich schlagen, pugno:
la се бише и сјекоше с Турци —
цавац, вца, m. (Ерц.) m. j. купус, geschnittenes Kraut, olus dissectum.
цалица, f. (Ерц.) eine Art Messer, um Fleisch, Gemüse klein zu hacken, cultri genus.
цање, n. (Ерц.) das Hauen, Schneiden, scissio, sectio.
цати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. купус, hauen, schneiden, disseco.
цкање, n. dim. v. сјецање.
цкати, ам, dim. v. сјецати.
ча, f. (Ерц.) abgehauene Zweige als Winterfutter, frondes desectae pro pabulo hiberno: остале козе на сјечи (der Ort).
чива, n. pl. (Ерц.) Schneide-Instrumente, instrumenta sectoria.
чивица, f. (Ерц.) оно гвожђе, што се њим сијече воденица, der Meißel zum Behauen des Mühlsteins, scalprum.
чимице, adv. (Ерц.) mit der Schneide, secundum aciem.
тра, (Ерц.) morgen, cras.
традан, (Ерц.) den Tag darauf, postridie (fr. le lendemain).

Сјутрашњи, ња, ње, (Ерц.) morgend, crastinus.
Сјутредан, vide сјутрадан.
Скадар, дра, m. Skutari, Scodra.
Скадарка, f. 1) жена из Скадра. 2) Art Rebe und Traube, vitis genus
Скадарски, ка, ко, von Скадар.
Скадранин, m. човек из Скадра.
Сказаљка, f. der Zeiger an der Uhr, index horologii, gnomon.
Скакавац, вца, m. die Heuschrecke, locusta.
Скакавица, f. der Schloßriegel, obex serae.
Скакалиште, n. Ort, wo gesprungen worden, locus ubi olim saltatum est: Милошево скакалиште (у Јадру ниже Гњиле).
Скакање, n. 1) das Springen, saltatio. 2) das Steigen, pretii augmentum.
Скакати, качем, v. impf. 1) springen, salto. 2) н. п. цијена, вино, steigen, cresco.
Скакач, m. der gute Springer, saltor.
Скакутање, n. dim. v. скакање.
Скакутати, ућем, dim. v. скакати.
Скамија, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) (lat. scamnum) die Bank in der Schule. cf. клупа.
Скваснти, им, v. pf. befeuchten, humecto: подај му јабуку, нека скваси уста.
Скела *, f. 1) die Ueberfahrt, der Ort der Ueberfuhr, trajectus. 2) das Schiff auf dem man überfährt, navis qua trajicio. 3) скеле, das Baugerüst.
Скеларина, f. das Ueberfahrtgeld, das Fuhrgeld, naulum.
Скелеџија *, m. der Fährmann, portitor.
Скелеџијин, на, но, des Fährmannes, portitoris.
Скелеџијнски, ка, ко, } 1) Fährmanns-,
Скелеџијски, ка, ко, } portitoris.
2) adv. wie ein Fährmann, more portitoris.
Скерлет *, m. der Scharlach, coccum, coccinum.
Скерлетан, тна, тно, von Scharlach, coccineus, coccinus:
„Огрнули скерлетне биљише —
Скидање, n. das Abnehmen, demtio.
Скидати, ам, v. impf. herabnehmen, demo.
Скика, f. das Schreyen der Schweine, suum clamor.
Скикнути, нем, v. pf. aufschreyen (vom Schweine), clamorem tollo.
Скинути, нем, v. pf. herabnehmen, demo.
Скитање, n. das Umherstreichen, die Landstreicherey, vagatio.
Скитатисе, амсе (и скићемсе), v. r. impf. herumstreichen, vagor.

Скитâч, m. der Landstreicher, erro.
Скита́чица, f. die Landstreicherin, vaga, errans.
Скитâчкӣ, ка, ко, 1) Landstreicher-, erronum. 2) adv. wie ein Vagabund, erronis more.
Скитница, f. vide скитач.
Скитња, f. das Herumstreichen, vagatio.
Скичање, n. das Schreyen des Schweins, suis clamor.
Скичати, чим, v. impf. schreyen wie ein Schwein, clamo (de sue).
Склȁд, m. } vide кладња.
Скла́дња, f. }
Склањâње, n. 1) das Zusammenziehen, contractio. 2) das Bewegen zu etwas, permotio.
Склањати, ам, v. impf. 1) beugen, flecto. 2) bewegen, permoveo. 3) zusammenziehen, contraho.
Скла́пање, n. das Zusammenfügen, conjunctio.
Скла́пати, ам, v. impf. zusammenfügen, conseio.
Скла́тисе, скољемсе, v. r. pf. raufen, rixari.
Склѐница, f. das Trinkglas, poculum vitreum.
Склибитисе, имсе, v. r. impf. grinsend lachen, rideo ringens.
Склибљење, n. das Grinsen, rictio ridentis.
Склизак, ска, ко, schlüpfrig, lubricus.
Склитисе, имсе, vide стаклитисе.
Склониш, ша, шо, seitwärts, abgelegen, devius.
Склонити, им, v. pf. 1) beugen, flecto. 2) кога на што, bewegen, permoveo. 3) zusammenziehen, contraho.
Склоп, m. der Zusammenstoß mehrerer Berge, concursus montium, commissura.
Склопити, им, v. pf. zusammenfügen, committo.
Склопнице, f. pl. двије кашике (носна и мрсна), које се склопе једна у другу и носе се о појасу, das Paar Reiselöffel, cochlearium par.
Скоба, f. die Klammer (im Schiffbau), fibula, retinaculum.
Скобити, им, vide срести.
Скобитисе, имсе, vide срестисе.
Скобла, f. vide скоба.
Сковати, кујем, v. pf. schmieden, cudo.
Сковча́вање, n. das Zusammenhäfteln, confibulatio.
Сковча́вати, ам, v. impf. } häfteln, fibulo.
Сковчати, ам, v. pf. }
Скозан, зна, но, trächtig (von der Ziege), praegnans (capra).
Скок, m. 1) der Sprung, saltus. Ја оком, а он скоком, er sieht mir's an den Augen ab. 2) der Fall (im Mühlbach), casus aquae.
Скокнути, нем, dim. v. скочити.
Скоковац, вца, m. Name eines Wasserfalles in dem Bache Жеравија in der Gegend Јадар, Dorfs Тршић.
Сколити, им, v. pf. бијес те сколио! schilt man den Hund (daß dich die Wuth!), rabiem tibi!
Скомрачење, n. das Kargen, Filzen, tenacitas.
Скомрачити, им, v. impf. filzen, kargen, tenax sum.
Скопак, пка, m. eine durch Hacken abgenützte Haue, ligo usu corruptus.
Скопатисе, пасе, v. r. pf. н. п. мотика, durch Hacken sich abnützen, fodiando corrumpor.
Скопљâк, m. човек из Скопља.
Скопље, n. 1) (Skupi) in Macedonien. 2) у Ерцеговини.
Скопча́вање, n. vide сковчавање.
Скопча́вати, ам, vide сковчавати.
Скопчати, ам, vide сковчати.
Скорашњӣ, ња, ње, neulich, unlängst, nuperus.
Скоретисе, рисе, vide окоретисе.
Скоро, unlängst, nuper, haud ita pridem; од скора.
Скоросав, m. Mannsname, nomen viri.
Скоросава, f. Frauenname, nomen feminae.
Скорпија, f. der Skorpion, scorpio, scorpius. cf. јакрен.
Скоруп, m. die Sahne, flos lactis.
Скот, m. 1) das Vieh, pecus. 2) наср скоте! du Hundsrasse! canis!
Скотан, тна, но, trächtig (von der Hündin, dem Fuchse, und andern verachteten Quadrupeden), praegnans.
Скотина, f. augm. v. скот.
Скотскӣ, adv. viehisch, pecudis more.
Скочити, им, v. pf. 1) springen, salio. 2) steigen, cresco.
Скочић, m. ein Schloß und Dorf am linken Drina-Ufer, unterhalb Зворник, nomen arcis et pagi. Сјај Боже и Божићу, и нашему бегу на Скочићу. cf. Божић.
Скраја (д. i. с краја), vom Rande weg, a margine.
Скрâјнӣ, на, но, } Rand-, qui in margine est.
Скрâјњӣ, ња, ње, }
Скра́сити, им, v. pf. неће он танко скраситии, er wird dort nicht lange bleiben, non ibi manebit diu.
Скренути, нем, v. pf. fort, wegrücken, amoveo, removeo.
Скреса́вање, n. das Abästen, frondium desectio.
Скреса́вати, ам, v. impf. abästen, frondes, deseco.

р(самн, ciем, v. pf. 1) дрво, die Zweige abhauen, decido frondes: попи се на то дрво, те га скреши гоедима. 2) пушку, Feuer geben, abfeuern, emitto telum.
ретање, n. das Beseitigen, auf die Seite schaffen, amotio.
рентати, рећем, v. impf. wegrücken, moveo.
оивити, им, v. pf. verbrechen, delinquo, admitto.
кнутисе, несе, v. r. pf. dunkel werden (in einem neu belaubten Walde), obscuror.
об, m. eine Art dünnen Mehlmußes, puls farinacea.
овит, ма, мо, versteckt, abgelegen, reconditus:
Крушевцу мјесту скровитоме —
ојити, им, v. pf. zuschneiden (das Kleid), seco (pannum ad formulam).
стити, им, v. pf. н. п. руке, über's Kreuz legen, decusso.
ушити, им, v. pf. zermalmen, comminuo.
шити, им, v. pf. brechen, frango.
шкавање, n. vide скршкање.
шкавати, ам, vide скршкати.
шкање, n. das Legen überzwerch, decussatio.
шкати, ам, v. impf. überzwerch legen, decusso.
ъати, ам, скрљао, v. pf. brechen, frango, н. п. нож, кола, врат, ногу.
вати, ам, v. pf. kochen, sieden, coquo.
вија, f. (ст.)
а калпаком од злата скувија,
скувији алем драги камен —
дити, им, v. pf. н. п. ђевојку, abmalen, calumnior.
наторити, им, v. pf. kleinweise zusammenbringen, minutim conquiro.
ънтисе, нмсе, v. r. pf. niedergeschlagen werden, dejici, affligi.
п, m. јесу ли сви у скупу? beisammen, simul.
п (comp. скупљи), па, по, theuer, carus.
па, zusammen, una: сви скупа.
пити, им, v. pf. versammeln, cogo, congrego.
питисе, нмсе, v. r. pf. 1) sich versammeln, convenio. 2) sich zusammenziehen, contrahi.
пљање, n. das Versammeln, congregatio.
пљати, ам, v. impf. versammeln, congrego.
пљатисе, амсе, v. r. impf. 1) sich versammeln, congregor. 2) sich zusammenziehen, contrahi.

Скупоћа, f. die Theurung, caritas (annonae).
Скупсти, бем, v. impf. (у Брц.) raufen, rupfen, vello:
„Повиосе по коњу Ђогату;
„Од муке му зубма гриву скубе —
Скупштина, f. die Versammlung, der Landtag, comitia, concilium.
Скут, m. der Saum, ora, limbus.
Скутати, ам, vide сакрити.
Скуцати, ам, v. pf. } 1) обруч с каце,
Скуцкати, ам, v. pf. } herabklopfen, decutio. 2) kleinweise aufbringen, (н. п. 20, 30 гроша), minutim colligo.
Слаб, ба, бо, schwach, imbecillus; од зиме, од глади, од бруке, kann sie nicht ertragen, impatiens frigoris, famis.
Слабачак, чка, ко, dim. v. слаб.
Слабина (слабина), f. die Weichen, ilia, hypochondria, inguina.
Слабити, им, v. impf. schwach machen, schwächen, debilito.
Слабљење, n. das Schwächen, debilitatio.
Слабо, nicht gar viel, — oft, — gut (das franz. guères), haud ita —: слабо једе, спава, долази к мени.
Слабост, f. die Schwachheit, imbecillitas.
Слава, f. 1) der Ruhm, gloria. 2) устати у славу, cf. крсно име; daher: Устали у славу без вина, sie sind sich in die Haare gerathen. 3) das Gebet bey der слава 2. Ја нијесам славе штампане виђео ни у каквој књизи, него је прости људи (особито Ерцеговци и Бошњаци) знаду напамет, и чате је сами кад устају у славу без попа. У тој се слави помињу готово сви свеци, и послије неколике ријечи све се говори за славу и част.
Славан, вна, но, berühmt, celeber.
Славина, f. der Zapfen, epistomium, embolus.
Славити, им, v. impf. m. j. крсно име, feyern, gastiren, epulor:
„Славу слави Краљевићу Марко.
Славитисе, имсе, v. r. impf. berühmt seyn, celebror.
Славица, f. Frauenname, nomen feminae.
Славко, m. Mannsname, nomen viri.
Слављење, n. 1) das Feyern des Hausfestes, celebratio diei festi. 2) das Feyern (des Helden), concelebratio.
Славна, f. Frauenname, nomen feminae.
Славољуб (Славољуб), m. Mannsname, nomen viri.
Славуј, m. 1) die Nachtigall, luscinia. 2) Mannsname, nomen viri.

Славу́јак, ујка, m. hyp. v. славуј.
Славу̏јев, ва, во, der Nachtigall, lusciniae.
Сла́гање, n. 1) das Legen, dispositio. 2) das Vergleichen, Vertragen, concordia.
Сла́гати, лажем, v. impf. in Ordnung legen, dispono.
Сла́гати, лажем, v. pf. lügen, mentior.
Сла́гатисе, лажемсе, v. r. impf. sich gut vertragen, concordo.
Сла̏дак (comp. сла̏ђи), тка, ко, süß, dulcis.
Сла́дити, им, v. impf. 1) versüßen, dulcoro. 2) слади, es ist süß, dulcescit dulce est
Сла̏доје, m. Mannsname, nomen viri.
Сладо̑ст, f. die Süßigkeit, dulcedo.
Сла̏ђење, n. das Süßen, dulcoratio.
Слаже̑ње, n. das Herabsteigen, descensio.
Сла̏зити, им, v. impf. herabsteigen, descendo.
Слама, f. das Stroh, stramen.
Сла̏ман, мна, но, Stroh-, stramineus.
Сла̑мка, f. der Halm, calamus.
Сла̏мњача, f. der Strohsack, saccus atramento refertus.
Сла̑мчица, f. dim. v. сламка.
Сла̑н, на, но, gesalzen, sallitus, salsus.
Слана, f. der Reif, pruina.
Слани̑к, m. 1) das Salzfaß, salinum. 2) die weißeste Art Steinsalz, salis gemmei genus optimum.
Сла̏нина (слани̏на), f. der Speck, lardum.
Сла̏нинница (слани̏ница), f. dim. v. сланина.
Сла̏ница, f. vide слаиик 1.
Сла̑ст, f. die Süßigkeit, Wohllust, dulcedo, voluptas.
Сла̏ти, шљем (и шаљем), v. impf. schicken, mitto.
Слатки̑ш, m. Süßigkeiten, Leckerbissen, deliciae, scitamenta.
Сла̏чица, f. der Senf, sinapi.
Сле̏з, m. (Рес. и Срем.) vide шљез.
Слези̏на, f. die Milz, splen.
Сле̏зовача, f. (у Сријему) велика, malva silvestris Linn.
Сле̏зовина, f. (Рес. и Срем.) vide шљезовина.
Сле̏ме, n. (Рес. и Срем.) vide шљеме.
Сле̑п, па, по, (Рес. и Срем.) vide слијеп.
Слепац, пца, m. (Рес. и Срем.) vide слијепац.
Сле̏пачки, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide шљепачки.
Сле́пети, пим, (Рес.) vide слијепљети.
Сле́пити, им, 1) (Срем.) vide слијепљети 2) (Рес. и Срем.) vide слијепити 2.
Слепица, f. (Рес. и Срем.) vide шљепица.

Сле́пљење, n. (Рес. и Срем.) vide слијепљење.
Слепо̀та, f. (Рес. и Срем.) vide шљепота.
Слепчо̀вођа, m. (Рес. и Срем.) vide шљепчовођа.
Сле́тање, n. (Рес. и Срем.) vide слијетање.
Сле́тати, лећем, (Рес. и Срем.) vide слијетати.
Сле̏тети, тим, v. pf. (Рес.) } herabfliegen, devolo.
Сле̏тити, им, v. pf. (Срем.) }
Сле̏ћети, летим, v. pf. (Ерц.) }
Сли̏вње, n. 1) поље у Ерцеговини 2) варош некаква (ваљада је у Македонији?): отишао на Сливње (на панађур).
Сли̏затисе лижемсе, v. r. pf. с ким, (tadelnd) in Verbindung kommen, consortio jungi: слизао се с њом.
Сли̏јеп, па, по, (Ерц.) blind, coecus.
Слије̏пац, пца, m. (Ерц.) 1) der Blinde, coecus. 2) die Blindschleiche, caecilia.
Сли̏јепи̑ миш, m. 1) die Fledermaus, vespertilio. 2) die Blindekuh, Blindemaus (ein Spiel), myinda, lusus vaccae caecae: да се играмо слијепога миша.
Слије̏пити, им, (Ерц.) 1) vide слијепљети. 2) v. pf. zusammenkleiben, conglutino.
Слије̏пље̑ње, n. (Ерц.) das Blindwerden, Erblinden, oculorum amissio.
Слије̏пљети, пим, v. impf. (Ерц.) blind werden, oculis capior. Како која слијепи, све горе гуди.
Слијепо̑ око, n. cf. око.
Слије̏та̑ње, n. (Ерц.) das Herabfliegen, devolatio.
Слије̏тати, слијећем, impf. (Ерц.) herabfliegen, devolo.
Сли̏ка, f. was zusammenpaßt, par, simile: слика и прилика; нашла слика прилику.
Сли̏нав, ва, во, rotzig, mucidus.
Сли̏нац, нца, m. der Rotzzapfen, muci conus.
Сли̏не, f. pl. der Rotz, mucus.
Сли̏нити, им, v. impf. rotzen (weinen), mucum edo plorando.
Сли̏но, m. du Rotzkind, mucide!
Слиње̑ње, n. das Rotzen, pueri mucidi fletus.
Сли̏чан, чна, но, passend, angemessen, congruens
Слобо̏да, f. der Muth, animus.
Сло̏бодан, дна, но, 1) н. п. човек, muthig, beherzt, animosus. 2) јели слободно? ist es erlaubt, licetne?
Слобо̏дити, им, v. impf. кога, Muth einsprechen, addo animum.

...обођење, n. das Ermuthigen, animi additio.
...ово, n. 1) der Buchstab, litera. 2) das ...лово, der Buchstab c, litera s.
...вце, n. dim. v. слово.
...га, f. die Eintracht, concordia.
...жан, жна, но, einträchtig, einig, concors. Сложна браћа и у петак ...есо једу.
...жити, им, v. pf. 1) zusammenlegen, dispono. 2) vergleichen (Streitende), compono.
...мити, им (и сломијем), v. pf. zerbrechen, frango.
...га, der Diener, minister, servus (у пјесмама је свуда женскога рода, н. п. Голубане моја вјерна слуго — Друго моја Облачићу Раде — Стојана нема много друга, ...азма ђигле двије вјерне слуге — у говору је у једин. броју мушко... рода, а у множ. опет женскога, н. п. мој слуга, моје слуге и т. д.
...гин, на, но, des Dieners, servus.
...жавка, f. vide слушкиња.
...жба, f. 1) der Dienst, ministerium. ...) der Gottesdienst, sacra.
...жење, n. 1) das Dienen, ministratio. 2) das Abhalten des Gottesdienstes, ...crorum celebratio.
...жити, им, v. impf. 1) dienen, ministro. 2) вино, или ракију, schenken, ...eden, ministro. 3) летургију, Gottesdienst halten, sacra celebro. 4) ...ужи ли та црква? ist Gottesdienst in ...ser Kirche? (d. i. wird er darin ge...halten), celebrantur templum, an ...sertum est. 5) vide славити:
. Кога ти свеца служиш?
. Светога Николу (или Никољ дан).
...ма, f. (у Сријему и у Бачк.) ein ...ummkopf, stupidus, stipes.
...ма, f. ein Ahner (?), ominator. Слу... и слутио, наслутићеш.
...тити, им, v. impf. ahnen; durch ...otwürfe, oder überhaupt durch Re...n, gleichsam herbeiführen, ominor.
...тња, f. die Ahnung, Herbeiführung ...rch Vorhersagen, omen.
...ћење, n. das Ahnen, ominatio.
...чавање, n. das Ereignen, casus.
...чаватисе, вaће, v. r. impf. sich ereignen, accidit saepius.
...чај, m. vide догађај.
...чајно, zufällig, casu.
...читисе, чиће, vide догодитисе.
...шање, n. 1) das Hören, auscultatio. 2) das Gehorchen, auscultatio.
...шати, ам, v. impf. 1) zuhören horchen, auscultor. 2) gehorchen, ausculto.
...шкиња, f. 1) die Magd, ancilla, 2) ...r Stiefelknecht, furcula caligaria.

Слушкињин, на, но, der Magd, ancillae.
Смазати, мажем, v. pf. hineinfressen, comedo: смазао читаво јагње.
Смакнути, нем, vide смаћи.
Смамити, им, v. pf. zusammenlocken, collicio, convoco, cogo.
Смамљивање, n. das Zusammenlocken, convocatio (suum, gallinarum).
Смамљивати, љујем, v. impf. zusammenlocken, convoco, cogo.
Смаргама*, f. vide наруџбина.
Смарландисати*, ландшем, vide наручити.
Смаћи (говорисе и смакнути), смакнем, v. pf. 1) herabnehmen, demo. 2) aus dem Wege räumen, umbringen, interficio.
Сме, смеа, m. (Рес.) vide смије.
Смедеревац (Смедеревац), вца, m. човек из Смедерева.
Смедеревачки, ка, ко, Semedrener, Semendriensium.
Смедеревка (Смедеревка), f. eine von Semederewo. 2) Weinrebe von Semederewo.
Смедерево, n. Semendria (an der Donau) in Serbien. Смедеревски, ка, ко, von Смедерево.
Смеј, m. (Срем.) vide смије
Смејање, n. (Рес. и Срем.) vide смијање.
Смејатисе, јемсе, (Рес. и Срем.) vide смијатисе.
Смеран, рна, но, (Рес. и Срем.) vide смјеран.
Смеса, f. (Рес. и Срем.) vide смјеса.
Смести, етем, v. pf. verwirren, intrico, impedio.
Смести, етем, v. pf. zusammenkehren, converro.
Смет, m. vom Winde zusammengewehter Schnee, nives conflatae in unum locum.
Сметање, n. das Verwirren, turbatio.
Сметање, n. das Herabräumen, demotio.
Сметати, ам, v. impf. verwirren, impedio.
Сметати, ећем, v. impf. herabräumen, demoveo.
Сметен, на, но, verwirrt, turbatus.
Сметенак, m. ein verwirrter Kopf, homo mentis perturbatae.
Сметеница, f. eine verwirrte Frauensperson, femina turbata.
Сметењак, m. vide сметеник.
Смети, смем, (Рес. и Срем.) vide смјети.
Сметлиште, n. das Kehricht, quisquiliae.
Сметнути, нем, v. pf. 1) herabnehmen, herabthun, demo. 2) с ума, vergessen, oblivisci.

Сме́тња, f. die Verwirrung, das Hinderniß, impeditio.

Сме́шан, шна, но, (Рес. и Срем.) vide смијешан.

Сме́шати, ам, (Рес. и Срем.) vide смијешати.

Сме́шење, n. (Рес. и Срем.) vide смијешење.

Сме́шитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide смијешитисе.

Смѐшљив, ва, во, (Рес. и Срем.) vide смјешљив.

Смија̂ње, n. (Ерц.) das Lachen, risus.

Смијатисе, јемсе, v. r. impf. (Ерц.) lachen, rideo.

Смије, смија, m. (Ерц.) das Lachen, risus.

Смијѐшан, шна, но, (Ерц.) scherzhaft, spaßig, jocundus.

Смијѐшати, ам, v. pf. (Ерц.) vermischen, commisceo.

Смијѐшѐње, n. (Ерц.) das Zulächeln, arrisio.

Смијѐшитисе, имсе, v. r. impf. lächeln, adrideo.

Смиловатисе, лујемсе, v. r. pf. sich erbarmen, misereor.

Сми̑љ, m. gnapharium arenarium Linn.

Смиља, f. hyp. v. Смиљана.

Смиљана, f. Frauenname, nomen feminae.

Смиље, vide смиљ. То је смиље и босиље.

Смиљев, ва, во, von смиљ:
„Девојко кито смиљева —
„Ајдемо там' доле
„У смиљево поље —

Смиљевац, вца, m. eine mit смиљ geschmückte Mädchenmütze (у Лијевчу и у Темнићу, у Јагодинској нахији) bei feyerlichen Gelegenheiten.

Смиљка, f. Frauenname, nomen feminae.

Смирѝвање, n. 1) das Beruhigen, pacatio. 2) das Beendigen, absolutio. 3) das Untergehen, Scheiden der Sonne, occasus solis.

Смирѝвати, рујем, v. impf. 1) zur Ruhe bringen, paco. 2) zu Ende bringen, absolvo.

Смирѝватисе, рујемсе, v. r. impf. sich zur Ruhe legen, conquiesco.

Смирити, им, v. pf. 1) zur Ruhe bringen, paco. 2) beendigen, absolvo.

Смиритисе, имсе, v. r. pf. sich zur Ruhe legen, conquiesco; daher auch von der Sonne: смирило се сунце. Србљи кажу, да сунцу не ваља рећи з а ђ е, нити с ј е д е, него с м и р и с е, зашто: кад му се рече зађе, онда оно (сунце) рече: з а ш а о па не и з и ш а о; а кад му се рече с ј е д е, онда оно рече: с ј е о п а н е у с т а о; а кад му се рече с м и р и с е, онда оно рече: с м и р н о с е и ти.

Смѝслити, им, v. pf. beschließen, decerno, statuo:
„Све мислио, на једно смислио —

Смица̂ње, n. 1) das Herabnehmen, demtio 2) das Umbringen, interfectio.

Смѝцати, ичем, v. impf. 1) herabnehmen, demo. 2) umbringen, interimo.

Смѝшљање, n. das Ersinnen, excogitatio.

Смѝшљати, ам, v. impf. ersinnen, excogito.

Смјѐран, рна, но, (Ерц.), demüthig, submissus.

Смјѐса, f. (Ерц.) das Gemengsel, mixtura.

Смјѐти, смијем, v. impf. (Ерц) wagen, sich trauen, audeo.

Смјѐшљив, ва, во, (Ерц.) der gern lacht, risus amans; ad risum facilis.

Смла́тити, им, v. pf. todt dreschen, conflagello.

Смла́чити, им, v. pf. lau wärmen, tepefacio.

См̀жд̀ити, им, v. pf. zermalmen, comminuo.

Смо̀к, m. die Zukost, opsonium; смок бијели, т. ј. сир, скоруп, масло.

Смо̀ква, f. die Feige, ficus (der Baum und die Frucht).

Смо̀квица, f. dim. v. смоква.

Смо́ла, f. das Pech, pix.

Смо́лити, им, v. impf. pichen, pico.

Смо̀ља, f. hyp. v. Смољана.

Смо̀љан, m. Mannsname, nomen viri.

Смо̀љана, f. Frauenname, nomen feminae.

Смољѐње, n. das Pichen, picatio.

Смо̀љка, f. Frauenname, nomen viri

Смо́ница, f. eine Erdart (für Weinberge), terrae genus.

Смота̂вање, n. 1) das Zusammenwickeln, implicatio. 2) das zu Ende Haspeln, perductio filorum in rhombum.

Смота̂вати, ам, v. impf. } 1) zusammenwickeln,
Смо̀тати, ам, v. pf. } implico. 2) zu Ende haspeln, perduco in rhombum. 3) sich eilends davon machen: смота изнад куће, aufug...

Смо̀трити, им, v. pf. erblicken, conspicor.

Смочѐње, n. das Zukosten des Brots zum Gemüse, opsonatio.

Смо̀чити, им, v. impf. zukosten, opsonor.

Смра̑д, m. der Gestank, foetor.

Смра̂дити, им, v. impf. Gestank machen, foetorem creo.

Смра̀ђѐње, n. das Anstänkern, foetoris excitatio.

рачиmисе, чисе, v. r. pf. dunkel erden, vesperascit.

ðвиmи, им, v. pf. bröseln, frio.

рдан, m. Namen einer Drina-Ueberfhr bei Лозница, trajectus nomen. Код мрдана близу има једна бара, која мрди на сумпор, и зовесе Смрднва бара.

ђдење, n. (Рес.) vide смрђење.

ђдети, дим, (Рес.) } vide смрђеmи.
ђдиmи, им, (Срем.) }

ђдљив, ва, во, stinkend, foetens.

ђдљивац, вца, m. der stinkt, homo etens.

ђдљивица, f. die stinkt, foetens mulier.

ђење, n. das Stinken, foetor.

ђети, дим, v. impf. (Ерц.) stinken, eteo.

река, f. der Wachholder, juniperus mmunis Linn.

еков, ва, во, von смрека, juniperi.

ековина, f. Wachholder-Holz, lignum niperi.

ескати, ам, v. pf. quetschen, zerossen, contundo, offendo, н. п. глау, нос.

зао, зли, f. der Frost, gelu: дошао о овој смрзли.

зао, зла, ло, gefroren, gelatus.

злуmак, mка, m. gefrorne Erdschol, gleba gelata.

знуmи, нем, v. pf. gefrieren maen, congelo.

знуmисе, немсе, v. r. pf. gefrieren, ngelari.

кнуmисе, несе, vide смркнсе.

рмлаmи (смрмљаmи), ам, v. pf. daermurmeln, commurmuro, mussito.

рњаmи, ам, v. pf. dahermurmein, bmurmuro.

рскаmи, ам, v. pf. zusammenschnüren, constringo (vom Beutel).

рm, f. der Tod, mors.

рmни, на, но, vide самрmни.

ркнсе (говорисе и смркнуmисе), мркнесе, v. r. pf. dunkel werden, bscuror.

рчак, чка, m. eine Schwamart, fun genus.

рчев, ва, во, н. п. качица, vom Wacholderbaum, juniperinus.

рчевина, f. Wachholder-Holz, lignum iniperi.

ук, m. eine Art Schlange, serpentis enus.

укнуmи, нем, v. pf. 1) нож, zucken, tringo. 2) daherschießen, ruo.

укуља, f. vide смук.

умлаmи (смумљаmи), ам, vide смрмлаmи.

уmиmи, им, v. pf. verwirren, turbo.

Смукаmи, ам, v. pf. ausschwenken, eluo: смукај па пролиј.

Смуцање, n. das Umherziehen, vagabunda vita.

Смуцаmисе, амсе, v. r. impf. herumstreichen, vagari.

Смушен, на, но: леmи као смушен, wie ein Rasender, rabidus, rabiosus.

Снаа, f. 1) des Bruders Frau, Schwägerin, fratris uxor. 2) zu der ich hever bin, cf. женидба. 3) die Schwiegertochter, Schnur, nurus.

Снага, f. die Stärke, Kraft, vires: опасао се снагом, сmао на снагу, der Jüngling ist in der Blüte seiner Mannskraft.

Снажан, жна, но, stark, fortis.

Снаин, на, но, der снаа, nurus.

Снаодиmи, ди, v. impf. 1) finden, heimsuchen, invenio, н. п. биједа. 2) das Hinfallende bekommen: снаоди га свакога мјесеца.

Снаођење, n. das Auffinden, Heimsuchen, incessio (?).

Снаћи, снађе, v. pf. 1) finden, heimsuchen, invenio. 2) снашло га, er hat das Hinfallende, epilepticus est.

Снаша, f. 1) vide снаа. 2) jede junge Frauensperson, deren Namen man nicht weiß: Schwägerin, nurus.

Снашин, на, но, der снаша, nurus.

Снашица, f. dim. v. снаша.

Снебивање, n. 1) das Schüchternseyn, Verlegenseyn (in fremdem Hause), verecundia. 2) das Leugnen mit Verwunderung, infitiatio mirabundi.

Снебиваmисе, амсе, v. r. impf. 1) schüchtern, verlegen seyn, verecundus sum. 2) чега, etwas mit Verwunderung leugnen, mirabundus infitior.

Снег, m. (Рес. и Срем.) vide снијег.

Снежан, на, но, (Рес. и Срем.) vide сњежан.

Снеmи, снесем, (Рес. и Срем.) vide снијеmи.

Снивање, n. vide сањање.

Сниваmи, ам, vide сањаmи.

Сниже, vide ниже.

Снизак (comp. снижи), ска, ко, nieder, humilis.

Снизаmи, нжем, v. pf. herabreihen (Perlen), demo de filo.

Снизивање, n. das Herabnehmen, demptio.

Снизиваmи, зујем, v. impf. herabnehmen, demo.

Снијег, m. (Ерц.) der Schnee, nix.

Снијеmи, снесем, снијо (снијела, ло), v. pf. (Ерц.) 1) herabtragen, defero. 2) zusammentragen, congero. 3) tragen, legen (von der Henne), pono.

Сниmи, им, v. pf. träumen, somnio.

Сновање, n. das Anzetteln, exordium telae.

Сновати, нујем, v. impf. anzetteln, ordior (telam).

Сноп, m. die Garbe, merges, fasciculus.

Снопак, пка, m. hyp. v. сноп.

Снопић, m dim. v. сноп.

Снопље, n. (coll.) die Garben, mergites.

Сносити, им, v. impf. 1) zusammentragen, comporto 2) herabtragen, defero. 3) ertragen, fero, tolero, sustineo.

Сношење, n. 1) das Zusammentragen, comportatio. 2) das Herabtragen, delatio. 3) das Ertragen, toleratio.

Сњежан, на, но, (Ерц.) beschneiet, nivibus plenus, н. п. горе, дрво.

Сô, соли, f das Salz, sal.

Сòа, f. ein gabelförmiges Holz, pertica bifurca.

Сòба *, f. das Zimmer, cubile, conclave, diaeta, thalamus. f. изба.

Собет (собед ?), m. das Gastmal, convivium:

„Собет чини Српски кнез Лазаре —

Собетина, f augm. v. соба.

Сòбица, f. dim. v. соба.

Сòбнӣ, на, но, н. п. врата, des Zimmers, Zimmer-, conclavis.

Сòва, f. die Eule, noctua, ulula.

Сòвин, на, но, der Eule, noctuae.

Сòвић, m. das Junge der сова, pullus noctuae.

Сòвица, f. dim. v. сова.

Совурага, f. augm. v. сова.

Сôј *, der Stand, Rang, ordo, conditio (civilis). cf. род.

Сôјка, f. (у Сријему) vide креја.

Сôк, m. die Käselake, muria casei.

Сокак *, m. die Gasse, platea.

Сокàчић, dim. v. сокак.

Сокô, сокòла, m. 1) der Falk, falco. 2) град у Србији (близу Дрине). 3) cf. златоје.

Сокòлак, лка, m. hyp. v. соко: иди мој соколак (говоре ђеци кад и куда шаљу).

Сокòлић, m. der junge Falk, pullus falconis.

Сокòлица, f. das Weibchen des Falken, falco femina:

„Иде соко, води соколицу —

Сокòлов, ва, во, Falken-, falconis.

Сòкољанин, m. einer von Соко, ein Sokoler.

Сокôскӣ, ка, ко, von Соко, Sokoler.

Соланӣ, на, но, Salz-, salinus, salarius.

Солâр, m. der Salzhändler, negotiator salarius.

Сòлара, f. das Salzamt, praefectura annonae salariae.

Солàрев, ва, во, } des солар, salarii.
Солàров, ва, во, }

Солдâт, m. der Soldat, miles.

Солдàтија, f. 1) die Miliz, die Militärgrenze, im Gegensatz der наопија, des Bauernlands, des Provinziale, regio militaris. 2) das Soldatenvolk, die Soldatesque, milites.

Солдâтов, ва, во, des Soldaten, militis.

Сòлдатскӣ, ка, ко, 1) soldatisch, militaris. 2) adv. nach Soldatenart, militari modo.

Солдàтуша, f. das Soldatenweib, mulier militaris.

Солдàчина, f. das Soldatenleben, militia.

Сòлило, n. die Salzlecke, locus, ubi sal sparsum lingitur ab ovibus: тјера (?) овца на солило.

Сòлити, им, v. impf. salzen, sale condio.

Сòлитисе, имсе, v. r. impf. sich mit Salz versehen, sal comparo.

Солòједнӣк, m. der mit uns Brot und Salz gegessen, qui nobiscum salem comedit.

Солóмун, m. Salomon, Salomo: премудри Соломун.

Солóмунов, ва, во, Salomons, Salomonis.

Солóмуново слово, n. ☆; кад жене бају око какве гуше (особито око врата), онда пишу кашто (?) и Соломуново слово.

Сòлотук, m. (komisch) der Salzstößel, pistillum sali comminuendo. cf. тучак.

Сòлуфе *, f. pl. vide зулови.

Сóља, f. (у Бачк. и у Сријему) vide бјелутак.

Сољење, n. das Salzen, sallitio.

Сòм, m. der Lachs, Salm, salmo.

Сòмић, m. dim. v. сом.

Сòмић, m. das Rauchloch an den zwei Dachseiten, fumarii genus.

Сòмљӣ, ља, ље, Lachs-, salmonis.

Сòмов, ва, во, des Lachses, salmonis.

Сòмовина, f. Lachsfleisch, caro salmonis.

Сомӯн, m. der Laib (feinern Weizenbrots), panis delicatior.

Сомӯнина, f. augm. v. сомун.

Сомӯнић, m. dim. v. сомун.

Сомӯнџија, m. der Verkäufer von Laiben Weizenbrots, panarius negotiator.

Сомчâд, f. (coll.) kleine Lachse, salmones parvuli.

Сòмче, чета, n. ein Lachs, salmo.

Сòнӣ, на, но, vide солани.

Сòпа, f. ein Prügel, Knittel, fustis. cf. батина, кијача.

Сòпоћâни, m. pl. намастир у Србији.

Сòрта, f. die Sorte, Gattung, genus: сваке сорте, allerlei. cf. струка, рука.

Сотòна, f. der Satan, satanas.

мо̀њâк, m. ein rechter Satan (scherzhaft), homo procax.
фра *, f. der Speisetisch, mensa, cf. трпеза, синија, сто, астал.
чење, n. das Kuppeln (im ehrlichen Zerstande), comparatio conjugis.
чианица, f. водена, die Wasserlinse, lemna palustris Linn.
чиao, u. die Linse, cicer lens Linn.
чити, им, v. impf. ausfindig machen, kuppeln (eine Braut), concilio.
чица, f. dim. v. со.
шица, f. dim. v. соа.
а́вање, n. das Schlafen, dormitio.
а́вати, ам, v impf. schlafen, dormio.
ıвaħû, ħа, ħе, н. п. капа, аљине, Schlaf-, dormitorius.
аааħив, ва, ао, (cm.) schlafend, dormiens:
io ħе љута змаја преварити?
io ли њега спаваħива наħи? —
ıвâч, m. der Schläfer, dormitor.
ава́чев, ва, ао, des Schläfers, dormitoris.
ава̀чица, f. die Schläferin, dormitrix.
авâчкû, ва, ко, der Schläfer, dormitorum.
ада́ње, n. 1) das Herabfallen, delapsus. 2) das Fallen im Preise, pretii diminutio.
а̀дати, ам, v. impf. 1) herabfallen, delabor, decido. 2) fallen (im Preise), viliori vendi.
а̀зити, им, v. pf. wahrnehmen, animadverto; bemerken, observo.
а̀змати, ам, v. pf. н. п. с памети, kindeln, kindisch werden, ineptio.
а̀иja, m. der Grundherr, dominus fundi. У Србији, у Босни и у Ерцеговини, спаније су најбољи људи за народ. Босански су бегови готово сами спаније од свије тије земаља; и готово сви имају своје куле и дворове по селима у Босни и у Ерцеговини, и тамо сједе. Ђекоји још имају стара Српска подријетла, н. п. Љубовиħи, Виданħи (од некакве Виде, која је зидала град Видојевици), Бранковиħи (од кољена Вука Бранковиħа), Винповиħи, Ђурђевиħи и т. д. ли опет не спомињу радо да су кад Срби били, премда ни данас не зна Турски ни од стотине један, него говоре Српски, као и остали Срби. Спаније обично иду у јесен и зими по својим селима, те купе главницу и десетак. Они немају нигђе својих намјесника по селима, нити је обичај да им се што шаљу. Кад спанија дође у село, он одјаше код каквога газде, ђе је пространа и лијепа кућа, па му сви сељаци дају за јело што треба. Слабо који спанија иде по селу да гледа колико је који набрао, него пита, н. п. „Е Радонца! колико си ти ове године набрао кукуруза?" — Ако Радонца рече да је набрао 20 товара, а он пита његова комшије, је ли то истина; ако комшија каже да јест, а он онда рече: „Е море на твоју душу." Ако ли Радонца одговори, да је посијао доцкан, па убила слана кукурузе, или да је поплавила вода, или побила тућа: па није набрао ништа, онда спанија (тјешеħи и себе и њега) каже: „Даħе Бог до године." Многи се сељаци погоде са спанијама, па им плаħају на годину; тако су н. п. Тршиħани (ђе сам се ја родио) плаħали своме спанији 10 гроша од ожењене главе на годину, па више ништа (ту му је и главница и десетак за све). cf. читлук и читлуксаибија.
Спа̀ијин, на, но, des спанија, domini.
Спа̂јница, f. die Gutsfrau, uxor spahijae.
Спа̂јскû, ка, ко, } 1) herrschaftlich,
Спа̂јскû, ка, ко, } dominorum.
2) adv. herrschaftlich, more dominorum.
Спаилук *, m. das Gut, die Herrschaft, latifundium.
Спа̀лити, им, v. pf. verbrennen, comburo, aduro.
Спаљивање, n. das Verbrennen, combustio.
Спаљивати, љујем, v. impf. verbrennen, comburo.
Спана̂ħ, m. der Spinat, spinacea oleracea Linn.
Спа̀нђатисе, амсе, v. r. pf. с ким, sich bekannt machen, sich abgeben mit jemand, in familiaritatem alicujus vebire. cf. слизатисе.
Спа̀рак, рка, m. durch Luftmangel verdorbener Kukuruz, frumentum malo acre corruptum.
Спа̀ритисе, имсе, v. r. pf. н. п. кукурузи, in Gährung kommen, corrumpi.
Спасѐнија, f. Frauenname, nomen feminae
Спа̀сеније, n. само кад се наздравља: спасујсе. — На спасеније. cf. напијати, наздравити.
Спаси Бог, само кад се наздравља. cf. напијати.
Спа̀сов дан, ва дне, m. Christi Himmelfahrt, ascensio Christi.
Спасова̀ње, n. das Feyern der Kirch-

weih am Himmelfahrtstage, paganalium celebratio die ascensionis domini.
Спа̏совати, сујем, v. impf. am Himmelfahrtstage Kirchweih halten (носити крсma), paganalia ago die ascensionis domini. cf. завјетина.
Спа̏совӣште, n. der Ort der Kirchweih am Himmelfahrtstage, locus paganalibus celebrandis die ascensionis domini.
Спа̏соје, m. Mannsname, nomen viri.
Спа̏сти, аднем, v. pf. 1) herabfallen, decido. 2) на што, herunterkommen (arm werden), devenio eo ut —. 3) fallen (im Preise), minori pretio venditur: спала цијена livну und спало вино.
Спасу̏јсе, само кад се наздрааља. cf. напијати, наздравити.
Спа́ти, спим, vide спавати; али се слабо говори, него се чује у пјесмама, н. п.
„Лего спати, Бога звати
„Бог се деси на небеси —
„Мајка ми је драга,
„Сису ми је дала,
„Другу рекла дати
„Кад пођемо спати —
Спева́вање, n. (Рес. и Срем.) vide спјевавање.
Спева́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide спјевавати.
Спе́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide спјевати.
Спе́ти (спеди (?), т. ј. да буде зајев велики), обичај је по Бачкој реки кад се уђе жени ће ткa.
Спетља́вање, n. das Zusammenknüpfen (mit Zwirn), confibulatio.
Спетља́вати, ам, v. impf. zusammenbinden (mit Zwirn), confibulo.
Спѐтљати, ам, v. pf. zuhäkeln, zuknöpfen, fibulo.
Спеча́лити, им, v. pf. mühsam erwerben, zusammenbringen, operose comparo.
Спирити, им, v. pf. anfachen, succendo.
Спи́сати, ишем, v. pf. schreiben, conscribo.
Списивање, n. das Schreiben, Verfassen, conscriptio.
Списивати, сујем, v. impf. schreiben, verfassen, conscribo.
Спи́ца, f. die Speiche (am Rade), radius.
Спјева́вање, n. (Ерц.) das Dichten, excogitatio cantilenae, ποίησις.
Спјева́вати, ам, v. impf. (Ерц.) dichten, cantilenam facio.
Спје̏вати, ам, v. pf. (Ерц.) т. ј. пјесму. ein Lied dichten (verfassen, zuerst singen), facio carmen.
Спла̑в, m. der Floß, die Flöße, ratis.
Спла̀вити, им, v. pf. abschöpfen (z. B. die Sahne), demo.
Спла̀снути, не, v. pf. н. п. оток, (von der Geschwulst) abnehmen, decresco.
Спла̀та, f. die Plätte (ein plattes Fahrzeug zum Uebersetzen auf Flüßen), ponto.
Сплетáвање, n. das Flechten, nectio.
Сплетáвати, ам, v. impf. (ст.) flechten, necto:
„А девојке венце сплетавају —
Спљо̀штити, им, v. pf. platt drücken, abplatten, complano, comprimo.
Спомѐн, m. 1) das Andenken, memoria. 2) das Gedenken (im Gebete), commemoratio.
Споме́нути, нем, v. pf erwähnen, commemoro.
Спо̀миња̑ње, n. vide помињање.
Спо̀мињати, њем, vide помињати.
Спо̀на, f. die Schlinge (zum Heftel, oder um das Pferd auf der Wiese anzubinden), retinaculum e filo.
Спо̀пасти, паднем, v. pf. anpacken, anfallen, invado
Спо̀р, ра, ро, 1) н. п. љеб, lange dauernd, durans. 2) споро иде, es geht langsam von Statten, lente.
Споре́читисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide споријечитисе.
Спо̀речаатисе, амсе, dim. v. споречитисе.
Спорије̏читисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) in Wortwechsel gerathen, altercari.
Спота̀кнутисе, немсе, v. r. pf.} stolpern,
Спота̀ћисе, такнемсе, v. r. pf.} offendo.
Спо̀тица̑ње, n. das Stolpern, offensio.
Спо̀тицатисе, тичемсе, v. r. impf. stolpern, offendo.
Спра̀ва, f. Machwerk, Zeug, apparatus: каква је то справа.
Спра̀вити, им, v. pf. machen, bereiten, paro.
Спра̀вља̑ње, n. das Bereiten, apparatio.
Спра̀вљати, ам, v. impf. bereiten, adparo.
Спра̀м, vide спроћу.
Спра̀тити, им, v. pf. н. п. овце, говеда, in den Stall treiben (und dann abfertigen für den Tag), cogo in stabulum.
Спраћа̑ње, n. das Eintreiben, coactio.
Спра̀ћати, ам, v. impf. eintreiben, cogo.
Спрдало, m. човек који спрда.
Спрдање, n. das Reden von ungereimtem Zeuge, nugae, ineptiae.
Спрдати, ам, v. impf. ungereimtes Zeug schwätzen, nugor, ineptio.
Спрдња, f. das ungereimte Zeug, nugae.
Спрѐга, f. das Zusammenspannen, conjunctio boum meorum cum vicini bo-

us in opem mutuam. У Србији љу-
и,. који немају читавог плуга во-
ова, спрегну по два и по три, а
ромаси и по четири (зашто се
бично оре на 8, или 6 волова) за-
дно, па тако ору, и преко чита-
е године раде којешта и вуку на
оловима. Ђекоји буду у спрези по
еколико година. Који спрежник и-
а више волова у спрези, ономе
ише и раде.
е́гнути, нем, vide спрећи.
ѐд, (Рес. и Срем.) vide спријед.
ежник, m. der Zuspanner (?),
ljunctor. cf. спрега.
ежников, ва, во, des спрежник.
е́зање, n. das Zuspannen, conjun-
io. cf. спрега.
е́зати, ежем, v. impf. zuspannen,
njungo. cf. спрега.
е̏ма, vide спрам.
е̂ман, мна, но, bereit, paratus.
е́мање, n. das Bereiten, fertig ma-
en, paratio.
е́мати, ам, v. impf. rüsten, bereit
achen, paro.
е́матисе, амсе, v. r. impf. sich an-
jicken, parare se.
е̏мити, им, v. pf. bereit machen, paro.
е̏ћи (говорисе и спрегнути), спрег-
ем, v. pf. zusammenspannen, jungo
cios boves. cf. спрега.
е̏ча, f. 1) вода у Босни. 2) земља
ю те воде: отишао у Спречу.
пречак, човек из Спрече.
е̏ша, f. Drang, Dringlichkeit, ur-
ns necessitas. cf. преша.
жити, им, v. pf. verbrennen, an-
ennen, aduro.
ирати, ам, v. pf. aus dem Wege
umen, tollo.
ијед, (Ерц.) voran, vorne, ante.
оћу, gegenüber, in Vergleich, si
mpares cum —.
тити, им, v. impf. (vom Rücken)
laden, depono ex humeris.
цати, ам, v. pf. н. п. говеда у
ор, den ganzen Haufen Viehs wohin
eiben, agmen cogo.
чити, им, v. pf. verpfuschen, ver-
üppeln, depravo.
ж, m. vide пуж.
стити, им, v. pf. 1) herablassen,
mitto. 2) (d. i. цијену) wohlfeiler ge-
n, remitto.
ститисе, имсе, v. r. pf. sich hinab
geben (daher auch vom fallenden Land-
gen), descendo, proficiscor in locum
missum:
а се спустим до под твоју кулу —
а се спусти покрај воде Дрине —
ча́вање, n. vide спучање.

Спуча́вати, ам, vide спучати.
Спу̀чање, n. das Zuhäkeln, confibulatio.
Спу̀чати, ам, v. impf. zuhäkeln, confibulo.
Спу̀чити, им, v. pf. н. п. прслук, zuhäkeln, confibulo.
Спу̀штање, n. 1) das Herablassen, demissio. 2) das Ablassen im Preise, pretii deminutio.
Спу̀штати, ам, v. impf. 1) herablassen, demitto. 2) im Preise ablassen, remitto.
Спу̀штатисе, амсе, v. r. impf. z. B. киша, es wird ein anhaltender Landregen, pluvia lenta et duratura adventat.
Спу̀штити, им, vide спустити.
Сра́ђање, n. vide срођавање.
Сра́ђатисе, амсе, vide срођаватисе.
Сра̂м, m. die Scham, pudor: срам те било! pudeat, du solltest dich schämen!
Сра́ман, мна, но, schändlich, garstig, turpis.
Сра́митисе, имсе, v. r. impf. sich schämen, pudet me.
Сра́мљење, n. das Schämen, pudor.
Срамо̀та, f. die Schande, dedecus.
Сра̀мотан, тна, но, vide сраман.
Срамо̀тити, им, v, impf. 1) кога, Schande machen, dedecori esse. 2) beschämen, pudorem incutio.
Срамо́ћење, n. 1) das Beschämen, pudoris incussio. 2) das Schandemachen, dedecus.
Сра́ње, n. das Scheißen, cacatio.
Сра́слица, f. zwei zusammengewachsene Nüsse, Pflaumen, u. s. w. concreta, gemina(poma). Жене кажу, да њима не ваља јести сраслице: зашто ће родити близнове.
Сра́стање, n. das Zusammenwachsen, concretio.
Сра́статисе, амсе, v. r. impf. } zusammenwachsen, concresco.
Сра́стисе, темсе, v. r. pf. }
Сра̀ти, серем, v. impf. scheißen, caco.
Сра̀тисе, серемсе, v. r. impf. scheißen, caco.
Ср̀б, m. Србаљ, Србињ, Србљин, der Serbe, Serbus.
Србадија, f. (coll.) das Serbenvolk, Serborum natio, gens, Serbi:
„Србадију око себе рабри —
Ср̀баљ, бља, m. vide Срб.
Србѐкања, m. u. f. } augm. v. Срб.
Србе̂нда, m. u. f. }
Ср̀бија, f. Serbien, Serbia.
Ср̀бин, m. vide Срб.
Ср̀бињ, m. (ст.) vide Србин:
„Ђе Србиње јунак причешћује —
Ср̀бињски, ка, ко, (ст.) vide Српски:
„И Србињске избављати душе —
Ср̀бити, им, v. impf. zum Serben machen, facio esse Serbum.
Ср̀битисе, имсе, v. r. impf. sich zum Serben machen, sich dafür ausgeben,

Serbum se facere, venditare se pro Serbo.

Србљак, m. (ст.) vide Срб:
„Овакн је адет у Србљака,
„У Србљака добрије јунака —

Србљанин, m. (ст.) der Serbe, Serbus:
„Ајде сада царе Србљанине! —

Србљење, n. das Serbisiren, mutatio in Serbum.

Србљин, m. vide Срб.

Србо, m. (vertraulich) der Serbe, Serbus: оће Србо, Бога ми!

Србуља, f. ein altes Kirchenbuch (handschriftlich oder gedruckt), das dem serbischen Dialekt näher ist, als die neuen russisirten Auflagen. У Србуљама нестоји нигђе крестъ, перстъ, древо, клятва, князь, девять, десять, молитися, мя, тя, во, солнце; него крьсть, прьсть, дрьво, клетва, кнезь, деветь, десеть, молитисе, ме, те, вь (попови и калуђери чате ва), сльнце и т. д.

Срг, m. eine Stange, um daran Wäsche, Kleider, Bettzeug zu lüften, pertica sustentata furculis.

Срда, f. (als Schmeichelwort), die Erzürnte, Grollerin, iracunda:
„Срдо моја не срдисе на ме —

Срдан, m. Mannsname, nomen viri.

Срдачка, f. у чунку она шипчица, што на њој стоји цијев, das Stängelchen im Weberschiffchen.

Срдашце, n. dim. v. срце.

Срдит, та, то, erzürnt, iratus.

Срдити, им, v. impf. zürnen, irrito.

Срдитисе, имсе, v. r. impf. zürnen, sich zürnen, irascor.

Срдња, f. das Zürnen, ira.

Срдобоља, f. die rothe Ruhr, dysenteria.

Срђа, m. cf. Злопоглеђа.

Срђев дан, ва дне, m. St. Sergius, festum S. Sergii (7. Oct.).

Срђење, n. das Zürnen, ira.

Сребрење, n. das Versilbern, inductio argenti.

Сребрити, им, v. impf. versilbern, argento obduco.

Сребрн, на, но, silbern, argenteus.

Сребрница, f. Stadt in Bosnien, an der Drina, zwischen Зворник und Вишеград. Сребрничанин, човек из Сребрнице. Сребрнички, ка, ко, von Сребрница.

Сребро, n. das Silber, argentum.

Среброкос, са, со, (ст) silberhaarig, capillis argenteis:
„Ој ђевојко среброкоса!
„Твоје косе сребро носе —

Среда, f. (Рес. и Срем.) vide сриједа.

Средина (средина), f. 1) die Mitte, medium: узео га по средини. 2) die Schmolle, medulla panis.

Средњи, ња, ње, 1) der mittere, mittlere, medius. 2) средње руке, mittelmäßig, mediocriter.

Средовечан, чна, но, (Рес. и Срем.) vide средовјечан.

Средовјечан, чна, но, (Крц.) im mittlern (Lebens-) Alter, mediae aetatis.

Средоје, m. Mannsname, nomen viri.

Средопосни, на, но, н. п. неђеља, in der Mittfaste, in medio jejunio. cf. безимена неђеља.

Срећ, m. (Рес. и Срем.) vide сријећ.

Срез, m. der Bezirk, regio. Свака кнежина има по неколика среза. Сад у вријеме Црнога Ђорђија звали су срез оно, докле је заповиједао један велики буљубаша (капетан).

Срезати, ежем, v. pf. 1) н. п. кошуљу, zuschneiden, ad formulam scindo. 2) н. п. нокте, die Nägel abschneiden, beschneiden, ungues reseco.

Срезивање, n. das Schneiden, resectio.

Срезивати, зујем, v. impf. abschneiden, reseco.

Срем, m. (Рес. и Срем.) vide Сријем.

Сремац, мца, m. (Рес. и Срем.) vide Сријемац.

Сремачки, ка, ко, 1) sirmisch, sirmicus, sirmiensis. 2) adv. sirmisch, sirmice.

Сремица, f. die Sirmierin, femina sirmiensis.

Сремичица, f. dim. v. Сремица.

Сремкиња, f. vide Сремица.

Сремски, ка, ко, (Рес. и Срем.) vide Сријемски.

Сремуш, m. (Рес. и Срем.) vide Сријемуш.

Срести, ретем (и сретнем), v. pf. begegnen (einem), obviam fio cui.

Срестисе, ретемсе (и сретнемсе), v. r. pf. einander begegnen, obviam fio.

Сретан, тно, но, vide срећан.

Сретање, n. das Begegnen, occursus.

Сретати, ам, v. impf. begegnen, obviam fio.

Сретатисе, амсе, v. r. impf. sich begegnen, obviam fio.

Сретен, m. Mannsname, nomen viri.

Сретеније, n. Maria Heimsuchung, visitatio Mariae (2. Febr.). Србљи кажу да се тада сретне љето и зима.

Срећа, f. das Glück, fortuna.

Срећа, m. (Рес. и Срем.) vide Срећко.

Срећан, ћна, но, glücklich, fortunatus.

Срећан, m. Mannsname, nomen viri.

Срећи, сречем (и срекнем), v. pf. buchstabiren, syllabatim effero.

Срећко, m. Mannsname, nomen viri.

Срећо, m. (Крц.) hyp. v. Срећко.

ш, m. (Рес. и Срем.) vide срijеш.
jeда, f. (Ерц.) 1) die Mitte, medium. der Mittwoch, die Mittwoche, dies ercurii.
jeħ, m. (Ерц.) die Boden-Daube n Fasse, tabula fundi dolii.
jeм,m.(Ерц.)Sirmien,Sirmiensis ager.
емац, мца, m. (Ерц.) der Sirmier, rmiensis.
емскӣ, ка, ко, (Ерц.) sirmisch, miensis.
jемуш, m. (Ерц.) Art wildwachsens Zugemüse, obsonii genus.
еш, m. (Ерц.) der Weinstein, tartarus.
гања, n. das Buchstabiren, syllabam distincta prolatio.
цати, срнчем, v. impf. buchstabin, syllabatim effero.
ање, n. das Schlürfen, sorbitio.
ати, срчем, v. impf. schlürfen, rbeo.
нути, нем, v. pf. schlürfen, sorbeo.
ање, n. dim. v. ркање.
тати, кућем, dim. v. ркати.
а, f. vide сребро.
али, adj. indecl. vide сребрн.
, f. das Reh, caprea.
ћ, m. der Rehbock, capreolus.
ина, f. das Rehfleisch, caro capreae.
ећи, ћа, ће, Reh-, capreae, cae earum.
е, чета, n. vide лане.
дан, дна, но, unter einander ver=ndt, cognatus:
зно сродно јато голубоа —
димисе, имсе, v. r. pf. einander Verwandte erkennen, propinquos appellant.
ђавање, n. das Vettern, appellatio lio consobrini.
ђавamисе, амсе, v. r. impf. Vetter rden, appellare se consobrinos.
зати, ам, v. pf. z. B. die Strümpe vom Beine herabrollen, devolvo.
кнатисе, кћусе, v. r. pf. m. j. ање, sich in einen Haufen zusammengrunzen, cum grunnitu concurro.
чан, чна, но, | übereinstimmend, чит, ша, шо, | conveniunter.
, m. die Sichel, falx.
ак, пка, 1) hyp. v. срп. 2) некаква рава.
ић, dim. v. срп.
ка, f. | die Serbin, Serba.
киња, f. |
ска, f. Serbien, Serbia, vide Србија.
скӣ, ка, ко, 1) serbisch, serbicus. adv. serbisch, serbice.
чад, f. (coll.) junge Serben, serbica ventus.
иче, чета, n. ein junger Serbe, puer rbus.

Срчићи, m. pl. (coll.) vide српчад.
Срце, n. das Herz, cor.
Срча, f. das Glas, vitrum.
Срчали, adj. indecl. gläsern, vitreus.
Срчан, на, но, н. п. момак, дијете, коњ, herzhaft, feurig, animosus.
Срчаник, m. трава од срдобоље.
Срчаница, f.
Срчика, f. das Mark des Hollunders, medulla sambuci.
Сршљен, m. die Hornisse, crabro.
Стабло, n. der Stängel, caulis.
Ставити, им, v. pf. stellen, statuo.
Стављање, n. das Stellen, positio, statutio.
Стављати, ам, v. impf. stellen, statuo.
Стадо (стадо), n. (ст.) die Herde, grex:

„Ако ме наджањеш, даћу ти ја стадо —
„Што ће теби стадо с премлогим оацама!
„Кад ти траве немаш стадо да напасеш —

Стаза, f. der Fußsteig, semita.
Стазица, f. dim. v. стаза.
Стаја, f. der Stall, stabulum.
Стајање, n. das Stehen, statio.
Стајање, n. das Verbale von стајати in allen Bedeutungen.
Стајати, стојим, v. impf. 1) stehen bleiben, consisto, sto. 2) стоји вика (људи), лавеж паса, рика волова, beginnt, coepit, existit. 3) ово ме стоји десет гроша, kosten, consto.
Стајати, јем, v. impf. von стати.
Стајаћи, ћа, ће, feyerlich, sonntäglich, solemnis.
Стајаћица, f. стајаћа кошуља, das Feyertagshemde, solemne indusium.
Стајка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стана, f. Frauenname, nomen feminae (von Стана).
Стакалце, цета, n. dim. v. стакло.
Стаклар, m. der Glaser, vitriarius.
Стаклен, на, но, gläsern, von Glas, vitreus.
Стакленце, цета, n. vide стакалце.
Стаклитисе, имсе, v. r. impf. glänzen, wie Glas, splendeo ut vitrum.
Стакло, n. das Glas, vitrum.
Стакнути, нем, v. pf. zusammenrücken, propius admoveo (угарке, ватру).
Стањо, m. hyp. v. Станоје.
Сталаћ, m. Ruinen einer alten Burg an der Morawa, ober Ћуприја:
„Вино пије Тодор од Сталаћа
„У Сталаћу на Мораави граду —
Сталаћанин, m. н. п. Тодор, m. j. из Сталаћа.
Стамбол*, m. vide Цариград.
Стамболија*, m. vide Цариграђанин.

Стамболски, ка, ко, vide Цариградски.
Стамена, f. Frauenname, nomen feminae.
Стаменка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стаменко, m. Mannsname, nomen viri.
Стан, m. 1) der Weberstuhl, machina textoria. 2) die Sennerey, locus et casa mulgendis aestate ovibus. 3) der Leib (als Theil des Hemdes), indusii corpus.
Стана, f. } Frauenname, nomen feminae.
Стана, f. }
Станава, f. Frauenname, nomen feminae.
Станак, нка, m. нема ти ту станка, hier ist kein Bleiben für dich, vix hic remanere poteris; abi, si me audis.
Станар, m. der Senner, pecoris curatos.
Станарев, ва, ко, vide станаров.
Станарица, f. die Sennerin, ovium curatrix.
Станаричин, на, но, der станарица, curatricis ovium.
Станаров, ва, во, des станар, curatoris ovium.
Станача, f. Frauenname, nomen feminae.
Станимир, m. Mannsname, nomen viri.
Станисав, m. Mannsname, nomen viri.
Станисава, f. Frauenname, nomen feminae.
Станитисе, нмсе, v. r. pf. stehen bleiben, still stehen, sisto: не станнсе до мора!
Станица, f. Frauenname, nomen feminae.
Станиша, m. Mannsname, nomen viri.
Станка, f. Frauenname, nomen feminae.
Станко, m. Mannsname, nomen viri.
Станован, вна, но, (cm.) festgegründet, firmus:
„Да од њега сва гора мирише,
„И по гори становно камење —
Станоје, m. Mannsname, nomen viri.
Станојка, f. Frauenname, nomen feminae.
Стар, ра, ро, 1) alt, senex. 2) alt, vetus.
Стараље, n. das Sorgen, sollicitudo.
Старатисе, амсе, v. r. impf. besorgt seyn, curam habeo, sollicitus sum.
Старац, рца, m. 1) der Greis, senex. 2) der Schwiegervater, socer. cf. тасm.
Старац, рца, m. ein alter Weinberg, vinea vetus.
Старачки, adv. wie ein Greis, senis more.
Старење, n. das Altern, senescentia (?)
Старешина, m. (Рес. и Срем.) vide старјешина.
Старешинин, на, но, (Рес. и Срем.) vide старјешинин.
Старешинство, n. (Рес. и Срем.) vide старјешинство.
Старешовање, n. (Рес. и Срем.) vide старјешовање.
Старешовати, шујем, (Рес. и Срем.) vide старјешовати.
Старештво (старештво), n. (Рес. и Срем.) vide старјештво.
Стари Вла, m. Theil des südlichen Serbiens,
Стари сват, m. der Oberstwat, cf. женидба.
Старина, f. 1) од старине, von Alters her, antiquitus. 2) (m.) мој старино! mein lieber Alter, senex: Старина Новак, ein berühmter Heiduk.
Старити, им, v. impf. altern, senesco.
Старица, f. die Alte, senex mulier:
„Ој старице Османова нено!
„Узми мене за Османа твога —
Старјети, рим, v. impf. (Ерц.) alt werden, altern, senesco.
Старјешина, m. (Ерц.) das Oberhaupt der Familie im Hause, caput familias, patriarcha (?). 1) Кућња старјешина влада и управља кућом и свим имањем: он наређује женске и момчад куда ће који ића и шта ће који радити; он продаје (с договором кућана) што је на продају, и купује што треба купити; он држи кесу од новаца, и брине се како ће платити арач, порез и остале дације. Кад се моле Богу, он почиње и свршује. Кад има наквн гостију у кући, старјешина се сам с њима разговара, и он с њима руча и вечера (у великим кућама, ђе има много чељади, најприје поставе старјешини и гостима (у таковим кућама слабо који дан нема гостију) на једној софри, а на другој ђетићима, и момчадма која раде у пољу, па онда вечерају жене и ђеца). Старјешина није свагда најстарији годинама у кући: кад отац остари, он преда старјешинство најпаметнијему своме сину (или брату или синовцу), ако ће бити и најмлађи; ако се догоди да који старјешина не управља добро кућом, онда кућани изберу другога. 2) старјешина се зове који управља једним селом (сеоски старјешина, т. ј. кнез или кмет какав), или читавом нахијом. У вријеме Црнога Ђорђија сваки је војвода био старјешина у својој нахији, а Ђорђије је био старјешина у свој Србији.

рјешинин, на, но, (Ерц.) des старјешина, illius qui est старјешина.

рјешинство, n. (Ерц.) Amt und Würde des старјешина, dignitas τοῦ старјешина.

рјешовање, n. (Ерц.) das Befehlen als старјешина, imperiom more старјешина

рјешовати, шујем, v. impf. старјешина seyn, sum старјешина.

рјештво (старјештво), n. (Ерц.) vide старјешинство:

Ко ћу је напит' по старјештву,
Напићу је старом Југ' Богдану —

рмали, лога, m. der Zwerge, nanus.

ровлашки, ка, ко, von der Gegend, Стари Вла.

ројко, m. vide стари сват.

росватица, f. жена старога свата.

росватски, ка, ко, 1) starosvatisch. 2) adv. wie ein стари сват.

росватство, n. das Amt und die Würde des стари сват, dignitas τοῦ стари сват.

роседилац, диоца, m. (Рес. и Срем.) vide старосједилац.

росидилац, диоца, m. vide старосједилац.

росиђелац, сидиоца, m. (Ерц.)
росједилац, диоца, m. (Ерц.)
der Altsasse, qui diu jam alicubi sedet.

рост, f. 1) das Alter, senectus. 2) die Sorge, sollicitudo.

роставне књиге, f. pl. (ст.) altverfaßte Bücher, libri antiqui (oder wäre es statt цароставне?):

Марка су књиге староставне:
Марко знаде на коме је царство —

рчев, ва, во, des старац, senis. senis soceri

рчекања, f. augm. v. старац.

рчина, f. augm. v. старац.

рчић, m. dim. v. старац.

ас, m. der Wuchs, der Statur, statura, cf. раст.

асати, ам (и сташем), vide пријети.

асина, f. (око Мораве) vide капати.

атве, f. pl. die aufrechtstehenden zwey Balken in denen der Weberbaum legt.

ати, анем, v. pf. 1) stehen bleiben, consisto. 2) на што, treten, insisto. 3) коме на пут, in den Weg treten, verhindern, impedio. 4) није ми стало, daran liegen, interest. 5) стаде га вика, d. i. f. w. es entstand, begann, coepi. 6) стао виноград на род, момак на снагу, begann, coepi. 7) kosten, constato: стало ме десет гроша.

Статњвица, f. eine der zwey статве.

Ствар, f. 1) das Ding, res. 2) није ствари, nichts besonderes, non est quod admirere.

Стварање, n. das Erschaffen, creatio.

Стварати, ам, v. impf. erschaffen, creo.

Створ, m. das Machwerk, Arbeit, Werk, opus.

Створење, n. das Geschöpf, creatura: какво је то створење?

Створитель, m. der Schöpfer, creator.

Створитељев, ва, во, des Schöpfers, creatoris.

Створити, им, v. pf. schaffen, creo.

Створитисе, имсе, v. r. pf. sich verwandeln, verwandelt werden, mutor.

Стврднутисе, немсе, v. r. pf. 1) hart werden, duresco. 2) hart, karg werden, avarus, tenax fio.

Стега, f. verschärfte Polizey, Cordon (gegen Räuber, Pest), circumventio.

Стегно, n. der Schenkel, crus: попишао стегна.

Стегнути, нем, v. pf. 1) anziehen, (straff), attraho. 2) н. п. село, eng umringen, circumdo, cingo; стеган га дужници.

Стегнутисе, немсе, vide стиснутисе.

Стезање, n. das Anziehen, attractio.

Стезати, ежем, v. impf. anziehen, attraho contraho.

Стезатисе, ежемсе, v. r. pf. kein Freund seyn von Ausgaben, knapp thun, parco sumtibus.

Стеља, f. 1) die Fütterung des Saumsattels, munimentem interius clitellarum. 2) die Hefen, faex.

Стељка, f. онај кочић, што на њему стоји витао кад жене сучу пређу, das Fußgestell des Haspels.

Стена, f. (Рес и Срем) vide стијена.

Стеница, f. (Рес. и Срем.) vide стјеница.

Стењак, њка, m. (у Срijему) vide жижак.

Стењак, m. (Рес. и Срем.) vide стјењак.

Стењање, n. das Stöhnen, gemitus, suspiratio.

Стењати, њем, v. impf. stöhnen, surpiro.

Стење, n. (Рес. и Срем.) vide стијење.

Стење, n. (Рес. и Срем.) vide стијење.

Степститисе, немсе, v. r. pf. sich verschlagen, verkommen, nescio quo abiit.

Стерање, n. das Breiten, stratio.

Стерати, рем, v. impf. breiten, decken, sterno.

Стерати, ам, (Рес. и (Срем.) vide шкерати.

Стерѝвање, n. (Рес. и Срем.) vide шкерѝвање.

Стерѝвати, рујем, (Рес. и Срем.) vide шкерѝвати.

Стѐсати, ешем, v. pf. abzimmern, behauen, exascio.

Стѐћи, ечем, v. pf. erwerben, comparo, н. п. новаца, кућу.

Стѐћисе, течемосе, v. r. pf. 1) zusammenlaufen, concurro. 2) werden, in Erfüllung gehen, fio:

„Штогођ рекли, код Бога се стекло—

Стѝгнути, нем, vide стићи.

Стӣд, m. die Scham, pudor.

Стѝдак, тка, m. 1) caucalis grandiflora Linn. Ова трава има бијел цвијет у сриједи мало црвен; Срби приповиједају, да је оно црвено од прије веће било, па сад сваки дан бива мање: зашто већ нестаје стида међу људма. 2) das letzte Stück in der Schüßel, das jeder sich schämt zu nehmen, cibi ultimum frustum.

Стѝдан, дна, но, schamhaft, pudens.

Стѝдење, n. (Рес.) vide стиђење.

Стѝдетисе, димсе, (Рес.) } vide стиђетисе.
Стѝдитисе, имсе, (Срем.) }

Стѝдљив, ва, во, schamhaft, geschämig, pudibundus.

Стиднѝћа, f. die Scham, pudor:

„На љепоту као и ђевојка,
„На стидноћу као и невјеста —

Стѝђење, n. (Ерц.) das Schämen, pudor, die Scham, pudor.

Стѝђетисе, стидимсе, v. r. impf. (Ерц.) sich schämen, pudet, erubesco.

Стизâње, n. das Erreichen, Einholen, consecutio.

Стѝзати, ижем, v. impf. erreichen, assequi.

Стијѐна, f. (Ерц.) die Felsenwand, der Fels, saxum.

Стѝјење, n. (coll, Ерц.) die Felsen, saxa.

Стијѐње, n. (Ерц.) der Docht (besonders die einfachste und ärmste Art davon), ellychnium.

Стѝнутисе, несе, v. r. pf. н. п. лој, gerinnen, congelasco.

Стѝпса, f. der Alaun, alumen.

Стипсâње, n. das Sieden in Alaun, coctio in alumine.

Стѝпсати, пшем, v. impf. in Alaun sieden, coquo in alumine.

Стѝсак, ска, m. die zusammengedrückte Faust, pugnos compressus: oheu стисак!

Стискѝвање, n. das Zusammendrücken, compressio.

Стискѝвати, кујем, v. impf. zusammendrücken, comprimo.

Стискѝватисе, кујемсе, vide стезатисе.

Стѝснути, нем, v. pf. zusammendrücken, comprimo.

Стѝснутисе, немсе, v. r. pf. sich einschränken (in Ausgaben), contraho sela (quoad sumtus).

Стѝћи (говорисе и стигнути), стигнем, v. pf. erreichen, einholen, assequor. 2) сад стиже, izt kommt er an, adest.

Стицâње, n. das Zusammendrücken (der Feuerbrände), admotio.

Стѝцати, ичем, v. impf. zusammendrücken, admoveo.

Стјѐница, f. (Ерц.) die Wanze, cimex.

Стјењâк, m. (Ерц.) die Felswand, saxa, series saxorum.

Стӯ, hundert, centum.

Стӯ, стола, m. 1) der Stuhl, Sessel, sella. 2) (ст.) der Tisch, mensa.

„У Павлову светом намастиру
„Постављени од злата столови —

Стôг, m. der Getreideschober, acervus frugum.

Стожêр, m. } der Baum in der Mitte
Стòжина, f. } der Tenne, um die dreschenden Pferde daran zu binden, cardo.

Стòин, m. Mannsname, nomen viri.

Стòисава, f. Frauenname, nomen feminae.

Стòић, m. Mannsname, nomen viri.

Стója, f. hyp. v. Стојана.

Стója, m. (Рес. и Срем.) vide Стојо.

Стојàдин, m. Mannsname, nomen viri.

Стојâк, m. Mannsname, nomen viri.

Стòјан, m. Mannsname, nomen viri.

Стòјана, f. Frauenname, nomen feminae.

Стојâнка, f. Frauenname, nomen feminae.

Стôјка, f. Frauenname, nomen feminae.

Стòјко, m. Mannsname, nomen viri.

Стôјна, f. Frauenname, nomen feminae.

Стôјница, f. 1) das Stehen, statio: прођисе стојнице, was stehst du immer da? geh doch fort. 2) dim. v. Стојна.

Стòјо, m. (Ерц.) hyp. v. Стојан.

Стòјша, m. Mannsname, nomen viri.

Стòка, f. 1) der Herdenreichthum, copia armentorum et pecorum. 2) Warenreichthum, merces.

Стòка, m. (Рес. и Срем.) vide Стојо.

Стòко, m. (Ерц.) hyp. v. Стојан.

Стòкућанин, m. der Postenträger, Klätscher, garrulus, qui commissa prodit, hocque modo vicinos inimicat.

Стòкућанка, f. die Postenträgerin, delatrix.

Стòла, f. hyp. v. столица.

Стòлац, стоца, m. 1) vide Кубос.

град у Ерцеговини (између Мо-ара и Требиња).
ица, f. der Sessel, Stuhl, sella.
ичица, f. dim. v. столица.
ловата чаша, f. das Kelchglas, ca-vitreus.
нога, f. die Scolopendra (ein viel-iges Insekt).
па, f. 1) der Tritt, Länge eines Fu-, pes. 2) die Winde, artemo.
пало, n. der Fuß im engsten Ver-nde, pes.
пити, им, v. pf. 1) schmelzen, li-facio. 2) човека, vernichten, ad ni-um redigo, tollo.
пипсе, имсе, v. r. pf. schmelzen, ueseo.
пица, f. dim. v. стопа.
пурина, f. augm. v. стопа.
тина, f. das Hundert, centum (fr. centaine).
тиница, f. } dim. v. сто-
тињак, њка, m. } тина: има је-н стотињак дуката.
ā, раа, m. 1) der Schrecken, terror. die Furcht, timor.
ава, f. der Schreck (eine Krankheit) Auffahren vor Schrecken, terror.
адање, n. das Leiden, perpessio.
адати, ам, v. impf. leiden, pati.
ажа, f. die Wache, excubiae, vi-iae.
ажанин, m. vide стражар.
ажар, m. der Wächter, excubitor.
ажара, f. die Wachthütte, das Wacht-is, vigiliarium.
ажарев, ва, во, } des Wächters,
ажаров, ва, во, } vigilis.
ажарски, ка, ко, 1) Wächter-, vi-um. 2) adv. wie ein Wächter, vigilis re.
ажарче, чета, n. das Wächterlein, vulua vigil:
страажарче долеће са страже —
ажњи, ња, ње, der hintere, poste-r; најстражњи (н. п. човек, посао), letzte, schlechteste, postremus.
ажњица, f. der Hintere, podex.
аиња, m. Mannsname, nomen viri.
ампутица, f. der Seitenweg, se-ta.
ампутице, adv. auf einem Seiten-ge, extra viam.
ампутичење, n. das Gehen auf Seitenwegen, deviatio.
ампутичити, им, v. impf. auf Seitenwegen, Abwegen gehen, devio.
ана, f. 1) die Seite, latus: с ове тране Дунава; sogar с ове стране ржика, d. i. vor —; једна страна шина, d. i. die eine Seite der Pferde-st (50 Oka). 2) die Seite, d. i. Partei, partes: он је с моје стране. 3) soviel als брдо, Berg, mons: уза страну, преко стране, велика страна и п. д.
Страничица, f. dim. v. страна.
Страовит, па, по, vide страшан.
Страота, f. fürchterlich (zu sehen), terribile visu, dictu: страота Божја.
Стратимир, m. Mannsname, nomen viri.
Стратор, m. (ст.) Art Kraut, herbae genus.
Страторов, ва, во, (ст.):
„Стари свате страторова грано! —
„Једна врста босиљкова,
„Друга врста невенова,
„Трећа врста страторова —
„Која врста страторова,
„Та је врста крајобера —
Страшан, шна, но, schrecklich, fürchterlich, terribilis.
Страшење, n. das Schrecken, territio.
Страшив, ва, во, vide страшљив.
Страшивац, вца, m. der Hasenfuß, die Memme, ignavus:
„Да ми рече дружина остала:
„Где страшивца Бошка Југовића! —
Страшивица, f. der Hasenfuß, timidus:
„Топал-паша љута страшивица,
„Он Кулаша не смје погубити
„Од Кокора и од Јездимира —
Страшило, n. das Schreckbild, Schreckmännchen, die Vogelscheue, terriculamentum.
Страшити, им, v. impf. schrecken, terreo.
Страшљив, ва, во, schreckhaft, formidolosus.
Страшљивац, вца, m. vide страшивац.
Страшљивица, f. vide страшивица.
Страшни суд, m. das jüngste Gericht, judicium novissimum.
Стрв, m. Reste eines vom Wolfe gefressenen Viehes, reliquiae cadaveris: нема му стрва: не нађе му се стрва.
Стрван, вна, но, н. п. пас, Hund der vom Aas gekostet, canis qui cadaver gustavit, ferox.
Стрвина, f. das Aas, cadaver.
Стреа, f. der Dachvorsprung, pars tecti prominens: шта ти стојиш под стреом, те не идеш у кућу?
„Сниска стреа, висок ђувегија —
Стрека, f. пруга на женским кецељама, der Streif, virga:
„Кецељице лепе ти си стреке —!
Стрела, f. (Рес. и Срем.) vide стријела.
Стрелица, f. 1) dim. v. стрела. 2) vide стријелица 2.

Стре́љање, n. (Рес. и Срем.) vide стриједање.

Стре́љати, ам, (Рес. и Срем.) vide стријељати.

Стреме́н, m. (ст.) der Steigriemen (?), lorum stapiae:

„Онђе ј' пала крвца од јунака
„Та доброме коњу до стремена,
„До стремена, и до узенђије,
„А јунаку до свилена паса —

Стре́пити, им, v. impf. erzittern, erbeben, contremisco.

Стре́пљење, n. das Erzittern, tremor.

Стре́сање, n. das Ausschütteln, decussio, excussio.

Стре́сати, ам, v. impf. н. п. рој, herabschütteln, decutio.

Стре́сатисе, амсе, v. r. impf. sich schütteln, excuti.

Стре́сти, сем, v. pf. herabschütteln, decutio.

Стре́стисе, семсе, v. r. pf. sich schütteln, schaudern, excuti, cohorrescere.

Стрижење, n. das Scheren, tonsio.

Стри́за, f. 1) das Tuchschnitzel, segmentum panni. 2) vide свита.

Стри́зица, f. dim. v. стриза.

Стрије́ла, f. (Ерц.) 1) der Pfeil, sagitta. 2) громовна, der Donnerkeil, fulmen.

Стрије́љање, n. (Ерц.) das Schießen mit Pfeil und Bogen, jactus sagittae.

Стрије́љати, ам, v. impf. (Ерц.) 1) mit Pfeilen schießen, jaculor. 2) очима, er blickt scharf umher, oculis contigo.

Стри́ка, f. hyp. v. стрина.

Стри́ко, m. hyp. v. стриц.

Стри̑на, f. очина брата жена, des Vetters Frau, uxor patrui (fratris patris mei). Поудаласе стрина у синовца, па остала јалова. Кад се у стрине иште, у очи се гледа.

Стри̑нин, на, но, der стрина, uxoris patrui.

Стри́ћи, ижем, v. impf. scheren, tondeo.

Стри̑ц, m. 1) Vetter (Vaters Bruder), patruus. 2) Anrede an einen ältern Mann, patruus.

Стри́цка̑ње, n. dim. v. стрижење.

Стри́цкати, ам, dim. v. стрићи.

Стри́чев, ва, во, des стриц, patrui.

Стри́чевић, m. vide братучед.

Стрје́лица, f. (Ерц.) 1) dim. v. стријела. 2) der Donnerkeil (ein vermeinter Stein), fulmen.

Стр̏кати, стрчем, v. pf. herablaufen, decurro.

Стрме̑н, f. die Steile, locus arduus et praeceps.

Стр̀мен, на, но, } steil, arduus,
Стр̀менит, та, то, } praeruptus.

Стр̀мке, f. pl. die Beutelschnur, funiculus crumenae.

Стр̀мо, 1) auf die Erde, Thalab, deorsum: стрму, брду, bergab, bergan, deorsum, sursum.

Стр̀моглав, adv. } mit dem Kopf voran, praeceps.
Стрмогла́вце̑, adv. }

Стр̀могле̑ђа, m. der vor sich hin sieht, deorsum tuens.

Стрмо́гуз, за, зо, н. п. коњ, ein Pferd von steilen Hinterbacken, equus praeruptis natibus.

Стрна́дица, f. die Goldammer, emberiza flava Kl.

Стр́нӣ, на, но, н. п. љеб, жито, von Halmgetreide, frugum.

Стрни̑ште, n. das Stoppelfeld, ager stipulatus.

Стр̀њика, f. die Stoppeln, stipulae:
„Ако си ми снопље повезао,
„Твоје овце по стрњики пасу —

Стропа́лити, им, v. pf. über den Haufen werfen, everto.

Строваљи́вање, n. das Umwerfen, eversio.

Строваљи́вати, љујем, v. impf. über den Haufen werfen, everto.

Стро̀во, n. der Haufen vom Sturme abgeschüttelter Früchte, pomorum decussorum acervus: лежи строво (исказ) јабука, испод шљива и т. д.

Стро̀шити, им, v. pf. 1) zerbröckeln, contero. 2) ausgeben, erogo:
„Строши ацо хиљаду дуката —

Стр̀пати, ам, v. pf. zusammenwerfen, conjicio.

Стр̀пети, пим, v. pf. (Рес.) } aushalten, über sich gewinnen, sustineo: не могу стрпјети да му не кажем.
Стр̀пити, им, v. pf. (Срем.) }
Стр̀пљети, пим, v. pf. (Ерц.) }

Стру̑г, m. der Hobel, runcina.

Стру̏га, f. Riß in einem Zaune, diruptio sepis.

Стру́гање, n. das Schaben, rasio.

Стру́гати, ужем, v. impf. schaben, rado.

Струга̑ч, m. 1) der Schaber, rasor. 2) jedes Instrument zum Schaben, instrumentum rasorium.

Стру́жица, f. dim. v. струга.

Стру́жница, f. die Hobelbank, scamnum (?) runcinatorium.

Стру̏ја, f. Frauenname, nomen feminae.

Стру̏к, m. 1) der Stängel, caulis. 2) лијепа струка, von schönem Wuchse, staturae pulcrae.

Стру̏ка, f. 1) ein grober Mantel der Albanesen und Herzegowiner (wie ein Shawl), pallii genus. 2) камџија на три струке, eine dreyfache Karbatsche, triplex. 3) Art, Gattung: свакакве струке, allerhand, omni farina.

Стру́нитисе, имсе, v. r. pf. Art Sand

immens bekommen, certis ventris doloribus laborare.
оуњивање, n. das Bekommen von ner Art Bauchgrimmens, ventris per-rsio et dolor.
оуњиватисе, њујемсе, v. r. impf. ne Art Bauchgrimmens bekommen, ntre laborare.
оуњица, f. eine große Tasche (Tornister) n Ziegenhaaren, pera e lana caprina.
уча̏к, чка, m. hyp. v. струк.
у́чић, m. dim. v. струк.
у́чица, f. dim. v. струка.
ицаљица, f. } die Spritze, das Sprit-
щаљка, f. } chen, siphunculus.
щање, n. das Spritzen, sparsio.
щати, ам, v. impf. spritzen, spar-, spargor, emico.
щатисе, амсе, v. r. impf. spritzen ielen), spargo invicem.
цкање, n. dim. v. стрцање.
цкати, ам, dim. v. стрцати.
цнути, нем, v. pf. spritzen, sparsemel.
чати, чим, v. pf. herablaufen, derro.
шење, n. das Emporsträuben (des tare), erectio comae.
шити, ши, v. impf. sträuben (das tar), erigo (comam).
шљен, m. vide сршљен.
! Laut, um den Ochsen zurück zu mmandiren, vox ad bovem ut regretur.
ак, m. По Ерцеговини приповицају, да се стуаћи (као виле или воли) налазе по великим планима и по камењацима, и имају на гама гужве од луцкије жила: да се ноге не клизају по страни по камењу; кад се коме прекигужва, а он уватн човека и изче му жиле из ногу, те начини угу.
б, m. vide ступ.
ба, f. die Baumleiter (aus einem ht knapp behauenen Baumstamm), la ex arbore.
бица, f. dim. v. стуба.
блина, f. ein holer aufrechter Stamm, Wasserbehälter, truncus cavus aquae ligendae.
боком, von Grund aus, funditus: опао стубоком.
ден, f. die Kälte, frigus.
ден, на, но, kalt, frigidus.
денац, ица, m. die Quelle, fons.
детн, ди, v. impf. (Рес.) } kalt seyn,
дити, ди, v. impf. (Срем.) } frigeo.
ђети, ди, v. impf. (Ерц.) }
живање, das Uebelseyn, die Ueblig-t, Uebelkeit, nausea.

Стужи́ватисе, жујемисе, v. r. impf. } übel seyn,
Сту́житисе, жи мисе, v. r. pf. } ekeln, fastidio.
Сту̏кање (сту́кање), n. das сту-Sagen, usus vocis сту!
Сту̏кати, учем, v. impf. } m. j. вола,
Сту̏кати, ам, v. impf. } сту sagen, dico сту.
Сту̏кнути (сту́кнути), нем, v. pf. m. j. вола, dem Ochsen сту zurufen, bovi impero voce сту.
Сту̏п, m. 1) der Hauptast, ramus. 2) die Säule, columna, н. п. ступови од камена по црквама намастирским.
Сту̏па, f. 1) ein hölzerner Mörser, die Stampfe, mortarium ligneum, tudicula. 2) eine Maschine zum Hanfbrechen, machina cannabi frangendae.
Сту̏пање, n. das Stampfen, Stoßen, tusio.
Сту́пање, n. das Treten (in das Haus), ingressio.
Сту̏пати, ам, v. impf. stampfen, tundo.
Сту́пати, ам, v. impf. treten, calco.
Сту̏пац (сту́пац), пца, m. die Stutzsäulchen am Schlitten, columellae trahae.
Сту́пити, им, v. pf. treten, calco.
Сту̏пица, f. dim. v. ступа.
Сту́рање, n. das Herabwerfen, dejectio.
Сту́рати, ам, v. impf. } herabwerfen,
Сту́рити, им, v. pf. } dejicio.
Сту̏ћи, учем, v. pf. zerstoßen, contundo, comminuo.
Су̏, vide са, н. п. су два, су три друге (у Ерцеговини).
Су̏баша *, f. 1) vide пољак. 2) der Unterbascha, vicarius башае, pro баша.
Су̏башин, на, но, des субаша, probassae.
Су̏башовање, n. das субаша-seyn, status τοῦ субаша.
Су̏башовати, шујем, v. impf. субаша seyn, sum субаша.
Су̏бота, f. der Samstag, Sonnabend, saturni dies, dies sabbati.
Су̏ботица, f. Maria-Theresiopel, Theresiopolis. Су̏ботичанин, човек из Суботице. Су̏ботички, ка, ко, von Суботица.
Су̏в (comp. су̏вљи), ва, во, trocken, dürr, siccus, aridus.
Су̏ва болест, f. die Dörrsucht, Auszehrung, tabes.
Сува̑д, f. (coll.) dürres Holz, ligna arida.
Сува́рак, рка, m. ein Stück dürres Holz, lignum aridum.
Су̏ватка, f. ein dürres Holz, lignum aridum.
Су̏вача, f. die Roßmühle, mola equaria.

Пуца му срце (за ким, или за чим), као кобили за сувачом.
Сувачак, чка, ко, dim. v. сув.
Сувй кашаљ, m. der trockene Husten, tussis sicca.
Сувише, zuviel, nimis.
Сувô грожђе, n. 1) отишао у суво грожђе, er ist zu Grund gerichtet, periit: опремио га у суво грожђе. 2) cf. бангависе.
Суждљав, ва, во, etwas dürr, subaridus, macilentus.
Сувопаран, рна, но, unvermacht, ungewürzt, condimento carens.
Сувошан, шна, но, der nichts hat als Fastenspeisen, cibis pinguioribus destitutus.
Сувошица, f. die Nothfaste, jejunium ex egestate.
Сувошовање, n. das сувошан - seyn, τὸ carere cibis pinguioribus.
Сувошовати, тујем, v. impf. aus Noth fasten, prae miseria jejuno.
Сугреб, m. von Hunden oder Füchsen aufgescharrte Erde, terra effossa a cane aut vulpe. Нагазно на сугреб. Кад ђеца нађу сугреб у пољу, онда пљуну у њега; зашто кажу да могу нећи по човеку некакви шклопци кад нагази на сугреб па не пљуне у њега.
Суд (gen. суда, pl. судови), m. das Gericht, judicium, jus.
Суд, (gen. суда, pl. суди и судови), m. das Gefäß, Geschirr, vas.
Судац, суца, m. der Richter, judex.
Судија, m. 1) der Richter, judex. 2) (f.) das Gerichtswesen, res judiciaria:
„И да друга поостане судија —
Судијин, на, но, des Richters, judicis.
Судити, им, v. impf. (коме шта) richten, urtheilen.
Судитисе, имсе, v. impf. vor Gericht stehen, in judicio constitisse: судисе с њим und судесе.
Судић, m. dim. v. суд (суда).
Судован, вна, но, n. п. вино, nach dem Faß riechend, redolens dolium.
Суђеник, m. der Bestimmte, destinatus (den das Schicksal einem Mädchen als Mann bestimmt hat): Кад дође суђеник, нек' изједе говно куђеник;
„Злату ће се кујунџија наћи,
„А мени ће мој суђеник доћи —
Суђеница, f. die Bestimmte, destinata.
Сужањ, жња, m. (cm.) der Gefangene, qui est in vinculis:
„Процвиљео сужањ Милутине
„У тавници бана Задранина —
Сужањство (сужањство), n. die Gefangenschaft, captivitas.
Сузење, n. das Thränen, lacrymatio.
Суза, f. die Thräne, Zähre, lacryma.
Сузити, им, v. impf. thränen, lacrymor.
Сузица, f. dim. v. суза.
Сукање, n. das Drehen, torsio.
Сукати, учем, v. impf. drehen, torqueo.
Сукња *, f. der Lappen, mit dem man die Ladung in der Flinte feststopft.
Суклата, f. groß und ungeschickt und träg, convicium in hominem longum et pigrum.
Сукљање, n. das Hervorwallen (des Rauches, der Bienen), provolutio.
Сукљати, ам, v. impf. herauswellen, provolvi: сукља дим из пећи; сукљају челе из кошнице.
Сукнен, на, но, von Haustuch, e panno domi facto.
Сукнаште, n. Haustuch, panni domestici.
Сукно, n. das Tuch (das die Frauen zu Hause weben), pannus domesticus, vilior.
Сукнути, нем, v. pf. 1) н. п. мач, сабљу, zücken, stringo. 2) herausströmen, provolvor: сукнуше челе из кошнице.
Сукња, f. der Unterrock (der Frauen), tunica.
Сукњетина, f. augm. v. сукња.
Сукњица, f. dim. v. сукња.
Сукобити, им, vide скобити.
Сукрвица, f. die Materie, das Eiter mit Blut, sanguine mixtum pus.
Сукурчина, f. halbscherzhaftes Scheltwort auf einen großen und trägen Menschen, q. d. sat magnus penis.
Султан, m. der Sultan, Sultanus.
Султанија, f. die Sultanin (Prinzessin), regia virgo:
„Молиле се двије султаније
„Своме брату султан Ибраиму —
Султанијин, на, но, der Sultanin, regiae virginis.
Султанов, ва, во, des Sultans, sultani.
Султански, ка, ко, 1) sultanisch, sultanicus. 2) adv. sultanisch, more sultani.
Сулудаст, та, то, etwas geschossen, mit dem gesunden Verstande etwas zerkriegt, substultus.
Сулундар *, m. die Rauchröhre am Ofen.
Сумиња, f. Frauenname, nomen feminae.
Сумлата, f. vide суклата.
Сумња, f. der Zweifel, dubium.
Сумњање, n. das Zweifeln, dubitatio.
Сумњати, ам, v. impf. zweifeln, dubito.
Сумњатисе, амсе, v. r. impf. zweifeln, dubito.

мпор, m. der Schwefel, sulphur.
мпорача, f. geschwefelter Lappen, pannus (lacinia) sulphuratus (—ta).
мрак, m. } die Dämmerung, crepu-
мрачје, m. } sculum:
Сунце зађе, сумрачје се зама —
нашце, n. dim. v. сунце.
нет *, m. die Beschneidung, circumcisio.
нетити, им, v. impf. beschneiden, circumcido.
нећење, n. das Beschneiden, circumcisio.
нетија *, m. der Beschneider, circumcisor.
нђер *, m. der Schwamm, spongia.
новрат, über Hals und Kopf, praeceps.
нути, нем, v. pf. ein wenig gießen, schütten, fundo.
нце, n. die Sonne, sol.
нцокрет, m. die Sonnenblume, helianthus annuus Linn.
нчани, на, но, Sonnen-, solis.
нчаница, f. der Sonnenstrahl (im Zimmer), solis radius (cubile illustrans).
нчање, n. das Sonnen, apricatio.
нчатисе, амсе, v. r. impf. sich sonnen (sonnen), apricor.
очити, им, v. pf. саставити кога с ким да говори један другом у очи, gegenüberstellen (zwei Aussagende), confrontiren, committo.
прот, gegen, contra.
протитисе, имсе, v. r. impf. коме, sich widersetzen, obsisto.
проћење, n. das Widersetzen, der Widerstand, repugnatio.
ргун *, m. vide проћераница.
ргунисати, ишем, vide проћерати.
р, ра, ро, blaß (von Farbe), coloris pallidi:
Сура сукња, мадри концн!
Кив био, ко је шио —
рла, f. der Rüssel, rostrum (suis), cf. шиша, куша.
родица, f. ein wenig verwandt, quodammodo propinquus.
рсабоа, m. der Grobschneider, sartor vulgaris.
рутка, f. das Käsewasser, die Molken, serum lactis.
снежица, f. (Рес. и Срем.) vide сусњежица.
сњежица, f. (Крц.) Schneegestöber mit Regen, Glatteis, nives mixtae pluviis.
срести, ретем (и сусретнем), v. pf. begegnen, obviam fio, occurro.
срет, m. 1) отишао му на сусрет, entgegen, obviam. 2) бити кога на сусрет, zuerst auf den Rücken, dann entgegen auf die Brust, verbero in tergo et vice versa.

Сусретање, n. das Begegnen, occursus.
Сусретати, ам, v. impf. begegnen, obviam fieri.
Сустати, анем, v. pf. ermüden, defatigor.
Сустигнути, нем, vide суснћи.
Сустизање, n. das Einholen, assecutio.
Сустизати, ижем, v. impf. einholen, assequor.
Сустизатисе, ижемсе, v. r. impf. (von dem Pferde) mit dem hintern Fuße an den vordern anstoßen, offendere pede posteriori anteriorem.
Сустићи (говорисе и сустигнути), игнем, v. pf. einholen, assequi.
Сустићисе (говорисе и сустигнутисе), игнемсе, v. r. pf. (von dem Pferde) mit dem Hinterfuße an den Vorderfuß anstoßen, offendo pedem anteriorem posteriore.
Сутлија *, f. ein Gericht von Reis und Milch, kühl zu essen, cibi genus.
Сутон, m. tiefe Dämmerung, crepusculum obscurius.
Сутра, vide сјутра.
Сутрадан, vide сјутрадан.
Сутрашњи, ња, ње, vide сјутрашњи.
Сутредан, vide сутрадан.
Суџук *, m. vide кобасица.
Суша, f. die Dürre, ariditas, siccitas.
Сушан, шна, но, н. п. година, dürr, siccus, aridus.
Сушење, n. das Trocknen, Dörren, siccatio, arefactio.
Сушити, им, v. impf. 1) trocknen, sicco. 2) dörren, arefacio.
Сушци, шака, m. pl. die dürren Weinbeeren, die man besonders liest, um daraus Liqueur zu machen, uvae sicciores.
Сшпатисе, пасе, v. r. pf. н. п. вода, sehr fest zufrieren, congelari.

Т.

Та, 1) interj. doch, sane: та нећеш ми то учинити, већ ако ја умрем; та немој човече; та помози ако си човек!
А. Бе си био?
Б. Та ишао сам да зовнем Мирка, па га нема код куће. —
А. Јеси ли ручао?
Б. Та јесам (али —).
2) conj. et —, et —, sowohl — als auch —: та по шији, та по врату,

das ist ja (im Grunde) alles eins. 3) на неким мјестима (у пјесмама) не значи ништа, него се само дода да је пуна врста, н. п.

„На руци му три златна прстена,
„Та сатри му цркла на прстима —
„Кад погледа војвода Вуица
„Та ће Чупић грозне сузе лије —
„Чупић слуша па сузе прољева
„Та од јада гледајућ' очима —

Та̑, diese hier, diese da, ista, gen. fem. von тај, та, то.

Та́бак, m. 1) ein Bogen (Papier), plagula. 2) * der Lederbereiter, Gärber, cerdo, coriarius.

Табака̀на *, f. die Gärberey, officina coriaria.

Та̀бан, m. 1) die Sohle, solea. 2) ein Theil des Pfluges, pars aratri. 3) vide табвице.

Таба̀нце *, цета, n. das Schloß an der Flinte, claustrum. cf. гвожђа.

Таба̂ње, n. das Treten, Stampfen, calcatio.

Таба̂рка, f. die Kühlwanne (beim Branntweinbrennen), lacus.

Та̀бати, ам, v. impf. treten, stampfen, calco.

Та̀бља, f. das Gehäuse für die Kanone, capsa tormenti.

Та̂бор (у пјесмама и таобор), m. das Lager, castra:

„Да разбијем табор на Мишару —
„Ђе је чадор силног цар' Мурата,
„У сред Турског сила таобора —

Та́ва *, f. die Pfanne, trulla. cf. тигањ.

Та̀ван *, m. 1) der Boden, Plafond, die Felderdecke, lacunar: ударио главом у таван. 2) der Boden, tabulatum supremum: на тавану. 3) Schicht, Lage, tabulatum, stratum: један таван купуса, један таван меса. 4) Stockwerk, tabulatum:

„Кулу гради од двадест тавана —

Та̀ван (та̑ван), вна, но, finster, obscurus. Тавној ноћи нема свједока.

Та̀ванити, им, v. impf. bodmen, fundo aut lacunari instruo.

Та̀вански̑, ка, ко, н. п. врата, Boden-, ad tabulatum pertinens.

Та̀вањење, n. das Bödmen, fundi aut tabulati adstructio.

Та̀вица, f. dim. v. тава.

Та̀вна, f. 1) ријека у Босни у Зворничкој нахији. 2) намастир на тој ријеци (тај се намастир зове и Тројица).

Та̀внава, f. Fluß und Gegend in der Шабачка нахија. Тавна̀вац (вца), човек из Тавнаве. Та̀внавски̑, ка, ко, von Тавнава.

Та̀внети, вим, (Рес.) vide тавњети.

Тавни́на, f. die Dunkelheit, Finsterniß, tenebrae:

„Момче ми промче кроз село,
„Тавнина бјеше, не виђе —

Та̀внити, им, (Срем.) vide тавњети.

Та̀вница, f. das (finstere) Gefängniß, vincula, carcer:

„Тавница је кућа необична —

Та̀внички̑, ка, ко, } н. п. врата, Ker-
Та̀внични̑, на, но, } ker-, carceris.

Тавно̀ва̂ње, f. das Liegen im Gefängnisse, vincula, captivitas.

Тавно̀вати, нујем, v. impf. im Gefängnisse liegen, schmachten, in vinculis esse.

Та́вњети, вим, v. impf. (Ерц.) dunkel werden, obscuror.

Тада̂ (једни говоре и т а д а ј), dann, damals, tum.

Та̀дашњи̑, ња, њо, damalig, illius temporis.

Та̀дија, m. Mannsname nomen viri (Thaddaeus).

Тади̑јица, m. dim. v. Тадија.

Тазби̑на (von таст), f. die Schwiegereltern, das Haus (die Familie) der Schwiegereltern, domus soceri: отишао у тазбину (ad soceros).

Та́зе *, frisch, recens. cf. пријесан.

Та́ин *, m. die Ration, demensum cibariorum.

Таи̑нџија *, m. der Proviantcommissär, cibariorum praefectus.

Та̂ј, та, то, der da, iste.

Та́јање, n. das Geheimhalten, celatio.

Таја̂ње, n. das Sintern, stillatio.

Та̀јати, тајим, v. impf. geheim halten, celo.

Та̀јати, таје, v. impf. sintern, stillo.

Та́јење, n. vide тајање.

Та́јити, им, vide тајати.

Та̂јна, f. das Geheimniß, secretum.

Та̂јни̑, на, но, geheim, secretus.

Та̂јом, heimlich, secreto, clam.

Та̂кав, ква, во, solcher, talis.

Таки̑, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide одма, сад.

Таки̑, ка, ко, solcher, talis. cf. таков.

Та̀кнути, нем, v. pf. berühren, hinanfahren (mit der Hand), tango.

Та̂ко, лијо или тако? ungleich oder gleich, par.

Тако̑, so, sic.

Та̀ко, so (wahr ich lebe u. dgl.), ita (me dii ament): тако ми вјере; тако ми жив брат; тако ми Бога;

„Вјера моја тако ми помогла —
„Ој тако ме не родила мајка,
„Већ кобила која ћору мора —

Та̀кови̑, ва, во, vide такав.

Та̀ксв. f. die Taxe, taxatio, pretium.

Та̀кум *, m. das Geschirr, Geräth, ornamenta. cf. оправа, н. п. такум коњски, т. ј. оправа (седло, узда

и остало.); дао му коња под свим такумом, т. j. под свом оправом.
ал, m. der Theil, Antheil, pars, portio: на мој тал дошло толико.
ламбас *, m. die Pauke, tympanum.
лас, m. (θάλασσα) die Fluten, Wogen des Meeres, fluctus:
Погнашесе по небу облаци,
А по земљи проклети ајетрови
Подигоше на мору таласе —
алија*, f. vide срећа: рђаве сам талије.
алија, f. Italien, Italia:
Из Талије земље преко мора —
Дневи даје у земљу Талију —
лијан, m. der Italiener, Italus.
лијанац, нца, m. vide Талијан.
лијанка, f. die Italienerin, Itala.
лијански, ка, ко, 1) italienisch, italus, italicus. 2) adv. italienisch, italice.
алијер, m. (Ерц.) der Thaler, thalerus.
лир, m. vide талијер.
алог, m. der Niederschlag, Bodensatz, sedimentum.
љигаш, m. т. j. коњ, der Einspänner (Pferd, das allein eingespannt ist), equus solitarius, sine socio junctus currui.
аљиге, f. pl. ein einspänniger Wagen, currus unijugis.
аљижице, f. pl. dim. v. таљиге.
ама, f. 1) die Finsterniß, tenebrae. 2) der Nebel, nebula:
Сву је Мачву тама притиснула:
Није тама ода зла времена,
Ни година што родити неће;
Већ је тама од пра' пушчанога —
маи*, gerade, eben, just, commode, recte, nec justo minus, nec plus: таман до кољена; таман си дошао кад треба;
А. Јели ти дугачка та аљина?
Б. Није, него таман.
амбура, f. die Tamburine, citharae genus.
мбурање, n. das Tamburinspielen, citharae lusus.
мбурати, ам, v. impf. die Tamburine spielen, cithara cano.
амбурица, f. dim. v. тамбура.
мбурски, ка, ко, н. п. жица, Tamburin-, citharârum.
амиш, m. die Temesch, Temesis.
амјан, m. der Weihrauch, thus (θυμίαμα). Не би дао ни Богу тамјана (који је тврд).
мјаника, f. } eine Art wohlriechender Trauben, uvae odoratae genus.
мјанка, f. }
амљан, m. vide тамјан.
мљаника, f. vide тамјаника.
амо, 1) dort, ibi; dorthin, eo. 2) тамо њему und тамо њој (рекавши), eine Art Euphemismus, wenn man erzählen will, wie der oder die geschimpft habe, um zu verhüten, damit der Zuhörer dieses nicht auf sich beziehe: тамо њему (или њој) матер! тамо њему рекавши једи говна; тамо њега ујела гуја; тамо њу и т. д.

Тамошњи, ња, ње, dortig, qui isthic est.
Танак (comp. тањи), нка, ко, fein, dünn, subtilis.
Танан, на, но, fein, dünn, tenuis, exilis.
Танасија, m. } Athanasius, Athanasius.
Танасије, m. }
Танац, нца, m. die Weise, Melodie (Tanz), modi, moduli:
„Опа цупа танца —
Танацко, m. Mannsname, nomen viri (von Танасија).
Тандара, f. 1) (у Срију) vide прцварица. 2) тандара мандара, durcheinander, sus deque.
Тандрк, m. 1) das Gepolter, strepitus: стоји тандрк. 2) вјечнаја му памјатица и блажени тандрк, als Parodie zu памјат und покој, jocosa parodia τοῦ requiescat in pace.
Тандркање, n. das Poltern, strepitus.
Тандркати, дрчем, v. impf. poltern, strepo.
Тандркнути, нем, v. pf. einmal poltern, strepo.
Тане *, нета, n. т. j. пушчано, или топовско, die Kugel, globus (plumbeus). cf. зрно.
Танка, f. ein танак љеб, panis subtilis.
Танковијаст, та, то, schlank, gracilis.
Танковр, врља, рљо, schlanken Wipfels, verticis tenuis et gracilis,
„Међу њима танковрља јела —
Танкопреља, f. (ст.) die Feinspinnerin, quae subtile net:
„Ја сам чуо да си танкопреља —
Танкоса, f. Frauenname, nomen feminae (q. d. subtilis comae?).
Танкосава, f. Frauenname, nomen feminae.
Танушан, шна, но, dim. v. танак.
Танцање, n. das Aufspielen, cantatio (fistulae).
Танцати, ам, v. impf. aufspielen, cano ad modulos.
Танчица, f. dim. v. танка.
Тањење, n. das Dünnen, extenuatio.
Тањир, m. der Teller, orbis.
Тањити, им, v. impf. н. п. љеб, дрво, dünn machen, extenuo.
Тањур, m. vide тањир.
Таобор, m. vide табор.

Та́ра, f. eine der beiden Flüsse, die nach ihrer Vereinigung die Drina ausmachen. Наша Тара не боји се Турскога цара.

Та̀раба*, f. die Verplankung, septum tabulinum.

Та̀рањ, рња, m. das Instrument der Böttcher, um die Vertiefung für den Boden in die Dauben zu schneiden, scalpri genus (vietorum).

Та̀рка̑ње, n. das Schüren (des Feuers), irritatio ignis.

Та̀ркати, ам, v. impf. (Feuer) schüren, ruo.

Та̀рнӣ (та̑рнӣ), на, но, vide тарничнӣ.

Та̀рнице, f. pl. ein beschlagener Meyerwagen, plaustrum.

Та̀рничнӣ, на, но, н. п. коњи, die Wagen-Pferde, equi vectarii.

Та̀рнути, нем, v. pf. (Feuer) schüren, ruo.

Та̀рпош, n. eine Art Frauenmütze, vittae genus. Тарпоше носе жене у Зворничкој нахији по Јадру и по Рађевини, и што је може бити у свему свијету највећа женска капа: она је округла као погача, и ђекоја је шира од аршина, па се не носи од озго на глави, него састраг па стоји од главе горе у право (готово као на Словенай господина Добровскога), а испод грла је држи подбрадњак да не спадне на траг. Кад састраг дува вјетар, или кад оће жена да се сагне, онда треба да држи спријед тарпош руком да не спадне преда њу; а кад вјетар дува спријед, онда треба да га држи руком састраг: зашто оће вјетар подбрадњаком да опкине главу, или да зваали жену натраг; кад оће жена де уђе на какав врата, онда треба да се сагне и да укоси главу. Тарпош је оплетен од бијеле лозе, па је на лозу навучена велика капа од црвене чое; по чои је пришивена шамија (тако да се чоа и не види), а преко шамије пribодена иглама (препчанима и колачарама) бијела марамица; па је марамица спријед сва искићена парама, трепчаним иглама, смиљем и ружама (начињеним); ђекоје гадинске жене носе и ванцу спријед; а младе начине наоколо око свега тарпоша као вијенац од руже и од смиља; остраг висӣ низ леђа један крај од шамије (накићен парама и осталим бијелим новцима) и зовесе перо. Прошавшије године (од 1803 — 1814) млоги су тарпоши укинути, и постале су мјесто њи мање капе, с којима је лакше бјежати по шуми. —

Тарта̑н m. (у Сриjему) говори као у тартањ, in den Tag hinein sprechen, incomposite.

Тарчу̑г, m. eine größere Riementasche, perae genus, e corio. Мрка капа зла бљега: масан тарчуг, а јарешта нема.

Та̀с*, m. 1) eine Tasse, patella. cf. caплак. 2) die Tasse, der Teller zur Kirchencollekte, patella.

Та̀сић, m. dim. v. тас.

Тасла̀ксати, нишем*, v. impf. stolzieren, superbio: vide јордамити:
„А субаше тасланшу — cf. посочница.

Та̀слак, m. das unbearbeitete Stück Holz (um daraus Schäfte, Wagenachsen u. s. w. zu machen), der Block, codex, lignum.

Та̀слачина, f. augm. v. таслак.

Та̀сница*, f. vide Плевље.

Та̀ст, m. der Schwiegervater, socer.

Та̀стов, ва, во, des Schwiegervaters, soceri.

Та̀та (та̑та), m. vide отац.

Та̀тар, m. vide Татарин.

Тата̀ра̑н, m. (ст.) der Tatar-Chan, Tatarorum rex:
„Татарана од Татарбуџака —

Тата̀рбуџа̑к*, m. (der Tatarwinkel) ein Landesname, nomen terrae:
„Татарана од Татарбуџака —

Та̀тарин, m. 1) der Tater, Tatarus. 2) der Tater (Courier), tabellarius, eques tatarus.

Тата̀рка, f. m. j. татарканџија.

Та̀тарканџија*, der Tataren-Kandschu, flagellum tataricum.

Та̀тарскӣ, ка, ко, 1) tatarisch, tataricus. 2) adv. tatarisch, tatarice.

Та̀тин (та̑тин), на, но, des тата, tatae.

Та̀тица, m. dim. v. тата.

Та̀то, m. cf. Златоје.

Та̀томӣр, m. Mannsname, nomen viri.

Та̀тула, f. datura stramonium Linn.

Та̀цлије, f. pl. (у Сриjему, у Бачк. и у Бан. — österr. die Tazeln) die Manschetten, manicae linteae.

Та̀чка, f. die Stütze (z. B. der Fisole, Rebe), fulcrum, statumen. cf. притка.

Тачка̑ш, m. vide причанин.

Та̀ша, m. (Рес. и Срем.) vide Ташо.

Та̀шо, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Та̀шта, f. vide пуница.

Та̀шци, шаа, m. pl. (у Сриjему, у Бач. и у Бан.) eine Mehlspeise (etwa österr. Brot-Strudel), placentae genus. Урендо као Наста ташке.

Тва̑р, f. das Geschöpf, creatura.

...ој, твоја, твоје, dein, deine, dein, ...mus.
...ор (твор), m. Iltiß, mustela putorius Linn.
...рац, рца, m. der Schöpfer, creator.
...орење, n. das Schaffen, creatio.
...орило, n. die Einfassung des Käseleibs, ambitus (casei e cortice tiliae). Обично е, да станарица чобанима усприо сирацар уз Петрове посте, па а метне у творило те стоји до Петрова дне. Творило начине чоани од липове коре: огуле кору (с два, или три прста широку), с лишћа, па савију и свежу те начине онолики колут, колики ће сирац ...
...орити, им, v. impf. 1) schaffen, creo. 2) schaffen, thun, facio.
...ров, ва, во, des Iltißes, mustelae putorii Linn.
...д (comp. тврђи), да, до, 1) hart, durus. 2) knickerisch, karg, parcus.
...дити, им, v. impf. hart, fest machen, firmo.
...дица, f. der Knicker, parcus: тврдица игуман, па не ће да купи ајвра (у приповијетки).
...дошкорка, f. m. j. крушка, Art Birne, piri genus.
...дош, m. град у Ерцеговини.
...ђа, f. 1) die Festigkeit, firmitas. 2) der Geiz, avaritia.
...ђење, n. das Härten, Festmachen, ...
..., acc. von mi, dich, te. 2) und, et (bei Verbis, die zum nämlichen Subject gehören): отишао те донијо воде; иди те га зовни; узми те једи.
...е, dat. und acc. von ти, tibi, te. Народ готово свуда говори тебе обадва падежа, н. п. дај ти тебе, вићео сам тебе и т. д. а учени Србљи почели су да разликују ...ательни од винителнога, па пишу дат. теби, и по њима тако, некоји особито по варошима с ове стране Саве и Дунава) говоре сад. ...о неким мјестима (као по Бачкој. о Банату и по Сријему, а може се ути и по Србији) народ додаје (у обадва падежа) још ка, а кашто кар, и (ушали) карена, н. п. тебека, тебекар и тебекарена.
...ека, ...екар, ...екарена, cf. тебе.
...и, cf. тебе.
...ика, ...икар, ...икарена, cf. тебе.
...љење, n. das Ziehen, Strecken, tractus,

Теглећи, ка, ће, н. п. во, Zug-Ochs, vectarius.
Теглити, им, vide ауки.
Теглитисе, имсе, v. r. impf. и. п. клипка, ziehen (ein Spiel), attraho, cf. клипак.
Тегљење, n. vide теглење.
Тегоба, die Schwere, schwere Arbeit, ardua res.
Тежа, f. die Schwere, gravitas, pondus.
Тежак, m. der Ackersmann, Ackermann, Feldbauer, agricola.
Тежак (comp. тежи), шка, ко, 1) schwer, gravis. 2) тешка жена, schwanger, gravidus.
Тежатак, тка, m. (cm.) vide тежатник:
„Јер Власима Турци не вјерују,
„А шеница тежатка не чека —
Тежатник, m. der Werkeltag, dies profestus.
Тежачки, ка, ко, 1) der Ackersleute, agricolarum. 2) adv. wie ein Ackersmann, agricolae more.
Тежење, n. das Sehnen, desiderium loci.
Тежина, f. vide тежа.
Тежити, им, v. impf. sich sehnen, hingezogen werden nach einem Orte (z. B. der Heimat), desiderio duci: сае тежи на свој завичај.
Тезга*, f. die Werkbank des Tischlers (cf. стружница), Schneiders, u. a.
Тезгере*, f. pl. die Trage, ferctrum.
Тезјај, m. vide тезга.
Тек, 1) kaum, vixdum: тек се сунце родило, а —. 2) тек да видим, nur um zu sehen, solum. cf. истом.
Текар, cf. истекар.
Теке, додају Ерцеговци и Арнаути кад говоре, н. п. теке Божја вјера.
Текне, нета, n. vide корито.
Текнути, не, v. pf. einfallen, venit (redit) in mentem: текну ме ум (und das nämliche komisch: текну ме за врат).
Текуница, f. das Erdzeiselein, mus noricus citellus Linn.
Текућа вода, f. fliessendes Wasser, aqua viva.
Телад, f. (coll.) Kälber, vituli.
Телал*, m. der Herold, Ausrufer, praeco.
Телалов, ва, во, des телал, praeconis.
Телалски, ка, ко, Ausrufer-, praeconum.
Телалина, f. die Ausrufs-Gebühr, praeconis merces.
Телалити, им, v. impf. ausrufen, pronuntio.
Телаљење, n. das Ausrufen, pronuntiatio.
Теле, лета, n. das Kalb, vitulus.

Телѐнце, цета, n. dim. v. теле.
Телѐње, n. vide тељење.
Телѐсина, f. augm. v. тело.
Тѐлетина, f. Kalbfleisch, caro vitulina.
Телѐћак, n. der Ranzen, sarcina.
Тѐлећи, ћа, ће, Kalbs-, kälbern, vitulinus.
Тѐлешце, цета, n. vide телѐнце.
Тѐлити, ли, v. impf. werfen (von der Kuh), pario.
Тѐлитисе, лисе, v. r. impf. kalben, pario.
Тѐло, n. der Leib, Körper, corpus.
Телу́ће*, n. der Rücken des Messers, dorsum cultri.
Тѐлфа*, f. (у Срйјему и у Бачк. по варошима) der Kaffeesatz, sedimentum caffeae.
Тељѐње, n. das Kalben, partus vaccae.
Тѐме, мена, n. (Рес и Срем.) vide тјеме.
Тѐмељ, m. (θεμέλιον) der Grund, fundamentum.
Темѐљан, љна, но, н. п. човек, kerngesund, stark, valens.
Тѐменце, n. dim. v. теме.
Темишва̑р, m. Temischwar, Temesvarinum. Темишва́рац (рца), човек из Темишвара. Темишва̑рка (и Темишва́ркиња), жена из Темишвара. Темишва̑рскӣ, ка, ко, von Темишвар.
Тѐмнић, m. ein Theil der Jagodiner нахија.
Тѐмпло, n. (у Срйјем. у Бачк. и у Бан.) der Ikonostas in der Kirche, iconostasis templi graeci.
Тена̑н, m. u. f. in der Redensart, на тенану (на тенани), bei Muße bequem, commode, per otium.
Тѐнеф*, m. vide узица, врвца.
Тента̑ње, n. das Schlendern ohne zu wissen wohin, deambulatio.
Тѐнтати, ам, v. impf. schlendern ohne recht zu wissen wohin, deambulo otiosus.
Тѐнџера*, f. eine Art halbrunder kupferner Schüssel, scutellae genus. Рукаосе лонац тенџери (што je црна).
Тѐнџерица (тенџѐрица), f. dim. v. тенџера.
Тѐодор, m. Theodor, Theodorus.
Тѐодорова субота, f. der Theodors-Samstag (der erste in der großen Faste (das Fest der Bäckerzunft), sabbatus. S. Theodori, pistorum patroni.
Тѐодоровица, f. 1) Теодорова жена. 2) vide Теодорова субота.
Тѐоци, телаца, m. f. (coll.) Kälber, vituli.
Тѐпав, ва, во, stammelnd, blaesus.
Тѐпавац, вца, m. der Stammler, blaesus.
Тѐпавица, f. die Stammlerin, blaesa.
Тѐпан, m. Mannsname, nomen viri.
Тепа̑ње, n. das Stammeln, os blaesum.
Тѐпати, ам, v. impf. stammeln, balbutio, blaesus sum. Неки, који тепају, промијене р на и, н. п. дрво кажу диво, крст кист, прст пист. стрина стина (пред и изоставе р) и т. д. А неки га (р) промијене на л, н. п. длво, клст, плст, стлина и т. д. Тако мијењају и друга слова, н. п. љето кажу јето, ребро јебро, цура тура, чаша тасаили часа, жена зена, и т. д.

Тѐпелук*, m. 1) silberne oder goldene gestickte Platte auf den (meist rothen) Frauenmützen, ornatus tiarae muliebris. 2) der Flintenkolben, manubrium fistae (fistulae igniferae).
Тѐпсија*, f. ein kupfernes Becken, pelvis aenea.
Тепсѝјица, f. dim. v. тепсија.
Тера́зије*, f. pl. (у Срйјем. у Бачк. и у Бан.) vide терезије.
Тера́зијце, f. pl. dim. v. теразије.
Тера̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide ћерање.
Тѐрати, ам, (Рес. и Срем.) vide ћерати.
Тѐратисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide ћератисе.
Тѐре, (ст.) vide те 2.:
„Тере нама саде индат стиже —
Терѐзије*, f. pl. die Schalwaage, libra.
Терезѝјце, f. pl. dim. v. терезије.
Тѐрет, m. (у Срйјему, у Бачк. и у Бан.) die Last, Fracht, onus vehiculi, nav. cf. товар.
Тѐретан, тна, но, н. п. кола, beladen, befrachtet, oneratus.
Тѐрзибаша*, m. der Zechmeister der Schneider, sartorum collegii praefectus.
Тѐрзибашин, на, но, des терзибаше, sartorum collegii praefecti.
Тѐрзибашиница, f. die Frau des терзибаша, uxor терзибашае.
Тѐрзија*, m. der Schneider, sartor. cf. кројач.
Тѐрзија̑н*, m. der Schlägel, der Kiel der Sitherspielers, u. s. w. plectrum.
„Тамбурице моја дангубице!
„Терзијане мој голем зијане —
Тѐрзијин, на, но, der Schneiders, sartoris.
Терзѝјскӣ, ка, ко, 1) Schneider-, sartorum. 2) adv. wie ein Schneider, more sartoris.
Терзѝјскӣ, ки, ко, vide терзијски.
Терзилук*, m. das Schneiderhandwerk, ars sartoria, vestificina.
Тѐркија*, f. 1) der Mantelsack des Reiters, mantica equitis. 2) der Riemen am Sattel, woran der Mantelsack befestiget wird, lora manticae.
Терлдѝва*, f. (ст.) Art Zeug zu Kleidungen, texti genus:
„Казаћу ти што су дара дали:
„Два пашића двије терлдиве —

...лутци*, лука, m. pl. weichlederne Unterschuhe der Frauen, calcei interiores feminarum.

...ркија*, f. vide теркија.

...зан, сна, но, (Рес. и Срем.) vide тијесан.

...сање, n. das Zimmern, Behauen, xasciatio.

...сати, ешем, v. impf. behauen, zimmern, exascio.

...скера*, f. der Zettel, Schein, schela, tessera.

...сла, f. eine Art Hacke (der Trogmacher), asciae genus ad excavandum.

...снити, им, (Рес. и Срем.) vide тијеснити.

...сте*, ета, n. das Dutzend, duodecim.

...стебаша*, m. das Musterstück eines Dutzends (das nicht mit eingewickelt ist), exemplum, specimen duodecim ejusdem generis rerum.

...стѐрање, n. das Sägen, serratura.

...стѐрати, ам, v. impf. sägen, serro, serram duco.

...стѐре*, ета, n. die Säge, serra.

...стйр*, m. 1) die Freysprechung (eines Lehrburschen), emancipatio (?): je ли узео тестир? дао му је тестир. 2) је ли тестир поиграти? ist es erlaubt, frey, ein wenig zu tanzen, licetne?:

Без тестира царева везира —

...стија*, f. ein Wasserkrug, urceus. cf. крчаг.

...стијѐтина, f. augm. v. тестија.

...стйца, f. dim. v. тестија.

...сто, n. (Рес. и Срем.) vide тијесто.

...та, f. hyp. v. тетка.

...так, тка, m. 1) очине или матерње сестре муж, der Tante Mann, maritus amitae aut materterae. 2) стао као тетак, wie ein Lümmel: прави тетак. cf. дедак.

...ти, оћу, (Рес. и Срем.) vide ћети.

...тива, f. 1) die Sehne des Bogens, nervus. 2) die Saite von Sehnen, chorda, nervus.

...тик*, m. vide лук.

...тин, на, но, der Tante, amitae seu materterae.

...тица, f. dim. v. тета.

...тка, f. очина или материна сестра, die Tante, amita seu matertera.

...ткин, на, но, der тетка, amitae et materterae.

...тков, ва, во, des тетак, mariti amitae aut materterae.

...трѐб, m. (Рес. и Срем.) vide тетријеб.

...трйван*, m. der Palankin, sella gestatoria, lectica.

...трјеб, m. (Ерц.) der Auerhahn, tetrao.

Тетрљан, m. 1) бијели, marrubium vulgare Linn. 2) модри, ballota nigra Linn. 3) водени, stachyus aquatica Linn.

Тѐћи, течем, v. impf. 1) fließen, fluo. 2) куһу, новце, erwerben, gewinnen, lucror.

Тефѐрич*, m. 1) die Landfahrt, Landpartie, epulum rusticum. 2) das Landhaus, villa;

„Па попали Турске карауле,

„И обори Турске тефериче —

Тефтѐдар*, m. der Rechnungsführer, quaestor.

Тефтедарев, ва, во, vide тефтедаров.

Тефтедаревица, f. vide тефтедаровица.

Тефтедаров, ва, во, des тефтедар, quaestoris.

Тефтедаровица, f. die Frau des тефтедар, uxor quaestoris.

Тефтѐдарскй, ка, ко, 1) Teftedars-, quaestorius. 2) adv. teftedarisch, quaestoris more.

Тѐфтер*, m. (διφθέρα) das Rechnungsbuch, rationarium, codex accepti et expensi.

Тѐфтерење, n. das Aufschreiben der Rechnung, rationum adnotatio.

Тѐфтерити, им, v. impf. buchhalten, rationes curo.

Тефтйш*, m. die Untersuchungscommission, das Untersuchungscommando an Ort und Stelle, quaestio (de latronibus).

Тефтйшење, n. das тефтиш halten, quaestio.

Тефтйшити, им, v. impf. тефтиш halten, quaestionem habeo.

Тѐчевина, f. das Erworbene, res quaesita meo labore.

Течѐње, n. 1) das Fließen, flumen. 2) das Erwerben, lucratio.

Тѐчић, m. der тетка Sohn, filius amitae aut materterae.

Тѐша, m. (Рес. и Срем.) vide Тешо.

Тѐшан, Mannsname, nomen viri (von Теодор).

Тешѐње, (Рес. и Срем.) vide тијешење.

Тѐшити, им, (Рес. и Сем.) vide тијешити.

Тѐшко, 1) weh, vae, male sit: тешко мени! тешко њему! Тешко лонцу из села зачине чекајући. 2) stark, sehr, valde:

„И тешко се кнеже додворно,

„За свашто се умолит' могаше —

Тѐшо, m. (Ерц.) hyp. v. Теодор.

Тѐшпан, на, но, (Рес. и Срем.) vide тијешпан.

Тѐшто (те што), was ist's darnach? quid tum? nil inde mali.

Тӣ, du, tu.
Ти, dat. von тӣ, 1) dir, tibi (als enclitica). 2) дао сам ти сину, deinem Sohne, tuo filio: био сам ти код куће; виђео сам ти брата. 3) scheinbar pleonastisch (das griech. τοι):
„Ђецо синоћ на конаку бјесмо,
„Господску ти вечер' вечерасмо,
„Ањеру ти ђевојку виђесмо! —
„Добро ти је рано поранити! —
„Чарна горо пуна ти си лада! —
Тигањ, m. vide тава.
Тигањић, m. } dim. v. тигањ.
Тигањица, f. }
Тиј, тија, тијо, still, tacitus. Тија вода брег рони.
Тијење, n. das Fettwerden, pinguefactio.
Тијесан (comp. тјешњи), сна, но, (Ерц.) eng, knapp, angustus.
Тијесто, n. (Ерц.) der Teig, massa (farinacea).
Тиква, f. 1) der Kürbis, cucurbita lagenaria Linn. 2) der Schedel, cucurbita.
Тиквенӣ, на, но, н. п. сјеме, Kürbis-, cucurbitae, cucurbitinum.
Тикветина, f. augm. v. тиква.
Тиквић. m. ein kleiner Kürbis, cucurbitula.
Тиквица, f. dim. v. тиква.
Тима, m. (Рес. и Срем.) vide Тимо.
Тимар*, n. das Striegeln, usus strigilis in equis, labor strigilis.
Тимарење, m. das Striegeln, strigilis usus.
Тимарити, им, v. impf. striegeln, strigili rado.
Тимјан, m. vide тамјан.
Тимо, m. (Ерц.) hyp. v. Тимотије.
Тимок, n. 1) Name des Grenzflusses zwischen Serbien und der Bulgarey, 2) die Gegend am Timok.
Тимотија, m. } Timotheus, Timotheus.
Тимотије, m. }
Тимочанин, m. човек из Тимока.
Тимочанка, f. vide Тимочкиња.
Тимочкӣ, ка, ко, von Тимок.
Тимочкиња, f. жена из Тимока.
Тињање, n. das Glimmen, ignis gliscens.
Тињати, ња, v. impf. glimmen, glisco.
Тињӣ, ња, ње, н. п. за тињи час, bald, hurtig, in kurzer Zeit, brevi, impigre.
Тинса, f. vide стинса.
Тинсање, n. vide стинсање.
Тинсати, ам (тиншем), vide стинсати.
Тир! } sagt man zur Ziege, damit sie
Тиру! } beim Melken still halte, vox sistentis capram ad mulgendum.
Тирилик*, m. бијели конци, што се продају по дућанима, Ladenzwirn, fila emta (non domi facta).
Тиринтиска, cf. позајарити.
Тиринтингуске, f. pl. cf. опечемело (само у оној загонетки).
Тиса, f. die Theiß (besser Teiß), Tibiscus.
Тискање, n. das Drücken, pressio.
Тискати, ам, v. impf. drücken, premo.
Тиснути, нем, v. pf. drücken, premo.
Тисов, ва, во, Eiben-, a taxo.
Тисовина, f. Eibenholz, lignum taxi.
Тита! weg da (zu Kindern, daß sie etwas nicht angreifen sollen), vox impedientis infantem ne quid tangat.
Тити, тијем, v. impf. fett werden, pinguesco.
Титор, m. (κτίτωρ) der Wohlthäter eines Klosters, benefactor monasterii aut ecclesiae cf. приложник.
Титорка, f. die Wohlthäterin des Klosters, der Kirche, benefactrix.
Титралица, f. јабука, што се њоме титра, der Wurfapfel, pomum projectile (?).
Титрање, n. das Werfen der Aepfel in die Höhe um sie wieder in die Hand aufzufangen, projectio pomorum in altum, eorumque exceptio.
Титратисе, -амсе, v. r. impf. 1) im Falle aus der Höhe auffangen, excipio projectum quid manibus. Ђевојке се титрају јабукама: узме ђевојка двије јабуке, па и брзо једну за другом баца у небо и дочекује у руке:
„Па се титра златним буздованом
„К'о ђевојка зеленом јабуком —
2) ким, einen zum Besten haben, ludifico quem.
Титренке, f. pl. das Flitterwerk, die Squincaille, braeteae (?) quinquilles.
„На синцирим' ситне титренке,
„Што ђевојке носе о грлоцу —
Тић, m. ein junger Vogel, pullus, avicula.
Тица, f. der Vogel, avis.
Тицање, n. das Rühren, Anrühren, tactus.
Тицати, ичем, v. impf. rühren, anrühren, attingo.
Тичар, m. eine Ebene unter Лозница:
„С војском сиђи до поља Тичара.
„На Тичару с војском Дрину пређи —
Тичетина, f. vide тичурина.
Тичица, f. dim. v. тица.
Тичјӣ, чја, чје, Vogel-, avis, avium.
Тичурина, f. augm. v. тица.
Тишина, f. die Stille, silentium. 2) die Windstille auf Flüssen, silentium venti.
Тиштање, n. das Drücken, pressio.
Тиштати, тишти ме, v. impf. 1) drü

ти, premo. 2) ängstigen, kümmern, igo.
ие, мена, n. (Ерц.) der Scheitel, rtex.
лешце, n. dim. v. мјеме.
шење, n. (Ерц.) das Beruhigen, pa- tio, consolatio.
шити, им, v. impf. (Ерц.) beruhi- n, paco, н. п. дијете.
штан, на, но, (Ерц.) н. п. руке, teigt, massa illitus.
ља, f. die Weberin, textrix,
ница, f. ein gewebter Gürtel, Schär- , cingulum textum.
нице, f. pl. Art Frauenschärpe, cin- li genus.
ничица, f. dim. v. ткаиица.
ње, n. 1) das Weben, textus. 2) das ewebe, textura.
ти, чем, (и ткам), v. impf. we- n, texo.
, кога, vide ко.
год, когагод, (Рес. и Срем.) vide когођ.
гођ, когагођ, (Ерц.) vide когођ.
пити, им, v. impf. сну ноћ сам лаппо којешта, durcheinander träu- en, somnio susdeque.
пљење, n. das Durcheinanderträu- en, somnia promiscua.
чење, n. das Treten, conculcatio.
чити, им, v. impf. worauf treten, lco:
лен попасе смиљ по загорју,
аше га тлачи, нег' што га пасе —
1) n. von тај, та, то, das, istud. als conj. im Nachsatz (selten), so, —
о ти дођеш, то ће и он доћи, wird auch er kommen, veniet et ille:
о тако буде, то смо ми про- ли (ако тако буде, пропали смо).
е, n. учинио тобе да не није ви- , m. j. заречао се, er hat ein Ge- de gethan, er hat geschworen(?). —
оже, vorgeblich, seyn sollend, simu- te, noo ita ut oporteret; dem Namen ch, nomine, non re.
ожњи, ња, ње, vide токоршњи.
олац, лца, m. der Beutel, Schnur- utel (aus einem Stücke), crumena. лашиву трговцу говно у тоболцу.
цибаша*, m. der Oberkanonier, tor- entariorum praefectus.
џија*, m. der Kanonier, emittens tor- enta, miles tormentarius.
џијин, на, но, des Kanoniers, tor- entarii militis.
џијница, f. des Kanoniers Frau, xor militis tormentarii.
џијски, ка, ко, 1) Kanoniers, tor- entariorum. 2) adv. wie ein Kanonier, ore tormentarii.

Тобџијскӣ, ка, ко, vide тобџијски.
Тобџилук*, m. der Kanonierdienst, ars militis tormentarii.
То̑ван, вна, но, wohlbeleibt, carnosus:
„Товни коњи, а бијесни Турци —
То̏вар, m. die Saumlast, onus jumenti (macht 100 Oka).
То̏варење, n. das Aufladen, Belasten, oneratio.
То̏варити, им, v. impf. н. п. коња, кола, лађу, beladen, belasten, onero.
Това̏рнина, f. die Stricke zur Befesti- gung der Saumlast, funes firmando jumenti oneri.
То̏вити, им, v. impf. н. п. коња, во- ла, gut füttern, fett machen, pabulum amplum praebeo.
Тов̀љење, n. das Mästen, pabuli ampli praebitio.
То̏да, f. (hyp. v. Тодора) Frauenname, nomen feminae.
То̏дица (То̏дица), f. dim. v. Тода:
„Љуби ме Тодо То̏дице,
„Љуби ме душо и срце —
То̏дор, m. vide Теодор.
То̏дора, f. Frauenname, nomen feminae.
Тодо̀рчић, m. dim. v. Тодор.
То̏злуке*, f. pl. } vide докољенице.
То̏злуци*, m. pl. }
То̏јага, f. vide батина 1.
То̏ке*, f. pl. 1) eine Art silbernen (auch messingenen) Kürasses, der zur Zierde vorne angeschnallt wird, ornatus lori- cae argenteae. 2) eine Art knopfartiger, länglicher Platten, die vorne an die Dolama genähet werden, laminae vesti adsutae splendoris caussa.
То̏кмак*, m. vide ћулумак.
То̏кмачић, dim. v. токмак.
То̏кнути, нем, v. pf. dim. v. упочипи.
То̏корсе, vide тобоже.
То̏коршњӣ, ња, ње, sogenannt, seyn sollend, qui immerito nomen hoc gerit: камо тај наш токоршњи госпо- дар?
То̏лдос, само у овој загонетки: Оздо толдос, озго толдос, а у среди миливолдос толдос? (т. ј. корња- ча).
Толикӣ, ка, ко, 1) so viel, tantus. 2) so groß, tantus.
Толико̑ (то̏лико̑), so viel, tantum.
Толишни (то̏лишни), на, но, dim. v. толики.
Толма̑ч, m. der Dolmetsch, interpres.
Толма́чев, ва, во, des Dolmetsch, in- terpretis.
Толма́чење, n. das Dolmetschen, inter- pretatio.
Толма́чити, им, v. impf. dolmetschen, interpretor.
То̏ља, f. (у Срijему) дрво, што се

привеже уз косиште кад се жито коси, да обара жито управо.
То̏ма, m. Thomas, Thomas.
То̏ма, m. (Рес. и Срем.) vide Томо.
Томаннја, f. Frauenname, nomen feminae.
Тома̑ш, m. Mannsname, nomen viri (von Тома).
То̏мица (То́мица), m. dim. v. Тома.
То̏мо, m. (Ерц.) hyp. v. То̏ма.
То̏мруци, ука*, m. pl. vide кладе.
То̏нути, нем, v. impf. zu Grunde gehen, versinken, mergor.
То̏ња, f. Art Wetters, tempestatis genus: попала ти га тоња, украшће ти неко коња (у приповијетки).
То̑п*, f. die Kanone, tormentum (bellicum).
То̏пал, пла, ло, lauwarm, tepidus.
То̏па̑л*, m. der Lahme, claudus, vide ромо.
Топа̀ласт, та, то, vide ром.
То̀пити, им, v. impf. schmelzen, liquefacio.
То̏пић, m. dim. v. топ.
Топлӣк, m. m. j. вјетар, (ст.) der Südwind, warmer Wind, ventus tepidus:
„Топлик вјетар у стре' ударио,
„А бијели снијег окопнио —
Топлина, f. die laue Wärme, tepor.
То̀плити, им, v. impf. н. п. ногу, руку, главу, warm machen, tepefacio.
Топлица, f. 2) warmes Bad, thermae. 2) Топлица, Dorf in Serbien, und daher 3) Топличанин und auch Топлица Милан:
„Друго јесте Топлица Милане —
„И пусти ми старога Топлицу —
Топљење, n. 1) das Schmelzen, liquatio. 2) das Wärmen, tepefactio.
То̀повскӣ, ка, ко, н. п. кола, мане, Kanonen-, tormentarius.
То̀пола, f. die Pappel, populus.
Топо̀ла̑к, m. der Pappelwald, populetum.
То̀полов, ва, во, Pappel-, populeus.
То̀половина, f. Pappelholz, lignum populeum.
Топо̀ља̑к, m. vide тополик.
То̀прв, erst, vixdum. cf. тек.
То̀пу̑з*, m. der Streitkolben, vide буздован.
То̀пузина, f. augm. v. топуз.
То̏пчидер, m. ријека у Бијоградској нахији (утјече у Саву више Бијограда).
То̑р, m. die Hürde (für das Hornvieh), crates.
То̀рањ, рња, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Kirchthurm, turris aedis (sacrae).

То̏рба, f. der Tornister, pera.
Торба̏р, m. 1) der торбе-Macher, confector perarum. 2) Krämer, Hausirer, institor.
Торбѐтина, f. augm. v. торба.
То̏рбица, f. dim. v. торба.
Торбоноша, m. der Quersackträger (z. B. bei den Räubern), perae portator:
„Арамбаше земљу пoараше,
„Торбоноше благо однијеше —
Торбу̀рина, f. vide торбетина
Торење, n. das Misten des Viehes, stercoris positio.
То̀рина, f. Boden, wo ehevor das Vieh gestanden, und ihn dadurch gedüngt hat, locus stercore facto fecundatus.
То̀рити, им, v. impf. misten, stercoro facio.
То̀рлак, m. ein Großsprecher, gloriosus.
Торла̑ње, n. das Großsprechen, jactatio, clamitatio.
То̀рлати, ам, v. impf. großsprechen, clamito, glorior.
Торња̑ње, n. das Machen, daß man fortkommt, maturatio.
То̀рњатисе, амсе, v. r. impf. fortmachen, maturo: торњајсе одавде
Торока̑ње, n. das Schreyen, Lärmen, clamitatio.
Торо̀кати, рочем, v. impf. schreyen, lärmen, clamito.
Торо̀куша, f. die Lärmglocke (als Schimpfwort von einem Weibe), femina clamitans.
Тотр̀кање, n. das Klopfen des Baumspechts, pulsatio ut picus facit in arbore.
Тотр̀кати, рчем, v. impf. klopfen wie
Тотр̀кнути, нем, v. pf. j der Baumspecht, pulso (de pico).
Точи̏ло, m. der Wetzstein, Schleifstein, cos.
Точи̏ља̑ње, n. das Schleifen (auf dem Eise), in glacie decurro, feror.
Точи̏љатисе, амсе, v. r. impf. schleifen (auf dem Eise), in glacie decurro.
То̀чак, чка, m. 1) das Rad, rota. cf. коло. 2) die Röhre am Brunn, fistula putei. 3) ein Rohrbrunn selbst, puteus fistularis.
То̀чење, n. 1) das Schenken (Schütten), infusio. 2) das Wetzen, Schleifen, acutio.
То̀чити, им, v. impf. 1) schenken, schütten, fundo. 2) н. п. сјекиру, wetzen, schleifen, exacuo.
То̏ша, m. (Рес. и Срем.) vide Томо.
То̏шо, m. (Ерц.) hyp. v. Тодор.
Тра̏ва, f. 1) das Gras, gramen. 2) Kraut, eine Pflanze, herba.
Тра̀вара, f. m. j. жена, која даје травe, die Kräutlerin, Kräuterfrau, herbaria.

вйњâње, n. das übermäßige Essen, anducatio immoderata.
вйњати, ам, v. impf. immer nichts 6 essen, nil nisi manduco.
вица, f. dim. v. трава.
вица, f. Frauenname, nomen feminae.
вка, f. ein Stück Gras, gramen.
внйк, m. Stadt in Bosnien. Трâвчанин, човек из Травника, Трâвнички, ка, ко, von Травник.
зу̀љина, f. augm. v. трава.
зу̀рина, f. augm. v. трава.
вчица, f. dim. v. травка.
г, m. 1) die Fußstapfe, vestigium. 2) з трага, spurlos, über die Maßen, geheuer, immensum quantum: опи- без трага; далеко без трага; упо без трага; уħи коме, или му у траг, и т. д.
жење, n. das Suchen, indagatio.
жити, им, v. impf. suchen, quaero.
житисе, имсе, v. r. impf. Spur rücklassen, vestigia facio, н. п. зеови.
âње, n. das Dauern, duratio.
јати, јем, v. impf. dauern, duro.
љав, ва, во, н. п. обуħа, liederlier Anzug, dissolutus, neglectus. 2) n Scherze) посао, liederliche Arbeit, us male factum.
ње, f. pl. 1) vide крошње, (die Tra). 2) die Fetzen, Lumpen, laciniae.
ндо̀вâље, n. (Τριανταφυλλον) alcea sea Linn.
н, m. die Rübengrube, fovea adserndis rapis.
повâ недеља, f. vide себична неља.
а, f. hyp. v. трбу.
оболља, f. das Bauchweh, der Bauchmerz, das Bauchgrimmen, tormina, lor alvi.
оња, m. der Dickbauch, homo abdoine magno.
у, трбуа, m. der Bauch, alvus, venter.
ушат, та, то, dickbauchig, ventosus.
ушина, f. augm. v. трбу.
ушчиħ, m. dim. v. трбу.
, m. die Waare, das Kaufmannsgut, erx:
у лађу трга свакојака,
онајвише сјајни огледала —
áнци, наца, m. pl. (österr. der Sterz) ne Art Polenta, polentae genus.
âње, n. das Reißen, ruptio, abruptio.
ати, ам, v. impf. reißen. abreißen, mpo: тргају се конци, der Zwirn ißt, rumpitur filum.
нути, нем, v. pf. reißen (einen bei r Hand, die Pistole aus dem Gürl), rapio, arripio.

Трго̀вâње, n. das Handeln, mercatus.
Трго̀вати, гујем, v. impf. handeln, mercaturam exerceo.
Тр̀говац, вца, der Handelsmann, mercator.
Тр̀говачкй, ка, ко, 1) Handels-, mercatorius. 2) adv. more mercatoris.
Тр̀говина, f. der Handel, mercatura.
Трго̀вчиħ, m. dim. v. трговац.
Тре́ба, f. (Рес. и Срем.) vide тријеба.
Тре́бати, ам, v. impf. 1) vonnöthen seyn, opus est. 2) треба иħи, man muß gehen, oportet ire.
Требѐвиħ, m. планина у Босни:
„Требевиħу висока планино!
„С тебе ми се види Сарајево —
Тре́биње, n. Stadt in der Herzegowina. Тре́бињанин, човек из Требиња. Трѐбињскй, ка, ко, von Требиње.
Тре́бити, им, (Рес. и Срем.) vide тријебити.
Тре́битисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide тријебитисе.
Трѐбишњица, f. ријека у Ерцеговини.
Тре́бљење, n. (Рес. и Срем.) vide тријебљење.
Требнйк, m. das Ritual, liber ritualis.
Трѐбовâње, n. das Brauchen, Vonnöthen haben, indigentia, usus.
Трѐбовати, бујем, v. impf. 1) vonnöthen haben, egeo. 2) vonnöthen seyn, opus est.
Тре́зан, зна, но, (Рес. и Срем.) vide тријезан.
Тре́знитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide тријезнитисе.
Тре́нда, f. Frauenname, nomen feminae.
Трѐница, f. 1) das Reibeisen (österr. Riebeisen), radula serviens tritui. 2) ein gesägtes Bret (österr. Pfosten), tabula.
Трѐнути, нем, v. pf. das Auge zuthun, claudo oculum: цијелу ноħ нијесам тренуо.
Трену̀ħе ока, n. der Augenblick, momentum.
Трѐпавица, f. die Augenwimper, cilium.
Трепêт, m. das Beben, tremitus.
Трепѐтâње, n. das Zittern (des Laubes), trepidatio.
Трепѐтати, еħем, v. impf. zittern (vom Laube), trepidat (folium).
Трепѐтљика, f. das, was an der Zitternadel zittert, argentum tremulum de acu.
Трептâње, n. 1) das Zittern, trepidatio, motus tremulus. 2) das Flattern, motus alarum.
Тре́птати, пħем, v. impf. (mit den Augen) blinzeln, nicto.
Тре́птати, птим, v. impf. flattern, moveo alas:

„Паун трепти да полети,
Паун мој, паун мој —
Трепча̀на̀ игла, f. die Zitternadel, acus tremula.
Трепча̀ница, f. vide трепчана игла.
Тр̏сак, ска, m. (Рес. и Срем.) vide трнјесак.
Тр̏сење, n. das Schütteln, quassatio.
Тр̏ска, f. der Splitter, die Splitter, assula.
Тр̏снути, нем, v. pf. erschüttern, concutio.
Тр̏сти, сем, v. impf. schütteln, quasso.
Тр̏стисе, семсе, v. r. impf. zittern, beben, concutior, tremo.
Трќа̑к, m. и. п. коњ, dreyjährig, trimus.
Тр̏ћи̑, ћа, ће, der dritte, tertius.
Тр̏ћина, f. ein Drittel, triens, pars tertia.
Тр̏шња, f. 1) die Kirsche, cerasus. 2) die Kirsche, cerasum.
Тр̏шњица, f. dim. v. трешња.
Тр̏шњов, ва, во, Kirschen-, cerasinus.
Тр̏шњовац, вца, m. Kirschenstab, baculus cerasinus.
Тр̏шњовача, f. 1) Stock von Kirschholz, baculus cerasinus. 2) vide трешњовица.
Тр̏шњовина, f. Kirschholz, lignum cerasinum.
Тр̏шњовица, f. Kirschbranntwein, vinum ustum e cerasis.
Тр̏штина, f. ein Splitter assula.
Тр̏шће, n. (Рес. и Срем.) vide трнјешће.
Тр̏зање, n. das Reißen (schnelle Ziehen), raptio, arreptio.
Тр̏зати, тржем, v. impf. reißen an etwas, rapio.
Тр̏затисе, тржемсе, v. r. impf. reißen (z. B. пушка), auffahren (im Schlafe), excutior.
Тр̑и̑, drey, tres.
Тривӯн, m. Thryphon, Tryphon.
Тривӯнац, нца, m. dim. v. Тривун.
Тр̑идесет, dreyßig, triginta.
Тр̑идесетӣ, та, то, der dreyßigste, tricesimus.
Тр̑идест, vide тридесет,
Тр̑идестеро, vide тридесторо.
Тр̑идестӣ, та, то, vide тридесети.
Тр̑идесторо, Anzahl von dreyßig, triginta.
Тр̑иест, vide тридесет (mit allen Ableitungen).
Трије̏ба, f. (Ерц.) der Bedarf, die Noth: није трнјебе говорити о том.
Трије̏бити, им, v. impf. (Ерц.) säubern, expurgo: пасуљ, сочиво, пиринач.
Трије̏битисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) 1) z. B. од вашију, sich säubern, purgari. 2) z. B. шљиве од пањета, decussisse folliculos calycis.
Трије̏бљење, n. (Ерц.) das Säubern, expurgatio.
Трије̏зан, зна, но, nüchtern (nicht berauscht), crapula solutus, sobrius.
Трије̏знитисе, имсе, v. r. impf. (Ерц.) никад се не трнјезни, er wird nie nüchtern, schläft den Rausch nie aus, crapulam edormio.
Трије̏сак, ска, m. (Ерц.) vide гром: пуче као трнјесак; здрав као трнјесак.
Трије̏ст, m. (Ерц.) Triest, Tergestum.
Трије̏шће, n. (coll. Ерц.) die Splitter, assulae, festucae.
Тр̏ина, f. das Bißchen, mica, frustulum.
Тр̑инаест, dreyzehn, tredecim.
Тр̑инаестеро, vide тринаесторо.
Тр̑инаестӣ, та, то, der dreyzehnte, decimus tertius.
Тр̑инаесторо, Anzahl von dreyzehn, tredecim.
Тр̑ине, f. pl. die Abfälle vom Heu in der Krippe, frustula foeni.
Тр̏инити, им, v. impf. bröseln, frio.
Тр̏иница, f. dim. v. трина.
Трињење, n. das Brojeln, friatio.
Тр̏инко, m. Mannsname (von Трифун), nomen viri.
Трипу̑н, m. Tryphon, Tryphon.
Трипу̑њ дан, ња дне, m. Festtag des heil. Tryphon, dies festus S. Tryphonis (den 1. Febr.).
Тр̑ипут (три пута), drey Mal, ter, tribus vicibus.
Тр̑иста, dreyhundert, tercenti.
Тр̏ићида, f. (мени се чини као да у Србији говоре т р и ћ е л а) der dreyarmige Leuchter, mit dem der Bischof den Segen gibt.
Тр̏иње, f. pl. 1) vide мекиње. 2) die Excremente, recrementa.
Тр̏ичав, ва, во, Dreck-, stercoreus.
Тр̏ичан, чна, но, н. п. киселица, Kleyen, furfuraceus.
Тр̏иша, m. (Рес. и Срем.) vide Тришо.
Тр̏ишо, m. (Ерц.) hyp. v. Тривун.
Трје̏стански̑, ка, ко, v. Трнјест.
Тр̑к, m. der Lauf, cursus. Тако ми мога брка, биће око куће трка.
Тр̏ка, f. der Wettlauf, das Wettrennen, curriculum.
Тр̏кање, n. das Herumlaufen, circumcursatio.
Тр̏кати, трчем, v. impf. umherlaufen, circumcurso.
Тр̏лити, им, v. impf. aufpassen (im клис-spiel) auffangen, capto.
Тр̏лица, f. 1) die (Flachs-) Breche, frangibulum. 2) der Ast, womit der Kri

fangende auf den клис aufpaßt, ramus captantis клисиш.

рља, m. онај што трли кад се банају ђеца, der Aufpasser im банатисе-Spiel, captator. cf. банатисе.

рљање, n. das Reiben, friatio, tritus.

рљати, ам, v. impf. reiben, attero.

рљење, n. das Aufpassen im клис-Spiel, captatio.

рљин, на, но, des трља, captatoris.

мка, f. vide кошница.

н, m. 1) глогов, vide глог, 2) црни, der Dorn, spina (prunus spinosa Linn).
Трн му под реп и борова шешарка.

онење, n. das Auslöschen, exstinctio.

нити, им, v. impf. т. j. жито на гувну, das ausgetretene Getreide vom Viehkoth reinigen, everro recrementa ex area.

њик, m. dim. v. трн.

нов, ва, во, Dorn-, spinae.

он̀мет, m. (у Бачкој) велика метла, што се њом скида слама и балега са жита на гувну кад се вије, der Besen (von Dorn?) um den Viehkoth von der Dreschtenne hinwegzukehren, scoparum genus.

нути, нем, v. impf. вајру, свијећу, auslöschen, exstinguo.

нути, нем, v. impf. erstarren, torpeo.

њак, m. eu. Dornbusch, dumetum.

ње, n. (coll.) die Dornen, spinae.

њење, n. das Wegkehren des Unraths von der Tenne, eversio stercoris ab area.

њина, f. 1) die Schlehe, bacca pruni spinosae Linn. 2) Frauenname, nomen feminae.

њиница, f. dim v. трњина:
Ој девојко морска трњинице —

ов, m. ein betäubender und berauschender Fischköder, esca piscaria inebrians.

овање, n. das Vergiften (der Fische), venenatio.

овати, рујем, v. impf. vergiften, veneno.

оглав, ва, во, dreyköpfig, triceps.

огоче, чета, n. н. п. ждријебе, dreijähriges Thier, trimus (equus).

ојак, ка, ко, dreyerley, trifarius.

ојан (или Тројанов град), m. Зидине на Церу (више Дворишта). Ондуда Србљи приповиједају, да је у оном граду био некакав Тројан краљ, који је ишао сваку ноћ (зашто по дању није смијо од сунца, да га не растопи) у Сријем те љубио некакву жену (или ђевојку); кад би дошао онамо (у Сријем), онда би напакали коњма зоб, па кад би коњи позобали зоб, и пијетли запјевали, онда би пошао натраг, и до сунца би дошао у свој град. Једном кажу да је муж оне жене (или други неко?) усуо у зобнице пијесак мјесто зоби, а пијетлима свима повадно језике (да не могу пјевати): тако се краљ, чекајући док пијетли запјевају, забавно дуго, питао слугу јесу ли коњи позобали зоб, а слуга му казао да нијесу (зашто је само пипао рукама одоздо); у том се одоцни; кад већ види шта је, онда узјаше на коња па побјегне, но у путу га стигне сунце, онда он брже боље сјаше с коња па утече под пласт и сакриjесе од сунца, но (његовом несрећом) наиђу говеда те разбучу пласт, и ту га растопи сунце.

Трòји, троја, троје, drey, tres: троји јади, троје гаће, троја врата.

Трòјица, f. Anzahl von drey, tres.

Трòјица, f. 1) die Dreyeinigkeit, trinitas; помози света тројице;
А. Бојиш ли се свете тројице?
Б. Бојим але и двојице.
2) намастир у Ерцеговини. 3) намастир у Босни (у Зворничкој нахији). cf. Тавна.

Трòјице, f. Pfingsten, pentecoste.

Трòјичин дан, на дне, m. vide тројице.

Трòјка, f. 1) die Drey, numerus ternarius. 2) ein Faß von drei Eimern, dolium trium amphorarum.

Трòјство, f. die Dreifaltigkeit, trinitas: тако ми тројства.

Трòлијеска, f. само у овој загонетки:
Лијеска тролијеска, у лијесци огањ гори, и у огњу човек стоји (у Сријему кажу липа тролипа, мјесто лијеска тролијеска)? т. j. огледало.

Трòлипа, f. cf. тролијеска.

Трòљање, n. das Verbale von трољати.

Трòљати, ам, v. impf. (scherzhaft) dünn und hörbar scheißen, caco tenue et cum strepitu.

Трòљетнӣ, на, но, н. п. грозница, drey Jahre dauernd, triennis.

Трòљетница, f. т. j. трољетна грозница:
„Мучи мајко замукласе
„Од гроэнице трољетнице —

Трòм, ма, мо, schwerfällig, tardus, gravis.

Трòмеђа, f. Ort, wo drei Grenzen zusammentreffen, locus trifinis (?).

Трòноша, f. Kloster und Fluß im Jadar.
Трòношанин, калуђер из Троноше.

Тро̀ношкӣ, ка, ко, von Троноша. cf. затроношити.

Тро̏п, m. die Schmalztreber, recrementa butyri liquati.

Тро̀пол, ла, ло, von drei Stücken (Tuches), latus tres panni latitudines:

„До зоре је девет намирила,
„И откала трополу поњаву —

Тро̀струк, ка, ко, dreifach, triplex.

Тро̀шак, шка, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Kosten, sumtus. cf. а̏рач.

Тро̀шење, n. das Zehren, expensatio.

Тро̀шити, им, v. impf. ausgeben, zehren, expendo.

Тро̀шитисе, имсе, v. r. impf. sich in Unkosten setzen, expendo.

Тр̏панац, ица, m. трпанац у соби, не може се човек окренути, es ist alles voll gehäuft im Zimmer; man kann sich kaum umdrehen, vix te moveas, ita plenum est cubile.

Трпа̂њук *, m. eine Reisesense, falx foenaria plicatilis.

Трпа̂ње, n. das Uebereinanderhäufen, accumulatio.

Тр̏пати, ам, v. impf. übereinandersetzen, accumulo.

Тр̏патисе, амсе, v. r. impf. sich wohin drängen, intrudor.

Тр̀пеза, f. der Tisch, mensa. cf. сто, астал, синија.

Трпе̏за̄р, m. der Tafeldecker (in den Klöstern), monachis a triclinio.

Трпеза̀реа, ва, во, vide трпезаров.

Трпеза̀рија, f. der Speisesaal in den Klöstern, coenaculum (refectorium).

Трпеза̀ров, ва, во, des трпезар, triclinarii.

Трпѐза̄рскӣ, ка, ко, 1) Tafeldecker-, tricliniarii. 2) adv. wie ein трпезар, more tricliniarii.

Тр̀пети, пим, (Рес.) } vide трпљети.
Тр̀пити, им, (Срем.) }

Тр̀пљење, n. das Ertragen, toleratio.

Тр̀пљети, им, v. impf. (Ерц.) leiden, ertragen, porpetior.

Тр̀ска, f. arundo epigeios Linn.

Тр̏т, мрт (in der Erzählung, um das verlegene Stammeln des überwiesenen (Diebs u. dgl.) anzudeuten, interjectio de confusione criminis convicti.

Тр̏ти, трем (и тарем), трьо, v. impf. reiben, tero.

Тр̀тица, f. das Schweifstück vom gebratenen Geflügel,

Тр̀тосити, им, v. impf. schnell daher plappern, blatero indistincte.

Тр̀тошење, n. das Schnellplappern, blateratio.

Тр̀ћење, n. das Recken des Hintern in die Höhe, erectio natium.

Тр̀ћитисе, имсе, v. r. impf. den Hintern in die Höhe recken, arrigo nates.

Тру̀ба, f. 1) die Trompete, tuba, buccina. 2) труба платна, ein Stück zusammen gewickelter Leinwand, massa linteа: што ми ти је зашто: Заӯбасто, зарубасто, женама је драго? (т. ј. труба платна). 3) das jetzt aufgezogene Garn am Weberbaum, massa telae:

„Доведи ми дугонокту другу,
„Да прокопа на вратилу трубу —

Тру̀бити, им, v. impf. trompeten, buccina cano.

Тру̀бљење, n. das Trompeten, cantus buccinae.

Тру̑д, m. 1) gen. тру̀да, die Mühe, opera, labor. 2) gen. тру̑да, (у Бачкој и у Срјему женскога рода), der Feuerschwamm, boletus igniarius Linn: труд буков, церов, или од гљиве.

Тру̑дан, дна, но, 1) ermüdet, lassus: трудан и уморан. 2) трудна жена, schwanger, gravida.

Тру̀дба, f. die Bemühung, Mühe, opera impensa.

Тру̀дити, им, v. impf. einen bemühen, ihm Mühe machen, fatigo.

Тру̀дитисе, имсе, v. r. impf. sich Mühe geben, fatigor circa rem, desudo in re.

Тру̀ђење, n. das Bemühen, defatigatio.

Трула̀дак, тка, m. ein Stück faules Holz, fauler Apfel, putre lignum, malum.

Тру̀леж, m. verfaultes Zeug, res putrida.

Трули̏на, f. der Moder, das morsche Stück, para putrida: одсијеца за трулине.

Тру̀лити, им, v. impf. faulen, putresco.

Тру̀ло, n. (у Срнјему) die Kuppel an der Kirche, tholus. cf. кубе.

Тру̀љење, n. das Modern, putror.

Тру̀мпа, f. der Trupp, Haufe, turba. cf. гомила:

„Кој' с малијем боја бити неће,
„Веће жели да на трумпу удри —

Тру̑н, m. der Splitter (im Auge), festucula.

Тру̀нак, ика, m. hyp. v. трун.

Тру̀нити, им, v. impf. 1) anstäuben, verunreinigen, sordibus conspergo. 2) труни снијег, es stöbert, nives circumvolitant.

Тру̏нка, f. vide трун.

Тру̀нути, нем, vide трулити.

Тру̏нчица, f. dim. v. трунка.

Тру̀њав, ва, во, mit Splittern verunreinigt, aqua festuculis turbida.

Тру̏ње, n. (coll.) Staub, pulvis.

Тру̀њење, n. das Anstäuben, adspersio pulveris.

ру̀о, трула, ло, morsch, verfault, putris.
рӯп, m. der Rumpf, truncus.
ру̀пина, f. 1) augm. v. труп. 2) der Kloß, caudex.
ру̀сина, f. Berg in der Herzegowina:
Други мејдан под гором Трусином —
рӯт, m. } die Drohne, fucus.
ру̀тина, augm. }
руцкање, n. das Schütteln (im Wagen, quassatio.
ру̀цкатисе, амсе, v. r. impf. geschüttelt, werden, quassor.
ӯц врц, interj. von der Verlegenheit eines durch Einwürfe und Fragen Ueberwiesenen, detergiversatione convicti.
тч на поље, шет у кућу (биће нокас), scherzhaft für Laxiren, alvus fluet.
чање, n. das Laufen, cursus.
чати, чим, v. impf. laufen, curro.
чкарење, n. dim. v. трчање.
чкарити, им, dim. v. трчати.
чу́љак, љка, m. cf. висуљак (само у оној загонетки).
, dort, da, istic.
г*, m. der Roßschweif (als Ehrenstandarte der türkischen Paschen), insigne caudae equinae.
га, f. 1) туга ме је, es schaudert mich, perhorresco:
Бе је сама, а не има друга,
Да је није од горице туга —
) туго и невољо! sagt die unwillige, aber immer liebende Mutter zum Kinde das ihr Kummer und Noth macht, convicium matris amantis in infantem.
гаљив, ва, во, kitzelig, titillationem egre sustinens, titillabilis. cf. чкаљив.
овање, n. das Klagen, Wehklagen, lamentatio.
о̀вати, гујем, v. impf. wehklagen, lamentor.
о̀ватисе, гујемсе, v. r. impf. klagen, lamentor:
Поче им се Чупић туговати —
, ђа, ђе, fremd, alienus.
ђење, n. das Schämen, Verlegen seyn in einem fremden Hause, verecundia in domo aliena.
ђин, m. der Fremdling, peregrinus.
ђинка, f. die Fremde, peregrina:
ли ми не да туђинка,
уђинка добра ђевојка:
а добра коња оседлам,
уђинка ми га расседла —
ђитисе, имсе, v. r. impf. sich fremd tragen, verlegen seyn wie ein Fremder, verecundor.
жан, жна, но, betrübt, arm, unselig, miser:
ужна јадна да сам вода ладна —
жба, f. die Klage, accusatio.
жење, n. 1) das Klagen (vor Gericht) accusatio. 2) das Klagen nach einem Todten, ululatus de mortuo.

Ту́жити, им, v. impf. плакати иза гласа (особито за мрцем) и нарицати, т. ј. говорити: јаој Божо (или како му буде име) моје грдне ране! јаој ко ће твога пуста коња јахати? јаој ко ће твоје аљине носити? јаој ко ће твоје оружје пасати и т. д. einen Todten beweinen, plango. Мати за сином и сестра за братом тужи кашто по двије и по три године: кад је сама код куће, или кад изиђе куд у поље, а она тужи и нариче као да пјева. Доста пута би суза из камена ударила, како жалостиво мати нариче за сином, или сестра за братом. У садашње вријеме срамота је жени тужити за мужем, а још већа испрошеној ђевојци за момком; али се у пјесмама пјева да су и жене тужиле за мужевима и ђевојке за момцима, н. п.
„Пуче пушка из кола другога
„Те удари у колу Дамљана.
„Дамљан паде, а љуба допаде:
„Мој Дамљане, моје јарко сунце!
„А'јепо ти ме бјеше обасјало!
„Ал' ми брже за горицу зађе —
„Марка жали и отац и мајка,
„А Андрију ни отац ни мајка,
„Него једна из села девојка,
„Жалила га, па је говорила:
„Јаој Андро моје чисто злато!
„Ако би те у рукаве везла,
„Рукав ће се одма издерати,
„Па ће твоје име погинути;
„Ако би те у песму певала,
„Песма иде од уста до уста,
„Па ће доћи у погана уста;
„Ако би те у књигу писала,
„Књига иде од руке до руке,
„Па ће доћи у погане руке —
„Боже мили чуда великога!
„Ко л' је ово кога ожалио?
„Ил' је мајка јединога сина?
„Ил' сестрица брата рођенога?
„Ил' је снаа ружнога ђевера?
„Ил' ђевојка првог заручника?
Ту́жити, ту́жим, v. impf. кога, klagen (vor Gericht), accuso.
Ту́житисе, имсе, v. r. impf. коме, на кога, sich beklagen, klagen, conqueror.
Ту̀жњава, f. die Wehklage, ululatus: стоји тужњава.
Ту̀зла*, f. 1) das gesottene Salz, sal excoctum ex aqua salifera. 2) (до̂ња̂ и го̂рња̂) Namen einer Stadt in Bosnien, wo so eine Siederey besteht, nomen oppidi. Ту̀зланин, човек из Тузле. Ту̀злански, ка, ко, von Тузла.

Ту́к, m. 1) der Winkel, angulus, cf. кут. 2) ударио тук на лук, zwey harte Steine sind aneinander gerathen, dignus dignum reperit.

Ту́ка, f. vide будија.

Ту́кац, кца, m. vide будац.

Ту́кнути, нем, v. pf. 1) ein wenig (Knoblauch) stoßen, contundo. 2) schlagen (dem Geruche nach), oleo, suboleo: ово месо тукне мало.

Ту́лум*, m. vide мјешина.

Ту́лумина, f. augm. v. тулум.

Ту́љак, љка, m. } 1) die Einsteckröhre in
Ту́љац, љца, m. } der кабаница, fistula minor inserta majori (in mola). 2) eine Art Falle fur Füchse u. dgl. genus decipulae, laquei.

Тума́ра̂ње, n. das vorwitzige Umhergehen, vagatio curiosa.

Тума́рати, ам, v. impf. vorwitzig umherschlendern, vagor curiosus.

Тума́рити, им, v. pf. hineinplumpen (in ein Haus, ohne anzuklopfen), intro improvisus.

Ту́мба̄, adv. vom Faß, wenn es aufrecht steht, de dolio erecto.

Тумба̂ње, n. das Umlegen (eines Fasses), inversio.

Тумба̂с*, m. der Ponton (Schiff zur Schiffbrucke), ponto.

Ту́мбати, ам, v. impf. н. п. буре, umlegen, umdrehen, everto.

Ту́на, vide ту.

Ту́ња, f. vide гуња.

Ту̑п (comp. ту́пљи), па, по, stumpf, hebes.

Ту́пара, f. тупа сјекира, eine Art stumpfer Hacken, securis obtusior.

Ту́пити, им, v. impf. abstumpfen, obtundo, hebeto.

Тупка̂ње, n. das Stampfen (der Ziegen), tuudo, supplodo.

Ту́пкати, ам, v. impf. mit den Füßen stampfen, supplodo.

Ту́пљење, n. das Abstumpfen, hebetatio.

Тупо̀глав, ва, во, stumpfen Kopfes, capitis obtusi: иди погани тупоглава! (кажу ђемету, н. п. кад не може што да упамти).

Ту̑р, m. der Hosenlatz, tegumentum braccarum.

Ту́ра*, f. 1) н. п. кордована, или корншима, ein Bündel, fasciculus. 2) auf der Münze die Kopfseite, pars adversa numi.

Тура̀дија, f. (coll.) die Türken, Turca.

Ту̑рак, рка, der Türke (besonders wenn man die Deutschen redend einführt; denn gut serbisch heißt er Турчин, pl. Турци), Turca.

Ту́рање, n. das Werfen, jactus.

Ту́рати, ам, v. impf. werfen, jacio.

Ту́ратисе, амсе, v. r. impf. werfen, jacio, jaculor.

Ту́ргуља, f. (једни говоре и тургуња) m. j. шљива, Art frühzeitiger Pflaumen, pruni genus.

Ту́рити, им, v. pf. werfen, jacio.

Ту́ритисе, имсе, v. r. pf. werfen, jaculor.

Турка̂ње, n. (dim. v. турање) das Fortstoßen, promotio.

Ту́ркати, ам, (dim. v. турати) fortstoßen, promoveo (z. B. wenn viele beisammen sitzen, und einer den andern zum Weiterrücken stößt).

Туркѐшања, f. augm. v. Турчин.

Ту̏ркиња, f. die Türkin, Turca, femina Turcica.

Ту̏ркињин, на, но, der Türkin, Turcae.

Ту̏ркињица, f. dim. v. Туркиња.

Ту̏рко, m. vide Турак: Турко жали пара некрштена вјера (у припов-јетки).

Ту́рнути, нем, v. pf. (z. B. mit dem Ellbogen) stoßen, impello.

Ту̏рпија*, f. die Holzfeile, lima lignaria.

Турпија̂ње, n. das Feilen (des Holzes), limatio ligni.

Турпијати, ам, v. impf. feilen, limo.

Турпи̏јца, f. dim. v. турпија.

Ту́рска̄, f. die Türkey, Turcia.

Ту̏рски̑, ка, ко, 1) türkisch, turcicus. 2) adv. türkisch, turcice.

Ту̏рћија, f. 1) eine türkische Arie, modus cantilenae turcicus. 2) die Türkey, Turcia:

„Мало јада по Турћији радиш,
„Ја што тражиш по земљи
Њемачкој —

Ту̏рчало, m. der gewöhnlich türkisch spricht, singt, Turcicus.

Ту̏рчалов, ва, во, des турчало, Turcici.

Турча̂ње, n. das Türkischsprechen, Turcismus.

Ту̏рчати, ам, v. impf. türkischsprechen, loqui turcice.

Турче̂ње, n. das Vertürken, turcismus.

Ту̏рчин, m. der Türke, Turca.

Ту̏рчинак, ика, m. papaver rhoeas Linn.

Ту̏рчинов, ва, во, des Türken, Turcae.

Ту̏рчити, им, v. impf. zum Türken machen, facio esse Turcam.

Ту̏рчитисе, имсе, v. r. impf. ein Türke seyn, Turca fio aut sum.

Ту̏ршија*, f. Aufbewahrung der Früchte in Wasser, Wein, adservatio pomorum, uvarum, in aqua, vino. У туршију се меће грожђе, крушке, јабуке, краставци и т. д.

Ту̏та, 1) тута вура* (т. ј. дражи ... ри; или, потезни, повуни); 2) ...

гокетки: Тута тамо, тут' ова-
мо, тута те за врата? т. ј. же-
на кад чисти собу или кућу па сме-
тлиште смете за врата. 3) у дру-
гој загокетки: Јаше тута на бау-
ри? т. ј. сврака на крмачи.
'тило, in der Redensart: ту и ту-
тило (und dabei ist's geblieben, nec
praeterea quid factum). cf. лаки (како
онда, и лани).
ткал*, m. der Tischlerleim, gluten.
ткалити, им, v. impf. leimen, glu-
tino.
ткаљење, n. das Leimen, glutinatio.
ткање, n. vide дршкање.
ткати, ам, vide дршкати.
'тлић, m. eine Art eiförmiger Kürbisse,
cucurbitarum genus.
ћи, учем, v. impf. 1) schlagen, tundo.
2) stoßen (Salz, Kaffee), tundo. 3) во-
лове, бикове, contundo tauri testi-
culos.
ћисе, учемсе, v. r. impf. 1) sich schla-
gen, pugno. 2) јајима (zu Ostern).
фèгџија*, m. vide туфекчија (mit al-
len Ableitungen).
фèкчибаша*, m. der Zechmeister der
Büchsenmacher, praefectus collegii tor-
mentariorum.
фèкчија*, m. der Büchsenmacher, tor-
mentarius. cf. пушкар.
фèкчијин, на, но, des туфекчија.
фèкчијски (туфекчијски), ка, ко,
Büchsenmacher-, tormentariorum.
ц, муц, cf. трт мрт.
цак, m. der Bettler, mendicus (cf.
просјак):
У дијели туцаку јунаку —
цањ, цња, m. vide тучак.
цање, n. dim. v. тучење 1.
цати, ам, dim. v. тући 1.
цатисе, амсе, dim. v. тућисе 2.
цачки, ка, ко, 1) Bettler-, mendici.
) adv. wie ein туцак, more mendici.
цни дан, на дне, m. vide тучни дан.
ч, m. die Glockenspeise, Bronze, aes
campanarium, tormentarium).
ча, f. vide град.
чак, чка, m. 1) die Mörserkeule, pi-
stillum. 2) das Osterey, das die an-
dern zusammenschlägt, ovum paschale
forte.
чење, n. das Schlagen, Stoßen, tunsio.
чни дан, на дне, m. der Tag vor
dem бадњи дан, der Schlachttag, dies
mactationis. cf. печеница.
чиштисе, имсе, v. r. pf. auf einan-
der stoßen (von Armeen), concurro.
шта (von тисушта? oder cf. krai-
nisch дукај?) unzähligviel, innumerus.
А. Има ли рака у том потоку?
Б. Има тушта.

Ћ.

Ћа! (in der Anekdote vom Türken), ein Ruf an den Ochsen, daß er fortgehe! vox impellentis Turcae bovem: ћа шароња, ћа!
Ћа́ба*, f. die heil'ge Stätte (Mekka bei den Türken, Jerusalem bei den Christen), locus desiderii: отишао ка ћабу;
„Док запалим Рачу украј Дрине,
„И погубим Аџи-Мелентија,
„Кој' је иш'о преко мора сињег
„Те је влашку ћабу полазио —
Ћа́кја*, f. eine Art gefüllter Kuchen, placentae genus.
Ћа́јџија*, m. der Kuchenbäcker, placentarius.
Ћа́јџијин, на, но, des Kuchenbäckers, placentarii.
Ћа́кница, f. die Frau des ћако (in der Anekdote).
Ћа́ко, m. Väterchen, tata.
Ћалȏв, m. vide будала.
Ћанӯт, та, то, (im Gehirne) angebrannt, Pedant, angeschossen, non sanissimae mentis. cf. сулудаст.
Ћа̑р*, m. der Handel, commercium. cf. трговина.
Ћа́рење, n. das Handeln, commercium.
Ћа́рити, им, v. impf. handeln, commercium facio, exerceo.
Ћаркање, n. dim. v. ћарење.
Ћа́ркати, ам, dim. v. ћарити.
Ћа́рџија*, m. der Handelsmann, mercator, cf. трговац.
Ћа́са*, f. Art einer tiefer Schüssel, lanx profundior.
Ћа́сица, f. dim. v. ћаса.
Ћа́та, m. (Рес. и Срем.) vide ћато.
Ћа́тин, на, но, des ћата, scribae.
Ћа́тиница, f. des ћата Frau, uxor scribae.
Ћа́то*, m. (Ерц.) der Schreiber, scriba. cf. писар.
Ћа́тов, ва, во, des ћато, scribae.
Ћа̀ћа, m. der Vater, tata.
Ћа̀ћин, на, но, des Vaters, patris.
Ћа̑ ћӯ! Larifari! nugae: то је ћа ћу!
Ћеба̑п*, m. vide ћеван.
Ћѐбе*, ета, n. die Kotze, wollene Decke, gausape, amphitapa. cf. губер.
Ћѐбеџија*, m. der Kotzenmacher, gausaparius.
Ћева̑п*, m. eine Art Braten, frusta carnis simul assata (sine ossibus).
Ћевка̑ње, n. vide жевкање.
Ћѐвкати, ам, vide жевкати.
Ћеф*, m. } vide ћеф.
Ћѐиф*, m. }

Ћѐја! interj. sagt man zum Rinde, wenn man es von etwas entfernen will, vox rejicientis bovam.
Ћѐла*, f. die Glatze, calvities.
Ћѐлв, m. (Рес. и Срем.) vide ћело.
Ћѐлаа, ва, во, kahl, glatzig, calvus.
Ћѐлавац, вца, m. der Glatzkopf, calvus.
Ћѐлавити, им, v. impf. kahl werden, calvus fio.
Ћѐлавица, f. 1) kahlköpfige Frau, femina calva. 2) Schimpfwort für die Ziege, convicium in capram.
Ћѐлааљѐње, n. das Kahlwerden, calvities.
Ћелѐпӣр*, m. die Beute, praeda. cf. добит, плијен.
Ћелепи́рење, n. das Beutemachen, praedatio.
Ћелепи́рити, им, v. impf. u. pf. Beute machen, praedor.
Ћелѐпӯш, m. eine kegelartige Kappe, Mütze, galeri genus.
Ћелѐпӯш, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Mütze der Geistlichen unter dem Hute, mitra sub pileo.
Ћѐлија, f. (κελλίον) die Zelle, cellula monachi.
Ћѐлије, f. pl. намастир у Србији (у Ваљевској нахији).
Ћелӣјца, f. dim. von ћелија, cellula.
Ћѐло, m. (Крц.) der Kahlkopf, Glatzkopf, calvus.
Ћелу̑пача, f. (cm.) ein Schimpfwort, von ћелав gebildet:
„А јетрве ћелупаче —
Ћѐмер*, m. 1) vide свод. 2) der Geldgürtel, die Geldkatze, zona.
Ћемѐрли*, adj. indecl. н. п. кула (т. ј. на свод):
„Већ 'он одв по ћемерли кули —
Ћенāр*, m. 1) vide крај:
„Ал' су Турци брижни и срдити,
„Опашали су земљи по ћенару —
2) vide крајац.
Ћѐно, m. Hundsname, nomen canis.
Ћѐпенак*, нка, m. der Ladenflügel (nach türkischer Art), valva tabernae.
Ћѐпица, f. das Käppchen, mitra parva.
Ћѐр, f. die Tochter, filia. cf. кћи.
Ћѐрана, f. Frauenname, nomen muliebre.
Ћерāње, n. (Крц.) das Treiben, agitatio.
Ћѐрати, ам, v. impf. (Крц.) treiben, agito.
Ћѐратисе, амсе, v. impf. (Крц.) 1) rammeln (von Hasen), coeo: 2) sich verfolgen (mit Prozessen), persequi se in foro. cf. гонитисе.
Ћерѐмида, f. von gr. κεραμίς neuer κεραμίδα, der Dachziegel, tegula. cf. цријеп.
Ћерѐње, n. vide церење.
Ћерећѐлија*, f. vide узвод.
Ћѐрин, на, но, der Tochter, filiae.

Ћѐритисе, имсе, vide церитисе.
Ћѐрка, f. das Töchterchen, filiola. Мајка ћерку кара, снаши приговара.
Ћѐркин, на, но, der ћерка, filiolae.
Ћѐрпич, m. der ungebrannte Ziegel, later crudus.
Ћѐртоли*, m. pl. die Balken zum Häuserbau, trabea, tigna.
Ћѐрца, f. dim. v. ћерка.
Ћерчӣво*, n. der Fensterrahm, margo ligneus fenestralis.
Ћѐса, f. vide кеса.
Ћесāр, m. т. ј. Њемачки, или Бечки, der (teutsche) Kaiser, der Wiener Kaiser, Caesar (der türkische und russische sind цареви):
„Цар и ћесар кад се завадише,
„Код ћесара обрштери бише —
„Св'јетла круно од Беча ћесаре! —
Ћесâрев, ва, во, vide ћесаров.
Ћѐсаревина, f. 1) das Kaiserland, terra Caesaria. 2) das Kaisergut, res Caesaris.
Ћѐсарица, f. die Kaiserin, imperatrix.
Ћѐсаричин, на, но, der Kaiserin, imperatricis.
Ћесâров, ва, во, des Kaisers, Caesaris.
Ћѐсаровина, f. vide ћесаревина.
Ћѐсарскӣ, ка, ко, 1) kaiserlich, caesareus. 2) adv. wie der Kaiser, Caesaris more.
Ћѐскин*, adj. indecl. feurig, ardens, igneus, н. п. коњ, дуван, cf. љут, ватрен.
Ћѐсма, f. vide шупљика.
Ћесмâње, n. das Durchlöchern der Ärmel-Enden, u. dgl. mit Stickerey, cf. шупљика.
Ћѐсмати, ам, v. impf. durchlöchern sticken, acu pingo perforatu.
Ћѐтен*, m vide лан.
Ћѐтенӣште, n. vide ланиште.
Ћѐтенов, ва, во, vide ланен.
Ћѐти, оћу, (Крц.) wollen, volo.
Ћѐф*, m. das Belieben, die Lust, habitus, libido.
Ћѐш*, m. die Beschau eines gewaltsam Gestorbenen, inspectio occisi. cf. кртинина.
Ћешѐње, n. das Beschauen eines Ermordeten, inspectio occisi.
Ћѐшити, им, v. impf. den Ermordeten beschauen, inspicio occisum.
Ћѐшке*, ета, n. vide кешке.
Ћибрет*, m der Schwefelfaden, das Schwefelhölzchen, filum sulfuratum, assula sulfurata. cf. сумпорача.
Ћилот, m. (κιβωτός) die Reliquientruhe, cista in qua servantur sanctorum ossa.
Ћила, f. 1) der Pulverbeutel, crumena pulveri ignifero. 2) das Blech an der Mündung, lamina orificii crumenae pellius.

...шилер*, m. die Speisekammer, penus.
...ллим*, m. der Teppich, tapes. cf. шареница.
...ллит*, m. vide катанац.
...имане*, нема, n. vide ереде:
„Погубише ситна ћиманета —
...иотина, f. вода у Ерцеговини:
„И Тројицу надомак Таслице,
„Украј воде украј Ћиотине —
...ира, m. (Рес. и Срем.) vide Ћиро.
...ирилов дан, m. } der Slawen Apostel
...ирил философ. } Kyrill. Срби приповиједају, да тице на Ћирилов дан траже друга свака себи да гради гнијездо и да носе јаја; па која не нађе друга, она се објеси.
...ириш*, 1) eine Art Bauholz, materiae genus. 2) das Schusterpech, pix sutoria.
...ирјак, m. Mannsname, nomen viri (von Cyriacus?)
...ирко, m. Mannsname, nomen viri (von Ћирјак).
...иро, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri (von Cyrillus?).
...итап*, m. das Buch, die Bibel (der Koran), biblis.
...ифта, m. der Krämer (verächtlich), tabernarius.
...ифтин, на, но, des ћифта, tabernarii.
...ифтински, ка, ко, 1) Juden-, Judaeorum (als Schimpfwort von Kaufleuten). 2) adv. wie ein ћифта, more tabernarii.
...ифтица, f. dim. v. ћифта.
...ора*, m. (Рес. и Срем.) vide Ћоро.
...ора, f. н. п. кобила, einäugig, altero oculo captus.
...орав, ва, во, einäugig, oculo captus.
...оравац, вца, m. der Einäugige, altero oculo capta.
...оравити, им, v. impf. einäugig werden, oculo capi.
...оравица, f. die Einäugige, unocula.
...оравлење, n. das Einäugigwerden, oculi amissio.
...орин, на, но, des ћора, unoculi.
...орин, на, но, der ћора, unoculae.
...оринница, f. die Frau des ћора, uxor unoculi.
...оркалисати*, лашем, v. pf. mit geschlossenen Augen hineinrennen, clausis oculis peto, impetum facio.
...оро, m. (Ерц.) der Einäugige, oculo captus.
...оров, ва, во, des ћоро, unoculi.
...орпазар*, m. der Handel ungesehens, mercatus quin videas. По панађурима кашто пазарују тако ноћу коње. Приповиједају да је некакав човек одвео на панађур ћорава коња, па га пазарно за једну ноћ девет пута, кад у јутру свануло а то у њега коњ слијеп у оба ока. А у другога опет тако исто освануо његов коњ у рукама.
Ћоса*, m. (Рес. и Срем.) vide ћосо.
Ћосав, ва, во, bartlos, imberbis, der keine Barthaare hat, cui non crescit barba.
Ћосе, f. pl. das Schachspiel (englisch chess), lusus latrunculorum.
Ћосин, на, но, des ћоса, hominis depilis.
Ћосиница, f. die Frau eines ћоса, uxor hominis depilis.
Ћосо, m. (Ерц.) der Bartlose, depilis.
Ћосов, ва, во, des ћосо, hominis depilis.
Ћошак*, шка, m. } das Eck, die Ecke,
Ћоше*, ета, n. } angulus. cf. рогаљ.
Ћошели*, adj. indeclin. eckicht, angulosus.
Ћу, ћуа, m. der Hauch, spiritus: нема вјетра ни ћуа.
Ћуба, f. der Schopf (der Henne), cirrus.
Ћуба, f. die Schopfhenne, gallina cristata.
Ћубаст, та, то, н. п. кокош, gehaubt, cristatus.
Ћубица, f. dim. v. ћуба.
Ћуд, f. 1) das Naturell, indoles: добре ћуди;
„Oј ђевојко и зла ћуди твоја —
2) није ми по ћуди, es ist mir nicht recht, non placet.
Ћудање, n. das Scheuwerden (des Pferdes), consternatio.
Ћудатисе, амсе, v. r. impf. scheu werden, consternor.
Ћудљив, ва, во, н. п. коњ, scheu, pavidus, facile expavescens.
Ћук, m. Name einer Art Nachteule, (vom Laute ћу!), ululae genus.
Ћук! ћук! interj. so ruft man die Hühner herbey, vox gallinas vocantis
Ћукање, n. das Schreyen wie ein ћук, clamor bubonis (ћук).
Ћукање, n. das Herbeirufen der Hühner, advocatio gallinarum.
Ћукати, учем, v. impf. schreyen wie der ћук, clamo ut ћук.
Ћукати, ам, v. impf. die Hühner herbeirufen, allicio gallinas.
Ћукнути, нем, v. pf. einmahl ћу schreyen, dico ћу.
Ћукнути, нем, v. pf. einmahl ћук rufen, dico ћук.
Ћуков, ва, во, des ћук, bubonis.
Ћула, f. (у Бачкој) vide кијача.
Ћулав, ва, во, vide чулав.
Ћулити, им, v. impf. н. п. уши, spitzen (die Ohren), arrigo aures.
Ћулумак, мка, m. eine kleine Keule, clavula.
Ћуљење, n. das Spitzen (der Ohren) arrectio aurium.

Ћу̏ма, f. das Büschel, fasciculus, crista.
Ћу̏мез*, m. vide коомар 1.
Ћу̏мица, f. dim. v. ћума.
Ћу̏мур*, m. vide угаљ.
Ћуму̏рџија*, m. der Kohlenbrenner, carbonarius, coctor carbonum.
Ћу̑п*, m. eine Art Topf zu Honig, Rindschmalz, ollae genus.
Ћу̏па, f. eine Art Krug, urcei genus.
Ћу̏пина, f. augm. v. ћуп.
Ћу̏пић, m. dim. v. ћуп.
Ћу̏прија*, f. 1) vide мост. 2) варош у Србији на десном бријегу Мораве (у Ресави). Ћупри̏јскӣ, ка, ко, von Ћуприја.
Ћупри̏јица, f. dim. v. ћуприја.
Ћу̏ра, f. vide будија.
Ћура̑д, f. (coll.) vide бучад.
Ћу̏ран, рка, m. vide будац.
Ћу̏рак*, рка, m. ein mit Pelz gefütterter und verbrämter Rock, toga pellibus subsuta et praetexta.
Ћура̑н, m. vide ћу̏ран.
Ћу̏рдија, f. 1) (Срнјему, у Бачк. и у Бан.) der kurze Pelzrock, vestis pelliceae genus. 2) (у Србији) ein langer (Pelz-) Rock ohne Aermel.
Ћурдије̏тина, f. augm. v. ћурдија.
Ћурди̏јица, f. dim. v. ћурдија.
Ћу̏ре, ета, n. vide буче.
Ћу̏рићи, m. pl. (coll.) vide бучићи.
Ћу̏рјӣ, рја, рје, vide будињи.
Ћу̏рка, f. vide ћура.
Ћурлӣкање, n. das Trillern auf einem Blasinstrumente, fistulae modulatio.
Ћурлӣкати, ичем, v. impf. trillern (auf der Flöte), modulor.
Ћу̏ртаћи, m. ћурја (будиња) болест, (scherzhaft) eine Krankheit der Weiber, Art Sehnsucht, desiderium veneris.
Ћу̏рче, чета, n. eine Pelzjacke, tunica pellicea.
Ћу̏рчибаша*, m. der Zechmeister der Kürschnerzunft, magister pellionum.
Ћу̏рчибашин, на, но, des ћурчибаша, magistri pellionum.
Ћу̏рчибашиница, f. die Frau des ћурчибаша, uxor magistri pellionum.
Ћу̏рчија*, m. der Kürschner, pellio. cf. кожуар.
Ћу̏рчијин, на, но, Kürschner-, pellionis.
Ћурчи̏јница, f. die Kürschnerin, pellionis uxor.
Ћурчи̏јскӣ, ка, ко, 1) Kürschner-, pellionum. 2) adv. wie ein Kürschner, more pellionis.
Ћурчи̏јскӣ, ка, ко, vide ћурчијски.
Ћу̏рчилук*, m. das Kürschnerhandwerk, ars pellionis.
Ћу̏рчић, m. (dim. v. ћу̏рак) vide ћурче.
Ћу̏скија*, f. der Hebel, vectis. cf. полуга.

Ћу̏стек*, m. die Fußschelle (für unbändige, feurige Pferde), compes.
Ћу̏тал, тка, m. vide шуљак 1.
Ћу̏талица, f. der immer schweigt, taciturnus.
Ћу̏тење, n. (Рес.) vide ћућење.
Ћу̏тети, тим, (Рес.) } vide ћућети.
Ћу̏тити, им, (Срем.) }
Ћутка̑ње, n. das Schweigenheißen, impositio silentii.
Ћу̏ткати, ам, v. impf. кога, jemand schweigen heißen, silentium impono.
Ћу̏ткац! mausestill, obmutuit, obmutuere.
Ћу̏тук*, m. der Trupp, turma.
Ћу̏ћење, n. (Ерц.) das Schweigen, silentium.
Ћу̏ћети, ћутим, v. impf. (Ерц.) schweigen, sileo. cf. мучати.
Ћу̏фтета*, n. pl. ein Gericht (von Fleischknödeln), cibi genus. Исјецка се ситно пријесно месо и метне се у њега мало бибера и ситно исјецкана црнога лука, па се онда начине као ораси и умељају се у пшенично брашно (и то се зову ћуфтета). Послије тога ћуфтета се попрже на маслу, па се поспу бијелим луком и киселим млијеком.
Ћу̏ша, f. der Rüssel, rostrum (suis) [illegible]
Ћуша̑ње, n. das Ohrfeigen, colaphi inflictio.
Ћу̏шати, ам, v. impf. ohrfeigen, colaphum impingo.
Ћу̏ше! interj. sagt man dem Esel, um ihn zu entfernen, vox asinos repellentis.
Ћу̏шити, им, v. pf. ohrfeigen, colaphum impingo. cf. пропушити.
Ћу̏шка, f. vide пропушак.
Ћушка̑ње, n. das Fortstoßen, protrusio.
Ћу̏шкаша, f. ein Spiel, ludi genus.
Ћу̏шкати, ам, v. impf. н. п. напу[...] ром, fortstoßen, protrudo.
Ћу̏шнути, нем, v. pf. einen Stoß geben, trudo.

У.

У̏, 1) in, in (mit dem accus. und abl.): отишао у цркву; био сам у цркви. 2) (mit dem genit.) bei, apud: у Бога је свашта доста; нијесте у мене; нема у њега. 3) interj. cf. ух!
Уаба̏ти, ам, v. pf. (ein neues Kleid) strapazieren, attero (pannum).
Уабо̏моситисе, сисе, v. r. pf. дрво у води, im Wasser nur noch dauerhafter werden, humore firmari.
У̏б, m. Fluß und Stadt in der Ваљевска нахија.

a, adv. einzeln, hie und da, kaum, ix:
ı. Има ли јабука на јабукама?
ı. Нема, уба ће која.
ав, ва, во, (рјетко се говори, .его се чује у пјесмама) vide лијен.
авац, вца, m. Name einer Quelle wischen Remeta und Kruschedol in Sir. .ien, nomen fontis (Bandusiae) in irmio.
.ница, f. cf. Златоје.
ацивање, n. das Hineinwerfen, in. ectio.
ацивати, цујем, v. impf. } hineinwer.
.ацити, им, v. pf. } fen, iujicio.
.лити, им, (Рес. и Срем.) vide бијелити.
ијање, n. 1) das Verletzen, laesio. 2) as Erschlagen, occisio.
ијати, ам, v. impf. 1) verletzen, laedo.) todtschlagen, occido.
ијатисе, амсе, v. r. impf. sich an. chlagen, illidor.
ијелити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. платно, bleichen, insolo.
ити, бијем, v. pf. 1) erschlagen, ccido. 2) abschlagen, verwunden, verletzen, laedo.
итисе, бијемсе, v. r. pf. sich verletzen, aedi.
љувати, љујем, v. pf. bespeyen, uvomo.
ој (убој), m. die Schläge, verbera: ежи од убоја.
ојатисе, јимсе, v. r. pf. mit der bloßen Furcht davon kommen, (en être quitte pour la peur), timore luo: бо- ао сам се, али се нијесам убојао.
ојит, та, то, (cm.) vide убојни: Дадоше му коње убојито —
ојица, m. der sich gut schlägt, pugnaor acer.
бојни, на, но, н. п. топови, Kampf., Schlacht., zerstörend, praeliaris
бојни камен, m. (Contusionsstein), den nan den in einer Schlägerey Zerschlagenen zerrieben eingibt, lapis ad contusiones
бости, одем, v. pf. durch Stechen verwunden, pungo, pungendo laedo: Убола га крава.
Убрадач, m. eine Art leinenes Kopftuch, vittae genus.
Убрадити, им, v. pf. den убрадач um. thun, sumere vittam, circumdare. Убрађена без игала (m. j. пијана).
Убрађивање, n. das Umthun des убрадач, vittae circumdatio.
Убрађивати, ђујем, v. impf. den убрадач umthun, circumdo vittam.
Убраживање, n. das Unternehmen (eines Geschäfts), molimen.

Убраживати, ђујем, v. impf. } sich in
Убраздити, им, v. pf. } ein Geschäft einlassen, immittere se in negotium.
Убрати, уберем, v. pf. pflücken, anleʼen, lego.
Убрзити, им, v. pf. убрзићу ја тебе! sagt man dem Kinde, das man straft, (faciam te celerem?).
Убрисати, ришем, v. pf. wischen, tergeo.
Убрисивање, n. das Abwischen, abstersio.
Убрисивати, сујем, v. impf. abwischen, abstergo.
Уваљати, им, v. pf. hineinwälzen, involvo.
Уваљати, ам, v. pf. hineinwälzen, volvo in —.
Уваљатисе, амсе, v. r. pf. 1) sich durch Wälzen beschmutzen, volutando maculor. 2) sich einwalken, im Walken eingehen, minui subigendo.
Уваљивање, n. das Hineinwälzen, involutio.
Уваљивати, љујем, v. impf. hineinwälzen, iuvolvo, volvo in —.
Увар је, vide за увар је.
Уватити, им, v. pf. ertappen, fangen, capio, prehendo.
Уватитисе, имсе, v. r. pf. unbeweglich bleiben, nicht bewegt werden, erstarren, consisto, non moveor, н. п. рука, нога, мјесец, сунце.
Увезати, ежем, v. pf. binden, colligare.
Увезивање, n. das Binden, ligatio.
Увезивати, зујем, v. impf. binden, colligare.
Увен, (Рес. и Срем.) vide у вијек.
Увенути, нем, v. pf. verwelken, marcesco.
Уверавање, n. (Рес. и Срем.) vide увјеравање.
Уверавати, ам, (Рес. и Срем.) vide увјеравати.
Уверавати се, амсе, (Рес. и Срем.) vide увјеравати се.
Уверити, им, (Рес. и Срем.) vide увјерити.
Уверитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide увјеритисе.
Увести, едем, v. pf. 1) hineinführen, duco in —. 2) пређу у брдо, anzetteln, ordior.
Увести, везем, v. pf. hineinfahren, inveho.
Увести, везем, v. pf. hineinsticken, includo picturae acus:
„Увезла сам три дуката злата —
Увече (у вече), Abends, vesperi.
Увеџбати, ам, (Рес. и Срем.) vide увјеџбати.

Увјештитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide увјештинисе.

Увијање, n. das Umwinden, involutio.

Увијати, вм, v. impf. umwinden, involvo.

Увијек (d. i. у вијек), (Крц.) immer, semper.

Увирање, n. 1) das Einsieden, Einkochen, decoctio. 2) das Durchschmiegen, perreptio (?), perlapsus.

Увирати, ре, v. impf. einkochen, decoqui: coquendo evaporari.

Увиратисе, ремсе, v. r. impf. sich wodurch durchschmiegen, arcte perlabi.

Увити, вијем, v. pf. umwinden, circumvolvo.

Увјеравање, n. (Крц.) das Bereden, Ueberzeugen, persuasio, convictio.

Увјеравати, ам, v. impf. (Крц.) glauben machen, persuadeo.

Увјеравативе, вмсе, v. r. impf. (Крц.) sich uberreden, persuadeo mihi.

Увјерити, им, v. pf. (Крц.) glauben machen, persuadeo.

Увјеритисе, имсе, v. r. pf. (Крц.) sich uberreden, persuadeo mihi.

Увјежбати, ам, v. pf. (Крц.) einlernen, sich einüben, condisco, expertus fio in re.

Увјештитисе, имсе, v. r. pf. (Крц.) geschickt werden (in einer Arbeit), expertus fio.

Увлачење, n. das Einziehen, retractio.

Увлачити, им, v. impf. hineinziehen, retraho, traho, contraho.

Уво (genit. увв и увета; pl. уши), das Ohr, auris.

Увода, f. der Spion, Kundschafter, explorator.

Уводити, им, v. impf. 1) hineinführen, induco. 2) auskundschaften, exploro. 3) прећу у брдо, anzetteln, ordior.

Увођење, n. 1) das Hineinführen, inductio. 2) das Spioniren, exploratio. 3) das Anzetteln, orsus.

Увојак, јка, m. (ст.) Locke (?), cincinnus:

„Како расте трава на увојке —

Уволажа, f. der Ohrwurm, forficula Linn.

Увражење, n. das Einfädeln, immissio fili in acum.

Увразити, им, v. impf. н. п. конац у иглу, einfädeln, insero filum in foramen acus.

Увратине, f. pl. die Pflugwende, versus aratri. Боље се навр њиве договарати, него се на увратинама карати.

Увратитисе, имсе, v. r. pf. einsprechen, einkehren, deverto ad aliquem.

Увраћање, n. das Einsprechen, ingressio.

Увраћатисе, амсе, v. r. impf. einsprechen, deversor.

Урачати, вм, v. pf. treffen (durch Wahrsagung), divino.

Увребати, ам, v. pf. erlauern, deprehendo aucupando.

Увредити, им, (Рес. и Срем.) vide увриједити.

Увретен (скочити), auf der nämlichen Stelle in die Höhe, adsilio in altum:
„Трипут дорат увретен скочио —

Уврети, ри, v. pf. einkochen, verdampfen, decoqui.

Увретисе, ремсе, увръосе, (Рес. и Срем.) vide увријетисе.

Увриједити, им, v. pf. (Крц.) an eine Wunde anstoßen, offendo in vulnus.

Увријетисе, ремсе, увръосе, v. r. pf. (Крц.) sich hineinschmiegen, arcte perlabi.

Увриути, нем, v. pf. н. п. овна (т. ј. ујаловити), abdrehen, durch Drehen verderben, eneco torquendo (testiculos).

Уврнутисе, немсе, vide увратитисе.

Уврсти, уврзем, v. pf. н. п. конац у иглу, einfädeln, insero per foramen acus.

Увртање, n. das Eindrehen, retorsio, contorsio.

Увртати, уврћем, v. impf. eindrehen, retorqueo, contorqueo.

Увртети, тим, (Рес.) vide уврћети.

Увртетисе, тисе, (Рес.) vide уврћетисе.

Увртити, им, (Срем.) vide уврћети.

Увртитисе, тисе, (Срем.) vide уврћетисе.

Уврћети, увртим, v. pf. (Крц.) hineinbohren, terebro.

Уврћетисе, уртисе, v. r. pf. (Крц.) коме у главу, sich in den Kopf setzen, in animum induco.

Увршан, шна, но, н. п. чанак брашна, ungestrichenes Maß, mensura cacuminata.

Увршивање, n. (österr. das Aufgipfeln des Getreides), demensio exundans.

Увршивати, шујем, v. impf. }
Уврiшити, им, v. pf. } aufgipfeln, cacumino

Увући, учем, v. pf. hineinziehen, traho in —.

Угађање, n. 1) das Rechtmachen, satisfactio, probatio, accomodatio. 2) das Richten, Stimmen, correctio, temperatio, constitutio.

Угађати, вм, v. impf. 1) коме, einem recht machen, probo alicui quid. 2) што (н. п. гадље), zurecht machen, richten, tempero, constituo.

Угазити, им, v. pf. 1) у што, hineintreten, calco, 2) zusammentreten, conculco.

угазиле свиње испред куће; угазити земљу (за пећ u. s. w.).

Уга́пнтисе, имсе, vide гаип учинитисе.

Угал, гла, m. vide кут.

Угаљ, гља, m. die Schmiedekohlen, carbones.

Уга̀нути, нем, v. pf. руку, ногу, verrenken, luxo.

Уга̑р, f. die zum künftigen Anbau aufgerissene (und dem Durchwärmen ausgesetzte) Erde, ager proscissus.

Угарак, рка, m. der Brand, titio.

Уга́рити, им, v. pf. т. ј. њиву (или земљу), aufreißen (die Erde mit dem Pfluge), proscindo.

Угарица, f. vide угарак.

Уга́рнице, f. pl. aufgerissene Aecker, agri proscissi:

„Падоше тице на угарнице —

Уга́рчић, m. dim. v. угарак.

Уга́сити, им, v. pf. löschen, restinguo.

Угла́вити, им, v. pf. festsetzen, statuo.

Углављи́вање, n. das Festsetzen, Befestigen, Einstecken, fixio.

Углављи́вати, љујем, v. impf. befestigen, figo.

Угладити, им, v. pf. glätten, polio.

Угла̑ти, ам, vide угледати.

Угла̀чати, ам, vide угладити.

Угле̑д, m. der Augenschein, conspectus:

„Изведи брате сестру на углед —

Угледати, ам, v. pf. ersehen, conspicor.

Угледатисе, амсе, v. r. pf. на кога, Beispiel nehmen an einem, exemplum capio (bonum aut malum).

Углобити, им, v. pf. einfügen, insero, (clavum in foramen, ad continendum).

Углобља́вање, n. das Einfügen, insertio.

Углобља́вати, ам, v. impf. einfügen, insero.

Угље̑вље, n. (coll.) die Kohlen im Ofen, carbones.

Угље̑н, m. eine Kohle, carbo.

Угље̇нчић, m. dim. v. угљен.

Угљеша, m. Mannsname, nomen viri.

Угљичак, чка, m. vide угљенчић.

Угнати, ам, v. pf. hineintreiben, ago in —, adigo.

Угнутисе, немсе, v. r. pf. sich senken, sido.

Угња́вити, им, v. pf. erdrücken, elido.

Угње́чити, им, v. pf. kneten, subigo.

Угњи́лити, ли, v. pf. milde, weich werden (vom Obste, z. B. der Mispel), mitesco.

Угова́рање, n. das Verabreden, constitutio, condictio.

Угова́рати, ам, v. impf. verabreden, constituo, condico.

Уго̀вети, ем, v. pf. (у Сријему и у Бачкој) vide угодити 1.

Уго̀во̑р, m. die Verabredung, die Besprechung, colloquium (besonders die Verabredung, wann und wie die erbettene Braut abgeholt werden soll). cf. колачи.

Угово́рити, им, v. pf. verabreden, condico.

Уго̀дан, дна, но, 1) recht, angenehm, gratus. 2) bequem, commodus.

Уго́дити, им, v. pf. 1) коме, es einem recht machen, facio satis, probo rem alicui. 2) што, richten, zurecht machen, constituo.

Уго̀дни̑к, m. н. п. Божји, der es wem recht macht, gratus, qui gratum mihi facit:

„И ради су Божји угодници —

Уго́јити, им, v. pf. füttern, mästen, sagino.

Уго̀нити, им, v. impf. hineintreiben, ago in —

Уго̀ње̑ње, n. das Hineintreiben, actio in —

Уго̀стити, им, v. pf. bewirthen, hospitio excipio.

Уго̀товити, им, v. pf. н. п. ручак, вечеру, fertig machen, adparo.

Ѷграбити, им, v. pf. erhaschen, arripio, comprehendo.

Угре́вање, n. (Рес. и Срем.) vide угријевање.

Угре́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide угријевати.

Ѷгрејати, јем, (Рес. и Срем.) vide угријати.

Ѷгризак, риска, m. das Angebissene, admorsum quid, e. g. pomum, panis.

Угри́зање, n. das Anbeissen, admorsio.

Угри́зати, ам, v. impf. anbeissen, admordeo.

Ѷгријати, јем, v. pf. (Ерц.) erwärmen, calefacio.

Угријѐва̂ње, n. (Ерц.) das Wärmen, calefactio.

Угријѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) wärmen, calefacio.

Ѷгриња, f. Frauenname, nomen feminae.

Ѷгристи, ризем, v. pf. anbeissen, admordeo.

Ѷгрк, m. црв, што живи љети у говеда испод коже.

Угру̀шатисе, шасе, vide прогрушатисе.

Угу̀рсуз*, m. der Halunke, nebulo.

Угу̀рсу̀злук*, m. die Halunkerey, Liederlichkeit, nequitio.

Угу̀рсуски, ка, ко, halunkisch, nebulonum: угурсузе угурсуски!

Угуши́вање, n. das Ersticken, suffocatio.

Угуши́вати, шујем, v. impf. ersticken, suffoco.

Угу́шити, им, v. pf. ersticken, suffoco.

Ỳд (comp. ỳђи), да, до, übel, schlecht, malus:
„Јао јадна уде ти сам среће —
Ỳдавање, m. das Verehlichen (von Mädchen, collocatio puellae.
Удáвати, дајем, v. impf. verehlichen, colloco filiam.
Удáватисе, дајемсе, v. r. impf. heurathen, nubo.
Удавити, им, v. pf. erwürgen, strangulo.
Ỳдадба, f. ђевојка на удадбу, mannbar, nubilis.
Ỳдадбенй, на, но, н. п. кошуља, Vermählungs-, nuptialis.
Ỳдадбеница, f. m. j. удадбена кошуља, das Vermählungshemde, indusium nuptiale.
Ỳдаја, f. vide удадба.
Ỳдан, дна, но, vide уд.
Ударáње, n. 1) das Schlagen auf etwas, percussio. 2) das Stoßen auf etwas, incursio. 3) der Lärmen (der Kinder), strepitus. 4) der Geruch nach etwas, odor. 5) das Legen auf etwas, impositio.
Ỳдарати, ам, v. impf. 1) у што auf etwas schlagen, percutio. 2) на кога, stoßen (auf den Feind), incurro. 3) ударају ђеца, lärmen, tumultuari. 4) месо, riecht ein wenig, olet, foetet aliquantum. 5) auflegen, impono.
Ỳдаратисе, раce, v. r. impf. zusammenpassen, congruo.
Ỳдарити, им, v. pf. 1) у што, auf etwas schlagen, percutio. 2) на кога, stoßen, incurro; überfallen, invado. 3) на кога, на што, den Weg einschlagen, viam ingredi versus —. 4) мина, sich ergießen, effundi; крв из носа. 5) legen, thun auf etwas, impono, н. п. обруч на кацу; седло на коња; аљине на се, или на слуге;
„Удри браца пуца низ њедарца —
Ỳдаритисе, имсе, v. r. pf. 1) handgemein werden, committor congredior. 2) zusammenpassen, congruo.
Ỳдарац, рца, m. der Schlag, Hieb, ictus.
Ỳдати, ам, v. pf. verheurathen, colloco filiam.
Ỳдатисе, амсе, v. r. pf. heurathen, nubo.
Ỳдбиња. f. Stadt in Dalmatien, nomen urbis. Ỳдбињанин, човек из Удбиње. Удбѝњка, жена, или ђевојка из Удбиње. Ỳдбињскй, ка, ко, von Удбиња.
Ỳдвоје (у двоје), ums doppelte, duplo.
Удворáвање, n. das Einschmeicheln (durch Hofieren), insinuatio.
Удворáватисе, амсе, v. r impf.} код
Удворитисе, имсе, v. r. pf. } кога, sich bei jemand einschmeicheln, beliebt machen, insinuo me apud aliquem.
Ỳдворица, f. човек, који се удвораова код кога, der Höfling, Schmeichler, adulator: Турска удворица.
Удéаање, n. (Рес. и Срем.) vide удијевање.
Удéаати, ам, (Рес. и Срем.) vide удијевати.
Удéлити, им, (Рес. и Срем.) vide удијелити.
Ỳденути, нем, (Рес. и Срем.) vide удести.
Ỳдесан, сна, но, in Ordnung, richtig, ordinatus.
Удèсити, им, v. pf. 1) richten, zurecht machen, corrigo, vide уградити. 2) кога, treffen, auf jemand stoßen, offendo, occurro.
Удèситисе, имсе, v. r. pf. sich begegnen, occurro: удесили смо се ми, удесио сам се с њим.
Ỳдести (говорисе и уденути), уденем, (Рес. и Срем.) vide уђести.
Удешáвање, n. 1) das Richten, accommodatio. 2) das Zusammentreffen, occursus.
Удешáвати, ам, v. impf. 1) zurecht machen, accommodo. 2) zusammentreffen, occurro.
Удешáватисе, амсе, v. r. impf. sich begegnen, occurro.
Удѝвитисе, имсе, v. r. pf. sich verwundern, miror rem.
Удијѐвање, n. (Ерц.) das Hineinthun, Einfädeln, immissio.
Удијѐвати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. конац у иглу, einfädeln, immitto, insero.
Удијѐлити, им, v. pf. (Ерц.) (Almosen) geben, reichen, praebeo.
Удиљ, immer, semper.
Ỳдити, им, v. impf. 1) месо, zerstücken, dispertio. 2) übel thun, facio male, noceo: уди ми козје месо
Ỳдица, f. der Fischangel, hamus (piscarius).
Ỳдо, n. m. j. меса, ein Stück Fleisch (zum Räuchern), segmentum carnis (appendendum in fumum).
Удобрáвање, n. das Gutwerden, Guterscheinen, ostensio bonitatis.
Удобрáватисе, амсе, v. r. impf.} sich gut
Удòбритисе, имсе, v. r. pf. } zeigen, ostendere se bonum.
Ỳдов, ва, во, verwitwet, viduus.
Удòвац (удóвац), вца, m. der Witwer, viduus.
Удòвица, f. die Witwe, vidua.
Удòвичин, на, но, der Witwe, viduae.
Удòвичић, m. der Witwe Sohn, filius viduae.

Удовичица, f. dim. v. удовица.

Удовичкӣ, ка, ко, 1) Witwen-, viduarum. 2) adv. wie eine Witwe, viduae more.

Удомити, им, v. pf. н. п. ћер, verheurathen, colloco filiam.

Удри, удрите, der Imperativ von ударити, wiewohl udari auch vorkommt.

Удржати, им, v. pf. erhalten, conservo: што ти Бог дао, Бог ти и удржао (кад се напија); доста је, да Бог удржи.

Удробити, им, v. pf. hineinbrocken, infrio.

Удружитисе, имсе, v. r. pf. sich zusammengesellen, socior: удружили смо се und удружио сам се с њим.

Уђенути, нем, vide уђести.

Уђење, n. 1) das Zerstucken, dispertitio. 2) das Schaden, Uebelthun, noxietas.

Уђести (говорисе и уђенути), уђенем, v. pf. (Ерц) н. п. конац у иглу, einfädeln, insero filum.

Уже, та (и ужа), n. das Seil, funis.

Ужећи, ежем, v. pf. anzünden, accendo.

Ужећисе, ужежесе, v. r. pf. sich (durch Gährung) entzünden, corrumpor fermentatione.

Ужизање, n. das Anzünden, Entzünden, accensio, succensio.

Ужизати, ужижем, v. impf. anzünden, entzünden, accendo, incendo.

Ужизатисе, ужижесе, v. r. impf. sich entzünden, succendi, н. п. ђубре.

Ужина, f. die Jause, merenda.

Ужина, f. die Enge, angustia.

Ужинавање, n. das Jausnen, sumtio merendae.

Ужинавати, ам, v. impf. jausnen, sumo merendam.

Ужинање, n. das Jausnen, coenatio meridiana.

Ужинара, f. т. j. торба, die Tasche, worin die Hirten ihre Mahlzeit (Brot und Käse) tragen, pera merendaris.

Ужинати, ам, v. impf. u. pf. mittagmalen (österr. jausnen), prandeo (?).

Ужице, n. Stadt und Festung in Serbien. Ужичанин, човек из Ужица. Ужичка, жена из Ужица. Ужичкӣ, ка, ко, von Ужице.

Уз, } 1) auf, in, (sursum): оде уз брУза, } до; уз воду, уз драо. 2) стао уза ме, neben, pone: отишао уз господара. 3) als Vorsetzsylbe bei dem verbis impf. mit futurer Bedeutung: ако узиде; ако уздолази; ако узједем; ако успишем; кад узимам; кад ускосимо и т. д.

Узабрати, берем, v. pf. pflücken, decerpo.

Узавница, f. (ст.) vide званица:
„У Марка је много узавница —

Узаврети, ри, v. pf. 1) aufsieden, ebullio: лонац, вода. 2) узавреше људи, die Leute fingen an zu lärmen, ortus est tumultus.

Узајмање, n. das Entlehnen, mutuatio.

Узајмати, ам (и узаимљем), v. impf. borgen, entlehnen, mutuor.

Узајматисе, амсе (и узаимљемсе), v. r. impf. sich gegenseitig (bei der Feldarbeit) aushelfen, mutuam opem fero.

Узаједно, (ст.) т. j. у једно (заједно), zusammen, simul:
„Узаједно шићар понијеше —

Узајмити, им, v. pf. entlehnen, mutuo.

Узак (comp. ужӣ), уска, ко, eng, knapp, angustus.

Узалуд, umsonst, vergebens, frustra.

Узан, на, но, enge, angustus.

Узањ (т. j. уза - њ, уз њега), neben ihm.

Узао, зла, m. der Knoten, nodus.

Узачак, чка, ко, dim. v. узак.

Узбацивање, n. das Hinaufwerfen, subjectio, jactatio in —.

Узбацивати, цујем, v. impf. } hinauf-
Узбацити, им, v. pf. } werfen, subjicio, sursum jacio.

Узбијање, n. das Zurückschlagen, rejectio.

Узбијати, ам, v. impf. zurückschlagen, rejicio.

Узбити, бијем, v. pf. zurückschlagen, rejicio.

Узбрати, берем, vide узабрати.

Узбрдица, f. die Anhöhe, clivus, declivitas. Колико је низбрдица, толико и узбрдица.

Узбунити, им, v. pf. aufwiegeln, concito.

Узбучати, чи, v. pf. н. п. млијеко wenn sie sauer wird, acesco (de lacte).

Узвератисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide узвјератисе.

Узвести, ведем, v. pf. 1) hinaufführen, duco sursum. 2) платно (памуком или ширитликом), einzetteln, stamini insero.

Узвијање, n. das Hinaufwinden, sublatio.

Узвијати, ам, v. impf. hinaufwinden, succingo.

Узвити, вијем, v. pf. hinaufwinden, tollo.

Узвиштати, шти, vide узбучати.

Узвјератисе, амсе, v. r. pf. (Ерц.) scheu um sich schauen, oculos pavidos circumferre.

Узвод, m. платно уведено, eine mit gefärbten Streifen durchzogene Leinwand, linteum vario colore intextum.

Узводити, им, v. impf. 1) hinaufführ-

ren, duco sursum. 2) einzetteln, intersero stamini.

Узвоˈдлија, f. кошуља од узвода.

Узвођење, n. 1) das Hinaufführen, ductio super —. 2) das Einzetteln, intersertio in stamen.

Узвра́тити, им, v. pf. н. п. рукаве, zurückschlagen, recingo, succingo.

Узврaћа̂ње, n. das Hinaufkehren, succingo, rejicio.

Узвраћати, ам, v. impf. hinaufkehren, succingo.

Узврдатисе, амсе v. r. pf. verlegen werden, tergiversor.

Узгла̏вље, n. das Kopfkissen, pulvinar.

Узгре̑д, im Vorbeigehen; da du dort ohnehin vorbeigehst, ob iter, in transitu.

Узгрнути, нем, v. pf. hinaufscharren, zurückschieben, rejicio, subjicio.

Узгрта̂ње, n. das Zurückschieben, rejectio.

Узгртати, грћем, v. impf. zurückschieben, rejicio.

Узда, f. der Zaum, frenum, habena.

Уздахнути, нем, v. pf. aufseufzen, ingemo, suspiro.

Узда̂ње, n. das Zäumen, injectio freni.

Узда̂ње, n. das Hoffen, spes, fiducia.

Узда̂рје, n. das Gegengeschenk, donum mutuum:

„Кума куму саплету кошуљу,
„Кум уздарја куми ии динара —

Уздати, ам, v. impf. zäumen, freno.

Уздатисе, амсе, v. r. impf. у кога, у што, hoffen, confido.

Уздигнути, нем, vide уздићи.

Уздиза̂ње, n. das Aufheben, elevatio.

Уздизати, ижем, v. impf. aufheben, allevo.

Уздиса̂ње, n. das Seufzen, suspiria.

Уздисати, дишем, v. impf. seufzen, suspiro.

Уздићи (говорисе и уздигнути), уздигнем, v. pf. aufheben, allevo, tollo.

Уздица, f. 1) dim. v. узда. 2) уздице (pl.), die Zügel des Wagenpferdes, frena equi currum trahentis.

Уздӯж (уз дуж), nach der Länge, in longitudinem. cf. дуж.

Узенђија*, f. der Steigbügel, stapia. cf. стремен.

Узепсти, узебе, v. pf. н. п. ноге, erfrieren, gelu corrumpi.

Узе̑ти, узмем, v. pf. 1) nehmen, accipio. 2) ђевојку, ein Mädchen, d. i. sie heuraten, ducere uxorem. 3) kaufen, emo; daher der Scherz, н. п.

А. Узећу ти капу.

Б. Узео би и ја, да ми ко да, него ти мени купи.

Узе̑тисе, узмемсе, v. r. pf. 1) sich nehmen (bei der Hand, zur Ehe), prehendere invicem manus; conjugium ineo. 2) heuraten, connubio jungi. 3) vide уватитисе.

Узигра́вање, n. das Aufhüpfen, exultatio.

Узигра́вати, ам, v. impf. aufhüpfen, exulto.

Узи̏грати, ам, v. pf. aufhüpfen, exulto.

Узимало, m. der gern wegnimmt, qui solet prehendere. cf. давало.

Узима̂ње, n. 1) das Nehmen, acceptio, sumtio. 2) das Kaufen, emtio.

Узимати, ам (и узимљем), v. impf. 1) nehmen, sumo. 2) kaufen, emo.

Узица, f. ein Strick, restis.

Узичица, dim. v. узица.

Узјаати, јашем, vide узјати;

„Да Бог да га узјаали Турци —

Узјаивање, n. das Aufsitzen, conscensio equi.

Узјаивати, јаујем, v. impf. aufsitzen (aufs Pferd), conscendo equum.

Узја̂ти, јашем, v pf. aufsitzen (aufs Pferd), conscendo equum.

Узлић, m. dim. v. узао.

Узмаивање, n. das Winken, Schwingen (des Schwerts), agitatio.

Узмаивати, мајуjем, v. impf. winken, schwingen, agito sursum.

Узма́кнути, нем, vide узмаћи.

Узма́нути, нем, v. pf. winken, innuo.

Узма́ћи (говорисе и узмакнути), кнем, v. pf. zurückrücken, removeri, recedo.

Узме̏та̂ње, n. das Hinaufwerfen, subjectio, jactatio sursum.

Узме̏тати, мећем, v. impf. н. п. сијено и сламу, на гувну кад се врше, aufwerfen, jacio sursum.

Узметнути, нем, v. pf. hinaufwerfen, subjicio.

Узмица̂ње, n. das Zurückweichen, recessio.

Узмицати, мичем, v. impf. zurückrücken, recedo.

Узмлачи́вање, n. das Laumachen, tepefactio.

Узмлачи́вати, чујем, v. impf. lau machen, tepefacio.

Узмлачити, им, v. pf. lau machen, tepefacio.

Узму́тити, им, v. pf. trüben, turbo.

Узму́титисе, имсе, v. r. pf. trüb werden, turbor.

Узмучитисе, имсе, v. r. pf. unruhig werden, inquietor.

Узнемири́вање, n. das Stören des Friedens, pacis turbatio.

Узнемиривати, рујем, v. impf. кога, den Frieden stören, beunruhigen, turbo.

Узнеми́рити, им, v. pf. den Frieden stören unter den Leuten, turbo pacem.

Уз́батисе, амсе, v. r. pf. anfangen zu wandeln, inambulo.

Узо̀рати, рем, v. pf. aufackern, exaro.

Узра̑ст, m. (ст.) der Wuchs, statura, cf. раст:

„Красна ти си стаса и узраста —

Узра́сти, стем, v. pf. aufwachsen, excresco.

Узрок, m. die Ursache, caussa, ratio.

Урокова̑ње, n. das Verursachen, efficio.

Узроковати, кујем, v. impf. u. pf. verursachen, in caussa sum.

Узу̑р, m. (у Сријему и у Бачк. mit allen Ableitungen) in der Redensart: живи на узуру; то је узур, die Muße, otium.

Узу́рење, n. das Mußeleben, otiatio.

Узу́рити, им, v. impf. Muße haben, otiari.

Уисати, уише, v. impf. gut anstehen, decet. cf. доликовати, личити.

Уишћилити, им, v. pf. (im Ringspiel) errathen, divino, cf. погодити.

Ȳј! ȳј! interj. schreyt man zu den Krähen, die man verscheuchen will, vox dispellentis cornices.

Ȳјa, m. hyp. v. ујак.

Ȳјa, f. die Rast, Erholung, das Ausschnaufen, respiratio, requies.

Ујàрмити, им, v. pf. erwischen, erhaschen, apprehendo. cf. уграбити.

Уја̑к, m. матерни брат, der Oheim, avunculus.

Ујàкарити, им, v. pf. erfassen, apprehendo.

Ујā̑ков, ва, во, des Onkels, avunculi.

Ујаловити, им, v. pf. verschneiden, castro, exseco.

Ујам, ујма, m. die Mühlergebühr, portio debita molitori. Понијо чоаек жито у воденицу да меље. Кад је дошао пред воденицу и опазио да је његов кум воденичар, онда помислио у себи: „Благо мени! ево мога кума, самљеће ми без ујма." А кад воденичар угледа свога кума са житом, онда опет он рече у себи: „Благо мени! ево мога кума, даће ми д в а у ј м а."

Ујā̑ње, n. das Rasten, Ausschnaufen, respiratio, requies.

Ȳјање, n. das Heulen (der Wogen, des Windes), ululatus.

Ујàрачити, им*, v. pf. т. ј. коња за трку, (ein Pferd) zum Wettrennen vorbereiten, exerceo ad cursum (durch Diät u. s. w)

Ујàрмити, им, v. pf. einjochen, ins Joch spannen, jungere jugo.

Ујармљи́вање, n. das Spannen ins Joch, impositio jugi.

Ујармљи́вати, љујем, v. impf. ins Joch spannen, jungo jugo.

Ȳјати, ујам, v. impf. austasten, ausschnaufen, respiro.

Ȳјати, ујим, v. impf. heulen (vom Meer, Wind), ululo.

Ȳјац, ујца, m. vide ујак.

Ујду̑рисати*, ишем, v. pf. einrichten, ordino, instituo. cf. уредити, оправити, намјестити.

Ује́дање, n. das Beißen, morsus.

Ује́дати, ам, v. impf. beißen, mordeo.

Уједи́нити, им, v. pf. einig machen, reddo concordem: не уједини Боже Влаа (кажу да се тако Турци моле Богу, wie dort Tacitus G. 33. maneat quaeso, duretque gentibus — certe o d i u m sui).

Ȳјести, ујєдем (може се чути и ујем и уијем), v. pf. beißen, mordeo.

Ујин, на, но, des уја, avunculi.

Ујка̑ње, n. das Huj! schreyen, clamor hui!

Ȳјкати, ам, v. impf. huj schreyen, clamo hui.

Ȳјко, m. vide ȳја.

Ујков, ва, во, des ујко, avunculi.

Ȳјна, f. материна брата жена, des Oheims Frau, uxor avunculi.

Ȳјнин, на, но, der ујна, avunculi uxoris.

Ȳјнути, нем, v. pf. huj sagen, dico hui.

Ȳјутру (у јутру), des Morgens, mane: рано у јутру, summo mane.

Ȳјчевина, f. Ort, wo der Oheim (und sein Anhang) wohnt, terra avunculi.

Ȳка, f. das Geschrey, clamor.

Ука́нитисе, имсе, vide наканитисе.

Ȳкати, учем, v. impf. 1) hu! schreyen, dico hu! (vocati sodalis gratia in saltu). 2) hu! machen (in die Hände vor Kälte).

Уке́бати, ам, v. pf. erlauern, ex insidiis capio.

Укѝвање, n. 1) das Anschmieden, incussio. 2) das Verletzen durch Beschlagen, laesio equi solearum.

Укѝвати, ам, v. impf. 1) anschmieden, incudo, concudo. 2) im Beschlagen verletzen, laedo dum munio equi soleam.

Укида̀ње, n. das Aufheben, abolitio

Укѝдати, ам, v. impf. aufheben, aboleo.

Ȳкинути, нем, v. pf. aufheben, aboleo.

Ȳклања̑ње, n. vide уклоњање.

Уклањати, ам, vide уклоњати.

Укла́пање, n. das Hineinfügen, insertio.

Укла́пати, ам, v. impf. hineinfügen, insero.

Укло̀нити, им, v. pf. wegräumen, bei Seite bringen, removeo.

Укло̀нитисе, имсе, v. r. pf. aus dem Wege gehen, decedo de via.

Уклоњање, n. das Wegräumen, remotio.

Уклоњати, ам, v. impf. wegräumen, removeo.

Уклоњатисе, амсе, v. r. impf. ausweichen, decedo de via.

Уклопити, им, v. pf. hineindrücken (z. B. in die Hand), adprimo in —.

Укнути, нем, v. pf. 1) hu! schreyen (im Walde), dico hui. 2) hu! machen (vor Kälte, in die Finger), facio hui.

Укобити, им, vide срести.

Укобитисе, имсе, vide срестисе.

Уковати, кујем, v. pf. 1) im Beschlagen verwunden, laedo dum munio equi pedes. 2) Münzen auf eine Halskette anschmieden, incudo, concudo, accudo.

Уковипилац, burzelnd, praeceps —: сковипилац.

Уковица, f. auf Drat angeschmiedete Münzen als Kopfzierde, ornatus capitis e numis.

Укоп, m. vide погреб.

Укопавање, n. das Eingraben, Vergraben, defossio.

Укопавати, ам, v. impf. vergraben, defodio.

Укопаватисе, амсе, v. r. impf. sich verschanzen, circumvallor.

Укопати, ам, v. pf. eingraben, defodio.

Укопатисе, амсе, v. r. pf. sich verschanzen, circumvallor.

Укопни, на, но, Grab-, Begräbniß-, funerarius.

Укопница, f. m. j. укопна кошуља.

Укопњци, m. pl. die Todtengräber, vespillones, defossores.

Укор, m. die Vorwürfe, exprobratio, criminatio.

Укоравање, n. 1) das Vorwerfen, criminatio. 2) das Schalen des Messers, cultri incorticatio, munitio.

Укоравати, ам, v. impf. 1) кора, einem Vorwürfe machen, criminari quem. 2) бритву, ein Messer schalen, manubrium cultelli cortice firmo.

Укорјенитисе, имсе, (Рес. и Срем.) vide укорјенитисе.

Укорјенитисе, имсе, v. r. pf. (Ерц.) sich einwurzeln, radice ago.

Укорити, им, v. pf. schalen (das Messer), cortice firmo.

Укорити, им, v. pf. кора, einem Vorwürfe machen, criminor quem.

Укосити, им, v. pf. 1) vide накосити. 2) seitwärts beugen, incurvo, obliquo.

Укосњци, m. pl. Haarkettchen mit Münzen, Perlen u. dgl. als Kopfputz, catellae crinales.

Укочити, им, v. pf. н. п. точак кад се иде низ брдо, das Rad sperren, hemmen, retineo, impedio rotam.

Укочитисе, имсе, v. r. pf. starr werden, torpesco.

Укрäсити, им, v. pf. verschönern, reddo pulcrius.

Украситисе, имсе, v. r. pf. (im Scherze) sich schön machen, i. e. sich einen mäßigen Rausch trinken, inebriari.

Украсти, адем, v. pf. stehlen, furor.

Украстисе, адемсе, v. r. pf. sich davon stehlen, clam abeo.

Укресати, решем, v. pf. 1) (Feuer) schlagen, excutio ignem. 2) н. п. места купуснога, луковије пера, abpflücken, deeerpo.

Укротити, им, v. pf. zähmen, domo.

Укрстити, им, v. pf. übers Kreuz legen, decusso.

Укрутити, им, v. pf. festhalten, strango.

Укрштавање, n. vide укрштање.

Укрштавати, ам, vide укрштати.

Укрштање, n. das Kreuzen, Kreuzweiselegen, decussatio.

Укрштати, ам, v. impf. kreuzen, kreuzweise legen, decusso.

Укрљати, ам, v. pf. erschlagen, violenta morte perimo.

Укубурити, им, v. pf. in Noth und Kummer gerathen, ad miseriam redigi.

Укувати, ам, v. pf. 1) љеб, vide умијесити. 2) kochen (das Essen), coquo, paro.

Укурчитисе, имсе, v. r. pf. (halb obscön) sich in den Kopf setzen, pertendo.

Укућуни, m. der Inwohner, Miethwohner, inquilinus.

Укућанка, f. die Miethbewohnerin, inquilina.

Ула, f. der Holunke, nebulo.

Улав, ва, во, уло улава! du hundsföttischer Holunk, nebulonum maxime.

Улагање, n. 1) das Hineinstecken (des Geldes in eine Unternehmung), collocatio (pecuniae). 2) das Einrichten (des gebrochenen Fußes), das Einrenken, restitutio.

Улагати, лажем, v. impf. 1) hineinstecken, colloco. 2) einrenken, restituo (membrum fractum).

Улагатисе, лажемсе, v. r. pf. код кога, sich (durch Lügen) einschmeicheln, insinuari.

Улагивање, n. das Einschmeicheln, insinuatio.

Улагиватисе, гујемсе, v. r. impf. sich einschmeicheln, blanditiis se insinuare.

Улажење, n. das Hineingehen, introitus, ingressus.

азак, уласка, m. der Eintritt, ingreasus.

азити, им, v. impf. hineingehen, ingredior.

ăзнутисе, немсе, v. r. pf. sich messen (an einem Baume, dessen Rinde man beleckt), metiri, comparare magnitudinem.

ак*, m. (cm.) der Kurier, nuncius, tabellarius:

Посла Јанко два лака улака —

äндатисе, амсе, v. r. pf. sich bis ans Knie beschmutzen (im Thau, Koth), maculor vagando.

ање, n. das Schleichen, Umherstreichen, suspensus gradus.

âр*, m. der Halfter, capistrum cf. поводац.

атисе, амсе, v. r. impf. herumschleichen. circumrepto.

ѐпити, им, (Рес. и Срем.) vide улијепити.

ѐпшати, ам, (Рес. и Срем.) vide уљепшати.

ѐтети, улетим, v. pf. (Рес.)
ѐтити, улетим, v. pf. (Срем.)
ѐћети, улетим, v. pf. (Ерц.)
} hineinfliegen, involo.

ѐћисе, улежемсе, v. r. pf. sich einnisten, sedem pono, nidifico.

ѐћисе (улѐћисе), лекнесе, v. r. pf. sich senken, deprimor.

извак, улиска, m. das Stück, der Klumpen Salz, den man dem Viehe zu lecken gibt, salis frustrum linctui expositum.

лѝзати, улижем, v. pf. ablecken, delingo.

лѝзатисе, улижесе, v. r. pf. н. п. чоа, sich ablecken, abreiben, deteri.

лизѝвање, n. das Anlecken des Baums, um daran die Größe zu messen, comparatio magnitudinis.

лизѝватисе, зујемсе, v. r. impf. 1) sich messen, wer größer ist, experiri magnitudinem. 2) fig. experior uter plus valeat —.

ализнутисе, немсе, vide улазнутисе.

алијѐпити, им, v. pf. (Ерц.) bekleiben, illino.

алѝтати, ам, v. pf. besudeln (mit weichem Stuhlgang), concaco.

алити, улијем, v. pf. hineingießen, infundo.

алица, f. der Hof, die Flur, aula, area.

алѝчити, им, v. pf. im Gesichte schön machen, como.

алѝчитисе, имсе, v. r. pf. die Toilette machen, comi.

алòвити, им, v. pf. fangen, erjagen, capio.

Улôгорити, им, v. pf. н. п. војску, lagern, colloco exercitum.

Улôгоритисе, имсе, v. r. pf. sich lagern, castra pono.

Улòжити, им, v. pf. 1) hineinlegen, hineinstecken (Geld auf eine Unternehmung), colloco. 2) einrenken, restituo.

Ỳлози, улога, m. pl. die Gliedersucht, arthritis.

Улỳкавитисе, имсе, v. r. pf. sich verstellen, simulo.

Ỳља, f. (у Срију Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide ула.

Уља̀ни̑к, m. das Bienenhaus, der Bienenstand, alvearium.

Ỳље, n. (у Ерц.) das Baumöl, oleum.

Ỳљез, m. човек, који уђе жени у кућу, der in das Haus seiner Frau eingeheuratet hat, qui nupsit uxori suae, quem quasi uxor duxit.

Ỳљепак, пка, m. die Schmeerkappe, cucullus pinguedine maculatus.

Уљѐпшати, ам, v. pf. (Ерц.) verschönern, pulcrius reddo.

Ỳљести, уљезем, v. pf. (у Ерц.) hineingehen, intro.

Уљу́дити, им, v. pf. schön machen, facio pulcre, ingenue, ut hominem decet.

Уљуђи́вање, n. das saubere Zurichten, comtio (?).

Уљуђи́вати, ђујем, v. impf. (von људи, wie es Menschen haben) sauber zurichten, humane praeparo.

Ỳм, m. 1) der Verstand, intellectus, mens. 2) das Gedächtniß, mens, memoria: паде ми на ум; ум за морем, а смрт за вратом (ars longa, vita brevis); ни до сто ума, ich habe es auf den Tod vergessen, q. d. si centum mentes haberem, non meminissem.

Ỳмазати, умажем, v. pf. beschmutzen, commaculo.

Ума́кање, n. das Eintunken, immersio.

Ỳма́кати, мачем, v. impf. eintunken, immergo.

Ума̀кнути, нем, vide умаћи.

Ỳман, мна, но, verständig, intelligens:

„Не бојсе мајко, не бојсе,

„Ја сам ти умна разумна —

Ума̀ћи (говорисе и умакнути), акнем, v. pf. entwischen, effugio.

Умацу̀пати, ам, augm. v. умазати.

Ỳмашити, им, v. pf. fehlen (im банатисе-Spiel), aberro.

Ỳмекнути, нем, v. pf. milde, weich werden, mitesco.

Умекша́вање, n. das Erweichen, emollitio.

Умекша́вати, ам, v. impf.
Умѐкшати, ам, v. pf.
} erweichen, emollio.

Умера́вање, n. (Рес. и Срем.) vide умјеравање.

Умера́вати, ам, (Рес. и Срем.) vide умјеравати.

Умерати, ам, v. pf. m. j. восак, welch ziehen, duco ceram.

Умерити, им, (Рес. и Срем.) vide умјерити.

Уме́сити, им, (Рес. и Срем.) vide умијесити.

Уме́сти, етем, vide заме́сти.

Уместити, им, (Рес. и Срем.) vide умјестити.

Умета, f. der Kehrlappen, lacinia ad verrendum fornacem antequam panem immittas.

Уметак, тка, m. der Einsatz, insertum.

Уметан, тна, но, (Рес. и Срем.) vide умјетан.

Умѐта̂ње, n. das Einsetzen, insertio.

Умѐтати, умећем, v. impf. hineinsetzen, insero.

Умети, умем, (Рес. и Срем.) vide умјети.

Умет и Муамед* (умети Муамед), Volk Muhammeds, populus Muhammedis:

„Турци вичу: умет и Муамед —

Уметнути, нем, v. pf. hineinthun, inaero.

Уме́цати, ам, v. pf. н. п. јабуку, weichklopfen, contundo.

Уме́шати, ам, (Рес. и Срем.) vide умијешати.

Уме́шта̂ње, n. (Рес. и Срем.) vide умјештање.

Умештати, ам, (Рес. и Срем.) vide умјештати.

Умивање, n. das Waschen, lotio, lavatio.

Умиваоница, f. das Waschbecken, pelvis.

Умиваати, ам, v. impf. waschen, lavo.

Умије́сити, им, v. pf. (Ерц.) т. ј. леб, einteigen, miscere massam farinaceam, et facere panem.

Умије́шати, ам, v. pf. (Ерц.) mischen, misceo.

Умилитисе, имсе, v. r. pf. код кога, sich beliebt machen, gratiam inire apud aliquem.

Умилостивити, им, v. pf. geneigt, gnädig machen, concilio.

Умиљат, та, то, einschmeichelnd, blandus. Умиљато јагње и двије оваце носе.

Умиљен, m. Mannsname, nomen viri.

Уминути, не, v. pf. н. п. мука, бол, nachlassen, remitto.

Умира̂ње, n. das Sterben, mors.

Умирати, рем, v. impf. sterben, mit dem Tode ringen, morior.

Умирити, им, v. pf. beruhigen, paco.

Умити, умијем, v. pf. waschen, lavo.

Умјера́вање, n. (Ерц.) das Abmessen, Bemessen, demensio.

Умјера́вати, ам, v. impf. (Ерц.) bemessen, demetior.

Умјерити, им, v. pf. (Ерц.) abmessen, demetior.

Умјестити, им, v. pf. (Ерц.) н. п. разбој, тоц, stellen, statuo.

Умјетан, тна, но, (Ерц.) н. п. човек, geschickt, habilis, aptus.

Умјети, умијем, v. pf. (Ерц.) wissen, verstehen, intelligo, scio. Боље је умјети, него имати.

Умјешта̂ње, n. (Ерц.) das Stellen, instructio, dispositio.

Умјештати, ам, v. impf. (Ерц.) stellen, statuo.

Умла́тити, им, v. pf. 1) zu Tode dreschen, interficio verberibus. 2) herabschlagen (Obst), decutio.

Умно́жити, им, v. pf. vermehren, augeo.

Умљети, умељем, v. pf. vide самљети.

Умљетисе, умељесе, v. r. pf. sich einmahlen, molendo deteri.

Умо! interj. умо погани једна! daß dich —! vah!

Умо̀лити, им, v. pf. кога, von einem erbitten, exoro.

Умо̀литисе, имсе, v. r. pf. коме, код кога, erbitten, exoro.

Умор, m. 1) на умору, in den letzten Zügen, moribunda est:

„Стара ми је на умору мајка —

2) die Ermüdung, defatigatio: не може од умора (н. п. да једе).

Умо̂ран, рна, но, müde, lassus.

Умо̀рити, им, v. pf. 1) tödten, neco, 2) ermüden, lasso:

„Малена је тица препелица,

„Ал' умори коња и јунака —

Умота́вање, n. das Einwinden, involutio.

Умота́вати, ам, v. impf. } einwickeln,
Умо̀тати, ам, v. pf. } involvo.

Умо̀трити, им, v. pf. ersehen, conspicor.

Умо̀чити, им, v. pf. eintunken, immergo.

Умрачи́вање, n. das Finsterwerden, obscuratio.

Умрачи́ватисе, чујесе, v. r. impf. } finster
Умра́читисе, чисе, v. r. pf. } werden, obscuror.

Умре̂ти, ем, умрьо, (Рес. и Срем.) vide умријети.

Умријети, рем, умрьо, v. pf. (Ерц.) sterben, morior.

Умрли̂, ла, ло, н. п. час, Todes-, mortis: тако ми умрлога часа.

...мuасѐрити, им, v. pf. belagern, obsideo. cf. опколити.
...мукнути, нем, v. pf. } verstummen,
...мукн, умукнем, v. pf. } obmutesco.
...на, f. die Una (Fluß in Kroatien), Una flumen.
...нáкрст, ins Kreuz, in formam crucis.
...нáточ, zuwider, contra (aliquem facere):
Кад смо ћели унаточ чинити,
Јера си нас од Зеке искао —
...н̑ти, несем, (Рес. и Срем.) vide унијети.
...нѐтисе, несемсе, (Рес. и Срем.) vide унијетисе.
...нзи (у низи), unten, infra, inferius.
...нијат, m. der Unirte, homo graeci ritus uuitus cum ecclesia romana.
...нијатити, им, v. impf. uniren, unire ecclesiae romanae.
...нијатитисе, имсе, v. r. impf. sich uniren, uuire se ecclesiae romanae.
...нијатка, f. } die Unirte, unita.
...нијаткиња, f. }
...нијатскӣ, ка, ко, 1) н. п. поп, der unirte Pop, unitorum sacerdos. 2) adv, wie ein Unirter, more uniti.
...нијаћење, n. das Uniren, unitio.
...нијачад, f. (coll.) die Jugend der Unirten, juventus unitorum.
...нијаче, чета, n. ein junger Unirter, juvenis unitus.
...нијети, унесем, унио (унијела, ло), ... pf. (Ерц.) hineintragen, infero.
...нијетисе, унесемсе, унијосе (унијеласе, лосе), v. r. pf. (Ерц.) die Nase in etwas stecken, immiscere se.
...ићи, унићем, vide ући.
...ка, f. der Grenzhügel zwischen Besitzungen, tumulus limitaneus.
...каш*, m. die Erhöhung am Sattel, vorne und hinten, der Sattelknopf, ...ila sellae:
...н буздован о ункашу носи —
...сити, им, v. impf. hineintragen, ...fero.
...оситисе, имсе, v. r. impf. die Nase ...неinstecken, immisceo me.
...ошење, n. das Hineintragen, illatio.
...к, m. der Enkel, nepos, filii filius.
...ука, f. die Enkelin, neptis.
...утра, drinnen, intus; hinein, intro.
...учад, f. (coll.) die Enkel, nepotes.
...уче, ета, n. ein Enkelkind, Kindeskind, nepos aut neptis.
...лажа, f. vide уволажа.
...ортачити, им, v. pf. in Handlungsgesellschaft versetzen, associiren, associo.
...ортачитисе, имсе, v. r. pf. sich associiren, eine Handlungsgesellschaft eingehen, inire societatem commercii.

Уочи (d. i. у очи), im Angesichte, den Tag vorher, pridie: у очи Божића; у очи недјеље (m. j. у суботу).
Упадање, n. das Hineinfallen casus in —
Упадати, ам, v. impf. hineinfallen, incido.
Упала, f. die Brunst, ardor.
Упалити, им, v. pf. anzünden, accendo.
Упалитисе, лимсе, v. r. pf. in Hitze, Brunst gerathen, exardesco.
Упаљеник, m. der Brünstige, ardens desiderio coitus.
Упаљеница, f. die Brünstige, femina ardens desiderio coitus.
Упаљивање, n. 1) das Anzünden, incensio. 2) das Entbrennen, ardor.
Упаљивати, љујем, v. impf. anzünden, incendo.
Упаљиватисе, љујемсе, v. r. impf. sich in Brunst setzen, exardesco.
Упамтити, им, v. pf. im Gedächtniß behalten, memoria teneo.
Упарадити, им, v. impf. н. п. војску, in Parade (Reih und Glied) stellen, instruo aciem.
Упарложити, им, v. r. pf. m. j. виноград, verwahrlosen, negligo.
Упасти, аднем, v. pf. hineinfallen, incido.
Упепељавити, им, v. pf. mit Asche beschmutzen, cinere maculo.
Упетисе, упнемсе, v. r. pf. sich entschlossen widersetzen, obstinari.
Упећисе, ечемсе, v. r. pf. sich einbacken, beim Braten an Inhalt einbüßen, assando deminui.
Упињање, n. das entschlossene Widerstreben, obstinatio.
Упињатисе, њемсе, v. r. impf. sich fest widersetzen, obstinare se.
Упирање, n. das Anlehnen, Stützen, innisio.
Упирати, рем, v. impf. anlehnen, inclino.
Упиратисе, ремсе, v. r. impf. sich anlehnen, innitor.
Упирити, им, v. pf. н. п. ватру, anfachen, succendo.
Уписати, пишем, v. pf. einschreiben, inscribo.
Уписивање, n. das Einschreiben, inscriptio.
Уписивати, сујем, v. impf. einschreiben, inscribo.
Уписнӣ, на, но, курва, војник, förmlich, verus (q. d. inscriptus protocollo).
Упитати, ам, v. pf. befragen, interrogo.
Упитатисе, амсе, v. r. pf. с ким за здравље, sich begrüßen, salutare se invicem; dare redderequе salutem.

Ee

Упи̏шати, ам, vide попишати.

У̏плакатисе, лачемсе, v. r. pf. за ким, или за чим, zu weinen beginnen, illacrimari.

У̏плашити, им, v. pf. erschrecken, exterreo.

Уплести, етем, v. pf. einflechten, implecto.

Уплестисе, етемсе, v. r. pf. sich verflechten, einmengen, immisceor.

У̏плета̂ње, n. das Einflechten, implexio.

У̏плетати, ећем, v. impf. einflechten, implecto.

У̏плетатисе, ећемсе, v. r. impf. sich einmengen, immisceri.

У̏плетник, m. } das Band, das in den
У̏плетња̂к, m. } Zopf geflochten wird, fascia crinalis.

У̏пљачкати, ам, v. pf. erbeuten, praedor, capio. cf. добити, заплијенити.

Упље́ати, ам, v. pf. erschlagen, interimo.

У̏пљеснивитисе, имсе, v. r. pf. н. п. љеб, verschimmeln, situ obduci.

У̏пљувак, вка, m. die Fliegenbrut, muscarum fetus. Има ту некакав упљувак.

Упљу́вање, n. 1) das Hineinspeyen, insputio. 2) das Hineinschmeißen, injectio fetus muscarum.

Упљу́вати, ам, v. impf. die (Fliegen-) Brut hineinschmeißen, injicio fetum.

Упљу̏вати, љујем, v. pf. 1) hineinspeyen, inspuo. 2) bespeyen, conspuo.

Упозна́вање, n. das Verkennen (d. h. Ansehen einer Sache für etwas, das sie nicht ist), malus tactus.

Упозна́ватисе, најемсе, v. r. impf. у кога, или у што, verkennen, irrig für etwas halten, credere suum quod est alienum.

Упо̏знатисе, амсе, v. r. pf. у кога, или у што, irrig für sein halten, credo meum, quod non est.

Упоко̏јитисе, имсе, v. r. pf. in Frieden dahin fahren, zur Ruhe sich begeben, sterben, emori, decedo, obeo.

Уположа́читисе, чисе, v. r. pf. m. j. кувурузница у ватри, abliegen, lange liegen, diutius jacuisse

Уполова́чити, им, v. pf. } bis zur Hälf-
Упол́овити, им, v. pf. } te gut (fertig) seyn, pervenisse ad dimidium.

Уп̑ран, рна, но, widerspenstig, pertinax.

Упо́рност, f. die Widersetzlichkeit, pertinacia

Употребити, им, v. pf. gebrauchen, adhibeo.

Употребља́вање, n. das Gebrauchen, usus.

Употребља́вати, ам, v. impf. gebrauchen, usurpo.

Упра́витељ, m. der Leiter, Regierer, rector.

У̏правити, им, v. pf. чим, verfahren, tracto rem, versor in re. Управио као ајдук куком.

У̏прављање, n. das Verfahren, Leiten, Lenken, rectio.

У̏прављати, ам, v. impf. regieren, leiten, rego.

Упра̂во, gerade, recte, recta.

У̏пре́дање, n. 1) das Anspinnen, [illegible] drehen, torsio. 2) vide напредање.

Упре́дати, ам, v. impf. 1) drehen, (Zwirn, Strick), torqueo. 2) vide напредати.

У̏пресши, едем, v. pf. 1) [illegible] intorqueo (filum). 2) vide напрести.

Упре̂ти, ем, упръо, (Рес. и Срем.) vide упријети.

У̏пржити, им, vide попржити.

Упригати, ам, vide попригати.

У̏пријети, рем, упръо, v. pf. [illegible] lehnen, stützen, adcliuo.

Упропа́стити, им, v. pf. zu Grunde richten, an den Abgrund führen, [illegible]

Упропа́ститисе, имсе, v. r. pf. [illegible] sinken (vor Schrecken, Abscheu), [illegible]

У̏просник, m. (cm.) der Brautwerber, petitor puellae, cf. просац:

„Oj! и два свата и два упросника"

Упр́скати, ма, v. pf. bespritzen, conspergo.

У̏пртиа, f. 1) der Riemen (das Band um die торба, die auf dem Rücken hängt, über die Achseln zu befestigen, lorum perae. 2) eine solche торба [illegible] pera.

У̏пртити, им, v. pf. auf den Rücken nehmen, accipio in dorsum, tollo.

У̏пртњача, f. m. j. торба, eine Rückentorbe, pera in dorso.

Упу́атисе, амсе, v. r. pf. 1) still [illegible] zen, emitto ventum tacite. 2) in die Hosen scheißen, den Muth verlieren, expavesco.

У̏пузати, упужем, v. pf. hinein kriechen, inrepo, irrepo.

Упу́стити, им, v. pf. auslassen, omitto.

Упу́ститисе, имсе, v. r. pf. sich einlassen, immittere se.

Упу̑т, sogleich, continuo. Пошла [illegible] да на пут, па ајде за њим упут.

Упу́тити, им, v. pf. кога, [illegible] monstro viam, dirigo.

Упућивање, n. das Anweisen, directio.

Упућивати, ћујем, v. impf. anweisen, anleiten, monstro viam.

Упу́штање (у̏пушта̂ње), n. das [illegible] lassen, dimissio.

Упу́штати, ам, v. impf. auslassen, dimitto.

нуштати (упуштати и упуштити), там (и упуштим), v. pf. vide упустити.

ба́вљање, n. das Eingraben der Plankten, sepimenti genus.

ба́вљати, ам, v. impf. т. j. прошће, die Erde aufgraben, für die Plankenpecke, scpem plancarum insero terrae utrinque effossae, et postea rejiciendae.

ра́дити, им, v. pf. machen, perficio.

ранак, нка, m. das frühe Aufstehen, surrectio matutina: срећан уранак, миран данак. cf. нанијати.

ранити, им, v. pf. früh aufstehen, surgo mane.

ра̀нити, им, v. pf. mästen, sagino.

ва̑ње, n. das Schleifen, demolitio.

вати, ам, v. impf. schleifen, demolior.

вина, f. 1) der steile Abhang, von dem Erde herabrollt, mons praeceps. 2) (cm.) некаква планина:
Покрај мора Урвином планином —

рда, f. vide грушевина.

ре̏д (у ред), cf. ред.

редан, дна, но, ordentlich, wie sich's gehört, ut decet.

редба, f. die Einrichtung, institutio.

ре́дити, им, v. pf. ordnen, constituo, ordino. Уредио као Наста пашке. 2) лан, кудељу, vorrichten, praeparo.

рећи̏вање, n. das Einrichten, ordinatio.

рећи̏вати, ћујем, v. impf. einrichten, ordino.

ре̏зан, зна, но, (Рес. и Срем.) vide урнјезан.

резати, ежем, v. pf. 1) vide зарезати. 2) hineinschneiden, (н. п. лука у лонац), addo sectum.

рези̏вање, n. das Hineinschneiden, insculptio; additio secti.

рези̏вати, зујем, v. impf. 1) hineinschneiden, insculpo. 2) ein wenig beißen (angenehm), н. п. јабуковача, admordeo.

резни̑ци, ника, m. pl. (bei den Webern das Ende des Zettels, welches nicht mehr gewebt werden kann), fines (?) texti.

ре̏ћи, уречем, v. pf. (herenhaft) besprechen, fascino.

рнјезан, зна, но, (Ерц.) н. п. нож, scharf, acutus.

рица, f. Frauenname, nomen feminae.

рла̑ње, n. das Heulen, ululatus.

рлати, ам, v. impf. heulen, ululo.

рли̏кање, n. das Heulen, ululatus (österr. das Jodeln).

рли̏кати, личем, v. impf. heulen (österr. jodeln), ululo. cf. fr. hurler, und it. urlare.

рнебес, m. das Getöse, strepitus.

У̏рнек*, m. das Muster, exemplar. cf. почетак.

Уро̀вити, им, v. pf. т. j. прошће, Planken, Pflöcke eingraben, infodio sepem plancarum.

Уро̀дити, ди, v. pf. eintreffen, in Erfüllung gehen, exitum habeo: уродила моја ријеч.

У̏рокљив, ва, во, н. п. дијете, besprechbar, leicht beherbar, incantabilis, fascinabilis (d. i. schön und zart).

Уро̀сити, им, v. pf. н. п. кошуљу, скуте, bethauen, irroro.

У̏роци, урока, m. pl. die Besprechung, Beherung, fascinatio.

У̏рош, m. Mannsname, nomen viri.

У̏с, in der Zusammensetzung, vide уз.

Уса́дити, им, v. pf. 1) stielen, manubrio insero. 2) setzen, pflanzen, sero.

Уса̀хнути, не, v. pf. austrocknen, verdorren, exaresco.

У̏себичити, им, v. pf. zum täglichen Gebrauch bestimmen, incipio uti quotidie.

У̏сев, m. (Рес. и Срем.) vide усјев.

У̏седа̑ње, n. (Рес. и Срем.) vide усједање.

У̏седати, ам, (Рес. и Срем.) vide усједати.

У̏сејати, јем, (Рес. и Срем.) vide усијати.

Усе́кнути, нем, v. pf. 1) schneuzen, emungo. 2) fig. schneuzen, emungo.

Усекова̀није, n. (Рес. и Срем.) vide усјекова̀није.

У̏селица, f. (Рес. и Срем.) vide усјелица.

Усе̏литисе, имсе, v. r. pf. sich ansiedeln, einnisten, nidum ponere.

У̏сести, уседем (и уседнем), (Рес. и Срем.) vide усјести.

У̏сећи, усечем, (Рес. и Срем.) vide усјећи.

У̏сецати, ам, (Рес. и Срем.) vide усјецати.

Уси̏ђелица, f. die sitzen geblieben, keinen Mann bekommen, alte Jungfer, virgo coelebs; a nullo expetita.

У̏сијати, јем, v. pf. (Ерц.) 1) säen, sero. 2) scherzhaft für: verlieren, joco e pro: perdo.

Уси̏јати, ам, vide усјати.

У̏сијатисе, јемсе, v. r. pf. (Ерц.) sich hineinmengen, nonvocatus me infero.

Уси̏јатисе, амсе, vide усјатисе.

У̏сирити, им, v. pf. н. п. млијеко, сирац, käsen, cogo, coagulo.

У̏сиритисе, рисе, v. r. pf. gerinnen, cogi.

У̏сиса̑ње, n. das Verdorren, Austrocknen, exsiccatio.

У̏сисати, ишем, v. impf. austrocknen, exsiccor, exarasco.

Уси̏шнити, им, v. pf. klein, zart, be-

licat thun (im Gehen, Trinken), facio delicate, affecto elegantiam, venustatem.
Усйлитисе, имсе, v. r. pf. grollen, infensus sum. cf. укурчитисе.
Усјáвање, n. das Glühendmachen, candefactio.
Усјáвати, ам, v. impf. glühend machen, candefacio.
Ўсјао, усјала, ло, glühend, candens.
Ўсјати, ам, v. pf. glühend machen, candefacio.
Ўсјатисе, амсе, v. r. pf. erglühen, candeſco.
Ўсјев, m. (Ерц.) die Saat, sementis.
Усједâње, n. (Ерц.) das Aufsitzen, conscensio equi.
Усједати, ам, v. impf. (Ерц.) н. п. на коња, aufsitzen, conscendo.
Ўсједнути, нем, vide усјести.
Ўсјековâније, (Ерц.) Johannis Enthauptung, decollatio S. Johannis.
Ўсјелина, (Ерц.) ein abschüssiger Ort, locus praeceps.
Ўсјести (може се чути и усједнути), усједем (и усједнем), v. pf. (Ерц.) н. п. на коња, aufsitzen, conscendo.
Ўсјећи, усијечем, (Ерц.) 1) fällen, genug anhauen, caedo satis lignorum. 2) hineinschneiden, inseco.
Ўсјецати, ам, v. pf. (Ерц.) dim. von усјећи, anschneiden, indo, inseco.
Ускáкање, n. das Hineinspringen, transultus.
Ускáкати, ачем, v. impf. hineinspringen, salto in —.
Ускúдање, n. das Abpflücken, decerptio.
Ускúдати, ам, v. impf. } abpflücken, carpo.
Ускинути, нем, v. pf. }
Ускисúвање, n. das Sauerwerden, acescentia.
Ускисúвати, сује, v. impf. } sauer werden, acesco
Ускиснути, не, v. pf. }
Ускок, m. (cm.) der Entsprungene, Emigrant, exul, fugitivus.
„Није вино ускок Радоица —
Усколéбатисе, амсе, v. r. pf. sich verrücken, dimoveor: усколебаосе свијет.
Ускопáвање, n. das Aufgraben, fossio.
Ускопáвати, ам, v. impf. aufgraben, fodio.
Ускóпати, ам, v. pf. aufgraben, refodio.
Ускотрљати, ам, v. pf. zerwühlen, durcheinander werfen, diruo.
Ускóчити, им, v. pf. entspringen, effugio, aufugio.
Ўскрс, m. vide васкрсеније.
Ускрсовâње, vide васкрсовање.
Ускрсовати, сујем, vide васкрсовати.
Ўскрúшити, им, v. pf. abbrechen, defringo.

Ўскршњй, ња, ње, н. п. пост, Oster-, paschalis..
Ўслишити, им, v. pf. erhören, exaudio: како ти напио, Бог молитву услишио (кад напијају).
Ўсна, f. die Lippe, labium.
Ўснат, та, то, großlippig, labeo, labiosus.
Уснéтина, f. augm. v. усна.
Ўснити, им, v. pf. тита, träumen, somnio.
Ўснитисе, нисе, v. r. pf. коме што, mir hat geträumt, somnio.
Ўсница, f. dim. v. усна.
Успáвати, ам, v. pf. einschläfern, sopio.
Ўспављúвање, n. das Einschläfern, sopitio.
Успављúвати, љујем, v. impf. einschläfern, sopio.
Успаúрити, им, v. pf. кога, in Unruhe versetzen, inquieto
Успаúритисе, имсе, v. r. pf. unruhig werden, excitari.
Ўсперак, рка, m. der Einsatz (im Bein-kleide), panus insertus in latus caligarum:
„На усперку пашин делибаша —
Ўспор, m. ударио успор, der kleinere Fluß ist durch das Anschwellen des größern, in den er sich ergießt, zurückgetreten, redundatio fluminis.
Ўспоредо, nebeneinander, simul.
Ўсправити, им, v. pf. aufrichten, erigo, statuo.
Ўсправљâње, n. das Aufrichten, erectio, allevatio.
Ўсправљати, ам, v. impf. aufrichten, erigo, allevo.
Успрâво, aufrecht, erectum (statuo).
Ўспрéзање, n. vide узмицање.
Ўспрéзати, ежем, vide узмицати.
Ўспрéгнути, нем, vide узмаћи:
„Ништа Турци успрегнути не ке-
Ўсрати, усерем, v. pf. anscheißen, concaco.
Усрéд, mitten, in medio: усред села, усред куће.
Ўсро, m. hyp. du kleiner Scheißer, cacator parvulus.
Ўста, n. pl. 1) der Mund, os. 2) das Maul, die Zunge, има ала уста, maledicax.
Ўстава, f. die Schleuße, canalis clausus ad tempus: меље воденица на уставу.
Ўставити, им, v. pf. hemmen, aufhalten, retineo.
Ўстављâње, n. das Aufhalten, retentio.
Ўстављати, ам, v. impf. aufhalten, retineo.
Ўстављатисе, амсе, v. r. impf. sich verweilen, remoror,

Уставци, m. pl. трећи дан по крсном имену, cf. крсно име.

Устајање, n. das Aufstehen, surrectio.

Устајати, јем, v. impf. aufstehen, surgo.

Устајатисе, тојимсе, v. r. pf. abliegen, mitesco (de pomis).

Устакнути, нем, vide устаћи.

Усталац, аоца, m. m. j. човек, der fleißige Arbeiter, assiduus.

Устати, анем, v. pf. aufstehen, surgo.

Устаћи, такнем, vide поставити 2.

Усташца, n. pl. dim. v. уста.

Устегнути, нем, v. pf. н. п. коњу узду, anziehen, adduco.

Устезање, n. das Anziehen (des Zügels), adductio freni.

Устезати, ежем, v. impf. anziehen, adduco.

Устицање, n. vide постављање 2.

Устицати, ичем, vide постављати.

Устока, f. der Ostwind, eurus.

Устопице,} auf dem Fuße (nach folgen)
Устопце, } vestigiis insisto: отишао за њим устопице.

Усточићи, m. pl. cf. брадићи (само у оној загонетки).

Устргнути, нем, v. pf. abreißen, decerpo.

Устрелити, им, (Рес. и Срем.) vide устријелити.

Устријелити, им, v. pf. (Крц.) erschießen (mit dem Pfeil), sagitta trajicio: устријелила га вила.

Устручавање, n. Art gêne.

Устручаватисе, амсе, v. r. impf. sich geniren, non audeo.

Устрчавање, n. das Hinauflaufen, excursio in (montem).

Устрчавати, ам, v. impf. hinauflaufen, excurso (in montem).

Устрчати, им, v. pf. hinauflaufen, curro sursum.

Устук, m. 1) bei den бајалице der Spruch, womit sie das Uebel besprechen, daß es zurücktrete, formula incantatricis ut malum cedat retro, abeat. 2) ein Kraut dazu, herbae veneficarum genus.

Устукнути, нем, v. pf. zurückweichen, recedo.

Уступање, n. das Zurücktreten, recessio.

Уступати, ам, v. impf.} zurücktreten,
Уступити, им, v. pf. } recedo.

Усукати, учем, v. pf. drehen, intorqueo.

Усукивање, n. das Drehen, intorsio.

Усукивати, кујем, v. impf. drehen, torqueo.

Усути, успем, v. pf. hineingießen, schütten, fundo.

Утабати, ам, v. pf. einstampfen, conculco, inculco.

Утаборити, им, vide улогорити.

Утаборитисе, vide улогоритисе.

Утајатисе, јимсе, v. r. pf. sich verbergen, abscondor, н.п.зец. 2) unterbrochen werden, auf einige Zeit aufhören, intermitto, intermittor.

Утакмице,

Уталожитисе, имсе, v. r. sich legen, (vom Aufstand, Sturm), remitto, componor. cf. талог.

Утаманити, им, v. pf. völlig aufgehen, bis aufs letzte Stück verloren gehen, das Maß des Unglücks ist voll geworden, funditus pereo.

Утањити, им, v. pf. dünn werden, extenuari.

Утапкати, ам, v. pf. stampfen, conculco.

Утва, f. 1) (от.) некакаа тица водена; кажу да је по трбуу жута као злато: и зато се свагда пјева утва златокрила, eine (mythische?) Ente in Volksliedern, anatis genus cantibus celebratum. 2) Frauenname, nomen feminae.

Утвара, f. das Gespenst, spectrum. cf. авет.

Утворитисе, рисе, v. r. pf. коме што, scheinen, videor: утворило ми се, ich glaubte zu sehen, es erschien mir (als Gespenst).

Утврдити, им, v. pf. befestigen, firmo.

Утврђивање, n. das Befestigen, firmatio.

Утврђивати, ђујем, v. impf. befestigen, firmo.

Утегнути, нем, v. pf. stark anziehen, atringo.

Утезање, n. das Anziehen, strictio.

Утезати, ежем, v. impf. anziehen, adduco, stringo.

Утемељитисе, имсе, v. r. pf. sich etabliren, niederlassen, consideo.

Утерати, ам, (Рес. и Срем.) vide утјерати.

Утеривање, n. (Рес. и Срем.) vide утјеривање.

Утеривати, рујем, (Рес. и Срем.) vide утјеривати.

Утећи, ечем, v. pf. 1) entlaufen, evado. 2) коме, einen im Laufe hinter sich lassen, cursu supero.

Утећисе, ечемсе, v. r. pf. sich hervorthun, exsisto.

Утешен, m. (Рес. и Срем.) vide Утјешен.

Утешити, им, (Рес. и Срем.) vide утјешити.

Утија *, f. das Bügeleisen, ferramentum laevigatorium.

Утирање, n. 1) das Abwischen, abstersio. 2) das Abweiden, depastio.

Ỳтирати, рем, v. impf. 1) abwischen, abstergo. 2) abweiden, depascor.

Утискѝвање, n. das Hineindrücken, impressio.

Утискѝвати, кујем, v. impf. hineindrücken, premo in —.

Ỳтиснути, нем, v. pf. hineindrücken, premo in —.

Ỳтити, утијем, v. pf. fett werden, pinguesco.

Ỳтицâње, n. vide утјецање.

Ỳтицати, утичем, vide утјецати.

Ỳтицатисе, утичемсе, vide утјецатисе.

Утѝшати, ам, v. pf. 1) still werden (z. B. vom Winde), conticesco. 2) stillen, sedo.

Ỳтјецâње, n. (у Ерц.) 1) das Ergießen eines Flußes in einen andern, influxus. 2) das Entlaufen, effugium. 3) das Besiegen im Laufe, victoria cursus. 4) das Vornehmen, Vorhaben, propositum.

Ỳтјецати, утјечем, v. impf. (у Ерц.) 1) sich ergießen, influo. 2) entlaufen, effugio. 3) hinter sich lassen, praecurro.

Ỳтјецатисе, утјечемсе, v. r. impf. (Ерц.) sich hervorthun, exsisto.

Ỳтјешен, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.

Ỳтјешити, им, v. pf. (Ерц.) и п. дијете, beschwichtigen (ein Kind), tranquillo.

Утлѐисати, ишем, v. pf. ausbügeln, laevigo.

Утòвити, им, v. pf. fett machen, wohl füttern, pasco.

Ỳток, m. die Mündung, ostia: на утоку Саве у Дунаво.

Утòлити, им, v. pf. still werden, conticesco.

Утòнути, нем, v. pf. ersaufen, ertrinken, mergi.

Утòпитисе, имсе, v. r. pf. ertrinken, mergi.

Утопљѐник, m. der Ertrunkene, mersus. Ỳванио као утопљеник.

Ỳторак (ỳторак), рка, m. vide уторник.

Ỳторе, f pl. das Vorspringende der Faßdauben außerhalb des Bodens, quod procurrit de tabulis extra fnodum.

Утôрнûк (говорисе и уторак), m. 1) der Dienstag, dies martis. 2) (scherzhaft) der Kolbenprügel, vide књача.

Ỳторњâк, m. m. j. обруч, der Reif an den уторе, orbis dolii extra fundum.

Утòчити, им, v. pf. einschenken, infundo.

Ỳтрапити, им, v. pf. eingraben, infodio, defodio.

Утрѐнûк, m. die Heerstraße, via trita: узео утреник (er ist davon gelaufen).

Ỳтрина, f. die Trift, pascua.

Ỳтркѝвање, n. das Wettlaufen, cursus.

Утркѝватисе, кујемсе, v. impf. wettlaufen, curro.

Ỳтрлити, им, v. pf. н. п. клис, erpassen, excipio.

Ỳтрнути, нем, v. pf. н. п. свијећу, ватру, auslöschen, exstinguo.

Утр́нути, нем, v. pf. starr werden, obtorpesco: утрнула ми нога, рука.

Ỳтроба, f. das Eingeweide, intestina.

Ỳтрти, рем, утрьо, v. pf. 1) reiben, tero (Rettig). 2) hart treten, conculco, tero: утрла говеда око села. 3) abwischen, abstergo. cf. отрти.

Утру́нити, им, v. pf. кога, Splitter in die Augen werfen, festucas injicio in oculum.

Утру́нитисе, имсе, v. r. pf. утрунио сам се, es ist mir etwas ins Auge gefallen, incidit mihi aliquid in oculum.

Утрчáвање, n. das Hineinlaufen, incursatio.

Утрчáвати, ам, v. impf. hineinlaufen, incurso.

Утрчáватисе, амсе, v. r. impf. sich unberufen in etwas mengen, ingerere se.

Утр̀чати, чим, v. pf. hineinlaufen, curro in —.

Утр̀чатисе, чимсе, v. r. pf. sich unberufen in etwas mengen, ingerere se alicui negotio.

Ỳтувити, им, vide упамтити.

Уту́пити, им, v. pf. abstumpfen, obtundo, obtusum reddo.

Уту́рање, n. das Hineinwerfen, injectio.

Уту́рати, ам, v. impf. } hineinschleudern, injicio.
Уту́рити, им, v. pf. }

Ỳтући, учем, v. pf. 1) лука, соли, stoßen, contundo. 2) вола, durch Zerstoßen castriren, testiculos contundo.

Ỳћерати, ам, (Ерц.) vide сaћерати.

Ỳћерѝвање, n. (Ерц.) vide саћеривање.

Ућерѝвати, рујем, (Ерц.) vide саћеривати.

Ỳћи, уђем, v. pf. hineingehen, intro.

Ућу́дитисе, имсе, v. r. pf. stutzig werden, obstupesco, obstino.

Ућу́тети, тим, (Рес.) vide ућућети.

Ућу́тетисе, тимсе, (Рес.) vide ућућетисе.

Ућу́тити, им, (Срем.) vide ућућети.

Ућу́титисе, имсе, (Срем.) vide ућућетисе.

Ућу́ћети, утим, v. pf. (Ерц.) still werden, verstummen, obmutesco.

Ућу́ћетисе, утимсе, v. r. pf. (Ерц.) verstummen, conticesco.

:! interj. ух! ach! ah! cf. у.
.аасти, атим, v. pf. } aufblühen, ef-
.ватити, им, v. pf. } floresco.
вѐлити, им, (Рес. и Срем.) vide
/цвијелити.
вијѐлити, им, v. pf. (Ерц.) weinen
machen, facio flere, cogo in lacrymas.
е́динти, им, (Рес. и Срем.) vide уцн-
единти.
еђ́ивање, n. (Рес. и Срем.) vide у-
цјеђивање.
еђи́вати, ђујем, (Рес. и Срем.) vi-
le уцјеђивати.
ена, f. (Рес. и Срем.) vide уцјена.
е́нити, им, (Рес. и Срем.) vide уци-
енити.
ије́динти, им, v. pf. (Ерц.) hinein-
eihen, incolare.
ије́нити, им, v. pf. (Ерц.) schätzen,
estimo, н. п. ајдуци кад увате чо-
ека (или му дијете одведу) па уци-
рне; што се догађа и сад по Тур-
кој. Кашто ајдуци воде дијете по
јесец дана са собом, док му отац
е састави уцјену и не да.
јеђи́вање, n. (Ерц.) das Hineinseihen,
ncolatio.
јеђи́вати, ђујем, v. impf. (Ерц.) hin-
inseihen, incolo.
јена, f. (Ерц.) die Abschätzung, aesti-
natio. cf. уцијенити.
ење, n. 1) das Lehren, doctio. 2) das
ernen, τὸ discere.
е́стати, ам, v. pf. oft thun, fre-
quento.
и́нити, им, v. pf. 1) што, thun,
acio. 2) коме, anthun (verhexen), fa-
cino. 3) кожу, zurichten, praeparo.
) жито, reitern, cribro.
и́нитисе, имсе, v. r. pf. 1) mir kommt
s vor, 2) sich anstellen, simulo.
итељ, m. der Lehrer, docens, magi-
ter. cf. школа.
итељев, ва, во, des Lehrers, magi-
stri.
итељевица, f. die Frau des Lehrers,
ixor magistri.
итељскй, ка, ко, 1) Lehrer-, magi-
strorum. 2) adv. wie ein Lehrer, more
nagistri.
ити, им, v. impf. 1) кога, lehren,
loceo. 2) што, lernen, disco. 3) lesen,
ego. cf. читати.
итисе, имсе, v. r. impf. lernen, di-
co: учисе књизи und учисе писати,
итати и т. д.
кур*, m. vide гатњик.
ку̀рлук*, m. der Theil der (türkischen,
ingrischen) Hosen, durch den der Gür-
el gezogen ist, caligarum, turcicarum
pars.
тугалија*, m. т. ј. паша, Pascha
von drei Roßschweifen, passa trium
caudarum equinarum:
„И осмога пашу учтуглију —
Учу̀вати, ам, (ст.) vide сачувати:
„Учуваj се од града Зворника —
Уџбашлије* (паште), f. pl. Art паште:
„Зађешесе злаћени пиштољи
„За њезине паате уџбашлије —
У̀џера, f. Schimpfwort auf eine elende
Hütte, convicium in casam.
У̏ш, f. die Laus, pediculus.
У̏ш (уше)! interj. sagt man zum Schwei-
ne um es wegzujagen, vox pellendi
sues.
У̏шанчитисе, имсе, v. r. pf. sich ver-
schanzen, vallo se munire.
Уша́рати, ам, v. pf. anfangen zu lügen
(es bunt zu treiben), mentiri coepi.
У̏ше! interj. vide уш!
Уше́њак, њка, m. kleine Laus, pedicu-
lus parvus.
Ушѐпрљити, им, v. pf. in kümmerliche
Lage kommen, in angustias incido.
У̏ши (gen. уши̑ и ушију), f. pl. 1) die
Ohren, pl. von уво. 2) das Oehr, an-
sa, foramen, н. п. у котла, у чабра,
у игле, у сјекире, у срца.
У̏шивање, n. das Hineinnähen, insutio.
У̏шиавати, ам, v. impf. hineinnähen,
insuo.
У̏шити, ушијем, v. pf. hineinnähen,
insuo.
У̏шица, f. dim. v. уш.
У̏шице, f. pl. dim. v. уши.
У̏шишикати, ам, v. pf. 1) ein unruhi-
ges Pferd besänftigen, beruhigen, miti-
go. 2) überhaupt, einen Zornigen be-
sänftigen, lenio, mitigo.
Ушко́пити, им, vide уштропити.
У̏шко́пљени̑к, m. 1) der Schöps, Ham-
mel, vervex. 2) der Verschnittene, eu-
nuchus.
У̏шљив, ва, во, lausig, (Läuse habend),
pediculosus.
У̏шљивац, вца, m. der Lauskerl, homo
pediculosus.
У̏шљивица, f. die Lausige, pediculosa.
У̏штавити, им, т. ј. кожу, cf. учи-
нити.
У̏штап, m. der abnehmende Mond: сад
је уштап, luna dacrescit.
Уштаптнутисе, несе, v. r. pf. т. ј.
мјесец, abnehmen, decresco.
Уштипнути, нем, v. pf. kneipen, zwi-
cken, vellico.
У̏штипак, пка, m. (österr. die Zwick-
krapfen), placentulae genus.
У̏штипчић, m. dim. v. уштипак.
У̏штиркати, ам, v. pf. stärken,
amylo corroboro (lintea).
Уштро̀пити, им, v. pf. verschneiden,
castro.

Ушће, n. die Mündung, ostia.
Ушур, m. 1) vide ујам, 2) узео Бог од њега ушур, hat gleichsam die Mühlgebühr von ihm genommen, ihn gezeichnet (durch Beraubung eines Gliedes).
Ушутјети, тим, (Рес.) vide ушућети.
Ушутјетисе, тимсе, (Рес.) vide ушућетисе.
Ушутити, им, (Срм.) vide ушућети.
Ушутитисе, имсе, (Срм.) vide ушућетисе.
Ушућети, утим, v. pf. (Крц.) verstummen, conticesco.
Ушућетисе, v. r. pf. (Крц.) verstummen, conticesco.

Ф.

Фаин, vide ваин.
Фајда, f. vide вајда.
Фаќља, f. (ст):
„Један калпак, девет челенака,
„И десета Фаќља окована,
„Из ње су му до три пера златна,
„Што јунака бију по плећима —
Фаласе*, f. pl.} vide валаке.
Фалаке, f. pl.}
Фалинка, f. vide валинка.
Фалити, им, vide валити.
Фалити, им, vide валити, mit allen Ableitungen und Zusamensetzungen.
Фамилија, f. vide вамилија.
Фамилијаш, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Famulus in der Schule, scholae famulus.
Фамилијашина, f. das Famulusgeld, pecunia solvenda scholae famulo.
Фат, m. vide ват.
Фела, f. vide вела.
Фелер, (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vide валинка, мана, погрјешка.
Фењер*, m. die Laterne, laterna.
Фереџа*, f. Art Oberkleids türkischer Frauen, pallae turcicae genus.
Ферман, m. der Ferman, rescriptum imperatoris Turcici.
Фермен*, m. } Art männlicher Weste
Фермене, нета, n. } ohne Aermel, subuculae genus.
Фес, m. vide вес.
Фесић, dim. v. фес.
Фетислам*, m. vide Кладово.
Фигањ, m. vide вигањ.
Филдиш*, m. vide вилдиш.
Филиман m. vide вилиман.
Филџан*, m. die Schale, phiala.
Фини, на, но, vide вини.
Фитиљ, m. vide витиљ.
Фишек*, m. vide вишек.
Фишеклук*, m. vide вишеклук.
Фландра, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан. особито по варошима) ein Schimpfwort für eine liederliche Weibsperson, vulgivaga.
Фландретина, f. augm. v. фландра.
Фланер, m. (у Сријему, у Бачк. и Бан.) das Flanell, pannus flanella dictus.
Форинта, f. vide воринта.
Форма, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан особито по варошима) die Form, forma.
Форшпан, m. } vide вошпан.
Фошпан, m. }
Фрајкор, m. vide врајкор.
Фрајкорац, рца, m. vide врајкорац.
Фрајкорија, f. vide врајкорија.
Фрајкорски, ка, ко, vide врајкорски.
Фрајт, m. vide врајт.
Француз, m. der Franzose, Gallus.
Француска, f. Frankreich, Gallia.
Француски, ка, ко, 1) französisch, gallicus. 2) adv. französisch, gallice.
Францускиња, f. die Französinn, Galla.
Фрас, m. vide врас.
Фратор, m. vide вратор и пратор.
Фраторов, ва, во, vide враторов и праторов.
Фраторски, ка, ко, vide враторски и праторски.
Фришак, шка, ко, vide вришак.
Фртаљ, m. vide вртаљ.
Фртаљче, чета, n. vide вртаљче.
Фрушка гора, f. das Gebirge, das Sirmien von Westen nach Osten durchschneidet, nom. propr. saltus.
Фрушкогорац, рца, m. н. п. калуђер, Fruschkogorer.
Фрушкогорски, ка, ко, Fruschkogorer.
Фунта, f. vide вунта.
Фунташ, m. vide вунташ.
Фунташки, ка, ко, vide вунташки.
Фуруна* (фуруна), f. vide вуруна.
Фуруница (фуруница), f. dim. v. фуруна.
Фурунски, ка, ко, vide вурунски.
Фуруџија*, m. vide вуруџија.

Ц.

Цаварика, f. Schimpfwort für einen schlechten Wein, convicium in vinum malum.
Цавтити, им, vide цватити.
Цагрије, f. коре од ножа, cf. кора.

ка, цака, in den поскочице (Tanz-
reihen) Nachahmung des Lautes der
Knöpfe, Münzen u. dgl. beim Tanze,
interj. de sonitu conflictorum saltantis.
р, m. der Kaiser, imperator.
рев, ва, во, des Kaisers, imperato-
ris.
ревина, f. 1) das Kaisergut, res im-
peratoris 2) das Kaiserland, Kaiserthum,
imperium.
ревић, m. der junge Kaiser, impera-
toris filius.
ревица, f. m. j. пара, eine Art Para,
numuli genus.
риград, m. die Kaiserstadt (Konstan-
tinopel), urbs imperatoria (Constanti-
nopolis). Србљи приповиједају, да
Цариград нијесу људи зидали, него
да се сам саздао: кажу да је нека-
да цар ловећи нагазио на мртву
људску главу и прегазио је с коњем;
онда му глава проговорила; „Шта
ме газиш, кад ћу ти мртва доса-
дити." Кад то чује цар, онда сја-
ше с коња и узме ону главу те је
однесе кући; па је код куће саже-
же, и оно угљевље одње, пошто се
охлади, стуче у пра, па завије у ар-
тију и остави у сандук. Послије
некога времена отиде некуда цар,
а његова кћи (која је била ђевојка
за удају) узме кључеве па отвори
сандук и почне по њему нешто
преметати; кад нађе онај пра у
артији, види да је некакав пра, али
не зна какав је, па онда метне
прст на језик те покваси па умочи
у онај пра и лизне мало, да би до-
знала шта је; потом га опет за-
вије у артију као што је и био и
остави у сандук, а она од тога ча-
са постане трудна. Кад се по-
сље стане истраживати и испи-
ивати од куд и како, дозна се
да је од оне главе. Кад ђевојка бу-
де на том доба, а она роди сина.
Кад узме цар још онако мало ди-
јете у руке, а оно њему одма рука-
ма те за браду! Онда цар заповје-
ди да донесу један тањир жива
угљевља, а један дуката: да огле-
дају, чини ли то дијете из лудос-
ти, или од своје воље. „Ако (вели)
буде дијете лудо, оно ће потрча-
ти с рукама и за угљевље, ако ли
не буде лудо, оно ће за дукате."
Кад донесу пред дијете угљевље и
дукате, а оно одма рукама за ду-
кате, а угљевљу ни мукает. Цар
већ види да ће оно да се испуни,
што му је глава казала. Кад буде ди-
јете већ велики момак, онда га цар
отера у свијет, и каже му: „Да се
нигђе не ставиш, док не нађеш
ђе су се два зла ударила."— Одају-
ћи тај момак по свијету, кад до-
ђе на оно мјесто, ђе је сад Цари-
град, нађе глогов трн, ђе се око
њега обмотала гуја, па гуја пеца
трн, а трн боде гују; онда поми-
сли у себи: „Ево ово су два зла."
па пође у наоколо разматрати о-
на мјеста; кад дође, онако у нао-
коло идући, опет поблизу онога
трна, онда стане, па рече: „Овђе
треба с т а т и." У који ма то ре-
че, у онај се ма обазре, а то се
од онога трна до његови леђа (куд
је гођ он ишао) створио зид. И од
тога мјеста до онога трна, кажу
да ни данас нема зида у Цариígра-
ду (а да се он није обазрео и да
није рекао: овђе треба стати,
зид би за њим нарастао до трна).
Послије он ту постане цар, и од
свога ђеда отме царство.
Цариградскӣ, ка, ко, 1) Konstantino-
politanisch, constantinopolitanus. 2) als
adv. konstantinoplisch, more constanti-
nopolitano, н. п. носисе.
Цариграђанин, m. der Konstantinopo-
litaner, Constantinopolitanus.
Цариграђанка, f. die Konstantinopoli-
tanerin, Constantinopolitana.
Царић, m. 1) dim. v. цар. 2) der Zaun-
könig, regulus.
Царица, f. die Kaiserin, imperatrix.
Царичин, на, но, der Kaiserin, impe-
ratricis.
Царичина, f. (Königinnbrunn) berühmte
Quelle in der крајина Неготинска,
von wo Ueberbleibsel einer Wasserlei-
tung nach Правово. cf. крајина.
Цароване, n. das Zarseyn, das Kaiser-
thum, imperium:
„Ђеовање моје цароване —
Царовати, рујем, v. impf. цар seyn,
sum imperator, impero.
Царскӣ, ка, ко, 1) kaiserlich, impera-
torius. 2) adv. kaiserlich, imperatoris
more.
Царство, n. das Kaiserthum, Reich,
imperium.
Цват, m. vide цвијет.
Цватити, им, vide цвјетати.
Цвијан, m. (Рес. и Срем.) vide Цвијан.
Цвијо, m. (Рес. и Срем.) vide Цвијо.
Цвекла, vide блитва.
Цвељање, n. (Рес. и Срем.) vide цвије-
љање.
Цвељати, ам, (Рес. и Срем.) vide цвије-
љати.
Цвет, m. (Рес. и Срем.) vide цвијет.

Цвѐта, f. (Рес. и Срем.) vide Цвијета.
Цвѐтак, тка, m. hyp. v. цвет.
Цвѐтање, n. (Рес. и Срем.) vide цвјетање.
Цвѐтасти, та, то, (Рес. и Срем.) vide цвјетасти.
Цвѐтати, ам, (Рес. и Срем.) vide цвјетати.
Цвѐти, f. pl. (Рес. и Срем.) vide цвијети.
Цвѐтин, m. (Рес. и Срем.) vide Цвијетин.
Цвѐтко, m. (Рес. и Срем.) vide Цвјетко.
Цвѐтнӣ, на, но. (Рес. и Срем.) vide цвјетни.
Цвѐтоје, m. (Рес. и Срем.) vide Цвјетоје.
Цветоно̀сије, n. (Рес. и Срем.) vide цвјетоносије.
Цвѐтош, m. (Рес. и Срем.) vide Цвјетош.
Цвѐтуља, f. (Рес. и Срем.) vide цвјетуља.
Цвѐће, n. (Рес. и Срем.) vide цвијеће.
Цвѐћице, n. dim v. цвеће.
Цвијан, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвијѐљање, n. (Ерц.) das Weinenmachen, permotio ad fletum.
Цвијѐљати, ам, v. impf. (Ерц.) weinen machen, facio flere.
Цвијет, m. (Ерц.) 1) (coll.) die Blüte, flos. 2) (pl. цвјетови) die Blume, flos.
Цвијѐта, f. (Ерц.) Frauenname, nomen feminae.
Цвијѐтак, тка, m. hyp. v. цвијет.
Цвијети, f. pl. (Ерц.) der Palmsonntag, dominica palmarum.
Цвијетин, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвијеће, n. (coll. Ерц.) die Blumen, flores.
Цвијећице, n. dim. v. цвијеће.
Цвијо, m. (Ерц.) hyp. v. Цвијетин.
Цвилети, лим, (Рес.) } vide цвиљети.
Цвилити, лим, (Срем.) }
Цвиљење, n. das Wehklagen, lamentatio.
Цвиљети, лим, v. impf. (Ерц.) wehklagen, lamentor.
Цвјетање, n. (Ерц.) das Blühen, flos.
Цвјѐтаст, та, то, (Ерц.) н. п. крава, eine Blöße an der Stirne habend, macula albai in fronte praeditus.
Цвјѐтати, ам, v. impf. (Ерц.) blühen, floreo.
Цвјеташин, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.m.
Цвјѐтић, m. dim. v. цвијет.
Цвјѐтко, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвјѐтни, на, но, (Ерц.) н. п. недеља, die Palmwoche, hebdomas palmarum.
Цвјѐтоје, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвјетоно̀сије, n. (Ерц.) vide цвијети:
„Пред Ристово пред цвјетоносије —
Цвјѐтош, m. (Ерц.) Mannsname, nomen viri.
Цвјѐтуља, f. (Ерц.) Name für eine Kuh die wie eine Blume an der Stirne hat, nomen vaccae quae in fronte habet notam albam.
Цво̀кање, n. das Schmatzen (laute Küssen), osculatio cum sonitu.
Цво̀кати, ам, v. impf. schmatzen, cum sonitu osculor.
Цво̀ке, genit. in der Redensart: у њему нема ни цвоке, mit einer halben Oka ist nichts zu machen, nec operae pretium est bibere dimidiam ocam.
Цво̀кнути, нем, v. pf. schmatzen, cum sonitu osculor.
Цвр̀ка, f. das Zwitschern, fritinnitus.
Цвр̀кнути, нем, v. pf. 1) zwitschern, fritinnio. 2) zwitschern, schwirren (Wasser auf Feuer gegossen), strido.
Цвркута̀ње, n. das Zwitschern, garritus (avium).
Цвркута̀ти, ућем, v. impf. zwitschern, garrio.
Цвр̀чање, n. das Zwitschern, fritinnitus, stridor.
Цвр̀чати, чим, v. impf. zwitschern, fritinnio, strideo.
Цѐв, f. (Рес. и Срем.) vide цијев.
Цѐвчина, f. augm. v. цев.
Цѐвчица f. dim v. цев.
Цѐдило, n. (Рес. и Срем.) vide цједило.
Цѐдити, им, (Рес. и Срем.) vide цједити.
Цѐдуља, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Zettel, scheda.
Цѐдуљар, m. der Zettel gibt (z. B. an Zollstätten, Stadtthoren) schedularius.
Цѐдуљарев, ва, во, } des Zettelgebers, schedularii.
Цѐдуљаров, ва, во, }
Цѐдуљица, f. dim. v. цедуља.
Цѐђ, m. (Рес. и Срем.) vide цијеђ.
Цѐђење, n. (Рес. и Срем) vide цијеђење.
Цекин, m. vide рушпа.
Цѐлац, лца, m. (Рес. и Срем.) vide цијелац.
Целивање, n. (Рес. и Срем.) vide цјеливање.
Целивати, ам (и целујем), (Рес. и Срем.) vide цјеливати.
Цело̀купан, пна, но, (Рес. и Срем.) vide цјелокупан.
Цѐна, f. (Рес. и Срем.) vide цијена.
Цѐњење. n. (Рес. и Срем.) vide цијењење.
Цѐнити, им, (Рес. и Срем.) vide цијенити.
Цѐнта, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.)

der Centner (österr. der Centen), pondus centenarium, centipondium.
њење, n. (Рес. и Срем.) vide цјењење.
њкање, n. (Рес. и Срем.) vide цјењкање.
њкатисе, амсе, (Рес. и Срем.) vide цјењкатисе.
о, цела, ло, (Рес. и Срем.) vide циел.
пало, n. (Рес. и Срем,) vide цјепало.
паница, f. (Рес. и Срем.) vide цјепаница.
паничица, f. dim. v. цепаница.
пање, n. (Рес. и Срем.) vide цијепање.
пати, ам, (Рес. и Срем.) vide циепати.
пачки, (Рес. и Срем.) vide цјепачки.
ка, f. (Рес. и Срем.) vide цјепка.
пци, паца, m. pl. (Рес. и Срем.) vide цијепци.
пчица, f. dim. v. цепка.
, m. 1) die Cerreiche, cerrus. 2) nom. propr. eines Berges der die нахија von Зворник von der von Шабац trennt, nom. propr. montis:
Завр Цера високе планине —
рење, n. das Lachen mit Weisung der Zähne, risus ostensis dentibus.
рибаша, m. der Zigeunerhauptmann, dux zingarorum.
рибашин, на, но, des Zigeunerhauptmanns, ducis zingarorum.
рибашиница, f. die Frau des Zigeunerhauptmanns, uxor ducis zingarorum.
рик, m. Wald von Cerr-Eichen, cerretum.
ритисе, имсе, v. r. impf. Zähne weisend lachen, rideo dentimus ostensis.
рић, m. eine junge Cerreiche, cerrus parva.
рница, f. варош у Ерцеговини:
Одатле се свали подигоше,
У Церници конак учинише —
ров, ва, во, von der Cerreiche, cerreus, cerrinus.
ровац, вца, m. 1) жир, die Eicheln der Cerr-Eiche, glandes cerri. 2) Stab von der Cerreiche, baculus cerreus.
ровача, f. 1) Stock von der Cerreiche, hastis cerreus. 2) диња, die schönste Art von Melonen, peponis genus optimum.
ровина, f. 1) Cerrholz, Zirnholz, lignum cerreum. 2) im Scherz für царевина: наша церовина до вијека.
тиња, f. 1) der Fluß Цетиња. 2) dessen Gebiet, ager circumcetinanus:

„Ој Цетињо водо поносита —
„У Цетињи усред горе Црне —
Цетињанин, m. човек из Цетиње:
„Вино пије тридест Цетињана
„Крај Цетиње тије воде ладне —
Цетињка, f. жена, или ђевојка из Цетиње:
„Вино служи Цетињка ђевојка —
Цетињски, ка, ко, von der Цетиња:
„Оде право врелу Цетињскоме —
Цех, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.), die Zeche (der Handwerker), collegium.
Цехмајстор, m. der Zechmeister, magister collegii.
Цехмајсторов, ва, во, des Zechmeisters, magistri collegii.
Цецељ, m. пресладно као цецељ.
Циганија, f. (coll.) die Zigeuner, Zingari.
Циганин, m. der Zigeuner, Zingarus.
Циганинов, ва, во, des Zigeuners, Zingari.
Циганисање, n. das Zigeunern, facio more Zingari.
Циганисати, ишем, v. impf. zigeunern, facio more zingari.
Циганка, f. die Zigeunerin Zingara.
Циганлук, m. die Zigeunerey, mos, vagatio Zingarorum.
Цигански, ка, ко, 1) zigeunerisch, zingarus. 2) adv. more zingari.
Циганчад, f. (coll.) die Zigeunerkinder, pueri zingari.
Циганче, чета, n. ein junger Zigeuner, puer zingarus.
Циганчење, n. das Benehmen einer Zigeunerin, mos zingarae.
Циганчин, на, но, der Zigeunerin, zingarae.
Циганчина, f. augm. v. циганка.
Циганчити, им, v. impf. wie eine Zigeunerin sich benehmen, facio more zingarae.
Циганчица, f. dim. v. циганка.
Цигла, f. der Ziegel, later.
Циглана, f. die Ziegelhütte, der Ziegelofen, officina lateraria, fornax lateraria.
Циглар, m. der Ziegelbrenner, laterarius.
Цигли, ла, ло, einzig nur, nonnisi: цигли један, цигла два и т. д.
„У Стојана нема млого друга,
„Размa цигле двије вјерне слуге —
Циго, m. (vertraulich fur циганин).
Цигулин, m. само у овој загонетки: Цигулин цичи у лугу; да није цигулина у лугу, сви би људи залуду (воденица).
Цијев, f. (Ерц.) das Rohr, die Röhre, fistula, canalis, tubus: цијев од зовине, што жене сучу пређу на њу, цијев пушчана; цијев у ноге (т. ј. голијен.).

Цијèдити, им, v. impf. (Ерц.) seihen, colo, percolo.

Цијеђ, m. (Ерц.) die Lauge, cinis lixiva.

Цијеђење, n. das Seihen, colatio.

Цијел, ла, ло, (Ерц.) ganz, totus, integer; unverletzt, integer.

Цијèлац, лца, m. (Ерц.) m. j. снијег, bahnloser Schnee, nives integrae (non tritae pedibus).

Цијèна, f. (Ерц.) der Preis, pretium.

Цијèнити, им, v. impf. (Ерц.) schätzen, aestimo.

Цијèњење, n. (Ерц.) das Schätzen, aestimatio.

Цијèпâње, n. (Ерц.) das Spalten, fissio.

Цијèпати, ам, v. impf. (Ерц.) spalten, findo.

Цијèпци, паца, m. pl. (Ерц.) они штапци, што стоје у пређи између нита и горњега вратила.

Цио, цијела, ло, vide цијел.

Цик, m. in dem Ausdrucke: ударио га по цику, auf den Kopf, in caput.

Цика, f. das Geschrey (der Schweine, Mäuse), editus sonus: ци!

Цикнути, нем, v. pf. ци schreyen, edo sonum ци.

Цимирота, m. vide Климента.

Цинцâр, m. der thracische Walach, Valachus thrax (vielleicht weil sie цинц, u. dgl. sprechen, statt чинч).

Цинцâрев, ва, во, vide Цинцаров.

Цинцàрија, f. (coll.) das Zinzarenvolk, genus Zinzarorum.

Цинцâрка, f. die Zinzarin, zinzara.

Цинцâров, ва, во, des Zinzaren, zinzari.

Цинцарскӣ, ка, ко, 1) zinzarisch, zinzaricus. 2) adv. more zinzari.

Цинцарчâд, f. (coll.) die jungen Zinzaren, zinzari juvenes.

Цинцâрче, чета. n. der junge Zinzar, puer zinzaricus.

Цинцо, m. vertraulich für Цинцар.

Ципање, n. das (leichtfertige) Betheuern bei Gott! temera dei testatio.

Ципатисе, амсе, v. r. impf. н. п. Богом, (leichtsinnig) bei Gott betheuern, deum testor temere.

Ципела, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Schuh, calceus.

Ципелица, f. dim. v. ципела.

Циповка, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) ein kleinerer Laib Brot auf die Reise, panis compendiosior.

Ципор, m. vide геак.

Ципорка, f. das gemeine Weib, mulierala de plebe.

Ципоров, ва, во, des цинор, homuncionis de plebe.

Ципорскӣ, ка, ко, 1) zivorisch, plebejus 2) adv. zivorisch, plebis more.

Цић! приповиједају, да је некакав човек изјео печену кокош у очи Божића, па рекао: „Цић гузица до Божића."

Цицвара, f. ein Gericht, meist um Gäste zu empfangen, cf. масло.

Цицварâш, m. (im Scherze) der требник, nomen jocosum libri ecclesiastici (ritualis), weil seinem Gebrauche meist eine цицвара nachfolgt.

Цицибâн, m. само у овој загонетки: Поручује Цицибан Цицибаници: пошљи мене шетњу ветњу на магарици; покисе ми бела пена на загалици? (т. ј. човек из воденице поручује жени да му пошље кола да носи брашно.)

Цицкоза, eine Art Kinderspiels in der Бачка.

Цича, f. grimmige Kälte, Kraftkälte, frigus intensissimum.

Цичање, n. das ци, ци machen, sonus ци.

Цичати, чим, v. r. impf. ци machen, (wie das junge Schwein, die Maus,) edo sonum ци.

Цјèвчина, f. augm. v. цијев.

Цјèвчица, f. dim. v. цијев.

Цјèдило, n. (Ерц.) der Seiher, die Seihe, das Seihgefäß, colum.

Цјеливање, n. (Ерц.) das Küssen, osculatio.

Цјеливати, ам (и цјелујем), v. impf. (Ерц.) küssen, osculor (in Liedern und in der Kirche) cf. љубити.

Цјèлица, f. (Ерц.) н. п. земља, vide ледина.

Цјелòкупан, на но, (Ерц.) unversehrt (von Leichnamen der Heiligen,) corpus (sancti) integrum, incolume.

Цјењкâње, n. (Ерц.) feilschen, handeln, licitatio.

Цјèњкатисе, амсе, v. r. impf. (Ерц.) feilschen, handeln, licitari.

Цјèпало, n. (Ерц.) мјесто, ђе се дрва цијепају, der Spalteplatz, locus findendorum lignorum.

Цјèпаница, f. (Ерц.) ein Scheit Holz, pars ligni secta, lignum sectum.

Цјèпаничица, f. dim. v. цјепаница.

Цјèпачкӣ, adv. (Ерц.) н. п. оплести косу, Art Haarflechtens, comtionis genus.

Цјèпка, f. (Ерц.) der Scheit, ligni pars secta.

Цјèпчица, f. dim. v. цјепка.

Цвайтисе, имсе, vide спаклитисе.

Цòкуле, f. pl. die Bundschuhe (der Soldaten), calceamenti genus.

Цокòтање, n. das Zittern vor Kälte, tremor prae frigore.

ѐтати, ко̂ем, v. impf. н. п. од
ме, zittern, tremo.
, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.)
r Zopf, cauda capillorum, cf. кика,
етеница.
, m. der Wurm, vermis.
а, f. das Wurmloch; foramen fa-
um a teredine.
ак, вка, m. hyp. v. црв.
а̂ње, n. 1) das Wurmigseyn, vermi-
latio 2) das Lausen, depexio, subla-
o pediculorum.
ватисе, амсе, v. r. impf. 1) Wür-
ner erzeugen, wurmstichig seyn, ver-
iculor, 2) sich lausen, tollo pedicu-
os.
ве̏мпе̑рка (црвенперка), f. eine Art
einen Vogels mit rothem Gefieder,
vicula rubra.
ве̑н, f. die Röthe, rubor, rubedo.
вен, на, но, roth, ruber.
ве̏не̑ње, n. vide црвењење.
ве̏ника, f. 1) eine rothe Ziege, sio vo-
ant capram coloris rubei 2) (cm.)
other Wein, vinum rubrum:
Иван сједи на тананој кули,
Те он пије црвенику вино —
ве̏нило, n. 1) die Röthe (Farbe), rubia,
2) die Röthe, das Rothgefärbte, rubeum.
ве̏нити, им, v. impf. röthen, rube-
facio.
ве̏нитисе, имсе, v. r. impf. roth
seyn, rubeo.
венкаст, ma, mo, röthlich, subru-
ber.
рве̏ње̑ње, n. das Röthen, rubefactio;
rubor.
вић, m. dim. v. црв.
вља̂ње, n. vido црвање.
вљатисе, амсе, vido црватисе.
вљив, ва, во, wurmig, verminulo-
sus.
рвото̂ч, f. der Wurmfraß, via tero-
dinis.
рвѐточина, f. der Wurmfraß, pulvis
e corruptione per vermes.
ре́во, n. (Рес. и Срем.) vide цријево.
ре̑п, (Рес и Срем.) vido цријеп.
ре̏пић, m. dim. v. цреп.
ре̑пња, f. (у Сријему) vide црепуља.
ре̏пуља, f. ein großer Deckel, der
erwärmt über das zu backende Brot,
u. a. Bäckereyen gelegt wird, opercu-
lum.
рије̏во, n. (Ерц.) der Darm, intesti-
num.
рије̑п, m. (Ерц.) 1) die Scherbe, testa
2) der Hohlziegel, imbrex.
Цркáвање, n. das Crepieren, Umkom-
men, interitus, mors.
Цркáвати, ам, v. impf. crepieren, um-
kommen, perire.

Цр̏кавица, f. (mitleidig) ein bischen
Vermögen, facultatula:
A Има ли он што?
B. Има неку цркавицу.
Цр̑ква, f. die Kirche, ecclesia, cf. ан-
мастир.
Цркваˊри, m. pl. људи, што иду на-
мастирима о великим годовима
(Kirchgänger), cf. намастир.
Цркве̏ни̑, на, но, Kirchen-, templi ec-
clesiae.
Цркве̏ња̑к, m. der Kirchendiener, ae-
dituus.
Црквења́ков, ва, во, des Kirchendie-
ners, aeditui.
Цр̏квина, f. (augm. v. црква) Ruinen
einer Kirche, templi rudera.
Цр̑квица, f. dim. v. црква.
Црквѝште, n. Ort, wo ehemal eine
Kirche war, locus, ubi olim fuit ecclesia.
Цр̏кнути, нем, vido црћи.
Цр̏мпураст (црнпураст), ma, mo,
vide црномањаст.
Цр̑н (comp. цр̏њи̑), на, но, schwarz,
niger, ater. Увално му црн комад
у торбу. Доћи ће и њему црн пе-
так.
Цр̑на̑ гора, f. Montenegro, Mons niger
(pars Epiri).
Цр̑на река (ријека), f. 1) Namen ei-
nes Flüßchens, der im Криви вир ent-
springt, und bey Зајечар in den Ti-
mok sich ergießt, (heißt auch Мали Ти-
мок). 2) die Gegend (das Gebiet) die-
ses Flüßchens.
Цр̑ни̑ вр, m. Berg unweit Jagodina.
Црни̑к, m. (als Scheltwort) du Schwar-
zer! (moralisch), niger! црниче један!
Цр̏нило, n. die Schwärze, atramentum.
Црни́на, f. die Schwärze, nigredo.
Цр́нити, им, v. impf. schwärzen, nigro.
Цр́нитисе, имсе, v. r. impf. schwarz
aussehen, nigret.
Цр̏ница, f. Scheltwort für ein Frauen-
zimmer, convicium in feminam (nigra).
Црнѝца, f. m. j. трешња, Art Kirsche
(schwarze), cerasum nigrum,
Црно̀горац, рца, m. Montenegriner,
Montis nigri incola.
Црно̀горка, f. die Montenegrinerin,
mulier montis nigri.
Црно̀горски̑, ка, ко, 1) Montenegri-
ner, nigrimontanus. 2) adv. montene-
grinisch, nigrimontanorum more.
Црно̀капац, пца, m. die Schwarzmütze
(Mensch der eine schwarze Mütze trägt):
so nennt man die Branitschewer,
qui nigrum cucullum gestat.
Црно̀кос, са, со, schwarzhaarig, nigro
capillo.
„Ој девојко црнокоса!
„Не гледај ме гола, боса —

Цриомањаст, та, то, bräunlich im Gesichte, fuscus:

Црноок, ка, ко, schwarzäugig, nigris oculis.

„А за једно младо црнооко,
„Дала б' заљга иљаду дуката —

Црноока, f. die Schwarzäugige, puella nigris oculis.

Црнорјечкӣ, ка, ко, } von Црна ријека, de flumine nigro.
Црнорієчкӣ, ка, ко, }

Цр̂њ, m. der Wurm (am Finger,) paronychium.

Цр̀њење, n. das Schwärzen, nigratio.

Цр̂ька; f. die Braune, fusca:

„Што ћу плавки боју куповати,
„То ћу црњки море саковати —

Цр̀њкаст, та, то, schwärzlich, subniger.

Цр̀пење, n. das Schöpfen, haustus.

Црпкâње, n. dim. v. црпење.

Цр̀пкати, ам, dim. v. црпсти.

Цр̀псти, пем, v. impf. schöpfen, haurio.

Цр̀тало, n. das Pflugeisen, colter aratri.

Цртàрâње, n. das Streichen, Herumfahren mit einem Messer, das Reißen, linearum ductio.

Цртàрати, ам, v. impf. reißen, lineas duco.

Цртàрнути, нем, v. pf. einen Strich machen, lineam duco.

Цр̀ћи (говорисе и цркнути), цркнем, v. pf. 1) umkommen, pereo (von Thieren). 2) bersten, rumpi:

„На руци му три златна прстена,
„Та спатри му црклана прстима —

Цу̀кн! Ruf zum Hunde, daß er fortgehe, vox propellentis canem.

Цу̀ко, m. hyp. vom Hund, canis.

Цуњâње, n. das Schnobern, Herumschnüffeln, quaeritatio.

Цу̀њати, ам, v. impf. herumschnobern, quaerito: шта ти цуњаш тамо?

Цу̀п! } beym Tanze, interj. saltantis:
Цу̀па! }

„Оп цуп!
„Опа цупа цупе,
„Пала баба с клупе —

Цу̀ра, f. (Ерц.) vide ђевојка.

Цу̀рење, n. das Rinnen, manatio.

Цурèтак, тка, m. hyp. v. цура.

Цурèтина, f. augm. v. цура.

Цу̀рин, на, но, Mädchen=, puellae.

Цу̀рити, ри, v. impf. rinnen, mano.

Цу̀рица, f. dim. v. цура.

Цу̀рко, Mannsname, nomen viri.

Цу̀цак, цка, m. vide цуко.

Цуцâње, n. das Wiegen auf dem Knie, agitatio in genibus.

Цу̀цати, ам v. impf. auf dem Knie wiegen, agito in genibus.

Цуцкâње, n. dim. v. цуцање.

Цу̀цкати, ам, dim. v. цуцати.

Цу̀цнути, нем, v. pf. einmal auf dem Knie wiegen, sustineo gena (puellum).

Ч.

Ча̀, m. (у Бачкој) verkürzt statt чича: ча Наја, ча Спева, ча Пера и т. д.

Ча̀бар, бра, m. der Zober, labrum, vas aquale. У нашега чабра гњоздене уши (реку жене, кад ко приповједа у кући за какову болест, или за другу какву несрећу, која се је догодила).

Ча̀брени, на, но, н. п. уши, Zober=, labri.

Ча̀бреник, m. die Zoberstange, pertica portando labro.

Ча̀брењâк, m. vide чабреник.

Ча̀брић, m. dim. v. чабар.

Ча̀брица, f. ein Wännchen, vasculum.

Ча̀бричица, f. dim. v. чабрица.

Чабро̀ноша, m. der Zoberträger (z. B. in der Weinlese), portans labrum.

Ча̀ва, f. Frauenname, nomen feminae.

Ча̂вка, f. 1) die Dohle, monedula. 2) eine Art schwarzer Traube, uvae nigrae genus. 3) Frauenname, nomen feminae.

Ча̀вољак, љка, m. eine Art kleiner, süßer, harter Aepfel, pomi genus.

Чавр̀згање, n. das Vollschreyen der Ohren, obtusio.

Чавр̀згати, ам, v. impf. einem die Ohren voll murren, obtundo.

Чавр̀љâње, n. das unverständliche Doherplaudern, blateratio, recitatio confusa.

Чавр̀љати, ам, v. impf. undeutlich daherplaudern, recito confuse.

Ча̂вчић, m. eine junge Dohle, pullus monedulae.

Ча̂вчица, f. dim. v. чавка.

Ча̂вчјӣ, чја, чје, der Dohle, monedulae.

Ча́гаљ, гља, m. gefrorner Koth, lutum congelatum.

Чагр̀љâње, n. das Klappern (auch das Kratzen, z. B. der Maus im Zimmer), strepitus genus.

Чагр̀љати, ам, v. impf. klappern, kratzen, strepitum edo e. g. muris rodentis.

Чагр̀тâљка, f. die Klapper, crepitaculum.

р́таање, n. das Klappern, Scheppern, B. des Säbels, strepitus genus.

р́тапи, чагрћем, v. impf. klappern, trepo.

ђиши, им, v. impf. rußig werden, uligine induci.

дор, m. das Zelt, tentorium.

дорскӣ, ка, ко, н. п. враша, Zelt-, entorii.

ђ, f. der Ruß, fuligo.

ђа, f. vide чађ, рђо и чађо!

ђав, ва, во, rußig, fuliginosus.

ђе́ње, n. das Rußigwerden, inductio uliginis.

аши, јем, v. impf. (сш) cf. дво-ониште:

Што не чајеш Милошева мајко?
Одби овце у то пусто поље:
Милош ти је јуче погинуо —

к*, adv. weithin, longe: отишао іак далеко; чак у Цариград, чак у Московску.

канац, нца, m. der Dengelhammer, nalleus falci acuendae.

кља, f. 1) vide кљуна. 2) der Haken, uncus, z. B. auf dem Schiffe, bei Pest-kranken.

кмак*, m. vide огњило.

кшире*, f. pl. die Beinkleider, caligae.

кшире́шина, f. pl. augm. v. чакшире.

кширице, f. pl. dim. v. чакшире.

ла! rühret die Trommel, pulsate tympana:

Чала саде наше мектербаше—

лабр̀цање, n. das Imbißnehmen, gustatio.

лабр̀цати, ам, v. impf. einen Imbiß zu sich nehmen (vor dem ordentlichen Essen), anbeißen, jento; gusto.

лабрцнути, нем, v. pf. anbeißen, gusto: Иди Кокане, ено за враттима чабар вина и печена свиња, и шавољ ваљушака покривен сламом да се не напруни, те чалабрцни мало док ручак доспе (у припови-јетки).

ла̀ка̂ње, n. das Tosen, Lärmen (z. B. der Kinder), strepitus.

ла̀кати, ам (и чалачем), v. impf. lärmen, strepo.

лма, f. 1) der Turban, tiara. cf. сарук, 2) село у Сријему.

м, m. ein Schiff (von weichem Holz), navigium abietinum.

ма, f. die Langeweile, taedium: напала ме чама.

ама̂ње, n. das langweilige Warten, exspectatio taediosa.

ÿмати, ам, v. impf. mit Verdruß warten, expecto cum taedio otiosus.

ÿмац, мца, m. ein kleines gezimmertes Schiff, navicula abietina.

Ча́мити, им, vide чамати.

Ча̀мљење, n. vide чамање.

Ча̀мов, ва, во, Tannen-, abiegnus. cf. јелови.

Ча̀мовина, f. das Tannenholz, lignum abiegnum.

Ча̀мпраге*, f. pl. vide имбреше.

Ча̀муља, f. (у Босни) т. ј. капа, eine Art tüchener Mütze, mitrae genus virorum.

Ча̀мџија*, m. der Schiffzieher, helciarius.

Ча̀мџијин, на, но, des Schiffsziehers, helciarii.

Ча̀мџѝјскӣ, ка, ко, 1) der Schiffszieher, helciariorum. 2) adv. wie ein Schiffszieher, more helciarii.

Ча̀мџѝјскӣ, ка, ко, vide чамџијски.

Ча̀на, f. hyp. v. чанак.

Ча̀нак*, нка, m. eine hölzerne Schüssel, scutula. cf. здјела.

Чанко̀лиз, m. (der Schüssellecker) Schmarotzer, parasitus.

Чанча̂р, m. der Schüsselmacher, scutellarius.

Ча̀нчара, f. vide корњача.

Чанча́рев, ва, во, vide чанчаров.

Чанча́ров, ва, во, des Schüsselmachers, scutellarii.

Ча̀нчина, f. augm. v. чанак.

Ча̀нчић, m. dim. v. чанак.

Ча̀пља, f. der Reiger, ardea.

Ча̀пљин, на, но, des Reigers, ardeae.

Ча̀пљић, m. der junge Reiger, pullus ardeae.

Чапу̑р, m. der Strunk (eines abgehauenen jungen Baumes), trunculus.

Чапу̑рје, n. (coll.) die Strunke, trunculi.

Ча̀рак, рка*, m. ein Bestandtheil des Flintenschlosses, pars flintae.

Ча́рање, n. das Hexen, incantatio.

Ча̀рапа, f. der Strumpf, tibiale.

Ча̀рапа̂р, m. 1) der Strumpfwirker, Strumpfhändler, textor aut negotiator tibialium. 2) der Gamaschenträger, miles braccis decurtatis (mit Verachtung).

Ча̀рапа̂рскӣ, ка, ко, н. п. ремешина, Gamaschenträger-, braccas decurtatas habentium.

Чарапе́тина, f. } augm. v. чарапа.
Ча̀рапина, f. }

Ча̀рапица, f. dim. v. чарапа.

Чара̀пчина, f. augm. v. чарапа.

Ча̀рати, ам, v. impf. hexen, incanto. cf. гаташи, врачаши, бајаши.

Чарда̂к*, m. 1) eine Hütte auf Pfählen, casa palis imposita. 2) daher das Behältniß für die Kukuruzkolben, 3) daher die Wachthütte der Grenzer.

Чарда̀клија*, f. eine große Weinrebe, die an Hütten, Bäumen hinanragt, vitis suspensa.

Чардачић, m. dim. v. чардак.
Чардачнй, ка, ко, н. п. соба, des чардак, casae чардак dictae.
Чарка *, f. das Scharmützel, pugna levis.
Чаркање, n. 1) das Scharmützeln, pugnatio levis. 2) das Herumstören im Feuer, dimotio ignis.
Чаркати, ам; v. impf. н. п. у ватру, das Feuer schüren, stören, dimoveo ignem, irrito.
Чаркатисе, амсе, v. r. impf. scharmützeln, leviter pugno, irritare se invicem.
Чаркаџија *, m. die Vorposten, excubiae extremae.
Чарн ?, на, но, (cm.) vide црн:
„Чарна горо пуна ти си лада —
„Чарне очи ви га не гледале —
Чарноок, ка, ко, schwarzäugig, nigris oculis.
Чарноока, f. 1) die Schwarzäugige, nigris oculis. 2) daher ein Name eines Schafes, das einen schwarzen Rand um die Augen hat, nomen ovis nigrae circum oculos.
Чарнооваст, ша, шо, vide чарноок.
Чарнути, нем, v. pf. н. п. у ватру, einmal schüren, irrito semel ignem.
Чарнутисе, немсе, v. r. pf. scharmützeln, concurro.
Чаругџија *, m. vide опанчар.
Чаругџијин, на, но, des чаругџија.
Чаругџијница, f. die Frau des чаругџија.
Чаругџијнскй, ка, ко, 1) der чаругџије. 2) adv. wie ein чаругџија.
Чаругџијскй, ка, ко,
Чаршаф *, m. 1) das Tischtuch, mappa. 2) das Betttuch, linteum.
Чаршија *, f. der Marktplatz, forum.
Чаршијнскй, ка, ко, н. п. љеб, Markt-, a foro, forensis.
Чаршијскй, ка, ко, vide чаршијнскй.
Час, m. der Augenblick, punctum temporis: за час, за један час; часом.
Часак, ска, m. dim. v. час.
Часловац, вца, m. das Horologium, (altslavisches Lesebuch nach dem Namenbüchlein und vor dem Psalter), horologium.
Часловац, вца, m. der часловацschüler, puer discens (legere) horologium.
Часнй, на, но, н. п. пост, крст, geehrt, heilig, sanctus: часно сјели, поштено устали (кад напијају); часни пост, die große Faste vor Ostern, jejunium quadragesimale.
Часом, adv. den Augenblick, augenblicklich, statim, ad momentum.
Част, f. 1) das Gastmal, convivium. 2) das einzelne Gericht, cibus: донијо кум част, cf. женидба.

Частити, им, v. impf. tractiren, convivio excipio.
Чатаније, n. vide чаћење: сву ноћ је било чатаније у цркви.
Чатање, n. vide чаћење.
Чатати, ам, vide чатити.
Чатац, чаца, m. der gute Leser, lector expeditus.
Чатисати *, чатишем, vide сашити (склопити, н. п. алину).
Чатити, им, v. impf. lesen, lego.
Чатлов, m. die Querstange beim Leiterwagen, retioaculum scalarum.
Чатма *, f. das Flechtwerk (im Gegensatz der gemauerten Wände), crates: није зид, него чатма.
Чатрња, f. die Cisterne, cisterna.
Чаћење, n. das Lesen, lectio.
Чаура, f. die Capsel (der Eichel, u. dgl.), capsula glandis etc. 2) die Puppe des Seidenwurms, nympha, chrysalis.
Чаурица, f. dim. v. чаура.
Чауш *, m. der Tschausch bei der Armee und bei Hochzeiten, cf. женидба.
Чаушев, ва, во, des чауш.
Чачак, чка, m. eine Stadt in der Шумадија.
Чачкање, n. das Stochern, fossio.
Чачкати, ам, v. impf. н. п. зубе, stochern, fodio.
Чаша, f. der Becher, calix, poculum.
Чашица, f. 1) dim. v. чаша. 2) die Kniescheibe, patella (genualis).
Чашћење, n. das Tractiren, convivium.
Чварак, рка, m. die Treber des geschmolzenen Fettes, recrementa adipis.
Чварење, n. das Geräusch des schmelzenden Fetts, stridor adipis liquati.
Чварити, им, v. impf. mit Geräusch schmelzen, liquefacio adipem.
Чвор, m. der Knoten, nodus.
Чворак, рка, m. der Star, Stahr, sturnus.
Чворина, f. augm. v. чвор.
Чворић, m. dim. v. чвор.
Чворков, ва, во, des Stars, sturni.
Чворковић, m. der junge Star, pullus sturni.
Чворковљй, ља, ље, Star-, sturnorum.
Чворнат, ша, шо, н. п. дрво, knotig, nodosus.
Чврка, f. vide цврка.
Чвркање, n. das schallende Klopfen, pulsatio cum sonitu.
Чвркати, ам, v. impf. klopfen, pulso.
Чвркнути, нем, v. pf. einmal klopfen, pulso semel.
Чвркнути, нем, v. pf. das Geräusch, so das Wasser, auf glühendes Eisen gegossen, macht, sonitus liquidi injecti in ferrum candens.

існупи, нем, v. impf. voll werden
m (Gegensatz der Magerkeit), plenus
am.
іст (comp. чвршћи), ma, mo, voll,
eischig, plenus.
остима, f. die Völle, plenitudo, soli-
itas.
чак, чка, m.
чање, n. vide цврчање
чапи, чим, vide цврчапи.
о (Кчево?), n. брдо у Црној гори:
Кад се прими Чева каменога,
/ Чеву га чета дочекала —
овић je, wer ist er, wie heißt er,
в а s ist er für ein — itsch?), cujus est
lius?
до, n. (cm.) vide дијете:
Мушко сам чедо родила —
/ њега се мушко чедо наће,
Није чедо као што су чеда —
е, f. pl. (у Срнјему), vide двоко-
нце.
нупи, нем, v. impf. за ким или за
им, 1) Verlangen, lange Zähne be-
ommen nach etwas, das man andre ge-
ießen sieht, appeto rem, qua alios frui
ideo. 2) Sehnsucht bekommen, deside-
io corripi.
из *, m. ђевојачки дарови.
кало, n. (in der Mühle) der Rührnagel,
Rührstock, crepitaculum. Говори као че
кало. Кад дијете не може одма (на
вријеме) да проговори, онда жене за
кувају колачић чекалом, па му даду
пе изједе (да почне онако брзо гово-
ри, као што чекало одскаче од-
камена и звечи).
кање, n. das Warten, exspectatio.
капи, ам, v. impf. warten, exspecto.
киња, f. die Borste, seta.
кић *, m.
квч, m. } der Hammer, malleus.
кме, f. pl. eine Art токе, wie man
sie in der Herzegowina trägt.
кмеџе *, џета, n. die Schublade,
forulus.
крк *, m. der Haspel, rhombus.
крклија *, f. m. j. преслица, der Spinn-
rocken (bei einem Spinnrad), coli ge-
nus.
кпало, n. vide чекало.
ла, f. die Biene, apis. Коме је чела
за клобуком —
лац, лца, m. (cm.) (der Bienrich),
apis mas, in der Anekdote der Lügen-
wette, selbst ein e r l o g e n e s Wort).
Кад једно јутро пребројим челе,
а то нема најбољега челца; онда ја
брже боље оседлам пијевца па уз-
јашем на њега и пођем тражити
челца — кад пређем преко мора,
а то човек уватио мога челца у ра-

лицу па оре за ситну проју и m.
д. (у приповијетки).
Челенка, f. Schmuckfeder von Silber,
als Soldaten-Auszeichnung für erschla-
gene Feindesköpfe, penna argentea.
Челебија *, m.
Челик *, m. der Stahl, chalybs.
Челикли *, adj. indecl. vide челичан:
„Са мојијем челикли нацаком —
Челица, f. dim. v. чела.
Челичан, чна, но, stählern, chalybeus.
Чело, n. 1) die Stirn, frons. 2) горње
чело, vide зачеље. 3) чело главе, zu
Kopfe, zu Häupten, ad verticem.
Челопек, m. die Sonnenseite, pars apri-
ca collis aut montis.
Челочићи, m. pl. cf. брадићи (само у
оној загонетки).
Чељад, f. (coll.) 1) die Frauenspersonen
im Hause, feminae familias. 2) die Leu-
te im Hause, familia.
Чељаде, дета, n. ein Frauenzimmer
aus dem Hause, femina familias.
Чељуска, f. die Schraube die den Flin-
tenstein festhält, горња и доња.
Чељуст, f. der Kinnbacken, maxilla.
Чембер *, m. ein Kopfschleyer der Tür-
kinnen, velum feminarum Turcicarum.
Чемер, m. грко као чемер.
Чемеран, рна, но, bitter wie чемер,
amarus ut чемер.
Чемерика, f. Art Pflanze (die Nießwurz,
helleborum).
Чемерно, нога, n. Ebene in der Herze-
gowina:
„Одатле се свати подигоше,
„И дођоше на равно Чемерно —
Ченгел *, m. гвоздена кука, der Ha-
ken, uncus.
Чено, n. vide чесно.
Чеп, m. der Stöpsel, embolus.
Чепање, das Umherstapfen, obambulatio,
occulcatio.
Чепапи, ам (и чепљем), v. impf. um-
herstapfen, circumambulo.
Чепац, пца, m. eine Art Frauenhaube,
vittae genus.
Чеперак, рка, m. die kleine Spanne,
spithama minor Ни од педао ни од
чеперак, а два дућана покрило (m. j.
који реп).
Чепркање, n. das Kratzen (der Henne).
Чепркапи, ам, v. impf. kratzen (wie die
Henne im Sande), disjicio arenam,
fimum.
Чепрљање, n. vide чепркање.
Чепрљапи, ам, vide чепркапи.
Чергa, f. ein Zigeunerzelt, tentorium zingari.
Чергаш, m. m. j. циганин, der unter
dem Z e l t e wohnt, Zingarus vagus.
Черевиз, n. Art Petersilie, petroselini
genus.

Чѐрег*, m. } vide четврт.
Чѐрек*, m. }
Черупâње, n. das Rupfen, vulsio.
Черупати, ам, v. impf. rupfen, vello.
Чѐсма*, f. der Springbrunn. cf. точак.
Чѐсмица, f. dim. v. чесма.
Чѐсница, f. das Weihnachtsbrot. Чесницу треба да умијеси домаћин на Божић у јутру од шенична брашна као погачу. Обично је да метну у чесницу поједину пару, или какав други новац (сребрн или злаштан); па кад сједну ручати, онда наломе чесницу, и свакоме даду по један комадић: у чијем камодићу буде онај новац, онај кажу да ће бити најсретнији оне године.
Чѐсно, n. m. j. бијелога лука, ein Stück Knoblauch, pars Allium Linn.
Чѐсов, ва, во, (у Крц.) von was, von welcher Materie, ex qua materia?
Чȁст, f. die Ehre, honor.
Чȅст (comp. чѐшћи), та, то, dicht, densus.
Чѐста, f. ein Dickicht, densi frutices.
Честина, f. die Dichte, densitas.
Чѐстит, та, то, geehrt, ehrenreich, honoratus.
Честѝтање, n. das Glückwünschen, gratulatio.
Честѝтати, ам, v. impf. Glück wünschen, gratulor.
Чȅсто, häufig, crebro.
Често̀бродица, f. ријека у Поречким планинама (weil er furtenreich ist).
Често̀скок, m. (in einer Anekdote) der oft springt, qui saepe salit.
Чѐта, f. die Truppe, copiae, cohors.
Четвѐрица, f vide четворица.
Чѐтверо, vide четворо.
Четвероно̀шке, vide четвороношке.
Четверо̀струк, ка, ко, vide четворострук.
Четво̀рица, f. Anzahl von vier, quatuor.
Четво̀рка, f. ein Faß von vier Eimern, dolium capax quatuor amphorarum.
Чѐтворо, Anzahl von vier, quatuor.
Четвороно̀шке, auf vier Füßen, quatuor pedibus.
Четворо̀струк, ка, ко, vierfach, quadruplex.
Четврт, f. das Viertheil, Viertel, quadrans, pars quarta.
Четвр̀ти, та, то, der vierte, quartus.
Четвр̀тин, m. soviel als четвртак in folgender Anekdote: Прела баба ноћу у очи четвртка па изишла на поље и у мраку нагазила и узјала на јуне; кад јуне скочи и понесе бабу на себи, онда она стане говорити: „Господине Четвртине! пусти мене, тебе ће бака светити" (она је мислила, да је носи четвртак: што преде у очи њега).
Четвр̀тина, f. vide четврт.
Чѐтеџија*, m. der Condottiere (Truppenführer); und jeder seiner ausgezeichneten Leute, dux cohortis; et vel miles ipse.
Чѐтири, vier, quatuor.
Чѐтка, f. die Bürste; auch der Besen von Borsten, scopae.
Четник, m. einer von der чета, turmarius.
Чѐтовâње, n. das Umherführen von Truppen, cohortis ductatio, das Umherziehen als Abenteurer.
Чѐтовати, тујем, v. impf. das Umziehen in der Truppe oder mit Truppen auf Abenteuer.
Чѐтоканк*, m. die bewaffnete Schajke, navicula armata.
Четр̀десêт (четрдѐсêт), vierzig, quadraginta.
Четрдѐсети (четр̀десети), та, то, der vierzigste, quadragesimus.
Четр̀десница, f. 1) die Todtenmahlzeit, die 40 Tage nach dem Begräbniß von der Familie des Verstorbenen gegeben wird, convivium funebre die quadragesimo a sepultura. cf. даћа. 2) die Commemoration für einen Verstorbenen durch 40 Tage, commemoratio pro defuncto per 40 dies.
Чѐтрдест (четр̀ест), vide четрдесет.
Чѐтрдестеро (четр̀естеро), vide четрдесторо.
Четр̀ести, та, то, vide четрдесети.
Чѐтрдесторо (четр̀есторо), Anzahl von 40, quadraginta.
Четр̀наест, vierzehn, quatuordecim.
Четр̀наестеро, vide четрнаесторо.
Четр̀наести, та, то, der vierzehnte, decimus quartus.
Четр̀наесторо, Anzahl von vierzehn, quatuordecim.
Чѐчица, f. dim. v. четка.
Чешáгија, f. vide кашагија.
Чѐшаљ, шља, m. der Kamm, pecten.
Чешâње (чесање?), n. das Kratzen, Kratzen, fricatio.
Чѐшати (чесати?), шем, v. impf. kratzen, frico.
Чѐшља, f. Art Pflanze, fruticis genus.
Чешљâње, n. das Kämmen, pexio, pectinatio.
Чешљâр, m. der Kammmacher, pectinarius (opifex.).
Чешљáрев, ва, во, } des Kammmachers, pectinarii.
Чешљáров, ва, во, }
Чешљâрскй, ка, ко, 1) Kammmacher-, pectinarii. 2) adv. wie ein Kammmacher, more pectinarii.
Чѐшљати, ам, v. impf. kämmen, pecto.
Чѐшљић, m. dim. v. чешаљ.

...бу̀ггија, m. vide чибукчија.

...бук*, m. 1) die Röhre der Tabackpfeife, fistula. 2) eine kaiserliche Abgabe von den Schafen und Ziegen, scripturae (vectigalis) genus.

...бу̀клук*, m. der Beutel für die Tabackpfeife am Sattel.

...бу̀кчија*, m. 1) der Tabackknabe (der die Tabackpfeife nachträgt u. s. w.), fistularius puer. 2) der Einnehmer der Abgabe auf Herden, scripturarius.

...бу̀љица, f. ein kleines Geschwür, pustula.

...вија*, f. 1) der Nagel, clavus. 2) der Schraubnagel, trochlea.

...вијца, f. dim. v. чивија.

...вињâк, m. сврдао, што се врте рупе за чивије (код кола волујски), der Bohrer für die Nagellöcher, terebra minor, pro clavorum viis.

...вит, m. der Indigo, indicum.

...вѝтâр, m. der Indigkrämer, venditor indici.

...вѝтњâк, m. der Indigtopf, olla coquendo indico.

...вута̀на*, f. das Judenquartier, Judenviertel, regio Judaeorum.

...вута̀рење, n. das Handeln wie ein Jude, vita judaica.

...вута̀рити, им, v. impf. Judenhandel treiben, mercaturam judaicam exerceo.

...вутин*, m. der Jude, Judaeus.

...вутинов, ва, во, des Juden, Judaei.

...вутка, f. die Jüdin, Judaea mulier.

...вутскӣ, ка, ко, 1) jüdisch, judaicus. 2) adv. jüdisch, judaice.

...вучâд, f. (coll.) junge Juden, pueri Judaei.

...вуче, чета, n. ein Judenkind, puer Judaeus.

...гра, f. (у Сријему и у Бачк.) Art Kinderspiels, ludi genus.

...зма*, f. der Stiefel, caliga.

...змâр, m. der Stiefelmacher, sutor, opifex caligarum.

...зма̀рев, ва, во, vide чизмаров.

...зма̀рлук*, m. das Schusterhandwerk, ars sutoria.

...зма́ров, ва, во, des Stiefelmachers, caligarii.

...змâрскӣ, ка, ко, 1) der Stiefelmacher, sutorum, sutorius, caligarius. 2) adv. nach Schuster Art, more caligarii.

...змѐџија*, m. vide чизмар.

...змица, f. dim. v. чизма.

...ӣј, чија, чије, wessen, cujus.

...ијгод, } ...ијгођ, } wessen immer, cujuscunque.

...ӣј му дра̂го, wessen immer, cujusvis.

Чи̂к*! komm heraus! exi.

Чи̂ка, m. (Рес. и Срем.) vide чико.

Чика̂ње, n. das Herausfordern, provocatio.

Чи̂кати, ам, v. impf. herausfordern, provoco ad pugnam.

Чи̂кин, ин, но, des чика, patrui.

Чи̂кнути, нем, v. pf. herausfordern, provoco.

Чи̂ко, m. (Крц.) hyp. von чича, Vetter, patruus.

Чико̂в, m. eine Art Fisch, piscis genus.

Чи̂ков, ва, во, des чико, patrui.

Чи̂кош, m. (у Бачкој) der Tschikosch, (Aufseher der jungen ungezähmten Pferde auf der пустара), equarii genus.

Чи̂ласаст, та, то, н. п. коњ, grau, Schimmel, albus equus.

Чила̂ш, m. der Schimmel, albus.

Чимба̂ри, m. pl. (bei den Weberinnen die eisernen Stänglein, um die Leinwand anzuspannen), virgae ferreae ad extendendum linteum.

Чи̂мбур*, m. eine Eyerspeise, cibus ex ovis (etwa österr. gesetzte Eyer). Настави се вода у тигању па се посоли; кад вода узаври, онда се на њу разбију јаја, те се читава (не мијешају се) скувају; па се онда вода исциједи и метне се мјесто ње скорупа те се јаја као мало зачине; ђекоји јошт утуку бијелога лука те и залуче.

Чимка̂ње, n. das Ablösen des Fleisches von den Beinen, decerptio carnium ab ossibus.

Чи̂мкати, ам, v. impf. н. п. кувано месо, abpflücken, decerpo.

Чине̂ње, n. vide чињење.

Чи̂ни, f. pl. die Hexereyen, incantatae res: нагазио на чини;

„Чи̂ни чинӣ сеји Ивановој —

Чи̂нија*, f. eine Schüssel, lanx. cf. здела.

Чини̂јца, f. dim. v. чинија.

Чи̂нити, им, v. impf. 1) шта, machen, thun, ago. 2) коме, einem anthun, incanto. 3) кожу, gärben, perficio corium. 4) жито, reitern, cribro.

Чи̂нитисе, имсе, v. r. fr. 1) sich stellen, simulo. 2) scheinen, videor: чини ми се.

Чиње̂ње, n. 1) das Thun, factio. 2) das Anthun, Behexen, incantatio. 3) das Gerben, perfectio (corii). 4) das Reitern, cribratio.

Чи̂пав, ва, во, н. коза, овца, die kleine Euter hat, ubera exigua habens: чипава као мачка.

Чи̂пка, f. die Spitze, reticulum.

Чипка̂р, m. der Spitzenhändler, negotiator reticularius.

Чипкарев, ва, во,} des Spitzenkrämers,
Чипкаров, ва, во,} reticularii.

Чир, m. das Geschwür (österr. das Ais), apostema, abscessus.

Чирак*, m. 1) vide свијетњак. 2) der Bediente, famulus. cf. слуга, момак.

Чирић, m. dim. v. чир.

Чисаоница, f.} Anzahl von drey Fäden im Garn, tria fila.
Чисоница, f.} cf. пасмо.

Чист, ста, сто, rein, purus, castus.

Чистац! interj. auf und davon, fugam cepit.

Чистилица, f. н. п. поповска, der Wischer, Wischkolben, peniculus perticatus.

Чистина, f. das freye Feld, Wiese, campus liber (ab aedibus).

Чистити, им, v. impf. 1) reinigen, purgo. 2) kehren, purgo scopis. 3) mon, wischen, purgo peniculo perticato.

Чисто, 1) rein, pure: говори чисто Српски. 2) ganz und gar, ordentlich, plane: чисто ме уплаши; чисто ме превари.

Чистоћа, f.} 1) die Reinheit, puritas.
Чистоћа, f.} 2) Reinlichkeit, munditia.

Читав, ва, во, 1) ganz, integer. 2) unverletzt, integer.

Читање, n. (у Сријему, у Бачк. и Бан. особито по варошима) vide чаћење.

Читати, ам, vide чатити.

Чити, та, то (особито у Босни), н. п. чити он, ganz, integer, verus, ex asse.

Читлугџија*, m. ја не знам управо, или је читлугџија читлуксахибија, или је онај, који је под читлуком.

Читлук*, m. die Afterherrschaft, feudum secundarium. Читлук се зове оно село, ђе има осим спахије још један господар, који узима деветно. Даије су послије смрти Аџи-Мустајпашине биле почитлучиле сву Србију на силу, и пометале субаше по селима; а може бити да су њекоја села још од старине била продала своју земљу и почитлучилась сама. Али-паша је Видаић 1802 — 1803 године читлучио Јадране на силу, т. ј. апсио и и нагонио да му продаду своју земљу и да буду његов чифлук:
„И Србију сву раздијелише
„На читлуке и на даилуке —

Читлуксахибија*, m. der Besitzer eines читлук, dominus feudi secundarii. Читлуксахибија је десет пута гори од спахије: зашто спахија дође у години један пут или двапут у село те покупи свој десетак и главницу, па иде натраг; а читлуксахибија начини у селу кућу, и намјести свога субашу, или сам не избива из села; па нагони људе те му раде. cf. спахија.

Читлучар, m. cf читлугџија.

Читлучење, n. das Afterbelehnen, subfeudatio.

Читлучити, им, v. impf. in Afterlehen geben, subfeudo (vi, per nefas).

Читула, f. der Zettel der Verstorbenen, der gleichen jedes Haus führt, und am задушнице-Fest dem Geistlichen mittheilt, damit er derselben namentlich gedenke, catalogus defunctorum familiae.

Чича, m. vide стриц.

Чичак, чка, m. die Klette, lappa. Прионуо као чичак за јаје.

Чичин, на, но, des чича, patrui.

Чичкање, n. das dicht Aufpflanzen, condensatio.

Чичкати, ам, v. impf. dicht neben einander stellen, statuo densum—

Чишћење, n. 1) das Reinigen, purgatio, 2) das Kehren, versio, 3) das Auswischen, expurgatio.

Чкакљање, n. das Kitzeln, titillatio.

Чкакљати, ам, v. impf. kitzeln, titillo.

Чкакљење, n. vide чкакљање.

Чкакљив, ва, во, kitzlich, titillabilis; чкакљива ока (н. п. жена, или дјевојка), reitzbar, von viel Temperament.

Чкакљити, им, vide чкакљати.

Чкаљ, m. die weiße Distel, onopordon acanthium Lin.

Чкаља, f. das Krebsloch, die Krebshöhle, caverna cancri.

Чкаљица, f. dim. v. чкаља.

Чкање, n. vide чачкање.

Чкати, ам, vide чачкати.

Чкола, f. vide школа (mit allen Ab-tungen).

Чколька, f. vide школька.

Чкрњање, n. das Schaben (der Haut) rasio.

Чкрњати, ам, v. impf. т. ј. коже, die zu gärbende Haut schaben, scabo.

Члан, m. der Abschnitt (des Weingartens), die Abtheilung, segmentum (regio) vineae.

Чланак, нка, m. der Knöchel, talus.

Чмавање, n. das Schlafen und Faulenzen, dormitatio.

Чмавати, ам, v. impf. schlafend faulenzen, sterto.

Чоа*, f. das Tuch, pannus.

Чоан, на, но, н. п. чакшире, tuchen, e panno.

Чобан, m. vide чобанин.

Чобанија, f. das Hirtengeld, merces pastoris.

ин, m. der Hirte, pastor cf. тир.
инов, ва, во, des Hirten, pastoris.
ица (чобаница), f. die Hirtin, rix (?)
ов, ва, во, des чобан, pastoris.
скй, ка, ко, 1) Hirten-, pastors, 2) adv. nach Hirtenart, more orum.
чад, f. (coll.) die jungen Hirten, oris pueri.
че, чета, n. der junge Hirt, pajuvenis.
ьа, f. das Wasserfaß, vasculum aticum, cf. цбан.
, m. 1) der Mensch, homo, 2) der ин, vir, maritus: мој човек; чоне може бити човек, докле га а не крсти.
ство, n. das Menschenthum, humani-
анство, n. vide човјество.
шина, f. augm. v. човек.
ик, m. dim. v. човек.
иј, чја, чје, Menschen-, humanus.
уљак, љка, m. vide човечић.
, m. der Mensch (vertraulich), homo.
, m. vide човек (mit allen Ableigen).
f. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) е чоа.
шина, f. 1) риjека у Поперини. самастир близу те риjеке. 3) село зу тог. намастира. Чокешинац а), човек из Чокешине. Чокешин-, ка, ко, von Чокешина.
в, m. (у Срijему) vide окомак.
, m. m. j. дувана, ein Päckchen back, fasciculus:
м дувана, аула окована —
р, m. m. j. свиња, eine Herde hweine, grex porcorum.
на, f. vide чарапа (mit allen Abungen).
а* (говоре и чорба), f. die Suppe, jusculum. Од јевтина меса чорза плот.
ација*, m. der Brotherr, dominus, газда.
ацијин, на, но, des Brotherrn, mini.
ацијница, f. die Brotfrau, domina.
бетина, f. vide чорбина.
бина, f. augm. v. чорба.
бица, f. dim. v. чорба.
болок, m. der Suppenschlürfer, paraus. Док је чорбе, доста чорболока.
бурина, f. vide чорбина.
, m. der (runde) Hügel, collis (н. п. иноград у чошу, или на чошу). cf. ојег.
ан, на, но, vide чоан.

Чошица, f. dim. v. чоа.
Чпаг, m. die Tasche, Rocktasche, funda, cf. џеп.
Чреда, f. (по намастирима и по црквама) die Reihe, ordo: сад је његова чреда.
Чрез, (по Срijему и по Бачкој) durch, per (bloß im moralischen Verstande): чрез њега сам пропао. cf. с.
Чубар, бра, m. der Saturey, Satureia hortensis Lin.
Чуваћуха, f. die Hauswurz, semper vivum tectorum Linn.
Чувалдуз*, m. die Packnadel, acus serviens consuendis fasciculis. vide самаруша. Ко његову иглу изједе, треба чувалдуз да изасере.
Чување, n. das Hüten, custodia.
Чувар, m. der Hüter, custos.
Чуваран, рна, но, н. п. човек, жена, wirthschaftlich, haushälterisch, frugalis.
Чуварев, ва, во, vide чуваров.
Чуваркућа, f. (по Срijему и по Бачкој) vide чуваћуха.
Чуваров, ва, во, des Hüters, custodis.
Чувати, ам, v. impf. hüten, custodio.
Чуватисе, амсе, v. r. impf. sich hüten, caveo.
Чувен, на, но, weit bekant, famosus.
Чувење, n. das Hörensagen, fama: по чувењу.
Чуг, m. vide попик.
Чудан, дна, но, чудан човек, 1) wunderlich, morosus. 2) außerordentlich, admirabilis. 3) adv. (чудно) wunderlich, wunderbar, außerordentlich, mirum; in modum.
Чудество, n. vide чудо.
Чудила, n. pl. Wunderdinge, mira, miracula: какза су то чудила?
Чудитисе, имсе, v. r. impf. коме, или чему, sich wundern, miror.
Чудна, f. Frauenname, nomen feminae.
Чудноват, та, то, wunderlich, seltsam, singularis.
Чудо, n. (pl. чуда и чудеса), n. das Wunder, miraculum.
Чудотворан, рна, но, н. п. икона, wunderthätig, thaumaturgus. Љескова је масти чудотворна.
Чудотворац, рца, m. der Wunderthäter, thaumaturgus.
Чуђење, n. das Wundern, miratio.
Чукумбаба, f. die Urältermutter, atavia.
Чукумбабин, на, но, der чукумбаба, ataviae.
Чукундед, m. (Рес. и Срем.) vide чукунђед.
Чукундеда, f. (у Бачкој) ein Kraut, herbae genus.

Чу̀кундедов, ва, во, (Рес. и Срем.) vide чукунђедов.

Чу̀кунђед (чуку̀нђед), m. (Ерц.) прађедов отац, der Ur-Urgroßvater,

Чукунђедов (чуку̀нђедов), ва, во, (Ерц.) des Ur-Urgroßvaters,

Чу̑л*, m. покровац.

Чу̀лав, ва, во, н. п. ован, овца, mit kleinen Ohren, parvis auriculis.

Чу̀ма, f. vide куга.

Чу̑н, m. der Kahn, das Kanot, cf. ораница.

Чу̑нак, нка, m. 1) das Weberschifflein, radius textorius 2) die Röhre bey Wasserleitungen, tubus aquae ducendae.

Чу̀ница, f. vide чун.

Чунко̀низда, f. cunni ampli.

Чу̀па, f. das Büschel (Haare), fasciculus capillorum.

Чу̀па, f. ein Weib mit ungekämmten Haaren, mulier impexis capillis.

Чу̀пав, ва, во, mit ungekämmtem Haare, crinibus impexis.

Чупа̂ње, n. das Raufen, vulsio.

Чу̀пати, ам, v. impf. rupfen, vello.

Чу̀патисе, амсе, v. r. impf. raufen, rixor.

Чупе́рак, рка, m. das Büschel, fasciculus.

Чупка̂ње, n. dim. v. чупање.

Чу̀пкати, ам, dim. v. чупати.

Чу̏рук*, adj. indecl. brüchig, fragilis, cf. покварен.

Чу̀ти, чујем, v. pf. hören, audio.

Чу̀тисе, чујемсе, v. r. pf. verlauten, auditur.

Чу̀тура, f. die Tschutura, die hölzerne Flasche auf Reisen, vasculum vinarium.

Чутурѐтина, f. augm. v. чутура.

Чу̀турица, f. dim. v. чутура.

Чу̀туроиспилац, аца, m. der Tschutura-Austrinker, cf. чутуротворац.

Чутуротво̀рац, рца, m. (eine komische Verdrehung statt чудотворац, der Tschuturthäter statt Wunderthäter): он је велики чутуротворац!

Чу̀ча, f. cf. бјега (само у оној загонетки).

Чу̀чавац, вца, m. т. j. гра, који се не притиче, die Grünfisole, Erdfisole, (die nicht an der Stütze hinaufrankt), phaseolus repens?

Чу̀чање, n. das Hocken, τὸ conquiniscere (conquectio ?).

Чу̀чати, чим, v. impf. hocken, conquinisco.

Чу̀чнути, нем, v. pf. niederhocken, conquinisco.

Џ.

Џа̀ба*, 1) in der Redensart: џаба ти (џаба му) то, m. j. на част ти то, ich schenke dirs. 2) дати џабу. Код Турака је обичај да ђекоји кад дође у кавану заповједи кавеџији да каву санма који се нађу у кавани, па он сам плати: и то се каже дао (или платио) џабу. Кад који плати џабу, онда кавеџија виче џаба! кад даје људма филџане с кавом; а ономе који је платио да најпослије, и рече му вала (а не џаба); gratis.

Џаба̀исати, ишем, v. pf. schenken, dono, vide поклонити.

Џа̀гара, f. die Schule (in den Klöstern), das Schulzimmer, schola (von ђак, der Student? oder von џакати?).

Џа̑к*, m. пртена врећа, der Sack, saccus.

Џака̂ње, n. das Lärmen der Kinder, strepitus.

Џа̀кати, ам, v. impf. lärmen, strepo.

Џа̀куља, f. augm. v. џак.

Џа́м*, m. vide стакло.

Џама̀дан*, m. eine Weste, tunicae genus, praecipua Albanorum.

Џамба̂с*, m. der Pferdekenner, peritus equorum.

Џа́мија*, f. die Moschee, die Kirche der Türken, templum Turcicum.

Џа́нарика*, f. Art runder Pflaumen, pruni genus.

Џа̀чић, m. dim. v. џак.

Џба̀н, m. die Wanne, Kufe, cupa.

Џеба̀на*, f. die Munition, der Kriegsvorrath, copia bellica.

Џебра̑к, m. (у Срijему и у Бачк.) vide просјак.

Џебра̂ње, n. vide прошење 1.

Џѐбрати, ам, vide просити 1.

Џева̑п*, m. vide одговор, Red' und Antwort.

Џева́пити, им, v. impf. verantworten, vide одговарати.

Џева́пљење, n. das Verantworten, vide одговарање.

Џѐвер, m. Damascenerstahl, ferrum damascenum.

Џевѐрда̂н, m. } die Damascenerflinte,
Џевѐрлија, f. } telum damascenum:
„Дао би му дуга џевердана —
„Он прислони своју џеверлију —

Џела̂т*, m. der Scharfrichter, Henker, carnifex (fr. le geolier).

пов, ва, во, des Scharfrichters, ...ificis.

...џија*, m. der Ochsenhändler, negotiator boarius.

...џијин, на, но, des Ochsenhändl..., negotiatoris boarii.

...1*, m. eine Herde Ochsen, armentum.

...џија, m. vide џелебџија.

...рал, m. der General, imperator, ...imus belli dux, cf. џенерао.

...ралица, f. die Generalin, uxor summi ducis.

...ралов, ва, во, des Generals, summi ducis.

...раловица, f. i. q. џенералица.

...ралскӣ, ка, ко, 1) Generals-, ...imorum ducum. 2) adv. Generalsmäßig, more ducum.

...рао, рала, m. vide џенерал.

...ак*, њка, m. vide бој.

..., m. vide чпар.

...а*, f. der Satz (von Branntwein, ...), die Trebern, faecea.

...рица*, f. 1) црна, die Leber, jecur. 2) бијела, die Lunge, pulmo.

...рњача, f. die Leberwurst, farcimen ...paticum.

...а*, f. vide копље.

...ит*, m. der Wurfstab, baculus missilis.

...итање, n. das Spiel mit dem Wurfstab, lusus baculi missilis.

...итатисе, амсе, v. r. impf. den Wurfstab werfen, ludo baculo missili. ...илит се узме по средини па се ...ци тако, да иде управо као стри...ла. Турци се обично цилитају о ...ња, т. ј. узме сваки по један ци...т па узјашу на коње, па онда ...ају један за другим и бијусе. А ...ца се цилитају пјешице, и гле...ају које ће даље бацити.

...итичичкē, т. ј. бацити, pfeilar...g, more sagittae.

...итнутисе, немсе, v. r. pf. einmal ...en цилит werfen, mitto baculum.

...мрија*, f. der Geizhals, avarus, vide ...рдица.

...н*, m. der Riese, gigas (fr. le géant).

...нгафа*, f. полеђина од лисичје коже (код ћурчија), der Rucken am Fuchsbalge, dorsum cutis vulpinae.

...нов, ва, во, des Riesen, gigantis.

...ца, f. klingendes Spielzeug (Scherben) für Kinder, crepundia.

...ра, f. ein Bein von einem zerfressenen Ochsen, Pferde, os, nudum carnibus, equi aut bovis dilaniati.

...ров, m. vide џора.

...њање, n. (verächtlich) das Sitzen und Halb-schlafend-warten.

...оњати, ам, v. impf. sitzend und halb schlafend erwarten, exspecto dormitans in sella.

Џо̀ра, f. (Schimpfwort) eine magere Schwein, sus macra.

Џу̀бе, бета, n. ein langes Oberkleid ohne Aermel, togae genus.

Џу̀кела, f. Schimpfwort auf einen Hund, convicium in canem. cf. калаштура.

Ш.

Ша̀бац, пца, m. варош и град у Србији (на десном бријегу Саве).

Ша̀бачкӣ, ка, ко, von Шабац.

Ша̂в, шва, m. die Naht, sutura.

Ша̂вољ, m. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) vom österr. Schäffel, das Wasserschaff, vas aquarium.

Ша̀вран, m. der Saffran, crocus sativus Linn.

Шавра̀њика, f. der Safflor, carthamus tinctorius Linn.

Ша̀јак, шајка, m. eine Art Tuch (wie Casimir), panni genus.

Ша̀јка, f. eine Art Schiffe auf der Donau, die Schajke, navis genus.

Шајка̂ш, m. der Schaikenschiffer, nauta qui est in шајка.

Шајка̂шкӣ, ка, ко, der Tschaikisten, nautarum.

Ша̀јчан, на, но, н. п. зубун, von шајак-Tuch, e certo panni genere.

Ша̀ка, f. 1) die offene Hand, palma. 2) die Handvoll, manus, manipulus: дај ми једну шаку брашна.

Шака̀ње, n. das Packen mit den Händen (zum Scherze), pugna palmaris.

Шака̀тисе, амсе, v. r. impf. sich mit der flachen Hand packen, rixari palmis.

Ша̀л*, m. der Schawl, panni indici genus.

Ша̀ла, f. der Scherz, jocus. Из шале проја роди.

Шалабаза̀ње, n. (по Сријему) vide врљање.

Шалаба̀зати, ам, vide врљати.

Ша̀лваре*, f. pl. die breiten Hosen dieses Namens, caligarum genus.

Шалварѐтине, f. pl. augm. v. шалваре.

Ша̀лварице, f. pl. dim. v. шалваре.

Шалѝнтра, f. der Salniter, Salpeter, nitrum, sal nitrum.

Ша̀литисе, имсе, v. r. impf. scherzen, jocor.

Шали̂тра (ша̀литра), f. vide шалинтра.

Шалу̀катре, f. pl. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.), die Jalousien, (österr. Schalu-Gätter), cancelli hispanici.

Шаљење, n. das Scherzen, jocatio.
Шаљив, ва, во, scherzlustig, spaßhaft, joci amans.
Шаљивац, вца, m. der Freund des Scherzes, amans joci.
Шаљивица, f. die Freundin des Scherzes, amans joci.
Шаљивчина, m. augm. v. шаљивац.
Шам, m. Syrien, Syria:
„У Шаму ће каде проплакати —
Шамалаца*, f. Damast, pannus damascenus.
Шамија*, f. eine Art Kopftuch der Frauen, veli genus.
Шамијица, f. dim. v. шамија.
Шамлијанка, f. т. j. сабља, Damascener-Klinge, ansis Damascenus:
„Трже Бајо мача зеленога.
„А Љубовић сабљу шамлијанку —
Шанатан, тна, но, vide чурук.
Шанац, нца, m. die Schanze, munimentum, vallum.
Шантав, ва, во, (по Сријему, по Бачк. и по Бан.) vide ром.
Шапнути, нем, v. pf. lispeln, insusurro: шапни му на уво.
Шап*, m. vide стипса.
Шапа, f. die Pfote, pes (canis, felis, vulpis etc.)
Шапат, m. das Gelispel, susurrus. Шапат у шатрат.
Шапац, пца. m. ein Spiel (in Sirmien) zwischen erwachsenen Personen beiderlei Geschlechts, in Städten, ludi genus.
Шапица, f. dim. v. шапа.
Шапћ, m. vide пас.
Шаптање, n. das Lispeln, insusurratio.
Шаптати, пћем, v. impf. lispeln, susurro.
Шапчанин, m. ein Schabazer.
Шара, f. das Bunte, varietas (picturae).
Шара, f. die bunte (z. B. Flinte, Schaf), varia.
Шара (планина), f. Berg in Serbien, (mons Scardus?):
„Код оваца у Шари планини —
Шарампов, m. eine Art Verschanzung, munimenti genus.
Шарамповић, m. dim. v. шарампов.
Шаран, m. der Karpf, carpio.
Шаранчић, m. dim. v. шаран.
Шарање, n. 1) das Buntmachen, variegatio. 2) das bunte Treiben (Liederlichkeit), vita inconstans.
Шарањи, ња, ње, Karpfen-, carpionum.
Шарати, ам, v. impf. 1) bunt machen, variego. 2) es bunt treiben, liederlich seyn, vivo dissolute (quoad matrimonium).
Шарац, рца, m. 1) шарен коњ, као н. п. Шарац Краљевића Марка, der Scheck, equus varius. 2) bunte Trauben, da einige reif sind, andere noch halb grün, variae uvae: већ има шарца.
Шаргизда, f. у овој загонетки: Таца шаргизда све село нагизда, а себе не може? (т. j. игла).
Шарен, на, но, 1) bunt, varius. 2) doppelzüngig, der nicht ins Auge blicken kann, duplex.
Шаренград, m. an der Donau in Sirmien.
Шаренитисе, нисе, v. r. impf. bunt aussehen, varius sum.
Шареница, f. ein (bunter) Teppich, stragulum.
Шарин, m. vide шарац 1.
Шарка, f. 1) шарена гуја, eine bunte Schlange, serpens varius. 2) шарена кокош, bunte Henne, gallina varia:
„Закољи ми шарку коку, која не носи
3) шарена пушка, bunte Flinte, telum varium:
„Шарке пушке по средини носе —
4) шарке (pl.), die Thürangeln und das Thürband, cardo et vinculum januae.
Шаркија, f. велика тамбура од двије жице.
Шаров, m. ein scheckiger Hund, canis varius.
Шаровит, та, то, (ст.) vide шарен:
„Ни су гаће као што су гаће,
„Већ су гаће врло шаровите —
Шаровљев, ва, во, des шарова, canis varii.
Шароња, m. der scheckige Ochs, bos varius.
Шароњин, на, но, des шароња, bovis varii.
Шарпељ, m. die Achselschärpe, die man trägt, damit die Flinte nicht unmittelbar die Kleidung berühre und beschädige, fasciae genus.
Шаруља, f. die scheckige Kuh, bos varia.
Шаруљин, на, но, der шаруља, bovis variae.
Шарчев, ва, во, des Schecken, equi varii.
Шарчина, f. augm. v. шарац.
Шарчић, m. dim. v. шарац.
Шат (у Срнјему, у Бачк. и у Бан.) vide да ако.
Шатор, m. vide чадор.
Шатра, f. der Stand, die Markthütte des Kaufmanns, tentorium mercatoris.
Шафран, m. vide шавран.
Шафрањика, f. vide шавраньика.
Шачица, f. dim. v. шака.
Шачурина, f. augm. v. шака.
Шаш, m. das Riedgras, carex.

ша̏рика, f. der Stengel des Kukuruz, apus zeae mais Linn.
ша̏ровина, f. vide кукурузовина.
икин*, m. der Taugenichts, nebulo.
ıба, m. (Рес. и Срем.) vide Швабо.
ıбица, f. die Schwäbin (Deutsche), ıeva, germana.
ıбичица, f. dim. v. Швабица.
ıбо, m. (Крц.) der Schwabe (etwas ·rächtlich für: Deutscher), suevus (per ›ntemptum pro germano).
ıпски, ка, ко, 1) schwäbisch, suecus. 2) adv. schwäbisch, suevice.
ıапча̑д, f. (coll.) junge Schwaben, ıevi juvenes. Играла се рацка деца а швапчадма.
ıапче, чета, n. das Schwäblein, suellus.
ıапчићи, m. pl. vide швапчад.
ıига̑р, m. das Stück der Peitsche, das ›hnalzt (knallt), scuticae appendix quae repat.
›ра́ка, f. vide сврака (mit allen Ab›itungen).
ıрћа, m. (Рес. и Срем.) } der Weichıрћо, m. (Ерц.) } ling, homo nollis.
ıбој, m. 1) жути, cheiranthus Cheri ınn. 2) црвени, cheiranthus annuus ınn.
›ва, f. die Lerche, alauda.
ıева̑р, m. 1) arundo arenaria Linn. 2) die Staude, der Strauch, frutex.
ıева̏рић, m. das Gesträuch, fruticetum.
ıева̏рић, m. dim. v. шевар 2.
ıевин, на, но, Lerchen-, alaudae.
ıевр̀да̑ње, n. 1) das unstäte Bewegen, bald her, bald hin, motus inconstans. 2) die Unbeständigkeit, inconstantia.
ıевр̀дати, ам, v. impf } 1) unstät seyn, ıевр̀днути, нем, v. pf. } sum inconstans. 2) fig. unbeständig seyn, sum inconstans.
ıевр̀љуга, f. eine Art kleinen Vogels, aviculae genus.
ıевте́лија*, f. vide бресква.
ıе̏ргит*, m. der Lehrjunge, tiro.
ıе̏ер*, m. vide шер.
ıездѐсе̑т, sechzig, sexaginta. cf. шесет.
ıездѐсетеро, vide шездесеторо.
ıездѐсе̑ти, ма, мо, der sechzigste, sexagesimus.
ıездѐсеторо, eine Anzahl von sechzig, sexaginta.
ıе̏млук, m. vide шенлук.
ıѐмшета*, n. pl. eine Art Schnüre vorn am Kleide (wie die Freykorps hatten), funiculi adsuti (praetexti) vesti.
ıе̏на, f. hyp. v. шеница.
ıеница, f. der Weizen, triticum.
ıе̏ничан, чна, но, н. п. љеб, Weizen, triticeus.

Шеничица, f. Art Kraut, herbae genus.
Шѐничиште, n. Acker, wo einmal Weizen gestanden, ager olim tritico consitus.
Шѐнлук*, m. vide весеље 1.
Шепирење, n. das Stolziren wie ein Pfau, superbitio ut pavonis, explicatio vestium.
Шепи́ритисе, v. r. impf. sich brüsten wie ein Pfau, superbio ut pavo.
Шѐпица, f. vide ћепица.
Шѐпртља, f. das Palliiren, remedium ad tempus: то је шепртља; ударно у шепртљу.
Шѐпртљање, n. das Palliiren, remedia temporaria.
Шѐпртљати, им, v. impf. palliiren, malis ad tempus mederi.
Шепу̑т, m. die Schlinge, laqueus: свежи на шепут.
Шепу̏тић, m. dim. v. шепут.
Ше̏р*, m. vide варош.
Шѐрбе, бета*, n. vide медовина.
Шере́метовић, m. (ст.) Пјевасе како је Московска царица, госпа Јелисавка писала књигу:
„Петру зету Шереметовићу —
Шѐрит*, m. die Borte, limbus.
Шѐрпа, f. hyp. v. шерпиња.
Шѐрпа̑ње, n. das Lauern, Herumgehen um etwas, ambitio rei.
Шѐрпати, ам, v. impf. око шта, auf etwas lauern, um etwas herumgehen, ambio rem.
Шѐрпиња, f. ein irdener Dreifuß, tripus fictilis.
Шѐрпињица, f. dim. v. шерпиња.
Шѐсет, vide шездесет.
Шѐсетеро, vide шесетоpo.
Шѐсети̑, ma, мо, vide шездесети.
Шѐсеторо, vide шездесеторо.
Шѐснаест, sechzehn, sedecim.
Шѐснаестеро, vide шеснаесторо.
Шѐснаести̑, ma, мо, der sechzehnte, decimus sextus.
Шѐснаесторо, Anzahl von sechzehn (frune seizaine) sedecim.
Ше̏ст, sechs, sex.
Шѐста̑к, m. der Sechser, senarius (z. B. Pferd, Münze).
Шеста̀киња, f. н. п. кобила, (Stutte) von sechs Jahren, (equa) sex annorum.
Шѐста̑р, m. der Zirkel, circinus.
Шеста́рење, n. das Zirkeln, circinatio.
Шеста́рити, им, v. impf. zirkeln, circinare.
Шесте̏рица, f. vide шесторица.
Шѐстеро, vide шесторо.
Шѐсти̑, ma, мо, der sechste, sextus.
Шѐстина, f. 1) das Sechstel, sextans, pars sexta. 2) Anzahl von sechs, sex.
Шѐстица, f. die Sechs (im Kartenspiel), senarius.

Шестокрилаи, ла, ло, sechsgeflügelt, sex alis instructus: свети шестокри-и Аранђеле! закрили ме крилом твојим.

Шестоперац, рца, m. буздован од шест пера:

„Ал' он скида златна шестоперца —

Шестопер, ра, ро, (ст.) von sechs пера was man sehe:

„Ти си посејала

„Шестопер валопер —

Шестоперни, на, но, (ст.) von sechs пера:

„Буздоване шестоперни!

Шесторица, f. Anzahl von sechs, sex.

Шесторо, Anzahl von sechs, sex.

Шетање, n. das Spazieren, Wandeln, ambulatio.

Шетати, ам (и шеһем), v. impf. wandeln, ambulo.

Шетатисе, амсе (и шеһемсе), v. r. impf. spazieren, wandeln, obambulo.

Шетња пентьа, f. cf. цицибан (само у оној загонетки).

Шетња, f. der Spaziergang, ambulatio: отишао у шетњу

Шећа, f. süsses Kind, mellita:

„Шеһер шеһо, да се не варамо —

Шеһер, m. der Zucker, saccharum.

Шеһерење, n. das Zuckern, adspersio sacchari, conditio sacchari.

Шеһерити, им, v. impf. zuckern, saccharo condio.

Шеһерли *, indecl. gezuckert, saccharo conditus:

„На шеһерли каву и ракију —

Шеһерни, на, но, zuckersüß, dulcissimus: шеһерни и медени мој!

Шеһеров, ва, во, н. п. глава, der Hut Zucker, meta sacchari.

Шешана *, f. eine Art Flinte (österr. der Stutzen), teli genus.

Шешарица, f. } der Gallapfel, galla.
Шешарка, f. }

Шешир, m. der Hut, pileus.

Шеширина, f. augm. v. шешир.

Шеширић, dim. v. шешир.

Шеширџија, m. der Hutmacher, pilearius (opifex).

Шеширџијин, на, но, des Hutmachers, pilearii.

Шиб, m. das Gesträuch, virgultum.

Шиба, f. 1) die Spießruthen, poena virgarum: метнули га (ударили га) на шибу. 2) eine Art langer Kanone (von kleinerm Kaliber), eine Feldschlange, tormenti genus:

„Док ми гледа Крњо на Земуна,

„А Маргета на Врачар на поље,

„Ленка шиба на малу Вишњицу —

Шибало, n. die Ruthe des Trommelschlägers, virga tympani.

Шибање, n. das Streichen mit Ruthen, caesio (virgis).

Шибати, ам, v. impf. mit Ruthen streichen, virgis caedo.

Шибе! interj. so jagt man die jungen Hunde fort, vox pellendi catulos (zu erwachsenen sagt man ош).

Шибеник, m. Sibeniko, Sebenicum.

Шибљак, m. das Ruthengesträuch, virgultum; cf. шиб.

Шиватка, f. шиваһа игла, die Nähnadel, acus sutoria (ad suendum).

Шиваһи, һа, һе, н. п. игла, Näh-, sutorius, ad suendum.

Шивета, n. pl. die vielen Zöpfe der Türkinnen, caudulae capillorum apud feminas Turcicas.

Шија, f. der Hals (der Gänse, Krebse), collum. Та по шији, та по врату; није по шији, веһ по врату.

Шијак, m. Ерцеговци зову Шијацима све Србље, који не говоре као они (н. п. лијепо, бијело, мlијеко, кољено: него лепо, бело, млеко, колено и т. д.); а Сремци и Бачвани зову Шијацима Ерцеговце, Далматинце и Рвате. У Србији се кашто састану у вече Ерцеговци и Шијаци (као н. п. на комидби), па се читаву ноһ надговарају, т. ј. Ерцеговци приповиједају о Шијацима штогођ човек луђе и смјешније може измислити; а тако опет Шијаци о Ерцеговцима.

Шијакиња, f. die Schijakin, femina e terra τῶν шијаци.

Шијачки, ка, ко, 1) schijakisch, τῶν шијаци. 2) adv. schijakisch, more τῶν шијаци.

Шијење, n. das Nähen, sutura.

Шик, m. vide клободан.

Шика, f. das Zischen der Gans, sibilus anseris: стоји га шика.

Шикање, n. das Zischen der Gans, sibilatio.

Шикарење, n. das Keichen beim schweren Tragen, anhelatio bajulantis.

Шикарити, им, v. impf. keichend tragen, anhelus bajulo.

Шикати, шичем, v. impf. zischen wie die Gans, sibilo ut anser.

Шике! interj. spricht man zu jungen Schweinen, um sie fortzujagen, vox pellendi porcellos.

Шикља, f. eine Art spitziger Schiffe, navigii genus.

Шикљање, n. das Hervorrauschen, proruptio.

Шикљати, ам, v. impf. hervorsprudeln, emico, prosilio! шикља крв из ране; — вино из бурета.

Шикљица, f. dim. v. шикља.

Шиковатисе, кујесе, v. r. impf. sich

ћиcken, decet. cf. приликовати, ли-
шити, доликовати, одликовати.
лер, m. (у Срнјему) der Schieler
Wein), vinum helvolum.
лераст, ma, mo, н. п. вино, schie-
rend, helvolus.
ло, n. die Ahle, subula.
ьак, љка, m. eine hölzerne Ahle,
ubula lignea.
ьбок, m. die Schildwache, miles in
atione; statio.
ьбочење, n. das Schildwache-stehen,
atio.
ьбочити, им, v. impf. Schildwache
hen, sto, sum in statione.
ьер, m. ein junger Widder, aries
venis.
љегвица, f. ein junges Schaf, ovis
venis.
ьеж, f. (coll.) junge Schafe (beider-
l Geschlechts), oves juvenes.
ьеже, жета, n. ein junges Stück
chaf, ovis juvenis.
ьер, vide шилер.
ьераст, ma, mo, vide шилераст.
ьчић, m. dim. v. шиљак.
мшир, m. der Buchsbaum, buxus
mper virens Linn.
мширов, ва, во, der Burbaum, bu-
uus.
мшировина, f. Burbaumholz, lignum
uxi.
ндра, f. (coll.) die Schindeln, sci-
ulae.
ндрика, f. die Schindel, scidula.
ник, m. (у Ерц.) ein Getreidemaß,
ensurae genus.
нути, нем, v. pf. einen (Ruthen-)
Streich, Peitschenhieb versetzen, caedo
rga, flagello.
пак, пка, m. 1) (österr. Hetschepet-
sche) die Hagebutte, fructus (bacca) rosae
aninae. 2) океш шипак! eine Feige!
ird nichts daraus, non auferes.
пар, m. (око Дунава доље од По-
чега) der männliche Hausen, huso mas.
ипла, n. pl. на разбоју оне дви-
данчице, што држе брдила за
абрдьачу.
шка, f. 1) die Ruthe, virga. 2) ein Stäng-
ein (Bley), virga plumbi. 3) пушчана,
er Ladestock, virga glandi plumbeae adi-
endae.
иподер (војвода), m. (ст.) ein poe-
ischer Eigenname in einem satyrischen
Gedichte, mit Anspielung auf шиб, q. d.
er Strauchdurchbrecher (auf
er muthigen Flucht):
Эно ј' главом Шиподер војвода,
Эно пи је суђен ђуверија —
ипар, m. (у Сријему) vide шиб, че-
ста.

Шипурина, f. der Stängel der Traube,
der Trauben beraubt, scapus uvae.
Шипчалук, m. das Behältniß für den
Ladestock an der Flinte, locus virgae sclo-
peti inserendae.
Шипчица, f. dim. v. шипка.
Шира, f. 1) der Most, mustum. 2) шн-
ром, gedrängt, catervatim.
Ширење, n. das Breitmachen, dilatatio.
Ширина, f. die Breite, latitudo.
Ширит*, vide шерит.
Ширити, им, v. impf. breiten, dilato.
Широк (com. шири), ка, ко, breit,
latus.
Широм, adv. cf. шира.
Шити, шијем (part. pass. шивен), v.
impf. nähen, suo.
Шићар, m. Gewinn, lucrum, Beute,
praeda, cf. добит:
„У ћесара свакога шићара,
„Понајвише буа и ушију.
Шићарити, им, v. pf. erbeuten, lucror.
Шићарија*, m. der gerne Beute macht,
praedator:
„Гледале га још три шићарије —
Шица, f. eine Art Flinte (der Stutzen),
telum accuratius.
Шицар, m. der Scharfschütze, jaculator.
Шицарски, ка, ко, 1) Scharfschützen-,
jaculatorius. 2) adv. wie ein Scharf-
schütze, more jaculatoris periti.
Шиш*, m. vide ражањ.
Шишан, m. das erwachsene Füllen (dem
man die Mähne stutzt), pulli equini
genus.
Шишаница, f. eine junge erwachsene
Stutte, equa juvenis.
Шишање, n. das Stutzen, Abscheren,
detonsio.
Шишати, ам, v. impf. abscheren, ton-
deo, cf. стрићи.
Шишатовац, вца, m. намастир у
фрушкој гори. Шишатовачки, ка,
ко, von Шишатовац. Шишатовча-
нин, калуђер из Шишатовца.
Шишаче, чета, n. vide шише.
Шише, шета*, n. eine (Rosolio-)
Flasche, ampullae genus.
Шише, шета, n. ein junges Füllen,
den man die Mähne geschoren, pulli
equini genus.
Шишка, f. die Galläpfel, gallae.
Шкакљање, n. vide чкакљање.
Шкакљати, ам, vide чкакљати.
Шкакљење, vide чкакљење.
Шкакљив, ва, во, vide чкакљив.
Шкакљити, им, vide чкакљити.
Шкамут, m. das Bäffzen eines jungen
Hundes, gannitus: стоји га шкамут.
Шкамутање, n. das Bäffzen, gannitio.
Шкамутати, мућем, v. impf. bäffzen,
baffen, gannio.

Шкёмбе*, бета, n. vide бура.

Шкиљење, n. das Blinzeln, το connivere, connixio.

Шкиљити, им, v. impf. blinzeln, conniveo.

Шклопац, пца, m. der Stich (des Flohs, der Wanze), vestigia ictus cimicis, pulicis.

Шклоца, f. бритва древни кора, ein Taschenmesser mit hölzernen Schalen, cultelli genus.

Шкода, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Schaden, damnum. cf. штета.

Шкодити, им, v. impf. schaden, noceo. cf. удити.

Шкођење, n. das Schaden, detrimenti adlatio.

Школа, f. die Schule, schola. У Србији, у Босни и у Ерцеговини, ни у 100 села нема свуда једне школе, него (који мисле бити) попови и калуђери уче по намастирима код калуђера или по селима код попова. Код свакот намастира има по неколико ђака, па који су мало мањи, они чувају љети козе, овце, јариће, јагањце, свиње; саде и плијеву лук; иду уз плуг; купе сијено, шљиве и т. д. а већи иду с калуђерима по писанији; а зими, пошто донесу дрва (обично је да свако јутро и вече иду у дрва), и напоје калуђерске коње, а мањи почисте собе, скуне се у цагару те им какав калуђер, или ђакон, показује да уче чатити; или сваки учи код свогдуовника. Многи љети забораве, што зими науче: и тако ђекоји уче по 4, по 5 година, па још не знаду чатити. Попови обично имају по једнога, или по два ђака, који такођер чувају стоку, раде све послове домаће и носе водицу по селима. Ако ли ђе у наији има (или постане) школа, онда људи из околни села воде ђецу мађистору и плате му на мјесец те и он учи. У школи ђеца морају сједити и учити од јутра до мрака (само што отиду те ручају); а кад уче и чате, морају (свк у глас) тако викати (чатећи сваки своје), да се у школи ништа не може разабрати. Како по намастирима и код попова, тако и по школама, ђеца почињу учити из рукописа (зашто нема букваара), и. п. учитељ напише ђетету што ће данас учити, па кад оно научи, а он му напише друго и. т. д. Кад који ђак тако из рукописа, изучи бекавицу, ондаузме часловац, кад изучи и пречита неколика пута часловац, онда узме псалтир; а који изучи и пречита неколика пута псалтир, онај је већ изучио сву књигу: онда може бити, ако оће, поп, калуђер, мађистор, прота, архимандрит, ако има доста новаца, и владика.

Прошавшије година, за владања Црнога Ђорђија, биле су постављене школе готово по свим варошима и градовима, а и по ђекојим селима. У Бијограду, осим мале двије школе (једна за варошку ђецу, а друга за Турску, која су се била искрстила), била је велика школа, какове Срби никад до онда нигђе нијесу имали, нити је данас ће имају! Она је постала 1808ме године; у њој је први учитељ био покојни Иван Југовић (или Јован Савић), послије њега Г. Миљко Радоњић, Лазар Воиновић, Ганша (не знам како се звао) и Симо Милутинов Симоновић. У велику су школу примали само момчад, која су већ знала чатити и (помало) писати, па су онђе учили на Српскомо језику историју свију народа од постања свијета до данас; земљеописаније цијелогсвијета, и статистику свију држава; права (чини ми се Римска); нешто мало из физике; начин како се пишу писма (свакојака); рачун; Њемачки језик и нравоучителна преподаванија. За те све науке била су три учитеља, и раздијељене су биле на три године.

А у Сријему, у Бачкој и у Банату, има сад у сваком селу школа, и учитељима свуда плаћа општина; али се науке слабо разликују од оније у Србији: и овђе још уче ђеца чатити из славенскога часловца и из псалтира (које не разумију сви ни директори, а камо ли учитељи и ђаци); и то је и овђе још (готово) сва Српска књига. Истина да има поред псалтира још неколико тобоже школски књига, н. п. Катихисис, Рачуница, Библическа историја, Руководство к честности; али залуду кад на правоме Српском језику нема још ни Букваара!

Школица, f. dim. v. школа.

Шко̀лскӣ, ка, ко, 1) Schul-, scholasticus. 2) adv. schulmäßig, scholastice.
Шко̀љка, f. die Muschel, concha.
Шко̀љчица, f. dim. v. шкољка.
Шко̀пац, пца, m. vide ушкопљеник.
Шко̀пити, им, vide штројити.
Шко̀пљење, n. vide штројење.
Шкрѝгутање, n. das Knirschen, frendor.
Шкрѝгутати, гућем, v. impf. m. j. зубима, knirschen, frendo:
„Главом маше, зубима шкргуће.
Шкрѝгутнути, нем, v. pf. knirschen, frendo:
„Главом маше, зубима шкргутну —
Шкрѝпа, f. 1) das Knarren, crepitus. 2) das Sausen seidener Kleider, stridor:
„Стаде шкрипа свилени кавада —
Шкрѝпавац, вца, m. eine Art eßbaren Baumschwams, fungi comestibilis genus.
Шкрѝпање, n. das Knarren, stridor.
Шкрѝпати, ам (и шкрипљем), v. impf. knarren, strideo.
Шкрѝпити, им, vide шкрипати.
Шкрѝпљење, n. vide шкрипање.
Шкрѝлов дан, ва дне, m. О шкрипову дне, кад се бараци стригу, i. e. nie, ad calendas graecas.
Шкуда, f. ein Scudo, nummus scutatus.
Шљѐз, m. (Ерц.) бијелн, der Eibisch, althaea officinalis Linn.
Шљѐзовина, f. (Ерц.) Eibischkraut, althaea officinalis.
Шљѐме, мена, n. (Ерц.) der Trambaum auf den Dache, culmen tecti.
Шљѐпачкӣ, ка, ко, (Ерц.) 1) Blinder, coecorum. 2) adv. wie ein слијепац, more coeci.
Шљѐпица, f. (Ерц.) die Blinde, coeca.
Шљепо̀ћа, f. (Ерц.) die Blindheit, coecitas.
Шљепчо̀вођа, m. (Ерц.) der Blindenführer, dux coeci.
Шљѝва, f. 1) der Pflaumenbaum, prunus. 2) die Pflaume, prunum.
Шљѝвӣк, m. der Pflaumengarten, prunetum.
Шљѝвић, m. ein kleiner Pflaumenbaum, prunus parva.
Шљѝвица, f. dim. v. шљива.
Шљѝвов, ва, во, Zwetschen-, prunorum.
Шљѝвовац, вца, m. der Stab von Pflaumenholz, baculus pruneus.
Шљѝвовача, f. Stock, Knüttel von Pflaumenholz, fustis pruneus.
Шљѝвовик, m. Pflaumenwasser, aqua prunorum.
Шљѝвовица, f. der Pflaumenbranntwein, vinum ustum e prunis.
Шљѝр, m. Erde und Laub zusammengemengt, folia humo mixta.
Шљѝка, f. die Flitter, der Flitter, der Flinder, bractea aurichalci.

Шљу̀ка, f. die Schnepfe, ficedula. Намла шљука прдавца, nobile par fratrum, dignum patella operculum.
Шљу̀нак, нка, m. (у Срнјему и у Бачк.) der gröbere (Straßen-) Sand, arena.
Шмо̀кљан, m. der Dummkopf, stupidus, stipes.
Шмрк, m. die Sprütze (Spritze), Feuersprütze, sipho incendiarius.
Шмр̀кање, n. das Schnupfen, attractio ad nares.
Шмр̀кати, шмрчем, v. impf. schnupfen, attraho naribus.
Шмр̀кнути, нем, v. pf. schnupfen, attraho naribus.
Шобо̀тање, n. das Hohlklingen, Dumpfhallen, sonitus cavus.
Шобо̀тати, боћем, v. impf. dumpf hallen, wie eine unterminirte Mauer, resono cavum.
Шока̀дија, f. (coll.) die Menge Schokzen, multitodo serborum latini ritus (per convicium).
Шо̀кац, кца, m. (vom ital. sciocco?) der Schokaz, serbus latini ritus. Од воље му (је, или ст о ј и), као шокцу посни. Како оцу, тако и шокцу (unpartenisch).
Шо̀качкӣ, ка, ко, 1) schokzisch, serborum latini ritus. 2) adv. schokzisch, more τῶν шокци.
Шо̀кица, f. eine Schokzin, mulier serba latini ritus.
Шо̀кичица, f. dim. v. шокица.
Шо̀ко, m. (vertraulich) i. q. Шокац.
Шокча̀д, f. (coll.) vide шокчија.
Шо̀кче, чета, n. ein junger Schokaz, serbus juvenis latini ritus.
Шокчѐње, n. das Machen zum Schokaz, das Schokaz-werden, mutatio in serbum latini ritus.
Шо̀кчина, f. augm. v. Шокац.
Шо̀кчити, им, v. impf. zum Schokaz machen, facio esse serbum latini ritus.
Шо̀кчитисе, имсе, v. r. impf. ein Schokaz werden, transeo in castra serborum latini ritus.
Шо̀кчићи, m. pl. die jungen Schokzen, juventus serbica latini ritus.
Шо̀прон, m. Oedenburg, Sopronium.
Шо̀р, m. н. п. у Шапцу пријеки шор (тако се зове један сокак).
Шо̀рав, ва, во, vide оспчав.
Шо̀рање, n. das Fortstoßen, impulsio, trusio.
Шо̀рати, ам, v. impf. m. j. капу но-гом, fortstoßen, trudo. cf. ћушкати.
Шо̀ркапа, f. vide ћушкапа.
Шо̀ша, f. die Soldatenflinte, flinta militis gregarii.
Шпа̀га, f. } (la spada) der Degen, gla-
Шпа̀да, f. } dius.
Шпањо̀лац, лца, m. (мени се чини, да

прави Србљи кажу Шпању̑р) der Spanier, Hispanus.

Шпањо̀лска̑, f. Spanien, Hispania.

Шпањо̀лски̑, ка, ко, 1) spanisch, hispanus. 2) adv. spanisch, hispanice.

Шпању̑р, m. vide Шпањолац.

Шпију̑н, m. der Spion, explorator, vide увода.

Шпију̀нити, ним, v. impf. spioniren, exploro, cf. уводити.

Шпију̑нски̑, ка, ко, 1) Spionen-, exploratorius. 2) adv. wie ein Spion, more exploratorum.

Шпију̀њење, n. das Spioniren, exploratio.

Шпита̑љ, m. das Spital, Hospital, nosocomeion, ptochodochium.

Шпита̀љац, љца, m. der Spitalbewohner, qui est in nosocomeo.

Шпита̑љски̑, ка, ка, 1) Spital-, nosocomii. 2) adv. wie im Spital, ut in nosocomio.

Шпи̏ца, f. 1) die Speiche, radius. cf. спица. 2) сјеменка од бундеве, лубенице, диње, и од тикве, der Kern, (vom Kürbiß, der Melone u. dgl.), nucleus, semen.

Шта̀, vide што.

Шта̀ва, f. das Legen der Haut ins Wasser, um sie nachher zu gärben, immissio pellium subigendarum in aquam: метнуо коже у штаву.

Шта̀вити, им, v. impf. т. ј. кожу, (stauen?) die Haut einweichen, aquae immergo pellem, cf. чинити.

Шта̑вље, n. der Ampfer, rumex Linn.

Штавље̏ње, n. das Einweichen, maceratio.

Шта̀ка, f. 1) der Bischofsstab, pedum episcopi. 2) die Krücke, fulcrum.

Шта̀ла, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) der Stall, stabulum. cf. ар, коњушница.

Шта̀лог, m. der Stall, stabulum.

Шта̑мпа, f. der Druck, impressio.

Шта̑мпање, n. das Drucken, impressio.

Шта̑мпати, ам, v. impf. drucken, imprimo.

Штампа̑р, m. der Buchdrucker, typographus.

Штампа̀рија, f. die Buchdruckerey, typographia.

Шта̑п, m. der Stab, baculus.

Шта̀пац, пца, m. der Querstab, (bei den Webrrinnen), bacillus transversus. cf. штапци.

Шта̀пина, f. augm. v. штап.

Шта̀пић, m. dim. v. штап.

Шта̀пци, паца, m. pl. 1) pl. v. штапац. 2) некакве четири звијезде, које стоје једна према другој као штапци у пређи.

Шта̀ција, f. (у Сријему, у Бачк. и у Бан.) die Station (bei den Posten), statio.

Шта̀чица, f. dim. v. штака.

Ште̏дење, n. (Рес.) vide штеђење.

Ште́дети, дим (Рес.) vide штеђети.

Ште́дити, им, (Срем.) vide штеђети.

Ште̏ђење, n. (Брц. и Срем.) das Sparen, parsimonia.

Ште̏ђети, дим, v. impf. sparen, zu Rathe halten, parco.

Штена̑д, f. (coll.) die jungen Hunde, catuli.

Ште̏нара, f. н. п. торба, Schimpfwort für eine торба, convicium de pera.

Ште̏нац, нца, m. der junge Hund, catulus.

Ште̏не, нета, n. ein junger Hund oder Hündin, catulus.

Ште̏нити, ним, v. impf. werfen (von der Hündinn), pario.

Ште̏нитисе, нимсе, v. r. impf. werfen, pario.

Ште̑нци, наца, m. pl. 1) junge Hunde, catuli. 2) die Springfeder beim Schloß, momentum, ferrum vi sua recellens.

Штење̑ње, n. das Werfen der Hündin, partus.

Ште̏та, f. der Schade, damnum.

Штетова́вање, n. das Schadenbringen oder Leiden, damnum (damni perpessio aut illatio.)

Штетова́вати, ам, v. impf. 1) Schaden verursachen, damnum infero. 2) Schaden haben, damnum facio.

Ште̏товати, тујем, v. pf. 1) Schaden machen, damnum infero: штетовали га Турци 100 гроша (т. ј. глобили га). 2) Schaden haben, damnum facio: штетовао сам на том (у трговини).

Шти́пање, n. das Kneipen, vellicatio.

Шти́пати, ам (и штипљем) v. impf. kneipen, vellico.

Штипка̑ње, n. dim. v. штипање.

Шти̏пкати, ам, dim. v. штипати.

Штипу́та̑ње, n. vide штипкање.

Штипу́тати, у́ћем, vide штипкати.

Шти̏р, m. Amaranthus blitum Linn.

Шти̏ра, f. Fluß, der Лозница durchfließt.

Шти̏рак, рка, m.
Шти̏рка, f.
} die Stärke amylum.

Штирка̑ње, n. das Stärken (der Wäsche), roboratio linteorum ope amyli.

Шти̏ркати, ам, v. impf. stärken, amylo roboro.

Шти̑т, m. (у пјесмама и штито, n.) der Schild, scutum:

„Од копља ти гралицан носила,
„А од штита гробу поклопнице —
„О рамену штито објесио,
„А по коњу копље положио —

Штица, f. die Fährstange, contus.

Штица, f. das Abc-Täflein, tabula abecedaria, elementaris (q. d. дшчица.)

Штичење, n. das Fortstossen des Schiffes mittelst der Fahrstange, navis protrusio.

Штичити, им, v. impf. (das Schiff), mit der Fährstange fortstossen, protrudo.

Што, шта (и чега), 1) was, quid? quod. 2) je, quo: што je више jaja, то je гушћа чорба. 3) wie das deutsche so für: welcher, welche, welches, mit eigenthümlichem Syntax, die in der Grammatik nachzusehen.

Штогод, штагод, или чегагод (Рес. и Срем.) vide штогођ.

Штогођ, штагођ, или чегагођ, (Ерц.) was immer, irgend was, quodcumque demum.

Штокад, manchmal, aliquando, cf. каткад.

Штокакав, ква, во, einige, aliquales manche.

Штокање, n. das Klagen што ћу! conquestio (quid faciam!)

Штокати, очем, v. impf. klagen, што ћу? conqueri: quid agam.

Штоко, кога, jemand ein und andrer, unus et alter.

Штокоји, којега (и штокога), einige, aliqui.

Што ми ти je за што (у Сриjему, у Бачкоj и у Банату: дашто ми ти дашто)? rath' einmahl was ist das, divina quid sit —

Штотко, кога, vide штоко.

Шточиj, чиja, чиje, einiger (verschiedenen), aliquorum.

Штошта, шточега (и штошта), dieß und das, hoc et illud, varia.

Штрк, m. vide рода. Гледи као штрк у jaje.

Штроjење, n. das Verschneiden (des Schweins), castratio porci.

Штроjити, им, v. impf. verschneiden, castro (porcum).

Штука, f. der Hecht, lucius.

Штуле, f. pl. die Stelzen, grallae.

Штурац, рца, m. der höchste Gipfel des Рудник Berges.

Штуц, m. der Stutzen (Art Flinte, teli accuratioris genus.

Штуцање, n. das Rülpsen, eructatio.

Штуцатисе, цасе, v. r. impf. коме, rülpsen, eructo Кад се коме штуца, онда кажу, да га неко помиње; кад погоди ко га помиње, онда штуцање престане.

Штучица, f. dim. v. штука.

Штучиjи, чja, чje, Hechten-, lucii et luciorum.

Шћерати, ам, v. pf. (Ерц.) 1) davonjagen, herabjagen, depello. 2) zusammen-, hineinjagen, cogo.

Шћердати, ам, v. pf. verthun, abhanden bringen, pessumdo.

Шћеривање, n. (Ерц) 1) das Herabjagen, depulsio. 2) das Zusammentreiben, coactio.

Шћеривати, руjем, v. impf. (Ерц.) 1) herabjagen, depello. 2) zusammentreiben, cogo.

Шћети, оћу, (Ерц.) wollen, volo.

Шћи, шћери, f. (Ерц.) die Tochter, filia, cf. кћи, ћер.

Шубара, f. eine Pelzmütze, galerus pelliceus.

Шубараш, m. der eine Pelzmütze trägt, gestans galerum pelliceum.

Шубаретина, f. augm. v. шубара.

Шуваk, m. der Linkler, qui sinistra manu utitur pro dextra.

Шувака, f. die linke Hand, laeva.

Шуваклиjа, m. vide шувак.

Шуга, f. die Krätze, Raude, scabies.

Шугав, ва, во, krätzig, raudig, scabiosus.

Шугање, n. das Anstecken mit Raude, das Bekommen der Raude, scabiei infectio.

Шугати, ам, v. impf. mit Krätze anstecken, scabie inficio.

Шугатисе, амсе, v. r. impf. die Krätze bekommen, scabie affici.

Шука, f. ungehörnte Ziege, capra sine cornibus.

Шукав, ва, во, vide шушав.

Шукумбаба, f. vide чукумбаба.

Шукумбабин, на, но, vide чукумбабин.

Шукундед (шукундед), m. (Рес. и Срем.) vide чукундед.

Шукундедов (шукундедов), ва, во, (Рес. и Срем.) vide чукундедов.

Шукунђед (шукунђед), m. (Ерц.), vide чукунђед.

Шукунђедов (шукунђедов), ва, во, (Ерц.) vide чукунђеров).

Шуљак, љка m. 1) (у Бачкоj.) das unterste mit Spreu am meisten vermengte Getreide beym Worfeln, das den Schweinen gegeben wird, quisquiliae tritici ventilati 2) ein Block, segmentum caudicis.

Шуљеви, m. pl. die goldene Ader, haemorrhoides.

Шуљкара, f. она рупа, ће стоjи шуљак, die Grube für den шуљак, fovea servandis quisquiliis tritici.

Шума, f. der Wald, silva. Шума ти мати, rette dich, fuge.

Шумагеле interj. (scherzhaft) er rannte dem Walde zu.

Шумадиjа, f. der Theil Serbiens zwischen der Колубара und der Морава (begreift

die нахије: Биоградска, Смедеревска, Крагујевачка, Карановачка, Рудничка und Пожешка), provincia Serbiae.
Шумадинац, нца, m. ein Schumadier.
Шумадинка, f. die Schumadierin.
Шумадински, ка, ко, 1) schumadisch. 2) adv. schumadisch.
Шумар, m. der Waldhüter, Förster, custos silvae.
Шумарев, ва, во, vide шумаров.
Шумарица, f. z. B. der Kohl, der oder so lange er sich nicht in Köpfe schließet, brassica hirta.
Шумаров, ва, во, des Waldhüters, custodis silvae.
Шумица, f dim. v. шума.
Шумнат, та, то, н. п. грана, belaubt, frondosus:
„Мушка глава к'о шумната грана:
„Удри граном о зелену траву,
„Лист опадне а грана остане —
Шумски, ка, ко, Wald-, silvestris.
Шунка, f. der Schinken (österr. der Schunken), petaso, perna.
Шуњање, n, das Müssiggehen, obambulatio otiosa.
Шуњање, n. das Herumschniffeln, circumodoratio.
Шуњати, ам, v. impf. umherschniffeln, ci comodoro: шта ти шуњаш тамо?
Шуњатисе, амсе, v. r. impf. müssig umhergehen, otiosus circumeo.
Шупа, f. (у Срijему, у Бачк. и у Бан.) Schoppen, Schuppen, tectum, tugurium. cf. појата.
Шупак, пка, m. vide гузица.
Шупаљ, пља, ље, durchbohrt, durchlöchert, perforatus.
Шупљика, f. die durchlöcherte Stickarbeit an den Hemdärmeln, u. s. w. foramina seu picta.
Шупљикаст, та, то, löcherig, locker (z. B. Brot), rarus.
Шупљина, f. die Durchlöcherung, foramen.
Шупљитисе, љисе, v. r. impf. durchsichtig seyn, perluceo.
Шупљички, adv. н. п. порубити мараму, Art zu säumen, limbum circumdandi modus.
Шупчина, f. augm. v. шупак.
Шупчић, m. dim. v. шупак.
Шура, m. } der Frau Bruder, Schwager,
Шурак, m. } affinis, uxoris frater.
Шураков, ва, во, des шурак, affinis.
Шурин, на, но, des шура, affinis.
Шурјак, m. vide шурак.
Шурјаков, ва, во, des шурјак, des Schwagers, leviri.
Шурнаја, f. шурина жена, des Schwagers Frau, uxor affinis.

Шурнајин, на, но, der шурнаја, uxoris affinis.
Шуровање, n. das Zusammenstecken der Köpfe, conspiratio familiaris.
Шуровати, рујем, v. impf. с ким, zusammenstecken, heimlich mit einander sprechen, conspiro.
Шуру муру, interj. in der Verwirrung des Schreckens, in confusione:
„Шуру муру, адлаћ за вуруну —
Шут, та, то, vide шушав.
Шутење, n. (Рес.) vide шућење.
Шутети, шутим, (Рес.) vide шућети.
Шутити, им, (Срем.) vide шућети.
Шуткање, n. das Schweigenheißen, impositio silentii.
Шуткати, ам, v. impf. кога, einen schweigen heißen, jubeo silere.
Шуткац! vide ћуткац.
Шућење, n. (Ерц. и Срем.) das Schweigen, silentium.
Шућети, шутим, v. impf. (Ерц.) schweigen, sileo, taceo.
Шућур Богу! (по Босни, понајвише Турци говоре) Gott Lob! grates sint Deo.
Шуша, f. 1) vide шука. 2) Не бојисе свака шуша Бога, него батине.
Шушав, ва, во, ohne Hörner, absque cornibus.
Шушањ, шња, m. das abgefallene Laub, Nadeln, folia quae deciderunt. Сијела вода шушањ, па начинила крш, sprüchwörtlich für: sie sind weitläuftig verwandt, cousins à la mode de Bretagne.
Шушкање, n. 1) das Rauschen, strepitus. 2) vide шушкетање.
Шушкати, ам, v. impf. 1) rauschen (wie die Eidexe im dürren Laube), strepo. 2) vide шушкетати.
Шушкетање, n. das Lispeln im Reden, blaesa locutio.
Шушкетати, ам, v. impf. lispeln, blaese loqui.
Шушљанца, f. (ст.) eine Art Mütze, galeri genus:
„Накривио криву шушљанцу —
Шушнути, нем, v. pf. rauschen, strepo, inhorreo.
Шуштање, n. das Rauschen (des Stroms), strepitus fluminis.
Шуштати, штим, v. impf. rauschen, decurro cum strepitu.
Шчекати, ам, v. pf. erwarten, exspecto.
Шчепати, ам, v. pf. packen, arripio, prehendo.
Шчињање, n. das Unschlüssigseyn, cunctatio.
Шчињатисе, амсе, v. r. impf. unschlüssig seyn, cunctor.